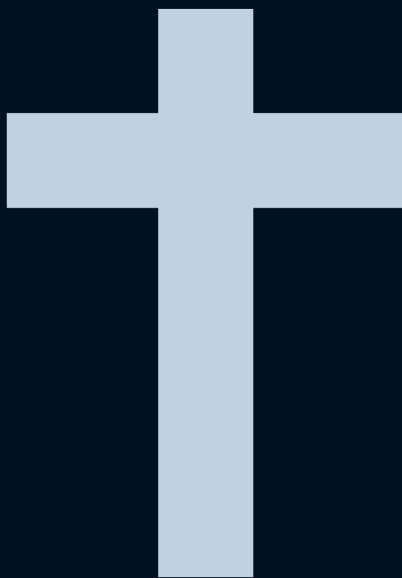

'Wɔsuslolue loluu
'sɛbhɛ

New Testament in Kouya

'W_Ususlolue loluu 'sɛbhɛ New Testament in Kouya

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kouya

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Information sur le droit d'auteur

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc. tous droits réservés.

Ce texte de traduction vous est rendu disponible sous termes du Creative Commons License: Attribution-Noncommercial- Pas de travaux dérivés. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) En outre, vous avez l'autorisation de mettre le texte sous différents formats de fichier, tant que vous ne changez pas le texte ou la ponctuation de la Bible.

Vous pouvez partager, copier, distribuer, transmettre et extraire des parties ou des citations de ce travail à condition que vous incluez l'information sur le droit d'auteur ci-dessus:

- Vous devez donner Attribution au travail.
- Vous ne devez pas vendre ce travail pour en tirer profit.
- Vous ne devez effectuer aucun travail dérivé qui puisse changer les mots ou la ponctuation en l'état des Saintes Ecritures.

Les autorisations au-delà du canevas de cette licence peuvent être disponibles si vous nous contactez au travers de votre demande.

Le Nouveau Testament

en Kouya

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kouya

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

Contents

Matie	1
Malikı	46
Lukı	73
Zaan	124
Lɛnɔgbɔnya	159
Wlɔmɔ -nyıma	205
1 Kolɛntı -nyıma	225
2 Kolɛntı -nyıma	244
-Galasii -nyıma	257
Efɛzı -nyıma	264
Filipɔ -nyıma	271
Kolɔsɔ -nyıma	276
1 Tɛsalonikı -nyıma	281
2 Tɛsalonikı -nyıma	285
1 Timotee	288
2 Timotee	294
Titı	298
Filemɔ	301
Eblɛnya	303
'Zake	318
1 Piɛlı	323
2 Piɛlı	329
1 Zaan	333
2 Zaan	338
3 Zaan	339
Zudı	340
Zaaan 'yliwɔgbɔnya	342

Matiee 'sebhε Sa Matie gbaa -Zezuu gbuzɔnu gbɔ

-Zezuu -gɔgbɔ Matie cɛlia, mɔ -wa. Nu, Matie mɔ -Zezuu *'bɔnɔnya kugbua lε 'sɔɔ glaa -nyɛ yabhlo nya. Zuifu -yla Matie cɛlia wee 'sebhε nɔ. -Lagɔ ka 'cɔn ɔ -Bhasanyɔɔ tietiegbɔ wɛli wla, 'in -Lagɔgbɔ -falpanya ka -mɔɔ daa cɛli *'wɔsuslolue sɔaa 'sebhε 'wɔ. 'Sebhε nɔ 'wɔ, Matie slolua we Zuifu nu, -Zezu -wa -Lagɔɔ -Bhasanyɔ (Mɔ -wa Mesi).

-Zezuu dukpasɔ
(Lk 3.23-28)

¹ -Zezu Klisu dukpasu ηnɔ nu: ɔɔ -Zezu *Klisi mia, ɔ dukpasa -wa *-Davidɔ, 'in *Ablaamu mia -Davidu dukpasa nya.

² Ablaamu gwalia Izaki.

Izaki gwalia Zakɔbɔ.

Zakɔbɔ gwalia Zuda -yɔ ɔ bhelia.

³ Zuda gwalia Pelesi -yɔ Zela, nu, wa 'nyaa -wa Tamaa.

Pelesi gwalia Eslomɔ.

Eslomɔ gwalia Alamɔ.

⁴ Alamɔ gwalia Aminadabɔ.

Aminadabɔ gwalia Naasɔn.

Naasɔn gwalia Salma.

⁵ Salma gwalia -Boazi, nu, ɔ 'nyaa -wa *Wlaabɔ.

-Boazi gwalia Obɛdi, nu, ɔ 'nyaa -wa Wlutɔ.

Obɛdi gwalia -Zesee.

⁶ -Zesee gwalia nyɛmaa 'wlu-lapɔlɔnyɔ -Davidɔ.

-Davidɔ gwalia *Salomɔɔ, Ulii 'ηwnɔ nya.

⁷ Salomɔɔ gwalia Wloboamɔ.

Wloboamɔ gwalia Abia.

Abia gwalia Aza.

⁸ Aza gwalia Zozafatɔ.

Zozafatɔ gwalia Zolamɔ.

Zolamɔ gwalia Oziasɔ.

⁹ Oziasɔ gwalia Yotamɔ.

Yotamɔ gwalia Akazɔ.

Akazɔ gwalia Ezekiasɔ.

¹⁰ Ezekiasɔ gwalia Manasee.

Manasee gwalia Amɔn.

Amɔn gwalia -Zoziasɔ.

¹¹ -Zoziasɔ gwalia Yekonia -yɔ ɔ bhelia.

We bhla wa kpaa *Izlaelɛnyɛma, 'in wa yia wa Babilɔnɔ kwa.

¹² -Mɔɔ 'bɔgɔ, Yekonia gwalia Salatiɛli.

Salatiɛli gwalia Zolobabelɔ.

¹³ Zolobabelɔ gwalia Abiudɔ.

Abiudɔ gwalia Eliakimɔ.

Eliakimɔ gwalia Azɔɔ.

¹⁴ Azɔɔ gwalia Sadɔku.

Sadɔku gwalia Akimɔ.

Akimɔ gwalia Eliudɔ.

¹⁵ Eliudɔ gwalia Eleazaa.

Eleazaa gwalia Matan.

Matan gwalia Zakɔbɔ.

¹⁶ Zakɔbɔ gwalia Maliii 'lowli *-Zezefɔ. Nu, Malii gwalia -Zezu wa laa Klisi, -mɔɔ ji -wa -Lagɔɔ -Bhasanyɔ.

¹⁷ Nu, we 'ka Ablaamu -gɔ 'bhɔ, we 'ka -Davidɔ yli, dukpasɔ -zakpa kugbua lε -mnɔa -wa. We 'ka -Davidɔ -gɔ 'bhɔ, we 'ka wa kpakpie yli, 'in wa 'ka wa Babilɔnɔ kwa, we nyɛni dukpasɔ -zakpa kugbua lε -mnɔa. -Mɔɔ 'bɔgɔ, we 'ka wa Babilɔnɔ -kwakwie -gɔ 'bhɔ, we 'ka -Zezu Klisu gwalɔ bhla nyɛni, we nyɛni dukpasɔ -zakpa kugbua lε -mnɔa.

Malii gwalia -Zezu
(Lk 2.1-21; -Gal 4.4)

¹⁸ Nu, sanɛɛ wa gwalia -Zezu Klisi. Nu, ɔ 'nyaa -wa Malii, mɔ -yɔ -Zezefɔ 'kaa kɔkwali, wa 'nɔ -slɔ ladɔ dabhlo, 'in ɔ yia nukpla pla -Lagɔɔ Zuzu 'Pɔpaa 'tɛtɛ nya.

¹⁹ Nu, -Zezefɔ mia, nyɛmɛ tikli -wa. ɔ 'nɔ 'yɔbha ɔ 'ka Malii gbɔ dli -zejila 'wɔ. We 'dɛɛ 'gbɔ, bhoyi ɔ -yɔ ɔ yi yaa -dia zizewiemɔ.

²⁰ Da ɔ dli mia we -gɔ, 'in Jejitapɛɛ 'anzɔ yabhlo yia ɔ -gbɛ yi 'ylaa 'wɔ, 'in we nɛɛ:

«-Zezefɔ, -Davidu 'yuoyu, -in 'na lɔlɔ dli -nɔ, -in 'ka Malii kwa, nu, 'yu ɔ yia gwalia, -Lagɔɔ Zuzu 'Pɔpaa 'tɛtɛ nya ɔ plaa nukpla.

* 1:21 -Zezuu ji -wa nu, -Lagɔ saa nyuma gbɔ 'wɔ.

²¹ Nu, nukpasuyu o yia gwalia, 'in -in 'ka o 'ηni zu -Zezu, 'in o 'ka o nyima gbonyuu 'wusa.»*

²² -We Jejitape gbaa o gbuv -falipanyoo ηwe nya, we 'ka lenuv 'gbu, we yi 'saa 'pli:

²³ «Nu, 'yieslonhwnoyu -o 'nia nukpasu -yi,

mo yia nukpasuyu gwalia,
'in wa 'ka o 'ηni zu Emanueli.»

-Muv ji -wa nu, -Lago -yo -a 'so mu.

²⁴ O ganoo, sa Jejitapee 'anzi gbaa, 'mu o nua le, 'in o yia Malii o 'dee -gbe beli.

²⁵ O -yo o 'ni -budu 'wudi, 'in oo Malii yia o nukpasuyu gwali, 'in -Zezefu yia -moo 'ηni zu -Zezu.

2

Gboyilonya mnua -Zezuu 'ηni yli-mania
(Lk 2.22-38)

¹ -Zezu wa gwalia Betilemu, Zudee -dudu -gu, -zugba *Ewlodu mi nyimaa 'wlulapilnyo nya.

Toun, gboyilonya 'bhua 'ylov 'wosoluda, 'in wa yia *-Zeluzalemu nyi.

² Wa nee: «'Yu, -o wa gwalia, 'in o 'ka *Zuifuv 'wlulapili, da o mia? Nu, o -zeliya ka 'wlv 'ylov 'wosoluda, 'in -a yia we -yoyi, we 'dee 'gbu, -a yia yi -a 'ka o 'ηni 'ylimani.»

³ Nu, nyimaa 'wlulapilnyo Ewlodu 'nua we, 'in o ple yia sumani, o -yo -Zeluzalemu -nyima weee.

⁴ -Bha o laa *-Lagobubonyaa -cian we -yo -Lagoo titee gwesanya, 'in da wa 'kaa -Lagoo -Bhasanyo gwali, o 'ka we yibheli.

⁵ Wa nee o -ylae: «Nu, Betilemu, Zudee -dudu -gu, -bha wa gwalia o. Nu, -we *-Lagobuv -falipanyo celia, mu ni:

⁶ «Amia, Betilemu, Zudee -dudu -gu -nyima,

amiaa 'gbe 'ni 'kienyi -mi,
Zudeegbe 'kadi glaa.

Nyimaa 'Wlulapilnyo yabhlo yia

amiaa -gbe 'bhua,
mo 'kaa Izlaelinyima -wa -wa na nyima,
mo 'kaa wa 'yugali.» »

⁷ Toun, 'in Ewlodu yia waa gboyilonya la zizewiemu, 'in o yia wa layibha nu, labhla wa 'yi wee -zeliya -yaa.

⁸ 'In o nee wa -ylae: «A mu, a -tali oo 'yuu da 'nanuv, a -ka o 'yi, a yi 'mi 'di -salia, 'in, -amu, in 'ka -mo mu, in 'ka o bubo.» -Bha o tiea wa Betilemu.

⁹⁻¹⁰ Waa gboyilonya 'nua Ewlodu weli, 'in wa yia 'yoo bhli. 'In -zeliya wa 'yi yaa 'ylov 'wosoluda, wa yia we -yoyi, 'in we yia wa 'muna 'wola. Wee -zeliya -gali wa 'yu, 'in da oo 'yu mia, we nynia -bha, 'in we yia 'yigbe.

¹¹ Da wa plaa -budu oo, 'in wa yia 'yu -yo o 'nyaa Malii -yoyi. Wa yia oo 'yu bubo, o 'yu 'kukolu sibhlie nya. -Muv 'bigu, wa yia wa 'gba 'wokal, 'in 'ηnimnili wa celia o, mu ni: -can klaa, *mili klaa, we -yo 'wli, 'mu wa 'nyea o.

¹² Ylaa 'wu, -Lago nee wa -yla nu, wa 'na 'plili Ewlodu -gbe -ni. 'In wa yia 'yoo -putu 'wobhu, 'in wa yia wa -zoo lomni.

-Zezefu mnua Eziputu

¹³ Waa gboyilonya ka mu 'bhie, Jejitapee 'anzi yabhlo yia -Zezefuv -gbe yi 'ylaa 'wu, 'in we nee o -ylae: «Nu, Ewlodu yia oo 'yuu da -talia, o 'ka o 'bha. We 'dee 'gbu, -so 'wu, -in 'bhu oo 'yu -yo o 'nyaa 'wu, -in -yo wa 'so mu Eziputu -gwagwie nya. -In -tu -mo, bhla -we nya a 'kaa yi, -amu yia we an -yla gbaa.»

¹⁴ -Zezefu -saa 'wu, 'in o yia 'yu -yo o 'nyaa 'wobhu. Wa 'bhua -bha sabo,

¹⁵ 'in wa yia Eziputu mu. Wa -di -mo la, 'in Ewlodu yia ti. 'Sa -muv 'plia sa, 'in -we -Lago gbaa o gbuv -falipanyoo ηwe nya, we 'ka gbuzonu -ze, o nee:

«In ka na 'yu la,
o 'ka Eziputu 'bhu.»

Ewlodu 'bhaa nukpasuyua Betilemu -dudu -gu

¹⁶ Da Ewlodu 'yia nu, gboyilonya ka o -dawli 'wuv, 'in o yia 'ce 'pa bhabha. -Bha o tiea nyima wa 'ka Betilemu dudu -gu nukpasuyua 'bha. -Wa 'nia -zu 'so yli, we -yo -wa kaa -zu 'so, -maa wa mnua 'bhaa. Nu, bhla -we nya -zeliya

'wlvā gbūyilonya ka ɔ 'dɪ -salu 'gbu ɔ yi 'saa nu.

¹⁷ Nu, -we *-Lagɔgbu -falpanyo Zelemi gbaa mu nva le:

¹⁸ «-A ka 'wɔkpɪwɛlɪ 'nu mɔ Wlamma, wa mɪ 'wɔkpɪda, wida wa mia. *Wlasɛlɪ -wa, ɔ 'yua ɔ mia wida, ɔ 'nɪ ŋwnu wa 'ka ɔ bhubhoe, nu, ɔ 'yua ka tli.»

*-Zezefu 'bhva Eziputu
(Lk 2.39)*

¹⁹ Da Ewloɔv tlia, -zugba -Zezefu mɪ Eziputu, 'in Jejitapee 'anzi yabhlo yia ɔ -gbɛ yi 'ylaa 'wu, 'in we nɛɛ ɔ -ylaɛ:

²⁰ «-Sɔ 'wu, -in 'bhu ɔ 'yu -yɔ ɔ 'nyaa 'wu, -in -yɔ wa 'sɔ mɪ *Izlaɛlɪ -dɔɔv -gu. Nu, -wa 'yibhaa wa 'ka ɔ yu 'bha, -maa ka tli.»

²¹ Tɔɔn, -Zezefu -sɔa 'wu, 'in ɔ yia ɔ 'yu -yɔ ɔ 'nyaa 'wɔbhu, 'in wa yia Izlaɛlɪ -dɔɔv -gu mɪ.

²² ɔ 'nva nu, Alikelausi mɪ Zuifuv 'wlulapɪda ɔ dide Ewloɔv 'bɪv, -bha ɔ nva nyanɔ ɔ 'ka Zudee mɪ. Mɔ ɔ 'kaa mɪ, ɔ 'yia -bha 'ylaa 'wu, 'in ɔ yia Galilee -dɔɔv -gu mɪ.

²³ 'In 'gbe -we wa laa Nazaretɪ, 'in wa yia -bha ladi. Nu, 'sa we 'plia sa, 'in -we -Lagɔgbu -falpanya gbaa we 'ka gbɔzɔnɔ -zɛ. Wa nɛɛ:

«Mɔ wa yia laa Nazaretɪyɔ.»

3

**Zaan batizea nyima 'nyu nya
(Mk 1.1-8; Lk 3.1-18; Zn 1.19-28)*

¹ We bhla wa 'yia 'Zan *-Batisɪ -yɔ -mɔ da bebleɛ Zudee -dɔɔv -gu. ɔ 'kpia 'wu,

² ɔ nɛɛ: «A 'bhiti amiaa dli, nu, -Lagɔ nyimaa 'wlulapɪɛ ka cɪpa.»

³ -Lagɔgbu -falpanyo *Ezaii nɛɛ zɪmɛ ɔ daa nu:

«Nyimɛ yabhlo 'kpia 'wu -mɔ da bebleɛ, ɔ nɛɛ:

«Nu, a mnazi Nyimaa -Kanyɔɔ 'yloogblɔ -yɔ.

A nu 'yoo tiklu ɔ 'yu.» »

⁴ Nu, ɔ *Zaan mia, ɔ 'wu -bana mɪ *-nyɔmɛɛ nyanɪ nya, 'in ɔ -ɛsli mia nɪmɛɛ ku nya. Luɔ 'kpɪ -yɔ -gangan ɔ lia.

⁵ Zudee -dɔɔv -gu -nyima klaa, -Zeluzalemu -nyima klaa, we -yɔ -wa 'bhva Zudeɛn nyu kwesi, ma yia Zaan -gbɛ.

⁶ Gbonyuu -we wa nva le, 'mu wa gbaa -zejila 'wu, 'in ɔ batizea wa Zudeɛn nyu lu.

⁷ Zaan 'yia nu, *Falizɪnyima -yɔ *Sadusenyima mɪ ɔ -gbɛ yida, nu, -maa -zu 'wu, 'in ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «Amia mia dɛ, 'mɔnɪmɛɛ -gnu a -mia! Nyɔɔ -salɪ aɪn 'dɪ, 'in a pɔpali 'wlukɔɔn la nu, a mneni a 'ka -Lagɔɔ 'ɛ -we mia yida kwɛɛ 'tlaa?

⁸ A -slolu amiaa lenɔgbunya 'wu sazɔnɔ sa nu, a ka amiaa dli 'bhiti.

⁹ A 'na gbalɪ amiaa 'dɛ dli zɔ -nɪɛ: «Nu, Ablaamu mɪ -amiaa dukpasa nyaa 'gbu -a ka gbɔwɔbhu.» Nu, in nɛɛ aɪn -yla, -Lagɔ mneni ɔ 'ka tukpanya nɪ, Ablaamuɔ 'yua -zɛlɪ.

¹⁰ -Lagɔɔ 'nɛnɔ gbee 'yli -dɪ sunyaa bhu -yɔ la pepe. Su weee -we'e 'paa 'bhue -zɔnɔnya nɪ, -dia ɔ yia we, ɔ 'ka we -kosu 'wu viteli.

¹¹ 'Nyu nya -amɪ na batizea aɪn, 'in wa 'ka we 'jiyibheli nu, a ka amiaa dli 'bhiti. Nu, nyimɛ -ɔ yia 'mɪ 'bɪ yia, mɔ yia aɪn batizea Zuzu 'Pɔpa -yɔ -kosu nya. ɔ 'tɪɛ -zi na -nɔ, in 'nɪ we 'klɔ -ka in 'ka ɔ -sakwla 'wɔbhu.

¹² ɔ ka ɔ bɔtɛ kwɛɛ, ɔ 'ka ɔ 'mɔnɔ 'wɔpɔ, ɔ 'ka we 'ya -yɔ we vavi -yɔsɪsalɪ. 'In ɔ 'ka we 'ya -zɔnɔnya -gbagbu 'wu slu, 'bhie, ɔ 'ka we vavɪnya -kosu we'e nyumoa 'wu viteli.»

*Zaan batizea -Zezu 'nyu nya
(Mk 1.9-11; Lk 3.21-22; Zn 1.29-34)*

¹³ -Zezu 'bhva Galilee -dɔɔv -gu, 'in ɔ yia Zudeɛn nyu -yɔ mɪ. ɔ nynia -mɔ, 'in ɔ yia Zaan kwesi bɛ, -mɔɔ 'ka ɔ batizee 'nyu nyaa 'gbu.

¹⁴ Zaan 'nɪ we ŋwnu, ɔ nɛɛ: «-Innya, we 'nɪ 'sa -mɪ. -Mɪ 'ka 'yaa 'mɪ batizee 'nyu nya, 'in -in yia yi, in 'ka -mɪ 'nyu nya batizee yi?»

¹⁵ -Zezu nɛɛ: «Nu, we mɪ -Lagɔ 'yu tiklu 'gbu, -a nu we le.»

-Bha Zaan ŋwnua we -yɔ, 'in ɔ yia we lenɔ.

¹⁶ Zaan batizea -Zezu 'nyu nya, -Zezu mɪ 'nyu lu 'tlada, 'in ɔ yia -Lagɔɔ

'gbe -yoyi nwe -kalida. 'In o yia -Lagoo Zuzu, o 'wuba -kpakun, -yoyi kwilida, 'in-moo yia o -gu lasibhli.

¹⁷ 'In wa yia weli yabhlo, -we 'bhua -Lagoo -gbe nu, we nee: «Na 'Yu o -mia, in -kali o ze, 'mo in 'nyea na dli weee yoo.»

4

**'Kuzu ylaa -Zezu la (Mk 1.12-13; Lk 4.1-13)*

¹ Toun, 'in -Lagoo Zuzu yia -Zezu da beblee kwa, *'Kuzu 'ka o laylaa 'gbu.

² O mia -mo da beblee, o li -mo zli glu 'so, sabo glu 'so, -zugba o ti lililu, 'in nwo yia o -yokpa.

³ *Laylanyo bea o kwesi, 'in we nee o -ylae: «-In -ka -Lagoo 'Yu nya -mi 'pien, -in gba tokpanya ni -yla nu, we -ze 'floo.»

⁴ 'In o nee: «We mi celida *-Lagosebhe 'wue: «We 'ni lililu -bhlogboo -gu nyumee 'yliyogagie tili, nu, weli -we -Lago gbaa, 'in we nye 'yaa o 'yliyogagie.» »

⁵ Toun, 'in 'Kuzu yia o -mowlo -gbe -Zeluzalem 'wokwa. We dia o *-Lagobudu 'kadu 'wlu la,

⁶ 'in we nee: «-In -ka -Lagoo 'Yu nya -mi 'pien, -blu 'wu -in 'ka lasibhli, nu, we mi celida -Lagosebhe 'wue: «-Lago yia o 'anzinya tiea -na 'gbu, 'in we 'ka we sonya -mi zo laslolu, -na bhu yi tokpa gozoo 'gbu.» »

⁷ 'In o nee: «We mi 'ya celida -Lagosebhe 'wu: «Nu, Jeitape, o -wa -na -Lago, a 'na ylali o la -ni.» »

⁸ -Bha 'Kuzu kwa 'yaa o 'wupa -gogo 'kadu 'wlu. 'In we yia dudubu 'nnumni -da weee -yo we 'nnumni -yo we 'tite o 'kluslolu.

⁹ 'In we nee: «-In -ka 'mi 'yu 'kukolu 'sibhli, 'in -in -ka 'mi bubo, nu, -we weee mia da, 'in na nyea -mi we.»

¹⁰ 'In o nee we -ylae: «Be lu, 'Kuzu! We mi celida -Lagosebhe 'wue: «-In bubo Jeitape, o -wa -na -Lago, 'in -in nu o 'debhlogboo -yla lubho.» »

¹¹ 'Kuzu 'bhua o kwesi toun, 'in 'anzinya yia o 'wusa.

-Zezu dia o lubho gwe Galilee (Mk 1.14-15; Lk 4.14-15)

¹² -Moo 'bigu, -Zezu 'nua nu, wa ka Zaan -kasu 'wupa, 'in o yia Galilee mi.

¹³ O 'ni Nazaretu -to, Kapenaumo o -dia la. Nu, Kapenaumogbe mia Galilenyu kwesi, -we mia -mo Zabulon -yo Nefotali -dudu -gu.

¹⁴ 'Mo o nua le, 'in -we -Lagobu -falipanyo Ezaii gbaa, we 'ka gbuzono -ze, o nee:

¹⁵ «Zabulon -yo Nefotali -nyuma, nyuma -wa mi 'nyuu -yo 'yloogbu, -mo Zudeen nyuu kakpe yabhlo lu, Galilee da 'lakpanya mi!

¹⁶ Nyuma -wa mia nikpise 'wu, zli wa yia 'yia!

-Wa mia tithee zuzu 'wu, zli yia wa -gbe 'tlaa.»

¹⁷ -Bha -bhlokpade, 'in o yia -Lagobu gbagbie bhli, o nee: «A 'bhiti amiaa dli, nu, -Lagoo nyumaa 'wlulapile ka cipa.»

-Zezu laa o 'binanya -mnu (Mk 1.16-20; Lk 5.1-11)

¹⁸ 'Yi yabhlo nya, -Zezu mi Galilenyu kwesi noda, 'in o yia bhelia 'so -yoyi, 'Simoo (-moo -banu -wa Peli), we -yo o bheli Andlee. Wa mi wa 'sowli 'nyu lu vitelida, nu, zibhibhanya wa -mia.

¹⁹ O nee wa -yla: «A yi 'mi 'bi, sa a kpaa zibhi, in 'ka 'sa ain nyumaa 'yilibanannya -zeli, 'in a 'ka 'mi wa 'bi -la.»

²⁰ Toun, wa tia -bha wa 'sowli, 'in wa yia o 'bi mi.

²¹ O bea 'yu -se, 'in o yia *'Zake -yo o bheli *Zaan 'yi, nu, Zebedee 'yua -wa. Wa -yo wa dide mi wa 'sowli mnazida -mo 'glu 'wu, 'in -Zezu yia wa la,

²² 'in wa yia wa dide -yo o 'glu -bha ti, 'in wa yia -Zezu 'bi mi.

²³ We bhla -Zezu 'plila Galilee -dudu weee -gu, -zugba o slolua nyuma gbu *-Lagobudunya zo, 'in o gbaa *-Lagoo nyumaa 'wlulapile -zonu gbu, gu weee -yo siasie weee, -we mia nyuma -yo jipejipe nya.

24-Bha wa 'nva -Zezuu 'dī Sili -dudu weee -gu. Nu, -wa mia siada weee, -wa kaa gu -yo klaa, -wa ka ku glopoa klaa, -wa zuzu 'nyuu mia 'wu klaa, -wa kaa nɛun gu -yo klaa, we -yo zolaslonya, 'ma wa -laa -Zezu, 'in ɔ yia wa jipe.

25 'In nyimaa -zlo yia -Zezu 'bi yi. Tolva 'bhva Galilee, tolva 'bhva 'Gbe Kugbua -dudu -gu, tolva 'bhva -Zeluzalem, tolva 'bhva Zudee -dudu -yo Zudeen kakpe yabhlo -gu.

5

-Zezu -slolua nyima gbu
(Lk 6.20-23)

1 Da -Zezu 'yia nyimaa -zlo -yo, ɔ -gblaa -gɔgɔ yabhlo 'wlu, 'in ɔ yia -mo ladi. ɔ 'binanya gbelia ɔ,

2 'in ɔ yia wa slolue bhli, ɔ nɛɛ:

3 «Nyima -wa'a laa wa 'dɛ nyima -Lago 'yu,
'wututue -dlɔɔ mi wa -nu nya,
-we ka gbu -wa, -Lago pili wa 'wlu la.

4 -Wa mia wida,
'wututue -dlɔɔ mi wa -nu nya,
-we ka gbu -wa, -Lago yia wa 'kwayli 'paa.

5 Nyima -wa mia sa bhe,
'wututue -dlɔɔ mi wa -nu nya,
-we ka gbu -wa, ma yia dudu 'wubhua 'bi -liliee saa.

6 Nyima -wa nyima tiklu -zeze tu mia 'bhada ɲwɔ 'bhisa,
'wututue -dlɔɔ mi wa -nu nya,
-we ka gbu -wa, lɔa wa yia.

7 Nyima -wa yila wa -lima nyazi,
'wututue -dlɔɔ mi wa -nu nya,
-we ka gbu -wa, -Lago yia wa nyazi 'yila.

8 Nyima -wa ka dli mia tiklu,
'wututue -dlɔɔ mi wa -nu nya,
-we ka gbu -wa, -Lago wa yia 'yia.

9 Nyima -wa bibelia nyima -yo,
'wututue -dlɔɔ mi wa -nu nya,
-we ka gbu -wa, -Lago yia wa laa ɔ 'yua.

10 Nyima -wa wa palia 'klyie 'wu,
wa mi nyima tiklu nyaa 'gbu,
'wututue -dlɔɔ mi wa -nu nya,
-we ka gbu -wa, -Lago pili wa 'wlu la.

11 «Nu, wa -ka amiaa 'ɲni -nyumɔ, wa -ka aɪn 'klyie 'wupalɪ, wa -ka aɪn yoyo gbu -gu la zulu na 'gbu, 'wututue -dlɔɔ mi amiaa -nu nya.

12 A li 'muna sa duun, -we ka gbu -wa, -tnu 'kadi a yia 'yia -Lagɔɔ -gbɛ. Nu, 'sa -bhlokpade wa 'palia -Lagɔgbu -falipanya, -wa -galia aɪn 'yu, 'klyie 'wu.

-Zezu nɛɛ ɔ 'binanya mi zli -yo gumu 'bhisa

(Mk 4.21, 9.50; Lk 8.16, 14.34-35)

13 «Nu, amia, duduɔ -nyimaa gumu 'bhisa a mia. Nu, gumu -ka 'nuɲwe 'bhɔ, sa wa 'ka we namania? We 'ni 'maslɛɛn -lu yabhlogbɔɔ 'wuku. Nu, 'pipee wa vitelia we, 'in nyima nɔa we -gu.

14 «Nu, amia, duduɔ -nyimaa zli 'bhisa a mia. 'Gbe wa zua -gɔgɔ 'wlu, wa 'ni mneni wa 'ka we zize.

15 'In wa -yo 'napɛ -ka yi, wa'a dɪ we -solu zɔ la. Yali wa dia we la, 'in we yia nyima weee -gu la, we 'ni muɔ?

16 'Sa -bhlokpade, amiaa zli 'kaa nyima 'yu li, 'in wa 'ka amiaa lɛnuɔgbu -zɔnu -yɔyi, 'in wa 'ka amiaa Dide -ɔ mia yali 'ɲni -mnɪni.

-Zezu -yo -Lagɔɔ tite

17 «A 'na pɔpalɪ dli zɔ la -ni, nu, *Moizu tite -yo -Lagɔgbu -falipanyaa wɛli in yia lasaa -ni. In 'ni we lasasɛe 'gbu yi. Yi in yia, 'in we 'ka gbuzɔnu -ze.

18 «In nɛɛ aɪn -yla gbuzɔnu sa nu, dudu -yo yali 'ni -slɔ labhu, -Lagɔɔ titee celilu 'ya 'kienyi -lɛ 'na 'ka labhu, 'in dudu 'kaa bhia.

19 We 'dɛɛ 'gbu, nyime -ɔ mia 'kienyi -lɛ, -wa -Lago pili 'wlu la glaa, mɔ -wa nyime -ɔ zua -Lagɔɔ tite 'kienyi -lɛ 'nuɲwe, 'in ɔ slolua ɔ -lima sa wa'a zua we 'nuɲwe. Nu, -ɔ slolua ɔ -lima -Lagɔɔ tite 'nuɲwezɔve, mɔ -wa kpasa, nyima -wa -Lago pili 'wlu la glaa.

20 In nɛɛ aɪn -yla: a zu -Lagɔɔ tite 'nuɲwe. A -zi -Lagɔɔ titee gwesanya -yo Falizinyima, we 'ni -muɔ, nyima -wa -Lago pili 'wlu la, a 'na 'ka wa glaa -mi.

A -yo amiaa bhelia suslolu 'wu

21 «A ka 'nu nu, wa nɛɛ amiaa dukpasɪ -ylaɛ: «A 'na 'bhali nyime -ni.

Nu, -o ka o bheli 'bha, gbuwobhunya 'yu wa yia o kwaa.»

²² Nu, in nɛɛ aɪn -ylaɛ: -o -ka o bheli -yo 'cɛpali, gbuwobhunya 'yu wa kwaa o. -O -ka gba o bheli -yla, -moo mi nyime -kpɔa nya, nyima kpasɪ 'yu wa kwaa o, 'in wa bhua o -yogbu 'wu. -O -ka o bheli -yla gba: «Nyogogu», o ka we 'klu wa 'ka o -kosu -we'e nyumoa 'wu kwa.

²³ We -ka nu, -na wlawlalu -in mi -Lago kwada 'slakagusalilu 'yu, 'in -in yi ligbe nu, -in -yo -na bheli 'so ka gbu,

²⁴ -in ti -bha wee wlawlalu 'slakagusalilu 'yu, -in mi, -in -yo -na bheli 'ka gbu -bhia, 'bhie, -in 'ka wee wlawlalu -Lago -la.

²⁵ «Nu, nyime -ka -mi gbu 'wluladili, 'in -in -yo o 'so 'ka gbuwobhunya 'yu mnida -mi, -in -yo o 'so -bhia gbu slɔ, da a mia -slɔ 'yloogblɔ. Nu, we 'ni -mɔɔ, 'in o kwaa -mi gbuwobhunya 'yu, 'in gbuwobhunya nyɛa -mi 'slɔja yoo, 'in wa paa -mi -kasɔ 'wu.

²⁶ In nɛɛ aɪn -yla gbuzɔnɔ sa: -in 'ni -slɔ o tama 'wobhlolu -nɔ wla, -in 'na 'ka -mɔ 'tla.

-In -yo nyime -putuu 'ɲwɔnɔ 'na -dili -budu 'wu -ni

²⁷ «A ka 'nɔ nu, wa nɛɛ: «-In -yo 'ɲwɔnɔ -putu 'na -dili -budu 'wu -ni.»*

²⁸ Nu, -ami, in nɛɛ aɪn -yla: nyime -ka o -libheyii 'ɲwɔnɔ yla, 'in o -budu 'wɔdɪ tɔ -ka o 'bha, o -yo o ka -budu 'wɔdɪ o dli zo.

²⁹ «We -ka nu, -na lilikwe -yliya kwa -mi gbonyuu lɔ, -sa -bha we, viteli we 'pɪpɪ. We nanɪ 'yli -in 'ka -na kuu kibhe mnɔnɔ, we -zi wa 'ka -na ku weee viteli -kosu -we'e nyumoa 'wu.

³⁰ We -ka nu, -na lilikwe -so kwa -mi gbonyuu lɔ, dɪ -bha we, viteli we 'pɪpɪ. We nanɪ 'yli -in 'ka -na 'lali yabhlo mnɔnɔ, we -zi -in 'ka -kosu -we'e nyumoa 'wɔpla -na -kpabhiɛ nya.

*A 'na -sali 'ɲwɔnɔ 'kwnɛ -ni
(Mt 9.9; Mk 10.11-12; Lk 6.18)*

³¹ «Wa nɛɛ 'ya aɪn -ylaɛ: «Nyime -o -ka o 'ɲwɔnɔ 'kwnɛ -sa, o 'nyɛ o 'kwnɛ -sa -sɛbhɛ yoo.»

³² 'In -ami, in nɛɛ aɪn -ylaɛ: nyime 'ni mnɛni o 'ka o 'ɲwɔnɔ 'kwnɛ -sa, 'mɔ we 'ni o mɔtnɪ kwɛ -kakɛ 'wobhu. Nu, nyime -ka o 'ɲwɔnɔ 'kwnɛ -sa, o gbonyuu lɔ -sulue -wa, -we ka gbu -wa, nɔkpasu -putu o yia kwaa. 'In nyime -mɔmɔ -ka 'kwnɛ -sa ɲwɔnɔ kwa, gbonyuu o nɔa lɛ.

A 'na bili -ni

³³ «A ka 'nɔ nu, wa nɛɛ amiaa dɔkpasɪ -ylaɛ: «-In 'na bili yoyo sa -ni. -We -in bia -Lago 'yu, -in nɔ we lɛ.»

³⁴ Nu, -ami, in nɛɛ aɪn -ylaɛ: a 'na bili 'mnumnu -ni. A 'na bili yali -ni, nu, mɔ -wa -Lagoɔ 'ɲnumnikpe.

³⁵ A 'na bili dɔdɔ -ni, mɔ -gbu o dia bhu la. A 'na bili -Zeluzalɛmɔ -ni, nu, mɔ -wa -Lago nyima weee 'wlulapilinyoo gbe.

³⁶ -In 'na bili -na 'wlu -ni, nu, -in 'ni mnɛni -in 'ka -na 'wluo nyi -bhlogbɔɔ 'bhiti, we 'ka 'pɔpa -zɛ, we 'ka 'ylukpa -zɛ.

³⁷ We -ka «ɪɪn», a gba «ɪɪn», we -ka «-ɪɪnya», a gba «-ɪɪnya». -We -na yia we 'bɪgɔ zɔa, gbonyuuu dideɛ -gbɛ we bhua.

*A 'na nɔnɔ gbɔv 'lɛɛji lɛ -ni
(Lk 6.29-30)*

³⁸ «A ka 'nɔ nu, wa nɛɛ: «'Ylii 'lɛɛji -wa yli, 'in glaa 'lɛɛji -wa gla.»

³⁹ Nu, -ami nɛɛ aɪn -yla: -o nɔa -mi -yla gbu lɛ, -in 'na nɔnɔ we 'lɛɛji lɛ -ni. Nu, nyime -ka -na lilikwe -yukwli 'kpa 'wɔsɔbha, -in 'bhiti we -gɔdɔ, o 'ka -bha yabhlo 'pa.

⁴⁰ Nyime -ka -mi gbuwobhunya 'yu kwa, o 'ka -na -bana 'wobhu, 'nyɛ o 'yoo, o 'ka -na -gɔslunaa 'wobhu.

⁴¹ -Laide -ka -mi 'gba 'wludɪ -in 'ka kilo -bhlo lɛnɔ, -in nɔ kilo 'so lɛ.

⁴² Nyime -ka -mi -lu -zlali, 'nyɛ we o. Nyime -ka -na -lu -bhoa yi, -in 'na palɪ o -blɪgɔ -ni.

*A -kalɪ amiaa tɔnyimaa zɛ
(Lk 6.27-28,32-36)*

⁴³ «A ka 'nɔ nu: «-In -kalɪ -na -libheyii zɛ, 'in -na tɔnyime mia, -in 'ka -moo 'wɔnyɛ.»

⁴⁴ Nu, -ami, in nɛɛ aɪn -yla: a -kalɪ amiaa tɔnyimaa zɛ, 'in -wa palɪ aɪn

* 5:27 Glɛkiwɛli 'wu, we ji -wa nu, -wa kɔkwalia, wa -yo nyima -putu 'na -dili -budu 'wu -ni.

'khiye 'wɔ, a bhubhoe -Lagɔ wa 'ŋni nya.

⁴⁵ 'Bhie, a 'ka amiaa Dide, -ɔ mia yali 'yua -zɛ. Nɛ, -Lagɔ sɔɔɔ ɔ 'yɛ 'wɔ nyuma -zɔnɔ -yɔ nyuma 'nyii -gɔ, 'in -wa nɔa gbuzɔnɔ lɛ, we -yɔ -wa nɔa gbonyuu lɛ, 'in ɔ lɔalia wa -gɔ 'nyu.

⁴⁶ «-Wa -kalia amiaa zɛ, we -ka -maa -bhloo 'dɛɛ zɛ a -kali, a 'ni -lu yabhlogbɔɔ 'klɔ -ka -Lagɔ 'yu. Nɛ, *nisɔn -gwɛzisanyaa 'dɛbhie -gbolu, 'sa -bhlokpade wa nɔa.

⁴⁷ A -ka amiaa bheliaa 'dɛkpɔa fɔsa nɛ, gbɔ 'kadɔ a nɔa -bha lɛ yi? Nɛ, -wa 'nia -Lagɔ -yi, 'sa -bhlokpade wa nɔa, we 'ni mɔɔ?

⁴⁸ We 'dɛɛ 'gbɔ, amia, a -mi tikli sa amiaa Dide -ɔ mia yali mia tikli 'bhisa.

6

Sa -a 'kaa bobabhanya 'nye

¹ «A zɔ amiaa 'dɛ 'yɛɔ, a 'na nɔnɔ amiaa -Lagɔgbɔ lɛ -zejila 'wɔ, nyuma 'ka aɛn 'yɛɔ 'gbɔ -ni. A -ka 'sa we nɔ, a 'na 'ka -tnɔɔ 'yɛ amiaa Dide -ɔ mia yali kwɛɛ.

² «-In -ka 'gwɛzi bobabhanya 'nye, -in 'na bhlɔlɔ we lɛglɛ nya -ni. Nɛ, 'sa wɛli 'sɔ -nyuma nɔa -mɔ -Lagɔbudunya zɔ, we -yɔ 'yloogblo, wa 'ka wa 'ŋni -zɔnɔ gbɔa 'gbɔ. In nɛɛ aɛn -yɛɔ gbuzɔnɔ saɛ: wa ka wa -tnɔɔ 'yɛ 'gamɔ.

³ Nɛ, -mi, -in -ka -na 'gwɛzi bobabhanya 'nye -na lilisɔ nya, -na kɔpɛsɔ 'na yibheli we 'ji -ni.

⁴ Sa -in wɛɛ -lu zizeda, -na Dide -Lagɔ, -ɔ yɛ we -yɔ, mɔ kwɛɛ -na yɛ -na -tnɔɔ 'yɛ.

Sa -a 'kaa -Lagɔ bhubhoe (Lk 11.2-4)

⁵ «A -ka -Lagɔ bhubhoeda -mi, a 'na nɔnɔ wɛli 'sɔ -nyuma 'bhisa -ni. Nɛ, wamɛ, wa 'yibha wa 'ka 'yɛglɛ, 'in wa 'ka -Lagɔ bhubhoe -Lagɔbudunya zɔ -yɔ 'yoo 'wɔgbelida. 'Mɔ wa nɔa lɛ, 'in nyuma weɛ 'ka wa -yɔyɛ. In nɛɛ aɛn -yɛɔ gbuzɔnɔ saɛ: wa ka wa -tnɔɔ 'yɛ 'gamɔ.

⁶ Nɛ, -mi, -in -ka -Lagɔ bhubhoea yi, -in pla -na -budu zɔ, -in kla we, 'in -in bhubhoe -na Dide da wa'a 'yɛ -mi

-yɔ. -In -ka 'sa nɔ, -na Dide -ɔ yɛ -mi -yɔ zizeda, mɔ yɛ -na -tnɔɔ wɛɛ.

⁷ «A -ka -Lagɔ bhubhoeda -mi, a 'na mnanɛ nɔwɛ la -ni, nɛɛ -wa 'nia -Lagɔ -yi. We mi wamɛɛ dli zɔ nɛ, wa gbagbawɛli duuun 'gbɔ -Lagɔ pɔɔɔ wa yukwli.

⁸ A 'na nɔnɔ wa 'bhisa -ni. Nɛ, a 'ni -sɔ ɔ -lu -zlali, ɔ -yi amiaa -yɔkpagbɔ.

⁹ «Sa a 'kaa -Lagɔ bhubhoe mɔ nɛ:

«-Amiaa Dide -ɔ mi yali,

wa zɔ -bha -na -mɔwɔ nɛ.

¹⁰ -Na nyuma 'wlulapɛ yi.

Nyuma nɔ -na dɔmagbɔ lɛ dɔɔ -gɔ,

sa we mia yali 'bhisa.

¹¹ 'Nyɛ -zɛɛn nɔɔ lililu -aɛn.

¹² -Wa nɔa -aɛn gbonyuu 'wɛɔ,

sa -a tia wa -yɔgbɔ 'wɔ,

-in ti 'sa -amiaa -yɔgbɔ 'wɔ.

¹³ -In 'na kwali -aɛn laylagbɔ lɔ -ni.

-In -sa -aɛn gbonyuuu dide kwɛɛ.»

[Nɛ, nyuma 'wlulapɛ klaa,

'tɛ klaa, we -yɔ 'ŋnimnɛ,

we -mi -na -nɔ nya, bhla weɛ nya.

*-Amɛni.]

¹⁴ Nɛ, amiaa -lima -wa nɔa aɛn -yɛ gbonyuu lɛ, a -ka we 'wɔti, amiaa Dide -ɔ mia yali, 'in ɔ tia amiaa -yɔgbɔ 'wɔ.

¹⁵ 'In a 'ni wa -yɔgbɔ 'wɔti nɛ, amiaa Dide -ɔ mia yali, ɔ 'na 'ka amiaa -yɔgbɔ 'wɔti.

Sa a 'kaa 'sun pla

¹⁶ «A -ka 'sun 'wɔ -mi, a 'na 'sulu 'klɔ wɛli 'sɔ -cian 'bhisa -ni. 'In wa nɔa wa 'klɔ 'fuakaa, 'in nyuma weɛ 'ka we 'jiyibheli nɛ, wa mi 'sun 'wɔ. In nɛɛ aɛn -yɛɔ gbuzɔnɔ saɛ: wa ka wa -tnɔɔ 'yɛ 'gamɔ.

¹⁷ Nɛ, -mi, -in -ka 'sun 'wɔ -mi, budo 'klɔ -yɔ, 'fla -na 'nyi,

¹⁸ nyuma yi we 'jiyibheli nɛ, -in mi 'sun 'wɔ. -Na Dide, -ɔ wa'a 'yɛ -yɔ, -mɔ -bhlogbɔ yɛ we 'jiyibhelia. -We -in nɔa zizeda lɛ, -na Dide, -ɔ yɛ we -yɔ, mɔ yɛ -na -tnɔɔ wɛɛ.

'Nɛnimnɛ -zɔnɔ

(Lk 12.33-34)

¹⁹ «'Nɛnimnɛ -we mia dɔɔ -gɔ, da 'gli -yɔ nɔwɔ nyumɔa we, 'in 'wienya

wlaa -budu, 'in wa ylia we, a 'na dli we -zlo dɔdɔ -gɔ -nɪ.

²⁰ Nɪ, a dli 'ɲɪmɪnɪlu -Lagɔ -gbɛ la, da 'gli -yɔ ɲwɔnɔ 'na 'kaa we -nyumɔ, 'in 'wienya 'na 'kaa we yli.

²¹ Nɪ, mɔ -na 'ɲɪmɪnɪli mɪa, -mɔ -na dli mɪa.

'Yli-wa kuu 'napɛ

(Lk 11.34-36)

²² «'Yli mɪ kuu 'napɛ nya. -Na 'yli -ka -yalɪ, -na ku weee mɪ zli 'wɔ.

²³ Nɪ, -na 'yli -ka gu -yɔ -ka, -na ku weee mɪ nikpise 'wɔ. -We mɪa -na zli nya, we -ka nikpise 'bhisa -mɪ, -zugba nikpise -dlugba -wa.

'Gwɛzi-yɔ -Lagɔ, a -sa -bha

(Lk 16.13)

²⁴ «Nyɪmɛ 'nɪ mneni ɔ 'ka -cian 'sɔ -yla lubho nɔ. We -ka 'sa -mɪ, 'yabhlo ɔ yia 'wɔnyɛa, 'in ɔ 'ka 'yabhlo zɛkalɪ. 'Yabhlo -yɔ ɔ yia lanɛa, 'in 'yabhlo 'ka ɔ dɔdɔnyumanɪ. A 'nɪ mneni a 'ka -Lagɔ -yɔ 'gwɛzi -yla lubho nɔ dabɔdɔ.

A 'na lɔlɔ dli -nɪ

(Lk 12.22-31)

²⁵ «We 'dɛɛ 'gbɔ, in nɛɛ aɪn -yla: a 'na lɔlɔ dli amɪaa 'yliyɔgagɛ -yɔ amɪaa kuu 'gbɔ -nɪ. A 'na gbalɪ amɪaa dli zɔ -nɛ: <Lɛɛ -lu -a 'ka lia? Lɛɛ -lu -a 'ka 'maa? -A yi 'naa 'yɪ -a 'ka 'wɔplaa?> Nɪ, amɪaa 'yliyɔgagɛ -zi lililɪ, 'in amɪaa ku -zi 'naa, we 'nɪ mɔɔ?

²⁶ Nɪ, zia mɪa, we'e 'pa 'mnɔ, we'e -dɪ we, 'in we'e bɔlɔ we -zlo -gbagbɔ 'wɔ. Nɪ, amɪaa Dide ɔ mɪa yalɪ, mɔ nyɛa we lililɪ. Nɪ, amɪa, a 'yli a -zi 'zia, we 'nɪ mɔɔ?

²⁷ Nyɪmɛ yabhlogbɔɔ 'nɪ mneni ɔ 'ka ɔ 'yliyɔgagɛɛ 'yɪ -gɔ palɪ ɔ dliɔlɔɛ nya.

²⁸ Lɛɛ -lu ka 'gbɔ a lɔ dli 'naa 'gbɔa? -Fliisuu -bɔɪ mɪa, a dɪ we dli 'wɔ nɪ, we'e nɔ lubho, 'in we'e lɔa 'naa.

²⁹ Nɪ, in nɛɛ aɪn -yla: *Salomɔɔɔ 'dɛɛ 'ɲɪmɪnɛ 'kadɔ 'wɔ, ɔ 'nɪ 'ylinanɔ -bana -bhlogbɔɔ 'yɪ suu -bɔɪnya nɪ 'yabhlo 'bhisa.

³⁰ Su -we mɪa -zɛɛn kpaa, 'in wa 'kaa -kosu 'wɔ viteli cɪzɪ, we -ka nɪ, -Lagɔ ka we -bana -zɔnɔ 'nyɛ, -zugba -bana ɔ yia aɪn 'nyɛa, dli 'kienyi -zɔnya!

³¹ A 'na 'yibhalɪ amɪaa 'dɛ la dli -lɔlɔɛ nya -nɛ: <Lɛɛ -lu -a 'ka lia? Lɛɛ -lu -a

'ka 'maa? -A yi -bana 'yɪ -a 'ka 'wɔpla -bhaa?>

³² -Lu weee mɪa da, -wa talɪa we da, 'yɪ weee nya, nyɪma -wa 'nɪa -Lagɔ -yi, ma -wa. Amɪaa Dide ɔ mɪa yalɪ, ɔ -yi we 'ji nɪ, -we mɪa dɛ, mɔ -wa amɪaa -yɔkpagbɔ.

³³ Tɪada, a 'tide -Lagɔ 'yɪ, ɔ 'ka aɪn 'wlulapɪlɪ, 'in a 'ka gbɔ tɪklɪ lɛnɔ. We 'bɪgɔ, -Lagɔ 'ka aɪn -lu weee -mɪnɪ 'nyɛ.

³⁴ Nɪ, a 'na lɔlɔ dli cɪzɪ gbɔɔ 'gbɔ -nɪ. Nɪ, cɪzɪ 'bhie, a 'ka cɪzɪ nɔɔ gbɔ 'wɔpla. Nɪ, -zɛɛn nɔɔ siasie mɪa, we -tɔ 'sa, a 'na palɪ we 'yɪ -putuu -nɔ -gɔ -nɪ.»

7

A 'na 'bhulu nyɪmaa -yɔgbɔ 'wɔ -nɪ

(Lk 6.37-38,41-42)

¹ «A 'na 'bhulu nyɪmaa -yɔgbɔ 'wɔ -nɪ, -Lagɔ yi amɪaa -yɔgbɔ 'wɔbhu.

² Nɪ, sa a bhua nyɪmaa -yɔgbɔ 'wɔ, 'sa -Lagɔ yia amɪaa -yɔgbɔ 'wɔbhua. -We a bhua 'wɔ, 'in a yibhɔlɔa nyɪma, 'mɔ -Lagɔ yia 'wɔbhua ɔ 'ka aɪn yibhɔlɔ.

³ «Bɔɛɛ gɔ -lɛ mɪa -na bheliɪ 'yliya 'wɔ, 'mɔ -na yia -yɔ, 'in su -kibhe 'kadɔ -we mɪa -na 'yliya 'wɔ, -ɪ 'in 'yɪ we -yɔ. Lɛɛ -lu ka 'gbɔa?

⁴ Su -kibhe 'kadɔ mɪ -na 'yliya 'wɔ, 'in -in nɛɛ -na bheli -yla: <Nɪnɪ, in 'ka -mɪ bɔɛɛ gɔ 'yliya 'wɔsaa?> We 'nɪ 'ylinanɪ. We 'nɪ mɔɔ?

⁵ Wɛlɪ 'sɔ -nyɪmɛ, -in -sa -slɔ -na 'dɛ su -kibhe 'kadɔ 'yliya 'wɔ, -in 'ka layɪ 'bhie, -in 'ka bɔɛɛ gɔ -na bheliɪ 'yliya 'wɔsa.

⁶ «A 'na 'nyɛnɪ -Lagɔɔ -lu gwɪ yoo -nɪ, we 'nɪ -mɔɔ, 'in we bhitia la, 'in we mua aɪn. A 'na viteli amɪaa -can gbɔa -bobo zɔ -nɪ, we 'nɪ -mɔɔ, 'in we nɔa we -gɔ.

A bhubhoe amɪaa Dide ɔ mɪa yalɪ

(Lk 11.9-13)

⁷ «A -zla -lu, 'in wa 'ka we aɪn 'nyɛ. A -talɪ -luu da, 'in a 'ka we 'yɪ. A bhlɪ -budu, 'in wa 'ka -bha -kalɪ aɪn -yla.

⁸ Nɪ, ɔ zlaa -lu, 'mɔ wa nyɛa we. -ɔ talɪa -luu da, mɔ yia we. -ɔ bhlɪa -budu, mɔ -yla wa kalɪa -bha.

⁹ Amɪaa 'yu -ka aɪn 'floo -zlalɪ, a mneni a 'ka ɔ tɔkpa 'nyɛɛ?

10 'In ɔ -ka ain zibhi -zlali, a mneni a 'ka ɔ tibhe 'nyee? -Innya, we 'nɪ sa -mɪ.

11 Nu, amia -mama -wa nyuma 'nyii, a -yi amiaa 'yua -li -zɔnu 'nye sa. We -ka 'sa -mɪ, a -mɪ we -gɔ nu, amiaa Dide -ɔ mia yali, -wa -ka ɔ -lu -zlali, -lu -zɔnu ɔ yia wa 'nyea.

12 «-We a 'yibhaa nyuma nu ain -yla le, amia nu 'ya we wa -yla le. Mu -wa Moizu tite -yɔ -Lagɔgbu -falpanyaa 'sebhɛ ji.

'Yoo 'sɔ (Lk 13.24)

13 «A plali klolo ɲwee poo 'wɔ. 'Yoo -we kwaa nyime tɪtɪe 'wɔ, we gbɔ 'nɪ -yɔ -kali, 'in we klolo ɲwee 'yɪa 'wɔ la. 'In -wa bɪlia wee 'yoo, wa -zu 'wɔ.

14 Nu, 'yoo -we kwaa nyime 'yɪyɔgagie 'wɔ, we gbɔ -kali -yɔ. 'In we ɲwee mia poo. -Wa yia we -yɔ, wa 'nɪ 'wɔzu.

Suu 'bhue -yɔ wa yibheliala we (Lk 6.43-44)

15 «Nyuma -wa laa wa 'de -Lagɔgbu -falpanya, a zu amiaa 'de 'yɪyɔ wa gbɛgbɛin. Wa -ka yi, wa mɪ sa -dlɔɔ bɪlabɪle 'bhisa, 'in wa nɔkplɛ mia, -mɔ 'wɔ -fliigwɪ -we mia vla 'wɔ.

16 Wa lenɔgbu -yɔ a yia wa yibheliala. Wa'a -sa *-dlɔya 'mnɛwia 'wɔ, 'in wa'a -sa magloo -kɔji 'wɔ.

17 Nu, su -zɔnu weee mia, 'bhue -zɔnu we paa, 'in su 'nyuu mia, 'bhue 'nyuu we paa.

18 Su -zɔnu mia, we 'nɪ mnɛni we 'ka 'bhue 'nyuu 'pa. 'In su 'nyuu mia, we 'nɪ mnɛni we 'ka 'bhue -zɔnu 'pa.

19 Su weee nyidi, -we 'nɪ 'bhue -zɔnu 'pa, -di wa -dia we, 'in wa vitelia we -kosu 'wɔ.

20 'Sa a yia waa yocian yibheliala wa lenɔgbu 'wɔ.

-Zezuu nyuma -zɔnu (Lk 13.25-27)

21 «-Wa gbaa da: «Na -Kanyɔ, na -Kanyɔ, we 'nɪ wa 'de weee -Lagɔ yi 'sa 'wlulapɪla. Nu, -wa nɔa ɔ dɔmagbɔ le, ma 'wɔ ɔ yia lapɪla.

22 Zɪ -Lagɔ yia nyumaa -yɔgbu 'wɔbhua, -bha nyuma duun yia 'mɪ -yla gbaa: «-Amiaa -Kanyɔ! -Amiaa -Kanyɔ! Nu, -a ka -Lagɔgbu gba -na 'ɲɪ nya, -a ka zuzu 'nyii vu -na 'ɲɪ nya, 'in -a ka gwɛdigbɔ lenɔ -na 'ɲɪ nya, we 'nɪ muu?»

23 Tɔn, -bha na yia wa -yla gbaa -zejila 'wɔ: «In 'nɪ ain -yi 'mnumnu. Nyuma 'nyii, a bɛ lɔ!»

-Budu 'sɔɔ gbɔ nine (Lk 6.47-49)

24 «Nu, -we weee in gbaa de nɪ, -ɔ -ka we yukwɪ pɔlɔ, 'in ɔ 'ka we -gɔgbu lenɔ, ɔ 'wɔ gbɔyɪlonɔ -ɔ 'sɔbha ɔ -budu tɔkpa -gɔ.

25 Da 'nyu lɔa, 'nyu yea -bha, -pɪpɛ 'kadɔ 'plɪa, wee -budu 'nɪ bɪli. -We ka gbɔ -wa, wa ka we 'sɔbha tɔkpa -gɔ.

26 Nu, nyime -ɔ 'nɔa na wɛli, 'in ɔ 'nia we -gɔgbu lenɔ, ɔ 'wɔ nyɔgɔgbu, -ɔ 'sɔbhaa ɔ -budu -bɔsɛ -gɔ.

27 Da 'nyu lɔa, we yea -bha, 'in -pɪpɛ 'kadɔ 'plɪa, 'in we yia we la bɪli, 'in we yia -nyumɔ weee.»

28 -Zezu bɪa gbɔ nɪ gbagbɛ, 'in we yia nyuma weee ɲwɛgaga -sɔbhalɪ.

29 Nu, ɔ 'nɪ wa gbɔ -slolu -Lagɔ titee gwesanya 'bhisa, se -we -Lagɔ 'nyea ɔ, we nya ɔ -slolua wa gbɔ.

8

*-Zezu puea *sɔlibhanyɔ (Mk 1.40-45; Lk 5.12-16)*

1 Da -Zezu mia -gɔgɔ kwlida, 'in nyumaa -zɔ yia ɔ 'bɪ yi.

2 Tɔn, *sɔlibhanyɔ yabhlo bɛa ɔ 'yu, 'in ɔ yia 'kukolu 'sibɪli, 'in ɔ nɛɛ: «Na -kanyɔ, -na zukpa -wa: we -ka -mɪ dɔdɔ nani, -in mnɛni -in 'ka 'mɪ jipe.»

3 -Zezu -gloa sɔ 'wɔ, ɔ zɪa ɔ kwɛ, * ɔ nɛɛ: «We nani 'mɪ dɔdɔ, -in 'pɔ!»

-Bha -bɪlokpade *sɔli 'bhɔa ɔ ku -yɔ,

4 'in -Zezu nɛɛ ɔ -yla: «-In -ka mnɪ nɪ, -in 'na -salɪ we 'dɪ nyime yabhlogbɔ -nɪ. Mnɪ -na 'de *-Lagɔbɔbɔnyɔ 'klɔslolua, 'in -we Moizu gbaa nu, nyime -ɔ -ka 'pɔ ɔ 'nye -Lagɔ, -in wla

* 8:3 Zuifɔ -gbɛ, -ɔ -ka sɔli -yɔ -ka, ɔ 'nɪ mnɛni ɔ 'ka nyime kwɛzi, 'in ɔ 'nɪ mnɛni ɔ 'ka -Lagɔbudu zɔ mnɪ.

we, 'in wa 'ka we 'jiyibheli nu, -in ka 'pu.»

-Zezu puea 'slojaa 'yugalinyo zoyu (Lk 7.1-10)

⁵ We bhla -Zezu plaa Kapenaumugbe nukple, 'in *Wlomu -sloja glv gbuu 'yugalinyo yia o -gbe yi. Nu, o yia o zukpa 'pali, -moo 'ka o -yobe.

⁶ O nee: «Na -kanyo, na zoyu ka gu -yo, o ka 'kli, o mi lapida -budunwee, o mi siada duun.»

⁷ -Zezu nee o -yla: «In mi yida, in 'ka o jipe.»

⁸ 'In 'slojaa 'yugalinyo nee: «Na -kanyo, in 'ni we 'klv -ka, -in 'ka na -budu zo pla. Nu, gba welu yabhlo, 'in na zoyu 'ka 'pu.

⁹ Nu, -ami, in mi na -cian zo, 'in in pulu 'sloja talva 'wlu la. In -ka 'yabhlo -yla gbae: «In mni!» 'in o mnia. In -ka 'ya -budu -yla gbae: «In yi!» 'in -moo yia. 'In in -ka na zalubhononyo -yla gbae: «In nu -mni le!» 'in o nua we le.»

¹⁰ -Zezu 'nua we, 'in we yia o nwegaga -subhali, 'in o nee -wa mia o 'bi -yla: «In nee ain -yla gbuzonu sae: nyime, o zua sa dli ni, in 'ni -slo we -kanyo 'yi Izraeli -dudu 'debhie -gbolu -gu.

¹¹ In nee ain -yla: nyima -duun yia yia. Talva yia 'ylov 'wusoluda 'bhva, 'in talva yia 'ylov bhlilida 'bhva. *-Lagoo nyimaa 'wlulapiligbe 'wu wa yia dabudu lia, wa -yo *Ablaamu klaa, *Izaki klaa, we -yo *Zakabu.

¹² Nu, 'yua -wa 'wlu -Lago 'ka 'yaa lapili, 'ma wa yia 'pipee vitelia, nikpise 'wu. -Mo wa yia wilia, 'in -mo wa yia gla 'wu lia.»

¹³ Toun, -Zezu nee oo 'slojaa 'yugalinyo -yla: «Mni -budunwee. -We -na dli mia -gu we ka lenu.»

-Bha -bhlokpade oo zoyu 'pua.

-Zezu puea guzunya duun (Mk 1.29-34; Lk 4.38-41)

¹⁴ -Bha -Zezu mnia Pielu -budunwee. Onynia -mo, 'in o yia Pielu 'nynoo 'nyaa -yoyi lapida. -Moo ku -su.

¹⁵ -Zezu zia o so kwe, 'in -pipee yia o ku zo plili. O saa 'wu, 'in o yia wa -yla pipie bhli.

¹⁶ Jibhe 'ka zo, 'in wa yia nyima duun -wa zuzu 'nyuu mia 'wu, o -gbe -la. O welu nya o vua zuzu 'nyii, 'in o jipea guzunya weee.

¹⁷ 'Mu o nua le, 'in -we -Lagobbu -falipanyo Ezaii gbaa we 'ka gbuzonu -ze:

«O ka -amiaa siaste 'wubhu, 'in o yia -ain gu -yosa.»

Nyima 'yibhaa wa 'ka -Zezu 'bi mni (Lk 9.57-62)

¹⁸ -Muu 'bigu, -Zezu 'yia nu, nyima duun mi o kwesi, 'in o nee o 'binonya -yla nu, wa mni 'nyuu kakpe -putu -gu.

¹⁹ -Lagoo titee gwesanyo yabhlo bea o -yo, 'in o nee: «-Slolunyo, da weee -na yia mnia, in mi -mi 'bi.»

²⁰ 'In -Zezu nee o -yla: «-Totonya ka 'bhoka, 'in zia kaa lolu. Nu, da *Nyimee 'Yu 'kaa ladili, -bha 'ni -mi.»

²¹ 'In o 'binonyo yabhlo nee o -yla: «Nyimaa -Kanyo, -in 'nye 'mi 'yoo, in 'ka na dide 'bhlua mni 'bhie.»

²² -Zezu nee o -yla: «-In yi 'mi 'bi, -in 'tide tlitlunya 'yi, wa 'ka wa tlitlunya 'bhl.»

-Zezu belia -pipee 'kadu zo (Mk 4.35-41; Lk 8.22-25)

²³ -Zezu -bhwa 'glv 'wu, 'in o 'binonya yia o yoo kwa.

²⁴ Toun, 'in -pipee 'kadu yia 'pliphe bhli, 'in 'nyu -gbugbu yia 'glv 'wuslo, -zugba -Zezu mi 'yaa 'wu.

²⁵ O 'binonya bea o kwesi, wa ganoo o, 'in wa nee o -yla: «Nyimaa -Kanyo, -sa -ain gbu 'wu! -Amia tlia!»

²⁶ Toun, -Zezu nee wa -yla: «Dli 'kienyi -zonya, lee -lu ka 'gbu a nu 'sa nyanoo?»

Toun o saa 'wu, 'in o yia -pipee -yo 'nyu 'wluo 'kpili, 'in -bha yia 'wutu blenyii.

²⁷ Nwegaga -subhali wa 'de weee, 'in wa yia layibhali -yibhali: «Oo nyime mia da, 'nyu -yo -pipee zua o 'nonye, moo -nyime ni da?»

-Zezu jipea nyima 'so -wa kaa zuzu 'nyii 'wu (Mk 5.1-20; Lk 8.26-29)

²⁸ We bhla -Zezu nynia 'nyuu kakpe yabhlo -gu, -mo -wa Gadale -nyimaa dudu -gu, 'in nukpasia 'so yia gbawla

nyidi 'tla, 'in wa yia o yoo yi. Waa nukpasia mia, zuzu 'nyii mi wa 'wu. 'Ce wa paa -bhabha, 'in wa bhitia nyima, we 'dεε 'gbu nyima weee nua nyan, 'in wa'a 'plila -sleen wee 'yloogblo.

²⁹ Toun wa 'kpia 'wu, wa nεε: «-Mi, -Lagoo 'Yu, -naa lεε -gbu pili -amīaa gbu 'wula? We bhla 'ni -slo nnyi, yi -in yia, -in 'ka -ain 'klyie 'wopa yi?»

³⁰ Nu, wa kwesi, -boboo -zlo mi -bha lililuu datahda.

³¹ 'In zuzu 'nyii yia o zukpa 'pali, we nεε: «-In -ka gba -in 'ka -ain vu ni, -in kwa -ain -bobonya ni 'wu.»

³² -Zezu nεε: «A mni.»

'In we yia waa nyima 'so 'wutla, 'in we yia -bobonya 'wupla. Toun, wee -bobonya yia -gogo kwli -gwagwie nya, we yia 'nyu lo slo, 'in we yia 'nyu lo tili -nya.

³³ -Bha -boboo 'yliyozunya mnia 'gbe 'kadu nukple -gwagwie nya, 'in -we weee ylia -bobonya -yo -wa kaa zuzu 'nyii 'wu, 'in wa yia -mo we 'di -sa.

³⁴ Wee 'gbe nukpla -nyima weee 'tlaa, da -Zezu mia, 'in wa yia -mo mni. Wa 'yia o, 'in wa yia o bhubhoe, 'in wa nεε nu, o 'bhu wa dudu -gu.

9

*-Zezu puea zolaslonyo
(Mk 2.1-12; Lk 5.17-26)*

¹ -Zezu -bhoa 'glo 'wu, o -dia 'nyu 'wu, 'in o yia Kapernaum lo mni.

² 'In nyima -yo zolaslonyo yia yi, -zugba o mi 'sowli 'wu. -Zezu 'yia nu, wa ka o dli -gu zu, 'in o nεε o zolaslonyo -yla: «Na 'yu, -in 'teman dli, in ka -na gbonyii 'woti.»

³ -Bha, -Lagoo titee gwesanya pupalia 'wlukun laε: «Nu, nukpasu mia dε, -Lagoo vεlia.»

⁴ 'In -we wa pupalia 'wlukun la, -Zezu yia we yibheli, 'in o nεε: «Lεε -lu ka 'gbu a pupali 'wlukun la sa 'nyumεεa?»

⁵ 'In 'ka gba: «In ka -na gbonyii 'woti,» -muv -kalia -yo yaayu, in 'ka gba: «In -so 'wu, -in no,» -muv -kalia -yo yi?»

⁶ A yibheli we 'ji nu, Nyumεε 'Yu ka se dudu -gu o 'ka nyimaa gbonyii 'woti.»

-Bha -Zezu gbaa o zolaslonyo -ylaε: «-So 'wu, 'bhu -na 'sowli 'wu, mni -na -budunwεε.»

⁷ Oo nyumεε -soa 'wu, 'in o yia -budunwεε mni.

⁸ Waa nyima 'yia we -yo, 'in nyan o yia wa dli 'wu slo, 'in wa yia -Lagoo 'hni -mnini, nu, -Lagoo ka nyima 'tite 'nye wa 'ka 'sasokpa -gbu lenu.

*-Zezu laa Matie
(Mk 2.13-17; Lk 5.27-32)*

⁹ 'Yli yabhlo nya -Zezu 'bhua -bhadε, o mi 'plida, 'in o yia nyumεε wa laa Matie -yoyi, nu, o -di 'gwεzisabudu zo la. O nεε o -yla: «Yi 'mi 'bi.»

Matie -soa 'wu, 'in o yia o 'bi mni.

¹⁰ -Zezu -yo o 'binonya mi lida Matiee -budu zo, -zugba *nison -gwεzisanya -yo gbonyuuu kwe -cian duun mi 'ya wa glaa.

¹¹ Falizinyuma 'yia we -yo, 'in wa nεε -Zezuu 'binonya -ylaε: «Amīaa -Kanyo mia, lεε -lu ka 'gbu o -yo nison -gwεzisanya -yo gbonyuuu kwe -cian lia?»

¹² -Zezu 'nua we, o nεε wa -yla: «Nyima -wa -yaha, wa'a mni -dotloo -gu. Nu, guzunya mnia -dotloo -gu.

¹³ -We -Lagoweli ni gbaa, a mni a 'ka we 'jii datah, we nεε:

«-We in 'yibhaa mu -wa nu,
nyima 'ka nyazidli -ka,
we 'ni 'slaka -sasie.»

Nu, in 'ni nyima tiklu laa yi, gbonyuu -lenunya in yia laa.»

*-Zezu -yo 'sun
(Mk 2.18-22; Lk 5.33-39)*

¹⁴ 'Zan -Batisu 'binonya bea -Zezu kwesi, 'in wa yia o layibhaε: «Lεε -lu ka 'gbu, -amia -yo Falizinyuma pla 'sun 'yli tolba nya, 'in -nanuv 'binonya'a nu we lεa?»

¹⁵ 'In -Zezu nεε wa -ylaε: «Nu, 'hwno kwa zli, o 'lowlii 'talea mia, wa dli 'ni meni, gbuzonu -wa yi? -Innya, yo -wa yo. Nu, 'yli yabhlo yia nynia, 'in wa saa wa 'hwnoo 'lowli glaa. Nu, -muv zli wa plaa 'sun.

16 «Nu, -bana sva -ka yla ni, nyime -ka we pipeda -mi, o'zo zu we ylada 'naa lolu. O -ka 'sa we nu, 'in 'naa lolu gbizea -bana sva 'wu, 'in we ylada ylimania 'wola.

17 'Sa -bhlokpade, wa'a pali nu lolu *bala sva 'wu. Wa -ka 'sa nu, 'in bala wlaa, 'in nu jitea. Nu, nu -lolu kaa bala lolu, 'in we 'de 'so gwlea.»

-Zezu puea 'hwno yabhlo, 'in o yia 'hwnoyu yabhlo 'yliyogagie 'nye (Mk 5.21-43; Lk 8.40-56)

18 Da -Zezu mia -slo gbu gbada, 'in Zuifuu 'yugalinyo yabhlo yia yi. O 'sibhlia o 'yu 'kukolu, 'in o nee: «-Na zukpa -wa, na 'hwnoyu ka tli, we 'bi 'ni -slo 'wugwle, nu, -in yi, -in 'ka o so -gu lapali, 'in o 'ka 'yliyogagie 'yi.»

19 -Zezu -saa 'wu, 'in o -yo o 'binonya yia -moo 'bi mni.

20-21 -Bha 'hwno yabhlo mi -bha, mo palia kwe, we li -zu kugbua le 'so o -yo. O nee o 'dee dli zo: «In -ka o -bana kwe -zizie mneni, 'in na pua.»

We 'dee 'gbu o yia -Zezu luv 'plili, 'in o yia o -banaa hwe kwezi.

22 -Zezu 'bhitia la, o 'yia oo 'hwno -yo, 'in o nee: «Na 'yu, a 'temani dli, amaa dli ka ain pue.» -Bha -bhlokpade o 'pua.

23 Toun, -Zezu nynia Zuifuu 'yugalinyoo -budunwee, 'in o yia -mo guzo -gofi -bhlinya -yoyi, -zugba nyima duun zizli -bha -gu so weee lu.

24 O nee: «A 'bhu -bha! Nu, oo 'hwnoyu 'ni tli, ylaa 'wu o mia.»

'In wa yia o gla pali.

25 Wa ka wa wleli weee 'bhie, -Zezu yia komi luv pla. O kpalia oo 'hwnoyu so -yo, 'in -moo yia 'wuso.

26 We di mnenia wee dudu weee -gu la.

-Zezu puea 'lala 'so

27 -Zezu 'bhua -mo, o mi 'yloogblo, 'in 'lala 'so yia o 'bi mni. Wa 'kpia 'wu, wa nee: «-Davidu 'yuooa, -in 'yili -ain nyazoo!»

28 Da o plaa -budu zo, 'in 'lala 'so yia o kwesi be, 'in o nee wa -ylae: «'Lee a zu dli nu, in mneni in 'ka we lenoo?»

'In wa nee: «Nyimaa -Kanyo, gbuzonu -wa, -in mneni we.»

29 Toun, -Zezu zia wa 'yli kwe, 'in o nee: «Sa a zua dli, a 'yi 'sa we!»

30 'In wa 'yli yia -blo. -Zezu nee wa -yla 'klu 'cici nya: «Nyime yabhlogboo 'na yibheli we 'ji -ni.»

31 Toun, wa mnia, 'in wa yia -Zezuu 'di -sa wee dudu weee -gu.

-Zezu jipea bhobho yabhlo

32 Da wa mia mni, 'in wa yia -Zezu nyime yabhlo -la. Nu, oo nyime mia ni, o 'ni gbagbie mneni, zuzu 'nyuu mi o 'wuu 'gbu.

33 -Zezu vua wee zuzu, -bha -bhlokpade oo nyime gbaa. 'In -wa mia -bha, hwegaga -subhali wa, 'in wa nee: «Aya, -a 'ni -slo 'sasokpa -gbu -monu da 'yi Izraeli -dudu -gu.»

34 Nu, Falizinyima mia, -maa nee: «Zuzu 'nyiii -kanyo 'nye o 'tite, 'in o 'ka zuzu 'nyii vu!»

Nyimaa -zlo -laa -Zezu nyazi 'wu

35 -Zezu 'plilia -bha 'gbe 'kadi weee -yo 'gbe yua weee 'wu, o plaa -Lagobudunya zo, 'in o yia -mo nyima gbu -slolu. -Lagobu -we gbaa -Lagoo nyimaa 'wlulapiligu, 'mu o gbaa wa -yla, 'in o yia gu weee -yo siasie weee jipe.

36 Nyimaa -zlo -wa mia siada, 'in wa dli 'nia meni, -wa 'wla bhlable -we 'ni 'yliyozonyo -ka, o 'yia wa -yo, 'in wa yia o nyazi 'wola.

37 'In o nee o 'binonya -yla: «'Mno ka zal duun, we kpaa 'yli, 'in we -didinya 'ni 'wuzu.

38 We 'gbu, a bhuhhoe kpaa -Kanyo o 'ka lubhonunya yoo 'pa, wa 'ka wee -lu -di.»

10

-Zezuu tietienya kugbua le 'so (Mk 3.13-19; Lk 6.12-26)

1 -Zezu laa o 'binonya kugbua le 'so, 'in o yia wa 'tite 'nye wa 'ka zuzu 'nyii vu, 'in wa 'ka gu weee -yo ku zo -siasie weee jipe.

2 O tietienya kugbua le 'soo hni ni: tiada, 'Simoo (-moo -banji -wa Piel), we -yo o bheli Andlee klaa, Zebedee 'yua *Zake -yo o bheli *Zaan klaa,

³ Filipu -yɔ Batlemii klaa, Toma -yɔ nison -gwɛzisanyɔ Matie klaa, Alifee 'yu 'Zake -yɔ Tadee klaa,

⁴ 'gbee *lɔpanyɔ 'Simɔɔ we -yɔ Zudasɩ Isikaliɔtɔ, nyimɛ ɔ wlaa -Zezu ɔ tɔnyima -yla.

*-Zezu tiea ɔ 'binɔnya kugbua lɛ 'sɔ
(Mk 6.7-13; Lk 3.1-6)*

⁵⁻⁶ -Mɔɔ 'bɪgɔ, -Zezu 'kaa ɔ 'binɔnya kugbua lɛ 'sɔ tie ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «Nu, nyima -wa 'nia Zuifu, a 'na mnɔni wa dɔdɔ -gɔ -ni. A 'na mnɔni 'ya Samalii -dɔdɔ 'gbe yabhlogbɔɔ 'wɔ -ni. Da a 'kaa mnɩ ni, mɔ -wa Izlaɛlɩnyimaa -gbe, ma 'wɔba mnɔmnɔ -bhlabhle.

⁷ A -ka 'yloogblɔ -mɩ, a gbɛɛ: -Lagɔɔ nyimaa 'wlulapɩ bhlɩ ka cɩpa.

⁸ Guzɔnya mia, a jipe -maa. -Mama -ka tɩ, a 'nye -maa 'yliyɔgagie. Solɩbhanya mia, a pue -maa, 'in a vu zuzu 'nyuu. Bhe a 'yia wee 'tite, we 'dɛɛ 'gbɔ, a -sa nyima 'wɔ bhe.

⁹ A 'na 'bhulu -can klaa, 'gwɛzi klaa, we -yɔ tama yabhlogbɔɔ 'wɔ -ni. A 'na palɩ we amɩaa pɔsi 'wɔ -ni.

¹⁰ A -ka mnɩda -mɩ, *-bada klaa, -bana 'sɔnɔ klaa, -sakwla klaa, we -yɔ kɔɔsu, a 'na 'bhulu we 'yabhlogbɔɔ 'wɔ -ni. Lubhonɔnyɔ mia, ɔ ka ɔ lililuu 'klɔ.

¹¹ «Nu, a -ka 'gbe 'kadɩ -mɔmɔ 'wɔ nyini, a -ka 'gbe yua -mɔmɔ 'wɔ nyini, nyimɛ ɔ 'kaa aɩn kpa 'nanɔɔ, a -talɩ ɔ da. A 'nɩ -slɔ wee 'gbe 'wɔbhu, a -dɩ -bha la.

¹² -Budu -mɔmɔ ŋwɛɛ a -ka nyini, a ŋwana wa 'nyu la, 'in wa 'ka 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ 'yɩ.

¹³ Wee -budunwɛɛ -nyima -ka amɩaa 'lakpasu kpa, amɩaa 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ -tɔ wa -gɔ. 'In wa 'nɩ amɩaa 'lakpasu kpa, a -yɔ amɩaa 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ 'pli.

¹⁴ «Nu, -budu -mɔmɔ ŋwɛɛ we -yɔ 'gbe -mɔmɔ 'wɔ, wa 'nɩ amɩaa 'lakpasu kpa, wa 'nɩ aɩn yukwli pɔlɔ, a gbɔtɔ amɩaa bhu -yɔ *-bhubhui, 'in a 'bhu -bha.

¹⁵ In nɛɛ aɩn -yla gbɔzɔnɔ sa nu, zɩ -Lagɔ yia nyimaa -yɔgbɔ 'wɔbhua, wee 'gbe -mɔnɩ nukpla -nyima yia sia bhabha, we 'ka *Sodɔmɔ -nyima -yɔ *-Gomɔlɔ -nyima -nɔ 'wɔzi.

*-We 'kaa -Zezuu 'binɔnya yɩ
(Mk 13.9-13; Lk 21.12-17)*

¹⁶ «A pɔ yukwli: nu, bhlabhle 'bhisa na tiea aɩn -mɔ gbi glaa. We 'dɛɛ 'gbɔ a mna 'yɩ tɩbhe 'bhisa, 'in a 'ka mɩ -dlɔɔ -kpakɔn 'bhisa.

¹⁷ Nu, gbɔwɔbhunya 'yu wa yia aɩn kwaa, 'in wa 'ka aɩn selɩ -mɔ -Lagɔbudunya zɔ. We 'dɛɛ 'gbɔ, a zɔ amɩaa 'dɛ 'yliyɔ.

¹⁸ Na 'gbɔ, wa yia aɩn dɔdɔ 'wlu-lapɩnya -yɔ nyimaa 'wlulapɩnya 'yu kwaa. Nu, -maa -yɔ -wa 'nia Zuifu, wa 'yu a yia na gbɔdayinya -zɛa.

¹⁹ Wa -ka aɩn gbɔwɔbhunya 'yu kwa, a 'na lɔlɔ dlɩ -ni, -we a 'kaa gba, 'in sa a 'kaa we gba mɔ nɩ: welɩ -we a 'kaa gba, we bhlɩ a yia we.

²⁰ Nu, wee welɩ mia, we'e 'bhu amɩaa 'dɛ dlɩ zɔ, amɩaa Dide -Lagɔ yia we wlɔa ɔ Zuzuu gbɛgbɛɩn.

²¹ «Nu, bhelia yia wa bhelia wlɔa wa 'ka wa 'bha, 'in 'sa -bhlokpade didea yia wa 'yua wlɔa. Yua yia wa didea -yɔwɔsɔlɔa, 'in wa 'ka wa 'bha.

²² Amɩa, na 'gbɔ nyima weee yia aɩn 'wɔnyɛa. -ɔ ka dlɩ -ka 'mɩ -gɔ -tɔ, 'in we 'ka we bhloluda nyini, 'in -mɔɔ bhu a gbɔ 'wɔ.

²³ Wa -ka aɩn 'kɩyɩe 'wɔpalɩda -mɩ 'gbe yabhlo 'wɔ, a mɩ 'gbe -putu 'wɔ -gwagwɩe nya. In nɛɛ aɩn -yla gbɔzɔnɔ saɛ: a 'nɩ -slɔ *Izlaɛlu 'gbe weee 'wɔplɩɩe bhɩa, 'in Nyimɛɛ 'Yu 'kaa lɔyi.

²⁴ «'Kpɩakpɩanyɔ yabhlogbɔɔ 'nɩ ɔ -slolunyɔ 'wɔzi, 'in gaylo yabhlogbɔɔ 'nɩ ɔ -kanyɔ 'wɔzi.

²⁵ Nu, 'kpɩakpɩanyɔ -ka ɔ -slolunyɔ 'bhisa -mɩ, 'in gaylo 'ka ɔ -kanyɔ 'bhisa -mɩ, we -tɔ sa. Wa -ka -budunwɛɛ -kanyɔ velɩ, wa -ka ɔ 'ŋmɩ zɔ *Belizebulɩ, ɔ -budunwɛɛ -nyima mia, -maa -nɔ yia -bha -zia!

*-ɔ a 'kaa sɔ, mɔ nɩ
(Lk 12.2-7)*

²⁶ «A 'na sɔlɔ nyima -nɩ. Nu, -lu weee mia zizada, zɩ 'klɔ we yia 'tɩaa, 'in -we ka 'ji nyima 'nia -yi, 'ji wa yia we yibhelɩa.

27 -We in gbaa aɪn -yla nikpise 'wɔ, a gba we zɪ. -We in gbaa aɪn -yla ɲwɔɲweda, a wɪzɪ we nyɪma weee -yla.

28 -Wa mnenia wa 'ka nyɪmɛɛ ku 'bha, 'in wa 'nɪa mneni wa 'ka nyɪmɛɛ zuzu 'bha, a 'na sɔɔ wa -nɪ. Nɪ, -Lagɔ mɪa, ɔ mneni ɔ 'ka nyɪmɛɛ ku -yɔ ɔ zuzu 'bha -kosu 'wɔ, we 'gbu a sɔ ɔ.

29 «Nyɪmaa 'yliya 'wɔ, bhuyua 'nɪ -valɛ -ka. Tama -bhloo 'gbu wa paa we 'sɔ pɛɔ. 'In -mɔɔ bhla, amɪaa Dide 'nɪ -sɔ we ɲwɔɲu, we yabhlogbɔɔ ɔ bhli dɔɔ.

30-31 Nɪ amɪa, a 'yli -Lagɔɔ 'yliya 'wɔ, a 'ka bhuyuaa -zɔ 'wɔzɪ, nɪ, -Lagɔ -yi amɪaa 'wɔɔ nyɪ ɲwɛ. We 'dɛɛ 'gbu a 'na nɔɔ nyano -nɪ.

*Nyɪmɛ -ɔ mɪa -Zezuu -nɔ nya mɔ nɪ
(Lk 12.8-9)*

32 «Nɪ, nyɪmɛ, -ɔ -ka gba ɔ mɪ na -nɔ nya -zejila 'wɔ, 'in na gbaa na Dide -ɔ mɪa yalɪ 'yu nɪ, ɔ mɪ na 'bɪnɔnyɔ nya.

33 Nɪ, -ɔ yia na gbu kpɛɪa -zejila 'wɔ, 'in -amɪ na kpɛɪa ɔ gbu na Dide -ɔ mɪa yalɪ 'yu.

*-We -Zezu -laa dɔɔ -gɔ mɔ nɪ
(Lk 12.51-53, 14.26-27)*

34 «Nɪ, in 'nɪ 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ -la dɔɔ -gɔ. We 'nɪ -mɔɔ, in 'nɪ 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ -la, nɪ, tɔ in -laa dɔɔ -gɔ.

35 «Nɪ, 'yu -yɔ ɔ dide klaa,
'ɲwɔɲu -yɔ ɔ 'nyaa klaa,
we -yɔ 'ɲwɔɲu -yɔ ɔ 'lowlii 'nyaa,
'yli in yia wa pɔpɪa.

36 Nyɪmɛɛ -budɔɲwɛɛ -nyɪma yia ɔ tɔnyɪma -zɛa.»

37 «Nyɪmɛ -ɔ -ka ɔ dide -yɔ ɔ 'nyaa 'yɪbha we 'ka 'mɪ -zi, ɔ 'nɪ mneni ɔ 'ka na 'bɪnɔnyɔ -zɛ. 'In -ɔ -ka ɔ nɔkpasuyu -yɔ ɔ 'ɲwɔɲu 'yɪbha we 'ka 'mɪ -zi, ɔ 'nɪ mneni ɔ 'ka na 'bɪnɔnyɔ -zɛ.

38 'In nyɪmɛ -ɔ 'nɪ ɔ sɪasɛɛ *su 'wɔɔbhu, ɔ 'ka 'mɪ 'bɪ yi, ɔ 'nɪ mneni ɔ 'ka na 'bɪnɔnyɔ -zɛ.

39 Nɪ, -ɔ -ka gba, ɔ 'ka ɔ 'dɛɛ 'yɪyɔgagɛ 'yɪ nɪ, tɪa ɔ yia. 'In -ɔ -ka ɔ 'dɛɛ 'yɪyɔgagɛ wɪa na 'gbu, 'in -mɔɔ yia 'yɪyɔgagɛ -we 'nɪa bhloluda -ka.

*-We -Lagɔ 'kaa nyɪma 'nyɛ
(Mk 9.41)*

40 «Nyɪmɛ -ɔ -ka aɪn kpa 'nanɔɔ, -amɪ ɔ kpaa 'nanɔɔ. 'In nyɪmɛ -ɔ -ka 'mɪ kpa 'nanɔɔ, -ɔ tiea 'mɪ, 'mɔ ɔ kpaa 'nanɔɔ.

41 Nyɪmɛ -ɔ -ka -Lagɔgbɔɔ -falɪpanyɔ kpa 'nanɔɔ, ɔ mɪ -Lagɔgbɔɔ -falɪpanyɔ nyaa 'gbu, -we -Lagɔ 'kaa ɔ gbɔɔ -falɪpanya 'nyɛ, 'yia ɔ yia we. 'In -ɔ -ka nyɪmɛ mɪa tɪklɪ -Lagɔ 'yu kpa 'nanɔɔ, ɔ mɪ tɪklɪ -Lagɔ 'yuu 'gbu, -we -Lagɔ 'kaa nyɪma tɪklɪ 'nyɛ, 'yia ɔ yia we.

42 In nɛɛ aɪn -yla gbɔzɔnɔ sa nɪ, nyɪmɛ -ɔ -ka 'nyu -wɔtɔɔ 'kɔɔ yabhlogbɔɔ 'nyɛnyɛyua nɪ 'yabhlo 'nyɛ, ɔ mɪ na 'bɪnɔnyɔ nyaa 'gbu, -Lagɔ yia we -tɔɔ -mɔɔ 'nyɛa.»

11

1 Da -Zezu bhɪa wee gbu gbagbɛ, ɔ 'bɪnɔnyɔ kugbua lɛ 'sɔ -yla, 'in ɔ yia -bha 'bhɔ. ɔ mɪa wee dɔɔ -gɔɔ 'gbɛnya 'wɔ, ɔ gbaa -mɔ -Lagɔgbu, 'in ɔ yia -mɔ nyɪma gbu -slolu.

*-Zezu gbaa 'Zan -Batisu gbu
(Lk 7.18-35)*

2 'Zan -Batisɪ mɪa, ɔ mɪ -kasɔ 'wɔ, 'in ɔ yia -Zezu Klisɪ lɛnɔgbɔɔ 'dɪ 'nɔ. -Bha ɔ tiea ɔ 'bɪnɔnyɔ tɔɔa, wa 'ka ɔ layɪbhaɛ:

3 «Nɪ, nyɪmɛ -ɔ 'kaa yi, -a mɪa wɔɔa, 'mɔ -in -mɪa yi, yaayɪ, -a wɔ nyɪmɛ -putuu?»

4 -Zezu nɛɛ: «Nɪ, -we a 'nɔa, -we a 'yia -yɔ, a mɪ, a -salɪ we Zaan lɔɔɔ nya.

5 'Lɔɔɔ mɪ layɪa, 'tɪgtɪgɪnya mɪ nɔɔa 'nanɔɔ, sɔɔɔbɪnya ka 'pɔ. 'Su-lɔɔɔ mɪ 'nɔɔa, tɪtɪɔnya ka tɪtɪe lɔ 'wɔɔɔ. Wa mɪ -Lagɔgbu gbada bobabɪnya -yla.

6 Nyɪmɛ -ɔ 'nɪ 'mɪ dlɪ -gɔ -sa, 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ mɪ ɔ -nɔ nya.»

7 Da Zaaan 'bɪnɔnyɔ 'bhitia lɔ, 'in -Zezu yia Zaaan gbu gbagbɛ bhli nyɪma duun -yla. ɔ nɛɛ: «Lɛɛ -lu a mɪ ylaa da beblɛɛa? Gblee -we -pɪpɛ mɪa zɔkluda, mɔ -wa yi? -Innya!

8 'In lɛɛ -lu a mɪ -slɛɛn -mɔ ylaa? Nyɪmɛ -ɔ kaa -bana 'nanɔɔ 'wɔ, mɔ -wa yi? Nɪ, nyɪma -wa kaa -bana -zɔnɔ 'wɔ, nyɪmaa 'wɔlɔpɪɔnyɔɔ -budɔɲwɛɛ wa mɪa.

9 We -ka 'sa -mɪ, lɛɛ -lu a mɪ -mɔ ylaa tɛnyua? -Lagɔgbɔɔ -falɪpanyɔ -wa

yí? In, in nɛɛ aín -ylaɛ: ɔ 'yli, ɔ -zi -Lagɔgbu -falɔpanyɔɔ 'dɛgbolu.

¹⁰ Nu, -Lagɔ nɛɛ ɔ 'sebhɛ 'wɔ Zaaan daɛ:

«Mí 'yu na paa na tietienyɔ yoo,

ɔ 'ka -na 'yoo -yɔmnazi.»

¹¹ In nɛɛ aín -yla gbuzɔnɔ saɛ: nyíma -wa 'ɲwni gwalia, wa glaa, nyíme ɔ 'kaa 'yli, ɔ 'ka 'Zan -Batisi -zi, -mɔɔ -kanyɔ 'nɪ -mɪ. We mɪ 'sa 'bhie, nyíme ɔ mɪa 'kienyi -lɛ -Lagɔɔ nyímaa 'wlu-lapilɪgbe 'wɔ, -mɔɔ 'yli ɔ 'ka Zaan -zi.

¹² We 'ka 'Zan -Batisi -Lagɔgbu -gba bhla 'bhɔ we 'ka -zɛɛn yɪ, *-Lagɔɔ nyímaa 'wlulapilɛ mɪ 'yugbeɪn mɪda 'tɪtɛ nya, 'in nyíma 'tɪtɛ bhua we 'wɔ.

¹³ We 'ka Zaaan bhla nyini, -Lagɔgbu -falɔpanya weee -yɔ Moizɪ tite weee, -Lagɔɔ nyímaa 'wlulapilɛ gbɔ wa gbaa.

¹⁴ A -ka na welɪ 'wɔɲwnu, ɔɔ *Elii ɔ -Lagɔsebhɛ gbaa nu, yia ɔ yia, Zaan -wa.

¹⁵ ɔ -ka 'nɔnɔ -yukwli 'wlu -ka, ɔ 'nɔ we.

¹⁶ «Nyíma -mama in 'ka dɛslɛɛn -nyíma nɪ 'wɔpalɪa? Wa 'wɔ sa 'ylaasi -wa -dɪ -gbɔgbɔ 'wɔ la, -zugba tɔlɔa kpi 'wɔ wa -lima -yla,

¹⁷ 'in wa gbaɛ:

«A ka aín -yla -lili bhli,

a 'nɪ lɪɛ.

'In -a ka aín -yla guzɔlɔ bhli,

'in a 'nɪ -bhalɪ!»

¹⁸ 'Sa Zaan yia, ɔ ka 'sun pla, ɔ 'nɪ nɔ 'ma, 'in wa nɛɛ nu, ɔ ka zuzu 'nyuu 'bɪ!

¹⁹ Nyímeɛ 'Yu yia, ɔ mɪlida, ɔ mɪ'mada, 'in wa nɛɛ: «A -talɪ, nyíme mɪa dɛ, liligbɔ -yɔ nɔmagbɔ ɔ kaa. Nu, *nɪsɔn -gwɛzisanya -yɔ gbɔnyuuu kwɛ -cian, wa 'tale ɔ -mɪa.» Nu, -Lagɔɔ gbɔyiloo lɛnɔgbɔnya -yɔ wa yibhelɪa we 'jɪ nu, we tikli.»

'Gbe-we 'nɪa -Zezuu gbɔ ɲwnu

(Lk 10.13-15)

²⁰ 'Gbe-we 'wɔ ɔ nɔa gwɛdigbɔ lɛ, 'in wa 'nɪa wa dlɪ 'bhiti, 'in ɔ yia wa -yla gbɔ lapalɛ bhli:

²¹ «Kolazɛn -nyíma, gbɔnyuu mɪ amɪaa -nɔ nya! Betísaida -nyíma, gbɔnyuu mɪ amɪaa -nɔ nya! Nu,

gwɛdigbɔ -Lagɔ nɔa da lɛ aín nyɪdɪ, we 'ka 'yaa 'mɔ ɔ nɔ lɛ Tili -yɔ Sidɔɔn, -zugba wa ka wa dlɪ 'bhiti pepe, 'in wa plaa -gbɛnaa 'wɔ, 'in wa slua 'tɔtɔ 'wluo, mɔ yia we slolua mɪa.

²² We 'dɛɛ 'gbɔ in nɛɛ, zlɪ -Lagɔ yia nyímaa -yɔgbɔ 'wɔbhua, amɪaa -nɔ ɔ yia 'wɔbhua we 'ka Tili -yɔ Sidɔɔn -nɔ 'wɔzi.*

²³ Amɪa, Kapɛnaumɔ -nyíma, amɪaa dlɪ 'wɔ nu, 'wɔ a yia -sɔa yalɪ yɪ? -Innya, we 'nɪ -mɔɔ, zɔ -Lagɔ yia aín belɪa, tɪtɪnyaa dɔdɔ -gɔ. We -ka nu, gwɛdigbɔ in nɔa da aín nyɪdɪ lɛ, mɔ nɔ Sodɔmɔ lɛ, wa 'na 'ka 'yaa labhɔ, -zugba wa mɪ -zɛɛn -bha.

²⁴ We 'dɛɛ gbɔ in nɛɛ zlɪ -Lagɔ yia nyímaa -yɔgbɔ 'wɔbhua, amɪaa -nɔ ɔ yia 'wɔbhua we 'ka *Sodɔmɔ -nyímaa -nɔ 'wɔzi.»

A mɪ -Zezuu -gbɛ ɔ 'ka aín 'gba 'wlu -sa

(Lk 10.21-22)

²⁵ -Mɔɔ 'bɪgɔ, 'in -Zezu nɛɛ: «Dide, -na 'ɲmɪ na mɪnɪa, yalɪ -yɔ dɔdɔɔ -Kanyɔ, in 'pa -mɪ fuo. -We ka gbɔ -wa, -lu -we -in zizea gbɔyilonya -yɔ 'ylimnanya kwɛɛ, 'mɔ -in -slolua 'nyɛnyɛyua 'klɔ.

²⁶ Gbuzɔnɔ -wa, Dide, -na 'dɛ 'yɪbhaa we -mɪ 'sa.

²⁷ «Nu, na Dide ka 'mɪ -lu weee 'nyɛ. ɔɔ Yu mɪa, we 'nɪ ɔ Dide 'dɛbhlogbɔɔ 'wɔbhɔ, nyíme yabhlogbɔɔ 'nɪ ɔ -yɪ. 'In ɔɔ Dide mɪa, we 'nɪ ɔ 'Yu 'wɔbhɔ, nyíme yabhlogbɔɔ 'nɪ ɔ -yɪ. Nu, nyíma -wa ɔɔ 'Yu -slolua ɔ Dide, ma -yia ɔ.

²⁸ «A 'dɛ weee kaa da 'gba 'kadɪ 'wlu, a yɪ na -gbɛ in 'ka aín nyapɛda 'nyɛ.

²⁹ -We in 'bhua 'wɔ, amɪa 'bhu 'ya we 'wɔ, 'in in 'ka aín gbɔ -slolu. Nu, na dlɪ -dlɔɔ, 'in in 'ylimanɪ na 'dɛ. -Bha a yia amɪaa 'dɛɛ 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ 'yia.

³⁰ Sa na yia aín 'yugalɪa, we 'nɪ 'tɛ, 'in 'gba na yia aín 'wlu dia we 'nɪ 'wɔwɔlɔ.»

12

*-Zezu -yɔ *Nyapɛylɪ*

(Mk 2.23-28; Lk 6.1-5)

* **11:22** Kapɛnaumɔ kwesi -gbe -wa Kolazɛn -yɔ Betísaida, 'in Sidɔɔn -yɔ Tili mɪa, 'lakpa -gbe 'kadɪ -wa.

1 -Muu 'bɪgʊ, Zuifuu *Nyapɛyli yabhlo nya, -Zezu 'plɪa blekpaa, 'in ŋwɔ yia ɔ 'bɪnɔnya 'bha, 'in wa yia bleya 'kwa wa 'ka we li.

2 -We wa mia lɛnɔda, Falizɪnyɪma 'yia we -yɔ, 'in wa nɛɛ -Zezu -ylaɛ: «-Tali, -we -amɪaa tite gbaa wa 'na nɔnɔ Nyapɛyli nya lɛ -nɪ, 'mɔ -na 'bɪnɔnya nɔa lɛ!»

3 -Zezu nɛɛ wa -yla: «'Yɪ yabhlo nya, da ŋwɔ mia *-Davidɪ -yɔ ɔ nɔnɔnya 'bhada, -we ɔ nɔa lɛ, a 'nɪ -slɔ we zɛli?»

4 'In ɔ yia -Lagɔɔ bɔbɔbudu zɔ pla, 'in 'floo -we wa 'nyɛa -Lagɔ, 'in ɔ -yɔ ɔ nɔnɔnya 'sɔ yia we li. Nɪ, wee 'floo mia, -Lagɔɔ tite nɛɛ wa 'nɪ mnɛni wa 'ka we li: *-Lagɔbɔbɔnyaa 'dɛkpɔa 'ka yaa we li.

5 We mɪ cɛɪda Moizɪ tite 'wɔ nɪ, Nyapɛyli nya, -Lagɔbɔbɔnya -ka lubho nɔ *-Lagɔbudu 'kadɔ zɔ, -we wa 'na 'ka yaa lɛnɔ, a 'nɪ -slɔ we zɛli nɪ, -Lagɔ 'na 'ka wa -yɔgbɔ 'wɔbhuu?»

6 Nɪ, -we mia -seli we -zi -Lagɔbudu 'kadɔ!

7 Nɪ, we mɪ cɛɪda -Lagɔsɛbhɛ 'wɔɛ: «-We in 'yɪbhaa, mɔ -wa nɪ, nyɪma 'ka nyazɪdlɪ -ka, we 'nɪ 'slaka -sasɛ.»

«A -ka yaa we 'wɔlanɔ, a 'na 'ka yaa nyɪma -wa 'nɪa gbɔnyuu lɛnɔ gbɔ -dlɪ.

8 Nɪ, Nyɪmɛ Yu mia, mɔ -wa Nyapɛyli -Kanyɔ.»

*-Zezu jipea nyɪmɛ Nyapɛyli nya
(Mk 3.1-6; Lk 6.6-11)*

9 -Zezu 'bhɔa -bha, 'in ɔ yia *-Lagɔbudu zɔ mnɪ.

10 Nɪ, nyɪmɛ yabhlo mia -bha, ɔ sɔ ka 'ku. -Wa mia -bha, wa 'yɪbha wa 'ka -Zezu gbɔ 'wlu dlɪ. We 'dɛɛ 'gbɔ wa yia ɔ layɪbhaɛ: «-Amɪaa tite nɔkpɛ, 'lee, nyɪmɛ mnɛni ɔ 'ka guzɔnyɔ jipe Nyapɛyli nyaa?»

11 -Zezu nɛɛ: «Aɪn glaa, nyɪmɛ yabhlo -ka bhlabhɛ -bhlo -ka nɪ, 'in we -ka 'wɔtɔlɔ -bhuka 'wɔbho Nyapɛyli nya nɪ, -mɔ ɔ yia we -saa, we 'nɪ mɔ?»

12 Nɪ, nyɪmɛ mia, ɔ 'ylilo -zi bhlabhɛ. We -ka 'sa -mɪ, nyɪmɛ mnɛni ɔ 'ka gbɔzɔnɔ lɛnɔ Nyapɛyli nya amɪaa tite 'wɔ.»

13 'In -Zezu nɛɛ ɔ ka sɔ 'kua -yla: «-Glo -na sɔ 'wɔ.» ɔ -gloa we 'wɔ, 'in we yia 'pɔ, 'in we yia 'wɔtɔ we -libheyi 'bhisa.

14 Falizɪnyɪma mia wa glaa, wa 'tlaa, 'in wa yia gbɔ zɔa mnɪ, sa wa 'kaa -Zezu lasa, we -gɔ.

15 -Zezu 'nɔa we, 'in ɔ yia -bha 'bhɔ.

-Lagɔɔ lubhonɔnyɔ ɔ -saa -bha

-Slɛɛn -Zezu mnɪa, 'in nyɪma duun yia ɔ 'bɪ mnɪ. ɔ jipea guzɔnya weee,

16 'in ɔ nɛɛ wa -yla 'klɔ 'cɪɪ nya nɪ, ɔ ɔ -mia, wa 'na gbalɪ we -nɪ.

17 'Sa we 'plɪa sa, 'in -we -Lagɔgbɔɔ -falɪpanyɔ Ezaii gbaa, we 'ka gbɔzɔnɔ -zɛ. ɔ nɛɛ:

18 «Nɪ, -Lagɔ nɛɛ:

«Na lubhonɔnyɔ in -saa -bha, mɔ nɪ.

ɔ zɛ in -kalɪa, 'mɔ in 'nyɛa na dlɪ weee yoo.

'Mɔ na yia na Zuzu 'nyɛa.

Sa in 'kaa nyɪmaa -yɔgbɔ 'wɔbhu, we gbɔ ɔ yia dɔdɔgbɔ -nyɪma weee -yla lapalɪa.

19 ɔ -yɔ nyɪmɛ 'na 'ka kpɛli.

'In ɔ 'na 'ka 'wɔkpɪ, 'in nyɪmɛ yabhlogbɔɔ 'na 'ka ɔ wɛli 'nɔ 'yloogblo.

20 Gblee -we mia 'wɔkwnada,

ɔ 'na 'ka we 'kate,

'napɛ -we ka mɔ 'nɪa layɪda -mɪ 'nanɔɔ,

ɔ 'na 'ka we nyumonɔ.

'Sa ɔ yia nɔa 'in nyɪma 'ka na gbɔzɔnɔ gbɔ 'wɔŋwɔnɔ.

21 Dɔdɔgbɔ -nyɪma weee yia ɔ dlɪ 'wɔdlɪ.» »

Nyɪma vɛɪa -Zezu

(Mk 3.22-30; Lk 11.14-23)

22 Nɪ, 'lɔlɔ -bhobho yabhlo ɔ zuzu 'nyuu mia 'wɔ, 'mɔ wa -laa -Zezu. -Zezu jipea ɔ, 'in ɔ bhobho yia gba, 'in ɔ yia layɪ.

23 We -sɔbhaliɪ nyɪma weee ŋwɛgaga, 'in wa nɛɛ: «ɔɔ mia da nɪ, 'lee -Davidɪ 'yu ɔ -mia yɪ?»

24 Nɪ, Falizɪnyɪma 'nɔa we, wa nɛɛ: «ɔɔ nyɪmɛ mia da nɪ, we 'nɪ zuzu 'nyiii -kanyɔ Bɛɪɪzɛbulɪ 'nyɛ ɔ 'tite nɪ, ɔ 'nɪ mnɛni ɔ 'ka zuzu 'nyii vu.»

25 -We wa popalia 'wlukubn la, -Zezu -yi we, we 'gbu o nɛɛ: «Dudu -we ka -gu -nyima -ka tugoda -mɪ wa 'dekpu nyidi, la wee dudu bhua. -Budu -bhlo nweɛ -nyima -yo 'gbe -bhlo 'wu -nyima -ka -yowusoboda -mɪ, we 'na 'ka -gwle.

26 *-Saatan -ka -Saatan vu, we 'de -yo we -sɔba 'wu, we -ka 'sa -mɪ, we 'na 'ka -gwle.

27 Amia nɛɛ Belizebuli nyɛa 'mɪ see 'gbu, na vua zuzu 'nyii. We -ka 'sa -mɪ, nyɔɔ 'nye amiaa -lima se, 'in wa vu zuzu 'nyia? We 'gbu, amiaa -limaa 'debhieɛ lenugbu slolua nu, -we a gbaa, yo -wa.

28 -We -wa gbuzonu, mu ni: nu, -Lagoo Zuzuu 'tite nya na vua zuzu 'nyii, -muɔ 'ji -wa nu, -Lagoo nyimaa 'wlulapile mɪ ain nyidi.

29 «Nu, wa 'nɪ -slo latelonyo gbuan, wa 'nɪ mnɛni wa 'ka o -budu zo pla, wa 'ka o 'gba labhu. Wa -ka o gbuan, 'bhie wa pla o -budu zo, 'in wa bhua o zozonu la.

30 «Nyime o -yo 'mɪ 'nɪ -mɪ, na tonyo -wa. Nyime o -yo -saa 'mɪ 'wu -a 'ka nyima -yobibeli, nyimaa lamumninyo o -mia.

31 We 'deɛ 'gbu in nɛɛ ain -ylaɛ: -Lago yia gbonyuu weee -yo veli weee 'wutia. Nu, nyime o -ka -Lagoo Zuzu veli, -Lago 'na 'ka o -yogbu 'wuti.

32 Nyoo -ka *Nyimeɛ 'Yu daa gbonyuu gbaa, -moo -yogbu -Lago tia 'wu. Nu, nyime -ka Zuzu 'Pupa daa gbonyuu gbaa, we 'de yi desleen -zeoo, we 'de yi bhla -we mia yida nya -zeoo, -Lago 'na 'ka o -yogbu 'wuti.

Su-yo we 'bhue

(Mt 2.16-17; Lk 6.44-45)

33 «Su -zonu paa 'bhue -zonu, 'in su 'nyuu paa 'bhue 'nyuu. Suu 'bhue -yo wa yibhelia wee su.

34 Amia mia de, 'munime a -mia, a mnɛni a 'ka gbuzonu gbaa? -Innya. -Lu -we yea nyimeɛ dli -zo, mu tlaa o nweɛ.

35 Nyime -zonu mia, o gbuzonu mia o dibhe 'wu, 'mu o wlelia. 'In nyime 'nyuu mia, o gbu 'nyuu mia o dibhe 'wu, 'mu o wlelia.

36 In nɛɛ ain -ylaɛ: weli weee -we nyima yia gbaa, zli -Lago yia nyimaa -yogbu 'wobhua, we 'ji wa yia gbaa.

37 Nu, -na gbagbaweli -gu, -Lago yia -mɪ gbu dila. 'In we -gu -na yia gbu 'wutlaa.»

Nyima yibhelia -Zezu gwedigbu

(Mk 16.1-4; Mk 8.11-12; Lk 11.16,29-32)

38 Toun -Lagoo titee gwesanya -yo Falizinyima nɛɛ -Zezu -yla: «-Slolunyo, -in nu gwedigbu yabhlo le, 'in -a 'ka we 'jiyibheli zozonu sa nu, -Lago tiea -mɪ.»

39 -Zezu nɛɛ: «Desleen -nyima mia, nyima 'nyii wa -mia, 'in wa'a zo -Lago dli -gu, 'in wa yibhelia 'mɪ gwedigbu. Gwedigbu yabhlogboo 'na 'ka wa -yla lenu, 'mu we 'nɪ *Zonasu gbu -ze.

40 Nu, Zonasu ka zli ta sabo ta li, zibhi nukple. 'Sa -bhlokpade Nyimeɛ 'Yu yia gwlu zli ta sabo ta lia.

41 *Ninivu -nyima 'nua *Zonasu weli, 'in wa yia wa dli 'bhiti. Nu, nyime o -yia o -zia Zonasu, o mɪ da. We 'deɛ 'gbu, zli -Lago yia nyimaa -yogbu 'wobhua, 'in Ninivu -nyima saa 'wu desleen -nyima 'yu, 'in wa dila -maa gbu.

42 Sebaa 'wlulapilunwano 'bhua dudu bhloluda, 'in o yia *Salomoo gbuyilo weli yukwli pulba yi. Nu, nyime o -zia Salomoo, o mɪ da. We 'deɛ 'gbu, zli -Lago yia nyimaa -yogbu 'wobhua, 'in o 'hwano saa 'wu desleen -nyima 'yu, 'in o dila -maa gbu.

Zuzu 'nyuu yia lu

(Lk 11.24-26)

43 «Nu, zuzu 'nyuu 'tlaa nyime yabhlo 'wu, we mu, we yi, -mo yeye da, ladi daa datale nya, we 'ka ladi.

44 We 'nɪ da 'yu 'gbu, we nɛɛ we 'de -ylaɛ: «Na -budu we zo in 'bhua, -mo na bhitia lu.» We 'bhitia -mo lu, 'in we yia -bha wee -budu yli klo nya, -zugba we nukple mɪ laylipeda, 'in -mo mɪ lamnazida.

45 Toun, zuzu 'nyii gbeso ka nukple -nyua 'yli bhabha, -we -zia wemu, 'in we yia -muɔ 'bumni. 'In we -yo we 'so yia wee -budu zo luyi, dabudu. 'In we yia -mo ladi duaa. -Sleen, 'in o nyimeɛ -kwikwi yia 'ylinyumanɪ, 'in we yia

we tianu 'wuzi. Desleen -nyima -wa ka nokple 'nyua 'yli, we 'sasokpa -gbu yia wa ylia.»

-Zezuu zwayli -nyima -zɔnu
(Mk 3.31-35; Lk 8.19-21)

⁴⁶ Da -Zezu mia nyima -yla gbu gbada ni, 'in ɔ 'nyaa -yɔ ɔ bhelia yia yi, 'in wa yia -budunwee 'yigbe. Wa 'yibha wa 'ka ɔ -yla gbu gba.

⁴⁷ 'In nyime yabhlo nɛɛ ɔ -yla: «-Na 'nyaa -yɔ -na -bhelia mi 'pipee, wa 'yibha wa 'ka -mi -yla gbu gba.»

⁴⁸ -Zezu nɛɛ ɔ -ylae: «Nyɔɔ -wa na 'nyaa, nyɔɔ -wa na bhelia?»

⁴⁹ ɔ 'bhua sɔ 'wu, 'in ɔ yia ɔ 'binɔnya wa 'kluslolu.

'In ɔ nɛɛ: «-Wa mia da ni, ma -wa na 'nyaa -yɔ na bhelia.

⁵⁰ Nu, -ɔ nua na Dide -ɔ mia yalu dumagbu le, mɔ -wa na bheli, mɔ -wa na bholɔ, mɔ -wa na 'nyaa.»

13

'Mnɔpanyɔɔ gbuu nine
(Mk 4.1-9; Lk 8.4-8)

¹ Wee 'yli -bhlokpade nya, -Zezu 'tlaa -budu zɔ, 'in ɔ yia 'nyuu -gɔgɔ -gu ladia mni.

² Nyimaa -zlo ka ɔ gbelii 'gbu, ɔ yia 'glɔ 'wubho, 'in ɔ yia -mɔ ladi, -zugba nyimaa -zlo mi 'nyuu -gɔgɔ -gu.

³ Gbuu nine nya ɔ -slolua wa gbu duun, ɔ nɛɛ: «Nu, kpaapanyɔ yabhlo mnia 'mnɔ 'paa.

⁴ ɔ mia wee 'mnɔ 'mnida, 'yaa -zakpa -bhlo yia 'yoo nwe -yɔ bhli, 'in 'zianya yia we li.

⁵ Tɔlɔa bhlilia tokpa -dudu -gu, da bla 'nia -zu. Bla 'ni -bha -zuu 'gbu, we yia mi sa slɔ.

⁶ Nu, 'ylɔ -sɔa 'wu, we yia we -sie, 'in we yia ye, we somi 'ni -tlɔlɔ 'gbu.

⁷ We 'ya tɔlɔa sloa -kpɔga glaa, 'in -kpɔga yia we -gu palɔ, 'in we yia we 'tuntnu. We 'ni 'ya yabhlogbɔɔ 'pa.

⁸ Tɔlɔa yia dudu -zɔnu -gu bhlili, 'in we yia zu. We lakpa tɔlɔa wla 'ya glɔ -bhlo 'ya kugbua, tɔlɔa wla 'ya glɔ ta, 'in tɔlɔa wla 'ya glɔ gbu.

⁹ ɔ -ka 'nɔnu -yukwli 'wlu -ka, ɔ 'nu we.»

-We ka 'gbu -Zezu paa gbuu nine
(Mk 4.10-12; Lk 8.9-10)

¹⁰ ɔ 'binɔnya bɛa ɔ kwesi, 'in wa yia ɔ layibha: «Lɛɛ -lu ka 'gbu -na slolu wa gbuu nine -papie nya?»

¹¹ ɔ nɛɛ wa -yla: «-Lagɔ ka ɔ nyimaa 'wlulapɔlɔgbu mia zizada aɔn 'kluslolu, nu, ɔ 'ni we wamia 'kluslolu.

¹² Nu, -lukanyɔ mia, ɔ -nu wa yia -gɔpalɔ, 'in we 'ka 'wɔzumanɔ. 'In nyime -ɔ 'nia -lu duun -ka, we -sele mia ɔ kwee, kwee wa yia we ɔ -saa.

¹³ «We 'dɛɛ 'gbu na gbaa wa -yla gbuu nine -papie nya. Wa -ka ylada -mi, wa'a 'yi la. Wa -ka yukwli pɔda -mi, wa'a 'nu. Nu, wa'a 'nu gbu yabhlogbɔɔ 'wɔla.

¹⁴ «Sa -we -Lagɔgbu -falɔpanyɔ Ezaii gbaa, we -zɛa gbuzɔnu wa gbɛgbɛin, ɔ nɛɛ:

«Yukwli a yia pɔa 'nanu,

'in a 'na 'ka we 'wolanu.

Ylaa a yia 'nanu,

'in a 'na 'ka -lu -yɔyi.

¹⁵ Nu, waa nyima -manu 'wlukɔn ka 'wutu -dudluu.

Wa ka wa yukwli 'sumani, wa ka wa 'yli 'mu,

wa yi layi, wa yi 'nu, wa yi gbu yibhelii 'gbu,

wa yi wa dli 'bhitii 'gbu, in yi wa gbu 'wɔsa.

'Sa -Lagɔ gbaa.»

¹⁶ Amia, amiaa 'yli yi la, 'in amiaa yukwli nua, 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ mi amiaa -nu nya.

¹⁷ In nɛɛ aɔn -yla gbuzɔnu saɛ: -Lagɔgbu -falɔpanya -yɔ -Lagɔnyima tikluu -zlo 'yibha -we a yia -yɔ, wa 'ka we -yɔyi, 'in wa 'ni we -yɔyi, -we a nua, wa 'ka we 'nu, 'in wa 'ni we 'nu.

'Mnɔpanyɔɔ gbuu ninee 'ji
(Mk 4.13-20; Lk 8.11-15)

¹⁸ «We 'dɛɛ 'gbu, amia, a 'nu mnɔpanyɔɔ gbuu ninee ji ni 'wɔla.

¹⁹ -Wa 'nua *-Lagɔɔ nyimaa 'wlu-lapɔlee weli, 'in wa'a 'nua we 'wɔla, wa 'wlu 'yoo nwe -yɔ da 'mnɔ bhlia. *Gbonyuuu dide -ka yi, -we wa faa wa dli zɔ, 'in we saa -mɔ we.

²⁰ 'Sa -bhlokpade tɔlɔa mi -bha tokpa -dudu 'bhisa, da -Lagɔweli bhlia.

'In wa -ka we 'nu nɪ, 'in wa ɲwnua we gbu 'muna nya, 'in wee 'muna'a -gwɛ.

²¹ Nɪ, wa 'nɪ ɲwnu we 'ka somi fa wa dɪ zɔ. Waa nyɪma mia, bhla -sɛɛ nya wa ɲwnua we -yɔ, 'in wa -ka wa sɪlɪda -mɪ, wa -ka wa 'kɪyɪe 'wɔpɪlɪda -mɪ -Lagɔwɛɪ 'gbu, 'in wa saa -Lagɔwɛɪ dɪ -gɔ.

²² Tɔɔba 'wɔ 'ya 'mnɔya -we -wa -Lagɔwɛɪ -mɔ -kpɔga glaa. Wa 'nɔa wee wɛɪ, 'in dɔdɔ -gɔɔ dɪlɔɛ klaa, wa 'gwɛzi -we nania wa dɔdɔ, 'in we nɔa wa -dawli 'wɔ klaa, mɔ palɪɪa we -gɔɔ 'gbu, we'e tɔɔa.

²³ 'In nyɪma tɔɔba mia, -maa 'wɔɔa wee 'mnɔya -we -wa -Lagɔwɛɪ -mɔ dɔdɔ -zɔnɔ -gɔ. Wa 'nɔa we, 'in wa yia we -yɔɲwnu. Tɔɔn, wee wɛɪ -we mia wa 'wɔ, 'in we yia tɔɔ. We lakpa yabhlo wla 'ya glɔ -bhlo 'ya kugbua, we tɔɔba 'ya glɔ ta, 'in we tɔɔba wla 'ya glɔ gbu.»

-Petu 'nyuuu gbɔɔ nine

²⁴ -Zezu 'pa 'yaa wa -yla gbɔɔ nine yabhlo, ɔ nɛɛ: «-We -yɔ -Lagɔɔ nyɪmaa 'wlulapɪɪe 'wɔwɔɔa, 'mɔ na yia da aɪn -yla gbɔɔ. Nɪ, nyɪmɛ yabhlo 'paa ɔ kpaa 'mnɔ -zɔnɔ.

²⁵ -Mɔɔ 'bɪgɔ, sabɔ, da nyɪma weee mia 'ylaa 'wɔ, ɔ tɔnyɪmɛ yia, 'in ɔ yia -petuu 'ya glɔ wee 'mnɔ -kpaa, 'in ɔ yia mɪ.

²⁶ Da wee 'mnɔ mia, 'in we mia zɔda, -zugba wee -petu mi 'ya -mɔ we nyɪɪ.

²⁷ «Wee kpaa -kanyɔɔ lubhonɔnya yia yi, 'in wa nɛɛ ɔ -ylaɛ: «-Amiaa -kanyɔ, 'lee, -in 'nɪ zɪmɛ da 'mnɔya -zɔnɔ 'paa? 'In da -petunya nɪ 'bhɔɔba?»

²⁸ «ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «Na tɔnyɪmɛ nɔa we ɛ.»

«'In ɔ lubhonɔnya nɛɛ ɔ -yla: «Lee, -a mneni -a 'ka wee -petu 'tluu?»

²⁹ «ɔ nɛɛ: «-Innya, nɪ, a -ka wee -petu 'tlua yi, a mneni a 'ka 'mnɔ 'tlu -bha -bhlokpɔɛ.

³⁰ A 'tide we 'yi, we 'dɛ 'sɔ 'ka 'yɪmani. We -dɪɪɪ bhla -ka bɛ, 'in in 'ka we -dɪɪɪnya 'tɔɔ nɪ, wa -dɪ -slɔ -petu, wa gbuan we, 'in wa 'ka we sie. -Mɔɔ 'bɪgɔ, wa 'ka 'mnɔ -dɪ, 'in wa 'ka we na -gbagbu 'wɔkwa.» »

-Lagɔɔ nyɪmaa 'wlulapɪɪe gbɔɔ nine

(Mk 4.30-32; Lk 13.18-19)

³¹ -Zezu 'pa 'yaa wa -yla gbɔɔ nine yabhlo, ɔ nɛɛ: «-Lagɔɔ nyɪmaa 'wlulapɪɪe 'wɔ su -we wa laa *mutadi, we 'ya. 'Mɔ nyɪmɛ yabhlo 'bhua 'wɔ, 'in ɔ yia we glɔ ɔ kpaa.

³² We 'kienyi we -zi dɔdɔ -gɔɔ su weee 'ya. Nɪ, we -ka mi, 'in we yɪmanɪa 'kadɔɔ, 'in we zɛa su -we -zia su weee 'wɔ. Nɪ, 'zianya yia we lɔɔ 'sɔbhɔa we 'kɪya -nyɪɪ.»

(Lk 13.20-21)

³³ -Zezu 'pa 'yaa wa -yla gbɔɔ nine yabhlo, ɔ nɛɛ: «-Lagɔɔ nyɪmaa 'wlulapɪɪe 'wɔ *gɔɔ 'ɲwnɔ yabhlo slua 'floo -bhɔbhɔ kilo glɔ -bhlo 'ya gbu lɔ, ɔ bhɪɪa we, 'in we yia 'yɪ, mɔ.»

-We ka 'gbu -Zezu paa gbɔɔ nine

(Mk 4.33-34)

³⁴ Nɪ, gbɔ weee mia dɛ, gbɔɔ nine -papɪe nya ɔ -slɔlua we nyɪmaa -zlo. We 'nɪ gbɔɔ nine -papɪe 'wɔbhɔ, ɔ ɔ -slɔlu nyɪma gbɔ.

³⁵ 'Sa we 'plɪa sa, 'in -we -Lagɔgbɔɔ -falɪpanyɔ gbɔɔ, we 'ka gbɔzɔnɔ -zɛ, ɔ nɛɛ:

«Nɪ, gbɔɔ nine -papɪe nya na yia wa -yla gbɔ gbɔɔ.

We 'ka dɔdɔɔ gwɛɪɪda 'bhɔ, gbɔ -we -Lagɔ zizea, gbɔɔ na yia we.»

³⁶ Tɔɔn, -Zezu 'bhɔa nyɪma glaa, 'in ɔ yia -budunwee mɪ. ɔ plaa -budu zɔ, 'in ɔ 'bɪnɔnya yia ɔ kwesi bɛ, 'in wa nɛɛ ɔ -ylaɛ: «Gba -aɪn -yla kpaa -petu 'nyuu nɪ gbɔɔ ninee 'ji.»

³⁷ ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «Nɪ, -ɔ 'paa 'mnɔya -zɔnɔ, Nyɪmɛ Yu -wa.

³⁸ 'In kpaa mia, mɔ -wa dɔdɔ -gɔ, 'in 'mnɔya -zɔnɔ mia, mɔ -wa nyɪma -wa -Lagɔ pɪɪa 'wɔ la. -Petu mia, mɔ -wa nyɪma -wa gbɔnyuuu dide pɪɪa 'wɔ la.

³⁹ ɔ tɔnyɪmɛ ɔ glɔa wee -petu, -Saatan -wa. We -dɪɪɪ bhla mia, -mɔɔ -wa dɔdɔɔ bhɪɪɪ da. We -dɪɪɪnya mia, -mɔɔ -wa 'anzɪnya.

⁴⁰ Sa wa tlua -petu, 'in wa vitelia we -kosu 'wɔ, 'sa -bhlokpɔɛ we yia dɔdɔ -bhɪa bhla -mia.

41 Ɔɔ Nyimɛɛ Yu yia ɔnɔɔ 'anzɔnya yoo 'paa. Nu, -wa kwaa wa -lima gbonyuu lɔ we -yɔ -wa ka dɛ nɔa gbonyuu lɛ, we 'ka wa 'wɔgbɔzi, -wa -Lagɔ pɔla 'wlu la glaa.

42 'In we 'ka wa -kosu 'kadu 'wɔ viteli. -Mɔ wa wia, -mɔ wa lia gla 'wɔ.

43 -Wa nɔa -Lagɔɔ dɔmagbɔ lɛ, ma yia lia 'ylo 'bhisa da wa Dide pɔla nyima 'wlu la. -Ɔ -ka 'nɔnɔ -yukwli 'wlu -ka, ɔ 'nɔ we.

Nyumnulu -we mia zizeda

44 «-We -yɔ -Lagɔɔ nyimaa 'wlu-lapɔlɛ 'wɔwɔlɔa mɔ -wa 'nyumnulu yabhlo -we mia zizeda kpaa. 'Mɔ nyimɛ yabhlo 'yia, 'in ɔ yia we zize lɔ. Ɔ plɛ mɛni, 'in ɔ mɔa, ɔ yia ɔ -lu weee pɛlɔ 'pa ɔ 'ka wee kpaa zɔ.

Tukpa -zɔnɔ -we ka -valɛ 'tɛa, we gbɔɔ nine

45 «-We -yɔ -Lagɔɔ nyimaa 'wlu-lapɔlɛ 'wɔwɔlɔa, mɔ -wa 'ya, -valɛpanyɔ ɔ mia tukpa -zɔnɔ -we ka -valɛ 'tɛaa datalɔda.

46 Ɔ 'yia wee 'ylinanɔ -tukpa, -we ka -valɛ 'tɛa -we -zia we -lima ni, ɔ mɔa, 'in ɔ yia ɔ -lu weee pɛlɔ 'pa ɔ 'ka we zɔ.

Zibhi -bha -sowlɔi gbɔɔ nine

47 «-We -yɔ -Lagɔɔ nyimaa 'wlu-lapɔlɛ 'wɔwɔlɔa, mɔ -wa 'ya, 'sowlɔi -we wa viteli 'nyu lɔ, 'in we yi zibhii 'yli -bhlo -bhlo kpa.

48 We yea, 'in zibhibhanya yia we 'nyu lɔ gbize, 'in wa yia we 'nyu -gɔgɔ -gɔ ladi, wa 'ka zibhi 'wɔgbɔzi. We zɔzɔnɔ wa gbɔzia 'wɔ, -mɔɔ wa slua wa -cɛɛ 'wɔ, 'in -we 'nɔa 'ylinani, 'in wa yia we kwnɛɛ viteli.

49 'Sa -bhlokpade we yia -mia dɔdɔɔ bhia zɔ. Nyima -wa nɔa gbonyuu lɛ -yɔ -wa nɔa gbɔ -zɔnɔ lɛ, 'anzɔnya yia yia we 'ka wa -yɔsɔsɔlɔ,

50 'in -wa nɔa gbonyuu lɛ, we 'ka -maa -kosu 'kadu 'wɔ viteli. -Mɔ wa yia wilia, -mɔ wa yia gla 'wɔ lia.»

Gbɔzɔnɔ sɔa -yɔ gbɔzɔnɔ lolu

51 -Zezu nɛɛ ɔ 'binɔnya -yla: «A ka we 'dɛ weee 'wolanɔ?»

Wa nɛɛ: «In, -a ka we 'wolanɔ.»

52 Tɔn, -Zezu nɛɛ wa -yla: «Nu, -Lagɔɔ titee gwesanyɔ ɔ yibhelɔ -Lagɔɔ nyimaa 'wɔlɔpɔlɔgbɔ, ɔ 'wɔ nu, -budunɔwɛɛ -kanyɔ yabhlo ɔ wleli 'nyumnulu sɔa -yɔ 'nyumnulu lolu, ɔ -luu lazɔda.»

-Zezuu -zɔɔ -nyima 'ni ɔ gbɔ -yɔnyɔnu (Mk 6.1-6; Lk 4.16-30)

53 -Zezu ka gbɔɔ nine -papɛ bhia 'bhie, ɔ yia -bhadɛ 'bhɔ.

54 'Gbe -we 'wɔ ɔ 'ylimaniɔ, ɔ mɔa -mɔ, 'in ɔ yia nyima -sɔlɔ -mɔ -Lagɔbudu zɔ. -Wa weee mia -bha, 'in we yia wa nyɛgaga -sɔbhalɔ. 'In wa nɛɛ:

55 «Ɔɔ nyimɛ mia da ni, -budukonyɔɔ yu -wa, we 'ni mɔɔ? Ɔ 'nyaa mia ni, Malii -wa. *'Zake klaa, *-Zezɛfɔ klaa, 'Simɔɔ klaa, we -yɔ Zudi, wa 'ni ɔ bheliɔa?

56 Ɔ bhɔlɔa mɔ -aɔn glaa. Aya! Mɔ ɔ -salɔ gwɛdigbɔ lɛnɔ sea?»

57 We 'dɛɛ 'gbɔ, wa 'ni mneni wa 'ka ɔ dɔ -gɔ zɔ. Tɔn, -Zezu nɛɛ wa -yla: «-Lagɔgbɔɔ -falɔpanyɔ -ka -mɔ, da weee wa zɔa -bha ɔ. Wa'a zɔ -bha ɔ, ɔ -zɔɔ we -yɔ ɔ -budunɔwɛɛ.»

58 Nyima 'ni ɔ dɔ -gɔ zɔɔ 'gbɔ, ɔ 'ni -bha gwɛdigbɔ duun lɛnɔ.

14

Sa 'Zan -Batisɔ titɔla 'wɔ la (Mk 6.14-29; Lk 9.7-9)

1 We bhla, Galilee -dɔdɔɔ 'wlu-lapɔlɔnyɔ Ewlodɔ nɔa -Zezuu 'dɔ.

2 Ɔ nɛɛ ɔ zɔlɔbhonɔnya -yla: «'Zan -Batisɔ -wa! Nu, mɔ -sɔa titɔlɔnya glaa 'wɔ, we 'dɛɛ 'gbɔ ɔ mnenia ɔ 'ka gwɛdigbɔ lɛnɔ.»

3-4 Nu, sa Zaaan titɔlɔgbɔ 'plɔa, mɔ mia da: Ewlodɔ kwaa ɔ bheli Filipɔɔ 'nyɔnɔ Ewlodiadi, 'in Zaan nɛɛ ɔ -yla: «Nu, we 'ni 'ylinani -Lagɔɔ tite 'wɔ, nyimɛ 'ka ɔ 'dɛɛ bheli 'nyɔnɔ glosa, 'in ɔ 'ka ɔ kwa.»

We 'dɛɛ 'gbɔ Ewlodɔ yia nyima tie, wa 'ka ɔ kpa, wa 'ka ɔ gbɔan, 'in wa 'ka ɔ -kasɔ 'wɔpa.

5 Ewlodɔ 'yɔbha ɔ 'ka Zaan 'bha. Nu, ɔ mɔ Zuifɔ sɔda, -maa nɛɛ nu, Zaan mia, -Lagɔgbɔɔ -falɔpanyɔ -wa.

⁶ Nu, Ewlodoo gwaliylu 'feti nynthia, 'in Ewloadiadu 'hwnoyu yia -wa mia 'feti -gub 'yibadi lte. 'In o yia Ewloob dudo naman bhabha.

⁷ 'In o yia bi, o nee: «-We a yia 'mi -zlalia, yoo na yia we ain 'nye.»

⁸ O 'nyaaa weli -gub o nee: «-In 'nye 'mi 'Zan -Batisu 'wlu yoo -plaa -gub.»

⁹ We wlaa Ewloob 'kwayli la, nu, o ka bi o -limaa 'yibadi 'gub, o nee: «-We o -zlalia 'mi, a 'nye we o yoo.»

¹⁰ 'In o yia 'slujayu yabhlo tie -mo -kaslu 'wu, o 'ka Zaan 'wlu -gub -di.

¹¹ 'In wa -yo o 'wlu yia yi -plaa -gub. Wa 'nye we o 'hwnoyu yoo, 'in -mo yia we o 'nyaa yoo 'nye.

¹² Toun, Zaan 'binanya yia, 'in wa yia o 'kwie 'bumni, 'in wa yia we 'bhoka 'wufa, 'in wa yia we 'di -Zezu -salia mni.

-Zezu 'nye nyimaa 'wlu glb -bhlo 'wlu gbu lililu

(Mk 6.30-44; Lk 9.10-17; Zn 6.1-14)

¹³ -Zezu 'nua we 'di, 'in o yia 'glb 'wubho, o -dia 'nyu 'wu, 'in o yia da beblee mni, da nyima 'nia -mi, o 'ka 'wunya.

Nyima -zlo 'nua we, wa 'tlaa wa 'gbe nukple, 'in wa yia o 'bi mni bhu -gub, 'nyu -gogo -gub yilie nya.

¹⁴ -Zezu 'tlaa 'glb 'wu, o 'yia nyimaa -zlo -yo, 'in wa yia o nyazi 'wola, 'in o yia wa guzunya jipe.

¹⁵ Jibhe zaa, o 'binanya bea o kwesi, 'in wa nee: «'Ylu ka -fla, 'in da tlulu la. We 'dee 'gub, 'nye wa 'yoo wa 'ka 'gbenya 'wu lililu zaa mni.»

¹⁶ O nee wa -yla: «Wa 'na 'ka mni. Amiaa 'de 'nye wa lililu.»

¹⁷ 'In wa nee: «We 'ni 'floo gbu -yo zibhii 'ya 'so 'wubhu, -a 'ni lililu kwee -ka.»

¹⁸ 'In o nee: «A -yo we yi.»

¹⁹ -Mub 'bigu, o nee nyimaa -zlo -yla nu, wa -di -petu -gub la. Toun, o bhua wee 'floo gbu -yo zibhii 'ya 'so 'wu, o ylaa yali, 'in o yia -Lago fuo 'pa. 'Bhie, o dlilia wee 'floo, o 'nye we o 'binanya yoo, 'in -maa yia we nyima 'woladlili.

²⁰ Wa 'de weee lia, 'in wa yia lu. We pnu -toa 'wu, -we nynthia -cice kugbua le 'so, 'in o 'binanya -yo we yia mni.

²¹ Nyima -wa lia, wa nyni nukpasiaa 'wlu glb -bhlo 'wlu gbu (5.000). Wa 'ni 'hwnu -yo 'nyenyeyua zeli.

-Zezu naa 'nyu -gub

(Mk 6.45-52; Zn 6.15-21)

²² Toun, 'in -Zezu yia wa tie, wa -galu o 'yu, wa 'ka 'nyuu kakpe -putu -gub mni, -zugba o pa nyima weli.

²³ O 'paa wa weli, 'in o yia -gogo 'wlu mni o 'ka -Lago bhuhhoe. O mi -bha o 'de -bhlo, 'in sabo yia be.

²⁴ Nu, 'glb ka -sleen -gogo -yo la tlomanu. -Pipe mi wa 'klu -yo -gbein bhulodaa 'gub, 'nyuu -gbogbu sloa 'glb 'wu.

²⁵ Tiatia -kuko gboa, 'in -Zezu yia o 'binanya 'bi mni 'nyu -gub -nonve nya.

²⁶ Wa 'yia da o -yo -nada -mo 'nyu -gub, 'in wa yia nyanu nu, wa nee: «'Kuzu -wa!»

Wa mi nyanu nuda 'gub, wa yia 'wukpi.

²⁷ Toun, 'in o nee wa -yla: «A 'na nunu nyanu -ni, -ami -wa, a palu dli la.»

²⁸ 'In Pielu nee: «Na -Kanyo, we -ka -mi 'piein, 'nye 'mi 'yoo, 'in 'ka 'nyu -gub na, 'in 'ka -mi -yobe.»

²⁹ O nee o -yla: «Yil!»

Pielu 'tlaa 'glb 'wu, 'in o yia -Zezuu -gbe mni 'nyu -gub -nonve nya.

³⁰ Nu, o 'yia -pipe mi 'plida, 'in o yia nyanu nu, 'in o yia 'nyu glu -plaplie bhli. O 'kpi 'wu, o nee: «Na -Kanyo, kpa 'mi!»

³¹ -Bha -bhlokpade, -Zezu -gloa so 'wu, 'in o yia o kpa, 'in o nee: «Dli 'kienyi -zonyo, lee -lu ka 'gub -na lu dia?»

³² Wa 'de 'so -bhoa 'glb 'wu, 'in -pipe yia zobe.

³³ Toun, o 'binanya -wa mia 'glb 'wu, 'in wa yia o 'yu 'kukolu 'sibhli, wa 'ka o 'ylimanu, wa nee: «-Mi, -in mi -Lago 'Yuu 'debhie -gbolu nya!»

-Zezu jipea Zenezaleti guzunya

(Mk 6.53-56)

³⁴ Wa -dia 'nyu 'wu, 'in wa yia Zenezaleti -dudu -gub nyni.

³⁵ -Bha nyima weee yia -Zezu yibheli, 'in o 'di yia wee dudu weee -gub lamneni. Wa yia o guzunya weee -la.

³⁶ 'In wa palia -Zezu zukpa nu, o 'ka wa guzunya 'yoo 'nye wa 'ka o -banaa nwe kwεzi. 'In -wa weee zia we kwε, -maa yia 'pu.

15

-Zezu -yo Zuifvu tite (Mk 7.1-13)

¹ Falizinyima -yo -Lagoo titee gwe-sanya 'bhua -Zeluzalemu, 'in wa yia -Zezuu -gbe yi, 'in wa nεε o -ylaε:

² «-Na 'binonya mia, wa'a budo kwε -amīaa titee solu, 'in wa lia. Nu, -we -amīaa dukpası gbaa -a 'na nuu le -ni, 'mu wa nua le. Lεε -lu ka 'gbua?»

³ -Zezu nεε wa -yla: «Amīa mia da, amīaa bhlasabhla gbuu 'gbu, a'a zua -Lagoo tite 'nuhwe. Lεε -lu ka 'gbua?»

⁴ Nu, -Lagoo nεε:

«Zu -na dide -yo -na 'nyaa 'nuhwe.»

O nεε 'yae:

«O -ka o dide -yo o 'nyaa vεli,
'bha wa 'bhaa o.»

⁵ 'In amīa, a nεε: nyime o -ka o dide -yo o 'nyaa -yla gba nu, -we o 'ka yaa wa 'nye, wa 'wusasie saa, o ka we -Lagoo 'nye,

⁶ oo nyime'ε -sa o dide 'wu. 'Sa a nua, 'in a saa -Lagowεli la, amīaa bhlasabhla gbuu 'gbu.

⁷ Wεli 'so -nyima a -mia! -We Ezaii gbaa -benyi amīaa daa, gbuzonu -wa. O nεε:

⁸ «Lagoo nεε: waa nyima mia,
nweε la wa nnania 'mi,
nu, wa dli 'ni 'mi -gu -mi.

⁹ Bhebhe wa ylimania 'mi.

Nu, tite wa slolua,
-we wa laa -Lagoo tite,
nyimaa -gbe we bhua.» »

-We plalia nyima puin, mu ni (Mk 7.14-23)

¹⁰ -Muu 'bigu, -Zezu nεε nyimaa -zlo -yla: «A be -seli, -we na yia gbaa, a 'ka we 'nu.

¹¹ Nu, -we plaa nyime nweε, we'e -plali o puin. Nu, -we plalia nyime puin ni, mu -wa we bhua nweε.»

¹² Toun, o 'binonya bea o -yo, 'in wa nεε o -yla: «-In -yi we 'ji nu, wεli -in

gbaa de -bha, we ka Falizinyima 'wu 'fuu?»

¹³ O nεε: «Su, -we na Dide, o mia -yali, 'nia fa ni, thua wa yia we.

¹⁴ A 'tide wa 'yi nu, 'lōlōnya wa -mia, 'in wa mia 'lōlōnya 'yoo da -sloluda. Nu, 'lōlōnyo -ka 'lōlōnyoo su lakpa o 'ka o 'yoo da -slolu, 'in wa 'de 'so bhlilia 'bhuka 'wu.»

¹⁵ Pieli 'bhua wεli 'wu, o nεε: «Wee gbuu nine mia da ni, sa we 'ji mia?»

¹⁶ -Zezu nεε: «Amīa, a 'ni 'ya -slō -muu 'wulanuu?»

¹⁷ Nu, -lu weee -we plalia nyimeε nweε, o nukple we plilia. -Muu 'bigu, 'in o plaa 'kwla -yo. A'a 'nu 'ya -muu 'wulaa?»

¹⁸ Nu, -we tlaa nyime nweε, mu bhua o dli zo, 'in -we plalia nyime puin, mu -wa.

¹⁹ Nu, 'wlukoun lapopalie 'nyuu bhua nyimeε dli zo. Toun, 'in nyima bhaa wa -lima, 'nwni -yo nyima -putu dia -budu 'wu, * wa kaa mutni kwε, wa ylia 'wie, wa tubhua yo, 'in wa saa wa -lima 'nli.

²⁰ Nu, -we plalia nyime puin mu mia de. Nu, nyime 'ni kwε budo tiklu o 'ka li, -muu'v -plali nyime puin.»

'Lakpanwno nwnua -Zezuu gbu (Mk 7.24-30)

²¹ -Muu 'bigu, -Zezu 'bhua -bha, 'in o yia Tili -yo Sidoun -dudu -gu mni.

²² Kanaa -nwno yabhlo -dilia -mo la, 'in o yia o -gbe mni, -zugba o wili o -yo: «-Davidi 'yuoo, -in 'yili 'mi nyazioo! Na -Kanyo, zuzu 'nyuu ka na 'nwnoyu kpa, o 'ni 'kuayli -ka.»

²³ -Zezu 'ni o -gu -sa. O 'binonya bea o -yo, 'in wa nεε o -yla: «Vu o, we 'ni -muu, o mi -ain 'bi wiwie nya.»

²⁴ 'In -Zezu nεε: «Izlaelinyima -wa 'wba bhlabhle -we mno, wa 'dekpuaa 'gbu in yia yi.»

²⁵ Nu, oo 'nwno 'sibhlia o 'yu 'kukolu, o nεε: «Na -Kanyo, be 'mi -yo.»

²⁶ 'In o nεε: «'Ylaasli -ka lida -mi, we 'ni tiklu -mi wa 'ka 'ylaasli lililu zo -sa, wa 'ka we gwı zo viteli, we 'ni muu?»

* **15:19** Glekıwεli 'wu, we ji -wa nu, -wa kukwalia, wa -yo nyima -putu dia -budu 'wu.

²⁷ Ɔo 'ŋwɔɔ nɛɛ: «Na -Kanyɔ, gbuzɔnɔ -wa. Nu, 'ylaasli -ka lida -mɪ, 'in gwɪ -ka 'tabhle zɔ -mɪ, wee lililu -we bhli, gwɪ lia we, we 'nɪ mɔv?»

²⁸ Ɔ nɛɛ: «Amaa dlɔzɔvɛ 'yli 'lɛ! -We a 'yibhaa, mɔ yia aɪn -yla lɛnɔa.»
-Bha -bhlokpade ɔ 'yu 'pɔa.

-Zezu jipea guzɔnyaa -zlo

²⁹ -Mɔv 'bɪgɔ, -Zezu 'bhɔa -bha, ɔ 'phli Galilenyu kwesi, ɔ -gblaa -gɔgɔ 'wlu, 'in ɔ yia -mɔ ladi.

³⁰ Tɔn, nyɪmaa -zlo -yɔ wa guzɔnya yia ɔ -gbɛ yi. Tɔlɔa tɪgɪa, tɔlɔa'a 'yɪ la, tɔlɔa 'kua, tɔlɔa'a 'nɔ, 'in wa'a gba, we -yɔ guzɔnya duun-putu. 'In wa yia wa -Zezu -yɔ laslu, 'in ɔ yia wa jipe.

³¹ Nyɪmaa -zlo 'yia nɪ, -wa mɪa bhobhonya, wa ka gba, -wa 'kua, wa ka 'pɔ, -wa tɪgɪa, wa ka nɔ 'nanɔv, -wa 'lɔa, wa ka layɪ, we 'nɪ wa ŋwɛgaga -sɔbhali -sɛ. 'In wa yia *Izlaɛli -Lagɔɔ 'ŋnɪ -mnɪnɪ.

-Zezu 'nyɛa nyɪmaa 'wlu glɔ -bhlo lililu (Mk 8.1-10)

³² -Zezu laa ɔ 'bɪnɔnya, 'in ɔ nɛɛ: «Nɪ, nyazɪ nyɪmaa nɪ laa 'mɪ 'wɔ. Wa 'yɪ ta nɪ, -zugba wa mɪ 'mɪ 'bɪ, 'in lililu ka bhia. Nɪ, wa 'nɪ -slɔ li, in -ka gba wa mnɪ lɔ nɪ, wa mnɛni wa 'ka 'yloogblɔ bhli sɪasɛ kwɛɛ.»

³³ -Bha ɔ 'bɪnɔnya 'yibhaa ɔ laɛ: «-A mɪa -flii 'pɪpɪ, da -a ka 'floo 'yɪli, 'in -a 'ka nyɪmaa -zlo nɪ 'nyɛ, 'in wa 'ka li, 'in wa 'ka lɔa?»

³⁴ -Zezu nɛɛ wa -yla: «'Floo zuma mɪ aɪn kwɛɛa?»

Wa nɛɛ: «'Floo gbesɔ, we -yɔ zibhi yua -sɛɛ.»

³⁵ Tɔn, ɔ nɛɛ nyɪmaa -zlo -yla nɪ, wa -dɪ dɔvɔ la.

³⁶ 'Bhie, ɔ 'bhua 'floo gbesɔ -yɔ zibhi 'wɔ, ɔ 'paa -Lagɔ fuo, 'in ɔ yia we ladiɔli, 'in ɔ yia we ɔ 'bɪnɔnya yoo 'nyɛ, 'in -maa yia we nyɪmaa -zlo 'wɔladlɪli.

³⁷ Wa 'dɛ weɛɛ lia, 'in wa yia lɔ. -We wa sɪalia, we nyɪnɪ -cɪɛ gbesɔ, 'mɔ ɔ 'bɪnɔnya -yɔ we mnɪa.

³⁸ Nɪ, -wa lia wa nyɪnɪ nɔkpasɪaa 'wlu glɔ -bhlo (4.000). Wa 'nɪ 'ŋwɔnɪ -yɔ 'nyɛnyɛyua zɛli.

³⁹ Da -Zezu 'nyɛa wa 'yoo, 'in ɔ yia 'glɔ 'wɔbho ɔ 'ka Magadan -dɔvɔ -gɔ mnɪ.

16

**Sadusenyɪmaa -yɔ Faliznyɪmaa 'yibhali -Zezu gwɛdigbɔ* (Mk 8.11-13; Lk 12.53-56)

¹ *Sadusenyɪmaa -yɔ Faliznyɪmaa bɛa -Zezu -yɔ, wa 'ka ɔ layla. Wa nɛɛ ɔ -yla: «-In nɔ gwɛdigbɔ yabhlo lɛ, 'in -a 'ka we 'jiyibheli nɪ, -Lagɔ 'nyɛa -mɪ 'tɪtɛ.»

² -Zezu nɛɛ wa -yla: «'Ylɔ -ka bhli, yalɪ -ka lazamanɪ a nɛɛ da nanɪ 'yli.

³ 'In zɔkpɛ 'ylɔ -ka 'wɔsɔ, yalɪ -ka lazamanɪ, a nɛɛ 'nyu yia -zɛɛn lɔa. A -ka yalɪ yla, we -ka nɪ, 'nyu yi lɔa, 'in a yibheli we 'ji. 'In -we mɪa -zɛɛn 'plɪda, a 'nɪ mnɛni a 'ka we yla, 'in -we mɪa yida a 'ka we yibheli.

⁴ Dɛslɛɛn -nyɪmaa ka 'nyii, 'in wa'a zɔ -Lagɔ dɪ -gɔ. Wa 'yibha in nɔ wa -yla gwɛdigbɔ lɛ, we 'nɪ *Zonasɪ gwɛdigbɔ 'wɔbho, wa 'na 'ka gwɛdigbɔ yabhlogbɔɔ 'yɪ.»

Tɔn, ɔ tia -bha wa, 'in ɔ yia mnɪ.

Faliznyɪmaa -yɔ Sadusenyɪmaa gɔɔ gbɔ (Mk 8.13-21)

⁵ Ɔ 'bɪnɔnya mɪa 'nyu 'wɔdɪda, wa ka 'floo 'wɔdlɔ.

⁶ Tɔn, -Zezu nɛɛ wa -ylaɛ: «A zɔ amɪaa 'dɛ 'yliɔ, a 'na 'tideli amɪaa 'dɛ 'yi Faliznyɪmaa -yɔ Sadusenyɪmaa 'floo *gɔɔ -yla -nɪ.»

⁷ -Bha ɔ 'bɪnɔnya gbɔgbali -ylaɛ: «Nɪ, 'floo 'nɪ -aɪn kwɛɛ -mɪ, we 'gbɔ ɔ yi 'saa gba.»

⁸ -We mɪa wa dɪ zɔ, -Zezu yibheli we 'ji, ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «Dɪ 'kienyi -zɔnya, 'lee, lɛɛ -lu ka 'gbɔ a gbɔgbali -yla nɪ, a 'nɪ 'floo kwɛɛ -kaa?»

⁹ A 'nɪ -slɔ we 'wɔlanɔ nɪ, 'floo gbu in dlɪlia nyɪmaa 'wlu glɔ -bhlo 'wlu gbu (5.000) 'wɔ laa? 'In -cɪɛ a 'bhua 'wɔ, a ka we 'wɔdlɔvɔ?

¹⁰ 'In 'floo gbesɔ in dlɪlia nyɪmaa 'wlu glɔ -bhlo (4.000) 'wɔ la, 'in -cɪɛ a 'bhua 'wɔ, a ka we 'wɔdlɔvɔ?

¹¹ In -ka aɪn -yla gba nɪ, a zɔ amɪaa 'dɛ 'yliɔ Sadusenyɪmaa -yɔ

Falizinyimaa gɔɔ kwɛɛ, ɪn 'nɪ 'floo gbɔ gba, sa a 'nɔ we 'wɔ laa?»

12 -Slɛɛn, ɔ 'bɪnɔnya yibhelia we 'ji nɪ, -Zezu 'nɪ 'flooɔ *gɔɔ gbɔ gba. Gbɔ -we Falizinyima -yɔ Sadusenyima slolua, 'mɔ ɔ saa 'ɲɪ.

Pielɪ nɛɛ nɪ, -Zezu -wa -Lagɔɔ -Bhasanyɔ

(Mk 8.27-30; Lk 9.18-21)

13 -Zezu mɪa Sezalee Filipɔ -dɔdɔ -gɔ, ɔ nɪnia -mɔ, 'ɪn ɔ nɛɛ ɔ 'bɪnɔnya -ylɛ: «'Lee, nyɪma nɛɛ *Nyɪmɛɛ 'Yuu daa nyɔɔ ɔ -mɪa?»

14 Wa nɛɛ: «Nyɪma tɔlɔa nɛɛ, 'Zan -Batisɪ -ɪn -mɪa, 'ɪn tɔlɔa nɛɛ, Elii -ɪn -mɪa. 'ɪn tɔlɔa nɛɛ 'ya nɪ, Zelemi -ɪn -mɪa, -Lagɔgbɔɔ -falɪpanyɔ -putu -ɪn -mɪa.»

15 'ɪn ɔ nɛɛ: «'ɪn amɪa, a nɛɛ, nyɔɔ ɪn -mɪa?»

16 Simɔ Pielɪ nɛɛ: «-Lagɔɔ -Bhasanyɔ -ɪn -mɪa, -ɪn mɪ 'yliyɔga -Lagɔɔ 'Yu nya.»

17 Tɔɔn, -Zezu nɛɛ ɔ -ylɛ: «'Simɔɔ, Zonasu 'yu, -ɪn -tɔ 'wɔ -dlɔɔ, nɪ, wee gbɔ mɪa, nyɪmɛ 'nɪ -mɪ we -slolu. Na Dide -ɔ mɪa yalɪ, mɔ -slolua -mɪ we.

18 Nɪ, -mɪ wa laa Pielɪ, we ji -wa tɔkpa. Wee tɔkpa -gɔ na yia na *Leglizɪ 'sɔbhaa. 'ɪn tɪtɪlee 'dɛbhie -gboluu 'tɪtɛ 'na 'ka we -wɔ.

19 *-Lagɔɔ nyɪmaa 'wlulapɪlgbee -lakɪ na yia -mɪ yoo 'nyɛa. -We -na yia gbɔaan dɔdɔ -gɔ, gbɔaan wa yia we yalɪ. 'ɪn -we -na yia -bloa dɔdɔ -gɔ, -bloa wa yia we yalɪ.»

20 'ɪn ɔ nɛɛ wa -yla 'klɔ 'cɪcɪ nya: «A 'na gbalɪ nyɪmɛ yabhlogbɔɔ -yla, ɪn mɪ -Lagɔɔ -Bhasanyɔ nya -nɪ.»

-Zezu nɛɛ tɪa ɔ yia, 'ɪn ɔ 'ka tɪtɪnya glaa 'wɔsɔ

(Mk 8.31-9.1; Lk 9.22-27)

21 Nɪ, we 'ka -bha 'bhɔ, -Zezu gbaa -slɛɛn ɔ 'bɪnɔnya -yla sa tɪklɪ, ɔɔ zize 'maslɛɛn gbɔ, ɔ nɛɛ: «We mɪ nɪ, ɪn mɪ -Zeluzalemɔ, -mɔ Zuifɔɔ nyɪma kpasɪ klaa, *-Lagɔbɔbɔnyaa -cɪan klaa, we -yɔ -Lagɔɔ titee gwesanya, ma kwɛɛ na yia sɪa bhabha. Ma yia 'mɪ wlɔa wa 'ka 'mɪ 'bha. 'ɪn 'ylɪ 'sɔ we tanɔ nya, tɪtɪnya glaa na yia 'wɔsɔa.»

22 Tɔɔn, 'ɪn Pielɪ yia ɔ -glima lalɪ, 'ɪn ɔ yia ɔ -yla gbɔ gba, ɔ nɛɛ: «Na -Kanyɔ, -Lagɔ 'na ɲwɔnunu we -nɪ. -Mɔɔ 'na nɔnɔ lɛ -nɪ.»

23 -Zezu 'bhitia la, ɔ nɛɛ Pielɪ -yla: «*-Saatan, bɛ lɔ! 'Bhɔ 'mɪ kwesi. -ɪn mɪ 'mɪ 'yoo -kɔlɔda. Nɪ, -ɪn pɔpalɪ 'wlukɔɔn la -Lagɔ 'bhisa, nyɪma 'bhisa -na pɔpalɪa 'wlukɔɔn la.»

24 Tɔɔn, ɔ nɛɛ ɔ 'bɪnɔnya -yla: «Nyɔɔɔ nyɔɔ -ka gba ɔ 'ka 'mɪ 'bɪ nɔ, ɔ -sa ɔ 'dɛ dlɪ, ɔ 'bhɔ ɔ sɪasɪee *su 'wɔ, 'ɪn ɔ 'ka 'mɪ 'bɪ yi.

25 Nɪ, nyɔɔɔ nyɔɔ -ka ɔ 'dɛɛ 'yliyɔgagɪe 'wɔgɔ nɪ, 'wɔ ɔ yia we bɔa. 'ɪn -ɔ -ka ɔ 'dɛɛ 'yliyɔgagɪe 'wɔbɔ na 'gbɔ, 'yliyɔgagɪe -we 'nɪa bhloluda -ka, 'mɔ -mɔɔ yia 'yia.

26 Nɪ, nyɪmɛ -ka dɔdɔ -gɔɔ zɔzɔnɔ weee 'yɪ, 'ɪn ɔ -ka ɔ 'yliyɔgagɪe 'wɔbɔ nɪ, lɛɛ -lu ɔ 'yɪ we 'wɔa? Nɪ, -lu yabhlogbɔɔ 'nɪ mneni we 'ka nyɪmɛɛ 'yliyɔgagɪe zɔ.

27 Nɪ, Nyɪmɛɛ Yu yia yia ɔ Didee 'ɲɪmɪnee san 'wɔ, ɔ -yɔ ɔ 'anzɪnya 'sɔ. 'ɪn -we nyɪma nɔa lɛ, we ɲwɛɛ ɔ yia wa 'pɛnɪa.

28 ɪn nɛɛ aɪn -yla gbɔzɔnɔ sɛ: amɪa -wa mɪa da -seli, aɪn glaa, nyɪma tɔlɔa ka Nyɪmɛɛ 'Yu 'yɪ yida, ɔ 'ka nyɪma 'wlulapɪlɪ, 'bhie wa 'kaa tɪ.»

17

-Zezuu 'bɪnɔnya ta 'yia ɔ 'tɪtɛ

(Mk 9.2-13; Lk 9.28-36)

1 'Yɪ gbɔ, we gbelibhlonɔ nya, -Zezu 'bhua Pielɪ klɔa, *Zake klɔa, we -yɔ 'Zakee bheli *Zaan 'wɔ, 'ɪn wa yia -gɔgɔ 'kadɔ 'wlu mɪ. -Mɔ wa -nyaa 'wɔ.

2 -Mɔ, 'ɪn ɔ 'klɔ yia 'bhiti wa 'yliya 'wɔ, 'ɪn we yia lɪ 'ylɔ 'bhisa, 'ɪn ɔ -bana yia pɔmanɪ 'pɔnpɔn zɪ 'bhisa.

3 Tɔɔn, 'ɪn wa yia Moizɪ -yɔ *Elii 'sɔ -yɔyɪ, -zugba wa -yɔ -Zezu sa 'dɪ.

4 -Bha Pielɪ gbaa -Zezu -ylɛ: «Na -Kanyɔ, -amɪaa -seli -mɪmɛ nanɪ 'yli! We -ka -mɪ dɔdɔ nanɪ, palɔ yua ta na yia -seli 'sɔbhaa. -Na -nɔ -bhlo, Moizɪ -nɔ -bhlo, Elii -nɔ -bhlo.»

5 ɔ mɪ gbada, tɔɔn yalɔpɔpa -we lɪa, 'ɪn we yia wa 'wɔwɛlɪ. 'ɪn wɛlɪ yabhlo yia wee yalɔpɔpa nyɪdɪ 'tɪa, we nɛɛ:

«Ɔ mia dɛ, na Yu -wa, in -kali ɔ zɛ. 'Mɔ in 'nyɛa na dli weee yoo, a pɔlɔ ɔ yukwli.»

⁶ Ɔ 'bɪnɔnya 'nɔa wee wɛli, nyanɔ sloa wa 'wɔ, 'in wa yia 'klɔ lagbli.

⁷ -Zezu bɛa wa -yɔ, ɔ zia wa kwɛ, ɔ nɛɛ: «A -sɔ 'wɔ, a 'na nɔnɔ nyanɔ -nɪ.»

⁸ Wa 'bhua 'klɔ 'wɔ, we 'nɪ -Zezu -bhlogbɔɔ 'wɔbhɔ, wa 'nɪ nyɪmɛ -putu -yɔyɪ.

⁹ Da wa mia wee -gɔgɔ kwlida, -Zezu zɔa wa 'dɪ, ɔ nɛɛ: «-We a 'yia da -yɔ nɪ, ɔɔ Nyɪmɛɛ 'Yu 'nɪ -sɔ tɪtɪnya glaa 'wɔsɔ, a 'na gbalɪ we nyɪmɛ yabhlogbɔɔ -yɪa -nɪ.»

¹⁰ Tɔɔn, -Zezuu 'bɪnɔnya yia ɔ layɪbha: «'Lee, lɛɛ -lu ka 'gbɔ -Lagɔɔ titee gwesanya gba nɪ, Elii 'kaa yi tɪaa?»

¹¹ Ɔ nɛɛ: «Gbɔzɔnɔ -wa: Elii yia yia tɪa ɔ 'ka -lu weee we 'bɪ 'wɔla.

¹² Nɪ, in nɛɛ aɪn -yɪa: Elii ka yi pepe, 'in wa 'nɪ ɔ yibheli. Sa wa 'yɪbhaa, 'in wa yi 'saa ɔ nɔ. 'Sa -bhlokpade wa yia Nyɪmɛɛ 'Yu sɪaɪa.»

¹³ -Bha ɔ 'bɪnɔnya yibhelia we 'ji nɪ, 'Zan -Batisɪ gbɔ ɔ mia gbada.

*-Zezu vua zuzu 'nyuuu 'tɪɛ
(Mk 9.14-29; Lk 9.37-43)*

¹⁴ -Bha -Zezu -yɔ ɔ 'bɪnɔnya nɪnia nyɪmaa -zɔ kwesi, nyɪmɛ yabhlo 'tɪaa -mɔ, ɔ 'sibhɪa 'kukolu -Zezu 'yu, ɔ nɛɛ:

¹⁵ «Na -Kanyɔ, na yu mia, -in 'yɪli ɔ nyazi. Nɪ, ɔ 'wlukɔɔn ka -nyumɔ. 'Yɪ tɔlɔa nya, ɔ bhlɪlia -kosu 'wɔ, ɔ bhlɪlia 'nyu lɔ.

¹⁶ In ka ɔ -na 'bɪnɔnya -la, wa 'nɪ mneni wa 'ka ɔ jipe.»

¹⁷ -Zezu nɛɛ: «Dɛslɛɛn -nyɪma -wa'a zɔ dli, nyɪma 'nyii, 'yɪ zuma in -yɔ aɪn 'sɔ 'ka lia? 'Yɪ zuma in 'ka amɪaa 'gba zɔ 'yɪligbɛda -tɔa? A -yɔ ɔ 'sɔ yi -seli.»

¹⁸ -Zezu 'kpɪa wee zuzu 'nyuu 'wluo, 'in we yia ɔɔ 'yu 'yitide, 'in ɔ yia 'pɔ.

¹⁹ 'Bhie, -Zezu -yɔ ɔ 'bɪnɔnya -nyaa 'wɔ, wa bɛa ɔ kwesi, 'in wa nɛɛ: «Lɛɛ -lu ka 'gbɔ -amɪa 'nɪ mneni -a 'ka wee zuzu 'nyuu nɪ vua?»

²⁰ -Zezu nɛɛ: «-We ka gbɔ -wa, amɪaa dɪzɔzɔɛ 'kienyi. Nɪ, in nɛɛ aɪn -yɪa gbɔzɔnɔ sɛ: *mutadu 'ya -sɛ, amɪaa

dli 'ka yaa we 'bhisa -mɪ, a -ka gba -gɔgɔ -yɪa, «'Bhɔ da, mɪnɪ mɔ, 'in we bhɔa -bha.» A mneni 'ya a 'ka -lu weee lɛnɔ.

[²¹ 'Sasɔkpa -zuzu 'nyii mia dɛ, we 'nɪ -Lagɔbhubhoe -yɔ 'sun -plapɪɛ 'wɔbhɔ, wa 'nɪ mneni wa 'ka we vu.]]»

*-Zezu gba 'yaa ɔ tɪtɪgbɔ
(Mk 9.30-32; Lk 9.43-45)*

²²⁻²³ 'Yɪ yabhlo nya, -Zezu -yɔ ɔ 'bɪnɔnya gbɛlia 'wlu -mɔ Galilee, 'in ɔ nɛɛ wa -yɪa: «Ɔɔ Nyɪmɛɛ 'Yu wa yia nyɪma yoo 'nyɛa, wa 'ka ɔ 'bha. Nɪ, 'yɪ 'sɔ, we tanɔ nya, ɔ yia tɪtɪnya glaa 'wɔsɔa.» 'In wee gbɔ yia wa -gɔ 'wɔtɪ yuoo.

*-Zezu plɔlɔa -Lagɔbudu 'kadɔv
'gwɛzi*

²⁴ -Zezu -yɔ ɔ 'bɪnɔnya nɪnia Kapɛnaumɔ, *-Lagɔbudu 'kadɔv nɪsɔn -gwɛzisanya bɛa Pɪɛli -yɔ, 'in wa yia ɔ layɪbhaɛ: «-Na -Kanyɔ mia, ɔɔ plɔlɔ -Lagɔbuduu 'gwɛzi -wa yɪ?»

²⁵ Pɪɛli nɛɛ: «Plɔlɔ ɔ plɔlɔ we.»

Da Pɪɛli plaa -budu zɔ, -Zezu gbaa tɪa, ɔ nɛɛ: «'Simɔɔ, -mɪ nɛɛ lɛa? Da nyɪmaa 'yugalɪnya mia 'gwɛzi -sada nɪ, nyɔɔ plɔlɔ wea? Wa yua -wa yaayɪ, 'lakpanya -wa yɪ?»

²⁶ Pɪɛli nɛɛ: «'Lakpanya -wa.»

-Zezu nɛɛ: «We -ka 'sa -mɪ, wa 'yua'a plɔlɔ we.

²⁷ Nɪ, -a 'nɪ 'yɪbha -a 'ka wa nyeni. We 'dɛɛ 'gbɔ, mɪnɪ 'nyu -yɔ. -In -ka -mɔ nɪnɪ nɪ, -in 'pa -kɔ. Zibhɪi tɪanɔ -ka we 'wɔbhua yɪ nɪ, gbize we 'wɔ. -In -ka we kpa, 'bha we nɔwɛɛ. -Mɔ -na yia tama yabhlo 'yɪa, -we 'kaa in -yɔ -mɪ 'sɔɔ nɔ -Lagɔbuduu 'gwɛzi plɔlɔ. 'Bhu we 'wɔ, 'in -in 'ka -amɪaa -nɔ plɔlɔ.»

18

*Nyɔɔ 'yɪli -Lagɔɔ 'yɪliya 'wɔa?
(Mk 9.33-37; Lk 9.46-48)*

¹ We bhla, -Zezuu 'bɪnɔnya bɛa ɔ kwesi, 'in wa yia ɔ layɪbha: «Nyɪma -wa -Lagɔ pɪa 'wlu la, nyɔɔ 'yɪli wa glaaa?»

² -Zezu laa 'yu yabhlo, 'in ɔ yia wa 'yu ɔ 'yɪligbeli,

³ 'in ɔ nɛɛ wa -yla: «In nɛɛ aɪn -yla gbuzɔnɔ saɛ: a 'bhiti amiaa 'dɛ, 'in a 'ka 'ylaasli 'bhisa -mɪ. We 'nɪ -mɔɔ, nyɪma -wa -Lagɔ pɪli 'wlu la, a 'na 'ka wa glaa -mɪ.

⁴ «Nyɪmɛ -ɔ tia ɔ 'dɛ 'wɔ 'nyɛnyɛyɪ 'bhisa, nɪ, nyɪma -wa -Lagɔ pɪli 'wlu la, mɔ -wa wa kpasa.

⁵ 'Yu -ɔ mia yu nɪ 'bhisa, nyɪmɛ -ɔ -ka ɔ kpa 'nanɔɔ na 'ɲɪ nya, na 'dɛ ɔ kpa 'nanɔɔ.

*Gbonyuu -lenɔnyaa -tnɔɔ
(Mk 9.42-44; Lk 17.1-2)*

⁶ «Nɪ, 'ylaasli -wa mia sa yu nɪ 'bhisa, 'in wa zɔa 'mɪ dli -gɔ, -ɔ -ka wa 'yabhlogbɔɔ gbonyuu lɔkwa, we nanɪ 'yli -mɔɔ -nɔ nya wa 'ka -mɔɔ tɔkpa 'kadɔ -bli -yɔ gbɔanɪ, 'in wa 'ka ɔ 'nyu lɔ viteli.

⁷ Gbonyuu mɪ dɔdɔgɔ -nyɪmaa -nɔ nya, gbɔ -we kwaa nyɪma gbonyuu lɔɔ 'gbɔ. Nɪ, gbɔ -we kwaa nyɪma gbonyuu lɔ, we mɪ la 'kɔmɔɔ. Nɪ, nyɪmɛ -ɔ ka -gbɛ wee gbonyuu -ka 'bhu, gbonyuu mɪ ɔ -nɔ nya.

⁸ We -ka -na bhu -yɔ -na sɔ 'ka -mɪ gbonyuu lɔ kwa nɪ, -dɪ -bha we, 'pa we kwnɛɛ. We nanɪ 'yli -in 'ka 'yliyɔgagɛ -we 'nɪa bhloluda -ka 'yɪ sɔ -bhlo -yɔ bhu -bhlo nya, we -zi -in 'ka -kosu -we'e nyumoa 'wɔ mɪ sɔ 'sɔ -yɔ bhu 'sɔ nya.

⁹ We -ka -na yli 'ka -mɪ gbonyuu lɔ kwa, -sa -mɔ we, 'pa we kwnɛɛ. We nanɪ 'yli -in 'ka 'yliyɔgagɛ -we 'nɪa bhloluda -ka 'yɪ 'yliya -bhlo nya, we -zi wa 'ka -mɪ -kosu -we'e nyumoa 'wɔ viteli 'yli 'sɔ nya.

*Bhlabhlɛ -we mnɔaa gbɔɔ nine
(Lk 15.3-7)*

¹⁰ «A zɔ amiaa 'dɛ 'yliyɔ 'ylaasli nɪ gbɛgbɛɪn, a 'na gbalɪ -nɪ nɪ, 'ylaasli glaa, 'yu -bhlo 'nɪ -lu yabhlogbɔɔ nya -mɪ. Nɪ, 'yɪ weee nya, wa 'anzɪnya mɪ -bha yalɪ. 'In na Dide -ɔ mia yalɪ, mɔ 'yɪlgbea ɔ 'yu wa 'gbɔ. [

¹¹ Nɪ, ɔɔ Nyɪmɛ Yu mia, -wa mnɔa, 'ma ɔ yia gbɔ 'wɔsaa.]

¹² «Nɪ, a nɛɛ lɛa? Nyɪmɛ yabhlo -ka bhlabhle glɔ gbu -ka, 'in we 'yabhlo

'ka mnɔ, we glɔ -mnɔa 'ya kugbua lɛ gbomnɔa ɔ tia -gɔgɔ 'wlu, 'in ɔ mnɔa we 'yabhlo dataɪa. We 'nɪ mɔɔ?

¹³ In nɛɛ aɪn -yla gbuzɔnɔ saɛ: ɔ -ka we 'yɪ, 'in we laa ɔ 'mɔna 'wɔ, we -zi bhlabhle glɔ -mnɔa 'ya kugbua lɛ gbomnɔa -we -tɔa -bha.

¹⁴ 'Sa -bhlokpade amiaa Dide -ɔ mia yalɪ, ɔɔ ɲwɪ waa 'ylaasli nɪ 'yabhlogbɔɔ 'ka mnɔ.

-Na bheli -ka -mɪ gbɔ -yɔkpali

¹⁵ «-Na bheli -ka -mɪ gbɔ -yɔkpali, mɪ ɔ 'yɪa, 'in gbɔ ɔ nɔa lɛ, -in -yɔ ɔ 'sɔ 'ka 'wɔ -nya, -in 'ka we ɔ -yla lapali. ɔ -ka we ɲwɪ nɪ, -zugba ɔ ka 'ya na bheli -zɛ.

¹⁶ ɔ 'nɪ we ɲwɪ nɪ, -in 'bhu nyɪmɛ -bhlo, nyɪma 'sɔ 'wɔ, 'in sa -Lagɔsbhe gbɔa nɪ, wa 'bhu gbɔ 'wɔ nyɪma 'sɔ, nyɪma ta 'yu, -in nɔ 'sa.

¹⁷ ɔ 'nɪ wa wɛli 'wɔɲwɪ nɪ, gba we -Lagɔnyɪma weee 'yu. 'In ɔ 'nɪ -maa 'wɔɲwɪ nɪ, -in 'bhu ɔ 'wɔ *nisɔn -gwezisanya -yɔ nyɪma -putu -wa 'nɪa -Lagɔ -yɪ 'bhisa.

A bhuhhoe -Lagɔ dabɔɔ

¹⁸ «In nɛɛ aɪn -yla gbuzɔnɔ sa nɪ, -we a yia gbɔan dɔɔ -gɔ, gbɔan wa yia we -mɔ yalɪ -Lagɔɔ -gbɛ. 'In -we a yia -bhloa yia dɔɔ -gɔ, -bhloa wa yia we -mɔ yalɪ -Lagɔɔ -gbɛ.

¹⁹ «In nɛɛ 'ya nɪ, amia mia dɔɔ -gɔ, aɪn glaa, nyɪma 'sɔ -ka wɛli bhlɪ, wa -ka -lu -mɔmɔ -zla, na Dide -ɔ mia yalɪ, 'nyɛa ɔ yia we aɪn.

²⁰ Nɪ, da nyɪma 'sɔ, nyɪma ta -ka 'wɔlgbeli na 'ɲɪ nya, in mɪ wa glaa.»

*Lubhonɔnyɔ -ɔ 'nɪa ɔ -libheyii -yɔgbɔ
'wɔti, ɔ gbɔɔ nine*

²¹ Tɔɔn Piɛli bɛa -Zezu -yɔ, 'in ɔ yia ɔ layɪbhaɛ: «Na -Kanyɔ, na bheli -ka 'mɪ gbɔ -yɔkpali, -zakpa zuma in 'ka ɔ -yɔgbɔ 'wɔti? We nyɪni -zakpa gbesɔ -wa yɪ?»

²² -Zezu nɛɛ ɔ -yla: «-Innya, in 'nɪ gba -zakpa gbesɔ. In nɛɛ: glɔ ta 'ya kugbua -zakpa gbesɔ (70 x 7).*

²³ We 'dɛɛ 'gbɔ, -we -yɔ -Lagɔɔ nyɪmaa 'wɔlɔpɪlɛ 'wɔwɔba mɔ nɪ.

* 18:22 We 'ji yabhlo -wa nɪ, -zakpa glɔ ta 'ya kugbua lɛ gbesɔ (77).

²⁴ Duddu 'wlulapilnyo yabhlo 'yibha o -yo o lubhonunya 'ka wa kpagbu zeli. O bhlia we zeli, o lubhonunya yabhlo yia, -moo 'ka minion kpagbu 'wlu.

²⁵ O nyime 'ni -lu yabhlogbooo kwee -ka, o 'ka wee kpagbu -sa. We 'dee 'gbu o -kanyo nee o 'ka o pelu 'pa, o 'ka gaylo -ze, o 'hwno -yo o 'yua klaa, we -yo o -kakalu weee, 'in o 'ka o kpagbu -sa.

²⁶ 'In o lubhonunya yia o -kanyo 'yu 'kukolu -kulu, 'in o nee o -yla: «Na zukpa -wa, -in nu dltie le na gbegein, 'in in 'ka we 'de weee 'peni.»

²⁷ 'In o -kanyo yia o nyazi 'yili, 'in o yia we 'bi 'bhu.

²⁸ «O lubhonunya 'tlaa, 'in o -yo o -libheyi yabhlo yia gbeli. -Moo ka onu kpagbu 'kienyi -le 'wlu. O yia -moo -bli 'wubhli, 'in o yia o 'tuntnu, o nee: «Sa na kpagbu.»

²⁹ «O -libheyi bhlia o gbu -yo, o nee: «Na zukpa -wa, -in nu dltie le na gbegein, 'in in 'ka we 'de weee 'peni.»

³⁰ «O 'ni we hwnu, 'in o yia o -kaslu 'wupa. Nu, -moo 'ni -slo o 'gwezi wla, -moo 'na 'ka -mo 'tla.

³¹ Da o -lima -manu 'nua we, we 'ni wa -yokpa -se. 'In -maa yia wa -kanyo we 'di -sali.

³² Toun, 'in wa -kanyo yia o lubhonunya la, 'in o nee o -yla: «Nyiikanyo, -in ka 'mi zukpa 'pali we 'dee 'gbu in yia na kpagbu 'bi 'bhu.

³³ Sa in 'yilia -mi nyazi, we mi nu, -in 'yili yaa 'sa -na -libheyi nyazi.»

³⁴ O -kanyo 'paa 'ce bhabha, 'in o yia o lubhonunya -kaslu 'wukwa, wa 'ka o siali. O 'ni -slo o kpagbu -sa, o 'na 'ka -mo 'tla.

³⁵ «Nu, 'sa we 'plia -sa. 'Sa -bhlokpade, na Dide o mia yali yia ain -yla nua, we -ka nu, ain glaa nyime yabhlo 'ni o -libheyi -yogbu 'woti di weee nya.»

19

-Zezu gbaa 'hwno kwnne -sa gbu (Mk 10.1-12)

¹ -Zezu bhia gbu ni gbagbie, o 'bhua Galilee, Zudee -dudu -we mia Zudeen nyu luu, 'in o yia -mo mni.

² Nyimaa -zlo mnia o 'bi, 'in o yia wa guzunya jipe.

³ Falizinyima tolva bea o -yo wa 'ka o layla, 'in wa yia o layibhae: «-Amiaa tite nukple, nukpasu mneni o 'ka o 'hwno kwnne -sa gbu -kpuaa 'gbu?»

⁴ O nee: «-We wa celia -Lagoweli 'wu, a 'ni -slo we zeli? Nu, -lu weee gwedida, 'in -Lago yia nukpasu -yo 'hwno lala.

⁵ 'In o nee: «We 'dee 'gbu -nukpasu yia o dide -yo o 'nyaa kwesi 'bhua, 'in o -yo o 'hwno 'ka 'wuslolu, 'in wa 'ka ku -bhlo -ze.»

⁶ -Sleen, wa 'ni 'masleen nyima so, nu, nyime -bhlo wa -mia. We 'dee 'gbu, -we -Lago -ka 'ylijili, nyime 'na sisali we 'yili -ni.»

⁷ Falizinyima nee: «Nu, we -ka 'sa -mi, lee -lu ka 'gbu Moizi gba nu, o -ka o 'hwno kwnne -sa, o 'nye -moo kwnne -sa 'sebhe yooa? 'In o 'tide o 'yia?»

⁸ O nee: «Amiaa yukwli -yo suloo 'gbu, Moizi yia ain 'yoo 'nye a 'ka amiaa 'hwno kwnne -sa. Nu, we gwedida we 'ni 'sa -mi.

⁹ In nee ain -yla: nu, nyime -ka o 'hwno kwnne -sa, -zugba -moo 'ni nukpasu -putu nya -budu 'wodi, 'in o -ka 'hwno -putu kwa, gbu nyuu o nua -moo -yla le.»

¹⁰ O 'binanya nee o -yla: «Nukpasu -yo 'hwno gbu -ka 'sa -mi, we nani 'yili, nyime 'na kwali 'hwno -ni.»

¹¹ O nee wa -yla: «Nyima weee 'ni we kweyomneni. Nu, -wa -Lago 'nye a we 'tite, wa mneni we kweyo.

¹² Nu, nyima -tolva mia, wa'a kwa 'hwno. -We ka gbu -wa, we 'ka wa gwali bhla 'bhu, wa 'ni we kweyomneni. 'In tolva mia, wa'a kwa 'hwno, wa ka wa lelu 'gbu. Nu, tolva'a kwa 'hwno, -Lago nyimaa 'wlulapilee 'gbu. Nu, nyime o -ka we 'wolanu, o 'nu we 'wu la.»

-Zezu hwnaa 'ylaash 'nyu la (Mk 10.13-16; Lk 18.15-17)

¹³ -Bha nyima kwaa -Zezu 'ylaash o 'ka wa kwe 'wluo lapali, 'in o 'ka -Lago bhuhoe wa 'hni nya. 'In o 'binanya yia wa vuvue bhli wa 'wluo kpilee nya.

14 -Zezu nɛɛ: «A 'tide wa 'yi wa 'ka na -gbɛ yi, a 'na -kɔlɔ wa 'yoo -nɪ. Nɪ, nyɪma -wa 'wlu -Lagɔ yia lapɪlɪ, waa 'ylaaslu -sɔkpa -nyɪma -wa.»

15 Ɔ palɪa wa sɔ 'wluo la, -mɔv 'bɪgɔ, 'ɪn ɔ yia -bha 'bhɔ.

Nyɪmɛ ɔ 'kaa -Zezu 'bɪ mɪ, ɔ 'bhɔ ɔ -lu weee 'bɪ

(Mk 10.17-31; Lk 18.18-30)

16 -Bha nyɪmɛ yabhlo bɛa -Zezu kwesi, 'ɪn ɔ yia ɔ layɪbha: «-Slolunyo, lɛɛ -lu -zɔnɔ ɪn 'ka lɛnɔ, 'ɪn ɪn 'ka 'yliyɔgagɛ -we 'nɪa bhloluda -ka 'yia?»

17 -Zezu nɛɛ ɔ -yla: «-Lu -zɔnɔnya mɪa, lɛɛ -lu ka 'gbɔ -na yɪbha 'mɪ we gbɔ laa? -Lagɔ -bhlogbɔɔ mɪa nyɪmɛ -zɔnɔ nya. Nɪ, -ɪn 'ka 'yliyɔgagɛ 'yɪ, -ɪn zɔ ɔ *tite 'nɔɲwɛ.»

18 Ɔ nɛɛ: «Tite -mɔmɔ we -maa?»

-Zezu nɛɛ: «-ɪn 'na 'bhali nyɪmɛ -nɪ. -ɪn -yɔ 'ɲwɔɔ -putu 'na -dɪlɪ -budu 'wɔ -nɪ.* -ɪn 'na yilɪ 'wie -nɪ. -ɪn 'na zɔlɔ nyɪmɛ yɔ -yɔ -nɪ.

19 -ɪn zɔ -bha -na dide -yɔ -na 'nyaa, 'ɪn -ɪn -kalɪ -na -libheyɪ zɛ -na 'dɛ 'bhisa.»

20 Ɔ nyimeslɔyu nɛɛ ɔ -yla: «ɪn ka wee titenya weee 'nɔɲwɛ zɔ, 'ɪn -mɔmɔ -tɔ 'wɔa?»

21 -Zezu nɛɛ ɔ -yla: «-ɪn -ka gba -ɪn 'ka tɪklɪ -mɪ nɪ, -ɪn 'pa -na zɔzɔnɔ weee pɛlɔ, -ɪn 'nyɛ we -yɔ -gwɛzi bob-abhanya, 'ɪn -ɪn 'ka 'ɲɪnmɪɛ 'yɪ -Lagɔ -gbɛ. -ɪn -ka we lɛnɔɛ bhɪa, -ɪn yɪ 'mɪ 'bɪ.»

22 Ɔ nyimeslɔyu 'nɔa we, 'ɪn ɔ yia lɔbhɪtɪ, 'klɔ -susue nya, nɪ, 'ɲɪnmɪnɪyɔ -wa.

23 Tɔɔn, -Zezu nɛɛ ɔ 'bɪnɔnya -yla: «ɪn nɛɛ aɪn -yla gbɔzɔnɔ sɛɛ: 'ɲɪnmɪnɪyɔ 'ka -Lagɔ nyɪmaa 'wlu-lapɪlɪgbɛ 'wɔ mɪ, 'tɛ we 'tɛa.

24 ɪn nɛɛ 'ya aɪn -ylaɛ: 'ɲɪnmɪnɪyɔ 'ka -Lagɔ nyɪmaa 'wlulapɪlɪgbɛ 'wɔpla, we -kalɪ -yɔ we -zi *-nyɔmɛɛ seenɪ 'bhɔka 'wɔplɪɛ.»

25 Ɔ 'bɪnɔnya 'nɔa we, 'ɪn we yia wa -lɔɛlɪ. 'ɪn wa nɛɛ: «Aya! We -ka 'sa -mɪ, nyɔɔ -mɔmɔ 'ka gbɔ 'wɔbhɔa?»

26 -Zezu ylaa wa tenyii, ɔ nɛɛ: «Nyɪmɛ 'nɪ we mneni. Nɪ, -Lagɔ mɪa, ɔ mneni ɔ 'ka -lu weee lɛnɔ.»

27 Pɛlɪ yia we 'bɪgɔpalɛ: «-Talɪ, -a ka -amɪaa -lu weee -bha tɪ, 'ɪn -a yia -mɪ 'bɪ yɪ. Lɛɛ -lu -a 'ka we 'wɔ 'yia?»

28 Ɔ nɛɛ wa -yla: «ɪn nɛɛ aɪn -yla gbɔzɔnɔ sɛɛ: dɔdɔ lolu yia yia, 'ɪn *Nyɪmɛɛ 'Yu 'ka ɔ 'ɲɪnmɪkpe -zɔnɔ -gɔ ladɪ, ɔ 'ka nyɪma 'wlulapɪlɪ. We bhla, amɪa nyɪma kugbua lɛ sɔ nɔa 'mɪ 'bɪ, 'ɲɪnmɪkpe -gɔ a yia ladɪa, a 'ka *Izlaɛlɪ *zɔa kugbua lɛ 'sɔɔ -yɔgbɔ 'wɔbhɔ.

29 -Wa weee tɪa -bha wa -budu klaa, wa bhelia klaa, wa bhɔlɔa klaa, wa dide klaa, wa 'nyaa klaa, wa 'yua klaa, we -yɔ wa kpaa, na 'gbɔ, 'yia wa yia we -zakpa gbɔ gbɔ, we -yɔ 'yliyɔgagɛ -we 'nɪa bhloluda -ka.

30 Nyɪmaa dumadu -wa -gaa 'yu, lɔ -maa yia -gaa. 'ɪn -wa -gaa lɔ, 'yu -maa yia -gaa.»

20

'Yɪwɔ -lubhonnyaa gbɔv nine

1 «-We -yɔ -Lagɔ nyɪmaa 'wlulapɪlɪɛ 'wɔwɪa, mɔ nɪ: nɪ, kpaapanyɔ yabhlo -wa, zɪgɔ ɔ mɪa 'yɪwɔ -lubhonnyaa dataɪa, wa 'ka ɔ *-dlɔkpaaa lubho nɔ.

2 Ɔ -yɔ wa 'sɔ, 'ɪn wa yia wɛlɪ bhɪ, ɔ 'ka wa tama -bhlo 'nyɛ 'yɪ -bhlo, 'ɪn ɔ yia wee kpaa wa kwa.

3 Zɪkpa -yɪlɔ 'tɪtɛ nya, ɔ 'tɪaa lɔ, 'ɪn ɔ yia nyɪma tɔlɔa 'yɪ, -zugba wa slu lɔkɔ 'wɔ la sa bhe.

4 Ɔ nɛɛ wa -yla: «Amɪa mɪa da nɪ, a mɪnɪ na kpaa lubho nɔa, 'ɪn -we mɪa tɪklɪ, 'ɪn ɪn 'ka we aɪn 'nyɛ.»

5 'ɪn wa yia mɪnɪ.

«Ɔ kpaapanyɔ 'tɪaa 'yɪlɔ -gbagbɔ, we -yɔ jibheza yɪ nya, 'ɪn ɔ yɪ 'yaa we -bhlokpade lɛnɔ.

6 Jibheza ɔ 'tɪaa, ɔ 'yia nyɪma, -zugba -maa mɪ 'ya lɔkɔ 'wɔ, ɔ nɛɛ wa -yla: «Lɛɛ -lu ka 'gbɔ a -dɪ -selɪ la bhe, 'ɪn a 'nɪ -lu yabhlogbɔɔ lɛnɔda -mɪa?»

7 «Wa nɛɛ ɔ -yla: «Nyɪmɛ yabhlogbɔɔ 'nɪ -aɪn 'wɔbhɔ.»

«Ɔ nɛɛ wa -yla: «A mɪnɪ na kpaa.»

* 19:18 Glekɪwɛlɪ 'wɔ, we jɪ -wa nɪ, -wa kɔkwɪa, wa -yɔ nyɪma -putu 'na -dɪlɪ -budu 'wɔ -nɪ.

⁸ «Sabo bea, 'in o nee o lubhononyaa 'yugalinyo -ylae: «La -na 'yliwu -lubhononya. -Wa in laa logada, -in 'peni-maa tia, 'in -wa in laa tia, -in 'ka -maa 'peni logada.»

⁹ -Wa o 'bhua 'wu jibheza, -maa yia, 'in wa yia tama -bhlo 'yi.

¹⁰ -Wa o 'bhua 'wu tia, -maa nee-maa 'de dli zo nu, -maa -nu yia tama -bhlo 'wuzia. Nu, tama -bhlo -maa 'yi 'yaa.

¹¹ Wa 'yia we, 'in wa yia o -yo 'hwuheni.

¹² Wa nee: «Nu, 'wubhlolu -nyima -wa nua lubho 'leli -bhlo nya klaa, -amia -mama nua lubho 'yli -bhlo 'ylo 'klo klaa, -a 'de weee 'penigwezi mia -bhlo yi? We 'ni 'ylinani.»

¹³ «Oo kpaapanyo nee wa yabhlo -yla: «Tale, in 'ni -mi -dawli 'wunu. -A 'de 'so ka yaa weli bhli, -in 'ka lubho nu tama -bhloo -nu nya, we 'ni muu?»

¹⁴ Nu, -in 'bhu -na 'gwezi 'wu, -in -yo we mu. We nani 'mi dudu, in 'ka -we in 'nye -mi, in 'ka we o yia 'wubhloluda 'nye.

¹⁵ Na 'gwezi -wa. -We in 'yibhaa, in 'ni mneni in 'ka we nya we lenu? Yaayu na 'nanu 'gbu -na nua zenyi yi?»

¹⁶ «'Sa we mia sa, -wa -gaa lo, ma yia 'yu -gaa. 'In -wa -gaa 'yu, lo wa yia -gaa yia.»

-Zezu gbaa o 'de tltligbu -zakpa ta (Mk 10.32-34; Lk 18.31-34)

¹⁷ -Zezu mi -Zeluzalemu mnida, o nee o 'binonya kugbua le 'so -ylae: «A be -seli!» 'In da wa mia noda o nee wa -yla:

¹⁸ «A -tali, -Zeluzalemu -a mia da mnida, -mo wa yia oo Nyimee 'Yu wlaa -Lagobubonyaa -cian -yo -Lagoo titee gwesanyaa kwee. Ma yia o -yogbu 'wubhua, 'in wa 'ka gba wa 'bha o.

¹⁹ 'In wa 'ka o 'lakpanya, -wa 'nia -Lago -yi, yoo 'nye, -maa 'ka o gla pali, -maa 'ka o seli, 'in wa 'ka o *su -gu lakulo. 'In 'yli 'so we tanu nya, o 'ka tltlinya glaa 'woso.»

-O -ka gba o 'ka nyime 'kadu -ze, o -ze o -limaa zolubhononyo (Mk 10.35-45)

²⁰ Toun, Zebedee 'hwono -yo o nukpasuyua 'so yia -Zezu -yobe. 'In o yia o 'yu 'wokwli, o 'ka o bhuhhoe. -Zezu nee o -yla: «-A 'nu -mo yi?»

²¹ O nee: «Nu, na 'yua so ni, zli -in -ka nyima 'wlulapida -mi, -na zukpa -wa, -in 'nye wa 'yoo, yabhlo 'ka -na lilisolo ladi, 'in yabhlo 'ka -na koposolo ladi.»

²² -Zezu nee wa -yla: «-We a zlahia da 'mi, a 'ni we -yi. 'Lee, siaste -we zo na yia 'yigbea, a mneni a 'ka we zo 'yigbee?»

Wa nee: «In, -a mneni we!»

²³ O nee: «Cun, gbuzonu -wa. Sia a yia 'mi 'bhisa. Nu, na lilisolo ladi mie, we 'ni -ami 'ka -bha we -sa. Wee 'binya mia, -wa -yla na dide mnazia we la, wa -nu -wa.»

²⁴ Wa -lima kugbua 'nua we, 'in wa yia wa bhelia 'so -yo 'ce 'pali.

²⁵ Toun, -Zezu yia wa 'de weee la, o nee: «A -yi we 'ji nu, dudugu -nyimaa 'yugalinya mia, -cian 'bhisa wa pia nyima 'wlu la. 'In wa nyima 'kadu siaha wa zolubhonunya wa 'tite nya.

²⁶ Nu, ain glaa, we 'na 'ka 'sa -mi. Nu, o -ka gba o 'ka nyime 'kadu -ze, o -ze o -limaa zolubhononyo.

²⁷ 'In ain glaa, o -ka gba o 'ka o -lima 'yugali, o -ze o -limaa gaylo.

²⁸ 'Sa -bhlokpade, oo Nyimee 'Yu 'ni yi wa 'ka o 'wusa. Nu, yi o yia o 'ka nyima 'wusa, 'in o 'ka tli, nyima duun 'wuzitie 'gbu.»

-Zezu -bloa nyima 'soo 'yli (Mk 10.46-52; Lk 18.35-43)

²⁹ Da wa 'bhua Zelikoo, 'in nyimaa -zlo yia -Zezu 'bi mu.

³⁰ 'Lolonya so -dia 'yoo hwe -yo la, wa 'nua nu, -Zezu mi 'plida, 'in wa yia 'wokpi: «-Amiaa -Kanyo, -Davidu 'yuo, -in 'yli -ain nyaziao!»

³¹ 'In nyima duun yia wa 'wluo 'kpili, wa nee wa -yla: «A 'mu hwe -nya!» Toun, -bha -maa 'kpi 'wu 'titee: «-Amiaa -Kanyo, -Davidu 'yu, -in 'yli -ain nyaziao!»

³² -Zezu yia 'yigbe, o laa wa, 'in o nee: «-A 'nu -mo, lee -lu a 'yibha in nu le ain -ylaa?»

³³ Wa neɛ: «-Amiaa -Kanyo, -blo -amiaa 'yli!»

³⁴ Wa -laa o nyazi 'wu, 'in o yia wa 'yli kwe zi. -Bha -bhlokpade wa 'desobhie 'yia la, 'in wa yia o 'bi mni.

21

-Zezu mnia -Zeluzalemv
(Mk 11.1-12; Lk 10.28-40; Zn 12.12-19)

¹ -Zezu -yo o 'binonya 'so, wa bea -Zeluzalemv, wa nynia 'gbe -we wa laa Betifaze, -we mia *Olivusunyaa -gogo kwesi, -bha -Zezu tiea o 'binonya 'so.

² O neɛ wa -yla: «'Gbe -we mia -memɛ aɪn 'yu, a mni -mo. A -ka -mo nyi, toun, -sokofalɪwno a yia -mo 'yia, we mi lubhu -jida, we 'yu mi we kwesi. A -sa we lubhu, a -yo we 'desobhie yi.

³ Wa -ka aɪn -yla gbu gba, a 'pali we 'bigwe: «-Amiaa -Kanyo 'yibha we.» -Bha -bhlokpade wa yia we aɪn yoo 'nyea, a -yo we 'ka yi.»

⁴ 'Sa we 'plia sa, 'in -we -Lagobbu -falpanyo gbaa we 'ka gbuzonu -ze.

⁵ «Nu, a gba *Siogbe 'wu -nyima -ylae: «A -tali, amiaa 'wlulapilinyo mi amiaa -gbe yida.

O o 'ylimani o 'de.

O -di -sokofalɪwno -gu la, nu, -sokofalɪwno -dogbu -wa.» »

⁶ Toun, o 'binonya 'so mnia, -we -Zezu gbaa, 'mu wa nua le.

⁷ Wa -laa wee -sokofali -yo we 'yu -Zezuu -gbe, 'in wa yia wa 'naa we -gu slo, 'in o yia we -gu ladi.

⁸ Nyimaa -zlo sloa wa 'naa 'yloogblo, toba -dia saɪn, 'in wa yia we 'yloogblo lapali.

⁹ Nyima -wa naa o 'yu we -yo wa naa o lɔ, wa 'de weee 'kpia 'wu, wa neɛ:

«-A -mnini -Davidu 'yuu 'hni.

-O mia Jeitapeɛ 'hni nya yida,

-Lago hwna o 'nyu la.

-Wa mia yali, wa -mnini -Lago 'hni!»

¹⁰ -Zezu plaa -Zeluzalemv, 'in 'gbe 'wu -nyima weee yia gbugblolu. Wa neɛ: «Mo -nyime o -mia?»

¹¹ Toba neɛ: «Galilee -dudu -gu, Nazaretɪyu -Zezu -wa. Nu, -Lagobbu -falpanyo o -mia.»

-Zezu vua -valepanya -Lagobudu
'kadu hweɛ

(Mk 11.15-18; Lk 19.45-48; Zn 2.13-22)

¹² Nu, -Zezu mnia -Lagobudu 'kadu hweɛ, 'in o yia -valepanya -yo -valezonya -bha vu. O yia 'gwezi -bhitinyaa 'tabhle labhli, we -yo -kpakon pelupanya kpenya.

¹³ 'In o neɛ wa -yla:

«We mi celida -Lagosebhe 'wue:

«Na -budu mia, 'mu wa yia laa -Lagobhubhoe -budu.»

'In 'mu amia nua 'wienyaa zizeda 'wu.»

¹⁴ 'Lolonya -yo 'tigitiɪnya bea -Zezu -yo -mo -Lagobudu 'kadu hweɛ, 'in o yia wa jipe.

¹⁵ -Lagobubonyaa -cian -yo -Lago titee gwesanya 'yia -Zezuu hwegaga -subhali gbu -yo, 'in wa 'nua 'yiaslu 'wukpiweli -Lagobudu 'kadu hweɛ: «-A -mnini -Davidu 'yuu 'hni,» 'in wa yia 'ce 'pa.

¹⁶ Wa neɛ -Zezu -yla: «-We wa mia gbada, -i 'in 'nu wee?»

'In -Zezu neɛ: «In, 'nu na nu we wa. Nu, -we mia celida -Lagosebhe 'wu, a 'ni -slo we zeli? We neɛ:

«-Mi nua we le,

'in 'yiasli -yo 'nyenyeyua mia -na 'hni -mninida.» »

¹⁷ Toun -Zezu 'bhua wa -yo, o 'tlaa wee 'gbe 'wu, o mnia Betani, 'in o yia -mo -gu.

*-Zezu tia *figisu me -yo la*

(Mk 11.12-14,20-24)

¹⁸ Zli zlia, -Zezu mi -Zeluzalemv lomnida, 'in hwo yia o 'bha.

¹⁹ O mi noda, 'in o yia *figisu -yoyi 'yoo hwe -yo. O bea we kwesi, we kpu 'dekpa mia we 'wlu, 'in o neɛ figisu -yla: «-Mi 'na 'pali 'masleen 'bhue -ni!»

-Bha -bhlokpade wee figisu yea.

²⁰ O 'binonya 'yia we -yo, 'in we yia wa hwegaga -subhali, 'in wa yia o layibhae: «Sa -mumu wee su ye 'sa sa sloa?»

²¹ -Zezu neɛ: «In neɛ aɪn -yla gbuzonu sae: a -ka dli zo, 'in a 'ni dli lo, -we in nua da figisu ni -yla le, a mnini a 'ka we lenv. A mnini a 'ka -gogo 'kadu -yla

gba: -in 'bhv da, viteli -na 'de 'nyu lv, 'in we nva we le.

²² -We a zlahia -Lago dli weee nya, 'yia a yia we.»

Nyoo 'nye -Zezu sea?

(Mk 11.27-33; Lk 20.1-8)

²³ -Zezu mnia -Lagobudu 'kadu nywee lv, 'in o yia nyima gbu -slolu. -Lagobubonyaa -cian -yo Zuifvu nyima kpasu bea -Zezu -yo, 'in wa yia o layibhae: «Se -mumu nya -na nu gbunya ni lea? 'In nyoo 'nye -mi we lenu sea?»

²⁴ -Zezu nee wa -yla: «Gbuu go -bhlo na yi 'yaa ain layibhaa, a -ka we 'bigupali 'bhie, 'in o 'nyea 'mi se, 'in na gbaa o 'hni.

²⁵ Nyoo tie Zaan o batizee nyima, -Lago -wa yaayu, nyima -wa yi?»

'In wa yia we -gu kpelie bhli, 'in wa nee:

²⁶ «-A -ka gba, «-Lago tiea o, 'in o yibhaa -ain lae: «Lee ka 'gbu a 'ni o weli 'wuhwnu?» -A -ka gba nu, nyime tiea o, 'in nyima solva -ain -yo 'wu. Nu, wamia nee -Lagobuu -falipanyo -wa.»

²⁷ Toun wa nee -Zezu -yla: «-O tiea *Zaan, -a 'ni o -yi.»

'In -moo nee: «We -ka 'sa -mi, o 'nyea 'mi wee gbunya -minu lenu se, -ami 'na 'ka 'ya -moo -kanyoo 'hni ain -yla gba.»

Nokpasuyua 'soo gbuv nine

²⁸ -Zezu nee: «Gbuu nine -muni, sa a gba we daa? Nu, nyime yabhlo mia, o ka nokpasuyua 'so. O nee 'yabhlo -yla: «Na 'yu, -in mni -zeen -dlokpaa lubho nva.»

²⁹ «-Moo nee: «In 'ni mnida -mi,» -Bha bea, o 'yu yia dli 'bhiti, 'in o yia wee kpaa mni.

³⁰ «Toun, 'in o dide yia wee weli -bhlokpade gba o 'yu -putu -yla. 'In -moo nee: «-Ao, mnia na yia.» 'In -moo 'ni mni.

³¹ «Nu, waa 'yua 'so nyidi, nyoo nu o didee dumagbu lea?»

Wa nee: «O tianu -wa.»

Toun, -Zezu nee wa -yla: «In nee ain -yla gbuzonu sae: da -Lago yia nyima 'wlulapila, nisun -gwezisanya -yo 'naabizunwmi yia ain 'yugalia.

³² Nu, 'Zan -Batisi yia amiaa -gbe, 'in o yia ain 'yoo tiklu da -slolu, 'in a 'ni we

-younwui. Nu, nisun -gwezisanya -yo 'naabizunwmi mia, -maa yia o 'wuhwnu. 'In a 'yia we -yo, -muv 'bigu a 'ni -slo dli 'bhiti, 'in a 'ka o 'wuhwnu.»

(Mk 12.1-12; Lk 20.9-19)

³³ -Zezu nee: «A pulu gbuv nine yabhlo ni yukwli. Nu, nyime yabhlo 'paa -dlokpaa. Wee kpaa o bibelia 'suo, 'in o yia -dloyaa 'wonyazolu lenu. 'In da wa 'kaa 'yiligbe, 'in wa 'kaa kpaa -gutali, o yia -muv 'subha. 'In o yia we -gu -busalubhonunya lapali, 'in o yia 'lakpa 'wu mni.

³⁴ -Dloya -sasa bhla bea, 'in o yia o zolubhonunya tie o -busalubhonunya 'bi, o 'ka onuv kpaa -lu 'yi.

³⁵ Waa -busalubhonunya kpaa o tietienya, 'in wa yia 'yabhlo bhiti, 'yabhlo wa 'bhaa, 'in wa yia wa tanu gbaku 'wubhali.

³⁶ -Muv 'bigu, o yi 'yaa o zolubhonunya tolva tie. -Maa -zu 'wu, -maa -zi wa tianu. Mu -bhlokpade waa -busalubhonunya nu 'yaa wa -yla le.

³⁷ -Muv 'bigu, o yia o 'dee 'yu tie, o nee o 'de dli zo: «Na yu mia, 'mo wa yia 'nuywe zva.»

³⁸ «Nu, waa -busalubhonunya 'yia o 'yu -yo, wa nee wa 'de nyidi: «-O 'kaa ci o kpaaa -kanyo 'bi li, mo ni. -A mni o 'bhaa, 'in -a 'ka o 'bi li.»

³⁹ Wa kpaa o, 'in wa yia o kpaa luv viteli, 'in wa yia o 'bha.

⁴⁰ «Nu, o kpaaa -kanyo -ka yi, lee -lu o 'ka waa -busalubhonunya nonua?»

⁴¹ Wa nee o -yla: «Waa 'nyii -cian mia, 'nyii -sa o yia wa 'bhaa. -Muv 'bigu, 'in o palia -busalubhonunya -putu o -dlokpaa -gu la, 'in we -didi bhla -ka be, 'in o yia o kpaa -luu 'ya.»

⁴² Toun -Zezu nee wa -yla: «-We mia -Lagosebhe 'wu celida, a 'ni -slo we zeli? We nee:

«Tukpa -we -budusubhanya -saa kwnee,

mu -zea -buduu gwigwyili -tukpa -zonu.

-O nva gbu ni le, Jejitape -wa.

'In wee gbu mia, -a -ka we 'yi, 'in we namania -amiaa dli.»

⁴³ «We 'dee 'gbu in nee ain -yla, -Lago 'na 'ka 'masleen ain 'wlulapila, o

nyazidlɪ nya. -Wa nua ɔ dɔmagbu lɛ, 'ma ɔ yia 'wlulapɪla.

⁴⁴ Wee tukpa mia, nyɔɔ -ka we -gu bhlili, la ɔ wɔwɔlalia. 'In -mɔmɔ -gu we -ka bhlili, ɔ tɔpu we saa.»

⁴⁵ -Lagɔbubɔnyaa -cian -yɔ Falizinyima 'nua wee gbɔɔ ninenya ni, 'in wa yia we 'jiyibheli nu, 'ma ɔ saa 'ɲni.

⁴⁶ Wa ka 'klɪ 'yɪ wa 'ka ɔ kpa, 'in wa yia nyɪmaa -zlo sɔ. -We ka gbɔ -wa, -maa nɛɛ nu, -Lagɔgbɔɔ -falɪpanyɔ ɔ -mia.

22

'Nɔwɔkwafɛti
(Lk 14.15-24)

¹ -Zezu gbaa nyɪmaa -zlo -yla gbɔɔ nine -papɛ nya, ɔ nɛɛ:

² «-We -yɔ *Lagɔɔ nyɪmaa 'wlu-lapɪlɛ 'wɔwɔla mɔ ni: dɔdɔɔ 'wlu-lapɪlɛnyɔ yabhlo mia, ɔ yu kwaa 'ɲwɔɔ. 'In ɔ 'yɪbha ɔ 'ka we 'fɛti -sa.

³ ɔ laa nyɪma, ɔ tiea ɔ zɔlubhonɔnya wa 'wɔ wa 'ka yi, wa nɛɛ nu, wa 'ni yida -mɪ.

⁴ ɔ yi 'yaa tɔlva tie, ɔ nɛɛ: «-Wa in laa a gba wa -yla nu, in ka wa -yla pi. In ka na 'bhlɪnya -yɔ na 'kpɪ -ka -nɪma 'bha wa -yla. We 'dɛ weee mɪ -bha. Wa yi 'ɲwɔkwafɛti 'wɔ.»

⁵ «Nu, -wa ɔ laa, wa 'ni we -yɔɲwɔ. 'In wa yia wa dɔmagbu lɛnua mɪ. Tɔlva mɪa kpaa, tɔlva mɪa -vale 'paa.

⁶ 'In tɔlva yia ɔ zɔlubhonɔnya kpa, wa sɪalia wa, 'in wa yia wa 'bha.

⁷ «Nu, ɔ dɔdɔɔ 'wlulapɪlɛnyɔ yia 'cɛ 'pa, 'in ɔ yia ɔ 'sɔja tie, -wa 'bhaa da nyɪmɛ, wa 'ka wa 'bha, 'in wa 'ka wa 'gbe 'yɪ fa.

⁸ Tɔɔn, ɔ nɛɛ ɔ zɔlubhonɔnya -yla: «'Nɔwɔkwafɛti -gu -lɪlɪlɪ mɪ -bha. -Wa in laa, wa 'ni we 'klɔ -ka wa 'ka we li.

⁹ We 'dɛɛ 'gbɔ, a 'plɪlɪ 'gbee 'yoo weee -gu, -wa a -ka 'yɪ, a la wa, wa 'ka yi.»

¹⁰ «Tɔɔn, ɔ zɔlubhonɔnya yia 'yoo weee 'wɔplɪlɪ, 'in wa yia wa 'dɛ weee 'wɔlɔgwɔlɪ. 'Sa wa laa nyɪma duun, 'in fɛti -budu yia ye.

¹¹ Tɔɔn, ɔ dɔdɔɔ 'wlulapɪlɛnyɔ plaa -mɔ ɔ 'ka -wa ɔ laa -gɔtalɪ, 'in ɔ yia

nyɪmɛ yabhlo 'yɪ -mɔɔ 'ni 'fɛti -gu -bana 'wɔpla.

¹² 'In ɔ nɛɛ ɔ -yla: «'Tale, -in 'ni 'fɛti -gu -bana 'wɔpla. Sa -in pɔplɪlɪ -seli 'wɔlaa?» ɔ 'ni gbɔ -gu -sa.

¹³ «Tɔɔn, ɔ 'wlulapɪlɛnyɔ nɛɛ ɔ zɔlubhonɔnya -yla: «A gbɔan ɔ bhu -yɔ ɔ sɔ. A viteli ɔ 'pipee -mɔ nikpise 'wɔ. Da wa wia, 'in wa lia gla 'wɔ.»

¹⁴ «Nu, -Lagɔ laa nyɪma duun, 'in -wa ɔ -saa -bha, -maa -sɛɛ.»

*'Gwɛzi plɔlɔ *Sezaa kwɛɛ*
(Mk 12.13-17; Lk 20.20-26)

¹⁵ Falizinyima gbelia 'wlu, wa 'ka 'klɪ 'yɪ, 'in wa 'ka -Zezu -dawli 'wɔnɔ, 'in ɔ 'dɛɛ gbagbawɛli 'ka ɔ gbɔan.

¹⁶ Falizinyima tiea wa 'bɪnɔnya tɔlva -yɔ Ewɔlɔɔ nyɪma tɔlva -Zezuu -gbɛ. -Maa nɛɛ ɔ -yla: «-Slolunɔ, -a -yi we 'ji nu, gbɔzɔnɔ -na gbaa. 'In sa -Lagɔ 'yɪbhaa nyɪmɛ nɔ, 'mɔ -na slolua tɪklɪ. Nyɪmɛ -ka 'yɪ, -nanɔɔ -gbɛ, we bhe, we 'dɛɛ 'gbɔ, -i 'in sɔ nyɪmɛ.

¹⁷ We -ka 'sa -mɪ, -in nɛɛ lɛa? 'Lee, we mɪ tɪklɪ -amɪaa tite nɔkpɛ, -a plɔlɔ *Sezaa kwɛɛ *nɪsɔn -gwɛzii?»

¹⁸ Nu, -Zezu yibhelia wa 'wlukɔn lapɔpalɪ -gbɔ 'nyuu, 'in ɔ nɛɛ wa -yla: «Wɛli 'sɔ -nyɪma, lɛɛ -lu ka 'gbɔ a yla 'mɪ laa?

¹⁹ 'Gwɛzi -we a plɔlɔ Sezaa kwɛɛ, a -slolu 'mɪ we 'klɔ.» 'In wa yia ɔ tama yabhlo yoo 'nyɛ.

²⁰ 'In ɔ nɛɛ: «'Lee, nyɔɔ ka 'wlu -yɔ ɔ ɲni mɪ da we -gɔa?»

²¹ Wa nɛɛ: «Sezaa -wa.»

-Bha ɔ gbaɛ: «-We -ka Sezaa -nɔ, a 'nyɛ we Sezaa yoo. 'In -we -ka -Lagɔɔ -nɔ, a 'nyɛ we -Lagɔ yoo.»

²² Wa 'nua wee wɛli, 'in we yia wa ɲwɛgaga -sɔbhali, 'in wa yia ɔ -yɔbhu, 'in wa yia mɪ.

**Sadusenyɪma kpɛlia -Zezuu tɪtlɛ -yɔ ɔ 'wɔsɔsvee gbɔ -gu*

(Mk 12.18-27; Lk 20.27-40)

²³ *Sadusenyɪma mia, wa nɛɛ nu, tɪtlɪnya 'ni mneni wa 'ka tɪtlɛ lɔ 'wɔsɔ.

Wee 'yɪ -bhlokpade nya, waa Sadusenyɪma tɔlva bɛa -Zezu kwesi.

24 Wa nee o -yla: «-Slolunyo, Moizu nee: <Nu, nyime-ka tli, o -yo o 'hwno 'ni 'yu gwal, o bheli kwa o -dugbanwno, 'in o -yo o 'hwno 'so 'ka o bheli zva lala 'in -mo o 'hni 'ka dudu -gu -tu.»

25 «Nu, zlime -amiaa -gbe nyime yabhlo ka nukpasuyua gbeso. Wa kpasa kwaa 'hwno, o -yo o 'ni gwal, 'in o yia tli. 'Sa o 'hwno -tua o bheli -yo.

26 'Sa -bhlokpade we nua o bhe-
lii 'sonu nya, o bheli tanu nya, 'sa -
bhlokpade we nua waa bhelia gbeso
-nu nya.

27 Wa 'de weee 'bigu, 'in o 'hwno yi
'yaa tli.

28 «'Yli -we nya waa tlitinya yia
'wusa, waa bhelia gbeso glaa, nyoo ka
'hwno o -mia? Nu, wa 'de gbeso kwaa o
-bhlo -bhlo.»

29 O nee wa -yla: «Amiaa 'de a nua
-dawli 'wu. -We ka gbu -wa, a 'ni -
Lagosebhe -yo -Lagoo 'tite -yi.

30 Nu, tlitinya -ka 'wusa, nukpasia -
yo 'hwni 'na 'ka kukwali. Nu, 'anzuya
-we mia yali, we 'bhisa wa yia -tua.

31 'Lee, -we -Lago gbaa ain -yla
tlitinyaa 'wusagbu daa, a 'ni -slo we
zeli? O nee:

32 «-Ami -wa *Ablaamu -Lago,
*Izaku -Lago, *Zakobu -Lago.»

'In -Zezu yia we -gudi: «-Lago mia,
'yliyoganyaa -Lago -wa. O 'ni tlitinyaa
-Lago.»

33 Nyimaa -zlo 'nua we ni, 'in -we o
-slolua wa, 'in we yia wa hwegaga -
sabhali.

Tite weee 'kadu
(Mk 12.28-34; Lk 10.25-28)

34 Da Falizinyima 'nua nu, -Zezu ka
Sadusenyima lu, -bha wa gbelia 'wlu.

35 Wa 'yabhlo mia, -Lagoo titee gwe-
sanyo mo. O 'yibha o 'ka -Zezu layla, 'in
o yia o layibhae:

36 «-Slolunyo, -amiaa tite weee glaa,
-mumu -wa we 'kadua?»

37 -Zezu nee o -yla: « <Jeitape, o -
wa -na -Lago, -in -kali o ze -na dli weee
nya, -na zuzu weee nya, -na 'wlukoon
lapupalie weee nya.»

38 Mu -wa wee titee tianu. 'In we
'kadu we -mia.

39 'In wee titee 'sonu -we mia we
'kadu -mini 'bhisa, mu ni: <-In -kali -na
-libheyii ze -na 'de 'bhisa.»

40 Nu, Moizu *tite weee -yo -we
weee -Lagagbu -falipanya -slolua, mu
-gu wa -saa we.»

-Lagoo -Bhasanyo, nyoo o -maa?
(Mk 12.35-37; Lk 20.41-44)

41 Falizinyima mu 'wlugbelida -
bhlokpade, 'in -Zezu yia wa layibhae:

42 «A nee lea? -Lagoo -Bhasanyo mia,
nyoo ka 'yu o -mia?»

Wa nee: «-Davidu yu -wa.»

43 O nee wa -yla: «-Lagoo Zuzu 'sua -
Davidi, 'in o yia o la <Na -Kanyo>, lee -lu
ka 'gbua?

44 Nu, -Davidi nee:

<Jeitape nee na -Kanyo -yla:

«-In -di da la na lilisalo.

'In in 'ka -na tonyima -na bhu zo la-
pali.» >

45 We -ka nu, -Davidi la o -Lagoo -
Bhasanyo, <na -Kanyo>, o 'ni mneni o
'ka -Davidu 'yu -ze, we 'ni mu?»

46 -O mnenia o 'ka o weli 'bigupali,
o 'ni -mi. We 'bhu wee 'yli 'wu, nyime
yabhlogbo o 'yibha -sleen o la.

23

A 'na nuu -Lagoo titee gwesanya -yo
Falizinyima 'bhisa -ni

(Mk 12.38-39; Lk 11.43-46, 20.45-
46)

1 -Mu 'bigu, -Zezu gbaa nyimaa -zlo
-yo o 'binanya -yla, o nee:

2 «-Lagoo titee gwesanya -yo
Falizinyima mia Moizu 'bigu, wa 'ka
o titee 'ji gba.

3 We 'dee 'gbu a zu wa 'nuwe. 'In -we
weee wa yia gbaa, a 'ka we lenu. Nu, -
we wa nua le, a 'na nuu we le -ni. Nu,
-we wa slolua, wa 'de nu we -gugbu le.

4 'Gba 'kadu wa nua le, 'in wa dia we
nyima 'wlu, 'in -zugba wa -kwitaya -
bhlogbo o 'tlii we.

5 -We weee wa nua le, -zejila 'wu
wa nua we le, nyima 'ka wa -yoyu
'gbu. -Lagoweli -kibhe wa gban wa
'kloo, wa so -yo, -tukpu 'kadu 'wu wa
zua we. Wa -banaa hwe wa lua, 'in we
tlumana.

⁶ -Lagɔbudu zɔ -yɔ 'fɛtɪnya -gɔ, 'yugbɛɪn ladɪdɪɛ wa 'yɪbhaa kpe -zɔnɔnya -gɔ.

⁷ Nyɪma -ka wa fɔsa -zejila 'wɔ, wa 'nɔŋwɛzɔzɔɛ nya, wa -ka wa la <Wlabi>, 'in we namanɪa wa dɔdɔ.

⁸ «Nɪ, amɪa, a 'na ŋwnunu wa 'ka aɪn <Wlabi> la -nɪ. -We ka gbɔ -wa, bhe-lia a 'dɛkpɔa -mɪa, amɪaa -Slolunyɔ -bhlogbɔɔ.

⁹ A 'na lali dɔdɔgɔ -nyɪmɛ yabhlogbɔɔ <Dide> -nɪ. Nɪ, amɪaa Dide -bhlogbɔɔ, ɔ mɪ yali.

¹⁰ Amɪaa 'dɛkpɔa nyɪdɪ, a 'na lali nyɪmɛ <-Kanyɔ> -nɪ. Amɪaa -Kanyɔ -bhlogbɔɔ, mɔ -wa -Lagɔɔ -Bhasanyɔ.

¹¹ -ɔ 'kaa aɪn 'yugalɪ, ɔ -mɪ amɪaa zɔlɔbhonɔnyɔ nya.

¹² «Nɪ, nyɪmɛ -ɔ yilimanɪa ɔ 'dɛ, zɔ -Lagɔ yia ɔ bɛlia, 'in nyɪmɛ -ɔ bɛlia ɔ 'dɛ zɔ, 'yilimanɪa -Lagɔ yia ɔ.»

(Mk 12.40; Lk 11.39-42,44,52, 20.47)

¹³ ɔ nɛɛ 'ya: «-Lagɔɔ titee gwesanya -yɔ Falizɪnyɪma, gbɔnyuu mɪ amɪaa -nɔ nya! Wɛli 'sɔ -nyɪma a -mɪa. -We ka gbɔ -wa, -Lagɔɔ nyɪmaa 'wlulapɪlɪgbee 'yoo a kɪklalɪa. Amɪaa 'dɛ'ɛ pla -mɔ, 'in -wa 'yɪbhaa wa 'ka -mɔ pla, 'in a kɔlɔa wa 'yoo.

[¹⁴ «-Lagɔɔ titee gwesanya -yɔ Falizɪnyɪma, gbɔnyuu mɪ amɪaa -nɔ nya! Wɛli 'sɔ -nyɪma a -mɪa. -We ka gbɔ -wa, -dɔgbɔŋwɪ a saa -maa -lu weee kwɛɛ. 'In a bhubhoea -Lagɔ nyɪmaa 'yliya 'wɔ kpokpo, nyɪma tɪklɪ 'bhisa. We 'gbɔ, -Lagɔ yia amɪaa -yɔgbɔ 'wɔbhua, 'in amɪaa -kasɔ 'ka nyɪma tɔlɔaa -nɔ 'wɔzi.]

¹⁵ «-Lagɔɔ titee gwesanya -yɔ Falizɪnyɪma, gbɔnyuu mɪ amɪaa -nɔ nya! Wɛli 'sɔ -nyɪma a -mɪa! -We ka gbɔ -wa, dɔdɔ weee -yɔ 'nyu weee -gɔ a plɪlia, a 'ka nyɪmɛ yabhlogbɔɔ 'yɪ, ɔ 'ka amɪaa gbɔ -yɔŋwɪ. A -ka -mɔɔ 'yɪ, 'in amɪaa lɛnɔgbɔ zɛlia -mɔɔ nyɪmɛ 'nyuu. 'In -Lagɔ paa ɔ -kasɔ 'wɔ, we 'ka amɪaa -nɔ -zi -zakpa 'sɔ.

¹⁶ «Amɪa, nyɪmaa 'yoo daslɔlunya, a ka 'lɔ, gbɔnyuu mɪ amɪaa -nɔ nya! A nɛɛ: <Nyɪmɛ -ka -Lagɔbudu 'kadɔ bi,

we mɪ bhe. 'In -ɔ -ka -Lagɔbudu 'kadɔ -can bi, we mɪ nɪ, ɔ nɔ we lɛ tɛɪn.>

¹⁷ -Sabhɛ 'wlukɔɔn, 'lɔlɔnya! Nɪ, -Lagɔbudu 'yli we -zi -can, mɔ nɔa lɛ, 'in -can yia -lu tɪklɪ -zɛ. A 'nɪ we 'ji -yii?

¹⁸ A nɛɛ 'yaɛ: <Nyɪmɛ -ka 'slakagɔsalɪlu bi, we bhe. Nɪ, nyɪmɛ -ka wlawlalu -we mɪa 'slakagɔsalɪlu -gɔ bi, we mɪ nɪ, ɔ nɔ we lɛ tɛɪn.>

¹⁹ 'Lɔlɔnya, nɪ, 'slakagɔsalɪlu 'yli we -zi wlawlalu. Mɔ nɔa lɛ, 'in wlawlalu yia -lu tɪklɪ -zɛ, a 'nɪ we 'ji -yii?

²⁰ Nɪ, nyɪmɛ -ka 'slakagɔsalɪlu bi, 'slakagɔsalɪlu -yɔ -lu weee wa palɪa we -gɔ la, 'mɔ ɔ bia.

²¹ Nyɪmɛ -ka -Lagɔbudu 'kadɔ bi, -Lagɔbudu -yɔ -Lagɔ, -ɔ -dia -mɔ la, 'ma ɔ bia.

²² Nyɪmɛ -ka yali bi, -Lagɔɔ 'ŋɪmɪkpe -yɔ -ɔ -dia we -gɔ la, 'ma ɔ bia.

²³ «-Lagɔɔ titee gwesanya -yɔ Falizɪnyɪma, gbɔnyuu mɪ amɪaa -nɔ nya! Wɛli 'sɔ -nyɪma a -mɪa! -We ka gbɔ -wa, -titɪkpɪ -we mɛnɪa: 'matɪ klaa, fɛnuwɪ klaa, we -yɔ kumɛ 'bhisa, we kugbuaa -gɔ -bhlo -nɔ a bhua 'wɔ, 'mɔ a nyɛa -Lagɔ. -Zugba a tide -Lagɔɔ titee gbɔ 'kadɪ 'yɪ, -we -wa: <A -mɪ tɪklɪ, a -ka nyazɪdlɪ, 'in a zɔ -Lagɔ dlɪ -gɔ.> -We mɪa dɛ, 'mɔ a 'ka yaa lɛnɔ tia, 'in a 'na dlɔlɔ -luu kugbua -gɔ -bhlo -nɔ wlawlɛ 'wɔ -nɪ.

²⁴ Amɪa, nyɪmaa 'yoo daslɔlunya, a ka 'lɔ! Amɪaa 'mama nyu a lloa 'wɔ, a 'ka -mɔ -knɪknɪ -saa 'gbɔ. Tɔɔn, 'in a mnaa *-nyɔmɛɛ, -glu!

²⁵ «-Lagɔɔ titee gwesanya -yɔ Falizɪnyɪma, gbɔnyuu mɪ amɪaa -nɔ nya! Wɛli 'sɔ -nyɪma a -mɪa! -We ka gbɔ -wa, 'kɔpɔ -yɔ 'sɛtɪ ku -yɔ a wɔlɔa, 'in -zugba 'wie -yliylɛ -yɔ 'nyii ye we.

²⁶ Falizɪnyɪmɛ, -in ka 'lɔ. Tɪada, -wɔlɔ -slɔ wee 'kɔpɔɔ nɔkplɛ we 'ka tɪklɪ -mɪ.

²⁷ «-Lagɔɔ titee gwesanya -yɔ Falizɪnyɪma, gbɔnyuu mɪ amɪaa -nɔ nya! Wɛli 'sɔ -nyɪma a -mɪa! -We ka gbɔ -wa nɪ, -we -yɔ aɪn 'wɔwɔlɔa, mɔ -wa gbawla -we -yɔ wa 'paa pɛntlu 'pɔpa. We ku -yɔ mɪa, 'yli we nana. We nɔkplɛ mɪa, we mɪ yɛda 'kɔa klaa,

'kwie klaa, we -yɔ zɛnzɛn -lu weee nya.

²⁸ Sa 'bhisa, nyɪma -ka aɪn 'yɪ nɪ, a mɪ tɪklɪ wa 'yliya 'wɔ, 'ɪn amɪaa nɔkplɛ mɪa, yɔ mɪ -mɔ, 'ɪn a 'nɪ tɪklɪ -mɪ.

(Lk 11.47-51)

²⁹ «-Lagɔɔ titee gwesanya -yɔ Falizinyima, gbɔnyuu mɪ amɪaa -nɔ nya! Welɪ 'sɔ -nyuma a -mɪa! -We ka gbɔ -wa, -Lagɔgbɔɔ -falɪpanya -yɔ nyima tɪklɪ gbawla a sɔbhaa, 'ɪn a namanɪa we 'yli.

³⁰ 'ɪn a nɛɛ: «-A -ka yaa -amɪaa dukpasɪ bhla 'wɔ, -a 'na 'ka yaa wa glaa -mɪ, -a 'ka -Lagɔgbɔɔ -falɪpanya lasa.»

³¹ 'Sa a bhua amɪaa 'dɛɛ -yɔgbɔ 'wɔ. -Wa 'bhaa -Lagɔgbɔɔ -falɪpanya nɪ, wa 'yuua 'dɛbhie -gbolu a -mɪa.

³² We -ka 'sa -mɪ, -we amɪaa dukpasɪ dia gwe, a bhɪa we.

³³ Tɪbhɛnya, 'mɔnɪmɛɛ -gnu! Amɪaa dlɪ 'wɔ nɪ, a mneni a 'ka -Lagɔ amɪaa -Kosɔ 'wɔpapɛ kwɛɛ 'tlaa? -ɪnnya, a 'nɪ we mneni.

³⁴ We 'dɛɛ 'gbɔ, a pɔ yukwli. Nɪ, -Lagɔgbɔɔ -falɪpanya klaa, gbɔyilonya klaa, we -yɔ nyima -wa 'kaa aɪn gbɔ -slolu, 'ma na yia amɪaa -gbɛ tiea. Tɔlɔa a yia 'bhaa, tɔlɔa a yia *su -gɔ lakɔlɔa, tɔlɔa a yia sɛlia -Lagɔbudunya zɔ, 'ɪn a 'ka wa 'bɪ vu 'gbe -bhlo -bhlo 'wɔ.

³⁵ Gbɔ -we ka 'gbɔ ɪn yia wa tie, mɔ -wa nɪ, -Lagɔ yia aɪn -kasɔ 'wɔpaa nyima tɪklɪ weee wa 'bhaa, wa 'gbɔ. Tɪada, wa 'bhaa *Abɛli, nyɪmɛ tɪklɪ. We bhɪalɪda -wa, Balasii 'yu Zakalii 'bhabhie. 'Mɔ wa 'bhaa -Lagɔɔ -mɔwɔlɔda -yɔ 'slakagɔsalɪlu nyɪdɪ.

³⁶ ɪn nɛɛ aɪn -yla gbɔzɔnɔ sɛɛ: -we weee mɪa daa 'gbɔ, -Lagɔ yia dɛslɛɛn -nyima -kasɔ 'wɔpaa.

-Zezu palɪa -Zeluzalɛmɔ -nyima -yla gbɔ la

(Lk 23.34-35)

³⁷ «-Zeluzalɛmɔ -nyima, -Zeluzalɛmɔ -nyima, amɪa -wa bhaa -Lagɔgbɔɔ -falɪpanya, 'ɪn nyima -Lagɔ paa aɪn yoo, -wa bhaa wa gbɔkɔ 'wɔ. Sa nynu gɔgwɪlɪa we 'yua 'wɔ we -kapue zɔ, 'ɪn we gbɪa we -gɔ la, ɪn 'yɪbha ɪn 'ka

'sa aɪn 'wɔlɔgwɪlɪa bhla weee nya, 'ɪn a 'nɪ we -yɔɪwɪnɪ.

³⁸ We 'gbɔ, -Lagɔ yia amɪaa -budu 'kadɔ sɔlɔ lapalɪa.

³⁹ ɪn nɛɛ aɪn -ylaɛ: a 'na 'ka 'maslɛɛn 'mɪ 'yɪ, 'ɪn bhla -we nya a 'kaa gba nɪ, «Nyɪmɛ -ɔ yia Nyɪmaa -Kanyɔɔ 'ɪn nya, -Lagɔ ɪwna ɔ 'nyu la», 'ɪn we bhla 'kaa nɪni.»

24

-Zeluzalɛmɔgbɛ -wɔwɔɛ -yɔ Nyɪmɛ 'Yuu yiyigbɔ

(Mk 13.1-2; Lk 21.5-6)

¹ -Zezu 'tlaa -Lagɔbudu 'kadɔ zɔ, ɔ mɪa mɪnɪda, 'ɪn ɔ 'bɪnɔnya nɛɛ ɔ -yla: «Yla 'saa wee -budu nɪ wa!»

² -Zezu nɛɛ wa -yla: «A yɪ we -yɔ, we 'nɪ mɔv? ɪn nɛɛ aɪn -yla gbɔzɔnɔ sɛɛ: tɔkpanya -mɪnɪ 'yabhlogbɔɔ 'na 'ka we -libheyi -gɔ -tɔ. Jitea we 'dɛ weee yia.»

(Mk 13.3-13; Lk 21.7-19)

³ ɔ -dia Olivɔsunyaa -gɔgɔ 'wɔlɔ la, da wa -nyaa 'wɔ, 'ɪn ɔ 'bɪnɔnya yia ɔ kwesi bɛ, 'ɪn wa yia ɔ layɪbha: «Lɛbhla -mɔv 'ka lɛnɔa? Lɛɛ -lu 'ka we -slolu nɪ, -na yiyibhla -yɔ dɔdɔ labhɔ bhla ka cɪpaa? Gba we -aɪn -yla.»

⁴ ɔ nɛɛ wa -yla: «A zɔ amɪaa 'dɛ 'yliyɔ, -mɔv yɪ 'wɔ nɪ, wa nɔ aɪn -dawli 'wɔ.

⁵ Nɪ, nyima -duun yia na 'ɪnɪ -gɔ yia, 'ɪn wa 'ka gbɛɛ: «Amɪ -wa -Lagɔɔ -Bhasanyɔ!» 'ɪn wa 'ka nyima duun -dawli 'wɔnɔ.

⁶ «A -ka 'nɔ nɪ, wa mɪ tɔgɔda da -kwɛɪn, 'ɪn a -ka 'nɔ nɪ, wa mɪ tɔgɔda da 'pɪpɪ, a 'na nɔnɔ nyanɔ -nɪ. We mɪ nɪ, we nɔ lɛ, -mɔv 'nɪ -slɔ dɔdɔv bhɪalɪda.

⁷ Tɔ yia laga dɔdɔ 'sɔ nyɪdɪ 'wɔsɔa. 'Gbe yabhlo yia we -libheyi -yɔwɔsɔlɔa. Nwɔ yia yia da tɔlɔa, 'ɪn dɔdɔ 'ka zuklu.

⁸ Sa 'ɪwnɔ -ka gwɪa yɪ ɔ sɪa, 'sa wee dɔdɔ bhɪabhɛɛ gwɛdɪda yia -mɪa.

⁹ «We bhla kpaa wa yia aɪn, 'ɪn wa 'ka aɪn 'kɪyɛ 'wɔpalɪ, 'ɪn wa 'ka aɪn 'bha. Na 'gbɔ, dɔdɔgɔ -nyima weee yia aɪn 'wɔnyɛa.

¹⁰ -Mɔv bhla tɔlɔa yia 'mɪ dlɪ -gɔ -saa, 'ɪn wa 'ka wa -lima wɪa, dlɪ 'ka wa kpa, 'ɪn wa 'ka wa -lima 'wɔnyɛ.

11 Nu, nyima duun yia yia, 'in wa 'ka gba nu, ma -wa -Lagɔgbu -falpanya. Yo -wa yo. 'In nyima duun wa yia -dawli 'wɔnɔa.

12 'Ylunyogbu yia zumania. We 'dɛɛ 'gbu, nyimaa zɛkalɪdlɪ yia -gɔdoɔ bhabha nyima duun dli zɔ.

13 Nu, nyimɛ ɔ 'nɪ 'mɪ dli -gɔ -sa, 'in ɔ 'ka we bhloluda nɪni, -Lagɔ yia ɔ gbu 'wɔsaa.

14 Nu, wɛli -zɔnɔ -we gbaa -Lagɔ nyimaa 'wlulapɪɪe gbu, 'mɔ wa yia gbaa dɔdɔ weee -gɔ, 'in nyima weee 'ka we 'nɔ. Tɔn, 'in dɔdɔ bɪa bɪla nɪnia.

(Mk 13.14-23; Lk 21.20-24)

15 «Nu, -lu -we -Lagɔ 'nɪa 'yɪbha, 'in we saa -lu weee la, 'mɔ a yia 'yɪa -mɔ -Lagɔ -mɔwɔda. (Nyimɛ ɔ -ka 'sɛbɛ nɪ zɛli, ɔ 'nɔ we 'wɔla.) Nu, -Lagɔgbu -falpanyɔ Daniɛli gbaa wee gbu.

16 Nu, nyima -wa -ka Zudee -dɔdɔ -gɔ -mɪ, wa -yɔ -gwagwɛ mɪni zizea -gɔgɔnya 'wlu.

17 Nyimɛ ɔ -ka nyapɛda -mɪ 'pipee, ɔ 'na mɪni ɔ -lu 'wɔbhua -budu zɔ -nɪ.

18 'In -mɔmɔ -ka kpaa -mɪ, -mɔɔ 'na yili -mɔɔ -bana 'bɔ -zɔɔ -nɪ.

19 «Lɛɛ gbɔnyuu yi 'sa nɔkplabhue ŋwɪ -yɔ 'ŋwɪ -wa mɪa 'yua 'nyɛnɪda yɪa, wee 'ylɪnya -mɪni nya!

20 Nu, -a bhubhoe -Lagɔ, we yi lɛnɔ ŋwɔtlɔyibhla, we -yɔ *Nyapɛylɪ nya.

21 Nu, we bɪla mɪa, siasɛ 'kadu wa yia 'yɪa. 'Lee, -a -ka bhaa 'wɔ, we 'sasɔkpa -gbu ka -slɔ lɛnɔ, 'in lɛ we yia nɔa yɪ? -Innya, we 'na 'ka lɛnɔ.

22 -Lagɔ 'nɪ yaa wee 'ylɪ -gɔsa, -zugba nyimɛ yabhlogbɔɔ 'nɪ mɛni ɔ 'ka 'pɔ. Nu, ɔ nyima ɔ -saa -bha, wa 'gbu ɔ yia wee 'ylɪ -gɔsa.

23 Nu, nyimɛ -ka gba -Lagɔ -Bhasanyɔ mɪ -seli, 'in wa -ka gba nu, ɔ mɪ mɔ, a 'na zɔlɔ we dli -gɔ -nɪ.

24 Yocian yia yia, 'in wa 'ka gba nu, ma -wa -Lagɔ -Bhasanya, 'in tɔlɔa 'ka gba nu, -Lagɔgbu -falpanya wa -mɪa. Gwɛdigbu -yɔ gbu 'kadɪ wa yia lɛnɔ. 'In -wa -Lagɔ -saa -bha, 'in wa 'ka wa -dawli 'wɔnɔ, 'in wa 'nɪ we mɛni.

25 «A pɔ yukwli in 'ka aɪn 'dɪzɔ.

26 Nu, nyimɛ -ka gba: «ɔ mɪ da bɛblɛɛ, a 'na mɪni -mɔ -nɪ, 'in wa -ka gba: «ɔ mɪ zizɛda da -putu, a 'na lɔlɔ we gbuzɔnɔ -nɪ.

27 Sa 'nyu -ka 'yɪka 'pa, 'in we -nyumalu yalɪ 'wɔdɪɪe bɪa 'ylɔ 'wɔsɔlɔda, 'in we nɪnia 'ylɔ bhlilida, 'sa *Nyimɛ 'Yu yia yia.

28 Da 'kwie -ka -mɪ, -bha -ŋwaaa -zlo mɪa.

(Mk 13.24-27; Lk 21.25-28)

29 «Tɔn, wee siasɛɛ 'ylɪnya nɪ 'bɪgɔ,

«Nikpise yia kpaa, 'ylɔ 'na 'ka 'pɔ.

Nikpise yia kpaa, 'cɔ 'na 'ka lɪ.

Nikpise yia kpaa, -zɛli yia yalɪ 'bɪa we 'ka bɪli.

-Lu weee mɪa yalɪ, zuklua we yia.»

30 «Tɔn, -we slɔlua nɪ, ɔ Nyimɛ 'Yu mɪ yida, 'in nyima yia we -yɔ yalɪ. Tɔn, 'in dɔdɔgɔ -nyima weee wazɛa, 'in wa kpɪa 'wɔ. -Slɛn, Nyimɛ 'Yu wa yia -yɔyɪa yida yalɔpɔa 'wɔ, 'tɪtɛ -yɔ zɪ weee nya.

31 Nu, lɛglɛ 'kadu -ka gba, 'in ɔ paa ɔ 'anzɪnya yoo dɔdɔ weee -gɔ, -wa -Lagɔ -saa -bha 'gbe weee 'wɔ, we 'ka wa la.

(Mk 13.28-31; Lk 21.29-33)

32 «-We figɪsu slɔlua, a 'nɔ we 'wɔla. We 'kɪya -ka tlɔmanɪda -mɪ, 'in we -ka tɔpɔda -mɪ, a yibheli we 'jɪ nɪ, 'nyu -lɔa bɪla ka cɪpa.

33 'Sa -bhlokpadɛ, a -ka 'sasɔkpa -gbu -mɪni lɛnɔda 'yɪ, a yibheli we 'jɪ nɪ, ɔ Nyimɛ 'Yuu yiyibhla ka cɪpa. ɔ 'nɪ -slɛn latlɔlɔ.

34 In nɛɛ aɪn -yla gbuzɔnɔ saɛ: dɛslɛn -nyimaa 'dɛ weee 'na 'ka tlɪ, 'in wee gbɔnya -mɪni 'kaa lɛnɔ.

35 Nu, la yalɪ -yɔ dɔdɔ yia 'bɪa, na wɛli 'na 'ka labɪ 'mɪnɪ.

(Mk 13.32-37; Lk 17.26-30,34-36)

36 «Nu, nyimɛ yabhlogbɔɔ 'nɪ wee siasɛɛ bɪla -yɔ we 'ylɪ -yɪ. Yalɪ 'anzɪnya -yɔ -Lagɔ 'Yuu 'dɛbɪe, wa 'nɪ wee 'ylɪ -yɪ. Nu, na Dide -bhlogbɔɔ -yia wee 'ylɪ.

37 -We 'plɪa *Noweee bɪla, zɪ ɔ Nyimɛ 'Yu yia yia, mɔ yia lɛnɔ.

³⁸ Da 'nyu 'kadu 'nia -slo nyuma lasa, -zugba wa mi lida, wa mi 'mada, wa mi kukwalida, wa mi wa 'nyunyua yizuda. Toun, 'in Nowee yia batoo 'kadu 'wugbla.

³⁹ Zezeguda 'kaa wa lasaa yi, waa nyuma 'ni gbu yabhlogbo 'wulanu. 'Sa -bhlokpade we yia -mia do Nyumee 'Yuu yiyizli.

⁴⁰ «Nyuma 'so -ka kpaa -mi, 'yabhlo wa yia 'wubhua, 'in wa 'ka -bha o -libheyi ti.

⁴¹ 'Nwui 'so -ka bhuda -mi, 'yabhlo wa yia 'wubhua, 'in wa 'ka -bha o -libheyi ti.

⁴² We 'deε 'gbu, a -tu 'yliyogada. 'Yli -we nya amiaa -Kanyo 'kaa yi, a 'ni we -yi.

⁴³ «A yibheli we 'ji nu, bhla -we nya 'wienyo 'kaa -buduu -kanyo -gbe yi sabo, o -ka we -yi, o 'na 'ka 'ylaa nyw, 'in o kulba o 'yoo, -moo yi -budu zo pla.

⁴⁴ We 'deε 'gbu, a mnazi amiaa 'de la. Nu, bhla -we a 'nia -tolo, we nya Nyumee 'Yu yia yia.

Zolubhonnyo -zonu -yo zolubhonnyo 'nyuuu gbv nine (Lk 12.41-48)

⁴⁵ «Zolubhonnyo, -o zua o -kanyo 'nuhwe, 'in o -yia gbu, sa o mia? Mo -wa, -o, o -kanyo tia o -lima -yo, 'in lilibhla -ka be, o 'ka wa lililu 'nye.

⁴⁶ O -kanyo -ka luyi, o -ka 'yi nu, -moo mi o lubho nuda, 'wotutue -doo mi o -nu nya.

⁴⁷ In neε ain -yla gbuzonu saε: o -kanyo yia -moo zuzonu weee o yoo 'nyea o 'ka we 'yliyozu.

⁴⁸ We -ka nu, do zolubhonnyo nokple -nyu 'yli, 'in o gbaa o 'deε dli zoe: «Na -kanyo yia -mo -gwlea.»

⁴⁹ 'In o bhla o -lima bhitie, o -yo nomanya 'so lia, 'in wa maa.

⁵⁰ 'Yli -we nya o 'nia o -kanyo woda -mi, 'in bhla o 'kaa yi, o 'nia we -yi, we nya o yia.

⁵¹ O -kanyo yia o vua, 'in sa -Lago paa weli 'so -nyuma -kaslo 'wu, 'sa o yia -moo -kaslo 'wopaa, mo wa wilia, 'in wa lia gla 'wu.»

25

'Yiesia kugbuaa gbv nine

¹ «Nu, -we -yo -Lago nyumaa 'wlu-laplie 'kaa 'wowlu, mu ni: mu -wa 'yiesia kugbua. 'Nwnokwafetu zli, ma 'tlaa, wa 'ka 'nywdo 'lowli yoo mn.

²⁻⁴ Wa gbu 'nia 'ylimna, wa -yo wa 'nape mnia, wa 'ni wa 'napeε 'nyu 'wubhu. Wa gbu -mama -yia gbu, -maa 'bhua -maa 'nape -yo -maa 'napeε 'nyuu -tukpu 'so 'wu.

⁵ Oo 'nywdo 'lowli 'ni yida -mi -pa. 'In 'kua yia wa 'yli lawla. 'In wa yia 'ylaa nyw.

⁶ «Sabo -nyidi, 'in nyumε yabhlo yia 'wukpi: «'Lowli ka yido! A mn o yoozo!»

⁷ Toun, waa 'yiesia ganoo, 'in wa yia wa 'nape lamnazi.

⁸ «-Wa 'nia 'ylimna, wa neε -wa -yia gbu -yla: «-Amiaa 'nape mi nyumoda, a 'nye -ain 'napeε 'nyu.»

⁹ «-Wa -yia gbu, -maa neε wa -yla: «-Innya, 'napeε 'nyu 'ni 'wuzu amiaa -nu -yo -amiaa -nu -yla. A mn we pelopanyaa -gbe, a 'ka amiaa -nu zo -bhlo.»

¹⁰ «Wa mnia 'napeε 'nyu zaa, wa -man -mo, 'in 'nywdo 'lowli yia yi. -Wa mnazi wa -nu la, 'in wa -yo do 'lowli yia 'fetu -budu zo pla. 'In wa yia -bha kla.

¹¹ «-Muu 'bigu, wa toba -man yia yi, 'in wa neε: «-Amiaa -kanyo, -amiaa -kanyo, -kali -bha, -a 'ka pla.»

¹² «Oo 'lowli neε: «In neε ain -yla gbuzonu sa: in 'ni ain -yi.» »

¹³ -Bha -Zezu bhla we -gve: «A -tu 'yliyogada, -we ka gbu -wa, a 'ni we 'yli -yi -bhloo, 'in a 'ni we bhla -yi.»

Zolubhonnyaa taa gbv nine (Lk 19.11-27)

¹⁴ «-We -yo *-Lago nyumaa 'wlu-laplie 'wowlu, mu -wa nyumε yabhlo. Mo mia 'lakpa 'wu mnda, 'in o yia o zolubhonnyaa la, o 'ka wa o 'nyumnu yoo 'nye, wa 'ka we 'yliyozu.

¹⁵ -We nyumε yabhlo mnenia o 'ka 'yliyozu, 'mu o 'nyea o. O 'nyea yabhlo -can bi gbu, wa 'sonu -can bi 'so, 'in o

yia tanu -can bi -bhlo 'nye. Toun, 'in o yia mni.

16 «-o 'yia -can bi gbu, o titalia we -gula -valapapie nya, 'in o yi 'yaa -can bi gbu we -gupalu.

17 'Sa -bhlokpade, -o 'yia -can bi 'so, 'in -mo yi 'yaa -can bi 'so we -gupalu.

18 -o 'yia -can bi -bhlo, o mnia, o yia 'bhoka 'bhlu, 'in o yia -mo o -kanyo -can zize.

19 «We 'bi -gwlea 'wu, 'in wa -kanyo yia yi o 'ka o -lu zeli wa nya.

20 -o 'yia -can bi gbu, o bea o kwesi, 'in o yi 'yaa -mo -can bi gbu wleli. O nee: «Na -kanyo, -in ka 'mi -yo -can bi gbu ti, in 'ka we 'yliyozu. In ka -can bi gbu 'yi 'ya, mo mia da.»

21 «O -kanyo nee o -yla: «We nani 'yli, -in mi zolubhononyo -zonu nya, 'in -na zua 'mi 'nuhwe. -In ka -lu -sele 'yi, 'in -in yia we 'yliyozu tiklu, we 'dee 'gbu na nyea -mi -lu duun, -in 'ka we 'yliyozu. -In yi, in -yo -mi 'so 'ka 'muna li.»

22 «-o 'yia -can bi 'so, o bea o -kanyo -yo, 'in o nee: «Na -kanyo, -in ka 'mi -yo -can bi 'so ti, in 'ka we 'yliyozu. Nu, in ka -can bi 'so 'yi 'ya, nu, mo mia da.»

23 «O -kanyo nee o -yla: «We nani 'yli, -in mi zolubhononyo -zonu nya, 'in -na zua 'mi 'nuhwe. -In ka -lu -sele 'yi, 'in -in yia we 'yliyozu tiklu, we 'dee 'gbu na nyea -mi -lu duun, -in 'ka we 'yliyozu. -In yi, in -yo 'mi 'so 'ka 'muna li.»

24 «-o 'yia -can bi -bhlo, o bea o -kanyo -yo, o nee: «Na -kanyo, in -yi we 'ji nu, -in 'te, da -in 'nia -lu gwlu, -mo -na kwaa we. 'In da -in 'nia 'mno 'pa, -mo -na dia we.

25 In mi -mi sodaa 'gbu, in mnia, 'in in yia -na -can zize 'bhoka 'wu. Nu, wee -na -can ni.»

26 «O -kanyo nee: «Na zolubhononyo, -na nukple -nyu 'yli, 'ya -in 'yaa, -in -yi we 'ji nu, da in 'nia -lu gwlu, -mo na kwaa we, da in 'nia 'mno 'pa, -mo na dia we.

27 We -ka yaa 'sa -mi, -mumu ka 'gbu -in 'ni na 'gwazi banki 'wukwaa? 'In da in -ka yi, 'in in 'ka -mo we -sa, -zugba we ka -gu -bhoa?»

28 «Toun, o nee o lubhonunya -yla: «A -sa wee -can bi -bhlo o kwee, 'in -o kaa -can bi kugbua, a 'ka we o yoo 'nye.

29 -Wa weee kaa -lu duun, wa -nu wa yia -gupalu, 'in wa -nu 'ka 'wuzumanu. Nu, nyime -o 'nia -lu duun -ka, we -sele mia o kwee, kwee wa yia we o -saa.

30 O zolubhononyo -o ka nukple -nyua 'yli, -o mia da ni, a viteli o 'pipee, nikpise 'wu, mo wa wilia, 'in wa lia gla 'wu.»

31 «O Nyime Yu yia yia, dudu 'wlu-lapilinyo 'tite nya, o -yo o 'anzu weee 'so. -Bha o yia o 'hnumnikpe -gu ladia, 'in o 'ka nyuma 'wlulapili.

32 Laga weee yia o 'yu 'wlugbelia, 'in mo yia nyuma -yosalia. Sa numee 'yliyozonyo sisalia bhlabhlenya -yo wlina -yo,

33 'sa o Nyime Yu yia bhlabhlenya lilikwesolo zua, 'in o 'ka wlina kopesolo zu.

34 -Sleen, o nyumaa 'wlulapilinyo yia gbaa -wa mia o lilisolo -yla: «Amia, -mama na Dide palia so -zonu -gu la, a yi. A yi, dudu -lolu na Dide mnazia la ain -yla, we 'ka dudu gwedida 'bhu, a yi a 'ka we -guladi.

35 Nu, nwo ka 'mi 'bha, 'in a yia 'mi lililu 'nye. 'In 'nyumatu yia 'mi 'bha, 'in a yia 'mi 'nyu 'nye. In mi zlume 'lakpayu nya, 'in a yia 'mi kpa so 'so nya.

36 In mi zlume kpanu nya, 'in a yia 'mi 'naa ku 'wugbali. In ka zlume gu -yo, 'in a yia 'mi 'yuo 'paa yi. In mi zlume -kaslo 'wu, 'in a yia 'mi -yobe.»

37 «'In -wa mia tiklu yia we 'bigupalu o -yla: «-Amiaa -Kanyo, nu, -in nee, nwo mi -mi 'bhada, 'in -a yia -mi lililu 'nye, 'nyumatu mi -mi 'bhada, 'in -a yia -mi 'nyu 'nye.

38 Da -a 'yili -mi 'lakpayu nya, 'in -a yi -mi kpa so 'so nya? -In mi kpanu nya, 'in -a yi -mi 'naa ku 'wugbali?»

39 -In ka gu -yo, -in mi -kaslo 'wu, 'in -a yi -mi -yobe? Labhla -a 'yi -mi, 'in -a yi we lenua?»

40 «Nyumaa 'wlulapilinyo yia gbaa: «In nee ain -yla gbuzonu sa, -we a nua le

na 'bɪsʊa bhelia -yla, na 'dɛ -yla a nʊa we lɛ.»

⁴¹ «Tɔʊn, ɔɔ nyɪmaa 'wlulapɪlɪnyɔ yia-wa mɪa ɔ kɔpɛsɔlɔ -yla gbæ: «Amɪa -Lagɔ tia mɛ -yɔ la, a bɛ lʊ! Nɪ, -kosu -we'e nyumoa, -we -Lagɔ mnazia la *'Kuzu -yɔ we 'anzɪnya -yla, a mɪnɪ-mɔ.

⁴² Nʊwɔ ka 'mɪ 'bha, 'ɪn a 'nɪ 'mɪ lililu 'nyɛ. 'Nyumatɔ mɪ 'mɪ 'bhada, a 'nɪ 'mɪ 'nyu 'nyɛ.

⁴³ In mɪa 'lakpayu nya, a 'nɪ 'mɪ kpa sɔ 'sɔ nya. In mɪa kpanɔ nya, a 'nɪ 'mɪ 'naa ku 'wɔgbalɪ.»

⁴⁴ «'In we 'bɪgʊ wa yia 'palia yiaɛ: «-Amɪaa -Kanyɔ, nɪ, -ɪn nɛɛ, ɪwɔ mɪ -mɪ 'bhada, 'nyumatɔ mɪ -mɪ 'bhada, -ɪn mɪ 'lakpayu nya, -ɪn mɪ kpanɔ nya, -ɪn ka gu -yɔ, -ɪn mɪ -kaslɔ 'wɔ, 'ɪn -a 'nɪ -mɪ -yɔbɛ. Labhla -a 'yɪ -mɪa? Labhla -a 'nɪ we lɛnʊa?»

⁴⁵ «ɔɔ nyɪmaa 'wlulapɪlɪnyɔ yia we 'bɪgʊpaliaɛ: «In nɛɛ aɪn -yla gbʊzɔnʊ saɛ: -we a 'nɪa lɛnʊ -wa mɪa -sɛsɛ -yla, -amɪ -yla a 'nɪa we lɛnʊ.»

⁴⁶ «Nɪ, wamɪa, da wa paa wa -kaslɔ 'wɔ, 'ɪn we'e bhia, -mɔ wa mɪa. 'In -wa mɪa tɪklɪ, 'yliyɔgagɪ -we 'nɪa bhloluda -ka, 'mʊ wa yia 'yɪa.»

26

Zuifʊv 'yugalɪnya zʊa -Zezuu -yɔgbʊ (Mk 14.1-2; Lk 22.1-2; Zn 11.45-53)

¹ -Zezu bhɪa gbʊ weee nɪ gbagbɪɛ, 'ɪn ɔ nɛɛ ɔ 'bɪnɔnya -ylaɛ:

² «A -yɪ we 'jɪ nɪ, *'Wɔzɪtɪylɪ 'fɛtɪ ka cɪpa, we -tʊ 'wɔ 'yɪ 'sɔ. Nɪ, ɔɔ Nyumɛɛ 'Yɪ, 'mɔ wa yia wlaa, wa 'ka ɔ *su -gʊ lakʊlʊ.»

³ Nɪ, -Lagɔbʊbɔnyaa -cɪan -yɔ Zuifʊv nyɪma kpasɪ gbelia 'wlu *-Lagɔbʊbɔnyaa -kanyɔ 'kadʊ Kaifʊv -budunʊwɛɛ,

⁴ 'ɪn wa yia welɪ -bhlo bhlɪ, wa 'ka -Zezu kpa 'wiemɪ, 'ɪn wa 'ka ɔ 'bha.

⁵ Wa nɛɛ: «-A 'na kpali ɔ 'fɛtɪ 'yɪ nya -nɪ, we 'nɪ -mʊv, 'ɪn nyɪma gbug-blolua.»

*'Nʊwɔ yabhlo slua -Zezuu 'wluo *-lasiklɔ*

(Mk 14.3-9; Lk 7.36-50; Zn 12.1-8)

⁶ Da -Zezu mɪa Betani *solɪbhanyɔ 'Simɔɔɔ -budunʊwɛɛ,

⁷ 'ɪn 'ɪwɔnɔ yabhlo yia ɔ -yɔbɛ. ɔ ka -bhonyida kwɛɛ, *-lasiklɔ -zɔnʊ, -we 'ka -valɛ 'tɛa, we mɪ we 'wɔ. -Zezu mɪa lida, 'ɪn ɔ yia wee -lasiklɔ ɔ 'wluo slu.

⁸ ɔ 'bɪnɔnya 'yɪa we -yɔ, 'ɪn wa yia 'cɛ 'pa, wa nɛɛ: «Lɛɛ -lu ka 'gbʊ ɔ nyumɔ 'sa sa wea?»

⁹ A mneni yaa a 'ka wee -lasiklɔ -zɔnʊ pelɔ 'pa, 'ɪn a 'ka we 'gwɛzi bob-abhanya yoo 'nyɛ.»

¹⁰ -Zezu yibhelɪa we 'jɪ nɪ, wa ka 'cɛ 'pa, 'ɪn ɔ nɛɛ: «Lɛɛ -lu ka 'gbʊ a sɪalɪ ɔɔ ɪwɔnɔ nɪa? -We ɔ nʊa 'mɪ -yla lɛ, gbʊzɔnʊ -wa.

¹¹ Nɪ, bobabhanya -yɔ aɪn 'sɔ mɪ 'yɪ weee nya. Nɪ, -amɪ mɪa, we 'nɪ 'yɪ weee nya ɪn mɪ aɪn glaa.

¹² Na gbawlaa 'gbʊ ɔ yia wee -lasiklɔ na 'wluo slu.

¹³ In nɛɛ aɪn -yla gbʊzɔnʊ saɛ: da wa yia -Lagɔgbʊ gba dʊdʊ weee -gʊ, -we ɪwɔnɔ nɪ nʊa da lɛ, gbaa wa yia we, 'ɪn ɔ lɛnʊgbʊ 'ka nyɪmaa dlɪ 'wɔ -tʊ.»

Zudasɪ 'yɪbha ɔ 'ka -Zezu wla (Mk 14.10-11; Lk 22.3-6)

¹⁴ Tɔʊn, -Zezuu 'bɪnɔnya kugbua lɛ 'sɔ glaa nyumɛ yabhlo wa laa Zudasɪ Isikaliɔtʊ, mɔ mɪa -Lagɔbʊbɔnyaa -cɪan -gbɛ,

¹⁵ 'ɪn ɔ nɛɛ: «'Lee, ɪn -ka -Zezu wla nɪ, lɛɛ -lu a 'ka 'mɪ 'nyɛa?» 'In -maa yia ɔ tama glɔ -bhlo 'ya kugbua 'nyɛ.

¹⁶ We 'bhʊ wee 'yɪ 'wɔ, sa ɔ 'kaa nʊ ɔ 'ka -Zezu wla, -bha ɔ bhlɪa we 'yooo dataɪɛ.

-Zezu -yɔ ɔ wlawlanyɔ lia

(Mk 14.12-21; Lk 22.7-14, 21-23; Zn 13.21-30)

¹⁷ Nɪ, Zuifʊv *'floo 'nɪa gɔɔ -yɔ -kaa 'fɛtɪ 'yɪ tɪanɔ nya, 'ɪn ɔ 'bɪnɔnya yia ɔ layɪbha: «Mɔ -ɪn 'yɪbha -a mɪnɪ -mɪ -yla 'Wɔzɪtɪylɪ 'fɛtɪ -gʊ -lɪlɪlu pia?»

¹⁸ -Zezu nɛɛ: «A mɪnɪ -zɔɔ nyumɛ nɪ -gbɛ, * a gba ɔ -yla: «-Amɪaa -Kanyɔ nɛɛ: «Na bhlɪa ka nɪnɪ. -Na -gbɛ na yia 'Wɔzɪtɪylɪ 'fɛtɪ -saa, ɪn -yɔ na 'bɪnɔnya 'sɔ.» »

¹⁹ -We ɔ gbaa wa -yla, 'mʊ wa nʊa lɛ, 'ɪn wa yia wee 'fɛtɪ -gʊ -lɪlɪlu pi.

* **26:18** A zɛɪ Mk 14.13-15

20 Jibhe zɔa, 'in -Zezu -yɔ ɔ 'bɪnɔnya yia ladɪ wa 'ka li.

21 Da wa mia lida, 'in ɔ nɛɛ: «In nɛɛ aɪn -yla gbɔzɔnɔ sa nɪ, aɪn glaa, nyɪmɛ yabhlo yia 'mɪ wlaa.»

22 'In we yia wa -yɔkpa, 'in wa yia ɔ layɪbhayɪbhɪe bhli -bhlo -bhlo: «Na -Kanyɔ, we 'nɪ -amɪ, we 'nɪ mɔv?»

23 ɔ nɛɛ: «-ɔ -yɔ 'mɪ 'sɔ -ka 'floo 'ɲwa zapɔ lɔ, mɔ -wa.

24 Gbɔzɔnɔ -wa: sa we mia cɛlɪda -Lagɔɛbhɛ 'wɔ ɔ daa, 'sa ɔɔ *Nyɪmɛɛ 'Yu yia mɪa. Nɪ, nyɪmɛ -ɔ 'kaa ɔ wla, 'in wa 'ka ɔ 'bha, gbɔnyuu mɪ -mɔɔ -nɔ nya. Wa 'nɪ yaa -mɔɔ gwali, we nanɪ 'yli.»

25 Zudasɪ -ɔ 'kaa -Zezu wla yia ɔ layɪbha: «Wlabi, we 'nɪ -amɪ, we 'nɪ mɔv?»

-Zezu nɛɛ: «-Mɪ gbaa dɛ -mɔv!»

-Zezu -yɔ ɔ 'bɪnɔnya lia

(Mk 14.22-26; Lk 22.15-20; 1 Kol 11.23-26)

26 Wa mia lida, 'in -Zezu yia 'floo 'wɔbhɪ. ɔ 'paa -Lagɔ fuo, 'in ɔ yia we ladɪdlɪ. ɔ dlɪlia we ɔ 'bɪnɔnya 'wɔla, 'in ɔ nɛɛ: «A 'bhu we 'wɔ a 'ka we li, na ku -wa.»

27 -Mɔv 'bɪgɔ, 'in ɔ yia nɔ -kɔpɔ 'wɔbhɪ, ɔ 'paa -Lagɔ fuo, 'in ɔ yia we wa yoo 'nyɛ, ɔ nɛɛ: «A 'dɛ weee 'ma we.

28 Nɪ, mɔ -wa na 'pɔn -we yia jitea nyɪma duuun 'gbɔ, 'in we 'ka -Lagɔ -yɔ nyɪma 'wɔsuslolu.

29 Nɪ, gbɔzɔnɔ -wa, zli na Dide -ka dɔdɔ 'wlulapɪlɪ, we zli na maa nɔ lolu. We 'nɪ -mɔv, we 'ka -zɛɛn 'wɔbhɪ, 'in 'na 'ka nɔ 'ma.»

30 Wa bhli -Lagɔ -lɔv 'bhie, wa yia 'tla, 'in wa yia *Olivɔsunyaa -gɔgɔ 'wlu mɪ.

-Zezu nɛɛ nɪ, Piɛli yia ɔ gbɔ kpɛlia

(Mk 14.27-31; Lk 22.31-34; Zn 13.36-38)

31 Tɔɔn, -Zezu nɛɛ wa -yla: «Nɪ, -zɛɛn sabɔɔ 'dɛbhie -gbolu, a 'dɛ weee yia 'mɪ 'bɪ 'bhɔa. Nɪ, we mɪ cɛlɪda -Lagɔɛbhɛ 'wɔɛ:

«Bhlabhɛɛ 'yliyɔzɔnyɔ na yia 'bhaa, 'in bhlabhɛ 'ka lamnɔ.»

32 Nɪ, 'in -ka tli, 'in -ka 'wɔsɔ lɔ, Galilee na yia aɪn wɔlɔa mɪa.»

33 'In Piɛli nɛɛ ɔ -yla: «Nyɪma weee -ka -mɪ 'bɪ 'bhɔ, -amɪ 'na 'ka we lɛnɔ.»

34 'In -Zezu yia we 'bɪgɔpalɛ: «In nɛɛ -mɪ -yla gbɔzɔnɔ saɛ: -zɛɛn sabɔ mia, -na kpɛli na gbɔ 'wɔla -zakpa ta, -zugba -kɔkɔ 'nɪ -slɔ gbɔ.»

35 Piɛli nɛɛ: «-Innya, we 'nɪ -mɔv, we -ka 'bha wa 'ka 'in -yɔ -mɪ 'sɔ 'bha, 'in 'na 'ka -na gbɔ kpɛli.»

'Sa -bhlokpade, wa 'dɛ weee gbaa wee wɛli -bhlo.

-Zezu bhubhoea -Lagɔ Getisemanee (Mk 14.32-42; Lk 22.39-46)

36 -Zezu -yɔ ɔ 'bɪnɔnya 'sɔ, 'in wa yia da wa laa Getisemanee mɪ. -Bha ɔ gbaa wa -ylaɛ: «A -dɪ da la, 'in 'ka mɔ mɪ, 'in 'ka -Lagɔ bhubhoe.»

37 ɔ -yɔ Piɛli -yɔ Zebedee 'yua 'sɔ klaa, 'in wa yia mɪ. -Bha ɔ -gɔ yia, 'in 'pɔn yia ɔ dli 'wɔ slo.

38 'In ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «Na dli sulo mɪ 'mɪ 'bhada, a -tɔ 'yliyɔgada, a -yɔ 'mɪ 'sɔ.»

39 ɔ bɛa 'yu -sɛ, 'in ɔ yia 'klɔ lagbli, 'in ɔ yia -Lagɔ bhubhoe, ɔ nɛɛ: «Na Dide, -in -ka we 'yɪbha, -in vlali 'mɪ siasɛ 'kadɔ -mɪnɪ gwe. Nɪ, we 'na -zɛli na dɔmagbɔ -nɪ, we -zɛ -na dɔmagbɔ.»

40 'In ɔ yia ɔ 'bɪnɔnyaa -gbɛ lɔyi, -zugba wa mɪ 'ylaa 'wɔ. ɔ nɛɛ Piɛli -yla: «A 'nɪ mneni a 'ka 'yliyɔgada -tɔ 'lɛli -bhloo -kpɔa, a -yɔ 'mɪ 'sɔɔ?»

41 A -tɔ 'yliyɔgada, a bhubhoe -Lagɔ, a yi laylagbɔ lɔ bhlili. Nɪ, nyɪmɛɛ dli 'yɪbha we 'ka -lu -zɔnɔ lɛnɔ, 'in ku 'nɪ we mneni.»

42 Tɔɔn, ɔ 'bhɔ 'yaa wa -yɔ lɔ, 'in ɔ yia -Lagɔ bhubhoe. ɔ nɛɛ: «We -ka nɪ, 'yoo -putu 'nɪ -mɪ, siasia -yoo 'nɪ 'in 'ka bhli, -na dɔmagbɔ nɔ lɛ.»

43 ɔ yia lɔ, -zugba wa mɪ 'ya 'ylaa 'wɔ, wa 'yli ka 'wɔwɔmanɪ 'gbɔ.

44 ɔ 'bhɔa wa -yɔ lɔ, 'in ɔ yia 'yu bɛ, 'in ɔ tanɔ yia -Lagɔ bhubhoe -zugba ɔ gbaa wee wɛli -bhlokpade.

45 'In ɔ yia ɔ 'bɪnɔnyaa -gbɛ yi lɔ, 'in ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «A mɪ 'ylaa 'wɔ -bhlokpade, nyapɛda a mia yi? Da wa 'kaa Nyɪmɛɛ 'Yu wla gbɔnyuu -lɛnɔnya -yla, we bhli ka nɪni.

46 A -sɔ 'wɔ, -a 'ka mɪ! A -tali, nyɪmɛ -ɔ 'kaa 'mɪ wla, mɔ yia mɔ.»

-Zezu wa yia kpaa
(Mk 14.43-50; Lk 22.47-53; Zn 18.3-21)

⁴⁷ Da -Zezu mia gbada, weli mi o ηwee, toun Zudası yia yi. Oo Zudası mia, o mi -Zezuu 'binanya kugbua le 'so glaa. 'In o -yo nyımaa -zlo yia yi, tugugble -yo su kibhe nya kwεε. Nu, -Lagobubonyaa -cian -yo nyıma kpası tiea wa.

⁴⁸ O 'kaa o wla, sa o 'kaa o wla, o ka wa -yla we gba. O nee: «Nyıme in -ka gbleli ni, mo -wa, a kpa o.»

⁴⁹ Toun, o bea -Zezu -yo, o nee: «*Wlabi» o fusasie nya, 'in o yia o gbleli.

⁵⁰ -Zezu nee o -ylae: «'Tale, -we -in yia lenva, -in nu we le slui.»

-Bha tolva bea -Zezu -yo, 'in wa yia o kpa.

⁵¹ Nu, o 'binonyaa 'yabhlo -saa tugugble tukpa 'wu, 'in o yia we -Lagobubonyaa -kanyo 'kadu zolubhononyo 'pa, 'in we yia o yukwli 'wlu-di.

⁵² Toun, -Zezu nee: «Fa -na -gble we 'bigu. Nu, o -ka tugugble 'wubhu, tugugble 'yli o mnına.

⁵³ -In yibheli we 'ji nu, in mneni in 'ka na Dide bhubhoe, -bha -bhlokpade, o 'ka 'mi 'anzınyaa -zakpa kugbua le 'so yoo 'pa, we 'ka gu.

⁵⁴ We -ka 'sa -mi ni, sa -we mia celıda -Lagosebhe 'wu 'ka gbuzonu -zea? Nu, we nee 'sa we yia 'pia.»

⁵⁵ -Zezu nee wa -yla: «'Wienyo in -mia, 'in a yia 'mi kpaa yi tugugble -yo su kibhe nya kwεε -nya yi? -Innya! 'Yli weee nya, in mi ladıda -Lagobudu 'kadu zo gbu -sloluda, 'in a 'ni 'mi kpa.

⁵⁶ Nu, 'sa we 'de weee 'pia sa, 'in -Lagobubu -falıpanyaa weli -we mia celıda -Lagosebhe 'wu, we 'ka gbuzonu -ze.» Toun, 'in o 'binanya yia -bha o ti -gwagwie nya.

-Zezu wa kwaa gbububhunya 'yu
(Mk 14.53-65; Lk 22.54-55,63-71; Zn 18.13-14,19-24)

⁵⁷ Wa kpaa o, 'in wa yia o -Lagobubonyaa -kanyo 'kadu, o wa laa Kaıfuu -gbe kwa. Da -Lagobubonyaa -cian klaa, -Lagoo titee gwesanya klaa, wa -yo nyıma kpası gbelia 'wlu.

⁵⁸ Pielı mi -Zezu 'bi, o 'ni o -yo cıpa, 'in o yia -Lagobubonyaa -kanyo 'kadu budunwee plalı, o 'ka -bha 'yi.

⁵⁹ -Lagobubonyaa -cian -yo gbububhunya weee titalıa yoyogbu la -Zezu -yo, wa 'ka o gbu 'wluladı, 'in wa 'ka o 'bha, wa 'ni gbu yabhlogbo 'yi.

⁶⁰ Nyıma -wa yia -Zezu yo -gu la zolva, -maa -zu 'wu. Nu, nyıme o 'kaa weli gba -we -yo wa 'kaa -Zezu 'bha, -mo 'ni -mi. -Sleen, nyıma 'so -soa 'wu wa nyıdı,

⁶¹ 'in -maa nee: «O mia da ni, o nee nu, o mneni o 'ka -Lagobudu 'kadu labhli, 'in o 'ka we 'subha 'yli ta zo.»

⁶² -Lagobubonyaa -kanyo 'kadu -soa 'wu, 'in o nee -Zezu -ylae: «Nyıma ni ka -mi gbu 'wluladı, -in 'ni mneni -in 'ka gbu -gu -saa?»

⁶³ -Zezu yia ηwe -muda -tu. 'In -Lagobubonyaa -kanyo 'kadu nee o -ylae: «-In bi 'mi -yla, 'yliyaga -Lagoo 'ηni nya: 'lee, -Lagoo -Bhasanyo, -Lagoo 'Yu -in -mia yi?»

⁶⁴ -Zezu nee: «'Mu -in gbaa de! In nee 'ya aın -yla nu, Nyıme Yu yia 'tite -ka -Lagoo lilisolu ladıa. 'Yia a yia o, yalıpa -gu -zugba o -yo we kwli.»

⁶⁵ Toun, -Lagobubonyaa -kanyo 'kadu yia o 'naa yla 'ce nya, 'in o nee: «O ka -Lagoo veli, a 'de weee ka we 'nu. -A 'ni -sleen gbudayinyo gbu -ka.

⁶⁶ 'In amia, a nee lea?»

Wa nee: «O -yogbu -wa, wa 'bha o.»

⁶⁷ Toun, wa yia o -dle klo slui, 'in wa yia o -kwli 'pa, -zugba tolva subhaa o 'kpa yukwli,

⁶⁸ 'in wa nee: «-Lagoo -Bhasanyo, nyoo 'pa -mi -lua? -In gba o 'ηni!»

Pielı kpelia -Zezuu gbu
(Mk 14.66-72; Lk 22.56-62; Zn 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Nu, Pielı -di -bha la, 'pipee -budunwee, 'in -Lagobubonyaa -kanyo 'kadu zolubhononyo yabhlo yia o -yobe, 'in o nee o -yla: «-Mi, -in -yo Galileyu -Zezu 'so mi ya.»

⁷⁰ 'In o yia nyıma weee 'yibadı kpeli, o nee: «-We a mia gbada, in 'ni we -yi!»

71 Ɔ mɔɔa 'suoo klolo -yɔ, 'in zɔlɔbhonɔɔyɔnɔ yabhlo yia ɔ 'yi, 'in -mɔɔ nɛɛ nyɔma mia -bha -yla: «-Ɔ mia dɛ nɪ, ɔ -yɔ Nazaletɪyɔ -Zezu 'sɔ mɪ.»

72 'In Piɛli yia we kpɛli -tapa, ɔ nɛɛ bibie nyaɛ: «In 'nɪ nyɔmɛ nɪ -yi!»

73 -Bha bɛa -sɛ, -wa mia -bha, wa nɛɛ ɔ -yla: «Nu, gbɔzɔnɔ -wa, -in mɪ wa glaa. -Na gbagbawɛli -gɔ -a yibhelia we 'ji.»

74 Tɔɔn, Piɛli yia bi, ɔ nɛɛ: «In 'nɪ ɔɔ -nyɔmɛ nɪ -yi! In -ka yɔ 'tɔbhɔ, -Lagɔ 'pa 'mɪ -kasɔ 'wɔ!»

-Bha -bhlokpade -kɔkɔ gboa.

75 'In Piɛli dli yia -we -Zezu gbaa ɔ -yla -gɔ -bho: «Nu, -na kpɛli na gbɔ 'wɔla -zakpa ta, -zugba -kɔkɔ 'nɪ -sɔ gbo.»

Piɛli 'tlaa, 'in ɔ yia nyazɔwie wida -tɔ kpokpo.

27

-Zezu wa kwaa Pilatɪ 'yu

(Mk 15.1; Lk 23.1-2; Zn 12.28-32)

1 Zɔkpɛ -papa, -Lagɔbɔbɔnyaa -cian -yɔ Zuifɔɔ nyɔma kpasɪ weee yia wɛli bhlɪ, wa 'ka -Zezu 'bha.

2 Wa gbuan ɔ, *Wlɔmɔ -nyɔmɛ -ɔ pɪla Zudee -dɔdɔ 'wlu la, wa laa Pilatɪ, 'in wa yia ɔ -mɔɔ -gbɛ kwa. 'In wa yia ɔ -mɔɔ yoo 'nyɛ.

Zudasɪ tɪa

(Lngb 1.18-19)

3 Zudasɪ, -ɔ wlaa -Zezu, ɔ 'yia nu, wa ka ɔ -yɔgbɔ 'wɔbhu wa 'ka ɔ 'bha, 'in ɔ dli yia ɔ zukpa -sa. 'In wee tama glɔ -bhlo 'ya kugbua mia, ɔ yia we -Lagɔbɔbɔnyaa -cian -yɔ Zuifɔɔ nyɔma kpasɪ yoo 'nyɛ lɔ.

4 Ɔ nɛɛ: «Nyɔmɛ -ɔ 'nɪa gbɔnyuu yabhlogbɔɔ 'ji -yi, in ka ɔ wla wa 'ka ɔ 'bha, gbɔnyuu in nɔa lɛ.»

Wa nɛɛ ɔ -yla: «-Mɔɔ 'nɪ -amɪaa gbɔ. -Na 'dɛɛ gbɔ mɔ.»

5 Zudasɪ vitelia wee 'gwɛzi -mɔ -Lagɔbudu 'kadɔ zɔ, ɔ mɔɔa, 'in ɔ yia ɔ 'dɛ bɪzɪ.

6 -Lagɔbɔbɔnyaa -cian 'bhua wee 'gwɛzi la, 'in wa nɛɛ: «Wee 'gwɛzi mia da nɪ, nyɔmɛɛ 'pɪɔɔn 'gwɛzi -wa, nu, -a 'nɪ mneni -a 'ka we -Lagɔbuduu 'kadɔ 'kesu 'wɔzɔ.»

7 Wa bhlɪa wɛli, 'in wa yia wee 'gwɛzi labhu, 'in wa yia we nya nyid-abhlanyɔɔ kpaa zɔ, we 'ka 'lakpanyaa 'bhluluda -zɛ.

8 We 'dɛɛ 'gbɔ wa laa -zɛɛn yɪ nya we «nyɔmɛɛ 'pɪɔɔn kpaa».

9 Nu, -we -Lagɔgbɔɔ -falpanyɔ Zelemi gbaa, mɔ nɔa lɛ.

«Nu, tama glɔ -bhlo 'ya kugbua, mɔ -wa -valɛ -we -gɔ *Izlaɛli -ylaashɪ bhlɪa wɛli, wa 'ka ɔ 'wɔzɔlɔ.

10 'Mɔ wa 'bhua 'wɔ, 'in wa yia we nyidabhlanyɔɔ kpaa 'wɔzɔlɔ.

Sa na -Kanyɔ tiea 'mɪ, 'sa wa nɔa we lɛ.»

Pilatɪ 'bhua -Zezuu -yɔgbɔ 'wɔ

(Mk 15.2-5; Lk 23.3-5; Zn 18.33-38)

11 Wa 'yligbelia -Zezu Pilatɪ 'yu, 'in -mɔɔ nɛɛ ɔ -yla: «'Lee, Zuifɔɔ 'wlu lapɪlɪnyɔ -in -mia yɪ?»

'In -Zezu nɛɛ ɔ -yla: «'Mɔ -in gbaa dɛ.»

12 -Mɔɔ 'bɪgɔ, -Lagɔbɔbɔnyaa -cian -yɔ Zuifɔɔ nyɔma kpasɪ dɪla ɔ gbɔ 'wlu la, ɔ 'nɪ gbɔ -gɔ -sa.

13 Tɔɔn, Pilatɪ nɛɛ ɔ -yla: «-We weee wa gbaa dɛ -na da nɪ, -i 'in 'nɔ wee?»

14 -Zezu 'nɪ we 'yabhlogbɔɔ 'bɪgɔpalɪ, 'in we yia Pilatɪ nɔwɛgaga -sɔbhali.

Pilatɪ nɛɛ nu, wa 'bha -Zezu

(Mk 15.6-15; Lk 23.13-25; Zn 18.39-19.16)

15 Nu, Zuifɔɔ *'Wɔzɪtɪyɪlɪ 'fɛtɪ -ka nyni nɪ, -ɔ nyɔmaa -zlo 'yibhaa, 'mɔ Wlɔmɔ -dɔdɔ 'wlulapɪlɪnyɔ saa -kasɔ 'wɔ.

16 We bhla, nyɔmɛ -ɔ nyɔma weee -yia, wa laa -Zezu -Balabasɪ, mɔ mia -kasɔ 'wɔ.

17 Da nyɔma duun gbɛlia 'wlu Pilatɪ -gbɛ, 'in ɔ yia wa layɪbhaɛ: «Nyɔɔ a 'yibha in 'tide 'yia? -Zezu -Balabasɪ yaayɪ, -Zezu wa laa -Lagɔɔ -Bhasanyɔɔ?»

18 Nu, Pilatɪ 'dɛ -yi we 'ji nu, zenyidlɪ nya wa wlaa ɔɔ -Zezu.

19 Pilatɪ -dia la, ɔ mɪ gbɔwɔbhuda, 'in ɔ 'nɔwɔ yia ɔ wɛli yoo 'pa: «-In 'na plahɪ nyɔmɛ mia nu gbɔ 'wɔ -nɪ. Ɔ 'nɪ

gbonyuu lenu. Nu, -zeen sabo mia, -mo 'yila 'wu, in ka o 'gbu -zila 'yi.»

20 *-Lagobubonyaa -cian -yo nyuma kpası sumania nyumaa -zlo -yola, wa 'ka gba nu, o 'tide -Balabası 'yi, 'in o 'ka -Zezu 'bha.

21 Oo dudu 'wlulapilinyo nee wa -yla: «Nu, nyime yabhlo na yia 'yitidea. 'Lee, wa 'desobhie glaa, nyoo in 'ka 'yitidea?»

Wa nee: «-Balabası!»

22 Pilatı nee: «We -ka 'sa -mı, -Zezu wa laa -Lagoo -Bhasanyo, 'lee, lee -lu in 'ka o nuna?»

'In wa nee: «Kulu o *su -gu la!»

23 Pilatı nee: «Gbonyuu -mumu o nu lea?»

'In wa yia 'wukpi 'tite: «Kulu o su -gu la!»

24 Da Pilatı 'yia nu, -we o mia lenuda we bhe, 'in 'gbe mia gbugbloluda bhabha, o 'bhua 'nyu 'wu, o budoa kwe nyuma weee 'yibadi, 'in o nee: «Nyime nu tlithee 'gba 'ni 'mı 'wlu -mı. Amıaa 'dee gbu -wa!»

25 Wa 'de weee nee: «O tlitlie mia, -amıaa -yo -amıaa 'ylaaslu 'wlu -gbu -wa!»

26 Toun, 'in Pilatı yia -Balabası -kaslu 'wusa. 'In o nee 'sluja -yla nu, wa seli -Zezu, 'in wa 'ka o su -gu lakulu.

'Sluja nyanıa -Zezu

(Mk 15.16-20; Zn 19.2-3)

27 Pilatı 'sluja kwaa -Zezu dudu 'wlulapilinyo -budunwee. 'Sluja weee bibeaa,

28 'in wa yia o -bana 'wusa, 'in wa yia o 'naa zalı 'wupla.

29 Toun, wa maa 'wia -kloo, 'in wa yia we o 'wluo -pla, 'in wa yia gblee o liliso 'wu zu. Wa 'sibhli 'kukulu o 'yu, 'in wa yia o nyanı. 'In wa nee: «Zuifuu 'wlulapilinyo, -na fuu!»

30 'In wa yia o -dle -gu slu. Wa 'bhua gblee 'wu, 'in wa yia we o 'wluo 'pa.

31 Da wa bhıa o nyanıe, 'in wa yia o 'naa zalı 'wusa, 'in wa yia o 'dee -bana o 'wupla, 'in wa -yo o yia mnı wa 'ka o su -gu lakulu.

-Zezu wa kulva su -gu la

(Mk 15.21-35; Lk 23.26-43; Zn 19.17-27)

32 Da wa 'tlaa 'gbe, 'in wa -yo Silenıyu 'Simoo yia gbeli. 'Sluja nee o -yla -gla nya nu, o 'bhu -Zezuu su 'wu.

33 'In wa yia da yabhlo wa laa zuifuweli 'wu Golgota nıni, we ji -wa nu, 'wluu 'kuaa da.

34 -Bha 'sluja 'nyea -Zezu nu -we lu wa palıa kalı -nyakpo. -Zezu 'yia we 'nwe, o 'ni we 'ma.

35 Wa yia o su -gu lakulu, 'in wa yia -nıgbı 'pa, -we wa 'kaa 'yi -bhlo -bhlo o -bananya glaaa 'gbu.

36 Toun, wa yia -bha ladi, wa 'ka o 'yliyoo.

37 -We ka 'gbu wa yia o 'bha, wa ka we celı, 'in wa yia we o 'wlubita lakulu:

-O MIA DA

ZUIFUV 'WLULAPILINYO -ZEU -WA
38 Wa ka 'ya 'wienya 'so su -gu lakulu o kwesi. 'Yabhlo mı o lilisolu, 'in -gudu mia o kopesolu.

39 -Wa plııa -bha, 'wlu wa bitea, 'in wa vela -o,

40 wa nee: «-Mı, -mı gbaa -ın 'ka -Lagobudu 'kadu -wlo, 'in -ın 'ka we 'subha 'yılı ta 'wu nı, -sa -na 'de gbu 'wu. Nu, -ın -ka -Lagoo 'Yu nya -mı, -ın 'bhu su -gu -ın 'ka lasibhli.»

41 'Sa -bhlokpade, -Lagobubonyaa -cian klaa, -Lagoo titee gwesanya klaa, we -yo Zuifuu nyuma kpası nyanıa o, wa nee: «O ka nyuma talıa pue,

42 o 'ni -sleen mneni o 'ka o 'de pue. *Izlaelu 'Wlulapilinyo o -mia yi? We -ka 'sa -mı, o 'bhu su -gu o 'ka lasibhli, 'in -a 'ka o dli -gu zu.

43 'In o nee: «In mı -Lagoo 'Yu nya.» Nu, -de -Lago yi nınu, o 'ka o gbu 'wusa, -bha -a yia 'yia.»

44 'Sa -bhlokpade, 'wienya, -wa wa kulıa su -gu la o kwesi, -maa vela o.

-Zezuu thda

(Mk 15.33-41; Lk 23.44-49; Zn 19.28-30)

45 'Ylu 'ka -glonyıdı nınia yi, nikpise kpaa dudu weee -gu, we li 'lelı ta.

46 We bhıalıda -Zezu 'kpıa 'wu 'titee, o nee: «Eli, Eli, lama sabakatani?» -Muu ji -wa nu: na -Lago, na -Lago, lee -lu ka 'gbu -ın yi 'mı 'bı 'bhıa?

47 Nyuma talıa -wa mia -bha, -wa 'nua we, wa nee: «O mı Elii lada!»

48 Wa 'yabhlo 'bhua -fuu 'wv -gwagwie nya, o faa we kalo nu lv, 'in o yia we gblee 'yliya 'wv zv, 'in o yia we o ηwe -yodl o 'ka 'ma.

49 Nu, wa tɔlv nɛɛ: «-In wv -slɔ. -De Elii yi yi -mɔɔ 'ka o gbu 'wvsa, -a 'ka -bha 'yɪ!»

50 -Zezu yia 'wvɔpɪ lv 'tɪtɛɛ, 'in o yia tlɪ.

51 -Bha -bhlokpade, 'naa bɪzɪa -Lagɔbudu 'kadɔ zɔ bhliia 'wvɔlaylie we nyɪdɪ -mɔ yalɪ tɪklɪ, 'in we yia zɔ nyni. Dɔdɔ yia zuklu, 'in tɔkpanya yia 'wvɔyla.

52 Gbawla yia ηwe -kalɪ, 'in -Lagɔnyima tɔlv -wa tɪa, 'in wa yia tɪtlɪnya glaa 'wvɔɔ.

53 'In wa yia wa gbawla 'wvɔtla. Da -Zezu -sɔa tɪtlɪnya glaa 'wv, wa mɪa -Zeluzalemɔ, 'in nyima duun yia wa 'yɪ.

54 *Wlɔmv -slɔja glɔ gbuu 'yugalɪnyɔ -yɔ o 'slɔja, -wa mɪa -Zezu 'yliyɔzɔda, wa 'yɪa dɔdɔ zukluda we -yɔ -lu weee -we 'plɪa, 'in wa yia nyanɔ nu, wa nɛɛ: «-Lagɔɔ 'Yɪ o -mɪa 'pɪɛɪn!»

55 'Nɔwɪ -duun mɪa -bha, -wa kwaa -Zezu yoo Galilee, 'in -wa pia o -yla, wa 'yɪgbe -mɔ 'pɪ, -zugba wa yla.

56 Wa glaa, Magɪdala -ηwnɔ Malii klaa, *Zake -yɔ *-Zɛzɛfv 'nyaa Malii klaa, we -yɔ Zebedee 'yuaa 'nyaa mɪ -bha.

*Alimateyu *-Zɛzɛfv faa -Zezu gbawla 'wv*

(Mk 15.42-47; Lk 23.50-56; Zn 19.38-42)

57 Jibhe mɪa zɔda, 'in Alimategbe 'wvɔ 'ηɪmɪnyɔ yabhlo wa laa *-Zɛzɛfv, 'in -mɔɔ yia yi. Nu, -mɔɔ mɪ -Zezuu 'bɪnɔnyɔ nya.

58 O mɪa Pilatɪ -gbɛ, 'in o yia -mɔɔ -Zezu 'kwie -zlalɪ. Tɔvɪn, Pilatɪ yia o 'yoo 'nyɛ o -yɔ we 'ka mɪ.

59 O 'bhua -Zezuu 'kwie 'wv, 'in o yia we 'naa lolu -yɔ zv.

60 'Bhɔka -we wa 'bhluu tɔkpa 'wv o 'dɛɛ -yla, we nɔkplɛ o faa wee 'kwie. We 'bɪgɔ, o glipea tɔkpa -boklo 'kadɔ, o klaa gbawla ηwe, 'in o yia mɪ.

61 Magɪdala -ηwnɔ Malii -yɔ Malii -putu -dɪ -bha gbawla 'yɪ la.

'Slɔja -kva -Zezuu gbawla ηwe

62 Zɪ -ka zɪ, mɔ -wa *Nyapɛylɪ. -Lagɔbɔbɔnyaa -cian -yɔ Falizɪnyima yia Pilatɪ -gbɛ mɪ.

63 Wa nɛɛ: «-Amɪaa -kanyɔ, -we o yokanyɔ nɪ gbaa, -zugba o -ga 'yliyɔ, -amɪaa dɪ ka we -gɔ lasibhli. O nɛɛ: <'Yɪ 'sɔ, we tanɔ nya, na yia tɪtlɪnya glaa 'wvɔɔa.»

64 We 'dɛɛ 'gbɔ, -na zukpa -wa, tie -na 'slɔja, wa 'ka o gbawla ηwekɔ tɪklɪ 'yɪ ta. Wa -ka 'sa nu, o 'bɪnɔnyɔ 'nɪ mneni wa 'ka o 'kwie yɪ, 'in wa 'ka gba nu, o ka tɪtlɪnya glaa 'wvɔɔ. We 'nɪ -mɔv, yɔ -mɔmɔ wa yia tɔbhɔa, we -nyu 'yɪ we -zi tɪanɔ.»

65 Pilatɪ nɛɛ: «'Slɔja nɪ, sa a -ka we ηwekɔkɔv mneni, a mɪ a 'ka 'sa we ηwekɔ.»

66 Tɔvɪn, wa yia mɪ wa 'ka gbawla ηwekɔ. Tɔkpa -we mɪa we ηweɛ, 'in wa yia we -yɔ 'pa, 'in wa yia -bha 'slɔja 'yɪgbeli, wa ka we 'yliyɔzɔ.

28

-Zezu -sɔa tɪtlɪnya glaa 'wv

(Mk 16.1-11; Lk 24.1-12; Zn 20.1-10)

1 Nyapɛylɪ 'plɪa, dimasɪ zɔkpe -papa, Magɪdala -ηwnɔ Malii -yɔ Malii -putu yia gbawla -gɔ mɪ.

2 Tɔvɪn, 'in dɔdɔ yia zuklu sa -gligli. -We ka gbɔ -wa, Jeitapɛɛ 'anzɪ 'bhɔa yalɪ, mɔ 'sibhliia la, we glipea tɔkpa -boklo 'kadɔ, 'in we yia we gbawla ηweɛ -sa, 'in we yia we -gɔ ladɪ.

3 Sa 'nyu 'kaa 'yɪka 'pa, 'sa we 'klɔ mɪa, 'in we 'wv -bana lia 'pain 'pain.

4 Waa 'slɔja nɔa nyanɔ, -zugba wa telɪa, 'in wa yia bhli tɪtlɪnya 'bhisa.

5 Nu, 'anzɪ nɛɛ 'ηwnɪ -yla: «A 'na nɔvɔ nyanɔ -nɪ. In -yɪ we 'jɪ nu, -Zezu -o wa kɔlvɔ *su -gɔ la, o da a mɪa -talɪda.

6 O 'nɪ -seli -mɪ. Sa o gbaa, o ka tɪtlɪnya glaa 'wvɔɔ, o -ga 'yliyɔ. A yɪ, da o pia zɪmɛ la, a 'ka -bha 'yɪ.

7 A mɪ -gwagwie nya, a 'tɔlv o 'bɪnɔnyɔ nu, o ka tɪtlɪnya glaa 'wvɔɔ, o ka aɪn 'yugalɪ Galilee. -Mɔ a yia o 'yɪa. Nu, 'mɔ in gbaa dɛ aɪn -yla.»

8 Wa 'bhɔa gbawla -yɔ slɔɪ, wa mɪ nyanɔ nɔda, -zugba 'mɔna 'kadɔ mɪ

wa dli 'wv. 'In wa yia mni -gwagwie nya, wa 'ka -Zezuu 'binɔnya 'di -sali.

⁹ Tɔɔn, 'in -Zezu yia wa yoo yi, ɔ nɛɛ wa -yla: «Ka 'yuo 'pa!» Wa bea ɔ -yɔ, 'in wa yia ɔ bhu lakpa, 'in wa yia ɔ 'ylimani.

¹⁰ 'In ɔ nɛɛ wa -ylae: «A 'na nɔnɔ nyanɔ -ni, a mni, a gba na bhelia -yla wa mni Galilee, -mɔ wa yia 'mi 'yia.»

'Di 'slɔja -saa

(Mt 27.62-66)

¹¹ Da waa 'ɲwɔni mia -slɔ 'yloogblo, 'slɔja -wa -kɔa gbawla ɲwe, 'in wa tɔlɔa yia 'gbe nɔkplɛ lɔmni. -We weee 'plia, 'mɔ wa gbaa -Lagɔbɔbɔnyaa -cian -yla.

¹² -Maa -yɔ nyɔma kpasɔ gbelia 'wlu, 'in wa yia weli -bhlo bhlɔ. Wa 'nyɛa 'slɔja 'gwezi -zlo,

¹³ 'in wa nɛɛ: «-We a 'kaa gba ni, mɔ ni da: «Nu, sabɔ, da -a mia 'ylaa 'wv, 'in ɔ 'binɔnya yia yi, 'in wa yia ɔ 'kwie yli.»

¹⁴ Nu, ɔɔ dɔdɔv 'wlulapɔlɔnyɔ -ka we 'nɔ, -we -a 'kaa gba, -a -yi we. Gbɔ 'na 'ka aɔn yli.»

¹⁵ 'Slɔja -yɔ wa 'gwezi mni, -we wa gbaa wa -yla, mɔ wa nɔa lɛ. Wee 'di wa zɔa 'slɔja, 'in we yia lamneni Zuifɔv -gbɛ. -Zɛɛn yli nya, wa mi -slɔ we gbada.

-Zezu -slolua ɔ 'dɛ ɔ 'binɔnya 'klɔ

(Mk 16.14-18; Lk 24.36-49; Zn 20.19-23; Lngb 1.6-8)

¹⁶ ɔ 'binɔnya kugbua lɛ -bhlo mni Galilee, -gɔgɔ -we -Zezu -slolua wa 'klɔ, 'mɔ wa -gblaa.

¹⁷ Wa 'yia -Zezu -yɔ, 'in wa yia ɔ 'ɲni -mni. Nu, wa tɔlɔa lɔa dli.

¹⁸ -Zezu bea wa -yɔ, 'in ɔ nɛɛ: «-Lagɔ ka 'mi 'tite weee 'nyɛ yali -yɔ dɔdɔ -gv.

¹⁹ A mni laga -dɔdɔ weee -gv, a -zeli -mɔ -nyɔma na 'binɔnya. A batizee wa 'nyu nya, Dide klaa, 'Yu klaa, we -yɔ Zuzu 'Pɔpa, wa 'ɲni nya.

²⁰ Tite weee in 'nyɛa aɔn, a -slolu wa we 'nɔɲwezuve. A yibheli we 'ji nu, in -yɔ aɔn 'sɔ mi 'yli weee nya, 'in dɔdɔ 'kaa labhu.»

Maliku 'sebhε Sa Maliki gbaa -Zezuu gbuzonu gbυ

Nu, nyima -wa cεlia -Zezuu -gυgbυ, Maliki -wa wa tianυ. Ɔmɔ klaa, *Pɔlu klaa, we -yɔ Banabasi, ma nυa lubho dabudu. Wa ka Maliku -gυgbυ cεli -Zezuu tietienyaa lenυgbunyaa 'sebhε 'wυ. Ɔ 'sebhε 'wυ, ɔ 'yibha ɔ 'ka tia -Lagonyima -Zezu -slolu, 'in -we ka 'gbυ we mɪ yaa nu, -Zezu tli tεin, ɔ 'ka we 'ji wa -yla gba.

-We 'kaa lenυ, 'mυ 'Zan *-Batisi gbaa

¹ -Lagɔgbυ -we gbaa -Lagɔɔ 'Yu -Zezu *Klisu gbυ, we gwedida nɪ.

² *-Lagɔgbυ -falɪpanyɔ *Ezaii cεlia ɔ 'sebhε 'wυε:

«Nu, -Lagɔ nεε:

«-Mɪ 'yu na paa na *tietienyɔ yoo ɔ 'ka -na 'yoo -yɔmnazi.»

³ Nyime yabhlo 'kpia 'wυ -mɔ da bebleε, ɔ nεε:

«Nu, a mnazi Nyimaa -Kanyɔɔ 'yloogbυ -yɔ.

A nu 'yoo tiklu ɔ 'yu.» »

⁴ 'Sa wa 'yia *Zaan -yɔ -mɔ da bebleε, -zugba ɔ batizee nyima 'nyu nya, ɔ kpɪ 'wυ nu, «A 'bhiti dli, a yi in 'ka aɪn batizee, 'in -Lagɔ 'ka amiaa gbunyii 'wuti.»

⁵ Zudee -dudu -gυ -nyima weee -yɔ *-Zeluzalemu -nyima weee yia Zaaan -gbε. Gbunyuu, -we wa nυa lε, 'mυ wa gbaa -zejila 'wυ, 'in ɔ batizea wa, Zudeen nyu lu.

⁶ Nu, ɔɔ Zaan mia, ɔ 'wυ -bana mɪ *-nyɔmεε nyani nya, 'in ɔ -cesli mia numεε ku nya. Luυ 'kpɪ -yɔ -gangan ɔ lia.

⁷ Ɔ 'kpia 'wυ, ɔ nεε: «Nyime -ɔ yia 'mɪ 'bɪ yia, ɔ 'tite -zi na -nυ. In 'nɪ we 'klu -ka in 'ka 'wukwli, 'in in 'ka ɔ -sakwlaa 'llukpe -blo.

⁸ 'Nyu nya -amɪ na batizea aɪn. Mɔ yia aɪn batizea -Lagɔɔ Zuzu 'Popa nya.»

Zaan batizea -Zezu
(Mt 3.13-4.11; Lk 3.21-22, 4.1-13)

⁹ -Bha -bhlokpade -Zezu 'bhυa Nazaret Galilee -dudu -gυ, 'in Zaan yia ɔ batizee Zudeen nyu lu.

¹⁰ -Zezu 'tlaa 'nyu lu, tɔun, ɔ yia -Lagɔɔ 'gbe -yɔyɪ ηwe -kalida. 'In -Lagɔɔ Zuzu -ɔ 'wlu -kpakun, -mɔɔ yia -Zezu -gυ lasibhli. 'In wa yia weli yabhlo 'bhυa -Lagɔɔ -gbε 'nυ, we nεε:

¹¹ «Na 'Yu -in -mia, in -kali -na ze. -Mɪ in 'nyεa na dli weee yoo.»

¹² Tɔun, -Lagɔɔ Zuzu yia -Zezu da bebleε 'sulu.

¹³ Ɔ li -mɔ 'yli glυ 'sɔ, 'in *-Saatan yia ɔ layla, -zugba -Zezu mɪ -mɔ -fliinuma glaa, 'in 'anzɪnya yia ɔ 'wusa.

-Zezu laa zibhibhanya -mnυa
(Mt 4.12; Lk 4.14-15, 5.1-11)

¹⁴ Wa ka Zaan -kaslu 'wupa 'bhie, -Zezu yia Galilee -dudu -gυ mɪnɪ. Ɔ nynia -mɔ, 'in ɔ yia -Lagɔgbυ gbagbie bhli.

¹⁵ Ɔ nεε: «'Yli -we -Lagɔ -saa -bha, we ka nyini. *-Lagɔɔ nyimaa 'wlulapɪ bhla ka cɪpa. A 'bhiti amiaa dli. A zu -Lagɔgbυ dli -gυ.»

¹⁶ -Zezu mɪ Galilenyu kwesi 'plida, 'in ɔ yia 'Simɔɔ -yɔ ɔ bheli Andlee 'yɪ. Wa mɪ -bha wa 'sowli 'nyu lu vitelida. Nu, zibhibhanya wa -mia.

¹⁷ -Zezu nεε wa -ylae: «A yi 'mɪ 'bɪ, sa a kpaa zibhi, in 'ka 'sa aɪn nyimaa 'ylibɪlanɔnɔnya -zeli, 'in a 'ka wa 'mɪ 'bila.»

¹⁸ Tɔun, wa tia -bha wa 'sowli, 'in wa yia ɔ 'bɪ mɪnɪ.

¹⁹ Ɔ bea 'yu -se, 'in ɔ yia Zebedee -yɔ ɔ 'yua *'Zake -yɔ *Zaan -yɔyɪ, -zugba wa mɪ wa 'sowli mnazida, -mɔ 'glυ 'wυ.

²⁰ Ɔ laa wa, 'in wa yia -bha wa dide -yɔ ɔ lubhonɔnya ti, -mɔ 'glυ 'wυ, 'in wa yia ɔ 'bɪ mɪnɪ.

-Zezu vua zuzu 'nyuu
(Lk 4.31-37)

²¹ -Zezu -yɔ ɔ *'binɔnya mɪnɪ Kapernaumu *Nyapeyli nya, 'in ɔ yia wa gbυ -slolu *-Lagɔbudu zɔ.

²² Ɔ gbagba weli ka wa ηwegaga -subhali. Nu, ɔ 'nɪ wa gbυ -slolu -Lagɔɔ titee gwesanya 'bhisa, se -we -Lagɔ 'nyεa ɔ, we nya ɔ -slolua wa gbυ.

23 Tɔɔn, nyɛ yabhlo, zuzu 'nyuu kpaa, 'mɔ wa 'yia -yɔ -mɔ -budu zɔ, 'in ɔ yia 'wɔkpɪ.

24 ɔ nɛɛ: «-Mɪ, Nazaletɪyɪ -Zezu, -naa lɛɛ -gbɔ pɪlɪ na gbɔ 'wɔla? -Amɪaa lasasɛɛ 'gbɔ -in yia yi yi? In -yi -mɪ ɲwɛɛ ɲwɛɛ: -Lagɔɔ -Mɔwɔɔnyɔ ɔ tiea, 'mɔ -in -mɪa.»

25 -Zezu yia we, we ɲwɛɛ labhali -gla nya: «'Mu ɲwɛ! 'Bhɔ ɔ 'wɔ.»

26 Tɔɔn, 'in we yia ɔ lazuklu 'tɪtɛɛ, 'in we yia ɔ 'wɔtla 'wɔkpɪkpɪ nya.

27 ɲwɛgaga yia wa 'dɛ weɛ sɔbha, 'in wa yia la 'yɪbhali yɪbhaliɛ: «Aya! Lɛɛ gbɔ nɪ daa? Wɛlɪ -lolu ɔ slolua nyɪma 'tɪtɛ nya. Nɪ, ɔ pɪlɪ zuzu 'nyii 'wɔlu la, 'in we zɔa ɔ 'nɔɲwɛ.»

28 -Bha -bhlokpade ɔ 'ɲmɪ mnenia Galilee -dɔdɔ -gɔ la.

-Zezu jipea guzɔnyaa -zlo (Mt 8.14-17; Lk 4.38-41)

29 Wa 'tlaa tɔɔn, ɔmɔ klaa, 'Zake klaa, we -yɔ Zaan, wa yia Andlee -yɔ 'Simɔɔɔ -buduɲwɛɛ mɪ.

30 Wa 'kaa -mɔ nɲni, -zugba 'Simɔɔɔ ɲwɔɔɔ 'nyaa mɪ lapɪda. ɔ ku -su. Wa yia we -Zezu -yla gba slɔ.

31 ɔ bɛa ɔ kwesi, 'in ɔ yia ɔ sɔ -yɔ ɔ 'wɔbhulu, 'in ɔ kusulo yia ɔ -gɔ 'bhɔ. 'Bhie, ɔ yia wa -yla pipie bhli.

32 Jibheza, da 'yɔ bhli, 'in wa yia guzɔnyaa -yɔ nyɪma -wa zuzu 'nyuu mɪa 'wɔ -Zezuu -gbe -la.

33 'In, -zɔɔ -nyɪma weɛ yia -bha weɛ -buduɲwɛɛ 'wɔlɔgbeli.

34 ɔ yia nyɪma, -wa kaa guu 'yɪ -bhlo -bhlo -yɔ jipe, 'in ɔ yia zuzu 'nyii duun vu. Nɪ, -ɔ ɔ -mɪa, zuzu 'nyii -yi we, we 'dɛɛ 'gbɔ ɔ 'nɪ ɲwɔnu we 'ka gba.

-Zezu 'plɪa Galiledɔdɔ weɛ -gɔ (Lk 4.42-44)

35 Zɪgɔ -papa, 'in -Zezu yia 'wɔsɔ, 'in ɔ yia -flii mɪ. -Mɔ ɔ bhuhhoea -Lagɔ.

36 'Bhie, 'Simɔɔ -yɔ ɔ -lima yia ɔ 'yilibɔnɔnɔ mɪ.

37 Wa 'yɪa ɔ, wa nɛɛ ɔ -yla: «Nɪ, nyɪma weɛ mɪ -mɪ -yɔ layɪbhada.»

38 ɔ nɛɛ wa -yla: «-A mɪ 'ya da -putu, kwesi -gbenya 'wɔ, in 'ka -mɛmɛ -Lagɔgbɔ gba. Nɪ, we 'gbɔ in yia yi.»

39 ɔ yia Galilee -dɔdɔ weɛ -gɔ 'plɪ, -zugba ɔ gba -Lagɔgbɔ -Lagɔbudunya zɔ, 'in ɔ vu zuzu 'nyii.

*-Zezu jipea *sɔlibhanyɔ (Mt 8.1-4; Lk 5.12-16)*

40 -Bha *sɔlibhanyɔ -bhlo bɛa ɔ 'yu, 'in -mɔɔ yia 'kukulu 'sibhli. -Mɔɔ nɛɛ: «-Na zukpa -wa. We -ka -mɪ dɔdɔ nanɪ, -in mneni -in 'ka 'mɪ jipe.»

41 -Zezu 'yɪa ɔ nyazɪ, 'in ɔ yia ɔ kwɛzi, 'in ɔ nɛɛ: «We nanɪ 'mɪ dɔdɔ we 'ka -mɪ -yɔ 'bhɔ.»

42 Tɔɔn, 'in we yia ɔ -yɔ 'bhɔ, 'in ɔ yia 'pɔ.

43 -Bha ɔ gbaa ɔ -yla 'klɔ 'cɪcɪ nyɛ:

44 «-In -ka mɪ nɪ, -in 'na -sali we 'dɪ nyɛ yabhlogbɔɔ -nɪ. Mɪ -na 'dɛ *-Lagɔbɔbɔnyɔ 'klɔslolua. 'In, -we *Moizɪ gbaa nyɛ -ɔ -ka 'pɔ -ɔ 'nyɛ -Lagɔ, -in wla we, wa 'ka we 'jiyibheli nɪ, *sɔli ka -mɪ ku 'wɔ 'bhɔ.»

45 ɔ nyɛ mɪa, 'in ɔ yia we gba nyɪma weɛ -yla. We 'dɛɛ 'gbɔ -Zezu 'nɪ 'masɛɛn mneni ɔ 'ka 'gbe nɔkpɛ pla. -Mɔ ɔ -dɪa -flii la, -zugba wa bhɔ da weɛ, wa yi ɔ -gbɛ.

2

-Zezu jipea zɔlaslonyɔ (Mt 9.1-8; Lk 5.17-26)

1 'Yɪ 'sɔlɛ 'plɪa, 'in -Zezu yia Kapɛnaumɔ lɔ yi. Wa ka 'nɔ nɪ, ɔ mɪ -budu zɔ.

2 Nyɪma duun yia -mɔ gbɛli. Wa -zu 'wɔ -bhaa 'gbɔ, tɔlɔa 'nɪ mneni wa 'ka 'yɪlɔgbɛda 'yɪ -bha -buduɲwɛɛ. 'In, -zugba ɔ gbaa wa -yla -Lagɔwɛlɪ.

3 'In nyɪma -yɔ zɔlaslonyɔ yia yi. ɔ mɪ nyɪma -mɔɔa kwɛɛ 'sowli 'wɔ.

4 Nyɪma -zu 'wɔɔ 'gbɔ, wa 'nɪ mneni wa 'ka ɔ -Zezu 'klɔslolu. We 'dɛɛ 'gbɔ wa -gblaa -budu 'wɔlu, wa 'fitea -bha, 'in wa yia -bha ɔ zɔlaslonyɔ -lali, -zugba ɔ mɪ 'sowli 'wɔ.

5 -Zezu 'yɪa nɪ, wa ka ɔ dɪ -gɔ zɔ, ɔ nɛɛ ɔ zɔlaslonyɔ -yla: «Na 'yu, in ka -na gbɔnyii 'wɔtɪ.»

6 -Lagɔ titee gwesanya tɔlɔa -dia -bha la, -maa nɛɛ -maa 'dɛɛ dɪ zɔɛ:

7 «Lɛɛ -lu ka 'gbɔ nyɛ -mɔnɪ gba 'sa sa? -Lagɔ ɔ vɛlia. -Lagɔ -bhlogbɔɔ

mnenia ɔ 'ka nyimɛɛ gbonyii 'wɔtɪ. We 'nɪ mɔvʔ»

⁸ In gbu -we mia wa 'wlukɔɔn, -Zezu yibhelia we, 'in ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «Lɛɛ -lu ka 'gbu a pɔpali sa dɪ laa?

⁹ In 'ka gba: «In ka -na gbonyii 'wɔtɪ, -mɔv -kalia -yɔ yaayɪ, in 'ka gba: «-Sɔ 'wɔ, 'bhu -na 'sowli 'wɔ, mɪ -budunwɛɛ -mɔv -kalia -yɔ yɪ?

¹⁰ A yibheli we 'ji nɪ, ɔɔ *Nyimɛɛ 'Yu ka se dɔdɔ -gɔ, ɔ 'ka nyimaa gbonyii 'wɔtɪ.»

¹¹ -Bha ɔ gbaa ɔɔ zɔlaslonyɔ -yla: «-Sɔ 'wɔ, -in 'bhu -na 'sowli 'wɔ, mɪ -budunwɛɛ.»

¹² Tɔɔn, nyima weee mɪ ɔ ylada, 'in ɔ yia 'wɔsɔ. ɔ 'bhua ɔ 'sowli 'wɔ, 'in ɔ yia mɪ. We sɔbhalia nyima nɔwɛgaga, 'in wa yia -Lagɔɔ 'nɪ -mɪnɪ, wa nɛɛ: «-A -ka bhaa 'wɔ, -a 'nɪ -slɔ 'sasɔkpa -gbu -mɪnɪ da 'yɪ.»

-Zezu laa Levii

(Mt 9.9-13; Lk 5.27-32)

¹³ -Zezu mɪa lɔ, -mɔ 'nyu kwesi, 'in nyimaa -zlo yia ɔ 'bɪ yɪ, -zugba ɔ slɔlua wa gbu.

¹⁴ ɔ mɪ 'plɪda, 'in ɔ yia Alifee 'yu Levii -yɔyɪ, -mɔɔ -dɪ 'gwɛzisabudu zɔ la. 'In ɔ nɛɛ ɔ -ylaɛ: «Yɪ 'mɪ 'bɪ.» *Levii -sɔa 'wɔ, 'in ɔ yia ɔ 'bɪ mɪ.

¹⁵ -Zezu -yɔ ɔ 'bɪnɔnya mɪ lida *Leviii -budu zɔ, -zugba *nisɔn -gwɛzisanya -yɔ gbonyuuu kwe -cian tɔlua mɪ 'ya wa glaa. Nɪ, -maa -zu 'wɔ, 'in wa mia ɔ 'bɪ.

¹⁶ -Lagɔɔ titee gwesanya 'yɪa -Zezu -yɔ nisɔn -gwɛzisanya -yɔ gbonyuuu kwe -cian nya lida, 'in wa nɛɛ ɔ 'bɪnɔnya -yla: «Lɛɛ -lu ka 'gbu ɔ -yɔ nisɔn -gwɛzisanya -yɔ gbonyuuu kwe -cian lia?»

¹⁷ ɔ 'nɔa we, ɔ nɛɛ wa -yla: «Nyima -wa -yalia, wa'a mɪ -dɔtlɔɔ -gɔ. Nɪ, guzɔnya mɪa -dɔtlɔɔ -gɔ. Nɪ, in 'nɪ nyima tɪklɪ laa yɪ, gbɔkpua -nyima in yia laa.»

-Zezu -yɔ 'sun

(Mt 9.4-17; Lk 5.33-39)

¹⁸ Zaaan 'bɪnɔnya -yɔ *Falizinyima mɪ 'sun 'wɔ, 'in wa yia -Zezu layibhaa mɪ. Wa nɛɛ ɔ -yla: «Lɛɛ -lu ka 'gbu Zaaan 'bɪnɔnya -yɔ Falizinyima mɪ 'sun

'wɔ, 'in -nanɔv 'bɪnɔnya 'nɪ 'sun 'wɔ -mia?»

¹⁹ -Zezu yia we 'bɪgɔpaliɛ: «'Nɔwɔɔ kwa zɪ, ɔ 'lowlii -lima mneni wa 'ka lililu tɪ ɔ 'lowlii 'yibadu? -Innya, we 'nɪ 'sa -mɪ. ɔ 'lowli -ka -bha -mɪ, wa 'nɪ mneni wa 'ka 'sun pla.

²⁰ Nɪ, 'yɪ yabhlo yia nynia, 'in wa saa wa 'nɔwɔɔ 'lowli glaa. -Mɔv zɪ wa plaa 'sun.

²¹ «Nɪ, -bana sua -ka yla nɪ, nyimɛ -ka we pipɛda -mɪ, ɔɔ zɔ we ylada 'naa lolu. ɔ -ka 'sa we nɔ, 'in 'naa lolu gbizea -bana sua 'wɔ, 'in we ylada ylimania 'wɔla.

²² «Nɪ, wa'a palɪ nɔ lolu *bala sua 'wɔ. Wa -ka 'sa nɔ, 'in nɔ lolu wlaa wee bala, 'in we 'dɛ 'sɔ nyumoa. Nɪ, nɔ -lolu kaa bala lolu.»

-Zezu -yɔ Nyapɛylɪ

(Mt 12.1-8; Lk 6.1-5)

²³ *Zuifɔv Nyapɛylɪ yabhlo nya, -Zezu mɪ blekpaa 'plɪda, 'in ɔ 'bɪnɔnya yia bleya -kwakwie bhli 'yoonwɛ -yɔ.

²⁴ -Bha Falizinyima gbaa ɔ -yla: «-We -amɪaa tite gbaa wa 'na nɔnɔ Nyapɛylɪ nya lɛ -nɪ, lɛɛ -lu ka 'gbu -na 'bɪnɔnya nɔ we lɛa?»

²⁵ ɔ nɛɛ: «Da *-Davidɪ 'nɪa -lu -ka, 'in nɔwɔ mia ɔ -yɔ ɔ nɔnɔnya 'bhada, -we ɔ nɔa lɛ, a 'nɪ -slɔ we zɛlu?»

²⁶ *-Lagɔbɔbɔnyaa -kanyɔ 'kadɔ Abiataa bhla, 'sa -Davidɪ plaa -Lagɔɔ bɔbɔbudu zɔ, 'in 'floo wa 'nyɛa -Lagɔ, wee 'floo mia nɪ, -Lagɔbɔbɔnya 'dɛkpɔa 'ka yaa we li, 'in -Davidɪ yia we li, 'in ɔ yia ɔ nɔnɔnyaa -nɔ wla.

²⁷ «-Lagɔ zɔa nyima Nyapɛylɪ, wa zɔzɔnɔv 'gbu ɔ yia we lala, we 'nɪ Nyapɛylɪ 'dɛkpɔaa 'nɔnɔwɛzɔvɛɛ gbu.

²⁸ We 'dɛɛ 'gbu, Nyimɛɛ Yu mia, mɔ -wa Nyapɛylɪ -Kanyɔ.»

3

Nyimɛ -ɔ ka sɔ 'kua

(Mt 12.9-14; Lk 6.6-11)

¹ -Zezu yia -Lagɔbudu zɔ pla lɔ, -zugba nɔkpasu ɔ ka sɔ 'kua ɔ mɪ -mɔ.

² -Wa mia -bha, -zugba wa wɔ 'saa -Zezu tenyii, -de ɔ yɪ nyimɛ jipe Nyapɛylɪ nya, 'in wa 'ka sa ɔɔ zɔa titee 'nɔnɔwɛ, wa 'ka we gbu ɔ 'wlu dɪ.

3 Ɔ nɛɛ ɔ ka sɔ 'kua -ylaɛ: «-Sɔ 'wɔ nyima weee -zejila 'wɔ.»

4 Tɔn, ɔ yia wa layɪbha: «Sa tite gbaa? We nɛɛ wa nɔ gbu -zɔnɔ lɛ Nyapɛylɪ nya yaayɪ, wa nɔ gbu 'nyuu lɛɛ? Wa pue nyimɛ yaayɪ, wa 'bha nyimɛ?»

'In -bha yia 'wɔtɔ bhlenyii.

5 Waa nyimaa nɔkplɛɛ 'ylinyunoo 'gbu -Zezuu dɪ yia 'wɔsɔ, -zugba ɔ ylaa wa 'cɛ dɪ nya. 'In ɔ nɛɛ ɔ ka sɔ 'kua -yla: «-Glo -na sɔ 'wɔ.» Ɔ -gloa ɔ sɔ 'wɔ, 'in we yia 'pɔ.

6 Falizinyuma 'tlaa, wa -yɔ *Ewloɔvɔ nyima yia ylɪ pla, wa yia gbu zɔ. Nɪ, wa 'ka 'klɪ 'yɪ, wa 'ka ɔ 'bha.

Nyimaa -zlo yia -Zezu 'bɪ

7 -Zezu yia 'nyuu ŋwɛ -yɔ mɪ, ɔ -yɔ ɔ 'bɪnɔnya 'sɔ. Nyimaa -zlo yia ɔ 'bɪ, Galilee klaa, Zudee klaa, we -yɔ Idumee dɔdɔ -gɔ wa 'bhua.

8 Tɔlɔa 'bhua -Zeluzalɛmɔ, tɔlɔa 'bhua Idumee -dɔdɔ -gɔ, dɔdɔ -we mɪa Zudeɛn nyu lɔvɔ, tɔlɔa 'bhua we -gɔ, tɔlɔa 'bhɔ 'yaa Tɪlɪ -yɔ Sɪdɔɔn kwesi gbe 'wɔ. Nɪ, wa 'nɔa ɔ lɛnɔgbu, 'in wa yia ɔ -gbɛ yi.

9 Ɔ nɛɛ ɔ 'bɪnɔnya -yla: «A mnazɪ 'glɔ yabhlo la 'mɪ -yla. Nɪ, nyimaa -zlo yi 'mɪ nɛnɛnɪ.»

10 Nɪ, ɔ ka nyima duun jipe, we 'dɛɛ 'gbu -wa kaa gu -yɔ, 'in wa suslua wa 'ka ɔ kwɛzɪ.

11 'In zuzu 'nyii -ka ɔ 'yɪ, 'in we kwlia 'wɔ ɔ 'yu, 'in we kpia 'wɔ: «Nɪ, -Lagɔɔ 'Yu -in -mɪa.»

12 'In ɔ gbaa we -yla 'klɔ 'cɪcɪ nya nɪ, ɔ ɔ -mɪa, we 'na gbaɪ we -nɪ.

-Zezu -saa -bha ɔ 'bɪnɔnya kugbua lɛ 'sɔ

(Mt 10.1-4; Lk 6.12-16)

13 -Mɔvɔ 'bɪgɔ, 'in -Zezu yia -gɔgɔ 'wlu mɪ, 'in nyima ɔ 'yɪbhaa, ɔ yia wa la. 'In -maa yia ɔ -gbɛ mɪ.

14 'In ɔ yia -bha nyima kugbua lɛ 'sɔ -sa, 'in ɔ yia -maa tie, -maa 'ka -Lagɔgbu gba.

15 'In ɔ yia wa 'tɪɛ 'nyɛ wa 'ka zuzu 'nyii vu.

16 Waa nyima kugbua lɛ 'sɔ, ɔ -saa -bha, wa ŋɪ nɪ: 'Simɔɔ, -mɔɔ -baŋɪ ɔ zɔa Pɪɛɪ, klaa,

17 Zebedeee 'yu 'Zake -yɔ -mɔɔ 'bɪsɔa -bheli wa laa Zaan klaa, -maa -baŋɪ ɔ zɔa Boanɛzɛsɪ, -mɔvɔ ji -wa nyima -wa 'wɔlɔa -dɛ, we -yɔ

18 Andlee klaa, Filipɔ klaa, Batlemii klaa, Matie klaa, Toma klaa, Alifeee 'yu 'Zake klaa, Tadee klaa, 'gbee *lɔpanyɔ 'Simɔɔ klaa,

19 we -yɔ Zudasɪ Isikaliɔtɔ, nyimɛ ɔ wlaa -Zezu, 'in wa yia ɔ 'bha.

-Zezuu nyima yia ɔ 'bɪ

20 'In wa yia -buduŋwɛɛ mɪ lɔ. Nyima duun yi 'yaa wa -gbɛ yi, we 'dɛɛ 'gbu wa 'nɪ mneni wa 'ka lɪ.

21 Ɔ nyima 'nɔa da we, wa nɛɛ nɪ, -Zezu 'wlukɔvɔn ka -nyumɔ. 'In wa yia ɔ 'bɪ yi.

-Lagɔɔ titee gwesanya dɪla -Zezu gbu

(Mt 12.22-32; Lk 11.14-23, 12.10)

22 -Lagɔɔ titee gwesanya, -wa 'bhua -Zeluzalɛmɔ, wa nɛɛ: «*Bɛlizebulɪ ka -Zezu kpa, wee zuzu 'nyiii -kanyɔɔ 'tɪɛ nya ɔ vɔa zuzu 'nyii.»

23 -Zezu yia wa la, ɔ nɛɛ wa -yla gbuɔvɔ nine -papie nya: «Sa -Saatan 'ka we 'dɛ vɔa?»

24 Dɔdɔ -we ka -gɔ -nyima -ka tɔgɔda -mɪ wa 'dɛkpɔa nyɪdɪ, la wee dɔdɔ bhua.

25 'In -budu -bhlo ŋwɛɛ -nyima -ka -yɔwɔsɔsɔlɔda -mɪ, we 'na 'ka -gwɛɛ.

26 'In -Saatan -ka we 'dɛ -yɔwɔsɔlɔ, -zugba we ka we 'dɛ 'wɔdɪ, we 'na 'ka -gwɛɛ, we -nɔ ka -mɔ bhia.

27 «Nɪ, wa 'nɪ -slɔ nyimɛ 'tɪɛ gbuan, wa 'nɪ mneni wa 'ka ɔ -budu zɔ pla, wa 'ka ɔ 'gba labhu. Wa -ka ɔ gbuan 'bhie wa plaa ɔ -budu zɔ, 'in wa bhua ɔ 'gba la.

28 «In nɛɛ aɪn -yla gbuzɔnɔ saɛ: gbonyuu weee klaa, velɪɪnya klaa, -Lagɔ yia we 'wɔtɪa.

29 Nɪ, nyimɛ -ka Zuzu 'Pɔpa velɪ, -Lagɔ 'na 'ka ɔ -yɔgbu 'wɔtɪ. Gbonyuu -we 'nɪa bhloluda -ka, 'mɔ ɔ nɔa lɛ.»

30 -We ka 'gbu ɔ yi 'saa gbu nɪ gba, mɔ -wa nɪ: wa nɛɛ 'ya, zuzu 'nyuu ka -Zezu kpa.

-Zezuu nyima -zɔnɔ

(Mt 12.46-50; Lk 8.19-21)

³¹ -Zezuu 'nyaa -yɔ ɔ 'bɪsɔyua yia ɔ 'bɪ. Wa yia -budun_{wɛɛ} 'yɪgbe, 'in wa yia nyɪmɛ tie, -mɔɔ 'ka ɔ la.

³² Nu, nyɪma duun ka ɔ gbɛli, wa -dɪ -bha la. 'In -maa nɛɛ ɔ -yɪlɛ: «-Tali, nu, -na 'nyaa -yɔ -na bhɛlia 'yɪgbe 'pipee, wa mɪ -mɪ lada.»

³³ ɔ nɛɛ wa -yɪlɛ: «Nyɔɔ -wa na 'nyaa -yɔ na bhɛliaa?»

³⁴ ɔ yɪlɛ -wa -dɪa ɔ -yɔ la, ɔ nɛɛ: «-Wa mɪa da nɪ, ma -wa na 'nyaa -yɔ na bhɛlia.

³⁵ Nu, nyɪmɛ -ɔ nɔa -Lagɔɔ dɔmagbu lɛ, mɔ -wa na 'nyaa, mɔ -wa na bhɛli, mɔ -wa na bhɔlɔ.»

4

*'Mnɔpanyɔ -yɔ dɔdɔ
(Mt 13.1-9; Lk 8.4-8)*

¹ -Zezu bhɪlia nyɪma slɔlue 'ya lɔ -mɔ 'nyu kwesi, 'in nyɪmaa -zɔlɔ yia ɔ -gbɛ mɪnɪ. We 'dɛɛ 'gbu ɔ yia 'glɔ 'wɔgbɪa, 'in ɔ yia -mɔ ladi 'nyu -gɔ, -zugba nyɪmaa -zɔlɔ mɪ 'nyuu -gɔgɔ -gɔ.

² Gbɔɔ nine -papɛ nya ɔ -slɔlɔda wa gbɔ duun. ɔ mɪa wa -slɔlɔda, ɔ nɛɛ:

³ «A pɔ yukwɪ. Nu, kpaapanyɔ yabhɔ mɪnɪa 'mnɔ 'paa.

⁴ ɔ mɪa 'mnɔ 'mnɪda, 'in we 'yaa -zakpa -bhɔlɔ yia 'yoo ŋwɛ -yɔ bhɪli, 'in 'zɪanya yia we li.

⁵ Tɔlɔa bhlɪlɪa tɔkpa -dɔdɔ -gɔ, da bla 'nɪa -zu. Bla 'nɪ -bha -zuu 'gbu, we yia mɪ sa slɔ.

⁶ 'Yɔlɔ 'pɔa, we yia we -sɪɛ, 'in we yia yɛ, we somi 'nɪ -tlɔlɔlɔ 'gbu.

⁷ -Zakpa -bhɔlɔ slɔa -kpɔga glaa, 'in -kpɔga yia we -gɔ palɪli, 'in we yia we 'tuntnu. We 'nɪ 'ya yabhlogbɔɔ 'pa.

⁸ Tɔlɔa yia dɔdɔ -zɔnɔ -gɔ bhlɪli, 'in -mɔɔ yia mɪ, 'in we yia 'ylɪmanɪ, 'in we yia zɔ. We lakpa tɔlɔa wɪa 'ya glɔ -bhɔlɔ 'ya kugbua, tɔlɔa wɪa 'ya glɔ ta, 'in tɔlɔa wɪa 'ya glɔ gbu.

⁹ «-ɔ -ka 'nɔnɔ -yukwɪ 'wɪu -ka, ɔ 'nɔ we.»

*-We ka 'gbu -Zezu paa gbɔɔ nine
(Mt 13.10-17; Lk 8.9-10)*

¹⁰ Da nyɪma duun mnɔa -Zezu -yɔlɛ, -wa -tɔa -bha, 'in wa yia ɔ gbɛli we -yɔ ɔ 'bɪnɔnya kugbua lɛ 'sɔ, -maa yia wee gbɔɔ ninee 'jɪ layɪbha.

¹¹ ɔ nɛɛ wa -yɪlɛ: «-Lagɔ ka aɪn ɔ nyɪmaa 'wlɔlapɪlɪgbɔ -we mɪa zizɛda 'klɔslɔlɔ. Nu, wa tɔlɔa -wa'a nɔa -Lagɔɔ dɔmagbu lɛ, gbɔ weee -maa nɔa gbɔɔ nine sɔlɔ.

¹² We 'dɛɛ 'gbu:

«'In wa -ka yɪlɛda -mɪ,
wa'a 'yɪ la.

Wa -ka yukwɪ pɔda -mɪ,
wa'a 'nɔ we 'wɔla.

We 'nɪ yaa 'sa -mɪ nɪ,
'in wa 'bhɪtia wa dɪ,
'in -Lagɔ tia wa -yɔgbɔ 'wɔ.» »

¹³ 'In ɔ yia wa layɪbhaɛ: «A 'nɪ gbɔɔ nine -mɪnɪ 'wɔlanɔ 'lɛɛ, sa a 'ka we tɔlɔa 'wɔlanɔa?»

*'Mnɔpanyɔ gbɔɔ ninee 'jɪ
(Mt 13.18-23; Lk 8.11-15)*

-Zezu nɛɛ 'yɛɛ:

¹⁴ «'Mnɔya -we kpaapanyɔ 'paa, we 'wɔlɔ -Lagɔwɛli.

¹⁵ Nyɪma tɔlɔa 'wɔlɔ 'yoo ŋwɛ -yɔ, da -Lagɔwɛli bhɪlia. Wa -ka we 'nɔ tɔnɔ, 'in -Saatan yia, 'in we saa -mɔ -Lagɔwɛli wa faa wa dɪ zɔ.

¹⁶ 'Sa -bhɔlɔkpɛɛ tɔlɔa mɪa tɔkpa -dɔdɔ 'bhɪsa, da -Lagɔwɛli bhɪlia. -Maa -ka we 'nɔ, 'in -maa ŋwnua we gbɔ 'mɔna nya. 'In wee 'mɔna, we'e -gwɛɪ.

¹⁷ Nu, wee wɛli 'i fa somi -mɔ wa dɪ zɔ. Waa nyɪma mɪa, bhɪla -sɛɪɛ nya wa ŋwnua we -yɔ. 'In wa -ka wa sɪalɪda -mɪ, wa -ka wa 'klɪyɛ 'wɔpalɪda -mɪ -Lagɔwɛli 'gbu, 'in wa saa -Lagɔwɛli dɪ -gɔ.

¹⁸ 'In tɔlɔa mɪ -kpɔga 'bhɪsa, -we glaa -Lagɔwɛli 'mɪnɪa. Wa -ka we 'nɔ,

¹⁹ dɔdɔ -gɔ dɪlɔɛ klɛɛ, wa 'gwɛzi wa -dawli 'wɔnɔnɔɛ klɛɛ, we -yɔ wa dɪwɔnɔnɪlɔ, mɔnya palɪlɪa -Lagɔwɛli -gɔ, 'in we'e tɔnɔ.

²⁰ 'In tɔlɔa 'wɔlɔ dɔdɔ -zɔnɔ, da -Lagɔwɛli bhɪlia. Ma 'nɔa -Lagɔwɛli, 'in wa yia we -yɔŋwnu, 'in wee wɛli -we mɪa wa 'wɔ, 'in we yia tɔnɔ. We lakpa yabhɔ wɪa glɔ -bhɔlɔ 'ya kugbua, 'yabhɔ glɔ ta, 'in lakpa yabhɔ wɪa glɔ gbu.»

*'Napɛɛ gbɔɔ nine
(Lk 8.16-18)*

21 -Zezu nɛɛ wa -yla: «Nu, wa -yɔ 'napɛ -ka yi nɪ, 'lii zɔ wa faa we yi? -Solɔ zɔ wa faa we yi? -Innya: yaɪ wa dia we la, we 'nɪ mʊʊ?»

22 Nu, -lu -we mia zizeda, zɪ 'klɔ we yia 'tlaa. 'In -lu -we mia nikpise 'wʊ, -yɔ wa yia we 'yia.

23 -ɔ -ka 'nʊʊ -yukwli 'wlu -ka, ɔ 'nʊ we.»

24-25 'In ɔ yi 'yaa we 'bɪgʊpalɛ: «-We a 'nʊa da nɪ, a zʊʊ we dɪ zɔ la. -We a bhua 'wʊ, 'in a yɪbhɔʊa nyɪma, 'mʊ -Lagɔ yia 'wʊbhua ɔ 'ka aɪn yɪbhɔʊ. Nu, -lukanyɔ mia, ɔ -nʊ wa yia -gʊpalia, 'in we 'ka 'wʊzumanɪ. 'In nyɪmɛ ɔ 'nia -lu duun -ka, we -sɛɛ mia ɔ kwɛɛ, kwɛɛ wa yia we ɔ -saa.»

'Mnɔ gbʊʊ nine

26 -Zezu nɛɛ wa -yla: «-We -yɔ -Lagɔ nyɪmaa 'wlulapɪɛ 'wʊwɔʊa, mʊ nɪ: nyɪmɛ yabhlo 'paa 'mnɔ ɔ kpaa.

27 ɔ yi ylaa 'wʊ -mɪ sabɔɔ, ɔ yi 'yliyɔga zɪɔɔ, mɪ we mɪ, 'in we yɪmanɪa. 'In sa we mimnia 'wɔla, -zugba we yɪmanɪ, we naci 'nɪ ɔ dɪ zɔ -mɪ.

28 «Nu, dʊdʊ zʊʊa 'mnɔ. Tɪatɪa, we kpɪ tlaa. We kpɪ -ka 'tla 'bhie, we lakpa tlaa. We lakpa -ka 'tla 'bhie, we zalɪa.

29 We -ka zalɪ, 'in wa dia we -bhleka nya. -We ka gbʊ -wa, we -dɪdɪ bhla ka nyɪni.»

**-Lagɔ nyɪmaa 'wlulapɪɛ gbʊʊ nine*

(Mt 13.31-32; Lk 13.18-19)

30 -Zezu nɛɛ 'yae: «In 'ka aɪn -yla gbʊʊ nine yabhlo 'pa 'ya. Lɛɛ -lu -a 'ka -Lagɔ nyɪmaa 'wlulapɪɛ 'wʊpalia? Gbʊʊ nine -mʊmʊ nya -a 'ka wee gbʊ gbaa?

31 We 'wɔ su wa laa *mutadɪ, we 'ya. Wa -ka we 'pada -mɪ, we 'kienyi, we -zi dʊdʊ -gʊʊ su weee 'ya.

32 Wa -ka we glɔ nɪ, 'in we mia. We -ka 'yɪmanɪ 'kadʊ, 'in we zia su weee 'wʊ, we paa 'kɪya 'kadɪ, 'in 'zɪanya dia we zuzu 'wʊ la.»

Sa -Zezu gbaa nyɪma -yla

33 Wee gbʊʊ nine nu 'wʊwɔʊnɪ nya -Zezu gbaa wa -yla -Lagɔgbʊ. Sa wa 'kaa we 'wʊlanʊ.

34 We 'nɪ gbʊʊ nine -papɪɛ 'wʊbhʊ, ɔ ɔ gba gbʊ bhe. Nu, ɔ 'dɛ -bhlo -yɔ ɔ 'bɪnɔnya -ka ladɪda -mɪ, 'in ɔ gbaa we 'ji weee wa -yla.

-Zezu bɛɪa -pɪpɛ 'kadʊ zɔ *(Mt 8.23-27; Lk 8.22-25)*

35 Wee 'yɪ -bhlokpadeɛ jibheza, -Zezu nɛɛ ɔ 'bɪnɔnya -yla: «-A 'plɪɪ 'nyuu kakpe -putu -gʊ.»

36 Wa 'bhʊa nyɪma duun glaa, 'in -Zezu -yɔ ɔ 'bɪnɔnya yia 'glɔ 'wʊbhʊ. Da ɔ -dia la, 'glɔ tɔʊa mɪ ɔ kwesi.

37 Tʊʊn, -pɪpɛ 'kadʊ yia 'plɪɪɛ bhli, 'in 'nyuu -gbʊgbʊ yia 'glɔ 'wʊslo, -zugba we yeli we.

38 -Zezu -mɔɔ pɪ 'glɔʊ lʊgbɛɪn la. ɔ 'wlu mɪ -sumu -gʊ. ɔ mɪ 'yɪlaa 'wʊ. 'In ɔ 'bɪnɔnya yia ɔ ganɔ, wa nɛɛ ɔ -yla: «-Amɪaa -Kanyɔ, -amɪa tɪa! We'e -la -mɪ -sɪan 'wʊʊ?»

39 ɔ -sɔa 'wʊ tʊʊn, 'in ɔ yia -pɪpɛ 'wluo 'kpɪɪ, 'in ɔ nɛɛ 'nyu -yla: «'Yligbe! Bɛ zɔ!» Tʊʊn, -pɪpɛ yia zɔbɛ, 'in 'nyu -gʊ yia 'wʊtʊ blenyii.

40 ɔ nɛɛ wa -yla: «-Mʊmʊ ka 'gbʊ a nʊ 'sa nyanɔa? A 'nɪ -slɔ 'mɪ dɪ -gʊ zʊ -wa yi?»

41 Tʊʊn, nyanɔ 'kadʊ yia wa dɪ 'wʊ slo. 'In wa yia layɪbhali -yɪbhaliɛ: «Mɔɔ -nyɪmɛ ɔɔ -mʊnɪ -mɪ, 'in 'nyu -yɔ -pɪpɛ zʊ ɔ 'nʊŋwɛa?»

5

-Zezu vua zuzu 'nyii

(Mt 8.28-34; Lk 8.26-39)

1 'In -Zezu -yɔ ɔ 'bɪnɔnya yia Galilenyuu kakpe -putu -gʊ nyɪni, Zelazɪ -nyɪmaa dʊdʊ -gʊ.

2 ɔ 'bhʊa 'glɔ 'wʊ, 'in ɔ yia lasibhli. Nukpasu yabhlo 'tlaa gbawla nyɪdɪ, 'in ɔ yia ɔ -yɔyɪ. Nu, ɔ nyɪmɛ mia, zuzu 'nyuu mɪ ɔ 'wʊ.

3 Gbawla -gʊ ɔ gʊa. Nu, wa 'nɪ -slɛɛn mneni wa 'ka ɔ gbʊan, wa 'dɛ yi nɛtɛ -llukpe 'wʊbhʊ.

4 Wa ka bha ɔ sɔ -yɔ -pɛklɛɛ zʊ, wa yia ɔ bhʊ gbʊan nɛtɛ -llukpe nya, ɔ yia nɛtɛ -llukpe -dɪ, 'in ɔ yia -pɛklɛɛ -nyumɔ. Nyɪmɛ 'nɪ -slɛɛn ɔ kwɛyɔmneni.

5 Sabɔɔ, zɪɔɔ, 'yɪ weee nya, ɔ mɪ -mɔ -gɔgɔnya 'wlu, -mɔ gbawla -gʊ

'wukpida, -zugba ɔ nu ɔ 'dɛ lɛ tokpa nya.

6 ɔ 'yia -Zezu -yɔ -mɔ 'pɪ, ɔ mɪa ɔ -gbɛ -gwagwie nya, 'in ɔ yia ɔ 'yu 'kukolu 'sibhli.

7-8 -Zezu nɛɛ ɔ -yla: «Zuzu 'nyuu, 'tide ɔ 'yi!»

'In ɔ yia 'wukpi 'tɪɛɛ: «-Zezu, Yali -Lagɔɔ 'Yu, -naa lɛɛ -gbɔ pɪlɪ na gbɔ 'wɔla? -Na zukpa -wa, 'na palɪ 'mɪ 'kɪyɪɛ 'wɔ -nɪ, -Lagɔɔ 'ɲɪ nya.»

9 'In -Zezu yia ɔ layɪbha: «Lee, sa wa la -na 'ɲɪa?»

'In we yia we 'bɪgɔpalɪɛ: «Na 'ɲɪ wa laa <'Sɪjaa -zlo.» Nu, -a -zu 'wɔ.»

10 We yia ɔ zukpa 'palɪ bhabha nu, ɔ 'na vulu we dɔdɔ nɪ -gbɔ -nɪ.

11 -Zugba -boboo -zlo mɪ -bha lililuu datalɪda, -gɔgɔɔ 'klɔ -yɔ.

12 'In zuzu 'nyii yia -Zezu zukpa 'palɪ, we nɛɛ ɔ -yla: «Nu, kwa -ain -bobonya mɪa nɪ 'wɔ. 'Nyɛ -ain 'yoo -a 'ka we 'wɔpla.»

13 ɔ yia we 'yoo 'nyɛ. Tɔɔn, wee zuzu 'nyii 'tɪaa ɔɔ nɔkpasu 'wɔ, 'in we yia -bobonya 'wɔpla. We kwɪa -gɔgɔ -gwagwie nya, 'in we yia 'nyu lɔ slo, 'in 'nyu yia we 'bha.

Nu, wee -bobo ɲwɛɛ mnɛni we 'ka -bobo 'wlu kugbua nyɪni.

14 Tɔɔn, -boboo 'yɪyɔzɔnya yia -gwa. Gbɔ -we yɪa wa, 'in wa yia we gba kɔdanya -yɔ 'gbe 'kadɪ nɔkpɪɛ. 'In we 'dɪ yia da weee nyɪni. Nyɪma yia -bha 'yia mɪ.

15 Wa nyɪa -Zezu kwɛsi, nyɪmɛ ɔ kaa zuzu 'nyii duun 'wɔ wa 'yia -mɔɔ -yɔ, -zugba -mɔɔ -dɪ -bha la, -bana nya 'wɔ, 'in -mɔɔ 'wlukɔɔn ka ladolu, 'in wa yia nyanɔ nu.

16 'In gbɔ yɪa zuzu 'nyii 'wɔkanyɔ -yɔ -bobonya, nyɪma -wa 'yia -bha, 'in wa yia we 'dɪ -sa.

17 Wa yia -Zezu bhubhoe nu, ɔ 'bhɔ wa dɔdɔ -gbɔ.

18 Da -Zezu mɪa 'glɔ 'wɔgblada, nyɪmɛ zuzu 'nyuu kpaa, ɔ yia ɔ zukpa 'palɪ nu, ɔ -yɔ ɔ 'sɔ 'ka -tɔ.

19 -Zezu 'nɪ we ɲwɪu, 'in ɔ nɛɛ ɔ -yla: «Mɪ -na -buduɲwɛɛ, -na nyɪmaa -gbɛ, 'in -we weee Nyɪmaa -Kanyɔ nu -mɪ

-yla lɛ nyazɪdɪ nya, -in 'ka we 'dɪ wa -sali.»

20 'In ɔ yia mɪ. -We weee -Zezu nu ɔ -yla lɛ, ɔ yia we 'dɪ -sa 'Gbe Kugbua -dɔdɔ -gbɔ, 'in we yia wa 'dɛ weee ɲwɛgaga -sɔbhali.

'Nyɪnɔ yabhlo -yɔ -Zalusu 'ɲwɔnyuu gbɔ

(Mt 9.18-26; Lk 8.40-56)

21 -Zezu mɪa 'nyuu kakpe yabhlo -gbɔ 'glɔ nya, 'in nyɪma duun yia 'wɪugbeli ɔ kwɛsi 'nyuu -gɔgɔ -gbɔ.

22 -Bha *-Lagɔbuduu -kanyɔ yabhlo yia, 'mɔ wa laa -Zalusu. ɔ 'yia -Zezu, 'in ɔ yia -mɔɔ bhɔ -yɔ bhlili,

23 'in ɔ yia ɔ bhubhoe bhabha: «Nu, -na zukpa -wa. Na 'ɲwɔnyulɛ mɪ tɪda. Yi, -in 'ka ɔ sɔ -gɔlapalɪ, ɔ 'ka 'pɔ, ɔ 'ka 'yɪyɔgagɪɛ 'yɪ.»

24 'In -Zezu -yɔ ɔ 'sɔ yia mɪ. Nyɪmaa -zlo kwaa ɔ yoo, nɪnɛnɪ wa nɪnɛnɪa ɔ.

25 Nu, 'ɲwɔnɔ yabhlo mɪ wa glaa, -mɔɔ kwɛpalɪɛ li -zɔ kugbua lɛ 'sɔ -mɔɔ -yɔ.

26 -Dɔtlɔɔ -zlo jipea ɔ, wa yia ɔ sɪalɪ. ɔ ka ɔ 'gwɛzi weee -nyumɔ, ɔ 'nɪ 'pɔ. -Zugba we -yɔ ɔ sɪalɪ mɪ.

27-28 ɔ 'nu -Zezuu 'dɪ nɪ, 'in ɔ nɛɛ ɔ 'dɛ dɪ zɔɛ: «In -ka ɔ -bana kwɛzi, in mnɛni in 'ka 'pɔ.»

ɔ 'plɪa nyɪma nyɪdɪ -Zezu lɔɔ, 'in ɔ yia ɔ -bana kwɛzi.

29 -Bha -bhlokpade ɔ 'pɔn yia 'wɔkanɪ, 'in ɔ yia we 'jɪyibheli nu, ɔ ka 'pɔ.

30 -Zezu yibhelia we 'jɪ nu, ɔ 'tɪɛ ka lubho nu, 'in ɔ yia labhiti -mɔ nyɪma nyɪdɪ, 'in ɔ yia layɪbhaɛ: «Nyɔɔ zɪ na -bana kwɛa?»

31 'In ɔ 'bɪnɔnya yia we 'bɪgɔpalɪɛ: «Aya! Nyɪmaa -zlo mɪa da -mɪ nɪnɛnɪda nɪ, 'lee sa -na yɪbha la nu, nyɔɔ zɪ -mɪ kwɛa?»

32 ɔ yia ɔ 'dɛ -yɔ latɪtalɪ. Nyɪmɛ -ɔ nu ɔ we lɛ, ɔ 'ka ɔ 'yɪ.

33 ɔɔ 'ɲwɔnɔ ka nyanɔ nu, -zugba ɔ tɪa. -We yɪa ɔ, -mɔɔ ka we 'jɪyibheli 'gbɔ, 'in ɔ yia -mɔɔ bhɔ -yɔ bhlili, 'in ɔ yia we 'bɪgɔ 'plɪlɪ -mɔɔ -yla.

34 -Zezu nɛɛ ɔ -ylaɛ: «Na 'yu, amaa dɪ ka ain pue. A mɪ, 'wɔtɔtɔɛ -dlɔɔ -yɔ ain 'sɔ -mɪ! Amaa gu bhɪaɔɔ!»

³⁵ Da -Zezu mia gbu -muni gbada, nyima 'bhua -Zalusu -budunwee, wa yia, wa nee o -ylae: «-In 'na siali Nyimaa -Kanyo -ni, -na 'hwnoyu ka tli.»

³⁶ 'In weli, wa mia gbada, -Zezu yia we yukwli -gulasali, 'in o nee -Zalusu -ylae: «-In 'na nonu nyanu -ni, -in zu dli!»

³⁷ We 'ni Pieli -yo *Zake -yo o bheli *Zaan 'wubhu, o 'ni hwnu nyime -putu 'ka wa yoo kwa.

³⁸ Wa nynia -Lagobuduu -kanyoo -budunwee, 'in o yia nyimaa -zlo -yoyi -guzizlida so weee lu, wie -yo 'wukpikpie nya.

³⁹ O plaa -budu zo, 'in o nee wa -yla: «Lee -lu ka 'gbu a gbugblolu -nya? Lee -lu ka 'gbu a wi -nya? O 'ni tli, 'ylaa 'wu o mia.»

⁴⁰ 'In wa yia o gla pali.

-Bha o wlelia wa 'de weee. -Sleen, omo klaa, 'hwnoyuu dide klaa, o 'nyaa klaa, we -yo o 'binanya ta, 'in wa yia komi luu mni, mo 'hwnoyu pia la.

⁴¹ 'In o yia o so lakpa, 'in o nee o -yla: «Talita kumi.» (We ji -wa nu: «'Yieslonhwnoyu, in nee ain -ylae, a -so 'wu.»)

⁴² Toun, o 'hwnoyu yia 'wuso, 'in o yia no. We yia wa hwegaga -subhali. Nu, o ka -zo kugbua le 'so.

⁴³ -Zezu nee wa -yla 'klu 'cici nya: «A 'na gbalu we nyime yabhlogbodo -yla -ni. A 'nye o lililu, o 'ka li.»

6

-Zezuu -zoo -nyima 'ni o gbu hwnu (Mt 13.53-58; Lk 4.16-30)

¹ -Zezu 'bhua -bhede, 'in o -yo o 'binanya 'so yia o -zoo mni.

²⁻³ Wa *Nyapeyli nya, 'in -Zezu yia wa -Lagobudu zo mni, 'in o yia -mo gbu -slolu. Nyima, -wa o mia -sloluda, we -subhali wa hwegaga, 'in wa nee: «Oo mia de ni, o 'ni Maliii yuu? 'Lee, o 'ni 'Zake klaa, Zozee klaa, Zudi klaa, we -yo 'Simoo bheli? O bhola 'ni da -ain glaa -mu? Oo mia de ni, -budukonyo -wa. Wee gbu mia de ni, da o sali wea?

Gboyilo -mumu -Lago 'nye omo, o 'ka -ain -slolua? Nyoo 'nye o 'tite, 'in o nu gwedigbu ni lea?»

We 'dee 'gbu, wa 'ni o weli 'wuhwnu.

⁴ 'In o nee wa -ylae: «-Lagobu -falipanyo -ka -mi, da weee -bha wa zua o. Nu, wa'a zu -bha o o -zoo, o zuayli we -yo o -budunwee.»

⁵ We 'ni, o ka nyima -bhlo -bhlo jipe, wa so -gu lapalie nya 'wubhu, o 'ni mneni o 'ka gwedigbu lenu,

⁶ 'in o nee: «Aya! In 'ni -slo 'sasokpa -nyima, -wa'a zua -Lago dli -gu, 'yi.»

-Zezu tiea o 'binanya kugbua le 'so (Mt 10.5-15; Lk 9.1-6)

-Muu 'bigu, 'in -Zezu yia kwesi -gbenya 'wupili nyima gbuslolu nya.

⁷ O laa o 'binanya kugbua le 'so, o 'ka wa tie 'so 'so, 'in o yia wa 'tite 'nye, wa 'ka zuzu 'nyii vu.

⁸⁻⁹ O nee wa -yla: «We 'ni koozu -bhlogbodo 'wubhu, a 'na 'bhulu -lu yabhlogbodo 'wu -ni. A 'na 'bhulu 'floo 'wu -ni. A 'na 'bhulu *-bada 'wu -ni. A 'na 'bhulu 'gwezi 'wu -ni. Nu, a -pla -sakwla bhu 'wu, a -yo -banaa 'sonu 'na mnini -ni.

¹⁰ «A -ka 'gbe -mumu 'wu nyini, -budu -we ka hwee a -ka ladi, a -gu -bha. 'Yi -we nya a 'ni -slo 'wuso, a 'na 'bhulu -bha -ni.

¹¹ 'In da -mumu wa 'ni amiaa 'lakpasu kpa, wa 'ni ain yukwli pulu, a gboto amiaa bhu -yo *-bhubhui, 'in nyima 'ka we 'jiyibheli nu, wa 'ni -Lagobu -yohwnu.»

¹² Wa mnia, 'in wa nee nyima -yla nu, wa 'bhiti wa dli.

¹³ -Zugba wa vua zuzu 'nyiii -zlo, 'in wa slua guzunya duun 'kpi 'wluo, 'in -maa pu.

Ewlodu wlaa Zaan wa 'ka o 'bha (Mt 14.1-12; Lk 9.7-9)

¹⁴ -Zezuu 'hni mnenia da weee la, 'in duduu 'wlulapilinyo *Ewlodu yia we 'nu. O nee: «'Zan -Batisi -wa. Nu, mo -saa 'wu tilitinya glaa. We 'dee 'gbu o mneni o 'ka gwedigbu lenu.»

¹⁵ Nyima talva nee: «*Elii -wa.»

'In talva nee: «-Lagobu -falipanyo -wa, bhlasabhla -Lagobu -falipanyaa 'yabhlo 'bhisa.»

16 Nu, Ewloɖu 'nɔa we, 'in ɔ nɛɛ: «Zaan-wa. -Amɪ wlaa ɔ, 'in wa yi bhaa ɔ 'wlu -gɔ -dɪ. Mɔ -sɔa tɪtɪnya glaa 'wɔ.»

17-20 Nu, Ewloɖu mɪa, ɔ ka bha ɔ bheli Filipɔɔ 'ɲwɔɔ Ewlodiadi -mɔɔ -glosa, 'in ɔ yia -mɔɔ kwa. 'In Zaan nɛɛ ɔ -yla: «Nu, we 'nɪ 'ylinanɪ -Lagɔɔ tite 'wɔ, nyɪmɛ 'ka ɔ 'dɛɛ bheliɪ 'ɲwɔɔ kwa.» -Bha Ewlodiadi 'paa 'cɛ. ɔ 'yɪbha ɔ 'ka Zaan 'bha. Nu, Ewloɖu sɔa Zaan, 'in ɔ -yi we 'ji nu, -Lagɔnyɪmɛ tiklu -wa. 'In Zaan -ka gbada -mɪ, we nanɪ Ewloɖu dɔɔɔ, 'in we bhitiɔ ɔ 'wlukɔɔn. We 'dɛɛ 'gbɔ Ewloɖu 'yɪbha ɔ 'ka Zaan 'wɔgɔ. 'In ɔ yia ɔ gbuan, ɔ yia ɔ -kasɔ 'wɔpa Ewlodiadi yi ɔ 'bhaa 'gbɔ.

21 Nu, 'yɪ yabhlo nya, 'in Ewlodiadi yia -jɔɔ 'yɪ. We zɪ mɪa, Ewloɖu gwaliyɪ -wa. 'In ɔ yia 'gbee -cɪan klaa, 'slɔjaɔ nyɪma 'kadɪ klaa, we -yɔ Galilee -nyɪma kpasɪ la, wa 'ka 'fɛtɪ -sa.

22 Ewlodiadi 'ɲwɔnyu plaa, 'in ɔ yia lɪɛ, 'in ɔ yia wa dɔɔɔ namanɪ. -Bha ɔɔ dɔɔɔ 'wlulapɪɪnyɔ Ewloɖu gbɔa ɔ -yla: «Nu, -we a -ka 'yɪbha, a -zlalɪ 'mɪ we, 'in in 'ka we aɪn 'nyɛ.»

23 'In ɔ yia ɔ -yla biɛ: «Nu, -lu weee a yia 'mɪ -zlalɪ, yoo na nyɛa we aɪn. We yi na dɔɔɔ kibhe -zɛɔɔ, 'nyɛa na yia we aɪn.»

24 ɔɔ 'ɲwɔnyu 'tlaa, 'in ɔ yia ɔ 'nyaa layɪbha: «Lɛɛ -lu in 'ka ɔ -zlalɪ?»

'In -mɔɔ nɛɛ: «A -zlalɪ ɔ 'Zan -Batisu 'wlu.»

25 ɔɔ 'ɲwɔnyu mɪa lɔ -gwagwɪɛ nya, 'in ɔ nɛɛ Ewloɖu -yla: «-We in 'yɪbhaa nɪ, mɔ -wa 'Zan -Batisu 'wlu. -In -la dɛslɛɛn 'mɪ we -plaa -gɔ.»

26 We wlaa ɔ 'kɔayɪ la, ɔ ka bi ɔ -limaa 'yɪbadu 'gbɔ, ɔ 'nɪ mneni ɔ 'ka gba nu, ɔ 'nɪa we ɲwɔ.

27 ɔ yia 'slɔjayu yabhlo la, ɔ nɛɛ ɔ -yla: «Mɪ, -in -dɪ -bha 'Zan -Batisu 'wlu, -in -yɔ we yi.»

28 ɔ mɪa -kasɔ 'wɔ, ɔ yia Zaaan 'wlu -bha -dɪ, 'in ɔ yia we -plaa -gɔ ladi, 'in ɔ -yɔ we yia yi. ɔ 'nyɛa we ɔɔ 'ɲwɔnyu yoo, 'in -mɔɔ yia -mɔɔ 'nyaa we kwa.

29 Zaaan 'bɪnɔnya 'nɔa we 'dɪ, 'in wa yia ɔ 'kwie 'bɔmɪ, wa 'ka we gbawla 'wɔfa.

-Zezu 'nyɛa nɔkpasia 'wlu glɔ -bhlo 'wlu gbu lililu

(Mt 14.13-21; Lk 9.10-17; Zn 6.1-14)

30 -Zezuu tietienya yia lɔ, 'in wa -yɔ ɔ 'sɔ yia 'wlugbeli. Gbɔ weee wa nɔa lɛ, -we wa -slolua nyɪma, 'in wa yia we 'dɪ ɔ -salɪ.

31 Nyɪmaa -zlo, -wa yia, -wa mɪa, wa 'gbɔ, -Zezu -yɔ ɔ 'bɪnɔnya 'nɪ mneni wa 'ka li.

32 We 'gbɔ ɔ nɛɛ ɔ 'bɪnɔnya -yla: «-A mɪ da mɪa blenyii, -a 'ka -mɔ ladi.»

'In wa 'dɛkpɔa yia 'glɔ 'wɔ -bho, 'in da nyɪma 'nɪa -mɪ, wa yia -mɔ mɪ.

33 Nyɪma duun 'yɪa da wa -yɔ mɪɔda, 'in wa yia wa yɪbheli. 'In 'gbe weee 'wɔ -nyɪma yia ɔ 'yu zili bhɔ -gɔ -gwagwɪɛ nya.

34 -Zezu 'tlaa 'glɔ 'wɔ, 'in ɔ yia nyɪmaa -zlo -yɔyɪ. Wa 'wɔ bhlabhɛ -we 'nɪ 'yɪyɔzɔnyɔ -ka. We 'gbɔ wa laa ɔ nyazɪ 'wɔ, 'in ɔ yia wa gbɔ duun -slolu.

35 Jibhe zɔa, ɔ 'bɪnɔnya bɛa ɔ kwesi, 'in wa nɛɛ ɔ -yla: «Da -mɪnɪ -tlɔɔ la, 'in 'yɪɔ ka -fla.

36 Gba wa -yla, wa mɪnɪ kɔdanya -yɔ 'gbenya mɪa da -aɪn kwesi 'wɔ, wa 'ka wa 'dɛɛ lililu zɔ.»

37 ɔ nɛɛ wa -ylɛ: «Amɪaa 'dɛ 'nyɛ wa lililu!»

Wa nɛɛ: «'Cɔ gbɛtaɔ lubho -gwɛzi 'nɪ mneni we 'ka wa 'floo zɔ.»

38 'In ɔ nɛɛ wa -yla: «'Floo zuma mɪ aɪn kwɛɛa? A mɪnɪ a 'ka we zɛɪ.»

Wa zɛɪa we, 'in wa nɛɛ ɔ -yla: «Nu, 'floo gbu -yɔ zibhii 'ya sɔ mɪa -bha.»

39 -Bha ɔ gbɔa wa -yla, -maa 'tɔɔ nyɪma nu, wa -dɪ la -zlo ɲwɛɛ -petu kɔɪ -gɔ.

40 'In wa yia -zlo ɲwɛɛ ladi. -Zlo yabhlo ka nyɪma 'wɔ glɔ gbu, 'in tɔɔa ka 'wɔ glɔ 'sɔ 'ya kugbua.

41 -Zezu 'bhua wee 'floo gbu -yɔ zibhii 'ya 'sɔ 'wɔ, ɔ ylaa yalɪ, ɔ 'paa -Lagɔ fuo, ɔ didɪa wee 'floo la, 'in ɔ yia we ɔ 'bɪnɔnya yoo 'nyɛ, wa 'ka we nyɪma 'wɔladlɪli. 'Sa -bhlokpade ɔ dlɪlia nyɪma weee zibhi 'wɔ la.

42 Wa 'dɛ weee lia, 'in wa yia lɔ.

43 'Floo pɪnɪ -yɔ zibhi -we wa sɪalɪa, we nyɪnɪ -cɪɛ kugbua lɛ 'sɔ.

44 Nyuma -wa lia, wa nukpasia mia wa glaa, wa nyni nyimaa 'wlu glb bhlo 'wlu gbu (5.000).

-Zezu nɔa 'nyu -gv

(Mt 14.22,32; Zn 6.15,21)

45 Tɔɔn, -Zezu nɛɛ ɔ 'binɔnya -yla: «A -bho 'glb 'wɔ, a -gali 'mɪ 'yu -mɔ Betisaida mnɪda. 'In in 'ka waa nyuma wɛli 'pa.»

46 Wa 'bhɔbhlɔa -yɔ, 'in ɔ yia -gɔgɔ 'wlu mnɪ, ɔ 'ka -Lagɔ bhubhoe.

47 -Kwitatɔkpa ylumana la, -zugba -Zezuu 'binɔnya mɪ -mɔ 'nyu -nyɪdɪ 'glb 'wɔ, 'in ɔ mɔ mia dɔdɔ, ɔ 'dɛ -bhlo.

48 -Zezu 'yia nɪ, -maa mɪ siada, -pɪpɛ mɪ wa 'klɔ -yɔ -gbɛɪn bhɔlɔda, 'in 'glb -papɛ kali -yɔ, tiatia -kɔkɔ gboa, 'in ɔ yia wa 'bɪ mnɪ 'nyu -gv -nɔnɔe nya, ɔ 'ka wa -gv yli.

49-50 Wa 'yia ɔ -yɔ nɔda -mɔ 'nyu -gv, wamɪa nɛɛ 'sa 'kuzu -wa. Wa 'dɛ weee 'yia ɔ -yɔ, 'in wa yia nyanɔ nɔ. Wa 'kpɪa 'wɔ, -Zezu nɛɛ: «A 'na nɔnɔ nyanɔ -nɪ, -amɪ -wa, a palɪ dli la.»

51 'In ɔ yia wa lɔ -bho -mɔ 'glb 'wɔ, 'in -pɪpɛ yia zɔbɛ. Wee gbu 'nɪ wa ɲwɛgaga -sɔbhali -sɛ.

52 Nɪ, wa yukwli -yɔ 'tɛlaa 'gbɔ, -Zezu 'nyɛa nyimaa -zlo lililu gwɛdi sa, wa 'nɪ ɔ 'tɪtɛ yibheli.

53 -Zezu -yɔ ɔ 'binɔnya -dia 'nyu 'wɔ, wa nynia Zenezalɛtɪ -dɔdɔ -gv, -mɔ wa jɪa 'glb lubhu.

54 Wa mɪ 'glb 'wɔ lasibhlida, 'in nyima yia -Zezu yibheli.

55 Wa -yɔ 'pulo -pulue mɪ 'gbe weee 'wɔ 'plɪlɪda, 'in da wa -ka 'nɔ nɪ, -Zezu mɪ -bha, 'in wa mnɪa -mɔ, wa -yɔ wa guzɔnya 'sɔ, -zugba -maa mɪ 'sowli 'wɔ.

56 Da ɔ -ka mnɪ, 'in wa laa ɔ guzɔnya. We yi kɔda -zɛoo, we yi -zɔɔ -zɛoo, we yi 'gbe 'kadɔ 'wɔ -zɛoo, 'in wa palɪa wa guzɔnya -zejila 'wɔ la. 'In wa palɪa -Zezu zukpa nɪ, ɔ 'ka wa guzɔnya 'yoo 'nyɛ wa 'ka ɔ -banaa ɲwɛkwɛzɪ. 'In -wa weee zɪa we kwɛ, -maa yia 'pɔ.

7

-Zezu -yɔ Zuifɔv tite
(Mt 15.1-9)

1-4 Bha Zuifɔv -yɔ Falizinyimaa -gbɛ, wa 'nɪ -slɔ kwɛ budo 'nanɔv, wa'a li. Nɪ, wa dukpasɪ tite -wa, 'mɔ wa zɔa 'nɔɲwɛ. Nɪ, wa -ka lɔkɔ 'wɔbhu, wa 'nɪ -slɔ budo, wa'a li. Tite tɔlɔa wa dukpasɪ tia wa -yɔ, 'in wa zɔ 'yaa -mɔv 'nɔɲwɛ. Sa 'bhisa, nyidanya klaa, -tɔkpɔnya klaa, we -yɔ 'wɔmanɪ -kɔpɔnyaa 'wɔ lawɔlɔe.

'Yli yabhlo nya, Falizinyima -yɔ -Lagɔ titee gwesanya 'bhɔa -Zeluzalɛmɔ, 'in wa yia -Zezuu -gbɛ 'wɔgbeli. -Bha wa 'yia nɪ, ɔ 'binɔnya tɔlɔa mɪ kwɛ pɔɪn lilɪda. Nɪ, -maa 'nɪ kwɛ budo.

5 Wa nɛɛ -Zezu -ylɛ: «-Na 'binɔnya lilia kwɛ pɔɪn. Wa 'nɪ -amɪaa dukpasɪ tite 'nɔɲwɛ zɔ. Lɛɛ -lu ka 'gbɔ wa yi 'sa nɔa?»

6 ɔ yia we 'bɪgɔpalɛ: «Wɛli 'sɔ -nyima! -We -Lagɔgbɔv -falɪpanyɔ Ezaii cɛlia ɔ 'sɛbhɛ 'wɔ, gbuzɔnɔ -wa:

«Waa nyima mia, ɲwɛɛ la wa nnana mɪ,

nɪ, wa dli 'nɪ 'mɪ -gv -mɪ.

7 Bhebhe wa ylimania 'mɪ.

Nɪ, tite wa slolua,

'in wa laa -Lagɔ tite,

nyimaa 'dɛkpɔaa -gbɛ we 'bhɔa.»

8 Nɪ, a ka -slɛɛn -Lagɔ dɔmagbɔ 'yɪ-tide, 'in a nɔa nyimaa dɔmagbɔ lɛ.»

9 ɔ nɛɛ 'ya wa -ylɛ: «A mna 'yli! A 'yɪbha a 'ka amɪaa dukpasɪ tite 'nɔɲwɛ zɔv 'gbɔ, a yia -Lagɔ tite 'yɪtide.

10 Moizɪ nɛɛ:

«Zɔ -na dide -yɔ -na 'nyaa 'nɔɲwɛ.»

'In:

«-ɔ -ka ɔ dide -yɔ ɔ 'nyaa vɛli,

'bha wa bhaa ɔ.»

11 'In amɪa, a nɛɛ: nyimɛ -ɔ -ka ɔ dide -yɔ ɔ 'nyaa -yla gba nɪ, «-We in 'ka yaa aɪn 'nyɛ, mɔ -wa «Kɔlɔban» (we ji -wa ɔ ka we -Lagɔ 'nyɛ),

12 amɪa 'nyɛa ɔ 'yoo, ɔ ɔ nɔ -slɛɛn -lu yabhlogbɔ lɛ ɔ dide -yɔ ɔ 'nyaa 'sɔ -yla.

13 A -ka 'sa nɔda -mɪ nɪ, 'in a saa -Lagɔwɛli la, amɪaa bhlasabhla gbɔv 'gbɔ. 'In a nɔa we 'gbɔ 'sasokpa -gbɔ duun tɔlɔa lɛ.»

-We palɪa nyimɛ pɔɪn mɔ nɪ
(Mt 15.10-20)

14-Muṣṣ 'bīgū, 'in -Zezu yia nyūmaa -zlo la, 'in ḡ nēē wa -ylaē: «A pū yukwli, -we na yia gbaa a 'ka we 'nū.

15 Lililu nyūmē lia nī, we'e -plalī ḡ pūin. Nū, gbū -we ḡ gbaa, -we 'bhūa ḡ dlī zḡ, mū plalīa ḡ pūin. [

16-ḡ -ka 'nūnū -yukwli 'wlu -ka, ḡ 'nū we.]]»

17 Da -Zezu 'bhūa nyūma glaa, ḡ plaa -budu zḡ, 'in ḡ 'būnūnya yia ḡ wee gbūṣṣ ninee 'ji layībha.

18 'In ḡ nēē wa -ylaē: «Amīa'a 'nū 'ya -muṣṣ 'wulaa? A yībheli we 'ji nū, -lu -we nyūmē lia, we'e -plalī ḡ pūin.

19 Nū, wee lililu mīa, we'e mūnī ḡ dibhe 'wū, ḡ nūkplē we mūnīa. -Muṣṣ 'bīgū, 'in ḡ plaa 'kwla -yḡ.» -Bha ḡ gbaa nū, wa mneni wa 'ka lililu weee li.

20 'In ḡ nēē 'yae: «Wee -lu -we bhūa nyūmē dlī zḡ, mū plalīa ḡ pūin.

21 Wee -lu -we bhūa nyūma 'wū, -mḡ wa dlī zḡ, mū -wa nū: wa pūpalī 'wlukūṣṣ la 'nyūmē, wa ka mūtnī kwē, wa yli 'wie, wa bha nyūmē,

22 'in 'ḡwnī -yḡ nyūma -putu dia -budu 'wū.* Wa 'yībha wa 'ka -gūgalī. Gbūnyūu wa nūa lē, wa -lima wa nūa -dawli 'wū. Wa'a zū tite 'nūḡwē. Wa ka zenyī, 'in wa saa nyūmē 'ḡnū. Wa ylimanīa wa 'dē, wa 'wlukūṣṣ ka -nyūmḡ.

23 Wee gbūnyī mīa dē, mū tlaa nyūmē dlī zḡ, 'in mū plalīa ḡ pūin.»

'Lakpaḡwnḡ ḡwnua -Zezuu gbū (Mt 15.21-28)

24 Da -Zezu 'bhūa -bha, 'in ḡ yia Tīlī -dūdū -gū mūnī, -mḡ ḡ plaa -budu zḡ. ḡ 'nī 'yībha nū, nyūmē 'yī ḡ, 'in ḡ 'nī mneni ḡ 'ka zize.

25-26 Nū, ḡ plaa -budu zḡ, tūn, 'ḡwnḡ yabhlo yia ḡ -gbē yī. ḡ ḡwnḡ mīa, 'lakpaḡwnḡ -wa: Sīlī -dūdū yabhlo wa laa Fenīsi, -mḡ wa gwālīa ḡ. Nū, ḡ ka 'ḡwnḡyū, 'mḡ zuzu 'nyūu kpaa. 'In ḡ ḡwnḡ yia -Zezu -yḡbē, 'in ḡ yia ḡ bhū -yḡ bhlīlī, ḡ nēē: «-Na zukpa -wa, zuzu 'nyūu -we kpaa na 'yū nī, -in vū we.»

27 ḡ nēē ḡ -yla: «'Ylaasī -ka līda -mī, we 'nī tīklū -mī wa 'ka 'ylaasī lilīlū

zḡsa wa 'ka we gwī zḡ viteli, we 'nī muṣṣ?»

28 ḡ ḡwnḡ nēē ḡ -yla: «Na -Kanyḡ, gbūzḡnū -wa. Nū, gwī -ka 'tabhle zḡ -mī, 'in 'ylaasī -ka līda -mī, wee lilīlū -we bhlīa, gwī lia we. We 'nī muṣṣ?»

29 ḡ nēē: «-We a gbaa, gbūzḡnū -wa. We 'gbū a 'bhīlī lū. Nū, zuzu 'nyūu -we kpaa amaa 'yū, in ka we vū.»

30 ḡ mūnīa lū, ḡ nūnīa ḡ -buduḡwēē, -zugba ḡ 'yū pī līi -gū la, zuzu 'nyūu ka ḡ 'yītīde.

-Zezu jīpea bhobho

31 -Zezu 'bhūa Tīlī -dūdū -gū, ḡ -dīa Sīdḡn -yḡ 'Gbe Kūgbua -dūdū 'wū, 'in ḡ yia Galīlenyū kwesi lūyī.

32 Nyūmē -ḡ ḡ 'nūa, 'in -ḡ ḡ gbaa, -bha wa -yḡ ḡ yia, 'in wa nēē ḡ -ylaē: «-Na zukpa -wa, palī ḡ -na sḡ -gū la ḡ 'ka 'pū.»

33 -Zezu -yḡ ḡ 'sḡ 'bhūa nyūma glaa, 'in ḡ yia ḡ ḡzūnyḡḡ yukwlii 'yḡḡ 'wū -kwetīya fa. -Bha -Zezu tīa -dlē ḡ -kwetīya -yḡ, 'in ḡ yia ḡ mḡ kwēzī.

34 Tūn, 'in ḡ yia yalī yla, 'in ḡ yia -nyīi slū, 'in ḡ nēē ḡ ḡzūnyḡ -yla: «Efata», -muṣṣ jī -wa nū: «-In -kalī.»

35 -Bha -bhlokpādē ḡ 'pūa, 'in ḡ yia gba, 'in ḡ yia 'nū.

36 -Zezu nēē waa nyūma -yla: «A 'na gbalī we nyūmē yabhlogbḡḡ -yla -nū.»

'In sa ḡḡ -Zezu zūa wa 'dī, nū, wa'a gbalī we -nī, wa 'nī 'sa nū.

37 'In wa -yḡ we gbagbīe yia da weee mūnī. Nwēgaga ka wa -sūbhālī, 'in wa nēē: «Aya! ḡ lēnūlū weee mīa 'yī we nanīa. -Wa'a 'nūaḡḡ, 'in -maa nūa, -wa'a gbāaḡḡ, 'in -maa gbaa!»

8

-Zezu 'nyēa nyūma 'wlu glū -bhlo lilīlū

(Mt 15.32-39)

1 We bhla, 'in nyūma duun yī 'yaa -Zezu 'bī yī. Lilīlū 'nī -mī. -Bha -Zezu laa ḡ 'būnūnya, 'in ḡ nēē wa -ylaē:

2 «Nū, nyazī nyūma nī laa 'mī 'wū. Wa 'yī ta nī -zugba wa mī 'mī 'bī, 'in lilīlū ka bhīa.

* 7:22 Glēkīwēlī 'wū, we jī -wa nū, -wa kūkwālīa, wa -yḡ nyūma -putu dia -budu 'wū.

³ Wa 'nɪ -slɔ li. In -ka gba, wa mɪnɪ lɔ nɪ, wa mnɛni wa 'ka 'yloogblɔ bhlili. Nɪ, tɔlɔa 'bhɔda -tlɔlɔ la.»

⁴ ɔ 'bɪnɔnya yia we 'bɪgɔpalɛ: «Aya! -Amɪa -flii 'pɪpɪ, da -a 'ka 'floo 'yɪ -a 'ka wa 'nyɛ, 'in wa 'ka lɔa?»

⁵ ɔ nɛɛ: «'Floo zuma mɪ aɪn kwɛɛa?»

-Maa nɛɛ: «'Floo gbesɔ.»

⁶ In ɔ nɛɛ nyɪma -yla: «A -dɪ dɔdɔ la.»

ɔ 'bhua wee 'floo 'wɔ, ɔ 'paa -Lagɔ fuo, 'in ɔ yia we ladɪdlɪ. ɔ 'nyɛa we ɔ 'bɪnɔnya yoo, 'in -maa yia we nyɪma 'wɔladlɪli.

⁷ Zibhi yua tɔlɔa mɪa -bha, ɔ 'bhua we 'wɔ, 'in ɔ yia we -Lagɔ kwɛɛ zɔ. ɔ 'nyɛa we ɔ 'bɪnɔnya yoo, -maa yia we nyɪma 'wɔladlɪli.

⁸ Wa lia, 'in wa yia lɔ. -We wa sɪalia, we yia -cɪcɛ gbesɔ ye.

⁹ Nɪ, -wa lia, wa mnɛni wa 'ka nyɪma 'wlu glɔ -bhlo (4.000) nyɪni.

Falɪzɪnyɪma ylaa -Zezu la (Mt 16.1-4)

¹⁰ -Zezu 'nyɛa wa 'yoo tɔɔn, ɔ yia 'glɔ 'wɔbho ɔ -yɔ ɔ 'bɪnɔnya 'sɔ, 'in wa yia Dalɪmanuta -dɔdɔ -gɔ mɪnɪ.

¹¹ Falɪzɪnyɪma yia, 'in wa yia -Zezu kpɛli, wa nɛɛ ɔ -ylɛ: «-In nɔ gwɛdigbɔ yabhlo lɛ, 'in -a 'ka we 'jɪyibheli nɪ, -na 'tɪtɛ mɪa, -Lagɔ 'nyɛa -mɪ we.»

¹² -Zezu yia nyɔ laslu, 'in ɔ nɛɛ: «Lɛɛ -lu ka 'gbɔ amɪa dɛslɛn -nyɪma 'yɪbha 'sa gwɛdigbɔa? In nɛɛ aɪn -yla gbɔzɔnɔ sɛ: waa -manɪ 'na 'ka gwɛdigbɔ yabhlogbɔɔ 'yɪ.»

-Zezuu 'bɪnɔnya 'nɪ ɔ 'tɪtɛ 'wɔlanɔ (Mt 16.5-12)

¹³ -Zezu yia -bha wa tɪ. ɔ -yɔ ɔ 'bɪnɔnya 'sɔ, wa yia 'glɔ 'wɔ -gbɪa, 'in wa yia 'nyuu kakpe yabhlo -gɔ mɪnɪ.

¹⁴ ɔ 'bɪnɔnya ka dɔ, wa 'nɪ lilɪlu 'wɔbhu. 'Floo yabhlo -tɔa -mɔ 'glɔ 'wɔ, mɔ -bhlogbɔɔ -tɔa wa kwɛɛ.

¹⁵ -Zezu yia wa gbɔ -yla lapalɪ: «A zɔ amɪaa 'dɛ 'yɪliyɔ. A 'na 'tideli amɪaa 'dɛ 'yɪ Falɪzɪnyɪmaa 'flooo *gɔɔ -yɔ Ewloɔɔ nyɪmaa -nɔ -yla -nɪ.»

¹⁶ -Bha ɔ 'bɪnɔnya gbɔgbalɪa -yla: «Nɪ, 'floo 'nɪ -aɪn kwɛɛ -mɪ. We 'gbɔ ɔ yɪ 'saa gba.»

¹⁷ -Zezu yibhelia we 'ji, 'in ɔ nɛɛ wa -ylɛ: «Lɛɛ -lu ka 'gbɔ a gba 'sa? A 'nɪ 'floo 'wɔbhu -wa yɪ? A 'nɪ -slɔ we 'wɔlanɔɔ? Amɪaa yukwli -yɔ 'tɛa la yɪ?

¹⁸ A ka 'yɪ 'klɔ -yɔ, 'in a'a 'yɪ la. A ka yukwli, 'in a'a 'nɔ. Amɪaa dɪu -bho we -gɔ.

¹⁹ Nɪ, in ka zɪmɛ 'floo gbu nyɪmaa 'wlu glɔ -bhlo 'wlu gbu (5.000) 'wɔladlɪli. -Cɪcɛ yeye -nɔ zuma -tɔ zɪmɛ 'wɔa?»

Wa nɛɛ: «-Cɪcɛ kugbua lɛ 'sɔ.»

²⁰ In ɔ nɛɛ: «In dɪli 'yaa 'floo gbesɔ nyɪmaa 'wlu glɔ -bhlo (4.000) 'wɔla naa?»

Wa nɛɛ: «-Cɪcɛ gbesɔ.»

²¹ ɔ nɛɛ wa -yla: «Aya! A 'nɪ -slɔ we 'wɔlanɔɔ?»

-Zezu jipea 'lɔlɔnyɔ

²² -Zezu -yɔ ɔ 'bɪnɔnya nyɪnia Bɛtɪsɪda, 'in wa yia ɔ 'lɔlɔnyɔ -la. Zukpa wa palɪ ɔ zukpa nɪ, ɔ zɪ -mɔɔ kwɛ.

²³ -Zezu kpaa ɔ sɔ la, 'in ɔ -yɔ ɔ 'sɔ yia 'gbe lɔɔ mɪnɪ. -Mɔɔ 'bɪgɔ, 'in ɔ yia ɔ -dlɛ 'yɪ -gɔ tɪ, 'in ɔ yia ɔ sɔ -gɔ lapalɪ. ɔ nɛɛ ɔ -ylɛ: «-Na yɪ -lu yabhlo -yɔɔ?»

²⁴ ɔ -bloa 'yɪ, ɔ nɛɛ: «Nyɪma na yia -yɔ, wa 'wɔ sunya. Nɪ, wa mɪ nɔda.»

²⁵ -Zezu palɪa ɔ 'yɪ -gɔ sɔ la 'ya, 'in ɔ 'yɪ yia -blo, 'in ɔ yia layɪ 'vayɪ.

²⁶ ɔ nɛɛ ɔ -yla: «Mɪnɪ -na -budunwɛɛ. -In 'na plalɪ -zɔɔ -nɪ.»

Pielɪ nɛɛ nɪ, -Zezu -wa -Lagɔɔ -Bhasanyɔ

(Mt 16.13-20; Lk 9.18-20)

²⁷ -Zezu -yɔ ɔ 'bɪnɔnya mɪa 'gbenya -we mɪa Sezalee Filipɔ kwesi nɔkplɛ. Wa mɪ 'yloogblɔ nɔda, 'in -Zezu yia wa layɪbha: «'Lee, nyɔɔ nyɪma palɪ 'mɪ 'wɔa?»

²⁸ Wa 'palɪa we 'bɪgɔ, wa nɛɛ: «Nyɪma nɛɛ nɪ, 'Zan -Batisɪ -in -mɪa. Tɔlɔa nɛɛ, Elii -in -mɪa, 'in tɔlɔa nɛɛ 'yɛ, bhlasabhla -Lagɔgbɔɔ -falɪpanyaa 'yabhlo -in -mɪa.»

²⁹ ɔ nɛɛ wa -ylɛ: «'In amɪa, a nɛɛ, nyɔɔ in -mɪa?»

'In Pielɪ nɛɛ: «-Lagɔɔ -Bhasanyɔ -in -mɪa.»

³⁰ -Zezu nɛɛ: «A 'na gbalɪ we nyɪmɛ yabhlogbɔɔ -yla -nɪ.»

*-Zezu gbaa o 'dɛɛ tɪtɪlɪgbu
(Mt 16.21-28; Lk 9.22-27)*

³¹ Nu, -Zezu bhlia o 'bɪnɔnya gbɔslolue, o nɛɛ wa -yla: «We mɪ nu, o *Nyɪmɛɛ 'Yu sɪa bhabha. Nu, Zuifɔ nyɪma kpasɪ klaa, *-Lagɔbɔbɔnyaa -cian klaa, we -yɔ -Lagɔ titee gwe-sanya yia o kwnɛɛ -saa. 'Bhaa wa yia o, 'in 'yɪ 'sɔ, we tanɔ nya, tɪtɪlɪnya glaa o yia 'wɔsɔa.»

³² 'Sa o gbaa we sa bɛblɛɛ, 'in Piɛɪ yia o -glɪma lalɪ, 'in o nɛɛ o -yla: «-In 'na gbalɪ 'sa -nɪ.»

³³ -Zezu 'bhitia la, o ylaa o 'bɪnɔnya, 'in o nɛɛ o -yla 'klɔ 'cɪcɪ nya: «*-Saatan, bɛ lɔ! 'Bhu 'mɪ kwesi. Nu, -i 'in pɔpalɪ 'wlukɔɔn la -Lagɔ 'bhisa, nyɪma 'bhisa -na pɔpalɪa 'wlukɔɔn la.»

³⁴ O laa nyɪma -yɔ o 'bɪnɔnya, 'in o nɛɛ wa -ylaɛ: «Nyɔɔ nyɔɔ -ka gba o 'ka 'mɪ 'bɪ nɔ, o -sa o 'dɛ dɪ, o 'bhu o sɪasɛɛ *su 'wɔ, 'in o 'ka 'mɪ 'bɪ yi.

³⁵ Nu, nyɔɔ nyɔɔ -ka o 'dɛɛ 'yɪyɔgagɛ 'wɔgɔ nɪ, 'wɔ o yia we bɔa. 'In o -ka o 'dɛɛ 'yɪyɔgagɛ 'wɔbɔ -Lagɔgbɔ -yɔ na 'gbɔ, 'yɪyɔgagɛ -we 'nɪa bhloluda -ka, 'mɔ -mɔɔ yia 'yia.

³⁶ Nu, nyɪmɛ -ka dɔdɔ -gɔɔ zɔzɔnɔ weɛ 'yɪ, 'in o -ka o 'yɪyɔgagɛ 'wɔbɔ nɪ, lɛɛ -lu o 'yɪ we 'wɔa?

³⁷ Nu, -lu yabhlogbɔɔ 'nɪ mnɛni we 'ka nyɪmɛɛ 'yɪyɔgagɛ zɔ.

³⁸ Nu, Nyɪmɛɛ Yu yia yia o Dideɛ 'ɲɪnmɪɛɛ san 'wɔ, o -yɔ o -mɔwɔ -anzɪnya 'sɔ, -wa nɔa -Lagɔɔ dɔmagbɔ lɛɛ -gbɛ. Nu, dɛslɛɛn -nyɪma, -wa 'nɪa tɪklɪ -mɪ, 'in wa nɔa gbɔnyuu lɛ, wa glaa, o -ka in -yɔ na wɛɪu zɔ nɔ, -amɪ, zɪ in -ka yi nɪ, 'in na nɔ 'yaa ɔnɔɔ zɔ.»

9

¹ O nɛɛ wa -yla: «Nu, in nɛɛ aɪn -yla gbɔzɔnɔ sɛɛ: amɪa -wa mɪa da -seli, aɪn glaa, tɔɔa ka *-Lagɔɔ nyɪmaa 'wlulapɪɛ 'yɪ yida 'tɪtɛ nya, 'bhie, wa 'kaa tɪ.»

*-Zezuu 'bɪnɔnya ta 'yia o 'tɪtɛ
(Mt 17.1-13; Lk 9.28-36)*

² 'Yɪ gbu 'plia, we gbɛlibhlonɔ nya, -Zezu laa Piɛɪ klaa, *-Zake klaa, we -yɔ *-Zaan, 'in wa 'dɛ -mnɔa 'bhie yia -gɔgɔ

'kadɔ 'wɪu mnɪ. -Mɔ o 'klɔ 'bhitia wa 'yɪyɪa 'wɔ.

³ 'In o 'wɔ -bana yia pɔmanɪ tenyɪi. Lɪ we lɪa. Nyɪmɛ o 'kaa 'sa -bana pɔmanɪ dɔdɔ -gɔ, -mɔɔ -kanyɔ 'nɪ -mɪ.

⁴ -Bha wa 'yia Moizɪ -yɔ Elii 'sɔ -yɔ, -zugba -maa -yɔ -Zezu mɪ 'dɪ -sada.

⁵⁻⁶ 'In nyanɔ yia wa dɪ 'wɔ slo. Wɛɪ -we Piɛɪ 'kaa gba, o 'nɪ we -yi. -Bha o gbɛɛ: «*Wɪabi, -amɪa -seli -mɪmɛ nanɪ 'yɪ! Palɔ yua ta -a yia 'sɔbha, -na -nɔ -bhlo, Moizɪ -nɔ -bhlo, Elii -nɔ -bhlo.»

⁷ -Bha yalɔpɔa wɛɪa wa 'wɔ, 'in wɛɪ yabhlo yia we yalɔpɔa nyɪdɪ 'tɪa, we nɛɛ: «-O mɪa dɛ, na Yu -wa, in -kalɔ o zɛ. A pɔɔ o yukwɪ.»

⁸ Tɔɔn, 'in -Zezuu 'bɪnɔnya yia latɪtalɪ, we 'nɪ -Zezu 'wɔbhu, wa'a 'yɪ nyɪmɛ yabhlogbɔɔ -yɔ.

⁹ Wa mɪa -gɔgɔ kwɪɪda, 'in -Zezu nɛɛ wa -yla: «-We a 'yia da nɪ, nu, o Nyɪmɛɛ 'Yu 'nɪ -sɔ tɪtɪlɪnya glaa 'wɔsɔ, a 'na gbalɪ we nyɪmɛ yabhlogbɔɔ -yla -nɪ.»

¹⁰ Wɛɪ -we -Zezu gbaa wa -yla, wa ka we 'nɔɲwɛ zɔ. 'In wa yɪbhalɪ -yɪbhalɪ la: nu, o nɛɛ: «Nyɪmɛ 'ka tɪtɪlɪnya glaa 'wɔsɔ. Sa -mɔɔ 'jɪ mɪa?»

¹¹ 'In wa yia o layɪbha: «'Lee, lɛɛ -lu ka 'gbɔ -Lagɔɔ titee gwesanya gba nu, *Elii 'kaa yi tɪa?»

¹² O nɛɛ: «Gbɔzɔnɔ -wa: Elii 'kaa yi tɪa o 'ka -lu weɛ we 'bɪ 'wɔ la. We mɪ cɛɪɪda *-Lagɔɛbhɛ 'wɔ, nu, o Nyɪmɛɛ Yu yia sɪa bhabha, 'in wa 'ka o vɛɪ. -We ka 'gbɔ we mɪa cɛɪɪda, a -yi we 'jɪi?

¹³ 'In in nɛɛ aɪn -yla: Elii ka yi pepe. 'In sa wa 'yɪbhaa, 'sa wa sɪalɪa o. Sa we mɪa -benyɪ cɛɪɪda -Lagɔɛbhɛ 'wɔ, 'sa we 'plia.»

*-Zezu vua zuzu 'nyuu
(Mt 17.14-21; Lk 9.37-43)*

¹⁴ -Zezu klaa, Piɛɪ klaa, 'Zakee klaa, Zaan klaa, da wa nɪnɪa wa -lima -gbɛ, wa -talɪa -mɔ, -zugba nyɪmaa -zɔ ka -maa gbɛɪ. -Lagɔɔ titee gwesanya mɪ wa glaa. Wa -yɔ wa 'sɔ mɪ gbɔ gbada.

¹⁵ Wa 'yia -Zezu, tɔɔn wa yia ɲwɛ -ga, 'in wa yia o -gbɛ mnɪ -gwagwɛ nya, wa 'ka o fɔsa.

16 -Zezu yia o 'binanya layibha: «-A 'nu -seli? Lee gbu a gbaa?»

17-18 Nyime yabhlo 'palia we 'bigbe: «-Slolunyo, -mi in -laa na 'yu. Nu, zuzu 'nyuu ka o kpa. We ka o weli 'wobhu, o o gba. Da we -ka o kpali, la we bhli o. 'Fufli tlaa o nwee, o lia gla 'wu, in o slelia. In ka -na 'binanya bhubhoe, wa 'ka wee zuzu 'nyuu vu. Wa 'ni we mneni.»

19 -Zezu nee wa -yla: «Desleen -nyima, -wa'a zu dli, 'yli zuma in -yo ain 'so 'ka lia? 'Yli zuma in 'ka amiaa 'gba zo 'yigbeda -tva? A -yo o 'yu 'so yi.»

20 'In wa -yo o yia yi. Da o 'yia -Zezu, 'in wee zuzu 'nyuu yia o lazuklu 'titee, 'in o yia bhli, -zugba o glipe, 'fufli tla o nwee.

21 -Zezu yia o dide layibha: «We dia gwe, we -zu zuma nia?»

O dide nee: «O mi -sele, 'in we yia gwedi.

22 We 'ka o 'bhaa 'gbu, 'yli tolva zli, 'in we paa o -kosu 'wu, 'in we paa o 'nyu lu. Nu, -in -ka mneni -in 'ka -ain 'wusa, 'yli -ain nyazi. Be -ain -yo.»

-Zezu nee:

23 «Lee -lu 'ka 'gbu -na gba nu, -in -ka we mnenia? -O zua -Lago dli -gu, o mneni o 'ka -lu weee lenu.»

24 -Bha o 'yuu dide 'kpia 'wu, o nee: «In ka dli -sele -Lago gbegein, -sa 'mi 'wu, 'in in 'ka dli zu weee.»

25 -Zezu 'yia nu, nyimaa -zlo mi o -gbe yida, 'in o yia wee zuzu 'nyuu 'wluo 'kpili: «-Mi zuzu 'nyuu, -mi nua we le, 'in nyime'e gbaa, in o o 'nua. In nee: 'tide o 'yi. -In 'na kpali 'masleen o -nu.»

26 We zuklua o 'yu la 'titee, 'in we yia o 'yitide 'wukpikpie nya, 'in o yia lapl 'kwie 'bhisa. We 'gbu tolva nee: «O ka tli.»

27 -Zezu yia o so -yo o 'wobhulu. O -soa 'wu, 'in o yia 'yigbe.

28 -Zezu -yo o 'binanya plaa -budu zo, 'in wa yia o layibha: «Wee zuzu 'nyuu mia de ni, lee -lu ka 'gbu -a yi we vuvue sialia?»

29 O nee wa -ylae: «'Sasokpa -zuzu 'nyii mia de ni, we 'ni -Lago bhubhoe -bhlogbo 'wobhu, wa 'ni mneni wa 'ka -muv vu.»

30 Wa 'bhua -bha, 'in wa yia Galilee -dudu -gu 'plili. -Zezu 'yibha wa 'na yibheli o da -ni.

31 O -slolua o 'binanya gbu, o nee: «O Nyime 'Yu wa yia nyima yoo 'nye, 'in wa 'ka o 'bha. 'Yli 'so, we tanu nya o yia tltlunya glaa 'wusa.»

32 Nu, -we -Zezu gbaa, o 'binanya'a 'nu we 'wula. Wa mi nyanu nuda 'gbu wa 'ni o layibha.

Sa nyime 'ka nu, 'in o 'ka -mi tiklu -Lago yua?

33 Wa nynia Kapenaumu, wa plaa -budu zo, 'in -Zezu yia wa layibha: «Moo -di a -sa yaa 'yloogbloa?»

34 'In wa -gu yia lasubha. -We ka gbu -wa, wa mia noda, 'in wa yia layibhali -yibhali: «'Lee, nyoo 'yli -ain glaa?»

35 O yia ladi, 'in o nee o 'binanya -yla: «A be -seli. Nu, -o -ka gba o 'ka amiaa kpasa -ze, o -ze nyima weee 'bisayau, 'in o 'ka wa zolubho nu.»

36 O 'bhua 'yu yabhlo 'wu, 'in o -yo o 'so yia o 'binanya nyidi ladi, o gblelia -moo, 'in o yia -moo o bhu -gu ladi. O nee:

37 «'Yu -o mia yu ni 'bhisa, nyime -o -ka o kpa 'nanuu na 'hni nya, na 'de o kpaa 'nanuu. -O -ka 'mi kpa 'nanuu, we 'ni na 'de o kpa 'nanuu, nu, -o tiea 'mi, 'mo o kpaa 'nanuu.»

38 Zaan nee -Zezu -yla: «Na -Slolunyo, -a ka nyime yabhlo 'yi, o 'ni -ain glaa -nyime, -zugba o vua zuzu 'nyuu -na 'hni nya. O 'ni -ain glaa -mi 'gbu, -a yia o 'yigbeli.»

39 -Zezu nee: «-Innya, a 'na 'yigbeli o -ni. 'Lee, -o -ka gwedigbu lenu na 'hni nya, o mneni o 'ka 'mi velu? -Innya.

40 Nu, nyime -o 'ni -amiaa tonyo, o -yo -ain 'so mi.

41 «Nu, in nee ain -yla gbuzonu sae: nyime -o -ka ain 'nyu 'nye -Lago -Bhasanyoo 'hni nya, -Lago yia o -tnuu 'nye.

42 'Ylaasli -wa mia sa yu ni 'bhisa, 'in wa zua 'mi dli -gu, -o -ka wa 'yabhlogbo gbonyuu lukwa, we nani 'yli -moo -nu nya, wa 'ka o tukpa 'kadu -bli -yo gbuan, 'in wa 'ka o 'nyu lu viteli.

43 We -ka -na so 'ka -mi gbonyuu lu kwa ni, -di -bha we. We nani 'yli -in

'ka 'yliyogagie -we 'nia bhloluda -ka 'yi, so -bhlo nya, we -zi -in 'ka -kosu -we'e nyumoa 'wu mni so 'so nya. [

44-Meme mia, <nanya -we lia nyime yice we'e tli, 'in -kosu'u nyumo -mo -gba>.]

45 «'In we -ka -na bhu 'ka -mi gbonyuu lu kwa ni, -di -bha we. We nani 'yli -in 'ka 'yliyogagie 'yi 'tigie nya, we -zi wa 'ka -mi -kosu -we'e nyumoa 'wu viteli -na bhu 'so nya. [

46-Meme mia, <nanya -we lia nyime yice we'e tli, 'in -kosu'u nyumo -mo -gba>.]

47-48 «We -ka -na yli 'ka -mi gbonyuu lu kwa, -in -sa -mo we. We nani 'yli -in 'ka -Lagoo nyimaa 'wlulapiligbe 'wu mni 'yilia -bhlo nya, we -zi wa 'ka -mi -kosu -we'e nyumoa 'wu viteli, da no lia yice 'yli weee nya, 'yli 'so nya.

49 «Sa wa palia gumu lililu -yo, 'sa -bhlokpade -Lagoo yia nyima -gu -kosu slua.

50 Gumu nani 'yli. Meni we menia. We 'ni -sleen meni ni, wa 'ni mneni wa 'ka we menie we -yo zu. Nu, amia, a mi gumu 'bhisa, a -tu 'wu -dloo.»

10

*-Zezu gbaa 'hwno kwnee -sa gbv
(Mt 19.1-12; Lk 16.18)*

1-Zezu -yo o 'binanya 'so mnia Zudee -dudu -gu, 'in wa yia Zudeen nyu 'wodi. Nyimaa -zlo yia o kwesi yi lu. Sa o nua 'yli weee nya, 'sa o bhli 'yaa wa slolue lu.

2 Falizinyuma yia o kwesi be, wa 'ka o layla. 'In wa yia o layibhae: «'Lee, -amiaa tite nukple, nukpasu mneni o 'ka o 'hwno kwnee -saa?»

3 O nee: «'Lee, tite -mumu Moizi 'nye ain a?»

4 Wa nee: «Moizi celia nu, nyime -ka gba o 'ka o 'hwno kwnee -sa, o celi wee gbv 'sebhie -gu, 'bhie o 'ka o kwnee -sa.»

5 'In -Zezu nee wa -yla: «Amiaa yukwli -yo suloo 'gbv, 'in Moizi yia 'mu tite ni pali.

6 -Lu weee gwedida, <'In -Lagoo yia nukpasu -yo 'hwno lala.>

7 «We 'dee 'gbv, nukpasu yia o dide -yo o 'nyaa -yobhva,

'in o -yo o 'hwno 'ka 'wusustolu,

8 'In wa 'ka ku -bhlo -ze.»

-Sleen, wa 'ni 'masleen nyima so, nu, nyime -bhlo wa -mia.

9 We 'dee 'gbv, -we -Lagoo -ka 'ylijili, nyime 'na sisali we 'yli -ni.»

10 Wa plaa -budu zo, 'in o 'binanya yia o wee gbv ni 'ji layibha.

11 O nee wa -yla: «Nu, nyime o -ka o 'hwno kwnee -sa, o -ka 'hwno -putu kwa, gbonyuu o nua o 'hwnoo tianu -yla le.

12 'Sa -bhlokpade, 'hwno -ka o 'lowli -glubhu, 'in o -ka nukpasu -putu kwa, gbonyuu o nua le.»

*-Zezu hwnaa 'ylaashi 'nyu la
(Mt 19.13-15; Lk 18.15-17)*

13 Nyima mi -Zezuu -gbv 'ylaashi kwada, o 'ka wa 'nyulanwana wa kwe -gu lapalie nya, 'in o 'binanya yia wa vuvue bhli wa 'wluo kpilie nya.

14 -Zezu 'yia wa -yo, 'in we yia o -yokpa. 'In o nee o 'binanya -yla: «A 'tide 'ylaashi 'yi wa 'ka na -gbv yi, a 'na -kulu wa 'yoo -ni. Nu, nyima mia sa 'ylaashi ni 'bhisa, -Lagoo nyimaa 'wlulapilie mi -maa -nu nya.

15 'In nee ain -yla gbuzonu sae: nyime, o 'ni -Lagoo nyimaa 'wlulapiligbu -yohwnu 'yislakpile 'bhisa, o 'na 'ka -Lagoo -gbv pla.»

16 O 'bhua wa 'wu, o yia wa so 'wluo lapali, 'in o yia wa 'nyulanwana.

Nyime o 'kaa -Zezu 'bi mni o 'bhv o -lu weee 'bi

(Mt 19.16-30; Lk 18.18-30)

17 Nu, -Zezu mi mni da, 'in nyime yabhlo yia o 'bigwali, 'in o yia 'kukolu 'sibhli o 'yu, 'in o nee o -yla: «Na -slolunyo -zonu, sa in 'ka nu, zli in -ka tli, 'in in 'ka -Lagoo kwee 'yliyogagie -we 'nia bhloluda -ka 'yia?»

18 -Zezu nee o -yla: «-Mumu ka 'gbv -na la 'mi nyime -zonu? We 'ni -Lagoo 'debhlogbo 'wobhu, nyime -zonu 'ni -mi.

19 Nu, -na 'de -yi -Lagoo *titenya: <'In 'na 'bhal nyime -ni.

* 10:19 Glekwele 'wu, we ji -wa nu, -wa kukwalia, wa -yo nyima -putu 'na -dili -budu 'wu -ni.

-In -yɔ 'ŋwɔɔ -putu 'na -dɪlɪ -budu 'wɔ
-nɪ.*

-In 'na ylɪlɪ 'wie -nɪ.

-In 'na zɔɔ nyɪmɛ yɔ -yɔ -nɪ.

-In 'na lɪlɪ nyɪma 'wlu -dawli nya -nɪ.

-In zɔ -bha -na dɪdɛ -yɔ -na 'nyaa.» »

20 ɔ nɛɛ: «-Slolunyo, in mɪ nyɪmeslɔ
nya, 'in in yia tite -mɪnɪ 'nɔŋwɛzɔzɔvɛ
bhli.»

21 -Zezu ylaa ɔ zɛkalɪdɪ nya, 'in ɔ nɛɛ
ɔ -yla: «-Lu yabhlo -tɔa 'wɔ, -in 'nɪ -slɔ -
mɔɔ lɛnɔ. Mɪnɪ, -in 'pa -na -kakali weee
pɛlɔ, -in 'nyɛ we 'gwɛzi bobabhanya
yoo, 'in -in 'ka 'ŋnɪmɪtɛ 'yɪ -Lagɔɔ -gbɛ.
-In -ka we lɛnɔvɛ bhɪa, -in yɪ 'mɪ 'bɪ.»

22 ɔ 'nɔa we wɛlɪ nɪ, 'in 'kɔa yia ɔ 'yɪ
lawla, 'in ɔ yia lɔbhɪtɪ 'klɔ -susue nya.
Nɪ, 'ŋnɪmɪnɪnɔ -wa.

23 -Zezu ylaa ɔ 'bɪnɔnya -wa gbelia
ɔ, 'in ɔ nɛɛ wa -yla: «'Ŋnɪmɪnɪnɔ 'ka
-Lagɔɔ nyɪmaa 'wlulapɪlɪgbɛ 'wɔ pla -
yɔ we -kaha.»

24 Wee wɛlɪ yia -Zezu 'bɪnɔnya
ŋwɛgaga -sɔbhɪlɪ. 'In ɔ nɛɛ 'ya wa -yla:
«Na 'yua, nyɪmɛ 'ka *-Lagɔɔ nyɪmaa
'wlulapɪlɪgbɛ 'wɔ pla, we 'nɪ 'tɛ -sɛ.

25 'Ŋnɪmɪnɪnɔ 'ka -Lagɔɔ nyɪmaa
'wlulapɪlɪgbɛ 'wɔ pla, we -kalɪ -yɔ we
-zi *-nyɔmɛɛ seenɪ 'bhɔka 'wɔplɪɪ.»

26 We yia ɔ 'bɪnɔnya -lɔvɪlɪ. Wa nɛɛ:
«Aya! We -ka 'sa -mɪ, nyɔɔ -mɔmɔ 'ka
gbɔ 'wɔbhɔa?»

27 -Zezu ylaa wa, 'in ɔ nɛɛ: «Nyɪmɛ 'nɪ
we mnɛnɪ, nɪ, -Lagɔ mnɛnɪ we. -Lagɔ
mɪa, ɔ mnɛnɪ ɔ 'ka -lu weee lɛnɔ.»

28 -Bha Pɪlɪ gbaa: «-Talɪ, -a ka -
amɪa -lu weee -bha tɪ, 'in -a yia -mɪ 'bɪ
yɪ.»

29-30 -Zezu 'palɪa we 'bɪgɔ, ɔ nɛɛ: «Nɪ,
in nɛɛ aɪn -yla gbɔzɔnɔ sɛɛ: nyɪmɛ ɔ -
ka ɔ -lu weee -bha tɪ na 'gbɔ, 'in ɔ 'ka
-Lagɔgbɔ gba, we 'lɛɛjɪ -mɔɔ yia 'yɪa -
zakpa gbɔ gbɔ. -ɔ -ka ɔ -budu klaa,
ɔ bhɛlɪa klaa, ɔ bhɔlɔa klaa, ɔ 'nyaa
klaa, ɔ dɪdɛ klaa, ɔ 'yua klaa, we -yɔ
ɔ kpaa -bha tɪ, bhla -we 'wɔ -a mɪa
da -budunya klaa, bhɛlɪa klaa, bhɔlɔa
klaa, 'nyaaanya klaa, dɪdɛa klaa, 'yua
klaa, we -yɔ kpaanya ɔ yia 'yɪa, -zugba
nyɪma sɪalɪ ɔ. 'In bhla -we yia yia, we
nya ɔ yia 'yɪlɪyɔgagɛ -we 'nɪa bhlɔlɔda
-ka.

31 «Nyɪmaa dumadu -wa -gaa 'yu, lɔ
-maa yia -gaa. 'In -wa -gaa lɔ, 'yu -maa
yia -gaa.»

-Zezu gbaa ɔ thɪlɪgbɔ

(Mt 20.17-19; Lk 18.31-34)

32 -Zezu -yɔ ɔ 'bɪnɔnya 'sɔ, wa mɪa -
Zeluzalɛmɔ mnɪda, -Zezu -galɪ wa 'yu
'yloogblɔ, -zugba ɔ 'bɪnɔnya lɔ dɪlɪ. -Wa
mɪa wa 'bɪ, -maa mɪ 'ya nyano nɔda. ɔ
nɛɛ ɔ 'bɪnɔnya kugbua lɛ 'sɔ -yla: «A bɛ
-selɪ.»

'In -we 'kaa lɛnɔ, ɔ yia we wa -yla
gba.

33 ɔ nɛɛ: «A -talɪ, -Zeluzalɛmɔ -a
mnɪa da. Nɪ, -mɔ wa yia ɔɔ Nyɪmɛɛ
'Yu wlaa. -Lagɔbɔbɔnyaa -cɪan -yɔ -
Lagɔɔ titee gwesanya kwɛɛ wa yia ɔ
pɛlɔ 'paa. 'In wa 'ka ɔ gbɔ 'wluladɪlɪ, 'in
wa 'ka wɛlɪ -bhlo bhli wa 'ka ɔ 'bha. 'In
'lakpanya -wa 'nɪa -Lagɔ -yɪ, wa 'ka ɔ -
maa yoo 'nyɛ.

34 -Maa yia ɔ gla palɪa, -maa yia ɔ -
dlɛ -gɔ slua, -maa yia ɔ selɪa, 'in -maa
'ka ɔ 'bha. 'Yɪ 'sɔ, we tanɔ nya, 'in ɔ 'ka
gbawla 'wɔtla.»

*-ɔ -ka gba, ɔ 'ka nyɪmɛ 'kadɔ -zɛ, ɔ -zɛ
ɔ -limaa zɔyɔ*

(Mt 20.20-28)

35 We 'bɪgɔ, Zebedee 'yua *'Zake -
yɔ Zaan yia -Zezu -yɔbɛ, 'in wa nɛɛ ɔ -
yla: «-Amɪa -Slolunyo, -we -a yia -mɪ
-zlalɪa, -a 'yɪbha -in nɔ we lɛ.»

36 ɔ nɛɛ wa -yla: «Lɛɛ -lu a 'yɪbhaa in
nɔ aɪn -yla lɛa?»

37 Wa nɛɛ: «Da nyɪma weee -ka we
'jɪyɪbhɛlɪ nɪ, -in pɪlɪ nyɪma 'wlu la,
'nyɛ -aɪn 'yoo -a 'ka -mɪ kwesi ladɪ.
'Yabhlo 'ka -na lɪlɪsɔlɔ ladɪ, 'in 'yabhlo
'ka -na kɔpɛsɔlɔ ladɪ.»

38 ɔ nɛɛ wa -yla: «Nɪ, -we a -zlalɪa
'mɪ, a 'nɪ we -yɪ. 'Lee, sɪasɪɛ -we zɔ
na yia 'yɪlɪgbɛa, a mnɛnɪ a 'ka we zɔ
'yɪlɪgbɛɛ? Yaayɪ batizea wa yia 'mɪ
sɪasɪɛ lɔ, a mnɛnɪ a 'ka ŋwɔnɔ wa 'ka 'sa
aɪn batizee?»

39 'In wa nɛɛ ɔ -yla: «In, -a mnɛnɪ
we.»

-Zezu yia we 'bɪgɔpalɪɛ: «Gbɔzɔnɔ -
wa. Sɪa a yia 'mɪ 'bhɪsa. Sɪasɪɛ -we lɔ
wa yia 'mɪ batizea, we lɔ wa yia aɪn
batizea.

⁴⁰ Nu, we -ka na lilisɔlv -yɔ na kɔpɛsɔlv ladɪdɛ, -amɪ 'nɪ mneni in 'ka we wla. Nu, wee ladɪda mɪa, -Lagɔ ka we lamnazɪ nyɪma tɔlvaa -nɔ nya. Nu, ma yia -bha ladɪa.»

⁴¹ Wa -lima kugbua 'nɔa we, 'in wa yia wa -yɔ 'cɛ 'palɪ.

⁴² -Zezu yia wa 'dɛ weee la, 'in ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «Nu, dɔdɔgv -nyɪmaa 'wlu-lapɪnya mɪa, wa 'tɪtɛ nya wa sɪalɪa wa zɔlvbhonɔnya.

⁴³ Aɪn glaa, we 'na -mɪnɪ 'sa -nɪ. -ɔ -ka gba ɔ 'ka nyɪmɛ 'kadɔ -zɛ, ɔ -zɛ ɔ -limaa zɔlvbhonɔnyɔ.

⁴⁴ 'In aɪn glaa, -ɔ -ka gba ɔ 'ka nyɪma 'yugalɪ, ɔ -zɛ ɔ -limaa gaylo.

⁴⁵ Nu, ɔɔ *Nyɪmɛɛ 'Yu 'nɪ yɪ wa 'ka ɔ 'wɔsa. Yɪ ɔ yia ɔ 'ka nyɪma 'wɔsa, 'in ɔ 'ka tɪ nyɪma duun 'wɔzɪtɛɛ 'gbɔ.»

*-Zezu-bloa 'lɔlvnyɔɔ 'yli
(Mt 20.29-34; Lk 18.35-43)*

⁴⁶ -Zezu -yɔ ɔ 'bɪnɔnya nɪnia Ze-likoo, wa mɪ wee 'gbe 'tlada, 'in nyɪma duun yia wa 'bɪ yɪ. 'Lɔlvnyɔ yabhlo wa laa Batimee, Timee 'yu nya, ɔ -dɪ 'yoo ɲwɛ -yɔ la. Nu, -zlazlanyɔ -wa.

⁴⁷ ɔ 'nɔa nu, Nazaletɪyu -Zezu mɪ 'plɪda, 'in ɔ yia 'wɔkpɪ, ɔ nɛɛ: «*-Davidu 'yu -Zezuɔɔ, -in 'yɪlɪ 'mɪ nyazɪɔɔ!»

⁴⁸ 'In nyɪma duun yia ɔ 'wluo 'kpɪlɪ. Wa nɛɛ ɔ -yla: «'Mu ɲwɛ!»

-Mɔv bhla ɔmɔ 'kpɪa 'wɔ 'tɪtɛɛ: «-Davidu 'yuɔɔ, -in 'yɪlɪ 'mɪ nyazɪɔɔ.»

⁴⁹ Tɔvɔn, -Zezu yia 'yɪlgbe, 'in ɔ nɛɛ: «A la ɔ.»

'In wa yia ɔ la, -zugba wa gba ɔ -yla: «-Na 'yuo. -In -sɔ wɔv, ɔ mɪ -mɪ lada.»

⁵⁰ 'Lɔlvnyɔ vitelia ɔ 'naa, 'in ɔ yia 'wɔsɔ -gwagwɛ nya, ɔ yia -Zezu -yɔbɛ.

⁵¹ 'In -Zezu yia ɔ layɪbha: «Lɛɛ -lu -in 'yɪbha in nɔ -mɪ -yla lɛa?»

'In ɔ nɛɛ: «*Wlabi, -in -blo na 'yli, in 'ka layɪ lɔ.»

⁵² ɔ nɛɛ: «'Bhiti lɔ, -na dɪzɔvɛ ka -mɪ pue.» Tɔvɔn, ɔ 'yli yia -blo, 'in ɔ yia -Zezu 'bɪ mɪnɪ.

11

*-Zezu mɪnɪa -Zeluzalɛmɔ
(Mt 21.1-11; Lk 19.28-40)*

¹ -Zezu -yɔ ɔ 'bɪnɔnya ɔpaa -Zeluzalɛmɔ -yɔ, -mɔ Betɪfaze -yɔ

Betani kwesi, 'in wa yia *Olivɔsɔnyaa -gɔgɔ yɪ, -bha -Zezu tiea ɔ 'bɪnɔnya 'sɔ,

² 'in ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «'Gbe -we mɪa -mɛmɛɛ aɪn 'yu, a mɪnɪ -mɔ. Nu, lɛbhla a 'ka -mɔ nɪnɪ, -sokofalɪ -dɔgbɔ yabhlo a yia -bha yɪa lubhu -jɪda. Wee -sokofalɪ mɪa, nyɪmɛ yabhlogbɔɔ 'nɪ -slɔ we -gv ladɪ. A -sa we lubhu, a -yɔ we yɪ.

³ Nu, wa -ka aɪn layɪbha: lɛɛ -lu ka 'gbɔ a nɔ 'sa? A gba wa -ylaɛ: -amɪaa -kanyɔ 'yɪbha ɔ 'ka we -gv ladɪ, nu, dɛslɛɛn ɔ laa we lɔ.»

⁴ Wa mɪnɪa, 'in wa yia -sokofalɪ -dɔgbɔ yabhlo 'yɪ lubhu -jɪda -bha 'yooo ɲwɛ -yɔ -bha 'pipee -budu yabhloo ɲwɛ -yɔ. 'In wa yia we lubhu -sa.

⁵ Nyɪma mɪa -bha, wa nɛɛ: «Lɛɛ -lu ka 'gbɔ a sa wee -sokofalɪ lubhua?»

⁶ 'In sa -Zezu zɔa wa 'dɪ, 'in wa yɪ 'saa gba. 'In wa yia wa kwɛ -yɔ -sa, 'in wa yia mɪnɪ.

⁷ Wa -laa wee -sokofalɪ -dɔgbɔ -Zezu, wa slɔa wa 'naa we -gv, 'in ɔ yia we -gv ladɪ.

⁸ Tɔlvɔ slɔa wa 'naa 'yloogblɔ, 'in tɔlvɔ -dɪa suu kpɪ -mɔ kpaa, 'in -maa yia we 'yloogblɔ laslu.

⁹ Nyɪma nɔa ɔ 'yu we -yɔ -wa nɔa ɔ lɔv, wa 'dɛ weee 'kpɪa 'wɔ, wa nɛɛ: «-A -mɪnɪnɪ -Lagɔɔ 'ɲnɪ.

-ɔ mɪa Jeɪtapɛɛ 'ɲnɪ nya yida, -Lagɔ ɲwɪna ɔ 'nyu la.

¹⁰ Nyɪmɛ -ɔ mɪa yida, ɔ 'ka -aɪn 'wlulapɪlɪ -Davidu 'bɪgv, -Lagɔ 'palɪ 'sa ɔ sɔ -zɔnɔ -gv la.

-Wa mɪa yalɪ, wa -mɪnɪnɪ -Lagɔɔ 'ɲnɪ.»

¹¹ -Zezu plaa -Zeluzalɛmɔ, 'in ɔ yia *-Lagɔbudu 'kadɔ zɔ mɪnɪ, 'in ɔ yia da weee yla. Jibhe zɔa, we 'gbɔ ɔ -yɔ ɔ 'bɪnɔnya kugbua lɛ 'sɔ yia Betani mɪnɪ.

*-Zezu bhla *figɪsu gwɛzɛ
(Mt 21.18-19)*

¹² Zɪ zɪa, -Zezu mɪ Betani 'bhɔda, 'in ɲwɔ yia ɔ 'bha.

¹³ Tɔvɔn, ɔ yia *figɪsu -we kaa kpɪ 'wlu -yɔyɪ -mɔ 'yu, 'in ɔ yia we -yɔ bɛ, -de ɔ yɪ we 'bhue 'wlu 'yɪ. ɔ 'ka -bha nɪnɪ, we kpɪ 'dɛkpɔa mɪa we 'wlu. Nu, we 'bhue -pa bhla 'nɪ -slɔ nɪnɪ.

14 -Bha ɔ gbaa wee su -yla: «-Mɪ'lɪ 'pali-slɛɛn 'bhue-nɪ.»

In ɔ 'bɪnɔnya yia we 'nɔ.

-Zezu vua -valepanya

(Mt 21.12-17; Lk 19.45-48)

15 Wa nynia -Zeluzalem, tɔn -Zezu yia -Lagɔbudu 'kadɔ ɲwɛɛ mɪnɪ. - Wa mia -bha, -valepanya -yɔ -lizɔnya, 'in -Zezu yia wa vuvue bhli. ɔ yia 'gwezi-bhitinyaa 'tabhle -yɔ -kpakɔn pelɔpanyaa kpenya labhli.

16 ɔ 'nɪ ɲwnu nyɪmɛ yabhlogbɔɔ -yɔ -lu 'ka -Lagɔbudu 'kadɔ ɲwɛɛ 'plɪ.

17 ɔ -slolua wa gbɔ, ɔ nɛɛ:

«We mɪ cɛlɪda -Lagɔɛbhɛ 'wɔɛ:

«Na -budu mia, 'mɔ wa yia laa dɔdɔgɔ -nyɪma weee -Lagɔ bhuhhoe -budu.»

'In 'mɔ amia nɔa 'wienyaa zizeda 'wɔ.»

18 -Lagɔbɔbɔnyaa -cian -yɔ -Lagɔɔ titee gwesanya 'nɔa ɔ 'dɪ, 'in wa yia nyanɔ nɔ, -we ka gbɔ -wa, ɔ gbag-bawɛli ka nyɪma duun ɲwɛgaga -sɔbhali. We 'dɛɛ 'gbɔ wa mia 'klɪ 'yɪda wa 'ka ɔ 'bha.

19 Jibhe zɔa, 'in -Zezu -yɔ ɔ 'bɪnɔnya yia 'gbe nɔkplɛ 'bhɔ, 'in wa yia mɪnɪ.

-Zezu -yɔ tlɪtlɪ -figisu

(Mt 21.20-22)

20 Zlɪ zlia, wa mɪ 'yloogblɔ 'plɪda, 'in -Zezuu 'bɪnɔnya yia wee figisu -yɔyɪ, -zugba we ka yɛ weee.

21 -We -Zezu gbaa, Pɛli dli 'sibhlia we -gɔ la, ɔ nɛɛ: «Wlabi, -in yla figisu -in bhlia dɛ gwɛzɛ, we ka yɛ.»

22 -Zezu nɛɛ wa -yla: «A zɔ -Lagɔ dli -gɔ.

23 In nɛɛ aɪn -yla gbɔzɔnɔ sɛɛ: nyɪmɛ -ka -gɔgɔ -yla gba: «'Bhɔ da, viteli -na 'dɛ 'nyu lɔ,» 'in ɔ dli 'ka -we ɔ gbaa da lɛnɔee -gɔ -mɪ, 'in ɔ 'nɪ dli lɔ, 'in we nɔa lɛ.

24 We 'dɛɛ 'gbɔ in nɛɛ aɪn -yla, -we weee a yia -Lagɔ -zlalia yia bhuhhoe nya, a zɔ we dli -gɔ nɪ, 'yɪa a yia we, 'in -Lagɔ 'ka we aɪn 'nyɛ.

25 «Nɪ, a -ka -Lagɔ bhuhhoeda -mɪ, 'in nyɪmɛ yabhloo gbɔ -ka aɪn dli -mɪ, a tɪ ɔ -yɔgbɔ 'wɔ, 'in amiaa Dide ɔ mia yali, ɔ 'ka amiaa gbɔnyuu 'wɔtɪ. [

26 A 'nɪ nyɪmɛɛ -yɔgbɔ 'wɔtɪ, amiaa Dide ɔ mia yali, ɔ 'na 'ka amiaa -yɔgbɔ 'wɔtɪ.]»

Mɔ -Zezuu 'tɪtɛ bhɔa?

(Mt 21.23-27; Lk 20.1-8)

27 -Zezu -yɔ ɔ 'bɪnɔnya mɪnɪ 'yaa -mɔ -Zeluzalem lɔ. Wa mɪ -zieda -mɔ -Lagɔbudu 'kadɔ ɲwɛɛ, 'in -Lagɔbɔbɔnyaa -cian klaa, -Lagɔɔ titee gwesanya klaa, we -yɔ Zuifɔ nyɪma kpasɪ, wa yia -Zezu -yɔ bɛ.

28 Wa yia ɔ layɪbha: «Se -mɔmɔ nya -na nɔ gbɔnya nɪ lɛa? 'In nyɔɔ 'nyɛ -mɪ we lɛnɔ sea?»

29 ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «Gbɔɔ gɔ -bhlo na yia aɪn layɪbhaa, a -ka we 'bɪgɔpalɪ 'bhie, ɔ 'nyɛa 'mɪ se, 'in na gbaa ɔ 'ɲɪ.

30 Nyɔɔ tie *Zaan ɔ batizee nyɪma, -Lagɔ -wa yaayɪ, nyɪma -wa yɪ? A gba 'mɪ -yla we.»

31 'In wa yia we -gɔ kpɛliɛ bhli, 'in wa nɛɛ: «-A -ka gba, «-Lagɔ tiea ɔ, 'in ɔ yɪbhaa -aɪn lɛɛ: «Lɛɛ ka 'gbɔ a 'nɪ ɔ wɛli 'wɔɲwnua?» »

32 Wa mɪ nyɪma sɔda, nɪ, -maa nɛɛ Zaan mia -Lagɔgbɔɔ -falɔpanyɔ -wa. We 'dɛɛ 'gbɔ wa 'nɪ mneni wa 'ka gba nɪ, nyɪma tiea ɔ.

33 We 'dɛɛ 'gbɔ, wa nɛɛ -Zezu -yla: «-ɔ tiea Zaan, -a 'nɪ ɔ -yɪ.»

'In -Zezu nɛɛ: «We -ka 'sa -mɪ, ɔ 'nyɛa 'mɪ wee gbɔnya -mɪnɪ lɛnɔ se, -amɪ 'na 'ka 'ya -mɔɔ -kanyɔɔ 'ɲɪ aɪn -yla gba.»

12

-Zezu 'paa gbɔɔ nine ɔ -yɔwɔsɔbɔnya -yla

(Mt 21.33-46; Lk 20.9-19)

1 -Mɔɔ 'bɪgɔ, 'in -Zezu yia wa -yla gbɔ gbagbɛ bhli gbɔɔ nine -papɛ nya: «Nɪ, nyɪmɛ yabhlo 'paa *-dlɔkpaa. Wee kpaa mia, 'mɔ ɔ bibelia 'suo. ɔ nɔa *-dlɔyaa 'wɔnyazɔlu lɛ, 'in ɔ yia kpaagɔtalɪ -gbagbɔ 'sɔbhla. ɔ 'bhua -busalubhonɔnya 'wɔ, -zugba -maa lo wee kpaa. 'In ɔ yia 'lakpa 'wɔ mɪnɪ.

2 «Tɔn, -dlɔyaa -sa bhla 'ka bɛ, 'in ɔ yia ɔ zɔlubhonɔnyɔ yabhlo tie waa -busalubhonɔnya 'bɪ, wa 'ka ɔ -nɔ wla.

3 Wa sloa -mɔɔ 'wluo, wa bhɪtia -mɔɔ, 'in wa yia -mɔɔ vu kwe klo nya.

4 Ɔ -dlɔkpaa -kanyɔ yi 'yaa ɔ zɔlubhonɔnyɔ -putu tie. -Mɔɔ mɔɔ, -mɔɔ wa bhitia 'wluo, 'in wa yia -mɔɔ vɛli.

5 Ɔ kpaa -kanyɔ yi 'yaa nyɔmaa tanu tie, 'in wa yia -mɔɔ 'bha. 'Sa ɔ tiea nyɔmaa -zlo, tɔɔ wa bhitia, 'in wa yia tɔɔ 'bha.

6 «Nyɔmɛ -bhlogbɔɔ -tɔɔ ɔ kwesi, mɔ -wa ɔ 'yu -ɔ -ka zɛ ɔ -kala. -Mɔɔ ɔ tiea wa -gbɛ lugada, -zugba ɔ pupalia dli la nu, -mɔɔ wa yia 'nɔɔwɛ zɔɔ.

7 -Bha waa -busalubhonɔnya gbɔgbalia -ylɛ: «Ɔ 'kaa cɪ ɔ kpaa -kanyɔ 'bɪ li, mɔ nu. -A mɔɔ ɔ 'bhaa, 'in wee kpaa 'ka -amɔaa -nu -zɛ.»

8 Wa sloa ɔ 'wluo. Wa 'bhaa ɔ, 'in wa yia ɔ 'kwie viteli kpaa lɔɔ.

9 «'Lee, sa ɔ kpaa -kanyɔ 'ka nɔɔ? Ɔ 'dɛ yia yia, ɔ 'ka nyɔmaa tie, wa 'ka waa -busalubhonɔnya 'bha, 'in ɔ 'ka kpaa nyɔmaa -putu yoo 'nyɛ.

10 «-We mɔɔ -Lagɔɛbhɛ 'wɔ cɛɪda, a 'nɪ -slɔ we zɛɪ? We nɛɛ: «Tɔkpaa, -we -budusubhanya -saa kwnɛɛ, mɔ -zɛa gwɪgwɪyli -tɔkpaa -zɔɔ.

11 Ɔ nɔɔ gbɔ nu lɛ, Jejitapɛ -wa.

'In wee gbɔ mɔɔ, -a -ka we 'yɪ, 'in we namanɔ -amɔaa dli.» »

12 Wee gbɔɔ nine mɔɔ, Zuifɔɔ 'yu-galɔnya -yi we 'ji nu, ma -yɔ -Zezu -saa we. Wa ka 'klɪ 'yɪ, wa 'ka ɔ kpa. Nu, nyɔmaa -zlo wa mɔɔ sɔɔdaa 'gbɔ, wa yia ɔ -yɔ 'bhu, 'in ɔ yia mɔɔ.

*'Gwɛzi plɔɔve *Sezaa kwɛɛ
(Mt 22.15-22; Lk 20.20-26)*

13 Falizɔnyɔ tɔɔ -yɔ Ewloɔɔ nyɔmaa, 'ma wa tiea -Zezu -gbɛ, wa 'ka ɔ zɔ bhli, 'in ɔ 'dɛɛ gbagbawɛɪ 'ka ɔ gbɔɔ.

14 Wa yia, 'in wa nɛɛ ɔ -yla: «-Amɔaa -Slolunɔɔ, -a -yi we 'ji nu, -we -na gbaa, gbɔzɔɔ -wa. -'In sɔ gbɔɔ 'yɪ, 'in -'in sɔ nyɔmɛ 'ylilo -ɔwɛɛ. Nu, sa -Lagɔ 'yɪbhaa nyɔmɛ -mɪ, 'mɔ -na slolua gbɔzɔɔ sa. We mɪ tikli nu, -amɔaa tite nɔkpɛ, -a plɔɔ *Sezaa kwɛɛ *nisɔn -gwɛzɪi? -A plɔɔ we yaayɪ, -a 'na plɔɔ we -nu?»

15 -Zezu -yi we 'ji nu, wa gbagbawɛɪ -yɔ wa 'wlukɔɔn la pupaliɛ 'nɪ -mɪ -bhlo. Ɔ nɛɛ wa -yla: «Lɛɛ -lu ka 'gbɔ a bhli 'mɪ zɔɔ? A -la 'mɪ *Wlɔmɔ -tama yabhlo, 'in 'ka we 'yɪ.»

16 Wa 'nyɛa ɔ tama yabhlo yoo, 'in ɔ yia wa layɪbha: «'Lee, nyɔɔ ka 'wluo -yɔ ɔ ɔɔ mɪ da we -gɔɔ?»

'In wa nɛɛ ɔ -yla: «Sezaa -wa.»

17 -Bha ɔ gbaa wa -yla: «-We -ka Sezaaa -nu, a 'nyɛ we Sezaa yoo, 'in -we -ka -Lagɔɔ -nu, a 'nyɛ we -Lagɔ yoo.»

'In ɔ gbɔɔ 'bɪgɔpali wɛɪ yia wa ɔwɛgaga -subhali.

**Sadusenyɔma kpɛɪa tɪtɪɪnyaa
tɪtɪɪ lɔ 'wɔsɔgbɔ*

(Mt 22.23-33; Lk 20.27-40)

18 *Sadusenyɔma mɔɔ, wa nɛɛ nu, tɪtɪɪnyɔ 'nɪ mneni wa 'ka tɪtɪɪ lɔ 'wɔsɔ.

Wa tɔɔ yia -Zezuu -gbɛ, 'in wa nɛɛ ɔ -ylɛ:

19 «-Slolunɔɔ, -we mɔɔ cɛɪda Moizɪ tite 'wɔ, mɔ mɔ da. Nu, nyɔmɛ -ka 'ɔwɔɔ kwa, ɔ -yɔ ɔ 'nɪ gwali, ɔ -ka tɪ, ɔ ɔwɔɔ -tɔɔ ɔ 'bɪgɔ, ɔ bheli kwaa ɔ, 'in ɔ -yɔ ɔ 'ɔwɔɔ 'sɔ 'ka ɔ bheli zɔɔ lala, 'in -mɔɔ 'ɔɔ 'ka dɔɔɔ -gɔ -tɔ.

20 Sa 'bhisa, nyɔmɛ yabhlo ka nɔkpasuyɔa gbesɔ, 'in wa kpasa yia 'ɔwɔɔ kwa. Ɔ -yɔ ɔ 'nɪ gwali, 'in ɔ yia tɪ.

21 Wa 'sɔɔ kwaa ɔ bheli -dugbanɔɔ, -mɔɔ -yɔ ɔ 'nɪ gwali, 'in -mɔɔ yi 'yaa tɪ. Ɔ 'ɔwɔɔ -bhlokpade yia waa bheliɔɔ tanu kwa.

22 'Sa wa 'dɛ gbesɔ kwaa ɔ 'ɔwɔɔ -bhlo -bhlo, wa -yɔ ɔ 'nɪ gwali, 'in wa yia tɪ. Wa 'bɪgɔ, ɔ 'ɔwɔɔ yi 'yaa tɪ.

23 «'Lee, 'yɪ -we nya tɪtɪɪnyɔ yia 'wɔsɔɔ, nyɔɔ ka 'ɔwɔɔ ɔ -maa? Nu, wa 'dɛ gbesɔ kwaa ɔ -bhlo -bhlo.»

24 -Zezu nɛɛ wa -yla: «A ka 'yoo mɔɔ, -we ka gbɔ -wa, a 'nɪ -Lagɔɛbhɛ -yi, 'in a 'nɪ -Lagɔɔ 'tite -yi.

25 Tɪtɪɪnyɔ -ka 'wɔsɔ, nɔkpasia -yɔ 'ɔwɔɔ 'na 'ka kɔkwali, nu, 'anzɔnya -we mɔɔ yali, we 'bhisa wa yia -tɔɔ.

26 'Lee, we -ka tɪtɪɪnyɔ 'wɔsɔgbɔ, -we mɔɔ cɛɪda Moizɪ 'sɛbhɛ 'wɔ, a 'nɪ -slɔ we zɛɪ? Da misagɔsɔ pilɛɛ -bhoo

'yli, 'in -Lagɔ nɛɛ Moizɪ -ylaɛ: <-Amɪ -wa *Ablaamɔɔ -Lagɔ, *Izakɪ -Lagɔ, *Zakɔbɔɔ -Lagɔ.> »

²⁷ 'In -Zezu yia we -gɔdiɛ: «-Lagɔ mia, 'yliyɔganyaa -Lagɔ ɔ -mia. ɔ 'nɪ tɪtlɪnyaa -Lagɔ. A ka mɔɔ bhabha.»

-Lagɔ titee gwesanyɔ yabhlo gbaa gbɔzɔɔ

(Mt 22.34-40; Lk 10.25-28)

²⁸ Wa mɪ -Zezu laylada, 'in -Lagɔ titee gwesanyɔ yabhlo yia we 'nɪ. ɔ 'yia nɪ, -Zezu mɪ wa wɛli 'bɪgɔpalɪda 'nanɔɔ, ɔ bɛa ɔ -yɔ, 'in ɔ yia ɔ layɪbhaɛ: «-Lagɔ tite weee glaa, -mɔmɔ -wa we 'kadɔa?»

²⁹ -Zezu yia we 'bɪgɔpalɪɛ: «Tite weee glaa, -we -wa we 'kadɔ mɔ mia da: *Izlaɛɪnyɪma, a pɔ yukwli. Nɪ, Jejitapɛ mia, -amɪaa -Lagɔ -wa, ɔ -bhlogbɔɔ.

³⁰ Jejitapɛ, ɔ -wa -na -Lagɔ, -in -kalɪ ɔ zɛ -na dɪ weee nya, -na zuzu weee nya, -na 'wlukɔɔn lapɔpalɪe weee nya, -na 'tɪtɛ weee nya.»

³¹ Wee titee 'sɔnɔ nɪ: <-In -kalɪ -na -libheyɪ zɛ -na 'dɛ 'bhisa.> Tite, -we 'kaa tite sɔ nɪ 'wɔzi, we 'nɪ -mɪ.»

³² ɔ titee gwesanyɔ nɛɛ: «Gbɔzɔɔ -wa. -Lagɔ -bhlogbɔɔ, ɔ 'nɪ 'sɔ -mɪ.

³³ Nyɪmɛ -ka -Lagɔ zɛkalɪ ɔ dɪ weee nya, ɔ 'wlukɔɔn lapɔpalɪe weee nya, ɔ 'tɪtɛ weee nya, ɔ 'dɛ weee nya, 'in ɔ -ka ɔ -limaa zɛkalɪ ɔ 'dɛ 'bhisa, -mɔɔ nanɪ 'yli we -zi 'slaka weee, we -zi nyɪmɛ 'ka wlawlalu sie -Lagɔ -yla.»

³⁴ ɔ 'palɪa we 'bɪgɔ gbɔyilo nya, -Zezu 'yia we -yɔ, 'in ɔ nɛɛ ɔ -yla: «-Lagɔ -na 'wlulapɪliɛ 'nɪ -slɛɛn latɪlɔɔ.»

-Mɔɔ 'bɪgɔ, nyɪmɛ, ɔ 'kaa 'tɪtɛ 'yɪ ɔ -yɔ -Zezu 'ka kpɛli, -mɔɔ 'nɪ 'yɪe.

-Lagɔ -Bhasanyɔ: nyɔɔ ɔ -mia?

(Mt 22.41-46; Lk 20.41-44)

³⁵ -Zezu mɪ nyɪma gbɔsloluda -Lagɔbudu 'kadɔ ɲwɛɛ, 'in ɔ nɛɛ: «Waa -Lagɔ titee gwesanya nɛɛ nɪ, -Lagɔ -Bhasanyɔ mia, -Davidɪ yu -wa. Lɛɛ -lu ka 'gbɔ wa yi 'sa gbaa?

³⁶ Nɪ, -Davidɪ 'dɛbhiɛ -gbolu, ɔ Zuzu 'Pɔpa 'nyɛa 'tɪtɛ, ɔ nɛɛ: <Jejitapɛ nɛɛ na -Kanyɔ -yla: <-In -dɪ da la na lilisɔɔ.

'In in 'ka -na tɔnyɪma -na bhɔ zɔ la -palɪ.» >

³⁷ Nɪ, -Davidɪ 'dɛ -ka ɔɔ -Lagɔ -Bhasanyɔ la <na -Kanyɔ>, sa ɔ mneni ɔ 'ka ɔ 'yu -zɛa?»

(Mt 23.1-12; Lk 20.45-47)

Nyɪmaa -zlo mia -bha, 'in ɔ gbag-bawɛli yia wa 'mɔna 'wɔla.

³⁸ ɔ mia wa -sloluda, ɔ nɛɛ: «A zɔ amɪaa 'dɛ 'yliyɔ -Lagɔ titee gwesanyaa gbɛgbɛɪn. Wa 'yɪbha tɪlo -bana 'kadɪ 'wɔplapɪe, -zugba wa zie we nya. Wa 'yɪbha wa -sa wa fɔ wa 'nɔɲwɛzɔzɔɛ nya -zejila 'wɔ.

³⁹ -Lagɔbudu zɔ -yɔ 'fɛtɪnya -gɔ, 'yugbɛɪn ladɪdiɛ wa 'yɪbhaa kpe -zɔnɔnya -gɔ.

⁴⁰ -Dugbanɲmɪ wa saa -maa -lu weee kwɛɛ. 'In wa bhubhoea -Lagɔ nyɪma 'yɪla 'wɔ kpokpo, nyɪma tɪklɪ 'bhisa. We 'gbɔ, -Lagɔ yia wa -yɔgbɔ 'wɔbhu, 'in wanɔɔ -kasɔ 'ka nyɪma tɔlvaa -nɔ 'wɔzi.»

-Lagɔ 'nyɛnyɛ -zɔnɔ

(Lk 21.1-4)

⁴¹ -Zezu -dɪ 'gwɛzii -gbo kwesi la, -zugba ɔ yla nyɪma -maa palɪ -mɔ 'gwɛzi -dɔɔ -gɔ. Nɪ, ɲɔnmɔnyaa -zlo palɪ -mɔ 'gwɛzi duun.

⁴² Bobabha -dugbanɲmɔ yabhlo yia, ɔ palɪ -mɔ tamayua 'sɔ -we 'nɪ -valɛ -ka.

⁴³ -Bha -Zezu gbaa ɔ 'bɪnɔnya -yla: «In nɛɛ aɪn -yla gbɔzɔɔ saɛ: bobabha -dugbanɲmɔ mia dɛ nɪ, 'gwɛzi ɔ wlaa dɛ, we -zi nyɪma weee -nɔ 'wɔ.

⁴⁴ ɲɔnmɔnyaa mia, 'gwɛzi -we wa gbɔ 'nɪ 'wɔ -mɪ, 'mɔ wa wlaa. Nɪ, ɔɔ ɲwɔɔ mia, ɔ boba 'wɔ, 'gwɛzi -we ɔ 'kaa lili, 'mɔ ɔ wlaa.»

13

-We slolua dɔdɔɔ bha bhla, mɔ nɪ

¹ -Zezu 'tɪlaa -Lagɔbudu 'kadɔ zɔ, 'in ɔ 'bɪnɔnyɔ yabhlo nɛɛ ɔ -ylaɛ: «Na -Slolunyɔ: yi 'saa wa, tɔkpa -zɔnɔ, we -budu nanɪ 'yli 'lɛ!»

² 'In ɔ yia we 'bɪgɔpalɪɛ: «Gbɔzɔɔ -wa, tɔkpanya -na yia dɛ -yɔ -guladɪdlɪda, we 'yabhlogbɔɔ 'na 'ka we -libheyɪ -gɔ -tɔ. Jitea we 'dɛ weee yia.»

³ Wa mn̄ia Oliv̄sunya -ḡḡo 'wlu, -m̄o wa -dia la, -zugba wa yla -Laḡbudu 'kad̄u. Da wa -nyaa 'w̄o, Pieli klaa, 'Zake klaa, Zaan klaa, we -ȳo Andlee, 'in wa yia ɔ layibha:

⁴ «Lebhla -m̄u 'ka len̄ua? 'In lee -lu 'ka we -ain -slolu, n̄u, we bhla ka cipaa?»

(Mt 24.4-14; Lk 21.8-19)

⁵ ɔ n̄ee wa -yla: «A z̄u am̄iaa 'd̄e 'yliyo, -m̄u yi 'w̄o n̄u, wa nu ain -dawli 'w̄o.

⁶ Nyima -duun yia na 'η̄n̄i -ḡu yia, 'in wa 'ka gbae: «Am̄i -wa -Laḡo -Bhasanyo!» 'in wa 'ka nyima duun -dawli 'w̄on̄u.

⁷ «A -ka 'n̄u n̄u, wa m̄i tuḡoda da -kwēin, 'in a -ka 'n̄u n̄u, wa m̄i tuḡoda da 'p̄ip̄i, a 'na n̄on̄u nyan̄o -n̄i. We m̄i n̄u, we nu le, -m̄u 'n̄i -sl̄o d̄ud̄u bh̄ial̄ida.

⁸ T̄u yia laga 's̄o nȳid̄i 'w̄os̄aa. 'In nyimaa 'wl̄ulap̄il̄inȳo yabh̄lo 'ka nyimaa 'wl̄ulap̄il̄inȳo -ḡud̄u -ȳow̄os̄ol̄u. D̄ud̄u yia zuklua da t̄ol̄ba, 'in η̄w̄o 'ka yi. Sa 'η̄w̄o -ka gwal̄ia yi ɔ sia, 'sa wee d̄ud̄u bh̄iab̄hiee gwed̄ida yia -m̄ia.

⁹ «Am̄ia m̄ia d̄e, a z̄u am̄iaa 'd̄e 'yliyo. Gb̄uw̄ob̄hun̄ya 'yu wa yia ain kwaa. Bhit̄ia wa yia ain -Laḡobudunya z̄o. D̄ud̄u 'wl̄ulap̄il̄inya -ȳo nyimaa 'wl̄ulap̄il̄inya 'yu wa yia ain laa na 'gb̄u, 'in na gb̄odayunya a yia -z̄ea wa 'yu.

¹⁰ Tiada, -Laḡgb̄u wa yia gbaa 'lak-panya weee -yla.

¹¹ Wa -ka ain gb̄uw̄ob̄hun̄ya 'yu kwa, a 'na l̄ol̄o d̄li -n̄i, -we a 'kaa gbaa 'gb̄u. -M̄u bhla, wel̄i -we a 'kaa gba, -Laḡo yia we ain η̄wee z̄ua. We'e 'bh̄u am̄iaa 'd̄ee 'wl̄uk̄oon̄, Zuzu 'P̄opa wlaa we.

¹² «Nyime yia ɔ bheli wlaa wa 'ka ɔ 'bha. 'Sa -bh̄lokp̄ad̄e, dide yia ɔ 'yu wlaa. 'Yua yia wa didea -ȳow̄os̄ol̄ba wa 'ka wa 'bha.

¹³ Na 'gb̄u, nyima weee yia ain 'w̄onȳea. Nyime -ɔ 'n̄i 'm̄i d̄li -ḡu -sa, 'in ɔ 'ka we bh̄lol̄uda n̄yni, -Laḡo yia ɔ gb̄u 'w̄os̄aa.

(Mt 24.15-31; Lk 17.23-24, 21.20-28)

¹⁴ «Nyime -ɔ -ka 'sebh̄e n̄i z̄eli, ɔ 'n̄u we 'w̄ola. N̄u, -lu -Laḡo 'n̄ia 'yib̄ha, 'in -we saa -lu weee la, -ɔ -ka we -ȳoȳi

lad̄ida, da we 'na 'ka yaa -m̄i, -ɔ -ka 'sebh̄e n̄i z̄eli, ɔ 'n̄u we 'w̄ola. Nyima -wa -ka Zudee -d̄ud̄u -ḡu -m̄i, wa -ȳo -gwagw̄ie m̄n̄i zizea -ḡoḡonya 'w̄lu.

¹⁵ Nyime, -ɔ -ka nyap̄eda -m̄i 'pipee, ɔ 'na m̄n̄i ɔ -lu 'w̄ob̄hua -budu z̄o -n̄i.

¹⁶ 'In -m̄om̄o -ka kpaa -m̄i, -m̄o 'na yili -m̄o -bana 'bh̄u -z̄o -n̄i.

¹⁷ Lee gb̄onyuu yi 'sa nokplabhue η̄wn̄i -ȳo 'η̄wn̄i -wa m̄ia 'yua 'nȳen̄ida ylia, wee 'yl̄inya -m̄n̄i nya!

¹⁸ A bh̄ub̄hoe -Laḡo, we yi len̄u η̄w̄ot̄loyib̄hla.

¹⁹ We bhla m̄ia, sias̄ie 'kad̄u wa yia 'yia. 'Lee, -a -ka 'bhaa 'w̄o, we 'sas̄okpa -n̄u ka -sl̄o len̄u? 'In le we yia n̄ua yi? -In̄nya, we 'na 'ka len̄u.

²⁰ «-Laḡo 'n̄i yaa wee 'yl̄i -ḡusa, -zugba nyime yabh̄loḡo 'n̄i m̄neni ɔ 'ka we kwee -d̄i. N̄u, nyima ɔ -saa -bha, wa 'gb̄u ɔ yia wee 'yl̄i -ḡusaa.

²¹ Wa -ka gba n̄u, -Laḡo -Bhasanyo m̄i -seli, 'in wa -ka gba n̄u, ɔ m̄i m̄o, a 'na l̄ali we gb̄uz̄on̄u -n̄i.

²² Yocian yia yia, wa 'ka gba, n̄u, ma -wa -Laḡgb̄u -fal̄ip̄anya -ȳo ɔ -Bhasanya. Gwed̄iḡu -ȳo gb̄u 'kad̄i wa yia len̄ua, 'in -wa -Laḡo -saa -bha, wa 'ka wa -dawli n̄u. N̄u, wa 'na 'ka we m̄neni.

²³ M̄u in gbaa da ain -yla 'gam̄u. N̄u, am̄ia m̄ia d̄e, a z̄u am̄iaa 'd̄e 'yliyo.»

24-25 'In -Zezu n̄ee:

«We bhla, wee sias̄iee 'b̄iḡu,

Nikpise yia kpaa,

'yl̄u 'na 'ka 'p̄u.

Nikpise yia kpaa,

'c̄u 'na 'ka li.

Nikpise yia kpaa,

-z̄eli yia yali 'bh̄ua we 'ka bhli.

-Lu weee m̄ia yali, zuklua we yia.»

(Mt 24.32-35; Lk 21.29-33)

²⁶ «-M̄u 'b̄iḡu wa yia ɔ Nyime 'Yu -ȳoȳia yida -m̄o yal̄ip̄upa 'w̄o, 't̄ite -ȳo z̄li weee nya.

²⁷ -Bha ɔ yia 'anz̄inya yoo 'paa, d̄ud̄u weee -ḡu. 'In, -wa -Laḡo -saa -bha 'gbe weee 'w̄o, wa 'ka wa la.

²⁸ «-We fiḡisu sl̄ol̄ua ain, a 'n̄u we 'w̄ola. We 'kl̄iya -ka t̄l̄oman̄ida -m̄i, 'in we -ka t̄op̄oda -m̄i, a -yi we 'ji n̄u, 'nyu -l̄ua bhla ka cipa.

29 'Sa -bhlokpade a -ka 'sasokpa -gbu -muni 'yi lenoda, a yibheli we 'ji nu, do
*Nyume 'Yu ka cipa, do 'ni -sleen latlolu.

30 «In nee ain -yla gbuzonu sae: desleen -nyumaa 'de weee 'na 'ka tli, 'in wee gbunya -muni 'kaa lenu.

31 Yali -yo dudu mia, la we yia 'bhua, nu, na weli 'na 'ka labhu 'mnumnu.

32 Nyume yabhlogbo 'ni wee siasiee bhla -yo we 'yli -yi. Yali -anzinya -yo -Lagoo 'Yuu 'debhie 'ni wee 'yli -yi. Nu, na Dide -bhlogbo -yia we 'yli.

33 «We 'de 'gbu, a zu amiaa 'de 'yliyoo. A -tu 'yliyogada. 'Yli -we nya gbu ni 'kaa lenu, a 'ni we -yi.

34 We 'wlu sae, nyume yabhlo -o mi 'lakpa 'wu mnida. O 'kaa mni, o yia o zo -nyuma lubho 'woladlili. 'In o nee kooloo hwkonyo -yla: «In 'na hwonu 'yila -ni.»

35 We 'de 'gbu, a -tu 'yliyogada, a 'na hwonu 'yila -ni. Bhla -we nya -buduu -kanyo 'kaa yi, -de jibhezaoo, -de saboo, -de zligoo, -de zlkpeoo, a 'ni we -yi.

36 O -ka ain 'tlali, o 'na yili ain yila hwoda -ni.

37 -We in mia da ain -yla gbada, mu na gbaa nyuma weee -yla. A -tu 'yliyogada.»

14

*Zuifv -cian zva -Zezuu -yogbu
(Mt 26.1-5; Lk 22.1-2; Zn 11.45-53)*

1 Nu, we -tu 'wu 'yli 'so *'Wuzitylu 'feti -yo Zuifv 'floo 'nia *goo -yo -kaa 'feti 'ka nyini. -Lagobonyaa -cian -yo -Lagoo titee gwesanya yia -Zezuu -yoyli pla wa 'ka o kpa -dawli nya, 'in wa 'ka o 'bha.

2 Wa nee: «-A 'na kpali o 'feti 'yli nya -ni. We 'ni -muu, 'in 'gbe gbugblolua.»

*'Nwao yabhlo slua -Zezu 'wluo *-lasiklo
(Mt 26.6-13; Zn 12.1-8)*

3 -Zezu mia Betani, solbhanyo 'Simoo -budu zo, da o mia lida, 'in 'hwao yabhlo yia -mo pla. Oo 'hwao, o ka -bhonyida kwee. *-Lasiklo -zonu, -we ka -vale 'tea, we mi we 'wu. O -dia

wee -bhonyida -bli hwae, 'in o yia wee -lasiklo -Zezuu 'wluo slu.*

4 Nyuma talva mia -bha, 'in -maa yia 'ce 'pa, -zugba wa 'yibhali yibhali la: «Lee -lu ka 'gbu o nyumoo -lasiklo mia?

5 Wa mneni yaa wa 'ka we pelu 'pa 'gwazi duun lu, -we nyume 'kaa 'yi -zu hwae, 'in wa 'ka we bobabhanya 'nye.»

'In wa yia o 'hwao -yo 'cepali.

6 -Zezu nee wa -yla: «Lee -lu ka 'gbu a siali oa? A 'tide o 'yi. -We o nua 'mi -yla le, gbu -zonu -wa.

7 Nu, bobabhanya mi ain glaa 'yli weee nya. Da a -ka 'yibhali, a mneni a 'ka wa 'nani 'wunu. Nu, -ami mia, in 'ni ain glaa -mi 'yli weee nya.

8 -We o mneni, 'mu o nua 'mi -yla le. Nu, -lasiklo o tia 'mi -yo gbawlaa 'gbu gamu.

9 In nee ain -yla gbuzonu sae: da wa yia -Lagobu gbaa dudu weee -gu, -we hwao ni nua da le, gbaa wa yia we, 'in o lenugbu 'ka nyumaa dli 'wu -tu.»

*Zudas yibha o 'ka -Zezu wla
(Mt 26.14-16; Lk 22.3-6)*

10 -Zezuu 'binonya kugbua le 'so glaa, nyume yabhlo, wa laa Zudas Isikalioto, mo mnua -Lagobonyaa -cian -gbe, o 'ka -Zezu wla.

11 Wa 'nua we, 'in we yia wa 'muna 'wula. 'In wa nee o -yla: «'Gwazi -a yia -mi 'nye.» Sa o 'kaa nu o 'ka -Zezu wla, -bha o bhla we 'yooo datahe.

-Zezuu 'binonya pia 'Wuzitylu 'feti -gv -lililu

(Mt 26.17-25; Lk 22.7-14; Zn 13.21-30)

12 'Floo 'nia goo -yo -kaa 'feti ka nyini. We 'yli tianu -we nya wa bhaa *bhlabhleyua 'Wuzitylu 'feti -gv -lililu nya, wee 'yli nya -Zezuu 'binonya 'yibhaa o lae: «Mo -in 'yibha -a mni -mi -yla 'Wuzitylu 'feti -gv -lililu pia?»

13 -Zezu tiea o 'binonya 'so, 'in o nee wa -yla: «A mni -zoo. A -ka -mo nyini, nyume -o 'nyunyida mia 'wlu, a -yo o yia 'wugbelia, a mni o 'bi.

* 14:3 Wee -lasiklo -bhonyida mia, tokpa wa laa alibathi, mu nya wa nua we le. Wee -lasiklo, wa laa nahidi.

14 ɔ -ka -budu -mumu zo pla, a gba wee -buduu -kanyo -yla: «-Amiaa -Kanyo nee, «'Lee, -buduu 'yu -we zo -a 'kaa -amiaa 'Wozitylu 'feti -gu -lililu li ni, mo we mia?» »

15 'In ɔ slolua ain -buduu 'yu 'kadu yabhlo 'klu, -mo -budu 'wlu, -we zo -guladi -li -zonu mia. -Mo a 'kaa -amiaa 'Wozitylu 'feti -gu -lililu pili.»

16 Wa mnua, wa nynia -zoo, 'in sa -Zezu gbaa wa -yla, 'in wa yi 'saa we yli. 'In wa yia wa 'feti -gu -lililu pi.

-Zezu -yo ɔ wlawlanya lia

(Mt 26.20-25; Lk 22.14; Zn 13.21-30)

17 Jibhe zaa, 'in -Zezu -yo ɔ 'binanya kugbua le 'so yia yi.

18 Da wa mia lida 'tabhle -gu, -Zezu nee: «In nee ain -yla gbuzonu sae: ain glaa, nyime yabhlo in -yo ɔ mia da lida ni, mo yia 'mi wlaa.»

19 Toun, wa ple sumania, 'in wa yia ɔ layibha -bhlo -bhlo. «We 'ni -ami, we 'ni muu?»

20 ɔ nee wa -yla: «Amia kugbua le 'so glaa nyime yabhlo -wa. In -yo ɔ 'so mi 'floo 'njwada zapu -bhlo lu.

21 Gbuzonu -wa: sa we mia celida -Lagosebhe 'wu ɔ daa, 'sa ɔ Nyimee 'Yu yia mnua. Nu, nyime ɔ 'kaa ɔ wla, 'in wa 'ka ɔ 'bha, gbunyuu mi -moo -nu nya. Wa 'ni yaa -moo gwali, we nani 'yli.»

-Zezu -yo ɔ 'binanya lia

(Mt 26.26-30; Lk 22.15-20; 1 Kol 11.23-25)

22 Wa mia lida, 'in -Zezu yia 'floo 'wubhu. ɔ 'paa -Lago fuo, 'in ɔ yia we ladi. ɔ dlilia we ɔ 'binanya 'wola, 'in ɔ nee: «A 'bhu we 'wu, na ku -wa.»

23 -Muu 'bigu, 'in ɔ yia nu -kopu 'wubhu, ɔ 'paa -Lago fuo, 'in ɔ yia we wa yoo 'nye -bhlo -bhlo, 'in wa 'de weee yia we 'ma. ɔ nee:

24 «-We mia da ni, mu -wa na 'pion -we yia jitea nyima duuun 'gbu, 'in we 'ka -Lago -yo nyima 'so 'wuslolu.

25 Nu, in nee ain -yla gbuzonu sae: zli -Lago -ka dudu 'wlulapi, we zli na maa nu lolu. We 'yli 'ni -slo nyni, in 'na 'ka nu 'ma.»

26 Wa bhla -Lago -luu 'bhie, wa yia 'tla, 'in wa yia *Olivosunyaa -gogo 'wlu mu.

-Zezu nee nu, Piel yia ɔ gbu kpela

(Mt 26.31-35; Lk 22.31-34; Zn 13.36-38)

27 -Zezu nee wa -yla: «'Bi a yia 'mi 'bhva. Nu, we mi celida -Lagosebhe 'wu:

«Bhlabhle 'yliyozonyo na yia 'bhaa, 'in bhlabhlenya 'ka lamno.»

28 Nu, in -ka tli, in -ka 'woso lu, Galilee na yia ain wuba mnua.»

29 Piel nee ɔ -yla: «Nyima weee -ka -mi 'bi 'bhu, -ami 'na 'ka we lenu.»

30 'In -Zezu yia we 'bigupalie: «In nee ain -yla gbuzonu sae: -zeen sabo mia, -na kpeli na gbu 'wola -zakpa ta, -zugba -koko 'ni -slo -zakpa 'sonu gbo.»

31 Piel nee -bhlokpadee: «-Innya, we 'ni -muu! We -ka 'bha wa 'ka -in -yo 'mi 'so 'bha, in 'na 'ka -na gbu kpeli.»

Toun, wa 'de weee yia wee weli -bhlo gba.

-Zezu bhuhoea -Lago Getisemanee

(Mt 26.36-46; Lk 22.39-46)

32 -Muu 'bigu, -Zezu -yo ɔ 'binanya 'so nynia Getisemanee, 'in ɔ nee wa -yla: «A -di de la. In 'ka -Lago bhuhoe.»

33 ɔ -yo Piel klaa, *'Zake klaa, we -yo *Zaan, wa yia mu. -Bha ɔ -gu yia, 'in 'pion yia ɔ dli 'wu slo.

34 ɔ nee wa -yla: «Na dli ka sumani bhabha. A -tu -seli, a -tu 'yliyogada.»

35-36 ɔ bea 'yu -se, ɔ -gbli dudu la, 'in ɔ yia -Lago bhuhoe, ɔ nee: «*Aba! Dide! -In mnene -in 'ka -lu weee lenu. -In -ka we 'yibha ni, -in vlali 'mi siasie 'kadu -mini gwe. Nu, we 'na -zeli na dumagbu -ni: we -ze -na dumagbu.»

37 ɔ yia ɔ 'binanyaa -gbe lu, -zugba wa mi 'ylaa 'wu. ɔ nee Simo Piel -yla: «'Ylaa -na njwaa yi? -In 'ni mnene -in 'ka 'yliyogada -tu 'leli -bhloo -kpaa?»

38 A -tu 'yliyogada, a bhuhoe -Lago, a yi laylagbu lu bhlili. Nu, nyimee dli 'yibha we 'ka -lu -zonu lenu, 'in ɔ ku 'ni we mnene.»

39 Toun, ɔ 'bhu 'yaa wa -yo lu, 'in ɔ yia -Lago bhuhoe weli -bhlokpade nya.

40 ɔ yia lɔ, -zugba wa mi 'ya 'ylaa 'wɔ, wa 'yli ka 'wɔwɔmanu 'gbɔ. Weli -we wa 'kaa ɔ -yla gba, we 'ni -mi.

41 ɔ yia lɔ -zakpa tanɔ nya, ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «A mi 'ylaa 'wɔ -bhlokpade, nyapɛda a mia yi? We -tɔ 'sa. Da wa 'kaa Nyimɛɛ 'Yu wla gbɔnyuu -lenɔnya -yla, we bhla ka nyini.

42 A -sɔ 'wɔ, -a 'ka mni. A -tali, nyimɛ -ɔ 'kaa 'mi wla, mɔ yia mɔ.»

-Zezu wa yia kpaa

(Mt 26.47-56; Lk 22.47-53; Zn 18.3-12)

43 Da -Zezu mia gbada, weli mi ɔ ɲwɛɛ, tɔn Zudasɔ yia yi. ɔ Zudasɔ mia, ɔ mi -Zezuu 'binɔnya kugbua lɛ 'sɔ glaa. 'In ɔ -yɔ nyimaa -zlo yia yi, tɔgbɛ -yɔ su kibhe nya kwɛɛ. Nu, -Lagɔbɔɔnyaa -cian klaa, -Lagɔ titee gwesanya klaa, we -yɔ nyima kpasɔ, ma tiea wa.

44 Zudasɔ, -ɔ 'kaa -Zezu wla, sa ɔ 'kaa ɔ wla, ɔ ka we wa -yla gba. ɔ nɛɛ: «Nyimɛ in -ka gbleli ni, mɔ -wa. A kpa ɔ, a -yɔ ɔ 'sɔ mni, a zɔ ɔ 'yliyɔ 'nanɔ.»

45 Zudasɔ nynia -Zezu kwesi, 'in ɔ nɛɛ: «*Wlabi.» 'In ɔ yia ɔ gbleli.

46 -Bha wa yibhelɔ -Zezu, 'in wa yia ɔ kpa.

47 ɔ 'binɔnyɔ yabhlo -saa tɔgbɛ tɔkpa 'wɔ tɔn, ɔ yia *-Lagɔbɔɔnyaa -kanyɔ 'kadɔ zɔlɔbhonɔnyɔ yabhlo yukwli 'wlu -di.

48 -Zezu nɛɛ wa -yla: «'Wienyɔ in -mia, 'in a yia 'mi kpaa yi tɔgbɛ -yɔ su kibhe nya kwɛɛ -nya yi?

49 -Innya, 'yli weee nya, in mi aɪn glaa gbɔ -sloluda -mɔ -Lagɔbudu 'kadɔ zɔ, 'in a 'ni 'mi kpa. Sanɛɛ a kpaa 'mi, 'in -we mia celɔda -Lagɔɛbhɛ 'wɔ, we 'ka gbɔzɔnɔ -zɛɛ 'gbɔ.»

50 Tɔn, 'in ɔ 'binɔnya yia -bha ɔ ti -gwagwie nya.

51-52 Nyimeslɔyɔ yabhlo yia ɔ 'bi, ɔ ka 'naa -bhlogbɔɔ -gbɔ. Wa kpaa wee 'naa, 'in ɔ yia we wa kwɛɛ ti, 'in ɔ yia -gwa kpanɔ nya.

-Zezu wa kwaa gbɔwɔbhunya 'kadɔ 'yu

(Mt 26.57-68; Lk 22.54-55, 63-71; Zn 18.13-14, 19-24)

53 Wa yia -Zezu -Lagɔbɔɔnyaa -kanyɔ 'kadɔ -gbɛ kwa. Da -Lagɔbɔɔnyaa -cian klaa, nyima kpasɔ klaa, we -yɔ -Lagɔ titee gwesanya weee, wa gbelɔ 'wɔ.

54 Pielɔ mi -Zezu 'bi, ɔ 'ni ɔ -yɔ cɔpa. ɔ plalɔ -Lagɔbɔɔnyaa -kanyɔ 'kadɔ -buduɲwɛɛ, 'in ɔ yia -kosu -yɔ ladɔ, ɔ -yɔ 'slɔja 'sɔ.

55 -Lagɔbɔɔnyaa -cian -yɔ gbɔwɔbhunya weee titalɔ -Zezu -yɔ la wa 'ka ɔ gbɔ -dilɔ, 'in wa 'ka ɔ 'bha, wa 'ni gbɔ yabhlogbɔɔ 'yi.

56 Nyima -duun zɔlɔ ɔ yɔ -yɔ, 'in -maa weli 'ni bhli -bhlo.

57 Tɔlɔ -sɔa 'wɔ, -maa dilɔ ɔ yɔ gbɔ 'wlu la, 'in -maa nɛɛ:

58 «Gbɔ ɔ gbaa, -a ka we 'nɔ. ɔ nɛɛ nu, -Lagɔbudu 'kadɔ, -we nyima 'subhaa da ni, -wɔa ɔ yia we. 'In 'yli ta zɔ we -putu -we nyimɛɛ sɔ 'nia 'tɔli, ɔ 'ka -mɔ 'subha.»

59 Wee gbɔ ni -gbɔ, wa'a gba weli -bhlo.

60 -Lagɔbɔɔnyaa -kanyɔ 'kadɔ -sɔa 'wɔ wa nyidi, 'in ɔ yia -Zezu layibha: «Nyima ni mi -mi gbɔ 'wluladɔlɔda. -In 'ni mneni -in 'ka we -gbɔ -saa?»

61 -Zezu 'ni ɲwɛ gba. ɔ -sɔ yaa 'wɔ, 'in ɔ yia ɔ layibha: «'Lee, -Lagɔ -Bhasanyɔ -in -mia yi? -Lagɔ ka 'ɲni -a mnɔna, ɔ 'Yu -in -mia yi?»

62 -Zezu yia we 'biɔpalɔ: «Cun, 'mɔ in -mia. Nyimɛɛ Yu yia 'tite -ka -Lagɔ lilisɔlɔ ladɔ. 'Yia a yia ɔ yalɔpa -gbɔ we nya kwɔlɔda.»

63-64 -Lagɔbɔɔnyaa -kanyɔ 'kadɔ yia ɔ 'naa yla 'cɛ nya. ɔ nɛɛ: «ɔ ka -Lagɔ velɔ, a 'dɛ weee ka we 'nɔ. -A 'ni -slɛn gbɔdayinyɔ gbɔ -ka.»

ɔ nɛɛ wa -yla: «Amia nɛɛ lɛa?»

Wa nɛɛ: «ɔ ka gbɔnyuu lɛnɔ.»

-Zugba wa kpɔa 'wɔ: «A 'bha ɔ! A 'bha ɔ! A 'bha ɔ!»

65 Nyima tɔlɔ slua ɔ -dle -gbɔ. Wa -gbliɔ ɔ 'naa 'yli -gbɔ, 'in wa yia ɔ bhitɔ -kwli nya, wa nɛɛ ɔ -yla: «Nyɔɔ 'pa -mi -lua? -In gba ɔ 'ɲni!» 'In 'slɔja yia ɔ 'kpa yukwli 'wɔ subha.

Pielɔ kpɛlɔ -Zezuu -gɔgbɔ

(Mt 26.69-75; Lk 22.56-62; Zn 18.15-18, 25-27)

66-67 Nu, da Pielɩ mia 'wɔɔɔda -mɔ wee -budunwɛɛ, 'in -Lagɔbɔbɔnyaa -kanyɔ 'kadɔɔ zɔɔɔbɔbɔnyaa yia yi. ɔ 'yia Pielɩ, 'in ɔ yia ɔ yla tenyii, 'in ɔ nɛɛ ɔ -yla: «-Mɩ mia da, -in -yɔ Nazaletiyu -Zezu 'sɔ mɩ -benyi.»

68 Pielɩ nɛɛ: «Yo -wa yo, in 'nɩ ɔ -yi. -We a gbaa dɛ nɩ, 'in 'nɩ we 'wɔla.»

Tɔɔn, 'in ɔ yia 'wɔsɔ, ɔ yia klolo ŋwɛɛ 'yiligbe. 'In -kɔkɔ yia gbo.

69 ɔɔ 'ŋwɔnɔ 'yɩ 'yaa ɔ, -wa mia -bha, ɔ nɛɛ wa -yla: «ɔɔ nɔkpasu mia da nɩ, ɔ mɩ waa nyɩma nɩ glaa.»

70 Pielɩ nɛɛ: «Yo -wa yo.»

Tɔɔn, -wa mia -bha, wa nɛɛ Pielɩ -yla: «Gbɔzɔnɔ -wa, -in mɩ wa glaa. Nu, Galilee -nyɩmɛ -in -mia.»

71 'In Pielɩ yia bi, ɔ nɛɛ: «Nyɩmɛ a saa dɛ 'ŋnɩ, in 'nɩ ɔ -yi, in -ka yo 'tɔbhɩ, -Lagɔ 'pa 'mɩ -kasɩ 'wɔ!»

72 -Bha -bhlokpade, -kɔkɔ yia -zakpaa 'sɔnɔ gbo, 'in Pielɩ dɩ yia -Zezuu wɛɩ -gɔ -bho, nu, ɔ kpɛɩ -Zezu gbo 'wɔla -zakpa ta, -zugba -kɔkɔ 'nɩ -sɩ -zakpaa 'sɔnɔ gbo. 'In Pielɩ yia wie bhli.

15

Pilatɩ 'bhua -Zezuu -yɔgbɩ 'wɩ

(Mt 27.1-2, 11-14; Lk 23.1-5; Zn 18.28-38)

1 Zɩkpɛ -papa, *-Lagɔbɔbɔnyaa -cian klaa, nyɩma kpasɩ klaa, we -yɔ -Lagɔ titee gwesanya, waa gbɔwɔbhunya weee, ma bhli wɛɩ -bhlo. Wa gbɔan -Zezu, *Wlɔmɩ -nyɩmɛ ɔ pilɩ Zudee -dɔdɔ 'wɩ la, wa laa Pilatɩ, 'in wa yia ɔ -mɔɔ -gbɛ kwa, 'in wa yia ɔ -mɔɔ yoo 'nyɛ.

2 -Bha Pilatɩ 'yɩbhaa ɔ la: «'Lee, Zuifɩ 'wlulapɩnyɔ -in -mia yi?»

-Zezu nɛɛ ɔ -yla: «'Mɩ -in gbaa dɛ.»

3 -Lagɔbɔbɔnyaa -cian dɩɩ -Zezu gbo duun 'wɩ la.

4 'In Pilatɩ yia ɔ -zakpa 'sɔnɔ layɩbha: «'Lee, gbɩ -zlo wa dɩɩ dɛ -mɩ 'wɩ la nɩ, -na nu we, 'in -i 'in -sa we -gɩ?»

5 -Zezu 'nɩ we 'yabhlogbɔɔ 'bɩɔpali, 'in we yia Pilatɩ ŋwɛgaga -sɩbhali.

6 Nu, Zuifɩ 'fɛɩ -ka nyɩ nɩ, -kasɩnyɩmɛ ɔ nyɩmaa -zlo 'yɩbhaa, 'mɔ Pilatɩ tidea 'yi.

7 -Mɔ wee -kasɩ 'wɩ, nyɩmɛ yabhlo wa laa -Balabasɩ -yɔ ɔ -lima mɩ -mɔ. Ma -yɔ dɔdɔ 'wlulapɩnyɩ gɩ bhaa tɩ, 'in wa yia nyɩmɛ 'bha.

8 -Bha wa gbaa Pilatɩ -yla: «-We -na nu bhaa 'fɛɩ 'yɩ nya ɛ, -in nu we ɛ.»

9 Pilatɩ nɛɛ wa -ylaɛ: «Zuifɩ 'wɩ -lapɩnyɩ mia, 'mɔ in 'kaa 'yitide yi?»

10 Pilatɩ 'dɛ -yi we 'ji nu, zenyidɩ nya -Lagɔbɔbɔnyaa -cian wlaa -Zezu.

11 Ma zɩɩa nyɩma ŋwɛ nu, wa sumanɩ we 'wɩ Pilatɩ 'ka -Balabasɩ -kasɩ 'wɩsa.

12 -Bha Pilatɩ gbaɛ: «'Lee, Zuifɩ 'wlulapɩnyɩ mia dɛ nɩ, ɛɛ -lu in 'ka ɔ nuɩva?»

13 Wa 'kpɩa 'wɩ, wa nɛɛ: «Kɩɩ ɔ *su -gɩ la!»

14 Pilatɩ nɛɛ: «Gbɩnyuu -mɩmɩ ɔ nu ɛɛ?»

'In wa yia 'wɩkpɩ 'tɩɛɛ: «Kɩɩ ɔ su -gɩ la!»

15 Nu, Pilatɩ 'yɩbha ɔ 'ka nyɩmaa -zloo dɩmagbɩ ɛnɩ, we 'dɛɛ 'gbɩ ɔ yia -Balabasɩ 'yitide. Tɔɔn, ɔ nɛɛ 'sɩɩja -yla: «A sɛɩ -Zezu.» 'In ɔ yia wa 'yoo 'nyɛ, wa 'ka -Zezu su -gɩ lakɩɩ.

'Sɩɩja nyɩma -Zezu

(Mt 27.27-31; Zn 19.2-3)

16 'Sɩɩja kwaa -Zezu yoo -mɔ dɔdɔ 'wlulapɩnyɩ gbɩwɔbhu -budunwɛɛ, 'in wa yia wa -lima weee la

17 wa 'ka ɔ nyanɩ. Wa yia ɔ nyɩmaa 'wlulapɩnyɩ -bana zalɩ 'wɩpla, 'in wa yia 'wia -kloo ma, 'in wa yia we ɔ 'wɩlo -pla,

18 'in wa yia ɔ fɩsa ɔ glapaliɛ nya: «Zuifɩ 'wlulapɩnyɩ, -na fɩɩ.»

19 Wa bhɩɩa ɔ 'wɩ gbleɛ nya, -zugba wa slua ɔ -dɛ -gɩ, 'in wa sɩbhli 'kukulu ɔ 'yu, wa tɩa wa 'dɛ 'wɩ 'kienyi.

20 Da wa bhɩa ɔ nyanɩ, wa -saa ɔ -bana zalɩ 'wɩ, 'in wa yia ɔ 'dɛɛ -bana ɔ 'wɩpla. 'In wa -yɔ ɔ yia mɩ, wa 'ka ɔ su -gɩ lakɩɩ.

-Zezu wa kɩɩa su -gɩ la

(Mt 27.32-44; Lk 23.26-43; Zn 19.17-27)

21 Wa mia mɩɩda, 'in wa -yɔ Silɛnɩy 'Simɔɔ yia gbeli, -zugba ɔ bhɩ kpaa. Nu, Alɛzandɩ -yɔ Wlufusu dide -wa.

-Bha 'sluja gbaa ɔ -yla -gla nya nu, ɔ 'bhu -Zezuu su 'wɔ.

²² Wa yia -Zezu da wa laa Gɔlugota kwa. (-Mɔv ji -wa 'wluu kɔaa da.)

²³ Wa 'nyɛa ɔ nu -we lu wa slua *mili, ɔ 'ni we 'ma.

²⁴ Tɔun, wa yia ɔ su -gɔ lakɔlɔ, 'in wa yia -nigbi 'pa, -we wa 'kaa 'yi -bhlo -bhlo ɔ -bananya glaaa 'gbɔ.

²⁵ Zlɔkpa ylu nya wa kulɔa ɔ su -gɔ la.

²⁶ -We ka 'gbɔ wa yia ɔ 'bha, wa cɛlia we, 'in wa yia we ɔ 'wlu -bita lakɔlɔ. 'Mɔ wa cɛlia:

-ɔ MIA DA

ZUIFUVU 'WLULAPILINYɔ -WA

²⁷ Wa ka 'ya 'wienya 'sɔ su -gɔ lakɔlɔ. 'Yabhlo mɔ ɔ lilisɔlɔ, 'in -gɔdɔ mia ɔ kɔpɛsɔlɔ. [

²⁸ Nu, sanɛɛ 'sa -Lagɔsɛbhɛɛ beta yabhlo gbaa, beta -we gbaaɛ: «Wa ka ɔ gbɔnyuuu kwɛ -cian glaa zel».]

²⁹ Nyima mia 'plida, -zugba wa bite 'wlu, wa vɛlia ɔ, wa nɛɛ: «Aya, -mɔ gbaa -in 'ka -Lagɔbudu 'kadɔ -wɔ, 'in -in 'ka we 'sɔbha 'yli ta zɔ ni,

³⁰ -sa -na 'dɛ gbɔ 'wɔ, 'bhɔ su -gɔ -in 'sibhli la.»

³¹ -Lagɔbɔbɔnyaa -cian klaa, -Lagɔ titee gwesanya klaa, ma gbɔgbali 'yaa -yla ɔ nyame nya, -maa nɛɛ: «Nu, ɔ ka nyima tɔlɔa pue, ɔ 'ni -slɛn mneni ɔ 'ka ɔ 'dɛ pue!

³² ɔmɔ, -Lagɔ -Bhasanyɔ, *Izlaɛlu 'Wlulapilinyɔ, ɔ -ka su -gɔ 'bhɔ ɔ -ka lasibhli ni, -a -ka ɔ -yɔyi, 'in -a zɔa ɔ dli -gɔ.»

-Wa mia su -gɔ ɔ kwesi, -maa ka 'ya ɔ vɛli.

-Zezuu tɔlɔa

(Mt 27.45-56; Lk 23.44-49; Zn 19.28-30)

³³ 'Ylu 'ka -glɔnyidi nynia yi, nikpise yia kpa dɔdɔ weee -gɔ, we li 'lɛli ta.

³⁴ We bhla -bhlokpade, -Zezu 'kpia 'wɔ 'titɛɛ, ɔ nɛɛ: «Eloi, Eloi, lama sabakatani?» -Mɔv ji -wa: «Na -Lagɔ, na -Lagɔ, lɛɛ -lu ka 'gbɔ -in yi 'mɔ 'bi 'bhɔa?»

³⁵ Nyima tɔlɔa -wa mia -bha, -wa 'nɔa we, wa nɛɛ: «Aya, ɔ mɔ Elii lada!»

³⁶ Wa lu nyime yabhlo -yɔ -gwagwɛ mɔia, ɔ 'bhua -fuu 'wɔ, ɔ yia we kalɔ nu lu fa. ɔ zɔa we gbleee 'yliya 'wɔ,

'in ɔ yia we ɔ nɔwɛ -yɔdi, -de -mɔɔ yi we nɔwɔnɔnɔ, 'in ɔ nɛɛ: «A wɔ -slɔ. -De Elii yi yi, -mɔɔ 'ka ɔ lasibhlii, -a 'ka -bha 'yi.»

³⁷ -Zezu 'kpia 'wɔ 'titɛɛ, 'in ɔ yia tli.

³⁸ 'Naa bɔzia -Lagɔbudu 'kadɔ zɔ, mɔ bhla 'wɔylaylie we nyidi -mɔ yali tikli, 'in we yia zɔ nyni.

³⁹ Wlɔmɔ -sluja glɔ gbuu 'yugalinyɔ -ɔ 'yiligbea -Zezu 'yu, 'in ɔ yia ɔ 'wɔkpɔwɛli 'nɔ, 'in sa ɔ titɔia 'wɔla, 'in ɔ yia -bha 'yi, ɔ nɛɛ: «ɔ nyime mia da ni, -Lagɔ Yu -wa 'piɛn.»

⁴⁰⁻⁴¹ Magɔdala -nɔwɔ Malii klaa, 'Zake -yulɛ -yɔ Zozee 'nyaa Malii klaa, we -yɔ Salomee, ma mia ɔ 'bi. Nu, ma pia -benyi ɔ -yla da wa mia Galilee. Wa -yɔ 'nɔwɔ duun tɔlɔa -yɔ -Zezu ka bha -Zeluzalɛmɔ mɔni. Wa 'yiligbe -mɔ 'pipi, -zugba wa yla ɔ.

*-Zɛzɛfɔ zɔa -Zezuu 'kwie gbawla nukplɛ

(Mt 27.57-61; Lk 23.50-56; Zn 19.38-42)

⁴²⁻⁴³ Jibheza ylu nya, Alimateyu *-Zɛzɛfɔ yia yi. ɔ mɔ *Zuifɔv gbɔwliwɔdinyaa glaa -nyime yabhlo, -ɔ wa zɔa -bha nya. Bhla -we nya -Lagɔ 'kaa dɔdɔ 'wlulapili, ɔ mɔ we wɔda.

We zli mia, Zuifɔv mɔ wa -lu lam-nazida, 'in zli -ka zli, mɔ -wa wa *Nyapɛyli. We 'dɛɛ 'gbɔ -Zɛzɛfɔ yia dli 'tɛmanɔ, ɔ yia Pilatɔ -gbɛ mɔni ɔ 'ka -Zezuu 'kwie -mɔɔ -zlali.

⁴⁴ Pilatɔ nɛɛ ɔ dli zɔ: «Aya! ɔ ka tli -papa -bhlo.»

'In ɔ yia Wlɔmɔ -sluja glɔ gbuu 'yugalinyɔ la, 'in ɔ yia ɔ layibha: «'Lee, ɔ tɔtɔli bi ka 'wɔgwɛɛ?»

⁴⁵ -Mɔɔ nɔwɔnɔ we -yɔ, 'in ɔ yia -Zɛzɛfɔ ɔ 'kwie yoo 'nyɛ.

⁴⁶ -Zɛzɛfɔ zɔa 'naa -zɔnɔ, ɔ -saa -Zezuu 'kwie su -gɔ, ɔ zɔa we 'naa -yɔ, 'in ɔ yia we 'bhoka 'wɔ fa. Wee 'bhoka mia, wa ka bha we 'bhlu tukpa 'wɔ. Tɔun, ɔ glipea tukpa -boklo, 'in ɔ yia wee gbawla nɔwɛkla.

⁴⁷ Da wa zɔa -Zezuu 'kwie gbawla nukplɛ, Magɔdala -nɔwɔ Malii -yɔ Zozee 'nyaa Malii ka -bha 'yi.

16

-Zezu -sɔa 'wɔ tɪtlɪnya glaa

(Mt 28.1-8; Lk 24.1-12; Zn 20.1-10)

¹ Nyapɛyɪ 'plɪa, Magɪdala -ɲwɔ Malii klaa, *Zakee 'nyaa Malii we -yɔ Salomee, ma zɔa -lasiklɔ, -we ka ɲɛ mɛnɪa, wa 'ka we -Zezuu 'kwie -yɔtli.

² Dimasu zɪkpɛ -papa, da 'yɪɔ -sɔa 'wɔ, 'in wa yia gbawla -gɔ mɪ, 'in wa yia gbawla -gɔ mɪ,

³ -zugba wa 'yɪbhaliya yɪbhaliya lae: «Lee, tɔkpa 'kadu mɪa da gbawla ɲwɛɛ, nyɔɔ 'ka we glipe -ain -yla?»

⁴ Wa -taliya -mɔ, 'in wa yia wee tɔkpa -boklo 'kadu -yɔyɪ. Nu, wa ka 'cɪn we glipe.

⁵ Wa plaa gbawla nɔkpɛ, 'in wa yia -mɔ nyimesɔyɪ yabhlo 'yɪ. Ɔɔ nyimesɔyɪ -dɪlɪ lilisɔɔ la. Ɔ -bana pɔɔ. Nyano yia wa dɪlɪ 'wɔslo.

⁶ Ɔ nɛɛ wa -yla: «A 'na nɔnɔ nyano -nɪ. Nazaletɪyɪ -Zezu, -ɔ wa kulɔa *su -gɔ la, ɔ da a talɪa yɪ? Nu, ɔ ka 'wɔsɔ tɪtlɪnya glaa. Ɔ 'nɪ -seli -mɪ. A -talɪ, da wa palɪa ɔ la, -bha nɪ da.

⁷ Nu, ɔ ka ain 'yugalɪ Galilee. -Mɔ a yia ɔ 'yɪa, saa 'dɛ ɔ gbaa zɪmɛ ain -yla, 'sa. Nu, a mɪ, a 'tɔɔ ɔ 'bɪnɔnya -yɔ Pɪɛɪ.»

⁸ -Bha wa 'tɪlaa gbawla nɔkpɛ -gwagwɛ nya, -zugba wa tɛɪa nyano nya. Wa mɪ nyano nɔdaa 'gbɔ, wa 'nɪ nyimɛ yabhlogbɔɔ -yla gbɔ gba.

Magɪdala -ɲwɔ Malii 'yɪa -Zezu

(Mt 28.9-10; Zn 20.11-18)

[⁹ -Zezu -sɔa tɪtlɪnya glaa 'wɔ dimasu zɪkpɛ. Magɪdala -ɲwɔ Malii, -ɔ 'wɔ ɔ vua zuzu 'nyii gbesɔ, ɔ yia ɔ 'dɛ -mɔɔ 'klɔslolu tɪa.

¹⁰⁻¹¹ -Wa -yɔ -Zezu 'sɔ mɪa 'cɪn, -bha Malii mɪa wa -gbɛ. Wa mɪ wida. Ɔ 'tɔɔ wa nu, ɔ ka -Zezu 'yɪ, ɔ -ga 'yɪyɔ. Wa 'nɪ we la gbɔzɔnɔ.

-Zezu -slolua ɔ 'dɛ ɔ 'bɪnɔnya 'sɔ 'klɔ

(Lk 24.13-35)

¹² -Mɔɔ 'bɪgɔ, -Zezuu 'bɪnɔnyaa glaa -nyɪma 'sɔ mɪa kpaa -yloogbɔ nɔda, 'in ɔ yia ɔ 'dɛ -maa 'klɔslolu sa -putu sa.

¹³ Wa 'bhitia lɔ, 'in wa yia wa -lima 'tɔɔ, -maa 'nɪ 'ya we la gbɔzɔnɔ.

-Zezu -slolua ɔ 'dɛ ɔ 'bɪnɔnya kugbua lɛ -bhlo 'klɔ

(Mt 28.16-20; Lk 24.36-49; Zn 20.19-23; Lngb 1.1-8)

¹⁴ -Slɛɛn, ɔ 'bɪnɔnya kugbua lɛ -bhlo mɪ lida, 'in -Zezu yia ɔ 'dɛ wa 'klɔslolu. Ɔ nɛɛ wa -yla: «Nyɪma nɛɛ ain -yla nu, 'in ka 'wɔsɔ tɪtlɪnya glaa, 'in wa yia 'mɪ 'yɪ. A 'nɪ we la gbɔzɔnɔ. Lɛɛ ka 'gbɔ a 'nɪ 'mɪ dɪlɪ -gɔ zɔa? Lɛɛ ka 'gbɔ a su sa yukwli -yɔa?»

¹⁵ Tɔn, 'in ɔ nɛɛ wa -yla: «A 'plɪɪ dɔdɔ weee -gɔ, a 'ka -mɔ -Lagɔgbɔ gba nyɪma weee -yla.

¹⁶ Nyimɛ, -ɔ -ka 'mɪ dɪlɪ -gɔ zɔ, 'in wa -ka ɔ batizee, -Lagɔ yia ɔ gbɔ 'wɔsaa. Nu nyimɛ, -ɔ 'nɪ 'mɪ dɪlɪ -gɔ zɔ, -Lagɔ yia ɔ gbɔ dɪɪa.

¹⁷ -Wa zɔa 'mɪ dɪlɪ -gɔ, gwɛdigbɔ wa yia lɛnɔa, mɔ nɪ: na 'ɲɪ nya wa yia zuzu 'nyuu vua. Wɛɪ -we wa 'nɪa -yɪ, 'mɔ wa yia gbaa.

¹⁸ Wa yɪ tɪbhɛ 'wɔbhɔo, wa yɪ gu 'maoo, gbɔ yabhlogbɔɔ 'na 'ka wa yɪ. Wa yɪ nyɪma sɔ -gɔlapahoo, 'in -maa pɔa.»

¹⁹ Nyɪmaa -Kanyɔ -Zezu bhɪa gbɔ gbagbɛ, -Lagɔ 'bhua ɔ 'wɔ, ɔ mɪa yalɪ, 'in ɔ yia -Lagɔ lilisɔɔ ladɪ.

²⁰ 'In ɔ 'bɪnɔnya yia -Lagɔgbɔ gbaa mɪ, da weee. 'In Nyɪmaa -Kanyɔ saa wa 'wɔ wa lubho 'wɔ. Ɔ yia wa 'tɪtɛ 'nyɛ wa 'ka gwɛdigbɔ lɛnɔ. Mɔ yia we -slolua, 'in nyɪma weee 'ka we 'jɪyɪbhɛɪ nu, wa wɛɪ mɪ gbɔzɔnɔ nya.]

Luku 'sebhε Sa Luki gbaa -Zezuu gbuzonu gbu

-Dɔtlɔyu -ɔ -yɔ *Pɔlv mɔɔa 'lakpa 'wɔ, mɔ -wa. Luku 'sebhε ɔ cɛɩa, we gwedɩda ɔ nεε nɩ, -we ka 'gbu ɔ yia 'sebhε nɩ cɛɩ, mɔ -wa nɩ, nyɩma 'ka -Zezu -gugbuu 'debhie yibheli.

-We ka 'gbu Luki yia 'sebhε nɩ cɛɩ mɔ nɩ

¹ Teofilɩ 'kadu, -na fɔv! -We plɩa -seli -aɩn glaa, nyɩma duun ka we cɛɩcɛɩe layla.

² Nyɩma, -wa 'yia wee gbu gwedɩda, 'in wa yia -Lagowɛɩ gbagbanya -zε nɩ, -we wa gbaa -aɩn -yɩa nɩ, 'mɔ wamɩa cɛɩa.

³ Na 'debhie -gbolu, da wee gbu dɩɩa gwe, sa we 'pɩplɩa 'wɔla, 'in in yia we layɩbha. Sa we mɩmɩa 'wɔla, 'in in yia we yibheli ηwεε ηwεε. We 'gbu, Teofilɩ, we nanɩ 'mɩ dɔdɔ, 'mɔ in cɛɩa da 'sebhε 'wɔ, 'in in yia -mɩ we yoo 'pa.

⁴ In 'nɩ -mɩ 'wɔcɛɩ bhebhe. -Zezuu wɛɩ wa -slolua -mɩ, sa we -zεa wɛɩ -zɔnu, -in 'ka we 'jiyibhelii 'gbu, in yia -mɩ 'wɔcɛɩ.

Zakalii -yɔ Elizabetu 'yugwalgbu

⁵ Bhla -we nya dɔdɔu 'wlulapɩnyɔ *Ewɩlɔdɩ pɩɩ bhaa Zudee -dɔdɩ 'wɩu la nɩ, *-Lagobubɔnyɔ yabhlo, -ɔ mɩ bhaa -bha, 'mɔ wa laa Zakalii. *-Lagobubɔnyaa zua wa laa Abia, -mɔ wa nyɩdɩ ɔ mɩa. ɔ 'ηwnɔɔ 'ηnɩ wa laa Elizabetɩ. 'In ɔ yia -Lagobubɔnyaa -kanyɔ 'kadu *-Awɩɔɔɔn zɔayɩ 'bhu.

⁶ Zakalii -yɔ Elizabetɩ 'sɔɔ nɔnɔbhɩ tɩkɩ -Lago 'yɩɩa 'wɔ. 'In wa zua -bha -Lago tite sazɔnu sa, we -yɔ ɔ wɛɩ 'dε weεε 'sɔ.

⁷ -Gbɩ Elizabetɩ -tɔaa 'gbu, wa 'nɩ 'yu -ka, 'in wa 'dε 'sɔ yia gɔ.

⁸ 'Yɩ yabhlo nya, 'in Zakalii nɔ -Lagobubɔ zɔaa 'yɩ yia nyɩ. 'In Zakalii yia ɔ -Lagobubɔ -lubho nɔa mɩ, -mɔ *-Lagobudu 'kadu zɔ.

⁹ -Lagobubɔnyaa lɛnugbu 'cɩn 'wɔ, wa -ka gba wa 'ka wa libho dlili nɩ, -nɩgbɩ wa paa. -Mɔu zɩ mɩa, wa 'paa

wee -nɩgbɩ nɩ, Zakalii -gɩ we bhlɩɩa, ɔ 'ka -mɔ -Lagobudu 'kadu zɔ pla, ɔ 'ka -mɔ 'wɩ -sɩεε 'gbu.

¹⁰ Wee 'wɩu -sɩεε bhla nyɩa nɩ, -zugba -Lago nyɩmaa -zɩ -dɩ -bha 'pipee la, wa mɩ -Lago bhubhoeda.

¹¹ Zakalii mɩ -Lago bubɔda, Jejitapeε 'anzɩ yabhlo yia ɔ 'klɔtlalɩ. We 'yɩgbe -bha 'slakagɔsalɩu, -we -gɩ wa sɩεa 'wɩnyɩa, we lilisɔlv.

¹² Da Zakalii 'yia wee 'anzɩ -yɔ, 'pɩɔn sloa ɔ dɩu, 'in -nyanɩgbɩ yia ɔ -kpalɩ.

¹³ 'Anzɩ nεε ɔ -yɩaε: «Zakalii, -in 'na nɔnu nyanɔ -nɩ. -Lago ka -na -Lago -bhubhoewɛɩ 'wɔηwɩu. Nɔkpasuyu -na 'ηwnɔ Elizabetɩ yia gwaliɩ -mɩ -yɩa. ɔ -ka ɔ gwali, 'in -in 'ka ɔ 'ηnɩ zɩ *Zaan.

¹⁴ ɔɔ 'yuu 'gbu, 'mɔna 'kadu yia -mɩ 'wɔ yia. Nyɩma -duun ɔ gwalɩgwaliε yia 'mɔna 'wɔlaa.

¹⁵ -We ka gbu -wa nɩ, -bha Jejitapeε 'yu, nyɩmε 'kadu ɔ yia -zεa. ɔ 'na 'ka -dlɔ zalɩ 'ma, ɔ 'na 'ka nɔ kalo 'ma. ɔ mɩ -mɔ ɔ 'nyaaa nɔkplε nɩ, 'in -Lago Zuzu 'Pɔpa 'kaa ɔ ye.

¹⁶ *Izlaelɩnyɩma -duun ɔ yia Jejitapeε, -ɔ -wa wa -Lago -gbε lɔlaa.

¹⁷ Nyɩmaa -Kanyɔɔ 'yugalɩnyɔ ɔ -mɩa, 'in zuzu -yɔ 'tɩtε, -we mɩ bhaa *Elii -gɩ nɩ, mɩ yia ɔ -gɩ yia. ɔ 'ka we lɛnu, 'in didea -yɔ 'yua 'sɔ 'ka 'yɩbhalɩ -yɩbhalɩ. 'Bhie, -wa'a zua -Lago 'nɔηwε, ɔ 'ka wa nyɩma tɩkɩu gbuyɩlo 'nyε. ɔ 'ka 'sa wa -yɔmnazɩ Nyɩmaa -Kanyɔɔ -nu nya.»

¹⁸ -Lago 'anzɩ gba 'saa, Zakalii nεε: «-Amɩ ka gɔ, 'in na 'ηwnɔ mɩ ηwnɔkaa nya, -na wɛɩ -in gbaa da 'lee, sa we 'ka 'wɩlapɩɩa?»

¹⁹ 'Anzɩ yia we 'bɩgɔpalɩ, we nεε: «-Amɩ -wa Gabliε. -Lago -ɔ 'yu na yɩgbea, mɔ tiea 'mɩ, nɩ, in yɩ, in 'ka -mɩ -yɩa wɛɩ nɩ -yɔ gbuzɔnu -gbu nɩ gba.

²⁰ Wɛɩ -we in gbaa dε -mɩ -yɩa, -in 'nɩ we dɩ 'wɔdu 'gbu nɩ, we 'bhɩ -zεεn 'wɔ, bhobho -na yia -zεa, wɛɩ 'na 'ka -mɩ ηwεε 'tɩa. 'Yɩ -we -Lago 'paa ηwεε, we -ka nyɩ 'bhie, 'in -in 'kaa gba.»

²¹ Zakalii mɩ -Lagobudu 'kadu zɔ -gwɛda kplokplɔo 'gbu, -Lago nyɩma -wa mɩa -bha 'pipee ɔ wɩlɔda, ηwegaga ka wa subha.

22 Nu, o 'tlaa, o 'ni mneni o 'ka wa - yla gba. 'In nyima yia we -yoyi nu, - lu yabhlo ka o 'klo 'tlaa -mo -Lagobudu 'kadu zo. 'In -zugba o paa wa -yla so. O 'ni mneni o 'ka gbu -gusa.

23 Onuv -Lagoo bubo yli bhia ni, 'in o yia o -zoo lumn.

24 'Yli 'so -le 'plia, 'in Zakalii 'nwno Elizabeti yia nukpla pla. 'Cu gbu 'wu, -zugba o zize o 'de. 'In o nee o 'dee dli zo:

25 «-Aa! -Lago ka 'mi nyazi 'yli, o ka 'mi zu 'klo -sa nyima 'yliya 'wu. 'In in yia gwal nwno -ze.»

Sa 'anzi kwaa Malii -Zezuu gwalgbu di

26 Elizabeti plaa nukpla, o ka 'cu gbe-libhlo, 'in -Lago yia o 'anzi Gablie tie - mo Nazaleti, Galilee -dudu -gu.

27 -Mo 'yieslonwonyuu -gbe o tiea we. O 'ni wa laa Malii. O 'ni -slo nukpasu -yi. Nu, nyime yabhlo wa laa *-Zezefu, o bhoyi -wa. Nyimaa 'wlulapilinyo *-Davidu zwayli -nyime yabhlo -wa.

28 -Lagoo 'anzi plaa o -gbe, 'in we nee o -ylae: «Malii, a fuu! A li 'muna. Ama -Lago 'nyea o zuzonu, ama na saa fu, - Lago -yo ain 'so mi.»

29 Malii 'nua weli -mini, we ka o dli sumani. 'In o yia o 'de layibha 'lee: «Fu -mumu we -saa de 'mi, sa -muv 'ji mia?»

30 'Anzi nee o -ylae: «Malii, nyan na slolu ain dli -ni. -Lago ka o zuzonu ain 'nye.

31 A -tali, nukpla a yia plaa, a 'ka nukpasuyu gwal, 'in a 'ka o 'ni zu -Zezu.

32 Nyime 'kadu o yia -zea, 'in wa 'ka o la Yali -Lagoo 'Yu. 'Mo Jejitape yia o dukpasa -Davidu 'nnumnikpe 'woladia, 'in o 'ka nyima 'wlulapili.

33 Mo yia Izraelinyima weee 'wlulapilia 'kamuv, 'in o nyimaa 'wlulapilie 'ni bhloluda -ka.»

34 Malii nee 'anzi -ylae: «In 'ni nukpasu -yi, sa we 'ka 'wolanonua?»

35 'Anzi yia we 'bigupali o -ylae: «Zuzu 'Papa yia ain -gu yia, 'in Yali -Lagoo 'tite yia ain -gugblia zuzu 'bhisa. We 'gbu, oo 'yu a yia gwalia, o mi -mowluda, 'mo wa yia laa -Lagoo 'Yu.

36 Ama zwayli nwno Elizabeti mi nukpla, nu, o ka go. Nukpasuyu o yia gwalia, -o wa laa zlume -gblotu nwno, o 'cu gbelibhlo mia da.

37 -We ka gbu -wa ni, -lu yabhlogboo 'kaa -Lago siali, we 'ni -mi.»

38 Toun, 'in Malii nee: «Jejitapee lubhononwono in -mia. Sa -in gbaa de, we nu 'sa na -nu nya.» 'In 'anzi yia o kwesi 'bhu, 'in we yia mi.

Malii muna Elizabeti yia

39 Wee bhla -bhloo 'de nya, Malii -soa 'wu -gwagwie nya, 'in o yia Zudee -dudu da -gogo -zuua 'gbe yabhlo 'wu mi.

40 O plaa Zakalii -budu zo, 'in o yia Elizabeti fusa.

41 Da Elizabeti 'nua Malii fusaweli ni, yu mia o nukple, 'in o yia lazuklu. 'In Zuzu 'Papa yia Elizabeti ye.

42 'In o yia 'wokpi 'tite:

«Malii! -Lago ka ain 'nyulanwna, we 'ka 'nwni weee -zi. 'In o ka 'ya 'yu -o mia ain nukple 'nyulanwna.

43 Aya! Nyoo in -mia, 'in na -Kanyoo 'nyaa yi na -gbe yia?

44 Nu, a yi -yoo! In 'nua amaa na fusaweli, toun, 'yu -o mia 'mi nukple, 'in o yia lazuklu 'muna 'kadu nya.

45 Gbu Jejitape gbaa ain -yla, a ka we dli 'wodi nu, le we yia nuua 'gbu, 'wototue -doo mi amaa -nu nya.»

Malii -mnuna -Lagoo 'ni

46 Elizabeti gba 'saa, -bha - bhlokpade Malii nee:

«Cun, Jejitape 'yli,
o 'ni na yia -mnuna.

47 'Muna ka na dli ye,
na Gbuvusanyo -Lagoo 'gbu.

48 -We ka gbu -wa,
-Lago ka 'mi 'yli -gu 'pa,
o nyazidli nya.

-Ami, o lubhononwono,
-o 'nia -lu yabhlogboo nya -mi.

We 'gbu, we 'bhu -zeen 'wu,
bhla weee nya, nyima yia na daa gbaa:

<'Nwno, -o -Lago nwna 'nyu la.>

49 -Lago -o ka 'tite pilia 'tite weee 'wlu la,
o ka 'mi gbu 'kadu -yla lenu.

'In we 'ka -ain 'wututue -dlɔɔɔ 'yloogblo dasloluu 'gbɔ.»

80 'Yule mi 'ylimanida, 'in ɔ 'wlukusun mi ladoluda. 'In ɔ yia da beblee ladila mni ɔ 'de -bhlo tiklu 'bhie, 'yli -we nya ɔ -slolua ɔ 'de Izlaelinyuma 'klu, 'in we yia nyini.

2

-Zezuu gwaligbu (Mt 1.18-25)

1 -Muu bhla, nyimaa 'wlulapilinyɔ 'kadu *Sezaa Ogusi palia tite yabhlo, nu, wa zeli ɔ nyima weee, dudu weee -gu.

2 Bhla -we nya Kilinius mi Silii -dudu -gu nyimaa 'wlulapilinyɔ nya, we bhla wa zelia nyima tianu.

3 Nyima weee yia wa 'deɛ -zɔɔ wa 'ɲni cɛla mni -bhlo -bhlo.

4 *-Zezefu -mɔɔ yi 'yaa Nazaletigbe 'wu 'bhu, Galilee -dudu -gu, 'in ɔ yia -Davidu 'gbe wa laa Betilemu nukple mni, Zudee -dudu -gu. -Davidu zɔayli -yɔ ɔ -budu zɔ -nyime ɔ -mia, -Davidu -budu zɔ.

5 ɔ -yɔ ɔ bhoyi Malii, -ɔ mia 'wɔwɔ -nukpla 'sɔ, 'in wa yia mni, wa 'ka wa 'ɲni cɛlu 'gbɔ.

6 Wa mi Betilemu, 'bhie, Malii 'wlusabhla yia nyini.

7 'In ɔ yia ɔ 'wukpali yu gwalɔ, nukpasuyu nya. ɔ bibelia ɔ 'naa -yɔla ni, 'in ɔ yia ɔ nima 'wɔlili -gbo 'wu lapili. Nu, wa 'ni 'bi 'yi 'lakpanyaa -budu zɔɔ 'gbɔ.

-Lagɔɔ 'anzi yabhlo -laa bhlabhlee 'yliyɔɔnya 'dizɔnu

8 -Mɔ wee dudu -bhlokpade -gu ni, kpaa bhlabhlee 'yliyɔɔnya gɔa. Sabɔ, -zugba wa ku wa bhlabhlee -zlo ɲwe.

9 -Jejitapeɛ 'anzi yabhlo yia wa 'klɔtlɔ, 'in -Lagɔɔ 'ɲnumniee san 'kadu yia wa gbeli. 'In -nyanigbo yia wa -kpali.

10 'Anzi neɛ wa -ylaɛ: «A 'na nya-manɔ -ni, nu, 'dizɔnu in -laa ain. Mu yia nyima weee 'muna 'kadu dli zɔ slua.

11 -Zeen sabɔ, wa ka amiaa Gbɔwɔsanyɔ gwalɔ, -mɔ -Davidu -zɔɔ.

Mɔ -wa -Lagɔɔ -Bhasanyɔ, 'in mɔ -wa Nyimaa -Kanyɔ.

12 -Lu -we 'kaa ɔ -slolu, 'bhie, a 'ka ɔ yibheli mu ni: 'yuyolu yabhlo a yia 'yia, 'naa mi ɔ -yɔlabibelida, -zugba ɔ pi nima 'wɔlili -gbo 'wu la.»

13 Tɔɔn, yali 'anzu -zlo yia 'anzi -gubho, -Lagɔɔ 'ɲnumnie nya, -zugba we gbaa:

14 «-Lagɔɔ 'ɲni 'yli -mɔ yali 'pipi,
'in nyima -wa -Lagɔɔ 'yibhaa,
'wututue -dlɔɔ mi wa -nu nya dudu -gu.»

Bhlabhlee 'yliyɔɔnya mni Betilemu

15 Da -Lagɔɔ 'anzinya 'bhua wa kwesi, 'in we 'de weee yia yali mni ni, -bha bhlabhlee 'yliyɔɔnya zɔzɔa 'di, wa neɛ: «-A mni Betilemu, gbo -we nua -mɔ le, Jejitape -slolua -ain 'klu, -a 'ka we 'yi.»

16 Wa -sɔa 'wu -gwagwie nya, 'in wa yia -mɔ mni. 'In wa yia -mɔ Malii -yɔ -Zezefu yli. 'Yuyolu pi nima 'wɔlili -gbo 'wu la, 'in wa yia ɔ 'yi.

17 Da wa 'yia ɔ 'yuyolu ni, -we 'anzi gbaa wa -yla ɔ 'yuu daa, 'in wa yia we 'disasie bhli nyima tɔɔa -yla.

18 Gbo -we bhlabhlee 'yliyɔɔnya gbaa, -wa weee 'nua we, ɲwegaga subhaa wa.

19 Gbo weee 'pia, Malii yia we dli zɔ ladli. ɔ -ka ladli, -zugba ɔ pupali we -gu 'wlukusun la.

20 -Muu 'bigu, 'in bhlabhlee 'yliyɔɔnya yia lɔmni, -Lagɔɔ 'ɲni ylimanie -yɔ ɔ 'ɲni mninie nya. -We wa 'nua klaa, 'in wa 'yia -yɔ klaa, nu, sa 'anzi gbaa we wa -yla, 'sa we nua.

Malii -yɔ -Zezefu 'sɔ yia -Zezu -slolua mni, -Lagɔɔbudu 'kadu zɔ

21 'Yuu lɔkɔwlu -bhlo nynia, 'in wa yia ɔ kni 'wɔpa. 'In wa yia ɔ 'ɲni zu -Zezu. Wa 'ni -slɔ ɔ nukpla pla, 'ɲni -we 'anzi gbaa ɔ 'nyaa -yla ni, 'mu wa zɔa ɔ.

22 'In da Malii -yɔwɔlu yli nynia, sa we mia cɛlida *Moizu tite 'wu, 'sa -Zezefu -yɔ Malii kwaa 'yu *-Zeluzalemu, wa 'ka ɔ Jejitape 'klɔslolu.

23 Nu, we mi cɛlida Jejitape tite 'wɔɛ:

«'Wokpialı nokpasuyu wa yia -bha -saa Jejitapee -nu nya.»

24 Wee tite -bhlokpade gbaa wa bubo -Lago, -de gbele so, -de -kpakon yua so, we nya, 'in Malii -yo -Zezefu -yo we yia mni.

'Simeo -paa -Lago fuo -Zezuu 'gbv

25 Nu, nyime yabhlo mi bhaa -Zeluzalem, 'mo wa laa 'Simeo. Nyime tiklu -wa, 'in o zua -Lago 'nujwe, 'in o mia *Izraelu Gbuwosanyo wuda. Zuzu 'Pupa mi o -gu.

26 -Mo nne o -yla 'cien, nu, -Lago -Bhasanyo o yia yoo 'paa, o 'ni -slo -mo 'yi, o 'na 'ka tli.

27 -Lago Zuzu 'bhua 'Simeo 'wu, 'in o yia -Lagobudu 'kadu zo mni. We bhla, -Zezuu didea ka wa 'yu -Lagobudu 'kadu zo kwa. 'In -we Jejitapee tite gbaa, wa 'ka we lenu o -yla.

28 'Simeo 'bhua 'yu 'wu, o 'paa -Lago fuo, 'in o nne:

29 «Jejitapee, -we -in gbaa, we ka lenu. -Sleen -in mneni -in 'ka -na lub-hononyo 'yitide, o 'ka tli -dlu.

30 Nu, *nyimaa Gbuwosanyo -in 'paa yoo, in ka o 'yi na 'yli 'so nya.

31 Nu, nyime o -in nua le, nyimaa Gbuwosanyo nya, nyima weee 'yu, in ka o 'yi.

32 Mo -wa, zli -we 'kaa dudugu -nyima weee nikpise 'wusa. Izraelnyima -in -saa -bha, wa 'ni 'ka mni o 'gbu.»

'Simeo -falipagbu

33 Gbu 'Simeo mia gbada -Zezuu daa, we ka o 'nyaa -yo o dide 'so njegaga -subhali.

34 'Simeo njwaa wa 'nyu la, 'in o nne -Zezuu 'nyaa Malii -ylae: «A -talı, 'yu -monu 'gbu, nyima -duun yia bhla, 'in nyima -duun yia 'wusa *Izraelu -dudu -gu. Mo yia -Lago -slolua, 'in nyima toba 'na 'ka o gbu -yohwu.

35 'In nyima duun dli zo lapupaligbunya mia, wa dli zo zizeda, sanee o yia we zli 'klu wlelia beblee. 'In ama, Malii, gbu -we yia ain ylia, -yo

we yia ain 'conaa, nne 'yli 'so tugugble wa fa amaa dibhe 'wu.»

Ani 'paa -Lago fuo -Zezuu 'gbv

36 We bhla, Fanuelu 'yu Ani, o -wa -Lagobudu -falipagbu, Aselu zwayli, -mo mi 'ya wee -Lagobudu 'kadu zo, -zugba o ka go. O -dugbu bhla, o -kua yli, we li -zu gbeso, 'in o 'lowli yia tli.

37 O ka -zuu glu -mnu -zu -mnu, 'in -zugba o mi -dugbanwano nya. O mi -Lagobudu 'kadu zo 'kamuu, 'in o nua -mo -Lago lubho zokpe, jibheza, -zugba o pla 'sun, 'in o bhuhoe -Lago.

38 Da 'Simeo mia Malii -yo -Zezefu 'so -yla gbu gbada, we bhla Ani plaa -Lagobudu 'kadu zo, o 'yia -Zezu ni, 'in o yia -Lago 'ni mni bhli. 'In -zugba nyima weee -wa mia -Zeluzalem 'wuzitiyili wuda, o gba -maa -yla -Zezuu gbu.

-Zezu -yo o nyima 'so 'bhitia lu Nazaleti

39 Gbu -we Jejitapee tite gbaa, -Zezuu nyima bhia we lenue, 'in wa yia wa 'gbe nukple lbbhiti, Nazaleti, Galilee -dudu -gu.

40 Wa mi -mo, -zugba 'yu ylimani, o temani la. 'In gbuyilo yia o ye, 'in -Lago 'nani yia o nya -tu.

-Zezu ka -zu kugbua le 'so, 'in o yia -Lagobudu 'kadu zo mni

41 -Zu weee nya, -Zezuu 'nyaa -yo o dide mnia *Zuifu *Wuzitiyili 'feti * -gu -Zeluzalem.

42 -Zu yabhlo nya, da -Zezu 'yia -zu kugbua le 'so, sa wa mnia 'cin 'Wuzitiyili 'feti -gu ni, 'in o -yo o nyima 'so yi 'saa -mo mni.

43 'Feti bhia, wa mi Nazaleti luyida, 'in wa 'yu -Zezu yia -Zeluzalem -tu. O didea 'ni we 'jiyibheli.

44 Wamia dli nu, -Zezu mi wa nononya glaa. Wa na 'yli -bhlo, 'in wa yia o datale bhli wa nyima -yo wa 'talea nyidi.

45 Nu, wa 'ni o 'yida -mi 'gbu, 'in wa yia -Zeluzalem lbbhiti, wa 'ka -mo o datali.

46 We 'yli tanuu zli, 'in wa yia o 'yi -Lagobudu 'kadu zo. -Zugba o -di titee

* 2:41 'Mu wa laa -tuauweli 'wu: «Pâques».

gwesanya nyidi la, o pulu wa yukwli, 'in o yibha wa gbunya la.

⁴⁷ Nyuma -wa pulu o weli yukwli nwegaga ka wa subha, o 'ylimnee -yo o gbuu 'bigupaltee 'gbu.

⁴⁸ Da o nyuma 'yia o ni, 'in nwegaga yia wa subha. 'In o 'nyaa nee o -ylae: «Na 'yu, le ka 'gbu -in yi 'sa -ain -yla nua? -In -tali, in -yo -na dide mia -na datalida, -amiaa dli ka sumani bhabha.»

⁴⁹ 'In o yia we 'bigupal wa -ylae: «Lee ka 'gbu a nonu 'mi 'yiliba? A 'ni we 'ji -yi nu, na Didee -budu zo in 'kaa -mu?»

⁵⁰ Nu, o nyuma 'ni gbu -we o gbaa wa -yla 'wulanu.

⁵¹ -Zezu -yo o nyuma 'so yia Nazaleti lubhiti, 'in o yia wa 'nunjwe zu. 'In o 'nyaa yia gbunya -mini dli zo lazu.

⁵² -Zezu mi 'ylimanida, -zugba o gbuyilo ylimani -gwwola, 'in o namanu -Lago -yo nyuma dudu.

3

'Zan -Batisi mnazia Nyumaa - Kanyoo 'yloogblo -yo

(Mt 3.1-12; Mk 1.1-8; Zn 1.19-28)

¹⁻² Nu, Tibee Sezaaa nyumaa 'wlu-lapiltee -zu kugbua le gbunu nya ni, we bhla, Ponsi Pilati mi dudu 'wlu-lapilinyo nya Zudee. Ewlodu mi nyumaa 'wlu-lapilinyo nya Galilee, 'in o bheli Filipu mia Itulee -yo Tlakoniti -dudu -gu, -zugba Lizanias -moo mi Abileni -nyumaa 'wlu-lapilinyo nya. 'In Anasi -yo Kaifu 'so mi *-Lagobubonyaa -cian 'kadi nya. We bhla, Zakalii 'yu *-Zaan -o dila da beblee la, 'in -Lago yia o -yla gbu gba.

³ 'In Zaan yia Zudeen gbu dudu weee -gu 'plhie bhli, -zugba o gba nyuma -ylae: «A 'bhiti dli, a yi in 'ka ain batizee, 'in -Lago 'ka amiaa -yogbu 'woti.»

⁴ Sa *-Lagobbu -falpanyo *Ezaii celia o 'sebhie nukple, 'sa we nua. O nee: «Nyime yabhlo kpia 'wu da beblee, o nee:

«Nu, a mnazi Nyumaa -Kanyoo 'yloogblo -yo,

a nu o 'yu 'yoo tiklu.

⁵ 'Gbiwlu weee yia klaa,

-gogo weee -yo 'kpida weee yia sloa.

'Yloogblo 'wukanadanya yia 'wuslamania,

'ylinyuno -yloogblo nyaa -gu yia 'wumnenia ylooyloo.

⁶ 'In *Nyumaa Gbubusanyo -Lago 'paa yoo,

dudugu -nyuma weee yia o 'yia.» »

⁷ Nyumaa -zlo mi Zaaan -gbe yida, o 'ka wa batizee, 'in o nee wa -ylae: «Tibhe -gnu! -Dawlician! -Lagoo gbububhuyl ka cipa. Nyoo -sali ain 'di, 'in a pupali 'wlukusun la nu, a mneni a 'ka -Lagoo 'ce -we mia yida kwee 'tlaa?

⁸ A 'bhiti amiaa dli, 'in a -slolu we amiaa lenugbunya 'wu sazunu sa. A 'na gbal amiaa 'dee dli zo -nie: «Nu, Ablaamu mi -amiaa dukpasa nyaa 'gbu, -a ka gbububhu -nu. Nu, in nee ain -ylae, -Lago mneni, o 'ka tokpanya ni Ablaamu 'yua -zeli.

⁹ -Lagoo 'nen gbee 'yli -di sunyaa bhu -yo la pepe. Su weee -we'e 'paa 'bhue -zonunya ni, -dia o yia we, o 'ka we -kosu 'wu viteli.»

¹⁰ Toun, 'in waa nyumaa -zlo yia Zaan layibhae: «Sa -a 'ka -ylae nu ya?»

¹¹ Zaan yia we 'bigupal wa -ylae: «-O -ka -bana 'so -ka, o 'nye 'yabhlo nyime -o 'nia -bana -ka. 'In -o -ka lililu duun -ka, o dlili we.»

¹² *Nison -gwexisanya toba yia Zaaan -gbe, o 'ka wa batizee. 'In wa yia Zaan layibhae: «-Amiaa -kanyo, sa -a 'ka nua?»

¹³ 'In Zaan yia we 'bigupal wa -ylae: «'Gwezi -we a 'kaa -sa, amiaa 'de -yi we, a 'na pali we -gu -ni.»

¹⁴ 'In 'sluja yia o layibha 'yae: «Sa -amia 'ka nua?»

O nee wa -ylae: «A 'na -sali nyuma 'gwezi kwee -gla nya -ni, a 'na lili wa -bi 'wu -ni. Amiaa 'penigwezi namanu ain dudu.»

¹⁵ Nyuma, -wa mia woda, maa yibhaa -maa 'de la dli zo, «Zaan mia de, -Lagoo -Bhasanyo 'kaa yi, -de moo?»

¹⁶ Nu, Zaan nee wa 'de weee -ylae: «-Ami, 'nyu nya na batizea ain. Nu, -o mia yida, o 'tite -zi na -nu. In 'ni we 'klo -ka, in 'ka o -sakwlaa 'llukpe -blo. Mo

yia aın batizea Zuzu 'Pupa -yɔ -kosu nya.

¹⁷ ɔ ka ɔ butɛ kwɛɛ, ɔ 'ka ɔ 'mnɔ 'wɔpɔ, 'in, ɔ 'ka we 'ya -yɔ we vavi -yɔsɪsali. 'In ɔ 'ka we 'ya -zɔnɔnya -gbagbɔ 'wɔ slu, 'bhie, ɔ 'ka we vavinya -kosu we'e nyumoa 'wɔ viteli.»

¹⁸ Zaan mɪ nyima 'dɪ duun zɔda, -zugba ɔ gba wa -yla -Lagɔwɛli -zɔnɔ.

¹⁹ Nu, we bhla Zaan palia dɔdɔvɔ 'wlulapɪlɪnyɔ Ewloɔvɔ -yla gbɔ la, ɔ bheli 'ɲwɔnɔ Ewlodiadi ɔ -saa -mɔɔ -glo, 'in ɔ yia ɔ kwa, we -yɔ gbɔnyuu -duun ɔ nɔa lɛɛ 'gbɔ.

²⁰ Nu, 'in Ewloɔvɔ yi 'yaa gbɔnyuu yabhlo lɛnɔ -tapa: ɔ ka Zaan -kasɔ 'wɔpa.

*Zaan batizea -Zezu
(Mt 3.13-17; Mk 1.9-11)*

²¹ Da wa 'nɪa -slɔ Zaan -kasɔ 'wɔpa, we bhla ɔ batizea nyima duun -yɔ -Zezuu 'dɛbhie -gbolu. ɔ batizee bhla, -Zezu mɪ -Lagɔ bhubhoeda, 'in yali yia ɲwɛ -kali.

²² 'In Zuzu 'Pupa yia ɔ -gɔ lasibhli, ɔ 'wɔ sa -kpakɔn. 'In wa yia wɛli yabhlo 'bhɔa -Lagɔɔ -gbɛ 'nɔ, we nɛɛ: «Na 'Yu -in -mɪa, in -kali -na zɛ. -Mɪ in 'nyɛa na dli weee yoo.»

*-Zezuu dɔkpasɪ 'ɲnɪnya nɪ
(Mt 1.1-17)*

²³⁻³⁸ -Zezu ka sa -zɔ glɔ -bhlo -zɔ kugbua, 'bhie, ɔ yia ɔ lubhoo nɔnɔvɛ gwɛɔ. ɔ dɔkpasɪ ɲnɪ nɪ:

*-Adaan dide -wa -Lagɔ.

-Adan gwalia Sɛti, Sɛti gwalia Enɔsɔ. Enɔsɔ gwalia Kainamɔ, Kainamɔ gwalia Maleleɛli.

Maleleɛli gwalia -Zalɛɔɔ, -Zalɛɔɔ gwalia Enɔkɔ.

Enɔkɔ gwalia Matuzala, Matuzala gwalia Lamɛkɪ.

Lamɛkɪ gwalia *Nowee, Nowee gwalia Sɛmɔ.

Sɛmɔ gwalia Alɪfakɪsadi, Alɪfakɪsadi gwalia Kainamɔ.

Kainamɔ gwalia Sala, Sala gwalia Ebelɪ.

Ebelɪ gwalia Falɛkɪ, Falɛkɪ gwalia Wlago.

Wlago gwalia Seluko, Seluko gwalia Nakɔɔ.

Nakɔɔ gwalia Tala, Tala gwalia Ablaamɔ.

Ablaamɔ gwalia Izakɪ, Izakɪ gwalia Zakɔbɔ.

Zakɔbɔ gwalia Zuda, Zuda gwalia Falɛsɪ.

Falɛsɪ gwalia Eslɔmɔ, Eslɔmɔ gwalia Alɪni.

Alɪni gwalia Adɪmɛ, Adɪmɛ gwalia Aminadabɔ.

Aminadabɔ gwalia Naason, Naason gwalia Sala.

Sala gwalia -Boazɪ, -Boazɪ gwalia Obɛɔɔ.

Obɛɔɔ gwalia -Zesee, -Zesee gwalia -Davidɪ.

-Davidɪ gwalia Natan, Natan gwalia Matata.

Matata gwalia Mena, Mena gwalia Melea.

Melea gwalia Eliakimɔ, Eliakimɔ gwalia -Zonamɔ.

-Zonamɔ gwalia -Zɛzɛfɔ, -Zɛzɛfɔ gwalia Zuda.

Zuda gwalia 'Simeɔɔ, 'Simeɔɔ gwalia *Levii.

Levii gwalia Matatɪ, Matatɪ gwalia Zolimɔ.

Zolimɔ gwalia Eliɛzɛɛ, Eliɛzɛɛ gwalia -Zezu.

-Zezu gwalia Elɪ. Elɪ gwalia Elɪmadamɔ.

Elɪmadamɔ gwalia Kozamɔ, Kozamɔ gwalia Adii.

Adii gwalia Melikii, Melikii gwalia Neli.

Neli gwalia Salatɪɛli, Salatɪɛli gwalia Zolobabelɪ.

Zolobabelɪ gwalia Wlesa, Wlesa gwalia Yoana.

Yoana gwalia Zoda, Zoda gwalia Zozɛkɪ.

Zozɛkɪ gwalia Semeinɪ, Semeinɪ gwalia Matatiasɪ.

Matatiasɪ gwalia Matɪ, Matɪ gwalia Nagai.

Nagai gwalia Esɪli, Esɪli gwalia Naumɔ.

Naumɔ gwalia Amɔsɔ, Amɔsɔ gwalia Matatiasɪ.

Matatiasɪ gwalia -Zɛzɛfɔ, -Zɛzɛfɔ gwalia Zanai.

Zanai gwalia Melikii, Melikii gwalia Levii.

Levii gwalia Matati, Matati gwalia Eli.
Eli gwalia -Zezefu. 'In we mi nyima dlu nu,
-Zezefu nukpasuyu -wa -Zezu.

4

**'Kuzu ylaa -Zezu la
(Mt 4.1-11; Mk 1.12-13)*

¹ Zuzu 'Pupa yea -Zezu toun, 'in o yia Zudeen -gogo -gu 'bhu, 'in o Zuzu 'Pupa yia o da beblee kwa.

² 'In *'Kuzu yia -mo o layla, 'yili gu 'so nukple. Wee 'yinya -mini nya, o 'ni -lu yabhlogbo li. Wee 'yinya 'pia, 'in nwo yia o -yokpa.

³ 'Kuzu nee o -ylae: «-In -ka -Lago 'Yu nya -mi 'piein, -in gba tukpa mia ni -yla, we -ze 'floo.»

⁴ 'In -Zezu yia we 'bigupali we -ylae: «We mi celida *-Lagosebhe 'wue: <We 'ni lililu -bhlogbo -gu nyimee 'yiyogagie tili.» »

⁵ 'Kuzu yia -Zezu 'wupa -gogo 'kadu 'wlu kwa, -bha -bhlokpade we -slolua o dudubu 'nnumni -da weee 'klu.

⁶ 'In we nee o -ylae: «'Tite weee ni klaa, 'in dudubu -gu 'nnumnie weee klaa, in 'ka -mi we 'nye. Wa ka 'mi we 'de weee yoo 'nye. Nyime o in -ka 'yibha, 'mo in mnenia in 'ka we 'nye.

⁷ -In -ka 'mi 'yu 'kukolu 'sibhli, -in -ka 'mi bubo ni, 'in we 'de weee zea -na -nu.»

⁸ 'In -Zezu yia we 'bigupali we -ylae: «We mi celida -Lagosebhe 'wue:

<-In bubo Jejitape,
-o -wa -na -Lago,
'in -in nu o 'debhlogbo -yla lubho.» »

⁹ 'Kuzu yia -Zezu -Zeluzalem kwa. We dia o -Lagobudu 'kadu 'wlu la, 'in we nee o -ylae: «-In -ka -Lago 'Yu nya -mi 'piein, -in -blu 'wu, -in 'ka lasibhli.

¹⁰ Nu, we mi celida -Lagosebhe 'wue: <-Na 'gbu, gbaa o yia o 'anzunya -yla we zu -mi 'yiliyo.

¹¹ 'In we 'ka we sonya -mi zo lasulu,
-na bhu yi tukpa gozoo 'gbu.» »

¹² 'In -Zezu yia we 'bigupali 'Kuzu -ylae: «-Lagosebhe nee,
<Jejitape -o -wa -na -Lago,

-in 'na yiali o la -ni.» »

¹³ 'Kuzu bhia -Zezuu laylaylie so weee lu ni, 'in we yia o gwevla -se.

-Zezu dia o lubhoo gwe Galilee -dudu -gu

(Mt 4.12-17; Mk 1.14-15)

¹⁴ -Lago Zuzuu 'tite mi -Zezu yeda, 'in o yia Galilee luyi. 'In o 'nmi yia lamneni Galilee -dudu weee -gu.

¹⁵ Nyima o slolua *-Lagobudunya zo, 'in nyima weee kwalia o 'nmi.

Nazaleti -nyima 'ni -Zezuu gbu -yohwnu

(Mt 13.53-58; Mk 6.1-6)

¹⁶ -Zezu ka Nazaleti mni, -mo wa zua o. *Nyapeyli nya ni, sa o plaa 'cin -Lagobudu zo ni, 'in o yi 'saa -mo pla. O yia 'wuso -Lagosebhe zeli zeli 'gbu.

¹⁷ 'In wa yia o -Lagobu -falpanyo Ezaii 'sebhe yoo 'nye glida, o yia we 'wokal, da weli ni mia celida ni, 'in o yia we 'yi, 'in o yia we zeli:

¹⁸ «Jejitape Zuzu mi 'mi -gu.

O ka -bha 'mi -sa,

in 'ka nyazinya -yla -Lagobu gba.

O ka 'mi tie, in 'ka -kasloniya -yla gba ni:

<Amiaa -kasu ka -zeen bhia.»

<Lolonya, amiaa 'yili ka -zeen -blo.»

<Amia wa nyea 'wu, a ka -zeen gbu 'wubhu.»

¹⁹ 'In, -zu -we nya Jejitape 'kaa o zozonu lenu,

in 'ka we 'di wa -sali.»

²⁰ -Zezu glia wee 'sebhe, 'in o yia we -Lagobudu zo lubhononyo yoo 'nye, 'in o yia ladi. Nyima weee -wa mia -bha, -maa yia o ylada -tu sa tenyii.

²¹ Toun, 'in o nee wa -ylae: «-We 'sebhe 'ya gbaa, we ka -zeen lenu, amia pulva da 'mi yukwli, amiaa 'yibadi.»

²² -We wa 'de weee yia -yo -Zezuu gbegbein, 'in wa yia we gbagbie bhli. 'In gbuzonu -gbunya o mia gbada, we ka wa nwegaga -subhali. 'In wa nee: «Nyime mia de, o 'ni -Zezefu yuu?»

²³ -Zezu nee wa -ylae: «Nine 'ni a yia 'mi -yla 'paa, gbuzonu sa. Gbaa a yia: <-Dotlo, -in jipe -na 'de.» 'In gbaa a yi 'yaa 'mi -ylae: <-We weee -in nua le Kapenaumu ni, -a ka we 'di 'nu. -In nu

wee gbunya -bhloo 'de le -na 'dɛɛ dɔdɔ -gu -seli.»

²⁴ -Zezu nɛɛ wa -yla 'yae: «Cun, gbuzɔnɔ -wa, wa'a -tɔlɔ -Lagɔgbɔɔ -falɔpanyɔ nyimɛ, ɔ 'dɛɛ dɔdɔ -gu.

²⁵ Gbuzɔnɔ na gbaa da aɪn -yla. -Dugbanɔnɔ duun mɪ Izlaɛli -dɔdɔ -gu zlimɛ, -Lagɔgbɔɔ -falɔpanyɔ Eliii bhla. -Zugba 'nyu'u lɔa -zɔ ta 'cɔ gbelibhlo, 'in ɲwɔ 'kadɔ yabhlo yia wee dɔdɔ weee -gu yi.

²⁶ 'In -mɔɔ bhla, -Lagɔ 'nɪ Elii tie -dugbanɔnɔ mia Izlaɛli -dɔdɔ -guɔ -gbɛ, 'in ɔ 'ka wa 'yabhlo 'wɔsa. Nu, -dugbanɔnɔ ɔ mia Salepɔtagbe nukplɛ, Sidɔɔn -dɔdɔ -gu, ɔ -gbɛ -Lagɔ tiea Elii.

²⁷ -Lagɔgbɔɔ -falɔpanyɔ Elizeee bhla, -zugba *sɔlibhanya duun mɪ Izlaɛli -dɔdɔ -gu. Elizee 'nɪ wa 'yabhlogbɔɔ jipe, nɪ, Silii -yu Naamaa ɔ jipea.»

²⁸ Nyima weee -wa mia -Lagɔbudu zɔ, wa 'nɔa wee welɪnya -mɪnɪ, 'in we yia wa 'cɛdɔ la.

²⁹ Wa 'de weee -sɔa 'wɔ, 'in wa -yɔ -Zezuu 'susue yia 'gbe -glima mɪ. 'In -gɔgɔ -we kwesi wa 'gbe mia 'sɔbhada, 'in wa yia we 'wlu ɔ kwa, wa 'ka ɔ zɔ vitelii 'gbɔ.

³⁰ Nu, 'in -Zezu yia wa nyɪdɪ 'plɪlɪ, 'in ɔ yia mɪ.

-Zezu puea nyimɛ ɔ kaa zuzu 'nyuu 'bɪ
(Mk 1.21-28)

³¹ Tɔɔn, -Zezu mɪa Kapɛnaumɔ, Galilee -dɔdɔ 'gbe yabhlo nukplɛ, 'in ɔ yia nyima -Lagɔgbɔ -slolu Nyapɛylɪ weee nya, -Lagɔbudu zɔ.

³² ɔ nyima -slolu sɔ ka wa ɲwɛgaga -sɔbhali. Nu, se -we -Lagɔ 'nyɛa -Zezu, we nya ɔ gbaa.

³³ -Mɔ -Lagɔbudu zɔ, nyimɛ yabhlo kaa pɔɪn -ka -zuzu 'nyuu 'bɪ, mɔ 'kpɪa 'wɔ 'tɪtɛɛ, ɔ nɛɛ:

³⁴ «'Aaa! Nazaletɪyu -Zezu, -naa lɛɛ -gbɔ pɪlɪ -amɪaa gbɔ 'wɔ la? -Amɪaa lasasɛɛ 'gbɔ -in yia yi yɪ? In -yi -mɪ ɲwɛɛ ɲwɛɛ: -Lagɔɔ -Mɔwɪlɔnyɔ ɔ tiea, 'mɔ -in -mɪa.»

³⁵ -Zezu yia we, we ɲwɛɛ labhali -gla nya. ɔ nɛɛ we -ylɛ: «'Mu ɲwɛ, 'bhɔ ɔ 'wɔ!» Zuzu 'nyuu yia ɔɔ nukpasu

labhli dɔdɔ, nyima weee -zejila 'wɔ, 'in we yia ɔ 'wɔtla, we 'nɪ ɔ gbonyuu yabhlogbɔɔ -yla lɛnɔ.

³⁶ ɲwɛgaga yia wa 'de weee sɔbha, 'in wa nɛɛ wa 'dɛkpɔa nyɪdɛ: «Mɔɔ -welɪ mɔ dɛa? Se -yɔ 'tɪtɛ nya ɔɔ nyimɛ gbaa zuzu 'nyii -yla gbɔ, 'in we tlaa nyima 'wɔ!»

³⁷ 'In -Zezuu 'ɲnɪ yia lamneni wee dɔdɔ weee -gu.

-Zezu jipea guzɔnya
(Mt 8.14-17; Mk 1.29-34)

³⁸ -Zezu 'bhɔa -Lagɔbudu zɔ nɪ, 'in ɔ yia 'Simɔɔɔ -budu zɔ mɪ. -Zugba 'Simɔɔɔ 'ɲwnɔɔ 'nyaaa ku -su sa -glagla, 'in wa nɛɛ ɔ -yla, ɔ zukpa -wa, ɔ jipe ɔ.

³⁹ -Zezu kwlia ɔ -gu 'wɔ, 'in ɔ nɛɛ ɔ kusulo -yla welɪ 'tɪtɛ nyɛ: «-In 'bhɔ ɔ -gu la.» ɔ gba 'saa tɔɔn, 'in we yia ɔ -gu labhɔ. -Bha -bhlokpade ɔɔ 'ɲwnɔ -sɔa 'wɔ, 'in ɔ yia wa -yla pipie bhli.

⁴⁰ Jibheyɪ nya, -wa kaa guzɔnyaa 'yli -bhlo -bhlo nɪ, 'in -maa -yɔ -maa guzɔnya yia -Zezuu -gbɛ yi. ɔ yia wa kwɛzɪ -bhlo -bhlo, 'in ɔ yia wa jipe.

⁴¹ Zuzu 'nyii yi 'yaa guzɔnya duun 'wɔtla 'wɔkpɪkpɛ nya: «-Lagɔɔ 'Yu -in -mɪa!» -We ka gbɔ -wa, wa -yi we 'ji -nya nɪ, -Zezu mɪa, -Lagɔɔ -Bhasanyɔ -wa. 'In -Zezu yia we wa ɲwɛɛ labhali -nya, ɔ 'nɪ ɲwnu wa 'ka gba.

-Zezu mɪa -Lagɔgbɔ gbaa dɔdɔ weee -gu
(Mk 1.35-39)

⁴² Zɪ 'ka 'wɔladolua mɪ tɔɔn, 'in -Zezu yia 'gbe nukplɛ 'tla, 'in ɔ yia da yabhlo mɪ -flii. 'In nyimaa -zlo yia ɔ 'yli 'bɪ lanɔnɔɛ bhli, da ɔ mɪa nɪ, 'in wa yia -bha nyini. Wa 'yɪbha ɔ 'na 'bhɔlɔ wa -yɔ -nɪ, 'in wa yia ɔ lakpɔkpali.

⁴³ 'In -Zezu nɛɛ wa -ylɛ: «We mɪ 'ya nɪ, in gba *-Lagɔɔ nyimaa 'wlu-lapɪlɪgbɔ 'gbe tɔlɔa 'wɔ. We 'gbɔ, -Lagɔ yia 'mɪ tie.»

⁴⁴ 'In ɔ gbaa -Lagɔgbɔ, -Lagɔbudunya zɔ, dɔdɔ weee -gu.

5

*-Zezu laa ɔ *'bɪnɔnyaa tɪanɔ*
(Mt 4.18-22; Mk 1.16-20)

1 'Yli yabhlo nya, -Zezu mi Zenezaletɪ* -nyu 'kadɔ yabhloo -gɔgɔ -gɔ, 'in nyima duun yia ɔ gbeli, wa 'ka -Lagɔwɛli 'nɔɔ 'gbɔ.

2 'In 'glɔ sɔ mia 'nyuu -gɔgɔ ɲwɛ -yɔ, -Zezu yia we -yɔyɪ, -zugba zibhi -bhanya ka we 'wɔtla, wa mi wa 'sowlinya -wɔlɔda.

3 Wee 'glɔ sɔbhie glaa, 'yabhlo -wa 'Simɔɔ -nɔ. -Zezu -gblaa we 'wɔ, 'in ɔ nɛɛ ɔ -ylɛ: «'Simɔɔ, -in vla gwe 'nyuu -gɔgɔ -yɔ -sɛ.» -Zezu mi wee 'glɔ nɔkplɛ, -zugba ɔ slolu nyima -Lagɔwɛli.

4 Da ɔ bhia gbagbie, ɔ nɛɛ 'Simɔɔ -ylɛ: «-In bɛ 'nyuu 'wɔtɔlɔda 'glɔ nya, 'bhie, a 'ka amiaa 'sowlinya viteli.»

5 'In 'Simɔɔ nɛɛ ɔ -ylɛ: «Na -Slolonyɔ, -a ka siada -tɔ sabɔ weee, -a 'nɪ -lu yabhlogbɔɔ 'yɪ. Nɪ, -mi gbaa -a nɔ we lɛɛ 'gbɔ, vitelia na yia wee 'sowlinya.»

6 Wa vitelia wee 'sowlinya, 'in wa yia zibhii -zlo 'pli, wa 'nɪ we 'wɔgbizee mneni, 'in wa 'sowli yia ylaylie gwedɪ.

7 We 'dɛɛ 'gbɔ, wa -lima mia 'glɔ yabhlo 'wɔ, 'in wa yia wa la sɔ -papɛ nya, -maa 'ka wa 'wɔsa. 'In wa -yɔ wa 'glɔ yia yɪ. 'In wa yia wee zibhi wee 'glɔ sɔbhie 'wɔslu. We ka we ye kɛkɛɛ 'gbɔ, we fɛli 'nyu glu mnia.

8 Nɪ, Simɔ Piɛli 'yia gbɔ -mɪnɪ -yɔ nɪ, 'in ɔ yia 'kukolu 'sibhli -Zezu 'yu, 'in ɔ nɛɛ ɔ -ylɛ: «-In vla gwe 'mi -yɔ, na -Kanyɔ! -We ka gbɔ -wa, gbonyuu -lɛnɔnyɔ in -mia.»

9 Zibhi -duun wa 'bhaa, da wa 'yia we -yɔ nɪ, 'in -nyanɪgbɔ yia Simɔ Piɛli -kpali, we -yɔ ɔ nɔnɔnya 'sɔ.

10 Nɪ, Zebedee 'yua *'Zake -yɔ Zaan -wa mia 'Simɔɔ nɔnɔnya nya, 'sa -bhloo 'dɛ -nyanɪgbɔ -kpalia -maa.

'In -Zezu nɛɛ 'Simɔɔ -ylɛ: «-In 'na nɔnɔ nyanɔ -nɪ, nɪ, sa na kpaa da zibhi nɪ, -slɛɛn, nyimaa -zlo -na yia -Lagɔɔ -gbɛ laa.»

11 Nɪ, wa -laa wa 'glɔ 'nyuu -gɔgɔ -yɔ lɔ, 'in wa yia -bha -lu weee tɪ, 'in wa yia -Zezu 'bɪ mni.

*-Zezu jipea sɔlbhanyɔ yabhlo
(Mt 8.1-4; Mk 1.40-45)*

* 5:1 'Mɔ wa la 'yaa Galilee.

12 'Yli yabhlo nya, -Zezu mi 'gbe yabhlo nɔkplɛ, nyimɛ ɔ ka ku sɔli 'bhua la sa -kan, 'in ɔ yia -Zezu 'yɪ. ɔ bɛa ɔ -yɔ, 'in ɔ yia dɔdɔ lagbli ɔ 'yu. ɔ nɛɛ ɔ -ylɛ: «-Na zukpa -wa, na -Kanyɔ. -In -wɔlɔ 'mi -yɔ. Nɪ, we -ka -mi dɔdɔ nani, -in mneni -in 'ka 'mi jipe.»

13 -Zezu -gloa sɔ 'wɔ, 'in ɔ yia ɔ sɔlbhanyɔɔ ku kwɛzɪ, 'in ɔ nɛɛ: «We nani 'mi dɔdɔ, we 'ka -mi -yɔ 'bhɪ!» -Zezu gba 'saa tɔn, -bha -bhlokpade wee sɔli 'bhua ɔ nyimɛ ku -yɔ.

14 -Zezu nɛɛ ɔ nyimɛ -ylɛ: «-In -ka mni nɪ, -in 'na -sali we 'dɪ nyimɛ yabhlogbɔɔ -nɪ. Nɪ, -in mni -na 'dɛ -Lagɔbɔbɔnyɔ 'klɔslolua. ɔ -ka -mi 'yɪ, 'in 'slaka Moizɪ gbaa -na -sɔkpa -nyimɛ wla nɪ, -in 'ka we wla. 'In nyima 'ka we 'jiyibheli nɪ, sɔli ka -mi ku 'wɔ 'bhɔ.»

15 Nɪ, -Zezu gba 'saa da ɔ -ylaoɔ, -mɔɔ bhla ɔ 'ɲnɪ -yɔ lamnenie mnia bhabha. 'In nyimaa -zlo yia ɔ gbeli, wa 'ka ɔ wɛli yukwli pɔlɔ, 'in ɔ 'ka 'ya wamia jipe.

16 'In -Zezu bhua wa glaa 'kɔmɔɔ, 'in ɔ mnia -Lagɔ bhubhoea da bɛblɛɛ.

*-Zezu jipea zɔlaslonyɔ yabhlo
(Mt 9.1-8; Mk 2.1-12)*

17 'Yli yabhlo nya, -Zezu mi -Lagɔgbɔ nyima -sloluda, -zugba *Falizɪnyima -yɔ titee -cian -dɪ ɔ kwesi la, wa pɔlɔ ɔ yukwli. Waa nyima -manɪ, Galilee -yɔ Zudee -dɔdɔɔ 'gbe weee nɔkplɛ wa 'bhua. Tɔlɔa 'bhua -Zeluzalɛmɔ. Jeitapɛɛ 'tite -yɔ -Zezu 'sɔ mi, -zugba ɔ jipe 'sa we nya guzɔnya.

18 Nyimaa -zakpa -bhlo -yɔ zɔlaslonyɔ yabhlo yia yɪ, -zugba ɔ mi 'sowli 'wɔ. -Budu -we zɔ -Zezu mia, wa 'yɪbha wa -yɔ zɔlaslonyɔ 'ka -mɔ pla, 'in wa 'ka ɔ -Zezu 'yu ladi.

19 Nyimaa -zloo 'gbɔ, da wa 'kaa 'plɪli -bha 'nɪ -mi. Tɔn, 'in wa yia wee -budu 'wlu -gbɪa. Wa yia -bha ɲwɛ -dɪ, wa -lalia -bha ɔ, 'in wa yia wee -budu zɔ ɔ lasibhli nyimaa -zlo nyɪdɪ -Zezu 'yu tɛɪn.

20 -Zezu 'yia nɪ, wa ka ɔ dli -gɔ zɔ, ɔ nɛɛ ɔ guzɔnyɔ -ylɛ: «'Tale, in ka -na gbonyii 'wɔtɪ.»

21 -Zezu gba 'saa da toun, -Lagoo titee gwesanya -yo Falizinyima yia 'nyuwue nyuwue bhli: «Nyoo oo nyime -moo -mia, 'in o veli -Lagoo? Nyoo mneni o 'ka nyimaa gbonyii 'wotia? -Lagoo 'debhlogboo mnenia we, we 'ni mbo?»

22 Gbu -we wa mia dli zo lapopalida, -Zezu yibhelia we 'ji ni, 'in o nee wa -yla: «Lee ka 'gbu a popali sa gbu -mini dli zo la?»

23 In 'ka gba: «In ka -na gbonyii 'woti, -moo -kalia -yo yaayu in 'ka gba: «In -so 'wu, -in 'ka no, -moo -kalia -yo yi?»

24 In 'yibha a yibheli we 'ji ni, *Nyime Yu ka we se dudu -gu, o 'ka nyimaa gbonyii 'woti.» Toun, 'in o nee zolaslonyo -yla: «-So 'wu, 'bhu -na 'sowli 'wu, mni -buduwee.»

25 -Bha -bhlokpade, zolaslonyo -saa 'wu nyima weee 'yibadi. O 'sowli -we -gu o pi yaa la, o 'bhua we 'wu, 'in o yia o -buduwee mni, -Lagoo 'hni mnine nya.

26 Nyima weee -wa mia -bha, nyegaga yia wa subha, 'in -nyanigbo yia wa -kpali. Wa yia -Lagoo 'hni -mni, 'in wa nee: «-Yia! -A ka -zeen gwedigbonyaa da 'yi!»

*-Zezu laa Levii, o 'ka o 'bi no
(Mt 9.9-13; Mk 2.13-17)*

27 -Moo 'bigu, -Zezu 'tlaa, o mi sa -zieda, 'in o yia *nison -gwezisanyo yabhlo 'yi, -zugba -moo -di -moo lub-hon -budu zo la. 'Mo wa laa Levii. 'In -Zezu nee o -yla: «Yi 'mi 'bi.»

28 Toun, *Levii -saa 'wu, o tia -bha o -lu weee, 'in o yia -Zezu 'bi mni.

29 -Moo 'bigu, 'in Levii yia -Zezu -yla lililu 'kadu pi o -budu zo. -Zugba nison -gwezisanya duun -yo nyima talba mi -bha, 'in wa yia li dabudu.

30 Falizinyima -yo wa -Lagoo titee gwesanya 'yia we -yo, 'in wa yia wa zo nyuwuhenie bhli. 'In wa nee -Zezu 'binonya -yla: «Lee ka 'gbu a -yo nison -gwezisanya -yo gbonyuuu kwe -cian talba 'so li, 'in a -yo wa 'so maa?»

31 -Zezu 'bhua weli 'wu, 'in o nee wa -yla: «Nyima -wa -yalia, wa'a mni -dotloo -gu, nu, guzunya mnia -dotloo -gu.»

32 In 'ni nyima -wa laa wa 'de nyima tiklu laltee 'gbu yi. Nu, gbonyuu -lenonyaa 'gbu in yia yi, wa 'ka wa dli 'bhiti.»

*-Lagoo gbuzoo -yo nyimaa lenvgbu
'ci'in no dabudu
(Mt 9.14-17; Mk 2.18-22)*

33 'In nyima talba nee -Zezu -yla: «Zaan 'binonya plaa 'sun, 'in wa bhuhoea -Lagoo, 'sa Falizinyimaa 'binonya nu 'yaa. 'In -nanoo 'binonya mi lida, -zugba wa ma!»

34 -Zezu yia we 'bigupali wa -yla: «Nyime -ka o 'nyoo -kwa -feti -sada -mi, o -ka o 'talea la, a mneni a 'ka gba wa -yla wa pla 'sun, -zugba o 'nyoo 'lowli mi wa glaa?»

35 Bhla yabhlo yia nynia, 'in wa 'ka 'nyoo kwanyo wa glaa -sa. Wee 'yinya -mini nya, wamia 'kaa 'sun pla.»

36 'In -Zezu yi 'yaa wa gbuu nine -mini 'pali. O nee wa -yla: «Nyime yabhlogboo 'ni mneni o 'ka 'naa lolu yla, 'in o 'ka we 'pi 'naa saa -yolaneni, 'in o 'ka we pipe. We -ka -moo, -zugba yla wa ylaa wee 'naa lolu bhe. We 'yli 'na 'ka 'wowlu.»

37 'In nyime yabhlogboo 'ni mneni o 'ka nu lolu *bala saa 'wu slu. O -ka 'sa nu, 'in we wla. 'In wee nu jitea dudu, -zugba wee balanya ka -nyumoo.

38 We 'gbu, a slu nu lolu bala lolu 'wu.

39 'In nyime o -ka nu saa 'ma, nu loluu 'ma tuu 'bha o. -We ka gbu -wa, gbaa o yia nu: «Nu saa nani 'yli.» »

6

*-Zezu mi Nyapeyli -Kanyo nya
(Mt 12.1-8; Mk 2.23-28)*

1 Zuifoo Nyapeyli yabhlo nya, -Zezu -yo o 'binonya mi blekpaanya* 'plida, o 'binonya -ka bleya 'kwa, wa -ka we 'titli, -zugba wa li we.

2 Wa mi 'sa nuda, Falizinyima talba 'yia wa -yo ni, 'in wa yia wa layibhae: «-We -amimaa tite gbaa, wa 'na nuu»

* 6:1 'Flooya wa laa -tuauweli 'wu: «bl'e».

Nyapɛyli nya lɛ -ni, lɛɛ ka 'gbu a nu we lɛa?»

³ -Zezu yia we 'bigopalɔ wa -ylaɛ: «-We nyɔmaa 'wlulapɔlɔnyɔ -Davidɔ nɔa lɛ, -we mia cɛɔda -Lagɔɛbhɛ 'wɔ, a 'ni -sɔ we zɛɔ? 'Yi yabhlo nya, 'in ɔwɔ yia ɔ -yɔ ɔ 'bɔnɔnya 'bha,

⁴ -Davidɔ plaa -Lagɔɔ bɔbɔbudu zɔ, 'floo wa 'nyɛa -Lagɔ, ɔ 'bhua we 'wɔ, ɔ lia we, 'in ɔ yia ɔ nɔnɔnyaa -nu wla, 'in -maa yia we li. Wee 'floo -mɔni, -amɔaa tite nɛɛ, -Lagɔbɔbɔnyaa 'dɛkpɔa 'ka yaa we li.»

⁵ -Zezu nɛɛ 'ya wa -ylaɛ: «Nyɔmɛɛ Yu mia, mɔ -wa Nyapɛyli -Kanyɔ.»

Nyapɛyli nya -Zezujipea nyɔmɛ ka sɔ 'kua

(Mt 12.9-14; Mk 3.1-6)

⁶ Nyapɛyli yabhlo nya 'ya, -Zezu plaa -Lagɔbudu zɔ, 'in ɔ yia -Lagɔwɛɔ -sloluslɔlue bhli. -Zugba nyɔmɛ ɔ ka lilikwɛsɔ 'kua, ɔ mɔ wee -budu zɔ.

⁷ -Zugba -Lagɔɔ titee gwesanya -yɔ Falizɔnyɔa wɔa -Zezu tenyii, -de ɔ yi nyɔmɛ jipe Nyapɛyli nya, 'in sa ɔ ɔ zɔa tite 'nɔɔwɛ, wa 'ka we gbu ɔ 'wlu dɔ.

⁸ Nu, -Zezu -yi wa 'wlukɔɔn lapɔpalɔgbu, we 'gbu, ɔ nɛɛ ɔ nyɔmɛ ka sɔ 'kua -ylaɛ: «-In -sɔ 'wɔ, -in 'yiligbe nyɔmɛ weee -zejila 'wɔ.» ɔ nyɔmɛ yia 'wɔsɔ, 'in ɔ yia 'yiligbe.

⁹ -Zezu nɛɛ wa -ylaɛ: «Wɛɔ 'ni na yɔbhaa sa aɔn la. Sa tite gbaa? We nɛɛ wa nu gbu -zɔnu lɛ *Nyapɛyli nya yaayɔ, wa nu gbu 'nyuu lɛɛ? Wa pue nyɔmɛ yaayɔ, wa 'bha ɔ?»

¹⁰ -Zezu ylaa wa 'dɛ weee -gbu -ylili, 'in ɔ nɛɛ ɔ nyɔmɛ -ylaɛ: «-Glo -na sɔ 'wɔ.» -Mɔɔ nu 'saa -Zezuu wɛɔ -gbu, 'in -mɔɔ sɔ yia 'pɔ.

¹¹ -We -Zezu nɔa lɛ, 'in we yia -Lagɔ titee gwesanya -yɔ Falizɔnyɔa 'cɛ 'nyuu dɔ la. 'In -we wa 'kaa -Zezu 'wluo nu, 'in wa yia we pɔpalɔ wa 'dɛkpɔa nyɔdɔ.

-Zezu -saa -bha ɔ tietienya kugbua lɛ 'sɔ

(Mt 10.1-4; Mk 3.13-19)

¹² We bhla, -Zezu yia -Lagɔ bhubhoe 'gbu -gɔgɔ 'wlu mɔni, 'in ɔ yia -Lagɔ bhubhoeda -tɔ zli yia ɔ -zli.

¹³ Zli zlia, ɔ yia ɔ 'bɔnɔnya la. Wa glaa, 'in ɔ yia nyɔmɛ kugbua lɛ 'sɔ -bha -sa. 'In ɔ yia wa la ɔ tietienya.

¹⁴ Wa ɔni nɔ: 'Simɔɔ (-ɔ ka -baɔni ɔ zɔa Pielɔ) -yɔ -mɔɔ bheli Andlee, 'Zake -yɔ *Zaan, Filipɔ -yɔ Batlemii,

¹⁵ Matie -yɔ Toma, Alifee 'yu 'Zake -yɔ 'Simɔɔ wa laa *Zelɔtɔ,

¹⁶ 'Zakee 'yu Zudasɔ -yɔ Zudasɔ Isikaliɔtɔ, ɔ 'kaa -Zezu wla ɔ tɔnyɔmɛ kwɛɛ.

-Zezu mɔ nyɔmaa -zlo -sloluda, -zugba ɔ jipe 'sa guzɔnya
(Mt 4.23-25)

¹⁷ -Zezu -yɔ ɔ tietienya kugbua lɛ 'sɔ 'bhua -gɔgɔ 'wlu, 'in ɔ yia da ylalaa yabhlo 'yiligbe, -zugba ɔ 'bɔnɔnya tɔlɔaa -zlo mɔ -bha dɛ. Nyɔmɛ -duun 'bhua Zudee -yɔ -Zeluzalɛmɔ -dɔdɔ -gbu, we -yɔ Tili -yɔ Sidɔɔn -gbenya mia gumunyuu -gɔgɔ -gbu.

¹⁸ Wa 'dɛ weee yia, -Zezuu wɛɔ yukwli pɔlɔ -yɔ ɔ 'ka wa jipee 'gbu. Nu, -wa zuzu 'nyii mia sɔlɔda, -Zezu ka wa jipe.

¹⁹ Nyɔmɛ duun 'yɔbha wa 'ka ɔ kwɛzi, -we ka gbu -wa, 'tite bhua ɔ 'wɔ, we mɔ wa 'dɛ weee jipeda.

'Wɔtɔtɔe -dlɔɔ -yɔ gbɔnyuuu gbu
(Mt 5.1-12)

²⁰ -Zezu ylaa ɔ 'bɔnɔnya, 'in ɔ nɛɛ wa -ylaɛ:

«Amɔa bobabhanya,
'wɔtɔtɔe -dlɔɔ mɔ amɔaa -nu nya,
nu, -Lagɔ pɔɔ aɔn 'wlu la.

²¹ Amɔa ɔwɔ mia da 'bhada,
'wɔtɔtɔe -dlɔɔ mɔ amɔaa -nu nya,
-we ka gbu -wa, lɔa a yia.

Amɔa mia da wida,
'wɔtɔtɔe -dlɔɔ mɔ amɔaa -nu nya,
-we ka gbu -wa, nyaa a yia.

²² Nyɔmɛ -ka aɔn 'wɔnyɛ,
wa -ka aɔn kwɛɛ -sa, wa -ka aɔn vɛɔ,
'in wa -ka amɔaa daa gbɔnyuu
gba Nyɔmɛ 'Yuu 'gbu,
'wɔtɔtɔe -dlɔɔ mɔ amɔaa -nu nya.

²³ «-Mɔɔ 'sasɔkpa -gbɔnya -ka aɔn yli, a lite 'mɔna nya. Nu, amɔaa -tɔnu 'kadɔ mɔ -mɔ aɔn wɔda -Lagɔɔ -gbɛ. Nu,

'sa wa dukpası palı bhaa -Lagɔgbuu -
falıpanya 'klyıe 'wu.

²⁴ Amia, 'ɲɲumɲunya,
gbɔnyuu mɪ amiaa -nɔ nya,
a ka amiaa zɔzɔnɔnya kwɛɛ -sɛli
dɔdɔ -gɔɔ 'gbɔ.

25 Amia -wa lba da,
gbonyuu mī amīaa -nɔ nya, -we
ka gbɔ -wa,
ŋwɔ yia aɪn 'bhaa yia.

Amia -wa mia da nyada,
gbonyuu mi amiaa -no nya, -we
ka gbv -wa,
gu yia aın 'wowlva, 'in a 'ka wi.

26 Nyima weee -ka amiaa gbuzonu
gbada-mi,
-zugba gbonyuu mi amiaa -nu
nya.

Nu, 'sa wa dukpası nu bhaa
yoyogbuu -falıpanya.

*A -kalı amıaa nyıma 'nyiii zε
(Mt 5.38-48, 7.12)*

27 «Amia -wa pulua da 'mɪ yukwli, ɪn
nɛɛ aɪn -ylaɛ: a -kalɪ amiaa tonyɪmaa
zɛ, -wa nyɛa aɪn 'wɔ, a nɔ wa zɔzɔnɔ
'wluo.

28 -Wa bhliā aīn gwēzē, a ḡwna wa
'nyu la, -wa palia aīn 'khiye 'wū, a
bhuhhoe -Lagō wa 'ḡni nya.

²⁹ Nyimε-ka -na yukwli yabhlo 'kpa
'wɔsɔbha, -in 'bhiti ɔ -yla we -bɔdɔ.
'In ɔ -ka -na -gɔslunaa 'wɔsbhu, -in 'na
'tɔtɔlɔ -na -bana ɔ kwεε -nɪ.

³⁰ Nyɔɔ nyɔ -ka -mɪ -lu -zlalɪ, -ɪn
'nyɛ wɛ ɔ. 'ɪn nyɔ -ka -na -lu 'wɔbhu,
-ɪn 'na 'yɪbhalɪ wɛ -yɔ la -nɪ.

³¹-We a 'yibhaa n̄yima n̄v aɪn -yla lɛ,
am̄ia n̄v 'ya we lɛ wa -yla.

³² «-Wa -kalĩa amĩaa zε, we -ka -
maa -bhloo 'dεε zε a -kalĩ, a 'na pupalĩ
'wlukũũn la -nĩ nũ, -Lagũyia aũ 'penĩ
we 'gbũ -nĩ. Gbũnyũũ -lenũnya -kalĩ
'ya -wa -kalĩa wamĩaa zε, we 'nĩ saa?

33 -Wa nua ain 'nani 'wɔ, a -ka maa
-bhloo 'dɛ 'nani 'wɔnɔ, -Lagɔ 'nia ain
'pɛnia yi. 'Sa gbonyuu -lenɔnya -maa
nɔ 'ya, we 'ni mɔv?

³⁴ Nyíma -wa saa amíaa kpagbu, a -ka-maa-bhloo 'dε kpagbu-yɔfa, lεε-lu a 'ka 'yí we 'penie nya -Lagɔɔ kwεεa?

Gbonyuu -lenunya mia ni, gbonyuu -
lenunya wa fa kpagbu -yo. 'In wa 'ka
we 'bigupali -nu 'yu 'gbu!

³⁵ We 'gbu, in nɛɛ aɪn -ylaɛ, a -kali
amɪaa tɔnyɪmaa zɛ. A nɔ zɔzɔnɔ lɛ.
A fa kpagbu, amɪaa dli 'na -tɔlɔ we
'biɣɔpali -nɔ -yla -nɪ. Nɪ, Yali -Lago yia
aɪn 'pɛɪa, 'in a 'ka ɔ 'yua -zɛ. -Lago mɪ
zɔzɔnɔ lɛnɔnyɔ nya, -wa 'nɪa 'nanɪ -yi
-yɔ nyɪma 'nyiii gbɛgbɛɪn.

³⁶ Sa am₁aa Dide -Lag_o kaa nyazıd_ılı
nı, am₁a -ka 'ya 'sa nyazıd_ılı.

A 'na 'bhulu nyima -putuu -yog'bv
'wv-nl
(Mt 7.1-5)

37 «A 'na 'bhulu nyıma -putuu
-yagbu 'wu -ni, -Lago yi amıaa -
yagbu 'wubhu. A 'na dıli nyıma wa
gbonyuuu 'gba 'wlu -ni, -Lago yi
amıaa -nu ain 'wlu di. A ti nyımaa -
yagbu 'wu, 'in -Lago 'ka amıaa -yagbu
'wuti.

³⁸ A 'nyɛ nyɔma, 'in -Lagɔ 'ka aɪn 'nyɛ. A -ka 'sa nɔ, 'in -Lagɔ slua amɪaa bi 'wɔ -lu, 'in wa bhua we, 'in we kɔa, 'bhie, we sloa gwe -yɔ la. Sa a nyɛa nyɔma, 'sa -Lagɔ yia aɪn 'nyɛa.»

³⁹ 'In -Zezu yi 'yaa wa gb₀₀ nine yabhlo 'palı: «'L₀l₀ny₀ mneni ɔ 'ka 'l₀l₀ny₀ su lakpa, 'in ɔ 'ka ɔ 'yoo da -sloluu? Wa -ka 'sa n₀, 'in wa 'd_ɛ 's₀ bhlilia 'bh₀ka 'w₀, we 'n_ı m₀₀?

⁴⁰ «Nu, 'kpiakpianyɔ yabhlogbɔɔ 'nɪ
ɔ -slolunyɔ 'wɔzi. 'Kpiakpianyɔ -ɔ -ka
'wɔsibhli, ɔ -kanyɔ ɔ -yɔ ɔ mnenia 'wɔ.

41 «BUEE go -le mia -na bheliu 'yliya
'wu, 'mu -na ya -yo, 'in su -kibhe 'kadu
-we mia -na 'yliya 'wu, -i'in 'yi we -yo.
LEE -lu ka 'gbua?

42 -Mɪ, -mɔmɔ kaa su -kibhe 'kadu
'yɪliya 'wɔ, 'ɪn -ɪ'ɪn 'yɪa we -yɔ, sa -na
gba -na bheli -ylaɛ: ⟨Na bheli, -ɪn 'tide
'mɪ 'yɪ, ɪn 'ka -mɪ wee buɛɛ gɔ 'yɪliya
'wɔ -saa?⟩ Wɛɪ 'sɔ -nyɪmɛ, -ɪn -sa -sɔ
-na 'dɛ su -kibhe 'kadu 'yɪliya 'wɔ, -ɪn
'ka layɪ, 'bhie, -ɪn 'ka buɛɛ gɔ -na bhelii
'yɪliya 'wɔ -sa.

Suu 'bhue -yɔ wa yibhelia we
(Mt 7.16-20, 12.33-35)

⁴³ «Su -zənvʰ tnv ʰbhue ʰnyuu, ʰn su ʰnyuuʰu tnv ʰbhue -zənv.

⁴⁴ Suu 'bhue -yɔ wa yibhelia we. Wa'a -sa magloo mnɛwia 'wlu, 'in wa'a -sa *-dlɔya 'ylilu su 'wlu.

⁴⁵ Nyime -zɔnu mia, gbuzɔnu mia ɔ dibhe 'wu, 'mu ɔ nua lɛ. 'In nyime 'nyuu mia, gbonyuu mia ɔ dibhe 'wu, 'mu ɔ nua lɛ. Nu, gbunya bhua nyime dibhe 'wu, mu tlaa ɔ ŋwɛɛ.

*-Budu 'sɔɔ gbuv nine
(Mt 7.24-27)*

⁴⁶ «Lɛɛ ka 'gbu, a la 'mi <-amɔaa -Kanyɔ, -amɔaa -Kanyɔ>, 'in -we na gbaa aɪn -yla, 'in a'a nu we lɛa?

⁴⁷ Nyime -ɔ yia na -gbɛ, -ɔ pulba na wɛli yukwli, 'in ɔ nɔa we -gu, ɔ 'wɔwlu na yia aɪn 'kluslɔlua.

⁴⁸ ɔ 'wlu sa nyime -ɔ yia ɔ -budu 'sɔbhɔaa, 'in ɔ yia 'wɔtɔlɔ -bhɔka 'bhlɔ, 'in ɔ yia we gwe glu palɔ tukpa -gu, mɔ. 'Nyu 'kadu lɔa, we -gbligbli yilia wee -budu -yɔ, we 'nɪ we -wɔlɔ, wee -budu mɪ 'sɔbhada 'nanuuu 'gbu.

⁴⁹ 'In nyime -ɔ pulba na wɛli yukwli, 'in ɔ ɔ nɔa we -gu nɪ, ɔ 'wlu sa nyime -ɔ 'sɔbhɔaa ɔ -budu dɔdɔ klo -gu, 'in ɔ 'nɪa we gwe glu 'pa, mɔ. 'Nyu 'kadu lɔa, we -gbligbli yia, 'in we yia we -wɔlɔ -bha -bhlokpade. 'In wee -budu yia lamumni weee.»

7

*-Zezu jipea 'slɔjaa 'yugalɔnyɔɔ
zɔlubhononyɔ
(Mt 8.5-13)*

¹ Da -Zezu bhɪa wɛlɔnya -mɪnɪ gbagbɛ, nyɪmaa -zlo -wa mɪa ɔ yukwli pulɔda -yla, 'in ɔ yia Kapenaumu gbe nukplɛ mɪnɪ.

² -Mɔ Kapenaumu, *Wlɔmu -slɔja glu gbuu 'yugalɔnyɔ ka zɔlubhononyɔ yabhlo ɔ 'yɪbhɔaa bhabha. ɔ zɔlubhononyɔ ka gu -yɔ, we -tu 'wu -sɛ, ɔ 'ka tli.

³ Da ɔ 'slɔjaa 'yugalɔnyɔ 'nɔa -Zezuu 'dɪ, 'in ɔ yia Zuifɔv nyɪma kpasɪ tɔlɔa ɔ 'wɔtie, nu, ɔ yɪ ɔ 'ka ɔ zɔlubhononyɔ jipe.

⁴ Wa mɪa, 'in wa yia -Zezuu -gbɛ nyɪnɪ, wa bhuhhoea ɔ bhabha, 'in wa nɛɛ ɔ -ylaɛ: «Nyime mɪa da, nyime -zɔnu -wa, ɔ ka we 'klɔ, -in 'ka ɔ -yɔbɛ.

⁵ ɔ kalɪ -amɔaa nyɪma weee zɛ, 'in mɔ 'sɔbhɔaa -amɔaa -Lagɔbudu.»

⁶ 'In -Zezu -yɔ wa 'sɔ yia mɪnɪ.

Wa 'ka ɔ -budu -yɔ cipaa yi, 'in ɔ 'slɔjaa 'yugalɔnyɔ yia ɔ 'talea tie, nu, wa mɪnɪ -Zezu yoo wa gbaɛ: «Na -Kanyɔ, -in 'na sɪalɪ -na 'dɛ -nɪ, in 'nɪ we 'klɔ -ka, -in 'ka na -budu zɔ pla.

⁷ 'In 'nɪ we 'klɔ -kaa 'gbu, na 'dɛ 'nɪa -na -gbɛ mɪnɪ. -Muu 'gbu, -in gba wɛli yabhlogbɔɔ, 'in na zɔyu 'ka 'pu.

⁸ Nu, in ka 'wlulapɪlɔnya, 'in na zɔa wa 'nuŋwɛ. In ka 'slɔja, -wa 'wlu in pɪlɔ la. In -ka 'yabhlo -yla gbaɛ: <-In mɪnɪ!>, 'in ɔ mɪnɪa. In -ka 'ya -bɔdɔ -yla gbaɛ: <-In yɪ!>, 'in -mɔɔ yia. 'In in -ka na zɔlubhononyɔ -yla gbaɛ: <-In nu -mɪnɪ lɛ!>, 'in ɔ nɔa we lɛ.»

⁹ Da -Zezu 'nɔa wɛlɔnya -mɪnɪ, 'in ɔ yia ɔ 'slɔja glu gbuu 'yugalɔnyɔ 'ŋnɪ kwali. 'In nyɪmaa -zlo mɪa ɔ 'bɪ, ɔ 'bhɪtia wa -gbɛ la, ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «In nɛɛ aɪn -ylaɛ: nyime, -ɔ zɔa sa dɪ nɪ, in 'nɪ -slɔ we -kanyɔ 'yɪ Izlaɛlɪ -dɔdɔ 'dɛbhɛ -gbolu -gu.»

¹⁰ -Zezu gba 'saa tɔɔn, 'slɔja glu gbuu 'yugalɔnyɔɔ tɪetɪenya yia ɔ -gbɛ lɔbhɪti, wa 'kaa yi, -zugba ɔ zɔlubhononyɔ kaa gu -yɔ, ɔ ka 'pu.

*-Zezu 'bhua -dɔgba ŋwnɔɔ nukpasuyu
yabhlogbɔɔ 'wɔ tɪɪtɪɛ lɔ*

¹¹ -Muu 'bɪgu, 'yɪ yabhlo nya, 'gbɛ yabhlo wa laa Nainɪ, 'in -Zezu yia -mɔ mɪnɪ, -zugba ɔ 'bɪnɔnya -yɔ nyɪmaa -zlo -yɔ ɔ 'sɔ mɪ nɔda.

¹² ɔ 'ka wee 'gbee 'suo ŋwɛ -yɔ cipaa mɪnɪ, -dɔgba -ŋwnɔ yabhloo nukpasuyu yabhlogbɔɔ tɪa, wa mɪ ɔ 'bhluda mɪnɪa. -Zugba wee 'gbee nukpla -nyɪma duun -yɔ ɔ -dɔgba ŋwnɔ nɔ, wa mɪnɪ 'bhɔka -gu.

¹³ Da Nyɪmaa -Kanyɔ 'yia ɔ -dɔgba -ŋwnɔ -mɔnɪ -yɔ, 'in -mɔɔ yia ɔ nyazɪ 'wɔla bhabha. ɔ nɛɛ ɔ -ylaɛ: «A -gɔlɔ 'wu, a 'na wili -nɪ.»

¹⁴ 'Bhie, ɔ bɛa -bha, 'in ɔ yia 'kwɛɛ -gbo kwɛzɪ. 'In we 'wɔbhunya yia 'yɪlɪgbe. -Zezu nɛɛ: «Nyimeslɔyu, in nɛɛ, -in -sɔ 'wu!»

¹⁵-Zezu gbaa 'sa toun, 'in ɔ tɪtɪnyɔ
yia 'wusɔ, 'in ɔ yia gbagbie bhli. 'In -
Zezu yia ɔ 'nyaa ɔ yoo 'nyɛ.

¹⁶-Nyanigbo yia nyima weee-kpali.
'In wa yia -Lago 'ni yilimanie bhli,
wa nee: «-Lagobu -falipanyo 'kadu
yabhlo ka -ain glaa yi. -Lago ka o
nyuma 'wosaa yi.»

¹⁷ -Zezuu 'ŋ_m -zɔnu yia lamneni
Zudee -dɔdɔ weee -yɔ we kwesi -gbe
weee -gɔ.

'Zan-Batis₁ tiea ny₁ma-Zezuu-gbε
(Mt 11.2-19)

18 -We weee 'pha, 'Zan -Batisu
'bɪnɔnya yia we ɔ -salɪ lɔdɪ nya. 'In
'Zan -Batisu yia wa glaa nyɪma 'sɔ la.

19 'In ɔ yia wa Nyumaa -Kanyɔ -
Zezuu -gbɛ tie, wa 'ka ɔ layɪbha 'lee:
«Nyumɛ ɔ 'kaa yi, -a mia wɔda, 'mɔ -in
-mia yi, yaayɪ, -a wɔ nyumɛ -putuu?»

20 ɔɔ 'Zan -Batisu 'binɔnya nynia -
Zezuu-gbɛ, wa nɛɛɔ-ylaɛ: «'Zan-Batisu
tiea -aɪn -na -gbɛ, -a 'ka -mɪ layɪbha
'lee: <-Lagɔɔ -Bhasanyɔɔ -ɔ 'kaa yi, -a
mɪa wɔda, 'mɔ -ɪn -mɪa yi, yaayu, -a wɔ
nyimɛ -putuu?» »

²¹ Wée bhla -bhloo 'dε nya, -Zezu jipea guzunya duun -yɔ 'kukunya, 'in nyuma -wa kaa zuzu 'nyii 'bɪ, ɔ yia we wa 'bɪ vu, 'in ɔ yia 'lɔlɔnya duuun 'yli -blo.

²² 'Bhie, ɔ nɛɛ 'Zan -Batisɩ tietienya
'sɔ -ylaɛ: «A mni, -we a 'yɩa -yɔ, 'in a
'nɔa, a -salɩ we 'Zan -Batisɩ lɔdɩ nya:
<Ni, 'lɔlɔnya mɩ layɩda, 'tɪgtɪgɪnya mɩ
nɔda 'nanɔɔ, *sɔlɪbhanya ka 'pɔ, 'su-
lɔnya mɩ 'nɔda, tɪtɪlɪnya ka tɪtɪlie lɔ
'wɔsɔ, 'in wa mɩ -Lagɔgbɔ gbada bob-
abhanya -yla.>

²³Nyime-ɔ 'ni 'mi dli-gu-sa, 'wɔtɔtɔe
-dlɔɔ mi ɔ-nu nya.»

-Zezu gbaa 'Zan -Batisu gbv o
'binyımaa-zlo -yla

²⁴ Da 'Zan -Batisu tietienya 'bhitia
lu, -bha -Zezu bhlia 'Zan -Batisu gbu
gbagbie nyimaa -zlo -yla. O nee: «Lee
-lu a mu ylaa da bebleea? Gblee -we
-pape mia zukluda, mu -wa yi? -Innya!

25 'In lɛɛ -lu a mni -slɛɛn -mɔ ylaa?
Nyɪmɛ -ɔ -plaa 'ŋnumni naa 'wɔ, mɔ -
wa yi? A -yi we 'ji nɪl, nyɪma -wa

plaa 'ŋnimni -naa -zɔnɔnya 'wɔ, 'in
wa mɪa 'ŋnimni -li nyɪdi ni, nyumaa
'wɪlɪlɪpɪɪnyaa -budu zɔ wa -dɪla la.

²⁶ Lɛɛ -lu a mɲi -mɔ ylaa tɛnyua? -
Lagɔgbuu -falɩpanyɔ -wa yi? In, in
nɛɛ aɪn -ylaɛ: ɔ 'yli, ɔ -zi -Lagɔgbuu -
falɩpanyɔɔ 'dɛgbolu.

²⁷ Nu, -Lagɔ nɛɛ ɔ 'sɛbhɛ 'wɔ 'Zan -
Batisu daaɛ:

◀-M₁ 'yu na paa na *tietienyɔ yoo,
'in ɔ 'ka -na 'yoo -yɔmnazɩ.▶

28 In nee aun -ylae: nyuma -wa 'hwnu
gwalu, wa glaa, nyume-o 'kaa 'yli, o 'ka
'Zan -Batisi -zi, -moo 'ni -mi. -Zugba,
nyuma -wa -Lago pula 'wlu la glaa,
nyume 'kienyile 'yli, -moo -zi o 'wu.»

29 Nyuma weee -yɔ̌ nɪsɔ̌n -
gwɛzɪsanya -wa pɔlva 'Zan -Batisu
wɛlɪ yukwli, wa ka we 'jiyibheli
nɪ, -Lagɔ tɪklɪ, 'ɪn wa yia wa 'dɛ
'Zan -Batisu yoo 'nyɛ, 'ɪn -mɔɔ yia wa
batizee.

³⁰ Nu, Falizinyuma -yɔ -Lagɔ titee
gwesanya ka zɔzɔnu -Lagɔ 'kaa wa -
yla lɛnu kwnɛɛ -sa, 'in wa 'nɪ ŋwnu 'Zan
-Batisɪ 'ka wa batizee.

³¹ -Zezu nɛɛ 'yaɛ: «Waa dɛslɛɛn -
nyɔma, nyɔɔ in 'ka wa 'wɔpalia? Nyɔɔ
wa -yɔɔ ɔ 'wɔwɔlɔa?

³² Wa 'wlv sa 'ylaasɪ -dɪa la -gblɔgblɔ
'wv, ma. -Zugba wa lɪlɪ, 'ɪn wa gba
wa -lima -ylaɛ:

◁-A ka aın -yla -lili bhlı,

a 'nɪ lɪtɛ!

'In -a yia aın -yla guzo -luu bhlı,

a 'nɪ wi!>

³³ Nu, 'Zan -Batisi yia, ɔ'ɔ lia lililu -
zɔnu, ɔ'ɔ 'maa nu, 'in a nɛ: ʔ ka zuzu
'nyuu 'bɪ.

34**Nyımɛɛ* 'Yu yia ni, ɔ li, 'in ɔ maa. 'In a nɛɛ: <A-tali, *nyımɛ* mia dɛ, liligbu -yɔ nɔmagbu ɔ kaa. *Nisun -gwɛzisanya -yɔ gbɔnyuuu kwɛ -cian, wa 'tale ɔ -mia.>

³⁵ Nu, -wa ηwnua -Lagɔgbu -yɔ, ma yibhelia we 'ji, -Lagɔ gbuyilo mia, we tuklu.»

-Zezu tia gbonyuuu lenv -ηwnə
yabhloo-yəgbv 'wv

³⁶ Falizinyumε yabhlo laa -Zezu, wa 'ka li dabudu. 'In -Zezu yia ɔ Falizinyumεε -budu zɔ pla, 'un ɔ yia lililu gwe ladi.

37 -Muu bhla, gbonyuuu lenu -hwno yabhlo mi wee 'gbe -muu nokple. O 'nuu nu, -Zezu mi Falizinyime -gbe lida, o -yo *lasiklo -zonu -bhonyidaa yeyenu yia -mo muu.

38 'In o yia -Zezu luu ladi, -mo bhunya -yo, -zugba o wi. 'In o 'muu yia -Zezuu bhu wotolu. 'Bhie, o yia we -yose o 'nyi nya, o yia we gbleli, 'in o yia -lasiklo o bhu -yo slu.

39 Falizinyime, -o laa -Zezu wa 'ka li dabudu, o 'yia we -yo, o nee o 'dee dli zoe: «O nyime -muni -ka yaa -Lagobuu -falipanyo 'pien, 'hwno -o mia de o kwezida, sa o mia, -zugba, o ka yaa o yibheli gbonyuuu lenu hwno nya.»

40 -Zezu 'bhua weli 'wu, o nee o Falizinyime -ylae: «'Simoo, in 'yibha in 'ka -mi -yla gbu yabhlo gba.»

'Simoo nee: «Na -Kanyo, -in gba.»

41 'In -Zezu nee: «Nyime yabhloo kpagbu mia nyima 'so -yo. 'Yabhlo ka tamaa 'wlu glu gbu -zakpa gbu 'wlu (500.000), 'in -gudu kaa 'wlu glu 'so 'wlu kugbua 'wlu (50.000).

42 Nu, waa nyima 'so 'na 'ka wee kpagbu -saa 'gbu, 'in o nyime yi 'saa we ti. 'Lee wa 'de 'so glaa nu, nyoo 'ka o nyime 'yibha bhabha?»

43 'In 'Simoo yia we 'bigupali: «-Ami dlu ni, -o kaa 'gwezi 'kadu 'wlu, mo 'kaa o 'yibha bhabha.»

'In -Zezu nee o -ylae: «Gbu -zonu -in gbaa.»

44 Toun, -Zezu 'bhitia la 'hwno -gbe, 'in o nee 'Simoo -ylae: «-Na yi 'mo hwno ni -yoo? In plaa -na -budu zo, -in 'ni 'mi 'nyu 'nye, in 'ka bhu -yo budo. Nu, mo budoa na bhu -yo o 'muu nya, 'in o yia we -yo se o 'nyi nya.

45 -In 'ni 'mi gbleli, nu, o plaa, mo -tua na bhu gblelida.

46 -In 'ni 'mi 'kpi 'wluo slu, nu, mo slua na bhu -yo -lasiklo.

47 We 'gbu, in nee -mi -ylae: -Lagoo ze o kalia bhabhaa 'gbu, -Lago ka o gbonyuu duun 'woti. Nu, nyime -o nua gbonyuu 'kienyi le, 'in -Lago yia o -yogbu 'woti, o -Lagoo zekalidli -se.»

48 'In -Zezu nee o 'hwno -ylae: «In ka amaa gbonyii 'woti.»

49 -Wa -yo o 'so mia lida, -maa nee -mo dli zoe: «Moo -nyime moa, 'in -moo ti nyime gbonyuu 'wua?»

50 'In -Zezu nee o 'hwno -ylae: «Amaa dli ka ain pue, a muu, 'wotutue -dlao -yo ain 'so -mi!»

8

'Hwni -wa nua -Zezu 'bi

1 -Muu 'bigu, -Zezu yia 'gbe 'kadu -yo 'gbe yua 'wu muu, *-Lagoo nyimaa 'wlulapilee gbuzonyaa gbagbie nya, -zugba o 'binanya kugbua le 'so -yo o mi.

2 'In, 'hwni talua o vua zuzu 'nyii 'bi, -yo o jipea, -maa mi 'ya -bha. Wa hni nu: Magidala -hwno Malii zuzu 'nyii gbeso 'tlaa 'wu,

3 Ewloobu lubhonyo 'kadu Kuzaa 'hwno Zani, -yo 'Suzani -yo 'hwni dumadu, -wa -saa -Zezu -yo o 'binanya 'wu, wa zuzonu nya.

'Mnanyoo gbuv nine (Mt 13.1-9; Mk 4.1-9)

4 Nyimaa -zlo 'bhua 'gbe -bhlo -bhlo 'wu, 'in wa yia -Zezu -yo 'wlugbeli. 'In o yia gbuv nine -muni wa 'pali.

5 «Nu, kpaapanyo muu o 'mno 'paa. O mi o 'mno 'pada, o 'munia we, 'in we -zakpa -bhlo yia 'yoo hwe -yo bhli. 'Plipunya nua we -gu, 'in 'zianya yia we li.

6 Talua yia tukpa -dudu -gu bhli, we mia, -bhaa bla 'ni 'nyu 'wolakaa 'gbu, 'in we yia ye.

7 Talua yia -kpaga glaa bhli, 'in -muu -yo we 'so yia 'wuso, 'in -muu yia we -gu palili, 'in we yia we 'tuntnu.

8 Talua yia dudu -zonu -gu bhli, 'in we yia mi, we 'paa lakpa, we lakpa -bhlo -sa -mo 'yaa glu gbu.»

'In -Zezu yia we -gu di weli 'tite nyae: «-O -ka 'nunu -yukwli 'wlu -ka, o 'nu we.»

-Mumu ka 'gbu -Zezu pa gbuv ninea? (Mt 13.10-17; Mk 4.10-12)

9 O 'binanya ka o wee gbuv nine -muni 'ji layibha.

10 'In o yia we 'bigupali wa -ylae: «-Lago ka o nyimaa 'wlulapiligu mia

zizada aɪn 'kɪslɔlu. 'In nyɪma tɔɔa -
nɔ mɪa, gbɔɔ nine nya wa 'paa we wa
-yla.

«Wa -ka -lu yla, wa'a 'yɪ we -yɔ,
'in wa -ka gbɔ 'nɔ,
wa'a 'nɔ we 'wɔla.»

-Zezu gbaa wee gbɔɔ ninee 'ji
(Mt 13.18-23; Mk 4.13-20)

¹¹ «Wee gbɔɔ ninee ji nɪ: 'mnɔya mɪa,
we 'wɔɔ -Lagɔwɛɪ.

¹² Nyɪma tɔɔa 'wɔɔ 'yoo ŋwɛ -yɔ da
'mnɔya bhli: wa -ka -Lagɔwɛɪ 'nɔ nɪ,
'in *'Kuzu yia, 'in we saa we wa dibhe
'wɔɔ, wa yɪ we dɪ -gɔ zɔ, 'in wa yɪ gbɔ
'wɔɔbhɔɔ 'gbɔ.

¹³ -Mɔmɔnya mɪa tɔkpa -bita -gɔ:
-mɔɔ 'wɔɔ nyɪma -tɔɔa, -wa nɔa -
Lagɔwɛɪ, 'in wa ŋwɔnua -bha we -yɔ
'mɔna nya nɪ, wa'a 'tide we 'yɪ, we'e fa
wa 'wɔɔ somi. Bhla -sɛɛ nya, wa ŋwɔnua
we -yɔ, 'in laylagbɔnya -ka yɪ, 'in wa
dɪ bhɔa we -gɔ.

¹⁴ Nyɪma tɔɔa 'wɔɔ 'mnɔya -we bhli -
kpɔga glaa: wa -ka -Lagɔwɛɪ 'nɔ, bhla
-gɔɔɔ -ka nɪnɪ, 'in wa tidea wa 'dɛ 'yɪ
-sɛ -sɛ, 'in dɪɔɔɔ -yɔ 'ŋnɔmɔ -li, dɔɔɔɔ -
gɔɔ 'mɔna -li tuntɔnua wa, 'in wa'a wɪa
'ya, -mɔɔɔ zali.

¹⁵ 'Mnɔya -we bhli dɔɔɔ -zɔnɔ -gɔ, -
mɔɔnya 'wɔɔ nyɪma -wa nɔa -Lagɔwɛɪ
dɪ -zɔnɔ nya, 'in wa zɔa we la, wa dɪ
wee nya, 'in wa paa 'ya bhla wee
nya.

'Napɛɛ gbɔɔ nine -yɔ -Lagɔwɛɪ yuk-
wli pɔɔ sɔ

(Mk 4.21-25)

¹⁶ «Nyɪmɛ -ka 'napɛ -nyuma, ɔ'ɔ -gbli
we -solu 'wɔɔ, 'in ɔ'ɔ fa we 'lɪi zɔ. Nɪ,
yalɪ ɔ dɪa we la -budu zɔ, 'in -wa -ka
pla, wa 'ka we san -yɔyɪ.

¹⁷ Nɪ, -we wee mɪa zizada, zɪ 'kɔ
we yia 'tɪa, 'in -we wee mɪa 'wiemɪ
-lu nya, 'ji wa yia we yibhelɪa, 'in we
'ka 'bhlewɔ wee.

¹⁸ We 'gbɔ, a zɔ amɪa gbɔɔ yukwɪ
pɔɔ sɔ 'yɪɪyɔ. Nɪ, -lukanyɔ mɪa, ɔ -nɔ
wa yia -gɔpɪa, 'in nyɪmɛ -ɔ 'nɪa -lu
duun -ka, we -sɛɛ -we -gɔ ɔ dɪ mɪa,
kwɛɛ wa yia we ɔ -saa.»

-Mama -wa -Zezuu bhelia -yɔ ɔ
'nyaa?

(Mt 12.46-50; Mk 3.31-35)

¹⁹ -Zezuu bhelia -yɔ ɔ 'nyaa 'sɔ yia
ɔ 'yɪ nɪ, nyɪma duun 'gbɔ, wa 'nɪ
mnenɪ wa 'ka ɔ yɪ.

²⁰ 'In wa yia -Zezu 'dɪ kwɛɛ: «-Na
'nyaa -yɔ -na bhelia mɪ 'pɪpɛ. Wa
'yɪbha wa 'ka -mɪ 'yɪ.»

²¹ 'In -Zezu nɛɛ wa 'dɛ wee -ylaɛ: «-
Wa pɔɔa -Lagɔwɛɪ yukwɪ, 'in wa nɔa
we -gɔ nɪ, ma -wa, na 'nyaa -yɔ na
bhelia.»

-Zezu 'yɪgbelia -pɪpɛ 'kadɔ

(Mt 8.23-27; Mk 4.35-41)

²² 'Yɪ yabhlo nya, -Zezu -yɔ ɔ
'bɪnɔnya -gbɪa 'glɔ yabhlo 'wɔ nɪ, 'in
ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «-A 'pɪɪɪ 'nyuu kakpe
-putu -gɔ.» 'In wa yia mɪ.

²³ Da wa mɪa 'nyu 'wɔɔɔɔ, 'in -Zezu
yia 'yɪa ŋwɔ. Tɔɔn, -pɪpɛ 'kadɔ yia
'nyu -gɔ 'pɪɪɪɪ bhli. 'Nyu mɪ 'glɔ yeda,
we -tɔ 'wɔ -sɛ, wa 'ka 'nyu glu mɪ.

²⁴ -Zezuu 'bɪnɔnya bɛa ɔ kwesi, 'in
wa yia ɔ ganɔ. 'In wa nɛɛ 'wɔkɪkɪɪ
nya: «-Slɔlunɔ, -Slɔlunɔ, -amɪa tɪa!»

-Zezu ganɔa, 'in ɔ yia -pɪpɛ 'wɔɔ
'kpɪɪ. 'In 'nyuu -gbɔgbɔ yia zɔɔɛ, we
yia 'yɪgbɛ blenyɪ. 'In -bha yia 'wɔkɪ.

²⁵ -Zezu nɛɛ ɔ 'bɪnɔnya -ylaɛ: «Mɔ
amɪa dɪzɔzɔ mɪa?»

-Nyanɪgbɔ -kpɪa wa nɪ, 'in
ŋwɛgaga yia wa sɔbha. 'In wa nɛɛ wa
'dɛkpɔa nyɪɔɔ: «Mɔɔ -nyɪmɛ ɔɔ -mɔnɪ
-mɪa, 'in ɔ gba 'nyu -yɔ -pɪpɛ -yla, 'in
we zɔ ɔ 'nɔŋwɛa?»

-Zezu -saa nyɪmɛ yabhlo zuzu 'nyɪ
'bɪ

(Mt 8.28-34; Mk 5.1-20)

²⁶ -Zezu -yɔ ɔ 'bɪnɔnya -dɪa 'nyu 'wɔ,
Zelazɪ -nyumaa dɔɔɔ* mɪa nyuu kakpe
yabhlo -gɔ, Galilee 'kɔ, -mɔ wa nɪnɪa.

²⁷ Da -Zezu 'bhɔa 'glɔ 'wɔ ɔ 'sɪbhli
la, 'in wee 'gbee nɔkpɪa -nyɪmɛ yabhlo
yia ɔ yoo yɪ. ɔɔ nyɪmɛ mɪa, zuzu 'nyɪ
mɪa ɔ 'wɔ. 'Bɪ ka 'wɔgwɛ, ɔ'ɔ -pla -bana
'wɔ, 'in ɔ'ɔ -gɔ -budu zɔ, nɪ, gbawla -
nyɪɔɔ gɔa.

²⁸ Da ɔ 'yɪa -Zezu -yɔ, 'in ɔ yia 'wɔkpɪ,
'in ɔ yia ɔ bhɔ -yɔ bhlɪ. 'In ɔ nɛɛ wɛɪ

* 8:26 'Mɔ wa la 'yaa Gadale -nyumaa dɔɔɔ.

'tite nyaɛ: «-Naa lɛɛ -gbu pɪlɪ na gbu 'wɔla, -Zezu, Yalɪ -Lagɔɔ 'Yɪ? -Mɪ na bhubhoea, -in 'na palɪ 'mɪ 'kɪyɪe 'wɔ -nɪ!»

²⁹ -We ka 'gbu ɔɔ nyɪmɛ yi 'saa gba, zuzu 'nyuu mɪa ɔ 'wɔ, 'mɔ -Zezu gbaa we 'tla ɔ 'wɔ. Wee zuzu 'nyuu mɪa, 'wɔ we bhua ɔ -zakpa duun nya. Wa -ka ɔ sɔnya gbuan nɛtɛllikpe nya, 'in wa -ka ɔ gbloko bhu 'wɔ fa, 'in ɔ dia we 'dɛ weee. 'In wee zuzu 'nyuu kwaa ɔ -flii.

³⁰ -Zezu yia ɔ layɪbhaɛ: «Sa wa la -na 'ɲɪa?»

'In ɔ nɛɛ: «Na 'ɲɪ wa laa <'Slojaa -zlo> ». -We ka gbu -wa, zuzu 'nyii duun mɪ ɔ 'wɔ.

³¹ 'In wee zuzu 'nyii nɛɛ -Zezu -ylaɛ: «-Na zukpa -wa, -in 'na kwali -ain *glukasɔ 'wɔ -nɪ!»

³² -Zugba -boboo -zlo mɪ we lililuu datalɪda -gɔgɔɔ nɔkpla -gu. 'In wee zuzu 'nyii nɛɛ -Zezu -ylaɛ: «-Na zukpa -wa, -in kwa -ain -bobonya mɪa nɪ 'wɔ!» 'In -Zezu yia we 'yoo 'nyɛ nɪ, we pla we 'wɔ.

³³ Tɔɔn, zuzu 'nyii yia ɔɔ nyɪmɛ 'wɔ 'tla, 'in we yia -bobonya 'wɔ pla. 'In wee -bobo weee yia -gɔgɔ kwli -gwagwɪe nya, 'in we yia 'nyu lɔ slo, 'in we yia tɪ -nya.

³⁴ Da wee -boboo 'yliyɔɔnya 'yia gbu 'plɪa nɪ -yɔ, 'in wa -yɔ -gwagwɪe yia 'gbe 'kadɪ -yɔ kɔdanya 'wɔ we 'dɪ lamneni.

³⁵ Da wee gbu -mɪnɪ 'plɪa, 'in nyɪma yia -mɔ 'yia mɪnɪ. Wa nynia -Zezu kwesi, nyɪmɛ ɔ 'wɔ zuzu 'nyii 'tlaa, 'in wa yia ɔ 'yɪ, -zugba ɔ -dɪ -Zezuu bhu -yɔ la, -bana mɪ ɔ 'wɔ, 'in ɔ 'wlukɔɔn ka ladolu. 'In -nyanɪgbɔ yia wa -kpali weee.

³⁶ Sa ɔɔ zuzu 'nyii 'wɔ -nyɪmɛ 'pɔa nɪ, -wa 'yia wee gbu weee da, 'in -maa yia we 'dɪ -sa wa -yla.

³⁷ Tɔɔn, Zelazɪ -nyɪma weee nɛɛ -Zezu -yla, ɔ 'bhu wa dɔdɔ -gu. Nɪ, -nyanɪgbɔ ka wa -kpali. 'In -Zezu yia 'glɔ 'wɔgbɪa, ɔ 'ka lɔmɪnɪ.

³⁸ Nyɪmɛ ɔ zuzu 'nyii 'tlaa 'wɔ, bhubhoea -Zezu, ɔ nɛɛ ɔ -ylaɛ: «In -yɔ -mɪ 'sɔ 'ka mɪnɪ.» 'In -Zezu yia ɔ lɔlabhitili, ɔ nɛɛ ɔ -ylaɛ:

³⁹ «Mɪ -na -budunwɛɛ. -We weee -Lagɔ nɔa -mɪ -yla lɛ, -in gba we nyɪma -yla.» ɔɔ nyɪmɛ mɪa, -we weee -Zezu nɔa ɔ -yla lɛ, 'in ɔ yia we 'dɪ lamneni, wee 'gbe 'kadɔ nɔkplɛ weee.

-Zezu puea 'ɲwɔ yabhlo, 'in ɔ yia -Zalusɪ 'ɲwɔyɪ 'yliyɔgagɪe 'nyɛ (Mt 9.18-26; Mk 5.21-43)

⁴⁰ Da -Zezu yia lɔ 'nyuu kakpe -putu -gu, 'in nyɪmaa -zlo yia ɔ yoo -sa, wa mɪ ɔ wɔdaa 'gbu.

⁴¹ We bhla, nyɪmɛ ɔ wa laa -Zalusɪ nynia -Zezuu -gbɛ. -Lagɔbuduu -kanyɔ yabhlo ɔ -mɪa. 'In ɔ yia -Zezuu bhu -yɔ bhlili, ɔ yia ɔ bhubhoe nɪ, ɔ yi ɔ -budunwɛɛ.

⁴² -We ka gbu -wa, ɔ 'ɲwɔyɪ yabhlogbɔɔ kaa -zɔ kugbua lɛ 'sɔ, mɔ mɪa tɪda.

Da -Zezu mɪa -mɔ mɪda, -zugba nyɪmaa -zlo tuntɪnɪ 'saa ɔ sɔ weee lɔ.

⁴³ Wa nyɪdɪ, 'ɲwɔ yabhlo mɪa -bha, ɔ kwɛpalɪe lɪ ɔ -yɔ -zɔ kugbua lɛ 'sɔ. 'In ɔ yia 'gwɛzi weee -nyumɔ. -Dɔtlɔ yabhlogbɔɔ 'nɪ ɔ jipe.

⁴⁴ ɔ 'plɪa -Zezu lɔɔ, 'in ɔ yia ɔ -banaa ɲwɛ kwɛzi. -Bha -bhlokpade ɔ 'pɔn yia 'wɔkanɪ.

⁴⁵ 'In -Zezu yia layɪbhaɛ: «Nyɔɔ zɪ 'mɪ kwɛa?»

Wa 'dɛ weee mɪ we kpɛlɪdaa 'gbu, 'in Pielɪ nɛɛ: «Na -Slolunyɔ, nyɪma -wa gbelia -mɪ, ma tuntɪnɪa -mɪ sɔ weee lɔ!»

⁴⁶ 'In -Zezu nɛɛ: «Nyɪmɛ yabhlo ka 'mɪ kwɛzi, in ka we 'jiyibheli nɪ, na 'tite ka lubho nɔ.»

⁴⁷ ɔɔ 'ɲwɔ 'yia we -yɔ nɪ, wa ka we 'jiyibheli, 'in ɔ -yɔ tɛltɛlɛ yia -Zezuu bhu -yɔ bhlia mɪnɪ. 'In -we ka 'gbu, ɔ yia ɔ kwɛzi, 'in sa ɔ 'pɔa -bha -bhlokpade, ɔ yia we gba ɔ -yla, nyɪma weee 'yibadi.

⁴⁸ -Zezu nɛɛ ɔ -ylaɛ: «Na 'yu, amaa dɪ ka ain pue, a mɪnɪ, 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ -yɔ ain 'sɔ -mɪ!»

⁴⁹ Da -Zezu mɪa gbu -mɪnɪ gbada, nyɪmɛ yabhlo 'bhɔa -Zalusɪ -budunwɛɛ, ɔ yia 'in ɔ nɛɛ ɔ -ylaɛ: «-In 'na sɪalɪ Nyɪmaa -Kanyɔ -nɪ, -na 'ɲwɔyɪ ka tɪ.»

⁵⁰ -Zezu 'nua we ni, o nɛɛ -Zalusɪ -ylaɛ: «-In 'na nɔnɔ nyanɔ -ni, -in zɔ dli! 'Pua o yia.»

⁵¹ -Zezu nynia wee -budunwɛɛ, o 'ni ηwnu nyima -putu 'ka wee -budu zɔ pla, 'mɔ we 'ni Piɛli klaa, *Zaan klaa, *Zake klaa, we -yɔ 'yuu dide -yɔ o 'nyaa 'wɔbhɔ.

⁵² Nyima weee mɪ wida, -zugba wa bhalɪ ɔɔ 'ηwnɔyuu 'gbɔ. 'In -Zezu nɛɛ wa -ylaɛ: «A 'na wili -ni, o 'ni tli, 'ylaa 'wɔ o mia.»

⁵³ 'In wa -yi we 'ji nu, 'yu ka tlu 'gbɔ, wa yia o gla palɪ.

⁵⁴ -Zezu kpalia o sɔ -yɔ, 'in o yia 'wɔkpɪ, o nɛɛ: «Na 'yu, a -sɔ 'wɔ!»

⁵⁵ O zuzu 'sibhlia o -gɔ la, 'in o yia 'wɔsɔ -bha -bhlokpade. -Zezu nɛɛ wa -ylaɛ: «A 'nyɛ o lililu.»

⁵⁶ -We 'plia, 'in we yia ɔɔ 'ηwnɔyuu 'nyaa -yɔ o dide ηwɛgaga -sɔbhali. 'In -Zezu nɛɛ wa -ylaɛ: «A 'na gbalɪ we nyimɛ yabhlogbɔɔ -yla -ni!»

9

*-Zezu tiea o 'binɔnya kugbua lɛ 'sɔ
(Mt 10.5-15; Mk 6.7-13)*

¹ 'Yli yabhlo nya, -Zezu gbelia o 'binɔnya kugbua lɛ 'sɔ 'wlu, 'in o yia wa se -yɔ 'tite 'nyɛ, wa 'ka zuzu 'nyii vu, 'in wa 'ka gu nyima -yɔ -sa.

² 'Bhie, o yia wa tie, wa 'ka -Lagɔɔ nyimaa 'wlulapilɪgbɔ gba. 'In wa 'ka guzɔnya jipe.

³ 'In o nɛɛ wa -ylaɛ: «A -ka nɔa mnɪa yi ni, a 'na 'bhulu -lu yabhlogbɔɔ 'wɔ -ni: kɔɔsu, *-bada, 'floo -yɔ 'gwɛzi 'na -mini aɪn kwɛɛ -ni. 'In nyimɛ yabhlogbɔɔ 'na 'bhulu -bana 'sɔ 'wɔ -ni.

⁴ -Budu -we ηwɛɛ a -ka mnɪ, wa -ka amɪaa 'lakpasu kpa, a -tɔ -bha tɪklu, 'in amɪaa lɔbhiti yli 'ka nyni.

⁵ -Budu -we ηwɛɛ a -ka mnɪ, wa 'ni amɪaa 'lakpasu kpa, a 'tla wee 'gbe nɔkplɛ. A gbɔtɔ amɪaa bhu -yɔ *-bhubhui, 'in nyima 'ka we 'jiyibheli nu, wa 'ni -Lagɔgbɔ -yɔηwnu.»

⁶ -Zezuu 'binɔnya yia mnɪ. 'In wa yia 'gbe weee 'wɔ 'plɪli, -Lagɔgbɔɔ gbagbie -yɔ guzɔnyaa jipee nya da weee.

*Ewlodɔ lɔa dli -Zezuu 'gbɔ
(Mt 14.1-12; Mk 6.14-29)*

⁷ We bhla, -we weee mia 'plɪda, 'in Galileee 'wlulapilɪnyɔ Ewlodɔ yia we 'nɔ. -We o 'kaa 'wlukɔɔn lapɔpalɪ, we 'ni -mi. Nu, nyima -tɔlɔa nɛɛ: «'Zan -Batisɪ -sɔa 'wɔ tɪtlɪnya glaa.»

⁸ 'In nyimaa -zakpa -bhlo nɛɛ: «Elii yia lɔ dɔdɔ -gɔ.» 'In tɔlɔa nɛɛ 'yɛ: «Bhabenyii -Lagɔgbɔɔ -falɪpanyaa 'yabhlo -sɔa 'wɔ tɪtlɪnya glaa.»

⁹ Ewlodɔ nɛɛ: «Na welɪ -gɔ, wa ka Zaan 'wlu -gɔ -di. 'In nyimɛ -ɔ ka -gɔgbɔ na nua dɛ, nyɔɔ mɔa?» 'In o yia -Zezu 'yilibɪlanɔnɔ, o 'ka o 'yi.

*-Zezu 'nyɛa nyimaa 'wlu glɔ -bhlo
'wlu gbu lililu*

(Mt 14.13-21; Mk 6.30-44; Zn 6.1-14)

¹⁰ -Zezuu tietienya yia o -gbɛ lɔ, -we wa nua lɛ, 'in wa yia we 'dɪ o -sali. O -yɔ wa 'sɔ vlɔa gwe, 'in wa yia 'gbe -we wa laa Betisaida kwesi mnɪ.

¹¹ Nyimaa -zlo 'nua we, 'in wa yia o 'bɪ mnɪ. -Zezu yia wa kpa sɔ 'sɔ nya, 'in o yia wa -yla -Lagɔɔ nyimaa 'wlulapilɪgbɔ gba. Nyima -wa 'yɪbhaa o jipe wa, 'in o yia -maa jipe.

¹² Da jibhe mia zɔda, 'in -Zezuu 'binɔnya kugbua lɛ 'sɔ yia o kwesi bɛ. 'In wa nɛɛ o -ylaɛ: «Da -a mia -seli, -bha tɪlɔlɔ la. -In gba nyima -manɪ -yla, wa mnɪ 'gbenya -yɔ kɔdanya mia kwesi 'wɔ, wa 'ka lililunya -yɔ lapɪda 'yi.»

¹³ 'In -Zezu nɛɛ wa -ylaɛ: «Amɪaa 'dɛ 'nyɛ wa lililu!»

'In wa yia we 'bɪgɔpalɪ: «'Floo gbu -yɔ zibhii 'ya 'sɔ -a kaa kwɛɛ. -In 'yɪbha, nu, -amɪa mnɪ nyimaa -zlo -manu lililu zɔaa?»

¹⁴ (Nu, sa, nyimaa 'wlu glɔ -bhlo 'wlu gbu mia -bha (5.000)).

'In -Zezu nɛɛ o 'binɔnya -yla, wa dɪ wa la sa glɔ 'sɔ 'ya kugbua, kugbua ηwɛɛ.

¹⁵ Wa nɔ 'saa, 'in wa yia wa 'dɛ weee ladɪ.

¹⁶ -Zezu 'bhua wee 'floo gbu -yɔ zibhii 'ya 'sɔ 'wɔ, o ylaa yali, 'in o yia -Lagɔ fuo 'pa. O didlia we la, 'in o yia we o 'binɔnya yoo 'nyɛ, wa 'ka we nyimaa -zlo 'wɔladlili.

17 Wa 'de weee lia, 'in wa yia lu. 'In -we -tua 'wu, wa -yo we -ciɛɛ yeye -nu kugbua le 'so yia mni.

Piel nɛɛ -Zezu -wa -Lagoo -Bhasanyo
(Mt 16.13-19; Mk 8.27-29)

18 'Yli yabhlo nya, -Zezu mi -Lago bhubhoeda, o 'de -bhlo, -zugba o 'binɔnya mi o kwesi. 'In o yia wa layibhae: «Nyoo nyimaa -zlo pali 'mi 'wua?»

19 'In wa yia we 'bigupalie: «-Zakpa -bhlo nɛɛ, 'Zan -Batisi -in -mia. Tɔɔ nɛɛ, Elii -in -mia, 'in tɔɔ nɛɛ 'yae, -Lagoo -falɔpanya mi bhaa bhlasabhla, wa 'yabhlo -sɔa 'wu tɔɔnya glaa.»

20 'In -Zezu yia wa layibhae: «'In amia, a nɛɛ, nyoo in -mia?»

'In Piel yia we 'bigupalie: «-Lagoo -Bhasanyo o ka gbu o gbaa, 'mo -in -mia.»

-Zezu 'paa o tɔɔlie -fali
(Mt 16.20-28; Mk 8.30-9.1)

21 'In -Zezu nɛɛ wa -yla 'klɔ 'ciɛɛ nyae: «A 'na gbalɔ we nyime yabhlogbɔo -yla -ni.»

22 'In o yia we -gɔɔɛ: «We mi nu, o Nyime 'Yu sia bhabha. 'In Zuifoo nyima kpasɔ klɔa, *-Lagoo -bɔnyaa -cian klɔa, we -yo -Lagoo titee gwe-sanya yia o kwnɛɛ -saa. 'Bhaa wa yia o, 'in 'yli 'so we tanu nya, tɔɔnya glaa o yia 'wɔsɔa.»

Sa wa 'ka -Zezu 'bi nɔa

23 'Bhie, o nɛɛ wa 'de weee -ylae: «Nyoo nyoo -ka gba o 'ka 'mi 'bi nɔ, o -sa o 'de dli, o 'bhu o siasee *su 'wu, 'yli weee nya, 'in o 'ka 'mi 'bi yi.

24 Nu, nyoo nyoo -ka o 'dɛɛ 'yliyogagie 'wɔɔɔ ni, 'wu o yia we bɔa. 'In o -ka o 'dɛɛ 'yliyogagie 'wɔɔɔ na 'gbu, 'yliyogagie -we 'nia bhloluda -ka, 'mo -mɔɔ yia 'yia.

25 Nyime -ka dɔɔɔ -gɔɔ zɔɔɔ weee 'yi, 'in o -ka o 'yliyogagie 'wɔɔɔ, o -ka o 'de lasa dɔɔɔ -gu, leɛ -lu o 'ka we 'wu 'yia?

26 Nyime o -ka in -yo na weli 'so zɔɔ nu, zli Nyime 'Yu yia yia o -yo o Dide -yo -mɔɔ -mɔɔ -anzinyaa 'ɲumnie 'wu, we zli -mɔɔ nu 'yaa ɔɔɔ zɔ.

27 In nɛɛ aɔn -yla gbɔɔɔɔ sae: -wa mia da -seli, wa tɔɔɔ ka -Lagoo nyimaa 'wlulapɔɔ da 'yi, 'bhie, wa 'kaa tɔɔ.»

-Zezu bhitilia 'wɔla
(Mt 17.1-8; Mk 9.2-8)

28 -Zezu gbaa weli -mni, we 'bigu, lɔɔɔ -bhlo 'plia sa, -Zezu -yo Piel, Zaan -yo 'Zake 'so mnia, 'in o yia -gɔɔ 'wlu -Lago bhubhoeda mni.

29 Da -Zezu mia -Lago bhubhoeda, 'in o 'klɔ yia 'bhiti, 'in o 'wu -bana yia pɔmani, -zugba we li 'bibi.

30 -Bha -bhloo 'de, 'in nyima 'so yia o 'klɔ 'tɔɔ, -zugba o -yo wa 'so gba. Moizu -yo Elii so -wa.

31 Ma 'tɔɔ -Lagoo 'ɲumniee san -nyidi. Sa -Zezu 'kaa o lubho 'wlubha -Zeluzalem, o tɔɔlie nya, 'in wa -yo o 'so yia we -gɔɔ gba.

32 Piel -yo o -lima 'so ka -gblo 'yɔɔ nya. Da wa ganɔa, 'in wa yia -Zezuu 'ɲumniee san -yɔɔ, we -yo nyima so mia o kwesi.

33 Da waa nyima mia -Zezu kwesi 'bhuda, 'in Piel nɛɛ o -ylae: «Na -Slolunyo, -a -ka -seli -tu we nanɔ 'yli. Palu yua ta -a yia 'subhaa, -na -nu -bhlo, Moizu -nu -bhlo, Elii -nu -bhlo.» (Nu, -we Piel mia gbada, o 'ni we -yi.)

34 Da o mi 'saa gbada ni, 'in yalɔɔ yia wa -gɔɔ. We -gbɔɔ wa -gu, 'in -nyanɔ yia wa -kpali.

35 'In weli yabhlo yia we yalɔɔ nyidi 'tɔɔ, we nɛɛ: «-O mia de, na Yu -wa, 'mo in -saa -bha, a pulu o yukwli!»

36 Da wa 'nua weli -mni, -mɔɔ 'bigu, -Zezuu 'debhlogbɔo wa 'yia -yo. 'In o 'binɔnya yia ɲwe 'mu 'ce, -we wa 'yia -yo, wa 'ni we 'di -sa nyime yabhlogbɔo -yla, we bhla.

-Zezu vaa zuzu 'nyuu, 'yu yabhlo 'bi
(Mt 17.14-18; Mk 9.14-27)

37 Zli zɔɔ, 'in wa yia -gɔɔ 'wlu 'bhu. Nyimaa -zlo yia -Zezu yoo yi.

38 -Mo nyimaa -zlo nyidi, nyime yabhlo yia 'wɔkpi: «Na -Kanyo, -mi na bhubhoe, -in yla na 'yu, mo -wa na 'yu yabhlogbɔo!

39 -In -tali, zuzu 'nyuu -ka o kpa, 'in o kpia 'wu, -bha -bhlokpade, we zuklua

o 'titee, 'in we wlelia o 'fufli gbuwa nwee. We-ka o siali kplokplo, 'bhie, we bhua o -gbu.

⁴⁰ In ka -na 'binanya bhuhhoe nu, wa vu wee zuzu 'nyuu o 'bi, wa 'ni we kwe -yo mneni.»

⁴¹ -Zezu yia 'wukupi: «Desleen -nyima -wa'a zu dli, nyima 'nyii, 'yli zuma in -yo ain 'so 'ka lia? 'Yli zuma in 'ka amiaa 'gba zo 'yigbeda -tua? -In -yo -na 'yu yi -seli.»

⁴² Bhla -we nya 'yu mia -Zezu kwesi beda, 'in zuzu 'nyuu yia o labhli, we yia o lazuklu 'titee. 'In -Zezu yia wee zuzu 'nyuu 'wluokpli. 'In o yia o 'yu jipe, o yia o dide o yoo 'nye.

⁴³ 'In -wa weee mia -bha, -Lagoo 'tite 'kadu yia wa nwegaga -subhali.

*-Zezu gbaa o tlithe gbu 'ya 'so
(Mt 17.22-23; Mk 9.30-32)*

-We weee -Zezu nua le, we ka wa nwegaga -subhali -bhlo -bhloo 'gbu, o nne o 'binanya -ylae:

⁴⁴ «Amia, -we na gbaa da a 'nu we, *Nyimee 'Yu wa yia nyima yoo 'nyea.»

⁴⁵ -Zezu gbaa weli -mini, o 'binanya 'ni we 'wolanu. We 'ji mi zizada wa -yla, wa yi we 'wolanuu 'gbu. 'In wa 'ka we -Zezu layibha, nyanu mi wa dli.

Nyoo 'ylia?

(Mt 18.1-5; Mk 9.33-37)

⁴⁶ 'Yli yabhlo nya, -Zezuu 'binanya yia kpelie bhli wa 'dekpu nyidu. 'In wa nne 'lee: «Nyoo 'yli -ain glaa?»

⁴⁷ -Zezu yibhelia -we -gbu wa mia kpelidaa 'ji, 'in o yia 'yule 'wobhu, 'in o yia -moo o 'de kwesi 'yigbeli.

⁴⁸ O nne wa -ylae: «-O -ka 'yu -moni kpa 'nanuu na 'hni nya, na 'de o kpaa 'nanuu. 'In -o -ka 'mi kpa 'nanuu, -o tiea 'mi, 'mo o kpaa 'ya 'nanuu. Nu, -o -ka o 'de 'wobhu 'kienyi, mo -wa nyime 'kadu ain glaa.»

Nyime -o 'nia amiaa tonyime, amiaa nyime -wa

(Mk 9.38-40)

⁴⁹ Zaan 'bhua weli 'wu, o nne: «-Amiaa -Slolunya, -a ka nyime yabhlo 'yi, zuzu 'nyuu o vua -na 'hni nya. -A 'yibha yaa -a 'ka o 'yigbeli, o -yo -ain 'so 'ni -mu 'gbu.»

⁵⁰ Nu, -Zezu yia we 'bigupali o -ylae: «A 'na 'yigbeli o -ni. -We ka gbu -wa, -o 'ni amiaa tonyime, amiaa nyime -wa.»

Samalii -gbe yabhlo 'ni -Zezuu gbu -yohwnu

⁵¹ Da -Zezuu dudu -gbu -bhu -ylinya cipaa, 'in o nne, -Zeluzalemu o mnia -kpoo.

⁵² O yia nyima tie o 'de 'yu. -Maa mnia, 'in -maa yia Samalii -gbe yabhlo nukple pla, wa 'ka da o 'kaa -gu lamnazu 'gbu.

⁵³ O mi -Zeluzalemu mnidaa 'gbu, *Samalii -nyima 'ni o gbu -yohwnu.

⁵⁴ -Zezuu 'binanya 'Zake -yo Zaan 'nua we, 'in wa nne -Zezu -ylae: «-Amiaa -Kanyo, -in 'yibha -a gba -kosu 'bhu yali, we 'ka wa lasaa?»

⁵⁵ -Zezu 'bhitia la wa -gbe, 'in o yia wa -yla gba 'klu 'cici nyae: [«Dli -we zua weli -mini ain nwee, a 'ni we -yi.

⁵⁶ Nu, Nyimee 'Yu 'ni dudu -gbu yi nyimaa lasasiee 'gbu. Nyimaa puepuee 'gbu o yia yi.»] 'In -Zezu -yo o 'binanya yia 'gbe -putu 'wu mni.

*-Wa 'yibhaa wa 'ka -Zezu 'bi nu
(Mt 8.19-22)*

⁵⁷ Da wa mia mnida 'yloogblo, 'in nyime yabhlo nne -Zezu -ylae: «Dao da -in -ka mnida -mi, in mi -mi 'bi.»

⁵⁸ -Zezu nne o -ylae: «-Totonya ka 'bhuka, 'in 'zianya kaa lulu. Nu, da Nyimee 'Yu 'kaa ladili, -bha 'ni -mi.»

⁵⁹ 'In -Zezu nne nyime yabhlo -ylae: «-In yi 'mi 'bi.»

'In -moo nne: «Nyimaa -Kanyo, -in 'nye 'mi 'yoo, in 'ka na dide 'bhlua mni 'bhie.»

⁶⁰ -Zezu yia we 'bigupali o -ylae: «-In 'tide tlitlunya 'yi, wa 'ka wa tlitlunya 'bhlu. Nu -mi, -in mni -Lagoo nyimaa 'wlulapiligu gbaa.»

⁶¹ 'Yabhlo nne 'ya o -ylae: «Nyimaa -Kanyo, 'bi na yia -mi nua, nu, -in 'tide -slo 'mi 'yi, in 'ka na nyima weli 'paa mni.»

⁶² -Zezu nne o -ylae: «Nyime -o kpaa gugwlee kuku la, 'in o dia lubhoo gwe, 'bhie o -talia lu, o 'ni mneni o 'ka -Lagoo nyimaa 'wlulapilie zo pla.»

10

-Zezu tiea ɔ 'binanya glɔ ta 'ya kug-bua lɛ 'sɔ

¹ -Muu 'bigu, Nyumaa -Kanyɔ -Zezu laa ɔ 'binanya, 'in ɔ yia wa glaa glɔ ta 'ya kugbua lɛ 'sɔ -bhasa. 'In 'gbenya -yɔ da ɔ 'dɛ 'ka yaa mni, 'in ɔ yia -mɔ wa tie 'sɔ 'sɔ ɔ 'dɛ 'yu.

² -Zezu nɛɛ wa -ylaɛ: «'Mnɔ ka zalɔ duun, we kpaa 'yli, 'in we -didinya 'ni 'wɔzu. We 'gbu, a bhuhhoe kpaa -kanyɔ, 'in ɔ 'ka lubhonnya yoo 'pa, wa 'ka ɔ 'mnɔ -di.

³ A mni, bhlabhleyua 'bhisa na tiea aɔn gbi glaa.

⁴ A 'na 'bhulu 'gwɛzi klaa, -bada klaa, we -yɔ -sakwla 'wu -ni. 'In a 'na -gwɛli 'yloogblɔ fɔsasɛɛ 'gbu -ni.

⁵ A -ka -budu -mumu nɔwɛɛ nyini, a gba tiaɛ: «'Wɔtutue -dlɔɔ -mi -budu -mini nɔwɛɛ.»

⁶ We -ka 'wɔtutue -dlɔɔ -nyimɛ yabhlo mi wee -budunɔwɛɛ, amiaa 'wɔtutue -dlɔɔ a gbaa ɔ -yla, we -tu ɔ -gu. We 'ni -mumu, amiaa 'wɔtutue -dlɔɔ yi amiaa -gbɛ lu.

⁷ A -tu wee -budu -mini nɔwɛɛ, -we wa -ka aɔn 'nyɛ a li, 'in a 'ma. Nu, lubhonnya mia, ɔ 'penilu ɔ yia. A 'na 'plili -budu -bhlo -bhlo nɔwɛɛ -ni.

⁸ Da a -ka 'gbe -mumu 'wu pla, wa -ka aɔn kpa 'nanuu wa 'lakpanya nya, -we wa -ka aɔn 'nyɛ, a li we.

⁹ A jipe wee 'gbee guzunya. 'In a gba -mɔ -nyima -ylaɛ: «*-Lagɔɔ nyumaa 'wlulapɛ ka aɔn -yɔ cɛpa.»

¹⁰ Nu, 'gbe -we 'wu a -ka mni, -mɔ -nyima 'ni amiaa 'lakpasu kpa, a 'tla -gblogblɔ 'kadu 'wu. A gba wa -ylaɛ:

¹¹ «Amiaa 'gbee nukpla -bhuhui -we sloa -aɔn bhu -yɔ, 'mɔ -a yia aɔn -gu gbɔtɔba. 'In a yibheli we 'ji nu, -Lagɔɔ nyumaa 'wlulapɛ ka cɛpa.»

¹² In nɛɛ aɔn -ylaɛ, zli -Lagɔɔ yia nyumaa -yɔgbu 'wubhua, 'gbe -mini nukpla -nyima yia sia bhabha, we 'ka *Sodamu -nyumaa -nu 'wɔzi.

*'Gbenya 'nia -Lagɔgbu -yɔnɔwu
(Mt 11.20-24)*

¹³ «Kolazen -nyima, gbonyuu mi amiaa -nu nya! Betisaida -nyima,

gbonyuu mi amiaa -nu nya! Ninee 'nɔpalɔgbu -Lagɔɔ nua lɛ amiaa -gbɛ, we -ka yaa nu, Tili -yɔ Sidɔɔn 'sɔ ɔ nu we lɛ, -zugba -mɔ -nyima ka yaa wa dli 'bhiti pepe. 'In wa ka yaa we -slolu, -gbɛnaa 'wɔplapɛ -yɔ 'tɔtɔɔ 'wluo -sluslue nya.

¹⁴ We 'gbu, zli -Lagɔɔ yia nyumaa -yɔgbu 'wubhua, amiaa -nu ɔ yia 'wubhua, we 'ka Tili -yɔ Sidɔɔn -nu 'wɔzi.

¹⁵ 'In amia, Kapenaumu -nyima, amia dli nu, 'wu a yia -sɔa yali yi? -Innya, we 'ni -mumu, zɔ -Lagɔɔ yia aɔn belia tɛtɛnyaa dudu -gu.»

¹⁶ -Zezu nɛɛ 'ya ɔ 'binanya -ylaɛ: «Nyimɛ -ɔ -ka aɔn yukwli pulu, -ami ɔ pulu yukwli. -ɔ 'ni aɔn kpa 'nanuu, -ami ɔ 'nia kpa 'nanuu. 'In -ɔ 'ni 'mi kpa 'nanuu, -zugba, -ɔ tiea 'mi, 'mɔ ɔ 'nia kpa 'nanuu.»

-Zezuu 'binanyaa glɔ ta 'ya kugbua lɛ sɔ yia lu

¹⁷ -Muu 'bigu, waa tietienya glɔ ta 'ya kugbua lɛ 'sɔ yia lɔyi 'mɔna nya. 'In wa nɛɛ -Zezu -ylaɛ: «-Amiaa -Kanyɔ, -a -ka gbu gba zuzu 'nyii -yla, -na 'nɔ -gu, 'in we zua -aɔn 'nɔnɔwɛ.»

¹⁸ -Zezu yia we 'bigupali wa -ylaɛ: «In ka *-Saatan -yɔyi yali -bhuda nɛɛ nyu 'pa 'yika, 'in we yia bhli.

¹⁹ A yla, in ka aɔn se 'nyɛ, a 'ka tibhe -yɔ -klagbeta -gu nɔ. 'In a 'ka 'ya amiaa tonyimɛɛ 'tite lawlali, 'in -lu yabhlogbɔɔ 'ni mneni we 'ka aɔn gbonyuu 'wluo nu.

²⁰ A 'na lili 'mɔna zuzu 'nyii ka aɔn 'nɔnɔwɛ zɔu 'gbu -ni. Nu, amiaa 'nɔ -Lagɔɔ cɛlia yali, a li -mumu 'gbu 'mɔna.»

*-Zezu lia 'mɔna
(Mt 11.25-27, 13.16-17)*

²¹ Wee bhla -bhloo 'dɛ nya, Zuzu 'Pɔpa yia -Zezu 'mɔna yeli. 'In ɔ yia 'wɔkpi: «Dide, -na 'nɔ na mnɔna, yali -yɔ dudu -Kanyɔ, in 'pa -mi fuo. -We ka gbu -wa, -lu -we -in zizea gbɔyilonya -yɔ 'ylimnanya kwɛɛ, 'mɔ -in -slolua 'nyenyeyua 'klɔ. Gbuzɔnu -wa, Dide, -na 'dɛ 'yibhaa we -mi 'sa.

²² «Na Dide ka 'mi -lu weee 'nyɛ. ɔɔ Yu mia, nyimɛ yabhlogbɔɔ 'ni ɔ -yi, we

'nɪ ɔ Didee 'dɛbhlogbɔɔ 'wɔbhu. 'In ɔ Dide mia, nyɪmɛ yabhlogbɔɔ 'nɪ ɔ -yi, we 'nɪ ɔ 'Yu 'wɔbhu, we -yɔ -wa ɔ 'Yu -slolua ɔ 'kɪ, ma -yia ɔ.»

23 'Bhie, -Zezu 'bhitia ɔ 'bɪnɔnyaa -gbɛ la, 'in ɔ nɛɛ -maa 'dɛkpɔa -ylaɛ: «'Wɔtɔtɔe -dlɔɔ mɪ amɪaa -nɔ nya, -we a mia da -yɔyɪda, a ka we -yɔyɪ 'gbɔ!»

24 Nɪ, in nɛɛ aɪn -ylaɛ: -Lagɔgbɔɔ -falɪpanya duun -yɔ dɔdɔɔ 'wlu-lapɪlɪnya 'yɪbha bhaa, -we a yia -yɔ, wa 'ka we -yɔyɪ, 'in wa 'nɪ we -yɔyɪ. -We a nɔa, wa 'ka we 'nɔ, 'in wa 'nɪ we 'nɔ.»

-In -kalɪ -Lagɔ -yɔ -na -libheyii zɛ

25 -Bha -Lagɔɔ titee gwesanyɔ yabhlo -sɔa 'wɔ, ɔ 'ka -Zezu laylaa 'gbɔ. 'In ɔ yia ɔ layɪbhaɛ: «-Slolunyo, sa in 'ka nɔ, 'yliyɔgagɛ -we 'nɪa bhloluda -ka, 'in in 'ka we 'yia?»

26 -Zezu nɛɛ ɔ -ylaɛ: «Sa we mɪ cɛlɪda titee 'sɛbhɛ 'wɔa, 'in -in -ka we zɛlɪ sa -na nɔ we 'wɔla?»

27 'In ɔ nyɪmɛ yia we 'bɪgɔpalɛ:

«Jɛɪtɔpɛ, ɔ -wa -na -Lagɔ,

-in -kalɪ ɔ zɛ -na dɪ weee nya,

-na zuzu weee nya, -na 'tɪtɛ weee nya,

-na 'wlukɔɔn lapɔpalɛ weee nya.

'In -in -kalɪ -na -libheyii zɛ -na 'dɛ 'bhisa.»

28 -Zezu nɛɛ ɔ -ylaɛ: «-In ka we 'bɪgɔpalɪ tɪklɪ. -In nɔ 'sa, 'in -in 'ka 'yliyɔgagɛ 'yɪ.»

29 Nɪ, ɔ -Lagɔɔ titee gwesanyɔ 'yɪbha ɔ 'ka zukpa 'yɪ 'gbɔ, 'in ɔ yia -Zezu layɪbhaɛ: «Nyɔɔ -wa na -libheyia?»

30 -Zezu yia we 'bɪgɔpalɛ: «Nyɪmɛ yabhlo 'bhɔa -Zeluzalɛmɔ, ɔ mɪ Zelikogbe 'wɔ mnɪda, 'in 'wienya yia ɔ 'yɪlɪgɛlɪ. Wa 'bhua ɔ -lu weee 'wɔ, wa bhitia ɔ, ɔ -gbloa, 'in wa yia -bha ɔ tɪ, 'in wa yia mɪ.

31 Sa 'bhisa, -Lagɔbɔbɔnyɔ yabhlo bhlia wee 'yloogblɔ, ɔ 'yia ɔ nyɪmɛ -yɔ lapɪda, 'in ɔ yia ɔ -yɔlabhlɪlɪ, 'in ɔ yia mɪ.

32 'Sa -bhlokpade *Leviii zɔaylɪnyɪmɛ yabhlo nynia 'ya -bha. ɔ 'yia ɔ nyɪmɛ -yɔ, 'in ɔ yia ɔ -yɔlabhlɪlɪ, 'in ɔ yia mɪ.

* 10:35 'Yɪ 'sɔɔ lubhoo 'gwɛzi -wa.

33 «Nɪ, Samalii -nyɪmɛ yabhlo mia 'lakpa 'wɔ mnɪda. ɔ nynia ɔ nyɪmɛ -yɔ, ɔ 'yia -mɔɔ -yɔ, 'in -mɔɔ yia ɔ nyazɪ 'wɔla.

34 ɔ nynia -mɔɔ -yɔla -tapa, 'in ɔ yia -mɔɔ danya lɛ nɔa, 'kpɪ -yɔ nyakpɔ palɪ, 'in ɔ yia we gbɔan. 'Bhie, ɔ yia ɔ 'wɔbhu ɔ -sokofalɪ -gbɔ, 'in ɔ yia ɔ 'lakpanyaa -budu zɔ kwa. -Mɔ ɔ gwɪlɔlɔa ɔ -yɔ.

35 We zɪ zɪa, ɔ -saa -mɔ 'gwɛzi* , 'in ɔ yia we wee -buduu -kanyɔ yoo 'nyɛ. 'In ɔ nɛɛ -mɔɔ -ylaɛ: «-In gwɪlɔ nyɪmɛ nɪ -yɔ, da in -ka -seli lɔyɪ, -na 'gwɛzi -we -in -ka we -gɔpalɪ, in 'ka we kpagbɔ -sa na 'dɛ nya.» »

36 -Zezu yia we -gɔdɪɛ: «Waa nyɪma ta -manɪ glaa, -mɪ dɪlɪ, nyɔɔ -wa nyɪmɛ 'wienya bhitiaa -libheyia?»

37 -Lagɔɔ titee gwesanyɔ yia we 'bɪgɔpalɛ: «Nyɪmɛ ɔ 'yɪlɪa ɔ nyazɪ, mɔ -wa.»

'In -Zezu nɛɛ ɔ -ylaɛ: «-In mɪ, -in nɔ 'sa.»

-Zezu mɪa Maatɪ -yɔ Malii fɔsaa

38 -Zezu -yɔ ɔ 'bɪnɔnyaa mɪ 'yloogblɔ, 'in ɔ yia 'gbɛ yabhlo nɔkplɛ pla. 'Nwɔnɔ yabhlo mia -bha, wa laa Maatɪ, mɔ kpaa ɔ 'lakpasu ɔ 'dɛɛ -budu zɔ.

39 Maatɪ bhlɔ wa laa Malii, mɔ -dɪa Nyɪmaa -Kanyɔɔ bhu -yɔ la, -zugba ɔ pɔlɔ ɔ nyɪmaa gbɔslolɔ wɛlɪ yukwli.

40 Maatɪ 'yɪlɪgwe -su la pipie nya. ɔ yia -Zezu kwesi, 'in ɔ nɛɛ ɔ -ylaɛ: «Nyɪmaa -Kanyɔ, na bhlɔ tɪlɪ na 'dɛ -bhlo lubho weee, we'e -la -mɪ -sɪan 'wɔ? -In gba ɔ -yɪa nɪ, ɔ -sa 'mɪ 'wɔ!»

41 Nyɪmaa -Kanyɔ yia we 'bɪgɔpalɪ ɔ -ylaɛ: «Maatɪ, Maatɪ, amaa 'dɛɛ dɪ a sumanɪa bhe, 'in a palɪa amaa 'dɛ -bɪabɪ 'yɪlɪgwe gbɔ duun 'gbɔ.

42 Nɪ, -lu yabhlogbɔɔ mɪ -lu -zɔnɔ nya. -We nanɪa 'yɪ, 'mɔ Malii -saa -bha. 'In nyɪmɛ 'nɪ mneni ɔ 'ka we ɔ kwɛɛ -sa.»

11

-Zezu slolua -Lagɔbhubhoe ɔ 'bɪnɔnyaa

(Mt 6.9-13, 7.7-11)

¹ 'Yli yabhlo nya, -Zezu mi -Lago bhubhoeda da yabhlo. Da o bhia, o 'binonyaa 'yabhlo nee o -ylae: «Nyimaa -Kanyo, -in -slolu -ain -Lagobhubhoe, sa 'Zan-Batisti -slolua o 'binonya.»

² -Zezu nee wa -ylae: «A -ka -Lago bhubhoeda -mi, a gbae:

«Dide,
wa zo -bha -na -mawlu ni,
-na nyimaa 'wlulapile yi.

³ 'Yli -we -ka -mi,
-in 'nye we lililu -ain.

⁴ -In ti -amiaa -yogbu 'wu.
-Wa nua -ain gbonyuu 'wluo,
sa -a tia wa -yogbu 'wu, 'sa.
-In 'na kwalu -ain laylagbu lu -ni.» »

Nyime o mnia o 'tale 'floo -zlalia

⁵ -Zezu nee 'ya wa -ylae: «Sa 'bhisa, ain glaa, 'yabhlo ka 'tale yabhlo. O -ka o -gbe mni zli -nyidi, o 'ka o -yla gbae: «Tale, -in fa 'mi 'floodbhaku taa kpagbu -yo.

⁶ Nu, desleen, na 'tale yabhlo 'bhua 'lakpa 'wu, 'in o yia na -gbe yi. In 'ni -lu yabhogbodo -ka, 'in in 'ka we o 'nye.»

⁷ «In sa 'bhisa, o 'tale -moo yia we 'bigopal -budu zo: «In 'tide 'mi 'yi 'ce! In ka -budu kla -lakli nya, we 'bi ka 'wogwle. In -yo na 'yua mi lapida, in 'ni mneni in 'ka 'wuso, 'in in 'ka -mi 'floo yoo 'nye!»

⁸ In nee ain -yla, o 'na 'ka 'wuso, o 'ka wee 'floonya wla o 'tale -nwee. Nu, -moo mi we -zlazlagbu kpada so 'so nya -klii 'gbu, 'wu o yia -saa, -we weee -moo -ka 'yibha, o 'ka we -moo yoo 'nye.

⁹ «We 'gbu, -ami nee ain -ylae: a -zla -lu, 'in wa 'ka we ain 'nye. A -tali -luu da, 'in a 'ka we 'yi. A bhli -budu, 'in wa 'ka -bha -kali ain -yla.

¹⁰ Nu, o zlaa -lu, 'mo wa nyaa we. -O talia -luu da, mo yia we. -O bhli -budu, mo -yla wa kalia -bha.

¹¹ «Ain glaa, 'yabhlo -ka 'yuu dide nya -mi, o 'yu -ka o ['floo -zlali, o yi o tokpa 'nye? Yaayii, o -ka o] zibhi -zlali, o yi o tibhe 'nye?

¹² In o 'yu -ka o nynugan -zlali, o yi o -klagbeta 'nye?

¹³ Nu, amia -mama -wa nyima 'nyii, a -yi amiaa 'yua -li -zonu 'nye sa. We

-ka 'sa -mi, amiaa Dide o mia yali, o kaa 'nani, -wa zlalia o Zuzu 'Pupa, o 'na 'ka we wa 'nye?»

-Zezu nee nu, o 'tite'e 'bhv -Saataan -gbe

(Mt 12.22-30; Mk 3.22-27)

¹⁴ 'Yli yabhlo nya, zuzu 'nyuu -we -zela nyime yabhlo bhobho, -Zezu mi we vuda, da wee zuzu 'tlaa -moo 'wu, 'in -moo yia gbagbie bhli -bha -bhlokpade. Toun, nyimaa -zlo -wa mia -bha, 'in nwegaga yia wa sobha.

¹⁵ Nu, nyima -tolva -wa mia -bha, wa nee: «Zuzu 'nyii -kanyo *Belizebuli nyaa o se, o 'ka zuzu 'nyii vu.»

¹⁶ Tolva 'yibha wa 'ka o laylaa 'gbu, wa nee o -yla, o nu gwedigbu yabhlo le, 'in wa 'ka we 'jiyibheli nu, -Lagoo -gbe o bhua.

¹⁷ In -Zezu -yi wa 'wlukoun lapopaliee 'gbu, o nee wa -ylae: «Dudu -we ka -gu -nyima -ka tu -gu wa 'dekpa nyidi, la wee dudu bhua. In -budu -bhlo nwee -nyima -ka -yowusoluda -mi, bhli wee -budu yia.

¹⁸ A nee, zuzu 'nyii na vua, Belizebuli nyaa 'mi we se. -Saatan -ka we 'de -yowusolu, sa we dudu 'ka 'wolatutva?

¹⁹ Belizebuli -ka -ami se 'nye, in -ka zuzu 'nyii vu, nyoo nye amiaa -lima se, 'in -maa vu wee zuzu 'nyii? We 'gbu, amiaa -limaa 'debhiee lenugbu slolua nu, -we a gbaa yo -wa.

²⁰ Gbuzonu sa, -Lagoo so nya na vua zuzu 'nyii, we ji -wa nu, -Lagoo nyimaa 'wlulapile mi ain nyidi.

²¹ «Latelonyo o kaa 'li -yo -gble kwee, o -ka o kuda 'wukuda -mi nu, o zuzonu weee mi 'wopada 'ce.

²² In, nyime 'tea la, o zia o, -moo -ka yi, 'in -moo -ka o nwe -zi, 'in o 'li -yo -gble -we o di yaa dli 'wu, 'in -moo saa we o kwee. In -we weee -moo -saa o kwee, 'in -moo dlilia we.

²³ Nyime o -yo 'mi 'ni -mi, na tonyo -wa. Nyime o -saa 'mi 'wu, -a 'ka nyima -yobibeli, la o mumnia wa.

Zuzu 'nyuu byiyie

(Mt 12.43-45)

²⁴ «Nu, zuzu 'nyuu 'tlaa nyime yabhlo 'wu, we mni, we yi, -mo yeye

da, ladiɗaa dataɗie nya, we 'ka ladi. We 'ni da 'yu 'gbu, we neɛ we 'de -ylaɛ: «Na -budu -we zo in 'bhua, -mo na bhitia lu.»

²⁵ 'In da we 'bhitia -mo lu, we yia -bha wee -budu yi, -zugba we nukple mi laylipeda, 'in -mo mi lamnazida.

²⁶ Tɔɔn, zuzu 'nyii gbeso ka nukple -nyua 'yli bhabha, -we -zia wemu, 'in we yia -mu 'bumni. 'In we -yo we 'so yia wee -budu zo luyi, dabudu. 'In we yia -mo ladi duaa. -Sleen, 'in zo nyimeɛ -kwikwi yia 'ylinyuman, 'in we yia we tianu 'wuzi.»

'Mɔnaa 'degbolu

²⁷ Da -Zezu gba 'saa, 'in 'ɲwno yabhlo neɛ o -yla, -mo nyima -nyidi weli 'tite nyaɛ: «'ɲwno o plaa -na nukpla, 'in o yia -mi 'nyeni, 'wotutue -dlɔo mi o -nu nya.»

²⁸ 'In -Zezu yia we 'bigupalɛ: «A gba saɛ: nyima -wa pulɔa -Lagɔweli yukwli, 'in wa zoa we 'nuɲwe, 'wotutue -dlɔo mi wa -nu nya.»

Nyima 'yibhala -Zezu gwedigbu (Mt 12.38-42)

²⁹ Da nyimaa -zlo gbelia -Zezu, 'in o yia gbagbie bhli wa -ylaɛ: «Desleen -nyima mi nyima 'nyii nya. Ma yibhala 'mi gwedigbu. Gwedigbu yabhogboɔ 'na 'ka wa -yla lenu, 'mu we 'ni *Zonasu gbu -ze.

³⁰ Sa *Zonasu -zea we 'yli -slolunyo *Ninivu -nyima -yla, 'sa Nyimeɛ 'Yu yia we 'yli -slolunyo -zea desleen -nyimaa -nu nya.

³¹ Sebaa 'wlulapilɲwno 'bhua duduɔ bhloluda, 'in o yia *Salomɔɔ gboyiloweli yukwli pulɔa yi. Nu, nyime o zia Salomɔɔ, o mi da. We 'deɛ 'gbu, zli -Lagɔ yia nyimaa -yogbu 'wubhua, 'in zo 'ɲwno soa 'wu desleen -nyima 'yu, 'in o dila -maa gbu.

³² Ninivu -nyima 'nua Zonasu weli, 'in wa yia wa dli 'bhiti. Nu, nyime o 'ylia o -zia Zonasu, o mi da. We 'deɛ 'gbu, zli -Lagɔ yia nyimaa -yogbu 'wubhua, 'in Ninivu -nyima soa 'wu desleen -nyima 'yu, 'in wa dila -maa gbu.»

'Napɛɛ gbuvu nine (Mt 5.5-15, 6.22-23)

³³ -Zezu 'paa wa -yla gbuvu nine yabhlo 'ya, o neɛ: «Nyime -ka 'napɛ -nyuma, o o zize we, 'in o o zu we -solu zo. Nu, yali o dia we la, 'in -wa -ka -budu zo pla, 'in wa yia we san -yo.

³⁴ -Na 'yli mi -na kuu 'napɛ nya. We -ka nu, -na 'yli -yali, -na ku -kpabhie mi zli 'wu. We -ka -na 'yli ka gu -yo, -na ku mi nikpise 'wu.

³⁵ Nu, -in zu -na 'de 'yliyɔ, zli -we mia -mi 'wu, we 'na -zeli nikpise -ni.

³⁶ -Na ku weee -ka zli 'klu -mi, we kibhe 'ni nikpise 'wu -mi, we -kpabhie mia zli 'klu. Sa 'napɛɛ san dolua -mi -yo la bebleɛ, 'sa.»

-Zezu dia Falizinyima -yo -Lagɔ titee gwesanya gbu 'wlu (Mt 23.1-36; Mk 12.38-40)

³⁷ -Zezu bhia gbagbie, Falizinyime yabhlo yia o la, o -yo o 'ka li. -Zezu plaa o -budu zo, 'in wa yia lilie bhli.

³⁸ Falizinyime 'yia nu, -Zezu 'ni kwe budo, 'in o yia lilie bhli, we yia o ɲwegaga -subhali.

³⁹ Nu, Nyimaa -Kanyo neɛ o -ylaɛ: «Sa amia Falizinyima mia, mu ni: 'kɔpu -yo 'wɔliliknaa ku -yo a wɔɔa, -zugba 'wie -yilylie -yo 'nyii mi amiaa dibhe yeda.

⁴⁰ -Gwɔwɔnya! -Lagɔ o nua -luu ku -yo le, mo nua we nukple le 'ya, we 'ni muɔ?

⁴¹ -Lu -we mia amiaa 'kɔpu -yo amiaa knanya 'wu, a 'nye we bobabhanya. 'In we 'de weee 'ka -mɔwlu amiaa -nu nya.

⁴² «Amia Falizinyima, gbonyuu mi amiaa -nu nya! Amiaa -titikpi weee -we menia, 'matu -yo wluu* 'bhisa, we kugbua -gu -bhlo a nyea -Lagɔ. 'In gbu tiklunya -we nania -Lagɔ dudu -yo amiaa -Lagɔ zekalie, a ka we 'yli latlili, 'mu a 'ka yaa lenu tia. 'In a 'na dlɔɔ -luu kugbua -gu -bhloo wlawlie 'wu -ni.

⁴³ «Amia Falizinyima, gbonyuu mi amiaa -nu nya! -We ka gbu -wa, 'yugbeɛn ladiɗie a 'yibhaa -Lagɔbudu

* 11:42 'Matu -yo wluu mia: -titikpi -we Zuifonya pali bhaa zapu lu, mu -wa.

zɔ. 'In a 'yibha, wa -sa ain fu -zejila 'wu amiaa 'nuŋwezuve nya.

⁴⁴ «Gbonyuu mi amiaa -nu nya! A 'wlu sa gbawla wa'a 'yi -yɔ, wa -ka we -gu nda -mi, wa 'ni we 'ji -yi.»

⁴⁵ -Lagɔɔ titee gwesanyaa 'yabhlo nɛɛ -Zezu -ylaɛ: «Na -Slolunyɔ, -in -ka 'sa gbada -mi, -amia -in mi 'yaa velida!»

⁴⁶ -Zezu yia we 'bigupalɛ: «Titee gwesanya, gbonyuu mi 'ya amiaa -nu nya! -We ka gbu -wa, 'gba 'kadu -we ka didie -kalia -yɔ, 'mu a dia nyima 'wlu, 'in amiaa 'dɛɛ -kwitaya -bhlogbɔɔ'ɔ 'tili we.

⁴⁷ «Gbonyuu mi amiaa -nu nya! -We ka gbu -wa, -Lagɔgbɔɔ -falpanyaa gbawla a paa, 'in amiaa didea 'bhaa wa.

⁴⁸ -We a mia lenɔda, mu slolua we nu, -we amiaa didea nɔa lɛ, we nani ain dudu. Amiaa dukpasɔ 'bhaa -Lagɔgbɔɔ -falpanya, 'in amia mia wa gbawla 'pada.

⁴⁹ We 'gbu, -Lagɔɔ Gbuɔyilo nɛɛ: «Wa -gbɛ na yia gbɔɔ -falpanya -yɔ ti-etienya tiea. 'In -maa glaa tɔba wa yia 'bhaa, 'in wa 'ka tɔba 'kɔyie 'wɔpali.»

⁵⁰ Nu, we 'ka dudu gwedɔlɔda -yɔ 'bhu, -Lagɔgbɔɔ -falpanya wa 'bhaa, -wa ka 'pɔn wa jitea, wa 'pɔn -Lagɔ yia deslɛɛn -nyima layibhaa.

⁵¹ Tia, wa ka *Abɛli 'bha, 'in 'wɔbhloluda wa yia Zakalii 'bha, 'slakagɔsalɔ -yɔ -Lagɔɔ -mɔwɔda nyidi. Cɔn, in nɛɛ ain -ylaɛ: deslɛɛn -nyima -Lagɔ yia we 'gba 'wlu dia.

⁵² «Amia titee gwesanya, gbonyuu mi amiaa -nu nya! -We ka gbu -wa, -lakli -we kalia gbuɔyilo ŋwɛɛ, 'mu a 'bhua 'wɔ, 'in amiaa 'dɛ 'ni -mɔ pla. 'In -mama 'yibhaa -maa 'ka -mɔ pla, 'in a yia -maa 'yoo -kɔb.»

⁵³ Da -Zezu 'tlaa wee -budu zɔ, -Lagɔɔ titee gwesanya -yɔ Falizinyima yia ɔ -yɔ 'cɛ 'nyuu 'pali. 'In wa yia gbu duun ɔ layibha.

⁵⁴ ɔ zɔbhlɔbhlɔ nya, 'in gbu -kpɔa wɛli -ka ɔ ŋwɛɛ 'tla, wa 'ka we nya ɔ gbu -lueli.

12

*A 'na -zɛli wɛli 'sɔ -nyima -ni
(Mt 10.26-27)*

¹ We bhla, nyimaa 'wlu -nyacɔn yia 'wlugbeli -Zezu kwesi. Wa 'wɔzuloo 'gbu, bhu ladɔda'a 'yi. -Zezu nɛɛ ɔ 'binɔnya -yla tiaɛ: «A zɔ amiaa 'dɛ 'yliyɔ Falizinyimaa 'flooɔ *gɔɔɔ gbɛgbɛɛn. Nu, wa wɛli 'sɔ 'sɔ.

² Nu, -we weee mia zizeda, zli 'klu we yia 'tlaa, 'in -we ka 'ji nyima 'nia -yi, 'ji wa yia we yibhelɔ.

³ We 'gbu, -we weee a gbaa nikpise 'wɔ, 'nɔa wa yia we zli 'klu. 'In -we weee a ŋwunwea nyime -yla komi lɔɔ, -budu 'wlu wa yia we wɔzia.»

*A sɔ -Lagɔɔ 'dɛbhlogbɔɔ
(Mt 10.28-31)*

⁴ 'In -Zezu nɛɛ 'yaɛ: «Na 'talea, in nɛɛ amia -ylaɛ: -wa mnenia wa 'ka nyimeɛ ku 'bha, 'in wa 'nia we 'bigu gbu yabhlogbɔɔ lenɔe mneni, a 'na sɔlɔ wa -ni.

⁵ -ɔ a 'kaa sɔ, 'mɔ na yia ain 'klɔslolua: a sɔ -Lagɔ, amiaa tɔtɔlɛ 'bigu, mɔ kaa we se, ɔ 'ka ain -kosu 'wɔ viteli. Cɔn, in nɛɛ ain -ylaɛ: 'mɔ a 'kaa sɔ!

⁶ «Nyima 'yliya 'wɔ, bhuyua 'ni -vale -ka. Tama 'sɔ lɔ wa paa we gbu pɛlɔ. 'In -mɔ bhla, -Lagɔ'ɔ dɔ we 'yabhlogbɔɔ 'wɔ.

⁷ -Lagɔ -yi amiaa 'wluo nyii ŋwɛɛ. We 'gbu, a 'na nɔnɔ nyanɔ -ni. A 'yli -Lagɔ 'yliya 'wɔ, a 'ka bhuyuaa -zlo 'wɔzi.

*-Wa ŋwnua -Zezuu gbu -yɔ 'in -wa'a
ŋwnua -Zezuu gbu -yɔ
(Mt 10.32-33, 12.32, 10.19-20)*

⁸ «In nɛɛ ain -ylaɛ: ɔ -ka gba na daa -zejila 'wɔ, nu, ɔ mi na -nu nya, gbaa *Nyimeɛ 'Yu yia ɔ daa, -Lagɔɔ 'anzinya 'yu, ɔ mi ɔ -nu nya.

⁹ -ɔ yia na gbu kpɛlia -zejila 'wɔ, nu, Nyimeɛ Yu yia ɔ gbu kpɛlia -Lagɔɔ 'anzinya 'yu.

¹⁰ Nyɔɔ -ka Nyimeɛ 'Yuu daa wɛli 'nyuu gba, -mɔɔ -yɔgbu -Lagɔ tia 'wɔ. Nu, -ɔ -ka Zuzu 'Pɔpa veli, -Lagɔ 'na 'ka -mɔɔ -yɔgbu 'wɔti.

11 «Wa -ka amiaa -yogbu 'wubhua yi, wa -ka ain -Lagobudunya zo kwa, 'in wa -ka ain nyimaa 'yugalinya -yo 'gbee 'wlulapilinya 'yu kwa, sa a 'kaa we amiaa 'de -gu -sa, 'in -we a 'kaa gba, a 'na lubu we 'gbu dli -ni.

12 Nu, -we a 'kaa gba, we bhla, Zuzu 'Pupa yia we ain nyime zua.»

'Nyumninyo -gubwotonyo gbuu nine

13 -Mo waa nyimaa -zlo nyidi, nyime yabhlo nee -Zezu -yla: «Na -Slolunya, -in gba na bheli -yla, 'bi -amiaa dide tia, o dlili we, o 'ka na -nu wla.»

14 -Zezu yia we 'bigupali o -yla: «'Tale, nyoo pali 'mi la amiaa gbububhunya -yo amiaa zuzonyo dlinya nya?»

15 -Muu 'bigu, o nee wa 'de weee -yla: «A zo amiaa 'de 'yliy, 'nyumnuluu dli 'wunynynyniee gbegein. Nu, 'yliyogagiee 'degbolu mia, we'e 'bhu nyimaa 'nyumnuluu -gbe, saa 'de o yi 'nyumninyo 'kadu -ze.»

16 'In -Zezu yia wa gbuu nine yabhlo 'pali: «'Nyumninyo yabhlo mi -bha, o ka kpaanya -we tnya o -yla duun.

17 O pupalia 'wlukoon la, o yia o 'de layibha: «Sa in 'ka da we nya? Da in 'kaa na kpaa -li slu, -bha 'ni -mi.»

18 'In o yia we -gudi: «-We in 'kaa lenu, mu ni! Na wunya na yia -yomnasia, 'in in 'ka we 'wulaylimani. 'In in 'ka -mo na 'mno -yo na -lu -zonyo tnya slu.

19 'In na yia na 'de -yla gbaa: «Na nyime, -in ka zuzonyo -zlo, -zu duun -nu nya. -In -di la, -in nyape, -in li, -in 'ma, -in li 'muna!» »

20 'In -Lago nee o -yla: «-Gubwotonyo, -zeen sabo -na tia. 'In -we weee -in gugwalia 'wlu -na 'de -yla, nyoo -yla we 'ka -tua?» »

21 -Zezu yia we -gudi: «Nyime o gugwalia zuzonyo 'wlu o 'de -yla, 'sa we mia o -nu nya. 'In -mo 'ni 'nyumninyo nya -mi -Lago 'yilya 'wu.»

A zo -Lago dli -gu

(Mt 6.25-34)

22 'In -Zezu nee o 'binanya -yla: «We 'gbu, in nee ain -yla: -we a 'kaa li, 'in a 'ka 'yliyogagie 'yi, a 'na lubu we 'gbu dli

-ni. 'Naanya a 'kaa 'wupla, a 'na lubu we 'gbu dli -ni.

23 -We ka gbu -wa, nyimaa 'yliyogagie -zi lililu, 'in nyimaa ku -zi 'naa.

24 A yla 'nyaa: we'e 'pa 'mno, 'in we'e -di we, 'in we'e bubu we wlu 'wu. Nu, -Lago nyaa we lililu. Amia 'yli a -zi 'zianya!

25 Ain glaa, nyoo mneni o 'ka o dlilu nya, o 'yliyogagiee 'yli -gu palia?

26 'In amia 'nia mneni, a 'ka wee -lu 'kienyile -mini lenu, lee ka 'gbu a lu we pnu 'gbu dlia?

27 «A yla -fliisuu -bui: we'e nu lubho, 'in we'e lua 'naa. In nee ain -yla nu: *Salomoo 'de 'nyumnie 'kadu 'wu, o 'ni 'ylinano -bana -bhlogbo 'yi suu -bunya nu 'yabhlo 'bhisa.

28 Dli 'kienyi -zunya! Su -we mia -flii -zeen, 'in wa 'kaa -kosu 'wu viteli cizi, -Lago -ka sa -muu -kpeli, -zakpa zuma o 'na 'ka 'sa amia -kpelia!

29 -We a 'kaa li, 'in -we a 'kaa 'ma, a 'na sumani amiaa 'de dli -muu 'gbu -ni.

30 Nu, dudugu -nyima weee, -wa 'nia -Lago -yi, ma talia -luu da 'komuu. 'In amia mia, amiaa Dide -Lago -yi -we -wa amiaa -yokpagbu.

31 A -tali -Lago amiaa 'wlulapilie da tia, 'bhie, -Lago 'ka ain -lu weee -mini 'nye.

A di amiaa 'nyumnili -Lago kwesi la (Mt 6.19-21)

32 «Na kwiiyua, a 'na nuu nyanu -ni. Nu, we nani amiaa Dide -Lago dudu, o 'ka ain o nyimaa 'wlulapilie zo kwa.

33 A 'pa amiaa zuzonyo pelu, 'in a 'nye we -yo -gwezi bobabhanya. 'Gwezi -bho -we'e -nyumaa, a nu we le. A gugwalia amiaa 'nyumnili 'wlu -Lago kwesi, da we 'na 'kaa mno. 'Wienya 'ni mneni wa 'ka we 'wubhu, 'in nyonu 'ni mneni we 'ka we li.

34 -We ka gbu -wa, mo -na 'nyumnili mia, -mo -na dli mia.

A mnazi amiaa 'de la, 'in a 'ka -Zezu wu

35 «A mnazi amiaa 'de la, a ji -jlaa, amiaa 'napu -tu -nyumada.

³⁶ Zolubhonunya mia wa -kanyo mnia 'nwonkwafeti -gu woda, a mi wa 'bhisa. Da o -ka luyi, o -ka kaka bhli, 'in wa 'ka -bha -kali o -yla -bha -bhlokpade.

³⁷ Zolubhonunya -manu -kanyo -ka wa 'yliyogada yli, 'wotutue -dlao mi wa -nu nya! In nee ain -yla, gbuzonu -wa: o -jlao o yia jia, o 'ka wa ladi, lililuu 'gbu. 'In o 'ka we wa 'wuladlili.

³⁸ O -ka luyi, -de zli -nyidi, -de zli -guu, o -ka wa 'yliyogada yli, 'wotutue -dlao mi wa -nu nya!

³⁹ -We mia da, a 'nu we 'wola: bhla -we nya 'wienyo 'kaa yi, -buduu -kanyo -ka yaa we -yi, o 'na 'ka o 'yitide, o 'ka o -budu zo pla.

⁴⁰ Amia, a mnazi amiaa 'de la 'yae. Nu, bhla -we a 'nia -talo, we nya Nyimee 'Yu yia yia.»

Zolubhonunya-zonu-yo zolubhonunya nyuu

(Mt 24.45-51)

⁴¹ Piel yia o layibhae: «Nyimaa -Kanyo, -amia -bhlo -na palia wee gbuu nine yaayu, nyima weee -in mia we 'palida yi?»

⁴² Nyimaa -Kanyo yia we 'bigupali o -ylae: «O -wa zolubhonunya tikli, 'in o -yia gbu, sa o mia? Mo -wa, -o, o -kanyo tia -budu -yo, o 'ka we 'yliyozu. 'In lilibhla -ka be, o 'ka zolubhonunya talva lililu 'nye.

⁴³ 'Wotutue -dlao mi zo zolubhonunya -nu nya. O -kanyo -ka luyi, 'in o 'ka o 'yi, -zugba o mi wee lubho nuda.

⁴⁴ In nee ain -yla gbuzonu sae: o -kanyo yia -moo zuzonu weee o yoo 'nyea, o 'ka we 'yliyozu.

⁴⁵ We -ka nu, zo zolubhonunya nee dli zo: «Na -kanyo mi -mo -gwleda.» 'In o yia zolubhonunya -yo lubhononwoni talva bhite bhli, o yia li, o yia 'ma, 'in o yia o 'de nu 'bhali.

⁴⁶ 'Yli -we nya zo zolubhonunya -mone 'nia o -kanyo woda -mi, 'in bhla -we o 'nia -talo, we nya -moo yia yia. Vua o -kanyo yia o, 'in o 'ka o -kaslu

'wupa. Sa -Lago paa wa'a nwnua o gbu -yo -kaslu 'wu, 'sa.

⁴⁷ Zolubhonunya o -yia o -kanyo dumagbu, 'in o 'mnazia o 'de la, o 'ka we lenu, gan -duun wa yia o 'paa.

⁴⁸ Zolubhonunya o 'nia o -kanyo dumagbu -yi, 'in o nua gbonyuu le, gan -se wa paa o. 'In nyime o wa 'nyea -lu duun yoo, 'mo wa yia -lu duun layibhaa. 'In nyime o kwee wa zoa -lu duun la, 'mo wa yia -lu duun layibhaa bhabha.

-Zezuu 'gbu -yobhbhlwe yia nyima nyidi -bhoa

(Mt 10.34-36)

⁴⁹ «Kosu in -laa dudu -gu, 'in na dli 'yibha 'yaa nu, we -nyuma -bha -bhlokpade.

⁵⁰ Siasie -we -wa na batizee -gbu, we lenue in mia woda dlilue nya.

⁵¹ Amia dli nu, dudu -nyima nyidi in -laa 'wotutue -dlao yi? -Innya, in nee ain -ylae, -yobhbhlwe in -laa wa nyidi.

⁵² We 'bhu -zeen 'wu, nyima gbu -ka -budu yabhlo zo -mi, -yo wa yia 'bhobhla. Ta yia 'so -yo gwe 'paa, 'in 'so 'ka ta -yo gwe 'pa.

⁵³ Dide yia o 'yu -yowosola, 'in 'yu 'ka o dide -yowosola. 'Nyaa yia o 'nwonyu -yowosola, 'in 'nwonyu 'ka o 'nyaa -yowosola. 'Lowlii 'nyaa yia o 'yuu 'nwon -yowosola, 'in 'yuu 'nwon 'ka o 'lowlii 'nyaa -yowosola.»

A 'nu bhlaa 'ji 'wu la

(Mt 16.2-3)

⁵⁴ -Zezu nee 'ya nyimaa -zlo -ylae: «Da yali -ka laylumanu, 'in a gbaa -bha -bhlokpade nyu yia la, 'in we la 'saa 'piein*.

⁵⁵ 'In da 'ylo -ka 'woso zlokpae -papa, a nee: «Sloo yia yia», 'in we yi 'saa 'piein, we 'ni muu?†

⁵⁶ Welu 'so -nyima! -We weee plia dudu -gu -yo yali, a -yi we 'ji. 'In -we mia desleen 'plida, a'a 'nu -muu 'wu la!

-In -yo -na tonyo 'nwnu 'wula?

(Mt 5.25-26)

⁵⁷ «Lee ka 'gbu, gbu mia tikli a 'ni we 'wosolada dayia?

* 12:54 Wee dudu -muu -gu, 'yloo bhlilida 'nyu bhulba 'komuu. † 12:55 Wee dudu -muu -gu, 'yloo 'wosoladaa lilisalo -pipe laa slo.

⁵⁸ Nyime -ka -mɪ gbɔ 'wlu ladɪ, ɔ -yɔ -mɪ 'sɔ -ka gbɔwɔbhunya 'yu mnɪda -mɪ, da a mɪa -slɔ 'yloogblɔ, -ɪn 'yɪ 'klɪ, -ɪn -yɔ ɔ 'sɔ 'ka gbɔ -bhɪa. ɔ yi -mɪ gbɔwɔbhunya 'yu kwa, 'ɪn -mɔɔ yi -mɪ 'slɔja yoo 'nyɛ, 'slɔja yi -mɪ -kaslɔ 'wɔpa.

⁵⁹ ɪn nɛɛ -mɪ -ylɛ: -ɪn 'nɪ -slɔ ɔ 'wɔbhlolu -su wla, -ɪn 'na 'ka -mɔ 'tla.»

13

A 'bhiti amɪaa dlɪ, we 'nɪ -mɔvɔv, 'ɪn a tɪa

¹ We bhla, Galilee -nyɪma -wa mɪa 'slaka -sada, sa dɔdɔv 'wlulapɪlɪnyɔ Pilatɪ 'bhaa wa, 'ɪn nyɪma tɔlvɔ yia we gbaa yi -Zezu -yla.

² -Zezu yia we 'bɪgɔpalɪ wa -ylɛ: «Amɪa dlɪ nɪ, waa Galilee -nyɪma wa 'bhaa, ma -wa gbɔnyuu -lɛnɔnya, we 'ka Galilee -nyɪma tɔlvɔ 'wɔzi yɪ?

³ -ɪnnya, ɪn nɛɛ aɪn -ylɛ, a 'nɪ amɪaa dlɪ 'bhiti, a 'dɛ weee yia tɪa wa 'bhisa.

⁴ 'ɪn nyɪma kugbua lɛ gbɛta, -wa -gɔ Siloe we -wa tɪlɔlobudu 'kadɔ bhlɪlɪa, 'ɪn we yia wa 'bha, amɪa dlɪ nɪ, ma nɔvɔ gbɔnyuu lɛ, ma -zia -Zeluzalɛmɔ -nyɪma tɔlvɔ yɪ?

⁵ -ɪnnya, ɪn nɛɛ aɪn -ylɛ, a 'nɪ amɪaa dlɪ 'bhiti, a 'dɛ weee yia tɪa wa 'bhisa.»

*Gblɔvɔsu wa laa *figɪsuu gbɔvɔ nine*

⁶ -Zezu 'pa 'yaa wa -yla gbɔvɔ nine, ɔ nɛɛ: «Nɔkpasu yabhlo faa ɔ *-dlɔkpaa *figɪsu. 'Ylɪ yabhlo nya, ɔ yia we 'bhuee da mɪnɪ, 'ɪn ɔ 'nɪ we 'bhue yabhlogbɔɔ 'wlu ylɪ.

⁷ Tɔvɔn, ɔ nɛɛ ɔ kpaaa lubhonɔnyaa -kanyɔ -ylɛ: «-ɪn yla, we -zɔ ta nɪ, -zugba na yi figɪsu -mɪnɪ 'bhuee da, 'ɪn 'yɪ we 'bhue yabhlogbɔɔ. -ɪn -dɪ we -gɔ! Lɛɛ ka 'gbɔ we klalɪ dɔdɔ 'wɔ bhea?»

⁸ «ɔ kpaaa lubhonɔnyaa -kanyɔ nɛɛ ɔ -ylɛ: «Na -kanyɔ, -ɪn tɪ -bha we, -zɔ -mɪnɪ nya -slɔ, ɪn 'ka we -yɔ 'bhlɪ, 'ɪn ɪn 'ka -ylikpee zɛnzɛnnɔ we gwe -yɔ slɪ.

⁹ -De we yi 'sa -mɔ tɪvɔ lɔgadaa. We 'nɪ tɪvɔ, 'ɪn -ɪn 'ka 'mɪ -yla gba, ɪn -dɪ we -gɔ.» »

-Zezu jipea 'kwɛgɔvɔvɔ yabhlo

¹⁰ Zuifɔvɔ Nyapɛylɪ yabhlo nya, -zugba -Zezu mɪ nyɪma gbɔ -sloluda -Lagɔbudu yabhlo zɔ.

¹¹ We bhla, 'ɲwɔvɔ yabhlo kaa gu -yɔ, ɔ mɪ -bha. -Zɔ kugbua lɛ gbɛta 'wɔ 'kwɛzuzu 'kwnaa ɔ 'wɔ, 'ɪn ɔ 'nɪ mneni ɔ 'ka 'wɔglo tɪklɪ.

¹² Da -Zezu 'yia ɔɔ 'ɲwɔvɔ -yɔ, ɔ yia ɔ la, 'ɪn ɔ nɛɛ ɔ -ylɛ: «A ka amaa gu kwɛɛ 'tla!»

¹³ -Zezu palɪa ɔ sɔ -gɔ la, -bha -bhlokpade ɔ -gloa 'wɔ tɪklɪ, 'ɪn ɔ yia -Lagɔɔ 'ɲnɪ mɪnɪe bhli.

¹⁴ -Zezu ka 'ɲwɔvɔ -mɔnɪ jipe Zuifɔvɔ *Nyapɛylɪ nyaa 'gbɔ, -Lagɔbuduu 'yugalɪnyɔ yia 'cɛ 'pa. ɔ nɛɛ nyɪmaa -zlo -ylɛ: «-A ka 'ylɪ gbelibhlo -a 'ka we nya lubho nɔ. A yi -mɔvɔ nya amɪaa 'dɛ jipea. We 'na -zɛlɪ Nyapɛylɪ nya -nɪ!»

¹⁵ Nyɪmaa -Kanyɔ yia we 'bɪgɔpalɪ ɔ -ylɛ: «Wɛlɪ 'sɔ -nyɪma, Nyapɛylɪ nya a'a -sa amɪaa 'bhli -yɔ amɪaa -sokofalɪ lubhu we 'wɔlɪlɪ -gbo -yɔ -bhlo -bhloo, 'ɪn a'a kwa we 'madaa, we 'nɪ mɔvɔ?

¹⁶ 'ɪn Ablaamɔvɔ zɔvɔylɪɲwɔvɔ -mɔnɪ, 'mɔ -Saatan gbɔvɔn, we -zɔ kugbua lɛ gbɛta nɪ, ɪn nɛɛ aɪn -yla 'lee, we mɪ nɪ, wa 'ka ɔ -blo Nyapɛylɪ nyaa?»

¹⁷ -Zezu gbaa wɛlɪ -mɪnɪ, tɔvɔn, zɔ yia ɔ tɔnyɪma weee 'bha. 'ɪn -zugba gbɔ 'kadɪ weee ɔ mɪa lɛnɔda, nyɪmaa -zlo li we 'mɔna.

*Su wa laa *mutadɪ, we 'yaa gbɔvɔ nine*

(Mt 13.31-32; Mk 4.30-32)

¹⁸ -Mɔvɔ 'bɪgɔ, -Zezu nɛɛ: «Lɛɛ -lu -Lagɔɔ nyɪmaa 'wlulapɪlɪe -yɔ we 'wɔwɔlvɔ, 'ɪn lɛɛ ɪn 'ka we 'wɔpalɪa?

¹⁹ Su wa laa *mutadɪ, -we ka 'ya nyɪmɛ yabhlo gɔvɔ ɔ kpaa, 'mɔ we -yɔ we 'wɔwɔlvɔ: we mɪa, we yia su -zɛ, 'ɪn 'zɪanya yia we 'klɪya -nyɪdɪ lɔlvɔ 'sɔbha.»

'Flooo gɔvɔvɔ gbɔvɔ nine

(Mt 13.33)

²⁰ -Zezu nɛɛ 'yɛ: «Lɛɛ -lu ɪn 'ka -Lagɔɔ nyɪmaa 'wlulapɪlɪe 'wɔpalɪa?

²¹ Gɔvɔ 'ɲwɔvɔ yabhlo slua 'floo -bhɔbhɔvɔ kilo glɔ -bhlo 'ya gbu lɔ, ɔ bhɪtɪa we, 'ɪn we yia 'ylɪ, 'mɔ *-Lagɔɔ nyɪmaa 'wlulapɪlɪe -yɔ we 'wɔwɔlvɔ.»

*Plalida poo**(Mt 7.13-14, 21-23)*

22 -Zezu mi -Zeluzalemo -gbɛɪn mɪda, -zugba ɔ -yɔ nyɪmaa -slolusolue mɪ 'gbe 'kadɪ -yɔ 'gbe yua nɔkplɛ.

23 'In nyɪmɛ yabhlo yia ɔ layɪbhaɛ: «Nyɪmaa -Kanyɔ, nyɪma -wa 'kaa gbɔ 'wɔbho, wa 'na 'ka 'wɔzuu?»

-Zezu yia we 'bɪgɔpali wa -ylaɛ:

24 «A 'tɛmanɪ amɪaa 'dɛ la, a 'ka plalida poo 'wɔ 'plɪɪ. In nɛɛ aɪn -yla, nɪ, nyɪma -duun yia -bhaa 'plɪɛ laylaa, 'in wa 'na 'ka we mneni.

25 Da -buduu -kanyɔ -ka 'wɔsɔ, ɔ -ka ɔ -budu -gbali, 'in a tɔa 'pipee. Abhɪa -buduu bhlɪbhlɛ, 'in a gbɛɛ: «Nyɪmaa -Kanyɔ, -in -kalɪ -bha -aɪn -yla.» We 'bɪgɔ ɔ yia 'pali aɪn -ylaɛ: «In 'nɪ amɪaa 'bhɔlɔda da -yi!»

26 Tɔɔn, 'in a gbɛɛ ɔ -ylaɛ: «A -yɔ -mɪ 'sɔ ka li, 'in -a yia 'ma dabɔɔ, 'in -in yia -amɪaa 'gbee -gbɔgbɔ 'wɔ nyɪma -slolu!»

27 Gbɛɛ ɔ yi 'yaa aɪn -ylaɛ: «In 'nɪ amɪaa 'bhɔlɔda da -yi. Amɪa weee nɔa gbɔnyuu lɛ, a vla 'mɪ gwe!»

28 Da a yia *Ablaamu, *Izakɪ, *Zakɔbɔ -yɔ -Lagɔgbɔ -falɪpanya weee 'yia, -Lagɔ nyɪmaa 'wɔlɔpɪlɪgbɛ 'wɔ, 'in wa 'ka amɪa 'pipee viteli, -bha a yia wia, 'in a 'ka gla 'wɔli!

29 'Ylɔɔ 'wɔsɔlɔda, 'ylɔɔ bhlɪlɪda, 'ylɔɔ 'wɔsɔlɔdaa lilisɔlɔ -yɔ kɔpɛsɔlɔ, -mɔ nyɪma yia 'bhɔa, 'in wa 'ka dabɔɔ li -Lagɔ nyɪmaa 'wɔlɔpɪlɪgbɛ 'wɔ.

30 'In -slɛɛn da, -wa -gaa lɔ, tɔlɔa yia 'yuganya -zɛa, 'in -wa -gaa 'yu, -maa tɔlɔa yia lɔganya -zɛa.»

*-Zezu wia -Zeluzalemo 'gbɔ**(Mt 23.37-39)*

31 We bhla, Falizɪnyɪma tɔlɔa bɛa -Zezu kwesi, 'in wa nɛɛ ɔ -ylaɛ: «-In 'bhɔ da, -in mɪ da -putu. Nɪ, Ewɔlɔɔ 'yɪbha ɔ 'ka -mɪ 'bha.»

32 -Zezu yia we 'bɪgɔpali wa -ylaɛ: «A mɪ, a gba -totoo -bho -nyɪmɛ mɪa nɪ -ylaɛ: zuzu 'nyii na vua, 'in na jipea guzɔnya -zɛɛn -yɔ cɪzɪ. 'In we 'yɪ taa zɪ na bhɪa na lubho.

33 Nɪ, -zɛɛn, cɪzɪ -yɔ cɪzɪlɔ, we mɪ nɪ, in zɔ na nɔnɔe 'yɪliɔ. Nɪ, wa

'ka -Lagɔgbɔ -falɪpanyɔ 'bha 'gbe -putu -gɔ, we 'nɪ 'yɪ nani, 'mɔ we 'nɪ -Zeluzalemo 'wɔbho.

34 «-Zeluzalemo -nyɪma, -Zeluzalemo -nyɪma, amɪa -wa bhaa -Lagɔgbɔ -falɪpanya, 'in nyɪma -Lagɔ paa aɪn yoo, -wa bhaa wa gbɔkɔ 'wɔ. Bhla weee nya, sa nynu gɔgwɔlɔlɔ we 'yua 'wɔlɔ we -kapue zɔ, 'in we gbɪa we -gɔ la, in 'yɪbha in 'ka 'sa aɪn 'wɔlɔgwɔlɔlɔ, 'in a 'nɪ we -yɔɪwɔnɔ.

35 We 'gbɔ, -Lagɔ yia amɪaa -budu 'kadɔ sɔlɔ lapalɪɪ. 'In in nɛɛ aɪn -ylaɛ: a 'na 'ka 'masɛɛn 'mɪ 'yɪ tɪklɪ, 'in bhla -we nya a 'kaa gba nɪ,

«Nyɪmɛ ɔ yia Nyɪmaa -Kanyɔɔ 'ɲɪ nya,

-Lagɔ ɲwɔna ɔ 'nyu la»,

'in we bhla 'kaa nyɪni.»

14*-Zezu jipea guzɔnyɔ yabhlo, Zuifɔv Nyapɛylɪ nya*

1 Zuifɔv Nyapɛylɪ yabhlo nya, Falizɪnyɪmaa 'yugalɪnyaa 'yabhlo laa -Zezu ɔ 'dɛɛ -gbɛ, ɔ -yɔ ɔ 'ka li dabɔɔ. -Zezu plaa ɔ -budu zɔ, -zugba Falizɪnyɪma -wa mɪa -bha, -maa yla ɔ tenyii.

2 -Zugba nyɪmɛ yabhlo kaa 'yɪɪɪɪgu -yɔ, -mɔɔ 'yɪɪɪgbɛ ɔ 'yu.

3 'In -Zezu yia -Lagɔ titee gwe-sanya -yɔ Falizɪnyɪma layɪbhaɛ: «'Lee, -amɪaa tite nyɛ nyɪmɛ 'yoo yaayɪ, we'e 'nyɛ ɔ 'yoo, ɔ 'ka nyɪmɛ jipe Nyapɛylɪ nyaa?»

4 'In wa 'nɪ 'yɪbha wa 'ka we 'bɪgɔpali. -Zezu 'bhɪtia ɔ guzɔnyɔɔ -gbɛ la, 'in ɔ yia ɔ jipe. 'In ɔ nɛɛ ɔ -yla: -in mɪ.

5 'Bhie, ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «Aɪn glaa -nyɪmɛ yabhlo, -de ɔ yuu, ɔ -ka -klɔ 'wɔbho, ɔ 'na 'ka -mɔ ɔ -saa, yaayɪ -de ɔ bhlɪi, we -ka -klɔ 'wɔbho, ɔ 'na 'ka -mɔ we -sa Nyapɛylɪ nyaa?»

6 Da -Zezu gba 'saa, wa 'nɪ mneni wa 'ka we 'bɪgɔpali ɔ -yla.

-In 'na 'bhulu -na 'dɛ 'wɔ nyɪmɛ 'kadɔ 'bhisa -nɪ

7 -Wa wa laa wee 'fɛtɪ -gɔ, -wa mɪa 'bɪ -zɔnɔ 'wɔbhuda, -Zezu 'yia wa -yɔ, 'in ɔ yia wa gbɔɔ nine -mɪnɪ 'pali:

8 «Da nyime yabhlo -ka -mɪ la 'ɲwɔkwafeti -gɔ, -in -ka -mɔ nyini, -in 'na -dɪlɪ 'bɪ -zɔnɔ mɪa 'yugbeɪn -gɔ la -nɪ. -We ka gbɔ -wa, nyime -ɔ ka -vacɪ -zia -mɪ, -de wa ka -mɔɔ laa!

9 'In nyime -ɔ laa a 'dɛ 'sɔ wee 'feti -gɔ, -ɔ -ka yi, 'in -ɔ 'ka -mɪ -yla gbaɛ: «In 'nye -ɔ 'bɪ -mɪnɪ, zɔ nya -na yia 'wɔsɔa, 'in -in 'ka lɔgbɛɪn ladi mɪ.

10 Nɪ, da nyime -ka -mɪ la 'feti -gɔ, -in -ka -mɔ nyini, -in mɪ -in -dɪ lɔgbɛɪn la. 'In -ɔ laa -mɪ da -ɔ -ka yi, 'in -ɔ 'ka -mɪ -yla gba: «Tale, yi, -in 'ka 'bɪ -zɔnɔ -gɔ ladi.» Tɔɔn, 'in -mɔɔ yilimanɪ -na 'ɲɪ, nyima -wa -in -yɔ wa 'sɔ mɪa lililu gwe 'yliya 'wɔ.

11 Nɪ, nyime -ɔ yilimanɪ -ɔ 'dɛ, zɔ -Lagɔ yia -ɔ bɛɪa, 'in nyime -ɔ bɛɪa -ɔ 'dɛ zɔ, 'yilimanɪ -Lagɔ yia -ɔ.»

-Wa a 'kaa la lililu -yɔ

12 'Bhie -Zezu nɛɛ -ɔ laa -ɔ -ylaɛ: «Da -in -ka lililu lɛnɔ, -in 'na lalɪ -na 'talea, -na bhelia, -na zɔaylinyima -yɔ -na -lima 'ɲɪmɪnyaa 'dɛkpɔa -nɪ. Nɪ, zɪ wanɔɔ 'yɪ -ka nyini wa -ka -mɪ la, -zugba -we -in nɔa lɛ we 'bɪgɔ wa 'palia.

13 Nɪ, -in -ka 'feti lililu lɛnɔ, -in la bobabhanya, 'kukunya, 'tigitiginya -yɔ 'lɔlɔnya.

14 Nɪ, -in -ka 'sa nɔ, -zugba, 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ mɪ -na -nɔ nya. Wa 'nɪ mneni wa 'ka -mɪ -lu yabhlogbɔɔ 'nye we 'bɪgɔ. Nɪ, -Lagɔ yia we 'bɪgɔpalia -mɪ -yla. Da nyima tiklɪ yia titlɪnya glaa 'wɔsɔa, we zɪ.»

'Feti 'kadɔ gbɔɔ nine (Mt 22.1-10)

15 -Mɔɔ 'bɪgɔ, nyima -wa mɪa lililu gwe, wa glaa -nyime yabhlo 'nɔa wɛɪnya -mɪnɪ, -ɔ nɛɛ -Zezu -ylaɛ: «Nyime -ɔ yia lia -Lagɔɔ nyimaa 'wlɔlapɪlgbe 'wɔ, 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ mɪ -mɔɔ -nɔ nya.»

16 -Zezu nɛɛ -ɔ -ylaɛ: «Nyime yabhlo -saa 'feti 'kadɔ, 'in -ɔ yia nyima duun la.

17 Lilibhla bɛa, 'in -ɔ yia -ɔ zɔlubhonɔnyɔ yabhlo tie, -ɔ gba -wa -ɔ laa -ylaɛ: «A yi, nɪ, lililuu pipie ka bhia.»

18 «'In wa 'dɛ weee yia gbagbie bhli -bhlo -bhlo nɪ, «In tɪ -amɪaa -yɔgbɔ

'wɔ». Tɪanɔ nɛɛ -ɔ zɔlubhonɔnyɔ -ylaɛ: «In ka kpaa yabhlo zɔ, 'mɔ na mɪa 'yia -kpɔ. We 'gbɔ, -mɪ na bhubhoe, -in tɪ na -yɔgbɔ 'wɔ.»

19 'In 'yabhlo nɛɛ -ɔ -ylaɛ: «In ka 'bhli kugbua zɔ, 'mɔ na mɪa laylalia. -Mɪ na bhubhoe, -in tɪ na -yɔgbɔ 'wɔ.»

20 -Budɔ nɛɛ 'ya -ɔ -ylaɛ: «Dɛslɛn na bhua da 'ɲwɔ kwada. We 'gbɔ, in 'nɪ mneni in 'ka mɪ.»

21 «Zɔlubhonɔnyɔ 'bhitia lɔ -ɔ -kanyɔ -gbɛ, 'in -ɔ yia we 'bɪgɔ -dɪnya -ɔ -salɪ. 'In -buduu -kanyɔ yia 'cɛ -papie bhli. 'In -ɔ nɛɛ -ɔ zɔlubhonɔnyɔ -yla: «In mɪ 'gbe nɔkplɛ slɔɪ, -mɔ we -gbɔgbɔnya -yɔ we -gwɛɪnya -gɔ, -in -yɔ bobabhanya, 'kukunya, 'lɔlɔnya -yɔ 'tigitiginya yi.»

22 -Mɔɔ 'bɪgɔ, zɔlubhonɔnyɔ yia, 'in -ɔ nɛɛ: «Na -kanyɔ, -we -in gbaa in nɔ lɛ, in ka we lɛnɔ. 'In 'bɪ tɔlɔa yi 'yaa 'wɔtɔ.»

23 'In -buduu -kanyɔ nɛɛ -ɔ zɔlubhonɔnyɔ -ylaɛ: «In mɪ, -in 'plɪɪ -gwɛɪnya -gɔ, we -yɔ kpaa -yoonya 'wɔ, 'in -wa -in -ka 'yɪ, -in gba wa -yla -gla nya, wa yi na -gbɛ. 'In na -budu 'ka ye.

24 In nɛɛ aɪn -ylaɛ: waa tɪanyima -wa in laa, wa 'yabhlogbɔɔ 'na 'ka na 'feti -gɔ -lu li.» »

Sa wa 'kaa -Zezu 'bɪ nɔ, mɔ nɪ (Mt 10.37-38)

25 Nyimaa -zɔ -yɔ -Zezu mɪ 'yloogblɔ nɔda, -ɔ 'bhitia wa -gbɛ, 'in -ɔ nɛɛ wa 'dɛ weee -ylaɛ:

26 «Nyime -ɔ -ka 'mɪ 'bɪ yi, in namanɪ -ɔ dɔdɔ, we 'ka -ɔ dide, -ɔ 'nyaa, -ɔ 'ɲwɔ, -ɔ 'yua, -ɔ bhelia, -ɔ bhɔlɔa -yɔ -ɔ 'dɛbhie -gbolu 'wɔzi. We 'nɪ -mɔɔ, -ɔ 'nɪ mneni -ɔ 'ka na 'bɪnɔnyɔ -zɛ.

27 'In nyime -ɔ 'nɪ -ɔ siasɛɛ *su 'wɔbhɪ, -ɔ 'ka 'mɪ 'bɪ yi, -ɔ 'nɪ mneni -ɔ 'ka na 'bɪnɔnyɔ -zɛ.

28 «Nɪ, amɪaa lɔ -nyime -mɔmɔ, -ɔ gba -ɔ 'ka -budu 'kadɔ 'sɔbha, 'in -ɔ -ɔ -dɪ la, -ɔ zɛɪ 'gwɛzi -we mɪa -ɔ kwɛɛa? 'In -de wee 'gwɛzi mneni we 'ka wee -budu bhɪaa? 'In -ɔ yibheli we 'jia?

29 We 'nɪ -mɔɔ, -ɔ -ka wee -buduu gwe glu palɪ, -ɔ -ɔ -ka we 'sɔbhasɔbhee

-yobhiali, -wa weee yia -bha 'yia, 'in wa bhlia o nyanie?

³⁰ Gbaa wa yiae: «Nyime-moni bhlia -buduu sobhasubhee, 'in o so yia we -yobhiali.»

³¹ «'Sa -bhlokpade, nyimaa 'wlu-lapilinyo yabhlo kaa 'sloja 'wlu gbu 'so 'wlu kugbua, o -ka gba, o 'ka nyimaa 'wlulapilinyo -putu o kaa onso 'sloja -zakpa 'soo -gbe tu kwa, la o dia, 'in o yibhaa o 'de la: «Lee, in mnene in -yo o 'ka tu gu?»

³² We -ka o 'ni we mnene, 'in o tiea nyima, nyimaa 'wlulapilinyo -moni -gbe. Da -moo -tluba -slo o -yo la, 'in o 'ka -moo -yla gba 'wotutue -dlao -tu wa nyidi.

³³ «'Sa -bhlokpade, nyoo nyoo -ka amiaa lu -nyime nya -mi, o 'ni o -kakalu weee -bli -gu 'pali, o 'ni mnene o 'ka na 'binonyo -ze.»

Gumu-we 'bhua 'nɔɔwe
(Mt 5.13; Mk 9.50)

³⁴ 'In -Zezu yia we -godie: «Gumu mia, -lu -zonu -wa. 'In gumu -ka 'nɔɔwe 'bhua, sa wa 'ka we namania?

³⁵ We 'ni 'ylinani, dudu -nu nya, we 'ni 'ylinani -ylikpeduduu -nu nya. 'Pipee wa vitelia we.

«-o -ka we 'nun -yukwli 'wlu -ka, o 'nu we.»

15

Bhlabhle mnɔaa gbɔv nine
(Mt 18.12-14)

¹ 'Yli yabhlo nya, *nison -gwexisanya -yo gbonyuuu kwe -cian tɔba bea -Zezu kwesi, wa 'ka o weli yukwli pɔba.

² Falizinyima -yo -Lagoo titee gwe-sanya saa -Zezuu 'ɛni, wa nee: «Nyime-moni kpaa gbonyuuu kwe -cian so 'so nya, 'in o -yo wa lia dabudu!»

³ 'In -Zezu yia wa gbɔv nine -mini 'pali:

⁴ «Amiaa lu -nyime yabhlo -ka bh-labhlɛ gbu gbu -ka, we lu -bhlabhle yabhlo -ka mnɔ, o 'ni mnene o 'ka we gbu -mnɔ 'ya kugbua le gbomnɔa lida tu? O 'ka wee -bhlo mnɔa 'yilibanɔnɔa mni, 'in o ka we 'yu?»

⁵ 'In da o 'yia wee bhlabhle, o dli namania, o yia we -bli gba lapali.

⁶ O nɔɔni o -budunwee, tɔn, o laa o 'talea -yo o ladinya, 'in o nee wa -yla: «A -yo 'mi 'so li 'mɔna. Nu, na bhlabhle mnɔa, in ka we 'yu!»

⁷ «In nee aɔn -yla, 'sa -bhlokpade, gbonyuu -lenonyo yabhlogbɔo 'bhua o gbonyuu 'bu 'gbu, 'mɔna 'kadu mi yali. Nyima tikliu gbu -mnɔa 'ya kugbua le gbomnɔa, -wa pɔpalia 'wlukɔn la nu, wa gbu 'ni dlu 'bhiti gbu 'wɔlapili, wee 'mɔna -zi wa -nu 'wu.

'Gwexii tama mnɔaa gbɔv nine

⁸ «Yaayu, 'ɛwɔn yabhlo kaa 'gwexi tama kugbua, 'in we 'yabhlo -ka mnɔ, o 'ni mnene o 'ka 'nape -nyuma, 'in o 'ka -budu zo laylipe, o 'ka we dataɔ ylexe, 'in o 'ka we 'yu?»

⁹ 'In da o 'yia wee 'gwexii tama -bhlo, o laa o 'talea -yo o ladinya, 'in o nee wa -yla: «A -yo 'mi 'so li 'mɔna. Nu, na 'gwexi tama -bhlo mnɔa, in ka we 'yu!»

¹⁰ «In nee aɔn -yla 'sa -bhlokpade, gbonyuu -lenonyo yabhlogbɔo 'bhua o gbonyuu 'bu 'gbu, 'mɔna 'kadu mi -Lagoo 'anzɔ nyidi.»

Mnɔmnɔyuu gbɔv nine

¹¹ -Zezu nee 'yae: «Nyime yabhlo ka nɔkpasiyua 'so.

¹² Bɔsubhayu nee o dide -yla: «Dide, -na 'bi -in 'ka yaa -aɔn -yo ti ni, -in dlili we, 'in -in 'ka na -nu wla.» 'In wa dide yia wee 'bi o 'yua sobhie 'wɔladlili.

¹³ «'Yli 'so -le 'pɔa, 'in o nyimesɔyuu yia onso wee 'bi pɔba 'pa. O 'bhua we 'gwexi 'wu, 'in o yia dudu -putu -gu mni 'pɔpi. -Mo o -nyumɔnɔa wee 'gwexi, pɔnplagbɔu lenue nya.

¹⁴ Da o bhia o 'gwexi weee nyumoe, 'in ɛwɔ 'kadu yia wee dudu -gu yi. Tɔn, o 'ni lililu -kaa 'gbu, 'in ɛwɔ yia o 'bhlabhle bhli.

¹⁵ -Bha o mɔna -sɛen wee dudu -gu nyime yabhlo -gbe lubho nɔa. 'In -moo yia o -moo kpaa kwa, o 'ka -bobo ɛwɔ.

¹⁶ O 'yibha yaa gwesi -we -bobo lia, o 'ka we li. 'In nyime yabhlogbɔo 'nye we o.

17 «Toun, o dli -saa o zukpa, 'in o nɛɛ: «Na didee lubhononya ka lililu duun, wa 'nɪ mneni, wa 'ka we li. 'In, -zugba, -amɪ, na tli ɲwɔ nya -seli.

18 Didee -gbɛ na yia lubhiti, 'in in 'ka o -yla gbɛɛ: «Dide, in ka gbonyuu lɛnɔ -Lago -yla, 'in in yia -mɪ -yla we lɛnɔ.

19 In 'nɪ -slɛɛn we 'klɔ -ka, -in 'ka 'mɪ la -na 'yu. Nu, 'bhu 'mɪ 'wɔ -na lubhononyaa 'yabhlo 'bhisa.» »

20 O -sɔa 'wɔ, 'in o yia o didee -gbɛ lubhiti.

«Da o -tlɔlɔa -slɔ -budunwɛɛ -yɔ la, o dide yia o -yɔyɪ. 'In nyazɪ yia o 'wɔ yi bhabha, o -yɔ -gwagwɛ mɪa o yoo, 'in o yia o gbleli.

21 Toun, o 'yu nɛɛ o -ylaɛ: «Dide, in ka -Lago -yla gbonyuu lɛnɔ, 'in, in yia -mɪ -yla we lɛnɔ. In 'nɪ -slɛɛn we 'klɔ -ka, -in 'ka 'mɪ la -na 'yu.»

22 «'In o dide nɛɛ o zɔlubhononya -yla: «A 'pulo! A -la o 'ylinanɔ -bana yabhlo. A -pla we o 'wɔ, a fa o sɔwɔlu sɔ 'wɔ, a -pla o -sakwla bhu 'wɔ.

23 'Bhli -dɔgbɔ palia dɛ 'kpɪ, a -yɔ we yi. A 'bha we, 'fɛtɪ -wa! -A 'ka li!

24 Nu, na yu mɪa da, o ka tli, 'in o yia ganɔ, o ka mnɔ, 'in in yia o 'yɪ.» 'In wa yia 'fɛtɪ -sasɛɛ gwedɪ.

25 «We bhla, -zugba o 'yu kpasa mɪ lubho nɔda kpaa. O mɪ -zɔɔ yida, da o cɪpaa -budunwɛɛ, 'in o yia lɔɔ -yɔ -lilii wɛli 'nɔ.

26 O laa zɔlubhononyo yabhlo, 'in o yia o layɪbha: «Lee, lɛɛ -lu nɔ lɛa?»

27 Zɔlubhononyo yia we 'bɪgɔpalɪ o -ylaɛ: «Na bheli yia lɔ, we 'gbɔ, 'kpɪkabhlɪi -dɔgbɔ -a 'sialɪa, 'in -na dide yia we 'bha. -We ka gbɔ -wa, o ka 'kɔayli, 'in o yia o 'yɪ.»

28 «'In o 'yu kpasa yia 'cɛ 'pa, o nɛɛ o 'nɪa -budunwɛɛ nɪnɪ. O dide 'tlaa, 'in o yia o bhuhhoe nu, o mɪnɪ -budunwɛɛ.

29 'In 'yu yia we 'bɪgɔpalɪ o dide -ylaɛ: «-Tali, in ka -mɪ -yla lubho nɔ -zɔ duun nya. In 'nɪ -slɔ -na wɛli yabhlogbɔɔ 'nɔɲwɛ -sa. 'In -zugba, -in 'nɪ -slɔ -amɪ wliyu yabhlogbɔɔ 'nyɛ, in -yɔ na -lima 'ka 'fɛtɪ -sa.

30 -Na 'yu -o -nyumɔa -na -li 'naabɪzɪɲwɪ nya nɪ, mɔ yia lɔɔ 'gbɔ,

'in -in yia 'kpɪkabhlɪi -dɔgbɔ 'kadɔ -a 'sialɪa nɪ 'bha!»

31 «O dide nɛɛ o -ylaɛ: «Na 'yu, -mɪ -yɔ 'mɪ mɪ 'yɪ weɛɛ nya. -Lu weɛɛ in kaa, we mɪ 'ya -na -nɔ nya.

32 Nu, -na bheli -na yia da -yɔ, o ka tli, 'in o yia ganɔ. O ka mnɔ, 'in in yia o 'yɪ. We 'gbɔ, -a mneni, -a 'ka 'fɛtɪ 'kadɔ -sa 'mɔna nya.» »

16

-Luu 'yliyɔzɔnyɔ 'nyuuu gbɔɔ nine

1 -Zezu nɛɛ o 'bɪnɔnya -ylaɛ: «'Yɪ yabhlo nya, 'ɲɪmɪnɪnyɔ yabhlo ka o zɔzɔnɔɔ 'yliyɔzɔnyɔ yabhlo, 'in nyɪma yia o -yla fɛn 'tɔbhɔa mɪnɪ nu: «-Na zɔzɔnɔɔ 'yliyɔzɔnyɔ mɪ -na zɔzɔnɔ -nyumɔa.»

2 Toun, o yia o zɔzɔnɔɔ 'yliyɔzɔnyɔ la, 'in o nɛɛ o -ylaɛ: «In ka 'dɪ 'nyuu 'nɔ -na gbɛgbɛɪn. Lubho -we -in nɔa, -in -slolu 'mɪ we 'klɔ. -We ka gbɔ -wa, -in 'na 'ka -slɛɛn na zɔzɔnɔɔ 'yliyɔzɔnyɔ -zɛ.»

3 «'In o lubhononyo nɛɛ o 'dɛ dli zɔɛ: «Na -kanyɔ -ka 'mɪ kwnɛɛ -sa, sa in 'ka we nɔa? In 'nɪ late, in 'ka kpaalubho nɔ. 'In, in 'ka -kɔn, zɔ -mɔɔ bhalɪa 'mɪ.

4 Aa! Da na -kanyɔ -ka 'mɪ kwnɛɛ -sa, -we in 'kaa lɛnɔ, 'in nyɪma tɔlɔa 'ka 'mɪ 'bɪ 'nyɛ, in -yi we!»

5 «'In -wa o -kanyɔɔ kpagbɔ mɪa 'wlu, o yia wa la -bhlo -bhlo. O yia tɪanɔ la, 'in o nɛɛ -mɔɔ -ylaɛ: «Na -kanyɔɔ kpagbɔ zuma mɪ -mɪ 'wlua?»

6 «-Mɔɔ yia we 'bɪgɔpalɪ o -ylaɛ: «'Kpɪ -balɪi glɔ gbu mɪa 'mɪ 'wlu.»

«'In o nɛɛ -mɔɔ -ylaɛ: «-Na 'sɛbhɛ nɪ, -in -dɪ la slɔ, -in cɛli glɔ 'sɔ 'ya kugbua.»

7 «-Mɔɔ 'bɪgɔ, 'in o lubhononyo yia 'yabhlo layɪbhaɛ: «'In -mɪ, kpagbɔ zuma -in ka 'wlua?»

«'In -mɔɔ yia we 'bɪgɔpalɪ o -ylaɛ: «'Mnɔ bii glɔ gbu.»

«O nɛɛ o -ylaɛ: «-Na 'sɛbhɛ nɪ, -in cɛli glɔ -mnɔa.»

8 «Nu, -luu 'yliyɔzɔnyɔ 'nyuuu -kanyɔ yia o 'ɲɪ kwalɪ o nacɪkakɛ 'gbɔ.» 'In -Zezu yia we 'wlubha, gbagbɛ nyaɛ: «Nu, dɔdɔ nɪ -gɔ -nyɪma ka naci 'nyuu wa 'dɛkpɔa nyidɪ, we 'ka zli 'klɔ -nyɪma -zi.»

31 «In Ablaamu nɛɛ ɔ -ylae: «-We Moizu titee 'sebhɛ -yɔ -Lagɔgbuu -falipanyaa 'sebhɛ gbaa, wa 'nɪ we 'nɔŋwe zɔ, nyɪmɛɛ 'dɛ yi 'wɔsɔ tɪtɪlɪnya glaa, ɔ yi wa wɛli kwaoo, wa 'na 'ka ɔ wɛli 'wɔŋwnu.» »

17

Gbonyuu -yɔ nyɪmɛɛ -yɔgbu 'wɔtɪtɪe (Mt 18.6-7, 21-22; Mk 9.42)

1 -Zezu nɛɛ ɔ 'bɪnɔnya -ylae: «Gbɔ -we 'kaa nyɪma gbonyuu lɔkwa, we mɪ la 'kɔmɔɔ. Nyɪmɛɛ ɔ ka -gbɛ wee gbonyuu -ka 'bhɔ, gbonyuu mɪ ɔ -nɔ nya.

2 'In wa -ka ɔ tɔkpa 'kadɔ -blɪ -yɔ gbɔanɪ, wa -ka ɔ gumunyu lɔ viteli, we nanɪ 'yli ɔ -nɔ nya. ɔ yi 'ylaasɪ -manɪ 'yabhlo gbonyuu lɔkwa.

3 A zɔ amɪaa 'dɛ 'yɪɔ!

«-Na bheli -ka gbonyuu lɛnɔ, -in palɪ we ɔ -yla la. ɔ -ka we yibheli, -in tɪ ɔ -yɔgbu 'wɔ.

4 -Na bheli -ka -mɪ -yla gbonyuu lɛnɔ -zakpa gbesɔ 'ylɪ -bhlo nɔkplɛ, 'in ɔ -ka -na -gbɛ yi, ɔ -ka we yibheli, wee 'ylɪ -bhloo 'dɛ nya -zakpa gbesɔ, -in tɪ ɔ -yɔgbu 'wɔ.»

-In 'ylimanɪ -amɪaa dlɪzɔzɔe -gɔwɔla

5 'Ylɪ yabhloo zɪ, -Zezuu tietienya nɛɛ ɔ -ylae: «Nyɪmaa -Kanyɔ, -in 'ylimanɪ -amɪaa dlɪzɔzɔe -gɔwɔla.»

6 'In Nyɪmaa -Kanyɔ yia we 'bɪgɔpalɛ: «Amɪaa dlɪzɔzɔe -ka -mɪ 'kienyi mutadɪ 'ya 'bhisa, a mneni a 'ka su -mɪnɪ -yla gba: «-In 'tɪlɪ, -in 'ka -na 'dɛ faa mɪnɪ gumunyu lɔ», 'in we zɔa aɪn 'nɔŋwe.

Lubhonɔnyɔ nɔnɔ -lubho

7 «Sa 'bhisa: aɪn glaa, nyɪmɛɛ yabhlo ka lubhonɔnyɔ yabhlo, kpaapanyɔ nya, 'nɔɔluu 'yɪɔzɔnyɔ nya. Da -mɔɔ -ka kpaa 'bhɔ, ɔ -ka -mɔɔ -yɔyɪ, ɔ yi -mɔɔ -yla gba: «-In yi slɔɪ, -in 'ka lɪi?»

8 -Innya, nɪ, gbaa ɔ yia ɔ -ylae: «-In pi na lililɪ, -in 'bhiti -na -bana. -In wɪa na lililɪ, in -ka lilie bhɪa 'bhie, -in 'ka -na -nɔ lɪ.»

9 ɔ 'nɪ mneni ɔ 'ka ɔ lubhonɔnyɔ fuo 'pa, -we ɔ gbaa -mɔɔ -yla, -we -mɔɔ nɔa lɛɛ 'gbɔ, we 'nɪ mɔɔ?

10 'Sa we mɪ 'yaa amɪaa -nɔ nya: -we weee -Lagɔ gbaa a nɔ lɛ, a -ka we lɛnɔ, a gbaɛ: «Lubhonɔnyɔ -kpɔa -amɪa -mɪa, -we -Lagɔ gbaa -a nɔ lɛ, 'mɔ -a nɔa lɛ.» »

*-Zezu jipea *sɔlibhanya kugbua*

11 Da -Zezu mɪa -Zeluzalɛmɔ mnɪda, 'in ɔ yia Samalii -yɔ Galileee 'wɔgbelida 'plɪɪ.

12 Da ɔ plaa 'gbe yabhlo nɔkplɛ, 'in *sɔlibhanya kugbua yia ɔ yoo yi.

13 Wa -tɪlɔ ɔ -yɔla, 'in wa yia 'wɔkpɪkpɪ bhɪ: «-Zezu, -Slolunyo, -in 'yɪɪ -aɪn nyazɪ!»

14 -Zezu 'yɪa wa -yɔ, 'in ɔ nɛɛ wa -ylae: «A mɪnɪ amɪaa 'dɛ -Lagɔbɔbɔnya 'klɔslolua.»

Da wa mɪa mnɪda, 'in wa yia 'pɔ.

15 Wa glaa, 'yabhlo yibhelia we 'jɪ nɪ, ɔ ka 'pɔ, 'in ɔ yia lɔbhiti, -zugba ɔ mɪnɪnɪ -Lagɔɔ 'ŋnɪ, 'wɔkpɪkpɪ nya.

16 ɔ bhɪa -Zezuu bhɔ -yɔ, ɔ yia ɔ 'wɪlɔ zɔfa, 'in ɔ yia ɔ fuo 'pa. ɔɔ nyɪmɛɛ mɪa, *Samalii -nyɪmɛɛ -wa.

17 Tɔɔn, -Zezu nɛɛ: «'Lee, nyɪma kugbua 'nɪ 'pɔɔ, wa gbomnɔa pɪnɪ 'na?»

18 Mɔ we 'nɪ 'lakpayu -mɔnɪ 'wɔbhɔ, nyɪmɛɛ yabhlogbɔɔ 'nɪ 'wlukɔɔn lapɔpalɪ, ɔ 'ka -Lagɔ fuo 'paa yɪi?»

19 'Bhie, -Zezu nɛɛ ɔ -ylae: «-In -sɔ 'wɔ, -in mɪnɪ. -Na dlɪzɔzɔe ka -mɪ pue.»

-Lagɔɔ nyɪmaa 'wlulapɪɪe mɪ aɪn nyɪɪɪ

(Mt 24.23-28,37-41)

20 Falizɪnyɪma yia -Zezu layɪbha 'lee: «Lɛbhɪa -Lagɔɔ nyɪmaa 'wlulapɪɪbhɪa 'ka nɪnɪa?» 'In -Zezu yia we 'bɪgɔpalɪ wa -ylae: «-Lagɔɔ nyɪmaa 'wlulapɪɪe mɪa, wa'a 'yɪ we -yɔ 'ylɪ nya.

21 Wa 'na 'ka gba nɪ, «A -talɪ, -Lagɔɔ nyɪmaa 'wlulapɪɪe mɪ -selɪ!» 'in «We mɪ mɔ!» A yibheli we 'jɪ nɪ, *-Lagɔɔ nyɪmaa 'wlulapɪɪe mɪ aɪn nyɪɪɪ.»

'Ylɪ -we nya Nyɪmɛɛ 'Yu 'kaa yi

22 'Bhie, -Zezu nɛɛ ɔ 'bɪnɔnya -ylae: «Bhɪa yabhlo yia nɪnɪa, 'in a 'ka gba, a 'ka *Nyɪmɛɛ 'Yu 'yɪ, 'ylɪ -bhlogbɔɔ nya, 'in a 'na 'ka ɔ 'yɪ.

23 Nyɪma -ka gba: «ɔ mɪ -selɪ», 'in wa -ka gba, «ɔ mɪ mɔ», a 'na dɪɪ we dɪɪ 'wɔ

-ni, 'in a 'na mnini -mo -gwagwie nya -ni.

²⁴ Sa 'nyu -ka 'yika 'pa, we -nyumali bhva yali gwedilida, 'in we mnia we bhialida, zli Nyimεε 'Yu yia yia, 'sa o yia -mia.

²⁵ We mi nu, o sia -slo bhabha, 'in desleεn -nyima 'ka o slo lapali.

²⁶ «-We 'plia *Noweee bhla, Nyimεε Yuu yiyizli, mu -bhloo de yia lenva.

²⁷ Noweee bhla, nyima mi lida, wa mi 'mada, wa mi kukwalida, wa mi wa 'ηwniyua yli zoda, 'in Noweee batoo 'wu -gbla yli yia nyni. Nowee -gblaa batoo 'wu, toun, zezeguda lua, 'in 'nyu yia nyima lasa.

²⁸ «*Lotu bhla 'sa -bhlokpade we nua: nyima mi lida, wa mi 'mada, -zugba, wa zo lu, 'in wa pa -vale, wa pa kpaa, 'in wa subha -budu.

²⁹ 'In 'yli -we nya Lotu 'bhva *Sodomu, wee 'yli nya -Lago kwlilia -kosu -yo -bhuhui slo, 'in we yia wa lasa.

³⁰ «'Yli -we nya Nyimεε 'Yu yia 'bh-lewlu, 'sa -bhlokpade we yia nua.

³¹ «Wee 'yli nya, o -ka nyapada -mi 'pipee, o 'na mnini o 'gba 'wubhua -budu zo -ni. 'Sa -bhlokpade, o -ka kpaa -mi, -mo 'na bhitili lu -zo -ni.

³² A 'pa Lotu 'ηwno dli -gu.

³³ Nyime o -ka o 'yliyogagie 'wogu, 'wu o yia we baa. 'In o -ka o 'yliyogagie 'wubo, kwεε we yia o -tua.

³⁴ 'In nεε ain -yla gbuzonu saε: wee 'yli -mini sabo, nyima 'so -ka lapida -mi, 'yabhlo wa yia 'wubhua, 'in wa 'ka -bha -gudu ti.

³⁵ 'Nwni 'so -ka -lu bhuda -mi, 'yabhlo wa yia 'wubhua, 'in wa 'ka -bha o -libheyi ti. [

³⁶ Nyima 'so -ka kpaa -bhlo 'wu -mi, 'yabhlo wa yia 'wubhua, wa 'ka -bha o -libheyi ti.]»

³⁷ 'In -Zezuu 'binanya yia o layibha 'lee: «Nyimaa -Kanyo, da gbu -mini 'ka lenva?»

'In -Zezu yia we 'bigupale: «Da 'kwie -ka -mi, -bha -ηwaaa -zlo mia.»

¹ -Mu 'bigu, -Zezu yia wa gbu nine 'pali, o 'ka we wa 'kloslolu nu, -Lago wa 'kaa bhuhoea -tu 'komu, 'kua 'na wla wa 'ylila -ni.

² «Gbubhuny yabhlo mia 'gbe yabhlo 'wu, o o so -Lago, 'in o o zu nyime yabhlogbo 'nuywe.

³ Wee 'gbe -bhloo 'de 'wu, -dugbanwano yabhlo mi -bha 'ya. 'Komu o mnia o gbubhuny o -gbe, 'in o gbaa o -ylaε: «In 'bhu in -yo na tonyo 'so nyidi gbu 'wu.»

⁴ «'Yli weee nya, o gbubhuny o ηwnu we -yo. 'Bhie, 'yli yabhlo nya, 'in o yia 'wlukun lapali, o nεε o 'dεε dli zoε: «In so -Lago, 'in in zu nyime yabhlogbo 'nuywe, gbuzonu -wa.

⁵ Nu, -dugbanwano -moni mi 'mi sialida duun 'gbu, o gbu na yia 'wubhua. We 'ni -muu, 'in o yia 'mi sialia 'yli weee nya.» »

⁶ 'Bhie, Nyimaa -Kanyo yia we -gudε: «-We o gbubhuny 'nyuu gbaa, a pulu we yukwli!

⁷ 'In -Lago naa, -mo -bhasanya -ka o gbegein 'wukpida -mi zokpe -yo jibheza, -mo 'na 'ka wa -yogbu 'wubhu tikli? 'Lee, we 'bi o yia 'wugwelia yi?

⁸ 'In nεε ain -ylaε: -innya, wa gbu o yia 'wubhua slui. 'In da Nyimεε 'Yu -ka yi, o yi dizonya dudu -gu yli?»

Faliznyime -yo nison -gwezisanyo gbu nine

⁹ Nyima -wa yia wa 'de tikli -Lago 'yliya 'wu, 'in wa tilia nyima talva 'ylila, ma -yla -Zezu 'paa gbu nine -mini:

¹⁰ «Nyima so mnia -Lagobudu 'kado zo -Lago bhuhoea. 'Yabhlo -wa Faliznyime, 'in -budo -wa nison -gwezisanyo.

¹¹ «In Faliznyime -moni yia -Lago bhuhoe o 'dεε dli zoε: «Oo -Lago, nyima -talva -wa 'wienya, talva 'ni -mi tikli, 'in talva -yo 'ηwni -putu dia -budu 'wu. -Ami 'ni -maa 'bhisa -mi, 'in 'debhie, in 'ni nison -gwezisanyo -moni 'bhisa mi 'gbu, na paa -mi fuo.

¹² Lokawlu -bhlo 'wu na pla 'sun 'yli 'so, 'in -lu weee na yia, 'in na nyεa -mi we kugbua -gu -bhlonu.»

18

Gbubhuny 'nyuu -yo -dugbanwano

13 «Nison -gwezisanyo -moo vlaa gwe, o 'ni 'yibha o 'ka yali yla, o kpaal 'wlu la, 'in o nne: <'Oo -Lago, -in 'yili -amigbonyuu -lenonyo nyazi.> »

14 'In -Zezu yia we -gudi: «In nne ain -yla: o nyime -moni, da o mia o -budunwee mnida, o -yo -Lago ka weli -bhlo, we 'ka Falizinyime -zi, -Lago ka o -yogbu 'wotu 'gbu. Nu, nyime o yilimania o 'de, zo -Lago yia o belia, 'in nyime o belia o 'de zo, 'yilimania -Lago yia o.»

*-Zezu nyinaa 'yilaasi 'nyu la
(Mt 19.13-15; Mk 10.13-16)*

15 'Yi yabhlo nya, nyima yia -Zezu 'yuyolua -la, o 'ka wa 'nyulanwana, wa kwe -gu lapalie nya. -Zezuu 'binonya 'yia we -yo, 'in wa yia waa nyuma vuue bhli wa 'wluo kpilie nya.

16 'In -Zezu yia waa 'yuyolua o 'de -yobeli, 'in o nne: «A 'tide 'yua 'yi, wa 'ka na -gbe yi, a 'na -kulu wa 'yoo -ni. Nu, nyima mia sa 'yilaasi ni 'bhisa, -Lago nyimaa 'wlulapilie mi -maa -nu nya.

17 In nne ain -yla gbuzonu sae: o 'ni -Lago nyimaa 'wlulapiligbu -yogwuu 'yislokpilie 'bhisa, o 'na 'ka -Lago -gbe pla.»

*'Nyimni nyimesloyu
(Mt 19.16-30; Mk 10.17-31)*

18 'Yi yabhlo nya, Zuifuu 'yugalinyo yabhlo 'yibhaa -Zezu lae: «Na -sloonyo -zonu, lee -lu in 'ka lenu, 'bhie, 'yliyogagie -we 'nia bhloluda -ka, 'in in 'ka we 'yia?»

19 -Zezu yia we 'bigupali o -yla: «Lee -lu ka 'gbu -na la 'mi nyime -zonua? We 'ni -Lago 'debhlogbo 'wubhu, nyime -zonu 'ni -mi.

20 -In -yi -Lago *titenya: «-In -yo 'nyono -putu 'na -dili -budu 'wu -ni*, -in 'na 'bhali nyime -ni, -in 'na ylili 'wie -ni, -in 'na zulu nyime yo -yo -ni, -in zu -bha -na dide -yo -na 'nyaa.»

21 Oo nyime nne: «Na -kanyo, in mi nyimeslo nya, 'in in yia tite -mini 'nonyezozoe bhli.»

22 -Zezu 'nua gbu -mini, 'in o nne o -yla: «-Lu -we -in 'kaa lenu, we -tu

'wu -bhlo: -in 'pa -na zozonu weee pelu, 'in -in 'ka we 'gwezi bobabhanya 'wuladlili. 'In -in 'ka 'nyimnie 'yi -Lago -gbe. -In -ka we lenue bhia, -in yi 'mi 'bi.»

23 Nu, o nyime 'nua weli -mini, o mi 'nyimninyo 'kadu nyaa 'gbu, 'in we yia o dili sumani.

24 -Zezu 'yia we -yo nu, o nyime dili ka sumani, 'in o nne: «'Nyimninyo 'ka -Lago nyimaa 'wlulapiligbe 'wu pla, -yo we -kalia!

25 'Nyimninyo 'ka -Lago nyimaa 'wlulapiligbe 'wu pla, we -kali -yo we -zi *-nyime seeni 'bhoka 'wupilie.»

26 Nyima -wa mia -Zezu yukwli puluda, wa nne o -yla: «Aya! We -ka 'sa -mi, nyoo -momo 'ka gbu 'wubhua?»

27 -Zezu yia we 'bigupalie: «-We ka lenue nyima 'nia mneni, -Lago mneni we lenue.»

28 Toun, Piele nne -Zezu -yla: «-In -tali, -a ka -amiaa -lu weee -bha ti, 'in -a yia -mi 'bi yi.»

29 -Zezu nne wa -yla: «In nne ain -yla gbuzonu sae: *-Lago nyimaa 'wlulapilie 'gbu, nyoo nyoo -ka o -budu klaa, o 'nyono klaa, o bhelia klaa, o didea -yo o 'yua -bha ti,

30 -lu -duun o yia 'yia bhla -mini nya, we 'ka -bha 'wuzi. 'In -moo 'bigu, bhla -we yia yia, 'in o yia 'yliyogagie -we 'nia bhloluda -ka.»

*-Zezuu -zakpa tanu gbaa o tlilie -yo
o 'wuso gbu*

(Mt 20.17-19; Mk 10.32-34)

31 -Zezu -yo o 'binonya kugbua le 'so mi mnida, 'in o nne wa -yla: «A -tali, -Zeluzalem -a mnia da. Gbu -we -Lagobu -falipanya celia Nyime 'Yuu daa, -mo we yia lenua.

32-33 Nu, nyima -wa 'nia -Lago -yi, -maa -yla wa yia o wlaa. 'In -maa 'ka o gla pali, -maa 'ka o veli, 'in -maa 'ka o -dle -gu slu. Selia wa yia o, 'in wa 'ka o 'bha, we 'yili taa zli, 'in o 'ka 'wuso tlilinya glaa.»

34 Nu, weli -we -Zezu gbaa, we 'ji mi zidedaa 'gbu, o 'binonya 'ni we 'wulanu.

* 18:20 Glekaweli 'wu, we ji -wa nu: -wa kokwalia, wa -yo nyima -putu 'na -dili -budu 'wu -ni.

-Zezu jipea 'lɔlɔnyɔ yabhlo Zelikoo gbe nɔkpɛ

(Mt 20.29-34; Mk 10.46-52)

³⁵ -Zezu 'ka Zelikoo kwesi bea yi, 'lɔlɔnyɔ -dɪ yoo ŋwe -yɔ la, -zugba ɔ zla.

³⁶ Ɔɔ 'lɔlɔnyɔ 'nɔa 'plɪplɪnyaa wɛli, 'in ɔ yia layɪbha, lɛɛ nɔ lɛa?

³⁷ 'In -maa nɛɛ ɔ -yla: «Nazaletɪyu -Zezu mɪa 'plɪda.»

³⁸ Tɔn, ɔ yia 'wɔkpɪ: «*-Davidu 'Yu -Zezuoɔ, -in 'yɪli 'mɪ nyazɪɔɔ!»

³⁹ Nyɪma -wa mɪa -Zezu 'yu nɔda, 'in -maa yia ɔ 'wluo 'kpɪli, wa nɛɛ ɔ -yla: «'Mu ŋwe!» 'In ɔ yi 'yaa 'wɔkpɪ 'tɪtɛɛ: «-Davidu 'Yuoɔ, -in 'yɪli 'mɪ nyazɪɔɔ!»

⁴⁰ -Zezu 'yɪlgbea, 'in ɔ nɛɛ nyɪma -yla, wa -yɔ ɔ 'sɔ yi. Da 'lɔlɔnyɔ bea ɔ kwesi, 'in -Zezu yia ɔ layɪbha:

⁴¹ «Lɛɛ -lu -in 'yɪbha in nɔ lɛ -mɪ -ylaa?»

-Mɔɔ yia we 'bɪgɔpalɛ: «Na -Kanyɔ, -in -blo na 'yɪli, in 'ka layɪ lɔ.»

⁴² -Zezu nɛɛ ɔ -ylɛɛ: «-Na 'yɪli -bloɛ, -na dɪzɔzɔve ka -mɪ pue.»

⁴³ -Bha -bhlokpade, ɔ bhlia layɪyɛ, 'in ɔ yia -Zezu 'bɪ mɪ, -Lagɔɔ 'ŋnɪ mnɪnɛ nya. Nyɪmaa -zlo 'yɪa we -yɔ, 'in -maa yi 'yaa -Lagɔɔ 'ŋnɪ mnɪnɛ bhlɪ.

19

-Zezu -yɔ -Zasee

¹ 'Yɪ yabhlo nya, -Zezu plaa Zelikoo, ɔ mɪ wee 'gbe 'wɔdɪda,

² 'ŋnɪmnɪnyɔ yabhlo mɪa -bha, *nisun -gwezisanyaa -kanyɔ nya, 'mɔ wa laa -Zasee.

³ Ɔ mɪ 'klɪ 'yɪda, -de nyɔɔ -wa -Zezuu, ɔ 'ka ɔ -yɔyɪ 'gbɔ. Ɔ mɪ nyɪmɛ kibhe nya, nyɪmaa -zloo 'gbɔ, ɔ 'nɪ mnɛni ɔ 'ka ɔ -yɔyɪ.

⁴ 'Yoo -we -Zezu mɪa kwada, -Zasee tɪa -gwagwɛ la, su wa laa sikomɔɔ -we 'yɪlgbea wee 'yoo ŋwe -yɔ, 'in ɔ yia we -gbɪa. -Zezu yia -bha 'plɪa, ɔ 'ka ɔ 'yɪ 'gbɔ.

⁵ -Zezu nynia wee su zɔ, ɔ ylɛa yalɪ, 'in ɔ nɛɛ -Zasee -ylɛɛ: «-In 'sɪbhɪli la sɪlɪ, -na -gbɛ in 'kaa -zɛɛn -gɔ.»

⁶ -Zasee 'sɪbhɪli la -gwagwɛ nya, 'in ɔ -yɔ -Zezu 'sɔ yia ɔ -budunɔwɛ mɪ 'mɔna nya.

⁷ -Wa weee 'yɪa -bha, 'in -maa yia -Zezu zɔ ŋwunɔwenie bhlɪ, wa nɛɛ: «Ɔɔ nyɪmɛ ka gbɔnyuuu kwɛ -kanyɔɔ -gbɛ -gɔa mɪ.»

⁸ 'In -Zasee yia Nyɪmaa -Kanyɔ 'yɪ be, 'in ɔ nɛɛ ɔ -ylɛɛ: «Na -Kanyɔ, in 'yɪbha in 'ka bobabhanya na zɔzɔnɔ kibhe 'nyɛ. 'In nyɔɔ in -ka 'gwezi duun kwɛɛ -sa, in 'ka -mɔɔ we -zakpa -mnɔa 'nyɛ.»

⁹ 'In -Zezu nɛɛ ɔ -ylɛɛ: «'Pɔpɔe ka -zɛɛn -budu -mɪnɪ zɔ pla. -We ka gbɔ -wa, -mɪ mɪ 'yɪa Abɪlaamɔ zɔayɪlɪnyɪmɛ nya.

¹⁰ Nɪ, nyɪma -wa mnɔa, 'ma Nyɪmɛɛ 'Yɪ yia 'yɪlɪlɪnɔnɔa, 'in ɔ 'ka wa gbɔ 'wɔsa.»

Zɔlubhonɔnya taa gbɔv nine

(Mt 25.14-30)

¹¹ Da nyɪma mɪa -Zezuu wɛli yukwli pɔlɔda, 'in ɔ yi 'yaa wa -yla gbɔv nine yabhlo 'pa. -We ka gbɔ -wa, da ɔ cɪpaa -Zeluzalɛmɔ -yɔ, 'in wa yia we 'wlukɔn lapɔpali nɪ, dɛslɛɛn -Lagɔ slɔlua ɔ nyɪmaa 'wlulapɪɪɛ.

¹² Ɔ nɛɛ wa -ylɛɛ: «'Ŋnɪmnɪnyaa zɔayɪlɪnyɪmɛ yabhlo mnɪa dɔdɔ -putu -gɔ, wa 'ka ɔ nyɪmaa 'wlulapɪɪnyɔ -zɛli, 'in ɔ 'ka lɔyi.

¹³ Da ɔ 'kaa mɪ, 'in ɔ yia ɔ zɔlubhonɔnya glɛa nyɪma kugbua la. 'In ɔ yia wa -can gbɔa -bhlo -bhlo 'wɔladlɪli. Ɔ nɛɛ wa -ylɛɛ: «A 'pali we -valɛ, 'in na lɔyɪbhla 'ka 'sa nyɪnɪ.»

¹⁴ «'In ɔ dɔdɔ -gɔ nyɪma mɪ ɔ 'wɔnyɛdaa 'gbɔ, wa yia nyɪma ɔ 'bɪ tie, 'in wa nɛɛ: «-A 'nɪ 'yɪbha nyɪmɛ -mɔnɪ pɪli -aɪn 'wlu la.»

¹⁵ «Wa -zɛli ɔ nyɪmaa 'wlulapɪɪnyɔ, 'in ɔ yia ɔ dɔdɔ -gɔ lɔyi. Tɔn, ɔ zɔlubhonɔnya ɔ 'nyɛa zɪmɛ 'gwezi yoo, 'in ɔ yia wa la. 'In -we wa 'yɪa, ɔ 'ka we ŋwɛɛ yɪbheli.

¹⁶ «Ɔ zɔlubhonɔnyaa tɪanɔ yia, 'in ɔ nɛɛ: «Na -Kanyɔ, 'gwezi -we -in 'nyɛa 'mɪ yoo, we -zakpa kugbua ka we -gɔbho.»

¹⁷ «Nyɪmaa 'wlulapɪɪnyɔ nɛɛ ɔ -ylɛɛ: «We nanɪ 'yɪli, zɔlubhonɔnyɔ -zɔnɔ -in -mɪa. -In ka -lu -sɛɛɛ lɛnɔe 'yɪlɔzɔv 'gbɔ, 'gbe kugbua na yia -mɪ yoo 'nyɛa, -in 'ka we 'wlulapɪɪ.»

18 «Ɔ zolubhononyaa 'sɔnɔ yia, 'in -mɔɔ nɛɛ: «Na -kanyɔ, 'gwɛzi -we -in 'nyɛa 'mɪ yoo, we -zakpa gbu ka we -gubho.»

19 «Nyɪmaa 'wlulapɪlɪnyɔ nɛɛ ɔ -ylɛɛ: «-Mɪ -mɔnɪ, 'gbe gbu na yia -mɪ yoo 'nyɛa, -in 'ka we 'wlulapɪlɪ.»

20 «Ɔ zolubhononyaa tanɔ yia, 'in -mɔɔ nɛɛ: «Na -kanyɔ, -na 'gwɛzi in zizea 'naa pɪ 'wɔ mɔ nɪ.

21 In mɪ -mɪ sɔdaa 'gbɔ, in yi 'saa nɔ. Nɪ, -in mɪ dlɛlɔnyɔ nya. -Lu -we -in 'nɪ ladi, 'mɔ -na bhua 'wɔ. 'In da -in 'nɪ 'mnɔ 'pa, -bha -na dia 'mnɔ.»

22 «Nyɪmaa 'wlulapɪlɪnyɔ nɛɛ ɔ -ylɛɛ: «Zolubhononyɔ 'nyuu -in -mɪa. -Na 'dɛɛ ŋwɛɛ wɛlɪ -gɔ, na yia -na -yɔgbɔ 'wɔbhua. -In yi we 'ji nɪ, dlɛlɔnyɔ in -mɪa, 'in -lu -we in 'nɪ ladi, 'mɔ na bhua 'wɔ, 'mnɔ -we in 'nɪ 'pa, 'mɔ na dia.

23 Lɛɛ ka 'gbɔ -in 'nɪ na 'gwɛzi bankɪ 'wɔ kwa, we 'ka -gubhoa? 'In in -ka lɔyi, in 'ka -mɔ we -saa?»

24 «-Mɔɔ 'bɪgɔ, nyɪma -wa mɪa -bha, ɔ nɛɛ wa -ylɛɛ: «A -sa 'gwɛzi ɔ kwɛɛ, ɔ 'yia we -zakpa kugbua a 'nyɛ we -mɔɔ yoo.»

25 «Wa nɛɛ ɔ -ylɛɛ: «-Amɪaa -kanyɔ, -mɔɔ ka 'cɪn we kugbua kwɛɛ!»

26 «'In ɔ yia we 'bɪgɔpalɪ wa -ylɛɛ: «In nɛɛ, -wa weee kaa -lu duun, wa -nɔ wa yia -gɔpalɪa. 'In nyɪmɛ ɔ 'nɪa -lu duun -ka, we -sɛɛɛ dɛ mɪa ɔ kwɛɛ, kwɛɛ wa yia we ɔ -saa.

27 -Slɛɛn, na tɔnyɪma 'nɪa 'yɪbha in pɪlɪ wa 'wlu la, a -yɔ wa yi -seli, 'in a -dɪ wa -blu na 'yɪbadɪ.» »

-Zezu nynia -Zeluzalɛmɔ

(Mt 21.1-11; Mk 11.1-11; Zn 12.12-19)

28 -Zezu bhɪa sa gbagbɛ, -mɔɔ 'bɪgɔ, ɔ yia nyɪmaa -zlo 'yugalɪ, 'in ɔ yia -Zeluzalɛmɔ mɪ.

29 Da ɔ mɪa Bɛtɪfazee -yɔ Bɛ-tani kwesi bɛda, -gɔgɔ wa laa *Olivɔsunyaa -gɔgɔ kwesi, 'in ɔ yia ɔ 'bɪnɔnya 'sɔ tie ɔ 'dɛ 'yu.

30 Ɔ nɛɛ wa -ylɛɛ: «'Gbe -we mɪa -mɛmɛ -aɪn 'yu, da a -ka -mɔ nyɪnɪ nɪ, -sokofalɪ -dɔgbɔ a yia lubhu -jida ylia, nyɪmɛ yabhhlogbɔɔ 'nɪ -slɔ we -gɔ ladi, a -sa we lubhu, a -yɔ we yi -seli.

31 We -ka nyɪmɛ yabhlo ka aɪn layɪbhaɛ: «Lɛɛ -lu ka 'gbɔ a sa we lubhua?» A gba ɔ -ylɛɛ: «-Amɪaa -Kanyɔ 'yɪbha we.» »

32 Waa tietienya mɪa, saa 'dɛ -Zezu gbaa we wa -yla, 'in wa yi 'saa we yli.

33 Wa mɪ wee -sokofalɪ -dɔgbɔ lubhu -sada, 'in we -cɪaɪ yia wa layɪbhaɛ: «Lɛɛ -lu ka 'gbɔ a sa we lubhua?»

34 'In wa yia we 'bɪgɔpalɪɛ: «-Amɪaa -Kanyɔ 'yɪbha we.»

35 'Bhie, wa -yɔ wee -sokofalɪ yia -Zezuu -gbɛ yi. 'In wa yia we wa 'naanya -gɔ lapalɪ. 'In wa yia -Zezu we -gɔ -gblalɪ.

36 Da -Zezu mɪa mɪnɪda, -zugba nyɪma -yɔ 'naa -slɔslɔɛ mɪ 'yloogblo ɔ 'yu.

37 Ɔ 'plɪa Olivɔsunyaa -gɔgɔ yoo 'wɔ, ɔ 'ka -Zeluzalɛmɔ cɪpaa yi, 'mɔna yea ɔ 'bɪnɔnyaa -zlo, 'in wa yia -Lagɔɔ 'ŋnɪmɪnɪɛ bhli, wɛlɪ 'tɪtɛ nya, ninee 'ŋnɪpalɪgbɔ weee ka da wa 'yɪaa 'gbɔ.

38 'In wa nɛɛ: «Nyɪmaa 'wlulapɪlɪnyɔ mɪa yida Jeji-tapɛɛ 'ŋnɪ nya, -Lagɔ ŋwana ɔ 'nyu la.

'Wɔtɔtɔɛ -dlɔɔ -mɪ yalɪ, 'in -Lagɔɔ 'ŋnɪ 'ylimanɪ!»

39 Falizɪnyɪma -tɔlɔa mɪa nyɪmaa -zlo glaa, wa nɛɛ -Zezu -ylɛɛ: «-Slɔlɔnyɔ, -in gba -na 'bɪnɔnya -yla wa 'mu ŋwɛ.»

40 -Zezu yia we 'bɪgɔpalɪɛ: «In nɛɛ aɪn -ylɛɛ, wa -ka ŋwɛ 'mu, 'in tɔkpanya kpɪa 'wɔ!»

-Zezu wia -Zeluzalɛmɔ 'gbɔ

41 -Zezu nynia -Zeluzalɛmɔ kwesi, ɔ -talɪa wee 'gbe -gɔ, 'in ɔ yia we 'gbɔ wi.

42 Ɔ nɛɛ: «Cɪn, -Zeluzalɛmɔ, -we 'kaa -mɪ 'wɔtɔtɔɛ -dlɔɔ 'nyɛ, -in -ka yaa -zɛɛn yli nya we yibheli, we nanɪ 'yli. Nɪ, -slɛɛn we mɪ zizeda -mɪ kwɛɛɛ 'gbɔ, -in 'nɪ mneni -in 'ka we 'yi.

43 -We ka gɔ -wa, bhlanya yia nyɪa -na -nɔ nya, 'in -na tɔnyɪma 'ka -mɪ 'suo bibeli. 'In wa 'ka -mɪ 'wɔkla sɔ weee lɔ.

44 Nɪ, la wa yia -in -yɔ -na nyɪma 'sɔ -saa. -Na -budunya wa yia wlaa, we tɔkpa 'na 'ka -gɔ ladɪdlɪda -tɔ. -We ka gɔ -wa, bhla -we nya -Lagɔ 'yɪa -mɪ

nyazi, 'in o yia -mi 'wosaa yi, -in 'ni we yibheli.»

-Zezu vua -valepanya -Lagobudu 'kadu ηweε

(Mt 21.12-17; Mk 11.15-19; Zn 2.13-22)

⁴⁵ -Zezu mnia -Lagobudu 'kadu ηweε, 'in o yia -valepanyaa vuvue bhli.

⁴⁶ O neε wa -ylaε: «We mi celida -Lagosebhe 'wue:

«Na -budu mia, -Lago -bhubhoe -budu -wa.»

'In 'mu amia nua 'wienyaa zizeda 'wu.»

⁴⁷ 'Komuu, -Zezu slolua nyima -Lagobudu 'kadu zo, -zugba, *-Lagobubonyaa -cian klaa, -Lago titee gwesanya -yo Zuifuu 'yugalinya yia 'kli, wa 'ka o 'bha.

⁴⁸ 'In sa wa 'kaa nu, wa 'ka o 'bha, 'sa 'ni -mi. -We ka gbv -wa, nyuma duun ka o ηweε weli -zonuu yukwli puloe -manu.

20

Da -Zezuu gbulenu se 'bhvba?

(Mt 21.23-27; Mk 11.27-33)

¹ 'Yli yabhlo nya, -Zezu mi nyima gbv -sloluda -Lagobudu 'kadu zo, -zugba o gba wa -yla -Lagobv. 'In -Lagobubonyaa -cian klaa, -Lago titee gwesanya -yo Zuifuu nyima kpasu yia o -gbε yi.

² 'In wa yia o layibhaε: «Se -mumu nya -na nu gbunya -mini lea, -in gba we -ain -yla. 'In nyoo 'nye -mi we lenu sea?»

³ -Zezu yia we 'bigupalu wa -ylaε: «Gbv go -bhlo na yi 'yaa amia layibhaa.

⁴ Nyoo tie *Zaan o batizee nyuma, -Lago -wa yaayu, nyuma -wa yi? A gba 'mi -yla we.»

⁵ 'In wa yia we -gv kpele bhli wa 'dekpu nyidi, 'in wa neε: «-A -ka gba, «-Lago tiea o», 'in o yibhaa -ain laε: «Lee ka 'gbv a 'ni Zaaan weli 'wunwua?»

⁶ 'In -a -ka gba: «Nyime tiea o», 'in nyimaa -zlo bhaa -ain gboku 'wu. -We ka gbv -wa, nyuma -yi we 'ji nu, Zaan mi -Lagobv -falipanyo nya.»

⁷ We 'gbv, wa yia we 'bigupalu -Zezu -ylaε: «-O tiea Zaan, -a 'ni o -yi.»

⁸ 'In -Zezu neε wa -ylaε: «-Aa. We -ka 'sa -mi, -o 'nyeε 'mi wee gbunya -mini lenu se, -ami 'na 'ka 'ya -moo -kanyoo 'ηni ain -yla gba.»

Nokple 'linyunonya -wa nua -dlakpaa lubho

(Mt 21.33-46; Mk 12.1-12)

⁹ -Muu 'bigu, -Zezu yia nyimaa -zlo gbv nine -mini 'pali: «Nyime yabhlo 'paa -dlakpaa, 'in o yia we -gv -busalubhonunya lapali. 'In o yia -mo -gwle -lakpa 'wu mi.

¹⁰ Da -dloya -sa bhla nynia, 'in o yia o zolubhononyo yabhlo tie -busalubhonunya 'bi, wa 'ka o -nu wla. 'In waa -busalubhonunya -manu yia o zolubhononyo -moni bhiti, 'bhie, wa yia o vu kwε klo nya.

¹¹ 'In o kpaaa -kanyo yi 'yaa o zolubhononyo -putu tie. 'In waa -busalubhonunya yi 'yaa -moo bhiti, wa yia o veli, 'in wa yia o vu kwε klo nya.

¹² O yi 'yaa o zolubhononyaa tanu tie. Wa nu 'yaa -moo le, 'in wa yia -moo kpaa -gnima viteli.

¹³ «Oo -dlakpaa -kanyo neε: «Sa in 'ka nua? Na yu, -o ka ze in -kalia, 'mo na yia tiea. Na dli zo nu, -bha wa yia o zua.»

¹⁴ «Nu, da -busalubhonunya 'yia o 'yu, wa neε wa 'dekpu nyidiε: «-O 'kaa ci oo kpaaa -kanyoo 'bi li, mo nu. -A 'bha o, 'in wee kpaa 'ka -amias -nu -ze.»

¹⁵ 'In wa yia o kpaa -gnima viteli, 'in wa yia o 'bha.»

'In -Zezu yia layibhaε: «'Lee, sa o -dlakpaa -kanyo 'ka wa nua?

¹⁶ Yia o yia, o 'ka o -busalubhonunya -manu 'bha, 'in o 'ka wee kpaa nyima -putu yoo 'nye.»

Da nyima 'nua wee weli -mini, 'in wa neε: «-Gbaa! -Muu 'na 'ka lenu!»

¹⁷ 'In -Zezu ylaa wa, o neε: «Weli mia da celida, sa we 'ji mia?

«Tukpa -we -budusobhanya -saa kwnεε,

mu -zea -buduu gwigwiyli -tukpa -zonu.»

¹⁸ Nyoo nyoo -ka wee tukpa -mini -gv bhlili, la o wuwlaia. 'In wee tukpa -ka nyoo -gv bhlili, o topu we saa.»

Nisun-gwezii plulve Sezaa kwεε
(Mt 22.15-22; Mk 12.13-17)

19 -Lagoo titee gwesanya klaa, -Lagobubonyaa -cian klaa, wa ka we 'jiyibheli nu, ma -yo -Zezu -saa wee gbuu nine. Wa mi 'kli 'yida, wa 'ka -Zezu kpa -bha -bhlokpade, 'in wa yia nyimaa -zlo so.

20 Wa mi sa -Zezu -kuda, -muvu 'bigu, 'in wa yia o 'wiemi gbuu lenunya yoo 'pa, -wa nua wa 'de nyuma tiklu 'bhisa. Waa nyuma -manu 'ka o zobhli, o layibhie nya. 'In weli -kpua -ka o ηwεε 'tla, wa 'ka o gbu 'wlu di, 'in dudu 'wlulapilinyo kaa 'tite -yo se, wa 'ka o -moo yoo 'nyε.

21 'In wa yia o gbu -muni layibhaε: «-Amiaa -Slolunyo, -we -na gbaa, 'in -na slolua, -a -yi we 'ji nu, we tiklu. -I'in yla nyimεε -kwikwi. Sa -Lago 'yibhaa nyimε -mi, 'mu -na slolua gbuzonu sa.

22 'Yoo -amiaa tite nyε -ain, -a plulv *Sezaa kwεε nisun-gwezi yaayu, -a 'na plulv we -nu?»

23 -Zezu yibhelia wa -dawlil 'ji, 'in o nεε wa -ylaε:

24 «A -slolu 'mi *Wlomu -tama yabhlo 'klv. Nyoo ka 'wlu -yo o ηni mi we -gva?»

'In wa nεε: «Sezaa -wa.»

25 'In o nεε wa -ylaε: «-We -ka *Sezaa -nu, a 'nyε we Sezaa yoo. 'In -we -ka -Lagoo -nu, a 'nyε we -Lago yoo.»

26 Weli -we o mia gbada nyimaa -zlo 'yu, we -mumu -gu wa 'kaa o kpali, -muvu 'ni 'yi. Nu, o gbuu 'bigupali weli ka wa ηwegaga -subhalu 'gbu, wa yia ηwe 'muda -tu.

'Lee, tilitinya yi 'wusoo?
(Mt 22.23-33; Mk 12.18-27)

27 *Sadusenyima, -wa gbaa tilitinya 'ni mneni wa 'ka tilithe lu 'wuso, ma bea -Zezu kwesi, 'in wa nεε o -ylaε:

28 «-Amiaa -kanyo, Moizi ka we celu -ain -yla titee 'sebhε 'wue: «Nyimε -ka 'ηwno -ka, o -ka tli, o 'ni 'yu -ka, o bheli kwa o -dugbadaa. 'In o -yo oo 'ηwno 'so 'ka o bheli zua lala, 'in -moo 'ηni 'ka dudu -gu -tu.»

29 Nu, zlumε nyimε yabhlo ka nukpasuyua gbeso. Wa kpa kwa 'ηwno, o 'ni gwali, 'in o yia tli.

30 Wa 'sonu yia oo 'ηwno kwa.

31 'Bhie, wa tanu yia o kwa. 'Sa we nua waa bhelia gbesoo -nu nya, wa 'de weee -yo o 'ni gwali, 'in wa yia tli.

32 Wanuu 'bigu, 'in oo 'ηwno -moo yi 'yaa tli.

33 Nu, waa bhelia gbeso ka oo 'ηwno -moo kwa -bhlo -bhlo. 'In 'yli -we nya tilitinya yia 'wuso, nyoo ka 'ηwno o -mia?»

34 'In -Zezu yia we 'bigupali wa -ylaε: «Bhla -muni nyuma mi kukwalida.

35 Nu, nyima -wa -Lago -saa -bha, 'in -wa kaa we 'klv, wa 'ka 'wuso tilitinya glaa, 'in wa 'ka dudu lolu -gu mni, wa 'na 'ka kukwali.

36 Nu, wa 'ni -sleen mneni wa 'ka tli, -we ka gbu -wa, wa 'wlu -Lagoo 'anzinya. Wa mi -Lagoo 'yua nya. -Lago ka wa 'wobhu tilitinya lu, 'in wa yia 'yliyogagie 'yi.

37 Moizi ka we -slolu vaa, nu, tilitinya yia 'wuso, 'in wa 'ka 'yliyogagie 'yi. Da misagusu pileε -bhoa 'yli, 'in o yia Jejitape la: «Ablaamuu -Lago, Izaku -Lago, Zakobuu -Lago.»

38 'In -Zezu yia we -gudie: «Weli -muni slolua nu, -Lago mia, 'yliyoganyaa -Lago -wa, o 'ni tilitinyaa -Lago. Nu, wa 'de weee mi 'yliyoganya nya -Lago 'yliya 'wu.»

39 -Lagoo titee gwesanya tolva nεε -Zezu -ylaε: «-Amiaa -slolunyo, -we -in gbaa, gbuzonu -wa.»

40 'In waa nyima 'ni 'masleen 'yibha, wa 'ka gbu -putu o layibha.

-Lagoo -Bhasanyo mi -Davidu -Kanyo nya
(Mt 22.41-46; Mk 12.35-37)

41 -Zezu nεε wa -ylaε: «Lee ka 'gbu wa gba -Lagoo -Bhasanyo mia, -Davidu yu -wa?

42 Nu, -Davidu 'debbie -gbolu nεε Luusebhe 'wue: «Jejitape nεε na -Kanyo -ylaε:

«-In -di da la na lilisob.

43 'In in 'ka -na tonyima -na bhu zo lapali,

-in 'ka wa -gu nɔ.» >
 44 Nu, sa ɔɔ -Lagɔɔ -Bhasanyɔ 'ka 'ya -
 Davidu 'yu -zɛa?»

*A 'na nɔnɔ -Lagɔɔ titee gwesanyaa
 lɛnvgbu lɛ -ni*
(Mt 23.1-36; Mk 12.38-40)

45 Da nyima weee -wa mia -bha, wa
 mia -Zezu yukwli pulɔda, 'in ɔ nɛɛ ɔ
 'bɛnɔnya -ylaɛ:

46 «A ɔ amiaa 'dɛ 'yliyɔ -Lagɔɔ titee
 gwesanyaa gbɛgbɛin. Wa 'yibha tɔlo
 -bana 'kadɪ 'wɔplaplie, -zugba wa zie
 we nya. 'In wa 'yibha wa -sa wa
 fu, wa 'nɔɔwɛzɔvɛ nya -zejila 'wɔ. -
 Lagɔbudu ɔ -yɔ 'fɛtɛnya -gu, 'yugbɛin
 ladidie wa 'yibhaa kpe -zɔnɔnya -gu.

47 -Dugbanɔni wa saa -maa -lu weee
 kwɛɛ. 'In wa bhuhhoea -Lagɔ nyima
 'yilia 'wɔ kpokpo, nyima tiklu 'bhisa.
 We 'gbu, -Lagɔ yia wa -yɔgbu 'wɔbhua,
 'in wanɔ -kasɔ 'ka nyima tɔlvaa -nɔ
 'wɔzi.»

21

Bobabha -dugbanɔni
(Mk 12.41-44)

1 -Zezu ylaa ɔ 'dɛ kwesi, 'ɛnɔmnɔnya
 mia 'gwɛzi -gbo 'wɔ palɪda -bhlo -bhlo,
 -Lagɔbudu 'kadɔ ɔɔ, 'in ɔ yia wa -yɔyi.

2 Wee bhla -bhlokpade nya, bob-
 abha -dugbanɔni mia wee -gbo 'wɔ
 tamayua 'sɔ palɪda, 'in ɔ yi 'yaa -mɔɔ
 -yɔyi.

3 -Bha -Zezu gbaa: «In nɛɛ aɪn -yla
 gbɔzɔnɔ saɛ, bobabha -dugbanɔni -
 mɔni wlaa duun, mɔ -zia wa 'dɛ weee
 'wɔ.

4 'Nɛnɔmnɔnya mia, 'gwɛzi -we wa
 gbu 'nia 'wɔ -mɪ, 'mɔ wa wlaa. 'In ɔmɔ,
 ɔ boba 'wɔ, 'gwɛzi -we ɔ 'kaa lili, 'mɔ ɔ
 wlaa.»

*-Zezu gbaa -Lagɔbudu 'kadɔ -
 wɔwɔlɛɛ gbu*
(Mt 24.1-2; Mk 13.1-2)

5 -Mɔ 'bɪgɔ, nyima tɔlvaa mɪ -
 Lagɔbudu 'kadɔ 'ylinanɔ gbu gbada.
 Tukpa 'nanɪ wa 'sɔbhalia we klaa, 'in
 -lu 'nanɪ wa 'nyɛa -Lagɔ, -we nya wa
 namanɪa we ɔ 'yli, we 'gbu. 'In -Zezu
 yia we 'bɪgɔpalɪ wa -ylaɛ:

6 «'Ylinɪa yia yia, -buduu tukpanya
 a yia dɛ -yɔ -gɔladɪdɪda, we

'yabhlogbɔɔ 'na 'ka we -libheyi -gu -tɔ.
 Jitea we 'dɛ weee yia.»

Gbɔnyii 'kaa lɛnɔ dɔdɔvɔ bɪabɪɛ 'yu
(Mt 24.3-14; Mk 13.3-13)

7 'In wa yia ɔ layibhaɛ: «-Amiaa -
 slolunɔ, lɛbhla -mɔvɔ 'ka lɛnɔ? Lɛɛ -lu
 'ka wee -li -mɔnɔ lɛnɔbhla -slolua?»

8 'In -Zezu yia we 'bɪgɔpalɪɛ: «A ɔ
 amiaa 'dɛ 'yliyɔ, nyimɛ 'na nɔnɔ aɪn -
 dawli -nɪ. Nu, nyima -duun yia na 'ɛnɪ
 -gu yia, 'in wa 'ka gbaɛ: «-Amɪ -wa -
 Lagɔɔ -Bhasanyɔ!» 'In: «We bhla ka
 nɔnɪ!» Nu, a 'na nɔnɔ wa 'bɪ -nɪ.

9 Da a -ka tɔgɔgɔ -yɔ -yɔwɔsɔsɔlɛɛ
 'dɪ 'nɔ, a 'na nɔnɔ nyanɔ -nɪ. We mɪ nɪ,
 we nɔ lɛ tia. Nu, -mɔvɔ 'nɪ dɛslɛn dɔdɔvɔ
 bɪalɪda.»

10 'Bhie, ɔ yia we -gɔdɪɛ: «Tɔ yia
 laga 'sɔ nyɪdɪ 'wɔsɔa. 'In nyimaa
 'wlulapɪlɪnyɔ yabhlo 'ka nyimaa 'wlu-
 lapɪlɪnyɔ -gɔdɔ -yɔwɔsɔlɛɛ.

11 Dɔdɔ yia zuklua, ɛwɔ yia yia, 'in
 gu 'kadɪ yia nyima -yɔbhɔa dɔdɔvɔ da
 weee. -Nanagbɔnya -yɔ gwɛdigbɔnya
 wa yia -yɔyia yalɪ, 'in we 'ka nyima -
 nyanɔgbɔ -gu -la.

-We 'kaa -Zezuu 'bɛnɔnya yli mɔ nɪ

12 «'In -mɔvɔ weee 'yu, kpaa wa yia
 aɪn, wa 'ka aɪn 'kɪyɪɛ 'wɔpalɪ, wa
 'ka aɪn -Lagɔbudunɪa ɔ kwa, wa 'ka
 amiaa -yɔgbu 'wɔbhu, 'in wa 'ka aɪn -
 kasɔ 'wɔpa. Nyimaa 'wlulapɪlɪnya -
 yɔ dɔdɔvɔ 'wlulapɪlɪnya 'yu wa yia aɪn
 kwaa na 'gbu.

13 -We weee mia dɛ yia lɛnɔ, 'in na
 gbɔnya ka da a 'yia, a 'ka we gba.

14 -We a 'kaa gba, a 'ka amiaa 'dɛ gbu
 -gu -sa, a 'na pɔpalɪ we 'wlukɔvɔn la -nɪ.
 'In a 'na lɔlɔ we 'gbu dɪ -nɪ.

15 Nu, na 'dɛbhie -gbolu yia aɪn
 gbɔyilo wɛlɪ ɛwɛɛ zɔa. Sa amiaa
 tɔnyima 'na 'kaa we kpɛlɪ, 'in wa 'na
 'kaa we 'bɪgɔpalɪ wɛlɪ 'yɪ, 'sa.

16 Nu, amiaa didea -yɔ amiaa
 'nyaanya, amiaa bhelia, amiaa nyima
 -yɔ amiaa 'talea yia aɪn wlaa. 'In wa
 'ka aɪn glaa nyima duun 'bha.

17 Na 'gbu, nyima weee yia aɪn
 'wɔnyɛa.

18 Nu, amiaa 'wluonyii gɔ
 yabhlogbɔɔ 'nia mɔɔa yi.

¹⁹ We 'dɛɛ 'gbɔ, a kpa amɪaa 'dɛ la -kli, 'in a 'ka 'yliyoɔgagie -zɔnɔ 'yɪ.

-Zezu gbaa -Zeluzalemɔv -wlɔwlee gbɔ

(Mt 24.15-21; Mk 13.14-19)

²⁰ «Da a -ka we -yɔyɪ, -Zeluzalemɔv tɔnyɪmaa 'slɔja ka we gbeli, -zugba a yibheli we 'ji nɪ, -Zeluzalemɔv gbee labhɔbhla ka cɪpa.

²¹ -Mɔv bhla, -wa -ka Zudee -dɔdɔ -gɔ -mɪ, -maa -yɔ -gwagwɪe mɪ zizea -gɔgɔnya 'wlu. -Wa -ka -Zeluzalemɔv gbe nukplɛ -mɪ, -maa 'tla wee 'gbe nukplɛ. 'In -wa -ka kpa -mɪ, -maa 'na yili -zɔɔ -nɪ.

²² Sa -Lagɔ 'kaa ɔ nyɪmaa -yɔgbɔ 'wɔbhɔ, wee 'yɪnya nukplɛ mɔ nɪ. We mɪ cɛɪda, 'in lɛ we yia nɔa.

²³ Lɛɛ gbɔnyuu yi 'sa, nukplabhue ŋwɪ -yɔ -wa mɪa 'yua 'nyɛnɪda yɪa, wee 'yɪnya -mɪnɪ nya! Nɪ, sɪasɪe 'kadɔ yia wee dɔdɔ -gɔ yia. 'In -Lagɔ 'cɛ 'ka -mɔ -nyɪma -yɔwɔsɔɔ.

²⁴ 'Bhaa wa yia tɔɔa tɔgɔgblɛ nya, 'in wa 'ka tɔɔa dɔdɔ -putunya -gɔ kwa galɪ nya. Nyɪma -wa 'nɪa Zuifɔ, -gɔ wa yia -Zeluzalemɔv nɔa, wa 'ka we su, 'bhie, wanɔv bhla 'ka 'saa bhɪa.

Nyɪmɛɛ 'Yuu yiyie

(Mt 24.29-31; Mk 13.24-27)

²⁵ «Gwɛdili wa yia -yɔyɪa, 'yɪ klɛa, 'cɔ -yɔ -zɛɪ klɛa, we -gɔ. Gumunyuu saju -pa -jiji 'kadɔ yia lɛnɔa, 'in dɔdɔgɔ -nyɪma weee dɪ 'ka sumanɪ, nyanɔ 'ka wa 'wɔsɔ.

²⁶ 'In -we weee yia lɛnɔa dɔdɔ -gɔ, 'mɔ nyɪma mɪa 'wlukɔv lapɔpalɪda, we dɪ -sulo yia wa 'bhaa. Nɪ, yalɪ 'tɪtɛ weee yia zuklua.

²⁷ Nɪ, Nyɪmɛɛ 'Yu wa yia -yɔyɪa yida yalɔpɔ -gɔ, ɔ 'tɪtɛ -yɔ ɔ 'ŋmɪnɪe nya.

²⁸ Da wee gbɔnya -mɪnɪ lɛnɔe -ka gwɛdɪ, a 'yɪgbe gege, 'in a 'bhu 'wlu 'wɔ. Nɪ, -Lagɔ amɪaa gbɔwɔsayɪ ka cɪpa -kwɛɪn.»

-We figɪsu slɔlua mɔ nɪ

(Mt 24.32-35; Mk 13.28-31)

²⁹ 'In ɔ yia wa gbɔv nine -mɪnɪ 'palɪ. ɔ nɛɛ wa -ylɛ: «A yla figɪsu -yɔ su -tɔɔa weee -mɪnɪ!

³⁰ Da a -ka we -yɔyɪ nɪ, we mɪ tɔpɔda, a yibheli we 'ji nɪ, 'nyu -lɔa bhla ka cɪpa.

³¹ 'Sa -bhlokpɛɛ, da a -ka gbɔnya -mɪnɪ lɛnɔe -yɔyɪ, a yibheli we 'ji nɪ, -Lagɔ nyɪmaa 'wlulapɪɛ ka cɪpa.

³² 'In nɛɛ aɪn -yla gbɔzɔnɔ saɛ: dɛslɛɛn -nyɪmaa 'dɛ weee 'na 'ka tɪ, 'in wee gbɔnya -mɪnɪ 'kaa lɛnɔ.

³³ Nɪ, la yalɪ -yɔ dɔdɔ yia 'bhɔa, na wɛɪ 'na 'ka labhɔ 'mnumnu.

A -tɔ 'yliyoɔgada

³⁴ «A zɔ amɪaa 'dɛ 'yliyoɔ! A 'na yeli amɪaa dibhe 'fɛtɪnya -yɔ nɔ bhabhaa mamɪe -nɪ, 'in a 'na lɔlɔdɪ dɔdɔ -gɔv -lɪi 'gbɔ -nɪ. We 'nɪ -mɔvɔv, 'in Nyɪmɛɛ 'Yuu yiyiyɪ tɪlɪa aɪn.

³⁵ Nɪ, sa 'sowli tɪlɪa zibhi, 'sa -bhlokpɛɛ wee yɪ -mɪnɪ yia dɔdɔgɔ -nyɪma weee 'tɪlɪa.

³⁶ We 'dɛɛ 'gbɔ, a -tɔ 'yliyoɔgada, a 'na ŋwɔnɔ 'ylɛa -nɪ. A -tɔ -Lagɔ bhubhoeda 'kɔmɔv, a 'ka 'tɪtɛ 'yɪ, 'in gbɔ weee yia yia, a 'ka we lu. 'In a 'ka Nyɪmɛɛ 'Yu 'klɔ 'yɪgbee mneni.»

³⁷ Zɪ, -Zezu slɔlua nyɪma -Lagɔbudu 'kadɔ zɔ. 'In jibheza, ɔ mɪa lapɪa -gɔgɔ wa laa *Olɪvɔsunyaa -gɔgɔ 'wlu.

³⁸ Zɪkpɛ 'tutu, 'in nyɪmaa -zɔ yia -Lagɔbudu 'kadɔ zɔ, ɔ wɛɪ yukwli pɔɔa.

22

Zuifɔv 'yugalɪnya zɔa -Zezuu -yɔgbɔ
(Mt 26.1-5; Mk 14.1-2; Zn 11.45-53)

¹ *'Floo -we 'nɪa gɔɔ -yɔ -ka, -we ka 'fɛtɪ dia gwe *'Wɔzɪtɪyɪ 'fɛtɪ zɪ, we ka cɪpa.

² -Lagɔbɔbɔnyaa -cian -yɔ -Lagɔ titee gwesanya 'yɪa 'klɪ, wa 'ka -Zezu 'bha. Nyɪmaa -zɔ gbelia -Zezu, wa sɔsɔee 'gbɔ, wa 'nɪ we mneni.

Zudasɪ nɔa -Zezu -dawli 'wɔ
(Mt 26.14-16; Mk 14.10-11)

³ Nɪ, -Zezuu 'bɔnɔnya kugbua lɛ 'sɔɔ lɔ -nyɪmɛ yabhlo wa laa Zudasɪ Isikaliɔv, -Saatan ka ɔ 'wɔ pla.

⁴ Sa Zudasɪ 'kaa -Zezu wɪa, 'in ɔ yia we gbaa mɪnɪ -Lagɔbɔbɔnyaa -cian -yɔ

'slɔja kva -Lagɔbudu 'kadɔ ɲwɛɛ -cian -yla.

⁵ We yia wa 'mɔna 'wɔla. 'In wa nɛɛ ɔ -yla, wa 'ka ɔ 'gwɛzi 'nyɛ.

⁶ Zudasɪ ɲwnua we -yɔ, 'in sa ɔ 'kaa wa -Zezu yoo 'nyɛ, 'in nyɪmaa -zlo 'na 'kaa we 'jiyibheli, -zugba ɔ talia we 'yoo da.

-Zezu nɛɛ ɔ 'bɪnɔnya pi 'Wɔzɪtylu 'fɛti -gɔ -lililu

(Mt 26.17-25; Mk 14.12-21; Zn 13.21-30)

⁷ Ylɪ -we nya wa 'kaa 'Wɔzɪtylu 'fɛti -gɔ *bhlabhleyua 'bha, we -yɔ 'Floo -we 'nɪa gɔɔ -yɔ -kaa 'fɛti, we 'ylɪ ka nɪni.

⁸ 'In -Zezu yia Piɛlɪ -yɔ Zaan tie, ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «A mɪnɪ -aɪn -yla 'Wɔzɪtylu 'fɛti -gɔ -lililu pia, -a 'ka we li.»

⁹ 'In wa yia ɔ layɪbhaɛ: «Mɔ -in 'yɪbha -a mɪnɪ we pilia?»

¹⁰ -Zezu nɛɛ wa -ylaɛ: «Bhla -we nya a -ka -zɔɔ plaa yi nɪ, nyɪmɛ yabhlo a -yɔ ɔ yia gbelia, ɔ ka 'nyunyida 'wlu. -Budu -we zɔ ɔ yia plaa, a pla ɔ 'bɪ.

¹¹ A gba -buduu -kanyɔ -ylaɛ: «-Amɪaa -slolunyɔ nɛɛ, -buduu 'yu -we zɔ ɔ -yɔ ɔ 'bɪnɔnya 'kaa 'Wɔzɪtylu 'fɛti -gɔ -lililu li, da we mɪa?»

¹² -Buduu 'yu 'kadɔ mɪa we 'wlu, -we kaa -gɔladɪ -li -zɔnɔ zɔ, 'in ɔ slolua we aɪn da. -Bha a yia wee -amɪaa lililu pia.»

¹³ 'In wa yia mɪnɪ, 'in sa -Zezu gbaa wa -yla, 'in wa yi 'saa we ylɪ. 'In wa yia 'fɛti -gɔ lililu pi.

Nyɪmaa -Kanyɔɔ -mɔwɔ -lililu

(Mt 26.26-30; Mk 14.22-26; 1 Kol 11.23-25)

¹⁴ Da lilibhla nɪnia, 'in -Zezu -yɔ ɔ tietienya yia lililu gwe ladɪ.

¹⁵ ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «In 'yɪbha in -yɔ aɪn 'ka 'Wɔzɪtylu 'fɛti -gɔ -lililu li dɪ weee nya, 'bhie, na sɪasia ylɪ 'ka nɪni!

¹⁶ Nɪ, in nɛɛ aɪn -ylaɛ: we 'bhɔ -zɛɛn 'wɔ, in 'nɪa lililu nɪ -putu lia yi. Zlɪ a -ka wee lililuu 'ji 'wɔlanɔ kpɛɛn kpɛɛn, -mɔ -Lagɔɔ 'wlulapɪlɪgbe 'wɔ, we zlɪ na lia we.»

¹⁷ -Zezu 'bhua nɔ -kɔpɔ 'wɔ, 'in ɔ yia -Lagɔ fuo 'pa. 'In ɔ nɛɛ: «A 'bhu 'kɔpɔ

nɪ 'wɔ, a dlili we nɔkpɪa -lu a 'dɛkpɔa nyɪdɪ.

¹⁸ Nɪ, in nɛɛ aɪn -ylaɛ: we 'bhɔ -zɛɛn 'wɔ, in 'na 'ka 'maslɛɛn nɔ 'ma, 'in -Lagɔɔ nyɪmaa 'wlulapɪlɪe 'kaa yi.»

¹⁹ -Mɔɔ 'bɪgɔ, ɔ 'bhua 'floo 'wɔ, 'in ɔ yia -Lagɔ fuo 'pa. ɔ dɪdlɪa we la, 'in ɔ yia we wa 'wɔladlɪli. 'In ɔ nɛɛ: «-We mɪa da na ku -wa, 'mɔ in wlaa amɪaa 'gbɔ. A li wee 'floo -mɪnɪ, 'in a 'ka 'mɪ lɪgbɛda -tɔ bhla weee nya.»

²⁰ Wa bhɪa lilie, 'in -Zezu yi 'yaa 'sa wa nɔ -kɔpɔ yoo 'nyɛ. 'In ɔ nɛɛ: «Wee 'kɔpɔ -mɪnɪ -wa -Lagɔ -yɔ nyɪma 'sɔɔ *'wɔsuslɔlue -lolu, -we ka 'gbɔ na 'pɔn yia jite amɪaa 'gbɔ.

²¹ «'In a yla: -ɔ 'kaa 'mɪ pɛlɔ 'pa nyɪma kwɛɛ, ɔ mɪ da. Na sɔ -yɔ ɔ sɔ mɪ lililu lɔ kna -bhlogbɔɔ 'wɔ.

²² Gbɔzɔnɔ -wa, sa -Lagɔ 'yɪbhaa we, 'sa Nyɪmɛɛ 'Yu yia mɪnɪa. Nɪ, nyɪmɛ -ɔ 'kaa ɔ wla, 'in wa 'ka ɔ 'bha, gbonyuu mɪ -mɔɔ -nɔ nya.»

²³ 'In wa yia layɪbhaɪe bhli: «-Aɪn glaa nyɔɔ 'ka -mɔɔ lɛnɔa?»

-Aɪn glaa nyɔɔ -wa 'kadɔa?

²⁴ -Zezuu 'bɪnɔnya nyɪdɪ kpɛɪe 'kadɔ yia -bha -bho. Wa 'yɪbha, -ɔ -wa wa glaa 'kadɔ, wa 'ka ɔ yibheli.

²⁵ -Zezu nɛɛ wa -ylaɛ: «Dɔdɔgɔ -nyɪmaa 'wlulapɪlɪnya pɪlɪ wa 'wlu la, 'tɪtɛ weee nya. 'In -wa kaa wa, -maa 'yɪbha wa la -maa gbɔzɔnɔɔ lɛnɔnya.»

²⁶ 'In amɪa 'na nɔnɔ 'sa -maa 'bhisa -nɪ. Nɪ, -ɔ -wa 'kadɔ aɪn glaa, ɔ -mɪ 'yɪslɔkpɪlɛ 'bhisa. 'In -ɔ -wa amɪaa -kanyɔ, ɔ -mɪ amɪaa zɔlubhonɔnyɔ 'bhisa.

²⁷ Nɪ, nyɪmɛ -ɔ -dɪa lililu gwe la, mɔ 'ylɪa yaayɪ, -ɔ mɪa lililu dlɪlɪda -mɔɔ 'ylɪa yi? -ɔ -dɪa lililu gwe la mɔ 'ylɪa. We 'nɪ mɔɔ? We nanɪ 'ylɪ! -Mɔɔ bhla, -amɪ mɪ aɪn nyɪdɪ nyɪmɛ zɔlubhonɔnyɔ 'bhisa!

²⁸ Da wa mɪa 'mɪ sɪalɪda, amɪa mɪa da, amɪa -tɔa 'mɪ kwesi 'ylɪ weee nya.

²⁹ Sa na Dide 'nyɛa 'mɪ nyɪmaa 'wlu -lapɪlɪe se, 'sa -bhlokpade -amɪ na nyɛa 'ya we amɪa.

³⁰ -Mɔ na 'wlulapɪlɪgbe 'wɔ, lia a -yɔ 'mɪ 'sɔ yia, 'in a -yɔ 'mɪ 'sɔ 'ka 'ma. 'In 'ɲɪmɪnɪkpɛ -gɔ a yia ladɪa, 'in a

'ka *Izlaelu *zua kugbua le 'sɔɔ -yɔgbu 'wubhu.

-Zezu nɛɛ Piɛli yia ɔ gbɔ kpɛlia
(Mt 26.31-35; Mk 14.27-31; Zn 13.36-38)

³¹ «'Simɔɔ, 'Simɔɔ, -in pɔ yukwli! *-Saatan 'yibha ɔ 'ka aɪn 'wubhli, sa wa bhliia 'mnɔ 'wɔ, 'in sa wa sisalia we 'ya -yɔ we flɪ 'wɔ, 'sa.

³² In ka -Lagɔ bhubhoe -na 'gbɔ, dlɪzɔzɔve yi -mɪ 'wubɔɔ 'gbɔ. 'In 'yli -we nya -in -ka lɔbhiti na -gbɛ, -in 'temanɪ -na bheliiaa dlɪ la.»

³³ Piɛli nɛɛ ɔ -ylɛ: «Nyɪmaa -Kanyɔ, in ka dlɪ -sa, -in 'ka -kaslɔ 'wɔ mnɔɔ, in -yɔ -mɪ 'sɔ. -In -ka tlɔɔ, in -yɔ -mɪ 'sɔ.»

³⁴ 'In -Zezu yia we 'bigɔpali: «In nɛɛ -mɪ -ylɛ: -zɛɛn -yli -mɪnɪ nya, -kɔkɔ 'na 'ka gbɔ, 'in -na kpɛlia na gbɔ -zakpa ta. 'In -na gbaa, -in 'nɪ 'mɪ -yi.»

A mnazi la, a 'ka tɔ gv

³⁵ -Zezu nɛɛ wa -ylɛ: «Da in tiea aɪn, 'in a 'nɪa 'gwɛzi -bhɔɔ, -bada -yɔ -sakwla 'wubhu, -lu ka aɪn 'wubɔɔ?»

'In -maa yia we 'bigɔpali: «-Innya, -lu yabhlogbɔɔ 'nɪ -aɪn 'wubɔ.»

³⁶ 'In ɔ nɛɛ wa -ylɛ: «Nɪ, -slɛɛn -ɔ -ka 'gwɛzi -ka, ɔ 'bhu we 'wɔ. -ɔ -ka -bada -ka, ɔ 'bhu we 'wɔ. 'In -ɔ 'nɪ tɔgbɔble -ka, -mɔɔ 'pa -mɔɔ -bana 'kadɔ pɛlɔ, 'in ɔ 'ka we 'yabhlo zɔ.

³⁷ In nɛɛ aɪn -ylɛ: wɛli -we wa cɛlia -Lagɔɛbhɛ 'wɔ, -we gbaa:

«Wa ka ɔ gbɔnyuuu kwɛ -cian glaa zɛli,»

na 'gbɔ wa yia we cɛli. Nɪ, -we wa cɛlia na 'gbɔ, we mɪ nɪ, we nɔ lɛ, -bha -tɔ 'wɔ -sɛ.»

³⁸ ɔ 'binɔnya nɛɛ ɔ -ylɛ: «Nyɪmaa -Kanyɔ, tɔgbɔble sɔ nɪ.»

'In ɔ nɛɛ wa -ylɛ: «We -tɔ sa!»

-Zezu bhubhoea -Lagɔ Olivɔsunyaa -gɔgɔ 'wlu

(Mt 26.36-46; Mk 14.32-42)

³⁹ -Zezu 'tlaa, 'in ɔ yia *Olivɔsunyaa -gɔgɔ 'wlu mɪ, ɔ -yɔ ɔ 'binɔnya 'sɔ. Sa ɔ nɔa -benyi 'sa.

⁴⁰ Da ɔ nynia wee da, 'in ɔ nɛɛ wa -ylɛ: «A bhubhoe -Lagɔ, a yi laylagbɔ lɔ bhlili.»

⁴¹ 'Bhie, sa nyɪmɛ -ka gbɔkɔ viteli da we bhliia, 'in ɔ yi 'saa wa gwevla. ɔ

'sibhliia 'kukolu, 'in ɔ yia -Lagɔ bhubhoe.

⁴² ɔ nɛɛ: «Dide, -in -ka we 'yibha, -in vlali 'mɪ sɪasɛ 'kadɔ -mɪnɪ gwe. We 'na -zɛli nanɔɔ dɔmagbɔ -nɪ, we -zɛ -na dɔmagbɔ.» [

⁴³ Tɔɔn, -Lagɔɔ 'anzɪ yabhlo 'bhɔa yali, 'in we yia ɔ 'klɔtlali, we 'ka ɔ dlɪ latɛmanɪ 'gbɔ.

⁴⁴ -Zezuu dlɪ sumanɪa tenyi tenyii, 'in ɔ yi 'yaa -Lagɔ bhubhoe 'tɪtɛɛ. 'In ɔ -yɔɔ sloo 'wɔa 'pɔɔn, we yia bhlida -tɔ dɔdɔ.]

⁴⁵ Da ɔ bhɪa -Lagɔ bhubhoe, ɔ -sɔa 'wɔ, 'in ɔ yia ɔ 'binɔnyaa -gbɛ lɔyi. 'In ɔ yia wa 'ylaa -ɲwɔda yli, -we ka gbɔ -wa, wa dlɪ -su.

⁴⁶ ɔ nɛɛ wa -ylɛ: «Lɛɛ ka 'gbɔ a ɲwɔ 'ylaa? A -sɔ 'wɔ, 'in a bhubhoe -Lagɔ, a yi laylagbɔ lɔ bhlili.»

-Zezu wa kpaa

(Mt 26.47-56; Mk 14.43-50; Zn 18.3-11)

⁴⁷ -Zezu mɪ ɔ 'binɔnya -yla gbɔ gbada, 'in nyɪmaa -zlo yia ɔ 'tlali. ɔ 'binɔnya kugbua le 'sɔɔ 'yabhlo wa laa Zudasɪ, mɔ -galia wa 'yu. 'In ɔ yia -Zezu kwesi bɛ, ɔ 'ka ɔ gbɛli.

⁴⁸ 'In -Zezu nɛɛ ɔ -ylɛ: «Zudasɪ, -in 'ka *Nyɪmɛɛ 'Yu pɛlɔ 'paa 'gbɔ -na gbɛliia ɔ yi?»

⁴⁹ Gbɔ -we 'kaa -Zezu yli, da ɔ 'binɔnya 'yia we -yɔ, 'in wa yia ɔ layibhaɛ: «Nyɪmaa -Kanyɔ, -a 'pa waa nyɪma nɪ tɔgbɔblɛɛ?»

⁵⁰ Tɔɔn, 'in wa lɔ -nyɪmɛ yabhlo yia -Lagɔbɔbɔnyaa -kanyɔ 'kadɔɔ zɔlɔbhɔnɔnyɔɔ lilikwɛ -yukwli ɔ 'wlu -dlɪ.

⁵¹ 'In -Zezu nɛɛ: «A 'tide we 'yi, we -tɔ 'sa!» ɔ zɪa ɔɔ nyɪmɛɛ yukwli kwɛ, 'in ɔ yia ɔ jipe.

⁵² 'Bhie, -Lagɔbɔbɔnyaa -cian, -Lagɔbudu 'kadɔɔ ɲwɛkɔnyaa -cian, -yɔ -Lagɔbudu zɔɔ nyɪma kpasɪ, -wa yia -Zezu kpaa, -Zezu nɛɛ wa -ylɛ: «'Wienyɔ in -mɪa, 'in a yia 'mɪ kpaa yi tɔgbɔble -yɔ su kibhe nya kwɛɛ -nya yi?»

⁵³ In -yɔ aɪn 'sɔ mɪ 'kɔmɔɔ -Lagɔbudu 'kadɔ zɔ, a 'nɪ 'mɪ kpa. Nɪ, wee bhli -mɪnɪ mɪ amɪaa -nɔ nya, 'in we mɪa

-Saataan 'tite mia nikpise 'wuu -nu nya.»

Piel nɛɛ ɔ 'nɪ -Zezu -yi
(Mt 26.57-58,69-75; Mk 14.53-54,66-72; Zn 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Wa kpaa -Zezu, wa -yɔ ɔ mnɪa, 'in wa yia ɔ *-Lagɔbɔbɔnyaa -kanyɔ 'kaduu -budu zɔ 'pa, -zugba Piel mɪ -Zezu 'bɪ, ɔ 'nɪ ɔ -yɔ cɪpa.

⁵⁵ Wa -dia -kosu 'yi wee -budunwɛɛ, nyɪma -wa mia 'wɔɔda, 'in Piel yia wa nyidi ladi.

⁵⁶ Zɔlubhonuɲwɔ 'yia ɔ -kosu ɲwɛ -yɔ ladida, ɔ ylaa ɔ tenyii, 'in ɔ nɛɛ: «Ɔɔ nyɪmɛ -mɔnɪ mɪ 'ya -Zezuu 'bɪnɔnyɔ nya zɪmɛ.»

⁵⁷ 'In Piel yia we 'bɪɔpali ɔɔ 'ɲwɔ -ylaɛ: «We 'nɪ gbuzɔnɔ, 'in 'nɪ ɔ -yi.»

⁵⁸ -Bha bɛa -sɛ, nyɪmɛ yabhlo mia -bha, ɔ ylaa Piel tenyii, ɔ nɛɛ: «-Mɪ mia dɛ, -in mɪ 'ya ɔ 'bɪnɔnyaa glaa -nyɪmɛ yabhlo nya.»

'In Piel yia we 'bɪɔpali ɔɔ nyɪmɛ -ylaɛ: «-Innya, -amɪ 'nɪ ɔ 'bɪnɔnyɔ.»

⁵⁹ -Muu 'bɪɔ, 'lɛɪ -bhlo 'plia sa, 'in nyɪmɛ yabhlo yi 'yaa we ɲwɛ -yɔkpaliɛ: «Cɪn, gbuzɔnɔ -wa, ɔɔ nyɪmɛ mia dɛ, ɔ -yɔ ɔ 'sɔ mɪ zɪmɛ, nɪ, Galilee -nyɪmɛ -wa.»

⁶⁰ 'In Piel yia we 'bɪɔpali ɔɔ nyɪmɛ -ylaɛ: «'Tale, lɛɛ -in 'yɪbha -in 'ka gba -bha? 'In 'nɔ -na wɛɪ 'wɔla.» Piel mɪ -sɔ gbada, tɔn, 'in -kukɔ yia gbo.

⁶¹ Nyɪmaa -Kanyɔ 'bhitia, 'in ɔ yia Piel yla tenyii. Tɔn, wɛɪ -we Nyɪmaa -Kanyɔ gbaa, 'in Pielu dɪ yia we -gɔ -bho, ɔ nɛɛ ɔ -ylaɛ: «Piel, nyɪma -yla -na yia gbaa nɪ, -in 'nɪ 'mɪ -yi, -zakpa ta, 'bhie, -kukɔ 'kaa -zɛɛn gbo.»

⁶² Piel 'tlaa, 'in ɔ yia nyazɪwie wida -tɔ kpokpo.

-Zezu wa vɛɪa, 'in wa yia ɔ bhɪti
(Mt 26.67-68; Mk 14.65)

⁶³ Nyɪma -wa mia -Zezu ɲwɛkɔda, -zugba wa palɪ ɔ gla, 'in wa bhɪti ɔ.

⁶⁴ Wa -gbliɪ ɔ 'naa 'yɪ -gɔ, 'in wa yia ɔ layɪbha: «Nyɔɔ 'pa -mɪ -lua? -In gba ɔ 'ɲnɪ!»

⁶⁵ 'In wa yi 'yaa ɔ vɛɪ, wɛɪu 'yɪ -bhlo -bhlo nya.

-Zezu wa kwaa gbɔwliwɔdɪnya 'yu
(Mt 26.59-66; Mk 14.55-64; Zn 18.19-24)

⁶⁶ Da zɪ zɪa, Zuifɔv nyɪma kpasi, -Lagɔbɔbɔnyaa -cɪan -yɔ -Lagɔɔ titee gwesanya yia 'wlu gbeli. 'In wa yia -Zezu gbɔwliwɔdɪnya 'yu kwa.

⁶⁷ 'In wa yia ɔ layɪbha: «-Lagɔɔ -Bhasanyɔ -in -mia yɪ? -In gba we -aɪn -yla.»

-Zezu yia we 'bɪɔpali wa -ylaɛ: «In -ka we gba aɪn -yla, a 'nia we gbuzɔnɔ laa yi.

⁶⁸ In -ka aɪn layɪbha, a 'na 'ka we 'bɪɔpali 'mɪ -yla.

⁶⁹ Nɪ, dɛslɛɛn 'dɛbhie -gbolu, Nyɪmɛ 'Yu dia 'tite -ka -Lagɔɔ lilisɔɔ la.»

⁷⁰ Tɔn, 'in wa 'dɛ weee yia 'wɔkpi: «-Zugba, -Lagɔɔ 'Yu -in -mia yɪ?»

'In ɔ yia we 'bɪɔpali wa -ylaɛ: «'Mu a gbaa dɛ: 'mɔ in -mia.»

⁷¹ 'In wa nɛɛ: «-A 'nɪ we dayɪnyaa gbɔ -ka! -A ka -amɪaa 'dɛ nya ɔ ɲwɛ wɛɪ 'nɔ feifei.»

23

-Zezu wa kwaa Pilatɪ 'yu
(Mt 27.1-2, 11-14; Mk 15.1-5; Zn 18.28-38)

¹ Nyɪma weee -sɔa 'wɔ, 'in wa yia -Zezu Pilatɪ 'yu kwa.

² 'In wa yia ɔ gbɔ 'wluladiɛ bhli -mɔ. Wa nɛɛ: «-A 'kaa nyɪmɛ -mɔnɪ 'yɪ, -zugba ɔ mɪ -amɪaa nyɪma mnɔnɔda. Ɔ nɛɛ -aɪn -yla, -a 'na 'pɛnɪ Sezaa *nison -gwɛzi -nɪ. 'In ɔ nɛɛ, ɔ dɛ -wa -Lagɔɔ -Bhasanyɔ, mɔ -wa nyɪmaa 'wlulapɪnyɔ.»

³ Pilatɪ yia ɔ layɪbhaɛ: «'Lee, Zuifɔv 'wlulapɪnyɔ -in -mia yɪ?»

-Zezu yia we 'bɪɔpali ɔ -ylaɛ: «'Mu -in gbaa dɛ.»

⁴ 'In Pilatɪ nɛɛ -Lagɔbɔbɔnyaa -cɪan -yɔ nyɪmaa -zlo -ylaɛ: «Gbɔ -we ka 'gbɔ in 'kaa nyɪmɛ -mɔ nɪ -kasɔ 'wɔpa, 'in 'yɪ we -yɔ.»

⁵ 'In wa nɛɛ 'ya wɛɪ 'tite nyɛ: «Ɔ gbɔslɔlu wɛɪ -gɔ nyɪmaa -zlo sɔɔba nyɪmaa 'wlulapɪnya -yɔ 'wɔ. Galilee dɔdɔ -gɔ ɔ dɪɪa we gwe, 'in ɔ -yɔ we yia Zudee -dɔdɔ -gɔ 'plɪɪ, 'bhie, ɔ -yɔ we

'sɔ yia -zɛɛn da -seli nyni -Zeluzalɛmɔ -dɔdɔ -gɔ.»

-Zezu wa kwaa Ewloɔv 'yu

⁶ Pilatɔ 'nɔa wa ɲwɛɛ Galileee 'ɲɛɛ, 'in ɔ yia layibha: «Ɔɔ nyimɛ -mɔ nɛ, 'in 'tide -ain -yla -Galileee -nyimɛ -wa yi?»

⁷ Ɔ 'nɔa nɛ, dɔdɔ -we Ewloɔv pɛɛɛ 'wlu la, -mɔ -Zezu 'bhɔa, 'in ɔ nɛɛ, wa kwa ɔ Ewloɔv. -Mɔv bhla, -zugba Ewloɔv mɛ -slɔ -Zeluzalɛmɔ -dɔdɔ -gɔ.

⁸ Ewloɔv 'yia -Zezu, 'in ɔ yia 'mɔna li. Nɛ, wa ka -Zezuu gbɔ -gbada -gwɛ, -zugba ɔ nɔ we. Ɔ 'yibha ɔ 'ka ɔ 'yi, -mɔv 'bɛ ka 'wɔgwɛ. 'In ɔ 'yibha ɔ 'ka ɔ gwɛdigbɔ yabhloɔ lɛnɔda 'yi.

⁹ Ɔ yia ɔ gbɔ duun layibha, 'in -Zezu 'nɛ we 'yabhlogbɔɔ 'bɛgɔpali.

¹⁰ -Mɔv bhla, -Lagɔbɔbɔnyaa -cian -yɔ -Lagɔɔ titee gwesanya mɛ -bha, -zugba wa dɛɛ -Zezu gbɔ 'wlu la -gla nya.

¹¹ Ewloɔv -yɔ 'slɔja palɛ -Zezu gla, 'in wa yia ɔ gbɔ -kpɔa -nyimɛ 'wɔnɔ. 'In ɔ nɛɛ, wa -pla ɔ 'yɛɛɛn -bana 'wɔ, wa kwa ɔ Pilatɔ -gbɛ lɔ.

¹² -Benyi, Ewloɔv -yɔ Pilatɔ 'sɔ mɛ tɔnyima nya. Wee 'yɛ -bhlokpade nya, wa -zɛa 'tale -yɔ 'tale.

Zuifɔ 'yibha -Zezuu tɛtɛ

(Mt 27.15-26; Mk 15.6-15; Zn 18.39-19.16)

¹³ -Lagɔbɔbɔnyaa -cian klaa, nyimaa 'yugalɛnya kpasɛ -yɔ 'gbee nɔkpɛɛ -nyima weee, Pilatɔ gbelia 'wlu.

¹⁴ 'In ɔ nɛɛ wa -ylɛɛ: «A -laa 'mɛ nyimɛ -mɔ nɛ, 'in a nɛɛ, ɔ mɛ nyima mɔnɔda. Mɔ mɛ! 'Mɔ in yibhaa dɛ la ain 'yu. 'In gbɔnyii a dɛɛ ɔ 'wlu la, in 'nɛ ɔ 'yi we 'yabhlogbɔɔ lɛnɔnyɔ nya.

¹⁵ 'In Ewloɔv -mɔɔ 'nɛ 'ya ɔ 'yi we lɛnɔnyɔ nya. We 'gbɔ, ɔ yia ɔ lɔla -amɛaa -gbɛ. -Mɔv 'bɛgɔ, nyimɛ -mɔ nɛ, gbɔnyuu -we ɔ nɔa lɛ, -we ka 'gbɔ ɔ 'kaa tɛɛ, -mɔv 'nɛ -mɛ.

¹⁶ We 'gbɔ, gbɔa na yia wa sɛɛ ɔ -pnɛ nya bhabha, 'bhie, in 'ka ɔ 'yitide.» [

¹⁷ Sa *'Wɔzɛɛɛɛɛɛ 'fɛɛɛ nɛɛɛ -bhlo, 'sa Zuifɔv tite gbɔa Pilatɔ 'tide wa -yla -kasɛnyimɛ yabhlo 'yi.]

¹⁸ 'In Pilatɔ 'yibha ɔ 'ka -Zezu 'yitidee 'gbɔ, wa 'dɛ weee yia 'wɔkpɛ: «-In 'bha ɔɔ nyimɛ -mɔ nɛ, 'in 'tide -ain -yla -Balabasɛ 'yi!»

¹⁹ Zɛɛɛ -Balabasɛ -sɔɔɔ dɔdɔv 'wlulapɛɛɛɛ -yɔ 'wɔ -Zeluzalɛmɔgbɛ nɔkpɛɛ, 'in ɔ yia nyimɛ 'bha. We 'gbɔ, wa yia ɔ -kasɛ 'wɔpa.

²⁰ Pilatɔ 'yibha ɔ 'ka -Zezu 'yitidee 'gbɔ, ɔ yi 'yaa wɛɛ 'wɔbhu 'sɔ, 'in ɔ yia waa nyimaa -zlo -yla gbɔ gbɔ.

²¹ 'In wa yia 'wɔkpɛ 'tɛɛɛ ɔ -yla: «Kɔlɔ ɔ *su -gɔ la! Kɔlɔ ɔ su -gɔ la!»

²² Pilatɔ 'bhua wɛɛ -zakpa tanɔ 'wɔ, 'in ɔ nɛɛ wa -ylɛɛ: «Gbɔnyuu -mɔv ɔ nɔ lɛa? Gbɔnyuu -we ɔ nɔa lɛ, -we ka 'gbɔ ɔ 'kaa tɛɛ, 'in 'yi we -yɔ. We 'gbɔ, gbɔa na yia wa sɛɛ ɔ -pnɛ nya bhabha, 'bhie, in 'ka ɔ 'yitide.»

²³ 'In wa yia 'wɔkpɛ, -zugba wa kpali wee gbɔ -bhloɔ 'dɛ ɲwɛ, wa kɔlɔ -Zezu su -gɔ la. 'In wa ɲwɛ -yɔtɛɛ yia Pilatɔ 'wɔzi.

²⁴ We 'gbɔ, -we wa 'yibhaa, 'in Pilatɔ yia we lɛnɔgbɔ -yɔɲwɛ.

²⁵ Nyimɛ -ɔ -sɔɔɔ nyimaa 'wlu -lapɛɛɛɛ -yɔ 'wɔ, 'in ɔ yia nyimɛ 'bha, 'mɔ wa 'yibhaa wa tide 'yi. 'In Pilatɔ yia -mɔɔ 'yitide. 'In ɔ yia wa -Zezu yoo 'nyɛ, 'in -we wa -ka 'yibha, wa 'ka we ɔ nɔnɔ.

-Zezu wa kɔlɔ su -gɔ la

(Mt 27.32-44; Mk 15.21-32; Zn 19.17-27)

²⁶ Da wa -yɔ -Zezu mɛ mɛɛɛ, 'in Silɛnyu 'Simɔɔ, wa -yɔ -mɔɔ yia gbeli, -zugba ɔ bhɔ kpaa. 'Slɔja yia ɔ kpa, 'in wa yia ɔ -Zezuu su -bɛɛɛ 'wɔlapali, ɔ 'ka we ɔ 'bɛ kwa.

²⁷ Nyimaa -zlo mɛ ɔ 'bɛ. 'In ɲwɛ mɛ wa gla, -zugba -maa bhɛɛ kɛɛɛ, 'in wa bhali ɔ 'gbɔ.

²⁸ -Zezu 'bhitia la wa gbɛgbɛɛɛ, ɔ nɛɛ wa -ylɛɛ: «-Zeluzalɛmɔ -ɲwɛɛ, a 'na wili na 'gbɔ -nɛ, a wi amɛaa 'dɛ -yɔ amɛaa 'yuaa 'gbɔ!»

²⁹ Nɛ, we bhla yia nɛɛɛ, 'in wa 'ka gbɛɛ: «'Nɛɛɛ -wa 'nɛ mɛɛɛ wa 'ka 'yu gwali, -wa 'nɛ -slɔ gwali, 'in -wa 'nɛ -slɔ 'yu 'nyɛɛ, 'wɔtɔtɔɛ -dlɔɔ mɛ -maa -nɔ nya!»

³⁰ Nɛ, nyima yia gbɛɛ -gɔɔɔɔɔ -yla:

«A bhlili -ain -gu!» 'In wa 'ka gba 'kpi-danya -yla:

«A zize -ain!»

³¹ Nu, we -ka 'sa wa nu sa su yalo, 'in lee -lu 'ka suu yeyenu ylia?»

³² Wee bhla -bhlokpade nya, nyuma so mia gbonyuu -lenunya nya, 'in 'sloja -yo -maa yi 'yaa yi, wa 'ka wa -yo -Zezu 'bha dabudu.

³³ Da wa nynia da ka 'ηni wa laa «'Wluu 'kua», -bha 'sloja kulua -Zezu su -gu la. 'In wa yi 'yaa -bha gbonyuu -lenunya 'so su -gu lakulu. 'Yabhlo mi o lilisolu, 'in -gudu mia o kopesolu.

³⁴ Toun, -Zezu nee, «Dide, -in ti wa -yogbu 'wu, -we wa mia lenuda, wa 'ni we -yi.»

'In wa yia -nigbi 'pa, -zugba wa dlili o -bana, wa 'dekpu nyidi.

³⁵ Nyumaa -zlo mia -bha, -zugba wa yla -we mia 'plida. Zuifvu 'yugalunya yia o gla pali, -zugba wa gbae: «O ka nyuma tolva pue, o pue -sleen o 'de, -zugba *Klisi -o -wa -Lagoo -Bhasanyo, o -ka o nya -mi!»

³⁶ 'Sloja yi 'yaa -Zezu gla pali. Wa bea o kwesi, 'in wa yia o kalo nu 'nye.

³⁷ 'In wa nee: «We -ka Zuifvu 'wlu-lapilinyo -in -mi, -in -sa -na 'de gbu 'wu.»

³⁸ O 'wlu -bita, wa yia -bha celi:

-O MIA DA

ZUIFVU 'WLULAPILINYO -WA

³⁹ 'In waa gbonyuu -lenunyaa 'yabhlo mia su -gu lakuloda, -moo yia -Zezu veli. O nee: «-In 'ni -Lagoo -Bhasanyo? -In pue -na 'de, 'in -in 'ka -amia pue!»

⁴⁰ 'In, oo gbonyuu -lenunyo -gudu yia o -libheyi -yla gbu lapali. O nee o -ylae: «-I'in so -Lagoo? Nyime -o -a -yo o 'so mia da tlitli -kaslo -bhlo 'wu, omo 'ni gbonyuu yabhlogboo lenu.

⁴¹ We klo -wa -amia 'ka -kaslo -mini pla, gbonyii -a nua le, we 'penie -wa. 'In omo 'ni gbonyuu yabhlogboo lenu.»

⁴² 'Bhie, o yia we -gudie: «-Zezu, zhi -in -ka -na nyuma 'wlulapila yi, -in ligbe 'mi.»

⁴³ -Zezu yia we 'bigupali o -ylae: «In nee -mi -yla gbuzonu sae: -zeen -yli -mini nya, -in -yo 'mi 'so mi -Lagoo dudu -gu.»

-Zezuu tlitlie

(Mt 27.45-56; Mk 15.33-41; Zn 19.28-30)

⁴⁴ 'Ylo 'ka -glonyidi nynia yi, we nyumoa 'wu, 'in nikpise yia kpa dudu weee -gu. We li 'leli ta.

⁴⁵ 'In 'naa bizi -Lagobudu 'kadu zo, we yia 'wulya 'so we nyidi.

⁴⁶ -Zezu 'kpi 'wu weli 'tite nya, 'in o nee: «Dide, -mi kwee na zua na zuzu.» O bhia 'saa gbagbie, toun, 'in o yia tli.

⁴⁷ -We weee 'plia, *Wlomu -sloja gbu 'yugalinyo 'yia we -yo, 'in o yia -Lagoo 'ηni -mini, 'in o nee: «Gbuzonu -wa, oo nyime -moni, nyime tiklu -wa 'piein!»

⁴⁸ Nyuma -duun -wa yia gbu -mini ylaa, -we weee 'plia, 'in wa yia we -yoyi. 'In ηwotlo yia wa -gu slu, 'in wa -yo kikli bhite yia nyazi nya wa -zoo lbbhiti.

⁴⁹ -Zezuu 'talea weee -yo 'ηwni -wa -yo o 'bhua Galilee, 'in wa yia o yoo kwaa, wa 'yigbe 'pipi, -zugba wa yia -we weee mia 'plida.

**-Zezefu 'bhlua -Zezu*

(Mt 27.57-61; Mk 15.42-47; Zn 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Zuifvu 'gbe yabhlo wa laa Alimatee, we nyime yabhlo wa laa *-Zezefu, -moo mi 'ya -bha. Nyime -zonu -yo nyime tiklu -wa. O mi -Lagoo nyumaa 'wlulapilie woda, 'in o mia Zuifvu gbuwliwodynayaa glaa -nyime yabhlo nya. -We gbuwliwodynayaa tolva pupalia, 'in wa nua le, o -yo wa 'so 'ni we -gu weli -bhlo -ka.

⁵² Oo -Zezefu mnia Pilatu -gbe, 'in o yia -moo -Zezuu 'kwie -zlali.

⁵³ -Muu 'bigu, 'in o yia wee 'kwie su -gu -sa, 'in o yia we 'naa -yo zu. 'Bhuka -we wa 'bhlua tukpa 'wu, 'in wa 'nia -slo 'kwie nukple fa, we nukple o faa wee 'kwie.

⁵⁴ 'Yli -we nya wa mnazia wa 'de la, wee 'yli nya -Zezefu faa wee 'kwie 'bhuka 'wu. 'In we nya *Nyapeyli dia gwe.

⁵⁵ 'Nwni -wa -yo -Zezu 'bhua Galilee -dudu -gu, -maa -yo -Zezefu yia 'bhuka -gu mini. Wa yia wee 'bhuka 'wu -tali,

'in sa wa palia -Zezuu 'kwie la, 'in wa yia we -yoyi.

⁵⁶ -Muu 'bigu, 'in wa yia wa -zoo lubhiti. 'In nne -ka kpi -yo -lasiklo -we ka nne menia, wa yia we pi, -we wa 'kaa 'kwiee ku -yo 'pa. Wa tite nne, Zuifuu Nyapeyli nya, wa 'na nonu lubho-ni. We 'gbu, wa yia nyapeda-tu.

24

-Zezu -saa 'wu tilitnya glaa
(Mt 28.1-10; Mk 16.1-8; Zn 20.1-10)

¹ Dimasu zlukpe -papa, 'in 'nwni yia kpi -we ka nne menia wa pia, we nya gbawla -gu mni.

² Bhla waa 'nwni 'ka -bha nyini, -zugba tukpa -boklo 'kadu 'ni gbawla nyee -mi, wa ka we glipe.

³ Wa -talía gbawla nukple, wa 'ni Nyumaa -Kanyo -Zezuu 'kwie 'yi.

⁴ -We waa 'nwni 'kaa 'wlukubun lapupali, wa 'ni we -yi. Toun, nyuma so kaa libana 'pupa 'yilyi 'wu, -maa yia wa 'klutlali.

⁵ Nyanoo sloa 'nwni 'wu, 'in wa yia 'wlu lagbli. Waa nyuma 'so nne wa -ylae: «Lee -lu ka 'gbu a tali 'yliyoganyoo da tilitnya glaa?»

⁶ O 'ni -seli -mi. O ka 'wuso tilitnya glaa. Da o mia zime Galilee, -we o gbaa ain -yla, a ligbe we:

⁷ «We mi nu, wa 'nye *Nyumee 'Yu gbonyuu -lenonya yoo. Wa 'ka o su -gu lakulo, 'in 'yli 'so we taa zli, o 'ka tilitnya glaa 'wuso.» »

⁸ 'In waa 'nwni yia -Zezuu welinya ligbe.

⁹ Wa 'bhua gbawla -gu, 'in wa yia we gbaa mni -Zezuu 'binanya kugbua le -bhlo -yla, we -yo nyuma -tolva -yo wa 'so mia.

¹⁰ 'Nwni -wa -laa wee 'di -muni -Zezuu tietienya, wa nni ni: Magidala -nwni Malii, Zani, *Zakee 'nyaa Malii -yo 'nwni -tolva -yo wa 'so mia.

¹¹ 'In waa -Zezuu tietienya nne wa 'dee dli zoe, -we waa 'nwni mia gbada, gbu -kpua -waa 'gbu, wa 'ni wa dli 'wudi.

¹² -Bha Pielí -saa 'wu, 'in o -yo -gwagwie yia gbawla -gu mni. O kwlia 'wu, o -talía 'bhuka 'wu, 'naapinya wa

bibelia 'kwie -yo la, we 'dekpuo o 'yia -yo. 'In nwegaga yia o subha, -we weee 'pliaa 'gbu. 'In o yia o -budunwee lumni.

-Zezu -slolua o 'de o 'binanya 'so 'klv
(Mk 16.12-13)

¹³⁻¹⁴ 'Gbe -we wa laa Emausi, we -yo -Zeluzalemu 'so, kilo kugbua le -bhlo mia we nyidi. Wee 'yli -bhlokpade nya, -Zezuu 'binanya glaa -nyuma 'so mia -mo mni. -We weee 'plia, -zugba wa -yo we 'disasie mni 'yloogblo.

¹⁵ Bhla -we nya wa mia gbada, 'in wa mia kpelida, -Zezuu 'debhie -gbolu yia wa kwesi be, 'in o -yo wa yia bhu 'wu mni dabudu.

¹⁶ -Zezuu 'binanya 'yia o -yo, 'in -lu yabhlo'o nwnu, wa 'ka o yibheli.

¹⁷ 'In -Zezu yia wa layibha: «'Lee, lee gbu -gu a kpeli noda 'yloogblo?»

Toun, wa dli yia sumani, 'in wa yia 'yiligbe.

¹⁸ Wa 'de 'so glaa 'yabhlo wa laa Kleopasi, -moo nne o -ylae: «Na 'de -bhlo -wa -Zeluzalemu -nyime, o 'nia gbu 'plia 'wubhlolu -yinya ni nyaa 'ji -yi yi?»

¹⁹ 'In o yia wa layibhae: «Moo -gbu we -ma?»

'In wa yia we 'bigupali o -ylae: «Gbu -we 'yia Nazaretiyu -Zezu, mu -wa! -Lagobbu -falipanyo 'tite o -mia. O ka we -slolu o lenugbunya -yo o welinya 'wu, -Lago -yo nyuma 'yu.

²⁰ -Amiaa *-Lagobubonyaa -cian -yo -amiaa 'yugalinya ka -Zezu wla, wa 'bha o, 'in wa yia o *su -gu lakulo.

²¹ -Amia di we dli 'wu nu, mo 'ka yaa Izlaelinyuma gbu 'wusa. 'In -moo weee -gu, gbunya 'plia, we 'yli taa zli mia -Zeen.

²² Gbuzonu -wa, -amia glaa nwni tolva ka -ain nwegaga -subhali. Zlukpe -papa, 'in wa yia gbawla -gu mni.

²³ Wa 'ni o 'kwie 'yi. 'In wa yia luyi, -bha wa gbaa -ain -ylae, -Lagoo 'anzinya ka wa 'klutlali, 'in we nne wa -ylae: «-Zezu -ga 'yliyoo!»

²⁴ -Amia lo -nyuma tolva ka gbawla -gu mni, 'in gbu -we 'nwni gbaa, wa yi 'saa we yli. Wa 'ni -Zezuu 'de 'yi.»

25 'In -Zezu nɛɛ wa -ylaɛ: «Nyɪma -wa 'nɪ 'ylimna, 'in gbɔ -we -Lagɔgbɔɔ -falɪpanya gbaa, -wa'a 'nɔ we 'wɔla -pa!

26 We mɪ nɪ, -Lagɔɔ -Bhasanyɔ sia sa, 'bhie, -Lagɔ 'ka ɔ 'ɲɪmɪnɪe ɔ yoo 'nyɛ.»

27 -Mɔɔ 'bɪgɔ, -we wa ɔɛɪa ɔ daa, -Lagɔɛbhɛ 'wɔ, ɔ yia we gwe -sa wa -yla. ɔ dia we gwe Moizu 'sebhɛ -gɔ, 'in ɔ -yɔ we yia -Lagɔgbɔɔ -falɪpanyaa 'sebhɛ weee 'wɔ pla.

28 'Gbe -we 'wɔ ɔ 'bɪnɔnya 'sɔ mɪa mɪɪda, da wa nɪnɪa we kwesi, 'in -Zezu yia nɔ nɛɛ, da 'pɪpɪ ɔ mɪ mɪɪda.

29 'In wa yia ɔ -klɔlu, 'in wa nɛɛ ɔ -ylaɛ: «-In -yɔ -aɪn 'sɔ -tɔ! Jibhe ka zɔ, 'in sabɔ ka bebee bhɪa.» 'In ɔ yia -budu zɔ pla, ɔ -yɔ wa 'sɔ 'ka -tɔ.

30 ɔ -yɔ wa -dia lilɪlu gwe la, ɔ 'bhua 'floo 'wɔ, 'in ɔ yia -Lagɔ fuo 'pa. -Mɔɔ 'bɪgɔ, ɔ didɪa we la, 'in ɔ yia we wa 'wɔladlɪli.

31 Tɔɔn, wa 'yli -bloa, 'in wa yia ɔ yibheli. -Bha -bhlokpade, ɔ yia wa 'yɪlgwe mɔɔnɔ.

32 'In wa nɛɛ, wa 'dekpɔa nyɪɪɪɛ: «Da -a mɪa 'yloogblɔ, ɔ mɪa -aɪn -yla gbɔ gbada, -zugba ɔ sa -aɪn -yla -Lagɔɛbhɛ gwe, 'mɔna ka -aɪn dɪ zɔ ye, we 'nɪ mɔɔ?»

33 Wa -sɔa 'wɔ -bha -bhlokpade, 'in wa yia -Zeluzaleɪmɔ lɔmɪ, -mɔ wa yia -Zezuu tietienya kugbua lɛ -bhlo -yɔ wa -lima 'wlu gbelɪda.

34 'In -maa nɛɛ wa -ylaɛ: «Gbɔzɔnɔ -wa, Nyɪmaa -Kanyɔ ka tɪtɪɪnya glaa 'wɔsɔ. Nɪ, ɔ ka 'Simɔɔ 'klɔtlalɪ.»

35 'In -maa 'sɔ yia -we 'plɪa 'yloogblɔɔ 'dɪ -sa wa -yla. Sa wa yibheli -Zezu, -zugba ɔ mɪ 'floo ladɪɪɪda, 'in wa yi 'yaa -mɔɔ gba wa -yla.

*-Zezu -slolua ɔ 'dɛ ɔ 'bɪnɔnya 'klɔ
(Mt 28.16-20; Mk 16.14-18; Zn 20.19-23; Lngb 1.6-8)*

36 Da wa mɪa -slɔ gbada, 'in -Zezu yia ɔ 'dɛ -slolu wa nyɪɪɪ. 'In ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «'Wɔtɔtɔe -dlɔɔ -yɔ aɪn 'sɔ -mɪ!»

37 -Nyanɪgbɔ -kpali wa, 'in wa yia nyanɔ nɔ. Wamɪa nɛɛ yaa 'sa nɪ, nyɪmɛzuzu -wa.

38 -Zezu nɛɛ wa -ylaɛ: «Lɛɛ -lu sumanɪ amɪaa dɪa? 'In lɛɛ ka 'gbɔ a lɔ sa dɪa?

39 Ayla na -kwɪɛ -yɔ na bhɔpatɔnya, -amɪ -wa, gbɔzɔnɔ sa! A zɪ 'mɪ kwɛ, 'in a yla, nɪ, nyɪmɛzuzu 'nɪ yɪɛ -yɔ 'kɔa -ka. Sa a yia dɛ 'mɪ -yɔ 'bhisa.»

40 ɔ gba 'saa, 'bhie, ɔ yia ɔ -kwɪɛ -yɔ ɔ bhɔpatɔnya wa 'klɔslolu.

41 'Mɔna ka wa ye, 'in nyɛgaga yia wa subhaa 'gbɔ, -we -Zezu mɪa wa -yla gbada, wa 'nɪ mneni wa 'ka we dɪ 'wɔdɪ. 'In ɔ yia wa layɪbhɛ: «-Lu -we a 'kaa li, we mɪ -seli aɪn kwɛɛ?»

42 'In wa yia ɔ llalla -zibhɪi kibhe 'nyɛ.

43 ɔ 'bhua we 'wɔ, 'in ɔ yia we li wa 'yibadɪ.

44 -Mɔɔ 'bɪgɔ, ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «Da in -yɔ aɪn 'sɔ mɪa -benyi, in nɛɛ aɪn -ylaɛ: we mɪ nɪ, -we weee wa ɔɛɪa na daa, Moizu titee 'sebhɛ 'wɔ, -Lagɔgbɔɔ -falɪpanyaa 'sebhɛ -yɔ Lɔɔsebhɛ 'wɔ, we nɔ lɛ.»

45 'In ɔ yia wa 'wlukɔɔn ladolu, wa 'ka -Lagɔɛbhɛ 'wɔlanɔ.

46 'In ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «-We mɪa ɔɛɪda -Lagɔɛbhɛ 'wɔ mɔ nɪ: we mɪ nɪ, -Lagɔɔ -Bhasanyɔ sia, 'in ɔ 'ka tɪ. Wa -ka ɔ gbawla 'wɔfa, 'yli 'sɔ we taa zɪ, 'in ɔ 'ka 'wɔsɔ tɪtɪɪnya glaa.

47 ɔ 'ɲɪ nya, -Lagɔgbɔ -we 'kaa nyɪmaa dɪ 'bhiti, 'in -Lagɔ 'ka wa -yɔgbɔ 'wɔtɪ, a bhli we gbagbɪe -Zeluzaleɪmɔ, 'in a -yɔ we 'ka dɔdɔ weee -gɔ mɪ.

48 Nɪ, amɪa -wa we dayɪnya.

49 'In Zuzu -ɔ Dide gbaa ɔ 'ka aɪn 'nyɛ, -amɪ yia we aɪn yoo 'paa. We 'dɛɛ 'gbɔ, amɪa, a -tɔ wee gbe nɪ nɔkpɪɛ tɪklɪ, 'in -Lagɔɔ 'tɪɛ 'ka aɪn -gɔ lasibhli.»

*-Zezu mɪa yalɪ
(Mk 16.19-20; Lngb 1.9-11)*

50 -Mɔɔ 'bɪgɔ, -Zezu -yɔ ɔ 'bɪnɔnya yia Betani kwesi mɪ, ɔ yia sɔ 'wɔbhɪ, 'in ɔ yia wa 'nyulanɔwna.

51 Da ɔ mɪa wa 'nyulanɔwnada, ɔ yia wa gwevɪa, 'in -Lagɔ yia ɔ 'wɔbhɪ, ɔ yia yalɪ mɪ.

52 Wa 'ylimanɪa ɔ, 'bhie, wa yia -Zeluzaleɪmɔ lɔbhiti 'mɔna 'kadɔ nya.

⁵³ 'Kamuu, wa mi -Lagobudu 'kadu
zo, -zugba wa mnuni -Lagoo 'ηni.

Zaaan 'sebhε Sa Zaan gbaa -Zezuu gbuzɔnu gbɔ

-Zezuu -gɔgbɔ *Zaan cɛlia, mɔ -wa. Nu, Zaan mɔ -Zezuu *'bɛnɔnya kugbua lɛ 'sɔɔ glaa -nyɛ yabhlo nya. 'Mɔ wa laa «'bɛnɔnyɔ -ɔ ka zε -Zezu -kalɛ» wee 'sebhε da tɔba. -We ka 'gbɔ Zaan yia 'sebhε nɔ cɛli, mɔ -wa nu, nyɛma 'ka we 'jiyibheli nu, -Zezu -wa -Lagɔ -Bhasanyɔ, mɔ -wa -Lagɔ Yu, 'in -ɔ -ka ɔ dli -gɔ zɔ, 'in -mɔɔ yia 'yliyɔgagie ɔ 'ɛni nya.

Welɛ -zεa nyɛmε

¹ -Lagɔ 'nɔ -slɔ -lu weee lala, -ɔ wa laa Welɛ ɔ mɔ la. Wee Welɛ -yɔ -Lagɔ 'sɔ mɔ. Wee Welɛ -yɔ -Lagɔ mɔ -bhlo.

² -Lu weee gwedɔda, ɔ -yɔ -Lagɔ 'sɔ mɔ.

³ ɔ gbεgbɛin -Lagɔ -laa -lu weee la. -Lu -we mɔ lalada ɔ 'bɔgbɔ we 'nɔ -mɔ.

⁴ Nu, ɔ -gɔ 'yliyɔgagie 'bhɔa, 'in wee 'yliyɔgagie mɔ, we ka nyɛma zli -la.

⁵ Wee zli mɔ lɔda nikpise 'wɔ, 'in nikpise 'nɔ we nyumonɔ.*

⁶ -Lagɔ ka nyɛmε yabhlo tie, 'mɔ wa laa *Zaan,†

⁷ mɔ -wa gbɔdayinyɔ, mɔ yia ɔ 'ka zli -gɔgbɔ gba. Yi ɔ yia nyɛma -ka ɔ welɛ 'nɔ, 'in wa 'ka dli zɔ.

⁸ ɔ 'dε 'nɔ wee zli nya -mɔ, nu, yi ɔ yia ɔ 'ka wee zli -gɔgbɔ gba.

⁹ -We mɔ da nɔ, mɔ -wa zli 'zayli, wee zli yia dɔdɔ -gɔ, we san mɔ 'mnida nyɛma weee -gɔ.

¹⁰ ɔ Welɛ ka dɔdɔ -gɔ yi. ɔ gbεgbɛin -Lagɔ -laa dɔdɔ la, we mɔ 'sa 'bhie, dɔdɔgbɔ -nyɛma 'nɔ ɔ yibheli.

¹¹ ɔ yia ɔ 'dε nyɛmaa -gbε nɔ, wa 'nɔ ɔ kpa 'nanɔ.

¹² Nu, tɔba 'paa ɔ yi, 'in wa yia ɔ dli -gɔ zɔ. -Maa mɔ, -maa ɔ 'nyεa 'yoo wa 'ka -Lagɔ 'yua -zε.

¹³ Sa nyɛma gwalia wa 'yua dɔdɔ -gɔ, we 'nɔ 'sa -manɔ -zε -Lagɔ 'yua. We 'nɔ nyɛmε mɔ wa dide nya. Nu, -Lagɔ 'nyεa wa 'yliyɔgagie.

¹⁴ ɔ Welɛ ka nyɛmε -zε, 'in ɔ yia -ain glaa ladi. ɔ 'gbɔ -a yia 'nanɔdli -yɔ -Lagɔ gbuzɔnu yibheli. -A ka ɔ yla, 'in sa ɔ 'ɛni mɔ -Lagɔ 'ɛni 'bhisa, -a ka we -yɔyi. Nu, 'ɛnimɔ -we -Lagɔ 'Yu -bhlo 'yia ɔ Dide kwεε, mɔ -wa.

¹⁵ Zaan mɔ ɔ gbɔdayinyɔ nya, ɔ 'kpia 'wɔ, ɔ nεε: «Da in gbaa: «-ɔ yia na 'bɔgbɔ, ɔ 'ɛnimɔ -zi na -nɔ, -we ka gbɔ -wa, bhla in 'ka 'wɔ ɔ mɔ -bha» 'mɔ in saa 'ɛni.»

¹⁶ 'Nanɔdli duun ɔ kaa, we nya ɔ ɛwnaa -a 'dε weee 'nyu la. ɔ palia -ain sɔ -zɔnu -gɔ la, 'in ɔ yia we -gɔpalɔ.

¹⁷ Nu, -Lagɔ palia ɔ tite *Moizɔ gbεgbɛin, nu, -Zezu *Klisɔ gbεgbɛin -a yibhelia ɔ 'nanɔdli -yɔ ɔ gbuzɔnu.

¹⁸ Nyɛmε yabhlogbɔɔ 'nɔ -slɔ -Lagɔ 'yɔ, nu, ɔ 'Yu -bhlogbɔɔ -ɔ -yɔ ɔ mɔ -bhlo, 'in -ɔ mɔ ɔ Dide kwesi, mɔ slolua -ain -Lagɔ.

*'Zan *-Batisɔ dayɔgbɔ*

(Mt 3.11-12; Mk 1.7-8; Lk 3.15-17)

¹⁹⁻²⁰ *Zuifɔ 'yugalnya -wa mɔ *-Zeluzalɛmɔ, ma tiea -Lagɔbɔɔnya -yɔ wa -yɔbɛnya *Leviii zɔaylinyɛma tɔba, wa 'ka Zaan layibha nyɔɔ ɔ -mɔ. Zaan 'nɔ kalɔ 'pa, 'sa ɔ 'palia we 'bɔgbɔ sa tikli. -We ka da ɔ 'yia, 'mɔ ɔ gbaa, mɔ -wa nu: «-Amɔ, in 'nɔ -Lagɔ -Bhasanyɔ nya -mɔ.»

²¹ 'In wa yi 'yaa ɔ layibha: «We -ka 'sa -mɔ, nyɔɔ -in -mɔ? *-Lagɔgbɔɔ -falɔpanyɔ *Elii -in -mɔ yi?»

ɔ nεε: «-Innya, in 'nɔ -mɔ.»

Wa nεε 'yae: «ɔ -Lagɔgbɔɔ -falɔpanyɔ -putu -a mɔ wɔda nɔ, 'mɔ -in -mɔ yi?»

ɔ nεε: «-Innya.»

²² We 'dεε 'gbɔ wa nεε ɔ -yla: «Nyɔɔ -in -mɔ? -A -ka mɔ, -wa tiea -ain, -a 'ka wa 'dɔ -salɔ, -in nεε -na 'dεε daa lɛa?»

²³ Welɛ -we -Lagɔgbɔɔ -falɔpanyɔ *Ezaii gbaa, 'mɔ Zaan palia:

«'Nyɛmε yabhlo -ɔ 'kpia 'wɔ -mɔ da beblεε:

a nɔ Nyɛmaa -Kanyɔɔ 'yoo tikli ɔ 'yu», 'mɔ in -mɔ.»

²⁴ Nyɛma -wa wa tiea Zaaan -gbε, *Falizinyɛma mɔ wa glaa.

* 1:5 We 'ji yabhlo -wae: 'in nikpise 'nɔ we 'wolanɔ.

† 1:6 Nu, 'Zan -Batisɔ -wa.

25 Wa 'yibhaa ɔ la: «Nu, -in 'nɪ -Lagɔɔ -Bhasanyɔ nya -mɪ, -in 'nɪ -Lagɔgbɔɔ -falipanyɔ Elii, 'in -Lagɔgbɔɔ -falipanyɔ -putu -a mɪa wɔda, -in 'nɪ -mɔɔ, we -ka 'sa -mɪ, lɛɛ -lu ka 'gbɔ -na batizee nyɪma?»

26 ɔ nɛɛ: «Gbɔzɔnɔ -wa, -amɪ mɪa, nyɪma na batizea 'nyu nya. Nu, aɪn nyɪdɪ, nyɪmɛ yabhlo mɪ -bha, a 'nɪ ɔ -yi.

27 Mɔ yia 'mɪ 'bɪ yia, in 'nɪ mneni in 'ka ɔ -sakwlaa 'llukpe -blo.»

28 -We weee mɪa da, Betani we nɔa lɛ, -mɔ Zudeɛn nyu 'yɪɔɔ 'wɔsɔɔda, da Zaan batizea nyɪma.

-Zezu, saa -bha nyɪma gbɔnyuu

29 Zɪ zɪa, -Zezu mɪ Zaaan gbɛgbɛɪn yilida, 'in Zaan yia ɔ -yɔyɪ, 'in ɔ nɛɛ: «A yla, -Lagɔɔ *Bhlabhɛyɪ nu, ɔ mɪ dɔdɔgbɔ -nyɪma gbɔnyuu -bhasada.

30 Da in gbaa nu, nyɪmɛ yia 'mɪ 'bɪ yia, ɔ 'tɪtɛ -zɪ na -nɔ, nu, wa 'nɪa -slɔ 'mɪ gwali, ɔ mɪ la, 'mɔ in saa 'ɪmɪ.

31 Zɪmɛ, in 'nɪ ɔ -yi, in 'ka ɔ *Izlaɛɪnyɪma -slɔlu wa 'ka ɔ yibheli, we 'gbɔ in yia nyɪma batizea yi 'nyu nya.»

32-33 Zaan ka 'ya ɔ gbɔɔ da 'yɪ, ɔ nɛɛ: «Nu, zɪmɛ, in 'nɪ ɔ -yi, nu, -Lagɔ ɔ tiea 'mɪ in 'ka nyɪma batizee 'nyu nya, ɔ nɛɛ 'mɪ -yla: «ɔ -gɔ -in -ka -Lagɔɔ Zuzu 'yɪ kwɪda, 'in we 'ka bha -tɔ, mɔ -wa nyɪmɛ ɔ 'kaa nyɪma batizee -Lagɔɔ Zuzu 'Pɔpa nya. Nu, -amɪ -wa ɔ gbɔdayɪnyɔ. In ka -Lagɔɔ Zuzu -yɔyɪ. ɔ 'bhɔa yali, ɔ 'sibhɪa ɔ -gɔ la -kpakɔn 'bhisa, 'in ɔ yia -bha -tɔ.»

34 -Amɪ, in ka ɔ -yɔyɪ, mɔ 'gbɔ in yia gba nu, ɔ nyɪmɛ mɪa da, -Lagɔɔ 'Yu ɔ -mɪa.»

-Zezu laa ɔ 'bɪnɔnyaa tɪanɔ

35 Zɪ zɪa, Zaan -yɔ ɔ 'bɪnɔnyaa 'sɔ mɪ 'ya -bha,

36 'in -Zezu yia 'pɪa yi. Zaan ylaa ɔ, ɔ nɛɛ: «A -tali, -Lagɔɔ Bhlabhɛyɪ nu.»

37 ɔ 'bɪnɔnyaa 'sɔ 'nɔa -we ɔ gbaa, 'in wa yia -Zezu 'bɪ mɪ.

38 -Zezu 'bhitia la, ɔ 'yɪa nu, wa mɪ ɔ 'bɪ, 'in ɔ nɛɛ wa -yla: «Lɛɛ -lu ka da a talia?» Wa nɛɛ ɔ -yla: «*Wlabi, mɔ -in -dɪɪ la?» (Nu, Wlabii ji -wa zuifɔwɛɪ 'wɔ: «Gbɔslɔɔnyɔ.»)

39 ɔ nɛɛ: «A yi, 'in a 'ka -bha 'yɪ.»

Wa mɪa da ɔ -dɪɪa la, 'in wa yia -bha 'yɪ, -zugba jibhezaa -lɛɪ -mɔnɔnɔ ka nɪni. 'In wa yia wee 'yɪɪ pɪu bhɪa ɔ -gbɛ.

40 Wa 'dɛsɔbhɪe glaa, -wa 'nɔa Zaaan wɛɪ, 'in wa yia -Zezu 'bɪ mɪ, wa 'yabhlo -wa Simɔ Pɪɪɪ bheli Andlee.

41 Tɪada, mɔ yia ɔ bheli 'Simɔɔ laa, 'in ɔ nɛɛ: «-A ka Mesi 'yɪ.» (We ji -wa «-Lagɔɔ -Bhasanyɔ».)

42 'In ɔ -yɔ -mɔɔ 'sɔ yia -Zezuu -gbɛ mɪ. -Zezu ylaa ɔ, 'in ɔ nɛɛ: «-Mɪ -wa 'Simɔɔ, -na dide wa laa Zaan. -Na 'ɪmɪ wa yia zɔa Sefasi.» ('Mɔ wa bhɪtia 'wɔla Pɪɪɪ, -mɔɔ ji -wa tukpa.)

-Zezu laa Filipɔ -yɔ Natanaɛɪ

43 Zɪ zɪa, -Zezu 'yibha ɔ 'ka Galilee -dɔdɔ -gɔ mɪ. ɔ -yɔ Filipɔ gbɛɪa, ɔ nɛɛ ɔ -yla: «Yi 'mɪ 'bɪ.»

44 Filipɔ mɪa, Bɛtɪsɪda -dɔdɔ -gɔ ɔ 'bhɔa, Andlee -yɔ Pɪɪɪ klaa 'ya.

45 -Mɔɔ 'bɪgɔ, Filipɔ -yɔ Natanaɛɪ yia 'wɔgbɛɪ, 'in ɔ nɛɛ ɔ -yla: «-Lagɔɔ titee 'sɛbhɛ 'wɔ, Moizɪ ka nyɪmɛ yabhlo gbɔ gba, -Lagɔgbɔɔ -falipanya ka 'ya ɔ gbɔ gba wee 'sɛbhɛ 'wɔ. -A ka ɔ 'yɪ. Nu, mɔ -wa *Zɛzɛfɔɔ 'yu -Zezu, Nazalɛtɪgbɛ 'wɔ ɔ 'bhɔa.»

46 -Mɔɔ nɛɛ ɔ -yla: «'Lee, -lu -zɔnɔ mneni we 'ka Nazalɛtɪ 'bhɔɔ?»

Filipɔ nɛɛ: «Yi -na 'dɛ 'ka -bha 'yɪ.»

47 Nu, Natanaɛɪ yia -Zezuu -gbɛ yi. ɔ bɛa ɔ -yɔ, -Zezu 'yɪa ɔ -yɔ, 'in ɔ nɛɛ ɔ daa: «A yla, *Izlaɛɪnyɪmɛɛ 'dɛbhɪe -gbɔlu nɪ, ɔ nyɪmɛ mɪa, kali 'nɪ ɔ dɪɪ 'wɔ -mɪ.»

48 Natanaɛɪ nɛɛ: «Sa -in yibheli 'mɪ 'wɔ la?»

ɔ nɛɛ: «Da Filipɔ 'nɪa -slɔ -mɪ la nɪ, in ka -mɪ 'yɪ, -zugba -in mɪ *figɪsu zɔ.»

49 -Bha Natanaɛɪ gbɛɛ: «Wlabi, -in mɪ -Lagɔɔ 'Yu nya, Izlaɛɪnyɪmaa 'wɪlɔpɪɪnyɔ -in -mɪa.»

50 -Zezu 'pɪa we 'bɪgɔ, ɔ nɛɛ: «In gbaa nu, in ka -mɪ 'yɪ figɪsu zɔ, we 'gbɔ -in yia 'mɪ dɪɪ -gɔ zɔ, mɔ -wa yɪ? -Li 'kadɪ -we -zia -mɔnɪ 'yɪa -na yia we.

51 In nɛɛ aɪn -yla gbɔzɔnɔ saɛ, yali a yia 'yɪa ɪwɛ -kalɪda. 'Anzɪnya a yia 'yɪa kwɪda -yɔ -gblada *Nyɪmɛɛ 'Yu -gɔ.»

2

-Zezu 'bhitilia 'nyu nu 'wola

¹ -Muu 'bigu, 'yli 'so 'plia, 'in wa yia 'hwnokwafeti -sa Galilee 'gbe wa laa Kana, we 'wu. -Zezuu 'nyaa mi -bha.

² 'In wa yi 'yaa -Zezu -yo o 'binanya la wee 'feti 'wu.

³ -Bha bea, 'in nu yia bhia, 'in -Zezuu 'nyaa nee o -yla: «Nu ka bhia.»

⁴ -Zezu 'palia we 'bigu, o nee: «'Maa, amaa nu gbu -wa yaayu, na nu gbu -wa yi? Bhla -we nya wa 'kaa na 'titee 'debbie -gbolu 'yi, we 'ni -slo nnyi.»

⁵ -Zezuu 'nyaa nee lililuu dlilinya -yla: «-We weee o yia ain -yla gbaa, a nu we le.»

⁶ 'In tukpa nyida 'kadu gbelibhlo mi -bha wa kwesi. -Muu 'wu wa plia 'nyu, 'in wa budoa: 'sa Zuifuu tite gbaa. Nu, we 'yabhlo bhu 'wu litli glu gbu.

⁷ -Zezu nee waa lililuu dlilinya -yla: «Nyidanya mia da ni, a yeli we 'nyu.» 'Sa wa yelia we sa ke! ke! ke!

⁸ -Zezu nee: «A 'pli -sleen we, a 'ka we 'fetu 'yugalinyo kwa.» 'In wa yia we o kwa.

⁹ Jo 'fetu 'yugalinyo 'yia wee 'nyu nye, -zugba we ka nu 'wolabhitili. Da wee nu 'bhulba, o 'ni -bha da -yi, nu, -wa 'plia 'nyu, wa -yi -bha da. 'In o 'fetu 'yugalinyo yia 'hwno -kwanyo la.

¹⁰ 'In o nee: «Da weee, nu -zonu wa wlaa -slo tia, wa -ka 'ma duun 'bhie, wa wlaa kalo nu. 'In -mi, -in yia nu -zonu ladi, 'in senee bhla yia we yli.»

¹¹ Nu, gwedigbuu tianu -we -slolua o 'hnumnee 'tite, Galilee 'gbe wa laa Kana, we 'wu o nua we le. 'Sa o -slolua o 'hnumnee 'tite, 'in o 'binanya yia o dli -gu zu.

¹² We 'bigu, 'in o yia Kapenaumu mni, o -yo o 'nyaa klaa, o bhelia klaa, we -yo o 'binanya. 'In wa yia -mo 'yli ya 'sole li.

*-Zezu vua -valepanya *-Lagobudu 'kadu ηwee*

(Mt 21.12-13; Mk 11.15-18; Lk 19.45-46)

¹³ Nu, Zuifuu *'Wuzitiylu 'feti ka cipa, 'in -Zezu yia -Zeluzalemu mni.

¹⁴ O plaa *-Lagobudu 'kadu ηwee, nyima -wa paa 'bhli klaa, bhlabhle

klaa, we -yo -kpakun pelu, 'ma o ylia -bha, 'in o yi 'yaa 'gwēzi -bhitinya -bha yli, wa -di wa 'tabhle -yo la.

¹⁵ O 'pnaa 'llukpe -yelipe 'bhisa, 'in o yia nyima weee vu -mo -Lagobudu 'kadu ηwee, we -yo wa 'bhli -yo wa bhlabhlenya 'so. O 'mnia 'gwēzi -bhitinyaa 'gwēzi, 'in o yia wa 'tabhle labhli.

¹⁶ O nee -kpakun pelopanya -yla: «A -sa da we, a 'na nunu na Didee -budu -vale -budu 'wu -ni.»

¹⁷ -We *-Lagosebhe gbaa, 'in o 'binanyaa dli yia we -gu -bho:

«'A! Na -Lago, -na -budu in 'yibhaa, we 'tu mi 'mi 'bhada.»

¹⁸ Ton, 'in Zuifuu 'yugalinya yia o layibha: «Sanne -na nua yi? -In nu gwedigbu yabhlo le, 'in -a 'ka we 'jiyibheli nu, -Lago ka -mi 'yoo 'nye.»

¹⁹ -Zezu 'palia we 'bigu, o nee: «Wee -Lagobudu 'kadu mia, a -sa we la, 'in in 'ka we 'yigbeli 'yli ta nya.»

²⁰ Wa nee o -yla: «Aya! Wa 'kaa -budu ni 'subha, wa li -zu glu 'so -zu gbelibhlo, 'in -mi, -in nee -in 'ka we 'subha 'yli ta nyaa?»

²¹ Nu, -budu -zonu -Zezu saa 'hni, o 'dee kuu gbu o gbaa.

²² We 'dee 'gbu, da -Zezu -ka titlinya glaa 'wusa, o 'binanyaa dli yia we -gu -bhoa, -we o gbaa we -yo -we mia celida -Lagosebhe 'wu, 'mu wa zua dli -gu.

-We mia nyimaa dli zo, -Zezu -yi we

²³ Zuifuu 'Wuzitiylu 'feti nya -Zezu mi -Zeluzalemu. O gwedigbunya -we slolua o 'tite, 'mu o nua le, nyima duun 'yia we -yo, 'in wa yia o dli -gu zu.

²⁴ -Zezu 'ni wa dli -gu zu, -we ka gbu -wa, o -yi wa 'de weee dli.

²⁵ Nu, nyime o -ka o -limaa gbu la-pali o -yla, -Zezu 'ni -muu gbu -ka, nu, -we mia nyimee dli zo, o 'de -yi we.

3

-Zezu -yo 'Nikodemu

¹ Nu, nyime yabhlo wa laa 'Nikodemu, o mia Falizinyimaa so lu, 'in o mia Zuifuu 'yugalinyo yabhlo nya,

² mo yia -Zezuu -gbe sabo, 'in o nee: «Wlabi, -a -yi we 'ji nu, -Lago ka -mi tie,

-in 'ka -ain gbu -slolu. -Lago -yo -mi 'so 'ni -mi ni, -in 'ni mnenei -in 'ka 'sasokpa -gwɛdigbunya ni lɛnu.»

³ Ɔ nɛɛ 'Nikodemu -ylaɛ: «In nɛɛ -mi -yla gbuzɔnu saɛ: nyime ɔ ka 'lulolu* wa 'ni gwalɪ, ɔ 'ni mnenei ɔ 'ka nyima -wa -Lago pɪla 'wlu la glaa -mi.»

⁴ 'Nikodemu nɛɛ: «Sa wa 'ka nyime kpasaa 'lulolu gwalia? Nu, ɔ mnenei ɔ 'ka ɔ 'nyaa nukplɛ pla, wa 'ka ɔ 'sɔnu gwalu?»

⁵ -Zezu 'palia we 'bɪgu, ɔ nɛɛ: «Nu, in nɛɛ -mi -yla gbuzɔnu saɛ: we -ka nu, wa 'ni nyime 'lulolu gwali, 'nyu -yo -Lago Zuzu nya, -mɔɔ 'ni mnenei -mɔɔ 'ka -wa -Lago pɪla 'wlu la glaa -mi.

⁶ -We ka gbu -wa, -wa 'nyaa -yo dide gwalia, wa mi nyimaa nyima nya, 'in -wa -Lago Zuzu gwalia, wa mi -Lago Zuzu nyima nya.

⁷ We -ka 'sa -mi, in -ka gba nu, wa gwalɪ amiaa 'lulolu, we 'na subhalɪ -mi ŋwɛgaga -ni.

⁸ Nu, da -pɪpɛ 'yibhaa we 'ka 'pli, -bha we plia, 'in -na nɔa we -jiji, nu, da we bɔlɔa, mɔ we mɪa, -in 'ni -bha da -yi. Sa -pɪpɛ mɪa, -wa -Lago Zuzu gwalia, 'sa wa mɪa.»

⁹ 'Nikodemu nɛɛ: «Sa -mɔɔ 'ka 'wɔ la 'pɪla?»

¹⁰ 'In -Zezu nɛɛ: «Gbɔslolunyɔ, ɔ ka 'ŋni wa -yia *Izlaɛli -dɔdɔ -gu, 'mɔ -in -mɪa, 'in -in 'ni wee gbu ni -yii?»

¹¹ Nu, in nɛɛ -mi -yla gbuzɔnu saɛ: -we ka 'ji -a -yia, we -gu gbu -a gbaa. -We ka da -a 'yia, we 'dɪ -a saa. 'In a 'ni 'yibha a 'ka -amiaa -bhayigbu -yɔŋwɪ.

¹² In ka ain -yla dɔdɔgu gbu gba, a 'ni we -yɔŋwɪ. We -ka 'sa -mi ni, da na yia ain -yla yali gbu gbaa, a 'na 'ka we -yɔŋwɪ, we 'ni mɔɔ?

¹³ Nu, nyime yabhlogbɔɔ 'ni -slɔ -Lago -gbɛ -gbɪa, we 'ni ɔ Nyime 'Yu 'wɔbhɔ, mɔɔ 'bhɔa yali.

¹⁴ «Nu, Moizi ka nɛɛ -tibhe 'wɔbhɔ yali da bɛblɛ nyima weee 'yu, 'sa -bhlokpade wa yia Nyime 'Yu 'wɔbhɔa yali,

¹⁵ 'in -wa weee -ka ɔ dli -gu zɔ, wa 'ka 'yliyɔgagie -we 'nɪa bhloluda -ka 'yi.

¹⁶ We 'dɛɛ 'gbɔ, 'sa -Lago -kalɪa dɔdɔgu -nyimaa zɛ, 'in ɔ yia ɔ 'Yu yabhlogbɔɔ wla, 'in -wa -ka ɔ dli -gu zɔ, wa 'na 'ka labhɔ. 'Yliyɔgagie -we 'nɪa bhloluda -ka, 'mɔ wa yia 'yia.

¹⁷ Nu, -Lago 'ni ɔ 'Yu tie dɔdɔ -gu ɔ 'ka nyima gbu dli, nu, ɔ 'ka wa gbu 'wɔsa, we 'gbɔ ɔ yia ɔ tie.

¹⁸ -Ɔ -ka ɔ 'Yu dli -gu zɔ, -Lago 'na 'ka ɔ gbu dli, 'in -ɔ 'ni ɔ dli -gu zɔ, -Lago ka ɔ gbu dli pepe. -We ka gbu -wa, ɔ 'ni -Lago 'Yu -bhlogbɔɔ dli -gu zɔ.

¹⁹ Sanɛɛ -Lago bhua nyimaa -yɔgbɔ 'wɔ, nu, zli ka dɔdɔ -gu yi, 'in nyima 'ni we -yɔŋwɪ, nu, wa 'yibha nikpise, -we ka gbu -wa, gbɔnyuu wa nɔa lɛ.

²⁰ -Wa weee nɔa gbɔnyuu lɛ, zli wa nyɛa 'wɔ, 'in wa'a 'tla zli 'klɔ. -We ka gbu -wa, wa mi nyanɔ nɔda, nyime yi wa lɛnɔgbɔ yibheli.

²¹ Nu, -wa nɔa -Lago dɔmagbɔ lɛ, zli 'klɔ wa tlaa. 'Sa nyima yia wa lɛnɔgbɔ -yo sa tenyii, 'in wa yibhelia we 'ji nu, wa mi -Lago 'nɔŋwɛ zɔda.»

Zaan nɛɛ -Zezu -gali ɔ 'yu

²² -Mɔɔ 'bɪgu, -Zezu -yo ɔ 'bɪnɔnya yia Zudee -dɔdɔ -gu mɪ, 'in ɔ yia wa -gbɛ 'yɪ 'sɔlɛ li, -zugba ɔ batizea nyima.

²³ 'In Zaan mɪa, -mɔɔ mi 'ya nyima batizede: ɔ mi Enɔɔ, Salimu kwesi, da 'nyu -zua, -zugba nyima yi ɔ -gbɛ ɔ batizee wa.

²⁴ Nu, wa 'ni -slɔ Zaan -kasɔ 'wɔpa.

²⁵ -Bha kpikpɛɛ -bhɔa Zaan 'bɪnɔnya -yo Zuifu yabhlo nyɪɪ, sa Zuifu tite gbaa wa budo wa 'ka -mɔwɔ, we -gu.

²⁶ We 'gbɔ wa bɛa Zaan -yo, 'in wa nɛɛ: «Wlabi, nyime ɔ -yo -mi 'sɔ mɪa Zudeɛn nyu lɔ, 'in -in yia ɔ -gu gbu gba -ain -yla, ɔmɔ, ɔ mi nyima batizede, 'in nyima weee mi ɔ -gbɛ mɪda.»

²⁷ 'In Zaan nɛɛ: «-Lago 'ni nyime -lu 'nyɛ, ɔ 'ni mnenei ɔ 'ka we 'yi.

²⁸ Amiaa 'dɛ mi na gbɔdayɪnya nya, a ka 'mi ŋwɛɛ 'nɔ nu, -ami, in 'ni -Lago -Bhasanyɔ, nu, -Lago tiea 'mi ɔ 'yu.

²⁹ -We ka gbu -wa, we -ka nanɔ gbu, nu, nyime ɔ mɪa 'ŋwɔ kwada, ɔ 'tale -ɔ mnazɪa -lu weee, 'in 'fɛti 'ka nna, 'mɔ

* 3:3 'Lulolu: wɛli 'bhitie tɔlɔa nɛɛ yali.

in-mia. 'In da ɔɔ 'ɲwnɔkwanyɔ-ka wee feti 'wɔ yi nɪ, ɔ 'tale -ka ɔ yiyi dɪ 'nɔ nɪ, 'in 'mɔna bhaa ɔ. -Amɪ mia, in mɪ 'mɔna lida sa duun, 'sa nanɔɔ gbɔ mia.

30 Ɔmɔ, ɔ 'bhu 'bɪ 'wɔ, 'in -amɪ 'ka zɔbɛ.

31 «Nɪ, -ɔ bhɔa -Lagɔɔ -gbɛ, ɔ -galɪ nyɪma weee 'yu. -Ɔ bhɔa dɔdɔ -gbɔ, dɔdɔgbɔ -nyɪmɛ ɔ -mia, 'in ɔ gbɔa dɔdɔgbɔ gbɔ. Ɔmɔ, -ɔ bhɔa -Lagɔɔ -gbɛ, ɔ -galɪ nyɪma weee 'yu.

32 -We ɔ 'yia, -we ɔ 'nɔa, we -gɔgbɔ ɔ gbɔa. 'In nyɪmɛ yabhlogbɔɔ ɔ 'ɲwnu ɔ gbɔɔ dayɪgbɔ -yɔ.

33 -Ɔ -ka ɔ gbɔɔ dayɪgbɔ -yɔɲwnu, mɔ slolua nɪ, -we -Lagɔ gbɔa, gbɔzɔnɔ -wa.

34 Nɪ, -ɔ -Lagɔ -ka tie, -Lagɔwɛɪ ɔ gbɔa, -we ka gbɔ -wa, -Lagɔ nyɛa ɔ ɔ Zuzu kplo! kplo!

35 Dide -Lagɔ -kalɪ ɔ 'Yuu zɛ, 'in ɔ ka ɔ 'tɪtɛ ɔ kwɛɛ zɔ -lu weee -gbɔ.

36 -Ɔ -ka ɔ 'Yu dɪ -gbɔ zɔ, ɔ ka 'yliyɔgagɪ -we 'nɪa bhloluda -ka. Nɪ, -ɔ ɔ zɔa ɔ 'Yu 'nɔɲwɛ, ɔ 'na 'ka 'yliyɔgagɪ 'yɪ. -Lagɔɔ 'cɛ zɔ ɔ tɔa.»

4

-Zezu -yɔ Samalɪɲwnɔ

1 -Mɔɔ 'bɪgbɔ, Falizɪnyɪma ka 'nɔ nɪ, nyɪma duun mɪ -Zezu 'bɪyida ɔ 'ka wa batizee we -zi Zaan.

2 (Nɪ, we 'nɪ ɔ dɛ, ɔ 'bɪnɔnya batizea nyɪma). Da -Zezu yibhelia we 'ji,

3 -bha ɔ 'bhɔa Zudee, 'in ɔ yia Galilee lɔ mɪ.

4 Ɔ 'ka Galilee mɪ, we mɪ nɪ, ɔ -dɪ Samalɪ -dɔdɔ 'wɔ.

5-6 Da ɔ mia Samalɪ -dɔdɔ -gbɔ 'plɪɪda, 'gbe yabhlo wa laa Sikaa, -bha ɔ nɪnia we nɔkplɛ. Wee gbe mia, da *Zakɔbɔ ka bhaa dɔdɔ kibhe, 'in ɔ yia -bha -klɔ 'bhlu, wee dɔdɔ -we ɔ 'nyɛa ɔ 'yu *-Zɛzɛfɔ, we kwesi we mia. -Zezu sia nɔnɔe kwɛɛ, 'in ɔ yia wee -klɔ -yɔ ladɪ. Nɪ, 'yɔgbagbɔ -wa.

7 -Bha Samalɪɲwnɔ yabhlo yia 'nyu 'plia, 'in -Zezu nɛɛ ɔ -yla: «A 'nyɛ 'mɪ 'nyu in 'ka 'ma.»

8 (Nɪ, ɔ 'bɪnɔnya ka lililu zɔa mɪ 'gbe nɔkplɛ.)

9 Ɔɔ 'ɲwnɔ nɛɛ ɔ -yla: «Aya! -Mɪ Zuifɔ zɪlɪa -amɪ Samalɪɲwnɔ 'nyu yɪ?» Nɪ, Zuifɔ -yɔ *Samalɪ -nyɪma'a* 'nɔnɔ 'wɔla.

10 -Zezu nɛɛ ɔ -yla: «A 'nɪ -Lagɔɔ wɪawɪlɪ -yi, 'in a 'nɪ -ɔ mia aɪn 'nyu -zɪlɪda -yi. A -ka yaa we 'ji -yi, ama yi yaa ɔ 'wɔwɔlɔnyu -zɪlɪa, 'in ɔ 'ka we aɪn 'nyɛ.»

11 Ɔ nɛɛ: «Na -Kanyɔ, -in 'nɪ floko kwɛɛ -ka, 'in -klɔ -tɔ 'wɔ, sa -in 'ka 'mɪ wee 'wɔwɔlɔnyu 'nyɛa?»

12 -Amɪa dukpasɔ Zakɔbɔ 'bhlua wee -klɔ, ɔ 'dɛ ka we 'nyu 'ma, we -yɔ ɔ 'yua -yɔ ɔ 'nɔɔlɪ -gnɔɔ -zɪlɔ. -Mɪ dɪ 'wɔ nɪ, -mɪ 'yɪa -mɪ -zia ɔ yɪ?»

13 -Zezu nɛɛ ɔ -yla: «Nyɪmɛ -ɔ -ka nyu nɪ 'ma, 'nyumatɔ yia ɔ 'bhaa lɔ.

14 Nɪ, 'nyu -we na yia wɪa, nyɪmɛ -ɔ -ka we 'ma, 'nyumatɔ 'na 'ka 'masɛɛn ɔ 'bha. 'In wee 'nyu zɛa ɔ 'wɔ 'wɔwɔlɔnyu, da 'yliyɔgagɪ -we 'nɪa bhloluda -ka, we bhɔa.»

15 Ɔɔ 'ɲwnɔ nɛɛ ɔ -yla: «Na -Kanyɔ, 'nyɛ 'mɪ wee 'nyu, 'nyumatɔ yɪ -slɛɛn 'mɪ 'bha, in yɪ 'masɛɛn -seli 'nyu 'plia yɪ.»

16 -Zezu nɛɛ ɔ -ylaɛ: «A mɪ amaa 'lowli laa, a -yɔ ɔ 'sɔ 'ka yɪ.»

17 Ɔ nɛɛ: «In 'nɪ 'lowli -ka.»

Ɔ nɛɛ: «Gbɔzɔnɔ a gbɔa, nɪ, a 'nɪ 'lowli -ka.

18 Nɪ, a 'yɪ 'lowli a gbu. -Mɔmɔ a -yɔ ɔ 'sɔ mia dɛ nɪ, ɔ 'nɪ amaa 'lowli. Gbɔzɔnɔ -wa.»

19 Ɔɔ 'ɲwnɔ nɛɛ: «Cun, na -Kanyɔ, in -yi we 'ji nɪ, -Lagɔgbɔɔ -falɪpanyɔ -in -mia.

20 -Gɔgɔ 'kadɔ nɪ 'wɪu -amɪa dukpasɔ bɔbɔ bhaa -Lagɔ, 'in amɪa nɛɛ: -Zeluzalɛmɔ wa 'kaa -Lagɔ bɔbɔ.»

21 -Zezu nɛɛ ɔ -yla: «Bhɔɔ, a zɔ 'mɪ dɪ -gbɔ. Bhla yabhlo yia bɛa, we 'nɪ -gɔgɔ 'kadɔ 'wɪu, 'in we 'nɪ -Zeluzalɛmɔ wa 'ka Dide -Lagɔ bɔbɔ.

22 Nɪ, amɪa *Samalɪ -nyɪma, -we a bɔbɔa, a 'nɪ we -yi. 'In -we -amɪa Zuifɔ bɔbɔa, -a -yi we. -We ka gbɔ -wa, Gbɔwɔsanyɔ mia, Zuifɔ -gbɛ ɔ bhɔa.

23 Nɪ, bhla -we nya -wa bɔbɔa Dide -Lagɔ tɪklɪ, wa 'kaa ɔ bɔbɔ Zuzu nya

* 4:9 Zuifɔ 'nɪ mneni wa 'ka Samalɪ -nyɪmaa kna kwɛzɪ.

sazɔnu sa, we bhla ka cɪpa, 'in we ka nyini. Nu, we 'sasokpa -nyumaa da -Lagɔ talia, wa 'ka ɔ bubɔ.

24 -Lagɔ mɪ Zuzu nya. -Wa 'kaa ɔ bubɔ, wa bubɔ ɔ Zuzu nya sazɔnu sa.»

25 Ɔ ɔ 'ɣwnɔ nɛɛ ɔ -yla: «In -yi we 'ji nu, Mesi yia yia. (We ji -wa -Lagɔ -Bhasanyɔ.) Ɔ -ka yi nu, mɔ yia we 'dɛ weee 'wɔsisalia.»

26 Ɔ nɛɛ ɔ -yla: «Mɔ mia da ain -yla gbada.»

27 -Bha -bhlokpade ɔ 'bɪnɔnya yia lɔ. 'In wa yia -Zezu -yɔ 'ɣwnɔ yabhlo -yɔyɪ 'dɪ -sada. 'In we yia wa ɣwɛgaga -subhali, -zugba wa gba -mɔ dli zɔɛ: «Lɛɛ -lu ɔ yɪbhali ɔ ɣwnɔ? Lɛɛ -gbɔ ɔ gba ɔ -yla?» Nu, 'sasokpa -layɪbhawɛli nɪ 'nɪ nyimɛ yabhlogbɔ ɣwɛɛ 'tla.

28 Tɔn, ɔ ɣwnɔ tia -bha ɔ 'nyu -nyida, 'in ɔ yia 'gbe nukplɛ pla. Ɔ nɛɛ nyima -yla:

29 «A yi! A yi -nya, a 'ka nyimɛ yabhlo 'yɪ! Mɔ gbaa na lɛnɔgbɔ weee. We 'wɔ sa mɔ -wa -Lagɔ -Bhasanyɔ.»

30 Tɔn, wa yia 'gbe nukplɛ 'tla, 'in wa yia -Zezuu gbɛgbɛin mnɪ.

31 We bhla, ɔ 'bɪnɔnya mɪ ɔ bhuhoda ɔ 'ka li.

32 'In ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «Lililu -we in 'kaa li, a 'nɪ we -yi.»

33 'In ɔ 'bɪnɔnya nɛɛ wa 'dekpɔa nyɪɪ: «Aya! Nyɔ ɔ nyɛ ɔ lililua?»

34 Ɔ nɛɛ wa -yla: «Na yoopanyɔ dɔmagbɔ 'nɔɣwɛzɔvɛ -yɔ ɔ lubhoo 'wɔlɔbhahɛ, mɔ -wa na lililu.

35 Amia, a nɛɛ nu, we -tu 'wɔ 'cɔ -mnɔa, 'in -luu -dɪdɪ bhla 'ka nyini, -amɪ nɛɛ ain -yla, nu, we -dɪdɪ bhla ka -slɛɛn nyini. A -tali kpaa -gɔ, we 'ya ka zalɪ.

36 Ɔ -ka -luu -dɪdɪnyɔ nya -mɪ, ɔ ka ɔnɔ -tnɔ 'yɪ. Nu, ɔ mɪ nyima 'wɔlɔgwɔlɪdɪ, 'yɪyɔgagɛ -we 'nɪa bhloluda -ka, -Lagɔ 'ka we wa 'nyɛ. 'In we glɔglɔnyɔ -yɔ we -dɪdɪnyɔ 'ka 'mɔna li dabhlo.

37 Nu, nine yabhlo nɛɛ: «Nyimɛ yabhlo glɔa, 'in nyimɛ -putu dia.» Gbɔzɔnu -wa.

38 Kpaa -we 'wɔ a 'nɪa lubho nɔ, -mɔ in tiea ain we -luu -dɪdɪ bhla. Tɔlɔa ka -mɔ lubho nɔ, 'in wa yia sia. 'In -amia yia we 'wɔ -tnɔ.»

39 -Mɔ 'bɪgɔ, ɔ ɣwnɔ gbagbawɛli -gɔ Samalii -nyima duun zɔa -Zezu dli -gɔ. Ɔ nɛɛ wa -yla: «Ɔ nyimɛ nɪ gbaa 'mɪ -yla na lɛnɔgbɔ weee.»

40 We 'dɛɛ 'gbɔ, Samalii -nyumaa -zlo yia -Zezuu -gbɛ yi. 'In wa yia ɔ -bɛlɔ -yɔpali, ɔ -yɔ wa 'ka -tu. Ɔ li -bha 'yɪ 'sɔ.

41 'In tɔlɔa yia wa -gɔ -bho dliɔzɔvɛ nya, ɔ 'dɛɛ ɣwɛɛ wɛli 'gbɔ.

42 Wa nɛɛ ɔ ɣwnɔ -yla: «We 'nɪ -slɛɛn amaa wɛli -bhlogbɔ 'gbɔ -a yi ɔ dli -gɔ zɔ. Nu, -amiaa 'dɛ ka ɔ ɣwɛɛ wɛli 'nɔ. Nu, -a -yi -slɛɛn we 'ji nu, mɔ -wa dɔdɔgɔ -nyima weee Gbɔwɔsanyɔ 'dɛbhie.»

-Zezu jipea nyimɛ 'kadɔ yabhlo 'yu

43 -Zezu li -bha 'yɪ 'sɔ, we tanɔ zli, 'in ɔ yia ɔ 'yoo bhli, ɔ 'ka Galilee -dɔdɔ -gɔ lɔ mnɪ.

44 (Nu, -Zezuu 'dɛ ka gba nu, wa'a zɔ -bha -Lagɔgbɔ -falɔpanyɔ ɔ 'dɛɛ -Zɔɔ.)

45 Tɔn, ɔ nɪnia Galilee, 'in nyumaa -zlo yia ɔ yoo -saa yi. -We ka gbɔ -wa, gwɛdigbɔ ɔ nɔa lɛ -Zeluzalɛmɔ 'Wɔzɪtɪyɪ 'fɛtu bhla, wa ka -bha 'yɪ.

46 'Bhie ɔ yia Kana lɔ mnɪ, Galilee -dɔdɔ -gɔ, da ɔ 'bhɪtɪlia 'nyu nɔ 'wɔla. Nu, *Ewɔlɔdɔ nyimɛ 'kadɔ yabhlo mia Kapɛnaumɔ, ɔ 'yu ka gu -yɔ.

47 Ɔ 'nɔa nu, -Zezu ka Zudee 'bhɔ, ɔ ka Galilee mnɪ, 'in ɔ nyimɛ yia Kana mnɪ, ɔ 'ka ɔ 'yɪ. Ɔ nɪnia ɔ -gbɛ, ɔ nɛɛ ɔ -yla: «-Na zukpa -wa! -A mnɪ Kapɛnaumɔ, -in 'ka na 'yu jipe, ɔ yi tli.»

48 -Zezu nɛɛ ɔ -yla: «We 'nɪ gwɛdigbɔnya 'wɔbhɔ, a 'nɪ mnɛni a 'ka 'mɪ dli -gɔ zɔ.»

49 Ɔ nyimɛ 'kadɔ nɛɛ ɔ -yla: «Na -Kanyɔ, -a mnɪ -mɔ, na 'yu yi tli.»

50 Ɔ nɛɛ: «Mnɪ -budɔɣwɛɛ, nu, -na 'yu ka 'pɔ.»

'In ɔ nyimɛ yia -Zezuu wɛli dli -gɔ zɔ, 'in ɔ yia ɔ -budɔɣwɛɛ mnɪ.

51 Ɔ mɪ mnɪda, 'in ɔ -yɔ ɔ zɔyua yia gbɛli 'yloogbɔ. -Maa nɛɛ ɔ -yla: «-Na 'yu ka 'pɔ.»

52 'In ɔ yia wa layɪbhaɛ: «'Lee, bhla -mɔmɔ nya ɔ yili 'wɔa?»

Wa nɛɛ: «Zɔbha 'yɔgbagbɔ 'lɛli tianɔ nya ɔ 'pɔa.»

⁵³ Ɔɔ 'yuu dide yia we 'jiyibheli nu, wee bhla -bhlokpade nya, -Zezu gbaa ɔ -ylaɛ: «-Na 'yu ka 'pu.» -Bha ɔ -yɔ ɔ -budunwee -nyima weee zua -Zezu dli -gu.

⁵⁴ Wee gwedigbɔɔ 'sɔnu ɔ nua dɛ lɛ ɔ Zudee -bhɔda, ɔ 'ka Galilee mni.

5

-Zezu jipea guzɔnyɔ yabhlo
**Nyapɛyli nya*

¹ -Mɔɔ 'bigu, Zuifɔɔ 'fɛti yabhlo nɔɔɔ, 'in -Zezu yia 'wɔsɔ, ɔ 'ka -Zeluzalem mni.

² Nu, -mɔ -Zeluzalem, klolo 'kadu yabhlo mɔ -bha, 'mɔ wa laa Bhlabhlɛ Klolo. -Bha wee klolo kwesi, 'nyu yabhlo mɔ -bha, 'mɔ wa laa zuifɔweli 'wɔ Betesida. Nu, palɔɔ bhu gbu gbelia we.

³ Nu, guzɔnyaa -zlo slu we -yɔ la: 'lɔlɔɔɔɔ klaa, 'tɔtɔtɔɔɔ klaa, we -yɔ zɔlaslɔɔɔ mɔ -bha. [Nu, 'nyuu zuklue wa mia wɔda.

⁴ -We ka gbu -wa, bhla tɔɔɔɔɔ nya, 'anzi sibhlii wee 'nyu lɔ la, 'in we zuklua we 'klɔ. 'In ɔ -ka -mɔ -bho tia, guo gu -we -ka ɔ -yɔ -mɔ, 'in ɔ pua.]

⁵ Nu, wa glaa, nyimɛ yabhlo ka gu -yɔ, we -zɔ glɔ -bhlo 'ya kugbua lɛ gbeta ni.

⁶ Da -Zezu 'plɔɔɔ -mɔ, ɔ 'yia ɔ, 'in ɔ yia 'nɔ nu, wee gu ka ɔ -yɔ -gwɛ. Ɔ bea ɔ -yɔ, 'in ɔ yia ɔ layibha: «-In 'yibha -in 'ka 'pɔɔ?»

⁷ 'In ɔ guzɔnyɔ yia we 'bigɔpalɛ: «Na -kanyɔ, 'nyu -ka zuklu, nyimɛ ɔ 'kaa -mɔ 'mɔ 'pa, ɔ 'nɔ -mɔ. Bhla in 'ka 'wɔsɔ, nyimɛ yabhlo ka 'mɔ 'yugalɔ.»

⁸ -Zezu nɛɛ ɔ -yla: «-Sɔ 'wɔ! -In 'bhu -na -bita 'wɔ, -in mni.»

⁹ -Bha -bhlokpade, ɔ nyimɛ 'pua, ɔ -sɔa 'wɔ, ɔ 'bhua -bita 'wɔ, 'in ɔ yia mni. Nu, *Nyapɛyli nya we nua lɛ.

¹⁰ -Bha Zuifɔɔ 'yugalɔɔɔ gbaa ɔ wa jipea -yla: «Nu, -zɛɛɛɛɛ mia, Nyapɛyli -wa. 'In -amɔaa tite nɛɛ, -in 'nɔ mneni -in 'ka -na -bita 'wɔbhu, -in 'ka nɔ.»

¹¹ Ɔ nɛɛ wa -yla: «Nyimɛ ɔ jipea 'mɔ, ɔ nɛɛ 'mɔ -yla: «-In 'bhu -na -bita 'wɔ, -in 'ka mni.» »

¹² -Bha wa 'yibhaa ɔ laɛ: «Nyɔɔ gba -mɔ -yla, 'bhu -na -bita 'wɔ -in mni?»

¹³ Nu, ɔ nyimɛ ɔ jipea ɔ, ɔ 'nɔ ɔ -yi. Nu, -Zezu ka ɔ 'yigwe lamnɔɔɔ, nyima -zu -bhaa 'gbu.

¹⁴ -Mɔɔ 'bigu, -Zezu plaa -Lagɔɔɔɔɔ 'kadu zɔ, ɔ 'yia ɔ -yɔ, 'in ɔ nɛɛ ɔ -ylaɛ: «-In ka -slɛɛɛɛɛ 'pu, -in 'na nɔɔɔ 'maslɛɛɛɛɛ gbɔnyuu lɛ -nɛɛ. We 'nɔ -mɔɔɔ, -we yia -mɔ yia, we -nyu 'yli.»

¹⁵ -Bha ɔ nyimɛ mni, 'in ɔ nɛɛ Zuifɔɔ -ylaɛ: «-Ɔ puea 'mɔ ni, -Zezu -wa.»

¹⁶ Nu, Nyapɛyli nya ɔ jipea nyimɛ, we 'dɛɛ 'gbu wa yia ɔ -yɔwɔsɔɔ, wa 'ka ɔ sialɔ.

¹⁷ Nu, -Zezu nɛɛ wa -yla: «Bhla weee nya, na Dide mɔ lubho nɔda, ɔ 'bhisa -amɔ mɔ 'yaa lubho nɔda.»

¹⁸ We 'dɛɛ 'gbu Zuifɔɔ 'yugalɔɔɔ yia ɔ -yɔwɔsɔɔ, wa 'ka ɔ 'bha. We 'nɔ wa Nyapɛyli -bhlogbɔɔ ɔ 'nɔ 'nɔɔɔɔɔ zɔɔ gbu, ɔ nɛɛ 'ya nu, -Lagɔ -wa ɔ Dide, 'in ɔ yibhɔɔɔ ɔ 'dɛ -Lagɔ.

-Zezu wlaa 'yliyɔgagie

¹⁹ -Zezu 'palɔ we 'bigu ɔ nɛɛ: «Nu, in nɛɛ aɔɔ -yla gbɔzɔɔɔ saɛ: 'Yuu 'dɛbhlo 'nɔ mneni ɔ 'ka -lu yabhlogbɔɔ lɛɔ, nu, -we ɔ 'yia ɔ Dide lɛɔɔɔ, we 'dɛkpua ɔ nua lɛ. -We Dide nua lɛ, 'mɔ 'Yu nɔ 'yaa lɛ.

²⁰ Nu, Dide -kalɔ ɔ 'Yuu zɛ, 'in ɔ slolua ɔ ɔ lɛɔɔɔɔɔ weee. Cɔɔ, gbu 'kadɔ -we 'yia -we -zia -we a 'yia, 'mɔ ɔ yia ɔ -slolua, 'in we 'ka aɔɔ nɔɔɔɔɔ -sɔbhali.

²¹ Sa Dide ganɔa tɔtɔɔɔɔ, 'in ɔ nyɛa wa 'yliyɔgagie, 'sa -bhlokpade 'Yu nyɛa 'yliyɔgagie nyima -wa ɔ 'yibhaa ɔ 'ka we 'nyɛ.

²² Dide'e 'bhu nyimɛɛ -yɔgbu 'wɔ, ɔ ka we 'dɛ weee ɔ 'Yu yoo 'nyɛ,

²³ 'in nyima weee 'ka 'Yu 'nɔɔɔɔ zɔ ɔ Dide 'bhisa. -Ɔ 'nɔ 'Yu 'nɔɔɔɔ zɔ ni, ɔ Dide, ɔ tiea ɔ, ɔ 'nɔ -mɔɔ 'nɔɔɔɔ zɔ.

²⁴ «In nɛɛ aɔɔ -yla gbɔzɔɔɔ saɛ: ɔ -ka na weli yukwli pɔɔ, 'in ɔ tiea 'mɔ, ɔ 'ka ɔ dli -gu zɔ, ɔ ka 'yliyɔgagie -we 'nia -bhloɔɔ -ka. Gbɔɔɔɔɔ 'na 'ka ɔ -nɔ nya -mɔ. Nu, ɔ ka tɔtɔɔ 'wɔbhu, 'in ɔ yia 'yliyɔgagie 'wɔplɔɔ.

²⁵ In nɛɛ aɔɔ -yla gbɔzɔɔɔ saɛ: da tɔtɔɔɔɔ 'kaa -Lagɔɔ 'Yuu weli 'nɔ, 'in -wa yia we 'nua, 'yliyɔgagie wa yia 'yia, we bhla ka cɔɔ, 'in we ka nɔɔ.

26 Sa Dide kaa 'yliyogagie 'wv, 'sa 'Yu kaa 'yliyogagie 'wv. Nu, Dide 'nyeα we α 'Yu.

27 'In α yia α 'Yu se 'nye, α 'ka nyimaa -yogbv 'wvbbhu. -We ka gbv -wa nι, α mι *Nyimεε 'Yu nya.

28 Gbvnya nι 'na subhali ain ηwegaga -nι.

29 We bhla mι yida, da tltlɪnya weee -wa wa 'bhlua, wa yia α weli 'nva, 'in wa 'ka wa gbawla 'wvɪla. -Wa nva gbv -zɔnv lε, wa -ka tltlɪnya glaa 'wvɔsɔ, 'yliyogagie wa yia 'yia. 'In -wa 'nia gbv -zɔnv lεnv, wa -ka 'wvɔsɔ, gbvdilie yia wa -nv nya -mia.

-Zezuu gbvdayinya

30 «Nu, in 'nι mneni in 'ka -lu yabhlogbɔɔ lεnv na 'dε nya. Sa Dide gbaa, 'sa na bhua nyimaa -yogbv 'wv, we 'gbv, na gbvwvbbhubhue mia tɪklι. -We ka gbv -wa, 'in -tali na 'dεε dvmagbvɔ da, α tiea 'mι, α dvmagbvɔ da na talia.

31 «We -ka na dε mι na gbvdayinyɔ nya, -we na yia gbaa, a 'na 'ka we la gbvzɔnv.

32 Nu, na gbvdayinyɔ yabhlo mι -bha. 'In, in -yi we 'ji nu, -we α gbaa na daa gbvzɔnv -wa.

33 Na 'gbv a yia nyima tie Zaaan -gbε, wa 'ka α layibha. -We α gbaa ain -yla na daa, gbvzɔnv -wa.

34 -Amι, in 'nι we gbv -ka, nyimε 'ka na gbvdayinyɔ -zε. Nu, Zaaan gbv na gbaa ain -yla, a 'ka gbv 'wvbbhv gbv -wa.

35 Zaan 'wlvα lɪlnapε, 'in a yia ηwnu a 'ka 'mvna li α san 'wv, bhla -bhlo nya.

36 Nu, in ka gbvdayinyɔ yabhlo -α 'yia -α -zia Zaan. Sa wa 'kaa we 'jiyibheli nu, Dide tiea 'mι, mv -wa nu, lubho -we ka 'gbv α yia 'mι tie, in mι we nvda.

37 'In α Dide -α tiea 'mι, α 'dε mι na gbvdayinyɔ nya. Nu, a 'nι -slɔ α weli 'nv, 'in a 'nι -slɔ α 'klv 'yι.

38 α weli 'nι ain 'wv -mι, -α α tiea, a'a zv α dlι -gvv 'gbv.

39 -Lagɔεbhε 'wv a talia, 'yliyogagie -we 'nia bhloluda -ka, a 'ka we 'yι we nvkplε. Nu, gbvzɔnv -wa, wee weli dε gbaa na -gvbv.

40 'In a'a yi na -gbε, a 'ka 'yliyogagie -zɔnv 'yι.

41 «In 'nι nyimaa 'ηnι kwalie datalida -mι.

42 Nu, in -yi ain, in -yi we 'ji nu, -Lagɔ zεkalie 'nι ain 'wv -mι.

43 -Amι -mɔmɔ yia na Didee 'ηnι nya, a'a ηwnu na gbv -yɔ, 'in nyimε -putu -ka yi, α 'dεε 'ηnι nya, α gbv a ηwnua -yɔ.

44 'Nnι kvkwalie da a talia, nu, -Lagɔ -bhlogbɔɔ 'ka amiaa 'ηnι 'ylimani, a'a -tali -mɔv da. -We mia daa 'gbv, a'a zva 'mι dlι -gv.

45 'Lee, -amι yia ain gbv dɪla -Lagɔ 'yu yι? -Innya, we 'nι -amι yi ain gbv dɪla -Lagɔ 'yu, nu, a ka Moizι dlι 'wv dι, mɔ yia ain gbv dɪla.

46-47 A -ka yaa Moizι dlι -gv zv nι, -zugba a ka 'mι dlι -gv zv. Lεε -lu ka 'gbva? -We ka gbv -wa nι, Moizι ka na daa celi -Lagɔεbhε 'wv nu, -we α celi a 'nι we dlι -gv zv, we 'dεε 'gbv a'a zva na 'dεε weli dlι -gv.»

6

(Mt 14.13-21; Mk 6.30-44; Lk 9.10-17)

1 -Mv 'bɪgv, -Zezu mnia Galilenyu kwesi, 'in α yia wee 'nyu 'wvɪ. (Nu, wee nyu mia, 'mv wa la 'yaa Tibeliadi).

2 'In nyimaa -zlo yia -Zezu 'bι yi, nu, gwεdigbv α nva lε nyimaa jipee nya, wa ka we -yɔyι 'gbv.

3 -Bha α -gblaa -gɔgɔ yabhlo 'wlu, 'in α yia -mɔ ladi, α -yɔ α 'bɪnɔnya 'sɔ.

4 Nu, Zuifv *'Wvzɪtɪylι 'fεɪ ka cɪpa.

5 -Zezu -talia -bha tɔvn, 'in α yia nyimaa -zlo -yɔyι α -gbε yida, 'in α nεε Filipv -ylaε: «Da -a 'ka 'floo zɔ, 'in nyima nι 'ka lia?»

6 -We -Zezu 'kaa lεnv, α 'dε -yi we. Nu, la α ylaa Filipv, we 'gbv α yia we α layibha.

7 Filipv nεε: «Aya! 'Cv gbetaa lubhoo 'pεnɪgwεzii 'dεbhie nya, -a 'nι mneni -a 'ka 'floo zɔ, 'in wa 'dε weee 'ka li -sεsε.»

8 -Zezuu 'bɪnɔnyɔ yabhlo mι -bha, 'mɔ wa laa Andlee, Simɔ Pielι bheli -wa. α nεε:

⁹ «Nɔkpasuyu yabhlo mia da, ɔ ka *lɔzɪfloo gbu -yɔ zibhi 'sɔ kwɛɛ. Zibhinya -yɔ 'floonnya nɪ 'nɪ 'wɔzu, wa 'dɛ weee 'ka li. We 'nɪ mɔv?»

¹⁰ -Zezu nɛɛ ɔ 'bɪnɔnya -yla: «A 'tolu wa, wa -dɪ la.» Nɪ, wee da mia, -petu -zu -bha. Waa nyima -dia la, wa nɪni nɔkpasiaa 'wlu glɔ -bhlo 'wlu gbu (5.000).

¹¹ ɔ 'bhua 'floo 'wɔ, ɔ 'paa -Lagɔ fuo, -wa mia ladɪda, 'ɪn ɔ yia we wa 'wɔla dlili. 'Sa ɔ dlili 'yaa wa zibhi 'wɔla, 'ɪn wa yia li wa dlu da.

¹² Da wa 'dɛ weee lɔa nɪ, 'ɪn -Zezu nɛɛ ɔ 'bɪnɔnya -yla: «A 'bhu we pnu la, a -yɔ we yi, we 'ya yabhlogbɔɔ yi mɔ.»

¹³ Wee 'floo gbu nyima lia, 'ɪn wa yia lɔ. We pnu -we -tɔa 'wɔ, 'mɔ ɔ 'bɪnɔnya 'bhua la, mɔ yea -cɪcɛ kugbua lɛ 'sɔ.

¹⁴ Gwɛdigbu ɔ nɔa lɛ, wa 'yia we -yɔ, 'ɪn wa nɛɛ: «Gbɔzɔnɔ -wa, -Lagɔgbɔ -falpanyɔ ɔ 'kaa yi nɪ, 'mɔ ɔ -mia.»

¹⁵ -Zezu -yi we 'ji nɪ, wa 'yɪbha wa 'ka ɔ 'wɔbhu -gla nya, wa 'ka ɔ wa 'wlulapɪlɪnyɔ -zɛli. We 'dɛɛ 'gbɔ ɔ yia wa gwevla, 'ɪn ɔ 'dɛbhlo yia -gɔgɔ 'wlu mɪ.

*-Zezu nɔa 'nyu -gɔ
(Mt 14.22-27; Mk 6.45-52)*

¹⁶ Jibhe zɔa, -bha ɔ 'bɪnɔnya kwlia -gɔgɔ 'nyu kwesi.

¹⁷ -Bha wa -bhua 'glɔ 'wɔ, wa 'ka 'nyu 'wɔdɪ, 'ɪn wa 'ka Kapɛnaumɔ mɪ, -zugba -Zezu 'nɪ -slɔ wa glaa -mɪ, 'ɪn sabɔ yia bɛ.

¹⁸ Nɪ, 'nyuu -gbɔgbɔ yia zuklue bhli, -pɪpɛ 'kadɔ mɪ 'plɪdaa 'gbɔ.

¹⁹ We bhla, kilomɛtlɪ gbu, kilomɛtlɪ gbelibhlo wa nɔa lɛ -mɔ 'nyu -gɔ. Nɪ, wa mɪ 'nyu 'wɔdɪda, 'ɪn wa yia -Zezu -yɔyɪ yida wa gbɛgbɛɪn 'nyu -gɔ -nɔnɔe nya. -Bha wa nɔa nyanɔ.

²⁰ 'In -Zezu nɛɛ wa -ylaɛ: «-Amɪ -wa. A 'na nɔnɔ nyanɔ -nɪ.»

²¹ ɔ 'bɪnɔnya 'yɪbha wa 'ka ɔ 'wɔbhu 'glɔ 'wɔ. Tɔn, mɔ wa mia mɪda, 'ɪn wa 'glɔ yia -bhaa dɔdɔ yli.

²² Zli zlia, nyimaa -zlo -wa -tɔa 'nyuu kakpe yabhlo -gɔ, 'ɪn wa yia we 'jiyibheli nɪ, 'glɔ -bhlogbɔɔ mia -bha. 'In nyima -yi we 'ji nɪ, -Zezuu 'bɪnɔnya ka

'glɔ 'wɔbho, 'ɪn wa yia mɪ, -zugba ɔ 'nɪ wa glaa -mɪ.

²³ -Slɛɛn, nyima -wa 'bhua Tibeliadigbe nɔkplɛ, 'ɪn wa yia 'glɔ tɔlɔa 'wɔbho, 'ɪn wa yia mɪ. Wa mɪa, da Nyimaa -Kanyɔ bhubhoea -Lagɔ, 'ɪn nyimaa -zlo yia 'floo li, 'ɪn wa yia -bha nɪni.

²⁴ Nyimaa -zlo mia -bha, wa yibheliala we 'ji nɪ, -Zezu -yɔ ɔ 'bɪnɔnya 'nɪ -bha -mɪ, wa -bhua 'glɔnya 'wɔ, 'ɪn wa yia -Zezu 'yli 'bɪ lanɔnɔa mɪ Kapɛnaumɔ.

*-Zezu -wa 'floo -we nyɛa nyima
yliyɔgagɛ*

²⁵ Wa ylia -Zezu kakpe -putu -gɔ, 'ɪn wa nɛɛ ɔ -yla: «*Wlabi, 'lee, lɛbhla -ɪn nɪni -selia?»

²⁶ -Zezu 'palia we 'bɪgɔ, ɔ nɛɛ: «In nɛɛ aɪn -yla gbɔzɔnɔ saɛ: a ka 'floo li, 'ɪn a 'nɪ lɔ -sɛ, we 'gbɔ a talia na da. We 'nɪ nɪ, na gwɛdigbunya ɪn nɔa lɛ, we 'ji a 'nɔ 'wɔlaa gɔ.

²⁷ Lililu -we nyumɔa, a 'na nɔnɔ we 'gbɔ lubho -nɪ. Nɪ, lililu -we gwɛla, 'ɪn we nyɛa nyimɛ 'yliyɔgagɛ -we 'nɪa bhloluda -ka, a nɔ we 'gbɔ lubho. Wee lililu nɪ, Nyimɛɛ Yu yia we aɪn 'nyɛa. Nɪ, 'mɔ Dide -Lagɔ zɔa ɔ yibhelida -yɔ.»

²⁸ -Bha wa 'yɪbhaa ɔ laɛ: «'Lee, sa -a 'ka nɔ, lubho -we nania -Lagɔ dɔdɔ, 'ɪn -a 'ka we nɔa?»

²⁹ -Zezu nɛɛ wa -ylaɛ: «Lubho -we -Lagɔ 'yɪbhaa a nɔ, mɔ -wa -ɔ ɔ tiea, a zɔ ɔ dli -gɔ.»

³⁰ Wa nɛɛ ɔ -yla: «Gwɛdigbu -mɔmɔ -ɪn 'ka lɛnɔ, -a 'ka -yɔyɪ, 'ɪn -a 'ka -mɪ dli -gɔ zɔa? Sa -ɪn 'ka nɔa?»

³¹ Nɪ, da -amɪaa dɔkpasɪ -dɪli bhaa da bɛblɛɛ la -bhlo -bhlo, wa ka *manɪ li. 'Sa we mia cɛlɪda -Lagɔsɛbhɛ 'wɔɛ:

ɔ 'Floo -we 'bhua yali,
ɔ ka we wa 'nyɛ,
wa 'ka we li.»

³² ɔ nɛɛ: «In nɛɛ aɪn -yla gbɔzɔnɔ saɛ: ɔ 'nyɛa aɪn yali 'floo nɪ, we 'nɪ Moizɪ: nɪ, na Dide nyɛa aɪn yali 'floo 'zayli.

³³ Nɪ, -we ka gɔ -wa, -Lagɔ nɔ 'floo mia, mɔ -wa -ɔ 'bhua yali, 'ɪn ɔ nyɛa dɔdɔgbɔ -nyima 'yliyɔgagɛ.»

34 -Slɛɛn, wa nɛɛ ɔ -yla: «-Amiaa -Kanyɔ, wee 'floo mia ni, 'nyɛ we -aɪn 'yɪ weee nya.»

35 -Bha -Zezu gbaa wa -ylaɛ: «Ni, 'floo -we nyɛa nyɪmɛ 'yliyɔgagɛ, -amɪ -wa. -ɔ -ka na -gbɛ yi, ɲwɔ 'na 'ka 'maslɛɛn ɔ 'bha. 'In -ɔ -ka 'mɪ dɪ -gɔ zɔ, 'nyumatɔ 'na 'ka 'maslɛɛn ɔ 'bha.

36 Ni, in ka we aɪn -yla gba: amia, a ka 'mɪ 'yɪ, 'in a'a zɔ 'mɪ dɪ -gɔ.

37 -Wa weee na Dide nyɛa 'mɪ, na -gbɛ wa yia yia. 'In nyɔɔ nyɔɔ yia na -gbɛ, in 'na 'ka ɔ 'pipee viteli.

38 Ni, in 'nɪ yalɪ 'bhɔ in 'ka na 'dɛɛ dɔmagbɔ lɛnɔa yi, -ɔ tiea 'mɪ, -mɔɔ dɔmagbɔ in yia lɛnɔa.

39 -ɔ tiea 'mɪ, ɔ dɔmagbɔ -wa ni, nyɪma ɔ 'nyɛa 'mɪ yoo, in 'na mnɔnɔ wa 'yabhlogbɔɔ -ni. Ni, dɔdɔɔ bhɪa zɪ, in -sɔɔ wa 'wɔ tɪtɪnya glaa.

40 Cɪn, na Didee dɔmagbɔ ni: -wa -ka 'Yu 'yɪ, 'in wa -ka ɔ dɪ -gɔ zɔ, 'yliyɔgagɛ -we 'nɪa bhloluda -ka, 'mɔ wa yia, 'in dɔdɔɔ bhɪa zɪ, in -sɔɔ wa 'wɔ tɪtɪnya glaa.»

41 Tɔn, Zuifu yia -Zezu -yɔ ɲwɔɲweniɛ bhli, -we ka gbɔ -wa, ɔ nɛɛ ni, ɔ mɪ 'floo -we 'bhɔa yalɪ nya.

42 Wamɪa nɛɛ: «-ɔ mia dɛ ni, -Zezu -wa. We 'nɪ mɔɔ? -A -yɪ ɔ dide -yɔ ɔ 'nyaa. Ni, *-Zɛzɛfɔɔ 'yu ɔ -mia. Sa ɔ gba -slɛɛn ni, yalɪ ɔ 'bhɔa?»

43 -Bha -Zezu 'palia wa wɛɪɪ 'bɪgɔɛ: «A 'na 'ɲwɔɲweni a 'dɛkpɔa nyɪdɪ -ni.

44 Ni, nyɪmɛ yabhlogbɔɔ 'nɪ mnɛni ɔ 'ka na -gbɛ yi, 'mɔ we 'nɪ ni, na Dide -ɔ tiea 'mɪ, mɔ gbize ɔ 'wɔ. 'In -ɔ -ka na -gbɛ yi ni, dɔdɔɔ bhɪa zɪ, 'in na sɔɔɔ ɔ 'wɔ tɪtɪnya glaa.

45 -We mia cɛɪɪda -Lagɔgbɔɔ -falpanyaa 'sɛbhɛ 'wɔ, mɔ ni: «-Lagɔ yia wa 'dɛ weee gbɔ -slolua.» Nyɪma weee -wa nɔa na Didee wɛɪɪ, 'in -we ɔ slolua, 'in wa ɲwnua we -yɔ, ma yia na -gbɛ.

46 Ni, -ɔ 'bhɔa -Lagɔɔ -gbɛ ɔ 'dɛbhlogbɔɔ 'yia Dide. We 'nɪ ɔmɔ 'wɔbhɔ, nyɪmɛ yabhlogbɔɔ 'nɪ -slɔ Dide 'yɪ.

47 In nɛɛ aɪn -yla gbɔzɔnɔ sɛɛ: nyɪmɛ -ɔ zɔa 'mɪ dɪ -gɔ, 'yliyɔgagɛ -we 'nɪa bhloluda -ka, we mɪ ɔ -nɔ nya.

48 Ni, 'floo -we nyɛa nyɪmɛ 'yliyɔgagɛ, -amɪ -wa.

49 Da bɛblɛɛ mia, amiaa dɔkpasɪ ka -mɔ *manɪ li, we mɪ 'sa 'bhie, 'in wa yia tɪɪ.

50 Ni, -mɔɔ -ka wee 'floo -we bhɔa yalɪ ni, nyɪmɛ -ɔ -ka we li, ɔ 'nɪa tɪɪa yi.

51 In nɛɛ, 'floo -we 'bhɔa yalɪ, -we wlaa 'yliyɔgagɛ, -amɪ -wa. Wee 'floo mia, nyɪmɛ -ɔ -ka we li ni, 'in ɔ yia 'yliyɔgagɛ -we 'nɪa bhloluda -ka. Ni, 'floo na yia wlaa, mɔ -wa na yɪɛ, 'mɔ na yia wlaa dɔdɔgɔ -nyɪmaa 'yliyɔgagɛɛ 'gbɔ.»

52 -Bha Zuifuɔ kpɪkpɛɪɛ sumanɪa 'wɔ, 'in wa nɛɛ: «'Lee, sa nyɪmɛ ni 'ka ɔ yɪɛ -aɪn 'nyɛ lililu 'bhisaa?»

53 Tɔn, -Zezu nɛɛ: «In nɛɛ aɪn -yla gbɔzɔnɔ sa ni, a 'nɪ Nyɪmɛɛ 'Yuu yɪɛ li, 'in a 'ka ɔ 'pɪɔn 'ma, 'yliyɔgagɛ 'na 'ka aɪn 'wɔ -mɪ.

54 Nyɪmɛ -ɔ lia na yɪɛ, 'in -ɔ maa na 'pɪɔn, ɔ ka 'yliyɔgagɛ -we 'nɪa bhloluda -ka. 'In dɔdɔɔ bhɪa zɪ ni, -amɪ na sɔɔɔ ɔ 'wɔ tɪtɪnya glaa.

55 Ni, na yɪɛ mia lililu -zɔnɔ -wa, 'in na 'pɪɔn mia, 'mamalu -zɔnɔ -wa.

56 Nyɪmɛ -ɔ -ka na yɪɛ li, 'in ɔ -ka na 'pɪɔn 'ma, ɔ mɪ 'mɪ 'wɔ, 'in -amɪ mɪ ɔ 'wɔ.

57 Sa Dide -ɔ tiea 'mɪ, ɔ -gaa 'yliyɔ, 'in in yia 'yliyɔgagɛ 'yɪ ɔ 'gbɔ, 'sa -bhlokpade -ɔ -ka 'mɪ lida -tɔ, 'in -mɔɔ yia 'yliyɔgagɛ na 'gbɔ.

58 Ni, -we -wa 'floo -we 'bhɔa yalɪ ni, mɔ ni: wee 'floo mia, we -yɔ amiaa dɔkpasɪ lilifloo 'nɪ 'wɔwɔ. Ni, wamɪa ka tɪɪ. 'In nyɪmɛ -ɔ -ka wee 'floo ni li, ɔ mɪ 'yliyɔgada 'yɪ weee nya.»

59 Ni, gbɔ weee -we mia dɛ, -mɔ Kapɛnaumɔɔ *-Lagɔbudu zɔ ɔ -slolua we.

Nyɪmaa -zlo jlaa -Zezu 'bɪ

60 Da -Zezuu 'bɪnɔnya 'nɔa ɔ wɛɪɪ, 'in wa glaa nyɪma duun nɛɛ: «Nyɔɔ mnɛni ɔ 'ka ɔ wɛɪɪ ni -yɔɲwnua? Wee wɛɪɪ ni 'nɪ 'tɛ -sɛ.»

61 Da -Zezu yibhelia we 'ji ni, -we ɔ gbaa, ɔ 'bɪnɔnya mɪ we 'gbɔ 'ɲwɔɲwɛda, ɔ nɛɛ wa -yla: «-We mia da ni, mɔ dɪa amiaa 'kɔa 'wɔ yɪ?

⁶² 'In da a -ka -slɛɛn *Nyɪmɛɛ 'Yu -yɔyɪ yalɪ lɔmnɪda, sa a 'ka gbaa?

⁶³ Nɪ, -Lagɔɔ Zuzu wlaa 'yliyɔgagɪe, we 'nɪ -mɔv nɪ, nyɪmɛɛ 'dɛ -bhlo 'nɪ we mneni. Wɛlɪ -we in gbaa da aɪn -yla, -Lagɔɔ Zuzu nya in gbaa we, 'in we nyɛa nyɪmɛ 'yliyɔgagɪe.

⁶⁴ We mɪ 'sa 'bhie, nyɪma tɔlɔa mɪ aɪn glaa, wa'a zɔ 'mɪ dɪ -gɔ.» Nɪ, we bhlili we gwedɪda, nyɪma -wa 'nɪa ɔ dɪ -gɔ zɔ, we -yɔ nyɪmɛ -ɔ 'kaa ɔ wla, wa 'ka ɔ 'bha, -Zezuu 'dɛ -yi wa.

⁶⁵ -Bha ɔ gba 'yae: «We 'gbɔ in yia da aɪn -yla gba nɪ, nyɪmɛ -ɔ Dide 'nɪ 'yoo 'nyɛ ɔ 'ka na -gbɛ yi, ɔ 'nɪ we mneni.»

⁶⁶ We 'bhɔ we bhla nɪ 'wɔ, ɔ 'bɪnɔnya glaa, nyɪma duun yia ɔ 'bɪ 'bhɔ. Wa -yɔ ɔ ɔ bhli -slɛɛn 'yoo -bhlo.

⁶⁷ -Slɛɛn, -Zezu nɛɛ ɔ 'bɪnɔnya kug-bua lɛ 'sɔ -yla: «'In amɪ naa, amɪ 'nɪ 'ya 'yɪbha a 'ka mɪnɪ?»

⁶⁸ Simɔ Piɛlɪ 'palɪa we 'bɪgɔ, ɔ nɛɛ: «Na -Kanyɔ, 'lee, nyɔɔ ka -gbɛ -a 'ka mɪnɪ? Nɪ, wɛlɪ -we nyɛa nyɪmɛ 'yliyɔgagɪe -we 'nɪa bhloluda -ka, -mɪ kwɛɛ we mɪa.

⁶⁹ Nɪ, -amɪa mɪa, -a ka dɪ zɔ, 'in -a yia we 'jɪyibheli nɪ, -Lagɔɔ -Mɔwɔlɔnyɔ ɔ tiea, 'mɔ -in -mɪa.»

⁷⁰ -Zezu nɛɛ wa -ylae: «Amɪa nyɪma kugbua lɛ sɔ mɪa dɛ nɪ, -amɪ -saa -bha aɪn, we 'nɪ mɔv? Nɪ, aɪn glaa, nyɪmɛ yabhlo mɪa *'Kuzuu -nɔ mɔ!»

⁷¹ ɔ mɪa we gbada, Simɔ Isikaliɔtɔv 'yu Zudasɪ ɔ saa 'ɲnɪ. Nɪ, ɔ Zudasɪ mɪa, ɔ mɪ -Zezuu 'bɪnɔnya kugbua lɛ 'sɔ glaa, 'bhie, mɔ yia ɔ wlaa.

7

-Zezuu bhelia 'nɪ ɔ dɪ -gɔ zɔ

¹ -Mɔv 'bɪgɔ, -Zezu yia Galilee -dɔdɔ -gɔ mɪnɪ, -zugba ɔ plɪlɪ 'gbenya 'wɔ. Nɪ, ɔ 'nɪ 'yɪbha ɔ 'ka Zudee -dɔdɔ -gɔ nɪnɪ, Zuifɔv 'yugalɪnya mɪ ɔ 'bhabhiee 'klɪ 'yɪdaa 'gbɔ.

² Zuifɔv -fɛtɪ -we wa laa -fa -fɛtɪ, we ka cɪpa,

³ 'in ɔ bhelia nɛɛ ɔ -yla: «-In 'bhɔ -seli, -in 'ka Zudee mɪnɪ, 'in -na 'bɪnɔnya 'ka -na lɛnɔgbɔ -yɔyɪ.

⁴ Nyɪmɛ -ɔ 'yɪbhaa nɪ, wa yibheli ɔ, ɔ ɔ zize ɔ lɛnɔgbɔ. -Slɛɛn, -in mɪ

gbɔnya nɪ lɛnɔdaa 'gbɔ, -in -slolu -na 'dɛ dɔdɔgɔ -nyɪma 'klɔ wa 'ka -mɪ -yɔyɪ.»

⁵ Nɪ, -Zezuu bheliaa 'dɛbhie 'nɪ ɔ dɪ -gɔ zɔ.

⁶ 'In -Zezu nɛɛ: «-Amɪ mɪa, nanɔ 'ylɪ -zɔnɔ 'nɪ -slɔ nɪnɪ. Amɪa, 'ylɪ weee nanɔ 'ylɪ amɪa -nɔ nya.

⁷ Dɔdɔgɔ -nyɪma 'nɪ mneni wa 'ka aɪn 'wɔnyɛ, nɪ, -amɪ wa nyɛa 'wɔ, -we ka gbɔ -wa, in ka wa lɛnɔgbɔ 'yliyɔlabhli, 'in in nɛɛ nɪ, wa lɛnɔgbɔ -nyu 'ylɪ.

⁸ Nɪ, amɪa, a mɪnɪ 'fɛtɪ nɪ -gɔ. Nanɔv 'ylɪ 'nɪ -slɔ nɪnɪ 'gbɔ, -amɪ 'na 'ka mɪnɪ.»

⁹ ɔ bhia -we mɪa dɛɛ gbagbie, 'in ɔ yia Galilee -tɔ.

¹⁰ Nɪ, ɔ bhelia mɪnɪa wee 'fɛtɪ -gɔ, 'in -Zezuu 'dɛbhie yia -mɔ mɪnɪ zizewiemɪ. ɔ 'nɪ -zejila 'wɔ 'tla.

¹¹ Wa mɪ 'fɛtɪ -sada, -zugba Zuifɔv 'yugalɪnya nɔnɔ ɔ 'yilibɪla, 'in wa gbaa: «Da ɔ nyɪmɛ nɪ mɪa?»

¹² -Bha nyɪma duun kpɛlia ɔ -gɔ, tɔlɔa nɛɛ: «Gbɔ -zɔnɔ ɔ nɔa lɛ», tɔlɔa nɛɛ: «-Innya, we 'nɪ 'sa -mɪ, nyɪma ɔ nɔa -dawli 'wɔ.»

¹³ Nɪ, wa mɪ Zuifɔv 'yugalɪnya sɔdaa 'gbɔ, ɔ 'kaa -Zezuu gbɔ gba -zejila 'wɔ, we -kanyɔ 'nɪ -mɪ.

-Fa -fɛtɪ 'ylɪ nya -Zezu -slolua nyɪma gbɔ

¹⁴ Da 'fɛtɪ 'ylɪ ya 'sɔlɛ 'plɪa, -Zezu plaa -Lagɔbudu 'kadɔ zɔ, 'in ɔ yia -mɔ nyɪma gbɔslolue bhli.

¹⁵ -Bha ɲwɛgaga -sɔbhala Zuifɔv, 'in wa nɛɛ: «ɔmɔ nyɪmɛ 'nɪa 'sɛbhɛ 'kpɪa, 'lee, sa ɔ nɔ, 'in ɔ -yi 'sɛbhɛa?»

¹⁶ ɔ nɛɛ: «Na gbɔslolue mɪa, we'e 'bhɔ na 'dɛɛ -gbɛ. Nɪ, ɔ tiea 'mɪ, ɔ -gbɛ we bhɔa.

¹⁷ Nɪ, nyɪmɛ -ɔ -saa dɪ ɔ 'ka -Lagɔɔ dɔmagbɔ lɛnɔ, 'ji ɔ yia we yibhelia nɪ, wee gbɔslolue mɪa, -de -Lagɔɔ -gbɛ we bhɔv, 'in -de na 'dɛɛ 'ɲnɪ nya na gbaa.

¹⁸ Nyɪmɛ -ɔ gbaa ɔ 'dɛɛ 'ɲnɪ nya, ɔ 'dɛɛ 'ylimanɪee da ɔ talɪa. Nɪ, nyɪmɛ -ɔ talɪa -ɔ tiea ɔ, -mɔɔɔ 'ɲnɪ 'ylimanɪee da, gbɔzɔnɔ ɔ gbaa, ɔ ɔ 'tɔbhɔ yo.

¹⁹ Moizɪ palɪa tite aɪn -yla, we 'nɪ mɔv? 'In wee tite mɪa, aɪn glaa nyɪmɛ

yabhlogbɔɔ 'nɪ we 'nɔŋwɛ zɔda -mɪ. Nɪ, lɛɛ -lu ka 'gbɔ a 'ka 'mɪ 'bhaa?»

20 -Bha waa nyɪmaa -zlo gbaa: «Zuzu 'nyuu kpaa -mɪ yɪ? 'Lee, nyɔɔ gba ɔ 'ka -mɪ 'bhaa?»

21 -Zezu 'pali we 'bɪɔ, ɔ nɛɛ: «Gwɛdigbɔ -bhlogbɔɔ ɪn nɔa lɛ, mɔ subhali dɛ a 'dɛ weee ŋwɛgaga.

22 Nɪ, Moizɪ ka aɪn knɪ -plaplie -slolu. ('In wee knɪ -plaplie mɪa, we 'nɪ Moizɪ -la we la, ɔ dukpasɪ* -wa.) We 'gbɔ, amɪa, *Nyapɛylɪ nyaoɔ, 'ɪn a paa nɔkpasɪ knɪ 'wɔ.

23 Amɪa -ka nyɪmɛ *knɪ 'wɔpa Nyapɛylɪ nya, Moizɪ tite 'nɔŋwɛzɔvɛe saa nɪ, -slɛɛn, -amɪ -ka nyɪmɛ -kpabhie jipe Nyapɛylɪ nya nɪ, 'lee, lɛɛ -lu ka 'gbɔ a palɪ 'mɪ -yɔ 'cɛa?

24 Sa a yia -lu -yɔ, a 'na 'bhulu 'sa we -yɔgbɔ 'wɔ -nɪ, a 'bhu gbɔ 'wɔ sa tikli.

-Zezu -wa -Lagɔɔ -Bhasanyɔ yɪ?

25 -Bha -Zeluzalɛmɔ -nyɪma tɔlɔa gbaɛ: «Nyɪmɛ ɔ ka da wa mɪa -talɪda wa 'ka ɔ 'bha, mɔ 'nɪ da -mɪ?»

26 Mɔɔ gbaa -slɛɛn dɛ gbɔ -zejila 'wɔ, 'ɪn wa'a -sa ɔ -gɔ! 'Ji -amɪaa 'yu-galɪnya yibhelɪa we nɪ, mɔ -wa -Lagɔɔ -Bhasanyɔ -zɔnɔ yɪ?

27 Nɪ, ɔmɔ, ɔ mɪa da, -a -yɪ ɔ 'bhɔlɔda da. 'In -Lagɔɔ -Bhasanyɔ mɪa, ɔ -ka yɪ, da ɔ yia 'bhɔa, nyɪmɛ 'nɪ -bha da -yɪ.»

28 Da ɔ mɪa nyɪma gbɔ -sloluda -Lagɔbudu 'kadɔ zɔ, -bha ɔ 'kpɪa 'wɔ 'tɪtɛɛ: «A nɛɛ nɪ, a -yɪ 'mɪ, 'ɪn da ɪn 'bhɔa a -yɪ -bha da. We mɪ 'sa 'bhie, we 'nɪ na 'dɛ nya ɪn yɪ. Nɪ, ɔ tiea 'mɪ, ɔ mɪ tikli. Amɪa 'nɪ ɔ -yɪ,

29 -amɪ ɪn -yɪ ɔ, -we ka gbɔ -wa, ɔ -gbɛ na bhɔa, 'ɪn mɔ tiea 'mɪ.»

30 We 'dɛɛ 'gbɔ wa 'yɪbha wa 'ka ɔ kpa. Nɪ, ɔ 'ylɪ 'nɪ -slɔ nɪnɪi 'gbɔ, nyɪmɛ yabhlogbɔɔ 'nɪ ɔ kwɛzɪ.

31 Waa nyɪma glaa, nyɪma duun ka ɔ dli -gɔ zɔ. -Maa nɛɛ: «-Lagɔɔ -Bhasanyɔ mɪa, ɔ -ka yɪ nɪ, gwɛdigbɔ nyɪmɛ nɪ nɔa dɛ lɛ, ɔmɔ -nɔ 'na 'ka -mɔɔ -zi.»

32 -We nyɪma duun mɪa 'ŋwɔŋwɛda ɔ daa, Falizɪnyɪma 'nɔa we, -bha *-Lagɔbɔbɔnyaa -cɪan -yɔ Falizɪnyɪma

tɪa -mɔ -Lagɔbudu 'kadɔ ŋwɛkɔnya wa 'ka ɔ kpa.

33 -Zezu nɛɛ 'yaɛ: «ɪn -yɔ aɪn 'sɔ mɪ -slɔ da bhla -sɛɛ nya, -mɔɔ 'bɪɔ, ɔ tiea 'mɪ, ɔ -gbɛ na yia lɔ 'bhitia.

34 Nɪ, na da a yia -tali yia, 'ɪn a 'nɪa 'mɪ 'yɪa yɪ, -we ka gbɔ -wa, da na mɪa, amɪa, a 'nɪ mɛnɪ a 'ka -mɔ mɪ.»

35 -Bha Zuɪfɔ gbɔgbali -ylaɛ: «Mɔ ɔ 'ka mɪa, 'ɪn -a 'na 'ka ɔ 'yɪa? 'Lee, Zuɪfɔ mɪa -glɔɔ -mɔ *Glɛkɪ glaa, wa glaa ɔ yia mɪa yɪ? 'Lee, waa Glɛkɪ ɔ yia -slolua mɪa yɪ?

36 Wɛlɪ -we mɪa da nɪ, sa we 'jɪ mɪa? ɔ nɛɛ: «Na da a yia -tali, 'ɪn a 'nɪa 'mɪ 'yɪa yɪ,» 'ɪn: «Da ɪn mɪa mɪda, amɪa, a 'nɪ mɛnɪ a 'ka -mɔ mɪ.»

37 Nɪ, 'fɛtɪ 'wɔbhlɔlu -ylɪ mɪa, -we -wa wee 'ylɪ 'kadɔ, we nya -Zezu bɛa nyɪma 'yu, 'ɪn ɔ nɛɛ wɛlɪ 'tɪtɛ nyaɛ: «Nyɪmɛ ɔ 'nyumatɔ -ka 'bha, ɔ yɪ na -gbɛ, 'ɪn ɔ 'ka 'ma.

38 Nyɪmɛ ɔ -ka 'mɪ dli -gɔ zɔ, 'wɔwɔlɔnyu -we wlaa 'yliyɔgagɛ, mɔ yia ɔ dli zɔ 'wɔa, 'sa we mɪa cɛɪda -Lagɔɛbhɛ 'wɔ.»

39 'Nyu -we ka gbɔ ɔ gbaa, -Lagɔɔ Zuzu -wa. Nyɪma -wa zɔa ɔ dli -gɔ nɪ, 'mɔ -Lagɔ yia wa 'nyɛa. Nɪ, -Lagɔ 'nɪ -slɔ Zuzu yoo 'pa, ɔ 'nɪ -slɔ -Zezu 'ŋnyɪlɔ 'nyɛɛ 'gbɔ.

40 Nɪ, nyɪma duun 'nɔa -Zezuu wɛlɪ, wa tɔlɔa nɛɛ: «-ɔ mɪa dɛ, -Lagɔgbɔɔ -falɪpanyɔ -a mɪa wɔda, mɔ -wa.»

41 Nyɪma tɔlɔa nɛɛ 'ya: «-Lagɔɔ -Bhasanyɔ mɪa, mɔ -wa,» nɪ, tɔlɔa nɛɛ: «-Lagɔɔ -Bhasanyɔ 'na 'ka Galilee 'bhɔ, we 'nɪ mɔɔ?

42 -Lagɔɛbhɛ nɛɛ nɪ, -Lagɔɔ -Bhasanyɔ mɪa, *-Davidɪ zɔayli ɔ yia 'bhɔa. Bɛtɪlɛmɔ -Davidɪ -zɔɔ mɪa, -mɔ ɔ yia 'bhɔa.»

43 ɔɔ -Zezuu 'gbɔ waa nyɪma nɪ yia -yɔ 'bhɔbhlɔ. Wa 'nɪ 'maslɛɛn wɛlɪ -bhlo -ka.

44 Nyɪma tɔlɔa 'yɪbha wa 'ka ɔ kpa. Nɪ, nyɪmɛ yabhlogbɔɔ 'nɪ ɔ kwɛzɪ.

45 Da waa -Lagɔbudu 'kadɔ ŋwɛkɔnya 'bhɔa we ŋwɛɛ, 'ɪn wa yia -Lagɔbɔbɔnyaa -cɪan -yɔ Falizɪnyɪmaa -gbɛ lɔ mɪ. -Bha -maa 'yɪbhaa wa laɛ:

* 7:22 Dukpasɪ: nɪ, Ablaamɔ -Lagɔ 'nyɛa knɪ -plaplie tɪa.

«Lee -lu ka 'gbu a 'ni -Zezu kpa, 'in a -yo
o 'ka yia?»

⁴⁶ Wa nee: «-A -ka bhaa 'wlv, nyime
'nia -slv nyime ni 'bhisa gba.»

⁴⁷ 'In Falizinyima nee wa -yla:
«Amia, o ka 'ya ain -dawli 'wvnu, we
'ni mvu?»

⁴⁸ Zuifvu 'yugalinya -yo Falizinyima
glaa, nyime yabhlogbo 'ni o dli -gv zv.

⁴⁹ 'In waa nyima mia de, wa 'ni -
amiaa tite -yi, 'in -Lago ka wa me -yo
la tl.»

⁵⁰ Nu, Falizinyime yabhlo mi wa
glaa, 'mo wa laa 'Nikodemv. (Oo
'Nikodemv, -o mnua -Zezu 'yia zime,
mo -wa.) O nee wa -yla:

⁵¹ «-Amiaa tite 'ni gba nu, -a 'bhu sa
nyime -yogbu 'wv. -A 'nv -slv o weli, 'in
-we o nua le, -a 'ka we yibheli 'bhie, -a
'ka o gbu dili.»

⁵² Nu, tlvu palia o nvwee, wa nee: «-
Mi mia de, Galilee -nyime -mi mi 'yaa
yi? -In -talv -slv -Lagweli zv, 'in -na yia
nu, -Lagobvu -falipanyv yabhlogbo
'na 'ka Galilee 'bhv.»

⁵³ -Sleen, -momo -ka 'wvso, 'in -mo
mnua -mo -budunvwee.

8

'Ywno-o wa kpaa nvkpasu -putu nya

¹ Nu, -Zezu mnua *Olivsunyaa -
gogo 'wlv,

² zli zlia, we zlvkpe -papa, -bha o
mnua -Lagobudu 'kadv zv lv, 'in nyima
wee yia o -gbe yi. 'In -Zezu yia ladi o
'ka nyima gbu -slolu.

³ -Sleen, -Lago tite gwesanya -yo
Falizinyima -laa ylikwvwnv yabhlo -
Zezu 'yu. Oo nvno mia, 'mo wa kpaa,
-zugba o -yo nvkpasu -putu mi -budu
'wodida. -Bha wa 'yligbelia o wa 'de
wee nyidi.

⁴ -Maa nee -Zezu -yla: «-Slolunyv,
nu, 'nvno o mia da ni, o -yo nvkpasu
-putu mi -budu 'wodida, 'in wa yia o
kpa.

⁵ Moizi nee tite 'wv nu, 'sasvka -
nvno mia, wa 'bha o gboku 'wv. 'In -mi,
-in nee saa?»

⁶ O zvbhlilie nya wa gbaa de weli ni,
o 'dee weli 'ka o kpa, 'in wa 'ka o gbu dili.

Nu, -Zezu kwlia 'wv, 'in o yia -di la tli
dvdv o -kwiteya nya.

⁷ Wa mi o layibhadaa 'gbv, o -soa
'wv, o nee: «Ain glaa, nyime -o 'nia -
slv gbunyuu yabhlogbo lenv, -mo 'pa
nvno ni gboku tia.»

⁸ 'Bhie, o yi 'yaa 'wvkwli, -zugba o
celi dvdv.

⁹ Da wa 'nua o weli, 'in wa yia
mnunnie bhli -bhlo -bhlo, we bhlili
nyima kpasv -gv, 'in -Zezuu 'debhlo yia
-bha -tv we -yo o 'nvno.

¹⁰ -Sleen, -Zezu -soa 'wv, o nee:
«Bholo, da wa mia? Da amaa
gbudilynua 'debhie mia? 'Lee, nyime
yabhlogbo 'ni -tv o 'ka ain gbu -dili?»

¹¹ O nee: «Na -Kanyv, nyime
yabhlogbo 'ni da -tv o 'ka 'mi gbu -
dili.»

'In -Zezu nee: «'In -ami, 'in -dili 'ya
ain gbu. Nu, a mni -budunvwee. We
'bhv -zeen 'wv, ama -putu 'na nvno
gbunyuu le -nie.»]

-Zezu mi dvdvu -nyimaa zli nya

¹² -Sleen, -Zezu nee 'ya nyima -yla: «-
Ami -wa dvdvu -nyimaa zli. Nyime -o
yia 'mi 'bi noa, o 'nia nikpise 'wv noa
yi. Nu, zli -we wlaa 'yliyogagie, 'mv o
yia 'yia.»

¹³ -Bha Falizinyima gbae: «-Na 'de -
wa -na gbodayinyv, weli -we -na yia
gbaa, -a 'na 'ka we gbuzvno la.»

¹⁴ O 'palia we 'biv, o nee: «Nu, na 'de
yi na gbodayinyv nya -moo, gbuzvno
-wa. -We ka gbu -wa, mo na bhva, we
-yo mo na mnua, in -yi -bha da. We mi
'sa 'bhie, amia, da na bhva, a 'ni -bha
da -yi, 'in mo na mnua, a 'ni -bha da -yi.

¹⁵ Sa dvdvu -nyima bhua gbu 'wv,
'sa a bhua nyimaa -yogbu 'wv. Nu, -
ami mia, 'in 'bhu nyime yabhlogbo
-yogbu 'wv.

¹⁶ Nu, we -ka nyime -yogbu in 'ka
'wvbhu, na gbuvbhubhue mi tikli. -
We ka gbu -wa, we 'ni na 'debhlogbo
bhu wee gbu 'wv, Dide -o tiea 'mi, in -
yo o 'so mi.

¹⁷ We mi amiaa tite 'wv celida nu, -
we gbodayinya 'so -ka gba weli -bhlo
nya, a mneni a 'ka we dli -gv zv.»

18 -Ami mi na gbodayinyo nya, 'in Dide, o tiea 'mi, -moo mi 'yaa na gbodayinyo nya.

19 Wa nee o -yla: «Da -na Dide mia?»

-Zezu nee: «Amia, a 'ni 'mi -yi, 'in a 'ni na Dide -yi, a -ka yaa 'mi -yi, -zugba a -yi yaa na Dide.»

20 Nu, wee gbun -Zezu gbaa, -zugba o mi nyima gbun -sloluda -Lagobudu 'kadu zo, da wa palia -Lagowezi, we kwesi. Onu 'yli 'ni -slo nynii 'gbu, nyime yabhlogbo 'ni o kpa.

-Zezu nee nu, mia o yia

21 -Zezu nee 'ya wa -yla: «Mia na yia, 'in na da a yia -talaa. Nu, amiaa gbonyuu lo a yia tlia. Da in mia mnida a 'ni mneni a 'ka -mo mni.»

22 -Sleen, Zuifun 'yugalunya nee: «O 'de o yia 'bhaa yi? -We ka gbun -wa, o nee: «Da in mia mnida, a 'ni mneni a 'ka -mo mni.» »

23 O 'palia we 'bigu, o nee: «Amia, dudu -nu a -mia, 'in -ami, yali -nu in -mia. Dudugu -nyima a -mia, 'in -ami 'ni dudu -nyime.

24 We 'dee 'gbu in yia gba nu, amiaa gbonyii lo a yia tlia. 'In tlia a yia amiaa gbonyii lo, we -ka nu, a 'ni we dli -gu zu nu, o in -mia, 'mo in -mia.»

25 -Bha wa 'yibhaa o lae: «Nyoo -in -mia?»

O nee: «We 'bhu we gwedida, in mi we ain -yla gbada.

26 In mneni in 'ka gbun duun gba amiaa daa, 'in in 'ka ain gbun dli. Nu, o tiea 'mi, o mi tiklu, 'in -we in 'nua o -gbe, 'mu na gbaa dudu -nyima -yla.»

27 Wa 'ni we 'wu la 'nu nu, o Didee gbun o mia gbada.

28 We 'gbu, o nee wa -yla: «A -ka Nyimee 'Yu 'wobhu yali 'bhie, a yibhelie we 'ji nu, o in -mia, 'mo in -mia. 'Ji a yia we yibhelie nu, 'in nu -lu yabhlogbo le na 'de -bhlo, nu, -we Dide -slolua 'mi, 'mu na gbaa.

29 Nu, o tiea 'mi o -yo 'mi 'so mi. 'Yli weee nya, -we nania o dudu 'mu na nua le, we 'dee 'gbu, o 'ni na 'de -bhlo ti.»

30 Da o gbaa gbun nu, -bha nyima duun zua o dli -gu.

Galu 'zayli

31 -Zezu nee Zuifu -wa zua o dli -gu -yla: «A -ka na weli -gu no, a mi na 'bunya -zonu nya.

32 'In a yibhelie gbuzonu, 'in wee gbuzonu saa ain gaylo 'wu.»

33 Wa nee: «Nu, *Ablaamu 'yuoyua -a -mia, -amiaa klu -ka bhaa 'wlu, nyime yabhlogbo 'ni -slo -ain gali -zeli. Lee -lu ka 'gbu -na gba -sleen nu, -in 'ka -ain gayloflii -saa?»

34 -Zezu -saa wa -gu, o nee: «In nee ain -yla gbuzonu sa nu, o nua gbonyuu le, gbonyuu gaylo o -mia.

35 Gaylo mia, yiyinyo -wa, o 'ni -budunwee -nyime 'yli weee -nu nya. 'In, -budunwee -kanyoo 'yu mia, -budunwee -nyime o -mia 'yli weee nya.

36 Nu, -Lagoo 'Yu -ka ain gayloflii -sa ni, gayloflii a 'bhuaa 'debhie -gbolu.

37 Ablaamu 'yuoyua a -mia, in -yi we 'ji. Nu, a 'yibha a 'ka 'mi 'bha, -we ka gbun -wa, a'a nwanu na weli -yo.

38 -Ami mia, -we in 'yia Didee -gbe, 'mu na gbaa. 'In amia, -we a 'nua amiaa didee -gbe, 'mu a nua le.»

39 Wa nee: «-Amiaa dide mia, Ablaamu -wa.»

O nee wa -yla: «A -ka Ablaamu 'yua nya -mi gbuzonu saa, -we o nua le, a ka yaa we lenu.

40 Nu, -sleen mia, na 'bhabhie da a mia -talida, 'in in ka -nanu ain -yla gbuzonu gba, gbuzonu -we in 'nua -Lagoo -gbe. Wee gbun mia, Ablaamu 'ni we 'sasokpa -nu lenu.

41 Nu, amia mi amiaa didee lenugbu lenuda.»

-Bha wa gbae: «-A 'ni bhoyi -gu yua nya -mi. -A 'de weee ka Dide -bhlo, -Lagoo -wa.»

42 O nee wa -yla: «-Lagoo -ka yaa amiaa Dide, -zugba a -kali yaa na ze. -We ka gbun -wa, o -gbe na bhua, 'in o 'gbu in mia -seli. We 'ni na 'de nya in yi, mo tiea 'mi.

43 A 'ni na weli 'wolanoda -mi, lee -lu ka 'gbua? -We ka gbun -wa, a 'ni mneni a 'ka na weli 'nu.

44 Nu, amiaa dide -wa 'Kuzu, 'in a 'yibha a 'ka 'Kuzuu dumagbu lenu. We 'bhu we gwedida, we mi nyimebhanyo nya. Gbuzonu 'ni -slo we nyee 'wlu.

Gbuɔɔnɔ 'nɪ we 'wɔ -mɪ 'gbɔ. We 'dɛɛ wɛlɪ mɪa, mɔ -wa yoyowɛlɪ. We mɪ *yokanyɔ nya, 'ɪn we mɪa *yoo dide nya.

⁴⁵ 'In -amɪ, gbuɔɔnɔ na gbaa 'gbɔ, a'a ɲwɔnɔ na gbu -yɔ.

⁴⁶ Aɪn glaa, nyɔɔ 'ka we -slolu nɪ, ɪn ka gbɔnyuu lɛnɔa? Nɪ, ɪn -ka gbuɔɔnɔ gba nɪ, lɛɛ -lu ka 'gbɔ a'a ɲwɔnɔ we -yɔa?

⁴⁷ Nɪ, nyɪmɛ -ka -Lagɔɔ -nɔ nɪ, -Lagɔɔ wɛlɪ ɔ nɔa. A 'nɪ -Lagɔɔ -nɔ, we 'dɛɛ 'gbɔ a 'nɪa wee wɛlɪnɔa 'nɔda -mɪ.»

-Zezu -yɔ Ablaamɔ 'sɔ nyɪdɪ, nyɔɔ 'yɪa?

⁴⁸ -Slɛɛn, Zuɪfɔ nɛɛ: «-A -ka gba nɪ, Samaliyu -ɪn -mɪa, 'ɪn zuzu 'nyuu mɪ -mɪ 'wɔ, -a 'nɪ yo 'tɔbhɔ, we 'nɪ mɔɔ?»

⁴⁹ -Zezu nɛɛ: «-Innya, we 'nɪ nɪ, zuzu 'nyuu mɪ 'mɪ 'wɔ. Nɪ, na Dide na zɔa -bha. Amɪa'a zɔ -bha 'mɪ.

⁵⁰ 'In 'yɪlɪmanɪ na 'dɛ, ɔ 'yɪbhaa na 'ɲnɪ 'yɪlɪmanɪ, ɔ mɪ -bha, mɔ bhua gbu 'wɔ.

⁵¹ In nɛɛ aɪn -yɪa gbuɔɔnɔ sɛɛ: nyɪmɛ ɔ zɔa na wɛlɪ 'nɔɲwɛ, ɔ 'na 'ka tɪtɪɛ 'yɪ.»

⁵² Zuɪfɔ nɛɛ: «Nɪ, -a -yɪ -slɛɛn we 'jɪ nɪ, zuzu 'nyuu mɪ -mɪ 'wɔ. Ablaamɔ -yɔ -Lagɔgbɔɔ -falɔpanya ka tɪ. 'In -mɪ, -ɪn nɛɛ, nyɪmɛ ɔ -ka -na wɛlɪ 'nɔɲwɛ zɔ, ɔ 'na 'ka tɪtɪɛ 'yɪ.

⁵³ Nɪ, -amɪa dide Ablaamɔ ka tɪ. 'Lee, -mɪ 'yɪa -mɪ -zɪa -amɪa dide Ablaamɔ yɪ? -Lagɔgbɔɔ -falɔpanya ka 'ya tɪ. Sa -na bhu -na 'dɛ 'wɔa?»

⁵⁴ -Zezu nɛɛ: «In -ka na 'dɛ 'yɪlɪmanɪ, -mɔɔ 'nɪ 'jɪ -ka. Nɪ, na Dide 'yɪlɪmanɪa na 'ɲnɪ, na Dide ɔ ka daa a gbaa: «Mɔ -wa -amɪa -Lagɔ.»

⁵⁵ 'In, a 'nɪ ɔ -yɪ, -amɪ -yɪ ɔ. In -ka gba nɪ, ɪn 'nɪ ɔ -yɪ, -zugba amɪa 'bhɪsa ɪn mɪa yokanyɔ nya. Nɪ, ɪn -yɪ ɔ, 'ɪn na nɔa ɔ wɛlɪ -gɔ.

⁵⁶ 'Mɔna ka amɪa dide Ablaamɔ ye, nɪ, 'yɪ -we nya ɪn 'kaa yɪ, ɔ 'ka -bha 'yɪ 'gbɔ. ɔ 'yɪa wee 'yɪ -yɔ, 'ɪn ɔ yɪa 'mɔna lɪ.»

⁵⁷ Zuɪfɔ nɛɛ ɔ -yɪa: «Aya! -In 'nɪ -slɔ -zɔ glɔ 'sɔ 'ya kugbua lɪ, 'ɪn -ɪn yɪa Ablaamɔ 'yɪ yɪ?»

⁵⁸ -Zezu nɛɛ: «In nɛɛ aɪn -yɪa gbuɔɔnɔ sɛɛ: Ablaamɔ 'nɪa -slɔ 'wɔ, -amɪ mɪ.»*

⁵⁹ -We mɪa daa 'gbɔ, wa yɪa gbɔkɔ labhu, wa 'ka we ɔ 'wɔbha. Nɪ, -Zezu zizea, 'ɪn ɔ yɪa -Lagɔbudu 'kadɔ zɔ 'tɪa.

9

-Zezu -bloa 'lɔlɔnyɔɔ 'yɪ

¹ Da -Zezu mɪa mɔnɪda, nyɪmɛ yabhlo wa 'kaa gwali, ɔ 'lɔa, 'ɪn ɔ yɪa ɔ 'yɪ.

² -Bha ɔ 'bɪnɔnya 'yɪbhaa ɔ laɛ: «Wɪabi, nyɪmɛ mɪa dɛ nɪ, wa 'kaa ɔ gwali, ɔ mɪ 'lɔda. 'Lee, mɔ nɔa gbɔnyuu lɛ yaayɪ, ɔ 'nyaa -yɔ ɔ dide -wa yɪ?»

³ ɔ 'pali we 'bɪgɔ, ɔ nɛɛ: «ɔmɔ klaa, ɔ 'nyaa klaa, we -yɔ ɔ dide, we 'nɪ wa gbɔnyuuu gbɔ. Nɪ, 'lɔ ɔ 'lɔa da nɪ, -Lagɔɔ lubho 'ka we 'dɛ -slolu ɔ gbɛgbɛɪn gbɔ -wa.

⁴ Da zɪ mɪa -slɔ da, we mɪ nɪ, ɔ tiea 'mɪ -a 'ka ɔ lubho nɔ. Nɪ, sabɔ mɪ yɪda, da nyɪmɛ yabhlogbɔɔ 'nɪa mnenɪ ɔ 'ka lubho nɔ.

⁵ Da ɪn mɪa -slɔ dɔdɔ -gɔ, dɔdɔgɔ -nyɪmaa zɪ ɪn -mɪa.»

⁶ -Zezu bhɪa gbɔ nɪ gbagbɛ, ɔ 'paa -dlɛ dɔdɔ, ɔ nɔa plaplɪ lɛ we nya, 'mɔ ɔ tɪa 'lɔlɔnyɔɔ 'yɪ -gɔ.

⁷ 'In ɔ nɛɛ: «Mɔnɪ budoa 'nyu -we wa laa Siloe lɔ. (Siloe jɪ -wa: pa yoo.) ɔ mɔna -mɔ, ɔ budoa wee 'nyu lɔ, ɔ 'kaa lɔyɪ, -zugba ɔ mɪ la 'yɪda sa 'vayɪ.»

⁸ ɔ -zɔɔ -bhɛlɪa -yɔ -wa yɪa 'cɪn ɔ zɪada, -maa nɛɛ: «-ɔ mɪa da nɪ, nyɪmɛ ɔ zɪadaa mɔ, we 'nɪ mɔɔ?»

⁹ Nyɪma tɔlɔa nɛɛ: «Mɔ -wa mɔ!» Tɔlɔa nɛɛ 'ya: «-Innya, we 'nɪ ɔmɔ, ɔ 'wɔwɔlɔ -wa.»

-Bha ɔ 'dɛ gbaɛ: «-Amɪ -wa gbuɔɔnɔ sa.»

¹⁰ Wa nɛɛ ɔ -yɪa: «Sa -na 'yɪ -bhlolu 'wɔlaa?»

¹¹ ɔ nɛɛ: «Nyɪmɛ wa laa -Zezu, ɔ nɔa plaplɪ lɛ, 'mɔ ɔ tɪa na 'yɪ -gɔ. 'In ɔ nɛɛ nɪ, ɪn mɔnɪ budoa Siloe lɔ. In mɔna -mɔ, ɪn budoa, 'ɪn na 'yɪ yɪa -blo.»

¹² Wa nɛɛ: «Da ɔɔ nyɪmɛ mɪa?»

ɔ nɛɛ: «In 'nɪ ɔ da -yɪ!»

* 8:58 Wee wɛlɪ nɪ -Zezu gbaa da nɪ, we -yɔ 8.24 'sɔɔ 'jɪ -bhlo. Nɪ, -Lagɔɔ -mɔwɔlɔ ɲnɪ 'dɛbhɪɛ ɔ zɔa ɔ 'dɛ. Zuɪfɔ 'wɪlɔkɔn nɪ, -Lagɔ ɔ vɛlɪa.

13 -Sleen, 'lɔlɔnyɔ ɔ ka 'yli -Zezu -bloa, 'mɔ wa kwaa Falizinyumaa 'yu.

14 Nu, 'yli -we nya -Zezu nua plapli lɛ ɔ -dlɛ nya, 'in ɔ yia 'lɔlɔnyɔɔ 'yli -blo ni, Nyapeyli -wa.

15 We 'dɛɛ 'gbu, da wa kwaa ɔɔ 'lɔlɔnyɔ Falizinyumaa 'yu, sa ɔ 'yli -blolua 'wɔla, 'in -maa yi 'yaa we ɔ la 'yibha. ɔ nɛɛ: «ɔ tlia na 'yli -gu plapli, in budoa, 'in in yia layi.»

16 Waa Falizinyuma glaa, tɔlɔa nɛɛ: «Nyime mia da ni, ɔ 'ni -Lagɔɔ -gbɛ 'bhu, we 'dɛɛ 'gbu ɔɔ zua Nyapeyli tite 'nɔŋwɛ.»

Nu, tɔlɔa nɛɛ 'ya: «Nyime ɔ nua gbonyuu lɛ, ɔ 'ni mnɛni ɔ 'ka 'sasokpa -gwɛdigbu lɛnu.» Gbu ni -gu wa 'ni wɛli -bhlo -ka.

17 -Sleen, wa yi 'yaa ɔɔ 'lɔlɔnyɔ layibhaɛ: «'In -mɔ naa, ɔ -bloa -na 'yli, sa -na gba ɔ daa?»

ɔ nɛɛ: «-Lagɔgbu -falipanyɔ -wa.»

18 Nu, waa Zuifɔɔ 'yugalɔnya 'ni we -yɔŋwɔ nu, ɔɔ nyime ka zlime 'lɔ, 'in -sleen, ɔ mɔ layida. -We mia da, we 'dɛɛ 'gbu wa yia ɔ dide -yɔ ɔ 'nyaa la.

19 'In wa yia wa layibhaɛ: «'Lee, nyime ni mɔ amiaa 'yu nya gbuzɔnu saa? A nɛɛ nu, a 'kaa ɔ gwalɔ, ɔ mɔ 'lɔdaa? Lɛɛ -lu nu lɛ 'in ɔ yi -sleen laa?»

20 -Maa nɛɛ: «-A -yi we 'ji nu, -amiaa yu -wa, nu, -a 'kaa ɔ gwalɔ, ɔ mɔ 'lɔda.

21 -We nua lɛ 'in ɔ yia -sleen la, 'in ɔ -bloa ɔ 'yli, -a 'ni we -yi. A 'yibha ɔ 'dɛ la. Sa we 'pha ɔ gbɛgbɛin ɔ 'dɛ 'ka we gba, nu, ɔ 'ni 'nyenyɛyu.»

22 ɔ dide -yɔ ɔ 'nyaa mɔ Zuifɔɔ 'yugalɔnya sɔdaa 'gbu, wa yi 'saa gba. -Maa ka we zɔ nu, nyime ɔ -ka gba nu, -Zezu -wa -Lagɔɔ -Bhasanyɔ, wa 'ka ɔ -Lagɔbudu zɔ vu.

23 We 'dɛɛ 'gbu ɔ dide -yɔ ɔ 'nyaa nɛɛ: «ɔ 'ni 'nyenyɛyu, a 'yibha ɔ 'dɛ la.»

24 Falizinyuma laa ɔ -zakpa 'sɔnu, wa nɛɛ ɔ -yla: «-In gba gbuzɔnu -Lagɔ 'yu, -amia -yi we 'ji nu, ɔɔ nyime mia, gbonyuu -lɛnɔnyɔ -wa.»

25 ɔ nɛɛ: «ɔ -ka gbonyuu -lɛnɔnyɔ, in 'ni we 'ji -yi. Gbu -we in -yia 'ji, we -bhlogbɔɔ: in ka 'lɔ, 'in -sleen, in mɔ layida.»

26 -Maa nɛɛ: «Mɔɔ -lu ɔ nu -mɔ -yla lɛa? Sa ɔ nu, 'in ɔ yi -na 'yli -bloa?»

27 ɔ 'palɔ wa wɛli 'bigu, ɔ nɛɛ: «In ka yaa we ain -yla gba, 'in a 'ni na wɛli yukwli pɔlu, lɛɛ -lu ka 'gbu a 'yibha 'ya a ka we 'nua? 'Lee a 'yibha a 'ka ɔ 'bunɔnya -zɛ -wa yi?»

28 Wa velɔa ɔ, wa nɛɛ: «-Mɔ -wa ɔ 'bunɔnyɔ. -Amia mia, Moizu 'bunɔnya -a -mia.

29 -We ka 'ji -a -yia, mɔ -wa nu, -Lagɔ ka Moizu -yla gbu gba. 'In ɔmɔ mia, da ɔ bhuɔba, -a 'ni -bha da -yi.»

30 ɔɔ nyime nɛɛ wa -yla: «-We subhalɔ nyime ŋwɛgaga mɔ nu: amia 'ni ɔ 'bhulɔda da -yi, 'in ɔ yia na 'yli -blo!

31 Nu, -a -yi we 'ji nu, -Lagɔɔ 'nu gbonyuu -lɛnɔnyɔ wɛli. Nyime ɔ mia -Lagɔnyimeɛ 'zayli nya, 'in ɔ nua ɔ dumagbu lɛ, ɔ wɛli -Lagɔ nua.

32 -A 'ni -slɔ 'nu -gba nu, nyime wa 'kaa gwalɔ, ɔ 'lɔa, nyime yabhlo ka ɔ 'yli -blo.

33 Nyime ɔ nua gbu ni lɛ, -Lagɔɔ -gbɛ ɔ bhua, we 'ni yaa we gbu, ɔ 'ni -lu yabhlogbɔɔ mnɛni.»

34 Waa Falizinyuma nɛɛ: «We 'bhu -na gwalɔ bhla, -na -kpabhie mɔ gbonyuu lu. -Mɔ 'ni mnɛni -in 'ka -amia gbu -slolu!» -Bha Falizinyuma vua ɔ.

'Lɔlɔnyaa 'zayli

35 Nu, -Zezu ka 'nu nu, wa ka ɔɔ nyime vu. ɔ 'yia -mɔɔ, 'in ɔ nɛɛ ɔ -yla: «'Lee -mɔ, Nyimeɛ 'Yu -na zɔ dli -gu?»

36 ɔɔ nyime nɛɛ: «Na -kanyɔ, nyɔɔ ɔ -mia? Gba we, 'in in 'ka ɔ dli -gu zɔ.»

37 -Zezu nɛɛ ɔ -yla: «'Mɔ -na yia da -yɔ, 'in mɔ mia da -mɔ -yla gbada.»

38 -Bha ɔ gbɛɛ: «Na -Kanyɔ, dli na zua -mɔ -gu.» 'In ɔ yia ɔ buɔɔ ɔ 'yu 'kukolu sibhlie nya.

39 We 'bigu, -Zezu nɛɛ: «-We -wa nyumaa -yɔgbu 'wɔbhubhue, -we ka 'gbu in yia dɔdu -gu yi ni, mɔ -wa nu, nyima -wa'a 'yia la, wa 'ka layi, 'in -wa yia la, wa 'ka 'lɔ.»

40 Falizinyuma tɔlɔa -wa mia -bha, wa 'nua we, 'in wa nɛɛ: «-Amia naa, 'lɔlɔnya -a -mia yi?»

⁴¹ -Zezu nɛɛ: «A -ka yaa 'lɔlɔnya nɪ, a 'na 'ka ya gbɔnyuu 'wlu -ka. -Slɛɛn, a nɛɛ: «-A yɪ la» we 'dɛɛ 'gbɔ amɪaa gbɔnyuu mɪ aɪn 'wlu.»

10

Bhlabhlɛɛ 'yliyɔzɔnyɔ -zɔnɔ

¹ «Nɪ, ɪn nɛɛ aɪn -yla gbɔzɔnɔ saɛ: nyɪmɛ -ɔ 'nɪa 'suoo ɲwɛɛ plalɪ, -ɔ -gblalɪa 'suoo da -putu, 'wienyɔ -yɔ nyɪmɛ 'nyuu ɔ -mɪa.

² Nɪ, nyɪmɛ -ɔ plalɪa 'suoo ɲwɛɛ, mɔ -wa bhlabhlɛɛ 'yliyɔzɔnyɔ.

³ 'ɪn bhlabhlɛɛ 'suoo ɲwɛkɔnyɔ kalɪa klolo ɔ -yla, 'ɪn bhlabhlɛ nɔa we 'yliyɔzɔnyɔ wɛlɪ. Bhlabhlɛ -mɔɔ -ka -mɪ, we 'ɲɪ -yɔ ɔ lalɪa we, 'ɪn ɔ kwaa we bhlabhlɛnyɪa 'pipee.

⁴ ɔ -ka we 'dɛ weee wlelɪ, 'ɪn ɔ nɔa we 'yu. ɔ mɪ -slɛɛn we 'yu, 'ɪn we nɔa ɔ 'bɪ, -we ka gbɔ -wa, we -yɪ ɔ wɛlɪ.

⁵ We'e nɔ nyɪmɛ -putu 'bɪ. Nɪ, kwɛɛ we gwaa ɔ, we 'nɪ ɔ wɛlɪ -yɪi 'gbɔ.»

⁶ Gbɔɔ nine ɔ 'paa da -zugba ɔ mɪ gbada, nyɪma 'nɪ we 'wɔlanɔ.

⁷ -Bha -Zezu gba 'yaaɛ: «ɪn nɛɛ aɪn -yla gbɔzɔnɔ sa nɪ, -amɪ -wa bhlabhlɛɛ 'suoo ɲwɛɛ.

⁸ ɪn 'nɪa -slɔ yɪ, -wa weee yia, 'wienyɪa wa -mɪa, 'ɪn wa mɪa nyɪma 'nyii nya. Nɪ, bhlabhlɛ 'nɪ wa wɛlɪ 'nɔ.

⁹ 'ɪn bhlabhlɛɛ 'suoo ɲwɛɛ mɪa, -amɪ -wa. Nɪ, nyɪmɛ -ɔ -ka na -gbɛ plalɪ, 'ɪn ɔ bhɔa gbɔ 'wɔ. Wee 'suoo ɲwɛɛ ɔ yia plalɪa, 'ɪn -bha ɔ yia 'tlalɪa 'bhie, ɔ 'ka lililɪ 'yɪ.

¹⁰ 'Wienyɔ mɪa, ɔ -ka yɪ nɪ, 'wie klaa, 'bhlabhlɛ klaa, we -yɔ lasasɛ, we 'gbɔ ɔ yia. -Amɪ mɪa, nyɪma 'ka 'yliyɔgagɛ 'yɪ 'gbɔ ɪn yia yɪ. 'ɪn wee 'yliyɔgagɛ mɪa, wa 'ka we 'yɪ duun.

¹¹ «Nɪ, -amɪ -wa bhlabhlɛɛ 'yliyɔzɔnyɔ -zɔnɔ. Bhlabhlɛɛ 'yliyɔzɔnyɔ -zɔnɔ mɪa, ɔ 'dɛɛ 'yliyɔgagɛ ɔ saa dlɪ -gɔ ɔ bhlabhlɛɛ 'gbɔ.

¹² Nɪ, lubhonɔnyɔ -ɔ 'nɪa bhlabhlɛɛ 'yliyɔzɔnyɔ, 'ɪn bhlabhlɛ 'nɪa ɔ -nɔ, -fliigwɪ -ka yida -mɪ, ɔ -ka we -yɔyɪ, 'ɪn ɔ tia -bha wee bhlabhlɛ -gwagwɛ nya. We -ka bhlabhlɛ tɔlɔa kpa, 'ɪn we pɪnɪ mumɪa la.

¹³ -We ka gbɔ -wa, lubhonɔnyɔ -ɔ mɪa 'gwɛzɪi dataɪda, ɔ 'ɔ sɪalɪ ɔ 'dɛ bhlabhlɛɛ 'gbɔ.

¹⁴ Nɪ, -amɪ -wa bhlabhlɛɛ 'yliyɔzɔnyɔ -zɔnɔ. Sa ɪn -yia na bhlabhlɛ, 'ɪn na bhlabhlɛ -yia 'mɪ nɪ,

¹⁵ 'sa Dide -yia 'mɪ, 'ɪn, ɪn -yia na Dide. 'ɪn na palɪa na 'yliyɔgagɛ la na bhlabhlɛɛ 'gbɔ.

¹⁶ Bhlabhlɛ tɔlɔa ɪn kaa, -mɔmɔnyɪa mɪa da suo nɪ 'wɔ, we 'nɪ -slɔ -mɔɔ glaa -mɪ. We mɪ nɪ, ɪn gɔgwɪalɪ we 'wlu. Na wɛlɪ we yia 'nɔa, 'ɪn we 'dɛ weee 'ka -zlo -bhlo -we kaa 'yliyɔzɔnyɔ -bhlo -zɛ.

¹⁷ «Nɪ, na Dide -kalɪ na zɛ. -We ka gbɔ -wa, ɪn ka na 'yliyɔgagɛ lapalɪ. 'ɪn 'wɔ na yia we 'bhua.

¹⁸ Wee na 'yliyɔgagɛ mɪa, nyɪmɛ yabhlogbɔɔ 'nɪ mnenɪ ɔ 'ka 'mɪ we kwɛɛ -sa, na dlɪ da ɪn palɪa we la. ɪn ka we se ɪn 'ka we lapalɪ, 'ɪn, ɪn ka we se ɪn 'ka 'ya we 'wɔbhu. Tite na Dide tia 'mɪ -yɔ, mɔ mɪa dɛ.»

¹⁹ -Zezuu wɛlɪ nɪ sɪsɪalɪ Zuɪfɔ -yɔ.

²⁰ Wa glaa, nyɪma duun nɛɛ: «Zuzu 'nyuu mɪ ɔ 'wɔ, -sabhe mɪ ɔ 'bhada, lɛɛ -lu ka 'gbɔ a pɔlɔ ɔ yukwɪa?»

²¹ Tɔlɔa nɛɛ: «Wɛlɪ -we ɔ gbɪa dɛ nɪ, Zuzu 'nyuuu 'wɔmɪnyɔ wɛlɪ 'nɪ 'sa -mɪ. 'Lee, zuzu 'nyuu mnenɪ we 'ka 'lɔlɔnyɔɔ 'yɪ -bloo?»

-Zezu nɛɛ ɔ mɪ -Lagɔɔ 'Yu nya

²² Nɪ, -Lagɔbudu 'kadɔɔ -kalɪyɪ 'fɛtɪ ka nɪnɪ -Zeluzalɛmɔ. -Zɔɔ -zɔ, -sa wa saa we. 'ɪn, ɲwɔtlɔyibhla -wa.

²³ -Lagɔbudu 'kadɔ ɲwɛɛ, da wa laa Salomɔɔɔ palɔ 'kadɔ, we bhɔnyɪa -yɔ -Zezu mɪa -zieda.

²⁴ -Slɛɛn, Zuɪfɔ gbelɪa ɔ, 'ɪn wa nɛɛ: «Lɛbhla -ɪn 'ka -amɪaa dlɪ yalɪ -saa? Nɪ, -mɪ, ɪn -ka -Lagɔɔ -Bhasanyɔ, gba we -aɪn -yla sa 'vayɪ.»

²⁵ -Zezu nɛɛ wa -ylɛɛ: «ɪn ka we aɪn -yla gba, 'ɪn a 'nɪ we dlɪ -gɔ zɔ. Nɪ, gbɔ na nɔa lɛ na Didee 'ɲɪ nya, mɔ -wa na gbɔdayɪnya.

²⁶ Nɪ, a 'nɪ na bhlabhlɛ glaa -mɪ, we 'dɛɛ 'gbɔ a'a zɔa 'mɪ dlɪ -gɔ.

²⁷ Na bhlabhlɛ mɪa, na wɛlɪ we nɔa. -Amɪ -yɪ we, 'ɪn we nɔa 'mɪ 'bɪ.

28 'Yliyogagie -we 'nia bhloluda -ka, 'mυ na nyεa we. We 'na 'ka labhυ -bhlakoo -gba, 'in nyime yabhlogboo 'na 'ka 'mυ we kwεε -sa.

29 Na Dide -o 'nyεa 'mυ we yoo, o 'yli o -zi -lu weee. 'Bhie, nyime yabhlogboo 'nι mneni o 'ka we na Dide kwεε -sa.*

30 -Amι -yo na Dide 'so, -a -bhlo.»†

31 -Bha, Zuifu 'bhu 'yaa gboku la wa 'ka we o 'wubha.

32 We 'dεε 'gbυ -Zezu nεε wa -ylaε: «Libho -zonυυ -zlo, -we 'bhυa na Didee -gbε, in nua lε amiaa 'yibadi, a 'yia -yo, we glaa, -mυmυ ka 'gbυ a 'ka 'mυ 'bha gboku nyaa?»

33 Zuifu nεε o -yla: «We 'nι lubho -zonυυ 'gbυ -a 'yibha -a 'ka -mι 'bha gboku nya, nu, -Lago -in vεlia, we gbυ -wa. Nu, nyime -in -mia, 'in -na bhua -na 'dε 'wυ -Lago 'bhisa!»

34 -Zezu nεε: «We mι celida amiaa tite 'wυ nu, -Lago nεε:

«-lagonya a -mia.»

35-36 -A -yi we 'ji nu, -we mia celida -Lagosebhe 'wυ, nyime 'nι mneni o 'ka we lasa. -Wa ka -nυ nya -Lagoweli mia celida, o -ka -maa la «-lagonya» nι, 'in -ami, -Lago -ka -bha 'mι -sa, 'in o -ka 'mι tie dudu -gu nι, 'lee, sa a mneni a 'ka gba nu, in ka -Lago vεlia, nu, in nεε in mι -Lago o 'Yu nyaa 'gbυυ?

37 Nu, in 'nι na Didee lubho nυ nι, a 'na zυυυ 'mι dli -gu -nι.

38 Nu, in -ka we lεnυ nι, 'in a 'nι yaa 'mι dli -gu zua yioo, wee libho -zonυυ mia, a zυ we dli -gu. 'In a 'ka we 'jiyibheli 'nanυυ nu, Dide mι 'mι 'wυ, 'in in mι o 'wυ.»

39 Wee gbυ nu 'gbυ, wa 'yibha 'ya wa 'ka o kpa, 'in o yia wa kwεε 'tla.

40 -Sleen, -Zezu yia Zudeen nyuu -kakpe yabhlo -gu mni. Da Zaan batizee bhaa nyima, -bha o -dia la.

41 Nyima duun yia o -gbε, wa nεε: «Zaan 'nι gwedigbu yabhlogboo lεnυ, nu, -we weee o gbaa nyime nu daa, we mι gbυzonυυ nya.»

42 -We mia nι -gu, nyima duun zua o dli -gu.

11

-Lazali tltligbu

1-2 Nu, nyime yabhlo wa laa -Lazali, o -zoo -wa Betani. Malii -yo Maati 'so mι 'ya Betani, o bhola wa -mia. (Malii -o 'kaa Nyimaa -Kanyo *-lasiklo bhυ -yo tli, 'in o 'kaa we -yose o 'dεε 'nyi nya nι, oo Malii -wa.) Nu, 'yli yabhlo nya, 'in -Lazali yia gu bhli.

3 We 'dεε 'gbυ, o bhola yia nyime tie, wa 'ka -Zezu la. O mnia -Zezuu -gbε, 'in o nεε: «Na -Kanyo, -na jijli -tale ka gu -yo.»

4 Da -Zezu 'nua we, o nεε: «Nu, gu -we yia -Lazali -yo, we 'nι o 'bhabhiee 'gbυ we yi o -yoyi, we 'ka -Lago o 'ηnimniee 'tite -sloluu gbυ -wa. -Bha wa yia -Lago o 'Yuu 'ηni -mninia.»

5 Nu, -Zezu 'nι Maati klaa, o bhola klaa, we -yo -Lazali zekali -se.

6 'In o 'nua nu, -Lazali ka gu -yo, wa laa o, o 'nι -mo mni. Da o mia, o li -bha 'yli 'so.

7 'In o nεε o 'binonya -yla: «-A mni Zudee lu.»

8 O 'binonya nεε: «*Wlabi, daylida, Zuifu 'yibha wa 'ka -mι 'bha gboku nya, 'in -na gbaa -in 'ka -mo lυmni yi?»

9 O nεε: «We bhlili zligu, jibhe 'ka zo, mυ -wa 'yli zli. Nyime -o nua zli, o o gozo, -we ka gbυ -wa, zlu san mι -bha.

10 Nu, we -ka sabo o no, 'in o gozoa, -we ka gbυ -wa, san 'nι -bha -mι.»

11 Welinya nu 'bigu, o nεε: «-Amiaa 'tale -Lazali ka 'ylaa ηwo, nu, mnida in mia in 'ka o ganoo.»

12 O 'binonya nεε o -yla: «-Amiaa -Kanyo, we -ka 'ylaa o ηwo, 'pua o yia.»

13 -We -Zezu 'yibhaa o 'ka gba, mυ -wa nu, -Lazali ka tli. Nu, o 'binonya nεε 'sa nu, 'ylaa 'debhie o saa 'ηni.

14 -Bha -Zezu gbaa wa -yla sa tikluε: «-Lazali ka tli.

15 Nu, o ka tli, 'in in 'nι -mo -mι, we 'dεε 'gbυ na lia 'muna amiaa daa. 'In, a 'ka 'mι dli -gu zυυ gbυ -wa. Nu, -a mni o -gbε.»

* 10:29 'Sebhe talva nεε: «-We na Dide 'nyεa 'mυ yoo, we 'yli we -zi -lu weee.» † 10:30 Nu, -Zezu -ka gba nu, o -yo -Lago 'so -bhlo, -Lago o vεlia Zuifu 'wlukoon, wa titee solu. We 'dεε 'gbυ wa 'yibha wa 'ka o 'bha.

16 -We mīa nī -gū, Toma wa laa -Zluya nēē -Zezuu 'būnōnya tōlba -yla: «-A -yō ɔ 'sō mni, 'in -a 'ka dabhlo tlii.»

17 Nū, da -Zezu mīa -mō, 'in ɔ yia 'nū nū, wa ka -Lazalū 'kwie gbawla 'wūfa, we li 'yli -mnūa.*

18 Nū, Betanī mī -Zeluzalēmū kwesi, we nyīdī mnēni we 'ka kilomēti ta nyini.

19 We 'dēē 'gbū Zuifū duun yia Maatī -yō Malii -gbē yi, wa 'ka wa 'yuo 'pa wa bheli tītlee 'gbū.

20 Da Maatī 'nūa nū, -Zezu mī yida, 'in ɔ yia ɔ yoo -saa mni, -zugba Malii -mō -dī -budu zō la.

21 Maatī -yō ɔ gbelia 'wū, 'in ɔ nēē ɔ -yla: «Na -Kanyō, nū, -in -ka yaa -seli -mī, na bheli 'na 'ka yaa tlii.»

22 Nū, in -yi -slēn we 'ji nū, -we -na yia -Lagō -zlalā, 'nyēa ɔ yia -mī we.»

23 ɔ nēē ɔ -yla: «'Wū amaa bheli yia -sōa.»

24 -Mō nēē: «In -yi we 'ji nū, dūdū bhia zli mīa, ɔ -yō tītlinya yia 'wūsōa.»

25 -Zezu nēē ɔ -yla: «Tītlinyaa 'wūsōlūnyō mīa, -amī -wa, 'in ɔ nyēa nyima 'yliyōgagie, -amī -wa. Nyimē ɔ -ka 'mī dli -gū zū, ɔ 'dē yi thoo, 'yliyō ɔ yia -gaa.

26 'In nyimē ɔ -gaa 'yliyō, 'in ɔ zūa 'mī dli -gū, ɔ 'na 'ka tlii. -We in gbaa dē, 'lee, a zū we dli -gū?»

27 ɔ nēē: «In, na -Kanyō, in ka we dli -gū zū nū, -in mī -Lagō -Bhasanyō nya, 'in -in mī -Lagō 'Yu ɔ 'kaa dūdū -gū yi nya.»

28 Welī nī -gū ɔ mīa ɔ bhōlō Malii laa, 'in ɔ yia ɔ ŋwūŋwenie: «-Amīa -Slolūnyō mī da, ɔ nēē a mni.»

29 Malii 'nūa we, -bha ɔ -sōa 'wū sa slū, 'in ɔ yia ɔ -gbē mni,

30 -zugba -Zezu 'nī -slō wee -zō pla, da Maatī tia ɔ, -bha ɔ mīa.

31 Zuifū tōlba -yō Malii -dī -mō -budu zō la, -zugba wa pa ɔ 'yuo. Malii -sōa 'wū sa slū, ɔ 'tlaa, wa 'yia ɔ -yō, 'in wa yia yiylali, 'in wa nēē wa 'dēkpūa nyīdī nū, gbawla -gū ɔ mīa ɔ 'ka -mō wili, -bha wa mīa ɔ 'bī.

32 Da -Zezu mīa, Malii nyina -bha, ɔ 'yia ɔ -yō, 'in ɔ yia ɔ bhū -yō bhlili, -bha

ɔ gbac: «Na -Kanyō, -in 'ka yaa -seli -mī nī, na bheli 'na 'ka yaa tlii.»

33 Da -Zezu 'yia ɔ wida, 'in Zuifūnya -wa -laa ɔ yoo, -maa mī 'yaa wida, -bha -gbagbī sloa ɔ 'wū, 'in ɔ dli yia sumanī.

34 ɔ nēē: «Da a zū ɔ 'kwiea?»

Wa nēē: «-Amīa -Kanyō, -in yi -in 'ka -bha 'yī.»

35 -Bha -Zezu wia.

36 'In Zuifū nēē: «A -tali, ɔ 'nī ɔ zēkalī -sē!»

37 Nū, wa glaa nyima tōlba nēē: «Nyimē ɔ -bloa 'lōlōnyaa 'yī, lēē -lu ka 'gbū ɔ 'nī mnēni ɔ 'ka yaa -Lazalū tītlee 'yoo -kūlba?»

-Zezu -sōlba -Lazalī 'wū tītlinya glaa

38 'Ya -bhlokpādē, -gbagbī sloa -Zezuu kuzō, 'in ɔ yia gbawla -gū mni. Nū, wee gbawla mīa, tūkpaa gbacizō we mīa, 'in tūkpa -boklo 'kadū mīa we ŋwēē.

39 ɔ nēē: «A -sa -bha wee tūkpa.»

'In ɔ tlia, ɔ bhōlō Maatī nēē: «Na -Kanyō, ɔ 'nī -bha ŋnē 'pa -slēn? ɔ tlia, we 'yli -mnūanū nī -Zēēn.»

40 Nū, -Zezu nēē ɔ -yla: «'Lee, in 'nī aīn -yla gba nū, a -ka 'mī dli -gū zū, 'in a yia -Lagō ŋnūmnie -yō?»

41 -Bha wa -saa -bha tūkpa. -Zezu 'bhua 'klū 'wū yali, ɔ nēē: «Dide, -Mī na paa fuo, -we ka gbū -wa, -in ka na welī -yōŋwū.

42 Nū, in -yi we 'ji nū, 'wū -na ŋwūna na welī 'yli weee nya. Gbūzōnū mū, nyima duun -wa gbelia da 'mū 'gbū na gbaa we, wa 'ka dli zū nū, -mī tiea 'mī.»

43 ɔ gbaa welī nī, 'in ɔ nēē welī 'tite nyāē: «-Lazalī, 'tla -mō!»

44 -Lazalī, ɔ tli yaa, ɔ 'tlaa -mō, -zugba ɔ bhū -yō ɔ sōnya mī gbūanda 'naa kibhe nya. 'Naa mī ɔ 'klū -yō bibeda.

-Bha -Zezu gbaa nyima -yla: «-We weee mīa dē ɔ -yō, a -blo we, a 'tide ɔ 'yi, ɔ 'ka mni.»

(Mt 26.1-5; Mk 14.1-2; Lk 22.1-2)

45 Zuifūnya -wa yia Malii -gbē, 'in -we -Zezu nūa lē, -wa 'yia we -yō, wa glaa, nyima duun yia ɔ dli -gū zū.

* 11:17 Nū, Zuifū -gbē, nyimē -ka tli, 'in wa faa ɔ 'kwie gbawla 'wū wee 'yli -bhlokpādē zli.

⁴⁶ Nu, tolva mnia Falizinyimaa -gbe, -we -Zezu nva le, 'in wa yia -maa 'di -sali.

⁴⁷ -Bha -Lagobubonyaa -cian -yo Falizinyima laa wa -lima gbububhunya wa 'de weee 'ka 'wlugbeli, 'in wa nee: «Nyime ni mi gwedigbu duun lenvda, 'lee, sa -a 'ka o nva?»

⁴⁸ Nu, -a -ka o 'yitide, o -yo we lenve 'ka mnida -mi, 'in nyima weee zva o dli -gu. Wa -ka o dli -gu zu, 'in *Wlomu -nyimaa 'wlulapilunya yia, 'in wa saa -amimaa bububda -yo -amimaa klu la.»

⁴⁹ Waa Zuifu glaa, yabhlo mi -bha, 'mo wa laa Kaifu. *Lagobubonyaa -kanyo 'kadu o -mia wee -zu ni nya. O nee: «A'a 'nu -lu yabhlogbo 'wula!»

⁵⁰ We 'dee 'gbu a pupali 'wlukubun la 'nanu! We nani 'yli amimaa -nu nya nu, nyime -bhlo tli -amimaa kluu 'gbu. -A -ka 'sa nu, -Zuifu weee 'na 'ka labhu.»

⁵¹ Nu, weli -we Kaifu gbaa, we 'ni o 'dee -gbe 'bhu. Nu, wee -zu ni nya, mo -wa -Lagobubonyaa -kanyo 'kadu. -Bha -Lago zva o weli nwee, 'in o nee nu, -Zezu yia tlia Zuifu weee 'gbu.

⁵² We 'ni Zuifu -bhlogbo 'gbu o 'ka tli, nu, -Lago 'yua weee mia dudu weee -gu, o 'ka wa 'wluggwali, 'in o 'ka wa nyima -bhlo -zeli gbu -wa 'ya.

⁵³ Nu, we 'bhu wee 'yli 'wu, -bha Zuifu 'yugalnya pupalia -sleen gbu nu, wa 'ka -Zezu 'bha.

⁵⁴ -We mia 'dee 'gbu, o'o -zie -sleen Zuifu glaa zli 'klu. Nu, 'gbe -we wa laa Eflaimu, -we mia -mo da beblee, -mo o mnia, 'in o -yo o 'binonya 'so yia -mo ladi.

⁵⁵ Zuifu *Wuzitylu 'feti ka cipa. Wee 'feti 'ni -slo nyini, 'in nyima duun yia da weee 'bhu, 'in wa yia -Zeluzalemu yi. Nu, wa 'ka wa 'de lamnazli, 'in wa 'ka -mowlu, wa 'ka wee 'feti -sa.

⁵⁶ Wa mi -mo -Lagobudu 'kadu zo, -zugba wa talia -Zezuu da, 'in wa gbubgali -yiae: «'Lee, nyime ni 'nia feti 'wu yia yi -wa yi? Sa amia yi wea?»

⁵⁷ -Sleen, -Lagobubonyaa -cian -yo Falizinyima zva gbu, 'mu wa gbaa nyima -yia: «Nu, nyime o -ka -Zezu da -yi, o yi o 'ka we gba, 'in wa 'ka o kpa.»

12

Malii tlia -lasiklo -Zezuu bhu -yo (Mt 26.6-13; Mk 14.3-9)

¹ Nu, we -tu 'wu 'yli gbelibhlo, 'in 'Wuzitylu 'feti 'ka nyini. -Bha -Zezu -saa 'wu, 'in o yia Betani mi. Wee Betani -Lazali mia, nyime o -Zezu -solva zlime tilitnya glaa 'wu, mo -wa.

² -Bha wa pia o -yia, 'in Maati mia we dlilida. -Wa -yo -Zezu 'so mia lida, o -Lazali mi wa glaa.

³ Wa mi lida ni, Malii bea -Zezu -yo, -lasiklo -zonu litli -kibhe -we ka -vale 'tea, o 'bhua we 'wu, o tlia we -mo bhu -yo, 'in o yia we -yose o 'nyi nya. 'In wee -lasiklo nne yia -budu zo ye.

⁴ Nu, -Zezuu 'binonyo yabhlo wa laa Zudas Isikalioto, o 'kaa ci o wla, o 'bhua gbu 'wu, o nee:

⁵ «-Lasiklo nu -vale 'te, we -vale mneni we 'ka lubhononyo -zu -bhloo 'penigwezi nyini. Lee -lu ka 'gbu -a 'ni we pelu 'pa -a 'ka we 'gwezi bobabhanya 'nye?»

⁶ -We o gbaa da ni, we 'ni nu, bobabhanyaa daa o ka nyazidi, nu, 'wienyo o -miaa gbu -wa. Nu, 'gwezii lazonyo o -mia, 'yli weee nya -zugba o sa -bha zizewiem.

⁷ 'In -Zezu nee o -yiae: «'Bhu o -yo! Nu, -we o tlia da 'mi -yo ni, na ku o mnazia la zli wa 'kaa 'mi gbawla 'wu fa, we gbu.

⁸ Bobabhanya mia ni, -maa -yo an 'so mi 'yli weee nya. Nu, -ami mia ni, 'in 'na 'ka an glaa -tu 'yli weee nya.»

⁹ Zuifu -zlo 'nva nu, -Zezu mi Betani, 'in wa yia -mo mi. -We ka 'gbu wa yia -mo mi ni, we 'ni o 'debhloo gbu, nu, wa 'yibha 'ya wa 'ka -Lazali 'yi, o o -solva tilitnya glaa 'wu.

¹⁰ We 'dee 'gbu -Lagobubonyaa -cian yi 'yaa -Lazali 'bhabhie pupali.

¹¹ Nu, nyimaa -zlo mi wa -gbe 'bhuda o 'gbu, -zugba wa zu -Zezu dli -gu.

Nyimaa -zlo -saa -Zezuu yoo (Mt 21.1-11; Mk 11.1-11; Lk 19.28-40)

¹² Zli zlia, nyimaa -zlo, -wa yia 'feti ni -gu, wa 'nva nu, -Zezu mi -Zeluzalemu yida,

13 wa 'tlaa wee 'gbe 'wɔ, yoo wa mɛɛ ɔ -saa saɔn nya kwɛɛ. Wa 'kpia 'wɔ, wa nɛɛ:

«-A -mnɛnɛ -Lagɔɔ 'ɛnɛ!

-ɔ mia Jejitapɛɛ 'ɛnɛ nya yida,

-Lagɔ ɛwna ɔ 'nyu la.

-Lagɔ ɛwna Izlaɛlɛnyɛmaa 'Wlu-lapɛlɛnyɛ 'nyu la.»

14 -Zezu 'yia -sokofali -dɔgbu, 'in ɔ yia we -gu -gbia, 'sa we mia ɛɛɛɛ -Lagɔɛbhe 'wɔɛ:

15 «A 'na nɔnɔ nyanɔ -nɛ, *Siɔn -gbe!

A -tali, amaa 'wlɛlɛlɛnyɛɔ mi yida!

ɔ -di -sokofali -dɔgbu -gu la.»

16 We gwedida, -we mia 'plida, ɔ 'bɛnɛɛɛ 'nɛ -sɔ we 'wɔla 'nɛ. Nɛ, -Zezu -ka -sɛɛn ɔ 'ɛnɛɛɛɛ 'yɛ 'bhe, wa dɛ bhlɛɛɛ -bha nɛ, -we weee mia dɛ nɛ, we mi ɛɛɛɛ -Lagɔɛbhe 'wɔ, 'in ɔ -guɛɛ we gbaa.

17 Nyɛmaa -zlo, -wa -yɔ -Zezu 'sɔ mia gbawla ɛwɛɛ, da ɔ gbaɛ: «-Lazali, 'tla -mɔ», 'in ɔ yia ɔ 'wɔsɔɔ tɛɛɛɛ glaa, -we wa 'yia -yɔ, wa mi we 'dɛ -sada.

18 We 'dɛɛ 'gbu nyɛmaa -zlo ka -Zezu yoo -saa yɛ. Nɛ, wa ka 'nɛ nɛ, ɔ ka wee gwɛɛɛɛɛ lɛnɛ.

19 Tɔn, Falizɛnyɛmaa nɛɛ wa 'dɛkpɛɛ nyɛɛɛ: «'Lee, a 'nɛ mneni a 'ka -lu yabhlogbɔɔ lɛnɛɛ? Mɛ mia dɛ, nyɛmaa weee mi ɔ 'bɛbholuda!»

20 Nɛ, Glɛkɛ tɔɔɔ yia -Zeluzalɛmɛ wa 'ka -Lagɔ bɔbɔ 'fɛtɛ bhlɛ.

21 Ma yia Filipɔɔ -gbɛ, -Zezuu 'bɛnɛɛɛ ɔ 'bhɛa Bɛɛɛɛɛɛ, Galilee -dɔɔ -gu, mɔ -wa. 'In wa nɛɛ ɔ -ylɛɛ: «-Na zukpa -wa, -a 'yɛbha -a 'ka -Zezu 'yɛ.»

22 Filipɔ gbaa we Andlee -yla, 'in -mɔɔ 'bɛɛ, wa 'dɛɔbhe yia we -Zezu -yla gbaa mɛ.

23 ɔ nɛɛ: «-Sɛɛn, we bhlɛ ka nyɛ, bhlɛ -we nya -Lagɔ 'kaa *Nyɛɛɛ 'Yuu 'ɛnɛ 'ylɛɛɛ, we ka nyɛ.

24 Nɛ, bleya -we bhlɛ dɔɔ, tɛ we tɛ, we 'nɛ -mɔɔ, 'in we tɛ 'wɔ -bhlo. We -ka tɛ nɛ, 'in we wlaa 'yaa -zlo.

25 In nɛɛ aɛn -yla gbɔzɔnɔ sɛɛ: nyɛɛ ɔ -ka ɔ 'yɛɛɛɛɛ 'yɛbha, kwɛɛ we yia ɔ 'tlaa. Nɛ, nyɛɛ ɔ nyɛa ɔ 'yɛɛɛɛɛ

'wɔ dɔɔ nɛ -gu, 'yɛɛɛɛɛ -we 'nɛa bhloluda -ka, mɛ yia ɔ -nɛ nya -mia.

26 ɔ -ka gba ɔ 'ka na lubho nɛ, ɔ nɔ 'mɛ 'bɛ, 'in da in -ka -mɛ, na lubhonɔnyɔ mi 'ya -bha. Nyɛɛ ɔ -ka na lubho nɛ nɛ, na Dide yia ɔ -bha zɛa.»

27 «-Sɛɛn, na dɛ ka sumanɛ bhabha. 'Lee, sa in 'ka gbaa? 'Sa in 'kaa gba: «Dide, -in -sa 'mɛ sɛɛɛɛ bhlɛ nɛ 'wɔ yɛ?» -Innya! Nɛ, we 'dɛɛ 'gbu in yia yɛ.

28 Dide, 'ylɛɛɛ -na 'dɛɛ 'ɛnɛ!»

Weɛ yabhlo 'bhɛa yalɛ, we nɛɛ: «In ka we 'ylɛɛɛ pepe, 'in 'ylɛɛɛ na yia we lɛ.»

29 Nyɛmaa -zlo -wa mia -bha, 'in -wa 'nɛa wee weɛ, wa nɛɛ: «Dɛɛ -gangan -jiji -wa!»

Tɔɔ nɛɛ: «'Anzɛ ka ɔ -yla gba!»

30 -Zezu nɛɛ wa -ylɛɛ: «We 'nɛ na 'dɛɛ 'gbu weɛ nɛ yɛ gba, nɛ, amɛaa gbɛ -wa.

31 Bhlɛ -we nya -Lagɔ 'kaa dɔɔɔɔ -nyɛmaa -yɔgbu 'wɔbhu, we bhlɛ ka nyɛ. 'In bhlɛ -we nya ɔ 'kaa dɔɔɔɔ -nyɛmaa 'yugalɛnyɛ 'nyuu* vu, we bhlɛ ka nyɛ.

32 «'In -amɛ mia, wa -ka 'mɛ 'wɔsɔɔ dɔɔ -gu, 'in na gbizea nyɛmaa weee 'wɔ na gbɛgbɛɛn.»

33 Wee weɛɛɛ ɔ gbaa da nɛ, nɛ, sa ɔ 'kaa tɛ 'mɛ ɔ mia -sloluda.

34 Nyɛmaa -zlo nɛɛ ɔ -ylɛɛ: «Titee 'sɛbhe nɛɛ nɛ, -Lagɔɔ -Bhasanyɔ mia, 'yɛ weee nya ɔ yia -bha -tɛ, we nɛ mɔɔ? Nɛ, sa -in mneni -in ka gba nɛ, Nyɛɛɛ 'Yu wa yia 'wɔsɔɔɔ? ɔ Nyɛɛɛ 'Yu, nyɔɔ ɔ -maa?»

35 ɔ nɛɛ wa -ylɛɛ: «Bhlɛ -sɛɛ nɛ nya, zɛ mi -sɔ aɛn glaa. A nɔ -nya, da zɛ mia -sɔ -bha, nɛɛɛ yɛ aɛn -kpali. -We ka gbɛ -wa, nyɛɛ ɔ nɔa nɛɛɛɛ 'wɔ, mɔ ɔ mɛɛ, ɔ 'nɛ -bha da -yɛ.

36 Da a kaa da zɛ, a zɛ we dɛ -gu, 'in a 'ka zɛ 'yua -zɛ.» Da ɔ bhɛa gbabhe, 'in ɔ yia wa kwɛɛ zizea mɛ.

Zuifv'v zɛ -Zezu dɛ -gu

37 -Zezu ka gwɛɛɛɛɛ duun lɛnɛ Zuifvɛ 'yibadi, 'in wa'a zɛ ɔ dɛ -gu.

38 Sa -Lagɔgbɔɔ -falɛpanyɔ Ezaii gbaa, 'sa we 'plɛ, ɔ nɛɛ:

* 12:31 Nɛ, -Saatan wa saa 'ɛnɛ.

«Nu, Jejitape, nyoo zu -amīaa weli dli -gua?»

'In nyoo Jejitape -sloolu o 'tite 'klua?»

³⁹ We 'gbu Zuifu 'ni mneni wa 'ka o dli -gu zu. Sa Ezaii gbaa we da -putu sa -wa:

⁴⁰ «-Lago ka wa 'lolu.

O ka wa dli 'wukla,
-muu yi 'wlu nu, wa 'yli 'yi la,
'in wa dli 'nu gbu 'wula.

We 'dee 'gbu wa'a 'bhitia -Lagoo -gbε la
o 'ka wa pue.»

⁴¹ -We ka 'gbu Ezaii yia wee weli ni gba, mu -wa nu, o ka -Zezuu 'nnumnie -yoyi, 'in o mia o gbu gbada.

⁴² Nu, -mo Zuifu 'yugalinya glaa, nyima duun ka -Zezu dli -gu zu. Nu, wa'a 'wlu 'klula we gbagbie nya Falizinyimaa 'gbu. Wa mi soda wa yi wa vu -Lagobudu zu.

⁴³ Wa 'yibha nyima kwali wa 'nini we -zi -Lago 'ka wa 'nini kwali.

-Zezuu weli bhua o Didee -gbε

⁴⁴ -Zezu 'kpia 'wu, o nee: «Nyime -o -ka 'mi dli -gu zu, we 'ni na 'debhlo o zu dli -gu, nu, -o tiea 'mi, 'mo o zu 'yaa dli -gu.

⁴⁵ 'In nyime -o yia 'mi -yo, -yo o yia -o tiea 'mi.

⁴⁶ Nu, zli in -mia, in ka dudu -gu yi, 'in nyime -o -ka 'mi dli -gu zu, o 'na 'ka nikpise 'wutu.

⁴⁷ Nu, nyime -o nua na weli, 'in o o zua we 'nuhwe, -ami, 'in dli o gbu. Nu, we 'ni nyimaa gbudilee 'gbu in yi yi, in 'ka wa gbu 'wusaa 'gbu in yia yi.

⁴⁸ Nu, nyime -o 'ni 'mi -yohwnu, 'in o -ka na weli kpela 'wunu, o gbuwubhunyo mi -bha. Dudu bhia zli, weli -we in gbaa, mu yia o -yogbu 'wubhua.

⁴⁹ Weli in gbaa, we 'ni na 'dee -gbε 'bhu. Nu, Dide -o tiea 'mi, o -gbε we 'bhua. Gbu in 'kaa gba, 'in sa in 'kaa we gba, o 'de ka 'mi we -slolu.

⁵⁰ 'In, in -yi we 'ji nu, Didee tite mia, 'yliyogagie -we 'nia bhloluda -ka, 'mu we wlaa. Weli weee na gbaa, sa Dide gbaa 'mi -yla we, 'sa na gbaa we.»

13

-Zezu -waba o 'binonyaa bhu -yo

¹ Nu, we -tu 'wu 'yli -bhlo, Zuifu 'Wuzitilyu 'feti 'ka nini. -Zezu -yi we 'ji nu, 'yli -we nya o 'kaa dudu -gu 'bhu, 'in o 'kaa o Didee -gbε mi, we 'yli ka nini. O -kali o dudu -gu -bheliaa ze, 'in -sleen, o -kali wa ze o dli weee nya.

² Nu, jibhe ka zu, 'in -Zezu -yo o 'binonyaa 'so mi lida. *'Kuzu ka 'cin Zudas, Simo Isikaliotuu 'yuu dli zu -Zezuu wlawlie zu.

³ -Zezu -yi we 'ji nu, o Dide ka o -lu weee kwεε zu. 'In o -yi we 'ji nu, Didee -gbε o 'bhua, 'in o -gbε o yia lumnia.

⁴ Da wa mia lida, o -saa 'wu, o -saa o -bana 'wu, o 'bhua 'naa 'wu, 'in o yia we zleti -gba.

⁵ -Mu 'bigu, o slua 'nyu kna 'wu, o -waba o 'binonyaa bhu -yo, 'naa -we o -gbaa zleti, 'in o yia we -yo se we nya.

⁶ Toun, o nynthia Simo Peli -gu, 'in -mo nee o -ylaε: «Aya! Na -Kanyo, nanuu bhu -yo -mi na yia -waba yi?»

⁷ O nee: «-We in mia lenoda, -'in 'nu -slu we 'wula. Nu, cici -in 'kaa we 'wulanu.»

⁸ Peli nee o -ylaε: «-Innya, -in 'na 'ka na bhu -yowaba -gba!»

O nee o -ylaε: «In 'ni -na bhu -yowaba, -in 'na 'ka -lu 'yabhlogbo 'yi 'mi kwεε.»

⁹ Simo Peli nee: «Na -Kanyo, we -ka 'sa -mi ni, -in 'na -waba na bhu -bhlo -yo -ni. Nu, -in -waba 'ya na so -yo na 'wlu -yo!»

¹⁰ O nee o -ylaε: «Nyime -o -ka budo ni, o 'ni -yowaba gbu -ka, we 'bhu o bhu 'wu, o ka -mawlu 'lilu. We 'dee 'gbu, amia, a mi -mawluda, 'in, we 'ni a 'de weee.»

¹¹ Nu, -o 'kaa o wla, o -yi o, we 'dee 'gbu o yia gba nu: «A 'de weee 'ni -mawluda -mi.»

¹² Da -Zezu bhia o 'binonyaa bhu -yowaba, o -plaa o -bana 'wu, 'in o yia ladi. O nee wa -ylaε: «Lee, -we in nua da ain -yla le, a nu we 'wula?»

¹³ -Ami a laa <Sloluny> we -yo <-Kanyo>, 'in amiaa gbu meni, nu, 'mo in -mia.

¹⁴ Nu, -ami -wa amiaa -Kanyo, we -yo amiaa -Sloluny, 'in in ka amiaa bhu -yo -waba, we 'dee 'gbu a 'dekpua 'kaa bhu -yo wawaba.

15 In ka we 'yli ain -slolu: sa in nua ain -yla, a nu 'sasokpa -gbu le.

16 In nɛɛ ain -yla gbuzɔnu sa nu, lub-honɔnyɔ 'nɪ 'nɔŋwe -ka ɔ 'ka ɔ -kanyɔ -zi, tietienyɔ 'nɪ 'lɛ -ka ɔ tiea ɔ, ɔ 'ka -mɔɔ -zi.

17 -Slɛɛn, a -yi we 'dɛ weee 'ji. Nu, a -ka we lɛnu nɪ, 'wɔtɔtɔve -dlɔɔ mɪ amɪaa -nu nya.

18 «Nu, in 'nɪ a 'dɛ weee 'ŋnɪ sa -nya. -Wa in -saa -bha, in -yi wa. Welɪ -we mɪa cɛlɪda -Lagɔsɛbhɛ 'wɔ, lɛ we yia nua. We nɛɛ:

«Nyɛmɛ ɔ -yɔ 'mɪ 'sɔ lia,
ɔ ka na tɔnyɛmɛ -zɛ.»

19 Da we 'nɪa -slɔ da 'plɪ nɪ, gba na gbaa -slɛɛn we ain -yla. Nu, we bhla -ka nɪnɪ nɪ, 'in a 'ka dɪ zɔ nu, -amɪ mɪa, ɔ in -mɪa, 'mɔ in -mɪa.»

20 In nɛɛ ain -yla gbuzɔnu saɛ: nyɛmɛ ɔ -ka na tietienyɔ kpa 'nanɔɔ, -amɪ ɔ kpaa 'nanɔɔ. 'In nyɛmɛ ɔ -ka 'mɪ kpa 'nanɔɔ, ɔ tiea 'mɪ, 'mɔ ɔ kpaa 'nanɔɔ.»

-Zezu nɛɛ ɔ 'bɪnɔnyɔ yabhlo yia ɔ wlaa

(Mt 26.20-25; Mk 14.17-21; Lk 22.21-23)

21 -Zezu bhɪa gbɔnya nɪ gbagbɪɛ, 'in ɔ dɪ yia sumanɪ, 'in ɔ nɛɛ wa -yla sa tɪklɪ: «In nɛɛ ain -yla gbuzɔnu saɛ: ain glaa, nyɛmɛ yabhlo yia 'mɪ wlaa.»

22 Nu, -Zezuu 'bɪnɔnyɔ yia yɪylalɪ, ɔ saa 'ŋnɪ, wa 'nɪ ɔ -yi.

23 Da wa mɪa lida, ɔ 'bɪnɔnyɔ yabhlo, ɔ ka zɛ ɔ -kalɪa, -mɔɔ mɪ ɔ kwesi.

24 Simɔ Piɛlɪ yia ɔ -yla 'yɪka 'pa, ɔ 'ka -Zezu layɪbha nu, nyɔɔ ɔ sa 'ŋnɪa.

25 -Mɔɔ pɪa -Zezuu gbɛgbɛɪn 'wɔ, 'in ɔ yia ɔ layɪbha 'ŋwɔŋwe welɪ 'wɔɛ: «Na -Kanyɔ, nyɔɔ 'ka -mɪ wlaa?»

26 ɔ 'palɪa we 'bɪgɔ, ɔ nɛɛ: «'Floo -kibhe na yia zapɔ lɔ 'ŋwaa, ɔ in -ka we yoo 'nyɛ, mɔ 'kaa 'mɪ wla.»

Tɔɔn, ɔ 'ŋwaa 'floo -kibhe zapɔ lɔ, 'in ɔ yia we Simɔ Isɪkalɪɔtɔɔ 'yu Zudasɪ yoo 'nyɛ.

27 Da -mɔɔ 'bhua wee 'floo -kibhe 'wɔ, -bha -bhlokpade *-Saatan plaa -mɔɔ 'wɔ. -Mɔɔ 'bɪgɔ, -Zezu nɛɛ ɔ -yla: «-We -in 'kaa lɛnu, -in nu we lɛ slɔɪ.»

28 -Wa mɪa -bha lida, wa 'nɪ we 'wɔlanɔ. -We ka 'gbɔ -Zezu yia we ɔ -yla gba, wa glaa, nyɛmɛ yabhlogbɔɔ 'nɪ we -yi.

29 -Zezu gbaa welɪ mɪa dɛ nɪ, -zugba nyɛmɛ tɔlɔa pɔpalɪa 'wlukɔɔn laɛ: «'Sa ɔ 'yɪbhaa ɔ 'ka gba nu, ɔ mɪnɪ 'fɛtɪgɔlɪ zɔa yaayɪ, ɔ mɪnɪ bobabhanya 'gwɛzi 'nyɛa yɪ?» Zudasɪ mɪ 'gwɛziɪ lazɔnyɔ nyaa 'gbɔ.

30 Zudasɪ 'bhua wee 'floo -kibhe 'wɔ, -bha -bhlokpade ɔ 'tɪlaa -budu zɔ, -zugba sabɔ ka bɛ.

Tite lolu

31 Zudasɪ mɪnɪa 'bhie, -Zezu nɛɛ: «-Slɛɛn, Nyɛmɛɛ 'Yu ka 'ŋnɪylɪlo 'yɪ. ɔ 'wɔ wa yia -Lagɔɔ 'ŋnɪylɪlo yibhelia. [

32 'In wa -ka -Lagɔɔ 'ŋnɪylɪlo yibhelia ɔ 'wɔ nɪ,] Nu, ɔ 'Yu -ka -Lagɔɔ 'ŋnɪ 'ylimanɪ nɪ, 'in -Lagɔɔ 'dɛbhie slolua ɔ 'Yuu 'ŋnɪylɪlo ɔ 'dɛ 'wɔ, 'in dayɪ ɔ slolua we.

33 Na 'ylaasɪ, in -yɔ ain 'sɔ mɪ -slɔ bhla -sɛlɛɛ -nu nya. 'In -mɔɔ 'bɪgɔ, na da a yia -talɪa. -We ka gbɔ -wa, da na yia mɪa, a 'nɪ mneni a 'ka -mɔ mɪnɪ. Nu, in ka zɪmɛ we Zuɪfɔ -yla gba. 'In, 'mɔ na gbaa -slɛɛn ain -yla.

34 Nu, tite lolu na palɪa ain -yla, mɔ nɪ: a kɪkalɪ zɛ. Cɪn, sa in -kalɪa amɪaa zɛ, a kɪkalɪ 'sa zɛ.

35 We -ka 'sa -mɪ, a -ka zɛkɪkalɪ, 'in nyɛmɛ weee yibhelia we 'ji nu, a mɪ na 'bɪnɔnyɔ nya.»

-Zezu nɛɛ Piɛlɪ yia ɔ gbɔ kpɛlɪa

(Mt 26.31-35; Mk 14.27-31; Lk 22.31-34)

36 Simɔ Piɛlɪ nɛɛ -Zezu -yla: «Na -Kanyɔ, mɔ -na mɪnɪa?»

ɔ 'palɪa we 'bɪgɔ, ɔ nɛɛ: «'Mɔ na mɪnɪa, -in 'nɪ -slɔ mneni -in 'ka 'mɪ 'bɪ yɪ, nu, cɪcɪ -in 'kaa 'mɪ 'bɪ yɪ.»

37 Piɛlɪ nɛɛ ɔ -yla: «Na -Kanyɔ, in 'nɪ -slɛɛn mneni in 'ka -mɪ 'bɪ yɪi? 'Lee, lɛɛ -lu ka 'gbɔa? Nu, in mneni in 'ka na 'dɛɛ 'yɪiyɔgagɪɛ wla -na 'gbɔ!»

38 ɔ nɛɛ ɔ -yla: «-In mneni -in 'ka -na 'dɛɛ 'yɪiyɔgagɪɛ wla na 'gbɔ 'piɛɪn? In nɛɛ -mɪ -yla gbuzɔnu sa nu, -kɔkɔ 'na 'ka gbo, 'in -na kpɛlɪa na gbɔ -zakpa ta.»

14

-Zezu-wa 'Yoo-we mnia Didee-gbe

¹ -Zezu nɛɛ ɔ 'bɪnɔnya -ylaɛ: «A 'na lɔlɔ dli -nɪ. A zɔ -Lagɔ dli -gɔ, 'in a zɔ 'ya 'mɪ dli -gɔ.

² -Buduu -zlo mɪ na Didee -buduɲwɛɛ. We 'nɪ ya 'sa -mɪ nɪ, 'in 'na 'ka aɪn -yla gba nɪ, amɪaa ladɪda na mnɪa la mnazɪa, we 'nɪ mɔv?

³ 'In, 'in -ka aɪn -yla ladɪda la mnazɪ nɪ, lɔ na yia yia 'in -yɔ aɪn 'sɔ 'ka mɪ, 'in da 'in mɪa, a 'ka -bha -mɪ.

⁴ 'In da na mnɪa, 'yoo -we mnɪa -mɔ, a -yi we.»

⁵ Toma nɛɛ ɔ -yla: «Na -Kanyɔ, da -na mnɪa -a 'nɪ -bha da -yi! 'Lee, sa -a mneni -a 'ka -bhaa 'yoo da -yia?»

⁶ ɔ nɛɛ: «Nɪ, -amɪ -wa yoo, gbɔzɔnɔ we -yɔ 'yliyɔgagɛ. Nyɪmɛ -ɔ 'nɪ 'mɪ 'wɔplɪlɪ nɪ, ɔ 'na 'ka Didee -gbɛ mɪ.

⁷ A -ka 'mɪ -yi, -zugba a -yi na Dide. 'In we 'bhɔ -slɛɛn 'wɔ, a -yi ɔ, 'in a ka ɔ 'yɪ.»

⁸ Filipɔ nɛɛ ɔ -ylaɛ: «Na -Kanyɔ, -na zukpa -wa, -slolu -aɪn -na Dide 'klɔ. -'In -ka we lɛnɔ, 'in -amɪaa dli pia la.»

⁹ -Zezu nɛɛ ɔ -yla: «Filipɔ, 'yɪ -zlo 'in -yɔ aɪn 'sɔ lia da nɪ, 'lee, -'in 'nɪ 'mɪ -yii? Nyɪmɛ -ɔ -ka 'mɪ 'yɪ, ɔ ka na Dide 'yɪ. 'In, -mɪ nɛɛ: «-Slolu -aɪn -na Dide 'klɔ!»

¹⁰ Nɪ, 'in mɪ Dide 'wɔ, 'in Dide mɪ 'mɪ 'wɔ. 'Lee, -'in zɔ we dli -gɔv? Welɪnya na gbaa da aɪn -yla, we'e 'bhɔ na 'dɛɛ -gbɛ, nɪ, na Dide -ɔ -dɪla 'mɪ 'wɔla, mɔ nɔa ɔ lubho.

¹¹ «'In -ka aɪn -yla gba nɪ, 'in mɪ Dide 'wɔ, 'in Dide mɪ 'mɪ 'wɔ, a zɔ 'mɪ dli -gɔ. We 'nɪ -mɔv nɪ, a zɔ -ylɛɛ dli na gwɛdigbɔnyaa 'gbɔ.

¹² 'In nɛɛ aɪn -yla gbɔzɔnɔ sa nɪ, -ɔ -ka 'mɪ dli -gɔ zɔ nɪ, 'in ɔ nɔa na lɛnɔgbɔnya lɛ. Cɪn, ɔ lɛnɔgbɔnya yia na -nɔ -zia, -we ka gbɔ -wa, Didee -gbɛ na mnɪa.

¹³ -Lu weee a -ka na 'ɲnɪ nya -zla, lɛ na yia we nɔa. We -ka 'sa -mɪ nɪ, 'in 'Yu mnɪnɪa ɔ Didee 'ɲnɪ.

¹⁴ Nɪ, -lu -mɔv a -ka 'mɪ -zlalɪ na 'ɲnɪ nya, lɛ na yia we nɔa.

-Yɔbenyɔ yia yia

¹⁵ «Nɪ, a -ka na zɛkalɪ -nya nɪ, 'in a zɔa na titenya 'nɔɲwɛ.

¹⁶ 'In 'in 'ka Dide -yɔbhubhoe ɔ 'ka aɪn -Yɔbenyɔ -putu 'nyɛ. Mɔ 'kaa aɪn -yɔbɛ, 'in mɔ -yɔ aɪn 'sɔ 'kaa -tɔ 'yɪ weee nya.

¹⁷ Nɪ, mɔ -wa Zuzu -ɔ 'kaa aɪn -Lagɔ gbɔzɔnɔ 'wɔkwa. ɔ Zuzu mɪa nɪ, dɔdɔgbɔ -nyɪma 'nɪ mneni wa 'ka ɔ -yɔɲwɪnɪ, -we ka gbɔ -wa, wa'a 'yɪ ɔ -yɔ, 'in wa 'nɪ ɔ -yi. Nɪ, amɪa mɪa, a -yi ɔ, ɔ -yɔ aɪn 'sɔ -dɪ dabhlo la, 'in aɪn 'wɔ ɔ yia ladɪla.

¹⁸ «'In 'na 'ka aɪn 'wɔtɪ kwiiyua 'bhisa, nɪ, amɪaa -gbɛ na yia yia.

¹⁹ 'In bhla -sɛɛ -ka 'plɪ nɪ, dɔdɔgbɔ -nyɪma 'na 'ka 'mɪ 'yɪ. Nɪ, amɪa mɪa nɪ, 'yia a yia 'mɪ. 'In a yia 'yliyɔgagɛ, -amɪ ka 'yliyɔgagɛɛ 'gbɔ.

²⁰ Zɪ we 'yɪ -ka nɪnɪ nɪ, 'in a yibhe-lia we 'jɪ nɪ, 'in mɪ Dide 'wɔ, a mɪ 'mɪ 'wɔ, 'in 'in mɪ aɪn 'wɔ.

²¹ «Nyɪmɛ -ɔ -ka na titenya -yɔɲwɪnɪ, 'in ɔ -ka we 'nɔɲwɛ zɔ nɪ, -zugba -mɔv -kalɪ na zɛ. ɔ nyɪmɛ -ɔ -kalɪa na zɛ, ɔ zɛ na Dide yia -kalɪa. -Amɪ, ɔ zɛ na yia -kalɪa, 'in 'in 'ka ɔ na 'dɛ -slolu.»

²² Zudasɪ (-ɔ 'nɪa Zudasɪ Isɪkalɪɔtɔ) nɛɛ ɔ -ylaɛ: «Na -Kanyɔ, 'lee, lɛɛ -lu ka 'gbɔ -'in 'ka -aɪn -na 'dɛ -slolu, 'in, -'in -slolu -na 'dɛ dɔdɔgbɔ -nyɪma weee?»

²³ ɔ nɛɛ: «Nyɪmɛ -ɔ -ka na zɛkalɪ nɪ, na welɪ ɔ zɔa 'nɔɲwɛ. 'In na Dide kalɪa ɔ zɛ, 'in -amɪ -yɔ na Dide sɔ yia ɔ 'wɔ la -dɪla.

²⁴ Nyɪmɛ -ɔ 'nɪa na zɛkalɪ, ɔ ɔ zɔ na welɪ 'nɔɲwɛ. -We na gbaa da aɪn -yla, we 'nɪ na 'dɛɛ welɪ, nɪ, na Dide -ɔ tiea 'mɪ, ɔ -gbɛ we bhɔa.

²⁵ «Wee welɪ na gbaa aɪn -yla, da 'in mɪa -slɔ aɪn glaa.

²⁶ Nɪ, 'in -ka mɪ nɪ, 'in na Dide paa aɪn Zuzu 'Pɔpa yoo na 'ɲnɪ nya, mɔ 'kaa aɪn 'wɔsa. ɔ Zuzu 'kaa aɪn gbɔ weee -slolu, 'in ɔ ligbea aɪn gbɔ weee -we 'in gbaa aɪn -yla.

'Wɔtɔtɔe -dlɔ -zɔnɔ

²⁷ «'Wɔtɔtɔe -dlɔ na tia aɪn -yɔ. Na 'wɔtɔtɔe -dlɔ na nyɛa aɪn. Sa 'in kaa 'wɔtɔtɔe -dlɔ nɪ, 'sa na nyɛa we aɪn. 'In wla we dɔdɔgbɔ -nyɪmaa -luwla sɔlɔ. A palɪ dli la, a 'na nɔnɔ nyano -nɪ.

²⁸ A ka 'mɪ ɲwɛɛ 'nɔ nɪ: «Mnɪa na yia, 'in amɪaa -gbɛ na yia lɔ yia.» A -ka yaa

na zekali ni, -zugba a ka yaa 'muna li, ni, na Didee -gbɛ na mɔia. -We ka gbu -wa, Dide 'yli ɔ -zi 'mi.

²⁹ Da -we -nya mia dɛ 'nia -slo 'pli ni, gba na gbaa we aɪn -yla 'gamu. Ni, we bhla -ka nyini, a 'ka we dli -gu zu.

³⁰ In -yo aɪn 'so 'na 'ka gba duun, -we ka gbu -wa, duduɔ -nyɔmaa 'yugalɔnyo 'nyuu* mi yida. ɔ 'ni 'mi kwɛyomneni.

³¹ We -ka 'sa -mi ni, duduɔ -nyɔmaa 'ka we 'jiyibheli ni, in -kali na Didee zɛ. In -kali ɔ zɛ, we 'dɛɛ 'gbu -lu weee ɔ gbaa in nu lɛ, 'in na nua we lɛ. A -so 'wu, -a 'ka mɔi.

15

**-Dɔsuu 'zayli*

¹ «Ni, *-dɔsuu 'zayli, -ami -wa. 'In na Dide mia, we kpaapanyo ɔ -mia.

² Na 'kliya -we'e tɔva, 'mu ɔ dia, 'in 'kliya -we tɔva, ɔ mnazɔa we -yo, 'in we 'ka tɔv duun.

³ Welɔ -we in gbaa aɪn -yla, we ka aɪn -yomnazi, 'in we yia aɪn -mɔwɔlɔ.

⁴ «A -dili 'mi 'wɔla, sa in -dilia aɪn 'wɔla 'bhisa. Sa suu 'kliya -we 'nia suu 'gbɔ -yo -mi, we 'nia mnɛni we 'ka tɔv we 'dɛ -bhlo ni, 'sa -bhlokpade, a 'ni 'mi 'wɔladili, a 'na 'ka tɔv.

⁵ «Ni, -ami -wa -dɔsu, 'in amia -wa we 'kliya. Nyɔmɛ ɔ -ka 'mi 'wɔladili, sa -ami -dilia ɔ 'wɔla 'bhisa ni, ɔ nyɔmɛ, tɔva ɔ yia duun. -We ka gbu -wa, in 'ni aɪn -yɔbɛ, a 'ni mnɛni a 'ka -lu yabhlogbo lɛnu.

⁶ Nyɔmɛ ɔ 'ni 'mi 'wɔladili ni, suu 'kliya 'bhisa wa vitelia ɔ. Wee suu 'kliya -ka yɛ ni, 'mu wa bhua la, 'in wa paa we -kosu 'wu, 'in we sia.

⁷ A -ka 'mi 'wɔladili, 'in na welɔnya -ka amiaa dli 'wɔtu ni, -lu weee a -ka 'yibha, a -zɔlɔ we Dide, 'in ɔ nyɛa we aɪn.

⁸ A -ka tɔv duun, mu slolua na Didee 'ɛnimɛ -yo a mi na 'bɔnɔnya -zɔnu nya.

⁹ «Ni, sa Dide -kalia na zɛ, 'sa -bhlokpade in -kalia amiaa zɛ. A -tu na zekalie 'wu.

¹⁰ In ka na Didee titenya 'nɔɔwe zu, 'in in yia ɔ zekalie 'wɔtu. 'Sa -bhlokpade, a -ka na titenya 'nɔɔwe zu ni, 'in a tɔva na zekalie 'wu.

¹¹ «-We mia dɛ, 'mu in gbaa aɪn -yla, 'in sa 'muna mia 'mi dli 'wu, we 'ka 'sa aɪn dli 'wu -mi. Cɔn, 'in amiaa 'muna 'ka -bha -gu zi.

¹² Na tite ni: sa in -kalia amiaa zɛ, a kɔkɔli 'sa zɛ.

¹³ Ni, nyɔmɛ ɔ -ka ɔ 'dɛɛ 'yliyɔgagie wla ɔ -limaa 'gbu, zekalie -we -zia -mu, we 'ni -mi.

¹⁴ -We in gbaa a nu lɛ, a -ka we 'nɔɔwe zu, a mi na 'talea nya.

¹⁵ 'In la 'maslɛɛn aɪn na lubhonɔnya, -we ka gbu -wa, lubhonɔnyo 'ni ɔ -kanyo gɔnya -yi. 'In amia mia, na 'talea na laa aɪn, -we ka gbu -wa, gbu weee in 'nua Didee -gbɛ, in ka we aɪn -slolu.

¹⁶ 'Lee, amia -saa -bha 'mi yi? -Innya, we 'ni -mu, -ami -saa -bha aɪn. Ni, in ka aɪn 'yoo 'nyɛ a 'ka tɔva mɔi, 'in we 'ya 'ka -gwɛ. 'In -lu weee a -ka Dide -zla na 'ɛni nya, ɔ 'ka we aɪn 'nyɛ.

¹⁷ Ni, tite in palia aɪn -yla, mu ni: a kɔkɔli zɛ.

Duduɔ -nyɔmaa nyɛa -Zezu -yo ɔ 'bɔnɔnya 'wu

¹⁸ «Ni, duduɔ -nyɔmaa -ka aɪn 'wɔnyɛ ni, a 'na dɔlɔ -ni ni, wa ka 'mi 'wɔnyɛ tia.

¹⁹ A -yo duduɔ -nyɔmaa 'so 'ni -mi -bhlo. A -ka yaa -mi -bhlo, 'in wa yibhaa aɪn, wa 'dɛɛ nyɔmaa wa 'yibhaa 'gbu. Ni, in ka -bha aɪn -sa duduɔ -nyɔmaa glaa, 'in a -yo wa 'so 'ni -mi -bhlo, we 'dɛɛ 'gbu wa nyɛa aɪn 'wu.

²⁰ A ligbe na welɔ, ni, lubhonɔnyo 'ni 'yli ɔ 'ka ɔ -kanyo -zi. Duduɔ -nyɔmaa ka 'mi 'kliye 'wɔpalɔ. 'In wa -ka 'mi 'kliye 'wɔpalɔ ni, 'kliye 'wu wa yia aɪn palia. 'In wa -ka na welɔ 'nɔɔwe zu, 'in wa zɔa amiaa -nu 'nɔɔwe.

²¹ Ni, 'sa wa yia aɪn kpaɔ na 'gbu. -We ka gbu -wa, ɔ tiea 'mi, wa 'ni ɔ -yi.

²² In 'ni yaa yi, 'in in 'ka wa -yla gba ni, -zugba wa 'ni yaa gɔnyuuu 'gba 'wlu -ka. Ni, -slɛɛn wa 'ni zizɛda -ka wa gɔnyuu 'yu.

* 14:30 Ni, -Saatan wa saa 'ɛni.

²³ Nyime ɔ -ka 'mɪ 'wɔnyɛ, na Dide ɔ nyɛa 'wɔ.

²⁴ Gwɛdigbɔnya -we nyime yabhlogbɔɔ 'nɪa -slɔ lɛnɔ, in ka -mɔɔ lɛnɔ wa 'yibadi. We 'nɪ yaa 'sa -mɪ, -zugba wa 'na 'ka yaa gbɔnyuu 'gba 'wlu -ka. Nɪ, -slɛɛn, gwɛdigbɔnya in nɔa lɛ, wa ka we -yɔyɪ, 'in wa nyɛa in -yɔ na Dide 'sɔ 'wɔ.

²⁵ -We mia cɛlɪda wa tite 'wɔ, nɛɛ: <Wa ka 'mɪ 'wɔnyɛ bhe.> 'Wɔ wa nyɛa -aɪn, -we mia cɛlɪda we 'ka lɛnɔɔ 'gbɔ.

²⁶ «Nɪ, -Yɔbɛnyɔ yia yia. Mɔ -wa Zuzu ɔ 'kaa aɪn gbɔzɔnɔ 'wɔkwa. Didee -gbɛ ɔ bhɔa, yoo na yia ɔ aɪn 'paa. Nɪ, ɔ -ka yɪ nɪ, mɔ yia na gbɔdayɪnyɔ -zɛa.

²⁷ 'In amɪa yɪ 'yaa na gbɔdayɪnya -zɛa, -we ka gbɔ -wa, we bhlili we gwɛdɪda, a -yɔ 'mɪ 'sɔ mɪ.»

16

¹ «Nɪ, a yɪ 'yoo -zɔnɔ -gɔ labhɔɔ, we 'gbɔ in yia aɪn -yla gbɔ -mɪnɪ gba.

² -Lagɔbudunya zɔ wa yia aɪn vua. 'In we bhla ka cɪpa, da nyɪma -wa mnenia wa 'ka aɪn 'bha, wa yia gbaa wa 'dɛɛ dli 'wɔ nɪ, 'sa wa nɔa -Lagɔɔ lubho.

³ 'Sa wa yia nɔa, -we ka gbɔ -wa, wa 'nɪ Dide -yɪ, 'in wa 'nɪ 'mɪ -yɪ.

⁴ Da we bhla 'nɪa -slɔ nyɪnɪ, gbɔnya nɪ na gbaa aɪn -yla 'gamɔ. 'In we bhla -ka nyɪnɪ nɪ, a 'ka ligbe nɪ, in ka we aɪn -yla gba.

-Yɔbɛnyɔ yia yia

«Nɪ, in 'nɪ we aɪn -yla gba we gwɛdɪda, -we ka gbɔ -wa, in -yɔ aɪn 'sɔ mɪ -slɔ.

⁵ «-Slɛɛn, ɔ tiea 'mɪ, ɔ -gbɛ na mɪa. 'In aɪn glaa, nyime yabhlogbɔɔ ɔ 'yɪbha 'mɪ laɛ: <Mɔ -na mɪa?>

⁶ Nɪ, -slɛɛn in 'tɔlɔa da aɪn nɪ, we 'dɛɛ 'gbɔ amɪaa -gɔ yia 'wɔtɔ yuo.

⁷ 'In gbɔzɔnɔ -nanɔ in mɪa aɪn -yla gbada: In -ka mɪnɪ nɪ, -mɔɔ nanɪ 'yɪ amɪaa 'gbɔ. -We ka gbɔ -wa, in 'nɪ mɪnɪ, -Yɔbɛnyɔ 'na 'ka aɪn -yla yɪ. Nɪ, in -ka mɪnɪ nɪ, 'in na paa ɔ aɪn yoo.

⁸ 'In, ɔ -ka yɪ nɪ, 'in ɔ slɔlua dɔdɔgɔ -nyɪma sa wa nɔa wa 'dɛ -dawli 'wɔ wa

gbɔnyuu klaa, -we mɪa tɪklu klaa, we -yɔ -Lagɔɔ gbɔwɔbhubhuee daa.

⁹ Nɪ, dɔdɔgɔ -nyɪma mɪ wa 'dɛ -dawli 'wɔnɔda tɪada gbɔnyuuu daa, wa'a zɔ 'mɪ dli -gɔɔ 'gbɔ.

¹⁰ 'In, we 'sɔnɔ nya, wa mɪ wa 'dɛ -dawli 'wɔnɔda, -we mɪa tɪkluu daa. -We ka gbɔ -wa, Didee -gbɛ na mɪa, 'in a 'na 'ka 'mɪ 'yɪ.

¹¹ Dɔdɔgɔ -nyɪma mɪ wa 'dɛ -dawli 'wɔnɔda we tanɔ nya, -Lagɔɔ gbɔwɔbhubhuee daa. -We ka gbɔ -wa, -Lagɔ ka dɔdɔgɔ -nyɪmaa 'yugalɪnyɔ 'nyuuu -yɔgbɔ 'wɔbhu pepe.

¹² «Nɪ, in ka -slɔ wɛlɪ duun in 'ka we aɪn -yla gba. 'In a 'nɪ -slɛɛn mneni a 'ka we zɔ 'yɪligbe.

¹³ Gbɔzɔnɔ -Zuzu -ka yɪ nɪ, mɔ 'kaa aɪn gbɔzɔnɔɔ 'dɛbhie 'wɔkwa. -We ka gbɔ -wa, ɔ 'na 'ka ɔ 'dɛɛ 'ɲnɪ nya gba, nɪ, -we weee ɔ 'nɔa, 'mɔ ɔ gbaa, 'in -we 'nɪa -slɔ 'plɪ nɪ, 'mɔ ɔ palɪa aɪn zli.

¹⁴ -We mɪa na -nɔ nya, 'mɔ Zuzu yia 'yɪa, 'in ɔ palɪa aɪn zli. 'Sa ɔ mɪnɪa na 'ɲnɪ.

¹⁵ -We weee na Dide kaa, we mɪ 'ya na -nɔ nya. We 'dɛɛ 'gbɔ, in yia aɪn -yla gba nɪ, -we mɪa na -nɔ nya, 'mɔ Zuzu yia 'yɪa, 'in we zli ɔ yia aɪn 'palɪa.

-Zezu nɛɛ nɪ, mɪa ɔ yia

¹⁶ «Bhla -sɛɛ nya, a 'na 'ka 'mɪ 'yɪ, 'bhie, bhla -sɛɛ nya, 'in a yia 'mɪ.»

¹⁷ -Zezuu 'bɪnɔnya glaa, tɔlɔa gbɔgbalɪa -ylaɛ: <ɔ nɛɛ -aɪn -yla: <Bhla -sɛɛ nya, a 'na 'ka 'mɪ 'yɪ, 'bhie, bhla -sɛɛ nya, 'in a yia 'mɪ.> ɔ nɛɛ 'ya -aɪn -ylaɛ: <Na Didee -gbɛ na mɪaa 'gbɔ,> 'lee, sa we 'jɪ mɪa?>

¹⁸ 'In wa nɛɛ 'yaɛ: <ɔ -ka gba <Bhla -sɛɛ> nɪ, 'lee, sa -mɔɔ 'jɪ mɪa? -We ɔ gbaa, -a'a 'nɔ we 'wɔla.>

¹⁹ -Zezu -yɪ we 'jɪ nɪ, ɔ 'bɪnɔnya 'yɪbha wa 'ka ɔ layɪbha, tɔn, ɔ nɛɛ wa -yla: <In nɛɛ aɪn -yla: <Bhla -sɛɛ nya, a 'na 'ka 'mɪ 'yɪ, 'bhie, bhla -sɛɛ nya, 'in a yia 'mɪ.> We 'jɪi da a mɪa -talɪda a 'dɛkpɔa nyɪdɪ, we 'nɪ mɔɔ?>

²⁰ In nɛɛ aɪn -yla gbɔzɔnɔ sa nɪ, wia a yia, 'in -gle a yia 'paa. Nɪ, dɔdɔgɔ -nyɪma yia 'mɔna lia, -zugba amɪaa

dli sumani, 'in amiaa dli sumanie yia 'muna -zea.

²¹ 'Nwɔɔ -ka luzi -bho, ɔ dli -su, -we ka gbu -wa, ɔ siasia bhla ka nyini. Nu, ɔ -ka gwalɩ ni, 'in ɔ dɩa ɔ siasie 'wɔ. 'In ɔ lia 'muna, ɔ ka 'yu gwalu 'gbu.

²² 'Sasɔkpa sa, -sleen amiaa dli -su, nu, in -ka aɩn 'yɩ lɔ ni, 'in a lia 'muna. 'In, nyime yabhlogbɔɔ 'ni mnɛni ɔ 'ka wee 'muna aɩn kwɛɛ -sa.

²³ Nu, wee 'yɩ -ka nyini ni, a 'na 'ka 'masleen 'mɩ gbu yabhlogbɔɔ layɩbha. In nɛɛ aɩn -yla gbɔzɔnɔ saɛ: -lu weee a -ka Dide -zlali na 'ɛni nya, 'nyɛa ɔ yia we aɩn.

²⁴ A 'ni -slɔ -lu na Dide -zlali na 'ɛni nya. Nu, a -zla, a -ka -zla ni, 'in a yia we, 'in amiaa 'muna 'ka -bha -gɔ zi.

-Zezu ka dɔdɔ lu

²⁵ «Nu, -we weee mia dɛ, in ka we aɩn -yla gba gbɔɔ nine nya. We bhla ka cɩpa, bhla -we nya in 'na 'kaa gbu gba gbɔɔ nine nya, 'in in 'kaa aɩn -yla Didee gbu gba sa 'vayɩ.

²⁶ Wee 'yɩ -ka nyini ni, 'in a bhubhoea na Dide na 'ɛni nya. 'In, in 'ni gba aɩn -yla nu, bhubhoea na yia ɔ amiaa 'gbu. -Innya, we 'ni -mɔɔ.

²⁷ -We ka gbu -wa, Didee 'dɛbhie -kalɩ amiaa zɛ. A -kalɩ na zɛ, 'in a zɔa dli nu, Dide -Lagɔɔ -gbɛ na bhɔa, we 'gbu ɔ -kalɩ amiaa zɛ.

²⁸ Nu, Didee -gbɛ in 'bhɔa, 'in in yia dɔdɔ -gɔ yi. -Sleen, dɔdɔ -gɔ na yia 'bhɔa in 'ka Didee -gbɛ lɔmnɩ.»

²⁹ 'In ɔ 'bɩnɔnya nɛɛ ɔ -ylaɛ: «Mɔ mia dɛ, -sleen -'in gba gbɔɔ nine nya, nu, sa tɩklu -na gbaa.

³⁰ -Sleen, -a -yi we 'ji nu, -in -yi gbu weee 'ji. Nu, -a 'ni -slɔ -mɩ gbu yabhlogbɔɔ layɩbha, 'in -in -yia -we -a 'kaa -mɩ layɩbha. We 'gbu -a zɔa dli nu, -Lagɔɔ -gbɛ -na bhɔa.»

³¹ -Zezu 'palɩ we 'bɩgɔ, ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «Dli a zɔ -sleen 'mɩ -gɔɔ?

³² In nɛɛ, we bhla mɩ bɛda, 'in we ka nyini, da a 'kaa lamumni, 'in -ɔ -ka -mɩ, ɔ 'kaa ɔ da lɔmnɩ, 'in a 'kaa -bha na 'dɛ -bhlo tɩ. Nu, we 'ni na 'dɛbhlo mɩ, Dide -yɔ 'mɩ 'sɔ mu 'gbu.

³³ «-We mia dɛ in gbaa aɩn -yla a 'ka 'wɔtɔtɔɛ -dlɔɔ 'yɩ 'mɩ 'wɔ. Sia a yia dɔdɔ -gɔ. Nu, a 'tɛmanɩ dli: in ka dɔdɔ lu.»

17

-Zezu bhubhoea -Lagɔ

¹ Nu, -Zezu bhɩa -we weee mia dɛɛ gbagbie, ɔ ylaa yali, 'in ɔ yia -Lagɔ bhubhoe. ɔ nɛɛ:

«Dide, we bhla ka nyini. -Slolu -na 'Yuu 'ɛniylilo, 'in -na 'Yu 'ka -na 'ɛniylilo -slolu.

² Nu, -in ka ɔ 'yoo 'nyɛ nyima weee -gɔ. 'In waa nyima weee -wa -in 'nyɛa ɔ, 'yliyɔgagɛ -we 'nia bhloluda -ka, ɔ 'ka we -maa 'nyɛ.

³ Nu, nyima -ka -mɩ -yi, -mɩ, -ɔ ka 'dɛ -bhlo mia -Lagɔɔ 'zayli nya, 'in wa -ka -Zezu Klisi, -ɔ -in tiea -yi ni, mɔ -wa 'yliyɔgagɛ -we 'nia bhloluda -ka.

⁴ In ka -na 'ɛnimnie -slolu dɔdɔ -gɔ, 'in lubho, -we -in 'nyɛa 'mɩ, in ka we bhɩa.

⁵ Dide, dɔdɔ 'nia -slɔ la -mɩ, na 'ɛni mɩa 'cɩn -na -gbɛ. Nu, 'nyɛ -sleen 'mɩ wee 'ɛnimnie -bhlokpade -mɩ kwesi.

⁶ «Nu, nyima -wa -in -saa -bha dɔdɔgɔ -nyima glaa, 'in -in yia 'mɩ wa 'nyɛ, in ka -maa -na 'ɛni -slolu. Wa mɩ -na -nɔ nya, 'in -in yia wa 'mɩ 'nyɛ, 'in wa yia -na wɛɩ 'nɔɛwɛ zɔ.

⁷ -Sleen, wa -yi we 'ji nu, -we weee -in 'nyɛa 'mɩ, -na -gbɛ we bhɔa.

⁸ -We ka gbu -wa, wɛɩ -in zɔa 'mɩ ɛwɛɛ, in gbaa we wa -yla, 'in wa yia we -yɔɛwɛ. 'In wa ka we yibheli sazɔnɔ sa nu, -na -gbɛɛ na bhɔa, 'in wa yia dli zɔ nu, -mɩ tiea 'mɩ.

⁹ «Nu, wa 'gbu na bhubhoea -mɩ. In 'ni dɔdɔgɔ -nyimaa 'gbu -mɩ bhubhoeda -mɩ, nu, -wa -in 'nyɛa 'mɩ, wa 'gbu na bhubhoea -mɩ. -We ka gbu -wa, wa mɩ -na -nɔ nya.

¹⁰ Nu, -wa weee mia na -nɔ nya, wa mɩ -na -nɔ nya. 'In nyima weee mia -na -nɔ nya, wa mɩ na -nɔ nya, 'in wa mnɩa na 'ɛni.

¹¹ Wamia mia, dɔdɔ -gɔ wa yia -slɔ -gwɛa, nu, -amɩ mia, in 'na 'ka dɔdɔ -gɔ -gwɛa: -na -gbɛ na yia mɩa. -Mɔwɩ -Dide, zɔ wa 'yliyɔ -na 'ɛni 'tite nya, 'ɛni -we -in 'nyɛa 'mɩ, wa 'ka 'wɔtɔ -bhlo, sa -amɩ -yɔ -mɩ 'sɔ mia -bhlo 'bhisa.

¹² Bhla -we nya in mia wa glaa, in ka wa 'yliyɔzv -na 'ŋnu 'tite nya, 'ŋni -we -in 'nyea 'mi. In ka wa 'yliyɔzv, 'in nyime yabhlogbɔɔ 'ni mnɔ wa glaa, we 'ni ɔ 'kaa mnɔ 'wɔbhɔ. Mɔ 'kaa mnɔ, 'in -we mia celida -Lagɔɛbhe 'wɔ, we 'ka lenɔ.

¹³ «'In -slɛɛn, in mi -na -gbɛ mnɔda. Da in mia -slɔ dɔdɔ -gɔ, welɔnya ni na gbaa, wa 'ka na 'mɔna dli 'wɔ -ka, 'in we 'ka -bha -gɔzi.

¹⁴ In ka wa -na welɔ 'nyɛ, 'in dɔdɔgɔ -nyɔma yia wa 'wɔnyɛ. -Maa -yɔ wa 'sɔ 'ni -mi -bhlo, 'sa -bhlokpade in -yɔ dɔdɔgɔ -nyɔma 'ni -mi -bhlo, we 'dɛɛ 'gbɔ wa yia -maa 'wɔnyɛ.

¹⁵ In 'ni -mi bhubhoeda -mi nu, -in 'ka wa dɔdɔ -gɔ -sa. -Innya, nu, bhubhoe na bhubhoea -mi -in 'ka wa 'yliyɔzv gbonyuuu dide kwɛɛ.

¹⁶ Wa -yɔ dɔdɔgɔ -nyɔma 'sɔ 'ni -mi -bhlo, -ami 'bhisa.

¹⁷ -Sa wa dɔdɔgɔ -nyɔma kwesi -na 'dɛ -yla gbɔzɔnɔ nya. Nu, -na welɔ mi gbɔzɔnɔ nya.

¹⁸ Sa -in tiea 'mi dɔdɔgɔ -nyɔmaa -gbɛ, 'sa -bhlokpade na tiea na 'bɔnɔnya dɔdɔgɔ -nyɔmaa -gbɛ.

¹⁹ Na 'dɛ na wlaa -mi -yla wa 'gbɔ, 'in wa 'ka 'ya -mi -yla -mi 'piɛin.

²⁰ «Nu, in 'ni -maa 'dɛbhloɔ 'gbɔ bhubhoeda -mi. Bhubhoe na bhubhoe 'yaa nyɔma -wa yia -maa welɔ 'gbɔ 'mi dli -gɔ zɔa, wa 'gbɔ.

²¹ Bhubhoeda in mia wa 'dɛ weee 'ka -mi -bhlo, nɛɛ -mi -ami 'wɔ, 'in -ami -mi 'wɔ, nu, Dide, wa -yɔ -aɔn 'sɔ -mi -bhlo. We -ka 'sa -mi ni, 'in dɔdɔgɔ -nyɔma zɔa dli nu, -mi tiea 'mi.

²² 'Ŋnimnie -we -in 'nyea 'mi, in ka we wa 'nyɛ, wa 'ka -mi -bhlo, -ami -yɔ -mi 'sɔ 'bhisa.

²³ -Ami mi wa 'wɔ, 'in -mi mi -ami 'wɔ, we -ka 'sa -mi ni, -bhlo wa yia -mia sazɔnɔ sa. 'In wa -ka -slɛɛn -bhlo -mi, 'in dɔdɔgɔ -nyɔma yibhelɔ we 'ji nu, -in ka 'mi tie, 'in sa -in -kalia na zɛ, 'sa -in -kalia wa zɛ.

²⁴ «Dide, dɔdɔ 'ni -slɔ la -mi, -in -kali na zɛ, we 'dɛɛ 'gbɔ -in yia 'mi 'ŋnimnie 'nyɛ. -Slɛɛn, in 'yibha nu, -maa -in 'nyea 'mi, wa -yɔ 'mi 'sɔ -mi 'ya da na mnɔ, wa 'ka wee 'ŋnimnie

-yɔyi.

²⁵ «Dide tikli, dɔdɔgɔ -nyɔma 'ni -mi -yi, nu, -ami -yi -mi, 'in na 'bɔnɔnya -yia we 'ji nu, -mi tiea 'mi.

²⁶ In ka wa -na 'ŋni -slolu, 'in -sloluda na yia we -tɔa, 'in sa -in -kalia na zɛ, wee zɛkalɛ 'ka wa 'wɔ -mi, 'in -ami 'ka wa 'wɔ -mi.»

18

'Slɔja kpaa -Zezu

(Mt 26.47-56; Mk 14.43-50; Lk 22.47-53)

¹ -Zezu bhɔa -Lagɔ bhubhoe, ɔ -yɔ ɔ 'bɔnɔnya -sɔa 'wɔ, 'in wa yia mnɔ. Wa mia mnɔda, -gbɔa -we wa laa Sedlɔn, 'in wa yia we 'wɔdɔ. Nu, su -kpaa yabhlo mi -mɔ, -bha -Zezu -yɔ ɔ 'bɔnɔnya plaa.

² Zudasɔ, ɔ mia -Zezu wlada, ɔ -yi -mɔ da, -we ka gbɔ -wa, -mɔ -Zezu -yɔ ɔ 'bɔnɔnya gbelɔ 'wlu zli tɔlvaa zli.

³ Nu, -Lagɔbudu 'kadɔ ɲwekɔnya -wa *-Lagɔbɔbɔnyaa -cian -yɔ Falizɔnyɔma tiea, we -yɔ Wlɔmɔ -slɔja, Zudasɔ -galɔ wa 'yu, 'in wa yia wee su -kpaa mnɔ. Wa 'kaa -mɔ nɔni ni, wa -yɔ 'napɛ -yɔ ylɔ yia yi, -zugba 'slɔja ka tugɔgbɛ kwɛɛ.

⁴ -We weee 'kaa -Zezu yli, ɔ 'dɛ -yi we, we 'dɛɛ 'gbɔ ɔ yia wa gbɛgbɛin mnɔ, 'in ɔ yia wa layibhaɛ: «'Lee, nyɔɔ ka da a talɔ?»

⁵ Wa nɛɛ: «Nazaletɔyu -Zezu, ɔ da -a mia -talɔda.»

ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «-Ami -wa.» (-Zugba Zudasɔ, ɔ mia ɔ wlada, mi -maa glaa.)

⁶ Da -Zezu gbaa wa -yla: «-Ami -wa» ni, waa 'slɔja yilia gwe tɔɔn, 'in wa yia bhli.

⁷ ɔ yia wa layibha -zakpa 'sɔɛ: «Nyɔɔ ka da a talɔ?»

'In wa nɛɛ: «Nazaletɔyu -Zezu, ɔ da -a mia -talɔda.»

⁸ 'In -Zezu yia we 'bɔɔpalɔ wa -ylaɛ: «In ka we aɔn -yla gba pepe, -ami -wa. Nu, we -ka na da a mi -talɔda, a 'tide -maa mia dɛ 'yi, wa 'ka mnɔ.»

⁹ -We mia da, 'mɔ ɔ gbaa, ɔ welɔ -we ɔ gbaa 'cɔn we 'ka lenɔɔ 'gbɔ: «Dide, nyɔma -wa -in 'nyea 'mi, nyime yabhlogbɔɔ 'ni mnɔ wa glaa.»

10 Nu, Simo Pielu ka tugugble kwεε. Ɔ -saa we we tukpa 'wu, 'in ɔ yia -Lagobubonyaa -kanyo 'kadu zolubhononyo we pa, 'in ɔ yia -moo lilikwe -yukwli -bha -di. (Ɔo zolubhononyo wa laa Malikusi.)

11 Nu, -Zezu nεε ɔ -yla: «Fa -na tugugble we tukpa 'wu. -Mi dli 'wu, siasie 'kadu -we Dide dia 'mi -yla la, in 'nia we zo 'yiligbea yi -wa yi?»

(Mt 26.57-58; Mk 14.53-54; Lk 22.54)

12 Waa 'sluja -yo wa 'yugalinyo, we -yo Zuifu -Lagobudu 'kadu ηwekunya kpaa -Zezu, 'in wa yia ɔ gbaan.

13 Nu, Anasi -gbε wa kwaa -ɔ tia. -We ka gbu -wa, Anasi -wa Kaifu ηwnoo dide. Wee -zu nya, Kaifu -wa *-Lagobubonyaa -kanyo 'kadu.

14 Nu, Kaifu zaa Zuifu 'yugalinya 'di, ɔ nεε: «We nanu 'yli nu, nyime -bhlo tli -amīaa nyimaa 'gbu.»

Pielu tia kpεie nu, ɔ 'ni -Zezu -yi

(Mt 26.69-70; Mk 14.66-68; Lk 22.55-57)

15 Simo Pielu -yo -Zezuu 'binonyo yabhlo yia -Zezu 'bi mni. Nu, -Lagobubonyaa -kanyo 'kadu -yi ɔo -Zezuu 'binonyo yabhlo -moni, we 'dεε 'gbu -moo -yo -Zezu 'so yia ɔo -Lagobubonyaa -kanyo 'kadu -buduηwεε pla.

16 Nu, Pielu yia 'pipee -tu, 'yoo ηwεε. Toun, ɔo -Zezuu 'binonyo yabhlo, -ɔ -Lagobubonyaa -kanyo 'kadu -yia, 'in -moo yia 'tla. Ɔ gbaa 'yoo ηwekuywno -yla gbu, 'in ɔ yia Pielu -plali.

17 Ɔo 'yoo ηwekuywno nεε Pielu -ylaε: «Ɔo nyimeε 'binonyo yabhlo -in -mia, we 'ni muu?»

Pielu yia we 'bigupali ɔ -ylaε: «-Innya, -gba! -gba!»

18 Nu, ηwotlo mi yida. We 'dεε 'gbu lubhonunya -yo -Lagobudu 'kadu ηwekunya yia -kosu 'yidi, -zugba wa wolo. Pielu mi 'ya wa glaa 'wolo da -kosu -yo.

-Lagobubonyaa -kanyo 'kadu yibhaa -Zezu la

(Mt 26.59-66; Mk 14.55-64; Lk 22.66-71)

19 Nu, -Lagobubonyaa -kanyo 'kadu mi -Zezu layibhada, ɔ 'binonyo -yo -we ɔ slolua -gu.

20 Ɔ 'palia we 'bigu, ɔ nεε: «In ka nyima weee -yla gba -zejila 'wu. Nu, 'yli weee nya na slolua -Lagobudunya zo we -yo -Lagobudu 'kadu zo da Zuifu weee gbelia 'wlu. 'In gba gbu yabhlogbo ɔ wiemi.

21 'Lee, -ami -na yibhaa la yi? Nyima -wa in -slolua, wa -yi -we in gbaa, 'yibha we wa la.»

22 -Zezu gbaa -we mia de ni, -Lagobudu 'kadu ηwekunya yabhlo mia -bha, ɔ bea ɔ -yo, 'in ɔ yia ɔ 'kpa yukwli 'wu subha. 'In ɔ nεε -Zezu -ylaε: «'Lee, sanεε -na gbaa -Lagobubonyaa -kanyo 'kadu -yla yi?»

23 Ɔ nεε -buduu ηwekunya -ylaε: «'Lee, gbu 'nyuu -mumu in gbaa, -slolu 'mi we 'klu, 'in we -ka nu, in 'ni gbu 'nyuu gba ni, lεε -lu ka 'gbu -na pa 'mi -lua?»

24 Toun, 'in Anasi yia 'sluja 'yoo 'nyε, wa 'ka -Zezu -Lagobubonyaa -kanyo 'kadu Kaifu -gbε kwa, -zugba ɔ mi gbunda.

(Mt 26.71-75; Mk 14.69-72; Lk 22.58-62)

25 Nu, Simo Pielu mi wee -buduηwεε 'wolo da. Wa nεε ɔ -ylaε: «-Mi mia 'dε ɔo nyimeε 'binonyo yabhlo -in -mia, we 'ni muu?»

Ɔ kpεia we, ɔ nεε: «-Innya, yo -wa yo!»

26 -Lagobubonyaa -kanyo 'kadu gaylo yabhlo mi -bha, nyime -ɔ ka yukwli Pielu -dia -bha, ɔ koda -nyime yabhlo -wa. Ɔo lubhononyo nεε Pielu -yla: «Nu, -mi in 'yia da su -kpaa, -in -yo -Zezu 'so, we 'ni muu?»

27 Nu, 'in Pielu yia we -zakpa tanu kpεli. Wee kpεie mi ɔ ηwεε, 'in -koko yia -bha -bhlokpade gbogboe bhli.

(Mt 27.1-2, 11-14; Mk 15.1-5; Lk 23.1-5)

28 Nu, we 'bigu, wa -yo -Zezu yia Kaifu -gbε 'bhu. *Wlomu -nyime Pilati, -ɔ pilu Zuifu dudu 'wlu la, -moo -buduηwεε wa kwaa ɔ. Zlokpε tutu -wa, Zuifu 'yugalinya 'ni wee -budu zo pla. Wa -ka -mo pla, -zugba wa ka puin

pla wa tite 'yu. 'In wa -ka pɔn -ka nɪ, wa 'nɪ mneni wa 'ka *'Wɔzɪtɪylɪ 'fɛtɪ -gɔ -lu li.

²⁹ We 'dɛɛ 'gbɔ wa yia 'pipee -tɔ, 'in Pilatɪ, ɔ pɪlɪa Zuifɔ 'wlu la yia 'tla. ɔ nɪnɪa wa -yɔ la, 'in ɔ yia wa layɪbha: «'Lee, gbɔ -mɔmɔ a dɪlɪ nyɪmɛ nɪa?»

³⁰ Wa 'palɪa we 'bɪgɔ, wa nɛɛ ɔ -ylɛ: «-A -ka -mɪ nyɪmɛ mɪa dɛ -la nɪ, -zugba gbɔnyumonyɔ -wa.»

³¹ Pilatɪ nɛɛ wa -ylɛ: «Amɪaa 'dɛ 'bhu ɔ 'wɔ, 'in a 'ka ɔ -yɔgbɔ 'wɔbhu amɪaa titee sɔlɔ.»

Tɔn, 'in wa nɛɛ: «We -ka nyɪmɛɛ -yɔgbɔ -a 'bhu 'wɔ, -a 'nɪ we 'klɔ -ka, -a 'ka ɔ tɪtɪɛ -dɪlɪ.»

³² 'Sa -mɔɔ 'plɪa, -Zezuu wɛlɪ 'ka gbɔzɔnɔ -zɛɛ 'gbɔ. Sa ɔ 'kaa tɪ, we wɛlɪ ka we -sɔlɔ.

³³ Pilatɪ plaa -budu zɔ, 'in ɔ yia -Zezu la. -Mɔɔ bɛa ɔ 'yu, 'in ɔ nɛɛ ɔ -yla: «'Lee, Zuifɔ 'wlulapɪnyɔ -in -mɪa yɪ?»

³⁴ -Zezu 'palɪa we 'bɪgɔ, ɔ nɛɛ: «Lɛɛ -lu ka 'gbɔ -na yɪbha 'mɪ we laa? 'Lee, -na 'dɛ yɪbhaa 'mɪ we la yaayɪ, nyɪma -putu la 'saa 'mɪ yɪ?»

³⁵ Pilatɪ nɛɛ: «'Lee, Zuifɔ in -mɪa yɪ? Nɪ, -na 'dɛɛ Zuifɔbhelɪa -yɔ -Lagɔbɔbɔnyaa -cɪan ka -mɪ 'mɪ -la. 'Lee, lɛɛ -lu -in nɔ lɛa?»

³⁶ ɔ nɛɛ: «Na 'wlulapɪɛ se mɪa, we'e 'bhu dɔdɔgɔ -nyɪmaa -gbɛ. We -ka yaa wa -gbɛ we 'bhu nɪ, -zugba na lubhonɔnya ka yaa jɛlɪgbɔ gɔ, -mɔɔ yɪ 'wɔ nɪ, Zuifɔ 'yugalɪnya kpa 'mɪ. Nɪ, -innya, we'e 'bhu dɔdɔgɔ -nyɪmaa -gbɛ.»

³⁷ Pilatɪ nɛɛ ɔ -ylɛ: «Nɪ, nyɪmaa 'wlulapɪnyɔ -in -mɪa, we 'nɪ mɔɔ?»

ɔ nɛɛ: «'Mɔ -in gbaa dɛ. We 'dɛɛ 'gbɔ wa yia 'mɪ gwalɪ. In 'ka gbɔzɔnɔ dayɪnyɔ nya -mɪ 'gbɔ in yia dɔdɔ -gɔ yɪ. -Wa weee mɪa gbɔzɔnɔ -nɔ nya, na wɛlɪ wa pɔlɔa yukwli.»

(Mt 27.15-31; Mk 15.6-20; Lk 23.13-25)

³⁸ Pilatɪ nɛɛ: «Gbɔzɔnɔ, lɛɛ -lu we -mɪa?» Pilatɪ bɪa -we mɪa dɛ gbagbɛ, 'in ɔ yia -budu zɔ 'tla. ɔ mɪa 'pipee Zuifɔ -gbɛ, ɔ nɛɛ wa -ylɛ: «Nɪ, -we ka 'gbɔ in 'kaa nyɪmɛ nɪ gbɔ dɪlɪ, 'in 'yɪ we -yɔ.»

³⁹ Amɪaa lɛnɔgbɔ 'cɪn 'yɪbha nɪ, in 'tide -kasɔnyɪmɛ yabhlo 'yɪ 'Wɔzɪtɪylɪ 'fɛtɪ bhla. 'Lee, a 'yɪbha nɪ, in 'tide aɪn -yla Zuifɔ 'Wlulapɪnyɔ 'yɪ?»

⁴⁰ Wa 'kpɪa 'wɔ, wa nɛɛ: «-Innya! -In 'na 'tide -mɔɔ mɪa dɛ 'yɪ -nɪ. 'Tide -Balabasɪ 'yɪ -aɪn -yla!» -Zugba ɔ -Balabasɪ mɪa, nyɪmɛ 'nyuuu 'dɛbhɛ -wa.

19

¹ Tɔn, 'in Pilatɪ nɛɛ wa -yla nɪ, wa 'bhu -Zezu 'wɔ wa 'ka ɔ sɛlɪa mɪ.

² 'Sɔja maa 'wia -kloo, 'in wa yia we -Zezu 'wluo -pla. 'In wa yɪ 'yaa ɔ -bana zalɔ 'wɔpla, nyɪmaa 'wlulapɪnyɔ 'bhɪsa.

³ Wa -ka ɔ -yɔ lanyɪnɪ -bhlo, -zugba wa nyɪaɪa ɔ. Wa nɛɛ ɔ -ylɛ: «Zuifɔ 'wlulapɪnyɔ, -na fɔɔ.» 'In wa sɔbhɛa ɔ 'kpa yukwli 'wɔ.

⁴ Pilatɪ 'tlaa lɔ, 'in ɔ nɛɛ wa -ylɛ: «A pɔ yukwli -nya, nɪ, lɔ na laa ɔ aɪn 'pipee, 'in a 'ka we 'wɔlanɔ nɪ, -we ka 'gbɔ in 'kaa nyɪmɛ nɪ gbɔ dɪlɪ, 'in 'yɪ we -yɔ.»

⁵ Tɔn, 'in -Zezu yia 'tla, ɔ ka wee -bana zalɔ 'wɔ, 'in 'wia -kloo mɪa ɔ 'wluo. 'In Pilatɪ nɛɛ wa -ylɛ: «ɔɔ nyɪmɛ nɪ!»

⁶ -Lagɔbɔbɔnyaa -cɪan -yɔ -Lagɔbudu 'kadɔɔ nɛkɔnya 'yɪa -Zezu -yɔ, 'in wa yia 'wɔkpɪkpɛ bhli. Wa nɛɛ: «Kɔlɔ ɔ *su -gɔ la! Kɔlɔ ɔ su -gɔ la!»

Pilatɪ nɛɛ wa -ylɛ: «Amɪaa 'dɛ 'bhu ɔ 'wɔ, 'in a 'ka ɔ su -gɔ lakɔlɔ. Nɪ, -we ka 'gbɔ in 'kaa ɔ gbɔ dɪlɪ, 'in 'yɪ we -yɔ.»

⁷ Zuifɔ nɛɛ ɔ -yla: «-A ka tite yabhlo, 'in wee tite nɛɛ nɪ, wa 'bha ɔ, -we ka gbɔ -wa, ɔ nɛɛ nɪ, -Lagɔɔ 'Yu ɔ -mɪa.»

⁸ Da Pilatɪ 'nɔa wa wɛlɪ nɪ, 'in ɔ nyɪnɔ yia -gɔbhɔ.

⁹ ɔ plaa -budu zɔ, 'in ɔ yia -Zezu layɪbha: «Mɔ -na bhɛa?» Nɪ, -Zezu 'nɪ we 'yabhlogbɔɔ 'bɪgɔpalɪ.

¹⁰ Tɔn, 'in Pilatɪ nɛɛ ɔ -ylɛ: «-I 'in sɪsɪlɪ nɛɛ -gɔ -amɪ -ylɛ? -Amɪ, in ka we se in 'ka -mɪ 'yɪtɪdɛ, 'in in ka 'ya we se in 'ka -mɪ su -gɔ la kɔlɔ, 'lee, -in 'nɪ we 'jɪ -yɪ -wa yɪ?»

¹¹ -Zezu nɛɛ ɔ -yla: «-In 'nɪ -lu yabhlogbɔɔ se -ka 'mɪ -gɔ, we 'nɪ -we ka se -Lagɔ 'nyɛa -mɪ 'wɔbhu. We 'dɛɛ

'gbu -mɔmɔ -laa 'mɪ -mɪ 'yu, ɔ gbonyuu 'yli we 'ka -na -nu -zi.»

12 Wee wɛli nu 'bɪgu, Pilatɪ 'yɪbha yaa ɔ 'ka -Zezu 'yitide, 'in Zuifu yia 'wɔkpɪkpɪe bhli. Wa nɛɛ: «-In -ka nyɪmɛ mia dɛ 'yitide nɪ, -zugba -in 'nɪ Wlɔmɔɔ 'wlulapɪlɪnyɔ 'kadɔɔ 'tale! Nu, nyɪmɛ -ɔ -ka gba: «Nyɪmaa 'wlulapɪlɪnyɔ in -mia» -zugba -mɔɔ mɪ nyɪmaa 'wlulapɪlɪnyɔ 'kadɔɔ tɔnyɪmɛ nya.»

13 Pilatɪ 'nɔa wɛlɪnya nɪ, 'in ɔ yia -Zezu la ɔ 'ka 'tla. We 'bɪgu, 'in Pilatɪ yia gbɔwɔbhukpe -gu ladi. -Budunwɛɛɛ da -lɛ wa mnazia la tɔkpa nya, -bha -wa. 'Mɔ wa laa «Gabata» zuifɔwɛli 'wɔ.

14 Nu, 'yli -we nya wa mnazia wa 'dɛ la 'Wɔzɪtɪylɪ 'fɛtɪ 'gbu, wee yli -wa. 'Ylɔ nɪnya -glɔnyɪdɪ, 'in Pilatɪ nɛɛ Zuifu -yla: «Amiaa 'wlulapɪlɪnyɔ nɪ.»

15 'In wa yia 'wɔkpɪkpɪe bhli. Wa nɛɛ: «'Bha ɔ! 'Bha ɔ! Kulɔ ɔ su -gu la!»

Pilatɪ nɛɛ wa -ylaɛ: «'Lee, in kulɔ amiaa 'wlulapɪlɪnyɔ su -gu laa?»

'In -Lagɔbɔbɔnyaa -cian yia we 'bɪgɔpalɛ: «-Amiaa 'wlulapɪlɪnyɔ -bhlogbɔɔ, Wlɔmɔɔ 'wlulapɪlɪnyɔ 'kadɔ -wa.»

16 Tɔɔn, 'in ɔ yia wa -Zezu yoo 'nye, wa 'ka ɔ su -gu lakɔɔ.

'Sloja kulɔa -Zezu su -gu la
(Mt 27.32-44; Mk 15.21-32; Lk 23.26-43)

'In wa -yɔ -Zezu 'sɔ yia mɪ.

17 Wa 'kaa 'gbe 'tla nɪ, su -we -gu wa 'kaa ɔ la kulɔ, ɔ 'dɛ ka we -bhɪgba. Wa mɪ mɪnda, 'in wa yia da -we wa laa 'Wluu 'Kɔaa da nɪni. (-Bha wa laa «Gɔlɔgota» zuifɔwɛli 'wɔ.)

18 -Bha 'sloja kulɔa -Zezu su -gu la. 'In wa yi 'yaa nyɪma -putu 'sɔ su -gu lakɔɔ. 'Yabhlo mɪ -Zezuu lilisɔɔ, 'in 'yabhlo mia ɔ kɔpɛsɔɔ.

19 Pilatɪ nɔa su falɔ lɛ, 'in wa yia we -Zezuu su -gu lakɔɔ. Wee su falɔ -gu ɔ cɛlia:

NAZALɛTɪYU -ZEU
ZUIFU 'WLULAPɪLɪNYɔ

20 Nu, Zuifu duun zɛlia -we mia wee su falɔ -gu cɛlida. -We ka gbu -wa, da wa zɔa -Zezu su -gu, -bha cɪpa 'gbe 'kadɔ -yɔ, 'in wa cɛli we -zakpa ta: tɪa

zuifɔwɛli 'wɔ, we 'bɪgu wlɔmɔwɛli 'wɔ, 'bhie glɛkɪwɛli 'wɔ.

21 *-Lagɔbɔbɔnyaa -cian zɛlia we, -bha wa mɪna Pilatɪ -gbɛ, 'in wa nɛɛ ɔ -ylaɛ: «-Mɪ cɛlia: «Zuifu 'Wlulapɪlɪnyɔ» nu, we 'nɪ mɛnɛni we 'ka 'sa -tɔ! -In cɛli nu: «Nyɪmɛ nɪ nɛɛ: -Amɪ -wa Zuifu 'wlulapɪlɪnyɔ.» »

22 Pilatɪ 'paha we 'bɪgu, ɔ nɛɛ: «-We in cɛlia, cɛlida we tɔa.»

23 Da 'sloja kulɔa -Zezu su -gu la, 'in wa yia ɔ 'wɔplali dlili. Wa dlili we 'wɔ la -mɔna, 'slojayu -mɔmɔ -ka -mɪ, -mɔɔ ka -mɔɔ -nu. 'In wa yi 'yaa ɔ -banaa zɔbana -zɔnɔ 'wɔbhu. Nu, wee -bana mɪlɔada 'naa kibhe -bhlo nya, we 'bhɔ -bli -yɔ we 'ka bhɔ -yɔ nɪni. We 'nɪ pɪpɛda -mɪ.

24 Wa nɛɛ wa 'dɛkpɔa nyɪdɛ: «-A 'na ylali wee -bana -zɔnɔ -nɪ, nu, -a 'pa -nɪgbɪ, 'in -ɔ ka -nu -yɔ we -ka -tɔ nɪ, -mɔɔ 'ka we 'wɔbhu.»

Nu, 'sa -we mia -Lagɔsɛbhɛ 'wɔ cɛlida 'kaa sa 'plɪ. We nɛɛ:

«Wa ka na 'wɔplali dlili wa 'dɛkpɔa nyɪdɪ.

'In wa yia -nɪgbɪ 'pa,
-ɔ yia na -bana 'bhaa,
wa 'ka ɔ yibheli.»

Nu, -we 'sloja nɔa lɛ, mɔ mia dɛ.

25 -Zugba -Zezuu 'nyaa klaa, ɔ 'nyaa bhɔlɔ klaa, Klopasu 'ɲwɔnɔ Malii klaa, we -yɔ Magɪdala -ɲwɔnɔ Malii mɪ -bha wee *su kwesi.

26 Nu, 'in -Zezu yia ɔ 'nyaa -yɔyɪ. ɔ 'bɪnɔnyɔ yabhlo -ɔ ka zɛ ɔ -kalia, -mɔɔ mɪ ɔ 'nyaa kwesi. 'In ɔ nɛɛ: «'Maa, amaa yu nɪ.»

27 We 'bɪgu, ɔ nɛɛ 'bɪnɔnyɔ -ylaɛ: «-Na 'nyaa nɪ.» Tɔɔn, we 'bhɔ -bha 'wɔ, 'in ɔɔ 'bɪnɔnyɔ yia ɔ, ɔ 'dɛɛ -gbɛ belɪ.

-Zezuu thɪtɛ
(Mt 27.45-56; Mk 15.33-41; Lk 23.44-49)

28 We 'bɪgu, -Zezu -yi -slɛɛn we 'ji nu, -lu weee ka gba. 'In -we mia cɛlida -Lagɔsɛbhɛ 'wɔ, we 'ka lɛnɔɔ 'gbu, ɔ nɛɛ: «In 'ka 'ma.»

29 Wee da mia, kalɔ nɔɔ nyida mɪ -bha. Wa faa -fuu wee kalɔ nu lɔ, wa

* 19:29 Wee su mia dɛ, *isɔpɔsu -wa.

bizia we suu* 'yliya 'wv, 'in wa yia we -Zezuu ηwe -yɔ bɛli.

³⁰ Nu, ɔ 'maa wee kalɔ nu nɪ, we 'bɪgɔ, ɔ nɛɛ: «We ka bhia!» ɔ -laa 'wlu zɔ tɔvɪn, 'in ɔ yia tli.

³¹ Nu, 'yli -we nya wa mnazia wa 'dɛ la wa Nyapɛyli 'gbv, wee yli -wa. Wee *Nyapɛyli mia, 'yli -zɔnvɔ 'dɛbhie -wa. We 'dɛɛ 'gbv Zuifv 'nɪ 'yibha nu, 'kwie -tɔ su -gv wee Nyapɛyli nya. We 'gbv wa 'yugalinya yia Pilatɪ 'yoo -zlalia mɪ, wa 'ka waa nyɪmaa bhv 'kate, 'in wa 'ka wa 'kwie su -gv -sa.

³² Tɔvɪn, wee da wa kulva waa nyɪma su -gv la, 'in 'slɔja yia -mɔ mɪ. Wa nɪnia -mɔ nɪ, 'in wa yia waa nyɪma sɔ 'sɔ lɔ mia -Zezu kwesi bɛ. Wa 'katea yabhloo bhunya, 'bhie, wa yia 'sɔnvɔ -nv 'kate.

³³ Wa nɪnia -Zezu -yɔ la, 'in wa yia we -yɔyɪ nu, ɔ ka tli, we 'dɛɛ 'gbv wa 'nɪ ɔ bhunya 'kate.

³⁴ Nu, 'in 'slɔjayu yabhlo yia -Zezuu gbacɪ zɔ tɪv ɔ 'li nya. -Bha -bhlokpade 'pɪɔn -yɔ 'nyu 'tlaa ɔ 'wv.

³⁵ Nyɪmɛ ɔ mia -bha we zli, 'in -we 'plia, ɔ 'yia we -yɔ, -mɔɔ -wa we dayinyɔ. Nu, wee gbunya nɪ ɔ gbaa, 'in a 'ka 'ya we dli -gv zɔ. ɔ gbudayiwɛli mɪ gbuzɔnvɔ nya, 'in ɔ -yi we 'ji nu, -we ɔ gbaa gbuzɔnvɔ -wa.

³⁶ -We weee mia dɛ 'plia, 'in -we mia cɛlɪda -Lagɔsɛbhɛ 'wv, we 'ka lɛnv. We nɛɛ: «Wa 'na 'ka ɔ 'kva yabhlogbɔɔ 'kate.»

³⁷ 'In wee 'sɛbhɛɛ kibhe yabhlo nɛɛ: «'In, ylaa wa yia -ɔ ka gbacɪ -zɔ wa tɪva.»

³⁸ Nu, nyɪmɛ yabhlo wa laa *-Zɛzɛfv, Alimateyu -wa, ɔ mɪ -Zezuu 'bɪnɔnyɔ yabhlo nya zizewiemɪ. -We ka gbv -wa, ɔ mɪ Zuifv 'yugalinya sɔda. ɔ nyɪmɛ nɪ mɪnia Pilatɪ 'yoo -zlalia ɔ 'ka -Zezuu 'kwie 'wɔbhv. 'In Pilatɪ yia we -yɔηwɪv. Tɔvɪn, -Zɛzɛfv yia lɔ nɪ, 'in ɔ yia -Zezuu 'kwie 'wɔbhv.

³⁹ Nyɪmɛ yabhlo wa laa 'Nikodɛmv, -mɔɔ yi 'yaa ɔ 'bɪ mɪ. Nu, nyɪmɛ ɔ mɪnia zliɛ -Zezu 'yia sabɔ, mɔ -wa. ɔ mia mɪnda, ɔ -yɔ -lasiklɔɔ bɔtɔlv -nv 'sɔ, 'in wa yia mɪ. 'Mv wa laa *mɪli -yɔ aluɛsɪ. We 'wɔwɔlvɛ mɛnɛni we 'ka kilo glv -bhlo 'ya kugbua nɪni.

⁴⁰ -Zɛzɛfv -yɔ 'Nikodɛmv yia -Zezuu 'kwie 'wɔbhv. 'In wa yia ɔ 'naapɪnya -we wa slua wee bɔtɔlv -lasiklɔ -gv, -yɔ labibeli. Nu, 'sa Zuifv mnazia 'kwie -yɔ, 'bhie wa faa we gbawla 'wv.

⁴¹ Da wa kulva -Zezu *su -gv la, su -kpaa mɪ -bha. Wee su -kpaa, 'bhvka -lolu, -we 'wv wa 'nɪa -slɔ 'kwie yabhlogbɔɔ fa, we mɪ -bha.

⁴² Nu, 'yli -we nya Zuifv mnazia wa 'dɛ la wa Nyapɛyli 'gbv, wee yli -waa 'gbv, 'in wee 'bhvka cɪpa -bhaa 'gbv, wa yia -Zezuu 'kwie -mɔ fa.

20

-Zezu 'nɪ gbawla 'wv -mɪ

(Mt 28.1-10; Mk 16.1-8; Lk 24.1-12)

¹ Nu, 'yli 'plɪ -bhlo, we 'sɔnvɔ zliɪgɔ, dimasɪ nya, da zli 'nɪa -slɔ ladolu, 'in Magɪdala -ηwɪvɔ Malii yia gbawla -gv mɪ. Nu, wa ka zliɛ we kla tɔkpa -boklo 'kadv nya, 'in Malii -talɪa -bha nɪ, ɔ 'nɪ wee tɔkpa -yɔyɪ we ηwɛɛ.

² Tɔvɪn, 'in ɔ -yɔ -gwagwɛ yia Simɔ Piɛli -yɔ 'bɪnɔnyɔ yabhlo, -ɔ ka zɛ -Zezu -kalɪa, 'dɪ kwa. ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «Wa ka -amɪaa -Kanyɔ gbawla 'wɔsa, 'in da wa zva ɔ, -a 'nɪ -bha da -yi.»

³ Piɛli -yɔ ɔɔ -Zezuu 'bɪnɔnyɔ yabhlo nɪ -sɔa 'wv, 'in wa yia wee gbawla -gv mɪ.

⁴ -Gwagwɛ nya wa 'dɛsɔbhie mia -mɔ mɪnda. 'In ɔɔ 'bɪnɔnyɔ -mɔnvɪ -gwagwɛ -zi Piɛli. Mɔɔ nɪnia -mɔ tia.

⁵ ɔ kwlia 'wv, 'in ɔ yia 'naapɪnya -yɔyɪ -bha lasluda, nu, ɔ 'nɪ -mɔ pla.

⁶ Simɔ Piɛli yia ɔ 'bɪ, ɔ nɪnia, ɔ plaa gbawla nukplɛ, 'in ɔ yia -mɔ 'naapɪnya -yɔyɪ, -bha lasluda.

⁷ ɔ ka 'ya 'naa -we wa gbɔanɪa -Zezuu 'wlu -yɔla -yɔyɪ. Nu, wee 'naapɪ 'nɪ we -lima glaa -mɪ, we mɪ glɪda we 'dɛɛ saa da -putu.

⁸ -Mv 'bɪgɔ, 'bɪnɔnyɔ ɔ nɪnia tia, ɔ yi 'yaa gbawla nukplɛ pla. ɔ 'yia we -yɔ, 'in ɔ yia dli zɔ.

⁹ (Nu, -we mia -Lagɔsɛbhɛ 'wv cɛlɪda, wa 'nɪ -slɔ we 'wɔlanv: nu, 'wv -Zezu yia -sɔa tɪtɪnya glaa.)

-Zezu 'tlalia Malii 'klv
(Mk 16.9-11)

10 Tɔɔn, 'bɪnɔnya sɔbhie yia - budunwɛɛ lobhiti.

11 Nu, Malii mɪ -bha gbawla kwesi -zugba ɔ wi. ɔ mɪ wida, 'in ɔ yia 'wɔkwli ɔ 'ka gbawla nɔkplɛ 'ylilabhli.

12 'In ɔ yia -mɔ 'anzɪ 'sɔ -yɔyɪ ladɪda da wa palia -Zezuu 'kwie la. Yabhlo mɪ ɔ 'wluu 'bɪgɔ, 'in yabhlo mɪa ɔ bhɔnyaa 'bɪgɔ. 'Wɔplalu 'pɔpa mɪa we 'wɔ.

13 Nu, 'in wee 'anzɪ yia Malii layɪbha. We nɛɛ: «Bhɔlɔ, lɛɛ -lu wili aɪn a?»

ɔ nɛɛ we -yla: «Wa ka na -Kanyɔ -bha lasali, 'in da wa zɔa ɔ, 'in 'nɪ -bha da -yɪ.»

14 ɔ mɪ -we mɪa dɛ gbada, ɔ 'bhiti la, 'in ɔ yia -Zezu -yɔyɪ, ɔ 'nɪ we 'jiyibheli nu, -Zezu -wa.

15 'In -Zezu yia ɔ layɪbha: «Bhɔlɔ, lɛɛ -lu ka 'gbɔ a wia? Nyɔɔ a nɔnɔ 'ylibila?»

Maliii dli 'wɔ nu, su -kpaaa lub-honɔnyɔ -wa. Tɔɔn, ɔ nɛɛ ɔ -ylaɛ: «-Na zukpa -wa, we -ka nu, -mɪ 'bhu ɔ 'kwie 'wɔ, gba 'mɪ -yla da -in zɔa ɔ, 'in in 'ka ɔ 'bɔmnɪ.»

16 -Zezu nɛɛ ɔ -ylaɛ: «Malii!»

Malii 'bhiti ɔ gbɛgbɛɪn la, 'in ɔ nɛɛ ɔ -yla zuifwɛɪ 'wɔɛ: «Wlaboni!» We ji -wa: «-Slolunɔ.»

17 ɔ nɛɛ ɔ -yla: «A 'na kpali 'mɪ la -nɪ, 'in 'nɪ -slɔ Didee -gbɛ mnɪ 'gbɔ. Nu, a mnɪ a 'ka na bhelia -yla gbɛɛ: na Dide, -ɔ mɪa amɪaa Dide nya, na -Lagɔ, -ɔ mɪ 'yaa amɪaa -Lagɔ nya, ɔ -gbɛ na mnɪa.»

18 Tɔɔn, 'in Magɪdala -ɲwɔnɔ Malii yia -Zezuu 'bɪnɔnyaa -gbɛ mnɪ, 'in ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «In ka -amɪaa -Kanyɔ 'yɪ!» 'In ɔ yia -we -Zezu gbaa ɔ -yla, we 'dɪ wa -sali.

-Zezu 'tlalia ɔ 'bɪnɔnya 'klɔ

(Mt 28.16-20; Mk 16.14-18; Lk 24.36-49)

19 Wee 'yɪ -bhlokpadeɛ jibheza, 'bɪnɔnya yia 'wlugbeli -budu zɔ. Nu, wa ka -buduu klolo -gbali, wa mɪ Zuifɔ 'yugalɪnya sɔdaa 'gbɔ. 'In -Zezu yia wa glaa yi. ɔ 'yligbe wa nyɪdɪ, 'in ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «-Lagɔ 'nyɛ aɪn 'wɔtɔtɔɛ -dlɔɔ!»

20 ɔ bhɪa we gbagbɛ, 'in ɔ yia ɔ -kwitɛ wa 'klɔslolu, we -yɔ ɔ gbacɪ zɔ.

Wa 'yɪa Nyɪmaa -Kanyɔ -yɔ, 'in wa yia 'mɔna li.

21 ɔ nɛɛ wa -yla -zakpa 'sɔnɔ nyaɛ: «-Lagɔ 'nyɛ aɪn 'wɔtɔtɔɛ -dlɔɔ! Nu, sa Dide tiea 'mɪ, 'sa -bhlokpadeɛ na tiea aɪn.»

22 Wee wɛɪnya nu 'bɪgɔ, ɔ 'paa wa -pɪpɛ -gɔ, 'in ɔ nɛɛ wa -yla: «Zuzu 'Pɔpa -mɪ amɪaa -nɔ nya.

23 A -ka nyɪmaa gbɔnyuu 'wɔtɪ nɪ, 'in we 'gba bhɔa wa 'wlu. Nu, a 'nɪ nyɪmaa gbɔnyuu 'wɔtɪ nɪ, 'in we tɔa wa 'wlu.»

-Zezu -yɔ Toma

24 Da -Zezu yia wee -budu zɔ, -zugba ɔ 'bɪnɔnya kugbua lɛ 'sɔ glaa yabhlo wa laa Toma (-ɔ ka 'ɲnu -yɔgbalɪɲnɪ -wa -Zluya), ɔ 'nɪ -bha -mɪ.

25 Tɔɔn, 'bɪnɔnyaa pnɪ nɛɛ ɔ -yla: «-A ka -amɪaa -Kanyɔ 'yɪ.»

Nu, Toma nɛɛ wa -ylaɛ: «We -ka nu, 'in 'nɪ pɔɛndee 'bɪ 'yɪ ɔ -kwitɛ, 'in in 'nɪ we 'bɪ 'wɔ na -kwitaya fa, 'in in 'nɪ ɔ gbacɪ zɔ na sɔ fa nɪ, 'in 'na 'ka we dli -gɔ zɔ.»

26 Lokɔwlu 'plɪ -bhlo, 'in -Zezuu 'bɪnɔnya yi 'yaa 'wlugbeli -budu zɔ. Nu, Toma mɪ -bha. Wa ka -buduu klolonya -gbali, 'in -Zezu yia wa glaa yi. ɔ nɛɛ wa -yla: «-Lagɔ 'nyɛ aɪn 'wɔtɔtɔɛ -dlɔɔ!»

27 'In ɔ nɛɛ Toma -ylaɛ: «Dɪ da -na -kwitaya, 'in yla da na -kwitɛ: bɛɪda -na sɔ, 'in fa we na gbacɪ zɔ. 'Bhu dliɔɔɔɔɔ 'bɪ, 'in -in 'ka dli zɔ!»

28 Toma nɛɛ ɔ -ylaɛ: «Na -Kanyɔ, na -Lagɔ!»

29 -Zezu nɛɛ ɔ -yla: «-In ka 'mɪ 'yɪ, we 'gbɔ -na zɔa dli, we 'nɪ mɔɔ? -Wa 'nɪa 'mɪ 'yɪ, 'in wa zɔa dli, 'wɔtɔtɔɛ -dlɔɔ mɪ -maa -nɔ nya.»

Wee 'sebhɛɛ wlu nɪ

30 -Zezu ka gwɛdigbɔnya tɔɔbaa -zlo lɛnɔ ɔ 'bɪnɔnyaa 'yibadi, nu, -mɔɔ 'nɪ cɛɪda -mɪ 'sebhɛ nɪ 'wɔ.

31 Nu, -we -nya mɪa da cɛɪda nɪ, -bha we mɪa a 'ka dli zɔ nu, -Zezu -wa -Lagɔ -Bhasanyɔ -yɔ -Lagɔ Yu. 'In, a -ka ɔ dli -gɔ zɔ, a 'ka 'yliyɔgagɛ 'yɪ ɔ 'ɲnɪ nya.

21

*-Zezu 'tlalia o 'binɔnya 'klɔ
Tibeliadɔnyu kwesi*

¹ -Muu 'bɪgɔ, 'in -Zezu yi 'yaa o 'dɛ o 'binɔnya 'klɔslolu Tibeliadɔnyu kwesi. Sa we 'plia mu nɪ:

² Simɔ Piɛli klaa, Toma (-o wa laa -Zluya) klaa, Natanaɛli (Galileee Kanagbe 'wɔ yu) klaa, Zebedeee 'yua klaa, we -yɔ -Zezuu 'binɔnya -putu 'sɔ mɪ -bha.

³ Simɔ Piɛli nɛɛ wa -yla: «'Nyu na mɪa -dɔa.» Wa nɛɛ o -ylaɛ: «-Amia mɪ 'ya yida -a -yɔ -mɪ 'sɔ 'ka mɪ.» Wa mɪa, 'in wa yia 'glɔ 'wɔbho. Nu, sabɔ weee 'plia nɪ, wa 'nɪ zibhi yabhlogbɔɔ 'bha.

⁴ Zli bhlia zlizlie, -zugba -Zezu mɪ -bha wee 'nyuu ŋwe -yɔ. Nu, o 'binɔnya 'nɪ we 'jiyibheli nu, mɔ -wa.

⁵ O nɛɛ wa -ylaɛ: «In! Nyimesia, a 'nɪ zibhi 'bha -nyaa?»

Wa 'palia we 'bɪgɔ, wa nɛɛ: «In, -a 'nɪ zibhi yabhlogbɔɔ 'yɪ!»

⁶ O nɛɛ wa -yla: «A viteli 'sowli amiaa 'glɔ lilisɔlɔ, 'yia a yia.» Wa vitelia 'sowli, tɔn, zibhi -zlo -we wa 'bhaa, we 'wɔzuloo 'gbɔ, wa 'nɪ 'masleen 'sowli 'nyu lɔ -sasie mneni.

⁷ 'Binɔnyɔ -o ka zɛ -Zezu -kalia nɛɛ Piɛli -yla: «-Amiaa -Kanyɔ -wa!» Simɔ Piɛli 'nɔa «-Amiaa -Kanyɔ -wa!» tɔn, 'in o yia o -banaa -gɔbana 'wɔpla, nu, o ka we 'wɔsaa 'gbɔ, 'in o yia 'nyu lɔ -bho.

⁸ 'In 'binɔnyaa pɪu -yɔ 'glɔ yia yi, -zugba 'sowli mia yeda zibhi nya, wa gbize we 'wɔ. Nu, wa 'nɪ yaa 'nyuu ŋwe -yɔ latlɔlɔ, sa 'bhisa 'mɛtlɔ glɔ gbu sɪsalia wa -yɔ.

⁹ Wa 'tlaa -gɔgɔ -gɔ, 'in wa yia -bha -kapɔ 'yɪ. Zibhi mɪ 'yɪ, 'in 'floo mia -bha.

¹⁰ -Zezu nɛɛ wa -yla: «Zibhi -we a 'bhaa da nɪ, a -yɔ we tɔlɔa yi.»

¹¹ Simɔ Piɛli -gblaa 'glɔ 'wɔ tɔn, 'in o yia 'sowli 'wɔgbize dɔdɔ. We mɪ yeda zibhi 'kadɪ nya, we ŋwe nɪni zibhi glɔ gbesɔ 'ya kugbua lɛ ta (153). Nu, wee zibhi -zu 'wɔ, 'in wee sowli 'i yla.

¹² -Zezu nɛɛ wa -yla: «A yi a 'ka li!» Waa 'binɔnya glaa nyime yabhlogbɔɔ

'nɪ ŋwe -ka o 'ka o layibhaɛ: «Nyɔɔ -in -mia?» Wa -yi we 'ji nu, Nyimaa -Kanyɔ -wa.

¹³ -Zezu bɛa wa kwesi, o 'bhua 'floo 'wɔ, o dlilia we wa 'wɔla, 'in o yia wa zibhi 'nyɛ.

¹⁴ Nu, -Zezu -sɔa tɪtlɪnya glaa 'wɔ, o 'dɛɛ slolue o 'binɔnya -ylaa -zakpa tanɔ mia dɛ.

¹⁵ Wa bhia lilie, -Zezu nɛɛ Simɔ Piɛli -yla: «Zaaan 'yu 'Simɔɔ, 'lee, -in -kalɪ na zɛ we -zi waa?»

O nɛɛ o -yla: «In, na -Kanyɔ, -in -yi we 'ji nu, in -kalɪ na zɛ.»

-Mɔɔ nɛɛ o -ylaɛ: «'Nyɛ na bhlabhleyua.»

¹⁶ O nɛɛ o -yla -zakpa 'sɔnɔ nyaaɛ: «Zaaan 'yu 'Simɔɔ, 'lee, -in -kalɪ na zɛɛ?»

-Mɔɔ nɛɛ o -yla: «In, na -Kanyɔ, -in -yi we 'ji nu, in -kalɪ -na zɛ.»

-Zezu nɛɛ o -ylaɛ: «-Zɛ na bhlabhlee 'yliyɔzɔnyɔ.»

¹⁷ 'In o yia o layibha -zakpa tanɔ nyaaɛ: «Zaaan 'yu 'Simɔɔ, 'lee, -in -kalɪ na zɛɛ?»

Pielu -gɔ yia 'wɔ -tɔ -kɔn, nu, o ka o layibha -zakpa ta: «'Lee, -mɪ, -in -kalɪ na zɛɛ?» We 'gbɔ, o nɛɛ o -ylaɛ: «Na -Kanyɔ, -in -yi -lu weee 'ji: -in -yi we 'ji nu, in -kalɪ -na zɛ.»

-Zezu nɛɛ o -yla: «'Nyɛ na bhlabhle.

¹⁸ In nɛɛ -mɪ -yla gbɔzɔnɔ sa nu, da -in mia nyimeslɔyu nya nɪ, -na dɛ gbaa -na -cɛsli, 'in -na mɪa mɔ -in 'yibhaa. Nu, -in -ka gɔ nɪ, -na sɔ -na yia 'wɔbhua, 'in nyima -putu yia -na -cɛsli -gbaa, 'in wa kwaa -mɪ da -in 'nɪa 'yibha.»

¹⁹ (-We -Zezu gbaa dɛ nɪ, sa Piɛli 'kaa tɪ, 'in o 'kaa -Lagɔɔ 'ŋnɪ -mɪnɪ o -tɪtlɪe 'wɔ, 'mɔ o mia -sloluda.) 'Bhie, -Zezu nɛɛ Piɛli -ylaɛ: «Yi 'mɪ 'bɪ.»

²⁰ Piɛli 'bhitia la, 'in o yia wa 'lɔɔ -gbɛin 'binɔnyɔ -o ka zɛ -Zezu -kalia -yɔyɪ wa 'biyida. (Nyime -o, wa mia zɪmɛ lida, -o pɪlia -Zezuu gbɛgbɛin 'wɔ, 'in o yia o layibha nu, nyɔɔ 'ka o wla nɪ, mɔ -wa.)

²¹ Piɛli 'yia oɔ 'binɔnyɔ -yɔ, 'in o yia -Zezu layibhaɛ: «'In -mɔɔ mia da na?»

²² -Zezu nɛɛ o -ylaɛ: «In -ka 'yibha nu, o -tɔ -bha, 'in in 'ka lɔ yi nɪ, 'lee, lɛɛ -lu -mɔɔ 'ka -mɪ nɔnɔa? -Mɪ, nɔ 'mɪ 'bɪ!»

²³ Tɔɔn, 'in we 'dɪ yia 'mni 'bɪnɔnya glaa nu, ɔɔ 'bɪnɔnyɔ -mɔnɪ 'na 'ka tɪ. Nu, -Zezu 'nɪ gbaɛ: «ɔ 'na 'ka tɪ.» Nu, ɔ nɛɛ: «ɪn -ka 'yɪbha nu, ɔ -tɔ -bha, 'in ɪn 'ka lɔ yɪ nɪ, 'lee, lɛɛ -lu -mɔɔ 'ka -mɪ nɔnɔ?»

²⁴ Nu, ɔɔ 'bɪnɔnyɔ -bhlokpade -wa we dayɪnyɔ, 'in mɔ cɛɪa we. -A -yɪ we 'jɪ nɪ, -we ɔ gbaa, gbɔzɔnɔ -wa.

²⁵ -Zezu ka gbɔɔ -zloo tɔɔa lɛnɔ. Nu, sa we 'pɪa, we -ka 'sa wa cɛɪ we -bhlo -bhlo nɪ, we 'wɔzuloo 'gbɔ, wee 'sɛbhɛnya 'na 'ka yaa dɔdɔ weee -gɔ mneni.

-Zezuu tietienyaa lenugbunya

'Sebhεε 'sɔnɔ -we Luki cɛɪa, mɔ -wa. Sa tia *-leglizinyaa gbɔ dɪa gwe, 'mɔ we gbaa -aɪn -yla. Nyɪma 'sɔɔ -gɔgbɔ we gbaa -aɪn -yla tenyi tenyii: Pielɪ -yɔ *Pɔɔɔ. Gbɔ ta wee 'sebhε nɪ slɔlua -aɪn: -we tia -Lagɔnyɪma zɔa dɪɪ -gɔ, sa *Zuifɔ 'nɪa wee gbɔ -yɔŋwɔnɔ, we -yɔ -we Wɔmɔ -nyɪma nɔa -Lagɔnyɪma 'wluo.

-Zezu nεε, ɔ 'ka -Lagɔɔ Zuzu 'Pɔpa yoo 'pa

¹ Na bheli Teofilɪ, -na fɔɔ! Na 'sebhε tɪaɔ 'wɔ, -we weee -Zezu nɔa lε, 'ɪn ɔ -slɔlua, we 'ka we gwedɪda 'bhɔ, we 'ka ɔ yalɪmnɪbhla yɪ, ɪn ka we cɛɪ.

² Nyɪma -wa ɔ -saa -bha ɔ tietienya nya ɔ 'kaa yalɪ mɪnɪ, -we ɔ gbaa wa -yla Zuzu 'Pɔpaa 'tɪtε nya, mɔ nɪ.

³ -Zezu tɪa, we 'bɪgɔ, ɔ yia ɔ 'dε ɔ tietienya 'klɔslɔlu -zakpa duun, wa we slɔlue nya nɪ, ɔ 'nɪ tɪɪ, ɔ -ga 'yɪlɪyɔ. ɔ lɪ 'yɪlɪ glɔ 'sɔ, -zugba ɔ tɪalɪ wa 'klɔ, ɔ gba *-Lagɔɔ nyɪmaa 'wlulapɪɪgbɔ wa -yla.

⁴ 'Yɪ yabhlo nya, -Zezu -yɔ ɔ tietienya 'sɔ mɪ lɪda, 'ɪn ɔ nεε wa -ylac: «A 'na 'bhɔɔ *-Zeluzalεmɔgbε nɔkplε -nɪ. -We Dide gbaa ɔ 'ka aɪn yoo 'pa, -we ka gbɔ ɪn gbaa zɪmε aɪn -yla, a wɔ we.

⁵ Nɪ, *Zaan -mɔɔ ka nyɪma batizee 'nyu nya, -bha -tɔ 'wɔ -sε, 'ɪn -Lagɔ 'ka aɪn batizee Zuzu 'Pɔpa nya.»

Da -Zezu mɪa yalɪ

⁶ -Mɔɔ 'bɪgɔ, -wa gbelia 'wlu -Zezu kwesi, wa yia ɔ layɪbha, wa nεε ɔ -ylac: «-Amɪaa -Kanyɔ, wee bhla -mɪnɪ nya, -na yia *Izlaelɪnyɪma wa dɔɔɔɔ 'wlulapɪɪe yoo 'nyεa lɔ yɪ?»

⁷ -Zezu yia we 'bɪgɔpalɪ wa -ylac: «We bhla -yɔ we yɪ mɪa nɪ, we 'nɪ amɪaɔɔ gbɔ. Na Dide ka we zɔ. 'ɪn ɔ 'dεbhlogbɔɔ mnenia ɔ 'ka we lεnɔ ɔ 'dεε se nya.

⁸ Nɪ, amɪa yia 'tɪtε 'yɪa, Zuzu 'Pɔpa yia aɪn -gɔ lasibhɪa, 'ɪn a zεa na

gbɔdayɪnya -Zeluzalεmɔgbε nɔkplε, Zudee -yɔ Samalɪɪ -dɔɔɔ -gɔ, 'ɪn we 'ka dɔɔɔɔ bhɔlɔluda nɪnɪ.»

⁹ Da ɔ bhɪa wee gbɔnya -mɪnɪ gbagbɪe, 'ɪn -Lagɔ yia ɔ 'wɔɔbhɔ yalɪ, -zugba ɔ tietienya mɪ ɔ 'bɪ ylada sa tenyii. -Mɔɔ 'bɪgɔ, yalɪpɔpa yia ɔ 'wɔzize. Wa'a 'yɪ 'maslεεn ɔ -yɔ.

¹⁰ Da -Zezu mɪa -mɔ 'yɔ bεda, 'ɪn ɔ tietienya mɪa ɔ 'bɪtalɪda yalɪ, -bha -bhɔkpadε, nɔkpasia sɔ kaa -bana 'pɔpa 'wɔ, 'tɪalɪa wa 'klɔ.

¹¹ -Maa nεε wa -ylac: «Galilee -nyɪma, -bhadε a 'yɪlgbea, -zugba a yla yalɪ yɪ, lεε ka 'gbɔa? ɔɔ -Zezu, -Lagɔ ka ɔ 'wɔɔbhɔ aɪn glaa, ɔ ka yalɪ mɪnɪ. Sa a 'yɪa da ɔ mɪnɪda yalɪ, 'sa -bhɔkpadε ɔ yia lɔyɪa.»

¹² Tɔɔn, -Zezuu tietienya 'bhɔa -gɔgɔ wa laa *Olivɔsunyaa -gɔgɔ 'wlu, 'ɪn wa yia -Zeluzalεmɔ lɔmɪnɪ. Wee -gɔgɔ mɪ -Zeluzalεmɔ kwesi, we 'dε 'sɔ nyɪdɪ ka sa kilo -bhɔlɔ -kpɔa nɪnɪ.

¹³ Wa plaa -Zeluzalεmɔ nɪ, 'ɪn wa yia komɪ yabhlo, -we mɪa -budu 'wlu zɔ mɪnɪ. -Mɔ wa dɪɪa la -benyɪ. Pielɪ klaa, *Zaan klaa, *Zake -yɔ Andlee klaa, Filipɔ -yɔ Toma klaa, Batlemɪɪ -yɔ Matie klaa, Alifee 'yɔ 'Zake klaa, 'Simɔ *Zelɔtɔ -yɔ 'Zakee 'yɔ Zudasɪ klaa, -maa mɪ 'ya wee -budu zɔ.

¹⁴ Wamɪa klaa, 'ŋwɔnɪ klaa, -Zezuu 'nyaa Malɪɪ -yɔ -Zezuu bhelia klaa, 'zlabhue zɔ wa 'dε weee gbelia 'wlu, 'ɪn wa bhuhhoea -Lagɔ dɪɪ -bhlogbɔɔ nya dabɔɔɔ.

Matiasɪ wa -saa -bha Zudasɪ 'bɪgɔ

¹⁵ 'Yɪ yabhlo nya, -Lagɔbhelia gbelia 'wlu, wa mnenɪ wa 'ka nyɪmaa glɔ gbelibhlo nɪnɪ. Pielɪ -sɔa 'wɔ, ɔ 'yɪlgbea wa nyɪdɪ, 'ɪn ɔ nεε wa -ylac:

¹⁶ «Na bhelia, welɪ -we Zuzu 'Pɔpa gbaa 'cɪn, 'ɪn wa cɛɪa *-Lagɔsebhε 'wɔ, we mɪ nɪ, we nɔ lε. Zuzu 'Pɔpa ka Zudasɪ gbɔ gba nyɪmaa 'wlulapɪɪnyɔ *-Davidɪ ŋwε nya 'cɪn. Nyɪma -wa kpaa -Zezu, ɔɔ Zudasɪ -galia wa 'yɔ.

¹⁷ Zudasɪ mɪ zɪmε -amɪaa lɔnyɪmε yabhlo nya. Tietie -lubho -a nɔa, ɔ yia ɔ -nɔ 'yɪ.» (

18 'Gwēzi wa 'penia ɔ, ɔ gbonyuuu 'gbu, 'in ɔ yia we kpaa yabhlo 'wuzɔlɔ, 'in ɔ yia ɔ 'dɛ 'bha. ɔ 'sibhlia 'wlu, ɔ nukpla yia nwan, 'in ɔ 'mɔl weee yia 'pipee 'mni.

19 -Zeluzalemu -nyima weee yia we 'nɔ. We 'gbu, wa yia wee kpaaa 'nɔlɔ zɔ wa weli 'wɔ, «Akɛlɔdama.» We ji -wa «'Pɔn -Kpaa.»

20 «Nu, we mɔ Luɔɛbhe 'wɔ ɛlɔdɛ: ɔ -budu -tɔ klo nya, nyime yabhogbɔɔ 'na -dɔl we zɔ la -nɔ.»

'In we mɔ 'ya ɛlɔdɛ:
(Nyime -putu nɔ ɔ 'bɔgɔ lubho.)

21 We 'gbu, nyime yabhlo -bho -aɔn glaa, 'in sa Nyimaa -Kanyɔ -Zezu -sɔa 'wɔ tɔlɔlɔ lɔ, -a -yɔ ɔ 'sɔ 'ka we dayɔnya -zɛ. Nyima -wa -yɔ -aɔn 'sɔ nɔa, -zugba -amɔaa -Kanyɔ -Zezu -yɔ -aɔn 'sɔ mɔ dɔdɔ weee -gɔ 'plɔlɔ, ɔ nyime -zɛ wa lɔnyime yabhlo,

22 'yɔl -we nya Zaan batizea -Zezu, we 'bhu we -yɔ, 'in we 'ka -Zezuu yalɔ -mɔl bhla yɔl.»

23 'In wa yia nyima 'sɔ wla: Matiasɔ -yɔ * -Zezefu wa laa Balisabasɔ, 'in wa la 'yaa Zutusɔ.

24 'Bhie, 'in wa 'dɛ weee yia -Lagɔ bhuhhoe dabɔdɔ, wa nɛɛ: «Jejitape, -mɔ -yia nyima weee dɔl, waa nyima sɔ nɔ glaa, -ɔ -in -saa -bha, -in -slolu ɔ -aɔn 'klɔ,

25 ɔ 'ka *tietienyɔ -zɛ Zudasɔ 'bɔgɔ. 'In lubho -we -mɔɔ 'tidea 'yɔl, ɔ 'ka we nɔ. Nu, 'bɔl -we ka 'klɔ Zudasɔ kaa, 'in ɔ yia -mɔl -gɔ mɔl.»

26 -Mɔl 'bɔgɔ, wa yia -nɔgbɔ 'pa, we yia Matiasɔ -gɔ bhlɔlɔ. 'In ɔ yia -Zezuu tietienya kugbua lɛ -bhlo glaa -bho.

2

-Lagɔ 'paa ɔ Zuzu 'Pɔpa yoo

1 *Pantɔkɔtɔ 'yɔl nɔnia nɔ, 'in -Lagɔnyima weee yia 'wlugbeli da yabhlo.

2 Tɔɔn, -jiji yabhlo yia yalɔ gba. We 'wɔl sa -pɔpɛ 'kadɔ -we mɔ 'plɔlɔ, 'in we yia -budu -we ka zɔ wa -dɔl la ye weee.

3 -Bha -bhlokpade, -we wa 'yia -yɔ, we 'wɔl sa -kosuu mɔnya. We

'bhɔbhɔlɔ -yɔ, 'in we yia wa -gɔ ladɔ -bhlo -bhlo.

4 'In Zuzu 'Pɔpa yia wa ye. Wa yia weli -putunya gbagbɛ bhli. Sa Zuzu zɔa we wa nɔwɛɛ, 'sa wa gbaa we.

5 Nu, Zuifu -wa zɔa -bha -Lagɔ, -wa 'bhɔa dɔdɔ weee -gɔ, -Zeluzalemu wa -dɔl la.

6 -Jiji -we gbaa yalɔ da wa 'nɔa we, wa -zlo -yɔ -gwagwɛ yia -mɔ 'wlugbelia mɔl, -we nɔa lɛ, wa 'ka we 'yɔl. Wa nɔnia -mɔ, we ka wa nɔwɛgaga -sɔbhali. -We ka gɔ -wa, -Lagɔnyima mɔ wa weli gbada -bhlo -bhlo, -zugba wa nɔ we.

7 We ka wa -lɔlɔ, 'in wa yia -folu. 'In wa nɛɛ: «Aya, -mɔl 'nɔ -slɔ gbuzɔnɔ! Nyima -wa mɔ dɛ -amɔaa weli gbada -nya, wa 'nɔ Galilee -nyimaa?

8 Sa we nɔ, 'in wa gba -amɔaa weli -bhlo -bhlo, -zugba -a nɔ wea?

9 -Aɔn glaa, nyima -tɔlɔa mɔ Paati -nyima nya, tɔlɔa mɔ Medi -yɔ Elamu -nyima nya. 'In tɔlɔa bhɔa Mezopotami, Zudee -yɔ Kapadɔsɔ -dɔdɔ -gɔ, Pɔɔn -yɔ -Azii -dɔdɔ -gɔ,

10 Flizii -yɔ Panfilii, Ezipɔtɔ -dɔdɔ -gɔ, we -yɔ Silenigbe 'wɔ Libii -dɔdɔ -gɔ. Nyima -tɔlɔa 'bhɔa *Wlɔmɔ,

11 Zuifu -yɔ nyima -wa zɔa Zuifu -Lagɔ dɔl -gɔ. Kletɔ -nyima -yɔ Alabunya mɔ -bha, 'in -zugba -a nɔ -Lagɔ lenugbɔ 'kadɔ wa nɔwɛɛ -amɔaa 'dɛɛ weli 'wɔl!»

12 We ka wa -lɔlɔ. Sa wa 'kaa 'wlukɔɔn lapɔpali, 'sa 'nɔ -mɔ. 'In wa nɛɛ wa 'dɛkpɔa nyɔdɛ: «Sa -mɔl 'ji mɔa?»

13 'In nyima tɔlɔa yia wa glapalɛ bhli, 'in wa nɛɛ: «Nɔ wa lɔa 'wɔl, mɔ mɔa wa 'bhada!»

Pielɔ gbaa nyimaa -zlo -yla gbɔ

14 Pielɔ -yɔ tietienya kugbua lɛ -bhlo -sɔa 'wɔl, 'in ɔ yia nyimaa -zlo -yla gbɔ -gbagbɛ bhli weli 'tɛɛ nyɛɛ: «Amɔa Zuifu, 'in amɔa weee dɔlɔa -Zeluzalemu la, -we mɔa 'plɔlɔ, a 'nɔ we 'wɔlɔ. 'In -we na yia gbaa, a pɔlɔ we yukwli 'nanɔɔ.

15 Sa a pɔpali dɛ we 'wlukɔɔn la, we 'nɔ 'sa -mɔ. Nɔ 'nɔ nyima nɔ 'bhada -mɔ, nu, zɔkpɔa -lɛlɔ gbomnuanɔ 'wɔ -a mɔa da.

16 Nu, -we *-Lagɔgbu -falpanyɔ -
Zoweli gbaa, mu mia -sleen da lenuda.
ɔ nɛɛ nu, -Lagɔ nɛɛ:

17 <-We 'kaa lenu 'wubhlolu -ylinyaa zhi
mu ni.

Na Zuzu na yia nyima weee -gu lam-
nenia.

Amiaa nukpasiyua -yɔ amiaa
'ɲwniyua

yia gbɔ -fal 'paa.

Amiaa nyimesia yia -li -yɔyɔ wa 'yli
'wu,

'in amiaa nyisɔ 'ka 'ylaanya yla.

18 Cɔn, wee 'ylinya -mɔni nya,
na Zuzu na yia na lubhonɔnya
-yɔ na lubhonɔɲwni -gu slua,
'in wa 'ka gbɔ -fal 'pa.

19 Gbɔ 'kadɔ na yia lenu yaɔ.

'In in 'ka gwɛdigbu lenu dɔdɔ -gu.

'Pɔn klaa, -kosu klaa,
gbeylo -ylukpa klaa, mu -wa.

20 Nikpise yia 'yɔ 'yliya 'wu kpaa,
'in 'cɔ 'ka zamanɔ nɛɛ 'pɔn.

-Muɔ 'bɔgɔ, 'bhie, Nyimaa -Kanyɔɔ
yiyiyɔ 'kadɔ

ka 'ɲnumnia 'kaa yi.

21 'In nyɔɔ nyɔɔ -ka Nyimaa -Kanyɔɔ
'ɲni la,

-Lagɔ 'ka ɔ gbɔ 'wɔsa.» »

22 Pielɔ nɛɛ 'yɛɛ: «Izlaeli nyima, -we
na yia aɔn -yla gbaa, a pɔɔ we yukwli:
-Lagɔ ka Nazalɛtiyu -Zezuu 'tite aɔn
'kɔslolu. -Zezuu gbɛgbɛɔn -Lagɔ nɔa
ninee 'ɲɔpaliɔ klaa, gbɔ 'kadɔ klaa,
we -yɔ gwɛdigbu lɛ aɔn nyidi. Amiaa
'dɛ -yi we 'ji.

23 Wa 'kaa aɔn -Zezu yoo 'nyɛ -Lagɔ
-yi we 'ji, 'in ɔ dɔmagbu -wa, ɔ ka we
'wlukɔɔn lapɔpali 'cɔn. A ka -Zezu
'bha, a ka ɔ gbɔnyuu -lenɔnya yoo 'nyɛ,
'in wa yia ɔ *su -gu lakɔɔ.

24 -Lagɔ ka -Zezu 'wubhu tɔtɔ lɔ, 'in
ɔ yia ɔ tɔtɔ siasɛɛ 'llukpe -yɔɔ, we
se 'ni -mɔ, ɔ 'ka tɔtɔ 'tite zɔ -tɔ.

25 Nyimaa 'wlulapɔnyɔ -Davidɔ nɛɛ
-Zezu daaɛ:

<Kɔmuɔ na yia Nyimaa -Kanyɔ -yɔ na
'dɛ 'yu.

ɔ mɔ na lilisɔɔ, in yi bhlɔ 'gbɔ.

26 We 'gbɔ, na dli 'wɔ gumu,
'in na nyɛɛ weli mɔ yeda 'mɔna
nya.

'In na ku -ka tɔ, -zugba nyapɛda we
mia:

na dli 'tɛ 'wɔ -Lagɔ -gu.

27 Nu, na -kanyɔ, -in 'na 'ka 'mɔ tɔtɔ
lɔtɔ

tɔtɔnyaa dɔdɔ -gu.

-In 'na 'ka -na -mɔwɔnyɔ 'yitide

ɔ 'ka 'bhuka 'wɔ zɛni.

28 -In ka 'mɔ 'yliyɔgagɛ -we 'nia
bhloluda -kaa

'yoo daslolu.

In -ka -mɔ 'yu -mɔ,

'mɔna -na yia 'mɔ yelia.» »

29 Pielɔ nɛɛ 'yɛɛ: «Na bheɔ, amiaa
zukpa -wa, a 'nyɛ 'mɔ 'yoo, in 'ka -
amiaa dukpasa -Davidɔ -gɔgbɔ gba
kpɛɛn kpɛɛn. ɔ ka tɔ, wa ka ɔ 'bhlɔ. 'In
ɔ gbawla mɔ -zɛɛn yɔ nya -aɔn nyidi.

30 Bhla -we nya, nyimaa 'wlu-
lapɔnyɔ -Davidɔ -gaa 'yliyɔ ni, ɔ mɔ
-Lagɔgbɔ -falpanyɔ nya. 'In ɔ -yi we
'ji, -Lagɔ ka ɔ -yla bi: nu, ɔ 'yuoyu -kpɔ
yia ɔ 'ɲnumniɔ 'wubhua.

31 Nyimaa 'wlulapɔnyɔ -Davidɔ ka
we -yɔyɔ -mɔ 'yugbɛɔn nu, *Klɔɔ, -Lagɔ
-Bhasanyɔ yia 'wɔsɔa tɔtɔ lɔ. We
'gbɔ, ɔ nɛɛ nu, -Lagɔ 'nia ɔ tɔtɔnyaa
dɔdɔ -gu 'wɔbanɔ yi. 'In ɔ ku 'na 'ka
zɛn gbawla nukplɛ.

32 ɔ -Zezu, ɔ ka gbɔ in mia da
gbada, -Lagɔ ka ɔ 'wubhu tɔtɔ lɔ, -
amia -mama mia da, -a 'dɛ weee mɔ we
-bhayɔnya nya.

33 -Lagɔ ka ɔ 'wubhu ɔ lilisɔɔ, 'in ɔ
yia Zuzu 'Pɔpa 'yɔ, ɔ Dide -Lagɔ gbaa
zɔmɛ ɔ 'ka yoo 'pa. 'In ɔ yia ɔ Zuzu -aɔn
-gu slu, 'mɔ a mia -yɔyɔda, 'in 'mɔ a mia
'nɔda -sleen.

34-35 Nu, nyimaa 'wlulapɔnyɔ -
Davidɔ 'ni cɔ yaɔ mɔ, 'in ɔ nɛɛ ɔ 'dɛ
nyɛɛ:

<Jeitape nɛɛ na -Kanyɔ -ylɛɛ:

«-In -dɔ na lilisɔɔ la,

'in in 'ka -na tɔnyima -na bhu zɔ
lapali,

-in 'ka wa -gu nɔ.» »

36 «Izlaelɔnyima weee yibheli we 'ji
sazɔnɔ sa: nu, ɔ -Zezu a kɔɔ su -gu
la, 'mɔ -Lagɔ nɔa Nyimaa -Kanyɔ -yɔ -
Bhasanyɔ 'wɔ.»

37 Da wa 'nɔa weliɔ -mɔni, 'in we
yia wa dli kwezi bhabha. 'In wa nɛɛ

Pielɩ -yɔ tietienya tɔlva -ylaɛ: «Bhelia, sa -a 'ka we nva?»

³⁸ Pielɩ nɛɛ wa -ylaɛ: «A 'bhitɩ amɩaa dli, 'in wa batizee a 'dɛ weee -bhlo -bhlo -Zezu Klisu 'ɲɩ nya. 'In -Lagɔ 'ka amɩaa gbɔnyii 'wɔtɩ, 'in ɔ 'ka ɔ Zuzu 'Pɔpa aɩn 'nye, ɔ kwɛlu nya.

³⁹ Nu, -we -Lagɔ gbaa ɔ 'ka wla, we mɩ amɩa -yɔ amɩaa 'yuua -nɔ nya. We mɩ 'ya nyɩma -wa mɩa 'pɩpɩ -nɔ nya, we mɩ nyɩma weee -nɔ nya, -wa Jeji-tape, -amɩaa -Lagɔ 'kaa la.»

⁴⁰ Pielɩ ka wa -yla wɛli tɔlva gba duun, ɔ 'ka wa lu, 'in ɔ 'ka wa dli latɛmanu 'gbɩ. ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «A ɲwnu 'pɔpɔee gbɩ -yɔ, a vla mnɔmnɔnya gwe.»

⁴¹ Wa glaa nyɩma duun yia Pielɩ wɛli -yɔɲwnu, 'in wa yia wa batizee. Wee 'ylɩ nya, nyɩma -wa 'nyɛa wa 'dɛ -Lagɔ yoo, wa yi sa nyɩmaa 'wlu kug-bua lɛ gbu nyɩni (3.000), 'in wa yia -Lagɔnyɩma 'cin -gɔbhli.

-Lagɔnyɩmaa gbɩlɛnɔ sɔ

⁴² 'Kɔmɔɔ, wa pɔlva tietienyaa gbɩ -sloluwɛli yukwli, 'in wa tɔa dabɔɔ, bhelia -yɔ bhɔlɔa 'bhisa. Dabɔɔ wa lia, 'in wa dia wa 'floo 'wɔ, 'in wa bhuhhoea -Lagɔ dabɔɔ.

⁴³ -Nyanɩgbɔ ka wa -kpalɩ -bhlo -bhlo, gbɩ 'kadɩ -yɔ gwɛdigbɩ -duunnya tietienya mɩa lɛnɔdaa 'gbɩ.

⁴⁴ -Wa weee plaa -Lagɔ, we bhla dabhlo wa mɩa, 'in dabɔɔ wa -lu weee mɩa.

⁴⁵ Wa -kakali -yɔ wa zɔzɔnɔnya wa paa pɛlɔ, 'in wa dlilia we 'gwɛzi wa 'dɛkpɔa nyɩɩ. Sa -mɔmɔ ka -yɔgbɩ -ka -mɩ, 'sa wa nyɛa -mɔɔ.

⁴⁶ 'Yli weee nya, *-Lagɔbudu 'kadɩ zɔ wa gbelia 'wlu. 'In wa lia ladɩɩfloo wa -budunwɛɛ dabɔɔ, * 'in wa lia wa 'sukwe 'mɔna -yɔ dli -dlɔɔ nya.

⁴⁷ -Lagɔɔ 'ɲɩ wa mnɩɩa, 'in -zugba nyɩma weee -wa mɩa wee 'gbe nɔkplɛ, kwalɩ wa 'ɲɩ. 'In 'yli weee nya, Jeji-tape saa nyɩma gbɩ 'wɔ, 'in ɔ palɩa wa -Lagɔnyɩma -gu.

3

'Kukunyɔ yabhlo 'yia 'pɔpɔe

¹ 'Yli yabhlo nya, -Lagɔ -bhuhhoe bhla bɛa, Pielɩ -yɔ Zaan 'sɔ yia dabɔɔ -Lagɔbudu 'kadɩ zɔ mnɩ, wa 'ka -Lagɔ bhuhhoe jibheylɔɔ 'lɛlu tanɩ nya.

² -Lagɔbudu 'kadɩɔ plalɩda wa laa Plalɩda -Zɔnɩ, we kwesi nɔkpasu yabhlo ɔ 'nyaa gwalia, -zugba ɔ mɩ 'kuda, -bha ɔ dia la. 'Yli weee nya, ɔ nyɩma -yɔ ɔ yia -bha, 'in wa dia -bha ɔ la, ɔ 'ka nyɩma -wa plaa -Lagɔbudu 'kadɩ zɔ 'gwɛzi -zlalu 'gbɩ.

³ ɔ 'yia Pielɩ -yɔ Zaan 'sɔ plada -Lagɔbudu 'kadɩ zɔ, 'in ɔ yia wa -lu -zlali.

⁴ Pielɩ -yɔ Zaan 'sɔ 'bhitia la, wa ylaa ɔ tenyii, 'in Pielɩ nɛɛ: «Yla -aɩn.»

⁵ 'In ɔɔ nɔkpasu yia wa ylada -tɔ. ɔmɔ dli nu, -lu yabhlo wa yia ɔ 'nyɛa.

⁶ 'In Pielɩ nɛɛ ɔ -ylaɛ: «In 'nɩ 'gwɛzi -ka, in 'nɩ -can -ka. Nu, -we in kaa, 'mɩ na yia -mɩ 'nyɛa: Nazaletɩyu -Zezu Klisu 'ɲɩ nya, -sɔ 'wɔ, nɔ!»

⁷ 'In ɔ yia ɔ lilisɔ -yɔ kpalɩ, ɔ yia ɔ 'wɔbhu. -Bha -bhlokpade, ɔɔ 'kukunyɔɔ bhɔnya -yɔ we -kwikwɩanya 'tɛmanɩa la.

⁸ ɔ -blu 'wɔ -bhlogbɔɔ, 'in ɔ yia ɔ bhu 'sɔ -gu 'yiligbe, ɔ yia nɔnɔe bhli. 'In ɔ -yɔ wa 'sɔ yia -Lagɔbudu 'kadɩ zɔ pla, nɔnɔe nya, 'wɔblublue nya, we -yɔ -Lagɔɔ 'ɲɩ -zɔnɩɔ mnɩɩe nya.

⁹ 'In nyɩma weee mɩa -bha, 'in wa yia ɔ -yɔyɩ nɔda, -zugba ɔ mnɩɩ -Lagɔɔ 'ɲɩ -zɔnɩ.

¹⁰ Wa ka ɔɔ nɔkpasu yibheli. Mɔ -dia -benyi -Lagɔbudu 'kadɩɔ Plalɩda -Zɔnɩ la, -zugba ɔ zla -li. 'In nyanɔ yia wa 'wɔslo, 'in we yia wa -lɔɛli, -we ylia ɔɔ nɔkpasuu 'gbɩ.

Pielɩ gbaa nyɩma -yla gbɩ -Lagɔbudu 'kadɩ zɔ

¹¹ ɔɔ nyɩmɛ 'nɩ Pielɩ -yɔ Zaan 'bɩ 'bhɔda -mɩ, 'in nyɩma weee ɲwɛgaga sɔbhaa, -maa -yɔ gwagwɛ yia wa gbɛgbɛɩn mnɩ, -Lagɔbudu 'kadɩɔ -kapue kaa bhu, wa lalia *Salomɔɔɔ 'ɲɩ, we zɔ.

* **2:46** 'Sa -Lagɔnyɩma ligbea -Zezuu tɩtɩe, sa ɔ -slolua we wa 'wɔbhlolu -lililu lida.

12 Da Pielì 'yia gbu -m̀ǹǹ -yò, 'in ò n̄ē nyimaa -zlo -yiaē: «Izlaēlu nyuma, l̄ē ka 'gbu nyimē -m̀ǹǹ 'p̄p̄p̄e subhali aìn n̄w̄egaga? L̄ē ka 'gbu a yia -aìn n̄ē -am̄iaa 'd̄ē 't̄it̄e -yò -am̄iaa -Lagò -yòlan̄ē n̄yā -a jipe ò nyimē -m̀ǹǹ?»

13 *Ablaamu, *Izakì -yò *Zakòb̄b̄b̄ -Lagò, -am̄iaa d̄ukpasì -Lagò ka ò lubhon̄nyò -Zezuu 'n̄n̄ 'yliman̄. Am̄iaa 'd̄ē ka ò wla nyimaa 'wlulap̄l̄nya -yia, 'in a yia ò kwn̄ē -sa Pilatì 'yu, -zugba -m̀m̀ 'yibha yaa -m̀m̀ 'ka ò 'yitide.

14 A ka -M̀w̄l̄nyò m̄ia Nyimē T̄ikl̄ n̄yā kwn̄ē -sa, 'in a n̄ē Pilatì -yia, ò 't̄ide nyim̄bhanyò 'yi aìn -yia.

15 San̄ē 'sa, a 'bhaa 'yliȳgaḡē -Kanyò. 'In -Lagò ka ò 'w̄ubhu t̄it̄l̄nya glaa, -a m̄i we dayinya n̄yā.

16 Nyimē a yia d̄ē -yò, 'in a -yia, -Zezuu 'n̄n̄ 't̄it̄e -yò ò d̄l̄ -ḡòz̄òz̄e 'nyēa ò latel̄. -Zezuu d̄l̄ 'w̄òz̄òz̄e jipea ò nyimē -m̀ǹǹ kp̄ēē kp̄ēē, sa a 'd̄ē weē yia d̄ē we -yò.

17 «'In -sl̄ēē, na bhelia, in -yi we 'ji z̄òz̄ò sa n̄i, a -yò am̄iaa 'yugal̄nya 'sò, gbu -we a n̄a l̄ē -Zezuu gb̄ēgb̄ē, a 'n̄i we 'w̄oyii 'gbu, a yia we l̄ēn̄.

18 'In gbu -we -Lagò gbaa z̄l̄m̄ē ò gb̄b̄ -fal̄panya weē n̄w̄ē n̄yā, ò ka 'sa we l̄ēn̄. Ò n̄ē z̄l̄m̄ē n̄i, s̄ia -Lagò -Bhasanyò yia.

19 In n̄ē, a 'bhiti am̄iaa d̄l̄, a yi -Lagò -gb̄ē l̄b̄, 'in ò 'ka am̄iaa gb̄nyii lamum̄n̄i.

20 'In Jejitap̄ē 'ka aìn nyap̄ēbhla 'nyē, -p̄ip̄ē 'ka aìn -yòpl̄l̄. 'In Klisì, -Lagò -saa -benyi -bha am̄iaa -n̄yā, ò 'ka ò aìn yoo 'pa, m̀ -wa -Zezu.

21 We m̄i n̄i, yal̄ -Zezu Klisì yia -sl̄ -t̄ua, 'in -lu weē lamnaz̄i bhla 'kaa n̄yni. Sa -Lagò gbaa we z̄l̄m̄ē, ò gb̄b̄ -fal̄panya -m̀w̄l̄ n̄b̄ n̄w̄ē n̄yā, 'sa.

22 «'In, *Moizì n̄ē: <Jejitap̄ē -ò -wa am̄iaa -Lagò, m̀ yia aìn glaa

ò gb̄b̄ -fal̄panyò yabhlo -bha -saa, -am̄i 'bhisa.

Am̄iaa 'd̄ē bheli yabhlo ò yia -z̄ēa.

-We weē ò yia aìn -yia gbaa, yukwli a yia we p̄l̄ba.

23 Nyòò nyòò 'n̄i ò -Lagògb̄b̄ -fal̄panyò -m̀ǹǹ

wel̄ yukwli p̄l̄b̄,

-Lagò nyuma glaa wa yia ò -saa, 'in ò 'ka labh̄.»

24 'In we 'ka Samuēl̄ -ḡò gwed̄i, -Lagògb̄b̄ -fal̄panya -wa gbaa -bhlo -bhlo, wa 'd̄ē weē ka 'yl̄nya -m̀ǹǹ gbu gba.

25 -Lu -we -Lagò 'kaa wla, ò gbaa ò gb̄b̄ -fal̄panyaa n̄w̄ē n̄yā, we m̄i am̄iaa -n̄yā. 'In *'w̄òsusl̄l̄ue -we ka wel̄ -Lagò -yò am̄iaa d̄ukpasì bh̄l̄a, -m̄b̄ m̄i 'yā am̄iaa -n̄yā. Da ò gbaa Ablaamu -yiaē:

<-Na 'yuoyuaa 'gbu na yia d̄òd̄ò -nyima weē 'nyulan̄wnaa.>

26 'In t̄ia -Lagò ka ò lubhon̄nyò yoo 'pa am̄iaa 'gbu. Ò ka ò tie, ò 'ka aìn 'nyulan̄wna, 'in ò 'ka aìn am̄iaa l̄ēn̄gb̄ 'nyii 'b̄isa -bhlo -bhlo.»

4

*Pielì -yò Zaan wa kwaa *Zuif̄v̄ gb̄w̄liw̄d̄nya 'yu*

1 Da Pielì -yò Zaan m̄ia nyimaa -zlo -yia gbu gbada, 'in -Lagòb̄b̄nya kl̄aa, -Lagòbudu 'kad̄b̄ n̄w̄ēk̄nyaa -kanyò -yò *Sadusen̄yima yia -bha wa yli.

2 'In wa yia 'c̄ē 'pa, da Pielì -yò Zaan 'sò m̄ia nyimaa -zlo -sl̄oluda n̄i, -Zezu ka t̄it̄l̄nya glaa 'w̄òsò, m̄i sl̄olua we n̄i, t̄it̄l̄nya m̄neni wa 'ka t̄it̄l̄e l̄b̄ 'w̄òsò.

3 Wa kpaa wa, jibhe ka z̄ò 'gbu, wa yia wa -kas̄l̄budu z̄ò -gueli.

4 -M̄b̄ bhla, nyimaa -zlo -wa 'n̄ba -Lagògb̄, yia we -yòn̄wnu. Wa n̄yni sa nyimaa 'wlu gl̄ -bhlo 'wlu gbu. (5.000)

5 -M̄b̄ z̄l̄ z̄l̄a, Zuif̄v̄ 'yugal̄nya kl̄aa, nyima kp̄asì -yò -Lagò t̄itee gwe-sanya yia 'wlugbeli -Zeluzal̄m̄.

6 Nyima -wa m̄ia -bha wa n̄n̄: *-Lagòb̄b̄nyaa -kanyò 'kad̄ Anasì, Kaif̄, Zaan, Al̄zand̄l̄ we -yò -Lagòb̄b̄nyaa -kanyò 'kad̄ z̄w̄ayl̄nyima weē.

7 'In wa yia Pielì -yò Zaan kwa wa 'yu, 'in wa yia wa laȳb̄haē: «Se -m̄m̄ n̄yā a jipe ò 'kukunȳa? 'In nyòò ka 'n̄i -ḡò a n̄w̄ē l̄ēa?»

8 Zuzu 'Pɔpa yea Piɛli, ɔ nɛɛ wa -ylaɛ:
«'Yugalɔnya, nyuma kpasɪ,

9 -a ka guzɔnyɔ -mɔni zɔzɔnɔ -yla
lɛnɔv 'gbɔ, wa yibhaa -zɛɛn yɪ nya -aɪn
la, sa -a jipeli ɔ nyɪmɛ 'wɔla?

10 A 'dɛ weee yibheli we 'ji,
'in Izlaɛlɔnyɪma yibheli we 'jiɛ:
Nazaɛtiyu -Zezu Klisi a kulɔa su -gɔ la,
'in -Lagɔ 'bhua 'wɔ tɪtɪlɔnya glaa, ɔ 'ŋni
nya nyɪmɛ -mɔni 'pɔa, 'in ɔ 'yɪligbea da
aɪn 'yu.

11 Nɪ, we mɪ cɛɪda -Lagɔsɛbhɛ 'wɔ -
Zezuu daaɛ:

«Tɔkpa -we amɪa -budusɔbhanya -saa
kwnɛɛ,

mɔ -zɛa -buduu gwɪgwɪyli -tɔkpa
-zɔnɔ.» »

12 Piɛli nɛɛ 'yaaɛ: «ɔ 'dɛbhlogbɔɔɔ -gbɛ
wa yɪa 'pɔpɔɛ. Nɪ, dɔdɔ weee -gɔ,
nyɪma weee glaa, -Lagɔ 'nɪ nyɪmɛ -
putuu 'ŋni wla, ɔ 'ka -aɪn gbɔ 'wɔsa.»

13 Da *Zuifɔv gbɔwliwɔdɔnya 'yɪa
Piɛli -yɔ Zaaan dɪ tɛɔ -yɔ, 'in ŋwɛgaga
yɪa wa sɔbha. 'In wa yɪa we -yɔyɪ nɪ,
nyɪma -kpɔa -yɔ -wa 'nɪa 'sɛbhɛ -yɪ, ma
-wa. 'In wa -yɪ 'yɪa wa -Zezuu nɔnɔnya
'cɪn nya.

14 'In wa yɪ 'yaa nyɪmɛ ɔ wa jipea -
yɔyɪ 'yɪligbeda wa kwesi. 'In wa 'nɪ wɛɪ
-ka, wa 'ka we 'bɪgɔpali.

15 'In wa nɛɛ wa -ylaɛ: «A 'tla
gbɔwɔbbhu -budu zɔ!» 'In wa 'dɛkpɔa
yɪa kpɛɪɛ bhli.

16 Wa nɛɛ: «Sa -a 'ka waa nyɪma -
manɪ nɔa? Wa ka gwɛdigbɔ lɛnɔ, -
Zeluzalɛmɔ -nyɪma weee ka -bha 'yɪ,
'in -a 'nɪ mneni -a 'ka we kpɛɪ.

17 Nɪ, wee gbɔ -mɪni yɪ lamneni
nyɪma -nyɪdɪ -tapaa 'gbɔ, -a 'yɪligbeli
wa -glawɛɪ nya! Nyɔɔɔ nyɔɔ ɔ -ka -mɪ,
wa yɪ ɔ -yla gbɔ gba -Zezuu 'ŋni nya.»

18 Wa laa Piɛli -yɔ Zaan, 'in wa nɛɛ
wa -ylaɛ: «A 'na gbalɪ nyɪma -yla gbɔ
-Zezuu 'ŋni nya -nɪ, 'in a 'na -slolu wa
gbɔ we nya 'mnumnu -nɪ.»

19 'In Piɛli -yɔ Zaan nɛɛ wa -ylaɛ: «A
'yibha -slɔ amɪaa 'dɛ la. We nanɪ 'yɪ,
-Lagɔ 'yu, -a zɔ amɪa 'nɔŋwɛ yaayɪ, -a
zɔ -Lagɔ 'nɔŋwɛɛ?

20 'A! Gbɔ -we ka da -a 'yɪa, 'in -a 'nɔa,
-a 'nɪ mneni, -a 'ka gba -a 'nɪa we gba.»

21 Gbɔwliwɔdɔnya yɪa wa 'cɛ -yɔ 'pali
'yɪa 'sɔ. -Mɔv 'bɪgɔ, 'in wa yɪa wa 'yɪtide.
Gbɔ -we ka 'gbɔ wa 'kaa wa 'kɪyɪɛ
'wɔpali, wa 'nɪ we 'yɪ. Nyɪma weee mɪ
-Lagɔɔ 'ŋni -mɪnɪda, -we nɔa lɛɛ 'gbɔ.

22 Nyɪmɛ ɔ 'pɔa gwɛdi sa, ɔ -zɔ
mneni we 'ka -zɔv gbɔ 'sɔ -gɔzi.

-Lagɔnyɪma bhubhoea -Lagɔ

23 Da wa 'tidea Piɛli -yɔ Zaan 'yɪ, 'in
wa yɪa wa bhelɪaa -gbɛ mɪ. 'In -we
*-Lagɔbɔbɔnyaa -cɪaɪ -yɔ nyɪma kpasɪ
gbaa wa -yla, wa yɪa we -sa lɔdɪ nya.

24 Da waa -Lagɔbheli 'nɔa gbɔ -
mɪni, 'in -maa yɪa -Lagɔ bhubhoe bhli
dabɔdɔ. 'In wa nɛɛ: «-Amɪaa -Kanyɔ, -
mɪ nɔa yalɪ -yɔ dɔdɔ -yɔ gumunyu lɛ,
'in -we weee mɪa we -gɔ -yɔ we nɔkplɛ,
-mɪ nɔa we lɛ.

25 -Mɪ gbaa, Zuzu 'Pɔpa nya, -
amɪaa dukpasa -Davidɪ ɔ -wa -na lub-
honɔnyɔ, ɔ ŋwɛ nyaaɛ:

«Lɛɛ ka 'gbɔ dɔdɔgɔ -nyɪma weee
dɪ -zɛ la 'dɛɛ 'yɪlɪmanɪɛ nya?

Lɛɛ ka 'gbɔ wa pɔpali gbɔ -kpɔa gbɔa?

26 Dɔdɔv 'wlulapɪɪnya -sɔa 'wɔ tɔ nya,
'in nyɪmaa 'yugalɔnya yɪa gwe 'pa,
Jejitapɛ -yɔ ɔ -Bhasanyɔ -yɔ.»

27 Nɪ, gbɔzɔnɔ -wa, -na lubhonɔnyɔ
-Zezu ɔ mɪa -mɔwɪɔda, -in -saa -
bha, 'in -in slua 'kpɪ 'wɪlɔ, *Ewɪɔdɔ
klaa, Pɔnsɪ Pilatɪ klaa, 'lakpanya -yɔ
*Izlaɛlɔ zɔayɪlɔnyɪma ka ɔ -yɔ gwe 'pali,
wee dɔdɔ -gɔ.

28 -We weee -in gbaa -na 'tɪtɛ -yɔ -na
dɔmagbɔ nya pepe, 'mɔ wa nɔa dɛ lɛ.

29 'In Jejitapɛ, sa wa 'palɪa -aɪn 'cɛ -
yɔ, -in yla we. 'In -in 'tɛmanɪ -na lub-
honɔnyaa dɪ la, wa 'ka -na gbɔ gba.

30 -In -gɔ -na sɔ 'wɔ, 'in nyɪmaa jipee
-yɔ gwɛdigbɔ -yɔ gbɔ 'kadɪ 'kadɪ nɔ lɛ,
-na lubhonɔnyɔ -Zezu mɪa -mɔwɪɔdaa
'ŋni nya. We -mɪ 'sa.»

31 Bhla -we nya wa bhɪa -Lagɔ bhub-
hoe, da wa -dɪa la, 'in -bha yɪa zuklu.
'In Zuzu 'Pɔpa yɪa wa 'dɛ weee ye, tɔvɔn,
wa yɪa -Lagɔwɛɪ gbagbɛ bhli, dɪ tɛɔ
nya.

-Lagɔnyɪma suslolua wa zɔzɔnɔɪ 'wɔ da yabhlo

³² Nyuma weee -wa zua -Zezu dli -gu, wa dli -yo wa 'wlukoon lapupalie -bhlo. 'In nyime yabhlogbɔɔ'ɔ gba nu, ɔnuv zuzɔnuvnya mia, ɔ 'dɛ -bhloo -nu -wa. Nu, wa zuzɔnuv weee mia, 'wu wa suslolua we da yabhlo.

³³ 'Tite 'kadu yabhlo nya, -Zezuu tietienya gbaa Nyumaa -Kanyɔ -Zezuu 'wusɔgbu tɛtɛnya glaa. 'In -Lagɔɔ 'nanu 'kadu yia wa 'dɛ weee -gu kwilili.

³⁴ Wa glaa bobabhanyɔ 'ni -mi. -Wa weee kaa kpaa -yo -budunya, pelu wa paa we, 'in wa -yo we -yɔgwɛzi yia.

³⁵ 'In wa -yo wee 'gwɛzi yia, -zugba wa nyɛ we -Zezuu tietienya yoo. -Muu 'bigu, 'in -maa dlilia we wa 'wɔla -bhlo -bhlo, sa wa -yɔgbu -ka -mi, 'in wa bhia we.

³⁶ Sipluyu *-Zɛzɛfu, -ɔ -wa *Leviii zɔaylinyime, -ɔ ka 'ɲni -Zezuu tietienya zua Banabasɪ, 'sa ɔ mia. (Wee Banabasɪ ji -wa, nyumaa dli latɛmaninyɔ.)

³⁷ Kpaa yabhlo ɔ kaa, 'in ɔ yia we pelu 'pa. ɔ -yo we 'gwɛzi yia -Zezuu tietienyaa -gbɛ mni, 'in ɔ yia we wa yoo 'nyɛ.

5

Ananiasɪ -yɔ ɔ 'ɲwɔ Safilaa gbv

¹ Cɛn, nyime yabhlo -ɔ ka ɲni -wa Ananiasɪ -yɔ ɔ 'ɲwɔ Safilaa 'paa wa kpaa pelu.

² 'In ɔ -yɔ ɔ 'ɲwɔ bhla wɛli -bhlo, ɔ yia we 'gwɛzii kibhe 'wɔti ɔ -nu nya, 'in ɔ -yɔ we tɔba yia -Zezuu tietienyaa -gbɛ mni.

³ 'In Pielɪ nɛɛ ɔ -ylɛ: «Ananiasɪ, lɛɛ ka 'gbu *-Saatan yi -na dli yea? -In ka Zuzu 'Pupa -yla yotubhu, 'in -in yia wee kpaa 'gwɛzi tɔba 'wɔti -na -nu nya.

⁴ Da -in 'nia -slɔ wee kpaa pelu 'pa, we mi -na -nu nya. 'In -in 'paa we peluoo, we 'gwɛzi mia, -na -nu -wa, we 'ni muv? Lɛɛ ka 'gbu -in yi sanɛɛ -sɔkpa gbv pupalia? We 'ni nyuma -yla -in 'tubhu yo, -Lagɔ -yla -in 'tubhuwa we.»

⁵ Ananiasɪ 'nua wee wɛlinya -mini, ɔ bhla, -bha ɔ tɛlia. -Wa weee 'nua we, -nyanigbo yia wa -kpali.

⁶ Nyimesia yia 'wɔsɔ, 'in wa yia ɔ 'naa -yɔzɔ, wa -yɔ ɔ yia mni, 'in wa yia ɔ lazɔ.

⁷ 'Lɛli ta 'plia, 'in ɔ 'ɲwɔ Safilaa yia pla, -zugba -we nua lɛ, ɔ 'ni we 'ji -yi.

⁸ Pielɪ yia ɔ layibha, ɔ nɛɛ ɔ -ylɛ: «A gba 'mi -yla gbuzɔnu, -valɛ ni nya a 'paa amiaa kpaa pelu yi?»

'In ɔ nɛɛ: «In, we nya -a 'paa we pelu.»

⁹ Tɔnu, Pielɪ nɛɛ ɔ -ylɛ: «Sa we mia, 'in a -yɔ amaa 'lowli yi wɛli -bhlo bhla, 'in a yi -Lagɔɔ Zuzu laylaa? A -tali, -wa 'bhua amaa 'lowli lazɔda, wa 'yigbe -budunwɛɛ, ma yi 'yaa ama yoo kwaa.»

¹⁰ -Bha -bhlokpade, ɔ bhla Pielɪ bhv -yɔ, ɔ yia tɛ. Nyimesia 'kaa pla, -zugba ɔ ka tɛ, wa 'bhua ɔ 'wɔ, wa -yɔ ɔ 'sɔ mnia, 'in wa yia ɔ lazɔ ɔ 'lowli kwesi.

¹¹ *Leglizɪ weee -yɔ nyuma -tɔba weee, -wa 'nua wee gbv -mini, -nyanigbo yia wa -kpali.

-Zezuu tietienya nua gwɛdigbu 'kadɪ lɛ

¹² -Zezuu tietienya ka gwɛdigbu -yɔ gbv 'kadɪ duun lɛnu nyuma nyidi. -Lagɔbudu 'kadɔv -kapue wa lalia Salomɔɔ palu 'kadɔ, we zɔ -Lagɔnyuma gbelia 'wlu, we bhla wa ka dli -bhlo.

¹³ 'In nyime yabhlogbɔɔ'ɔ 'yi dli ɔ 'ka wa lɔbho, 'in -zugba nyuma duun mini wa 'ɲni.

¹⁴ 'In nyumaa -zlo, nɔkpasia -yɔ 'ɲwɔ, -wa ɲwɔnua Nyumaa -Kanyɔ gbv -yɔ, 'in -maa yia -Lagɔnyuma -gubho.

¹⁵ 'In nyuma yia guzɔnya 'yloogblo wlelie bhli. Wa yia wa -gbato -yɔ -bitanya -gu lapɪ. 'In bhla -we nya Pielɪ -ka 'plia yi, ɔ zuzu 'ka -ylɛɛ 'yabhloo -kpua -gu 'plɪ wa glaa.

¹⁶ Nyumaa -zlo yi 'yaa 'gbenya mia -Zeluzalɛmu kwesi 'bhv, 'in wa -yɔ guzɔnya -yɔ nyuma -wa zuzu 'nyii mia 'kɛyie 'wɔpalɪda yia yi, 'in wa 'dɛ weee yia 'pu.

Wa kpaa -Zezuu tietienya

¹⁷ -Lagɔbubɔnyaa -kanyɔ 'kadɔ -yɔ -wa mia ɔ kwesi -wa weee -wa *Sadusenyuma, zenyidɪ yia wa 'wɔbho -Zezuu tietienyaa gbɛgbɛin.

'In -we wa 'kaa lɛnu, wa yia we wɛli bhli.

¹⁸ Wa kpaa -Zezuu tietienya, 'in wa yia wa -kasɔ 'wɔpa.

¹⁹ Nu, sabɔ, -Jejitapɛɛ 'anzi yabhlo yia, 'in we yia -Zezuu tietienya nwe -kasɔbudu -kalɪ. We wlelia wa, 'in we nɛɛ wa -ylaɛ:

²⁰ «A mnɪ -Lagɔbudu 'kadu zɔ. 'In -we weee -wa 'yiliyɔgagie loluu gbɔ, a gba we nyima -yla.»

²¹ -Zezuu tietienya zɔa we wɛli 'nuɔwɛ, 'in zɔkpɛ -papa, wa yia -Lagɔbudu 'kadu zɔ mnɪ, 'in wa yia nyima slolue bhli.

-Lagɔbɔbɔnyaa -kanyɔ 'kadu -yɔ -wa mia ɔ kwesi, wa yia gbɔwliwɔɔɔnya -yɔ Zuifɔ nyima kpasɪ la, gbɔwɔbhubhue 'kadu -yɔ. 'Bhie, wa yia nyima tie -kasɔbudu zɔ, wa mnɪ -Zezuu tietienya 'bu.

²² 'In da 'sɔja nynia -kasɔbudu zɔ, -maa 'nɪ -mɔ wa yli. 'In -maa yia gbɔwɔbhubnyaa -gbɛ lɔbhiti, wa yia lɔdɪ -sa.

²³ Wa nɛɛ: «-A ka -kasɔbudu klada yli 'nanɔ, -zugba we nwekɔnya 'yiligbe we nweɛ. Nu, da -a -kalɪa we, -a 'nɪ -mɔ nyime yabhlogbɔɔ yli.»

²⁴ Da -Lagɔbudu 'kadu nwekɔnyaa -kanyɔ -yɔ -Lagɔbɔbɔnyaa -cian 'nɔa gbɔnya -mnɪ, -we wa 'kaa 'wlukɔɔn lapɔpalɪ, wa 'nɪ we -yi. 'In wa yia wa 'dɛ layɪbhaɛ: «Lɛɛ -lu yli -Zezuu tietienya?»

²⁵ Tɔɔn, nyime yabhlo 'tlalia -bha, 'in -mɔɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «A -talɪ! Nyima -wa a 'paa -kasɔ 'wɔ, wa mɪ -Lagɔbudu 'kadu zɔ nyima gbɔ -sloluda.»

²⁶ 'Bhie, -Lagɔbudu 'kadu nwekɔnyaa -kanyɔ -yɔ ɔ 'sɔja yia -Zezuu tietienya 'bɔmnɪ sa -dlɔɔ, wa 'nɪ we nu -gla nya, nyima yi wa gbɔku 'wɔbhaa 'gbɔ, nyanɔ mɪ wa dli.

Wa kwaa -Zezuu tietienya gbɔwliwɔɔɔnya 'yu

²⁷ Da wa -yɔ wa yia lɔ, 'in wa yia wa gbɔwliwɔɔɔnya 'yu kwa. -Lagɔbɔbɔnyaa -kanyɔ 'kadu -yɔ -wa mia ɔ kwesi, yia wa layɪbhayɪbhie bhli.

²⁸ ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «-A ka aɪn -yla gba 'klɔ 'cɪcɪ nya da nu, a 'na -slolu nyima gbɔ nyime -mɔnu 'nɪ nya -nɪ. 'In -mɔmɔ a nu dɛ lɛa? A ka amiaa nyimaa gbɔslolue lamneni -Zeluzalɛmɔ -gbe -kpabhie nɔkplɛ. 'In a 'yɪbha a 'ka -aɪn ɔ 'bhabhagbɔ 'wludɪ.»

²⁹ Piɛli -yɔ -Zezuu tietienya tɔlɔa yia we 'bɪɔpalɛ: «-Lagɔ -a 'kaa 'nuɔwɛ zɔ, we 'ka nyima -zi.

³⁰ Amia 'bhaa -Zezu, ɔ su -gɔ lakɔlɔe nya. 'In -amiaa dukpasɪ -Lagɔ yia ɔ 'wɔbhu titlɪnya glaa.

³¹ Nu, -Lagɔ ka ɔ 'wɔbhu ɔ lilisɔlɔ, 'in ɔ yia ɔ 'yiligbeli nyimaa 'Yugalɪnyɔ -yɔ wa Gbɔwɔsanyɔ nya. 'In ɔ 'ka *Izlaɛli 'yoo 'nyɛ, wa 'ka wa dli 'bhiti, 'in -Lagɔ 'ka wa gbɔnyii 'wɔtɪ.

³² Wee gbɔnya -mnɪ, -amia mɪ we dayɪnya nya, 'in Zuzu 'Pɔpa -ɔ -Lagɔ 'nyɛa -wa zɔa ɔ 'nuɔwɛ, ɔ mɪ 'ya we dayɪnyɔ nya.»

³³ Gbɔwliwɔɔɔnya 'nɔa gbɔnya -mnɪ, 'in we yia wa 'cɛ dɔ la. Wa 'yɪbha wa 'ka -Zezuu tietienya 'bha we 'gbɔ.

³⁴ Wa glaa, *Falizɪnyime yabhlo wa laa Gamaliɛli, -Lagɔ titee gwesanyɔ -wa, nu, nyima weee zɔa ɔ 'nuɔwɛ, ɔ -sɔa 'wɔ gbɔwliwɔɔɔnya nyɪdɪ, 'in ɔ nɛɛ, wa wleli -slɔ -Zezuu tietienya -sɛ.

³⁵ -Mɔɔ 'bɪɔ, ɔ nɛɛ waa gbɔwliwɔɔɔnya -ylaɛ: «Izlaɛli nyima, gbɔ -we a 'kaa lɛnu waa nyima -manɪ gbɛgbɛɪn, a zɔ amiaa 'dɛ 'yiliyɔ we 'gbɔ.

³⁶ Nu, nyime yabhlo wa laa Tedasi, ɔ 'tlaa, we 'bɪ 'nɪ 'wɔgwɛ, ɔ yia ɔ 'dɛ la nyime -zɔnu. Sa 'bhisa, nyimaa 'wlu 'sɔ yia ɔ 'bɪ -bholu. Wa yia ɔ 'bha, 'in -wa weee -bholua ɔ 'bɪ, -maa yia lamnɔ. 'In gbɔ -we ɔ 'kaa lɛnu, we yia 'wɔtɔ bhe.

³⁷ -Mɔɔ 'bɪɔ, nyimaa zelɪbhla, Galileyu Zudasɪ yia 'tla, 'in nyimaa -zɔ yia ɔ 'bɪbholu. 'In wa yi 'yaa -mɔɔ 'bha. 'In -wa weee -bholua ɔ 'bɪ, -maa yia lamnɔ.

³⁸ -Slɛɛn, in nɛɛ aɪn -ylaɛ: a 'na ylalɪ nyima -manɪ 'maslɛɛn -nɪ, a 'tide wa 'yi, wa 'ka mnɪ. We -ka wa 'wlukɔɔn lapɔpalɪgbɔ -yɔ wa lɛnugbɔ

mia, nyimaa -gbε we bhυ, la we yia 'bhυa.

³⁹ Nu, we -ka -Lagoo -gbε we bhυ 'piεn, a 'ni mneni a 'ka we lasa. A zu amiaa 'dε 'yliyɔ, a -yɔ -Lagɔ 'na gυbυ tu -ni!»

'In gbυwliwυdinya yia Gamalielu weli 'wυηwnu.

⁴⁰ Wa laa -Zezuu tietienya, 'in wa yia wa sεl, 'in wa nεε wa -yla, wa 'na gbal 'maslεn -Zezuu 'ηni nya gbυ -ni. 'Bhie, wa yia wa 'yitide.

⁴¹ 'In -Zezuu tietienya -yɔ 'mυna yia gbυwliwυdinyaa -gbε 'bhυ, -we ka gbυ -wa, -Lagɔ ka we -yɔyi nu, wa ka we 'klυ, wa 'ka wa 'kliyε 'wυpal -Zezuu 'ηni nya.

⁴² 'In sa zli zlia, 'sa wa tva -Lagweli -sloluda, 'in wa tva -Lagoo -Bhasanyɔ -Zezuu Gbυzɔnυ -gbada -Lagobudu 'kadυ -yɔ wa -budunya zɔ.

6

Wa -sa -bha nyima gbesɔ, wa 'ka -Zezuu tietienya 'wυsa

¹ We bhla, 'in -Zezuu *'bunanya yia -gυbho. -Lagonyima -wa gbaa *glekiweli, ma palia -Lagonyima -wa gbaa zuifweli -yla gbυ laε: «'Yl weee nya, wa -ka lililu dlilia yi, 'in wa dlυa -amiaa -dυgbanjwni 'wυ.»

² -Zezuu tietienya kugbua lε 'sɔ gbelia -Zezuu 'bunanya weee 'wlu, 'in wa nεε wa -ylaε: «-A -ka -Lagweli sloluee 'yitide lililuu dliliee 'gbυ, we 'ni 'ylinani.

³ We 'dεε 'gbυ, bheliain, a -sa -bha -mɔ ain glaa nyima gbesɔ, -wa ka 'ηni -zɔnυ nyima gbaa, -wa -Lagoo Zuzu yea, -wa -yia gbυ, 'in -a 'ka wa wee lubho kwεε zυ.

⁴ 'In -amia 'ka -Lagɔ bhubhoe -yɔ -Lagweli -sloluda -tυ.»

⁵ -We wa gbaa, -wa weee mia -bha, 'in -maa yia we -yɔηwnu. 'In Etiεni ɔ zυa dlι, Zuzu 'Pupa mia yeda, 'in wa yia -bha ɔ -sa, we -yɔ Filipυ, Plokɔɔ, Nikanɔɔ, Timɔ, Palimenasi -yɔ Antioσυ -yu 'Nikolaa, ɔ zυ bhaa Moizu tite 'nυηwe.

⁶ 'Bhie, wa yia wa -Zezuu tietienya 'yu kwa. 'In -maa yia wa sɔ 'wluo lapali, 'in wa yia -Lagɔ bhubhoe.

⁷ 'In -Lagɔgbυ -yɔ lamnenie yia mni -tapa. 'In -Zezuu 'bunanya yia -gυbho duun -Zeluzalemυ. 'In *-Lagobubonyaa -zlo yia -Zezuu gbυ -yɔηwnu dlι weee nya.

Wa kpaa Etiεni

⁸ Etiεni, ɔ kaa -Lagoo 'nanι -yɔ ɔ 'tite 'wυ, mɔ nυa gbυ 'kadι 'kadι -yɔ gwεdigbυ lε nyima -nyidi.

⁹ *-Lagobudu wa lalia «Galι wa 'tidea 'yii» 'ηni nya, we zɔ nyima tɔlba -sɔlba Etiεni -yɔ 'wυ. Waa nyima -yɔ Etiεni kpelia, ma ni: Sileni -yɔ Alezandlii gbee Zuifυ, we -yɔ 'ya Silisi -yɔ -Aziii Zuifυ.

¹⁰ Nu, gbυyilo -Lagoo Zuzu 'nyεa ɔ, we nya ɔ gbaaa 'gbυ, wa 'ni mneni wa 'ka ɔ lu.

¹¹ 'In wa yia nyima 'wυplali nu, wa gbaε: «ɔ mι Moizi -yɔ -Lagɔ velida, 'in -a yia we 'nυ.»

¹² 'Sa wa 'bhua sa nyimaa -zlo, nyima kpasι -yɔ -Lagoo titee gwe-sanyaa dlι 'wυ, 'in -maa yia Etiεni kwesi bε, wa yia ɔ kpa. 'In wa yia ɔ gbυwliwυdinya 'yu kwa.

¹³ Yogbυ dayinya wa -yɔ wa yi 'yaa, 'in -maa nεε: «ɔɔ nyimε -mɔ ni, -amiaa -mɔwlbυ -Lagobudu 'kadυ -yɔ Moizu titee da ɔ gbaa gbυnyuu 'kɔmυυ.

¹⁴ -A ka 'nυ ɔ ηwεε nu, ɔɔ Nazaretiyu -Zezu yia -amiaa -Lagobudu 'kadυ lamumnia, 'in tite Moizi 'nyεa -ain, ɔ 'ka we 'bhiti.»

¹⁵ Gbυwliwυdinya weee -wa -dia -bha la, wa ylaa Etiεni tenyii, 'in wa yia ɔ 'klυ -yɔyi nεε -Lagoo 'anzi yabhloo klυ.

7

Etiεni gbaa -Lagɔgbυ

¹ *-Lagobubonyaa -kanyɔ 'kadυ yia Etiεni layibhaε: «-We weee wa gbaa da -na daa, gbυzɔnυ -wa yi?»

² 'In Etiεni yia we 'bιgυpalιε: «Na bhelia -yɔ na didea, a pulυ 'mι yukwli! 'Nnimni -Lagɔ ka -amiaa dυkpasa Ablaamυ 'klɔtlali Mezopotami -dɔdɔ

-gɔ. We ka leɛnɔ 'bhie, Ablaamu yia Alaam-dɔdɔ-gɔ mɛ.

³ -Lagɔ nɛɛ ɔ -ylaɛ:

«In 'bhɔ -na nyɛmaa -gbɛ,

-na dɔdɔ-gɔ,

'in dɔdɔ-we na yia -mɛ 'klɔslolua,

-in mɛ we -gɔ.»

⁴ Ablaamu 'bhɔa Kalɛdee -dɔdɔ-gɔ, 'in ɔ yia Alaam mɛ.

«ɔ dide tɛa, -mɔɔ 'bɛgɔ, 'in -Lagɔ yia ɔ 'wɔbhɔ Alaam -dɔdɔ-gɔ, 'in dɔdɔ-we -gɔ a dia -zɛɛn da la, 'in ɔ yia -bha ɔ -la.

⁵ -Mɔɔ bhla, -Lagɔ 'nɛ Ablaamu -lu yabhlogbɔɔ 'nyɛ. Dɔdɔ kibhe 'kienyile -we 'wɔba bhɔɔ 'bɛ, ɔ 'nɛ 'dɛbhie -gbolu we ɔ 'nyɛ. 'In -Lagɔ nɛɛ Ablaamu -yla, wee dɔdɔ ɔ yia ɔ 'nyɛa, 'in we 'ka ɔ 'yuoyua 'lɔɔ -yuoyuaa -nɔ -zɛ, ɔ 'bɛgɔ. 'In -zugba Ablaamu 'nɛ 'yu yabhlogbɔɔ -ka.

⁶ -Lagɔ nɛɛ ɔ -ylaɛ: «Na 'yuoyua yia 'lakpa -dɔdɔ-gɔ ladia. 'In wa 'ka -mɔ galɛ -zɛ, wa 'ka wa 'kɛyɛ 'wɔpalɛ -zɔɔ 'wlu 'sɔ nɔkplɛ.»

⁷ 'In -Lagɔ nɛɛ 'yaa:

«Nyɛmaa -wa ka galɛ wa yia -zɛa, -maa -yɔgbɔ na yia 'wɔbhɔa.

-Mɔɔ 'bɛgɔ, lɔ wa yia yia,

'in wa 'ka 'mɛ bɔbɔ -seli.»

⁸ 'Bhie, -Lagɔ yia *'wɔsuslɔlue ɔ -yɔ Ablaamu nyɛɛ zɔ. -We -slɔlue we mɔ -wa *knɛ 'wɔpapɛ. 'Sa Ablaamu gwalia ɔ 'yu Izakɛ, we 'yɛ gbɛtaa zɛ, 'in ɔ yia ɔ knɛ 'wɔpa, 'in Izakɛ yia -mɔɔ 'yu Zakɔbɔ knɛ 'wɔpa, 'in Zakɔbɔ 'yua kugbua lɛ sɔ mɛ -amɛa dɔkpasɛ nya, 'in ɔ yia wa knɛ 'wɔpa.

⁹ «-Amɛa dɔkpasɛ nɔa *-Zɛzɛfɔ zenyi, 'in wa yia ɔ pɛlɔ 'pa gaylo nya Ezipɔtɔ -dɔdɔ-gɔ. 'In -Lagɔ -yɔ -Zɛzɛfɔ 'sɔ mɛ.

¹⁰ -Lagɔ ka -Zɛzɛfɔ sɛasɛ 'wɔsa, 'in ɔ yia ɔ gbɔyilo 'nyɛ, ɔ 'ka Ezipɔtɔ dɔdɔɔ 'wlɔlapɛnyɔ *Falaɔn dɔdɔnamanɛ. 'In -mɔɔ yia ɔ Ezipɔtɔ zɔzɔnɔ weee -yɔ -mɔɔ 'dɛɛ -buduu 'yɛyɔzɔnyɔ 'wɔnɔ.

¹¹ «Ŋwɔ 'kadɔ ka Ezipɔtɔ weee -yɔ Kanaa -dɔdɔ-gɔ yɛ. We mɛ sɛasɛ 'kadɔ nya. -Amɛa dɔkpasɛ 'yɛ lililu wa'a li.

¹² Da Zakɔbɔ 'nɔa nɛ, lililu mɛ Ezipɔtɔ -dɔdɔ-gɔ, 'in ɔ yia -mɔ -amɛa dɔkpasɛ tie tɛa -bhlo.

¹³ Da wa -zakpa 'sɔnɔ mɛa, 'in -Zɛzɛfɔ yia ɔ 'dɛ -slɔlue ɔ bhɛlia -yla. -Bha Falaɔn yibhɛlia -Zɛzɛfɔ zɔaylɛnyɛa.

¹⁴ 'In -Zɛzɛfɔ yia nyɛmaa tie, wa mɛ ɔ dide Zakɔbɔ -yɔ ɔ zɔaylɛnyɛa 'bɔ. Wa nyɛmaa glɔ ta 'ya kugbua lɛ gbu.

¹⁵ 'In Zakɔbɔ yia Ezipɔtɔ mɛ, -mɔ ɔ tɛa, 'in -mɔ -amɛa dɔkpasɛ tɛa tɛa 'yaa.

¹⁶ 'In wa yia wa 'kwie Sisɛmɔgbɛ 'wɔ kwa, 'in 'bhɔka -we Ablaamu zɔa 'gwɛzi nya Amɔɔ 'yua kwɛɛ, 'in wa yia we 'wɔ wa 'bhlulu -mɔ Sisɛmɔ.

¹⁷ «Gbɔ -Lagɔ gbaa zɛmɛ Ablaamu -yla, da we leɛnɔ bhla nyɛa, 'in Zuifɔ yia zumanɛ Ezipɔtɔ -dɔdɔ-gɔ.

¹⁸ Nyɛmaa 'wlɔlapɛnyɔ -lɔlue -ɔ 'nɛa -Zɛzɛfɔ yibhɛli, 'in -mɔɔ yia Ezipɔtɔ -dɔdɔ 'wlɔlapɛli.

¹⁹ 'In ɔ nyɛmaa 'wlɔlapɛnyɔ -mɔnɛ yia -amɛa nyɛa -dawli 'wɔnɔ. ɔ nɛɛ -gla nya, wa 'tide wa 'yuyɔlua 'yi-maa 'ka tɛ.

²⁰ «We bhla wa gwalia Moizɛ. ɔ nanɛ 'yɛ, 'in ɔ nanɛ -Lagɔ dɔdɔ bhabha. Wa 'nyɛnɛ ɔ 'cɔ ta ɔ didee -budu zɔ.

²¹ Da ɔ didee palɛ ɔ la, wa 'bhɔa ɔ lɔɔ, Falaɔn 'ŋwɔyɔ yia ɔ 'wɔbhɔ. 'In ɔ yia ɔ zɔ ɔ 'dɛɛ 'yu 'bhisa.

²² 'Sa wa -slɔlue Moizɛ gbɔ weee Ezipɔtɔ -nyɛa -yia. 'In ɔ yia nyɛmɛ 'tɛɛ -zɛ, ɔ ŋwɛɛ wɛli -yɔ ɔ leɛnɔgbɔnya 'wɔ.

²³ «Da ɔ 'yɛ -zɔɔ glɔ 'sɔ, 'in ɔ nɛɛ, ɔ bhɛlia Izlaɛlɛnyɛa ɔ mɛa 'yɛa.

²⁴ Moizɛ 'yɛ Ezipɔtɔ -nyɛmɛ yabhlo, -zugba ɔ mɛ Izlaɛlɛnyɛmɛ yabhlo 'kɛyɛ 'wɔpada, 'in ɔ yia -mɔɔ lɔpa, 'in ɔ yia Ezipɔtɔ -nyɛmɛ 'bha.

²⁵ ɔmɔ dɛ, 'wɔ ɔ bhɛlia yia we lanɔa nɛ, 'mɔ -Lagɔ yia 'wɔbhɔa, 'in ɔ 'ka wa gbɔ 'wɔsa. 'In wa 'nɛ we 'wɔlanɔ.

²⁶ -Mɔɔ 'bɛgɔ, zɛ zɛa, 'in Moizɛ yia Izlaɛli -ylaasɛ 'sɔ gɔda yɛ. 'In ɔ 'yibha ɔ 'ka wa 'wɔsuslɔlue, 'in ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «Na 'talea, amɛa mɛ bhɛlia nya, lɛɛ ka 'gbɔ a pɔpalɛ 'kɛyɛ 'wɔa?»

²⁷ «'In ɔ mɛa ɔ -libheyi 'kɛyɛ 'wɔpalɛda, 'in -mɔɔ yia Moizɛ 'su, 'in ɔ nɛɛ Moizɛ -ylaɛ:

«In 'bhɔlɔ 'mɛ 'yula!

Nyɔɔ palɪ -mɪ la -amɪaa 'yugalɪnyɔ
-yɔ -amɪaa gbɔwɔbhunyɔ nya?

28 Sa -ɪn 'bhaa Ezipɔtɔyɔ zɔbha,
-ɪn 'yɪbha -ɪn 'ka 'sa -amɪ 'bhaa?>

29 Moizɪ 'nɔa wɛlɪnya -mɪnɪ, tɔɔn, ɔ yia
-flii -bho, 'ɪn ɔ yia Madian -dɔdɔ -gɔ
mnɪ. -Mɔ ɔ gwalɪa nɔkpasia 'sɔ.

30 «-Zɔɔ glɔ 'sɔ 'plɪa, da bɛblɛɛ *Sinaii
-gɔgɔ mɪa -bha -Lagɔɔ 'anzɪ yabhlo
'tlalɪa Moizɪ 'klɔ, misa -gɔ -su tɛklɛɛ
mɪa sida we -kosuu mɔ 'wɔ.

31 Da Moizɪ 'yia we -yɔ, 'ɪn nɔwɛgaga
yia ɔ sɔbha. ɔ mɪ -bha bɛda ɔ 'ka we
yla, 'ɪn ɔ yia Jejitapɛɛ wɛlɪ 'nɔ, mɔ nɛɛ ɔ
-ylaɛ:

32 <-Amɪ -wa -na dɔkpasɪ -Lagɔ.

-Amɪ -wa Ablaamu,
Izakɪ -yɔ Zakɔbɔɔ -Lagɔ.>

'ɪn Moizɪ yia tɛlɛ bhli nyanɔ nya ɔ 'nɪ
'maslɛɛn 'yɪbha ɔ 'ka -bha -talɪ.

33 Jejitapɛ nɛɛ ɔ -ylaɛ:

<-ɪn -sa -na -sakwla bhɔ 'wɔ.

Da -ɪn mɪa dɛ, -mɔwɔ -da -wa.

34 ɪn ka na nyɪmaa siasɛ -yɔyɪ Ezipɔtɔ
-dɔdɔ -gɔ.

'ɪn ɪn yia wa wiewɛlɪ 'nɔ,

'ɪn ɪn yia lasibhli,

ɪn 'ka wa gbɔ 'wɔsa.

-ɪn yɪ, ɪn 'ka -mɪ tie Ezipɔtɔ -dɔdɔ -gɔ.>

35 «ɔɔ Moizɪ -ɔ Izlaɛlɪnyɪma -saa
zlɪmɛ kwnɛɛ, 'ɪn wa yia ɔ -yla gbaɛ:
<Nyɔɔ palɪ -mɪ la -amɪaa 'yugalɪnyɔ -
yɔ -amɪaa gbɔwɔbhunyɔ nya?>, 'mɔ
Jejitapɛ tiea wa 'yugalɪnyɔ -yɔ wa
gbɔwɔsanyɔ nya, -Lagɔɔ 'anzɪ -ɔ 'tlalɪa
ɔ 'klɔ misa -gɔ -su tɛklɛɛ nyɪdɪ, ɔ sɔ nya.

36 Moizɪ -saa Izlaɛlɪnyɪma Ezipɔtɔ
-dɔdɔ -gɔ. 'ɪn ɔ yia gbɔ 'kadɪ -yɔ
gwɛdigbɔnya lɛnɔ Ezipɔtɔ -dɔdɔ -gɔ,
*gumunyu Zalɔ -gɔ, we -yɔ da bɛblɛɛ
zɔɔ glɔ 'sɔ nɔkplɛ.

37 «ɔɔ Moizɪ gba 'yaa Izlaɛlɪnyɪma -
ylaɛ:

<-Lagɔ yia aɪn ɔ gbɔɔ -falɪpanyɔ yabhlo
yoo 'paa,

'mɪ 'bhisa.

Amɪaa zɔaylɪnyɪmɛ yabhlo ɔ yia -mɪa.>

38 Da Izlaɛlɪnyɪma gbelɪa 'wlu da
bɛblɛɛ, ɔɔ Moizɪ mɪ -bha. Mɔ -zɛa 'kɔbɔ,
-Lagɔɔ 'anzɪ gbaa ɔ -yla gbɔ Sinaii -gɔgɔ
'wlu -yɔ -amɪaa dɔkpasɪ nyɪdɪ. Mɔ -yla

-Lagɔ gbaa 'yliyɔgawɛlɪ, 'ɪn ɔ yia we
-aɪn -yla gba.

39 «'ɪn -amɪaa dɔkpasɪ 'nɪ 'yɪbha wa
'ka ɔ 'nɔnɔwɛ zɔ. 'ɪn wa yia ɔ kwnɛɛ -sa,
wa dlɪ 'yɪbha wa 'ka Ezipɔtɔ -dɔdɔ -gɔ
lɔbhiti.

40 Wa nɛɛ *-Awlɔɔn -ylaɛ:

<-ɪn nɔ -aɪn -yla -Lagɔnya lɛ,

we 'ka -aɪn 'yugalɪ.

Nɪ, ɔɔ Moizɪ -ɔ -saa -aɪn Ezipɔtɔ -dɔdɔ
-gɔ,

-we yla ɔ, -a 'nɪ we -yɪ.>

41 Tɔɔn, wa yia 'bhliyu bhla, 'ɪn wa yia
we bɔbɔ. Wa sɔɔ lɛnɔlu ka wa 'mɔna
'wɔlaa 'gbɔ, 'ɪn wa yia we 'fɛtɪ -sa.

42 'ɪn -Lagɔ yia wa -blɪgɔ palɪ. ɔ yia wa
kwɛ -yɔsa, wa 'ka yalɪlɪ bɔbɔ. We mɪ
'sa cɛlɪda -Lagɔgbɔɔ -falɪpanyaa 'sɛbhɛ
'wɔɛ:

<Izlaɛlɪnyɪma, 'lee -amɪ a 'nyɛa
'nɔɔlɪnya

-yɔ -zila bɔbɔluu tɔlɔa,

-zɔɔ glɔ 'sɔ nɔkplɛ da bɛblɛɛ yɪ?

43 -ɪnnya! A ka amɪaa -lagɔ wa laa
Molɔkɔɔ 'naabudu

-yɔ -lagɔ wa laa Wlɛfanɪ zuzu
'wɔbhu.

Nɪ, -lɪ a nɔa lɛ, a 'ka we bɔbɔ, mɔ -wa.

We 'gbɔ na yia aɪn galɪ -zɛlɪa dɔdɔ -
putu -gɔ,

Babilɔnɔgbɛ lɔɔ 'pɪpɪ.> »

44 Etɛnɪ nɛɛ 'yaaɛ: «-Amɪaa dɔkpasɪ
ka bhaa *'naabudu yabhlo kaa
'wɔlanɔnnɔɛɛ 'sɛbhɛɛ 'gba zɔ, -mɔ da
bɛblɛɛ. Sa -Lagɔ 'paa we nɔwɛɛ Moizɪ
-yla, 'sa wa nɔa we. Nɪ, ɔ nɛɛ Moizɪ
-yla, we 'yli -we ɔ 'yia -yɔ, ɔ nɔ we lɛ.

45 -Mɔɔ 'bɪgɔ, 'ɪn -amɪaa dɔkpasɪ
'yua yia wee *'naabudu 'wɔbhu -
maanɔ nya. *-Zozue -galɪ wa 'yu,
nyɪma -Lagɔ vua wa 'yu, 'ɪn wa yia -
maa dɔdɔ -gɔ ladɪa mnɪ. 'ɪn wa -yɔ wee
'naabudu yia -mɔ mnɪ. 'ɪn we yia -bha
-tɔ tɪklɪ, 'bhie, nyɪmaa 'wlulapɪlɪnyɔ -
Davidɪ nɔ bhla yia nɪnɪ.

46 -Davidɪ ka -Lagɔɔ 'nanɪ 'yɪ, 'ɪn ɔ yia
-Lagɔ 'yoo -zlalɪ ɔ 'ka Zakɔbɔɔ -Lagɔɔ -
budu 'sɔbha.

47 'ɪn nyɪmaa 'wlulapɪlɪnyɔ *Sa-
lomɔɔ 'sɔbhaa wee -budu -Lagɔ -yla.

48 «'ɪn, -zugba, Yalɪ -Lagɔɔ -dlɪ
nyɪmɛ 'sɔbha 'sɔbha -budu zɔ la. Sa -
Lagɔgbɔɔ -falɪpanyɔ gbaa we 'sa.

⁴⁹ Jejitape neɛ:
 <Yal_i -wa na ʔnumnikpe,
 ʔn dɔdɔ -gɔ na dia na bhɔ la.
 -Budu -mɔmɔ a mnɛni a ʔka ʔm_i -yla
 ʔsɔbha?

'In da ɪn mneni ɪn 'ka laɪa?

⁵⁰ 'Lee -am₁ 'n₁ we 'd_ε weee lalaa? › »

⁵¹ Etien̄ n̄eɛ 'yaɛ: «-Glaciaan yukwliɣsulonya, amiaa dli -yɔ amiaa yukwli m̄i 'wɔsuluda -Lagɔɔ lalaweli -yla. 'In a zɔa -gla Zuzu 'Pɔpa -yla 'kɔmɔɔ. A 'wli sa amiaa dukpas!

52 -Lagɔgbuɔ -falɔpanyɔ -mɔmɔ
amɔaa dɔkpasɔ 'nɪ 'klɪyɛ 'wɔpaliɔ?
'In -wa gbɔaa zɪmɛ Nyumɛ Tɪklu
yabhlogbɔɔɔ yiyigbu, wa ka -maa
'bha. 'In -slɛɛn, 'mɔ a wlɔaa, 'in a yia
ɔ 'bha.

⁵³ -Lagɔ ka ɔ tite aɪn yoo 'nyɛ -Lagɔɔ
'anzu sɔ nya. 'In a 'nɪ we 'nɔŋwɛ zu.»

Etienutlithe

⁵⁴ Da gbɔwliwɔdɪnya 'nɔa wɛlɪnya -
mɪni, 'in 'cɛ yia wa dlo yi. Wa lia gla
'wɔ, 'in wa yia Etienɪ 'cɛ -yɔ 'palɪ.

⁵⁵ Zuzu 'Pɔpa mɪ Etienɪ yɛdaa 'gbu,
 ɔ ylaa yaɪ, 'in ɔ yia -Lagɔɔ 'ɛnɪmɪe
 'kadu -yɔyɪ, -zugba -Zezu 'yɪligbe -
 Lagɔɔ lilisɔɔ.

⁵⁶ 'Inə nɛ: «A-talı, na yıyalı-yəŋwɛ-
kalıda, 'in, -zugba, *Nyımɛɛ 'Yu'yligbe
-Lagɔɔ lilisɔlv.»

⁵⁷ Toun, wa yia 'wɔkpɪ 'tɪtɛ, 'ɪn wa yia yukwli 'wɔsulu. 'ɪn wa 'dɛ weee yia ɔ-gɔslo dabɔdɔ.

58 'In wa -yɔ ɔ 'susue yia 'gbe -
gnima mnɪ, -zugba wa bha ɔ gbɔkɔ
'wɔ. 'In -bhayɪnya yia -maa -bananya
nyimeslɔyɔ yabhlo wa laa Sɔlɔ -yɔtɪ, -
mɔɔ 'ka we 'yliyɔzɔ.

⁵⁹Da wa mia Etiēn gbɔkv 'wɔbhada,
'in ɔ yia -Lagɔ bhuhhoe, ɔ nɛɛ: «Na -
Kanyɔ-Zezu, -in 'bhu na zuzu 'wɔ.»

60-Muu b'igv, o yia 'kukolu 'sibhli, 'in
o yia 'wɔkpɪ 'tɪtɛ: «Jeditape, -in 'na dɪlɪ
gbonyuu -minu 'gba wa 'wlu -nɪ!» O
bhia 'sa gbagbie tɔvɔn, o yia 'yli 'mu.

8

Solv palia -Zeluzalemvv *leglizı
'khiye 'wv

¹ Səlv -yɔ -wa 'bhaa Etienɪ ka dli -bhlo.

Wee 'yɫɪ -bhloo 'dɛ nya, wa bhliɑ
-Zeluzalɛmʊv leglizɪ 'kɫɪyɛ 'wʊpaliɛ.
'ɪn -Lagɔnyuma weee yia lamneni
Zudee -yɔ Samalii -dʊdʊ -gʊ. -Zezuu
tietienya 'dɛkpʊɑ -tʊɑ -Zeluzalɛmʊ.

² 'In nyuma -wa zwa -bha -Lago, yia
Etienu 'kwie -gu wili bhabha, 'in wa
yia o 'bhlu.

³ Sɔlɔ 'tɛmanɪa 'kɔa la, ɔ 'ka leglizɪ lasa, -zugba ɔ mɪnɪ -budunya zɔ -bhlo -bhlo, 'in ɔ kpa -Lagɔnyɪma, nukpasia -yɔ 'ŋwɪn ɔ pɑ wɑ -kaslɔ 'wɔ.

Filipv gbaa-Lagɔgbv Samalii -dvdv
-g_v

⁴ -Lagonyima -wa mnenia la dudu
weee -gu, wa mni ma, wa yi ma, -
Lagogbuu gbagbie nya.

⁵ Filipu yia Samalii 'gbe 'kadu
yabhlo nokplɛ mɔ, 'in ɔ yia-mɔ nyɔma
-yla -Lagɔ -Bhasanyɔ gbu -gbagbie
bhli.

⁶Nyɪmaa -zlo pɔlva Filipɔv wɛli yuk-
wli filɪ, -we wa 'nɔa, 'in gwɛdigbɔ ɔ
nɔa lɛ, wa yɪa -yɔɔ 'gbɔ.

⁷ Nu, zuzu 'nyii yia guzɔnyaa -zlo
'wɔtla 'wɔkpɔpɛ nya, 'in 'kukunya -
yɔ 'tɪgɪtɪgɪnya duun yi 'yaa 'pɔ.

⁸In we yia 'muna 'kadu-zε, wee 'gbe -mini nukple.

⁹ We bhla, nyumε yabhlo mī 'cin
wee 'gbe nukplε, 'mɔ wa laa 'Simɔɔ.
-Dlabhia -nyakpɔɔ nɔnyɔ -wa. 'In
ɔ sɔbhaliɔ *Samalii -nyima weee
ɲwegaga. 'In ɔ laa ɔ 'dε nyumε -zɔnɔ.

10 'In we 'ka 'nyenyeyua -yobhu, we
'ka nyima kpası yl, wa 'dε weee pulva
o yukwli flılu. Wa nεε: «Do nyımε -
moni, -Lagoo 'tite -wa, -we wa laa 'Tite
'Kadu.»

11 ɔ ka -dlabhia -nyakpɔ nɔda -gwɛ,
-zugba we sɔbhalɪ nyuma ɲwɛgagaa
'gbu, wa pɔlɔa ɔ wɛɪ yukwli flɪɪ.

¹² 'In -Lagɔɔ nyɨmaa 'wlulapılıgbu -
yɔ-Zezu Klisu gbu-zɔnɔ Filipu gbaa. -
Wa weee ŋwɩɩa we -yɔ, nɔkpasia -yɔ
'ŋwɩɩ, 'in ɔ yia wa batizee.

13 'Siməəə 'de ka we -yənwnu, 'in wa
yia ə batizee. ɔ yia Filipu kwesi -tu.
Gwədigbu -yə gbu 'kadı mɪa lənuda, -
we ə yia -yə, 'in we yia ə ɲwɛgaga -
səbhalɪ.

14-Zezuu tietienya mia -Zeluzalemu 'nua nu, Samalii -nyuma ka -Lagɔgbu -yɔŋwnu, 'in wa yia wa -gbɛ Pielɩ -yɔ *Zaan tie.

15 Da Pielɩ -yɔ Zaan nynia Samalii -dɔdɔ -gɔ, 'in -maa yia -Lagɔ bhubhoe, -wa ŋwnua -Lagɔgbu -yɔ, wa 'ka Zuzu 'Pɔpa 'yu 'gbu.

16 Nu, Zuzu 'Pɔpa 'nɩ wa glaa nyime yabhlogbɔɔ -gɔ lasibhli -slɔ. Nyumaa -Kanyɔ -Zezuu 'ŋnɩ nya -bhlogbɔɔ wa batizea wa.

17 'In Pielɩ -yɔ Zaan 'sɔ yia wa sɔ 'wluo lapali, 'bhie, wa yia Zuzu 'Pɔpa 'yi.

18 Da 'Simɔɔ 'yia we -yɔ nu, -Zezuu tietienya -ka nyuma -wa ŋwnua -Lagɔgbu -yɔ sɔ 'wluo lapali, 'in wa yia -Lagɔ Zuzu nɩ, 'in ɔ yia Pielɩ -yɔ Zaan 'gwezi -la.

19 'In ɔ nɛɛ: «A 'nye 'ya -amɩ wee se -minɩ, 'in -ɔ in -ka sɔ 'wluo lapali, -mɔɔ 'ka Zuzu 'Pɔpa 'yi!»

20 'In Pielɩ yia we 'bigɔpali ɔ -ylae: «-In -yɔ -na 'gwezi 'bhu la dabɔdɔ! -We ka gbɩ -wa, -mɩ dli, -Lagɔ wlawlalu mia, wa mnɛni wa 'ka we zɔ 'gwezi nya!

21 -Na dli 'nɩ 'ylinanɩ -Lagɔ 'yiliya 'wɔɔ 'gbu, -in 'nɩ -lu yabhlogbɔɔ -ka gbɩ -minɩ 'wɔ.

22 -In 'bhiti -na dli, -in bhubhoe Jeditape, -de ɔ mnɛni ɔ 'ka -na 'wlukɔɔn lapɔpale 'nyuu -yɔgbu 'wɔtɩ?

23 Na yi we -yɔ nu, -in 'tɛ dli kalɔ, 'in -in mɩ gbɔnyuuu gaylo nya.»

24 'In 'Simɔɔ nɛɛ Pielɩ -yɔ Zaan -ylae: «Amɩaa 'dɛ bhubhoe -Lagɔ na -nɩ nya. -Delee gbɩ -we a gbaa da, we yi 'mɩ yɩ.»

25 -Mɔɔ 'bigɩ, wa bhɩa -we ka da wa 'yia, we -yɔ -Lagɔgbu gbagbie, 'in waa -Zezuu tietienya 'sɔ yia lɔbhiti -Zeluzalemu. Wa mɩ mnɩda, -zugba wa -yɔ -Lagɔgbu gbagbie mnɩa Samalii 'gbe duun nukple.

Filipu -yɔ Etiopiyu gbelia

26 Jeditapeɛ 'anzɩ yabhlo nɛɛ Filipu -ylae «'Yɩɩ 'wɔsɔlɔda lilisɔlɔ, 'yoo -we 'bhɩa -Zeluzalemu, 'in we yia -Gazaagbe 'wɔ mnɩ, -in -sɔ 'wɔ, -in mnɩ -mɔ.» -Bɔsɛ -dɔdɔ bebleɛ -gɩ -wa.

27 -Bha -bhlokpade, Filipu -sɔa 'wɔ, 'in ɔ yia mnɩ. 'In ɔ -yɔ nyime yabhlo yia gbeli, lelɩɩɩnyɔ yabhlo -wa. Etiopii -dɔdɔ -gɩ 'wlulapɩŋwnɔ Kandasɩ lubho ɔ nua, 'ŋnɩmnɩlii 'yliyɔzɔnyɔ 'kadɩ -wa. -Zeluzalemu ɔ yia, ɔ 'ka -Lagɔ bɔbɔ,

28 'in ɔ mia ɔ dɔdɔ -gɩ lɔmnɩda. ɔ mɩ ɔ nɩmesɩɩn -wotloo 'wɔ, -zugba ɔ zeli 'sɛbhɛ -we -Lagɔgbu -falɩpanyɔ *Ezaii celɩa.

29 -Lagɔ Zuzu nɛɛ Filipu -ylae «-In mnɩ, -in nyɩ -wotloo mia nɩ -yɔ.»

30 Filipu -yɔ -gwagwie yia we -yɔnyɩ, ɔ 'nua -Lagɔgbu -falɩpanyɔ Ezaii 'sɛbhɛ Etiopiyu mia zeli da nɩ, 'in ɔ yia ɔ layɩbha. ɔ nɛɛ ɔ -ylae: «-We -na zeli da, -na nu we 'wɩlaa?»

31 -Mɔɔ nɛɛ ɔ -ylae: «Nyime 'nɩ 'mɩ -yla we gwe -sa, sa in 'ka we 'wɩlanɔa?» 'In ɔ nɛɛ Filipu -ylae: «-In -gbɩa -wotloo 'wɔ, -in -di 'mɩ kwesi la.»

32 -Lagɔsɛbhɛɛ 'ya -we ɔ mia zeli da mu nɩ:

«ɔ 'wɩ sa bhlabhɩɛ -we wa kwa we 'bhalida,
ɔ 'nɩ ŋwe gba.

'In ɔ 'wɩ sa *bhlabhɩɛyu -we'e gba,
we nyanɩ -gɩdɩnyɔ 'yu,
ɔ 'nɩ ŋwe gba.

33 Wa ka ɔ 'wɩtɩ 'kienyi,
ɔ 'nɩ -gɩgbɩgbanyɔ tikli 'yi.

Nyɔɔ 'ka ɔnɩ 'yuaa 'di -sa?

Nɩ, wa ka ɔ lasa dɔdɔ -gɩ.»

34 Etiopiyu nɛɛ Filipu -ylae: «-Na zukpa -wa, nyɔɔ ka gbɩ -Lagɔgbu -falɩpanyɔ gba sa? ɔ 'dɛɛ gbɩ -wa yaayɩ, nyime -putuu gbɩ ɔ gbaa yi?»

35 Tɔɩn Filipu yia we -gɩsa. 'In ɔ yia wee -Lagɔsɛbhɛɛ 'ya kibhe -minɩ -gɩ -Zezuu gbɩ -zɔnɩ gbagbie bhli ɔ -yla.

36 Wa mɩ sa mnɩda, 'in wa yia 'yloogblɩ da yabhlo 'nyu yɩ, 'in Etiopiyu nɛɛ: «Nyu mia da! Lɛɛ -lu ka 'gbɩ -in 'na 'ka 'mɩ batizea?» [

37 Filipu nɛɛ ɔ -yla: «Wa mnɛni wa 'ka -mɩ batizee, -zugba -in -ka -Zezu dli -gɩ zɩ dli weee nya.» Etiopiyu nɛɛ: «In zɩ we dli -gɩ nu, -Zezu Klisi mɩ -Lagɔ 'Yu nya.»]

³⁸ Tɔɔn, ɔ yia -wotloo 'yɪgbeli, 'in Filipɔ -yɔ ɔ 'sɔ yia 'nyu lɔ -bho, 'in Filipɔ yia ɔ batizee.

³⁹ Da wa 'tlaa 'nyu lɔ nɪ, 'in -Lagɔɔ Zuzu yia Filipɔ -bha lasali, Etiopiyu 'nɪ 'maslɛn ɔ 'yɪ. Tɔɔn, 'in ɔ yia ɔ 'yloogblo 'wɔbhu 'mɔna nya.

⁴⁰ Filipɔ mia nɪ, -mɔɔ mɪ Azɔtɔ! -Lagɔgbɔ -zɔnɔ ɔ gbaa 'gbenya nɔkplɛ. Danya ɔ plɪlɪa tɪklɪ, ɔ 'ka Sezalee nyɪ.

9

Sɔlɔ 'bhitia dɪ, 'in ɔ yia ɔ 'dɛ -Zezu yoo 'nyɛ

(Lɲgb 22.6-16, 26.12-18)

¹ We bhla, Sɔlɔ gbaa 'kɔmɔɔ ɔ 'ka Nyɪmaa -Kanyɔɔ 'bɪnɔnya 'bha, 'in ɔ yia *-Lagɔɔbɔnyaa -kanyɔ 'kadɔ 'yɪa mɪnɪ -Zeluzalɛmɔ.

² 'In ɔ nɛɛ -mɔɔ -yla, -mɔɔ cɛlɪ 'sebhɛnya *-Lagɔɔbudunya 'wɔ -Damasɪgbe nɔkplɛ. Nyɪma -wa mia -Zezuu 'Yloogblo -gɔ, ɔ -ka -mɔ wa yɪ, ɔ kpa wa, we yɪ nɔkpasia -zɛɔɔ, we yɪ 'ɲwɪ -zɛɔɔ, ɔ Sɔlɔ 'ka wa 'llukpe palɪ, 'in ɔ 'ka wa -Zeluzalɛmɔ kwa.

³ ɔ mɪ sa -Damasɪ mɪnɪda, ɔ 'ka wee 'gbee ɲwe -yɔbɛa yɪ, tɔɔn, san yabhlo yia yalɪ 'bhɔ, 'in we -nyumalɪ yia ɔ gbelɪ.

⁴ 'In ɔ yia bhli dɔdɔ, 'in ɔ yia wɛlɪ yabhlo 'nɔ. -Mɔɔ nɛɛ ɔ -ylaɛ: «Sɔlɔ, Sɔlɔ, lɛɛ ka 'gbɔ -na palɪ 'mɪ 'klɪyɛ 'wɔa?»

⁵ 'In ɔ yia we 'bɪgɔpalɪ: «Na -Kanyɔ, nyɔɔ -in -mɪa?»

«-Amɪ -Zezu, -in mɪa 'klɪyɛ 'wɔpalɪda, -amɪ -wa.

⁶ -In -sɔ 'wɔ, -in pla gbe nɪ 'wɔ, 'in -we -in 'kaa lɛnɔ, wa 'ka we -mɪ -yla gba.»

⁷ Nyɪma -wa -yɔ Sɔlɔ 'sɔ mɪa, wa yia 'yɪgbe, wa'a -sa gbɔ -gɔ nyanɔ nya. Wɛlɪ -we gbaa 'nɔ wa nɔ we, 'in wa'a 'yɪ nyɪmɛ yabhlogbɔɔ -yɔ.

⁸ Sɔlɔ 'kaa dɔdɔ 'wɔsɔ, ɔ 'yɪ mɪ -bloda, -zugba ɔ'ɔ 'yɪ -lu yabhlogbɔɔ -yɔ. ɔ sɔ wa kpaa la, 'in wa -yɔ ɔ 'sɔ yia -Damasɪ pla.

⁹ ɔ li 'yɪ ta, ɔ'ɔ 'yɪ la, 'in ɔ'ɔ li, ɔ'ɔ 'ma.

¹⁰ -Zugba -Zezuu 'bɪnɔnyɔ yabhlo wa laa Ananiasɪ ɔ mɪ -Damasɪ. Nyɪmaa -Kanyɔ nɛɛ ɔ -yla -mɔɔ ɔ 'yɪ 'wɔ: «Ananiasɪ!»

'In ɔ yia ɲwɪnɔ, ɔ nɛɛ: «Nyɪmaa -Kanyɔ, -amɪ nɪ.»

¹¹ Nyɪmaa -Kanyɔ nɛɛ ɔ -ylaɛ: «-In -sɔ 'wɔ dɛslɛn, -gwele wa laa 'Wɔsna -Gwele, -in 'plɪlɪ we -gɔ. -In mɪnɪ Zudasɪ -budu zɔ, Talɪsɪyɪ yabhlo wa laa Sɔlɔ, ɔ mɪ -Lagɔ bhubhoeda, -in 'yɪbha ɔ -yɔla.

¹² 'In -mɔɔ ɔ 'yɪ 'wɔ, ɔ ka nɔkpasu yabhlo wa laa Ananiasɪ -yɔyɪ plada, 'in -mɔɔ yia ɔ sɔnya -gɔ lapalɪ, 'in ɔ 'ka lalolu 'yɪ.»

¹³ Ananiasɪ yia we 'bɪgɔpalɪ: «'A! Na -Kanyɔ, in ka 'nɔ nyɪma duun ɲwɛɛ nɪ, nyɪmɛ nɪ ka -na nyɪma tɪklɪ gbɔnyuu 'wluo nɔ -Zeluzalɛmɔ.

¹⁴ 'In -selɪ ɔ yia da, -Lagɔɔbɔnyaa -cian ka we se ɔ 'nyɛ, nɪ, nyɪma weee, -wa gbaa -na 'ɲnɪ, ɔ kpa wa, 'in ɔ 'ka wa 'llukpe palɪ.»

¹⁵ Nyɪmaa -Kanyɔ nɛɛ ɔ -ylaɛ: «-In mɪnɪ! Nɪ, in ka -bha nyɪmɛ -mɔnɪ -sa na lubhonɔlu yabhlo nya. Nyɪma -wa 'nɪa Zuɪfɔ klaa, wa dɔdɔ 'wlu -lapɪlɪnya klaa, Izlaɛlɪnyɪma klaa, ɔ 'ka wa na 'ɲnɪ -slolu.

¹⁶ Sa ɔ 'kaa sɪa na 'ɲnɪ 'gbɔ, na dɛ yia -mɔɔ ɔ -slolua.»

¹⁷ Tɔɔn, Ananiasɪ yia mɪnɪ. ɔ nyɪa wee -budu zɔ, 'in ɔ yia Sɔlɔ sɔnya -gɔ lapalɪ. 'In ɔ nɛɛ ɔ -ylaɛ: «Sɔlɔ, na bheli, da -in mɪa yida nɪ, Nyɪmaa -Kanyɔ -Zezu ka -mɪ 'klɔtlalɪ 'yloogblo. Mɔ tiea 'mɪ, -in 'ka lalolu 'yɪ, 'in Zuzu 'Pɔpa 'ka -mɪ ye.»

¹⁸ -Bha -bhlokpade, -lu yabhlo 'bhɔa Sɔlɔ 'yɪlɪa 'wɔ gaza -kwɪkwɪ 'bhisa, we yia bhli, 'in ɔ yia layɪyɛ lolu bhli. ɔ -sɔa 'wɔ, 'in wa yia ɔ batizee.

¹⁹ Tɔɔn, ɔ bhɪa lilie, 'in 'kɔa yia ɔ 'yɪ yɪ.

Sɔlɔ gbaa -Lagɔgbɔ -Damasɪ

Sɔlɔ -yɔ -Zezuu 'bɪnɔnya ka -tɔ 'yɪ sanɪmɛ nya -Damasɪ.

²⁰ ɔ yia -bha -bhlokpade -Zezuu gbɔɔ gbagbɛ bhli *-Lagɔɔbudu zɔ. ɔ nɛɛ: «-Zezu mɪ -Lagɔɔ 'Yu nya.»

²¹ Nyɪma -wa 'nɔa ɔ wɛlɪ, ɲwɛgaga yia wa subha, 'in wa nɛɛ: «Nyɪmɛ -ɔ palɪdaa nyɪma -wa gba -Zezuu 'ɲnɪ 'klɪyɛ 'wɔ, mɔ 'nɪ dɛ mɪ? 'In gbɔ -gble

sa, ɔ 'nɪ dɛ wa kpaa yi, 'in ɔ 'ka wa -Lagɔbɔbɔnyaa -cian kwaa?»

²² 'Ylɪ weee nya, Sɔlv gbaa -Zezuu gbv 'tɪtɛ nya. Da ɔ gbaa -Zezu -wa -Lagɔɔ -Bhasanyɔ nɪ, Zuifɔnya mɪa -Damasɪ, -we wa 'kaa gba, we 'nɪ -mɪ.

²³ 'Ylɪ sanɪmɛ plia, 'in Zuifɔ yia 'wɔlanɔnnɔ, wa 'ka Sɔlv 'bha.

²⁴ 'In Sɔlv yia we 'nɔ. 'Ylɪ weee nya, zɪ -yɔ sabɔ, -zugba wa mɪ gbee plalɪdanya ɲwɛgɔda, wa 'ka ɔ 'bhaa 'gbv.

²⁵ 'Ylɪ yabhlo nya, sabɔ, nyɪma -wa -yɔ Sɔlv 'sɔ mɪa, wa yia ɔ -cɪcɛ 'wɔ ladɪ. 'In wa yia ɔ 'suo -we gbelia 'gbe, we 'wɔlubitɔ -lalɪ, 'in wa yia ɔ we lɔv lasibhli.

Sɔlv mɪ -Zeluzalɛmɔ

²⁶ Sɔlv nɪnia -Zeluzalɛmɔ nɪ, 'in ɔ yia -Zezuu 'bɪnɔnya lɔbhobhoe layla. -Maa weee yia ɔ sɔsɔvɛ bhli. Wa 'yabhlo 'nɪ we dɪ 'wɔdɪ nɪ, Sɔlv mɪ -Zezuu 'bɪnɔnyɔ nya.

²⁷ Banabasɪ yia ɔ 'wɔbhu, 'in ɔ -yɔ ɔ 'sɔ yia tietienyaa -gbɛ mɪnɪ. 'In ɔ yia wa -yla Sɔlv gbv gba. Sa Sɔlv -yɔ Nyɪmaa -Kanyɔ 'sɔ gbelia, 'in ɔ yia ɔ -yla gbv gba klaa, 'in sa Sɔlv gbaa -Lagɔgbv -Zezuu 'ɲnɪ nya -Damasɪ, -zugba nyanɔ 'nɪ ɔ dɪu -mɪ, Banabasɪ yi 'yaa -mɔv gba wa -yla.

²⁸ -Mɔv bhla, Sɔlv -yɔ tietienyaa mɪ. ɔ mɪnɪ, 'in ɔ yia wa -gbɛ -Zeluzalɛmɔ, -zugba ɔ gba -Lagɔgbv Nyɪmaa -Kanyɔɔ 'ɲnɪ nya, nyanɔ 'nɪ ɔ dɪu -mɪ.

²⁹ Zuifɔ -wa gbaa glɛkɪwɛlɪ, ɔ -yɔ wa yia 'wɔgbɛlɪ, 'in wa yia wɛlɪ 'wɔsɪsalɪ. Nɪ, -maa mɪ ɔ dideda, wa 'ka ɔ 'bha.

³⁰ -Lagɔnyɪma 'nɔa sa we, 'in wa yia Sɔlv Sezalegbɛ 'wɔ kwa. 'Bhie, wa yia ɔ yoo 'pa Talɪsɪgbɛ nɔkplɛ.

³¹ -Mɔv bhla -leglizɪ -yɔ -dlɔɔ, Zudee -yɔ Galilee -yɔ Samalɪ -dɔdɔ weee -gɔ. -Zugba wa tɛmanɪ dɪ, 'in wa zɔ Nyɪmaa -Kanyɔ 'nɔɲwɛ. 'In Zuzu 'Pɔpa yia wa 'wɔsa, 'in wa yia 'wɔzumanɛ bhli.

Eneee puepuegbv

³² We -ka Pielɪ, -mɔɔ mɪa dɔdɔ weee -gɔ 'plɪɪda -Lagɔnyɪma 'wɔtalɛ nya.

'Ylɪ yabhlo nya, 'in ɔ yia -Lagɔnyɪma -wa mɪa Lidaagbɛ nɔkplɛɛ -gbɛ mɪnɪ.

³³ 'In ɔ yia -mɔ nyɪmɛ yabhlo wa laa Enee 'yɪ, -zugba -mɔɔ pɪ -mɔɔ -bita -gɔ la -zɔ gbɛta, ɔ 'kukuee 'gbv.

³⁴ Pielɪ nɛɛ ɔ -ylɛ: «Enee! -Zezu Klɪsɪ ka -mɪ pue. -In -sɔ 'wɔ, -in glɪ -na -bita -na 'dɛ nya.» -Bha -bhlokpade Enee -sɔa 'wɔ.

³⁵ Lidaa -nyɪma weee -yɔ Salɔɔn -dɔdɔ -gɔ -nyɪma weee 'yia ɔ -yɔ nɔda nɪ, 'in wa yia -Lagɔ pla.

Tabitaa sɔa 'wɔ tlɪtlɪ lɔ

³⁶ Nɪ, 'ɲwnɔ yabhlo mɪ -Zopeegbɛ 'wɔ, -Zezuu 'bɪnɔɲwnɔ ɔ mɪa. 'Mɔ wa laa Tabitaa, we jɪ -wa «lue»* glɛkɪwɛlɪ 'wɔ. 'Ylɪ weee nya, ɔ nɔa gbɔzɔnɔ gbv lɛ, 'in ɔ bɛa bobabhanya -yɔ.

³⁷ 'Ylɪ yabhlo nya, 'in ɔ yia gu bhli, 'in ɔ yia tlɪ. Wa budɔa ɔ 'kwie, wa yia we lapalɪ -budu 'wɔlɪ, -mɔ komi yabhlo zɔ.

³⁸ -Zezuu 'bɪnɔnya -wa mɪa -Zopee, wa ka 'nɔ nɪ, Pielɪ mɪ Lidaagbɛ 'wɔ, -we mɪa -Zopee kwesi. Wa yia nyɪma 'sɔ tie, nɪ, wa mɪnɪ ɔ laa wɛlɪ nɪ nya: «-Na zukpa -wa, -in 'na -gwɛlɪ -mɔ -nɪ. -In yi!»

³⁹ Tɔvɔn, Pielɪ -sɔa 'wɔ, 'in ɔ -yɔ wa yia mɪnɪ. Da ɔ nɪnia -mɔ, 'in wa yia ɔ weee komi -we mɪa -budu 'wɔlɪ zɔ kwa. -Dugbanɲwnɪ weee bɛa ɔ kwesi wie nya. Zɔbana -yɔ -bana -we Tabitaa nɔa lɛ, -zugba ɔ -ga 'yɪyɔ, 'mɔ wa -slolua ɔ 'klɔ.

⁴⁰ Pielɪ wɛlɪa nyɪma weee -budu zɔ, ɔ kɔlvɔ 'kukulu 'yɪ, 'in ɔ yia -Lagɔ bhuhhoe. ɔ 'bhitia 'kwiee gbɛgbɛɪn, 'in ɔ nɛɛ: «Tabitaa, a -sɔ 'wɔ!» Tabitaa -bloa 'yɪ, ɔ 'yia Pielɪ -yɔ, 'in ɔ yia 'wɔsɔ, ɔ yia ladɪ.

⁴¹ Pielɪ kpalia ɔ sɔ -yɔ, 'in ɔ yia ɔ 'wɔbhu. ɔ laa -Lagɔnyɪma -yɔ -dugbanɲwnɪ, 'in ɔ yia ɔ wa 'klɔslolu, -zugba ɔ -ga 'yɪyɔ.

⁴² -Zopeegbɛ 'wɔ -nyɪma weee yia we 'nɔ. -Bha nyɪma duun zɔa Nyɪmaa -Kanyɔ dɪ -gɔ.

⁴³ Pielɪ ka 'yɪ sanɪmɛ lɪ -mɔ -Zopee, -zelibhanyɔ yabhlo wa laa 'Simɔɔɔ -gbɛ.

* 9:36 -Dɔkasɪ.

10

Kolɔnɛi 'ylikakɛ Sezalegbe 'wɔ

¹ -Mɔ Sezalee, nɔkpasu yabhlo mɪ -mɔ, 'mɔ wa laa Kolɔnɛi. Wlɔmɔɔ 'slɔja 'wlu ta lɔ -slɔja glɔ gbu -zakpa -bhlo wa laa Itali -nyɪma, wa 'yugalɔnyɔ ɔ -mɪa.

² Nɔkpasu -mɔnɪ, -Lagɔ ɔ zɔa -bha. 'In ɔ -yɔ ɔ -buduɔwɛɛ -nyɪma sɔ sɔa -Lagɔ. Zuifɔɔ bobabhanya duun ɔ saa 'wɔ. 'In ɔ bhuhhoea -Lagɔ 'kɔmɔɔ.

³ 'Ylɪ yabhlo nya, jibheza, lelɔ tanɔ nya, -Lagɔ 'anzɪ yabhlo yia ɔ 'klɔtlɔ ɔ 'yli 'wɔ. Kolɔnɛi yia we -yɔyɪ vaa. 'In -mɔɔ yia ɔ -gbɛ pla. 'In we nɛɛ ɔ -ylɛ: «Kolɔnɛi!»

⁴ ɔ ylaa -Lagɔ 'anzɪ tenyii, 'in -nyanɔgbɔ yia ɔ -kpali. ɔ nɛɛ we -ylɛ: «Na -Kanyɔ, lɛɛ -lu we -ma?»

-Lagɔ 'anzɪ yia we 'bɪgɔpali ɔ -ylɛ: «Na -Lagɔ bhuhhoe wɛlɪ -yɔ zɔzɔnɔnya -in nɔa bobabhanya -yla lɛ, -Lagɔ ka we gbu -yɔɔwɔ. ɔ 'nɪ -mɪ 'wɔdlɔ.

⁵ -In tie dɛslɛɛn nyɪma -Zopee, nyɪmɛ yabhlo mɪ -bha, 'mɔ wa laa Simɔ Piɛli. Wa -yɔ ɔ 'ka yi.

⁶ -Zelibhanyɔ wa laa 'Simɔɔ, -ɔ ka -budu mia gumunyuu -gɔgɔ -gɔ nɪ, ɔ -gbɛ Piɛli mɪa.»

⁷ Da -Lagɔ 'anzɪ -we -laa ɔ wɛlɪ mɪa, tɔɔn, 'in Kolɔnɛi yia ɔ zɔlɔbhonɔnya 'sɔ -yɔ ɔ 'slɔjayu yabhlo mɪa ɔ lubho nɔda la. Nɪ, ɔɔ 'slɔjayu mɪa, -Lagɔ -mɔɔ zɔ 'yaa -bha.

⁸ Gbu -we 'plɪa, ɔ gbaa we 'bɪgɔ wa -yla weee 'bhie, ɔ yia wa tie -Zopee.

Piɛli 'ylikakɛ -Zopeegbe nɔkplɛ

⁹ We zli zli, da wa mia -slɔ 'yloogblɔ, 'in wa mɪ -Zopee -yɔ ɔɔpada, -bha Piɛli -gblaa -budu 'wlu*. Midiii gbɛgbɛn, ɔ -gblaa -mɔ, 'in ɔ 'ka -Lagɔ bhuhhoe.

¹⁰ -Slɛɛn, ɔwɔ 'bhaa ɔ, ɔ 'yɪbha ɔ 'ka li. Da wa mia ɔ -yla lililu pida, -bha -lu yabhlo -Lagɔ 'paa yoo yia ɔ 'yli -gɔ.

¹¹ ɔ 'yɪa yali -yɔ ɔwɛ -kalida, -bha -lu yabhlo 'bhɔa -mɔ. Wee -lu mɪa, we

'wɔ sa 'naa 'kadɔ, mɔ 'bhɔa yali, nɛɛ -lu wa kpa la gwɔgwɔ -mɔɔa 'yli, 'in we yia kwli.

¹² 'In nɪma weee -we kaa 'lali -mɔɔa klaa, lagbizeli -nɪma klaa, we -yɔ zia weee mɪ we 'wɔ.

¹³ Wɛlɪ yabhlo nɛɛ ɔ -ylɛ: «Piɛli, -in -sɔ 'wɔ, -in 'bha, 'in -in 'ka li!»

¹⁴ Nɪ, Piɛli 'pali we 'bɪgɔ: «'Ao! -Innya! Na -Kanyɔ, -we ka gbu -wa, in 'nɪa -slɔ pɔnkanɪmɛ -yɔ -na -gba li.»

¹⁵ Wee wɛlɪ -bhlokpade -zakpa 'sɔnɔ yia gba, we nɛɛ: «-We -Lagɔ tia 'wɔ 'wlalaa nɪ, -mɪ 'na 'yɪlɪ we pɔnkalu 'bhisa -nɪ.»

¹⁶ We 'plɪlɪ 'wɔ la -zakpa ta, 'in wee -lu yia yali lɔmɪ.

¹⁷ Nɪ, -we ɔ 'yɪa dɛ ɔ 'yli 'wɔ, we 'ji Piɛli 'yɪbhaa ɔ 'dɛ la, 'lee sa -mɔɔ 'ji 'ka -mɪa? Wee bhla nɪ nya, nyɪma -wa Kolɔnɛi tiea, wa yia 'Simɔɔɔ -budu -yɔlayɪbha. Nɪ, -slɛɛn wa mɪ ɔ -budu klolo ɔwɛɛ.

¹⁸ Wa laa, 'in wa yia layɪbha: «'Lee -budu nɪ ɔwɛɛ Simɔ Piɛli mɪa yi?»

¹⁹ Piɛli mɪ -slɔ -we ɔ 'yɪa ɔ 'yli 'wɔ, we 'ji -gɔ 'wlukɔɔn lapɔpalɪda, -bha -Lagɔ Zuzu gbaa ɔ -ylɛ: «-In -talɪ, nyɪma ta mɪ -na da -talɪda.

²⁰ -In -sɔ 'wɔ, -in 'sibhli la. 'In -in 'na kpekeli -nɪ, -in -yɔ wa 'sɔ mɪ, -amɪ tiea wa.»

²¹ Piɛli 'sibhli la, 'in ɔ nɛɛ waa nyɪma -ylɛ: «Nyɪmɛ yabhlo da a mɪa -talɪda yi? -Amɪ -wa. -A 'nɔ -mɔ? Lɛɛ gbu 'wɔ a yi -nya?»

²² Wa nɛɛ ɔ -ylɛ: «Kolɔnɛi -ɔ -wa Wlɔmɔɔ 'slɔja glɔ gbuu 'yugalɔnyɔ nɪ, mɔ tiea -aɪn. Nyɪmɛ tikli -wa, 'in ɔ zɔa -Lagɔ 'nɔɔwɛ. Zuifɔɔ dɔdɔ -gɔ -nyɪma weee saa ɔ zɔzɔnɔɔ 'dɪ. 'Ylɪ yabhlo nya, -Lagɔ 'anzɪ yabhlo yia ɔ 'tɔlɔa yi. Nɪ, ɔ tie -mɪ nyɪma 'wɔ. Wa la -mɪ, -in yi ɔ -gbɛ, 'in wɛlɪnya -in 'kaa gba, ɔ 'ka we yukwli pɔlɔ.»

²³ Tɔɔn, Piɛli yia wa 'wɔbhu ɔ 'lakpa -nya nya, 'in wa yia ɔ -gbɛ -gɔ.

Zli zli, 'in Piɛli yia 'wɔsɔ. 'In ɔ -yɔ wa 'sɔ yia mɪ. -Lagɔbhelia -tɔlɔa -wa mɪa -Zopee, -maa yia wa yoo kwa.

* 10:9 Wee -budu -ba -bedlɛɛ.

24 We zlu 'sɔnu zlia nɪ, 'in wa yia Sezalee nɪni. Kɔlɔnɛi ka ɔ -budunwɛɛ -nyɪma -yɔ ɔ jiji -talea la. Wa ka 'wlugbeli ɔ -budu zɔ, -zugba wa wɔ Piɛli.

25 Da Piɛli nɪnia Kɔlɔnɛi -budunwɛɛ, ɔ 'ka plaa yi, -bha Kɔlɔnɛi yia ɔ yoo -saa. 'In ɔ yia 'wɔkwli tenyii, ɔ 'ka Piɛli fusa, -mɔɔ 'nɔŋwɛzɔzɔɛ nya.

26 'In Piɛli yia ɔ 'wɔbhu. ɔ nɛɛ ɔ -ylaɛ: «-In -sɔ 'wɔ, nɪ, nyɪmɛ -amɪ -mɪ 'ya.»

27 'Bhie, ɔ yia gbada -tɔ Kɔlɔnɛi nya. 'In ɔ yia -budu zɔ pla. Piɛli yia nyɪmaa -zlo -yɔyɪ 'wlugbelida.

28 ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «A -yi we 'ji nɪ, we se 'nɪ Zuifu -yla -mɪ, ɔ -yɔ ɔ 'nɪa -Lagɔ -yi 'ka ladi. 'In ɔ 'nɪ we se -ka, ɔ 'ka -mɔɔ -budu zɔ pla. -Lagɔ ka 'mɪ we 'klɔslolu nɪ, in 'na ylahɪ nyɪmɛ yabhlogbɔɔ pɔɪnkanyɔ -yɔ titinanyɔ 'bhisa -nɪ.

29 We 'dɛɛ 'gbɔ, da a laa 'mɪ, 'in in yia yi, 'in in 'nɪa -gla zɔ. -We ka 'gbɔ a yia 'mɪ la, in 'yɪbha in 'ka we 'nɔ.»

30 Kɔlɔnɛi yia we 'bɪɔpali: «We 'yɪ -mnɔa nɪ, wee lɛli -bhlokpade nya, 'yɪugbagbɔ lɛli tanɔ nya, in mɪ -Lagɔ bhubhoeda na 'dɛɛ -gbɛ. -Bha -bhlokpade nyɪmɛ yabhlo kaa lɪlbana 'wɔ tɪlɪa 'mɪ 'klɔ.

31 'In ɔ nɛɛ 'mɪ -ylaɛ: «Kɔlɔnɛi, -Lagɔ ka -na -Lagɔɔ bhubhoe wɛli -yɔŋwnu. ɔ 'nɪ zɔzɔnɔ -we -in nɔa bobabhanya -yla lɛ 'wɔdɔ.

32 -In tie nyɪma -Zopee, Simɔ Piɛli -gbɛ wa -yɔ ɔ 'ka yi. -Zelibhanyɔ wa laa 'Simɔɔ, ɔ ka -budu mɪa gumunyuu -gɔgɔ -gɔ nɪ, ɔ -gbɛ Piɛli mɪa.»

33 -Bha -bhlokpade in tiea nyɪma, wa mnɪ -mɪ 'bɔ, 'in -in yia yiyigbɔ -yɔŋwnu. -A 'dɛ weee mɪ -slɛɛn -seli -Lagɔ 'yu, -a 'ka -we Nyɪmaa -Kanyɔ zɔa -mɪ ŋwɛɛ yukwli pɔɔ.»

Piɛli gbaa Kɔlɔnɛi -budunwɛɛ

34 Tɔn, Piɛli 'bhua wɛli 'wɔ, 'in ɔ nɛɛ: «-Slɛɛn, in ka we 'jiyibheli gbuzɔnɔ sa nɪ, -Lagɔ ɔ gbɪzɪ nyɪma 'wɔ.

35 Nɪ, wɛli -gnɔ -bhlo -bhlo 'wɔ, nyɪmɛ ɔ zɔa -Lagɔ 'nɔŋwɛ, 'in ɔ nɔa gbɔ tikli lɛ, mɔ nanɪa -Lagɔ dɔdɔ.

36 -Lagɔ ka ɔ wɛli Izlaɛlɪnyɪma yoo 'pa. Nɪ, wɛli -zɔnɔ -wa. 'In -Zezu Klisu

'gbɔ, -a 'ka 'wɔtɔtɔɛ -dlɔɔ 'yɪ -Lagɔɔ -gbɛ. ɔ -Zezu -wa nyɪma weee -Kanyɔ.

37 Bhla -we nya 'Zan *-Batisɪ gbaa nyɪma -yla: «A yi, in 'ka aɪn batizee», we bhla wee wɛli -mɪnɪ dia gwe Galilee. 'In, -mɔɔ 'bɪɔ, -we nɔa lɛ Zudee -dɔdɔ -gɔ da weee, amɪaa 'dɛ -yi we 'ji.

38 Sa -Lagɔ ŋwnaa Nazalɛtiyu -Zezu Zuzu 'Pɔpaa 'tɪtɛ nya, a -yi we 'ji. Sa -Zezu 'plɪa dɔdɔ weee -gɔ gbuzɔnɔ lɛnɔɛ nya, 'in sa ɔ jipea nyɪma weee -wa *'Kuzu mɪa 'klɪyɛ 'wɔpalɪda, a -yi 'ya -mɔɔ 'ji. -We ka gbɔ -wa, -Lagɔ -yɔ ɔ 'sɔ mɪ.

39 «-We weee ɔ nɔa lɛ Zuifuɔ dɔdɔ -gɔ -yɔ -Zeluzalɛmɔ, -amɪa mɪ we dayɪnya nya. Wa ka 'ya ɔ 'bha ɔ *su -gɔ lakɔɔɛ nya.

40 'In 'yɪ 'sɔ we taa zli, -Lagɔ yia ɔ 'wɔbhu tɪtɪnya lɔ. 'In ɔ yia we lɛnɔ, ɔ 'ka -amɪa ɔ tietienya 'klɔtlɪ.

41 We 'nɪ nyɪma weee 'yɪ ɔ, -amɪa -Lagɔ -saa -bha 'cɪn ɔ gbɔɔ dayɪnya nya, -amɪa -wa. Da -Lagɔ 'bhua ɔ 'wɔ tɪtɪnya lɔ, -amɪa -yɔ ɔ lia, 'in -a -yɔ ɔ yia 'ma.

42 -Zezu nɛɛ -aɪn -yla, -a gba -Lagɔgbɔ nyɪma -yla, 'in -a gba nɪ, 'mɔ -Lagɔ palɪa la, ɔ 'ka tɪtɪnya -yɔ 'yɪliyɔganyaa -yɔgbɔ 'wɔbhu.

43 -Lagɔgbɔ -falɪpanya weee ka ɔ gbɔɔ dayɪgbɔ gba. Wa nɛɛ: «Nyɪmɛ ɔ -ka -Zezu dlɪ -gɔ zɔ, 'in -Lagɔ tɪa -mɔɔ -yɔgbɔ 'wɔ, -Zezuu 'ŋnu 'tɪtɛɛ 'gbɔ.» »

Nyɪma -wa 'nɪa Zuifu, Zuzu 'Pɔpa ka wa -gɔ lasibhli

44 Bhla -we nya Piɛli mɪa gbada, -wa mɪa ɔ wɛli yukwli pɔɔɔda, 'in Zuzu 'Pɔpa yia wa -gɔ lasibhli.

45 Zuifuɔ -Lagɔnyɪma -wa -yɔ Piɛli 'sɔ nɔa, -maa 'yɪa we -yɔ nɪ, -Lagɔ ka -wa 'nɪa Zuifu Zuzu 'Pɔpa -gɔ lamneni, 'in ŋwɛgaga yia wa sɔbha.

46 'In -Lagɔnyɪma yia waa nyɪma ŋwɛɛ wɛli -putunya 'nɔ, -zugba wa mnɪnɪ -Lagɔɔ 'ŋnɪ 'kadɔ.

47 'In Piɛli nɛɛ: «Nyɪma Zuzu 'Pɔpa 'sibhli -gɔ la -aɪn 'bhisa, -a mneni -a 'ka gba wa 'na batizeli wa 'nyu nya -nɪ?»

⁴⁸ 'In Pieli nɛɛ, wa batizee wa -Zezu Klisu 'ŋni nya. 'In wa 'dɛ weee nɛɛ Pieli -yla, ɔ -yɔ wa 'sɔ -tɔ 'yɪ sanɪmɛ nya.

11

**Pɔlv saa 'bɪgv dɪ -Zeluzalɛmɔv leglizɪ -yla*

¹ -Zezuu tietienya -yɔ -Lagɔbhelia -wa mia Zudee -dɔdɔ -gv ka 'nɔ nu, nyuma -wa 'nia Zuifo, wa ka -Lagɔgbu -yɔŋwnu.

² Da Pieli yia lv -Zeluzalɛmɔ, -Lagɔnyuma -wa mia Zuifo nya, 'in -maa yia ɔ tɔ dɪ.

³ Wa nɛɛ: «-In ka nyuma 'nia knɪ 'wɔ mu -gbɛ pla* , 'in -in -yɔ wa 'sɔ yia li!»

⁴ -Bha Pieli gbaa wa -yla, -we 'plia -bhlo -bhlo, we bhlili we gwedɪda, ɔ nɛɛ wa -yla:

⁵ «'Yɪ yabhlo nya, in mɪ -Zopeegbe 'wɔ, da in mia -Lagɔ bhubhoeda, 'in -lu yabhlo -Lagɔ 'paa yoo yia na 'yɪ -gv yi. Wee 'yɪ 'wɔ, in 'yia -lu yabhlo -yɔ, -zugba we sibhli la na gbɛgbɛin. Wee -lu 'wɔ sa 'naa 'kadɔ. We mɪ lakpada we gwɪgwɪ -mnɔa 'yɪ, -zugba we bhu yalɪ, 'in we yia 'mɪ kwesi nyɪ.

⁶ In ylaa we nɔkplɛ tenyii, 'in in yia nɪma kaa 'lali -mnɔa klaa, -fliinɪma klaa, lagbizeli -nɪma klaa, 'zianya klaa -yɔyɪ.

⁷ Tɔɔn, 'in in yia wɛɪ yabhlo 'nɔ, we nɛɛ 'mɪ -yla: «Pieli, -in -sɔ 'wɔ, -in 'bha, 'in -in 'ka li!»

⁸ «'In in nɛɛ: «'Ao, na -Kanyɔ, -innya! In -ka bhaa 'wɔ, pɔɪnkalu -yɔ -na -gba 'nɪ -sɔ na ŋwɛɛ pla.»

⁹ «'In we 'sɔnɔ nya, wee wɛɪ yia yalɪ 'bhɔ, 'in we nɛɛ 'mɪ -yla: «-We -Lagɔ tia 'wɔ 'wlalaa nɪ, -mɪ 'na 'yɪ we pɔɪnkalu 'bhisa -nɪ.»

¹⁰ We nɔ 'sa -zakpa ta. 'Bhie, we 'dɛ weee yia yalɪ lɔmnɪ.

¹¹ «We bhla tɔɔn, nyuma ta -wa 'bhɔa Sezalee, -wa wa tiea 'mɪ 'wɔ, -budu -we ŋwɛɛ in mia, 'in wa yia -bha nyɪ.

¹² -Lagɔ Zuzu nɛɛ 'mɪ -ylaɛ: «-In 'na gbizɪɪ nyuma 'wɔ -nɪ, -in -yɔ wa 'sɔ mnɪ.» -Amɪaa -Lagɔbhelia gbelibhlo -wa -yɔ 'mɪ 'sɔ yia da -seli nɪ, ma kwaa

'mɪ yoo Sezalee. 'In -a 'dɛ weee yia Kɔlvnɛɪ -budu zɔ pla.

¹³ -We yɪa Kɔlvnɛɪ nɪ, ɔ yia we gba -ain -yla. Sa ɔ 'yia ɔ -budu zɔ -Lagɔ 'anzi 'yɪgbɛda, 'in -mɔv yia ɔ -yla gba: «-In tie nyuma -Zopee, nyumɛ wa laa Simɔ Pieli, wa -yɔ ɔ 'sɔ 'ka yi.

¹⁴ Sa -in 'kaa nɔ, 'in -in -yɔ -na -budunwɛɛ -nyuma 'kaa gbɔ 'wɔbhɔ, ɔ 'ka -mɪ -yla we gba.»

¹⁵ «Da in bhliia wa -yla gbɔ -gbagbie, 'in Zuzu 'Pɔpa yia wa -gv lasibhli. Sa we 'sibhliia -amɪa -gv la we gwedɪda, 'sa.

¹⁶ Tɔɔn, Nyumaa -Kanyɔ wɛɪ ɔ gbaa zɪmɛ, 'in we yia 'mɪ dɪɪ lasibhli: «*Zaan ka batizee 'nyu nya, nɪ, -Lagɔ 'ka ain batizee Zuzu 'Pɔpa nya.»

¹⁷ Zɪ -a ŋwnua Nyumaa -Kanyɔ -Zezu Klisu gbɔ -yɔ, 'in -Lagɔ yia ɔ Zuzu 'Pɔpa -ain 'nyɛ. 'Sa -Lagɔ 'nyɛ 'yaa wamɪa ɔ Zuzu 'Pɔpa. Nyɔ -amɪ mia, 'in in 'ka gba -we -Lagɔ 'kaa lɛnɔ, ɔ 'na nɔnɔ we lɛ -nɪa?»

¹⁸ -Lagɔnyuma 'nɔa wɛɪnya -mɪnɪ, 'in we yia wa dɪ zɔbɛɪ -dɔɔ. Wa -mnɪnɪa -Lagɔ 'ŋnɪ, 'in wa nɛɛ: «Gbɔzɔnɔ -wa, nyuma -wa 'nia Zuifo, -Lagɔ ka se wa 'nyɛ, wa 'ka wa dɪ 'bhiti, 'in wa 'ka 'yɪyɔgagɛ -zɔnɔ 'yɪ.»

Antɔsɔv -Lagɔnyuma

¹⁹ Etienu titɪɛ 'bɪgv, 'in wa yia -Lagɔnyuma 'klɪyɛ 'wɔpalɛ bhli. 'In -maa yia lamneni da weee. Tɔlv mɪ Fenisi, Siplɔ -yɔ Antɔsɔ. 'In wa -ka -Lagɔgbɔ gbaa mɪnɪ, Zuifo 'dɛkpɔa -yla wa gbaa we.

²⁰ -Mɔv bhla, Siplɔ -yɔ Silɛnɪ -Lagɔnyuma tɔlv ka Antɔsɔ yi, -zugba wa gba Nyumaa -Kanyɔ -Zezuu gbɔzɔnɔ gbɔ, nyuma -wa 'nia Zuifo -yla.

²¹ -Lagɔ 'tɪɛ -yɔ wa 'sɔ mɪ 'gbɔ, nyuma duun yia wa wɛɪ -gv lanɔwnunu. 'In wa yia wa 'dɛ -Lagɔ yoo 'nyɛ.

²² -Zeluzalɛmɔv *leglizɪ 'nɔa gbɔnya -mɪnɪ, tɔɔn, wa yia Banabasɪ tie Antɔsɔ.

²³ Da ɔ nynia -mɔ, sa -Lagɔ nɔa -Lagɔnyuma 'nanɪ 'wɔ, ɔ 'yia we -yɔ, ɔ yia we 'mɔna li. 'In ɔ yia wa 'dɛ weee

* 11:3 Glɛkɪwɛɪ nɛɛ «knɪplanɪa».

'kuayli 'pa, nu, wa -tu -Lago 'wu dli weee nya tiklu.

²⁴ Banabasi mi nyime -zonu nya, Zuzu 'Pupa ka o ye, 'in o kaa dli. 'In we 'gbu nyimaa -zlo yi 'yaa -maa 'de -Lago yoo 'nye.

²⁵ -Muu 'bigu, Banabasi yia Solu dataha mnɔ Talisi.

²⁶ Da o 'yia o, 'in o -yo o 'so yia Antioyu yi. Wa 'de 'so li -bha -zu -bhlo waa -Lagonyimaa -gbe, -zugba wa slolu nyimaa -zlo dli -zu gbu. Nu, Antioyugbe 'wu wa laa -Zezuu 'binanya Kletien tiatia.

²⁷ We bhla, -Lagobuu -falpanya talva 'bhva -Zeluzalem, 'in wa yia Antioyu yi.

²⁸ Wa 'yabhlo wa laa Agabus -soa 'wu -Lagoo Zuzu nya, o nee, nwo 'kadu yia dayli yia dudu weee -gu. 'In wee nwo yia yi bhla -we nya Klodu mia nyimaa 'wlulapinyo 'kadu nya.

²⁹ 'In, -Zezuu 'binanya yia gbu pupali nu, o -ka -mi -we o -ka 'yi, o wla we, wa 'ka we yoo 'pa, -Lagonyima mia Zudee dudu -gu wa 'wosalu nya.

³⁰ 'Sa waa -Zezuu 'binanya nua we. -We wa 'yia, 'in wa yia we Banabasi -yo Solu yoo 'nye, 'in -maa yia we leglizu nyima kpasɔ kwa Zudee.

12

*Wa 'bhaa *'Zake, 'in wa yia Pielɔ -kasɔ 'wupa*

¹ We bhla, nyimaa 'wlulapinyo Ewloɔ bhla leglizu nyima talva 'klyie 'wupalie.

² 'In o yia Zaaan bheli *'Zake 'bha tugugble nya.

³ 'In da o 'yia we -yo nu, we nanɔ Zuifu dudu, 'in o yi 'yaa Pielɔ kpa, *'Floo -we 'nia gɔɔ -yo -kaa 'fetu bhla.

⁴ Ewloɔ kpaa Pielɔ, 'in o yia o -kasɔ 'wupa. 'In o nee 'sloja -mnuaa -zakpa -mnua -yla, -maa -ku o nwe. O 'yibha o 'ka o -yogbu 'wubhu nyima 'yu, *'Wuzitiylu 'fetu bhia zli.

⁵ 'Sloja mi Pielɔ nwekuda -kasɔbudu zo, 'in leglizu yia -Lago bhubhoeda -tu tiklu o 'gbu.

-Lagoo 'anzi -saa Pielɔ -kasɔbudu zo

⁶ Yli -we nya Ewloɔ 'kaa Pielɔ -yogbu 'wubhu, we sabo, -zugba Pielɔ mi 'yiaa 'wu 'sloja 'so nyidi. O mi netellukpe 'so 'wu gbvanda, -zugba -kasɔbuduu nwekunya 'yigbe -kasɔbudu nwee.

⁷ -Bha -bhlokpade Jeitapee 'anzi 'tlalia -bha -kasɔbudu zo, 'in zli yia -mo slo. O zia Pielɔ beta yabhlo kwe, o ganɔa o, 'in o nee o -ylae: «-In -so 'wu slui!» Toun, netellukpenya yia Pielɔ so 'wubhu, 'in we yia laslo.

⁸ 'In -Lagoo 'anzi nee o -ylae: «-In ji -na -jlaa, -in -pla -na -sakwla 'bhu 'wu, -in -gba we 'llukpe!» Pielɔ yia we 'nonye zu. 'In -Lagoo 'anzi yia we -gudi o -ylae: «-In -pla -na -bana 'wu, 'in -in yi 'mi 'bi.»

⁹ Pielɔ mi -Lagoo 'anzi 'bi, 'in o yia -kasɔbudu zo 'tla. -We -Lagoo 'anzi mia lenuda, mo dli we 'ni gbuzonu, 'yiaa -ylada o mia.

¹⁰ Wa zia -kasɔbuduu nwekunya tianu -yo 'sonu -gu, 'in nete -kolo -we -gala 'gbe, 'in wa yia we -yo nnyi. We kolo -kalia we 'de nya wa 'yu, 'in wa yia 'tla. Wa kwaa yoo yabhlo -se, toun, 'in -Lagoo 'anzi yia Pielɔ kwesi 'bhu.

¹¹ Toun, -we 'plia Pielɔ yibhelie we 'ji, 'in o nee o dli zo: «-Sleen na yi we -yo nu, gbuzonu -wa: Jeitapee ka o 'anzi tie, 'in o yia 'mi Ewloɔ 'tite kwee -sa. Gbonyuu Zuifu pupalia na 'gbu, 'in o yi 'yaa 'mi -muu zo -sa.»

¹² Da Pielɔ 'nua wee gbu 'wola, 'in o yia Zaan wa laa Maliku 'nyaa Maliii -budunwee mnɔ. Da -Lagonyima duun gbelia 'wlu, -zugba wa bhubhoe -Lago o 'gbu.

¹³ Pielɔ bhla -buduu kolo, lub-hononwɔ wa laa Wloɔ, 'in -mo yia -bha -talia yi.

¹⁴ O yibhelie Pielɔ weli, o mi 'muna lidaa 'gbu, o 'ni -budu -kali. 'In o -yo gwagwie yia gbaa mnɔ nyima talva -ylae: «Pielɔ mi -budunwee!»

¹⁵ Wa nee o -ylae: «-Sabhe bhaa ain yi?» 'In o nee wa -yla: «Gbuɔonu -wa!» Toun, 'in wa nee: «-Zugba o zuzu -wa!»

¹⁶ -Muu bhla, -zugba Pielɔ bhla kolo -bhloo 'de. Da wa -kalia -bha, wa 'yia o -yo, 'in nwegaga yia wa sobha.

¹⁷ 'In Pieli yia wa -yla so 'pa, a 'mu nwe. 'In sa Jejitape wlelia o -kasubudu zo, 'in o yia we 'bigu gba wa -yla. 'In o nee 'ya wa -yla: «A gba we 'Zake -yo -Lagobhelia tɔba -yla.» 'Bhie, o 'tlaa, 'in o yia da -putu mni.

¹⁸ Da zli zlia, 'in 'sloja yia gbugblolu, -zugba wa yibhahia yibhahia lae, lee -lu yli Pielia.

¹⁹ Ewloɖu nee wa -talɔ da. Wa -talɔ o da, wa 'ni o 'yi. 'In Ewloɖu yia waa -buduu nweku -sloja layibha, 'in o nee wa 'bha wa.

-Muu 'bigu, o 'bhua Zudee, 'in o yia Sezalee ladia mni bhla -selee -nu nya.

Ewloɖu ka tli

²⁰ Tili -yo Sidɔn -nyimaa lililu mia, Ewloɖu dudu -gu we bhua. -Muu bhla, Ewloɖu ka wa -yo 'ce 'palɔ. Wa bhla weli -bhlo, 'in wa yia o komii nwekunya Blasitusi o 'wukulu. 'In wa nee Ewloɖu -yla: «'Wutotue -dlɔ -tu -ain nyidi.»

²¹ 'In Ewloɖu yia wa -yla 'yli zo. Wee 'yli nynia, o yia o 'nnumni -bana 'wupla, 'in o yia o gbuwubhukpe 'wu ladi. 'Bhie, o yia wa -yla gbu lapali -zejila 'wu.

²² 'In nyima yia 'wokpi: «-Lago yabhlo mia de gbada, -mɔɔ 'ni nyime!»

²³ Wee bhla -bhloo 'de nya, Jejitapee 'anzi yia Ewloɖu bhiti, o 'ni -Lago 'ni -mniuu 'gbu. 'In -mna yia o li, 'in o yia tli.

²⁴ We bhla, -zugba -Lagoweli -yo -guwɔlaylimanie mni, 'in nyima nye wa 'de -Lago yoo.

²⁵ Da Banabasɔ -yo Solɔ bhia wa lubho, 'in wa yia -Zeluzalemɔ lubhiti. Wa yia 'Zan Maliki 'wubhu, 'in wa -yo o 'so yia mni.

13

Zuzu 'Pupa tiea Banabasɔ -yo Solɔ

¹ Antioɔsu leglizɔ 'wu, -Lagobu -falipanya -yo nyimaa gbuslolunya mia -bha. Wa ni nu: Banabasɔ, 'Simeɔɔ wa laa nyime -ylukpa, Sileniyu Lusiusu, nyimaa 'wulapilinyo Ewloɖu Antipasɔ jiji -tale Manaee -yo Solɔ.

² 'Yli yabhloo zli, da wa mia -Lago bhubhoeda, -zugba wa pla 'sun, Zuzu

'Pupa nee wa -yla: «A -sa -bha Banabasɔ -yo Solɔ wa 'de saa, lubho -we ka 'gbu in yia wa la, wa 'ka we nu.»

³ Wa yia 'sun -plada -yo -Lago -bhubhoeda -tu. -Muu 'bigu, 'in wa yia Banabasɔ -yo Solɔ so 'wluo lapali, 'bhie, wa yia wa 'yitide, 'in wa yia mni.

⁴ Zuzu 'Pupa tiea Banabasɔ -yo Solɔ, 'in wa yia Selusii mni, -bha wa 'bhua 'glɔ 'wu. 'In 'nyunyididudu wa laa Siplu, wa yia -mɔ mni.

⁵ Da wa nynia Salaminɔ, 'in wa yia -Lagobu gbagbie bhli Zuifuɔ -Lagobudunya zo. 'Zan Maliki -yo wa 'so mi, -zugba o sa wa 'wu.

⁶ Wa -dia 'nyunyididudu 'wu, 'in wa yia Pafosugbe nukple nyni. -Mɔ wa -yo -dlabha -lenonyo yabhlo wa laa Baali -Zezu gbelia. Zuifuɔ, o laa o 'de -Lagobu -falipanya, mɔ -wa.

⁷ 'Nyunyididudu 'wulapilinyo Selijiusu Polusu -gbe o -dila la, 'ylimnanyo mɔ. Oo dudu 'wulapilinyo laa Banabasɔ -yo Solɔ, o 'yibha o 'ka -Lagoweli 'nuu 'gbu.

⁸ Nu, -dlabha -lenonyo wa laa glekiweli 'wu Elimasɔ, -mɔɔ 'ni 'yibha, 'nyunyididudu 'wulapilinyo nwnu -Lagobu -yo, we 'gbu o yia Banabasɔ -yo Solɔ tu dili.

⁹ Zuzu 'Pupa yea Solɔ wa la 'yaa *Polu, o ylaa o Elimasɔ 'yliya 'wu tenyii, 'in o nee o -yla:

¹⁰ «-Dawli bhabha -yo 'nyii -kanyo, 'Kuzuu 'yu, o -wa gbuzonu weee tonyime! -In 'nia -Lago lenugbu da 'wolasake 'yigbelia yii?

¹¹ -Sleen -in pu yukwli: Jejitape yia -mi bhiti, -in 'ka 'lo. 'In -in 'na 'ka 'ylo -yoyi bhla yabhlo nya.»

-Bha -bhlokpade, Elimasɔ 'laa, 'in o yia nikpise 'wu -tu, -zugba o bhubhuli so la, nyime o 'kaa o so lakpaa datahe nya.

¹² Da 'nyunyididudu 'wulapilinyo 'yia -we 'pia -yo, 'in o yia -Lago -plagbu -yoyi nwnu. 'In -Lagobu wa mia -sloluda, we yia o dli kwezi bhabha.

Polu -yo Banabasɔ 'so mnia Antioɔsu Pisidii -dudu -gu

13 Pafɔsɔgbɛ 'wɔ, Pɔlɔ -yɔ ɔ nɔnɔnya -bhoa 'glɔ 'wɔ, 'in wa yia Pɛlizigbɛ nɔkplɛ mɛnɪ, Panfilii -dɔdɔ -gɔ. -Bha 'Zan Maliki 'bhɔa wa 'bɪ, 'in ɔ yia -Zeluzalɛmɔ lɔmɛnɪ.

14 -Mɔɔ 'bɪgɔ, wa 'bhɔa Pɛlizɪ, 'in wa yia Antioɔsɔ mɛnɪ Pisidii -dɔdɔ -gɔ, bhɔ -gɔ. Zuifɔɔ *Nyapɛylɪ nya, 'in wa yia -Lagɔbudu zɔ pla, 'in wa yia ladi.

15 Da wa bhia tite -yɔ -Lagɔgbɔɔ -falɩpanyaa 'sebhɛ zelizɛlɛ, 'bhie, -Lagɔbuduu -cian nɛɛ Pɔlɔ -yɔ Ban-abasi -yla: «Bheliaɛn, we -ka gbɔ a 'ka gba, 'in a 'ka nyɩmaa dɪ latɛmanɪ, a mneni a 'ka we gba!»

16 Pɔlɔ -sɔa 'wɔ, ɔ 'paa sɔ, 'in ɔ nɛɛ: «Izlaɛlu nyɩmaa, amia bɔbɔa -Lagɔ, a pɔlɔ 'mɪ yukwli!

17 Izlaɛlɩnyɩmaa -Lagɔ -sa -bha -amɩaa dɔkpasi, 'in ɔ yia wa zumani da laga 'wɔ Eziputu -dɔdɔ -gɔ. 'Bhie, ɔ yia wa Eziputu -sa ɔ 'tite nya.

18 'In ɔ yia wa zɔ dɔdɔ beblɛɛ -gɔ, we mneni we 'ka -zɔɔ glɔ 'sɔ ɛwɛɛ nɩni.

19 'In ɔ yia zɔa gbesɔ lasa Kanaa -dɔdɔ -gɔ. 'In ɔ yia -maa dɔdɔ ɔ nyɩmaa 'wɔladlili, 'in we yia -maanɔ -zɛ.

20 -Mɔɔ li -zɔɔ 'wɔ sɔ -zɔɔ glɔ 'sɔ 'ya kugbua (450).

«'Bhie, ɔ yia -amɩaa dɔkpasi gbɔwɔbhunya 'nyɛda -tɔ tɪklɪ, 'in we yia -Lagɔgbɔɔ -falɩpanyɔ Samuelɪ bhla ylɪ.

21 «-Mɔɔ 'bɪgɔ, -amɩaa dɔkpasi yia -Lagɔ wa 'wlulapɩnyɔ -zlali. 'In -Lagɔ yia wa Kisɪ 'yu Saulɔ 'nyɛ, Bezamɛɛɛ zɔaylɩnyɩmɛ nya. -Mɔɔ pɩlɪ wa 'wɔ la -zɔɔ glɔ 'sɔ.

22 -Mɔɔ 'bɪgɔ, -Lagɔ -saa Sɔlɔ kwnɛɛ, 'in ɔ yia -Davidɪ ɔ 'bɪgɔpali. 'In -Lagɔ nɛɛ -Davidɪ daaɛ: «In ka -Zeseeɛ 'yu -Davidɪ 'yɪ na dɪ da -nyɩmɛ nya. -We weee in 'yibhaa, lɛ ɔ yia we nɔa.»

23 «-Davidɪ zɔaylɩnyɩmɛ yabhlo -wa -Zezu, 'mɔ -Lagɔ -saa -bha *Izlaɛlu Gbɔwɔsanyɔ nya. Sa ɔ gbɔa zɩmɛ we 'sa.

24 -Zezuu yiyie 'yu, Zaan yia Izlaɛlɩnyɩmaa weee la. ɔ nɛɛ wa -yla: «A 'bhiti amɩaa dɪ, 'in wa 'ka aɩn batizee.»

25 Da Zaan mia ɔ lubhoo 'wɔ 'bhada, 'in ɔ nɛɛ: «Amia dɪ, nyɔɔ in -mia? -Lagɔɔ -Bhasanyɔ, -ɔ a mia wɔda we 'nɪ -amɪ. A -tali, yia ɔ yia 'mɪ lɔɔ, 'in, in 'nɪ we 'klɔ -ka in 'ka ɔ -sakwlaa 'llukpe -blo.»

26 «Na bhelia, amia Ablaamɔɔ zɔaylɩnyɩmaa, 'in amia mia -seli -Lagɔ bɔbɔee 'gbɔ, -a 'dɛ weee -yla -Lagɔ 'paa nyɩmaa gbɔwɔsawɛlɪ -mɩnɪ yoo.

27 Nɪ, -Zeluzalɛmɔ -nyɩmaa -yɔ wa 'yugalɩnya 'nɪ -Zezu yibheli *nyɩmaa Gbɔwɔsanyɔ nya. 'In -Lagɔgbɔɔ -falɩpanyaa wɛlɪ -we wa zɛlɩ Zuifɔɔ Nyapɛylɪ weee nya, wa 'nɪ -mɔɔ 'wɔlanɔ. 'In wa yia we lɛnɔe gbali -Zezuu 'bhabhie nya.

28 'In wɛlɪ -we -gɔ wa 'kaa ɔ 'bha wa 'nɪ we 'yɪ. 'In wa nɛɛ Pilatɪ -yla, -mɔɔ 'bha ɔ.

29 -We -Lagɔsebhɛ gbɔa -Zezuu daa, wa bhia we lɛnɔe, wa -saa ɔ *su -gɔ, 'in wa yia ɔ gbawla 'wɔ ladi.

30 'In -Lagɔ yia ɔ 'wɔbhɩ tɪtlɩnya glaa.

31 'In nyɩmaa -wa -yɔ -Zezu 'sɔ 'bhɔa Galilee -dɔdɔ -gɔ, 'in wa yia -Zeluzalɛmɔ mɛnɪ, ɔ ka ɔ 'dɛ -maa 'klɔslolu 'yɪ duun nya. -Maa mia -slɛɛn ɔ gbɔdayɩnya, -zugba wa -yɔ ɔ gbɔ -gbagbie mɛnɪ Izlaɛlɩnyɩmaa -yla.

32 «'In gbɔzɔnɔ -we -Lagɔ gbɔa zɩmɛ -amɩaa dɔkpasi -yla, 'mɔ -a yia aɩn -yla gbɔa.

33 -Amia, wa 'yuoyua -yla -Lagɔ nɔa -slɛɛn we lɛ, -Zezuu 'wɔbhɩbhue nya tɪtlɩnya glaa. We mɪ ɛɛlɩda Lɔusebhɛ lɔɔɔ 'sɔnɔ 'wɔɛ: «Mɪ -wa na yu,

'in we 'bhɔ -zɛɛn 'wɔ, -amɪ -wa -na dide.»

34 -Lagɔ ka zɩmɛ we gba. Nɪ, -Zezu ɔ yia 'wɔbhɩa tɪtlɩnya glaa, 'in ɔ 'na 'ka 'maslɛɛn tɪ. 'In ɔ nɛɛ wee gbɔ -mɩnɪ daɛ:

«Mɔwɔlɔlɔ -zɔnɔnya in gbɔa in 'ka -Davidɪ 'nyɛ, 'mɔ na yia aɩn 'nyɛa.»

35 We 'gbɔ, we mɪ 'ya ɛɛlɩda Lɔusebhɛ da yabhloɛ:

«In 'na 'ka -na -mɔwɔlɔnyɔ 'yitide ɔ 'ka 'bhɩka 'wɔ zɛnɪ.»

36 Da nyɩmaa 'wlulapɩɩnyɔ -Davidɩ - gaa 'yliyɔ, sa -Lagɔ 'yɩbhaa, 'in ɔ yi 'saa ɔ lubho nɔ. ɔ tɩa, wa 'bhlua ɔ, ɔ dukpasɩ kwesi, 'in ɔ yia zɛn.

37 «-Zezu 'nɩ glu zɛnɩ, -Lagɔ ka ɔ 'wɔbhu tɩtɩɩnya glaa.

38 Amɩa, bhelɩa, -a nɛɛ aɩn -ylaɛ: - Zezu 'gbu -Lagɔ tɩa nyɩmaa -yɔgbu 'wɔ.

39 Nu, nyɔɔ nyɔɔ -ka -Zezu 'gbu -yɔɣwɩ, ɔ 'gbu -na gbɔnyuuu 'gba bhua -mɩ 'wlu. Moizu tite 'nɩ mneni we 'ka we aɩn 'wlu -sa.

40 A zɔ amɩaa 'dɛ 'yliyɔ, gbu -we - Lagɔgbu -falɩpanya gbaa, we yi aɩn yɩ.

41 -Lagɔ nɛɛ:

«A -talɩ gbɩɩ 'ylɩlatɩɩɩnya,
ɣwɛgaga sɔbha aɩn,
'in a 'bhu la.

Nu, gwɛdigbu na yia lɛnɔa amɩaa bhla. Wa -ka we 'dɩ aɩn -salɩ,
a 'na 'ka we la gbɔzɔnɔ.» »

42 Da Pɔlv -yɔ Banabasɩ mɩa - Lagɔbudu zɔ 'tlada, 'in wa nɛɛ wa -ylaɛ: «Amɩa -a bhubhoe, Zuifɩ Nyapɛylɩ -putu -ka nɩni, a yi a 'ka wee gbu -bhloo 'dɛ gba -aɩn -yla!»

43 Wa bhɩa 'wlugbelɩe, Zuifɩ -zlo -yɔ nyɩma -putu -wa bɔbɔa Zuifɩ -Lagɔ, 'in wa yia Pɔlv -yɔ Banabasɩ yoo kwa. Pɔlv -yɔ Banabasɩ mɩ wa -yla gbu -gbada, -zugba wa tɛmanɩ wa dɩ la nu, wa 'na 'tideli -Lagɔ 'nanɩ 'yi -nɩ.

Pɔlv -yɔ Banabasɩ gbaa gbu nyɩma -wa 'nɩ Zuifɩ -yla

44 Zuifɩ Nyapɛylɩ -putu nɩni, -wa yia -Lagɔwɛɩ yukwɩ pɔlv, we -tɔ 'wɔ -sɛ, wa 'ka wee 'gbee nɔkpɩa -nyɩma ɣwɛɛ nɩni.

45 Zuifɩ 'yɩa nyɩmaa -zlo -manɩ -yɔ, 'in zenyidɩ yia wa 'wɔbho. 'In -we Pɔlv mɩa gbada, wa bhitɩa we saputu sa, -zugba wa vɛɩ ɔ.

46 Pɔlv -yɔ Banabasɩ nɛɛ wa -yla dɩ 'tɩte nyɛ: «We mɩ nu, amɩa Zuifɩ -yla wa 'ka yaa -Lagɔgbu gba tɩa. 'In a mɩ we kwnɛɛ -sada, 'in a nɛɛ amɩaa 'dɛ nya nu, 'yliyɔgagɩe -we 'nɩa bhloluda -ka, a 'nɩ we 'yɩye 'kɩ -kaa 'gbu, nyɩma -wa 'nɩa Zuifɩ, wa gbɛgbɛɩn -a yia mɩa!

47 «-We Jeɩtapɛ gbaa -aɩn -yla, mɩ nɩ: «In ka -mɩ 'yɩgbeli,
dɔdɔgbu -nyɩma weee zɩ nya.

'In, -in 'ka nyɩma gbɩwɩsa wɛɩ gba dɔdɩ da weee.» »

48 Da nyɩma -wa 'nɩa Zuifɩ 'nɔa wɛɩnya -mɩnɩ, 'in wa yia 'mɔna lɩ, wa yia -Lagɔ 'ɣnɩ -mɩnɩ ɔ wɛɩ -zɔnɩ 'gbu. 'In -wa -Lagɔ -saa -bha 'cɩn, wa 'ka 'yliyɔgagɩe -we 'nɩa bhloluda -ka 'yɩ, 'maa yia -Lagɔ dɩ -gu zɩ.

49 'In Nyɩmaa -Kanyɔ wɛɩ yia wee dɔdɩ weee -gu lamneni.

50 Zuifɩ 'paa 'ɣnɩmɩ -ɣwnɩ -wa zɩa -Lagɔ -bha -yɔ 'gbee nyɩma 'kadɩ dɩ yalɩ nu, wa palɩ Pɔlv -yɔ Banabasɩ 'kɩye 'wɔ. 'In wa yia -maa vu wa dɔdɩ -gu.

51 Da Pɔlv -yɔ Banabasɩ 'kaa wee 'gbee nɔkpɩe 'bhu, 'in -maa yia -maa bhu -yɔ *-bhubhui gbɔɔ wa 'gbu. 'Bhie, wa yia Ikonium mɩ.

52 'In 'mɔna -yɔ Zuzu 'Pɔpa yia -Zezu 'bɩnɔnya ye -mɔ Antɩɔsɩ -dɔdɩ -gu.

14

Pɔlv -yɔ Banabasɩ mɩ Ikonium

1 Da Pɔlv -yɔ Banabasɩ nɩni Ikonium, 'in wa yi 'yaa -mɛmɛ Zuifɩ -Lagɔbudu zɔ pla. Wa gbaa -mɔ -Lagɔgbu sa kpɛɛn kpɛɛn, Zuifɩ duun -yɔ -wa 'nɩa Zuifɩ, -maa yia -Lagɔ pla.

2 Zuifɩ -wa 'nɩa -Lagɔgbu -yɔɣwɩ, -maa 'bhua nyɩma -tɔlv -wa 'nɩa Zuifɩ dɩ 'wɔ, 'in wa 'ka -Lagɔbhelɩa -yla gbɔnyuu lɛnɩ.

3 'In Pɔlv -yɔ Banabasɩ yia -mɩbhlɩ Ikonium -tɔ -daan, -zugba wa gba -Lagɔgbu, nyanɔ yabhlogbɔ 'nɩ wa 'wɔ -mɩ. 'In -Lagɔ yia wa se 'nyɛ, wa 'ka gwɛdigbɩnya -yɔ gbu 'kadɩ lɛnɩ. Wa gbaa ɔ 'nanɩ -gu gbu, 'in -Lagɔ yia we -slolu nu, wa wɛɩ mɩ gbɔzɔnɩ nya.

4 'In wee 'gbee nɔkpɩa -nyɩma yia 'wɔdɩ 'sɔ: tɔlv -zɛa Zuifɩ -nɩ, 'in tɔlv yia -Zezu tietienyaa -nɩ -zɛ.

5 Zuifɩ -yɔ -wa 'nɩa Zuifɩ, we -yɔ wa 'yugalɩnya pɔpalɩ gbu, wa 'ka Pɔlv -yɔ Banabasɩ 'kɩye 'wɔpa, 'in wa 'ka wa gbɔku 'wɔbha.

⁶ Da waa nyuma 'so 'nua gbu -mɪnɪ, 'in wa yia -flii -bho. 'In wa yia Likaoni -dɔdɔ 'gbenya wa laa Lisitli -yɔ Delibɔ mɪnɪ, we -yɔ we kwesi -gbenya 'wɔ.

⁷ 'In wa yi 'yaa -mɛmɛ -Lagɔgbɔ gba.

Pɔlv -yɔ Banabasɪ mɪ Lisitli

⁸ Nyɪmɛ yabhlo mɪ Lisitli, ladɪda ɔ tɔa 'kɔmɔɔ, -we ka gbu -wa, ɔ bhɔ ka 'ku. 'In wee 'kukue wa gwalɪɪa ɔ, ɔ tɪaɔ 'nɪ -slɔ nɔ.

⁹ 'Yɪ yabhlo nya, -zugba ɔ pɔlv Pɔlv wɛɪ yukwɪ. 'In Pɔlv yia we -yɔyɪ nɪ, ɔ dɪ mɪ -Zezu -gɔɔ 'gbɔ, ɔ mneni ɔ 'ka 'pɔ.

¹⁰ Pɔlv nɛɛ ɔ -yla wɛɪ 'tɪtɛ nyɛ: «-In sɔ 'wɔ, -in 'yɪgbe -na bhɔ -gɔ tikɪ!» 'In ɔ nyɪmɛ yia 'wɔblu, ɔ yia nɔnɔe bhɪ -bha -bhlokpade.

¹¹ Gbɔnya Pɔlv nua lɛ da, nyɪmaa -zlo 'yɪa we -yɔ, 'in wa yia 'wɔkpɪ Likaoni -nyɪmaa wɛɪ nya: «-Lagɔnya ka nyuma -zɛ, we ka -amɪaa -gbɛ la-sibhɪ!»

¹² Banabasɪ wa laa -Zeusɔ, 'in Pɔlv -wa gbɔgbanyɔɔ 'gbɔ, wa yia -mɔɔ la Elɪmɛsɪ.

¹³ -Lagɔ wa laa -Zeusɔ, we -budu 'yɪgbe wee 'gbee nɔwɛ -yɔ. 'In we bɔbɔnyɔ -yɔ bhɪgɪblɔnya yia yi, 'in ɔ yia we -kpɛɪ suu -bɔɪ nya. ɔ -yɔ ɔ nyɪmaa -zlo 'yɪbha wa 'ka Banabasɪ -yɔ Pɔlv -zila -yɔ bɔbɔlv.

¹⁴ 'In da -Zezuu tietienya Banabasɪ -yɔ Pɔlv 'nua wee gbu -mɪnɪ, 'in wa yia wa 'wɔ *-bananya yla. 'In wa -yɔ gwagwɛ yia nyɪmaa -zlo glaa mɪnɪ 'wɔkpɪkpɛ nyɛ:

¹⁵ «'Oo! Bheliain, lɛɛ -lu ka 'gbɔ a nɔ 'sa? Nɪ, nyuma -amɪa -mɪa 'ya amɪa 'bhisa. -Lagɔgbɔ -a yia aɪn -yla gbaa. Nɪ, a 'bhɔ -sini -kpɔanya -mɪnɪ 'bɪ, a 'bhiti 'yɪyɔga -Lagɔɔ gbɛgbɛɪn! Mɔ nua yalɪ klaa, dɔdɔ klaa, gumunyu -yɔ we lɔ -lu weɛ lɛ.

¹⁶ Bha, bhlasabhla, -Lagɔ ka dɔdɔgbɔ -nyɪmaa weɛ 'yitide, 'in wa yia wa 'dɛɛ nɔɔ 'yoo bhɪ.

¹⁷ 'In -mɔɔ bhla, -Lagɔ yia ɔ 'dɛ -slolu aɪn -yla, ɔ zɔzɔnɔlɛnɔe nya 'kɔmɔɔ: ɔ lɔalɪ yalɪnyu, 'in amɪaa kpaa -li zɔa. 'In ɔ nyɛa aɪn lililu duun, ɔ yelia 'mɔna aɪn dɪ zɔ.»

¹⁸ Banabasɪ -yɔ Pɔlv ka 'klɪ 'yɪ, 'in wa yia gbu weɛ 'bɪgɔ 'plɪɪ waa nyuma -zlo -yla, nɪ, wa 'na bɔbɔlv wamɪa -nɪ, 'bhie -maa yia we -yɔɔwɪnɪ lugada.

¹⁹ We bhla Zuifɔnya 'bhɔa Antioɔsɔ Pisidii -yɔ Ikoniumɔ -dɔdɔ -gɔ, wa nynia Lisitli, 'in wa yia nyɪmaa -zlo lɔbho. 'In wa yia -maa dɪ 'wɔbhɔ, 'in wa yia Pɔlv gbɔkɔ 'wɔbhɔ, wa 'ka ɔ 'bhaa 'gbɔ. 'Bhie, wa yia ɔ 'gbe -gnima kwa, wa mɪa dɪ nɪ, ɔ ka tɪ.

²⁰ 'In da -Lagɔnyɪa gbɛɪa Pɔlv, ɔ yia 'wɔsɔ, 'in ɔ yia wee 'gbe nɔkpɛ lɔmɪ. -Mɔɔ zɪ zɪa, 'in ɔ -yɔ Banabasɪ 'sɔ yia Delibɔ mɪnɪ.

Pɔlv -yɔ Banabasɪ 'bhiti lɔ Silii -dɔdɔ -gɔ

²¹ Pɔlv -yɔ Banabasɪ gbaa -Lagɔgbɔ Delibɔgbɛ nɔkpɛ, 'in nyuma duun yia -mɔ -Lagɔ pla. 'Bhie, wa yia lɔbhiti Lisitli, Ikoniumɔ, we -yɔ Antioɔsɔ Pisidii -dɔdɔ -gɔ.

²² 'In wa temania -Lagɔnyɪmaa dɪ la, -zugba wa pa wa 'kɔayɪ, nɪ, wa zɔ dɪ gege. 'In wa nɛɛ wa -ylɛ: «We mɪ nɪ, -a 'plɪɪ sɪasɛ duun lɔ 'bhie, -a 'ka *-Lagɔɔ nyɪmaa 'wlulapɪɪ zɔ pla.»

²³ 'In Pɔlv -yɔ Banabasɪ yia nyuma kpasɪ lapalɪ *legɪzɪ -bhlo -bhlo zɔ. Wa plaa 'sun, wa bhɔbhɔea -Lagɔ, 'bhie, wa yia waa -Lagɔnyɪa -wa zɔa -Lagɔ dɪ -gɔ, -Lagɔ kwɛɛ zɔ.

²⁴ -Mɔɔ 'bɪgɔ, wa 'plɪɪa Pisidii -dɔdɔ -gɔ, 'in wa yia Panfilii nɪnɪ.

²⁵ Wa gbaa -Lagɔgbɔ Pelɪzɪgbɛ nɔkpɛ, -mɔɔ 'bɪgɔ, 'in wa yia Atalii mɪnɪ.

²⁶ -Mɔ wa -gɪlaa 'glɔ 'wɔ Atalii, 'in wa yia Antioɔsɔ lɔbhiti Silii -dɔdɔ -gɔ. -Mɔ wa zɔa zɪmɛ wa -Lagɔɔ 'nanɪ kwɛɛ, lɔbho -we wa bhɪa da nɔnɔe 'gbɔ.

²⁷ Da wa nynia Antioɔsɔ, 'in wa yia legɪzɪ weɛ 'wlugbeli. -We weɛ -Lagɔ nua lɛ wa sɔ nya, 'in sa -Lagɔ -kalɪa -wa 'nɪa Zuifɔ -yla 'yoo, 'in -maa 'ka 'ya -Lagɔ pla, wa yia we -sa 'bɪgɔ dɪ nya.

²⁸ 'In Pɔlv -yɔ Banabasɪ yia Antioɔsɔ -tɔ -daan -Zezuu 'bɪnɔnya nya.

15

Antiosugbee -Lagonyima kpelia Moizu tite-gv

¹ We bhla -bhlokpade nya, nyima -tolva 'bhva Zudee -dudu -gv, 'in wa yia Antiosu mni. Da wa nynia -mo, wa yia -Lagabhelia gbv -mni slolue bhli, wa nɛɛ: «Sa Moizu tite gbaa, wa 'pa nyima kni 'wu, a 'ni 'sa kni pla, a 'ni mneni a 'ka gbv 'wubhu!»

² Pɔlv -yɔ Banabasɩ 'ni wa weli -yɔɔwɔwɔ -gbaa, 'in wa -yɔ wa 'sɔ yia wee gbv -mni -gv kpeli bhabha. We 'gbv, wa yia Pɔlv, Banabasɩ -yɔ Antiosu -nyima tolva tie -Zeluzalemv, 'in wa -yɔ -Zezuu tietienya -yɔ nyima kpasɩ 'ka wee gbv -mni gba.

³ We 'gbv, wa mɩ mɩnmɩe -gv, 'in leglizɩ yia wa -yɔɛ, 'in wa yia wa yoo kwa. 'In wa yia Fenisi -yɔ Samalii -dudu -gv 'plili, sa nyima -wa 'nia Zuifv plaa -Lagɔ, -zugba wa -yɔ we gbagbie mni. 'In wee 'dizɔnv -mni yia -Lagabhelia weee 'muna 'kadu 'wola.

⁴ Da wa nynia -Zeluzalemv, 'in leglizɩ klaa, -Zezuu tietienya klaa, we -yɔ nyima kpasɩ yia wa 'lakpasu kpa. 'In -we -Lagɔ nva lɛ wa sɔ nya, wa yia we -sa 'bigudi nya -maa -yla.

⁵ Zuifv -zakpa -bhlo wa laa Falizinyima wa glaa -nyima tolva, -wa zva -Zezu dli -gv -sɔa 'wu, 'in wa nɛɛ: «-Lagonyima -wa 'nia Zuifv, wa 'pa wa kni 'wu, 'in wa gba wa -yla, wa zv Moizu tite 'nɔɔwɛ!»

-Lagonyimaa 'wlugbelie-Zeluzalemv

⁶ 'In -Zezuu tietienya -yɔ nyima kpasɩ yia 'wlugbeli, wa 'ka wee gbv -mni 'wɔsɩsali.

⁷ Wa kpelia kpokpo, Pielɩ -sɔa 'wu, 'in ɔ nɛɛ wa -ylae: «Na bhelia, amiaa 'de -yi we 'ji nu, -Lagɔ ka -bha 'mɩ -sa aɩn glaa, we 'bi ka 'wɔgwle, 'in -wa 'nia Zuifv, in 'ka wa -yla -Lagɔgbv gba, wa -ka we 'nv, wa 'ka -Zezu dli -gv zv.

⁸ -Lagɔ -ɔ -yia nyimaa dli, ɔ ka we -slolu nu, -wa 'nia Zuifv, ɔ ka wa gbv -yɔɔwɔwɔ, 'in ɔ yi 'yaa wamia Zuzu 'Popa 'nyɛ, -amia 'bhisa.

⁹ -Lagɔ 'ni nyime 'wɔgbɩzi, -a -yɔ wa 'sɔ nyidi. -We ka gbv -wa, ɔ ka wa dli -yɔwɔlv, wa ka -Zezu dli -gv zv 'gbv.

¹⁰ 'In -slɛɛn, lɛɛ -lu ka 'gbv a yla -Lagɔ la? 'In 'gba 'kadu -amiaa dukpasɩ -yɔ -amiaa 'de 'nia mneni -a 'ka 'wubhu, 'in a dɩ we -Zezuu 'bɩnɔnya 'wlua?

¹¹ -Innya! -A dɩ we dli 'wu nu, Nyimaa -Kanyɔ -Zezuu 'nanu 'gbv, -a yia 'pv, wamia 'bhisa!»

¹² Tɔvɩ, nyima weee yia nwe 'mu, -zugba wa pɔlv Banabasɩ -yɔ Pɔlv 'sɔ yukwli. Gwɛdigbv -yɔ gbv 'kadu -Lagɔ nva lɛ wa sɔ nya -wa 'nia Zuifv nyidi, -zugba wa gba we waa nyima -yla.

**Zake gbaa nyima -yla gbv*

¹³ Da wa bhia gbagbie, 'in *Zake yia weli 'wubhu, ɔ nɛɛ: «Na bhelia, a pɔlv 'mɩ yukwli.

¹⁴ Sa -Lagɔ ylaa tiatia nyima 'nia Zuifv, 'in ɔ yia -bha nyimaa -zakpa -bhlo -sa wa glaa, -maa 'ka ɔ -nv -zɛ, we gbv 'Simɔv gbaa -aɩn -yla.

¹⁵ 'In wee weli -mni -yɔ -Lagɔgbv -falpanyaa weli yia bhli -bhlo. Nu, we mɩ celɩda -Lagɔɛbhɛ 'wɔɛ:

¹⁶ Jejitape nɛɛ:

«-Mɔv 'bigv,

lv na yia yia cɩ,

'in -Davidu -budu bhli,

in 'ka we 'subha lv.

In 'ka we 'subha lv we 'ku -gv,

'in in 'ka we 'yigbeli.

¹⁷ 'In nyimaa pnu weee yia Jejitapee 'yoo dataɩa.

Cun, nyima -wa 'nia Zuifv in laa wa 'ka na -nv -zɛ, ma -wa.»

¹⁸ -We Jejitape gbaa mv mia de.

ɔ ka wee gbunya -mni -slolu 'cɩn,

-mɔv 'bi ka 'wɔgwle,

'in 'sa ɔ mia we lenɔda.» »

¹⁹ 'Zake yia we -gɔdiɛ: «We 'gbv, -we na yia -yɔ, nyima -wa 'nia Zuifv, -wa plaa -Lagɔ, -a 'na sialɩ wa -ni.

²⁰ Nu, -a celɩ wa 'wɔɛ: wa 'na lili -zila -bɔbɔnime -ni, we ka pɔvɩn. 'In wa 'na nɔnv mɔvngbv lɛ -ni. Nime -we 'pɩɔn 'nia 'wɔtla, we -yɔ nime 'pɩɔn -tukpa, wa 'na lili we -ni.

²¹ -We ka gbv -wa, bha bhlasabhla, nyima slolua Moizu tite 'gbe -bhlo

-bhlo 'wɔ, -zugba wa zɛli we -Lagɔbudunya zɔ, *Nyapɛyli weee nya.»

'Sɛbhɛ wa 'paa -Lagɔnyɪma 'nɪa Zuifɔyoo

²² Tɔɔn, -Zezuu tietienya -yɔ nyɪma kpasɪ -yɔ leglizɪ weee yia wɛli -bhlo bhlɪ nɪ, wa -sa -bha nyɪma wa glaa, 'in wa 'ka wa -yɔ Pɔlv -yɔ Banabasɪ tie Antioʒɔ. 'In wa yia -bha Zudasɪ wa laa Balisabasɪ -yɔ Silasɪ -sa. Wamɪa nyɪma 'sɔ -manɪ, -bha -Lagɔbhelia zɔa wa.

²³ 'Sɛbhɛ wa cɛliɪ wa zɔa wa kwɛɛ we nɔkpla -wɛli nɪ:

Amɪa, -amɪaa bhelia -Lagɔnyɪma 'nɪa Zuifɔ, -wa mɪa Antioʒɔgbɛ nɔkplɛ, Silii -yɔ Silisi -dɔdɔ -gɔ, -amɪa -Zezuu tietienya -yɔ nyɪma kpasɪ saa aɪn fɔ.

²⁴ -A ka 'nɔ nɪ, nyɪma ka -amɪaa -gbɛ 'bhɔ, 'in wa yia amɪaa dli sumania mɪnɪ wa ŋwɛɛ wɛlɪnya nya. -Amɪa 'nɪ wa tie -mɔv 'wɔ.

²⁵ We 'gbɔ, -a yia wɛli -bhlo bhlɪ, 'in -a yia -bha nyɪma -sa, -a 'ka wa tie. 'In wa 'ka -amɪaa jɪli -talea Banabasɪ -yɔ Pɔlv yoo kwa amɪaa -gbɛ.

²⁶ Waa nyɪma 'sɔ ka wa 'pɔpɔɛ dli -sa, -amɪaa -Kanyɔ -Zezu Klisi lubhoo nɔnɔvɛ 'gbɔ.

²⁷ We 'gbɔ, -a yia Zudasɪ -yɔ Silasɪ tie amɪaa -gbɛ. 'In -we -a cɛliɪ aɪn 'wɔ da, wa 'ka we 'wɔsɪsɪli aɪn -yla.

²⁸ Nɪ, Zuzu 'Pɔpa -yɔ -aɪn 'sɔ 'nɪ 'yɪbha wa dɪ 'gba 'kadɔ aɪn 'wlu. Nɪ, titenya mɪa da, a zɔ we 'nɔŋwɛ, -gla -wa:

²⁹ a 'na lili -zila -bɔbɔnɪmɛ -nɪ, we ka pɔɪn. Nɪmɛɛ 'pɪɔn -tɔkpa -yɔ nɪmɛ -we 'pɪɔn 'nɪa 'wɔtla, a 'na lili we -nɪ. 'In a 'na nɔnɔ mɔtnɪgbɔ lɛ -nɪ. A -ka we 'nɔŋwɛ zɔ, -zugba gbɔzɔnɔ a nɔa lɛ.

-A -sa aɪn fɔ.

-Zezuu tietienya nɪnɪa Antioʒɔgbɛ 'wɔ

³⁰ Wa 'tidea waa nyɪma -mɔvɔ -manɪ 'yi, 'in -maa yia Antioʒɔ mɪnɪ. Wa yia -Lagɔnyɪma weee 'wlugbeli, 'in wa yia wee 'sɛbhɛ -maa yoo 'nyɛ.

³¹ Wa zɛliɪ wee 'sɛbhɛ, we yia wa 'mɔna 'wɔla, we nɔkplawɛli ka wa 'kɔayli 'paa 'gbɔ.

³² Zudasɪ -yɔ Silasɪ -wa ka dɛ mɪa -Lagɔgbɔv -falɪpanya nya, wa zɔa -Lagɔbhelia 'dɪ kpokpo, 'in wa yia wa 'kɔayli 'pa, 'in wa yia wa dli latɛmanɪ.

³³ 'Yli sanɪmɛ 'plɪa, 'in -Lagɔbhelia yia wa 'yoo 'nyɛ -dlɔɔ. Wa yia -wa tiea zɪmɛ wa -gbɛ lɔbhiti. [

³⁴ Nɪ, we nanɪ Silasɪ dɔdɔ ɔ 'ka wa -gbɛ -tɔ, 'in ɔ yia -bha -tɔ.]

³⁵ We bhla, Pɔlv -yɔ Banabasɪ ka Antioʒɔ -tɔ. Wa -yɔ nyɪmaa -zlo 'sɔ, -zugba wa slolu nyɪma, 'in wa gba -Lagɔgbɔ.

Pɔlv -yɔ Banabasɪ 'bhɔbhɔ -yɔ

³⁶ 'Yli sanɪmɛ 'plɪa, 'in Pɔlv nɛɛ Banabasɪ -ylaɛ: «'Gbɛ weee -we nɔkplɛ -a -yɔ -Lagɔgbɔv gbagbɛ 'plɪa -a 'bhiti -mɔ lɔ. -A 'ka -amɪaa bhelia 'yi, -de sa wa mɪ -mɔɔ.»

³⁷ Da wa mɪa mɪnɪda, *Zaan wa laa Malɪkɪ, Banabasɪ 'yɪbha wa -yɔ ɔ 'sɔ 'ka mɪnɪ.

³⁸ 'In Pɔlv 'nɪ we -yɔŋwɔnɔ, -we ka gbɔ -wa, Malɪkɪ ka zɪmɛ wa 'bɪbhɔ Panfilii -dɔdɔ -gɔ, 'in ɔ 'nɪ wa kwali, wa -Lagɔlubho 'wɔ.

³⁹ Kpɛliɛ 'kadɔ yia Pɔlv -yɔ Banabasɪ nyɪdɪ -bhɔ, 'in wa yia -yɔbhɔbhɔ. Banabasɪ yia Malɪkɪ 'wɔbhɔ, 'in wa yia 'glɔ 'wɔbhɔ, 'in 'nyunyɪdɪdɔdɔ wa laa Sɪplɔ, wa yia we -gɔ mɪnɪ.

⁴⁰ 'In, Pɔlv -mɔɔ yia -bha Silasɪ -sa. 'In -Lagɔnyɪma yia -Lagɔ bhuhhoe wa 'dɛ 'sɔɔ -nɔ nya, nɪ, Nyɪmaa -Kanyɔ nɔ wa 'nanɪ 'wɔ, 'bhie, wa yia mɪnɪ.

⁴¹ 'In wa yia Silii -yɔ Silisi -dɔdɔ -gɔ 'plɪli, -zugba wa -yɔ leglizɪnyaa 'kɔaylipapɛ mɪnɪ.

16

Pɔlv 'bhua Timotee 'wɔ

¹ Pɔlv nɪnɪa Delibɔ -yɔ Lisɪtlɪ -gbɛnya nɔkplɛ, -Zezuu 'bɪnɔnyɔ yabhlo wa laa Timotee, -zugba ɔ mɪ -mɔ. Zuifɔŋwɔnɔ ɔ zɔa -Zezu dli -gɔ, ɔ yu -wa, 'in ɔ dide mɪa *Glekɪyu nya.

² -Lagɔnyɪma mɪa Lisɪtlɪ -yɔ Ikoniumɔ -gbɛnya nɔkplɛ, ma gbaa Timotee gbɔzɔnɔ gbɔ.

³ Pɔlv 'yɪbha ɔ -yɔ ɔ 'sɔ 'ka mɪnɪ. ɔ 'bhua ɔ 'wɔ, 'in ɔ yia ɔ *knɪ 'wɔpa, Zuifɔ -wa mɪa wee dɔdɔ -gɔv 'gbɔ. -We ka

gbu -wa, -maa weee -yi ɔ dide Glekɪyu nya.

⁴ Da wa mia 'gbenya -gu 'plida -bhlo -bhlo, gbunya -Zezuu tietienya -yo -Zeluzalemuv -Lagonyima kpasɩ pupalia, -zugba wa -yo we gbagbie mni -Lagonyima -yla nu, wa zu we 'nuɲwe.

⁵ 'In leglizinya yia latemanɩ dɩzuvɛ 'wu. 'In sa zɩ zɩa, -zugba wa bho -gu.

Masedvanɩ -nyime 'tlalia Pɔlv 'klv

⁶ Da Zuzu 'Pɔpa gbaa wa 'na gbaɩ -Lagɔgbu -Azii -dɔdɔ -gu -ni, 'in wa yia Flizii -yo -Galasii -dɔdɔ -gu 'plɩɩ.

⁷ Da wa nynia Mizii -yo Bitinii 'wɔgbelida, wa ka Bitinii dɔdɔ -gu -mɩmɩe layla. 'In -Zezuu Zuzu 'ni we ɲwnu wa -yla.

⁸ We 'gbu, wa 'plɩa Mizii -dɔdɔ -gu, 'in wa yia Tloasɩgbe nukple mni.

⁹ Sabɔ, Pɔlv yia Masedvanɩ -nyime yabhlo -yoyɩ 'yɩgbɛda ɔ 'yɩ 'wu. 'In -mɔɔ nɛɛ ɔ -yla: «-Na zukpa -wa, -in 'plɩ Masedvanɩ -dɔdɔ -gu, -in 'ka -ain 'wɔsa.»

¹⁰ Wee gbu -mni 'bhva Pɔlv 'yɩ -gu, -bha -bhlokpade -a gbaa -a 'ka Masedvanɩ mni. -We ka gbu -wa, -a ka we -yoyɩ nu, -Lagɔ ka -ain la, -a 'ka -mɔ -nyima -yla -Lagɔgbu gba.

Lidii ɲwnua -Lagɔgbu -yo Filipvgbe 'wv

¹¹ -A -gblaa 'glv 'wu Tloasɩ, 'in -a yia 'nyunyidɔdɔ wa laa Samotlasɩ -gu mni tɩkɩɩ. -Muv 'bigv zɩ zɩa, 'in -a yia Neapoli nɩni.

¹² -Mɔ -a 'bhva, 'in Masedvanɩ -dɔdɔ -guv 'gbe 'kadu wa laa Filipv, -we Wlɔmv -nyima pɩa 'wlu la, 'in -a yia -mɔ mni. -A ka 'yɩ duun li wee 'gbe nukple.

¹³ Nyapeylɩ nynia, 'in -a yia 'gbe nukple 'tla, -a yia -gbva ɲwe -yo mni. Da -a zua we dɩ -gu nu, -mɔ Zuifv bhubhoelia 'cɩn -Lagɔ. 'Nwni -wa gbe-lia -bha 'wlu, -a -dɩa la, 'in -a yia wa -yla gbu gba.

¹⁴ Waa 'ɲwni glaa 'yabhlo wa laa Lidii, Tiatilɩgbe 'wu wa gwalɩa ɔ, 'naa -zav ka -vale 'tɛa, 'mɔ ɔ paa pelv, 'in ɔ bubɔa -Lagɔ. ɔ mɩ -ain yukwli polvda,

'in Nyimaa -Kanyɔ yia ɔ dɩ 'wɔkalɩ, -zugba -we Pɔlv mia gbada ɔ nu we.

¹⁵ Da -a batizea ɔ -yo ɔ nyima 'sɔ, 'in ɔ nɛɛ -ain -ylaɛ: «We -ka ain dɩ -mɩ, nu, in ka -Lagɔgbu -yɔɲwnu 'piɛɩn, a yi na -gbɛ ladɩa.» 'In ɔ nɛɛ -a ɲwnu we -yo -kpɔ.

Filipvgbe nukple, wa 'paa Pɔlv -yo Silasɩ -kaslv 'wv

¹⁶ 'Yɩ yabhlo nya, da wa bhubhoelia -Lagɔ, -a mɩ -mɔ mɩda, 'in gaylonɲwɔ yabhlo yia -ain yoo yi. ɔ ka -zatɩbhe -zuzu -gu, mɩ nya ɔ bhlɩa kwɛ la. Wee ɔ kwɛ labhlɩe -yo ɔ yia 'gwɛzi duun ɔ -cɩan -yla.

¹⁷ 'In ɔ yia -a -yo Pɔlv 'sɔ 'bɩ -bholu, 'wɔkpɩkɩe nya: «Waa nyima mia da, Yalɩ -Lagɔ lubhonɩnya -wa. Sa -Lagɔ 'kaa ain gbu 'wɔsa, we 'yoo wa mia da ain dasloluda.»

¹⁸ 'Sa ɔɔ 'ɲwnɔ nva 'kɔmuv. We bhɩalɩda, 'cɛ yia Pɔlv dɔlv, ɔ 'bhɩa, 'in ɔ nɛɛ wee zuzu -ylaɛ: «-Zezu Klisɩ 'ɲni nya, in nɛɛ -mɩ -ylaɛ, -in 'tla ɔ 'wu!» -Bha -bhlokpade, 'in wee zuzu yia ɔ 'wɔtla.

¹⁹ ɔɔ gaylonɲwɔɔ -cɩan yia we -yoyɩ nu, ɔ 'ni 'masɛɛn mneni, ɔ 'ka wa -yla 'gwɛzi 'yɩ. 'In wa yia Pɔlv -yo Silasɩ kpa, 'in wa yia wa -zejila 'wu kwa nyimaa 'yugalɩnyaa -gbɛ, -gla nya.

²⁰ Wa kwaa wa Wlɔmv gbuwɔbhunya 'yu, wa nɛɛ -maa -ylaɛ: «Nyima mia da, wa ka -amɩa 'gbe gbugblolu. Zuifɩnya -wa,

²¹ 'in wa zuayɩ -gbu, -amɩa Wlɔmv -nyimaa tite gbaa -a 'na ɲwnunu -yo -ni, 'in -a 'na nuɩ lɛ ni, 'mɩ wa slolua.»

²² 'In nyimaa -zlo yi 'yaa wa 'cɛ -yo 'palɩ.

Wlɔmv -nyimaa gbuwɔbhunya nɛɛ wa -sa Pɔlv -yo Silasɩ -bana 'wu, 'in wa 'ka wa sɛɩ.

²³ Wa sɛɩa wa bhabha, 'bhie, wa yia wa -kaslv 'wɔpa. 'In wa nɛɛ -kasɩbuduu ɲwekɔnyɔ -yla, ɔ zu wa 'yɩyɔ 'nanuv.

²⁴ Wa gbaa sa welɩ -mni ɔɔ -kasɩbuduu ɲwekɔnyɔ -yla, 'in -mɔ yia wa -kasɩbuduu nyɩdɩ -komi zɔ 'pa. 'In ɔ yia wa gbloko bhv 'wu palɩ.

25 -Mɔ zli -nyidi, Pɔlv -yɔ Silasɩ 'sɔ mɩ-Lagɔ bhubhoeda, wa mnɩnɩ-Lagɔ 'ɲɩ lɔv nya, -zugba -kaslɔnyɩma tɔlv pulv wa yukwli.

26 -Bha -bhlokpade, dɔdɔ yia zuklu 'tɪtɛɛ, 'ɪn -kaslɔbuduu -klu yia lazuklu. Tɔvɩn, 'ɪn we klolo weee yia -kalɩ, 'ɪn -kaslɔnyɩma weee gbloko yia ladiɔli.

27 Da ɔɔ -kaslɔbuduu ɲwekɔnyɔ gaaɔ, 'ɪn ɔ yia klolɔnya -yɔyɩ -kalida. Ɔmɔ dlu nɩ, waa -kaslɔnyɩma ka -gwa. 'ɪn ɔ yia -mɔ ɔ tɔgbɔble -sa, ɔ 'ka ɔ 'de 'bha.

28 'ɪn Pɔlv yia 'wɔkpɩ 'tɪtɛɛ, ɔ nɛɛ: «-ɪn 'na nɔvɩ -na 'de gbɔnyuu -yla ɛ -nɩ, -a 'de weee mɩ -bha!»

29 Tɔvɩn, -kaslɔbuduu ɲwekɔnyɔ yia 'napɛ -yɔlayɩbha, 'ɪn ɔ yia gwagwie -yɔ tɛltɛltɛ nya -buduu komi zɔ pla, 'ɪn ɔ yia Pɔlv -yɔ Silasɩ 'sɔ 'yu 'kukolu 'sibhli.

30 -Mɔvɩ 'bɪgɔ, ɔ wlelia wa, 'ɪn ɔ yia wa layɩbha: «Na -cɩan, sa ɪn 'ka nɔ, 'ɪn ɪn 'ka gbɔ 'wɔbhɔa?»

31 'ɪn Pɔlv -yɔ Silasɩ yia we 'bɪgɔpalɩ ɔ -ylaɛ: «-ɪn zɔ Nyɩmaa -Kanyɔ -Zezuu dli -gɔ, 'ɪn -ɪn -yɔ -na zɔaylɩnyɩma 'sɔ 'ka gbɔ 'wɔbhɔ.»

32 'ɪn wa yia ɔ -yɔ ɔ zɔaylɩnyɩma weee -yla -Lagɔgbɔ gba.

33 Sabɔ, bhla -bhloo 'de nya, 'ɪn ɔɔ -kaslɔbuduu ɲwekɔnyɔ -yɔ Pɔlv -yɔ Silasɩ 'sɔ yia ɔ 'deɛ -gbɛ mɩ. 'ɪn ɔ yia wa 'gbia glɔ, 'ɪn -maa yia -bha -bhlokpade ɔ -yɔ ɔ zɔaylɩnyɩma weee batizee.

34 Ɔ -yɔ Pɔlv -yɔ Silasɩ mɩna ɔ -budunwɛɛ, 'ɪn ɔ yia wa lililu 'nyɛ. 'ɪn ɔɔ nyɩmɛ -yɔ ɔ zɔaylɩnyɩma yia 'mɔna li, -Lagɔ dli -gɔzɔzɔee 'gbɔ.

Pɔlv -yɔ Silasɩ wa -saa -kaslɔ 'wɔ

35 Da zli zli, Wlɔmɔ -nyɩmaa gbɔwɔbhunya yia 'slɔja tie -kaslɔbuduu ɲwekanyɔɔ -gbɛ nɩ, wa 'tide waa nyɩma -manɩ 'yi.

36 'ɪn -kaslɔbuduu ɲwekɔnyɔ yia we wɛli Pɔlv kwa, 'ɪn ɔ nɛɛ: «Gbɔwɔbhunya ka nyɩma tie, wa nɛɛ, ɪn 'tide aɪn 'yi. We 'gbɔ, a mneni a 'ka 'tla, 'ɪn a 'ka mɩ -dlɔɔ.»

37 'ɪn Pɔlv nɛɛ waa 'slɔja -ylaɛ: «-Amɩa -wa Wlɔmɔ -nyɩma, wa 'nɩ -amɩaa -yɔgbɔ 'wɔbhɔ sazɔvɩ sa, 'ɪn wa yia -

aɪn bhɩtɩ -zejila 'wɔ, 'bhie, 'ɪn wa yia -aɪn -kaslɔ 'wɔpa. 'ɪn -slɛɛn wa 'yɩbha wa 'ka -aɪn -kaslɔ 'wɔ -sa 'wiemɩ? -ɪnnya, we 'na 'ka lɛv. Wa yi, wa 'ka -aɪn wleli wa 'de nya!»

38 'ɪn 'slɔja yia we 'dɩ Wlɔmɔ -nyɩmaa gbɔwɔbhunya -gbɛ kwa. -Maa 'nɔa nɩ, Pɔlv -yɔ Silasɩ mɩ Wlɔmɔ -nyɩma nya, 'ɪn we yia -maa nyanɔ dli 'wɔslu.

39 'ɪn wa yia wa bhubhoea yi, 'bhie, wa yia wa -kaslɔ 'wɔ -sa. 'ɪn wa nɛɛ: «Amɩa zukpa -wa, a 'tla 'gbe nɔkpɛ!»

40 Da Pɔlv -yɔ Silasɩ 'tlaa -kaslɔ 'wɔ, 'ɪn wa yia Lidiii -budunwɛɛ mɩ. Wa 'yia -Lagɔbhelia, 'ɪn wa yia wa 'kɔayli 'pa, 'bhie, wa yia mɩ.

17

Pɔlv -yɔ Silasɩ sɔ gbaa -Lagɔgbɔ Tɛsalonikɩgbɛ nɔkpɛ

1 Pɔlv -yɔ Silasɩ 'sɔ 'plɩɩa Anfipolisɩ -yɔ Apoloni -gbenya nɔkpɛ, 'ɪn wa yia Tɛsalonikɩ nyɩ. -Mɔ Zuifɔvɩ *-Lagɔbudu mɩ.

2 'ɪn Pɔlv yia -mɔ pla sa ɔ nɔa 'cɩn 'sa. 'ɪn Zuifɔvɩ Nyapɛyɩ ta nya, 'ɪn ɔ -yɔ wa yia -Lagɔɛbhɛ -gɔ kpɛli.

3 'ɪn ɔ yia we 'ji gba, 'bhie, ɔ yia we wa 'klɔslɔlu nɩ, weɛ 'sɛbhɛ nɛɛ, we mɩ nɩ, -Lagɔ -Bhasanyɔ sia, ɔ 'ka tli, 'ɪn ɔ 'ka 'wɔsɔ tɩtɩnya glaa. Ɔ nɛɛ nɩ: «Ɔɔ -Zezu -ɔ ka gbɔ na gbaa da aɪn -yla, mɔ -wa -Lagɔ -Bhasanyɔ.»

4 Wee wɛli zɩa wa lɔ Zuifɔvɩ tɔlv dli kwɛ, wa yia we -yɔɲwɩ, 'ɪn wa yia Pɔlv -yɔ Silasɩ 'bɩbholu. 'Sa -bhlokpade, *Glɛkɩ -duun -wa bɔbɔa Zuifɔvɩ -Lagɔ nɔa, we -yɔ 'ɲɩmɩnɩ zɔaylɩɲwɩ -zlo.

5 'ɪn Zuifɔvɩ yia we zenɩ nɔ, wa yia gbɔkpɔa -nyɩma labhu 'yloogblɔ, 'ɪn wa yia -zɛɛ ladi 'gbe nɔkpɛ. 'ɪn wa yia Pɔlv -yɔ Silasɩ da mɩ, Zasɔn -budunwɛɛ, wa 'ka wa -zejila 'yu kwa.

6 'ɪn wa 'nɩ Pɔlv -yɔ Silasɩ 'yu 'gbɔ, wa yia Zasɔn -yɔ -Lagɔbhelia tɔlv 'gbee 'wlulapɩnya 'yu kwa. 'ɪn wa yia 'wɔkpɩkpɛ bhli: «Nyɩma -manɩ ka dɔdɔ weee gbugblɔlu, 'ɪn wa yi 'yaa -slɛɛn -seli yi!

7 Zasɔn ka wa 'bɪ 'nyɛ ɔ 'dɛɛ - gbe! Waa nyɪma wee'e zɔ nyɪmaa 'wlulapɪnyɔ 'kadɔ *Sezaaa titenya 'nɔŋwe, 'in wa nɛɛ, nyɪmaa 'wlu- lapɪnyɔ -putu mɪ, 'mɔ wa laa -Zezu.»

8 'In wee welɪnya -mɪnɪ yia nyɪmaa - zlo -yɔ gbee 'wlulapɪnyaa dli 'wɔbhu,

9 'in wa nɛɛ Zasɔn -yɔ -Lagɔbhelia tɔlɔa -yla, wa plɔlɔ 'gwɛzi 'kadɔ yabhlo. Wa wlaa we, 'bhie, wa yia wa 'yitide.

Pɔlɔ -yɔ Silasɪ gbaa -Lagɔgbɔ Belee gbe nɔkplɛ

10 Da sabɔ bɛa, 'in -Lagɔnyɪma yia - bha -bhlokpade Pɔlɔ -yɔ Silasɪ yoo kwa Belee. Da wa nɪnia -mɔ, 'in wa yia Zuifɔ -Lagɔbudu zɔ mɪnɪ.

11 Belee -Zuifɔ dli nanɪ 'yli, we 'ka Tɛsalonikɪ -Zuifɔ 'wɔzi. Wa ka - Lagɔgbɔ yukwli pɔlɔ, 'in wa yia we - yɔŋwnu gwagwie nya slɔɪ 'mɔna nya. 'Yli weee nya, wa kpɪa -Lagɔsebhɛ, 'in wa 'ka we -yɔyɪ nɪ, -de -we Pɔlɔ gbaa gbɔzɔnɔ.

12 'In waa Zuifɔ glaa -nyɪma duun yia -Lagɔgbɔ -yɔŋwnu. 'In Glekɪ glaa 'ŋnɪmɪ zɔaylɪŋwnɪ -yɔ nɔkpasia duun yi 'yaa -Lagɔgbɔ -yɔŋwnu.

13 Da Tɛsalonikɪ -Zuifɔ 'nɔa nɪ, Pɔlɔ mɪ Belee -nyɪma -yla -Lagɔgbɔ gbada 'ya, tɔɔn, 'in wa yia wee gbee nɔkpla - nyɪmaa dli yalɪ 'paa mɪnɪ, 'in -maa yia gbugblɔlɔ.

14 'In -bha -bhlokpade -Lagɔbhelia yia Pɔlɔ yoo kwa gumunyu -yɔ -gbɛɪn. 'In Silasɪ -yɔ Timotee yia Belee -tɔ.

15 -Wa kwaa Pɔlɔ yoo, wa -yɔ ɔ 'sɔ yia Atɛnɪgbe nɔkplɛ nɪnɪ. Wa 'bhitia lɔ la, 'in Pɔlɔ yia wa welɪ zɔ, nɪ, Silasɪ -yɔ Timotee yli -mɔ ɔ slɔɪ.

Pɔlɔ gbaa -Lagɔgbɔ Atɛnɪgbe nɔkplɛ

16 Da Pɔlɔ mɪa Silasɪ -yɔ Timotee wɔda Atɛnɪ, ɔ 'yia we -yɔ nɪ, wee 'gbee nɔkpla -nyɪma, yoyolagɔ wa bɔbɔa duun, 'in ɔ dli yia 'wɔsɔ.

17 'In Zuifɔ -yɔ -wa 'nɪa Zuifɔ, -wa bɔbɔa -Lagɔ, 'ma ɔ -yɔ wa kpɛlia - Lagɔgbɔ -gɔ -Lagɔbudu zɔ. 'In sa zli zlia -bhlo, 'sa ɔ gbaa -Lagɔgbɔ 'plɪplɪnya -yla -gblɔgbɔ 'wɔ.

18 'Sɛbhɛ -yilonya 'kadɪ wa laa Epikulu 'bɪnyɪma -yɔ Sitoisinyɪma, -maa -yɔ ɔ bhlia kpɛlikpɛlie 'ya. Tɔlɔa nɛɛ: «Zɛsanyɔ mɪa nɪ nɛɛ -bha saa?» Tɔlɔa nɛɛ: «We 'wɔlɔ sa 'lakpa - Lagɔnyaa gbɔ ɔ mɪ gbada.» Nɪ, -Zezuu gbɔ -yɔ tɪtɪlɪnya glaa 'wɔsɔgbɔ Pɔlɔ mɪa gbada, 'mɔ wa 'nɔa.

19 Da wa kpaa Pɔlɔ, 'in wa -yɔ ɔ yia wa gbɔwɔbɔhunɪya 'yu mɪnɪ, -gɔgɔ wa laa Aleopazɪ 'wlu. 'In wa yia ɔ layibhaɛ: «Gbɔ -lɔlɔ -in mɪa dɛ - slɔlɔda, -in mɛnɛnɪ -in 'ka we 'ji gba - aɪn -ylaa?»

20 -We ka gbɔ -wa, -nanagbɔnyaa -na gbaa dɛ -aɪn -yla, -a 'yibha -a 'ka we 'ji 'wɔlanɔ.»

21 Nɪ, Atɛnɪ -nyɪma weee -yɔ wa 'lakpanya tɔa -bha bhla duun nya, 'wɔbɔlɔlɔgbɔnyaa kpɛlie -yɔ we yuk- wli pɔlɔɛ nya.

22 -Mɔ Aleopazɪ 'wlu Pɔlɔ -sɔa 'wɔ, 'in ɔ nɛɛ: «Atɛnɪ -nyɪma, na yi we -yɔ nɪ, amɪaa bɔbɔli nanɪ aɪn dɔdɔ bhabha.

23 Da in mɪa amɪaa 'gbe nɔkplɛ - zieda, in ka amɪaa bɔbɔlii *-bada 'yi. Amɪaa -zilagɔbɔbɔlɔlɔ yabhlo in 'yia - bha wa cɛliaɛ: -LAGɔ -ɔ NYɪMA 'NɪA - Yɪ. 'In -we a 'nɪa -yi, a bɔbɔa, we gbɔ in yia da aɪn -yla gbaa.

24 'In -Lagɔ -ɔ nɔa dɔdɔ -yɔ we -gɔ -lu weee lɛ, mɔ -wa yalɪ -yɔ dɔdɔ -Kanyɔ. ɔ -dli nyɪmaa 'sɔbha 'sɔbha zilabɔbɔ -budu zɔ la.

25 -Lagɔ 'nɪ 'yibha nyɪma 'nyɛ ɔ - lu yabhlogbɔ, nɪ, mɔ nyɛa nyɪma 'yliyɔgagɛ, nyapɛli, we -yɔ -lu weee.

26 Nyɪmɛ yabhlogbɔ ɔ -laa la, 'in welɪ weee yia layi -mɔɔ 'gbɔ, 'in wa yia dɔdɔ weee -gɔ ladɪ. 'In ɔ yia -zɔ 'wɔsɪsalɪda lɛnɔ wa -yla, 'in ɔ yia dɔdɔ wa 'kaa -gɔ ladɪ bɔlɔ palɪ.

27 Nyɪma 'ka -Lagɔɔ datalɪ 'gbɔ, ɔ yi 'saa nɔ. Wa -ka sɪada -mɪ, ɔ datalɛ nya, 'in wa 'ka ɔ 'yi. 'In -zugba -Lagɔ 'nɪ -aɪn -yɔbhɔda -mɪ 'pɪpɪ.

28 ɔ 'gbɔ -a -gaa 'yliyɔ, -a nɔa, 'in -a mɪa la. Amɪaa gbalɪnyaa tɔlɔa ka we gba: «-Amɪa mɪ 'ya ɔ 'yua nya.»

29 «-A mɪ -Lagɔɔ 'yua nyaa 'gbɔ, -a 'na palɪlɪ -can, 'gwɛzi -yɔ tɔkpa -we nyɪma tɛlia wa 'ylimnee nya -Lagɔ 'wɔ -nɪ.

³⁰ Da nyima 'nia gbu yabhlogbɔɔ -yi, 'sa wa nua, 'in -Lagɔɔ gbu 'ni -mɔɔnya 'wɔlapɔli. Nu, -sɛɛn, dɔdɔgbɔ -nyima weee ɔ laa, da wa -ka -mɔ, wa 'ka wa dɔli 'bhiti.

³¹ ɔ ka 'yli yabhlo zɔ, ɔ 'ka nyime yabhlo ɔ -saa -bha, ɔ 'ka ɔ -gu 'plɔli, 'in ɔ 'ka dɔdɔgbɔ -nyimaa -yɔgbɔ 'wɔbhu tikli. ɔ ka we nyima weee 'klɔslolu, ɔɔ nyime 'wɔbhubhue nya tɔtɔnya glaa.»

³² Da wa 'nua tɔtɔlie lɔɔ 'wɔsɔ gbu, Pɔlv ɲwɛɛ, 'in -zakpa -bhlo yia ɔ gla palɔ, 'in tɔlɔa nɛɛ: «'Yli -putu nya, 'bhie, -a 'ka -mɔ yukwli pɔlv, wee gbu -mɔnu 'gbu.»

³³ 'In Pɔlv yia wa glaa 'bhɔ.

³⁴ Nyima -tɔlɔa -wa ɲwnua -Lagɔgbɔ -yɔ, 'in -maa yia Pɔlv 'bɔ mɔ. Wa glaa Atɛnu gbɔwɔbɔhunɔyaa lɔnyime yabhlo wa laa Denɔ klɔa, 'ɲwnɔ yabhlo wa laa Damalɔ, we -yɔ nyima tɔlɔa, ma -wa.

18

Pɔlv mɔ Kolɛnti gbe nɔkplɛ

¹ -Mɔɔ 'bɔgbɔ, Pɔlv 'bhɔa Atɛnɔ, 'in ɔ yia Kolɛntɔ mɔ.

² Zuifu yabhlo wa laa Akilasɔ, wa gwalia Pɔɔn -dɔdɔ -gu, 'in ɔ yia -mɔ ɔ yli, -zugba ɔ -yɔ ɔ 'ɲwnɔ Plisilɔ ka Italii -dɔdɔ -gu 'bhɔ 'lulolu. -We ka gbu -wa, nyimaa 'wlɔlapɔlɔnyɔ 'kadɔ Klodɔ nɛɛ, Zuifu 'bhɔ Wlɔmɔgbe nɔkplɛ. 'In Pɔlv yia wa -gbe mɔ.

³ Nu, wa nɔnɔ -lubhoo 'yli -bhlo, *'naabuduu 'naa wa lɔa, we 'gbu, ɔ yia wa -gbe ladɔlɔa mɔ, -zugba wa nua lubhoo dɔbɔdɔ.

⁴ Sa *Nyapɛylɔ nɔnia -bhlo, 'sa Pɔlv bhɔa wɛli 'wɔ -Lagɔbudu zɔ, 'in ɔ gbaa, ɔ yia 'klɔ, ɔ 'ka Zuifu -yɔ Glɛkɔ lu.

⁵ Da Silasɔ -yɔ Timotee 'bhɔa Masedɔnɔ, Pɔlv yia bhla weee nya -Lagɔgbɔ gbada -tɔ, -zugba ɔ gba Zuifunya -yla, nu, -Zezu -wa -Lagɔɔ -Bhasanyɔ.

⁶ 'In Zuifu yia Pɔlv -yɔwɔsɔlv, -zugba wa vɛli ɔ. 'In ɔ yia ɔ -bana 'wɔvu wa -gu*, ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «A -ka mɔ, amɔaa 'dɛɛ 'bɔgbɔ -wa, we 'nɔ na gbu. Nu, we

'bhɔ -zɛɛn 'wɔ, -wa 'nia Zuifu, wa -gbe na yia mɔ.»

⁷ Pɔlv 'tlaa -Lagɔbudu zɔ, 'in nyime yabhlo wa laa Titiusɔ Zutusɔ ɔ bɔbɔa -Lagɔ, 'in ɔ ka -budu mɔa -Lagɔbudu kwesi, 'in ɔ yia -mɔɔ -gbe mɔ.

⁸ -Lagɔbuduu 'yugalɔnyɔ Klisipusɔ zɔa Nyimaa -Kanyɔ dɔli -gu, we -yɔ ɔ zɔaylɔnyima. Kolɛntɔ -nyimaa -zlo -wa pɔlv Pɔlv wɛli yukwli, 'in -maa yi 'yaa -Lagɔ dɔli -gu zɔ, 'in wa yia wa batizee.

⁹ Sabɔ yabhlo nya, Nyimaa -Kanyɔ 'tlaa Pɔlv 'klɔ ɔ 'yli 'wɔ, 'in ɔ nɛɛ ɔ -ylaɛ: «-In 'na nɔnɔ nyanɔ -nɔ, -in -tɔ gbada. -In 'na 'munu ɲwɛ -nɔ.

¹⁰ Nu, in -yɔ -mɔ 'sɔ mɔ. Nyime yabhlogbɔɔ 'na 'ka -mɔ kwɛzɔ, 'in ɔ 'na 'ka -mɔ -yla gbɔnyuu lɛnɔ. -We ka gbu -wa, gbe nɔ nɔkplɛ, -wa mɔa na -nɔ nya wa -zu 'wɔ.»

¹¹ Pɔlv li Kolɛntɔ -zɔ -bhlo 'cɔ gbe libhlo, -zugba ɔ slolu -mɔ nyima -Lagɔwɛli.

¹² Bhla -we nya Wlɔmɔ -nyime Galɔɔn pɔlv Akai 'wlu la, 'in Zuifunya yia Pɔlv -yɔ gwe 'pa, 'in wa -yɔ ɔ yia gbɔwɔbɔhu -zejila 'yu mɔ.

¹³ 'In wa nɛɛ: «ɔɔ nyime -mɔnɔ, sa -amɔaa tite 'nia gba, 'sa ɔ gbaa nyima bɔbɔ -Lagɔ.»

¹⁴ Pɔlv 'ka ɲwɛ gbaa yi, 'in Galɔɔn nɛɛ Zuifu -ylaɛ: «We -ka nu, ɔɔ nyime ka tite mɔ, 'in ɔ yi gbu 'kadɔ -nyumɔ, -zugba in ka yaa dɔli lapalɔ, 'in in ka amɔa Zuifu yukwli pɔlv.

¹⁵ -We ka gbu -wa, wɛli klɔa, 'ɲmɔ klɔa, we -yɔ amɔaa 'dɛɛ tite -gu a mɔa kpɛlɔlɔdaa 'gbu, amɔaa 'dɛɛ gbu mɔ. In 'nɔ 'yɔbha in 'ka sanɛɛ -sɔkpa gbɔwɔbɔhunɔ -zɛ!»

¹⁶ 'In Galɔɔn yia wa vu gbɔwɔbɔhu -zejila 'yu.

¹⁷ Tɔn, Zuifu weee kpaa -Lagɔbuduu 'yugalɔnyɔ Sɔsɛtenɔ, 'in wa yia ɔ bhɔli -bha gbɔwɔbɔhu -zejila 'yu.

'In Galɔɔn 'nɔ we 'yabhlogbɔɔ -gɔsa.

Pɔlv bhiti Antɔsɔ lv

¹⁸ Pɔlv ka 'ya Kolɛntɔ -gwɛ kplokplɔ. 'Bhie, ɔ yia -Lagɔbhelia wɛli 'pa, 'in ɔ

* 18:6 Mɔ slolua nu, ɔ ka -mɔ ɔ sɔ -sa.

yia 'glu 'wɔ -gblaa, ɔ yia Silii -dɔdɔ -gu mɛ, ɔ -yɔ Plisili -yɔ Akilasɪ 'sɔ. Da wa 'kaa 'glu 'wɔ -gbla, 'in ɔ yia ɔ 'nyi kpla Sankleegbe nɔkplɛ. -We ka gbɔ -wa, ɔ ka -Lagɔ -yla bi.

19 Wa nynia Efɛzi, -bha Pɔlv tia Plisili -yɔ Akilasɪ. 'In ɔ yia -Lagɔbudu zɔ mɛ, 'in ɔ -yɔ Zuifu yia kpɛli.

20 'In -maa nɛɛ ɔ -yla, ɔ -tɔ wa -gbɛ -slɔ, ɔ 'nɪ we -yɔɲwɛnu.

21 ɔ 'paa wa wɛli, 'in ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «-Lagɔ -ka ɲwɛnu, 'in na yia amiaa -gbɛ lɔ.» 'In ɔ yia 'glu 'wɔ -gbla Efɛzi, ɔ yia mɛ.

22 -Mɔv 'bɪgu, ɔ nynia Sezalee, 'in ɔ yia -Lagɔnyɪma fɔsaa mɛ -Zeluzalɛmɔ.

'Bhie, ɔ yia Antiɔsɔ mɛ.

23 ɔ lia -bha 'yɪ sanɪmɛ Antiɔsɔ, 'bhie, ɔ yia lɔmɛ. ɔ 'plɪla -Galasii -yɔ Flizii -dɔdɔ -gu -bhlo -bhlo, -zugba ɔ pa -Zezuu 'bɪnɔnya weee 'kɔayli.

Apolɔsɔ

24 Zuifu -ɔ wa gwalia Alɛzandli, wa laa Apolɔsɔ, yia Efɛzi yi. Gbagbanyɔ -zɔnɔ -wa, 'in ɔ -yia -Lagɔsɛbhɛ 'nanɔv.

25 Nyɪmaa -Kanyɔɔ 'Yloogblɔ wa -slɔlua zɪmɛ ɔ, -slɛɛn dɪ weee nya ɔ gbaa, 'in ɔ slɔlua -Zezuu gbɔ kpɛɛn kpɛɛn. 'In Zaaan nyɪmaa batizɛɛ -gbɔ -bhlo ɔ -yia.

26 'In Apolɔsɔ yia -Lagɔgbɔv gbagbie bhli dɪ tɛlɔ nya, Zuifu -Lagɔbudu zɔ. Da Plisili -yɔ Akilasɪ pɔlv ɔ yukwli, wa yia ɔ 'wɔbhɔ, wa -yɔ ɔ 'sɔ yia wa 'dɛɛ -gbɛ mɛ. 'In wa yia ɔ -Lagɔɔ 'Yloogblɔ -slɔlu kpɛɛn kpɛɛn.

27 -Mɔv 'bɪgu, Apolɔsɔ 'yɪbha ɔ 'ka Akai mɛ. 'In -Lagɔbhɛlia yia ɔ 'kɔayli 'pa, 'in -maa yia wee dɔdɔ -mɔv -gu -Lagɔnyɪma 'sɛbhɛ yoo 'pa nɪ, wa kpa ɔ 'nanɔv wa 'lakpa yu nya. Da ɔ nynia -mɔ, -wa plaa -Lagɔ, -Lagɔɔ 'nanɔ nya, 'in ɔ yia wa 'wɔsa bhabha.

28 ɔ ka -Lagɔsɛbhɛ zɛli Zuifu -yla, 'in ɔ yia wa -slɔlu tɪkɪ nɪ, -Zezu mɛ -Lagɔɔ -Bhasanyɔ nya, 'in ɔ 'nɪ Zuifu wɛli -yɔɲwɛnu, ɔ yia wa lu -zejila 'wɔ.

19

Pɔlv -zakpa 'sɔnɔ mɪa Efɛzi

1 Bhla -we nya Apolɔsɔ mɪa Kolɛntɪ, 'in Pɔlv yia -Aziii* -gɔgɔ -ka -dɔdɔv yali -gbɛin 'plɪli, 'in ɔ yia Efɛzi nyni. 'In ɔ yia -mɔ -Zezuu 'bɪnɔnya tɔlvɔ yɪ.

2 'In ɔ yia wa layɪbhaɛ: «Da a zɔv dɪ -Zezu -gu, Zuzu 'Pɔpa ka aɪn -gu kwɪlɪli?»

'In wa yia we 'bɪgɔpali ɔ -ylaɛ: «-A 'nɪ -slɔ 'nɔ nɪ, Zuzu 'Pɔpa mɪ.»

3 'In Pɔlv yia wa layɪbhaɛ: «-Zugba, sa wa batizɛɛ aɪan?»

'In wa yia we 'bɪgɔpali: «Zaaan nyɪmɛ batizɛɛ batizɛɛ sɔlv wa batizɛɛ -aɪn.»

4 Pɔlv nɛɛ wa -ylaɛ: «Nyɪma -wa ɲwɛnu wa dɪ 'bhɪtigbɔ, 'ma *Zaan batizɛɛ. 'In ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «Nyɪmɛ -ɔ yia 'mɪ lɔv yia, a zɔ ɔ dɪ -gu, mɔ -wa -Zezu.»

5 Da waa Efɛzi -nyɪma 'nɔv wɛli -mɛ, 'in wa yia wa 'dɛ wɪa, wa batizɛɛ wa Nyɪmaa -Kanyɔ -Zezuu 'ɲɪ nya.

6 Pɔlv palɪ wa sɔ -gu la, 'in Zuzu 'Pɔpa yia wa -gu kwɪli. 'In wa yia wɛli -putunyaa gbagbie bhli, -zugba wa paa -Lagɔgbɔv -falɪ.

7 Wa 'dɛ weee mneni wa 'ka sa nyɪma kugbua lɛ 'sɔ ɲwɛɛ nyni.

8 -Mɔv 'bɪgu, Pɔlv plaa -Lagɔbudu zɔ, 'in ɔ yia -Lagɔgbɔv gbada -tɔ 'cɔ ta nɔkplɛ dɪ tɛlɔ nya, -zugba ɔ gba -Lagɔɔ nyɪmaa 'wlɪlapɪligbɔ, 'in ɔ yɪ 'kɪ, -wa mɪ ɔ yukwli pɔlvɔ ɔ 'ka wa lu.

9 'In duun yia yukwli -yɔsumanɪ, -maa 'nɪ -Lagɔgbɔv -yɔɲwɛnu, 'in wa yia -Zezuu 'Yloogblɔ gla palɪ -zejila 'wɔ. 'In Pɔlv yia wa -yɔ 'bhɔ, ɔ -yɔ -Zezuu 'bɪnɔnya yia mɛ, -zugba ɔ slɔlu wa -Lagɔgbɔv 'kɔmɔv, Tilanusɪ lakɔnɪ -budu zɔ.

10 'Sa ɔ -tɔv nɔvɔ -zɔ 'sɔ nɔkplɛ. 'In Zuifu -yɔ Glɛkɪ sɔ mɪa -Azii -dɔdɔ -gu, -maa yia Nyɪmaa -Kanyɔɔ gbɔ 'nɔ.

Sevaa nɔkpasuyua

11 'In -Lagɔ yia gwɛdigbɔ 'kadɪ 'kadɪ lɛnɔ, Pɔlv sɔ nya.

12 'In 'klɔv -sɛli -mɪslɔ -yɔ 'naa -kibhenya bhli ɔ ku ɲwɛ, 'mɔ wa kwaa

* 19:1 'Mɔ wa laa -zɛɛn «Asie Mineure» -tuauwɛli 'wɔ.

guzunya. 'In -maa gu yia -maa -yɔ 'bhu, zuzu 'nyii -we -dila wa 'wu la, 'in we yia wa 'wu 'tla.

13 Zuifu tɔba -wa jilia 'gbe, zuzu 'nyii vuvue nya guzunya 'wu, -maa yi 'yaa Nyimaa -Kanyɔ -Zezuu 'ɲɪ lay-lali, we vuvue nya. 'In wa nɛɛ zuzu 'nyii -yla: «-Zezu ka gbɔ Pɔlv gbaa da, -a nɛɛ, ɔ 'ɲɪ nya a 'tla wa 'wu!»

14 Zuifɔ -Lagɔbɔbɔnyaa -kanyɔ mɪ -bha, 'mɔ wa laa Sevaa. ɔ ka nokpasuyua gbesɔ, ma nu 'saa.

15 'In zuzu 'nyuu yia we 'bɪɔpali wa -yla: «In -yi -Zezu, 'in ɔ Pɔlv -mia, in -yi -mɔɔ. 'In amia naa, nyɔɔ amia -mia?»

16 Nyime kaa zuzu 'nyuu 'wu, -mɔɔ yia wa -gubho. 'In ɔ yia we -slolu nu, ɔ 'tɛla, ɔ -zi wa. ɔ nua wa lɛ, 'in ɔ yia wa -bana yla, 'in wa -yɔ gwagwie yia ɔ -budu zɔ 'tla kpanu nya.

17 Zuifu -yɔ Glɛkɪ mia Efɛzɪ 'nua gbɔ -mɪnɪ, 'in nyanɔ yia wa 'wɔslo. 'In wa yia Nyimaa -Kanyɔ -Zezuu 'ɲɪ 'ylimani.

18 Nyima -duun -wa ɲwnua -Lagɔgbɔ -yɔ, 'in wa yia wa gbɔnyuu gbaa yi 'tɪtɛ nyima -zejila 'wu.

19 -Dlabhia -lenɔnya duun -yɔ wa 'sebhɛɛ -zlo yia yi, 'in wa yia we -sie nyima weee 'yu. Wa zɛlia we -valɛ we nyini 'gwɛzii 'wlu glɔ ta 'wlu kugbua lɛ gbu†.

20 'Sa -Lagɔgbɔ mnenia la, 'in we yia -gɔwɔlaylimani, Jejitapɛɛ 'tɪtɛ slolue nya.

-Zlɛ 'kadɔ mɪ Efɛzɪ

21 Gbɔnya -mɪnu 'bɪɔ, Pɔlv nɛɛ Masedvani -yɔ Akai ɔ plɪlia ɔ 'ka -Zeluzalɛmɔ mɪ. ɔ nɛɛ: «-Mɔɔ 'bɪɔ, in -ka -mɔ nyini, we mɪ nu, in mɪ 'ya *Wlɔmɔ 'yia.»

22 Timotee -yɔ Elasiɪ -wa -wa ɔ 'wɔsanya, 'in ɔ yia -maa sɔbhie tie Masedvani, 'in ɔ 'dɛ yia -Azii -tɔ 'yɪ yasɔlɛ nya.

23 -Mɔɔ bhla, 'in gbɔ 'kadɔ yia bhli -Zezuu 'Yloogblɔ 'gbɔ.

24 Nyime yabhlo wa laa Demetliuɔ, 'gwɛzi nya ɔ bhlaa -lu yua -sɛsɛ.

Nyimaa -lagɔ wa laa Atemisi‡ we -buduu 'wɔwɔ -yua -sɛsɛ ɔ bhlaa. Mɔ -yɔ, ɔ -yɔ ɔ lubhonɔnya yia 'gwɛzi duun.

25 'Yɪ yabhlo nya, Demetliuɔ gbe-lia ɔ lubhonɔnya -yɔ -wa -yɔ ɔ kaa lubhoo 'yɪ -bhlo 'wlu, 'in ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «'Talean, amiaa 'dɛ -yi we 'ji nu, 'mɔ lubho nɪ -yɔ -a yɪlia -amianɔ 'gwɛzi.

26 -We mia 'plɪda, a yɪ we -yɔ, 'in a nu we. ɔ Pɔlv nɛɛ nu, -lagɔ -we nyima tɛlia, we 'nɪ -lagɔ -zɔnɔnya. ɔ ka nyima duun 'wlu -nyumɔ. We 'nɪ -seli Efɛzɪ -bhlo, we -tɔ 'wu -sɛ, we 'ka -Azii -dɔdɔ weee -gɔ lamneni.

27 -Mɔɔ mneni we 'ka -amiaa lubho -nyumɔ, 'in we 'ka Atemisi 'kadɔ -budu -yɔ we 'ɲɪ lasa. 'In nyima 'na 'ka -slɛn we 'ylimani. 'In 'mɔ wa bɔbɔa -Azii -yɔ -dɔdɔ weee -gɔ.»

28 Da nyima 'nua wee gbɔ -mɪnɪ, wa 'paa 'cɛ, 'in wa yia 'wɔkpɪkɪ bhli: «Efɛzɪ -nyimaa Atemisi 'yɪlia! »

29 'In 'gbe -kpabhie yia gbugblolu. 'In Masedvani -nyima 'sɔ wa laa Gayusi -yɔ Alisitaki, -wa -wa Pɔlv nɔnɔnya, 'in wa yia -maa kpa, 'in wa -yɔ wa 'sɔ yia -gblɔgbɔ 'wu mɪ gwagwie nya.

30 Pɔlv 'yɪbha ɔ 'ka wa nyɪdɪ 'tla -zejila 'wu, 'in -Zezuu 'bɪnɔnya nɛɛ ɔ -yla, ɔ 'na nɔnɔ we lɛ -nɪ.

31 -Aziii lubhonɔnya 'kadɪ -tɔba -wa mia Pɔlv 'talea nya, -maa yi 'yaa wee wɛli -bhlokpɛɛ ɔ yoo 'pa, nu, ɔ 'na 'sibhli wee -zejila 'wu la -nɪ.

32 -Mɔɔ bhla, nyima yiyli -gɔ, -zugba gbɔ bidi -bidi bidi wa nua lɛ. Nyima tɔba kpɪ 'wu wɛli yabhlo nya, 'in tɔba kpɪa 'wu 'ya wɛli -putu nya. 'In -we ka 'gbɔ wa yia 'wɪugbeli, wa glaa -nyima duun 'nɪ we -yi.

33 We bhla Zuifu yabhlo wa laa Alɛzandɪ mɪ -bha. 'In nyima tɔba yia we 'ji gba ɔ -yla, -zugba Zuifu tɔba sua ɔ, ɔ 'ka gba. 'In Alɛzandɪ yia sɔ 'wɔbhu, ɔ 'yɪbha ɔ 'ka waa nyimaa -zlo -yla gbɔ gba.

34 Wa yibhelɪa ɔ Zuifu nya, 'in wa 'dɛ weee yia 'wɔkpɪda -tɔ wɛli -bhlogbɔɔ

† 19:19 'Yɪ glɔ 'sɔ 'yɪ kugbuaa lubhoo 'pɛnɪgwɛzi -wa. ‡ 19:24 'Nɲɔnlagɔ -wa.

nya 'lɛli 'sɔ nukplɛɛ: «Efɛzi -nyɪmaa Atemisi 'yɪa! Atemisi 'yɪa!»

³⁵ 'In wee 'gbee fɛngblɛ yia nyɪma weee ŋwɛ 'munu. 'In ɔ nɛɛ: «Efɛzi -nyɪma, nyɪma weee -yi we 'ji nu, Efɛzi -gbe -wa Atemisi bubɔ -budu 'kadɔ -yɔ we tɛlɛtɛlɛ -tɔkpa, -we 'bhɔa yalɪ ŋwɛkɔnyɔ.

³⁶ Nyɪmɛ yabhlogbɔɔ 'nɪ mneni ɔ 'ka gbɔ -mɪnɪ kpɛli. We 'gbɔ, a 'mu ŋwɛ, a 'na slolu gbɔ lɔ -nɪ.

³⁷ 'In nyɪma -wa a -laa -seli, wa 'nɪ we -budu zɔ -lu yabhlogbɔɔ yɪ, 'in wa 'nɪ -amɪaa -Lagɔ vɛli.

³⁸ We -ka Demetliusu -yɔ ɔ lub-honɔnya 'yɪbha wa 'ka nyɪmɛ 'kla-manɪ, wa mɪnɪ gbɔwɔbhunya 'yu, gbɔwɔbbhu yɪ nya. Mɔ wa 'kaa nyɪmɛ 'klamanɪ -mɔ mia dɛ.

³⁹ We -ka nu, a ka 'ya gbɔ yabhlo, a 'ka we layɪbha, -a mneni -a 'ka -mɔɔ gba -a 'dɛ weee 'wlugbeliyɪ nya.

⁴⁰ -A fɛli -amɪaa 'dɛ gbɔ 'nyɛa, 'in wa 'ka -aɪn gbɔ 'wludɪ, nu, -amɪa sɔlɔa -amɪaa 'wlulapɪlɪnya -yɔ 'wɔ, gbɔ -we 'plɪa -zɛɛn daa 'gbɔ. Wee 'wlugbeliɛ -mɪnɪ 'nɪ 'ji tɪklɪ -ka, 'in gbɔ -we -a 'kaa gba, -mɔɔ 'nɪ -mɪ.»

⁴¹ Da ɔɔ fɛngblɛ gba 'saa, 'in ɔ nɛɛ nyɪma -yɪa, wa mɪnɪ wa -buduŋwɛɛ.

20

*Pɔlv mɪa Masedvanɪ -yɔ *Glɛsɪ -dɔdɔ -gɔ*

¹ Da -zɛ bhɪa, -mɔɔ 'bɪgɔ, Pɔlv yia -Zezuu 'bɪnɔnya 'wlugbeli. ɔ zɔa wa 'dɪ, 'bhie, ɔ yia wɛli 'pa, 'in ɔ yia Masedvanɪ mɪnɪ.

² ɔ 'plɪa wee dɔdɔ -mɪnɪ -gɔ, 'in ɔ yia -Lagɔnyɪma 'dɪ duun zɔ. -Mɔɔ 'bɪgɔ, ɔ yia *Glɛsɪ nyɪnɪ,

³ 'in ɔ li -mɔ Glɛsɪ -dɔdɔ -gɔ 'cɔ ta. Da ɔ mia 'glɔ 'wɔ -gblada, ɔ 'ka Silii mɪnɪ, 'in ɔ yia 'nɔ nu, Zuifu mɪ ɔ -yɔgbɔ zɔda, wa 'ka ɔ 'bha. Tɔɔn, ɔ yia ɔ 'dɛɛ dlɪ zɔ lapɔpalɪ nu, ɔ 'ka Masedvanɪ -dɔdɔ -gɔ lɔbhiti.

⁴ -Wa -yɔ Pɔlv mɪa, wa ŋnɪ nu: Belee -nyɪmɛ Pilusu 'yu Sopatɛɛ, Tesalonikɪ -nyɪma Alisitakɪ -yɔ Sekɔndusi, Delibɔ -nyɪmɛ Gayusi, 'in Timotee, we -yɔ

'ya -Azii -dɔdɔ -gɔ -nyɪma Tisikɪ -yɔ Tlofimɔ.

⁵ Nyɪma -manɪ -gahɪ -aɪn 'yu, 'in wa yia -aɪn wɔ Tloasɪgbe nukplɛ.

⁶ *'Floo -we 'nɪa gɔɔ -yɔ -ka, we 'fɛtɪ 'plɪa, 'in -amɪa yia Filipugbe nukplɛ 'glɔ 'wɔ -gblɪ. -A li 'nyu 'klɔɔ 'yɪ gbɔ, 'in -a yia wa -gbɛ nyɪnɪ Tloasi, -a li -mɔ lɔkɔwlu -bhlo.

Pɔlv mɪ Tloasi

⁷ Samidii jibheza, -a gbelia 'wlu, -a 'ka 'floo ladɪdlɪ dɔbɔdɔ, 'in Pɔlv yia gbɔ -gbagbɛ bhli -Lagɔnyɪma -yɪa. 'In zɪ -ka zɪ mɪa ɔ yiaa 'gbɔ, 'in ɔ yia gbada -tɔ tɪklɪ, 'in zɪ -gɔ yia bɛ.

⁸ -Buduu yu mɪa yalɪ, -we zɔ -a gbelia 'wlu, 'napɛɛ -zlo mɪ -mɔ -nyumada.

⁹ Nyimeslɔyu wa laa Etikɪ -dɪa finɛtlɪ ŋwɛ -gɔ la. Pɔlv ka gbagbɛ latlɔmanɪ 'gbɔ, Etikɪ yia 'yɪlaa ŋwɔ. ɔ zilia 'yɪlaa 'wɔ, 'in ɔ yia 'tazɪ tanɔɔ finɛtlɪ 'yɪ 'bhɔ, 'in ɔ yia bhli. Wa 'ka ɔ 'wɔbbhu, -zugba ɔ ka tlɪ.

¹⁰ Pɔlv 'sibhliɪ la, ɔ kwliɪ ɔ -gɔ 'wɔ, 'in ɔ yia ɔ 'wɔbbhu, ɔ nɛɛ: «Amɪaa dlɪ 'na sumanɪ -nɪ, ɔ -ga 'yɪlɪyɔ!»

¹¹ -Mɔɔ 'bɪgɔ, Pɔlv -gblaa 'tazɪ 'wlu, ɔ dɪdlɪa 'floo la, 'in ɔ yia we li. ɔ gba 'yaa kplokplɔ, zɪ dolua 'wɔla, 'in ɔ yia mɪnɪ.

¹² 'In wa -yɔ ɔɔ nyimeslɔyu yia mɪnɪ, -zugba ɔ -ga 'yɪlɪyɔ, we yia wa 'dɛ weee dlɪ lapalɪ.

Pɔlv 'bhɔa Tloasi, 'in ɔ yia Milee mɪnɪ

¹³ -A -gaa 'yu, -a yia 'glɔ 'wɔ -gblɪ, 'in -a yia Asɔsɔ mɪnɪ. -Mɔ -a 'kaa Pɔlv 'wɔbbhu, -we ka gbɔ -wa, ɔ nɛɛ ɔ 'ka -mɔ mɪnɪ bhɔ -gɔ.

¹⁴ Pɔlv yɪa -aɪn Asɔsɔ, 'in -a yia ɔ 'wɔbbhu 'glɔ 'wɔ, 'in -a -yɔ ɔ 'sɔ yia Mitilɛnɪ mɪnɪ.

¹⁵ -Bha -a -gblaa 'glɔ 'wɔ, 'in -a yia lɔbhiti gumunyu -gɔ. -Mɔɔ zɪ zɪa, 'in -a yia Kio 'klɔ nyɪnɪ. -Mɔɔ 'bɪgɔ zɪ zɪ 'yaa, 'in -a yia Samɔsɔ nyɪnɪ, -mɔɔ 'bɪgɔ zɪ zɪa, 'in -a yia Milee nyɪnɪ.

¹⁶ Nu, Pɔlv nɛɛ, Efɛzi ɔ plɪa, ɔ 'nɪa -bha 'yɪlgbea yɪ, ɔ yɪ bhla lanyumɔɔ -Azii -dɔdɔ -gɔ. ɔ 'yɪbha ɔ 'ka *Pantikɔtɔɔ 'yɪ nya -Zeluzalɛmɔ -mɪ, sao sa we -ka -mɪ. We 'gbɔ, ɔ yia kwɛlapulo.

Pɔlv 'paa Efɛzu leglizɔ nyɪma kpasɪ wɛli

¹⁷ Pɔlv mɪ Milee, 'in ɔ yia nyɪma Efɛzu tie nɪ, wa 'ka *leglizɔ nyɪma kpasɪ laa mɪ.

¹⁸ Da wa nɪnia Pɔlv kwesi, ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «Na tɪanɔ nɪnia -Azii-dɔdɔ -gɔ, sa in -yɔ aɪn 'sɔ -dia la, amɪaa 'dɛ -yi we.

¹⁹ In ka Nyɪmaa -Kanyɔɔ lubho nɔ na 'dɛɛ 'wɔtɪtɪɛ nya 'kienyi, sɪasɪɛ -yɔ 'mɪɔ nya 'yliya 'wɔ, na -yɔgbɔ Zuifɔ zɔaa 'gbɔ.

²⁰ Amɪaa 'dɛ -yi we 'ji nɪ, in 'nɪ gbɔ yabhlogbɔɔ aɪn -yɔ zizeli. -We weee 'kaa aɪn 'wɔsa, in ka we aɪn -yla gba, 'in in ka we aɪn -slɔlu -zejila 'wɔ we -yɔ amɪaa -budu zɔ.

²¹ In ka Zuifɔ -yɔ -wa 'nɪa Zuifɔ la, wa 'ka wa dɪ 'bhiti -Lagɔ 'yu, 'in wa 'ka -amɪaa -Kanyɔ -Zezu dɪ -gɔ zɔ.

²² «'In -slɛɛn, -Zeluzalɛmɔ na mɪa. -Lagɔɔ Zuzu gbaa, in nɔ 'sa -gla nya. -We 'kaa -mɔ 'mɪ yɪ, in 'nɪ we -yi.

²³ Nɪ, -we ka 'ji in -yia -bhlogbɔɔ, 'gbe -bhlo -bhlo 'wɔ, Zuzu 'Pɔpa ka 'mɪ 'tɔlv nɪ, -kasɔ -yɔ sɪasɪɛ mɪ 'mɪ wɔda.

²⁴ In 'ka tɪoo, in 'ka 'pɔoo, -mɔɔ 'nɪ 'mɪ dɪ gbɔ yabhlogbɔɔ. -We -wa 'mɪ dɪ gbɔ, mɔ -wa nɪ, lubho -we Nyɪmaa -Kanyɔ -Zezu tɪa 'mɪ -yɔ, in nɔ we, in 'ka we bhɪa. Wee lubho mɪa, -Lagɔɔ 'nanɪ gbɔzɔnɔ gbɔɔ gbagbɛ -wa.

²⁵ «In ka -Lagɔɔ nyɪmaa 'wlu-lapɪlgbɔɔ gbagbɛ nya aɪn glaa 'plɪ. 'In -slɛɛn, in -yi we 'ji nɪ, amɪaa 'yabhlogbɔɔ 'na 'ka 'maslɛɛn na 'klɔ 'yɪ.

²⁶ We 'gbɔ, in nɛɛ aɪn -yla -zɛɛn ɛ: amɪaa 'yabhlo -ka mɔ, we 'nɪ na 'wlu -gbɔ.

²⁷ Nɪ, in ka -Lagɔɔ dɔmagbɔ weee aɪn -yla gba. In 'nɪ we 'yabhlogbɔɔ aɪn -yɔ zizeli.

²⁸ A zɔ amɪaa 'dɛ 'yliya, 'in a zɔ leglizɔ weee 'yliya. Wa 'wɔ sa bhlabhɛnya, -wa Zuzu 'Pɔpa 'nyɛ aɪn yoo, a 'ka wa 'yliyaɔɔnya -zɛ. -Lagɔ ka wa 'wɔzɪtɪ ɔ 'Yuu 'pɔn nya, wa 'ka ɔ -nɔ -zɛ.

²⁹ Na mɪmɪnɛɛ 'bɪgɔ, gɔbhɛɛ -bho -nyɪma yia aɪn glaa plaa, 'in wa 'ka we bhlabhɛnya gbɔnyuu -yla lɛnɔ.

³⁰ 'In 'dɛbhɛ aɪn nyɪdɪ, nyɪma -tɔlv yia yɔtɔbhɔa, 'in -Zezuu 'bɪnɔnya 'ka wa 'bɪbholu.

³¹ A -tɔ 'yliyaɔgada, 'in a ligbe we nɪ, in ka aɪn 'dɪzɔda -tɔ zɔkpɛ -yɔ jibheza, -zɔ ta 'wɔ, 'mɪɔ nya 'yɪ.

³² «'In -slɛɛn, -Lagɔ -yɔ ɔ 'nanɪwɛli kwɛɛ na zɔa aɪn. 'In ɔ ka we se, ɔ 'ka aɪn 'ylimanɪ dɪzɔzɔɛ 'wɔ, 'in 'bɪ -we ɔ zɔa la, -wa weee mɪa ɔ -nɔ nya -yla, ɔ 'ka we aɪn 'nyɛ.

³³ Na dɪ 'nɪ nyɪmɛ yabhlogbɔɔɔ 'gwɛzi, ɔ -can -yɔ ɔ 'naanya 'wɔnyɪnɪ.

³⁴ Amɪaa 'dɛ -yi we 'ji nɪ, -li -we ka 'tɔ mɪa in -yɔ na nɔnɔnya -yɔ, na 'dɛɛ sɔɔ lubho nya na yia we.

³⁵ Sa a 'kaa lubho nɔ, 'in a 'ka bob-abhanya 'wɔyi, in ka we aɪn -slɔlu. 'In -a 'ka wɛli -we Nyɪmaa -Kanyɔ -Zezuu 'dɛ gbaa ligbe: «Nyɪmɛ -lu -nyɛnyɛɛ ka 'mɔna, we -zi -lu 'yɪyɛ nyɪmɛ kwɛɛ.» »

³⁶ Pɔlv bhɪa gbagbɛ, -mɔɔ 'bɪgɔ, ɔ -yɔ wa 'dɛ weee 'sibhɪa 'kukolu, 'in wa yia -Lagɔ bhuhhoe.

³⁷ Wa 'dɛ weee bhɪa wie, wa gbleɪa Pɔlv, 'in wa yia ɔ wɛli 'pa.

³⁸ 'In wa -gɔ yia 'wɔtɔ -kɔɔn, -we ka gbɔ -wa, ɔ nɛɛ wa -yla wa -putu 'na 'ka 'maslɛɛn ɔ 'klɔ 'yɪ. Wa kwaa ɔ yoo, 'in wa yia ɔ 'glɔ -yɔ -nynɛni -kpɔ.

21

Pɔlv mɪa -Zeluzalɛmɔ

¹ -A 'bhɔa Efɛzu -Lagɔnyɪma kpasɪ -gbɛ, -a -gblaa 'glɔ 'wɔ, 'in -a yia 'nyunyɪdɪdɔdɔ wa laa Kɔsɔ -gɔ mɪ tɪklɪ. -Mɔɔ zɪ zɪa, -a nɪnia Wɔdɔ, 'bhɛ, -a yia Patalaa mɪ.

² 'Glɔ yabhlo mɪa Fenisi dɔdɔ -gɔ mɪda, -mɔ -a yɪa we. Tɔɔn, -a -gblɔ we 'wɔ, 'in -a yia mɪ.

³ -A nɪnia gumunyuu nyɪdɪ, 'in -a yia 'nyunyɪdɪdɔdɔ wa laa Sipɔ -yɔyɪ kɔpɛsɔlv. -A mɪa Silii -dɔdɔ -gɔ -gbɛɪn, 'in -a yia Tilɪgbe nɔkpɛ lasibhɪ, -bha 'glɔ 'kaa we nɔkpɛla -gba weee lasibhɪ.

⁴ -Mɔ Tilɪ -a yɪa -Zezuu 'bɪnɔnya, 'in -a yia wa -gbɛ -tɔ lɔkɔwlu -bhlo. Gbɔ -we 'kaa Pɔlv yɪ, -Lagɔɔ Zuzu gbaa we wa -yla, 'in wa nɛɛ ɔ -yla, ɔ 'na mɪnɪ -Zeluzalɛmɔ -nɪ.

⁵ Da wee ləkɔwlu -bhlo bhia, 'in -a yia 'yoo 'wubhu, wa 'de weee yia -ain yoo kwa. Wa -yɔ wa 'ɲwni -yɔ wa 'yua, 'in -a yia 'gbe nukplɛ 'tla, 'bhie, -a yia 'kukolu 'sibhli gumunyuu -gɔgɔ -gɔ, 'in -a yia -Lagɔ bhubhoe.

⁶ -Muu 'bigu, -a 'pɔpalia wɛli, 'bhie, -amia -gblaa 'glo 'wu, 'in -Zezuu 'bunɔnya yia -budunwɛɛ lɔbhiti.

⁷ -A 'bhua Tiligbe 'wu 'glo nya, 'in -a yia Ptolemais -amiaa nɔnɔve 'wlubha. -A -saa wee 'gbe nukplɛɛ -Lagɔbhelia fu, 'in -a yia 'yli -bhlo li wa nya.

⁸ -Muu 'bigu zli zlia, -a 'bhitia lu, 'in -a yia Sezalee nyini. -Bha -a plaa -Lagɔ gbugbanyɔ Filipuu -budu zɔ, 'in -a yia ɔ -gbɛ ladili. Nu, ɔɔ Filipu mi nyima gbesɔ -wa -a -saa zɔmɛ -bha -Zeluzalemɔ, wa lɔnyime yabhlo nya.

⁹ ɔ ka 'ɲwniyua -mnua, 'yieslɔɲwni nya, wa 'ni yli -mi. -Lagɔgbuu -fali wa paa.

¹⁰ -A ka -bha 'yli duun li, 'bhie, -Lagɔgbuu -falpanyɔ yabhlo 'bhua Zudee, wa laa Agabus, 'in ɔ yia -bha yi.

¹¹ ɔ yia -ain 'yia, ɔ 'bhua Pɔluu -jlaa 'wu, ɔ gbuan ɔ 'dɛɛ bhu 'sɔ -yɔ sɔ 'sɔ, 'in ɔ nɛɛ: «Wɛli Zuzu 'Pɔpa gbaa, mu ni: «Nyime ka -jlaa mia da, sa in gbuan da na 'dɛ, 'sa Zuifu yia ɔ gbuaan -Zeluzalemɔ. 'In wa 'ka ɔ nyima -wa 'nia Zuifu yoo 'nyɛ.» »

¹² Da -a 'nua gbu -mini, 'in -amiaa 'dɛ -yɔ Sezalee -Lagɔbhelia yia Pɔlu bhubhoe, nu, ɔ 'na mnini -Zeluzalemɔ -ni.

¹³ 'In Pɔlu yia we 'bigopalɛ: «Lɛɛ ka 'gbu a wi, 'in a sumani na dlia? Wa 'ka 'mi gbuan -Zeluzalemɔoo, wa 'ka 'mi 'bha 'debhie -gbolu Nyimaa -Kanyɔ -Zezuu 'ɲnu 'gbuu, in mi 'cin lamnazida.»

¹⁴ Nu, ɔ 'ni -amiaa wɛli 'wɔɲwnuda -mu 'gbu, -a yia ɔ bhubhoe 'yitide. 'In -a nɛɛ: «Nyimaa -Kanyɔɔ dumagbu nu lɛ!»

¹⁵ -A lia 'yli sanime wee da, 'in -a yia -amiaa 'gbanya -mɔzu, -a yia -Zeluzalemɔ mnɛ.

¹⁶ -Zezuu 'bunɔnya tɔba mia Seza-lee, -maa yia -ain yoo kwa. 'In wa

yia -ain Siplu -nyime yabhlo, ɔ 'kaa -ain -guda 'nyɛ, ɔ wa laa Mnasɔɔn -budunwɛɛ kwa. -Zezuu 'bunɔnyɔ -wa, we 'bi ka 'wɔgwɛ.

Pɔlu -yɔ -Lagɔnyima kpasɔ gbelia 'wlu -Zeluzalemɔ

¹⁷ Da -a nynia -Zeluzalemɔ, -Lagɔbhelia yia -amiaa 'lakpasu kpa 'muna nya.

¹⁸ -Muu 'bigu zli zlia, Pɔlu -yɔ -ain 'sɔ yia *'Zakee -gbɛ mnɛ. -Mɔ leglizuu nyima kpasɔ weee gbelia 'wlu.

¹⁹ Pɔlu -saa wa fu, 'bhie, -we weee -Lagɔ nua lɛ nyima 'nia Zuifu -gbɛ, 'in ɔ yia we 'di -sa wa -yla kpɛɛn kpɛɛn.

²⁰ Da wa 'dɛ weee 'nua wɛli -mini, 'in wa yia -Lagɔɔ 'ɲni -mnini. 'In wa nɛɛ Pɔlu -ylɛ: «Bheli -in -tali, Zuifu 'wlu sanime ka -Zezu dli -gɔ zu, 'in wa mia Moizu tite -yɔlanɛda.

²¹ -We wa mia gbada wa -yla -na daa mu ni: Zuifu -wa mia 'lakpanya glaa, -in nɛɛ wa -yla wa palɛ Moizu tite -bigu, wa 'na 'palɛ wa 'yua kni 'wu -ni, 'in wa 'bhu -Zuifu lenugbu 'cin 'bi.

²² Sa -a 'ka we nua? 'Nua wa yia we -kpɔ, nu, -in ka yi.

²³ We 'gbu, -we -a yia da -mi -yla gbaa, -in nu we lɛ. Nɔkpasia -mnua -wa bia -Lagɔ -yla mi -ain glaa -seli.

²⁴ -In -yɔ wa mnɛ, -in -yɔ wa 'ka wa -yɔwɔlgbu lenu, -in plɔlu wa 'wlu, 'in wa 'ka wa 'nyi -sa. -In -ka 'sa nu, 'in nyima weee yibhelia we 'ji nu, -we wa gbaa -na daa, we 'ni gbuzɔnu. 'In wa 'ka we -yɔyi, nu, Moizu tite -mi -na zu 'ya 'nɔɲwɛ.

²⁵ We -ka nyima -wa 'nia Zuifu, -wa zuu -Zezu dli -gɔ, gbu -we ka wɛli -a bhia, -a ka we cɛli, 'in -a yia we wa yoo 'pa: «A 'na lili -zila -bubɔnime -ni, we ka pɔin. Nimeɛ 'pɔɔn -tukpa -yɔ nime -we 'pɔɔn 'nia 'wɔtla, a 'na lili we -ni. 'In a 'na nɔnu mɔtnigbu lɛ -ni.» »

²⁶ -Muu zli zlia, tɔun, Pɔlu -yɔ waa nyima -mnua yia mnɛ. 'In ɔ -yɔ wa yia -yɔwɔlgbu lenu dabudu. -Muu 'bigu, 'in ɔ mnua -Lagɔbudu 'kadu zɔ, 'in 'yli -we nya wee -yɔwɔlgbu 'kaa bhia, ɔ yia we gba. We ji -wa nu, bhla -we nya wa 'kaa wa -zila bubu -bhlo -bhlo.

Pɔlv wa kpaɔ -Lagɔbudu 'kadɔ zɔ

27 Wee -yɔwɔlv yɪ gbesɔ 'ka bhɪa mɪ, 'in -Azii -dɔdɔ -gɔv Zuifɔ yia Pɔlv -yɔyɪ -Lagɔbudu 'kadɔ zɔ. Tɔvɪn, wa 'paa nyɪma -zloo dɪ yalɪ, 'in wa yia ɔ kpa, 'wɔkpɪkpɪe nyaɛ:

28 «Izlaɛlɪ nyɪma, a bɛ -aɪn -yɔ! Nyɪmɛ ɔ mɪa da, da weee -yɔ nyɪma weee ɔ slɔlua gbɔ -we -wa Izlaɛlɪnyɪma klaa, we -yɔ Moizɪ tite -yɔ -Lagɔbudu 'kadɔv -yɔ -tɔ. 'In -slɛɛn, nyɪma -wa 'nɪa Zuifɔ, ɔ ka wa -Lagɔbudu 'kadɔ zɔ -la, sanɛɛ 'sa ɔ plalɪa wee -mɔwlv da pɔvɪn -llɛllɛ!»

29 -We ka 'gbɔ, wa yia 'sa nɔ, wa ka Efɛziyu Tlofɪmɔ 'yɪ Pɔlv nya -Zeluzalɛmɔgbɛ nɔkpɛ. Nɪ, wamɪa dɪ, Pɔlv -yɔ ɔ 'sɔ ka -Lagɔbudu 'kadɔ zɔ pla.

30 'In wee 'gbee nɔkpɛ -nyɪma weee gbugblɔlua, 'in wa -yɔ -gwagwɛ yia da weee 'bhɔ. 'In wa yia Pɔlv kpa, wa -yɔ ɔ lagbizelɛ yia -Lagɔbudu 'kadɔ zɔ 'tɪa, 'in wa yia -bha kla, -bha -bhlokpɛɛ.

31 Zuifɔ mɪ 'klɪ 'yɪda, wa 'ka Pɔlv 'bha, 'in nyɪma yia wɛɪ Wlɔmɔv 'slɔjaa -zloo -kanyɔ 'kadɔ kwa, nɪ, -Zeluzalɛmɔ -nyɪma weee ka gbugblɔlu.

32 -Bha -bhlokpɛɛ, ɔ 'bhua 'slɔja -yɔ 'slɔjaa gbɔ gbɔu 'yugalɪnya 'wɔ, 'in ɔ -yɔ -gwagwɛ yia nyɪmaa -zloo gbɛgbɛɪn mɪ. Da wa 'yia ɔ -yɔ 'slɔja 'sɔ -yɔ, 'in wa yia Pɔlv bhɪtɛ 'yɪtɪde.

33 Ɔɔ 'slɔjaa -kanyɔ 'kadɔ bɛa Pɔlv -yɔ, ɔ kpaɔ ɔ, 'in ɔ nɛɛ, wa gbɔan ɔ nɛtɛllukpɛ 'sɔ nya. 'Bhɛ, ɔ yia wa layɪbhaɛ: «Nyɔɔ nyɪmɛ -mɔnɪ -mɪa? Lɛɛ -lu ɔ nɔ lɛa?»

34 'In nyɪmaa -zloo glaa, -zakpa -bhlo kpɪ 'wɔ -maa 'dɛɛ sa, 'in tɔlvɔ kpɪa 'wɔ, wɛɪ -putu nya. Nɪ, 'slɔjaa -kanyɔ 'kadɔ 'nɪ mɛnɛɪ ɔ 'ka wɛɪ yabhlogbɔɔ 'wɔlanɔ, wee -zɛ duun glaa. 'In ɔ nɛɛ, wa -yɔ Pɔlv 'sɔ mɪ 'slɔjaa -budu 'kadɔ zɔ.

35 Da Pɔlv -yɔ wa nynɪa wee -buduu sɪkalɛ kwesi, 'in 'slɔja yia ɔ 'wɔbhɪ nyɪma 'wɪ yalɪ, nyɪmaa -zlo glaa, 'cɛ 'kadɔ wa mɪa 'padaa 'gbɔ.

36 Nɪ, nyɪma weee mɪ ɔ 'bɪ, 'wɔkpɪkpɪe nya: «A 'bha ɔ!»

Pɔlv gbaa ɔ 'dɛɛ -gɔgbɔ

37 Bhɪa -we nya wa -yɔ Pɔlv 'kaa 'slɔjaa -budu 'kadɔ zɔ pla, ɔ nɛɛ 'slɔjaa -kanyɔ 'kadɔ -ylɛ: «In mɛnɛɪ in 'ka -mɪ -yla wɛɪ yabhlo gbaa?»

'In -mɔɔ yia we 'bɪgɔpalɪ ɔ -ylɛ: «'In, aya! Glɛkɪwɛɪ -na gbaa?»

38 Ezipɔtɔyɪ ɔ 'bhua nyɪmaa dɪ 'wɔ, nyɪmaa 'wlɔlapɪlɪnyɔ -yɔ, we 'bɪ 'nɪ -slɔ 'wɔgwɛ, 'in ɔ -yɔ 'bɪnɔnya 'wɪ glɔ -bhlo (4.000) yia da bɛblɛɛ ladɪɪa mɪ, we 'nɪ -mɪ?»

39 Pɔlv yia we 'bɪgɔpalɪ: «Zuifɔ in -mɪa, Talɪsɪgbɛ nɔkpɛ, Silisi -dɔdɔ -gɔ. Gbɛ ka 'ɲnɪ mɪa mɪda, we nɔkpɛ -nyɪmɛ in -mɪa. -Mɪ na bhɪbhɔɛ, -in 'nyɛ 'mɪ 'yoo, in 'ka nyɪma -yla gbɔ gba.»

40 'Slɔjaa -kanyɔ 'kadɔ yia ɔ 'yoo 'nyɛ. Pɔlv 'ylɪgbɛa sɪkalɛ 'wɪ, 'in ɔ yia sɔ 'pa nyɪma -yla, nɪ, wa 'mɪ ɲwɛ. Da wa 'dɛ weee 'mɪa ɲwɛ blɛnyɪ, 'in Pɔlv yia wa -yla gbɔ gba zuifɔwɛɪ 'wɔ:

22

1 «Na bhɛɪa -yɔ na dɪɛa, a pɔ yukwɪ, na 'dɛɛ gbɔ 'wɔsawɛɪ na yia -slɛɛn da aɪn -yla gbaa.»

2 Da Pɔlv mɪa gbada wa -yla, wa 'nɔa we zuifɔwɛɪ 'wɔ, 'in wa yia ɲwɛ 'mɪ blɛnyɪ.

Tɔvɪn, 'in Pɔlv nɛɛ:

3 «Zuifɔ in -mɪa, Talɪsɪgbɛ 'wɔ wa gwɪaɪa 'mɪ, Silisi -dɔdɔ -gɔ. 'In -selɪ wa zɔa 'mɪ -Zeluzalɛmɔ. Gamalɛɪ -wa na -slɔlɪnyɔ, mɔ -slɔlua 'mɪ -amɪa dɔkpasɪ tɛ kɛɛn kɛɛn. -Lagɔɔ gbɔ mɪ 'ya -amɪ dɪ 'kadɔv, a 'dɛ weee 'bhɪsa -zɛɛn.

4 Nyɪma -wa mɪa -Zezuu 'Yloogblɔ -gɔ, in ka wa 'klɪyɛ 'wɔpalɪ, in ka wa 'bha. 'In in yia wa 'lɪukpɛ palɪ, we yɪ nɔkpasɪa -zɛɔɔ, we yɪ 'ɲwɪ -zɛɔɔ, -zugba na pa wa -kasɔ 'wɔ.

5 * -Lagɔbɔbɔnyaa -kanyɔ 'kadɔ -yɔ Zuifɔv nyɪma kpasɪ weee mɛnɛɪ wa 'ka gba, nɪ, gbɔzɔnɔ na gbaa. Wa ka 'mɪ 'sɛbhɛnya yoo 'nyɛ, na bhɛɪa Zuifɔ mɪa -Damasɪgbɛ nɔkpɛɛ 'gbɔ.

'In in yia wee 'gbe nukplɛ mɪ, waa -Lagɔnyɪma mɪa -mɔ, in 'ka wa 'llukpe 'pali, in 'ka wa -mɔ -Zeluzalɛmɔ kwa, 'in wa 'ka wa -kasɔ 'wɔpa.

*Pɔlv gbaa ɔ -Lagɔplagbɔ
(Lngb 9.1-19, 26.12-18)*

⁶ «'In, in mɪ 'yloogblɔ, in 'ka -Damasɪgbe -yɔ cɪpaa yi, 'ylɔgbagbɔ ylv nya tɔn, san 'kadɔ yabhlo 'bhɔa yali, 'in we yia 'mɪ gbeli.

⁷ In bhlia dɔdɔ, 'in in yia wɛli yabhlo 'nɔ, we nɛɛ 'mɪ -ylaɛ: «Sɔlv, Sɔlv, lɛɛ ka 'gbɔ -na pali 'mɪ 'kɛyɛ 'wɔa?»

⁸ «'In in yia layɪbhaɛ: «Na -Kanyɔ, nyɔɔ -in -mɪa?»

«'In wee wɛli yia we 'bɪɔpaliɛ: «-Amɪ Nazalɛtiyu -Zezu, -in mɪa 'kɛyɛ 'wɔpalɪda, -amɪ -wa.»

⁹ Na nɔnɔnya ka wee san -yɔyi, 'in ɔ mɪa 'mɪ -yla gbɔ gbada, wa'a 'nɔ -mɔɔ wɛli.

¹⁰ «Tɔn, in yia layɪbhaɛ: «Na -Kanyɔ, sa in 'ka nɔa?»

«'In Nyɪmaa -Kanyɔ nɛɛ 'mɪ -ylaɛ: «-In -sɔ 'wɔ, -in mɪnɪ -Damasɪgbe nukplɛ, 'in -we weee -Lagɔ gbaa, -in nɔ lɛ, -mɔ wa yia -mɪ -yla we gbaa.»

¹¹ In ka 'lɔ wee saan 'tɪtɛ -mɪnu 'gbɔ, na nɔnɔnya kpaa na sɔ la, 'in wa yia 'mɪ -Damasɪ kwa.

¹² «-Mɔ -Damasɪ, nyɪmɛ yabhlo mɪ -bha, 'mɔ wa laa Ananiasɪ. Nyɪmɛ ɔ zɔa -bha -Lagɔ, 'mɔ ɔ -mɪa, 'in ɔ zɔa Moizɪ tɪtɛ 'nɔɪwɛ. -Damasɪgbee Zuɪfɔ weee gbaa gbɔzɔnɔ gbɔ ɔ daa.

¹³ Ananiasɪ yia na -gbɛ, ɔ 'yɪlgbea 'mɪ kwesi, 'in ɔ nɛɛ 'mɪ -ylaɛ: «Sɔlv, na bheli, -na 'yɪ -blo!» -Bha -bhlokpade, na 'yɪ -bloa, 'in in yia ɔ -yɔyi vaa.

¹⁴ «'In ɔ yia we -gɔdɪ 'mɪ -ylaɛ: «-Amɪaa dɔkpasɪ -Lagɔ ka -bha -mɪ -sa 'cɪn, -in 'ka ɔ dɔmagbɔ yibheli, 'in ɔ -wa Nyɪmɛ Tɪklɪ, -in 'ka ɔ -yɔyi, -in 'ka ɔ 'dɛɛ wɛli 'nɔ.

¹⁵ Nɪ, ɔ gbɔdayɪnyɔ -na yia -zɛa. 'In -we -in 'yɪa -yɔ, 'in -in 'nɔa, -in 'ka we gba dɔdɔgbɔ -nyɪma weee -yla.

¹⁶ 'In -slɛɛn, lɛɛ ka 'gbɔ -na wɔa? -In -sɔ 'wɔ, -in yi, -in la Nyɪmaa -Kanyɔɔ 'ɲɪ, wa 'ka -mɪ batizee, -Lagɔ 'ka -mɪ -yɔwɔlv, -na gbɔnyɪi 'ka -mɪ kwɛyli 'bhɔ.»

Pɔlv gbaa sa -Lagɔ tiea ɔ, nyɪma 'nɪa Zuɪfɔ, wa -gbɛɛ gbɔ

¹⁷ «-Mɔv 'bɪɔ, in yia lɔbhiti -Zeluzalɛmɔ. 'Yɪ yabhlo nya, in mɪ -Lagɔ bhubhoeda -Lagɔbudu 'kadɔ zɔ, 'in Nyɪmaa -Kanyɔ yia 'mɪ 'klɔtlali na 'yɪ 'wɔ.

¹⁸ 'In, in 'yɪa Nyɪmaa -Kanyɔ -yɔ, 'in ɔ nɛɛ 'mɪ -ylaɛ: «-In 'pulo kwɛ la, -in 'bhɔ -Zeluzalɛmɔ slɔ! Nɪ, na gbɔ -na yia gbaa, -mɔ -nyɪma 'na 'ka we -yɔɲwɪ.»

¹⁹ «In yia we 'bɪɔpaliɛ: «Nyɪmaa -Kanyɔ, wa 'dɛ -yi we 'ji nɪ, in ka -Lagɔbudunya zɔ 'plɪ, 'in nyɪma -wa ɲwɪa -na gbɔ -yɔ, -zugba na pa wa -kasɔ 'wɔ, 'in na sɛli wa.

²⁰ 'In da wa 'kaa -na gbɔdayɪnyɔ Etɪɪnɪ 'bha, -amɪ mɪ 'ya -bha. -Wa mɪa ɔ 'bhada, in ka wa ɲwɪnɪnɪ, 'in in yia wa -bananya 'yɪyɔzɔ.»

²¹ «'In Nyɪmaa -Kanyɔ nɛɛ 'mɪ -ylaɛ: «-In mɪnɪ, nɪ, tiea na yia -mɪ 'pɪpɪ, nyɪma -wa 'nɪa Zuɪfɔv gbɛgbɛɪn!» »

Pɔlv nɛɛ Wlɔmɔv 'slɔjaa -kanyɔ -yla nɪ, Wlɔmɔ -dɔdɔwɪlakpɛ ɔ -mɪa.

²² Nyɪmaa -zɔlv pɔlv Pɔlv yukwɪ tɪklɪ, tɔn, ɔ yia wɛlɪnya -mɪnu gbagbɛ bhɪa. 'In wa yia 'wɔkpɪkpɛ bhɪɛ: «A -sa nyɪmɛ nɪ la! A 'bha ɔ! ɔ 'nɪ we 'klɔ -ka, ɔ 'ka 'yɪyɔgada -tɔ, dɔdɔ nɪ -gɔ!»

²³ Wa 'kpɪa 'wɔ 'tɪtɛɛ, wa vitelia wa -bananya, 'in wa yia bla yali 'mɪnɪ.

²⁴ Wlɔmɔv 'slɔjaa -kanyɔ 'kadɔ nɛɛ, wa 'pa Pɔlv 'slɔjaa -budu 'kadɔ zɔ. Wa 'ka ɔ sɛli, 'in gbɔ -we ka 'gbɔ nyɪmaa -zɔlv mɪa sa ɔ 'wɪlɔ 'kpɪlɪda, ɔ 'ka we gba, 'in -mɔɔ 'ka we 'nɔ.

²⁵ 'In da wa gbɔan Pɔlv wa 'ka ɔ sɛli yi, tɔn, 'slɔjaa glɔ gbɔu 'yugalɪnyɔ mɪa -bha, Pɔlv yia ɔ layɪbha 'lee: «We se mɪ aɪn -yla, a 'ka *Wlɔmɔ -dɔdɔwɪlakpɛ sɛli, -zugba a 'nɪ -slɔ ɔ -yɔgbɔ 'wɔbhɪu?»

²⁶ Da ɔɔ 'slɔjayɪ 'nɔa wɛli -mɪnɪ, 'in ɔ yia 'slɔjaa -kanyɔ 'kadɔ wɛli kwa, ɔ nɛɛ ɔ -ylaɛ: «Lɛɛ -lu -na yi yaa dɛ lɛnɔa? ɔɔ nyɪmɛ -mɔnɪ, Wlɔmɔ -dɔdɔwɪlakpɛ -wa!»

²⁷ 'Slɔjaa -kanyɔ 'kadɔ yia Pɔlv 'yɪa, ɔ bɛa ɔ -yɔ. ɔ yia ɔ layɪbhaɛ: «Gba

gbuzonu, Wlomu -dudowlakpe -in -mia 'piein yi?»

Polu yia we 'bigupali: «In, 'mo in -mia.»

²⁸ 'In 'slujaa -kanyo 'kadu nee: «'Gwezi 'kadu in pluba 'bhie, in yia Wlomu -dudowlakpe -ze.»

'In Polu yia we 'bigupali: «-Ami mia, gwalı wa gwalıia 'mı we.»

²⁹ -Bha -bhlokpade, -wa 'ka yaa Polu seli, 'in o 'ka gba, -maa yia o gwevıa. Da 'slujaa -kanyo 'kadu yibhelıa we 'ji nu, Polu o o gbuan, -mo mı Wlomu -dudowlakpe nya, 'in o 'de yia nyanu nu.

Polu mı gbowlıwudınya 'yu

³⁰ Gbu -we Zuıfu dia Polu 'wlu, 'slujaa -kanyo 'kadu 'yibha o 'ka we 'wulanu kpeen kpeen. We 'gbu, zlı zlıa, 'in o yia o gbuan -llukpe 'wusa. 'In o yia -Lagobubonyaa -cian -yo gbowlıwudınya 'wlugbeli. 'Bhie, o -yo Polu yia wa 'yu yi.

23

¹ Polu ylaa gbowlıwudınya fılu, o nee: «Bhelıan, in ka -Lago 'yu no 'nanuu, na dlı 'nı 'mı gbu 'nye, 'in we yia -zeen ylı -mını ylı.»

² 'In -Lagobubonyaa -kanyo 'kadu Ananiası nee -wa mıa Polu kwesi -ylae: «A 'pa o ıwe -gu -lu!»

³ Toun, Polu nee o -ylae: «Weli 'so -nyıme, -mı -Lago yia bhıtia! -Bha -in -dia la, -zugba -na bhu na -yogbu 'wu titee solu, 'in -in nee, wa bhıti 'mı. Tite 'nı 'sa gba.»

⁴ -Wa mıa Polu kwesi, -maa nee o -ylae: «-Lagobubonyaa -kanyo 'kadu -na velıa yi?»

⁵ Polu yia we 'bigupali: «Na bhelia, in 'nı we 'ji -yi nu, -Lagobubonyaa -kanyo 'kadu o -mia. Nu, we mı celıda -Lagosebhe 'wue:

«-In 'na gbalı gbonyuu -na nyımaa 'yugalınyo -yla -nı!» »

⁶ Polu -yi we 'ji nu, nyımaa -zakpa so -wa gbowlıwudınya. -Zakpa -bhlo -wa *Sadusenyıma, 'in -zakpa 'sonu -wa Falizinyıma. We 'de 'gbu o yia 'wukpi 'titee wa 'yue: «Bhelıa, Falizinyıme in -mia, 'in Falizinyıme 'yu in -mia.

Tıtlınyaa 'wusosue in dia dlı 'wuu 'gbu, wa mıa da na -yogbu 'wobhuda.»

⁷ Da Polu gba 'saa, Falizinyıma -yo Sadusenyıma yia kpelıe bhli, 'in wa yia 'wudo 'so.

⁸ Nu, Sadusenyıma nee, tıtlınyaa 'wusosue 'nı -mı, 'anzınya -yo zuzu 'nı la -mı, 'in -zugba Falizinyıma yibhelıa we nu, we 'de weee mı la.

⁹ 'In nyımaa -zlo mı 'wukpıda 'titee, 'in Falizinyımaa talıa -wa -wa -Lago titee gwesanya, -maa yia Polu lupa 'kua 'tite nya. Wa nee: «-A yi we -yo nu, nyıme -mını 'nı gbonyuu yabhlogbo lenu. -De zuzu yabhloo, -de 'anzı yabhlo gba o -yla gbuu, nyoo -yi we 'jia?»

¹⁰ Wee -zle kpukpalıa 'wu, wa yi Polu 'ylısalı 'gbu, nyanu yia 'slujaa -kanyo 'kadu dlı slo. 'In o nee o 'sluja -ylae, -maa -sa Polu wa nyıdı, wa kwa o 'slujaa -budu 'kadu zo lu.

¹¹ -Muu 'biguu sabo bea, Nyımaa -Kanyo yia Polu 'klıtlalı, 'in o nee o -ylae: «-In 'temanı dlı! -In ka na gbu gba -seli -Zeluzalemı, we mı nu, -in gba 'ya we Wlomuıgbıe nukple.»

Zuıfu zıa Poluı 'bhabhagbu

¹² -Muu zlı zlıa zıokpe, Zuıfuı -zakpa -bhlo yia weli -bhlo bhli, 'in wa yia bi -Lago 'yu nu, wa 'nı -slo Polu 'bha, wa 'na 'ka li 'in wa 'na 'ka 'ma.

¹³ Nyıma -wa bhliıa weli -mını, wa ka nyımaa glu 'so -guzi.

¹⁴ 'In wa yia -Lagobubonyaa -cian -yo nyıma kpası -gbıe mını. 'In wa nee -maa -ylae: «-A ka bi -Lago 'yu, nu, -a 'nı -slo Polu 'bha, -a 'na 'ka -lu yabhlogbo li.

¹⁵ 'In -sleen, amıa -yo gbowlıwudınya bhli weli -bhlo, 'in a 'ka 'slujaa -kanyo 'kadu -yla gba nu, o -la aın Polu -dawlı nya, a 'yibha a 'ka o -yogbu 'wusısalı tıklı. We -ka -amıa, -a ka -amıaa 'de lamnazı -a 'ka o 'bha, 'bhie, o 'ka -seli nyıni.»

¹⁶ 'In weli wa bhliıa Polu daa, o bhıloı 'yu 'nıa we, 'in o yia 'slujaa -budu 'kadu zo Polu 'dı -salıa mını.

¹⁷ Toun, Polu laa 'slujaa glu gbuu 'yugalınyo yabhlo, 'in o nee o -ylae: «-In kwa nyımesıoyu nı 'slujaa -kanyo

'kaduu -gbɛ, nu, ɔ ka gbɔ yabhlo ɔ 'ka we gba ɔ -yla.»

18 Ɔɔ 'sloja -yɔ ɔɔ nyimesloyu yia 'slojaa -kanyɔ 'kaduu -gbɛ mni, 'in ɔ nɛɛ ɔ -ylaɛ: «-Kaslonyime Pɔlv laa 'mi, ɔ nɛɛ: in -la -mi nyimesloyu ni. -Mɔɔ ka gbɔ yabhlo ɔ 'ka -mi -yla we gba.»

19 'Slojaa -kanyɔ 'kadu kpaa nyimesloyuu sɔ la, ɔ -yɔ ɔ vlaa gwe -sɛ, 'in ɔ yia ɔ layibhaɛ: «Lɛɛ -gbɔ -in 'yibha -in 'ka 'mi -yla gbaa?»

20 'In nyimesloyu yia we 'bigɔpalɛ: «Zuifu ka wɛli -bhlo bhli nu, -in kwa cɪzi Pɔlv gbɔwliwɔɖɔnya 'yu. Gbaa wa yia -dawli nya nu, gbɔwliwɔɖɔnya 'yibha wa 'ka ɔ -yɔgbɔ 'wɔsɪsali tikli.»

21 'In -in 'na 'nɔnɔ wa wɛli -ni! Nu, -wa zizea ɔ 'bhabhiee 'gbɔ, wa mneni nyimaa glɔ 'sɔ -gɔzi. Wa ka bi -Lagɔ 'yu, wa nɛɛ, wa 'ni -slo Pɔlv 'bha, wa 'na 'ka li, 'in wa 'na 'ka 'ma. Nu, -slɛɛn, wa ka lamnazi, -na wɛli wa mia wɔda.»

22 Da ɔɔ 'slojaa -kanyɔ 'kadu gbaa nyimesloyu -yla nu: «-We -in gbaa da 'mi -yla, -in 'na gbalɔ we nyime yabhlogbɔɔ -yla -ni.» 'Bhie, ɔ yia -mɔɔ 'yitide, 'in -mɔɔ yia mni.

'Slojaa -kanyɔ 'kadu kwaa Pɔlv Felisu -gbɛ

23 -Muu 'bigɔ, 'slojaa -kanyɔ 'kadu laa ɔ 'slojaa glɔ gbuu 'yugalɔnya 'sɔ, 'in ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «'Slojaa 'wlu -bhlo (200) klaa, nimesuun -gɔɔ 'slojaa glɔ ta 'ya kugbua (70) -yɔ 'slojaa 'wlu -bhlo kaa 'li kwɛɛ, a gbeli da wa 'wlu. 'In a 'dɛ weee mnazi la, jibheza lɛli gbomnuanɔ nya, a 'ka Sezalegbe nɔkplɛ mni.

24 A mnazi nɔmasuun -yɔ, 'in a 'ka Pɔlv 'wɔbhɔ we -gɔ, 'in a 'ka ɔ dɔdɔɔ 'wlulapilɔnyɔ Felisu -gbɛ kwa -dlɔɔ.»

25 'In ɔ yia 'sɛbhɛ cɛliɛ:

26 Dɔdɔɔ 'wlulapilɔnyɔ Felisɪ 'kadu, -amɪ Klodu Liziasɪ saa -mɪ fu.

27 Nyime ɔ in 'paa dɛ -mɪ yoo, Zuifu ka ɔ kpa, wa 'ka ɔ 'bha. 'In da in 'nɔa nu, Wlɔmɔ -dɔdɔwɔlakpɛ -wa, 'in in -yɔ na 'sloja yia mni, in yia ɔ wa kwɛɛ -sa.

28 In 'yibha gbɔ -we Zuifu dia ɔ 'wlu, in 'ka we 'ji 'nɔ. We 'gbɔ, in yia ɔ wa gbɔwliwɔɖɔnya 'yu kwa.

29 In ka we -yɔyɪ nu, wa 'dɛɛ titee 'gbɔ, wa dia ɔ gbɔ 'wlu. 'In wa 'ni mneni wa 'ka ɔ gbɔ yabhlogbɔɔ -yla lapali, -we ka 'gbɔ wa 'kaa ɔ 'bha, 'in wa 'kaa ɔ -kaslo 'wɔpa, we 'ni 'yie.

30 'Bhie, wa yia 'mi wɛli kwaɛ, Zuifu ka ɔ -yɔgbɔ zɔ. -Bha -bhlokpade, in 'paa ɔ yoo -na -gbɛ. 'In in nɛɛ ɔ gbɔwliwɔɖɔnya -ylaɛ, wa 'kla ɔ -na -gbɛ.

31 -We 'slojaa -kanyɔ 'kadu gbaa, ɔ 'sloja ka we lɛnɔ. Wa 'bhua Pɔlv 'wɔ sabɔ, 'in wa -yɔ ɔ yia Antipatlisigbe nɔkplɛ mni.

32 -Muu zli zlia, 'in 'sloja mia bhɔ -gɔ nɔda, -maa yia 'slojaa -budu 'kadu zɔ lɔbhiti. 'In wa yia 'sloja mia nɔmasuun -gɔ 'yitide, -maa -yɔ Pɔlv yia 'yoo 'yliyɔzɔ.

33 'Sloja mia nɔmasuun -gɔ nɔnia Sezalee, 'in wa yia dɔdɔɔ 'wlulapilɔnyɔ 'sɛbhɛ yoo 'nyɛ, 'bhie, wa yia ɔ Pɔlv 'klɔslɔlu.

34 Dɔdɔɔ 'wlulapilɔnyɔ zɛlia wee 'sɛbhɛ, 'in ɔ yia Pɔlv layibha: «Dɔdɔ -mɔmɔ ka nyime -in -mia?» 'In Pɔlv yia we 'bigɔpalɛ: «Silisi -nyime in -mia.»

35 'In ɔ nɛɛ ɔ -ylaɛ: «-Wa dia -mi gbɔ 'wlu, wa -ka yi, 'in na yibhaa -mi la.» 'In ɔ nɛɛ, wa kwa Pɔlv Ewɔdɔɔ gbɔwɔbhubudu 'kadu zɔ.

24

Zuifu dia Pɔlv gbɔ 'wlu Felisɪ 'yu

1 'Yli gbɔ 'plia, -Lagɔbɔbɔnyaa -kanyɔ 'kadu Ananiasɪ yia Sezalee nɔni. Ɔ -yɔ nyima kpasɪ tɔlvɔ -yɔ *lɔpanyɔ yabhlo wa laa Telituli. 'In wa yia Pɔlv 'klaa yi dɔdɔɔ 'wlulapilɔnyɔ Felisɪ 'yu.

2 Wa laa ɔ, 'in Telituli yia ɔ gbɔ 'wludɪɪɪ bhli dɔdɔɔ 'wlulapilɔnyɔ Felisɪ 'yu: «Felisɪ 'kadu! -Na 'gbɔ -a kaa da 'wɔtɔtɔɛ -dlɔɔ weee. 'In gbɔnya -in 'bhitia gbɔyilo nya, mɔ saa -amɪaa nyima 'wɔ.

3 -Lu -zɔnɔ weee -a yia, da weee, 'yli weee nya, we 'gbɔ -a paa -mɪ fuo dli weee nya.

4 'In in 'ni 'yibha, in 'ka -na 'bi 'wɔgwɛli, we 'dɛɛ 'gbɔ, -mɪ na bhubhoe, -in 'nyɛ -ain bhla -sɛɛ, -na dli -zɔnɔ nya, -in 'ka -ain yukwli pɔlv.

5 «-A ka we -yoyi nu, nyime -moni, nyime 'nyuuu 'degbolu -wa. Nyimaa -zakpa -bhlo wa laa Nazaleti -nyima, wa 'yugalinyo -wa. Zuifu weee o pupalia 'wu dudu weee -gu.

6 'In o ka we layla 'debhie nu, o 'ka -amiaa -mawlu -Lagobudu 'kadu 'ni -nyuma, 'in -a yia o kpa. [-A 'yibha -a 'ka o -yogbu 'wobhu -amiaa titee solo.

7 'In 'slujaa -kanyo 'kadu Liziasi yia yi, 'in o yia o -ain kwee -sa -gla nya.

8 'Bhie, Liziasi nee Polu gbowludunya -yla, wa yi -mi 'yu.] We -ka -na de 'yibha o la, 'in -in 'kaa we 'jiyibheli nu, gbu -we -a dia o 'wlu, gbuzonu -wa.»

9 'In Zuifu -maa yi 'yaa Teetulusu weli -gu 'yiligbe, 'in wa nee: «Cun, -we o gbaa de, gbuzonu -wa.»

Polu gbaa o 'dee -gugbu

10 'In dudu 'wlulapilinyo yia Polu -yla so 'pa, nu, o gba. 'In Polu nee:

«In -yi we 'ji, -in ka -zu duun li, -zugba -na bhu -amiaa nyimaa -yogbu 'wu. We 'gbu, na dli 'te 'wu, in 'ka na 'dee -gugbu gba.

11 «-In mneni -in 'ka we 'wusali -na 'de nya, nu, -ami nymia -Zeluzalem, in 'ka -Lago bubo, we 'yli kugbua le 'so 'ni -slo 'pli.

12 Nyime yabhlogbo 'ni 'mi 'yi, -zugba na -yo nyime kpeli -Lagobudu 'kadu zo. 'In nyime yabhlogbo 'ni 'mi 'wotlali, -zugba na bhu nyimaa -zloo dli 'wu -Lagobudunya zo -yo daputu, 'gbe nukple.

13 'In -sleen, gbu -we nyima -manu dia da 'mi 'wlu, wa 'ni mneni wa 'ka we 'woyleli -mi -yla.

14 -Muu bhla, -we in nyimaa -yo -mi 'yu, mu nu: -amiaa dukpasu -Lago na bubo, 'Yloogbu -lolu -we ka gbu wa'a laa gbuzonu, we -gu -nono nya. 'In -we weee mia celida Moizu titee 'sebhie -yo -Lagobudu -falpanyaa 'sebhie 'wu, 'in na zua we dli -gu.

15 Sa wamia dia -Lago dli 'wu, 'sa -ami na dia -Lago dli 'wu. Nu, nyima tiklu -yo nyima 'nyii 'so, 'wu wa yia -saa tilitnya glaa.

16 We 'gbu na gba la 'yli weee nya, 'in na dli yi 'mi gbu 'nye -Lago 'yliya 'wu, 'in 'ya nyima 'yliya 'wu.

17 «Da in lia -zu duun daputu, 'in in yia -Zeluzalem luyi 'gwazi nya, na nyima 'wosatie -yo 'slaka -lii wlawlie -Lago -ylaa 'gbu.

18 Da in mia -Lagobudu 'kadu zo, 'in -Aziii Zuifu yia -mo 'mi 'yli, -we in mia lenoda mu nu, in mi -mawlogbu lenoda. Nyimaa -zlo 'ni 'mi 'bi -mi, 'in -zle 'ni 'mi kwesi -mi.

19 'In we -ka yaa nu, -Aziii Zuifu -talua mia zlime -bha, -maa ka yaa na gbegein gbu dli, ma 'kaa 'mi 'kla -na -gbe.

20 Da wa kwaa 'mi gbowludunya 'yu, gbonyuu in nua le wa 'yia -yo, nyima -wa 'yiligbea de, wa gba we -mi -yla.

21 'In 'yiligbea gbowludunya 'yu, 'in in nee wa -yla weli 'tite nya: «Tilitnya yia 'wosaa tilithe lu! We nya wa -laa 'mi ain 'yu, a 'ka na -yogbu 'wobhu.» -De muu.»

22 Dudu 'wlulapilinyo Felisi -yia -Zezuu 'Yloogbu -gugbu 'ji kpenn kpenn, 'in o yia we 'wolanu, -mo yia wee gbuwobhu 'li lubeli. 'In o nee wa -ylae: «'Slujaa -kanyo 'kadu Liziasi -ka yi 'bhie, in 'ka amiaa gbu 'wobhu.»

23 O nee 'slujaa glu gbuu 'yugalinyo -ylae: «-In di Polu la -kaslobudu zo. -In 'tide o 'yi, o 'ka o 'de -yla -tu. -In 'nye o 'talea 'yoo, wa 'ka o -yla -li lenu.»

Wa ka Polu Felisi -yo Dlusili 'yu kwa

24 'Yli sanime 'plia, Felisi -yo o 'nywa Dlusili yia yi, Zuifonywa -wa. O nee wa -yo Polu yi, 'in o 'ka o -Zezu Klisu dli -guzu weli yukwli polu.

25 'In da Polu bhla nyime nonobhu tiklu klaa, 'dee dli lakpakpie -yo -Lago nyimaa -yogbu 'wobhubhuee gbu gbagbie, 'in Felisi yia nyanu nu. 'In o nee Polu -ylae: «-In mneni, -in 'ka -sleen mu. 'In da in -ka bhla, in 'ka -mi la lu.»

26 Dudu 'wlulapilinyo Felisi di yaa we dli 'wu nu, 'gwazi Polu yi yaa o 'nya. We 'gbu, o laa Polu bhla weee nya, o -yo o 'ka 'di -sa.

²⁷ -Zu 'sɔ 'plia, Pɔsiusu Fesitusu yia Felisu 'bigɔplɪ. 'In Felisu 'yɪbha ɔ 'ka Zuifu dɔdɔnamanu 'gbu, ɔ yia Pɔlv -kaslv 'wɔ tɪ.

25

Wa ka Pɔlv nyɪmaa 'wlulapɪlɪnyɔ 'kadu Fesitusu 'yu kwa

¹ Da ɔ nynia wee dɔdɔ -gu, we 'ylɪ ta 'plia, Fesitusu 'bhua Sezalee, 'in ɔ yia -Zeluzalemu mɪ.

² -Lagɔbubɔnyaa -cian -yɔ Zuifusu nyɪma kpasɪ yia Pɔlv 'kla ɔ -gbɛ.

³ Wa nɛɛ Fesitusu -yla, ɔ nu wa 'nanɪ 'wɔ, 'in wa yia we ŋwɛ -yɔkpali nu, ɔ -la Pɔlv -Zeluzalemu lv. Nu, wa ka Pɔlvu -yɔgbu zu, wa 'yɪbha wa 'ka ɔ 'bha 'yloogblo.

⁴ 'In Fesitusu yia we 'bigɔpalɪ wa -ylaɛ: «Pɔlv mɪ -kaslv 'wɔ Sezalee, 'in dayɪ na 'dɛgbolu bhitia -mɔ lv.»

⁵ 'In ɔ yia we -gɔdiɛ: «Amiaa -cian kwa 'mɪ yoo, we -ka nu, nyɪmɛ -mɔnɪ ka gbɔnyuu lɛnu, wa 'ka -mɔ we gba.»

⁶ Fesitusu li wa -gbɛ sa 'bhisa 'ylɪ gbomnu. 'Bhie, ɔ yia Sezalee lɔbhiti. -Mɔv zɪ zɪa, 'in ɔ yia gbɔwɔbbhu -zejila 'yu ladɪ, 'in ɔ nɛɛ wa -yɔ Pɔlv yi.

⁷ Da Pɔlv yia, Zuifu -wa 'bhua -Zeluzalemu, -maa yia ɔ gbeli. 'In wa yia ɔ gbɔnyii 'kadu -zlo 'wludɪ, 'in wa 'dɛ 'nɪ mnɛni wa 'ka we 'wɔsɪsalɪ tikli.

⁸ Pɔlv mɪa ɔ 'dɛɛ -gɔgbu gbada, ɔ nɛɛ: «In 'nɪ gbɔnyuu yabhlogbɔɔ lɛnu, Zuifusu tite -yɔ -Lagɔbudu 'kadu -yɔ nyɪmaa 'wlulapɪlɪnyɔ 'kadu *Sezaa gbɛgbɛn.»

⁹ Fesitusu 'yɪbha ɔ 'ka Zuifu dɔdɔ namanu 'gbu, 'in ɔ nɛɛ Pɔlv -ylaɛ: «-In 'yɪbha -in 'ka -Zeluzalemu mɪ? Wa 'ka -mɔ -na -yɔgbu 'wɔbbhu 'mɪ 'yuu?»

¹⁰ Pɔlv yia we 'bigɔpalɪɛ: «Sezaa gbɔwɔbbhu -zejila 'yu in 'yɪligbea da, 'in -bha wa 'kaa na -yɔgbu 'wɔbbhu. In 'nɪ Zuifu -yla gbɔnyuu yabhlogbɔɔ lɛnu, 'in -na 'dɛ -yi we 'ji zɔzɔnu sa.

¹¹ We -ka na -yɔgbu, 'in gbu -we ka 'gbu wa 'kaa nyɪmɛ 'bha, in -ka we lɛnu, in 'na 'ka titlɛɛ daa gba (-innya). 'In we -ka nu, gbu nyɪma -manɪ mɪa da 'mɪ 'wludɪda, we 'nɪ gbɔzɔnu, nyɪmɛ

yabhlogbɔɔ 'nɪ mnɛni ɔ 'ka 'mɪ wa yoo 'nyɛ. In ka na gbu Sezaa 'yu kwa.»

¹² Nu, Fesitusu -yɔ ɔ gbɔwɔlɪwɔdɪnya bhɪa gbagbie, 'in ɔ nɛɛ Pɔlv -ylaɛ: «-In ka -na gbu Sezaa 'yu kwa, we 'gbu, Sezaa 'yu -na yia mɪa!»

Wa ka Pɔlv Aglipa 'yu kwa

¹³ 'Yɪ sanɪmɛ 'plia, nyɪmaa 'wlu-lapɪlɪnyɔ Aglipa -yɔ ɔ bhɔlv Belenɪsɪ yia Fesitusu fɔsaa yi Sezalee.

¹⁴ Wa mɪ -bha 'ylɪ duun lida, 'in Fesitusu yia nyɪmaa 'wlulapɪlɪnyɔ Aglipa -yla Pɔlvu gbu gba. ɔ nɛɛ ɔ -ylaɛ: «Nyɪmɛ yabhlo Felisu tia -kaslv 'wɔ, ɔ mɪ da.

¹⁵ Da in mɪa -Zeluzalemu, *-Lagɔbubɔnyaa -cian -yɔ Zuifusu nyɪma kpasɪ yia ɔ 'kla nu, in 'pa ɔ -kaslv 'wɔ.

¹⁶ «'In in yia we 'bigɔpalɪ wa -ylaɛ: (-Amia, Wlɔmu -nyɪma 'nɪ we bhlabbu, -a 'ka nyɪmɛ ɔ gbɔwɔlɪwɔdɪnya yoo 'nyɛ, -zugba ɔ 'nɪ ɔ 'dɛɛ -gɔgbu gba gbɔwɔbbhunyɔ 'yu.»

¹⁷ 'In waa nyɪma -yɔ 'mɪ 'sɔ yia -seli yi dabɔdɔ. 'In in 'nɪ kpeke, -mɔv zɪ zɪa, in -dɪa gbɔwɔbbhu -zejila 'wɔ la, 'in in nɛɛ na 'sɔja -yla, wa -yɔ ɔ nyɪmɛ yi.

¹⁸ ɔ gbɔwɔlɪwɔdɪnya yia yi. 'In gbɔnyii in pɔpalɪ yaa 'wlukɔvɔn la, nu, 'mɔ wa yi ɔ 'wlu dɪa, wa 'nɪ -mɔv ɔ 'wlu dɪ.

¹⁹ Nu, wa 'dɛɛ -Lagɔbubue -yɔ nyɪmɛ yabhlo wa laa -Zezuu gbu -gu wa -yɔ ɔ 'sɔ kpɛɪa. ɔ nyɪmɛ ka tɪ, 'in Pɔlv nɛɛ, ɔ 'nɪ tɪ, ɔ -ga 'yɪyɔ.

²⁰ Sa in 'kaa gba gbu -mɪnɪ 'wɔ, in 'nɪ we -yi. Tɔvɔn, 'in in nɛɛ Pɔlv -yla, ɔ -ka 'yɪbha ɔ 'ka -Zeluzalemu mɪ, 'in wa 'ka -mɔ ɔ -yɔgbu 'wɔbbhulu, gbu -mɪnɪ -gu.

²¹ 'In Pɔlv yia ɔ gbu nyɪmaa 'wlu-lapɪlɪnyɔ 'kadu Sezaa 'yu kwa. ɔ 'yɪbha nu, -mɔv 'bhu ɔ -yɔgbu 'wɔ. 'In in nɛɛ, wa tɪ ɔ -kaslvɔbudu zɔ bhla -sele nya. -Mɔv 'bɪgu, in 'ka ɔ Sezaa 'yu kwa.»

²² Aglipa nɛɛ Fesitusu -ylaɛ: «Na 'dɛ 'yɪbha in 'ka ɔ nyɪmɛ -mɔnɪ wɛɪ 'nɔ.»

Fesitusu yia we 'bigɔpalɪɛ: «Cɪzɪ -na nɔv ɔ nyɪmɛ -mɔnɪ wɛɪ.»

²³ -Mɔv zɪ zɪa, Aglipa -yɔ Belenɪsɪ -yɔ nyɪmaa -dɔlv yia -budu 'kadu zɔ pla, we -yɔ 'sɔjaa -cian -yɔ wee 'gbee

nyima kpası. 'In Fesitusu weli -gb, wa -yɔ Pɔlv yia yi.

²⁴ 'In Fesitusu nɛɛ: «Nyimaa 'wlu-lapilinyɔ Aglipa, 'in amia weee -yɔ -ain mia da, a yla 'mɔ nyime ni. Zuifu weee ka ɔ 'klaa yi na -gbɛ -Zeluzalem, 'in wa yi 'yaa-seli 'mɔ 'bɔ yi, -zugba wa kpɔ 'wɔ, wa 'bha ɔ.

²⁵ -Amɔ ka we -yɔyi nu, ɔ 'nɔ gbonyuu yabhogboɔ lenu, 'in wa 'ka -mɔ 'gbu ɔ 'bha. 'In ɔ 'dɛ yia ɔ gbu Sezaa 'yu kwa. We 'gbu, in nɛɛ wa kwa ɔ -mɔ -gbɛ.

²⁶ 'In -we in 'kaa cɛli -kpɔ na -kanyɔ 'wɔ ɔ 'gbu, we 'nɔ -mɔ. We 'gbu, in -yɔ ɔ yia ain 'yu yi, we -yɔ -mɔ nyimaa 'wlulapilinyɔ Aglipaa 'dɛbhie 'yu. -In 'yibha ɔ la, 'in -we ɔ -ka gba, in 'ka we cɛli.

²⁷ Nu, we 'nɔ 'ylinanɔ -amɔ 'yiliya 'wɔ, in 'ka -kaslonyime Wlomu kwa, -zugba gbu -we ɔ nua lɛ, wa dia ɔ 'wlu, in 'nɔ mneni in 'ka we gba tikli.»

26

Pɔlv gbaa ɔ 'dɛ -gvgbu nyimaa 'wlu-lapilinyɔ Aglipa 'yu

¹ Aglipa nɛɛ Pɔlv -ylɛ: «-A ka -mɔ 'yoo 'nyɛ, -in 'ka -na 'dɛ -gvgbu gba.»

Tɔn, Pɔlv 'paa sɔ, 'in ɔ yia ɔ 'dɛ -gvgbu gba, ɔ nɛɛ:

² «Nyimaa 'wlulapilinyɔ Aglipa, na dli mɛnɔ -zɛɛn bhabha. Nu, gbu weee Zuifu dia 'mɔ 'wlu, in 'ka we na 'dɛ 'wlu -sa -mɔ 'yu.

³ -We ka gbu -wa, -in -yi Zuifuu lenugbu 'cin 'nanuu, we -yɔ gbu -we -gɔ wa kpelila. We 'gbu, -mɔ na bhubhoea, -in pɔlv 'mɔ yukwli dltie nya.

⁴ «Sa in mɔmɔna 'wɔla na nyima weee nyidi, we -yɔ -Zeluzalem, 'in we 'ka gwedi na nyimeslɔ bhla na lenugbu mia, Zuifu weee -yi we.

⁵ Wa -yi 'mɔ -mɔ 'bɔ ka 'wugwɛ, wa mneni wa 'ka we gba, -zugba wa -ka we 'yibha. Falizinyuma ka kwɛɛ -amɔaa -Lagɔ gbu -sua 'wɔ, wa lonyime yabhlo in -mia.

⁶ 'In -lu -Lagɔ gbaa ɔ 'ka -amɔaa dukpasɔ 'nyɛ, in dia dli 'wɔ 'gbu, wa mia na -yɔgbu 'wɔbhuda -slɛɛn.

⁷ -Amɔaa nyimaa *zɔa kugbua lɛ 'sɔ dli mɔ we -gɔ, wa 'ka weli nu lenuda 'yi.

'In wa bhubhoea -Lagɔ 'kɔa 'tite nya, zlokpɛ jibheza. Nyimaa 'wlulapilinyɔ Aglipa, we weli -mɔ in dia dli 'wɔ 'gbu, Zuifu yia 'mɔ gbu 'wludi!

⁸ Lɛɛ ka 'gbu, we mɔ amia Zuifu dli nu, -Lagɔ 'nɔ mneni ɔ 'ka titlɔnya 'wɔbhɔ titlie lɔa?

⁹ «Na 'dɛgbolu ka 'wlukɔn lapɔpali nu, in mneni in 'ka Nazalɛtiyu -Zezuu 'ɔmɔ lasa sɔ weee lɔ.

¹⁰ 'Mɔ in nua lɛ -Zeluzalem. -Lagɔbɔbɔnyaa -cian ka 'mɔ 'yoo 'nyɛ, 'in in 'ka -Lagɔnyimaa -zlo -kaslɔ 'wɔpa. 'In -wa gbaa wa 'ka wa 'bha, 'in na -yɔ -maa paa gwe.

¹¹ Zli tɔlɔa zli, 'in na plila -Lagɔbudu zɔ. 'In na palia wa 'kɔyie 'wɔ, 'in na gbaa -gla nya, wa veli -Zezu. 'Cɛ na palɔ bhaa wa -yɔ 'nyumɛɛ 'gbu mɔ nua lɛ, 'in na mɔna wa 'kɔyie 'wɔpalia laga -gɔ.

Pɔlv gbaa sa Nyimaa -Kanyɔ laa ɔ, we gbu

(Lngb 9.1-19, 22.6-16)

¹² «-Mɔ 'gbu, 'yɔ yabhloo zli, 'in in yia -Damasɔ mɔ. -Lagɔbɔbɔnyaa -cian 'nyɛa 'mɔ we se, 'in wa yia 'mɔ tie nu, in kpa -Lagɔnyima.

¹³ Nyimaa 'wlulapilinyɔ Aglipa, 'yɔgbagbu in mɔ 'yloogblɔ, 'in in yia san bhua yali -yɔyi. We -nyumali -zi 'yɔ, 'in we -nyumali yia 'mɔ gbeli, we -yɔ na nɔnɔnya.

¹⁴ -A 'dɛ weee ka bhli dudu, 'in in yia weli yabhlo 'nɔ, -mɔ nɛɛ 'mɔ -yla zuifoweli 'wɔɛ: «Sɔlv, Sɔlv, lɛɛ -lu ka 'gbu -na palɔ 'mɔ 'kɔyie 'wɔa? Lɛɛ -lu ka 'gbu -na zɔ -gla bhea, nɛɛ bhli zɔ -gla we -kanyɔ 'pa 'pa -pnɔ zɔa?»

¹⁵ «'In in yia layibhaɛ: «Na -Kanyɔ, nyɔ -in -mia?»

«'In Nyimaa -Kanyɔ yia we 'bɔgɔpali 'mɔ -ylɛ: «-Amɔ -Zezu, -in mia 'kɔyie 'wɔpalɔda, -amɔ -wa.

¹⁶ -In -sɔ 'wɔ, -in 'yɔlɔbe -bhade! -We ka 'gbu in yia na 'dɛ -mɔ 'klɔslolu, mɔ nɔ: in ka -bha -mɔ -sa, -in 'ka na lubhononyɔ -zɛ. 'In -in 'ka 'ya na gbɔdayinyɔ -zɛ. 'In -we -in 'yɔ -zɛɛn -yɔ klaa, we -yɔ -we na yia cɔ -mɔ 'klɔslolua klaa, -in 'ka we gba.

¹⁷ Zuifu -yɔ -wa 'nia Zuifu -wa ka -gbɛ in tiea -mɪ, na 'dɛ yia -mɪ 'yliyɔɔwa wa gbɛgbɛin.

¹⁸ Wa -gbɛ na tiea -mɪ, -in 'ka wa 'yli -blo, -in 'ka wa nikpise 'wɔsa, -in 'ka wa zli 'klɔ -la. -In 'ka wa -Saataan 'tɪtɛ zɔ -sa, 'in -in 'ka wa -Lagɔɔ -gbɛ -la. 'In wa -ka 'mɪ dli -gɔ zɔ, -Lagɔ 'ka wa gbɔnyuu 'wɔtɪ, 'in wa 'ka 'bɪ 'yɪ -Lagɔɔ -mɔwɔ -nyuma glaa.»

Pɔlv gbaa lubho -we ɔ mia nvdaa gbv

¹⁹ «We 'gbv, nyumaa 'wlulapɪnyɔ Aglipa, 'ylikakɪe -we 'bhva -Lagɔɔ -gbɛ, in 'nɪ we 'nɔɲwɛ -sa.

²⁰ 'In -Damasi -nyuma -yɔ -Zeluzalemv -nyuma -yla in gbaa -Lagɔgbv tia. 'Bhie, in yia Zudee -dɔdɔ weee -gɔ -nyuma -yɔ nyuma -wa 'nia Zuifu we -yla gba. In nɛɛ wa -yla, wa 'bhiti wa dli, wa yi -Lagɔɔ -gbɛ, 'in wa lenugbv -slolu wa 'bhitibhitie sazɔnɔ sa.

²¹ -We ka 'gbv Zuifu yia 'mɪ kpa, -zugba in mɪ -Lagɔbudu 'kadɔ zɔ, 'in wa yia 'klɪ 'yɪ, wa 'ka 'mɪ 'bha, mɔ nɪ.

²² 'In -Lagɔ zɔa 'mɪ 'yliyɔ, 'in we yia -zɛɛn yli. In mɪ -slɔ -bha, in 'ka ɔ gbɔdayinyɔ -zɛ nyuma weee 'yu, nyuma -kpɔa -yɔ nyuma 'kadɪ. Gbv -we -Lagɔgbv -falɪpanya -yɔ Moizi gbaa nɪ, lɛ we yia nva, mɔ -bhloo 'dɛ -amɪ na gbaa.

²³ In nɛɛ sa bheɛ, sia -Lagɔɔ -Bhasanyɔ yia. Mɔ yia tɪtɪlɪnya glaa 'wɔsɔa tia, 'in mɔ yia -Lagɔɔ zli gbv gbaa Zuifu -yɔ -wa 'nia Zuifu -yla.»

Pɔlv nɛɛ nyumaa 'wlulapɪnyɔ Aglipa -yla, ɔ pla -Lagɔ

²⁴ Pɔlv mɪ sa ɔ 'dɛɛ -gɔgbv gbada, 'in dɔdɔv 'wlulapɪnyɔ Fesitusv yia 'wɔkpɪ: «Pɔlv, -sabhe bhaa -mɪ! -In ka 'sɛbhe 'kpia duun, we ka -mɪ -sabhe 'wlu palɪ!»

²⁵ Pɔlv yia we 'bɪgɔpalɪ ɔ -ylaɛ: «Fesitusv 'kadɔ, -sabhe 'nɪ 'mɪ 'wlu -mɪ. Welɪnya in mia da gbada, gbɔzɔnɔ -yɔ gbɔyilo -welɪ -wa.

²⁶ Nyumaa 'wlulapɪnyɔ Aglipa -yi we 'dɛ weee 'ji. 'In we 'gbv, in mneni in 'ka ɔ -yla wee gbv gba dli telɔ nya. Na

dli mɪ we -gɔ nɪ, ɔ -yi wee gbv weee 'ji, -we ka gbv -wa, we 'nɪ lenv da yabhlo zizewiemɪ.

²⁷ Nyumaa 'wlulapɪnyɔ Aglipa, gbv -Lagɔgbv -falɪpanya gbaa, -na zɔ we dli -gɔv? Dli -na zɔ we -gɔ, in -yi we 'ji!»

²⁸ Aglipa yia we 'bɪgɔpalɪ Pɔlv -ylaɛ: «-Mɪ dli nɪ, -Lagɔ 'wɔ -na yia 'mɪ 'paa bhla -sɛ nɪ nya yi?»

²⁹ 'In Pɔlv yia we 'bɪgɔpalɪɛ: «We yi dɛslɛɛn -zɛɔɔ, we yi cɪ -zɛɔɔ, -Lagɔ na bhuhhoea, we 'nɪ -na 'dɛ -bhloo gbv, 'in 'ya amia weee -wa mia da 'mɪ yukwli pɔlvda -zɛɛn, sa in mia da, amia 'ka 'sa -mɪ, we 'bhv 'llukpenya -mɪnɪ 'wɔ. Nɪ, in 'nɪ 'yibha wa gbɔan an -amɪ 'bhisa!»

³⁰ Nyumaa 'wlulapɪnyɔ klaa, dɔdɔv 'wlulapɪnyɔ klaa, Belenisɪ -yɔ -wa weee -yɔ wa dia -bha la, 'in wa yia 'wɔsɔ.

³¹ Wa 'tlaa, 'in wa nɛɛ wa 'dɛkpɔa nyɪdɪɛ: «Nyimɛ -mɔnɪ 'nɪ gbv yabhlogbɔɔ mɔ, 'in wa 'ka -mɔv 'gbv ɔ -kaslv 'wɔpa, 'in wa 'ka ɔ 'bha.»

³² 'In Aglipa nɛɛ Fesitusv -ylaɛ: «Nyimɛ -mɔnɪ 'nɪ yaa ɔ gbv nyumaa 'wlulapɪnyɔ 'kadɔ Sezaaa -gbɛ kwa, -zugba -in ka ɔ 'yitide.»

27

Wa kwaa Pɔlv Wlɔmv

¹ Da wa gbaa, 'glv 'kadɔ 'wɔ -a yia -gblaa -a 'ka Italii -dɔdɔ -gɔ mɪ, 'in Wlɔmv 'slɔjaa glv gbuv 'yugalinyɔ yabhlo wa laa Zulusv*, 'mɔ wa 'nyɛa Pɔlv -yɔ -kaslvnyuma tɔva yoo.

² Adlamitu 'glv 'kadɔ yabhlo 'kaa -Azii -dɔdɔ -gɔv 'glv 'yligbedanya 'plɪlɪ, -a -gblaa we 'wɔ, 'in -a yia mɪ. Tesalonikɪyu Alisɪtakɪ 'bhva Masedvanɪ, ɔ -yɔ -aɪn 'sɔ mɪ.

³ -Mɔv zli zli, 'in -a yia Sidɔngbe nɔkpɛ nɪnɪ. Zulusv -ɔ mia Pɔlv kpada 'nanv, -mɔv yia Pɔlv 'yoo 'nyɛ, ɔ 'ka ɔ 'talea 'yia mɪ, 'in -we Pɔlv -ka 'yibha, wa 'ka we ɔ 'nyɛ.

⁴ Da -a 'bhva -bha dɛ, -a nɪnia 'nyunyɪdɪdɔv wa laa Siplv kwesi, 'in -a yia we kakpe yabhlo -gɔ 'plɪlɪ, -pɪpɛ mɪ -aɪn yoo yidaa 'gbv.

* **27:1** Zulusv 'slɔja wa laa «nyumaa 'wlulapɪnyɔ 'kadɔv 'slɔja».

⁵ 'Bhie, -a -dia Silisi-dodo -yo Panfilii -dodoo gumunyu 'wu, 'in a yia Milaa nnyi, Lisii-dodo -gu.

⁶ -Bha Wlomoo 'slojaa glo gbuu 'yugalinyo ylia Alezandlii gbee 'glo 'kadu mia Italii mnida, 'in o yia -mo -ain 'pa.

⁷ 'Yli duun nya, -a -tva 'nyu -gu noda ylee 'glo nya, 'in -a yia sia bhabha, 'bhie, -a yia 'gbe wa laa Sinidi 'klu nnyi. -Pipe 'ni nwnu, -a 'ka -mo -gbein mnu 'gbu, -a yia Salimonee 'plili, 'in -a yia 'nyunyididodo wa laa Kleti zogbein mni.

⁸ Siasie duun nya -a nonva wee 'nyuu kakpe, 'in da wa laa «'Gloo 'yigbelida -zonnya», -a yia -bha de nnyi, Lazegbe kwesi.

⁹ -Amiaa bhla duun ka lanyumono, 'in 'gloo 'wu -nonve yia 'yinyumanu -ain -yla, -we ka gbu -wa, Zuifoo 'sun -pla bhla ka 'pliphe bhia, pepe† . We 'gbu, Polo yia gloo nukplee -lubhonnya toba -yla gbu lapali:

¹⁰ «Na 'talea, in ka we -yoyi nu, -amiaa nonve yia -yinyumania, nu, 'glo -yo we nukplee 'gbanya yia -nyumaa. 'In -a 'ni nu 'nanoo, -amiaa 'debhie -gbolu yia -bha tilitie.»

¹¹ 'In Wlomoo 'slojaa 'yugalinyo yia 'glo 'kadoo 'papanyo -yo 'gloo -kanyoo weli dli 'wodi, we 'ka Polo weli 'wuzi.

¹² Nu, wee 'gloo 'yigbelidaa ladihe 'ni 'ylinanu nwatloyibhla. We 'gbu, nyuma duun nee, wa 'bhu -bhade. Wa 'yi 'kli, wa 'ka 'gloo 'yigbelida Fenisi mni, -mo 'nyunyididodo wa laa Kleti -gu. Wee dodoo 'klu mi 'yloo bhlilidaa so 'so lo. -Mo wa yia ladia nwatloyibhla.

-Pipe 'kadu 'plia gumunyu -gu

¹³ 'Yloo bhlilida koposolo, -pipe yia 'pliphe bhli -dloo. -Wa mia 'glo 'kadu 'wu, we mi wa dli nu, -we wa popalia, le we yia nua. Wa 'bhua 'gloo 'yigbelinete 'wu yali, wa mnia, 'in wa yia 'nyunyididodo wa laa Kleti -gu 'plili.

¹⁴ 'In 'bi 'ni 'wogwle, too, -pipe 'kadu yabhlo wa laa Elakiloon, we yia 'nyunyididodoo -gogo 'wlu 'bhu.

¹⁵ -Pipe yia 'glo kwa, 'in nyime 'ni mneni o 'ka we layligbeli tikluu 'gbu, -a

yia -amiaa 'de 'yitide, 'in -pipe yia -ain kwa.

¹⁶ -A 'plila 'nyunyididodo 'kienyi wa laa Kodaaa zogbein, 'yloo bhlilida koposolo, 'in -a nynia -bha, we yia -ain 'wupa -se. 'In -a 'yia sa 'klu -zlo, 'in -a yia gbowsaglo -yule yabhlo bizia 'glo 'kadu 'wlu 'wobhu.

¹⁷ 'In 'glo 'kadoo nukplee lubhonnya yia we -gblali. 'In wa yia 'glo 'kadu gboan nyumaa -yobe -llukpe nya. Wa mi soda, wa yi Libii -dodo -guo -buse -kakpe -gu bhlii 'gbu, 'in wa yia 'glo 'kadu 'naa 'woyoglo, 'in wa yia 'sa wa 'de 'yitide, -pipe yia wa kwa.

¹⁸ -Moo zli zlia, -pipe 'kadu mi -ain lazukluda 'titee -bhloo 'de, 'gloo nukpla -nyuma yia gbanyaa vitelivitelie bhli, gumunyu lo.

¹⁹ We 'yli tanoo zli, wa yia 'glo 'kadu 'dee -yolunyaa vitelie bhli gumunyu lo, wa 'dee so nya.

²⁰ 'Yli duun nya, -a'a 'yi 'ylo -yo -zeli -yo, -zugba wee -pipe 'kadu pli 'saa 'titee. 'In -a yia -amiaa 'dee tilitie dli -sa.

²¹ 'Bi ka 'wogwle, 'in -wa mia 'glo 'kadu nukplee, wa 'ni -lu yabhlogbodo li. Too, Polo 'yigbea wa nyidi, 'in o nee wa -ylae: «Na 'talea, in nee yaa, -a 'na 'bhulo Kleti -ni. A -ka yaa na weli 'wunwnu, -zugba -li 'na 'ka yaa sa -nyumaa.

²² 'In -sleen, 'kua na paa ain 'yli, a 'temani dli. Nu, amiaa lonyime yabhlogbodo 'na 'ka tli, 'glo 'kadu 'debhlogbodo yia -nyumaa.

²³ -We ka gbu -wa, -Lago o ka -nu in -mia, 'in o ka lubho na nua, o 'anzi ka 'mi 'klotali -zeen sabo.

²⁴ 'In we nee 'mi -ylae: «Polo, -in 'na nono nyanoo -ni! Nu, we mi nu, -in 'tla *Sezaa 'yu, wa 'ka -na -yogbu 'wobhu. 'In -Lago ka -mi 'nanu 'wono, -na 'gbu, -wa weee -in -yo wa mia 'glo 'kadu 'wu, -Lago yia wa puea.»

²⁵ We 'gbu, na 'talea, a 'temani dli! Nu, na dli mi -Lago -gu. Gbu -we -Lago gbaa 'mi -yla, le we yia nua.

²⁶ Nu, bhla -a yia, 'nyunyididodo yabhloo -gogo -gu.»

† 27:9 Wee 'yli -minu 'bigu, gloo 'papie yia 'yinyumanu bhlaa 'yinyunoo 'gbu.

'Glv-wlɔwlɔe 'nyu-gv

27 'Yli kugbua lɛ -mnɔanɔv sabɔ, -zugba -pɪpɛ 'kadɔ mɪ -aɪn kwada -bhlokpade Adliatikɪ -gumunyu -gv. -Mɔ zli -nyidi, 'in we yia 'glɔv nukplɛɛ lubhonɔnya dli lasibhli nɪ, -a ka dɔdɔ -yɔɔpa.

28 'In wa vitelia 'nyuu yibhɔlɔ -llukpe 'nyu glu, we -tɔ 'wɔ 'mɛtli glɔ -bhlo 'ya kugbua lɛ gbesɔ. Wa bɛa 'yugbeɪn -sɛ, wa viteli 'yaa we, we -tɔ 'wɔ 'mɛtli glɔ -bhlo 'ya gbeta.

29 'In wa mɪ nyanɔ nuda nɪ, -amɪaa 'glɔ 'kadɔ yi tukpa -gɔgɔ 'kadɔ 'wlu bhuu 'gbɔ, wa yia 'glɔv 'yigbelinɛtɛ -mnɔa 'nyu lɔ viteli 'glɔv lɔgbɛɪn, 'in wa yia zli zli zli wɔda -tɔ dli sulo nya.

30 'In -mɔv bhla, 'glɔ nukplɛɛ lubhonɔnya 'yibha wa 'ka -flii -bho. 'In wa yia gbɔwɔsagɔ -yulɛ kwlili 'nyu lɔ. 'In wa nɛɛ -dawli nya, 'glɔ 'kadɔv 'yigbelinɛtɛ wa vitelia we 'yugbeɪn.

31 'In Pɔlɔ nɛɛ Wlɔmɔv 'slɔja glɔ gbɔu 'yugalɪnyɔ -yɔ 'slɔja -ylaɛ: «Nyɪma -manɪ 'nɪ 'glɔ 'kadɔ nukplɛ -tɔ, a 'na 'ka 'pɔ.»

32 Tɔvɔn, 'slɔja yia 'glɔ -yulɛ 'llukpenya -yɔdɪ, 'in wa yia we 'yitide, we 'ka gumunyu -gv mɪ.

33 Zli zli zli 'yu, Pɔlɔ laa wa 'dɛ weee lililu -yɔ, 'in ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «Amɪaa 'yli kugbua lɛ -mnɔa nɪ -zɛɛn, dli sulo nya, -zugba a'a 'bhu lililu yabhlogbɔɔ 'wɔ, a'a li we.

34 We 'gbɔ na laa aɪn, a 'ka li. Nɪ, we nanɪ 'yli a 'ka li, 'bhie, a 'ka 'pɔ. Amɪaa lɔnyɪmɛ yabhlogbɔɔɔ 'nyii gɔ yabhlo 'nɪa mnɔa yi!»

35 Welɪnya -mɪnɪ 'bɪgɔ, Pɔlɔ 'bhua 'floo 'wɔ, 'in ɔ yia -Lagɔ fuo 'pa wa 'dɛ weee 'yibadi. 'Bhie, ɔ -dɪa we 'wɔ, 'in ɔ yia lilie bhli.

36 Tɔvɔn, wa 'dɛ weee 'tɛmanɪa dli, 'in wamɪa yi 'yaa li.

37 -Amɪa mɪa wee 'glɔ 'kadɔ nukplɛ, -a 'dɛ weee nɪnɪ nyɪmaa 'wlu -bhlo glɔ ta 'ya kugbua lɛ gbɛlibhlo.

38 Da wa lɔa, 'in wa yia bleyanya 'nyu lɔ viteli 'glɔ 'ka 'wɔtɔ fefee 'gbɔ.

39 Da zli zli, 'glɔv nukplɛɛ lubhonɔnya 'nɪ dɔdɔ yibheli, 'in wa yia

gumunyu sɔ yabhlo -yɔ -bɔsɛ -gɔgɔ -yɔyɪ. 'In wa nɛɛ wa 'ka -mɔ 'glɔ 'yigbelinɛtɛ mɪ, -de wa yi we mnenii.

40 Wa -bloa 'glɔv 'yigbelinɛtɛnya, 'in wa yia we 'yitide gumunyu lɔ. 'In 'payli -we nya wa paa 'glɔ, wa yia we 'llukpe -blo. 'Bhie, wa yia 'naa wee 'glɔv 'yugbeɪn zɔ, -pɪpɛ 'ka we kwaa 'gbɔ, 'in wa yia -bɔsɛ -gɔgɔ -gv -gbɛɪn mɪnɪ.

41 'In wa nɪnɪa gumunyu sɔ 'sɔɔ nyidi -bɔsɛɛ -zlo -gv, 'in 'glɔ yia -bha zɪ. 'In wee 'glɔv 'yugbeɪn yia -bɔsɛ 'wɔ pla, we 'nɪ mneni we 'ka nɔ, -zugba gumunyu -gbɔgbɔ 'tɪtɛ wla we lɔgbɛɪn.

42 'In 'slɔja 'yibha wa 'ka -kaslɔnyɪma 'bha, -maa 'yabhlogbɔɔ yi -flii -bho lɔlɔlɔe nyaa 'gbɔ.

43 'In wa 'yugalɪnyɔ 'yibha ɔ 'ka Pɔlɔ gbɔ 'wɔsaa 'gbɔ, gbɔ 'slɔja pɔpɔlɪa, ɔ nɛɛ wa 'na nɔvɔ we lɛ -nɪ. 'In -wa -yia lɔ sa, ɔ nɛɛ -maa -yla, -maa -bho 'nyu lɔ tɪa, 'in wa 'ka -gɔgɔ -gv mɪ,

44 'in tɔlɔ mɪ wa 'bɪ, sufalɔnya -yɔ 'glɔv falɔ -yɔlanɛnɛ nya. Sanɛɛ 'sa, wa 'dɛ weee 'tɪaa -gɔgɔ -gv -dlɔɔ, 'in wa yia 'pɔ.

28

Pɔlɔ mɪ Malɪ

1 Da -a 'pɔa, 'in -a yia 'nɔ nɪ, wee 'nyunyɪdɪdɔdɔ wa laa Malɪ.

2 Wee 'gbee nukpla -nyɪma ka -amɪaa 'lakpasu kpa 'nanɔv. 'Nyuu mɪ lɔada, 'in ɲwɔtlɔ mɪ 'gbɔ, wa -dɪa -kosu 'kadɔ 'yi, 'in wa yia -a 'dɛ weee 'bɪ 'nyɛ, we kwesi.

3 Pɔlɔ 'bhua -gbalɪ pipi 'wɔ, ɔ yia we -kosu 'wɔ 'pa. 'In 'mɔnɪmɛ yia -kosuu sloo 'gbɔ -gbalɪ pipi 'wɔ 'tɪa! We yia Pɔlɔv sɔ mɪ, 'in we yia we -yɔlanɛ!

4 Da 'nyunyɪdɪdɔdɔ -gv -nyɪma 'yia wee 'mɔnɪmɛ -yɔ bɪzɪda Pɔlɔv sɔ -yɔ, 'in wa nɛɛ wa 'dɛkpɔa nyidiɛ: «ɔɔ nyɪmɛ -mɔnɪ, nyɪmɛbhanyɔ -wa 'piɛɪn. ɔ ka gumunyu kwɛɛ -dɪ, 'in -Lagɔ 'nɪ ɔ 'pɔpɔgbɔ -yɔɲwɪn.»

5 Tɔvɔn, Pɔlɔ vua sɔ 'wɔ, 'in wee tɪbhe yia -kosu 'wɔ -bho, ɔ ku 'nɪ glopo.

6 Tɔlɔa dli nɪ, 'yɪa Pɔlɔ yia, 'in bhli ɔ yia -bha -bhlokpade, ɔ 'ka tɪ. 'In wa

yia we -yoyi nu, 'bi mi 'wugwleda, gbv yabhlogbɔɔ 'ni Pɔlv yida -mi. Tɔn, wa yia weli 'bhiti, 'in wa nɛɛ: «-Lagɔ yabhlo -wa.»

⁷ 'Nyunyididudu -minu 'wlu-lapilinyɔ wa laa Publius, ɔ dudu mi wee da -minu kwesi. Mɔ kpaa -amɔaa 'lakpasu 'yli ta, 'in ɔ yia -ain ɔ -budu zɔ -gueli, ɔ 'talea 'bhisa.

⁸ Publius dide mi lapida, ɔ ku -su, 'in ɔ kaa kakpa -yɔ. Pɔlv mɔna ɔ 'yia, 'in ɔ yia ɔ sɔ ɔ 'wluo lapali, ɔ yia ɔ 'gbv -Lagɔ bhuhhoe, 'in ɔ yia ɔ jipe.

⁹ -Muu 'bigv, wee 'nyunyididudu -gusu guzɔnya tɔva yia yi, 'in Pɔlv yia wa jipe.

¹⁰ Wa ka -ain 'ylimani sɔ weee lv. 'In -amɔaa mɔnbhla bɛa, -a -gblaa 'glv 'wv, -we weee -a 'nia -ka, 'in wa yia we -ain 'nyɛ.

Pɔlv mɔna Wlɔmv

¹¹ 'Cv ta 'plia, 'in -a yia Alɛzandlii 'glv yabhlo wa laa «-Zluya -Lagɔ» 'wv -gbla. 'Nyunyididudu 'glv 'yiligbelida yabhlo wee 'glv -tva 'yiligbeda ɲwɔtlɔyibhla.

¹² -A nɔnia Silakuzigbe 'wv, 'in -a yia -bhade -tv 'yli ta.

¹³ -A 'bhva -bhade, -a mi 'nyu -gɔgɔ nɔnɔda, 'in -a yia Wleziogbe nukple nyini. -Muu 'bigv, zli zlia, 'yiv bhlilida kɔpɛsɔlv -pɛpɛ yia 'pliphe bhlii 'gbv, -a li 'yli 'sɔ 'yloogbv, 'bhie, -a yia Puzɔlgbe nukple nyini.

¹⁴ Wee 'gbe nukple -a ylia -Lagɔnyima, 'in -maa nɛɛ, -a li wa -gbe lɔkɔwlu -bhlo. Sanɛɛ 'sa, -a mɔna Wlɔmv.

¹⁵ Wlɔmv -Lagɔnyima 'nva nu, -a mi -mɔ yida, 'in wa yia -ain yoo -saa yi tikli Apius lɔkɔ 'wv, we -yɔ wee 'gbee da wa laa 'Lakpanyaa Zɔgbubu Ta. Da Pɔlv 'yia wa -yɔ, ɔ 'paa -Lagɔ fuo, 'in we yia ɔ 'kɔayli 'pa.

¹⁶ Da -a nɔnia Wlɔmv, wa yia Pɔlv 'yoo 'nyɛ nu, ɔ -yɔ 'slɔjayu mɔna ɔ ɲwekɔda -dili -budu yabhlo zɔ la wa 'dɛɛ sa.

Pɔlv gbaa -Lagɔgbv Wlɔmv

¹⁷ 'Yli ta 'plia, 'in Pɔlv yia Zuifu mɔna Wlɔmv, wa 'yugalɔnya la. Da wa

gbelia 'wlu, 'in ɔ nɛɛ wa -ylaɛ: «Na bheliaɔn, in 'ni gbv yabhlogbɔɔ lenv, -amɔaa nyima -yɔ -amɔaa dukpasu lenvgbv 'cinnyaa gbɛgbɛn, 'in wa yia 'mi kpa -Zeluzalemv, 'in wa yia 'mi Wlɔmv -nyima yoo 'nyɛ.

¹⁸ Da -maa 'yibhaa 'mi la, -maa 'yibha yaa -maa 'ka 'mi 'yitide. -We ka gbv -wa, gbv -we in nva lɛ, -we ka 'gbv wa 'kaa 'mi -kaslv 'wɔpa, 'in wa 'ka 'mi 'bha, we 'ni -mi.

¹⁹ Da -maa gbaa -maa 'ka 'mi 'yitide, Zuifu yia we -yɔwɔsɔlv 'gbv, mv 'sua 'mi, 'in in yia na gbv -nyimaa 'wlu-lapilinyɔ 'kadv 'yu kwa. 'In -zugba, in 'ni 'yibha in 'ka na nyima gbv 'wlu ladli.

²⁰ -We ka 'gbv, in yia ain la, 'in in 'ka ain -yla gbv gba, mv ni. Nu, nyime ɔ Izlaɛlinyima mɔna wɔda, ɔ 'gbv in mɔna da gbvan -llukpe -minu 'wv.»

²¹ 'In Zuifu nɛɛ ɔ -ylaɛ: «-Na -yɔsɛbhe yabhlogbɔɔ 'ni -slɔ Zudee -dudu -gv 'bhv, 'in we 'ka -amɔaa -gbɛ yi. 'In -amɔaa bheli yabhlogbɔɔ 'ni -slɔ mɔ 'bhv, ɔ 'ka -na gbvnyuu gbaa yi -ain -yla.

²² -Muu bhla, -a 'yibha gbunya -na pupalia 'wlukɔn la, -in gba we, -a 'ka we 'nv. -A -yi we 'ji nu, da weee, nyima solva -na zva -yɔ 'wv.»

²³ Wa -yɔ Pɔlv yia 'yli yabhlo zv, 'in wee 'yli nɔnia, da ɔ -gva, 'in wa -zlo yia -bha yi. We 'ka zlvkpe -yɔbhv, we 'ka jibhe yli, Pɔlv yia -Lagɔɔ nyimaa 'wlulapilvgbv gba wa -yla, 'in ɔ yia wa -yla we 'ji gba. ɔ 'yibha ɔ 'ka wa lu -Zezuu gbv nyaa 'gbv, ɔ yia Moizu tite -yɔ -Lagɔgbv -falpanyaa 'sɛbhe zeli wa -yla.

²⁴ Gbv ɔ mɔna gbada, we ka -zakpa -bhlo lu, 'in tɔva nɛɛ -maa 'nia we -yɔɲwv.

²⁵ 'In wa mi kpelida, -zugba wa mni. Pɔlv nɛɛ wa -yla bheɛ: «Zuzu 'Pɔpa ka zlime zukpa, da ɔ gbaa amɔaa dukpasu -yla gbv -Lagɔgbv -falpanyɔ Ezaiii ɲwe nya! ɔ nɛɛ nu:

²⁶ «-In mni, -in gba nyima ni -ylaɛ:

«Gbunya a yia 'nva sa 'nanv,
'in a 'na 'ka we 'ji 'wulanv.
-Li a yia ylaa sa 'nanv,

'in a 'na 'ka we -yoyi.»

27 Cui, waa nyuma -manı ka wa dli
'tɛmanı,

wa ka wa yukwli 'wɔsulu,

'in wa yia wa 'yli 'mu.

Wa yi layı wa 'yli nya,

wa yi 'nɔ wa yukwli nya,

'in wa yi gbɔ 'wɔlanɔ wa dli nya.

Wa 'nı 'yɪbha wa 'ka na -gbɛ lɔbhiti,

in 'ka wa pue.» »

28 'In Pɔlɔ yi 'yaa we -gɔdiɛ: «A yib-
heli we 'ji nı, nyıma -wa 'nıa Zuifo, -
Lagɔ ka wa nyımaa gbɔwɔsawɛli yoo
'pa. 'Nɔa -maa yia we.» [

29 Da Pɔlɔ gbaa wɛlɪnya -mɪnı, Zuifo
-yɔ kpɛlɪkpɛliɛ 'tɪtɛ yia mɪnı wa 'dɛkpɔa
nyɪdɪ.]

30 -Budu -we Pɔlɔ 'pɛnıa, ɔ li we zɔ zɔ
'sɔ, 'in -wa weee yia ɔ 'yia wee -budu
zɔ, sɔ 'sɔ nya ɔ kpaa wa.

31 -Lagɔ nyımaa 'wlulapɪlgbɔ Pɔlɔ
gbaa, 'in ɔ slolua Nyımaa -Kanyɔ -
Zezu Klisı gbɔ, dli -tɛlɔ weee nya, sa
-dlɔɔ.

'Sεbhε Pɔlv 'paa Wlomu -nyima yoo

Nu, -Lagɔnyima mia Wlomuɔbe 'wv, 'ma *Pɔlv 'paa 'sεbhε nɪ yoo. ɔ nεε wa -yla wee 'sεbhε 'wv nu, nyima 'nɪ mneni wa 'ka -Lagɔ -yɔlanyni wa 'dεε lagvɔve nya. Nu, nyima -ka -Zezu *Klisi dli -gv zv, 'in -Lagɔ tia wa gbɔnyii 'wv, 'in ɔ nyεa wa 'yliyɔgagie lolu.

Fvsaweli

¹ -Amɪ, -Zezu Klisi lubhonvnyɔ, *Pɔlv, -amɪ cɛlia aɪn 'wv. -Lagɔ laa 'mɪ, 'in 'ka ɔ *tietienyɔ -zε, mɔɔ -saa -bha 'mɪ ɔ gbvɔ gbada.

² Wee -Lagɔgbv mia dε nɪ, -Lagɔ ka bha we gba ɔ gbvɔ -falɪpanyaa gbεgbεin, 'in wa yia we cɛli *-Lagɔsεbhε 'wv.

³ ɔ 'Yuu -gvɔgbv we gbaa. Nu, 'mɔ wa gwalia ɔ dukpasa, nyimaa 'wlu-lapɪlɪnyɔ *-Davidu zvayli, nyimε -kpɔa 'bhisa.

⁴ Zuzu 'Pɔpa -slolua 'tite nya nu, mɔ -wa -Lagɔ Yu, ɔ ka tɪtlɪnya glaa 'wvɔɔɔ 'gbv.

⁵ ɔɔ -amɪaa -Kanyɔ -Zezu Klisi mia nɪ, ɔ gbεgbεin -Lagɔ nva -aɪn 'nanɪ 'wv, 'in -a yia ɔ tietienya -zε ɔ 'ɲnu 'gbv -a 'ka dɔdɔgv -nyima weee ɔ 'tite -slolu, 'in wa 'ka ɔ wɛli 'nɔɲwε zv dɪzvɔvε nya.

⁶ -Wa ɔ -saa -bha wa 'ka ɔ wɛli 'nɔɲwε zv, a mɪ wa glaa, -we ka gbv -wa, ɔ ka 'ya amɪa la -Zezu Klisi -nɔ nya.

⁷ Amɪa weee, -mɔ *Wlomu, amɪa -wa ka zε -Lagɔ -kalɪ, 'in amɪa -wa ɔ laa a 'ka -mɪ tikli, nu, -amɪaa Dide -Lagɔ -yɔ -amɪaa -Kanyɔ -Zezu Klisi ɲwna aɪn 'nyu la, 'in wa 'nyε aɪn 'wvɔvɔvε -dlɔɔ.

Pɔlv 'yibha ɔ 'ka Wlomu -nyima 'yɪ

⁸ Tiatia mia, -Lagɔ na paa fuo -Zezu Klisi 'ɲnɪ nya, a 'dε weee 'gbv. -We ka gbv -wa, dli a zva, we 'dɪ ka 'gbe weee -gɔlamneni.

⁹ -Lagɔ, ɔ ka lubho in mia nɔda na dli weee nya -Lagɔgbvɔ gbagbie nya, ɔ -yɪ we 'ji nu, -we na gbaa gbvɔzvɔ -wa. We 'gbv, in -ka -Lagɔ bhuhhoeda -mɪ, amɪaa 'ɲnɪ' bɔ -mɔ.

¹⁰ Zlabhuezɔ, na bhuhhoea ɔ, ɔ 'ka 'mɪ 'yoo 'nyε, in 'ka amɪaa -gbε mɪ.

¹¹ Nu, amɪaa 'yɪyɪee 'tɔ mɪ 'mɪ 'bhada. In -ka amɪaa -gbε yɪ, -Lagɔ Zuzuu wlawlalu a yia 'yia na gbεgbεin, 'in a 'ka dli 'tɛmanɪ.

¹² Nu, in 'yibha in -mɪ aɪn glaa, 'in -a 'ka 'kvayli 'pɔpali nanvɔ dɪzvɔvε -yɔ amɪaa -nɔ 'sɔɔ gbεgbεin.

¹³ Bheliaɪn, -we in 'yibhaa a yibheli 'ji, mɔ -wa nu, amɪaa -gbε na yɪ yaa yia -zakpa duun, 'in in 'nɪ -slɔ we 'yoo 'yɪ. In -ka -mɔ nyni nɪ, in 'yibha nu, na lubho mia, sa we 'yia -tnvɔ laga -dɔdɔ -putu -gv, we nɔ 'ya 'sa amɪanvɔ -gbε.

¹⁴ -We in 'kaa lɛnv, mɔ -wa nu, in mɪ dɔdɔ weee -gv, -wa ka 'yɪ -bloa klaa, -wa ka 'yɪ 'nɪa -blo klaa, -wa -yia 'sεbhε we -yɔ -wa 'nɪa we -yɪ, wa -gbε.

¹⁵ We mɪ 'saa 'gbv nɪ, na dli mɪ amɪaa -gbε nynida -mɔ Wlomu, in 'ka aɪn -yla -Lagɔgbv gba.

-Lagɔgbv, mɔ nɪ

¹⁶ Nu, in -ka -Lagɔgbv gbada -mɪ, we'e 'bhalɪ 'mɪ zv. -Lagɔɔ 'tite -wa, 'in -wa zva ɔ dli -gv, 'ma ɔ saa gbv 'wv: *Zuifv ɔ saa gbv 'wv tia, 'bhie ɔ saa nyimaa pɪnɪ gbv 'wv.

¹⁷ -We wee -Lagɔgbv slolua, mɔ nɪ: nyima -wa zva ɔ dli -gv, nyima tikli nya ɔ bhua wa 'wv. Dɪzvɔvε -bhlogbɔɔ nya nyimε bhua gbv 'wv. We mɪ cɛlida -Lagɔsεbhε 'wvε: «-ɔ -Lagɔ yibhelia nyimε tikli nya dɪzvɔvεe 'gbv, 'yliyɔgagie -mɔɔ yia 'yia.»

Nyima weee ka gbɔnyuuu 'gba 'wlu -Lagɔ 'yu

¹⁸ Nu, -Lagɔ mɪ ɔ 'cε -we bhua yali -sloluda, -we ka gbv -wa, dɔdɔgv -nyima mɪ gbɔnyuu lɛnvɔda, 'in -we wa nva lε, we 'nɪ tikli -mɪ. 'In wa lɛnvɔgbv 'nyii nya wa tuntɪnua -Lagɔɔ gbvɔzvɔ.

¹⁹ Nu, -we -yɔ wa mnenia wa 'ka -Lagɔɔ gbv yibheli, we mɪ wa 'yu: -Lagɔ ka we wa 'klɔslolu 'nanvɔ.

²⁰ -Lagɔɔ 'tite, we'e bhɪa, 'in wa'a 'yɪ we -yɔ, 'in sa -Lagɔ mia, wa 'nɪ mneni wa 'ka 'sa ɔ -yɔyɪ. Nu, da -Lagɔ -laa dɔdɔ la, wa mneni wa 'ka wee gbv yibheli. -A -ka -Lagɔɔ lalalu yla, -amɪaa

'wlukɔɔn mneni we 'ka -Lagɔ -yɔ ɔ 'tite -yɔyɪ. We 'gbɔ nyɪma 'nɪ zizelida -ka.

²¹ Wa yibhelia -Lagɔ, wa 'nɪ ɔ 'ɲɪ -mnɪnɪ, 'in wa 'nɪ ɔ fuo 'pa. 'In, 'mɔ nyɪmɛ 'ka yaa -Lagɔ -yla lɛnɔ. -Sɛɛn, wa 'wlukɔɔn lapɔpalɛ bhe, wa 'nɪ gbɔyilo dɪ -ka, we mɪ nikpise 'wɔ.

²² Wamɪa nɛɛ, wa -yi gbɔ, 'in -zugba wa nɔ -sabhebhabgɔ lɛ.

²³ -Lagɔ, -ɔɔ tɪa, -ɔ ka 'ɲɪ wa 'kaa -mnɪnɪ, wa tɪ -bha -mɔɔ, 'in wa bubɔa tɛtɛlɪli -we 'wɔa nyɪma -wa tɪtɪe mnenia -yɔ blublunɪma klaa, 'lalimnɔanɪma klaa, we -yɔ dlunɔnɔnɪma.

²⁴ -We mɪa dɛɛ 'gbɔ, -Lagɔ yia wa kwɛbɪsa wa dɪwɔnyɪnɪli 'bɪ, 'in wa plalɪa wa 'dɛ pɔɪn, zɔbhalɪgbɔ lɛnɔɛ nya.

²⁵ Wa ka -Lagɔ gbɔzɔnɔ -blɪgɔpalɪ, 'in wa yia yɔnya -yɔɲwɪnɪ. 'In -Lagɔ ɔ ka 'ɲɪ nyɪma 'kaa 'ylimanɪ sazɔnɔ sa 'yɪ weee nya, wa yia -bha -mɔɔ 'dɛ tɪ, -zugba wa bubɔ ɔ lalalɪ ɔ 'bɪgɔ.

²⁶ We 'dɛɛ 'gbɔ -Lagɔ yia wa kwɛbɪsa wa zɔbhalɪ gbɔɔ 'tɔ 'bɪ. Nɪ, wa 'ɲwɪ -yɔ wa 'lowlɪa'a -dɪ -sɛɛn -budu 'wɔ, 'ɲwɪ -putu wa -yɔ wa dɪa -budu 'wɔ. 'Sasɔkpa gbɔ lɛnɔɛ mɪa, we 'nɪ 'yɪ -nanɪ dɔdɔ -gɔ.

²⁷ 'Sa -bhlokpade nɔkpasia -yɔ wa 'ɲwɪnɪ -dɪa -budu 'wɔ. Nɔkpasiaa tɔ bhaa wa. Wa -lima wa -yɔ wa dɪa -budu 'wɔ, zɔ we kaa. -We mɪa dɛɛ 'gbɔ, -lu -we ka 'kɪlɔ wa lɛnɔgbɔ 'nyuu kaa, 'mɔ wa yia.

²⁸ Nɪ, wa 'nɪ ɲwɪnɪ wa 'ka -Lagɔ yibhelii 'gbɔ, ɔ yia wa kwɛbɪsa wa 'ka wa 'dɛɛ 'wɔkanɔ gbɔ lɛnɔ. 'In -we nyɪmɛ 'na 'kaa lɛnɔ, 'in wa nɔa we lɛ.

²⁹ 'Yɪnyunogbɔ 'yɪ -bhlo -bhlo yea wa: nyɪma 'nyii wa -mɪa, wa -limaa kwɛlu wa dɪ nɪnɪa 'wɔ, wa nɔkplɛ -nyu 'yɪ. Zenyɪ yea wa dɪ zɔ, 'in nyɪma -bhabhie nanɪa wa dɔdɔ. Wa ka -zɛ, wa -lima wa nɔa -dawli 'wɔ, gbɔkpɔa -gbɔ wa nɔa lɛ. Nyɪma wa saa 'ɲɪ,

³⁰ gbɔnyuu wa gbaa wa -limaa gbɛgbɛn, -Lagɔ tɔnyɪma wa -mɪa, wa -lima wa vɛlɪa, wa 'dɛ wa yɪmanɪa, wa 'dɛ wa yɪlɪa, naci weee da wa talɪa wa

'ka gbɔnyuu lɛnɔ. Wa'a zɔ wa dide -yɔ wa 'nyaa 'nɔɲwɛ.

³¹ Wa 'nɪ 'wlukɔɔn -ka, wa'a nɔ wa 'dɛɛ gbagbawɛlɪ -gɔ, wa 'tɛ, wa 'nɪ nyazɪdɪ -ka.

³² Wa -yi -Lagɔ gbɔwɔbhubhue 'ji: -wa nɔa we 'sasɔkpa -gbɔ nɪ lɛ, tɪtɪe -wa wa -nɔ. We mɪ 'sa 'bhie, -zugba wa nɔ we lɛ, 'in 'dɛbhie, tɔlɔa -ka we lɛnɔda -mɪ, 'in wa ɲwɪnɪnɪ 'yaa -maa.

2

-Lagɔ nyɪmaa -yɔgbɔ 'wɔbhubhue

¹ We 'dɛɛ 'gbɔ, -mɪ bhua dɛ -na nyɪmaa -yɔgbɔ 'wɔ, nyɔɔɔ nyɔɔ -in -ka -mɪ, -in 'nɪ zizelida -ka. Nyɪmaa -yɔgbɔ -na bhua 'wɔ, 'in -we wa nɔa lɛ, mɔ -bhlokpade -na nɔa lɛ. Nɪ, -in -ka wa -yɔgbɔ 'wɔbhu, -na 'dɛ -in -luɛlɪa gbɔ.

² 'In -a -yi we 'ji nɪ, -wa nɔa 'sasɔkpa gbɔ lɛ, -Lagɔ bhua wa -yɔgbɔ 'wɔ sazɔnɔ sa.

³ -Mɪ, -mɪ bhua -wa nɔa we 'sasɔkpa gbɔ lɛɛ -yɔgbɔ 'wɔ, 'in -we wa nɔa lɛ, 'mɔ -na nɔa lɛ. Nɪ, -mɪ dɪ 'wɔ nɪ, -Lagɔ gbɔwɔbhubhue yia -mɪ -gɔzɪa yɪ?

⁴ -Lagɔ ka 'nanɪ bhabha, ɔ dɪ tie, ɔ yɪ wɔsa. 'Lee, nyanɪ -na nyanɪa ɔ yɪ? 'Lee, -in 'nɪ we 'ji -yɪ nɪ, -Lagɔ -ka sa 'nanɪ -ka -na daa, nɪ, -in 'ka -na dɪ 'bhiti gbɔ -waa?

⁵ -In -su yukwɪli -yɔ, -in 'nɪ 'yɪbha -in 'ka -na dɪ 'bhiti. We 'dɛɛ 'gbɔ -na zumanɪa -Lagɔ 'cɛ 'wɔ -na 'dɛ -yɔ. We cɛ mɪa, -Lagɔ nyɪmaa -yɔgbɔ 'wɔbhu -zɪ, -na yia we. Nɪ, we zɪ -Lagɔ yia nyɪmaa -yɔgbɔ 'wɔbhubhue -slolua sazɔnɔ sa.

⁶ -We nyɪmɛ -ka lɛnɔ, we -tnɔɔ ɔ yia 'yɪa -Lagɔ kwɛɛ.

⁷ Nɪ, nyɪma tɔlɔa -wa tɛmanɪa dɪ gbɔzɔnɔ lɛnɔɛ 'bɪ, -wa talɪa 'ɲɪmɪnɛ klaa, 'ɲɪkwale klaa, we -yɔ 'yɪyɔgagɛɛ da -Lagɔ kwɛɛ, 'yɪyɔgagɛɛ -we 'nɪa bhloluda -ka, 'mɔ -Lagɔ yia wa 'nyɛa.

⁸ 'In, nyɪma -putu -wa sɔlɔa -Lagɔ -yɔ 'wɔ, -wa'a zɔa ɔ gbɔzɔnɔ 'nɔɲwɛ, 'in wa zɔa 'yɪnyunogbɔ 'nɔɲwɛ, ma -yɔ -Lagɔ yia ɔ 'cɛ 'kadɔ 'paa.

9 Siasie 'kadu -yo dhisulo yia nyuma weee -wa nua gbonyuu le bhutia. Zuifu -gu we yia gwedilia, 'bhie we 'ka -wa 'nia Zuifu -gu nnyi.

10 'In -wa nua gbuzonu le, wa 'hni -Lago yia -mnunia, 'in o 'ka wa 'hni kwali, 'bhie o 'ka wa 'wututue -dlao 'nye. Zuifu -gu we yia gwedilia, 'bhie we 'ka -wa 'nia Zuifu -gu nnyi.

11 Nu, -Lago mia, o'o gbizi nyuma 'wu.

12 -Wa 'nia *Moizu tite -yi, 'in wa nua gbonyuu le ni, wa 'ni we -yioo, tia -maa yi 'yaa. 'In -wa weee -yia wee tite, 'in wa nua gbonyuu le, wee titee gbegebein -Lago yia wa -yogbu 'wobhua.

13 Nu, -wa mia tiklu -Lago 'yu, ma -wa nyuma -wa zua tite 'nonye, we 'ni nu, -wa pulba we yukwli, 'in wa'a nua we -gugbu le.

14 'In, -wa 'nia Zuifu, wa 'ni tite -yi. We mi 'sa 'bhie, -we wee tite gbaa, talba nua we -gu. Waa nyuma mia, wa 'ni tite -ka. Wa 'de -wa wa 'dee tite.

15 Wa nonobhu slolua nu, lenugbu -we tite 'yibhaa, we mi celida -mo wa dli zo. Wa 'wlukoon mi we dayinyo nya. Mu nya wa 'dee 'wlukoon lapupalie bhua wa -yogbu 'wu, nu, wa ka gbonyuu lenu, nu, wa ka gbuzonu lenu.

16 Gbubhu zli, wa yia we -yoyia. Nu, -Lagobu in mia da gbada, we nee nu, we zli, -we weee nyuma zizea, -Lago yia we gbu 'wobhua -Zezu Klisu gbegebein.

Zuifu -yo tite

17 Nu, -mi, -mi laa -na 'de Zuifu, 'in -na dia tite dli 'wu, 'in -na bhua -na 'de 'wu 'kaduu, -na -Lagoo 'gbu.

18 -In -yi -Lagoo dumagbu, 'in tite ka -mi -slolu nu, -we mia 'nanuu -in yibheli we.

19 'In -na bhua -na 'de 'wu 'lalnayaa 'yoo da -slolunyoo nya, we -yo -wa mia nikpise 'wu wa zli nya.

20 -In nee nu, -wa 'nia 'sebbe -yi, -mi -wa wa -slolunyoo, 'in -in mia 'nyenyeyuaa 'yliyozonyo nya, -we ka

gbu -wa, -in mi we -gu nu, tite slolua -mi gbuzonu -yo -luyilo sa tiklu.

21 Nu, -mi slolua nyuma. Lee -lu ka 'gbu, -i'in -slolu -na 'dea? -In nee wa -ylae: «A 'na yili 'wie -ni», 'in -zugba -mi, -na 'de -na yli 'wiee?

22 -In nee: «-In -yo 'hwno -putu 'na -dili -budu 'wu -ni* », 'in -mi -na nua we le yi? Yoyolago -na nyaa 'wu, 'in -na ylia -we mia wa yoyolagoo -budu zo yi?

23 -Na 'de -na bhua 'wu titee yilonyo nya, 'in -i'in zu we 'nonye. -In -ka 'sa nuda -mi ni, -Lagoo 'hni -na belia zo.

24 Nu, we mi celida -Lagosebbe 'wue: «Amiaa 'gbu, -wa 'nia Zuifu, 'in wa gbaa -Lagoo 'hni 'nyuu.»

Kni 'wupapiee 'zayli

25 Kni 'wupapie mia, -in -ka Moizu tite 'nonye zu, we ka 'ji. 'In -in 'ni wee tite 'nonye zu, we 'wlu sa wa 'ni yaa -mi *kni 'wupa.

26 Sa 'bhisa, wa 'ni nyime yabhlo kni 'wupa, 'in -zugba o zu -we tite yibhelia nyime 'nonye, 'lee, -Lago 'na 'ka o 'wobhu nyime wa 'paa kni 'wu 'bhisa?

27 Nyime, o wa 'nia kni 'wupa ku -yo, 'in o zua tite 'nonye sazono sa, -mi'i zua da tite 'nonye, mo yia -na -yogbu 'wobhua. 'In -zugba wa ka -mi kni 'wupa, 'ya tite -we mia celida, we mi -mi kwee.

28 Nu, o mia Zuifu 'zayli nya, we 'ni nyime o wa yibheli ku -yo, 'in wa 'pa kni 'wu ku -yo, mo.

29 Zuifu 'zayli mia ni, -mo o 'wu wa yibhelia we. -We -wa *kni 'wupapiee 'zayli ni, mu -wa dlu -nu, -Lagoo Zuzu -gbe we bhua, nu, we'e 'bhu tite -we mia celidaa -gbe. O nyime mia ni, we 'ni nyuma kwali o 'hni, -Lago kwalia o 'hni.

3

Zuifu -yo -wa 'nia Zuifu, wa mi gbonyuu -lenunya nya

1 'Lee, Zuifu mia, lee -lu -zonu o ka, -we -zi o 'nia Zuifu? 'Lee, kni 'wupapie ka 'jii?

* 2:22 Gekiweli 'wu, we ji -wa nu, -wa kukwalia, wa -yo nyuma -putu 'na -dili -budu 'wu -ni.

2 Cun, we nanı 'yli da weee. Tiada mia, Zuifu -yla -Lago wlaa o weli.

3 Zuifu tɔlva 'nı yaa -Lago weli -gu nɔ, 'lee, -a yi yaa gba nı, -Lago 'na 'ka o weli -gu -tɔv?

4 -Innya, we 'nı sa -mı. -A yibheli we 'ji nı, -Lago mia, gbuzɔnɔ -gbanyɔ -wa, -zugba nyima weee ka yo. -Lagɔsɛbhɛ ka we -gugbu gba -Lago daɛ:

«Wa yibheli -mı tiklu -na gbagbaweli 'wɔ,

'ın wa -ka -mı gbɔwɔbhuda kwa, 'ın -na galıa wa -gu.»

5 Gbonyuu -we -a nua lɛ, mɔ slolua nı, -Lago tiklu. We -ka 'sa -mı, -Lago -ka -aın 'cɛ -yɔpalı nı, 'lee, -a mneni -a 'ka gba nı, -Lago 'nı tiklu -mı? (In -ka 'sa gba, dɔdɔgu -nyima 'bhisa ın gbaa we.)

6 -Innya, we 'nı 'sa -mı. -Lago 'nı yaa tiklu -mı, sa o 'ka nyimaa -yɔgbu 'wɔbhua?

7 'In na yotɔbhue -ka -slolu nı, -Lago gbaa gbuzɔnɔ, 'ın nyima -ka o 'nı -mneni we 'gbu, lɛɛ -lu ka 'gbu o dıı 'mı gbu, gbonyuu -lenɔnyɔ 'bhisa?

8 'Sa tɔlva velia -aın, 'ın wa gbaa nı, -amıa nɛɛ: «-A nɔ gbonyuu lɛ, 'ın zɔzɔnɔ -nɔ 'ka -bha 'tlalı!» Nı, -maa -cın mia dɛ, -kasɔ 'wɔpapıe mı wa -nɔ nya.

9 Saa nya? 'Lee, -amıa Zuifu 'ylia, -amıa -zia nyima tɔlva yi? -Innya, we 'nı 'sa -mı. In ka 'cın we -slolu nı, Zuifu -yɔ nyima -putu, gbonyuu ka 'tite wa 'dɛ weee -gu.

10 Nı, we mı cɛlıda -Lagɔsɛbhɛ 'wɔɛ: «Nyımɛ -o mia tiklu, o 'nı -mı.

Nyımɛ yabhlogbɔɔ 'nı tiklu -mı.

11 Nyımɛ yabhlogbɔɔ 'nı gbɔyılonyɔ nya -mı.

Nyımɛ yabhlogbɔɔ -o -talı -Lago da.

12 Nyima weee ka 'yoo -zɔnɔ -gulabhɔɔ,

wa ka -nyumo.

Nyımɛ -o 'kaa gbuzɔnɔ lenɔ, o 'nı -mı.

13 -We tlaa wa nɔwɛɛ we 'wɔɔ, gbawla -kalı nɔwɛ.

Wa mıɔ nya wa nua wa -lima -dawlı 'wɔ.

-We tlaa wa nɔwɛɛ, 'mɔnımɛɛ -dlɛ -wa.

14 Mɛlatıweli 'nyuu yea wa nɔwɛɛ.

'In wa weli nua nyımɛ lɛ.

15 -Gwagwıe nya wa mnia nyımɛ 'bhaa.

16 Da wa -ka 'plıı, -lu wa saa la, 'ın wa tia -bha sıasıe.

17 Wa 'nı 'wɔtɔtɔe -dlɔɔɔ 'yoo -yi.

18 -Lago sɔsɔe 'nı wa dıı zɔ -mı.»

19 -A -yi we 'ji nı, -we weee tite gbaa, -wa -yia tite, wa -nɔ nya we mia. We -ka 'sa -mı nı, nyımɛ yabhlogbɔɔ 'nı zızelıda -ka. Nı, nyima weee ka gbonyuu 'gba 'wɔl -Lago 'yu.

20 We 'dɛɛ 'gbu, -Lago 'na 'ka nyımɛ yabhlogbɔɔ 'yi nyımɛ tiklu nya titee 'nɔnɔwɛzɔzɔee 'ylıbılınɔnɔe nya. -We tite nua lɛ, mɔ slolua nı, gbonyuu -lenɔnyɔ nyima -mia.

Sanɛɛ -Lago zɛlıa nyima nyima tiklu

21 'In -slɛɛn mia, sa -Lago 'kaa -aın nyima tiklu -zɛlı, o ka we -aın 'klɔslolu. O -ka -aın nyima tiklu -zɛlıa yi, o o yla -amıaa titee 'nɔnɔwɛzɔzɔee 'ylıbılınɔnɔe. Nı, tite -yɔ *-Lagɔgbu -falıpanya mı we gbɔdayınya nya, wa ka bha we gba:

22 -Zezu Klisı dlıgɔzɔzɔee gbɛgbɛın -Lago nua nyımɛ tiklu. -Wa weee zɔa Klisı dıı -gu, 'ma o nɔ 'saa. -We ka gbu -wa, 'wɔgbızıe 'nı wa nyıdı -mı:

23 Nı, nyima weee ka gbonyuu lenɔ. Nyımɛ yabhlogbɔɔ 'nı -Lago 'nımıne -yɔcıpa.

24 Nı, -Lago mia, o zɔzɔnɔ nya, o nua nyımɛ tiklu sa bhe, -Zezu Klisı gbɛgbɛın. Mɔ saa nyima gbonyuu gaylo 'wɔ.

25-26 -Lago 'yıbha nı, -Zezu slu o 'pɔn la 'slaka 'bhisa. 'In o 'slaka nya, -Zezu yia nyimaa gbonyuu lamumı, 'ın -wa zɔa o dıı -gu, wa 'ka tiklımıme 'yi. Sanɛɛ -Lago 'yıbhaa o 'ka -slolu nı, o mı tiklu. Nı, o ka dıtie lenɔ bha, 'ın o 'nı we bhla nyima -kasɔ 'wɔpa wa gbonyuu lenɔee 'gbu. 'In -slɛɛn mia, -Lago slolua nyima nı, o mı tiklu, 'ın o 'ka nyima, -wa zɔa -Zezu dıı -gu, tiklu nɔ.

27 'In -amıa ka -bha weli yabhlo -a 'ka -amıaa 'dɛ 'ylımanı? -Innya, we 'nı 'sa -mı. Lɛɛ -lu ka 'gbua? -We ka gbu -wa, -we nania 'yli, we

'nɪ titee 'nɔŋwɛzɔvɛe 'ylibilanɔnɔe -amɪaa 'dɛɛ lagɔgɔvɛ nya, nɪ, -Zɛzu dɪgɔzɔvɛ -wa.

²⁸ -We -gɔ -a pɔpalia 'wlukɔɔn la, mɔ nɪ: nyɪma mɪ tɪklɪ -Lagɔ 'yɪ, -we ka gbɔ -wa, wa ka -Zɛzu dɪ -gɔ zɔ. We 'nɪ titee 'nɔŋwɛzɔvɛe 'gbɔ -Lagɔ yɪ wa 'yɪ nyɪma tɪklɪ nya ɔ 'dɛ 'yɪ.

²⁹ Nɪ, -Lagɔ mɪa, Zuɪfɔ -bhlogbɔɔɔ -nɔ ɔ -mɪa yaayɪ 'lakpanyaa -Lagɔ ɔ -mɪ 'yaa yɪ? 'Lakpanyaa -Lagɔ ɔ -mɪ 'yaa:

³⁰ nɪ, -Lagɔ mɪ -bhlogbɔɔɔ 'gbɔ nɪ, mɔ yɪa Zuɪfɔ nyɪma tɪklɪ -zɛɪa wa dɪzɔvɛe 'gbɔ, 'ɪn mɔ -bhlokpade yɪa 'lakpanya nyɪma tɪklɪ -zɛɪa wa dɪzɔvɛe 'gbɔ.

³¹ 'Lee, we -ka 'sa -mɪ nɪ, dɪzɔvɛe -gɔ, tite mɪ bhee? -Innya, we 'nɪ 'sa -mɪ, mɔ nɔa we ɛ, 'ɪn tite kaa 'nɔŋwɛ.

4

**Ablaamɔ zɔa -Lagɔ dɪ -gɔ*

¹ We -ka 'sa -mɪ, sa -a 'ka -amɪaa dukpasa *Ablaamɔ daa gbɔa? Lɛɛ -lu ɔ 'yɪ ɔ lɛnɔgbɔ 'wɔa?

² Nɪ, -Lagɔ -ka yaa Ablaamɔ yibheli nyɪmɛ tɪklɪ nya ɔ lɛnɔgbɔ 'wɔ, ɔ mneni ɔ 'ka ɔ 'dɛ 'ylimanɪ. 'Bhie, we 'nɪ -Lagɔ yɪ.

³ Nɪ, -Lagɔwɛɪ nɛɛ: «Ablaamɔ ka -Lagɔ dɪ -gɔ zɔ. ɔ dɪzɔvɛe 'gbɔ -Lagɔ yɪa ɔ yibheli nyɪmɛ tɪklɪ nya.»

⁴ Nɪ, nyɪmɛ -ka lubho nɔ nɪ, 'pɛnɪ wa pɛnɪa ɔ, 'ɪn -we ɔ 'yɪa, we 'nɪ bhe ɔ 'yɪ we, ɔ ka we 'klɔ.

⁵ Nɪ, nyɪmɛ -ɔ ɔ dɪa ɔ lɛnɔ -lubho dɪ 'wɔ, -Lagɔ, -ɔ zɛɪa gbɔnyuu -lɛnɔnya nyɪma tɪklɪ, 'ɪn ɔ zɔa dɪ -gɔ nɪ, ɔ nyɪmɛ mɪa, -Lagɔ yibhelia ɔ nyɪmɛ tɪklɪ nya ɔ dɪzɔvɛe 'gbɔ.

⁶ 'Sa -bhlokpade, -Davidɪ gbɔa ɔ 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ -nyɪmɛ gbɔ, 'mɔ -Lagɔ yɪa nyɪmɛ tɪklɪ nya, we 'nɪ ɔ lɛnɔgbɔ gbɔ. ɔ nɛɛ:

⁷ «'Wɔtɔtɔe -dlɔɔ -nyɪma, ma nɪ:
-wa ka -yɔgbɔ -Lagɔ tɪa 'wɔ,
'ɪn ɔ yɪa wa gbɔnyuu lamumni,
ma -wa.

⁸ 'Wɔtɔtɔe -dlɔɔ -nyɪmɛ mɪa, mɔ nɪ:
Jejitape'ɛ yla -slɛɛn ɔ gbɔnyuu.»

⁹ Wee 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ mɪa nɪ, 'lee, Zuɪfɔ -bhlogbɔɔɔ -nɔ -wa yɪ? -Innya, -wa 'nɪa Zuɪfɔ wa -nɔ -wa 'ya*. -A nɛɛ nɪ: «Ablaamɔ ka -Lagɔ dɪ -gɔ zɔ, 'ɪn -Lagɔ yɪa ɔ yibheli nyɪmɛ tɪklɪ nya.»

¹⁰ Lɛɛ -bhla -Lagɔ gbɔ nɪ, Ablaamɔ mɪ nyɪmɛ tɪklɪ nyaa? Da wa 'nɪa -slɔ ɔ *knɪ 'wɔpa -wa yaayɪ da wa 'paa ɔ knɪ wɔ -wa yɪ? We 'nɪ nɪ, da wa 'paa ɔ knɪ wɔ. Da wa 'nɪa -slɔ ɔ knɪ 'wɔpa, we bhla -wa.

¹¹ Nɪ, da wa 'nɪa -slɔ ɔ knɪ 'wɔpa nɪ, Ablaamɔ mɪ nyɪmɛ tɪklɪ nya -Lagɔ 'yɪ, ɔ ka -Lagɔ dɪ -gɔ zɔ 'gbɔ. -Mɔɔ 'bɪgɔ, 'ɪn ɔ yɪa knɪ 'wɔpapɛ 'yɪ -luu -slɔlulu nya. Wee knɪ bɪ -slɔlua nɪ, -Lagɔ ka ɔ 'yɪ nyɪmɛ tɪklɪ nya. Nyɪma weee -wa zɔa -Lagɔ dɪ -gɔ, -bha Ablaamɔ -zɛa wa dide: wa 'dɛ 'nɪ knɪ 'wɔ -mɪɔɔ, ɔ mɪ wa dide nya.

¹² ɔ yɪ 'yaa nyɪma -wa wa 'paa knɪ 'wɔɔ dide -zɛ. We 'nɪ nɪ, -wa wa 'paa knɪ 'wɔ ku -yɔ -bhlogbɔɔ, nɪ, -wa zɔa -Lagɔ dɪ -gɔ Ablaamɔ 'bhisa -zugba wa 'nɪ -slɔ wa knɪ 'wɔpa, ma -wa. ɔ mɔ, ɔ ka -Lagɔ dɪ -gɔ zɔ, 'bhie wa yɪa ɔ knɪ 'wɔpa.

¹³ -Lagɔ nɛɛ Ablaamɔ -yɔ ɔ 'yua -yla nɪ, 'ma ɔ yɪa dɔdɔ 'nyɛa. -We -Lagɔ gbɔa dɛ nɪ, we 'nɪ nɪ, Ablaamɔ zɔa tite 'nɔŋwɛɛ 'gbɔ, nɪ, -we ka gbɔ -wa, ɔ dɪzɔvɛe 'gbɔ ɔ yɪa ɔ 'yɪ nyɪmɛ tɪklɪ nya.

¹⁴ We -ka yaa nɪ, zɔzɔnɔ -Lagɔ gbɔa ɔ 'ka wɪa, titee 'nɔŋwɛzɔvɛe 'gbɔ -amɪa -bhlogbɔɔ yɪ we nɪ, -zugba, dɪzɔvɛe mɪa, bhe -wa, 'ɪn -we -Lagɔ gbɔa ɔ 'ka nyɪmɛ 'nyɛ, we 'nɪ 'ji -ka.

¹⁵ Tite laa -Lagɔɔ 'cɛ la, nɪ, tite 'nɪ -mɪ nɪ, we 'nɔŋwɛzɔvɛe 'nɪ -mɪ.

¹⁶ We 'gbɔ dɪzɔvɛe nya -a yɪa -lu -we -Lagɔ gbɔa ɔ 'ka -aɪn 'nyɛ. Nɪ, wɪa ɔ wɪa we bhe. -Wa weee mɪa Ablaamɔ 'yua nya, ma yɪa we. 'ɪn -wa mɪa Ablaamɔ 'yua nya, we 'nɪ nɪ, -wa zɔa tite 'nɔŋwɛ -bhlogbɔɔ, nɪ, -wa zɔa dɪ Ablaamɔ 'bhisa, ma -wa. Nɪ, Ablaamɔ mɪ -a 'dɛ weee dide nya.

¹⁷ 'Sa we mɪa cɛɪda -Lagɔɛbhe 'wɔɛ:
«Nɪ, -mɪ mɪa, -mɪ ɪn -zɛɪa laga -nyɪmaa

* 4:9 Nɪ, glɛkɪwɛɪ 'wɔ -wa mɪa knɪ 'wɔ -yɔ -wa 'nɪa knɪ 'wɔ -mɪ gbɔ we gbɔa.

-zloo dide.» Sanɛɛ Ablaamɔ mia -amɪaa dide nya, -Lagɔ ɔ ɔ zɔa dli -gɔ, -mɔɔ 'yu. -Lagɔ ɔ nyɛa tɪtlɪnya 'yɪyɔgagɪɛ, 'ɪn -we 'nɪa lamɪ, 'ɪn ɔ laa we la, mɔ.

¹⁸ Ablaamɔ dli 'tɛ -Lagɔ -gɔ 'wɔ, da wa 'nɪa mneni wa 'ka -lu yabhlogbɔɔ wɔ, 'ɪn ɔ yia wɔ. ɔ mia wɔda, ɔ dli mɪ -Lagɔ -gɔ. We 'dɛɛ 'gbɔ ɔ yia laga -nyɪmaa -zloo dide -zɛ. Nɪ, -Lagɔwɛli nɛɛ: «-Wa -na yia gwalia nɪ, wa -zu 'wɔ.»

¹⁹ Ablaamɔ ka -Lagɔ dli -gɔ zɔ, 'ɪn ɔ yia dli 'tɛmanɪ. Nɪ, ɔ -zɔ glɔ gbu, 'ɪn ɔ zɛlia ɔ ku tɪtlɪli glaa, 'ɪn ɔ 'ɲwɔɔ *Sala mɪ -gbloɔ ɲwɔɔ nya.

²⁰ We mɪ 'sa 'bhie, ɔ 'nɪ dli -Lagɔɔ gbagbawɛli -gɔsa. Nɪ, ɔ dli zɔzɔve 'tɛmanɪ ɔ la, 'ɪn ɔ yia -Lagɔɔ 'ɲnɪ 'yɪli-manɪ.

²¹ ɔ mɪ we -gɔ nɪ, -Lagɔ ka 'tɪtɛ, 'ɪn -we ɔ gbaa, ɔ mneni ɔ 'ka we lɛnɔ.

²² -We mia dɛɛ 'gbɔ -Lagɔ yia Ablaamɔ 'yɪ nyɪmɛ tɪklɪ nya.

²³ -Lagɔwɛli nɛɛ: «-Lagɔ ka ɔ 'yɪ nyɪmɛ tɪklɪ nya», 'ya we 'nɪ ɔ 'dɛbhlogbɔɔɔ 'gbɔ we mɪ cɛɪda.

²⁴ -Amɪa ka dli zɔzɔve -gɔ, -Lagɔ ɔ -sɔɔba -amɪaa -Kanyɔ -Zezu 'wɔ tɪtlɪnya glaa yia -ain yibhelɪa nyɪma tɪklɪ nya, 'sa -bhlokpade we mia -amɪa weee -nɔ nya.

²⁵ -Amɪaa gbɔnyuuu 'gbɔ wa yia ɔ 'bha, 'ɪn -Lagɔ 'ka -ain 'yɪ nyɪma tɪklɪ nyaa 'gbɔ ɔ yia ɔ tɪtlɪnya glaa 'wɔsɔɔ.

gbɔ -wa, -a -yɪ we 'jɪ nɪ, -a -ka siada -mɪ, 'bhie -a zɛa dɪtie -cɪan.

⁴ -A -ka dɪtie -ka, 'bhie -a tɛmanɪa la 'yɪyɔgbɔ 'wɔ. -A -ka latɛmanɪ 'yɪyɔgbɔ 'wɔ, -we -a wɔa, mɔ -wa -we -Lagɔ yia -ain -yla lɛnɔa.

⁵ -A -ka -Lagɔɔ kwɛlu wɔda -mɪ, we 'na 'ka -ain -dawli 'wɔnɔ, -we ka gbɔ -wa, -Lagɔ ka -ain ɔ Zuzu 'Pɔpa 'nyɛ, 'ɪn mɔ 'kaa ɔ zɛkalɛ -amɪaa dli zɔ yeli.

⁶ Cɪn, bhla -we nya -a 'nɪa 'tɪtɛ yabhlogbɔɔ -ka, 'ɪn Klɪsɪ yia tɪ gbɔnyuu -lɛnɔnyaa 'gbɔ, wee bhla mia, -Lagɔ 'paa we ɲwɛɛ.

⁷ Wa 'ka nyɪmɛ tɪklɪ 'gbɔ tɪtlɛ -yɔɲwɔn we -kalɪ -yɔ. Nyɪmɛ yabhlo ɔ nɔa 'nanɪ, wa mneni yaa wa 'ka tɪ ɔ 'gbɔ.

⁸ Nɪ, Klɪsɪ yia tɪ -amɪaa 'gbɔ, da -a mɪ bhaa gbɔnyuu lɛnɔda, mɔ -slɔlua -ain sa -Lagɔ -kalɪa -amɪaa zɛ.

⁹ -Slɛɛn, ɔ 'pɪɔɔn 'gbɔ -Lagɔ yia -ain nyɪma tɪklɪ nya. We -ka 'sa -mɪ nɪ, -a mɪ we -gɔ nɪ, mɔ yia -ain -Lagɔɔ 'cɛ 'wɔsaa.

¹⁰ Nɪ, da -a mɪ bhaa -Lagɔɔ tɔnyɪma nya, 'ɪn ɔ yia -a -yɔ ɔ 'sɔ 'wɔsuslɔlu ɔ 'Yuu tɪtlɛ nya. ɔ -ka -a -yɔ ɔ 'sɔ 'wɔsuslɔlu sanɛɛ, sa we -ka -mɪ, mɔ yɪ 'yaa -ain gbɔ 'wɔsaa ɔ 'Yuu 'yɪyɔgagɪɛ -gɔ.

¹¹ We 'nɪ 'sa -tɔ. -A mɪ 'mɔna lida -Lagɔ 'wɔ, -amɪaa -Kanyɔ -Zezu Klɪsɪ gbɛgbɛɪn, -we ka gbɔ -wa, mɔɔ sus-lɔlua -a -yɔ -Lagɔ 'sɔ 'wɔ.

*-Zezu Klɪsɪ lɛnɔgbɔ 'yɪ we -zi *-Adaana-nɔ*

¹² Gbɔnyuu yia la dɔdɔ -gɔ nyɪmɛ yabhlogbɔɔɔ 'gbɔ, mɔ -wa *-Adan. 'ɪn wee gbɔnyuu yia tɪtlɛ lala, tɔn, 'ɪn tɪtlɛ yia lamneni nyɪma weee -gɔ, -we ka gbɔ -wa, dɔdɔgbɔ -nyɪma weee ka gbɔnyuu lɛnɔ.

¹³ Da -Lagɔ 'nɪa -slɔ Moizɪ tɪtɛ 'nyɛ, wemɔ gbɔnyuu mɪ la dɔdɔ -gɔ see. Nɪ, tɪtɛ 'nɪ bha -slɔ lamɪ 'gbɔ, -Lagɔ 'nɪ gbɔnyuuu 'gba nyɪmɛ 'wɪlu dɪ.

¹⁴ 'ɪn tɪtlɛ -nanɔ yia nyɪma 'wɪlu-lapɪ, we 'bhɔ -Adan -gɔ we 'ka Moizɪ yɪ. -Adan ɔ 'nɪa -Lagɔɔ wɛli 'nɔɲwɛ zɔ, -mama 'nɪa ɔ -bho -gbɔnyuu lɛnɔ, 'ɪn tɪtlɛ yia -maa 'bha.

5

-Lagɔ ka -a -yɔ ɔ 'sɔ 'wɔsuslɔlu -Zezuu gbɛgbɛɪn

¹ We 'dɛɛ 'gbɔ -Lagɔ yia -ain 'yɪ nyɪma tɪklɪ nya -amɪaa dli zɔzɔvee 'gbɔ. -Slɛɛn, -a -yɔ ɔ 'sɔ mɪ 'wɔtɔtɔve -dlɔɔ 'wɔ, -amɪaa -Kanyɔ -Zezu Klɪsɪ gbɛgbɛɪn.

² -A -ka -Lagɔ dli -gɔ zɔ, -Zezuu gbɛgbɛɪn -a mneni -a 'ka 'nanɪdli -ka -Lagɔ -yɔlanyni. 'ɪn -slɛɛn, -a mɪ ɔ 'nanɪdli 'wɔ. -A mɪ 'mɔna lida, -we ka gbɔ -wa, -amɪaa dli mɪ we -gɔ nɪ, -Lagɔɔ 'ɲnɪmɪ -a yia 'yɪa ɔ kwɛɛ.

³ We bhli -mɔɔ -gɔ, -amɪaa 'dɛ yɪ siada -mɪɔɔ, -a mɪ 'mɔna 'wɔ. -We ka

Nɪ, -Adan -wa ɔ 'kaa yii nɔ 'wɔwɔ.

15 'In, -Lagɔ wlawlalu bhe -yɔ -Adaɛn gbɔnyuu mɪ -yɔbhɔbhlɔda tenyi tenyii. Nyɪmaa -zlo yia tɪ nyɪmɛ -bhlogbɔɔ gbɔnyuuu 'gbɔ, gbɔzɔnɔ -wa. Nɪ, -Lagɔ wlawlalu bhe kaa 'ɛnɪ tenyi tenyii, -Lagɔ wlaa we nyɪmɛ -bhlogbɔɔ gbɛgbɛɪn, mɔ -wa -Zezu Klisi. 'Sa -Lagɔ bubaniɔ ɔ zɔzɔnɔ lɛnɔ la sa bhe, nyɪmaa -zlo glaa.

16 -Lagɔ wlawlalu, we -yɔ ɔ nyɪmɛ -bhlogbɔɔ gbɔnyuu, we 'nɪ -tnɔɔ -bhlo -ka. ɔ nyɪmɛ gbɔnyuuu -tnɔɔ -wa nyɪmaa -kasɔ 'wɔpapiɛ -Lagɔ gbɔwɔbhubhuee gbɛgbɛɪn. Nɪ, ɔ wlawlalu bhe -tnɔɔ -wa -Lagɔ yia nyɪma nyɪma tɪklɪ nya.

17 Gbɔzɔnɔ sa, nyɪmɛ -bhlogbɔɔ 'gbɔ, nyɪmɛ -bhlogbɔɔ 'wɔ -gbɔnyuuu 'gbɔ, 'in tɪtɪe yia dɔdɔ weee bɛtɪ. Nɪ, ɔ -Zezu Klisi 'dɛbhlo gbɛgbɛɪn nyɪma yia -lu duun -Lagɔ kwɛɛ. Mɔ nyɛa wa zɔzɔnɔ sa duun, 'in ɔ gbaa nɪ, wa mɪ nyɪma tɪklɪ nya. 'Yliyɔgagɛ wa yia 'yia -Zezu Klisi 'gbɔ, 'in wa -yɔ ɔ 'sɔ 'ka -lu weee 'wlɔlapɪ.

18 Nɪ, nyɪmɛ -bhlogbɔɔ gbɔnyuu 'paa nyɪma weee -kasɔ 'wɔ. 'Sa -bhlokpade, -bhlogbɔɔ lɛnɔgbɔ tɪklɪ tɪa nyɪma weee 'wɔ tɪklɪ, 'in we yia wa 'yliyɔgagɛ nyɛ.

19 Bha -benyi, nyɪmɛ -bhlogbɔɔ 'niɔ -Lagɔ 'nɔɛwɛ zɔ, -bha nyɪmaa -zlo -zɛa gbɔnyuu -lɛnɔnyɛ. 'Sa -bhlokpade, nyɪmɛ -bhlogbɔɔ zɔa ɔ 'nɔɛwɛ, 'in -Lagɔ yia nyɪma duun 'yɪ nyɪma tɪklɪ nya.

20 Tite ka yi, 'in gbɔnyuu yia 'wɔzumanɪ tenyii. 'In gbɔnyuu -ka 'wɔzumanɪ tenyii nɪ, -Lagɔ 'nanɪdlɪ ka -gɔwɔlaylimanɪ, 'in we yia we ɛwɛlazili.

21 Nɪ, gbɔnyuu ka tɪtɪe la, 'in we yia nyɪma 'wlɔlapɪ. 'Sa -bhlokpade, -Lagɔ zɔzɔnɔ pɪlɪa nyɪma 'wɔ la, 'in we yia wa nyɪma tɪklɪ -zɛɪ. 'Sa -a yia 'yliyɔgagɛ -we 'niɔ bhlɔlɔda -ka -amɪaa -Kanyɔ -Zezu Klisi gbɛgbɛɪn.

6

Gbɔnyuu 'nɪ -slɛn se -ka -aɪn -gɔ

1 Wee gbɔ mɪa, sa -a 'ka we daa gba? 'Lee, -a zɔ gbɔnyuu lɛnɔe 'yliyɔ, 'bhie -Lagɔ 'nanɪdlɪ 'ka -gɔwɔlaylimanɪ?

2 -Innya, we 'nɪ 'sa -mɪ. Tɪtɪe yabhlo -we 'wɔ -a 'pɪlɪa, we ka -a -yɔ gbɔnyuu 'sɔ -yɔsɪsɪlɪ. We -ka 'sa -mɪ, -a 'nɪ mneni -a 'ka gbɔnyuu lɛnɔda -tɔ.

3 Amɪaa 'dɛ -yi we 'ji nɪ, da wa ba-tizea -aɪn, -a -yɔ -Zezu Klisi ka 'wɔtɔ -bhlo, 'in -a -yɔ ɔ 'sɔ mɪ -bhlo ɔ tɪtɪe 'wɔ.

4 Da wa batizea -aɪn, we 'wɔ sa nɪ, wa ka -a -yɔ ɔ 'sɔ gbawla 'wɔfa. 'In Didee 'tɪtɛ 'kadɔ yia ɔ Klisi ganɔ -mɔ tɪtɪe 'wɔ. 'Sa -bhlokpade, -amɪa 'ya, -a 'ka 'yliyɔgagɛ lolu 'yɪ 'gbɔ, ɔ yi 'saa nɔ.

5 We -ka nɪ, -a -yɔ ɔ 'sɔ mɪ -bhlo bhla -we nya -a -yɔ ɔ tɪa, 'wɔ -a -yɔ ɔ yia -tɔa -bhlo ɔ 'yliyɔgagɛ 'wɔlɔlɔ bhla.

6 -A yibheli we 'ji nɪ, -amɪaa -mɪmɪsɔ 'cɪn -yɔ Klisi mɪ *su -gɔ lakɔlɔda. -Slɛn, gbɔnyuuu -kpabhiee 'tɪtɛ ka labhɔ, -a yi 'maslɛn gbɔnyuuu galɪ nya -mɪ.

7 Nɪ, nyɪmɛ -ka tɪ, gbɔnyuu 'nɪ 'maslɛn 'tɪtɛ -ka ɔ -gɔ.

8 Cɪn, -a -yɔ Klisi -ka tɪ nɪ, -amɪaa dlɪ mɪ we -gɔ nɪ, 'yliyɔgada -a -yɔ ɔ 'sɔ yi 'yaa -mɪa.

9 Nɪ, -a -yi we 'ji nɪ, -Zezu Klisi ka tɪtɪlɪnya glaa 'wɔsɔ, 'in ɔ 'na 'ka 'maslɛn tɪ, we ji -wa nɪ, tɪtɪe 'nɪ 'maslɛn 'tɪtɛ -ka ɔ -gɔ.

10 Cɪn, ɔ ka tɪ, 'in wee tɪtɪe yia ɔ -yɔ gbɔnyuu -yɔsɪsɪlɪ -zakpa -bhlogbɔɔ 'kuteyi. -Slɛn, ɔ -ga 'yliyɔ, 'in ɔ 'yliyɔgagɛ weee mɪ -Lagɔ -nɔ nya.

11 'Sa -bhlokpade, amɪa 'ya, a yla amɪaa 'dɛ tɪtɪlɪnya 'bhisa. We ji -wa nɪ, a -yɔ gbɔnyuu ka -yɔbhɔbhlɔ, 'in a -ga 'yliyɔ -Lagɔ -nɔ nya, -Zezu Klisi 'wɔ.

12 We 'dɛɛ 'gbɔ, amɪaa ku -we 'kaa tɪ, gbɔnyuu 'na pɪlɪ we 'wɔ la -nɪ, a yi 'maslɛn we dlɔwɔnynigbɔ lɛnɔ.

13 A 'na tɪlɪ 'maslɛn amɪaa ku gbɔnyuuu lɛnɔe 'wɔ -nɪ, we yi gbɔnyuu lɛnɔ. Nɪ, -we a 'kaa lɛnɔ, mɔ nɪ: a 'nyɛ amɪaa 'dɛ -Lagɔ yoo, nɛɛ nyɪma -wa 'bhɔ tɪtɪe lɔ, 'in wa yi 'yliyɔgagɛ 'wɔpɪlɪ. A bhu amɪaa 'lali 'wɔ a 'ka gbɔzɔnɔ lɛnɔ.

¹⁴ Nii, gbonyuu 'na -kalı aın -nı. -We ka gbv -wa, a 'nı tite zɔ -mı, nu, -Lagɔɔ 'nanıdli zɔ a mıa.

-Lagoo galı a-mıa

¹⁵ Nu, -we zo -a mia ni, we 'ni -slɛɛn
tite, nu, -Lagɔɔ 'nanɪɪɪ zo -a mia. 'Lee,
we -ka 'sa -mɪ, -a mneni -a 'ka -amɪaa
'dɛ gbɔnyuu lɛnue tɪu? -Innya, we 'ni
'sa -mɪ.

¹⁶ -We a 'kaa 'jiyibheli, mu nu: a -ka amiaa 'de wla nyime yabhlo -yla o 'ka amiaa -kanyo -ze, o nyime a mia 'nuhwe -zuda, -moo gali a -zea. We 'dεε 'gbu, a mneni a 'ka gbonyuuu gali -ze. We 'nu -muu, a mneni a 'ka -Lagoo gali -ze. Gbonyuu mia, mu kwaa ain tilitie 'wu. Nu, a -ka -Lago 'nuhwe zu, 'in o yia ain nyima tiklu nya.

17 -Á 'pa -Lagɔ́ fuo. Tɪada mɪa, a mɪ
gbɔnyuuu galɪ nɪa, 'ɪn, -slɛɛn mɪa, a ka
gbɔzɔnɔ wa -slɔlua aɪn 'nɔŋwe zɔ, dɪ
wee nɪa.

¹⁸ Nu, -Lagɔ ka aɪn gbɔnyuuu 'tite kwεε-sa, 'in, -we mia tiklu, a yia we galɪ-zε.

19 -We ka 'gbu na gbaa sa we, amiaa
'nunve -kai -yo. Sa a wla bhaa amiaa
ku punplagbu -yo gbonyuuu 'yli -
bhlo -bhloo lenve -yla, galu 'bhisa, 'un
gbonyii weee yia aun 'wlulapili ni, 'sa
-bhlokpade, a wla -sleen amiaa 'de galu
nya, -we mia tiklu -yla. Nu, mu wlvba
-mo aun -Lagoo 'yliya 'wu.

²⁰ Da a mia gbonyuuu galɪ nya, gbɔ tɪklɪlɪ lɛnɔvɛɛ 'tɔ'u 'bha aɪn.

21 -We a nva lɛ, lɛɛ -lu we 'nyɛ ain -
nya? -Slɛɛn mia, zu bhaa ain, wee gbu
ni kwaa nyɛmɛ tɪtɪlɛ 'wɔw 'gbu.

²² Nu, -sɬɛn mia, a mi amiaa 'dɛ -yla, 'in, gbɔnyuu 'nɪ aɪn -ka. A ka -Lagɔɔ galɪ -zɛ, 'in we -tnɔɔ -wa nu, -a mi -mɔwɔɔe 'yoo -gɔ. Mɔ kwaa aɪn -Lagɔɔ 'yɪɪɔgagɪ -we 'nɪa bhloluda -ka 'wɔ.

²³ Gbɔzɔnɔ -wa: gbɔnyuu lɛnɛ mia,
we -tnɔɔ -wa tɪtɪɛ. 'In -we -Lagɔ
wlaa sa bhe, mɔ -wa 'yliyɔgagɛ -we
'nɪa bhloluda -ka -amɪaa -Kanyɔ -Zezu
Klɪsɪ 'wɔ.

7

¹ Na bhelia, in -yi we 'ji nu, -we na
via gbaa, a ka we 'wulanɔnnɔve bhia,

-we ka gbɔ -wa, a -yi tite. Tite mɪa,
nyɪmɛ -ka 'yliyɔga nɪ, we pɪlɪ ɔ 'wlu la.

² We 'wlv sa ylikwvηwnv-yv v 'lowlii gbεgbεn gbv. v -ka v 'lowlii -gbε -mυ, -mav -ka 'yliyvga nυ, tite -galυ v -gv. 'In -mav -ka tlυ, tite 'nυ -slεεn av 'ηwnv -gv -mυ.

³ Da ɔ ɲwɔɔ 'lowli -gaa -slɔ 'yɛɛɔ,
ɔ -ka nɔkpasu -putu kwa, -zugba
gbɔnyuu ɔ nɔa ɛ. 'In ɔ 'lowli -ka tɪ nɪ,
tite 'nɪ -slɛɛn ɔ ɲwɔɔ -gɔ -mɪ. ɔ mneni
ɔ 'ka nyɛ -putuu ɲwɔɔ -zɛ, -mɔɔ 'nɪ
-slɛɛn gbɔnyuu.

⁴ Na bhelia, 'sa -bhlokpade we mia
amīaa -nu nya. A -yo Kisi mi -bhlo.
Mo tlia -amīaa 'gbu. We 'dεε 'gbu a -yo
tite ka -yobhobhlo. -Sleen mia, -o -soa
tlitlunya glaa 'wu, o -nu a -mia. We 'dεε
'gbu, -a mnēni -a 'ka -Lagoo lubho nu.

⁵ -Benyi mia, da -a nua -amīaa 'dɛɛ
dumagbu lɛ, -Lagɔɔ tite saa -amīaa
dlwɔnyɔnili 'nyii gwlu. Mɔv nua -
amīaa ku zɔ lubho, 'in we kwaa -aun
tlɪtlɪɛ 'yloogblo.

⁶ Nu, -sleeñ mia, -a 'ni 'masleeñ titee
gali nya -mi. -We kwεε -a mia -kaslo
'wu -benyi, -a ka tli -muv solv. -A
mneni -a 'ka -Lagɔɔ lubho nu lub-
honvɔɔ lolu lv, ɔ Zuzu 'nuŋwεzɔvɔe
nya. Sa -a nva -benyi ɔ lubho, tite -we
mia celida we gali -mimie nya, -a 'ni
'masleeñ -muv -gv -mi.

- M_{vv} tite n_v ϵa ?

⁷ Sa -a 'ka -slɛɛn gbaa? 'Lee, tite -yɔ gbɔnyuu 'sɔ, -lu -bhlo -wa yɪ? -Innya, we 'nɪ -lu -bhlo. Nɪ, -we gbɔnyuu -mia -slolu, tite ka 'mɪ we -slolu. We 'nɪ ya nɪ, tite nɛɛ nɪ, -na -limaa -luu 'tɔ 'na 'bhalɪ -mɪ -nɪ, nyɪma -putuu -luu tɔ mia, ɪn 'na 'ka yaa we yibheli.

⁸ Nu, da tite yia, -bha gbonyuu 'yia -jɔɔ, 'in we yia na dɪ zo dɪwɔnyinilu 'yli -bhlo -bhlo fa. -We ka gbɔ -wa, tite 'nɪ -mɪ nɪ, gbonyuu ka tɪ.

⁹ Bha, da tite 'nɪa lamɪ, ɪn -ga 'yɪɪɔ.
-Slɛɛn, tite ka yi, 'ɪn gbɔnyuu yia ganɔ,

10 -bha -bhlokpade, 'in in yia thi. -
 Slæn, tite-mumv 'ka yaa 'yliyo gagie la,
 we 'ni we lænv, tɪtɪe we laa.

¹¹ Gbonyuu 'yia -jəlv, 'in we yia tite 'wəplɪl we 'ka 'mɪ -dawli 'wɒnv. Gbonyuu ka 'mɪ 'bha titee sɔlv.

¹² Nu, -Lagoo tite mi -mawloba, 'in o titenya mi -mawloba, we tiklu, 'in we nani 'yli.

¹³ 'Lee, -lu -zonu mneni we 'ka 'mi tltlie -laa? -Innya, we 'ni 'sa -mi: gbonyuu nua we le. We ka -lu -zonu 'wupili, we 'ka 'mi 'bha. Nu, tite slolua -ain nu, gbonyuu -nyu 'yli.

-Golv mi gvda nyime 'wu

¹⁴ Cun, gbuzonu -wa: -a -yi we 'ji nu, tite mia, -Lagoo Zuzuu -gbu we 'bhua. 'In -ami mia, nyime o wa paa pelu gaylo 'bhisa gbonyuu kwee, 'mo in -mia.

¹⁵ Yee! -We na nua le, 'in 'nu we 'wola. Nu, -we in 'yibhaa in 'ka lenu, 'in nu -muv le, 'in -we na nyaa 'wu, -muv na nua le.

¹⁶ -We na nua le, we -ka nu, in 'ni we 'yibha, mu slolua nu, in ka nwnu nu, tite nani 'yli.

¹⁷ We -ka 'sa -mi, we 'ni na de nu we le, gbonyuu, -we mia 'mi 'wu, mu nua we le.

¹⁸⁻¹⁹ Cun, in -yi we 'ji, zozonu 'ni 'mi 'wu -mi. -Ami, o mia nyime nya, nu, zozonu -nove mi na dli zo, 'in in 'ni mneni in 'ka we lenu: zozonu -we in 'yibhaa in 'ka lenu, 'in nu we le, gbonyuu -we in 'nia 'yibha, 'in na nua -muv le.

²⁰ -Sleen mia, -we in 'nia 'yibha, in -ka we lenu ni, we 'ni nu, na de nu we le, nu, gbonyuu -we -dila 'mi 'wola, mu nua we le.

²¹ Sanee na tlalia sa tite ni -gu: in -ka gba in 'ka zozonu lenu, gbonyuu lenve -bhlogbo in mnenia.

²² -Mo na dli zo, -Lagoo tite nani 'mi dudu.

²³ Nu, -mo na ku zo mia, tite -putu mia -mo. Wee tite mia, mu -yo tite, -we na 'wlukun nwnunua so gva, 'in mu zelia 'mi tite 'nyuu, -we mia 'mi 'wuv -kaslonyime.

²⁴ -Ami mia -sleen da nyazinyo nya. Nyoo mneni o 'ka 'mi na ku -we kwaa 'mi tltlie 'wu kwee -saa?

²⁵ -A 'pa -Lago fuo -amiae -Kanyo -Zezu Klisi 'ni nya. Na 'ylimnee nya na nwnua -Lagoo tite -yo, 'in na zva gbonyuu 'nove na -mimisw 'wu.

8

-Lagoo Zuzu saa -ain gaylo -flii

¹ -Sleen mia, -wa -yo -Zezu 'so mia 'wosusloluta nyime -bhlo nya, gbudile 'ni wa -nu nya -mi.

² Nu, -Lagoo Zuzuu tite, -we nyaa nyime 'yiyogagie -Zezu Klisi 'wu, -muv ka 'mi gbonyuu tite -yo tltlie kwee -sa.

³ Nyumaa 'wuyalvee 'gbu Moizu tite mia, we 'ni mneni we 'ka wa gbu 'wusa. Nu, -Lago ka we lenu: o 'ka nyumaa gbonyuu -yogbu 'wobhuu 'gbu, o 'dee 'Yu o 'paa yoo dudu -gu, 'in -mo yia yi nyime 'bhisa, -mo ku 'ka gbonyuu -lenonyoo ku nya 'wuvlu. 'Sa -Lago 'bhua gbonyuu -yogbu 'wu o 'Yuu gbegbein.

⁴ -We ka 'gbu o yi 'saa nu, mu -wa nu: -we tite palia gbu tiklu nya -ain 'wu, we 'ka gba. Nu, -sleen mia, -a mi -Lagoo Zuzuu solv noda, -a'a no 'masleen -amiae dliwonynili 'bi.

⁵ -Wa nua nyumaa dliwonynili 'bi, wa dli tua we -gu, 'in -wa nua -Lagoo Zuzuu solv, wa dli tua we -gu.

⁶ Nyuma -wa ka dli tua wa dliwonynili 'bi, tltliee 'yoo -gu wa mia. Nyuma -wa ka dli tua -Lagoo Zuzu -gu, 'yiyogagie -yo 'wotutue -dlawo 'yoo -gu wa mia.

⁷ Cun, nyuma -wa ka dli tua wa dliwonynili 'bi, -Lagoo tonyuma wa -mia: wa'a zo -Lagoo tite 'nove, nu, wa 'ni we mneni.

⁸ Nu, -wa nua wa 'dee dliwonynili 'bi, wa 'ni mneni wa 'ka -Lago dudu naman.

⁹ 'In amia, a'a no amiae dliwonynili solv, nu, -Lagoo Zuzuu solv a nua, -we ka gbu -wa, o mi ain 'wu. Nyime o 'ni Klisi Zuzu 'wu -ka, o 'ni Klisi -nu nya -mi.

¹⁰ Nu, Klisi -ka ain 'wu -mi, amiae kuu 'de yi tltliee -nu nya -mi gbonyuu 'gbu, -sleen -Lagoo Zuzu yia ain 'yiyogagie 'nyaa, -we ka gbu -wa, -Lago nee nu, a mi nyuma tiklu nya.

¹¹ We -ka nu, -Lagoo Zuzu mi ain 'wu, -Lago o -solva -Zezu Klisi 'wu tltlanya glaa, amiae ku -we tlia, mo yia we 'yiyogagie 'nyaa o Zuzu o mia ain 'wuv gbegbein.

12 Bheliain, wee mia dɛɛ 'gbu, kpagbu yabhlo mi -ain 'wlu. Wee kpagbu mia, we 'ni -amīaa dliwɔnyinilii gbɛgbɛin, 'bhie -a 'ka we solɔ nɔ.

13 A -ka amīaa dliwɔnyinilii solɔ nɔ ni, tlia a yia. 'In a -ka we 'bha -Lagɔ Zuzuu 'tite nya ni, 'in a yia 'yliyɔgagie.

14 -Wa mia -Lagɔ Zuzuu solɔ nɔda, ma -wa -Lagɔ yua.

15 -Lagɔ ka ain ɔ Zuzu 'nye, 'in ɔ Zuzu'u -zeli ain gali, ɔ'ɔ 'nye ain nyanɔdli. Ni, -Lagɔ 'yua ɔ zelia ain. ɔ Zuzuu 'gbu, -a kpia 'wɔ -Lagɔ gbɛgbɛin gbagbie nya: «Aba!* Dide!»

16 -Lagɔ Zuzu bhli -amīaa 'dɛɛ zuzu -gɔ, 'in ɔ ŋwnunua -ain ni, -a mi -Lagɔ 'yua nya.

17 'In -a -ka -Lagɔ 'yua nya -mi, -lu -zɔnɔ -we -Lagɔ zua la ɔ nyimaa -nɔ nya, 'yia -a yia we. Cun, -a -yɔ Klisi sɔ yia we dlilia. Ni, -a -yɔ ɔ 'sɔ -ka siada -mi, -a -yɔ ɔ 'sɔ, 'in -amīaa 'ŋni mni 'yaa.

-Lagɔ yia -ain ɔ 'ŋni 'kadɔ 'nye

18 -Amīaa -zɛɛn -siasie -yɔ -Lagɔ 'ŋnimnie -we ɔ yia -ain 'kluslolu, -a -ka we 'dɛsɔbhie yibhɔlɔ, in mi we -gɔ ni, -amīaa siasie 'kienyi.

19 Cun, -lu weee -Lagɔ -laa la, bhla -we nya -Lagɔ 'kaa ɔ 'yuua 'ŋni 'kadɔ -slolu, we mi we wɔda, 'in we 'tɔ mi we 'bhada.

20 Ni, 'tite -we nɔa lɛ, 'in lalalu kamania -yɔ, we kwɛɛ dɔdɔ -tɔa. We 'ni lalalu 'yibha we, -Lagɔ dɛ -wa. We mi 'sa 'bhie, -lu -zɔnɔ dɔdɔ mia wɔda.

21 Wee 'tite -we nɔa lɛ, 'in lalalu mia -nyumoda, 'in -we nɔa dɔdɔ gaylo 'wɔ, la we yia 'bhua. Gaylo 'wɔ dɔdɔ yia 'bhua, 'in 'yia we yia 'ŋni 'kadɔ -we -Lagɔ 'yua 'kaa 'yi.

22 -A -yi we 'ji ni, -lu weee -Lagɔ -laa la, we mi -zɛɛn -bhlokpade kluda siasie kwɛɛ, 'ŋwnɔ -ɔ mi 'wlusada 'bhisa.

23 Ni, we 'ni lalalu 'dɛbhlogbɔ: -amīa mi 'ya kluda -amīaa dli zɔ. -Lagɔ 'yuua -zɛzɛɛ 'tɔ mi -ain 'bhada, ɔ 'ka -amīaa ku gaylo 'wɔsa. We mi 'sa 'bhie, -a ka -Lagɔ wlawlalu tianɔ 'yi, mɔ -wa ɔ Zuzu.

24 -A ka gbu 'wɔbhɔ, ni, -a 'ni -sɔ we 'dɛ weee 'yi: -a mi we wɔda. -We -a dia dli 'wɔ, -a -ka we -yɔyɔ ni, wa'a la -sɛɛn we dliwɔdidie. -We -a yia -yɔ, we 'ni dliwɔdidie gbu -ka.

25 -We -a 'yia -yɔ, -a -ka we dli 'wɔdi ni, 'in -a wɔa we dlie nya.

26 We bhli mɔv -gɔ, -amīa 'nia da 'wɔtɛ ni, -Lagɔ Zuzu yia, 'in ɔ bɛa -ain -yɔ. Sa -a 'kaa -Lagɔ bhuhhoe sazɔnɔ sa, -a 'ni we sa -yi. Tɔn, 'in Zuzu bhuhhoea -Lagɔ -amīaa -nɔ nya, klukluwelɔ -we ŋwɛ 'nia mneni we 'ka gba nya.

27 Ni, -Lagɔ mia, -mɔ nyimɛɛ dibhe 'wɔ ɔ yia la, 'in ɔ -yi -we Zuzu yibhalia ɔ, -we ka gbu -wa, sa ɔ 'yibhaa, 'sa Zuzu bhuhhoea, -wa mia ɔ -nɔ nya, wa 'gbu.

28 -A -yi we 'ji ni, nyima -wa -kalia -Lagɔ zɛ, -wa ɔ laa ɔ dɔmagbɔv 'gbu, gbɔv gbu -we yia wa, -Lagɔ bhaa we 'wlu -maa nɔ zɔzɔnɔ nya.

29 -Wa -Lagɔ -saa -bha we gwedida, ɔ ka dli -sa 'cin ɔ 'ka wa ɔ 'Yuu 'wɔwɔlɔ -zeli. 'In ɔ 'Yu 'ka kpasa -zɛ bhelia duun glaa.

30 -Wa -Lagɔ -saa -bha tiatia, ɔ 'ka 'ya wa la. -Wa ɔ laa, ɔ ka wa nyima tikli -zeli, 'in -wa ɔ -zelia nyima tikli, ɔ ka 'ya wa ɔ 'ŋni 'kadɔ 'nye.

Gbu yabhlogbɔ 'ni mneni we 'ka -ain -Lagɔ zɛkalie -yɔsa

31 Ni, lɛɛ -lu -a 'ka gbɔnya -minu 'bigɔpalia? -Lagɔ -yɔ -ain -ka -mi, nyɔ mneni -ain a? -Mɔ -kanyɔ 'ni -mi.

32 ɔ 'Yuu 'dɛbhie, -Lagɔ 'ni ɔ siasie gwevlali. Ni, -a 'dɛ weee 'gbu ɔ yia ɔ wla wa 'ka ɔ 'bha. ɔ -ka ɔ 'Yu wla ni, -lu weee ɔ yia wlaa sa bhe.

33 -Wa -Lagɔ -saa -bha, nyimɛ yabhlogbɔ 'ni mneni ɔ 'ka wa gbu 'wluladili. -We ka gbu -wa, -Lagɔ nɛɛ wa mi nyima tikli nya.

34 Nyimɛ yabhlogbɔ 'ni mneni ɔ 'ka wa gbu -lueli. Ni, -Zezu Klisi ka tli, we 'ni 'sa -tɔ, 'in ɔ yia tilitinya glaa 'wɔsɔ. ɔ -di -Lagɔ lilisɔ la, -zugba ɔ bhuhhoe -mɔ -amīaa -nɔ nya.

35 Nyɔ 'ka -ain Klisi zɛkalie -yɔsaa? 'Lee, siasie -wa yi? Dliɔ -wa yi?

* 8:15 Aba: we ji -wa «Dide» zuifɔwelɔ 'wɔ.

'Kliye 'wupalie -wa yi? Nwɔ -yɔ boba -wa yi? -Naanagbu -we ylia nyume -wa yi? We -yɔ -amīaa 'bhabhie -wa yi?

³⁶'Sa we mīa celida -Lagɔsebhe 'wɔɛ: «-Na 'gbu -a plīia tītīie n̄wɛɛ 'yī weee nya.

Bhlabhlenya -we wa 'kaa 'bha nī, sa wa nua we, 'sa wa nua -ain.»

³⁷Nū, -we weee ylia -ain, 'in -a lua we sa kpɛɛn kpɛɛn, -ɔ -kalia -amīaa zɛ, ɔ 'hni nya.

³⁸⁻³⁹'In in mī we -gu nū, gbu yabhlogbɔɔ 'nī mneni we 'ka -ain -Lagɔɔ zɛkale -yɔsa. We 'dɛ yi tītīie -zɛɔɔ, we yi 'yliyɔgagie -zɛɔɔ, we yi 'anzinya -zɛɔɔ, we yi zuzunya -zɛɔɔ, we -yɔ -lu -we mīa -slɛɛn -bha -zɛɔɔ, 'in -lu -we mīa yida -zɛɔɔ, we 'nī we mneni. We yi -lu weee -we kaa 'tītɛ -we mīa yalī -zɛɔɔ, -we mīa dɔdɔ -zɛɔɔ, we -yɔ -lī weee mīa lalali nya -zɛɔɔ, we 'yabhlogbɔɔ 'nī mneni we 'ka -ain -Lagɔɔ zɛkale -we ɔ -slolua -amīaa -Kanyɔ -Zezu Klisī 'wɔ, -yɔsa.

9

-Lagɔ -saa -bha *Izlaelinyima

¹Nū, gbuzɔnɔ na gbaa, -we ka gbu -wa, in mī Klisī 'wɔ, 'in 'tɔbhɔ yɔ. Na dli, -we Zuzu 'Pɔpa slolua 'yoo da, mɔ gbaa 'mī -yla nū, gbuzɔnɔ na gbaa.

²-Mɔ na nɔkplɛ, plɛɛ sulo 'nyuu -yɔ siasie -we 'nīa bhloluda -ka mī -mɔ.

³-We mīa na bhelia Zuifɔ -nɔ nya, -wa in -yɔ wa 'sɔ mīa nyima -bhlo nya yīɛ 'wɔ, in 'yībha yaa -Lagɔ -sa 'mī kwnɛɛ, 'in in 'ka Klisī -yɔbhɔ wa zɔzɔnɔ gbu.

⁴*Izlaelinyima wa -mīa. -Lagɔ ka wa ɔ 'yua -zɛlī, ɔ ka wa ɔ 'hni 'kadɔ 'klɔslolu, ɔ -yɔ wa 'sɔ ka 'wɔsuslolu, ɔ ka wa -yla ɔ tītɛ palī, ɔ yia wa ɔ bɔbɔe -slolu, 'in -lī 'kadī ɔ 'kaa wa 'nyɛ, ɔ yia we wa -yla gba.

⁵ɔ ka wa dɔkpasī 'kadī 'nyɛ, 'in wa yia Klisī gwalī nyimɛ 'bhisa wa zɔayli, Klisī -ɔ mīa -Lagɔ nya nyima weee 'wlu, -a 'ylimanī ɔ 'yī weee nya. *-Amɛnī.

-Lagɔɔ 'yuaa 'zayli

* ^{9:9}Nū, Izakū gwalīgɔ we gbaa dɛ.

⁶We 'nī nū, -we -Lagɔ gbaa ɔ 'ka wa 'nyɛ, we 'na 'ka nynī, nū, -wa wa gwalīa Izlaelinyima nya, wa 'dɛ weee 'nī 'sa Izlaelinyimaa 'zayli.

⁷'In -wa wa gwalīa Ablaamɔ zɔayli, wa 'dɛ weee 'nī 'sa ɔ 'yuaa 'zayli. -Lagɔ nɛɛ Ablaamɔ -ylaɛ: «'Yua in gbaa nū, 'yia -na yia wa, *Izakū zɔaa gbɛgbɛin -na yia wa 'yia.»

⁸Wee wɛlī 'jī -wa nū, -wa mīa -Lagɔɔ 'yuaa 'zayli nya, we 'nī 'yua -wa wa gwalī nyimaa sɔlɔ -bhlogbɔɔ, ma: 'yua -wa -Lagɔ gbaa ɔ 'yua wa yia -zɛa, ma -wa.

⁹Nū, -we -Lagɔ gbaa ɔ 'ka lɛnɔ, mɔ -wa nū: «-Zɔ -bhlo 'ka 'plī nī, yia na yia, wee bhla -bhlokpade nya, -zugba *Sala ka 'yu gwalī.»*

¹⁰Nū, we 'nī we bhīalīda, *Wlebeka mī 'ya -bha. ɔ 'yī 'yua 'sɔ nɔkpla -bhlo 'wɔ -amīaa dɔkpasa Izakū nya.

¹¹⁻¹²'In -Lagɔ -yī ɔ nyima -bhasa sa ɔ dɔmagɔɔ nya, we 'nī wa lɛnɔgbɔɔ gbu, nū, la ɔ laa wa. *Wlebeka 'nīa -slɔ ɔ 'yua 'sɔ gwalī nī, -zugba wa 'nī gbuzɔnɔ -yɔ gbɔnyuulɛnɔ, 'in -Lagɔ nɛɛ ɔ -yla: «Kpasa yia ɔ 'bīsɔayu zɔ lɔbhɔ nua.»

¹³Nū, we mī celida -Lagɔsebhe 'wɔɛ: «*Zakɔbɔɔ zɛ in -kalia, in 'nī *Ezauu zɛkalī.»

¹⁴Sa mɔɔ 'jī mīa? 'Lee, -Lagɔ 'nī tīklī -mī -wa yī? -Innya, we 'nī 'sa -mī.

¹⁵'Ya, ɔ nɛɛ Moizī -yla:

«-ɔ in 'kaa nyazī 'yīlī, nyazī na yīlī ɔ.

'In -mɔmɔ in 'kaa zɔzɔnɔ 'wluo nɔ, zɔzɔnɔ na nua ɔ 'wluo.»

¹⁶We -ka 'sa -mī nī, -Lagɔɔ zɔzɔnɔ -lɛnɔe mīa, we'e 'bhɔ nyimaa dɔmagɔɔ -gbɛ, 'in we'e 'bhɔ wa lagɔgɔee -gbɛ, nyazīdlī -ka -Lagɔ -bhlogbɔɔ -gbɛ we bhua.

¹⁷Nū, -mɔ -Lagɔsebhe 'wɔ, -Lagɔ nɛɛ -ɔ plīa Ezipɔtɔ 'wlu la -ylaɛ: «Nyimaa 'Wlulapilinyɔ in nua da -mī 'wɔ nī, in 'ka na 'tītɛ -slolu -mī 'wɔɔ gbu -wa, 'in -in 'ka we lɛnɔ, wa 'ka 'mī yībheli dɔdɔ weee -gɔ.»

¹⁸-Bha wa yia we -yɔyia nū, -ɔ -Lagɔ 'yībhaa ɔ 'ka nyazī 'yīlī, 'mɔ ɔ yīlī

nyazi, 'in ɔ ka dli ɔ 'yibhaa ɔ 'ka
'wɔkla, ɔ dli ɔ klaa 'wɔ.

*-Lagɔ -saa ɔ nyɔma -bha ɔ dɔmagbu
nya*

¹⁹ Gbaa wa yia 'mɪ -ylaɛ: «We -ka
'sa -mɪ nɪ, sa -Lagɔ 'ka gba nɪ, nyɔmɛ
ka gbonyuu lɛnɔa? Nyɔɔ 'ka -Lagɔɔ
dɔmagbu 'klɔyigbea?»

²⁰ 'In -mɪ, nyɔmɛ, nyɔɔ -in -mɪ, 'in -
na kpɛli -Lagɔa? 'Lee, nyida mnɛni
we 'ka we manyɔ -yla gbaɛ: «Lɛɛ -lu ka
'gbɔ -in yi sa 'mɪ ma?»

²¹ Nyidamanyɔ mnɛni ɔ 'ka ɔ mamɛ
nya -we ɔ 'yibhaa ma. We 'nɪ mɔvɔ?
Wee mamɛ -pue -bhlokpade nya ɔ
mnɛni ɔ 'ka nyida -zɔnɔ ma, 'in ɔ
mnɛni ɔ 'ka nyida -kpɔa ma.

²² Nɪ, -Lagɔ 'yibha ya ɔ 'ka ɔ 'cɛ -yɔ ɔ
'tite -slolu, we 'dɛɛ 'gbɔ nyɔma -wa -gɔ ɔ
'cɛ mɪ yaa, 'in ɔ 'kaa lasa, ɔ ka wa 'gba
'wɔbhɔ dɔtie nya.

²³ Nɪ, -Lagɔ 'yibha sa ɔ 'ɲɪ mnɪa, ɔ
'ka we -slolu, we 'dɛɛ 'gbɔ, -wa ɔ 'yɪlia
nyazi, 'ma ɔ mnazɪa la ɔ 'ɲɪmnɪee -nɔ
nya.

²⁴ Waa nyɔma ɔ laa, -amɪa -wa. We
'nɪ nɪ, Zuifɔ -bhlogbɔɔ nyɪdɪ ɔ -sa -ain,
'in ɔ yi -ain la, nɪ, -wa 'nɪa Zuifɔ wa
glaa -wa 'ya.

²⁵ 'Sa we mɪa cɛɪda Ozeee 'sɛbhɛ 'wɔ
nɪ, -Lagɔ nɛɛ:

«Nyɔma -wa 'nɪa na nyɔma glaa -mɪ,
laa na yia wa na nyɔma.
'In -wa 'nɪa na dɪwɔnyɔnɪya,
'ma na yia laa na dɪwɔnyɔnɪya.»

²⁶ ɔ nɛɛ 'yaɛ:
«Da -mɔmɔ wa gbaa zɪmɛ wa -ylaɛ:
'A 'nɪ na nyɔma -nɪ,
'ma wa yia -slɛɛn laa 'yɪlyɔga -
Lagɔɔ 'yua.»

²⁷ *Ezaii 'kpɪa 'wɔ, -mɔɔ nɛɛ
Izlaɛɪnyɔmaa daɛ: «Izlaɛɪnyɔma yi
'wɔzumanɪ gumunyuu ɲwɛyɔ -bɔsɛ
'bhisao, wa falɔ yabhlogbɔɔ yia 'gbɔ
'wɔbhɔa.

²⁸ Nɪ, -we Jeitapɛ gbaa ɔ 'ka dɔdɔ -gɔ
lɛnɔ, slɔ ɔ yia we lɛnɔa, 'in we 'ka we
bhloluda nyɪni.»

²⁹ 'In Ezaii ka 'ya we gba tiada:
«'Tite -ka -Lagɔ ka -ain 'yua -yɔtɪ.
ɔ 'nɪ yaa we lɛnɔ nɪ,

sa *Sodɔmɔ -nyɔma -yɔ *-Gomɔlɔ
-nyɔma mɪa,

'sa -a yia -mɪa.»

³⁰ Sa -mɔvɔ 'ji mɪa? Nyɔma -wa 'nɪa
Zuifɔ, -wa 'nɪa tɪklɪmɪmɪee datalɪda -
mɪ, -Lagɔ nɛɛ wa mɪ nyɔma tɪklɪ
nya, wa ka -Lagɔ dli -gɔ zɔvɔ 'gbɔ. We bhlɪa,
wa 'nɪ tɪklɪmɪmɪee datalɪda -mɪ.

³¹ We 'nɪ 'sa -mɪ Izlaɛɪnyɔmaa
-nɔ nya, titee gbɛgbɛɪn wa talɪa
tɪklɪmɪmɪee da, 'in -we tite 'yibhaa wa
'nɪ we yɪ.

³² -We ka 'gbɔ wa 'nɪa we
kwɛyɔmnɛni nɪ, wa lɛnɔgbɔvɔ gbɛgbɛɪn
wa talɪa we da, wa 'nɪ -Lagɔ dli -gɔ zɔ.
We nya wa gozoa «tɔkpɪa -we bhlɪa
nyɔma la.»

³³ Wee tɔkpɪa mɪa, we mɪ cɛɪda -
Lagɔsɛbhɛ 'wɔ we daɛ:

«Nɪ, *Siɔngbe 'wɔ, na dia tɔkpɪa 'kadɔ
yabhlo

-we nyɔma gozoa la,

-we bhlɪa nyɔma la.

-ɔ -ka ɔ dli -gɔ zɔ nɪ,
-mɔɔ 'na ka dli lɔ.»

10

*Zuifɔ -yɔ -wa 'nɪa Zuifɔ, wa -Kanyɔ -
bhlo*

¹ Bhɛɪaɪn, in 'yibha na dli weee nya
nɪ, -Lagɔ -sa Zuifɔ gbɔ 'wɔ, 'in in mɪ we
'gbɔ -Lagɔ bhubhoeda.

² Nɪ, in mnɛni in 'ka gba, wa -gɔ mɪ
ladoluda wa 'ka -Lagɔɔ lubho nɔ, 'in sa
wa 'kaa we nɔ, wa 'nɪ we -yi.

³ Sa -Lagɔ nɔa, 'in nyɔma mɪa tɪklɪ
ɔ 'dɛ 'yu, wa 'nɪ we 'wɔlanɔ, 'in wa
'yibhaa wa 'ka wa 'dɛɛ nɔ saa we nɔ.
Wa -ka 'sa nɔda -mɪ, -zugba sa -Lagɔ
zɛɪa nyɔma nyɔma tɪklɪ, wa 'nɪ we
zɔlapɪɪ.

⁴ Nɪ, Klɪsɪ -wa Moizɪ titee 'wlub-
halɪda. -Slɛɛn mɪa, -wa weee zɔa -Zezu
Klɪsɪ dli -gɔ, 'ma -Lagɔ zɛɪa nyɔma
tɪklɪ.*

⁵ Moizɪ -ka tɪklɪmɪmɪe -we bhɔa titee
gbɛgbɛɪn gbɔ gbada -mɪ nɪ, ɔ nɛɛ: «-
Wa zɔa tite gbagbawɛɪ 'nɔɲwɛ, ma yia
'yɪlyɔgagɪe we gbɛgbɛɪn.»

⁶ Nɪ, -we wa gbaa tɪklɪmɪmɪe -Lagɔ
'yuu daa dɪzɔzɔe 'wɔ, mɔ nɪ: «-In 'na

* 10:4 A zɛɪ -Galasi -nyɔma 3.25-27

gbali -mo -na dli zo -ni, nyoo 'ka yali -gbala?» (-In -ka 'sa gba, Klisi -in 'sibhlia la.)

⁷ -In 'na gbalı 'ya -niε, nyoo 'ka -mo glu pla? -In -ka 'sa gba, Klisi -in -sɔlva 'wu tɪtlɪnya glaa.

⁸ 'In sanεε Moizu gbaa we daa -Lagɔsɛbhε 'wu: «Weli mi -na 'dε kwesi, -na ηwεε, -na dli zo.» Wee weli mia, dli zo vee gbu -we -a gbaa ain -yla, mu -wa.

⁹ -In -ka nyuma weee 'yibadi we ηwεε wleli nu, -Zezu -wa Nyumaa -Kanyo, 'in -in -ka we dli -gu zo nu, -Lago ka o tɪtlɪnya glaa 'wusɔlɔ, -Lago yia -mi gbu 'wusaa.

¹⁰ Nu, -in -ka -Zezu -na dli weee -gu zo, 'in -Lago yia -mi nyime tiklu nya. -In -ka we ηwεε wleli nu, -na dli mi o -gu, gbu o yia -mi 'wusaa.

¹¹ -Lagɔsɛbhε nεε: «Nyoo nyoo -ka o dli -gu zo, o 'na 'ka dli lo.»

¹² We -ka 'sa -mi, Zuifu -yo -wa 'nia Zuifu, wa 'ni -yɔbhɔbhlɔda -mi. Wa 'dε weee -Kanyo -bhlo. -Wa weee laa o 'ηni, o zo zo nu o nyεa wa sa duun.

¹³ -Lagɔsɛbhε nεε: «-Wa weee laa Nyumaa -Kanyoo 'ηni, gbu 'wu o saa wa.»

¹⁴ 'In nyuma 'ni mneni wa 'ka o 'ηni la, -zugba wa dli 'ni o -gu -mi. We 'ni muu? Wa 'ni mneni wa 'ka o dli -gu zo, -zugba wa 'ni -slɔ o -gu gbu 'nu. 'Ya, wa 'ni mneni wa 'ka o -gu gbu 'nu, -zugba nyime yabhlogbo 'ni -slɔ wa -yla -Lagɔ gbu gba, we 'ni muu?

¹⁵ 'In nyuma 'ni mneni wa 'ka -Lagɔ gbu gba, -zugba wa 'ni -slɔ wa tie wa 'ka we gba. We 'ni muu? We mi celida -Lagɔsɛbhε 'wuε: «-Wa gbaa gbɔ nu zo zo nu, wa -ka yi, -a li 'mu na.»

¹⁶ 'In nyuma weee 'ni 'sa wee -Lagɔ gbu -zo nu -yɔηwnu. Ezaii ka we gba: «Jejitape, weli -we -in tie -ain 'wu, nyoo zo we dli -gua?»

¹⁷ -Lagɔ gbu -zo nu -we wa 'nua ni, we -gu dli zo vee 'bhua. 'In wee gbɔ zo nu mia, Klisi weli -wa.

¹⁸ 'Lee, Zuifu 'ni wee weli 'nuu? Lεε 'gbua, wa ka we 'nu. -Lagɔ weli nεε: «Wa ka wa weli 'nu dudu weee -gu, 'in wa gbagbaweli yia dudu bhloluda nyini.»

¹⁹ 'In we -ka 'sa -mi ni, Izlaelinyuma 'ni we 'wolanuu? Lεε 'gbua. Tiatia -Lago nεε Moizu ηwe nyae:

«Zenyidli na yia ain 'nyεa, -wa 'ni bhaa na nyuma, wa gbεgbεin.

'Cε na yia ain 'palia waa nyuma -wa 'nia gbu -yi, wa gbεgbεin.»

²⁰ 'In Ezaii 'temanla dli, o nεε -Lagoo 'ηni nyae:

«Nyuma -wa 'nia na datalida -mi, ma 'yia 'mi.

'In -wa 'nia 'mi -yɔlayibhada -mi, 'in in yia na 'dε wa 'klɔslolu.»

²¹ Nu, -Lago nεε Izlaelinyumaa daε:

«We 'ka 'ylo 'wusɔlɔ bhla 'wubhu we 'ka we bhlilida nyini, nyuma wa'a zua 'mi 'nu ηwe, 'in wa kpelia 'mi, na so mi wa -yla slɔda.»

11

-Lago 'yila Izlaelinyuma nyazi

¹ We -ka 'sa -mi, na 'dε na yibhaa la 'lee, -Lago ka o nyuma so zɔlasali 'kuteyii? -Innya, we 'ni 'sa -mi! *Izlaelinyume na 'dε -mia. Nu, Ablaamuu 'yuoyu in -mia, 'in in mia Bezamεεε -gligbo 'yli -nyime nya.

² -Lago 'ni o nyuma o -saa -bha we gwedida so zɔlasali 'kuteyii. -Lagɔsɛbhε 'wu, da *Elii mia Izlaelinyumaa gbu lapalida -Lago -yla, weli -we o gbaa, amiaa 'dε -yi we.

³ O nεε: «Jejitape, wa ka -na gbɔ -falipanya 'bha, wa ka -na bɔbɔlɔda lasa. Na 'dεbhlogbo -tua -bha, wa 'yibha wa 'ka 'ya 'mi 'bha.»

⁴ 'In sa -Lago 'pali we 'bigua? O nεε: «Nyuma 'wlu glu -bhlo 'wlu kugbua lε gbu in zua la na -nu nya. -Maa 'ni yoyolago -Baali 'yu 'kukolu 'sibhli.»

⁵ Mu -bhlokpade mi 'yaa -zεen yli nya. Nyuma -sele -tua 'wu, 'nanidli nya -Lago -saa -bha wa.

⁶ Nu, -Lago -ka -bha wa -sa 'nanidli nya, we 'ni wa lεnugbuu gbu. We 'ni -muu, -Lagoo 'nanidli mia, we bhe.

⁷ -We mia dε ni, sa -muu 'ji mia? -We ka da Izlaelinyuma talia, wa 'ni we 'yi.

'In -wa -Lago -saa -bha, ma -bhlogbɔɔ 'yia we. Nyuma -putu mia, -maa 'nɪ mneni -maa 'ka we 'wolanu.

⁸ Nu, we mɪ cɛɪda -Lagɔɛbhe 'wɔɛ: «-Lago ka wa dɪ 'yɪaa 'wɔpali. ɔ ka nikpise wa 'yɪia 'wɔkpali wa yi layi, 'in ɔ yia wa yukwli 'wɔsulu wa yi 'nu, 'sa -bhlokpade we mia we 'ka -zɛɛn yɪ.»

⁹ Nyɪmaa 'wlulapɪɪnyɔ -Davidɪ nɛɛ 'yae:

«Wa 'feti -sasie -zɛ lubhu yabhlo we 'ka wa 'dɛ kpa.

'In we 'ka 'bhuka yabhlo -zɛ,
wa 'ka -mɔ bhlili,
'in we 'ka -kasɔ -zɛ wa -yɪa.

¹⁰ Wa -zɛ 'lɔɔnya,
wa 'na 'yɪɪ -lu yabhlogbɔɔ -yɔ -nɪ.
Kwɪanɪ wa kaɔn 'wɔ 'kɔmɔɔ.»

¹¹ -We mia dɛɛ 'gbɔ, in yia layibhaɛ: 'lee, Zuifɔ mia nɪ, bhli wa bhliia dɛ weee yɪ? -Innya, we 'nɪ 'sa -mɪ, nu, wa gbɔnyuu 'gbɔ, 'lakpanya yia gbɔ 'wɔbhɔ. 'In we 'ka Izlaɛɪnyɪma zenɪ pali.

¹² Zuifɔ gbɔnyuu nua we lɛ, 'in zɔzɔnɔ 'kadɔ yia dɔdɔ -gɔ lɛnɔ. 'In wa bhlibhlie yia nyɪma -wa 'nɪa Zuifɔ zɔzɔnɔ 'kadɔ 'nyɛ. Nu, da Zuifɔ weee -ka 'wɔsɔ, zɔzɔnɔ 'kadɔ yi 'yaa -gɔwɔlaylimanɪa.

-Wa 'nɪa Zuifɔ, sa -Lago -saa wa gbɔ 'wɔ

¹³ Amia 'nɪa Zuifɔ, amia na salia da 'dɪ -slɛɛn. -Wa 'nɪa Zuifɔ, wa -gbɛ -Lago tiea 'mɪ. 'In we lubho -mɪnɪ mɪ na 'mɔna nya.

¹⁴ In 'yɪbha wee na lubho 'nyɛ na bhelia Zuifɔ zenɪdɪ, 'in wa tɔɔa 'ka gbɔ 'wɔbhɔ.

¹⁵ Nu, da -Lago palia wa sɔɔɔ la, 'in ɔ -yɔ dɔdɔgɔ -nyɪma yia 'wɔsuslolu. ɔ -ka Zuifɔ kpa 'nanɔ nɪ, 'lee, lɛɛ -lu we 'ka lɛnɔa? -Wa tɪa ma yia 'yɪyɔgagie 'yia.

-Fliisu -yɔ fafasu

¹⁶ Nu, 'floo kibhee tɪanɔ -ka -Lagoɔ -nɔ nya -mɪ, we -kpabhie mɪ 'ya ɔ -nɔ nya. 'In suu somi -ka -Lagoɔ -nɔ nya -mɪ, we 'kɪyanya mɪ 'ya ɔ -nɔ nya.

¹⁷ Izlaɛɪnyɪma 'wɔ fafasu -we ka 'kɪyia tɔɔa wa -dɪ. -Mɪ, -in 'wɔ sa -fliisu yabhlo 'kɪyia -we wa -dɪ, 'in wa yi we fafasuu 'kɪyaa 'bɪgɔ lagbɔanɪ. -Slɛɛn mia, -mɪ, -fliisuu 'kɪyia, fafasuu somi 'nyu -na -yɔ we 'kɪyanya dlilia.

¹⁸ -In 'na 'ylimanɪ -na 'dɛ fafasuu 'kɪyanya -yɔ -nɪ. -In mɪ -fliisuu 'kɪyia nya, 'in we 'nɪ -mɪ nyɛ somi 'nyu, nu, somi nyɛa -mɪ 'nyu. We 'dɛɛ 'gbɔ, -in 'nɪ mneni -in 'ka -na 'dɛ 'ylimanɪ.

¹⁹ In -mɪ, gbaa -na yia 'mɪ -ylɛ: «Nu, wa ka wee fafasuu 'kɪyia tɔɔa -dɪ, wa 'ka 'mɪ we 'bɪ 'wɔlagbɔanɪ.»

²⁰ Gbɔzɔnɔ -wa, wa 'nɪ dɪ zɔɔ 'gbɔ wa yia wa -dɪ. 'In -mɪ, -na dɪzɔzɔɛɛ 'gbɔ wa yia -mɪ we 'bɪ 'wɔ lagbɔanɪ. -In 'na 'ylimanɪ -na 'dɛ -nɪ, -in sɔ -Lago.

²¹ Nu, -Lago -ka fafasuu 'kɪyia 'wɔdɪ nɪ, ɔ mneni ɔ 'ka 'sa -mɪ nɔ.

²² -In -talɪ, -Lagoɔ dɪ nanɪ 'yɪ, 'in ɔ -sunwɛ. -Wa bhliia, ɔ -sunwɛ wa -nɔ nya, nu, ɔ dɪ nanɪ 'yɪ -na gbɛgbɛɪn. -Tɔ ɔ dɪ 'yɪlinanɔ zɔ. We 'nɪ 'sa -mɪ, sa ɔ -dɪa dɛ fafasuu 'kɪyia, 'sa ɔ dɪ 'yaa -mɪ.

²³ Nu, 'yɪ yabhlo nya, Zuifɔ -ka dɪzɔzɔɛɛ gbɔ -yɔɔwɔnɔ nɪ, -Lago ka 'tɪɛ ɔ 'ka wa wa 'bɪgɔ lagbɔanɪ lɔ.

²⁴ Nu, -mɪ, -in mɪ zɪmɛ -fliisuu 'kɪyia nya, wa ka -mɪ -dɪ, 'in wa yia -mɪ fafasu -yɔlagbɔanɪ, we 'nɪ 'sa -in 'wɔ. We -ka 'sa -mɪ, Zuifɔ -wa mia, wee fafasuu 'kɪyia nya, -Lago mneni ɔ 'ka -maa wee suu da ɔ -dɪa wa lagbɔanɪ lɔ.

Izlaɛɪnyɪma weee yia gbɔ 'wɔbhɔa

²⁵ Na bheliaɪn, -Lagoɔ zizelu yabhlo mia, in 'yɪbha a yibheli we, a yi amiaa 'dɛ 'wɔbhɔ gbɔyɪlonɪa 'bhisa. Izlaɛɪnyɪmaa falɔ yabhlo ka dɪ 'wɔkla bhla -sɛɛɛ -nɔ nya -Lago -yɪa. 'Sa we yia -mia, we 'ka 'lakpanya -wa 'kaa gbɔ 'wɔbhɔ nɔwɛ -gbali bhla yɪ.

²⁶ We bhla mia, Izlaɛɪnyɪma weee yia gbɔ 'wɔbhɔa. 'Sa we mia cɛɪda -Lagɔɛbhe 'wɔ nu:

«Gbɔwɔsanyɔ yia *Sion 'bhɔa.

Mɔ yia *Zakɔbɔ -ghgbɔ 'yɪ -nyɪmaa 'yɪɪnyunogbɔ wa -gɔsaa.

²⁷ A yɪa! In -ka -bha wa gbɔnyuu -sa, 'in na nua wee *'wɔsusloluɛ nɪ lɛ wa nya.»

28 Wa 'ni -Lagɔgbu -yɔŋwnu, we 'dɛɛ 'gbu wa yia -Lagɔɔ tɔnyuma -zɛ. 'In -mɔɔ yia aɪn 'wɔsa. Nu, wa dukpasu 'gbu -Lagɔ -kalɪ wa zɛ, 'in ɔ yia -bha wa -sa wa 'ka ɔ nyuma -zɛ.

29 'In -we -Lagɔ 'nyɛa nyuma, ɔ'ɔ 'bhu we 'wɔ lu: -wa ɔ laa, ɔ'ɔ 'tide wa 'yi.

30 Tɪada, a 'ni -Lagɔ 'nɔŋwɛ zɔ. Nu, -slɛɛn mɪa, -Lagɔ ka aɪn nyazɪ 'yɪlɪ Zuifu 'ni ɔ 'nɔŋwɛ zɔɔ 'bɪgɔ.

31 'Sa -bhlokpade, wanɔɔ -Lagɔ wa 'nɪa 'nɔŋwɛ zɔ, we -ka amɪanɔɔ ɔ nyazɪdlɪ 'yɪyɪɛ -zɛ nu, ɔ 'ka wa nyazɪ 'yɪlɪ 'yaa gbu -wa.

32 Nu, sa nyuma 'na 'kaa -Lagɔ 'nɔŋwɛ zɔ, ɔ ka we wa kwɛɛ tɪ, 'in ɔ 'ka wa 'dɛ weee ɔ nyazɪdlɪ -slolu.

-A 'ylimani -Lagɔɔ 'ŋni

33 -Lagɔɔ 'nanɪdlɪ 'yɪlɪ -gɔwɔla. ɔ gbɔyɪlo -yɔ ɔ 'wlukɔɔn -tɔ 'wɔ. Nyɪmɛ 'ni mnɛni ɔ 'ka -we mɪa ɔ dlɪ 'wɔ 'wɔlanɔ. Sa ɔ nɔa gbu lɛ, nyɪmɛ 'ni mnɛni ɔ 'ka we 'wɔlanɔ.

34 -Lagɔwɛlɪ nɛɛ:

«Nyɔɔ -yɪ Jɛɪtapɛɛ 'wlukɔɔn lapɔpalɪ gbɔa?

Nyɔɔ 'ka ɔ 'dɪzɔa?

35 Nyɔɔ 'nyɛ -Lagɔ -lu tɪada, 'in ɔ yɪ we 'bɪgɔpalɪa?»

36 Cɪn, -lu weee mɪa, ɔ -gbɛ we bhɔa. Mɔ -laa -lu weee la, 'in we mɪa ɔ -nɔ nyɪa. -Lagɔɔ 'ŋni 'ylimani 'yɪlɪ weee nyɪa. -Amɛni.

12

1 Na bhɛliɪn, -Lagɔ mɪ yɛda 'nanɪ nyɪa -amɪaa -nɔ nyɪa. We 'dɛɛ 'gbu, -we 'in 'yɪbha a nɔ lɛ, mɔ -wa nu, a wɪa amɪaa ku 'yɪlɪyɔga -slaka nyɪa. Mɔ -wa -mɔwɔlɔ -slaka -we nanɪa -Lagɔ dɔdɔ. -We mɪa da, mɔ -wa amɪaa -Lagɔbɔbɔɛ tɪklɪ.

2 A 'na mnɪnɪ dɔdɔgɔ gbu 'bɪ -nɪ, nu, a 'tide -Lagɔ 'yi, ɔ 'ka amɪaa 'wlukɔɔn lapɔpalɪɛ 'bhɪtɪ. ɔ -ka we 'bhɪtɪ nɪ, 'in a yɪbhɛliɪ -we ɔ 'yɪbhɛaa 'ji: mɔ nanɪa 'yɪlɪ, mɔ nanɪa ɔ dɔdɔ, mɔ'ɔ bɔa -lu yabhlogbɔɔ 'wɔ.

3 -Lagɔ ka 'mɪ ɔ zɔzɔnɔ 'nyɛ sa bhe. We 'dɛɛ 'gbu 'in nɛɛ aɪn -yɪa -bhlo -bhloɛ: a 'na 'bhulu amɪaa 'dɛ 'wɔ 'kadɔɔ -nɪ, nu, -mɔmɔ -ka -mɪ, dlɪzɔzɔɛ

-we ɔ 'yɪa -Lagɔ kwɛɛ, ɔ 'bhu 'sa ɔ 'dɛ 'wɔ.

4 Nyɪmɛ mɪa, ɔ ka 'lali duun, 'in weee 'lali weee nɔ lubho -bhlo.

5 'Sa we mɪa -amɪaa -nɔ nyɪa. -A -zu 'wɔ, 'in -a mɪa nyɪmɛ -bhlogbɔɔ nyɪa, -we ka gbu -wa, -a -yɔ Klɪsɪ 'sɔ -bhlo. -A 'dɛ weee mɪ 'wɔsuslɔluda, 'in, -ɔ -ka -mɪ, ɔ ka ɔ 'bɪ, kuu 'lali 'bhɪsa.

6 -Lagɔ ka -aɪn lubho 'nyɛ 'nanɪdlɪ nyɪa. -Lubho -we ɔ 'nyɛa -aɪn we 'yɪlɪ -bhlo -bhlo. 'In -ɔ ɔ -ka -Lagɔgbɔɔ gbagba -lubho 'nyɛ, ɔ nɔ we lɛ -Lagɔɔ dlɪgɔzɔzɔɛ nyɪa.

7 -ɔ -ka nyɪmaa 'wɔsa dlɪ -ka nɪ, ɔ -sa wa 'wɔ. -ɔ -ka nyɪmaa -slɔlu -lubho -ka nɪ, ɔ -slɔlu wa.

8 -ɔ -ka nyɪmaa 'kɔayɪlɪ -papɪɛɛ 'tɪtɛ -ka, ɔ 'pa wa 'kɔayɪlɪ. -ɔ -ka nyɪmaa -lu -nyɛ dlɪ -ka, ɔ 'na zɛlɪ we -nɪ, ɔ nɔ we lɛ. -ɔ -ka nyɪmaa 'yugalɪnyɔ nyɪa -mɪ, ɔ nɔ we lɛ -gɔladɔlue nyɪa. -ɔ -ka bobabhanyaa 'wɔsa dlɪ -ka nɪ, ɔ nɔ we lɛ 'mɔna nyɪa.

9 Zɛkaɪɛ mɪa, we -mɪ sa tɪklɪ, we'e nɔnɔ -dawɪ lɛ -nɪ. A nyɛ gbɔnyuu 'wɔ, a nɛ 'nanɪ -nɔnɔɛ -yɔla.

10 A 'yɪbhɪlɪ -yɪbhɪlɪ, dlɪ weee nyɪa nɛɛ -Lagɔbhɛliɪ. A 'yɪ 'klɪ a 'dɛkpɔa 'ka -bhazɔzɔ.

11 A nɔ -amɪaa -Kanyɔɔ lubho -gɔladɔlue -yɔ dlɪ weee nyɪa, nu, a 'na 'yamanɪ -nɪ.

12 A lɪ 'mɔna, -we ka gbu -wa, a mɪ -Kanyɔ wɔda. A -ka sɪasɪɛ 'wɔ -mɪ, a nɔ dlɪtɪ, a bhɪbhɔɛ -Lagɔ 'zlabhue zɔ.

13 Amɪa -Lagɔnyɪma sɪsalɪ 'wɔ, 'in -wa -ka amɪaa -gbɛ yɪ nɪ, a kpa wa sa 'nanɔɔ.

14 -Wa -ka aɪn 'klɪyɛ 'wɔpalɪda -mɪ, a bhɪbhɔɛ -Lagɔ ɔ 'ka wa 'nyulanɔwna. A ŋwna wa 'nyu la, a 'na bhɪlɪlɪ wa gwɛzɛ -nɪ.

15 -Wa mɪa 'mɔna lɪda, a -yɔ wa 'sɔ lɪ 'mɔna. -Wa mɪa wɪda, a -yɔ wa 'sɔ wɪ.

16 A -ka wɛlɪ -bhlo a 'dɛkpɔa nyɪdlɪ. A 'na 'bhulu amɪaa 'dɛ 'wɔ 'kadɔɔ -nɪ, a ŋwnu lubho -yɪlaasɪ nɔnɔɛ -yɔ. A 'na 'bhulu amɪaa 'dɛ 'wɔ gbɔyɪlonɪa 'bhɪsa -nɪ.

17 Nyɪmɛ -ɔ -ka aɪn gbɔnyuu -yɪa lɛnɔ, a 'na nɔnɔ we 'lɛɛjɪ lɛ -nɪ. Nu, a 'yɪ

'kli a 'ka gbuzonu gbu lenu nyuma weee 'yliya 'wu.

¹⁸ We -ka yaa amiaa -gbe we bhu ni, sa a mnenia a -yo nyuma weee 'ka 'wutu -dlɔɔ, a nu 'sa.

¹⁹ Na 'talea, a 'na -sali amiaa 'dɛɛ kpa -ni, nu, a 'tide -Lagɔɔ 'cɛ 'yi, we 'ka amiaa kpasas. -We ka gbu -wa, we mi celida -Lagɔɛbhe 'wue, Jejitape nɛɛ: «Kpasasie mia, na -nu -wa. -We ka 'klu nyime kaa, -ami wlaa we.»

²⁰ 'In -Lagɔ nɛɛ 'yae:

«ŋwɔ -ka -na tonyime 'bhada -mi,
-in 'nye ɔ lililu,

'nyumatu -ka ɔ 'bhada -mi,
-in 'nye ɔ 'nyu ɔ 'ka 'ma.

-In -ka 'sa nu ni,
we 'wlu -kapu -in slu ɔ 'wluo.»

²¹ Gbonyuu 'na pili -mi 'wlu la -ni, nu, -in pili gbonyuu 'wlu la zuzonu nya.

13

A zu nyimaa 'yugalnya 'nuŋwe

¹ -Wa pila 'gbe 'wlu la, nyuma weee pili wa zola, -we ka gbu -wa, 'gbee 'wlulapilunya ɔ -Lagɔ 'nia lapali, ɔ 'ni -mi, 'in -wa ɔ palia la, 'in ɔ yia we 'yoo wa 'nye.

² Nu, ɔ -ka wa we 'yoo 'nye ni, nyime ɔ -ka wa -yowusolu, -zugba -Lagɔ -yo ɔ -solva 'wu. 'In -mama -ka 'sasokpa gbu lenu, -kaslu 'wu wa paa -maa.

³ -ɔ -ka 'nanunonyo nya -mi, ɔ 'na 'ka 'gbee 'wlulapilunya kwɛɛ nyanɔ nu. Nu, we -ka gbonyuu nyime nu le, 'in ɔ nua wa kwɛɛ nyanɔ. We 'dɛɛ 'gbu, -we -in 'kaa lenu, mu -wa 'nani -nunue, 'in wa 'ka -mi 'ŋnikwali.

⁴ 'Gbee 'wlulapilunya mia ni, -Lagolubho, -we nania 'yli -na -nu nya, 'mu wa mia nuda. 'In -in -ka gbonyuu lenu, -in so wa, -we ka gbu -wa, wa ka 'tite, wa 'ka -mi -kaslu 'wupa. -Lagɔɔ lubhonunya wa -mia, 'in wa slolua -Lagɔɔ 'cɛ -wa nua gbonyuu le -yla.

⁵ We 'dɛɛ 'gbu, -in pili wa zola, we 'ni -Lagɔɔ 'cɛ -bhlogbɔɔ gbu, nu, -mo -na 'dɛɛ 'wlukusun, 'yoo -zonu -wa 'yaa 'gbu.

⁶ We 'dɛɛ 'gbu a 'peni 'ya *nisun -gwezi. -Wa saa we, -Lagɔ 'nye wee lubho wa, 'in we 'ka -mi tiklu.

⁷ -We a kaa kwɛɛ nyuma -putuu -nu nya, a 'nye we wa yoo. We -ka nisun -gwezi, a 'peni we. We -ka -sasa -lu ni, a 'peni we. -Wa a 'kaa 'nuŋwe zu, a zu wa 'nuŋwe. Nyime ɔ mia -bhazonyo nya, a -zu -bha ɔ.

A kikalizɛ

⁸ Nu, nyime yabhlogbɔɔ kpagbu 'na -mi -ni ain 'wlu -ni. Kpagbu -we 'kaa ain 'wlu -mi, we -zɛ zɛkalidli -bhlogbɔɔ: mu 'kaa ain nyidi -mi. Nu, ɔ -kalia ɔ -libheyii zɛ, -Lagɔɔ tite ɔ zua dɛ 'nuŋwe sa 'cɛ.

⁹ Amiaa 'dɛ -yi *titenya: -in -yo 'ŋwno -putu 'na -dili -budu 'wu -ni.* -In 'na 'bhalɔ nyime -ni, -in 'na yili 'wie -ni, -lu -we 'nia -na -nu, -na dli 'na nynini we 'wu -ni. Wee titenya mia dɛ ni, we -yo we pnu weee 'so mi weli ni 'wu, mu -wae: -in -kali -na -libheyii zɛ -na 'dɛ 'bhisa.

¹⁰ -In -ka -na -libheyii zɛkali, -in 'ni mneni -in 'ka gbonyuu ɔ -yla lenu. We -ka 'sa -mi, mu -wa -Lagɔɔ titee 'nuŋwezuvɛ sa 'cɛ.

A 'bhu nikpise 'wu -gbunya 'bi

¹¹ Amiaa 'dɛ -yi bhla -we -a mia dɛ 'wu. A ganɔ, a 'na ŋwɔnu 'ylaa -ni. Nu, da -a dia dli zuvɛ gwe, -amiaa gbuwobhuylɔ tɔlu -ain -yola, nu, we ka -sleen cipa.

¹² Sabɔ ka -mo 'yu bɛ, zli ka cipa. We 'dɛɛ 'gbu, -a 'bhu nikpise 'wu -gbunya 'bi, -a 'tide we 'yi. -A mnazi -amiaa 'dɛ la, -a 'ka zli tu gu.

¹³ -A zu -amiaa 'dɛɛ 'yiliɔ sa 'nanuu, zli 'wu -nunue 'bhisa. Nu 'na 'bhalɔ -ain -ni. -A -yo nyuma weee 'na -dili -budu 'wu -ni. -A bhu mutni -nunue 'bi. -We weee nania -ain dudu, -a 'na nunu 'sa we le -ni. -A 'bhu -zle -yo zenyi 'bi.

¹⁴ A nɔ -amiaa -Kanyɔ -Zezu Klisu nɔnɔbhu. Amiaa 'wlukusun 'na -tulu amiaa dliwɔnyilii lenue 'bi -ni.

* **13:9** Glekɔweli 'wu, we ji -wa nu, -wa kɔkwalia, wa -yo nyuma -putu 'na -dili -budu 'wu -ni.

14

*A 'na 'bhulu amiaa bheliala -yogbu**'wu-ni*

¹ Nu, -o ka dli 'ni 'wute -Lago -gu, a nwnu o gbu -yo. Sa o yia gbu -yo, a -yo o 'na -sali -zle we -gu -ni.

² Sa 'bhisa, -o ka dli 'tea 'wu, o mneni o 'ka -lu weee li, 'in -o ka dli 'nia 'wute, o 'ni mneni o 'ka nime li.

³ -O lia -lu weee, o 'na nyeni -o' lia nime 'wu -ni. -O' lia nime, o 'na 'bhulu -o lia -lu weee -yogbu 'wu 'nyumee -ni, nu, -Lago ka o gbu -yogwnu.

⁴ Nyoo -in -mi, 'in -na bhu nyime -putuu lubhononyoo -yogbu 'wua? O 'ka bhloo, o 'ka 'yigbeda -tuo, o -kanyoo gbu -wa. Nu, 'yigbeda o yia -tua, -we ka gbu -wa, -Kanyo kaa o la.

⁵ Nu, nyuma -tolva pupalia 'wlukoon la nu, 'yli tolva mi 'nanu we -zi we tolva. 'In nyumaa -zakpa -bhlo -ka 'wlukoon lapopali, -maa nee, 'yli weee -bhlo. -O -ka -mi, -we -gu o pupalia 'wlukoon la, o -mi we -gu nu, gbuzonu -wa.

⁶ -O sisalia wee 'yinya -yo, -Kanyo -yla o nua we le. -O lia -lu weee, -Kanyo -yla o nua we le, 'in o paa -Lago fuo. -O' lia nime ni, -Kanyo -yla o nua we le, 'in o pa 'yaa -Lago fuo.

⁷ We 'dee 'gbu, -amia -gaa da 'yiyoo, -Kanyoo 'nini nya -wa: we 'ni -amiaa 'de teun gbu. Nyime yabhlogbo'o tli o 'dee 'nini nya.

⁸ -A -ka 'yiyoga, -Kanyoo 'gbu -a gaa 'yiyoo, 'in -a -ka tli ni, -Kanyoo 'gbu -a tia. -A yi thoo, -a yi 'yiyogaoo, -Kanyoo -nu -a -mia.

⁹ Nu, Klisi ka tli, 'in o yia gano lo, o 'ka tilitnya -yo 'yiyoganyaa -Kanyo -ze.

¹⁰ -Mi, lee -lu ka 'gbu -na bhu -na bheli -yogbu 'wua? 'In -mi 'ya, lee -lu ka 'gbu -na nye -na bheli 'wua? Nu, -a 'de weee yia -Lago 'yu 'yigbea o 'ka -amiaa -yogbu 'wobhu.

¹¹ We mi celida -Lagosebhe 'wue:

«-Ami, Jejita,

'yiyoga -Lago,

in nee ain -yla nu,

nyuma weee yia 'mi 'yu 'kukolu

'sibhli,

'in wa bhli na 'nini.»

¹² -Bha -a yia -amiaa lenugbu gbaa -Lago 'yu.

-In 'na bhlili -na bheli la -ni

¹³ -We mia dee 'gbu, -a 'bhu -amiaa -limaa -yogbu 'wobhubhue 'bi. -We a 'kaa lenu, mu -wa nu, -we 'kaa -amiaa bhelia labhli, -we 'kaa wa gbonyuu 'yloogbu kwa, a 'na nunu we wa -yla le -ni.

¹⁴ In -yo -Kanyo -Zezu 'so mi -bhloo 'gbu, in -yi we 'ji, 'in in mi we -gu nu, -lu yabhlogbo'o 'ni pui -ka we 'de 'wu. 'In nyime -ka 'wlukoon lapopali nu, -lu yabhlo ka pui, 'in we zea pui -ka -lu o -yla.

¹⁵ -We -na lia, -in -ka we 'gbu -na bheli gbuyokpali, -in 'ni -sleen zekalidi 'wu -ka. Klisi ka -na bheli 'gbu tli, we 'dee 'gbu -in 'na sali o la lililu 'gbu -ni.

¹⁶ -We nania 'yli amiaa -nu nya, we 'na -zeli nyuma tolva 'yliya 'wu amiaa 'nini sagbu -ni.

¹⁷ Nu, we 'ni lilie -yo nu -mamiee 'gbu -Lago pui nyuma 'wlu la. Tiklimumie klaa, 'wututue -dlao klaa, we -yo 'muna -we Zuzu 'Pupa wlaa, we 'gbu -Lago pui nyuma 'wlu la.

¹⁸ -O -ka 'sa Klisi lubho nu ni, o nani -Lago dudu, 'in nyuma kwalia o 'nini.

¹⁹ We 'dee 'gbu, -we nyaa nyuma 'wututue -dlao -yo 'dekpa dli latemanie, -a -tali we da.

²⁰ Lililu 'gbu, -in 'na -sali -Lago lubho la -ni. Nu, nyime mneni o 'ka lililu weee li. We mi 'sa 'bhie, -in -ka lililu yabhlo li, 'in we -ka nyime yabhlo gbonyuu 'wukwa, we 'ni 'yili -nani.

²¹ -We nania 'yli, mu -wa nu: -in 'na lili nime -ni, -in 'na 'mani nu -ni, we -ka nu, mu 'ka o labhli. Gbu weee -we 'kaa -na bheli labhli, -in 'na nunu we le -ni.

²² -We mia de -gu, -we -in zua dli -gu -na 'dee -nu nya, we -tu -in -yo -Lago 'so nyidi. Nyime -o nua gbu le, 'in o' dila o 'de gbu, 'wututue -dlao mi o -nu nya.

²³ Nu, nyime -o -ka li dli lube nya, we 'bigu, -Lago dila o gbu, -we ka gbu -wa, o 'ni li dli zozue nya. 'In lenugbu weee -we'e 'bhua -Lago dliguzozue -gu, gbonyuu -wa.

15

Sa Klisi nua, -a nu 'sa

¹ Nu, -amia 'tea da 'wu ni, -wa 'nia 'wute, -a -sa wa 'wu wa 'wuyolue 'wu. -A 'na nuu -we nania -ain duu 'dekpa le -ni.

² -O -ka -mi, o nu o -limaa duu nanu gbu le -moo nu zuuonu 'gbu. -A -ka 'sa nu, 'in we temania wa dli la.

³ Klisi 'debhie mia, o 'ni o 'dee duu nanu gbu datali. Nu, we mi celida -Lagosebhe 'wu:

«Veli wa vela de -mi ni,
-ami wa sa 'yaa 'ni.»

⁴ -We weee mia celida -Lagosebhe 'wu bha, we 'ka -ain gbu -sloluu gbu -wa. We -ka 'sa -mi, mu nyea -ain dltie, mu paa -ain 'kuayli, 'in -we -Lago gbaa o 'ka -ain 'nye, 'in -a 'ka we wu.

⁵ -Lago, o nyea nyuma dltie -yo 'kuayli -papie, 'mo na bhubhoea o 'ka ain 'tite 'nye, a 'ka weli -bhlo -ka, 'in sa -Zezu Klisi nua, a 'ka 'sa nu.

⁶ 'In dli -bhlo -yo weli -bhlo nya, a 'ka -amias -Kanyo -Zezu Klisi Dide -Lago 'ni bhi.

⁷ Nu, sa Klisi nua amias gbu -yo 'nanu, a kpokpal 'sa, we 'ka -Lago 'ni ylimani.

⁸ 'In nee, -Lago mia, o 'bhulu o weli -gu la. We 'dee 'gbu Klisi ka Zuifu -lubhonu -ze, 'in -we -Lago gbaa o 'ka wa dukpas 'nye, we yia gbuzu -ze.

⁹ 'In, -maa 'nia Zuifu, -maa 'ka -Lago bhubhoe -moo nyazidi nwee. 'Sa we mia celida -Lagosebhe 'wu:

«-We mia dee 'gbu na yia -mi fuo paa
'lakpanya weee glaa.

'In -na 'ni na yia 'ylimania luu 'wu.»

¹⁰ We nee 'yae:

«'Lakpanya, nyuma -wa -Lago -saa -bha,
a -yo wa 'so li 'muna.»

¹¹ We nee 'yae:

«'Lakpanya, a 'de weee -mnini -Lago
'ni.

Dudu -nyuma weee, a -mnini o 'ni.»

¹² -Lagobu -falpanyo Ezaii nee 'yae:

«*-Zesee zuayli -nyime yabhlo yia yia.
'Wu o yia -saa o 'ka 'lakpanya 'wlu-
lapili,
'in wa 'ka o dli 'wudi.»

¹³ -Lago, o nyuma dia dli 'wu, yeli ain 'muna, 'in o 'nye ain 'wutotue -doo, a ka o dli -gu zuu 'gbu. We -ka 'sa -mi, amias o dli wudi 'ka -guwlaylimani -tu Zuzu 'Pupaa 'tite nya.

Pulu lubho, -wa 'nia Zuifu -gbe

¹⁴ Na bheliain, in mi we -gu nu, a mi yeda 'nani nya. Amias 'de -yi gbu duun, 'in sa a 'kaa 'dizulu, a -yi we.

¹⁵⁻¹⁶ 'Bhie, 'sebhe nu datolu, in 'kaa amias dli gwlu -sa, in 'ni na 'de nyeni. -We ka 'gbu na nua we le, mu ni: -Lago -zela 'mi -Zezu Klisi lubhonu o 'nani nya -wa 'nia Zuifu -yla. Moo -saa -bha 'mi in 'ka wa -yla -Lagobu gba, 'in -wa 'nia Zuifu, wa 'ka wlawlu -we nania -Lago duu -ze. Nu, Zuzu 'Pupa wulu -mo we.

¹⁷ We 'dee 'gbu, lubho -we -Lago 'nye 'mi, we mi na 'muna nya, -Zezu Klisi 'wu.

¹⁸ Nu, in -ka dli 'temani in 'ka gbu yabhlo gba ni, mu -wa -we Klisi nua na gbegbe in le, we 'ni gbu -putu. Na gbegbe in Klisi nua lubho, 'in -wa 'nia Zuifu, 'in -maa yia -Lago 'nuwe zu. -Li -we nya o nua we le, mu ni: weli klaa, lenugbu klaa,

¹⁹ gwedigbu klaa, we -yo -we subhala nyime nwegaga, -Lago Zuzu 'tite nya. Sane in 'bhua *-Zeluzalemu, -zugba na gba da weee -Lagobu -we gbaa Klisi -gu, 'in in yia ilili nyini.

²⁰ Na dli 'wu -gbu -wa nu, 'gbenya we 'wu nyuma 'nia -slu Klisi gbu 'nu, in 'ka -mo -Lagobu gbaa mi, -mu yi 'wlu nu, da nyime -putu 'paa -budu gwe glu, in 'subha -bha -budu.

²¹ Sa we mia celida -Lagosebhe 'wu, 'sa in nua lubho:

«Nyuma -wa -yla wa 'nia o gbu gba,
'yia wa yia o.

-Wa 'nia o gbu 'nu,
'wu wa yia we lanua.»

²² Mu nyenia 'mi -zakpa duun, we 'gbu in 'nia amias -gbe nyini.

*Pulu 'yibha o 'ka *Wlomo mi*

²³ -Slee, lubho in mia wee 'gbenya 'wu nua, we ka bhia. In 'yibha in 'ka

amīaa -gbɛ mni, -mɔv -zv duun ka 'plu 'gbv,

²⁴ zli in -ka Esipanyī mni da -mī, 'in na plīia amīaa -gbɛ. Cūn, in -ka -mō mni da -mī na dli mī amīaa 'yīyīe -gv. Nu, 'yī 'sōlɛ na -yō aīn yīa līa, 'in na dli mī aīn -gv a 'ka 'mī 'wōsa na Esipanyī -mni da.

²⁵ Nu, -Zeluzalemū na mni a -slō, in 'ka -Lagonyīma -wa mīa -mō 'wōsa.

²⁶ Nu, -Zeluzalemū -Lagonyīma, -wa boba mīa 'bhada, Masedvanī -yō Akaiī -Lagonyīma 'yībha wa 'ka wa 'wōsa 'gwēzi nya.

²⁷ Wa 'yībha wa 'ka wa 'wōsa, wa -ka yaa we lēnū nī, kpagbū wa -saa. Nu, Zuifū -Lagonyīma dlīia -Lagō 'nyulanwanwanīe 'lakpanya nya. 'Sa -bhlokpade -maa ka we 'klō -maa 'ka -maa 'ḡmūmīe dlīi Zuifū nya.

²⁸ Nu, in -ka wee gbū nī bhīa, in -ka -Lagonyīma, -wa mīa -Zeluzalemū 'gwēzi 'nyē, Esipanyī na yīa mni a, 'in na plīia amīaa -gbɛ.

²⁹ 'In, in -yī we 'jī nu, in -ka amīaa -gbɛ mni, Klisū 'wōtōtōe -dlō 'debhīe nya na yīa -mō nīnīa.

³⁰ Na bheliān, -we na yībhālīa aīn mō nī: a -yō 'mī 'sō, -a 'yī 'klī -a 'ka -Lagō bhūbhōe na 'gbv. -Amīaa -Kanyō -Zezu Klisū 'ḡnī -yō zekalīdlī -we -Lagō Zuzu 'nyēa -aīn, we 'gbv na yībhālīa we aīn.

³¹ A bhūbhōe -Lagō, in yī Zudee -nyīma, -wa'a zōa Klisī dlī -gv, kwēe bhlīlī. A bhūbhōe -Lagō 'in -Zeluzalemū -Lagonyīma 'ka 'wōsasīe -we in -yō we mīa mni da -yōḡwnū dlī -zōnū nya.

³² We -ka 'sa -mī, in mnenī in 'ka amīaa -gbɛ mni 'mōna nya, 'in -Lagō -ka ḡwnū, in mnenī in 'ka amīaa -gbɛ nyapē 'yī ya 'sōlɛ nya.

³³ Nu, -Lagō, -ō nyēa nyīma 'wōtōtōe -dlō, -ō -yō a 'dɛ weee 'sō -mī. -Amēnī.

16

Fvsaweli

¹ Amīa na nyēa -amīaa bhōlō Febee yoo. Nu, -Lagō lubhō -ō nūa, -mō San-kelee *leglizi 'wō.

² Sa -Lagonyīma 'kaa nyīma kpa, a kpa 'sa -ō -amīaa -Kanyō 'ḡnī nya. Gbū weee -we 'wō -ō -ka aīn lā, a -sa -ō 'wō. Nu, -ō 'dɛ ka nyīma duun 'wōsa, we -yō na 'dɛ.

³ Plisīlī -yō Akilasī, -wa -yō 'mī 'sō nūa -Zezu Klisū lubhō, a -sa wa fū.

⁴ Wa ka wa 'dɛɛ nū 'yīyōgagīe pēlō 'pa, wa 'ka 'mī gbū 'wōsa. We 'nī na 'debhlogbō 'ka wa 'nanī yībheli: nū, 'lakpanyaa leglizi weee, -maa klāa.

⁵ -Lagonyīma -wa gbēliā 'wlu -mō wa -budu zō, a -sa wa fū.

Epainetī, -ō mīa na jīlī -tale nya, a -sa -ō fū. Ōmō mīa, -wa ḡwnūa Klisū gbū -yō, mō -wa wa tiatīa -nyīmē -mō -Aziīi kibhe lō.

⁶ Malīi -ō nūa amīaa lubhō sa duun, a -sa -ō fū.

⁷ A -sa Andlonikusī -yō Zuniasī fū. Wa mī na zūaylī -nyīma nya, 'in in -yō wa 'sō yīa -kaslō pla. Nu, ma plāa Klisī 'mī 'yu, 'in wa -yīa wa nyīma 'kadī nya -ō tietienya glāa.

⁸ A -sa Ampliatūsī fū. Na jīlī -tale -wa -mō -Kanyō 'wō.

⁹ A -sa Ulōben fū, mō -yō -aīn 'sō nūa Klisū lubhō. Ōmō -yō na jīlī -tale Sitakisī 'sō.

¹⁰ A -sa Apelēsī fū. Mō -slolua -ō 'dɛ -Lagonyīmē tīklī nya. A -sa Alistobulū -budunwēē -nyīma fū.

¹¹ A -sa Ewlodion fū, nu, na -budunwēē -nyīmē -wa. Nalīsīsū -budunwēē -nyīma -wa zōa -Kanyō dlī -gv, a -sa wa fū.

¹² A -sa Tlifēnī -yō Tlifozū fū. Ma nūa -Kanyō lubhō. A -sa na jīlī -tale Pēlīsīdlī fū. Mō nūa -Kanyō lubhō duun.

¹³ A -sa Wlufūsī fū. Nu, -Kanyō -saa -bha -ō. Ō 'nyaa -ō mī 'yaa nanū nya, a -sa -mō fū.

¹⁴ Asēnklītī klāa, Flegōn klāa, Elīmēsī klāa, Patlobasī klāa, Elīmāsī klāa, we -yō bheliā -yō bhōlōa -wa -yō wa 'sō mīa, a -sa wa fū.

¹⁵ Filolōgv -yō Zulī klāa, Nele -yō -ō bhōlō klāa, Olēnpasī klāa we -yō -Lagonyīma weee -yō wa 'sō mīa, a -sa wa fū.

¹⁶ A sīsālī fū 'wōgbīgbīe nya, -Lagonyīma 'bhīsa. Klisū leglizi weee nēē wa -sa aīn fū.

'Dizoweli

¹⁷ Bheliai, -we na 'yibhalia ain, mu ni: -wa sisalia nyuma -yo, a kpa amiaa 'de 'nanuu wa gbegbein. -Sloluweli a 'yia, wa -ka we gbegbein mninida -mi, a 'ni nu 'nanuu, 'in wa bhlia nyuma la. A -yo wa 'so 'na nonu -ni.

¹⁸ We ka gbu -wa, 'sasokpa -nyuma mia, wa'a nu -amiaa -Kanyo Klisu lubho. Wa 'deε nukplaa lubho wa nua. Weli meno -nu -yo gbu duun wa gbaa nyuma -yla. We nya wa nua nyuma -kpua -dawli 'wu.

¹⁹ 'In amia mia, sa a zua -Lago 'nuηwe, we 'di ka da weee lamneni. We 'deε 'gbu, in mi 'muna 'wu amiaa 'gbu. Nu, in 'yibha a yibheli gbu a 'ka 'nanu 'dekpua nu, 'in a zu amiaa 'de 'yliy a yi gbonyuu lenu.

²⁰ -Lago -o wlaa 'wututue -dlao, mo yia dayli *-Saatan lawowlalia amiaa bhu zo.

Nu, -amiaa -Kanyo -Zezu ηwna ain 'nyu la.

²¹ Timotee, -o -yo 'mi 'so nua lubho, neε o -sa ain fu. Lusiusu klaa, Zasoon klaa, we -yo Sosipateli -wa mia na -budunweε -nyuma nya, sa 'yaa ain fu.

²² -Ami, Telitiusi -o celia 'sebhε ni, in -sa ain fu -amiaa -Kanyo -o nua -ain nyime -bhlo nyaa 'ηni nya.

²³ Gayusi neε o -sa ain fu. O -gbε in -dia la, -mo o -budu zo -Lagonyuma weee gbelia 'wlu.

'Gbee 'gwεzilazonyo Elasiu -yo -amiaa bheli Kalitusi neε wa -sa ain fu. [

²⁴ -Amiaa -Kanyo -Zezu Klisi ηwna a 'de weee 'nyu la.]

-A 'ylimani -Lagoo 'ηni

²⁵ -A 'ylimani -Lagoo 'ηni! We ka gbu -wa, -Lagobu na gbaa -Zezu Klisu daa, mo mnenia o 'ka ain latemani dlizove 'wu we -gu. -Lagoo zizelu, -we ka bi -gwlea 'wu, we gbegbein we 'wlua bhlee.

²⁶ Nu, -slεen mia, we mi zli 'klu. Nyuma weee -wa 'nia Zuifu, wa mneni wa 'ka we yibheli -we mia celida,

we gbegbein. Wee 'sebhεnya mia, -Lagobu -falipanya celi bhaa we. -Lago -o mia 'yli weee nya, -o 'nia bhlilida -ka, mo gbaa nu, wee weli 'wlu zli 'klu, 'in 'lakpanya weee 'ka o dli -gu zu, 'in wa 'ka o 'nuηwe zu.

²⁷ -Lago -o ka 'debhlogbo -yi gbu, o 'ηni 'ylimani -Zezu Klisu gbegbein 'yli weee nya. -Amen.

Tia -sebhε Pɔlv 'paa Kolenti -nyuma yoo

-Lagɔnyuma -wa mia Kolentigbe 'wɔ, 'ma *Pɔlv 'paa 'sebhε -mɪni yoo. ɔ 'nɔa nu, -mɔɔ -Lagɔnyuma 'nɪ -Lagɔ -yloogblɔ -gɔ nɔda -mɪ 'nanɔɔ, 'in wa 'nɪ zɛkɪkalɪ, -bha ɔ cɛliɔ wa 'wɔ, sa -Lagɔnyuma 'kaa nɔ, ɔ 'ka we wa -slolu.

Fɔsawɛli

¹ -Amɪ *Pɔlv -Lagɔ laa ɔ dɔmagbɔ nya, in 'ka -Zezu *Klisɪ *tietienyɔ -zɛ, in -yɔ -amɪaa bheli Sɔsitɛni cɛliɔ da aɪn 'sebhε nɪ 'wɔ.

² Amɪ -Lagɔnyuma mia *leglizɪ 'wɔ Kolentigbe nɔkplɛ, -wa -Lagɔ -wɔlvɔ -yɔ -Zezu Klisɪ 'wɔ, amɪ na cɛliɔ da 'wɔ. -Lagɔ ka aɪn la, a 'ka ɔ -nɔ -zɛ. -Wa gbaa -amɪaa -Kanyɔ -Zezu Klisɪ 'ɲɪ da weee, we mɪ 'ya -maa -nɔ nya. -Zezu Klisɪ mɪ wa -Kanyɔ nya, 'in ɔ mia -amɪaa -Kanyɔ nya.

³ Nu, -amɪaa Dide -Lagɔ -yɔ Nyɪmaa -Kanyɔ -Zezu Klisɪ ɲwɪna aɪn 'nyu la, 'in wa 'nyɛ aɪn 'wɔtɔtɔɛ -dlɔɔ.

Pɔlv paa -Lagɔ fuo, -li -Lagɔ 'nyɛa Kolenti -nyuma gɔ

⁴ -Lagɔ 'plɪliɔ -Zezu Klisɪ 'wɔ, 'in ɔ yia aɪn 'nanɪ 'wɔnɔ. We 'gbɔ, na paa ɔ fuo 'kɔmɔɔ amɪaa 'gbɔ.

⁵ Nu, Klisɪ 'wɔ, -Lagɔ ka aɪn 'ɲɪmɪnɪ -li weee 'nyɛ, gbagbɛ -yɔ -luyilo ɔ 'nyɛa aɪn bhabha.

⁶ -We ka gbɔ -wa, Klisɪ gbɔdayɪ -gbɔ wa gbaa, a ka we -yɔɲwɪnɪ, 'in amɪaa -gbɛ we sɔan la.

⁷ Nu, -slɛɛn amɪ mia -amɪaa -Kanyɔ -Zezu Klisɪ yiyie wɔda, -Lagɔ wlawlalu yabhlogbɔɔ 'na 'ka aɪn 'wɔbɔ.

⁸ Nu, mɔ yi 'yaa aɪn latɛmanɪa, 'in a 'ka we 'wlulapalɪda nyɪni. 'In wa 'na 'ka aɪn gbɔ yabhlogbɔɔ 'wlu dɪ, 'in -amɪaa -Kanyɔ -Zezuu yiyiyɪ 'kaa nyɪni.

⁹ -Lagɔ ɔ laa aɪn, ɔ 'ka a -yɔ ɔ 'Yu -Zezu Klisɪ ɔ -wa -amɪaa -Kanyɔ 'wɔsɔslolu, ɔɔ 'bhɔlv ɔ wɛli -gɔ la.

Kolenti -Lagɔnyuma -yɔbhɔbhɔ

¹⁰ Bheliɪn, amɪ na bhɔbhɔɛa -amɪaa -Kanyɔ -Zezu Klisɪ 'ɲɪ nya: a 'dɛ weee -ka wɛli -bhlo. -Yɔbhɔbhɔɛ 'na -mɪni aɪn nyɪdɪ -nɪ, 'in a -ka dɪ -bhlo -yɔ 'wlukɔɔn lapɔpalɛ -bhlo.

¹¹ Nu, na bheliɪn, Kloee zɔaylɪnyɪma gbaa 'mɪ -ylaɛ, -zɛ mɪ aɪn nyɪdɪ.

¹² -We in 'kaa gba, mɔ nɪ: aɪn nyɪdɪ, ɔ -ka -mɪ, -mɔɔ wɛli mɪ -mɔɔ 'dɛɛ sa. -Bhlo nɛɛ: «-Amɪ mɪ Pɔlvɔ -nɔ nya», 'in 'yabhlo nɛɛ: «-Amɪ mɪ Apɔlɔsɔɔ -nɔ nya». 'In -gɔdɔ nɛɛ 'yɛɛ: «-Amɪ mɪ Sefasɪ* -nɔ nya», 'in 'yabhlo nɛɛ: «Klisɪ -nɔ -amɪ -mɪa».

¹³ Amɪ dɪli, Klisɪ mɪ 'wɔdɔdaa? 'Lee Pɔlv wa kulɔa *su -gɔ la amɪaa 'gbɔ yi? 'In Pɔlvɔ 'ɲɪ nya wa batizea aɪn yi?

¹⁴ -Lagɔ na paa fuo, in 'nɪ aɪn glaa nyɪmɛ yabhlogbɔɔ batizee, 'mɔ we 'nɪ Klisɪpusɪ -yɔ Gayusɪ 'wɔbhɔ.

¹⁵ Nu, nyɪmɛ yabhlogbɔɔ 'nɪ mneni ɔ 'ka gba, na 'ɲɪ -gɔ wa batizea aɪn.

¹⁶ Cɪn, gbɔzɔnɔ -wa, in ka 'ya Stɛfanasɪ zɔaylɪnyɪma batizee. 'In we 'bhɔ -maa 'wɔ, na 'wlukɔɔn lapɔpalɛ 'nɪ we -gɔ -mɪ nu, in ka nyɪmɛ yabhlogbɔɔ batizee.

¹⁷ Nu, we 'nɪ nyɪmaa batizee batizee 'gbɔ Klisɪ yi 'mɪ tie. -Lagɔgbɔɔ gbagbɛɛ 'gbɔ ɔ yia 'mɪ tie. In 'na 'ka we gba nyɪmaa gbɔyiloo sɔlv. Nu, Klisɪ su -gɔ tɪliɛ yi gbɔkpɔa gbɔ -zɛ.

Klisɪ mɪ -Lagɔɔ 'tɪɛ -yɔ ɔ gbɔyilo nya

¹⁸ Nu, nyɪma -wa mia mɔmɔnɔ -yloogblɔ, Klisɪ su -gɔ lakɔlv -gbɔ mia, gbɔkpɔa nya wa yia we. 'In -amɪa -mama -Lagɔ mia pɛda, -Lagɔɔ 'tɪɛ nya -amɪa bhua we 'wɔ, -amɪaa -nɔ nya.

¹⁹ Nu, -we mia *-Lagɔsebhε 'wɔ cɛliɔ mɔ nɪ:

«Gbɔyilonyaa gbɔyilo na yia lasaa, 'ylimnanyaa 'ylimnee na yia gbɔ -kpɔa -zɛliɔ».

²⁰ Nu, da gbɔyilonyɔ mia? Da titee gwesanyɔ mia? 'In da dɔdɔ -mɪnɪ -gɔɔ kpɛlikpɛlɪnyɔ mia? Wa nɛɛ lɛa? -Lagɔ ka we -sloluɛ, dɔdɔ nu -gɔɔ gbɔyilo mia, -sabhe -wa.

* 1:12 Sefasɪ ji -wa Pielɪ (-Zezuu *'bɪnɔnyɔ -wa).

21 Nu, duduḡu -nyumaa gbuḡilo nya, wa 'nɪ -Lagɔ yibheli ɔ gbuḡilo 'wɔ. 'In -Lagɔ nɛɛ, -Lagɔgbu -a mia da gbada, -we wa yia -yɔ -sabhe -bha gbu 'bhisa, -wa ḡwnua we gbu -yɔ, 'ma ɔ yia gbu 'wɔsaa.

22 Nu, *Zuifu 'yibha wa nu gwɛdigbu lɛ, 'in *Glekɪ talia gbuḡiloo da.

23 Nu, we -ka -amia, wa ka Klisi su -gɔ lakɔlɔ, -mɔɔ gbu -amia gbaa. We mɪ -nanagbu nya Zuifu -nu nya, 'in -wa 'nia Zuifu, -maa laa we -sabhe -bha gbu.

24 Nu, -wa -Lagɔ laa, wa yi Zuifu -zɛoo, wa 'nɪ Zuifoo, wanuu -gbɛ Klisi mɪ -Lagɔɔ 'tite -yɔ ɔ gbuḡilo nya.

25 Nu, -we wa laa -Lagɔɔ -sabhe -bha gbu, -mɔɔ -zi nyumaa gbuḡilo 'wɔ. 'In -we wa laa -Lagɔɔ 'wɔyɔlɔe, we -zi nyumaa lateɔ.

26 Bheliain, sa a mia, 'in -Lagɔ yia ain la, a yla we. Duduḡuu gbuḡilonya 'nɪ ain glaa -zu, 'tite nyuma 'nɪ ain glaa -zu, 'in 'ḡnimni zɔaylinyuma 'nɪ ain glaa -zu.

27 Nu, gbu duduḡu -nyuma yia -yɔ -sabhe -bha gbu nya, 'mɔ -Lagɔ -saa -bha ɔ 'ka gbuḡilonya zɔbhali. 'In -we duduḡu -nyuma yia -yɔ 'wɔyɔlɔ -li nya, 'mɔ -Lagɔ -saa -bha, ɔ 'ka 'tite nyuma zɔbhali.

28 Nu, -lu -we duduḡu -nyuma bhua 'wɔ 'kienyi, -we 'nia -lu yabhlogbɔɔ nya -mɪ, 'in wa tilia 'ylila, 'mɔ -Lagɔ -saa -bha, 'in -lu -we nyuma bhua 'wɔ -lu 'kadu nya, ɔ 'ka we lasa.

29 Sanɛɛ we miaa 'gbu, nyime yabhlogbɔɔ 'nɪ mneni ɔ 'ka ɔ 'dɛ 'ylimani -Lagɔ 'yu.

30 Nu, -Lagɔ ka ain 'wɔsuslolu -Zezu Klisi 'wɔ, 'in Klisi -zɛa -amiaa gbuḡilo bhua -Lagɔɔ -gbɛ. Klisiu 'gbu -a yia nyuma tiklu -zɛ -Lagɔ 'yu. ɔ 'gbu -a mia -mɔwɔda, 'in -Lagɔ yia -ain 'wɔziti gbonyuu kwɛɛ.

31 Sa we mia -Lagɔɛbhɛ 'wɔ cɛɪda mu ni:

«-ɔ -ka gba ɔ 'ka ɔ 'dɛ 'ylimani,
 ɔ 'ylimani ɔ 'dɛ -we Nyumaa -
 Kanyɔ nua lɛɛ 'gbu.»

*-Zezu Klisi -ɔ wa kɔlɔa *su -gɔ la, ɔ gbu Pɔlɔ gbaa*

1 Nu, bheliain, da -amɪ mɪa amiaa -gbɛ, 'in 'nɪ mɪnɪ 'in 'ka ain -yla -Lagɔɔ zizegbu gba wɛɪ 'nanɪ -yɔ nyumaa gbuḡilo nya.

2 Nu, 'in 'nɪ 'yibha 'in 'ka gbu -putuu 'jiyibheli, da 'in mia ain nyidi, 'mɔ we 'nɪ -Zezu Klisi 'wɔbhɔ, -Zezu -ɔ wa kɔlɔa *su -gɔ la, mɔ.

3 We 'dɛɛ 'gbu, da -amɪ 'kaa ain 'yu 'yiligbe, 'in ka 'wɔyɔmanɪ, 'in ka nyanɔ nu, -zugba na tɛɪa.

4 Nu, na gbu -slolu wɛɪ -yɔ na -Lagɔgbuu gba ɔɔ 'bhɔ nyumaa gbuḡilo -wɛɪ 'nanuu -gbɛ. Nu, Zuzu 'Pɔpaa 'tite zɔa 'mɪ we ḡwɛɛ.

5 'Saa 'dɛ amiaa dɪzɔzɔe 'na 'kaa nyumaa gbuḡilo -gɔ ladi, nu, we -di -Lagɔɔ 'tite -gɔ la.

-Lagɔɔ gbuḡilo

6 'In -zugba -Lagɔnyuma dolua 'yiligwɛɪ, 'ma -amia slolua gbuḡilo. Nu, wee gbuḡilo -mɪnɪ 'nɪ bhla -mɪnu gbuḡilo, 'in bhla -mɪnu 'wlulapɪnya 'kadɪ -wa 'kaa labhɔ, we 'nɪ 'ya -maa gbuḡilo.

7 -Lagɔɔ gbuḡilo mia zizeda, 'in -we mia zizeda -bhlokpade nyuma kwɛɛ, 'mɔ -a slolua. -Lagɔ ka -bha we -sa pepe, -amiaa 'ḡnu 'ylimanɛɛ 'gbu, 'bhie, ɔ yia dudu lala.

8 Dudu nu 'wlulapɪnya 'kadu 'yabhlogbɔɔ 'nɪ wee gbuḡilo -mɪnɪ yibheli. We -ka nu, wa ka yaa we yibheli, wa 'na 'ka 'ḡnimnɛɛ -Kanyɔ 'kadu su -gɔ lakɔlɔ.

9 Nu, -we mia -Lagɔɛbhɛ 'wɔ cɛɪda mu ni:

«-We 'yli 'nia -slɔ -yɔyɪ,
 -we yukwli 'nia -slɔ 'nu,
 -we nyime yabhlogbɔɔ 'nia -slɔ
 'wlukɔɔn lapɔpali,
 'mɔ -Lagɔ mnazɪa la -wa 'yibhaa ɔ,
 wa -nu nya.»

10 Nu, -Lagɔɔ gbu mia zizeda, -amia ɔ -slolua we 'klɔ ɔ Zuzu nya. -Lagɔɔ Zuzu -yi gbu weee, 'dɛbhie -Lagɔɔ zizegbu -we -tɔa 'wɔ, ɔ -yi we.

11 Nu, nyumɛɛ -gbɛ, ɔ dli -bhlogbɔɔ -yia ɔ 'wlukɔɔn lapɔpali gbu, we 'nɪ muɔ?

'Sa -bhloo 'de -Lagoo Zuzu -bhlogboo -yia -Lagoo 'wlukoon lapopaligbu.

¹² Nu, we -ka -amia, -amia 'ni dudu -nyimaa zuzu 'yi, nu, Zuzu bhua -Lagoo -gbɛ, 'mu -a 'yia. 'In wlawlalu -we -Lagoo 'nyea -ain bhe, -a 'ka we yibheli.

¹³ 'In -a -ka we gbu -gbada -mi, -a'a gba we dudu -nyimaa gbuylloo gbuslolu solo. Nu, -Lagoo Zuzu gbuslolu solo -a gbaa we. Saɛɛ 'sa -a gbaa -Lagoo gbuzoon gbunya 'ji -wa kaa -Lagoo Zuzu 'wu -yla.

¹⁴ Nu, nyime -o 'nia -Lagoo Zuzu 'wu -ka, o 'ni mnenei o 'ka gbuzoon -gbunya bhua oo Zuzu -gbɛɛ gbu -yɔɔwuu. -Sabhe -bha -gbu we -mia onoo -gbɛ. O 'ni mnenei o 'ka we 'wolanu, nu, Zuzu 'Pupaa 'debhlogboo nya wa mnenei wa 'ka wee -li 'wosali.

¹⁵ Nu, nyime -o kaa -Lagoo Zuzu 'wu, mo sisalia -lu weee 'wu. 'In o de mia, nyime yabhlogboo 'ni mnenei o 'ka o gbu 'wludi.

¹⁶ We mi celida -Lagooɛbhe 'wue:
«Nyoo -yi Jeitapeɛ 'wlukoon lapopaligbu? Nyoo 'ka o gbu -slolua?»
'In -amia mia, -a -yɔ Klisi 'sɔɔ 'wlukoon lapopaligbu -bhlo.

3

-We -Lagoo lubhonnya 'kaa leno

¹ Nanoo -gbɛ, bheliaɔn, in 'ni zime mnenei in 'ka ain -yla gbu gba, nɛɛ nyima ka -Lagoo Zuzu 'wu, ma -yla na gba gbu. Nu, dudu -nyimaa gbu -yla -gba solo in gbaa we ain -yla. 'In in 'kaa we ain -yla gba -wa mia 'nyenyeyua nya dli -zoda Klisi 'wu, 'ma in -tɔla ain.

² Nu, we 'gbu, in yia ain nyitinyu 'nye, 'in in 'nia ain lililu 'tite 'nye. A 'ni mnenei a 'ka we li, 'in -zɛɛn -bhlokpade a 'ni we lilie mnenei.

³ -We ka gbu -wa, a mi -slo yice 'wu. Da zenyi -yɔ -yomimnie mia da ain nyidi, mu'v -slolu nu, yice 'wu a miaa? 'In dudu -nyima 'bhisa a mia nɔdaa?

⁴ Nu, amiaa 'yabhlo -ka gbaɛ:
«Pɔloo -nu in -mia,» 'in -gudu -ka gba:
«Apolosoo -nu in -mia,» -zugba dudu -nyimaa lenogbu a 'ni -bhadɛ lenoda -mu?

⁵ Nu, nyoo Apolosoo -mia? 'In nyoo Pɔlo -mia? -Lagoo lubhonnya -kpua, -wa ka 'gbu a yia -Lagoo dli -gu zu, 'ma -a -mia. Da -ain glaa -o -ka -mi, lubho Nyimaa -Kanyo 'nyea o, 'mu o nua.

⁶ -Ami faa su, Apolosoo slua we 'nyu -yɔ, 'in -Lagoo minia we.

⁷ Nu, -o faa su, 'in -o slua we 'nyu -yɔ, -maa 'ni -lu yabhlogboo nya -mi. -Lagoo, -o minia we, mo -zia -bha 'wu.

⁸ -O faa su, 'in -o slua we 'nyu -yɔ, wa 'de 'so mnenei 'wu. -O -ka -mi, -moɔ 'deɛ lubhonoo solo -Lagoo yia -moɔ 'penia.

⁹ Nu, -a -yɔ -Lagoo so nua lubho dabudu.

Amia mi -Lagoo kpaa nya, 'in a mi 'yaa o -budu o mia 'subhada nya.

¹⁰ Nu, lubho -Lagoo 'nyea 'mi, o 'nani nya, we solo in 'paa da -buduu gwe glu, -budusobhanyo -yia gbu 'bhisa. -Sleen, nyime -putu dia we -gu la. 'In -o -ka -mi, o zu o 'de 'yliyɔ, sa o dia we -gu laa 'gbu.

¹¹ Nu, -buduu gwe mi glu 'cin, mu -wa -Zezu Klisi. 'In nyime yabhlogboo 'ni mnenei o 'ka we gwe -putu glu pali.

¹² Nu, nyoo nyoo -ka wee -budu -gu ladi -can nya, 'gwezi nya, tukpa -zoon nya, su nya, yeyɛ -petu -yɔ 'bue nya ni,

¹³ nu, -o -ka -mi -moɔ nuno -lubho yia zli 'klɔ 'tlaa, -Lagoo nyimaa -yogbuo 'wobhu zli. Nu, wee yi yia we 'de -slolua -kosu 'bhisa, -o -ka -mi we 'ka -moɔ lubho layla, 'in -we -ka -mi, we 'ka we -slolu.

¹⁴ 'In nyoo -ka -buduu gwe -gu -budu 'subha we 'ni 'soko -kosu 'yu, we 'penigwezi o yia.

¹⁵ Nyime -o ka lubho -ka si, o 'ni 'penie -ka. O 'de mia, gbu 'wu o yia 'bhua, nɛɛ nyime -o -di -kosu 'kado kwɛɛ.

¹⁶ A 'ni we 'ji -yi nu, -Lagoo -budu a -miaa? 'In -Lagoo Zuzu -dli ain 'wu laa?

¹⁷ Nu, nyoo -ka -Lagoo -budu lasa, -Lagoo saa o la. Nu, -Lagoo -budu mi -mawloba, 'in 'mu a -mia.

¹⁸ Nu, nyime yabhlogboo 'na nuno o 'de -dawli 'wu -ni. Ain glaa nyoo -ka gba o -yi gbu dudu -mini -gu, o -ze tutujenyɔ, 'bhie, o 'ka gbuylonyo tiklu -zɛ.

19 Nu, duduḡu -nyumaa gbuḡilo mia, -sabhe -wa -Lago 'yliya 'wu. Nu, we mi celida -Lagosebhe 'wue:

«-Lago kpaa gbuḡilonya wa 'dee -dawli welu -yo.»

20 -Lagosebhe nee 'yae:

«Jejitape -yi gbuḡilonyaa 'wlukubn lapupaligbu.

ɔ -yi we 'ji nu, we 'ni -lu 'woku.»

21 We 'gbu, nyime yabhlogbɔɔ 'na 'ylimani ɔ 'de nyime 'wu -ni. Nu, -lu weee mi amiaa -nu nya:

22 -de Pɔlu, -de Apolɔsu, -de *Se-fasu, -de duduḡu, -de 'yliyogagiee, -de tithee, we -ka desleenoo, we -ka ciɔoo, we 'de weee mi amiaa -nu nya,

23 'in amia, amia mi Klisi -nu nya, 'in Klisi mia -Lagɔɔ -nu nya.

4

Klisi tietienya -a -mia

1 Nu, a 'bhu -ain 'wu Klisi lubhonunya nya, 'in a 'bhu -ain 'wu -Lagɔɔ zizelii 'yliyɔnya nya.

2 -We weee wa 'yibhaa -lii 'yliyɔnya daa, mu -wa nu, wa yli wa lubhonunya tiklu nya.

3 We -ka nu, a 'ka na -yɔgbu 'wubhuoo, 'in duduḡu gbuwubhunya 'ka na -yɔgbu 'wubhuoo, nanuu -gbe -muu 'ni gbu, 'in na 'de'e 'bhu na 'dee -yɔgbu 'wu.

4 Nu, na dli'i di 'mi gbu yabhlogbɔɔ 'wlu, 'in -muu'v gba nu, in mi tiklu. -ɔ 'kaa na -yɔgbu 'wubhu, mɔ -wa Nyumaa -Kanyɔ.

5 We 'gbu, a 'na 'bhulu nyimee -yɔgbu 'wu -ni, -zugba we bhla 'ni -slɔ nnyi. A wu Nyumaa -Kanyɔ 'ka yi. -Lu -we -ka zizada -mi nikpise 'wu, mɔ yia we zli 'klɔ wlelia. Mɔ yia nyimee dliɔgbu mia zizada 'bhlesaa. 'In -ɔ -ka -mi, -Lago kwalia -mɔɔ 'ɲni -mɔɔ lenugbuu solɔ.

6 Bheliaɲ, in -ka gbu -mini gba Apolɔsu -yo na 'dee da ni, in 'ka ain gbu -sloluu gbu -wa. In 'yibha a -ka we 'wlukubn lapupalida -mi ni, a yibheli gbuzɔnu -gbu -mini 'ji: «'In a 'na zili -we mia -Lagosebhe 'wu celida -gu -ni.» A 'na 'ylimani amiaa 'de we 'wu -ni. 'In a 'na fali nyime ɔ -libheyi ɲwee la -ni.

7 Nu, -mi, nyɔɔ -zili -mi -na -lima 'wɔa? -We weee -in kaa, -Lago 'ni -mi we 'nyee? 'In we -ka 'sa -mi, lee -lu ka 'gbu -na ylimani -na 'de, -lu -we -in kaaa 'gbu, nee ɔ 'ni -mi we 'nyea?

8 Nu, -we weee a 'yibhaa, a ka 'cin we! A mi 'cin 'ɲnimnida! A ka nyumaa 'wlulapilunya -ze, 'in -amia 'ni we nya -mi! -Aa! In 'yibha a -ze nyumaa 'wlulapilunya 'piɛɲ, 'in -amia -yo ain 'sɔ 'ka 'ya nyuma 'wlulapili.

9 Nu, we 'wlu sa 'mi dli, -amia -Zezuu tietienya, -Lago ka -ain loganya 'wɔnu: -a 'wlu sa nyuma -wa wa 'ka 'bha -zejila 'wu. ɔ ka -ain wla ylaylalu nya dudu -kpabhie -yla, we -yo 'anzi -yo nyuma -yla.

10 Nu, -amia mi -sabhebhanya nya Klisi 'gbu, 'in amia mia gbuḡilonya nya Klisi 'wu! -Amia yɔlu 'wu, 'in amia 'tela, amia wa zua 'nuɲwe bhabha, 'in wa tilia -amia 'ylila!

11 Nu, desleen -bhlokpade, -a mi siada ɲwɔ -yo 'nyumatɔ kwee, -a 'ni 'wɔplanaa -ka, bhiti wa bhiti -ain, 'in -a 'nɪladida -kli -ka, -a mni mɔ -a yi mɔ.

12 Nu, -amiaa 'dee sɔ nya -a nua lubho 'tite. Wa -ka -ain veli, 'nyu -a ɲwnaa wa la, wa -ka -ain 'klyie 'wɔpalida -mi, 'wlu -a dia we zɔ la.

13 Nu, wa -ka -ain -nyumɔda -mɔoo, welu -zɔnu nya -a palia we 'biḡu. Da bhla -mini nya -bhloo 'de, dudu -guu kaliko 'bhisa wa yia -ain, pɔinkalu -we nyuma saa kwnee 'bhisa wa yia -ain.

14 We 'ni amia zubhahee 'gbu na celi da ain 'sebhe ni 'wu. Nu, 'di na zua ain na dli da yua 'bhisa.

15 Nu, amiaa 'de yi -sloluslolunya 'wlu glɔ 'sɔ 'wlu kugbua 'yi Klisi 'wɔoo, amiaa dide -bhlogbɔɔ. Nu, -ami gwalia ain -Zezu Klisi 'wu, amiaa -Lagɔgbu -yla gbagbie nya.

16 Nu, amia na bhubhoea, a 'tideli 'mi.

17 Nu, we 'gbu, na tiea amiaa -gbe Timotee, -ɔ -wa na duma -yu -Lago 'wu, 'in -ɔ kpaa -Lagɔgbu -kli. Sa na nɔa -Zezu Klisi 'wu, 'in na slolua we da weee leglizɪ weee 'wu, ɔ 'ka ain ligbe we nya.

¹⁸ Nu, ain glaa nyuma tolva ka we dli zo lapopali nu, in 'nia amiaa -gbɛ luyia yi, we 'gbu, wa yia wa 'dɛ 'ylimani.

¹⁹ Nu, Jejitape -ka ηwnu, dayli na mnia amiaa -gbɛ. We 'ni 'dɛɛ 'ylimani nyaa ηweɛ weli 'dɛkpɔaa 'nunvee gbu, nu, -we wa mnenia lenve, in 'ka we 'tite -yoyu gbu -wa.

²⁰ Nu, *-Lagɔɔ nyumaa 'wlulapile mia, we 'ni ηweɛ weli wu, 'tite 'wu we mia.

²¹ Lɛɛ -lu a 'yibha? In -yɔ -pni yi amiaa -gbɛ yaayu, in -yɔ zekalidli -yɔ dli -dlɔɔ yii?

5

Gbonyuu lenve leglizɪ 'wu

¹ -We wa gbɔaa amiaa daa, da weee -a nua we, mu -wa nu, mɔtnigbu mi ain nyidi. Wee 'sasokpa -mɔtnigbu -mini 'dɛgbolu 'ni nyuma 'nia -Lagɔ -yi nyidi -mi. Wa nɛɛ nu, ain glaa 'yabhlo -yɔ ɔ dideɛ 'ηwnɔ dia -budu 'wu.

² 'In a mi 'ya -bhlokpade amiaa 'dɛ 'ylimanida, 'in a'a nu nɛɛ gu 'wlu ain 'wu. 'In ɔ nua 'sasokpa gbu lɛ a mneni a 'ka yaa ɔ vu amiaa 'dɛ glaa.

³ We -ka -ami, na 'dɛbhie -gbolu 'nia dɛ ain glaa -mi ni, na zuzu -yɔ ain 'sɔ mi. 'In in ka nyime ɔ nua 'sasokpa -gbonyuu lɛɛ -yɔgbu 'wɔbhupɛpe, Nyumaa -Kanyɔ -Zezuu 'ηni nya, nɛɛ glaa in mi ain.

⁴ Nu, da a -ka 'wlugbeli, na zuzu -yɔ ain -ka -mi, 'in -amiaa -Kanyɔ -Zezuu 'tite -ka -ain nyidi lasibhli,

⁵ 'sasokpa -nyime mia, a -salɪ ɔ *-Saatan suwɔla, 'in ɔ gbonyuuu lenu ku 'ka labhu. 'In Nyumaa -Kanyɔɔ yiyizli ɔ 'dɛ 'ka gbu 'wɔbhɔ.

⁶ Nu, -we -yɔ a 'kaa amiaa 'dɛ 'ylimani, we 'ni -mi! Amiaa 'dɛ -yi we 'ji nu, «*Gɔɔ -sɛɛ yilila 'flooo 'pue weee».

⁷ Nu, a -wɔlu amiaa 'dɛ -yɔ, 'in a -sa gɔɔ 'cin amiaa 'dɛ nyidi, 'in 'flooo 'pue lolu 'nia gɔɔ -yɔ -ka, a 'ka we -zɛ. A mi 'cin we nya gbuzɔnu sa, nu, Klisi ka ɔ 'dɛ wla -amiaa '*Wɔzitiylu 'feti -gu -bhlabhle nya, 'in wa yia ɔ 'bha.

⁸ Nu, -a -sa -amiaa 'feti, -a 'na -salɪ we 'floo kaa gɔɔ 'cin -yɔ nya -ni, gbonyuu -yɔ nɔkplɛɛ 'ylinyunoo gɔɔ -ni. Nu,

we -zɛ 'floo 'nia gɔɔ -yɔ -ka, -we -wa -mɔwɔwɔlue -yɔ gbuzɔnu 'floo.

⁹ Nu, 'sɛbhɛ -we ka 'bɪgu -sɛbhɛ na paa da ain yoo, in nɛɛ ain -yla we 'wɔɛ, nyuma -wa nua mɔtnigbu lɛ, a 'na nynini wa 'wɔla -ni.

¹⁰ Nu, in 'ni ain -yla gba, dɔdɔgu -nyuma weee -wa -wa mɔtnigbu lenunya, lɛklɪcian, 'wienya -yɔ yoyolagɔɔ bubɔnya, a 'na nynini wa -yɔla -ni. We -ka nu, a 'na 'ka wa -yɔlanyni, -zugba dɔdɔgu a yia 'bhɔa!

¹¹ In 'yibha in 'ka ain -yla gbɛɛ, nyime ɔ laa ɔ 'dɛ -Lagɔnyime, 'in ɔ nua mɔtnigbu lɛ, ɔ kaa lɛkli, ɔ bubɔa yoyolagɔ, ɔ velia nyuma, ɔ bhala ɔ 'dɛ nu, 'in ɔ ylia 'wie, a -yɔ -mɔɔ 'sasokpa -nyime 'na lili 'sukwe -bhlo -ni.

¹²⁻¹³ 'Lee -wa 'nia -Lagɔnyuma nya -mi, -ami 'kaa wa -yɔgbu 'wɔbhuyi? -Lagɔ yia wa -yɔgbu 'wɔbhua. 'In amia, amia 'ni mneni a 'ka -Lagɔnyumaa -yɔgbu 'wɔbhuu? Nu, -Lagɔsɛbhɛ gbɛɛɛ:

«A vu nɔkplɛɛ 'ylinyunonya amiaa 'dɛ nyidi.»

6

-Lagɔnyumaa -yɔgbu 'wɔbhubhue wa 'dɛkpɔa nyidi

¹ 'In lɛɛ ka 'gbu amiaa 'yabhlo -yɔ ɔ -Lagɔbheli yabhlo -ka gbu 'yi, 'in ɔ kwa we gbɔwɔbhunya 'nia tikli -mi -Lagɔ 'yu -maa -gbɛa? 'In ɔ ɔ kwa we -Lagɔnyumaa -gbɛa?

² A 'ni we 'ji -yi nu, -Lagɔnyuma yia dɔdɔgu -nyumaa -yɔgbu 'wɔbhuaa? 'In we -ka nu, amia yi dɔdɔgu -nyumaa -yɔgbu 'wɔbhua, a 'ni mneni a 'ka gbu yua -sɛ -sɛ 'wɔbhuu?

³ A 'ni we 'ji -yi nu, -amia yia 'anzinyaa -yɔgbu 'wɔbhuaa? Sa we mi, 'in a 'ni mneni a 'ka dɔdu -mini -gu gbu 'wɔbhua?

⁴ 'In amia -ka sanɛɛ -sokpa gbu nyidi -ka, a bhua we 'wu, 'in a kwaa we dɔdɔgu -nyumaa gbɔwɔbhunya 'yu, -wa leglizɪ laa nyima!

⁵ 'In, -we na gbɛɛ da, amiaa 'dɛɛ zu -wa. Gbɔyilonɔ yabhloo -kpɔa 'ni ain nyidi -mi, 'in -mɔɔ 'ka amiaa -yɔgbu 'wɔbhuu?

⁶ Nu, sa bhelia -bhelia kıklali dɔdɔgɔ -nyuma 'nia -Lagɔ -yii gbɔwɔbhunya 'yua?

⁷ Gbɔzɔnɔ -wa, a 'dekpa -ka 'kıklali da -mɪ, mɔ slɔlua nɪ, a ka bhli tɔɔ tɔɔ. Lɛɛ -lu ka 'gbɔ a'a 'tide amiaa 'dɛ 'yi, wa'a dɪ aɪn gbɔ 'wlu, 'in wa'a li aɪn 'wlu?

⁸ Nu, amia dia nyuma gbɔ 'wlu, 'in amia lia nyuma 'wlu, 'in amiaa -Lagɔbhelia -yla a nɔa we lɛ!

⁹ A 'nɪ we 'ji -yi nɪ, -wa nɔa gbɔnyuu lɛ, wa 'na 'ka 'bɪ 'yɪ -Lagɔɔ nyumaa 'wlulapɪlɛ zɔɔ? A 'na nɔnɔ amiaa 'dɛ -dawli gbɔnya -mɪnɪ 'wɔ -nɪ: mɔtnɪ -lɛnɔnya, yoyolagɔɔ bɔbɔnya, nyuma -putuu -budu 'wɔdɪnya, nɔkpasia -wa -yɔ nɔkpasia dɪ -budu 'wɔ,

¹⁰ 'wienya, lɛklɪɪan, -wa bhalɪa wa 'dɛ nɔ, -wa vɛlɪa nyuma, -wa bhua nyumaa -lu 'wɔ -glɪ nya, -maa 'na 'ka 'bɪ 'yɪ -Lagɔɔ nyumaa 'wlulapɪlɛ zɔ.

¹¹ Nu, sanɛɛ amiaa lɔ -nyuma tɔlɔa mɪa zlmɛ. 'In -Lagɔ ka aɪn -yɔwɔlɔ, ɔ ka -bha aɪn -sa ɔ -nɔ nya, 'in ɔ yia aɪn nyuma tɪklɪ -zɛlɪ, Nyumaa -Kanyɔ -Zezu Klisɪ 'ɲnɪ nya, -amiaa -Lagɔɔ Zuzu sɔlɔ.

A 'ylimanɪ -Lagɔɔ 'ɲnɪ amiaa -gɔ ku nya

¹² Aɪn nyɪdɪ, tɔlɔa nɛɛ: «-Lu weee lɛnɔ se mɪ 'mɪ -yla.» Cɪn, 'in -lu weee lɛnɔ 'nɪ 'sa 'ylinanɪ. 'In in mneni in 'ka gbɛɛ: «-Lu weee lɛnɔ se mɪ 'mɪ -yla», 'in in 'nɪ mneni in 'ka na 'dɛ 'yitide, 'in in 'ka -lu -gɔdɔɔ gaylo -zɛ.

¹³ A nɛɛ 'yɛɛ: «Lililɪ mɪ nɔkplaa -nɔ nya, 'in nɔkplɪ mɪa lililuu -nɔ nya.» Gbɔzɔnɔ -wa, 'in -zugba la -Lagɔ yia we -saa -bhlo -bhlo. Nu, wa 'nɪ nyumɛɛ ku lɛnɔ mɔtnɪ 'gbɔ: we mɪ Jejitapɛɛ -nɔ nya, 'in Jejitapɛ mɪa kuu -nɔ nya.

¹⁴ -Lagɔ 'bhua Nyumaa -Kanyɔ 'wɔ tɪtlɛ lɔ, 'in mɔ yɪ 'yaa -amia 'wɔbhua tɪtlɛ lɔ ɔ 'tɪtɛ nya.

¹⁵ A 'nɪ we 'ji -yi nɪ, amiaa ku -kpabhie mɪ Klisɪ kuu 'lali nyaa? 'In in mneni in 'ka Klisɪ kuu kibhe 'wɔbhɪ, 'in in 'ka we 'naabɪzɪɲwɔɔ kuu kibhe 'wɔnɔɔ? -Innya!

¹⁶ Nu, ɔ -yɔ 'naabɪzɪɲwɔɔ -ka -mɪ, ku -bhlogbɔɔ wa 'dɛ 'sɔ zɛa, a 'nɪ we 'ji -yii? Nu, -Lagɔɛbhɛ nɛɛ:

«Nyumɛ -bhlogbɔɔ wa 'dɛsɔbhie yia -zɛa.»

¹⁷ 'In ɔ -yɔ Jejitapɛ -ka 'wɔsuslɔ dɪ zɔ, nyumɛ yabhlo ɔ -yɔ ɔ zɛa.

¹⁸ Nu, a -gwa mɔtnɪgbɔ kwɛɛ! Gbɔnyuu -putu weee nyumɛ nɔa lɛ, we'e pla ɔ ku zɔ. Nu, nyumɛ ɔ nɔa mɔtnɪgbɔ lɛ, ɔ 'dɛɛ ku -yla ɔ nɔa gbɔnyuu lɛ.

¹⁹ Zuzu 'Pɔpa -Lagɔ 'nyɛa aɪn, -we mɪa aɪn 'wɔ, a 'nɪ we 'ji -yi nɪ, amiaa ku mɪ we -budu nyaa? 'In a 'nɪ amiaa 'dɛɛ -nɔ nya -mɪ?

²⁰ Nu, -Lagɔ ka aɪn 'wɔzɪtɪ -valɛ 'kadɔ nya. We 'gbɔ, a 'ylimanɪ ɔ 'ɲnɪ amiaa ku zɔ.

7

Kwɔkwɔlɛ gbɔ

¹ Gbɔ, -we a 'yɪbhaa 'mɪ la 'sɛbhɛ 'wɔ, we 'bɪgɔ na palɪ -slɛɛn da.

Nu, nyumɛ 'nɪ 'ɲwɔɔ kwa we nanɪ 'yli.

² Nu, mɔtnɪgbɔɔ lɛnɔɛɛ 'gbɔ, nɔkpasu -ka ɔ 'dɛɛ 'ɲwɔɔ, 'in 'ɲwɔɔ -ka ɔ 'dɛɛ 'lowli.

³ -We nɔkpasu nɔa lɛ 'ɲwɔɔ -yla, 'ɲwɔɔɔ 'lowli nɔ we ɔ 'ɲwɔɔ -yla lɛ. 'In -we 'ɲwɔɔ nɔa lɛ nɔkpasu -yla, 'ɲwɔɔ nɔ we lɛ ɔ 'lowli -yla.

⁴ Nu, -we 'ɲwɔɔ 'yɪbhaa, ɔ 'nɪ mneni ɔ 'ka we ɔ 'dɛɛ ku -yla lɛnɔ, ɔ ku mɪa, ɔ 'lowlii -nɔ -wa. 'Sa -bhloo 'dɛ, -we nɔkpasu 'yɪbhaa, ɔ 'nɪ mneni ɔ 'ka we ɔ 'dɛɛ ku -yla lɛnɔ, ɔ ku mɪa, ɔ 'ɲwɔɔɔ -nɔ -wa.

⁵ Nu, 'yabhlo 'na -mueni ɔ 'dɛ ɔ -libheyi -nɪ. We -ka -Lagɔ a 'ka bhuhoe bhla yabhlo nya a bhli welɪ -bhlo, 'bhie, a 'ka 'sa nɔ. 'In -mɔɔ 'bɪgɔ, a yiyli -yɔ lɔ -buduu 'wɔdɪda. We 'nɪ -mɔɔɔ, a 'nɪ mneni a 'ka amiaa 'dɛ kpa sayibheli, 'in a bhlilɪa -Saataan laylagbɔ lɔ.

⁶ Nu, -we in gbaa da aɪn -yla, amiaa 'yoo 'nyɛnyɛɛ 'gbɔ in yia we gba, we 'nɪ tite in palɪ aɪn -yla.

⁷ In 'yɪbha nyuma weee -mɪ nyɪfɪ nya na 'dɛ 'bhisa. 'In ɔ -ka -mɪ, ɔ ka ɔnɔɔ -Lagɔɔ wlawlalu -we -Lagɔ 'nyɛa ɔ. Nu,

'yabhloo -nu mi we 'dɛɛ sa, 'in -gɔɔvɔ -nu mia we 'dɛɛ sa.

⁸ -Wa 'nia -slɔ 'ɲwɔɔ kwa, -wa 'nia -slɔ ylikwɔ, we -yɔ -dɔgbɔɲwɔɔ, in nɛɛ aɪn -ylaɛ: a -ka yaa 'mi 'bhisa -tu we nani 'yli.

⁹ 'In we -ka a 'ni mneni a 'ka amiaa 'dɛɛ dli lakpa, -zugba we nani 'yli, a kwa 'ɲwɔɔ, a -kwɔ yli, a yi tli nukpasu -yɔ 'ɲwɔɔɔ 'tu nya.

¹⁰ Nyuma -wa kwaa 'ɲwɔɔ, 'in -wa -kwɔa yli, in nɛɛ wa -ylaɛ, (we 'ni -amɪ gba we, Nyumaa -Kanyɔ gbaa we): 'ɲwɔɔ 'na 'bhɔɔɔ ɔ 'lowli -glo -ni.

¹¹ We -ka nu, 'ɲwɔɔ ka ɔ 'lowli -globhɔ, ɔ 'na -kwɔɔ yli -putu -ni, 'in we 'ni -mɔɔɔ, ɔ -yɔ ɔ 'lowli suslolu 'wɔɔ. 'In nukpasu, -mɔɔ 'na -sali ɔ 'ɲwɔɔ kwnɛɛ 'titi -ni.

¹² -We na gbaa nyuma -tɔɔa -wa kaa 'ɲwɔɔ -yla mu ni, (na 'dɛ gbaa we, we 'ni Nyumaa -Kanyɔ gba we): nu, -Lagɔbheli -ɔ -ka 'ɲwɔɔ -ɔ 'nia -Lagɔ 'wɔ -mi -ka, 'in ɔɔ 'ɲwɔɔ -ka 'yibha ɔ -yɔ ɔ 'ka -yɔtɔtɔ ni, ɔ 'na -sali ɔ kwnɛɛ -ni.

¹³ 'Sa -bhlokpade, -Lagɔɲwɔɔ -ɔ -ka nukpasu -ɔ 'nia -Lagɔ 'wɔ -mi -ka, 'in ɔɔ nukpasu -ka 'yibha ɔ -yɔ ɔ 'ka -yɔtɔtɔ, ɔ 'na 'bhɔɔɔ ɔ -glo 'titi -ni.

¹⁴ Nu, nukpasu 'nia -Lagɔ 'wɔ -mi, ɔ cɪpa -Lagɔ -yɔ, -Lagɔɲwɔɔ ɔ kwaaa 'gbɔ. 'Sa -bhloo 'dɛ, 'ɲwɔɔ 'nia -Lagɔ 'wɔ -mi, ɔ cɪpa -Lagɔ -yɔ, -Lagɔbheli ɔ kwaaa 'gbɔ. We 'ni -mɔɔɔ, amiaa 'yua mi nyuma 'nia -Lagɔ 'wɔ -mi 'yua 'bhisa. 'In -zugba amiaa 'yua cɪpa -slɛɛn -Lagɔ -yɔ.

¹⁵ Nu, -ɔ 'ni -Lagɔ 'wɔ -mi, -de ɔ -Lagɔlowlii, -de ɔ -Lagɔɲwɔɔ, ɔ -ka gba ɔ 'ka -mɔɔ -yɔbhɔ, a 'tide ɔ 'yi ɔ 'ka we lɛɔ. -Mɔɔ daa mia, we yi -Lagɔlowli -zɛɔɔ, we yi -Lagɔɲwɔɔ -zɛɔɔ, ɔ 'ni ɔ -yɔlanɛda -mi. Nu, 'wɔtɔtɔɛ -dlɔɔɔ 'gbɔ -Lagɔ yia aɪn la.

¹⁶ Nu, ama -Lagɔɲwɔɔ, sa a -yi we 'ji, a mneni a 'ka amaa 'lowli gbɔ 'wɔsaa? -Mi -Lagɔlowli, sa -in -yi we 'ji, -in mneni -in 'ka -na 'ɲwɔɔ gbɔ 'wɔsaa?

Sa a mia, 'in -Lagɔ yia aɪn la, a -tu 'sa

¹⁷ We 'bhɔ -mɔɔ -bhlogbɔɔ 'wɔ, -kwɪkwɪ Jejitape 'nyɛa -mi, -in nɔ we sɔɔ, 'in sa -in mia, 'in -Lagɔ yia -mi la,

-in -tu 'sa. Tite -we na slolua leglizɪ weee da weee, mu mia dɛ.

¹⁸ Nu, -in -ka knɪ 'wɔ -mi 'bhie -Lagɔ -ka -mi la, -in -tu -mɔɔ sɔɔ, 'in -in 'ni knɪ 'wɔ -mi, -Lagɔ -ka -mi la, -in 'na plali knɪ -ni.

¹⁹ -In 'ka knɪ plaoo, -in 'ni knɪ plaoo, -mɔɔ 'ni gbɔ yabhlogbɔɔ. Nu, -we nania 'yli, mu -wa nu, -in zɔ -Lagɔɔ titee 'nɔɲwɛ.

²⁰ We -mi nu, -ɔ -ka -mi, sa ɔ mia 'bhie -Lagɔ yia ɔ la, ɔ -tu we sɔɔ.

²¹ -Lagɔ 'kaa -mi la -in mi gaylo nyaa? -In 'na sumani dli -mɔɔ 'gbɔ -ni. We -ka nu, -in mneni -in 'ka gaylo -flii 'tla, -in nu we lɛ.

²² Nu, gaylo -ɔ Nyumaa -Kanyɔ laa, ɔ mi nyime -ɔ Nyumaa -Kanyɔ zitia 'wɔ nya. 'Sa -bhloo 'dɛ nyime -ɔ mia ɔ 'dɛ -yla Nyumaa -Kanyɔ laa, -mɔɔ mia Klisu gaylo nya.

²³ Nu, -valɛ 'kadɔ nya -Lagɔ zitia aɪn 'wɔ. A 'na -zɛɪ nyumaa gali -ni.

²⁴ Bheliain, -ɔ -ka -mi sa ɔ mia, 'in -Lagɔ yia ɔ la, ɔ -tu we sɔɔ -Lagɔ 'yu.

-Wa 'nia 'ɲwɔɔ -yɔ 'lowlia -kaa gbɔ

²⁵ Nu, -wa 'nia -slɔ 'ɲwɔɔ -yɔ 'lowlia -ka, Nyumaa -Kanyɔ 'ni 'mi -yla gbɔ yabhlogbɔɔ gba -maa daa. Nu, na 'dɛɛ 'wlukɔɔn -gbɔ na gbaa da, Nyumaa -Kanyɔ ka 'mi ɔ nyazɪdli nya nyime wa dia dli 'wɔ -zɛɪ.

²⁶ Nu, dɛslɛɛn bhlaa -yɔkaɛɛ 'gbɔ, -we na pɔpalia 'wlukɔɔn la mu ni: nyime -ɔ -ka -mi, sa ɔ mia ɔ -tu 'sa, mu nania 'yli.

²⁷ 'Lee -in ka 'ɲwɔɔɔ? -In 'na -sali ɔ kwnɛɛ -ni. -In 'ni 'ɲwɔɔ -ka, -in 'na kwali 'ɲwɔɔ -ni.

²⁸ 'In -in -ka 'ɲwɔɔ kwa, -in 'ni gbɔnyuu lɛɔ, 'in 'yieslɔɲwɔɔ -ka ylikwɔ, ɔ 'ni gbɔnyuu lɛɔ. -Wa kwɔkwalia, siasie wa yia wa 'pipee 'wɔ, we 'gbɔ in 'yibha yaa in 'ka we aɪn gwevlali.

²⁹ Bheliain, -we in 'yibhaa in 'ka gba mu ni: nu, bhla -tu 'wɔ -sɛ. We 'bhɔ -zɛɛn 'wɔ, nyuma -wa kaa 'ɲwɔɔ, wa nɔ nɛɛ wa 'ni 'ɲwɔɔ -ka.

³⁰ Nu, -wa mia wida, wa nɔ nɛɛ wa 'ni wida -mi, -wa mia 'mɔna lida, wa

nu nee wa 'ni 'muna 'wu -mi. 'In -wa zaa -li, wa nu nee -we wa zaa, we 'ni wa -nu.

³¹ Nu, -wa mia zuzunu 'yida dudu -mini -gu, wa nu nee wa 'ni zuzunu 'yida -mi. Nu, wee dudu -mini, sa we mia de, 'pia we yia.

³² Nu, in 'ni 'yibha amiaa dli sumani. -o 'ni 'hwno kwa, mo kpaa Nyumaa -Kanyo gbu -kli, 'in sa o 'kaa nu o 'ka Nyumaa -Kanyo dudu namani, 'in o talia we yoo da.

³³⁻³⁴ Nu, -o -ka 'hwno -ka, dudu -guu gbu -mo kpaa -kli. 'In sa o 'kaa nu o 'ka o 'hwno dudu namani, 'in o talia we 'yoo da. Sanee 'sa o mia dlilida wee gbu 'so nyidi.

'Sa -bhloo 'de hwno 'nia yli -mi -yo 'yieslo hwno 'nia yli -mi kpaa Nyumaa -Kanyo gbu -kli. Nu, o 'yibha o 'ka Nyumaa -Kanyo -nu nya -tu, o kuu lenugbu -yo o 'wlukun lapupalie weee 'wu. 'In 'hwno -o -ka yli -mi, dudu -guu gbu -mo kpaa -kli, 'in sa o 'kaa nu, o 'ka o 'lowli dudu namani, 'in o talia we 'yoo da.

³⁵ Nu, -we na gbaa da ain -yla, amiaa 'dee zuzunu gbu -wa, we 'ni amiaa 'yoo -kule. In 'yibha nu, -we mia tiklu a nu we le Nyumaa -Kanyo 'debhlogbo -yolanenie nya.

³⁶ -A yla -slo gbu 'so -mini. We tianu ni: nu, bhoyi so gbaa wa 'ka kwukwali wa mia woda, 'in nyimesloyuu dli 'wonyi gbu -ka o hwela -zili tenyii ni, o dli -ka gba nu, o nu o bhoyi -yla gbonyuu le, -zugba wa kwukwali, sa o 'yibha. Nu, we nani 'yli, o 'ni gbonyuu lenu.

³⁷ 'In we -ka nyimesloyuu de gba o 'nia -slo 'hwno kwa, we 'ni -gla nya, 'in o -ka mneni o 'ka o dli lakpa, o -ka o 'de nya gba 'piein nu, o -yo o bhoyi 'nia -budu 'wudi, gbuzunu o nua le.

³⁸ We -ka 'sa -mi, -o -ka o bhoyi kwa, gbuzunu o nua le. 'In -o 'ni 'hwno kwa, gbuzunu -mo nu 'yaa le bhabha.

-Dugbanwu gbu

³⁹ Da 'hwno 'lowli -gaa -slo 'yliyo, o -tu o -yo 'kamuu. 'In we -ka nu, o 'lowli ka tli, -o o 'hwno -ka 'yibha o kwa o. Nu, we -ze -Lagonyume.

⁴⁰ Nu, nanuu dli zo, sa o mia, o -ka we solu -tu, 'muna 'wu o yia -tua. 'In -ami 'ya, in di we dli 'wu nu, -Lagoo Zuzu mi 'mi 'wu.

8

-Zila -bubonume -gu gbu

¹ Nu, -a yla -sleen -zila -bubonume -gu gbu.

-We a gbaa, gbuzunu -wa: «Nu, -a 'de weee -yi -lu.» 'In wee -luyilo mia, 'dee 'ylimanie we palia nyume. 'In zekalie mia, nu ylimania dli zuzue -guwola.

² Nu, nyume -o -ka o 'de 'wlukun -di, o -yi -lu yabhlo, sa o mnenia o 'ka yaa we yibheli, o 'ni -slo 'sa we -yi.

³ Nu, -o -ka -Lagoo zekali, -Lago -yi -mo.

⁴ Lee -a mneni -a 'ka -zila -bubonume lii? -A -yi we 'ji nu, yoyolagonya 'ni -lu yabhlogbo nya -mi dudu, 'in -Lago -bhlogbo.

⁵ Nu, gbuzunu -wa, nyuma talba nee -lagonya mi yali -yo -seli dudu -gu. 'In wa di we dli 'wu nu, -lago -zu 'wu, 'in nyumaa -cian -zu 'wu.

⁶ Nu, we -ka -amiaa -nu, -Lago -bhlogbo, mo -wa Dide, mo -laa -lu weee la, mo -yla -a mia. 'In Nyumaa -Kanyo -bhlogbo: mo -wa -Zezu Klisi. O 'gbu -lu weee mia la, 'in o 'gbu -amia mi 'yaa la.

⁷ 'In nyuma weee 'ni gbuzunu -mini -yi. Nu, talba ka wee yoyolago -yolayibheli bhabhaa 'gbu, -sleen 'ya, 'in wa lia wee -zila -bubonume, nee yoyolagoo bubonume. Wa dli 'ni late, 'in wa gbaa wa 'dee daa nu, wee nime ka wa puin -plali.

⁸ 'In we 'ni nu, lililu 'ka -ain -Lago -yolanyneni: -a 'ni we li -a 'na 'ka -lu yabhlogbo 'wuba, 'in -a -ka we lioo, we 'na 'ka -ain -lu yabhlogbo 'nye.

⁹ Nu, a zu amiaa 'de 'yliyo, amiaa 'de -yla -tutee lenugbu yi -wa ka dli 'nia 'wote labhli.

¹⁰ Nu, -mi -yia gbuzunu, we -ka nu, nyume ka dli 'nia 'wote, o -ka -mi 'yi lida yoyolagoo bububudu zo, 'lee, o 'nia dli 'temania yi, 'in o 'ka wee yoyolagoo bubonume lii?

¹¹ Nu, -na gbuzunu yiloo 'gbu, -Lagobheli -o ka dli 'nia 'wote, -o ka

'gbu Klisi yia tli, sanee 'sa o yia o 'de mnona!

¹² 'In a -ka 'sa -Lagobhelia gbonyuu 'wluo nu, a -ka wa dli 'nia 'wote lenu, -zugba Klisi 'debbie -gbolu -yla a nua gbonyuu le.

¹³ We 'dee 'gbu, wee lililu -mini 'ka na -Lagobheli mnanu ni, -zugba in 'nia 'masleen -zila -bubonume lia yi, in yi na bheli mnanu.

9

*-We ka 'klv -Zezuu *tietienyo kaa, we yo -we o 'kaa lenu*

¹ 'Lee, in 'ni na 'de -yla -mu? In 'ni -Zezuu tietienyo? In 'ni -amiaa -Kanyo -Zezu 'yu? 'In Nyumaa -Kanyo lubho in nua, a 'ni we yaa?

² We -ka nu, nyuma tolbaa -gbe, in 'ni -Zezuu tietienyo nya -mi, amiaa -gbe, in mi we nya -kpo. Nu, a mi Nyumaa -Kanyo 'wuu 'gbu, amiaa de slolua nu, in mi Nyumaa -Kanyo tietienyo nya.

³ Nu, wa -ka 'mi gbu 'wludi, sa na saa na 'de gbu 'wlu, mu ni:

⁴ 'lee, -a 'ni we 'klv -ka, -a 'ka li, 'in -a 'ka 'ma -amiaa lubhoo 'gbu?

⁵ Sa -Zezuu tietienya tolba, Nyumaa -Kanyo bhelia -yo *Sefasi 'bhua -Lagowno 'wu, -amia 'ni we 'klv -ka, -a 'ka -Lagowno 'wubhu, -a -yo o 'ka mnu?

⁶ Yaayu, -ami -yo Banabasi -bhlo 'kaa lubho nu 'bhie, -a 'ka -amianuu 'pipee 'yi yi?

⁷ 'Lee, a ka -slo 'nu nu, nyime ka 'sluja pla, 'in o yia o 'de 'peni yi? Nyime faa *-dlosu, o o li we 'bhuee? 'In 'nooluu zua yabhlo 'yliyonyo' o 'ma 'nooluu nyitinyuu?

⁸ 'Lee, nyumaa lenugbuu solv -bhloo 'de na gbaa gbu yi? *Moizu tite 'ni wee gbu -bhloo 'de gbada -mu?

⁹ Nu, we mi wee tite 'wu celida:

«Bhli -ka 'mnō 'titlida -mi,

a 'na gban -ni we nye -ni.»

'Lee, 'bhlinyaa 'gbu -Lago bhala yi?

¹⁰ 'Lee, -amiaa 'gbu o yia sa weli -mini gba yi? Cun, -amiaa 'gbu wee weli mia celida. Nu, -o -ka 'mnō 'pa, o di we dli 'wu nu, o -nu o yia 'yia. 'In -o -ka 'mnō

-dida -mi, o di we dli 'wu nu, o -nu o yia 'yia, we 'ni mu?

¹¹ -A ka ain 'wu Zuzu 'Pupaa zuzonyua gbu. 'Lee, -a -ka ain kwee amiaa dudugbu zuzonyua 'yi, gbu 'kadu mu yi?

¹² We -ka nu, nyuma tolba ka we 'yiyi klu ain -gu, -amiaa nu we 'yiyi -klu 'ni -maa -nu 'wuzii?

-Amia 'ni -muu -yolayiba. Nu, gbu weee -a slolba 'wlu zo la, -muu yi 'wlu Klisi gbuzanu gbuu 'yoo -a kklali.

¹³ A 'ni we 'ji -yi nu, -wa nua lubho *-Lagobudu 'kadu zo, -Lagobudu 'kadu zo wa yia wanuu lililu? 'In -wa nua -Lago buboloda lubho, -Lago buboloda wa'a 'yi wanuu lililu?

¹⁴ Nu, 'sa -bhloo 'de Nyumaa -Kanyo palia tite, nu, -wa gbaa -Lagobu, wa 'yi wanuu lililu -Lagobuu gbagbie -yo.

¹⁵ Nu, -ami, -li ka 'yiyi klu in kaa, in 'ni we 'yabhlogbuu -yolayiba. 'In in 'nia -li ka 'yiyi klu in kaaa 'gbu we celi. We nani 'yli in 'ka tli! -Mu -zi nyime 'ka 'mi 'ni 'kadu -mini -gu -sa.

¹⁶ Nu, in 'nia na 'de 'ylimani -Lagobuu gbagbie 'wu. -Gla -wa in 'ka we gba. 'In we -ka nu, in 'ni wee -Lagobu gba, gbonyuu mi na -nu nya!

¹⁷ We -ka na de -saa -bha wee lubho -mini, -zugba in mneni in 'ka we 'penie 'yi. Nu, -gla nya -Lago dia 'mi wee lubho 'wluu 'gbu, bhe na nua we.

¹⁸ Nu, lee -lu -wa na 'penia? -Lagobuu gbagbie bhe -wa, 'in -li ka 'yiyi klu in kaa, in 'kaa 'yi -Lagobuu gbagbie -yo, 'in 'yiba we -yola.

¹⁹ In mi na 'de -yla, in 'ni nyime yabhlogbuu gaylo. 'In in yia na 'de nyuma weee gaylo 'wuu, in 'ka nyuma duun 'yi Klisi -nu nya.

²⁰ Nu, in -ka Zuifu nyidi -mi, 'in na nua na 'de Zuifu 'bhisa, 'in, in 'ka wa 'yi Klisi -nu nya. Na 'de' zū Moizu tite 'nonye -gla nya, 'in in -ka -wa zua we 'nonye nyidi -mi, 'in na nua na 'de wee titee 'nonyezonyo 'bhisa, 'in in 'ka wa 'yi Klisi -nu nya.

²¹ 'Sa -bhloo 'de, -wa 'nia Moizu tite -yi, in -ka wa nyidi -mi, 'in na nua na 'de -maa 'bhisa, 'in, in 'ka wa 'yi Klisi -nu

nya. 'In -zugba, in -yi -Lagoo tite, -we ka gbu -wa, Klisi tite na zo 'nɔɔwɛ.

²² Nu, -wa ka dli 'nia 'wɔtɛ, in -ka wa nyidi -mi, 'in na nua na 'dɛ -ɔ ka dli 'nia 'wɔtɛ 'bhisa, 'in in 'ka -maa 'yi. Na 'dɛ na nua -lu weee 'wɔ, wa 'dɛ weee -yla. 'In, in 'ka tɔba gbu 'wɔsa sɔ weee lɔ.

²³ -Lagoo gbu 'gbu na nua gbu weee -mini lɛ, 'in in 'ka we zɔzɔnɔ 'yi.

²⁴ A -yi we 'ji nu, -gwagwanya weee -ka -gwaa mi, -gwa wa 'dɛ weee gwaa, 'in nyime -bhlogboɔ bhua we 'kupu 'wɔ. Nu, amia -gwa 'ya 'sa, 'in a 'ka we 'kupu 'wɔbhu.

²⁵ -Gwagwanya -ka -gwagwie 'kpiaa yi -luu tɔba wa tia. We 'penie -we yia labhua wa 'ka we 'yu 'gbu, wa nua we lɛ. 'In 'penie we'e 'bhua la, -amia 'ka we 'yu 'gbu -a nua we lɛ.

²⁶ We -ka -ami, we 'gbu na zɔa -gwagwie 'yliyɔ, 'in in 'ka we 'wlulapalida nyini. 'In, in 'wɔ -kwligonyɔ, 'in 'pa -kwli 'sa -mɔ bhe.

²⁷ Nu, na ku na palia 'klyie 'wɔ, 'in in mi we -kanyɔ nya. -Mɔ yi 'wɔ nyuma tɔba -yla in gba -Lagoo gbu 'bhie, -Lagoo yi 'mi kwnɛɛ -sa.

10

**Izlaɛlɛnyuma mia da beblɛ wa gbuu 'wɔpaligbu*

¹ Bhelian, in 'yibha a ligbe gbu -we ylia -amiaa dukpasɔ -wa -yɔ Moizi nɔa zɔmɛ. Yalipɔpaa kpɔ yabhlo zɔa wa 'dɛ weee 'yliyɔ, 'in wa 'dɛ weee yia *gumunyu Zalu 'wɔdi.

² Wa -yɔ Moizi 'sɔ -bhlo, 'in wa yia wa 'dɛ weee batizee yalipɔpa -yɔ gumunyu lɔ.

³ Lililu -Lagoo wlaa, mɔ -bhlo wa 'dɛ weee lia.

⁴ 'In 'nyu -Lagoo wlaa, wa 'dɛ weee 'maa we. Nu, -Lagoo -bazɛ mia wa yoo kwada, nyu bhua we 'wɔ, 'mɔ wa maa. Wee -bazɛ mia, Klisi -wa.

⁵ 'In wa nyidi nyumaa dumadu 'ni -Lagoo dɔdɔnanɔ gbu lɛnɔ, we 'gbu, wa yia tɔ da beblɛɛ.

⁶ Nu, wee gbunya -mini, gbuu 'wɔpaligbu we -mia -amiaa -nɔ nya, -amiaa dli yi gbunyii 'wɔnyini wamia 'bhisaa 'gbu.

⁷ A 'na -zɛli yoyolagoo bubunya -ni, wa nyidi -nyumaa tɔba 'bhisa -ni. 'In we mi cɛlida -Lagooɛbhɛ 'wɔɛ:

«*Izlaɛlɛnyuma -dia la,
wa lia, 'in wa yia 'ma.

'Bhie, wa sɔa 'wɔ,
'in wa yia 'muna li kpɔkplalie
nya.»

⁸ -A 'na tɔli -amiaa 'dɛ mɔtnigbu -ni. Sa wa nyidi nyuma tɔba nua, 'in nyumaa 'wlu gbu gbuu -zakpa glɔ -bhlo 'ya ta (23.000) yia tɔ 'yɔ -bhlogboɔ nya.

⁹ -A 'ni mneni -a 'ka Klisi layla, sa wa nyidi -nyuma tɔba ylaa Klisi la, 'in tibhenya yia wa mu, wa yia tɔ.

¹⁰ A 'na 'ɲwɔɲweni zɔ -ni. Sa wa nyidi -nyuma tɔba nua, 'in tɔtɔlee 'anzɔ yia wa 'bha.

¹¹ Gbunyii -mini ylia wa, we 'ka gbuu 'wɔpaligbu -zɛ tɔbaa -nɔ nya gbu -wa. We mi cɛlida, -amia -wa -gaa 'yliyɔ, 'in dɔdɔnɔ bhiaɛhla yia cɔpa, we 'ka -amia 'dizɔ.

¹² We 'gbu, -ɔ -ka we 'wlukɔn lapɔpali nu, ɔ mi 'yɔligbeda gege, ɔ zɔ ɔ 'dɛ 'yliyɔ, ɔ yi bhli.

¹³ Nu, laylagbu -we ylia aɔn, we ka nyuma yɔ 'cɔn. -Lagoo 'bhɔlɔ ɔ wɛli -gu la, 'in ɔ 'na 'ka aɔn 'yitide laylagbu -zilia aɔn ɲwɛ la, we 'ka aɔn yɔ. 'In da laylagbu -ka aɔn ylia yi, 'in ɔ nyɛa aɔn 'tɛ a 'ka we zɔ 'yɔligbe, 'in ɔ nyɛa aɔn se a 'ka we kwɛɛ 'tla.

A zɔ amiaa 'dɛ 'yliyɔ yoyolagoo bubvee gbɛgbɛin

¹⁴ We 'gbu, na 'talea -zɔnɔ, a vla yoyolagoo bubvee gwe!

¹⁵ Nu, gbuyilonya na tɔba aɔn, 'in na gbɛa da aɔn -yla gbu. -We na gbɛa da aɔn -yla, amiaa 'dɛ sisali we 'wɔ.

¹⁶ -Lagoo nyumaa 'nyulanɲwana -kɔpɔu 'gbu -a paa -Lagoo fuo. -A -ka we nɔkpla nɔ 'mada -mi, we'e suslolu -a -yɔ Klisi 'pɔn 'wɔɔ? 'In 'floo -a didia la, -a -ka we lida -mi, we'e suslolu -a -yɔ Klisi ku 'wɔɔ?

¹⁷ 'Floo -bhlogboɔ, 'in -amia -Lagonyuma -zu 'wɔ, 'in -a mia ku -bhlogboɔ nya. -We ka gbu -wa, 'floo -bhlogboɔ -a 'dɛ weee lia.

18 A yla Izlaelinyuma, -wa lia -Lagoo bubobudaa nume, wa -yo -Lago mi wusluloluda.

19 'Lee, 'sa in 'yibhaa in 'ka gba nu, -zila -bubonume mi -lu -zonu yabhlo nya yi? Yaayu, yoyolago mi -lu -zonu yabhlo nya yi?

20 -Innya! In nee ain -yla nu, -zila -we -wa 'nia -Lago 'wu -mi bubaa, zuzu 'nyii -yla wa bubaa we, we 'ni -Lago -yla. In in 'ni 'yibha a -yo zuzu 'nyii -mi wusluloluda.

21 Nu, a 'ni mnene a 'ka Nyumaa -Kanyoo 'kopo 'wu 'manida -mi, in a 'ka zuzu 'nyiii 'kopo 'wu 'manida mni. A 'ni mnene a 'ka Nyumaa -Kanyoo lililu lida -mi, in a 'ka zuzu 'nyiii lililu lia mni.

22 'Lee, -a 'yibha -a 'ka Nyumaa -Kanyoo zenyidli 'wusolob? Amia dlu nu, -amiaa latele -zi oo?

A nu -lu weee le -Lagoo 'numninee 'gbu

23 Nyuma tolba nee: «We se mi, -a 'ka -lu weee lenu». Cui, -lu weee lenu 'ni 'sa 'ylinani. «We se mi, -a 'ka -lu weee lenu», gbuzonu -wa, nu, -lu weee lenu'e 'temani -Lagonyumaa dli la.

24 Nu, nyime 'na -tali o 'dee zuzonu -bhloo da -ni. O -tali nyima -putuu -nu da.

25 Nume weee wa paa pelu loko 'wu, a -ka we zo, a li we, amiaa dli 'na dli ain gbu 'wlu -ni.

26 Nu, we mi celida -Lagosebhe 'wue: «Jeditape kaa dudu -yo we -gu -lu weee.»

27 Nyime o 'nia -Lago 'wu -mi, o -ka ain la lililu -yo, a -ka we -yowunu, -we weee o -ka ain 'nye, a li we. Amiaa dli 'na dli ain gbu 'wlu -ni.

28 In nyime yabhlo -ka ain -yla gba, yoyolagoo bubonume -wa ni, o gbaa we ain -yla, -moo klaa, dli klaa, wa 'gbu, a 'na lili we -ni.

29 -We na gbaa da we 'ni amiaa dlu gbu, nu, nyime -putuu dlu gbu -wa.

In in mi na 'de -yla, -we na nua le, lee -lu ka 'gbu nyime -putuu dli bhu we -yogbu 'wua?

30 In -ka -Lago fuo 'pa lililu -we in mia lidaa 'gbu, lee -lu ka 'gbu wa 'ka 'mi 'nisa wee lililu -we ka 'gbu in yia -Lago fuo 'paa 'gbua?

31 We 'gbu, a 'ka lioo, a 'ka 'maoo, a 'ka leo lee lenuoo, a nu we 'de weee le -Lagoo 'numninee 'gbu.

32 Nu, -wa -wa Zuifu, -wa 'nia Zuifu -yo -Lagonyuma, amiaa lenugbu 'na mnenu wa 'yabhlogboo -ni.

33 A nu 'mi 'bhisa: la na gva, gbu weee na nua le 'wu, in in 'ka nyima weee duduamani. In -tali na 'dee zuzonu -bhloo da. Nyima duuun zuzonu da na taha, in wa 'ka gbu 'wobhu.

11

Sa -Lago 'yibhaa wa -mi legliz 'wu

1 A 'tideli 'mi, sa na 'de tidelia Klisi.

2 Nu, -lu weee 'wu, a'a dlu 'mi 'wu, in -we weee in -slolua ain, -gu a nua we, we 'gbu na kwalia ain 'jni.

3 In in 'yibha a 'nu gbu -mini 'wu la: Klisi -wa nukpasuu -Kanyo, nukpasu -wa 'jwnoo -kanyo, in -Lago -wa Klisi -Kanyo.

4 Nu, nukpasu o -ka -Lago bhubhoeda -mi, in o -ka -Lagagbu -falpada -mi, -zugba o 'wlu mi 'wuwelida, o -Kanyo Klisi o 'bhalia zu.

5 Nu, 'jwno o -ka -Lago bhubhoeda -mi, in o -ka -Lagagbu -falpada -mi, -zugba o 'wlu 'ni 'wuwelida -mi, nukpasu o -wa o -kanyo, mo o 'bhalia zu. O 'wlu sa 'jwno o ka 'nyi wa kpla.

6 We -ka nu, 'jwno yabhlo'o weli 'wlu 'wu, o kpla o 'nyi! In 'nyi -gudidie -yo 'nyi kplakple -ka o zu 'bhalia, -zugba o weli 'wlu 'wu.

7 Nukpasu'u weli 'wlu 'wu, o mi -Lagoo 'wuwlu nya, in mo 'wu wa yia -Lagoo 'numnie -yo. In 'jwno 'wu wa yia nukpasuu 'numnie -yo.

8-9 (Nu, -Lago 'kaa nyima lala: nukpasu 'ni 'jwno 'wutla, 'jwno 'tlaa nukpasu 'wu. In -Lago 'ni nukpasu lala 'jwnoo 'gbu, 'jwno o -laa la nukpasuu 'gbu.)

10 We 'dee 'gbu, 'jwno weli o 'wlu 'wu, 'anzinyaa 'gbu. Mu slolu 'yaa we nu, o ka -kanyo.

11 'Sa we mia, 'bhie, Nyumaa -Kanyo 'yu jwno gbalia nukpasu, in nukpasu gbalia 'jwno.

¹² Nu, sa 'ηwno 'tlaa nukpasu 'wɔ, 'sa -bhloo 'dɛ 'ηwno gwahia nukpasu, 'in -Lagoo -gbɛ we 'dɛ weee bhua.

¹³ A sisali -sɔ we 'wɔ amiaa 'dɛ nya: 'ηwno -ka -Lago bhubhoeda -mɪ, ɔ 'nɪ 'wlu 'wɔwɛli, 'lee we nanɪ 'ylii?

¹⁴ Nu, dɔdɔ -gɔɔ -lii 'dɛbhie slolua we nu, nukpasu -ka tlolo nyi 'wlu -ka, zɔ -wa, we 'nɪ mɔɔ?

¹⁵ Nu, 'ηwno -ka tlolo nyi 'wlu -ka, ɔ 'ηnikwalilu -wa. 'In -Lago ka 'ηwno tlolo nyi 'nyɛ ɔ 'wluu 'wɔwɛli nɪ.

¹⁶ 'In nyime -ɔ -ka 'yibha ɔ 'ka 'ya gbɔ tɔba -bha palɪ nɪ, nu, -amia 'nɪ -mɔɔ bhlabhɔ, 'in -Lagoo leglizinya 'nɪ 'ya -mɔɔ bhlabhɔ.

Nyima -Kanyoo 'sukwee gbɔ

¹⁷ Nu, gbɔnya in 'yia -yɔ, na yia da ain -yla lapaliaa 'gbɔ, in 'nɪ mneni in 'ka ain 'ηnikwali. Nu, amiaa 'wlugbeli mia, we'e nɔ ain zɔzɔnɔ -yla lɛ, gbɔnyuu we nɔa ain -yla lɛ bhabha.

¹⁸ Tiada, wa nɛɛ 'mɪ -ylaɛ, a -ka 'wlugbeli, 'wɔdodoe mɪ ain nyidi, 'in we mɪ 'mɪ dli nu, wee gbɔ -mɪnu -zakpa -bhlo mɪ gbɔzɔnɔ nya.

¹⁹ (We mɪ nu, 'wɔdodoe -mɪ ain nyidi, 'in -wa kpaa -Lagoo -kli, wa 'ka -maa yibheli.)

²⁰ 'In a -ka 'wlugbeli, we 'nɪ Nyima -Kanyoo 'sukwee liliee gbɔ.

(Mt 26.26-29; Mk 14.22-25; Lk 22.14-20)

²¹ 'In a -ka 'wlugbeli 'sukwe gwe, ɔ -ka -mɪ kwɛ ɔ puloa la, 'in ɔ bhua ɔ 'dɛɛ 'sukwe 'wɔ, 'in ɔ lia we. Nwɔ mɪ tɔba 'bhada, -zugba tɔba bhalɪ -maa 'dɛ nɔ.

²² 'Lee, a 'nɪ amiaa 'dɛɛ -budunya -ka a 'ka we zɔ lilii, 'in a 'ka we zɔ nɔ 'manu? Yaayu, -Lagoo leglizɪ a tɪlia 'ylila yi? 'In amiaa -Lagobheliala 'nɪ -lu -ka, 'ma a 'yibhaa a 'ka zɔ 'bhalɪ yi? Sa a 'yibha in gba ain -yla? In kwali ain 'ηnu? -Cɪnya, in 'nɪ cɪ mneni in 'ka ain 'ηnikwali gbɔ -mɪnu 'wɔ.

²³ Nu, -we Nyima -Kanyoo -slolua 'mɪ, 'in in -slolua ain mɔ nɪ: sabɔ, da wa 'kaa Nyima -Kanyoo -Zezu kpa, ɔ 'bhua 'floo 'wɔ,

²⁴ ɔ 'paa -Lago fuo, ɔ yia wee 'floo ladiɪli, 'in ɔ nɛɛ: «-We mia da, na ku -wa, 'mɔ in wlaa amiaa 'gbɔ. A li wee

'floo -mɪnu, 'in a 'ka 'mɪ ligbeda -tɔ bhla weee nya.»

²⁵ Wa bhia lilie, -Zezu yi 'yaa wa nɔ -kɔpɔ yoo 'nyɛ. 'In ɔ nɛɛ: «Wee 'kɔpɔ -mɪnu -wa -Lago -yɔ nyima 'sɔɔ *'wɔsuslolue -lolu, -we ka 'gbɔ na 'pɔn yia jite. Bhla weee nya a -ka we nukpla nɔ 'mada -mɪ, a -tɔ 'mɪ ligbeda.»

²⁶ Nu, sa a lia 'floo -mɪnu -bhlo, 'in sa a maa 'kɔpɔ -mɪnu nukpla nɔ -bhlo, -zugba Nyima -Kanyoo tɪtɪligbɔ a mia gbada tɪkli, 'in ɔ 'ka 'saa yi.

²⁷ We 'gbɔ, nyime -ɔ -ka Nyima -Kanyoo 'floo li, 'in -ɔ -ka ɔ 'kɔpɔ -mɪnu nukpla nɔ 'ma sa 'nyuu sa, -zugba ɔ 'dɛ ɔ dia Nyima -Kanyoo -ku -yɔ ɔ 'pɔn gbɔ 'wlu.

²⁸ Nu, -ɔ -ka -mɪ, ɔ bhlɪ ɔ 'dɛɛ nɔnɔbhɔ 'yliyo la 'nanɔɔ, 'bhie, ɔ 'ka 'floo -mɪnu li, 'in ɔ 'ka 'kɔpɔ -mɪnu nukpla nɔ 'ma.

²⁹ Nu, nyoo -ka 'floo -mɪnu li, 'in -ɔ -ka 'kɔpɔ -mɪnu nukpla nɔ 'ma, -zugba ɔ 'nɪ Nyima -Kanyoo kuu gbɔ 'wɔsisali sayi, ɔ 'dɛ ɔ dia gbɔ 'wlu.

³⁰ We 'gbɔ, guzɔnya -yɔ 'kukunya -zua ain glaa, 'in nyima duun yia tɪ ain nyidi.

³¹ -A -ka -amiaa 'dɛɛ nɔnɔbhɔ 'yliyɔlabhlɪ 'nanɔɔ, -a 'nɪ mneni -a 'ka -Lagoo nyima -yɔgbɔ 'wɔbhubhue ηwɛ -bho.

³² Nu, Nyima -Kanyoo -ka -amiaa -yɔgbɔ 'wɔbhuda -mɪ, 'in ɔ -ka -ain gbɔsloluda -mɪ nɪ, wa yi -ain -kasɔ 'wɔpa dɔdɔgɔ -nyima nyaa gbɔ -wa.

³³ We 'gbɔ, na bheliaɪn, da a -ka 'wlugbeli a 'ka Nyima -Kanyoo 'sukwe li, a wɔwɔ.

³⁴ Nu, ηwɔ -ka nyime -mɔmɔ 'bhada -mɪ, ɔ li ɔ 'dɛɛ -budunwɛɛ, 'in a -ka 'wlugbeli a yi amiaa 'dɛ -Lagoo nyima -yɔgbɔ 'wɔbhubhue -gɔ -lali.

Da in -ka -mɔ amiaa -gbɛ nyini, 'bhie, in 'ka gbɔ pnunya -mɪnu gba.

12

Zuzu 'Pɔpaa wlawlali

¹ -Slɛɛn, bheliaɪn, -li Zuzu 'Pɔpaa wlaa, in 'yibha a yibheli we sazɔnɔ sa.

² A -yi we 'ji nu, da a 'nia -slo -Lago 'wu -mi, amiaa 'de a tidea 'yi, yoyolaganya'a gbaa, we 'bilanone nya.

³ We 'gbu, in nee ain -ylae: nyime -o -ka -Lagoo Zuzu 'wu -ka, o 'ni mnenei o 'ka gbae: «Me kpa -Zezu», 'in nyime yabhlogbodo 'ni mnenei o 'ka gbae: «-Zezu mi Nyumaa -Kanyo nya!» 'mu o 'ni Zuzu 'Pupa 'wu -ka.

⁴ -Lagoo Zuzuu wlawlali -zu 'wu, 'in -Lagoo Zuzu -bhlogbodo wlaa we 'de weee.

⁵ Nu, -Lagoo libhoo 'yli -zu 'wu, 'in Jejitape -bhlogbodo, mo -yla -a nua we 'de weee.

⁶ Nu, -Lagoo libho -zu 'wu, 'in oo -Lagoo 'debhlogbodo nua we 'de weee le nyima weee 'wu.

⁷ -o -ka -mi -Lago ka o wlawlalu -moo 'nye, -moo 'ka -Lagoo Zuzuu 'tite -slolu. 'In -moo mi nyima weee zozonoo 'yiyilu nya.

⁸ Nu, -Lagoo Zuzu nyaa nyime yabhlo gbagbie gbuyiloo solo, 'in oo Zuzu -bhloo de nyaa -gudu gbagbie, nyima 'ka -Lago yibheli.

⁹ 'In oo Zuzu -bhloo de nyaa nyime yabhlo dlozove, mo -bhloo de nyaa -gudu guzunyaa jipejipee se.

¹⁰ Nu, oo Zuzu nyaa 'yabhlo gwedigboso leno se, mo nyaa 'yabhlo -Lagobso -falpapiee se, mo nye 'yaa 'yabhlo yoyozuzu -yo Zuzu 'Pupaa 'wosali se. 'In mo nyaa 'yabhlo weli -putunyaa gbagba se, 'in mo nyaa -gudu wee weli -mini 'jigbagbiee se.

¹¹ Nu, oo Zuzu -bhloo de nua we 'de weee le. 'In sa o 'yibhaa, 'sa o nyaa nyima -bhlo -bhlo -Lagoo wlawlalu -bhlo -bhlo -bhlo.

Ku -bhlogbodo 'lali duun

¹² Nu, nyime ku -bhlogbodo, 'in we 'lali duun. Wee 'lalinya -zu 'wu, 'in we nua ku -bhlogbodo le. 'Sa -bhloo 'de Klisi mia.

¹³ Nu, Zuifo -yo -wa 'nia Zuifoo, gali -yo nyima -zonoo, wa ka -a 'de weee batizee Zuzu -bhlogbodo nya, 'in -a 'ka ku -bhlogbodo -ze. -Lago ka oo Zuzu -a 'de weee yeli.

¹⁴ 'In we 'ni 'lali -bhlogbodo ku ka, nu, we 'lali -zu 'wu.

¹⁵ Bhu -ka yaa gba: «Nu, in 'ni so, we 'gbu, in 'ni kuu -no nya -mi», -moo 'gbu we 'nia kuu 'lali yi?

¹⁶ 'In yukwli -ka yaa gba: «Nu, in 'ni 'yliya, we 'gbu, in 'ni kuu -no nya -mi», -moo 'gbu we 'nia kuu 'lali yi?

¹⁷ Ku -kpabhie -ka yaa 'yliyaa 'dekpua nya -mi, sa we 'ka 'nua? 'In we -ka yaa yukwlii 'dekpua nya -mi, sa we 'ka nee 'nua?

¹⁸ 'In sa -Lago 'yibhaa, 'sa o zua kuu 'lali we -yo -bhlo -bhlo.

¹⁹ We -ka yaa nu, we 'de weee mi 'lali yabhlogbodo nya, -zugba da kuu -kpabhie mia?

²⁰ Nu, kuu 'lali -zu 'wu, 'in ku -bhlogbodo.

²¹ Nu, 'yliya 'ni mnenei we 'ka gba so -ylae: «In 'ni -na gbu -ka!» 'In 'wlu 'ni mnenei we 'ka gba bhunya -ylae: «In 'ni amiaa gbu -ka!»

²² Kuu 'lalinya -a yia -yo nu, we yolo 'wu, we gbu -sua 'wu bhabha kuu -no nya.

²³ 'In kuu 'lalinya -a yia -yo nu, we 'ni 'nohwe -zo sa -mi, 'mu -amia zua 'nohwe bhabha. 'In kuu danya wa'a 'yia -yo, -moo -amia zua sazono sa.

²⁴ Nu, kuu 'lalinya wa yia -yo, -moo sazono saa zozve 'ni gbu 'wu -ka. Nu, -Lago ka ku leno 'lalinyaa 'ylijjhe nya, 'in we 'lalinya 'nia 'nohwe -zo sa -mi, o yia we 'nohwezozve 'kadu 'nye.

²⁵ Nu, we -ka 'sa -mi, 'wododoe 'ni kuu 'lalinya nyidi -mi. 'In zozlo wee 'lali zozloa 'nanoo.

²⁶ Nu, kuu 'lali yabhlo -ka siada -mi, we 'de weee sia dabudu, 'in wa -ka 'lali yabhlo 'nikwali, we 'de weee -yo we lia 'muna dabudu.

²⁷ Nu, amia, Klisi ku a -mia. 'In wee kuu 'lali a -mia -bhlo -bhlo.

²⁸ Nu, leglizi 'wu sanee 'sa -Lago palia nyima la: tiada, -Zezuu tietienya o palia la, we 'sono nya o palia *-Lagobso -falpanya la, we tanu nya o palia -Lagobso -slolunya la. -Moo 'bigu gwedigboso lenunya, 'bhie guzunya jipenya -yo nyumaa 'wosanya, we -yo nyumaa 'yugalinya. 'In nyima -wa gbaa weli -putunya wa 'nia -yi, o yi 'yaa -maa lapali.

29 Nu, wa 'de weee 'ni -Zezuu ti-etienya, wa 'de weee 'ni -Lagagbuv -falipanya, wa 'de weee 'ni -Lagagbuv -slolunya, wa 'de weee 'ni gwedigbuv lenunya!

30 Wa 'de weee 'ni guzunyaa jipenya, wa 'de weee 'ni weli-putunya wa 'nia -yii gbagbanya, 'in wa 'de weee 'ni weewelunya -minu 'jigbanya!

31 'In, -Lagoo wlawlali 'yia -we -zia -bha 'wu, amiaa dli nnyi we 'wu.

Nu, -sleen, 'yloogblo nania 'yli -we -zia -bha 'wu, mu na yia ain 'kluslolu.

13

Zekalidli

1 'In, in -ka mnene in 'ka nyumaa weli gba, 'in 'debbie in 'ka 'anzunyaa weli gba, in 'ni nyumaa zekali ni, -zugba in 'wlu sa nete wa mia bhlida 'titee, we weli -yo -lili gboun weli.

2 'In, in mnene in 'ka -Lagagbuv -fali 'pa, in mnene in 'ka zizelu weee yibheli, 'in, in 'ka we 'de weee 'wolanu, in mnene in 'ka dli 'kadu zu, -we 'kaa -gogo 'kadu dawulasali, 'in, in 'ni nyumaa zekali, -zugba in 'ni -lu yabhlogbo nya -mi.

3 In -ka mnene in 'ka na zuzunu weee njwabhanya 'woladlili, 'in in 'ka na ku wla wa 'ka we sieoo, in 'ni nyumaa zekali, -zugba in 'na 'ka -lu yabhlogbo we 'wu 'yi.

4 -O -ka zekalidli -ka, o dlitie, zuzunu o nua le, o dli nnyi nyumaa -lu 'wu zenyi sa, o -slolu o 'de, 'in o 'ylimani o 'de.

5 -O -ka zekalidli -ka, o nu zubbali gbu le, o -tali o 'debhlogbo zuzunu da, o 'pa 'ce, o dli nyimee gbegbein gbu dli la.

6 -O -ka zekalidli -ka, -we 'nia -mi tiklu, o li we 'muna, nu, gbu zuzunu gbu 'muna o lia.

7 -O -ka zekalidli -ka, nyumaa -yogbu o tia 'wu, gbu weee o zua dli -gu, gbu weee o dia dli 'wu, 'in o sluba gbu weee 'wlu zo la.

8 Zekalidli 'na 'ka ci labhia, -Lagagbuv -falipapie yia labhua, weli -putunyaa gbagbie yia 'yigbea, 'in -luyilo 'ka labhu.

9 Nu, -amiaa -luyilo 'ni gbada -mi, 'in -amiaa -Lagagbuv -falipapie 'ni gbada -mi.

10 Nu, 'yli -we ka zli -we mia gbada -ka yi, -we 'nia gbada -mi, 'in -mu bhua la.

11 Nu, da in mia zlume 'yislakpile nya, 'yislakpile 'bhisa na gbaa, 'yislakpile 'bhisa na pupalia 'wlukun la, 'yislakpile 'bhisa na sisalia gbu 'wu. 'In da in -zea 'yigweladoluny, in yia 'yislakpile lenugbu 'bihu.

12 Nu, -zeen, -li -a 'yia -yo 'wluluu, we 'wlu sa 'yigolabhu -vligni 'wu -a yi we -yo. 'In -yo -a yia 'yilia kpeen kpeen wee 'yli nya. Nu, -zeen, na -luyilo 'ni gbada -mi, 'in wee 'yli nya -Lago na yia yibhelia kpeen kpeen, sa o 'de -yia 'mi, 'sa.

13 -Sleen, wee -li ta -mini mi la: dlizuze, dlizudie, zekalidli. 'In wee -li weee -mini glaa, -we 'yia, mu -wa zekalidli.

14

Zuzu 'Pupaa wlawlali

1 A -tali nyumaa zekalidli da tia. Amiaa dli nnyi 'ya Zuzu 'Pupaa wlawlali 'wu. 'In -we amiaa dli 'kaa 'wunyni bhabha mu -wa -Lagagbuv -falipapie.

2 Nu, weli -putu wa 'nia -yi, nyime -o -ka we gba, o 'nia nyuma -yla gbu gba, -Lago -yla o gbaa gbu. -We ka gbu -wa, nyime yabhlogbo o 'nu we 'wola. -Lagoo Zuzuu 'tite nya o gbaa gbu zuzunya mia zizeda.

3 Nu, -o paa -Lagagbuv -fali, nyuma -yla o paa we, 'in o 'ka wa dlizuze -gupali, o 'ka wa 'kuaylipa, o 'ka wa dli -belu -yopali.

4 -O gbaa weli -putunya, o 'dee dlizuze o palia -gu, 'in -o paa -Lagagbuv -fali, leglizi weee dlizuze -moo palia -gu.

5 In 'yibha nu, a 'de weee gba weli -putunya, 'in -we in 'yibhaa 'ya bhabha mu -wa nu, a 'pa -Lagagbuv -fali. Nu, -o paa -Lagagbuv -fali, o 'yli o -zi o gbaa weli -putunya. 'Mu nyime yabhlo -ka mnene o 'ka weli -putunya o gbaa 'ji gba, -mu 'kaa leglizi weee dlizuze -gupali.

⁶ 'In -sleɛn bheliain, in -ka yaa amiaa -gbɛ yi, 'in in 'ka ain -yla weli -putunya gba, 'in -lu -Lago -slolua 'mɪ 'klɔ, we yi -luyilooo, -Lagɔgbɔɔ -falɪpapɪeoo, we -yɔ -Lagɔgbɔɔ slolueoo, in 'nɪ ain -yla we gba, zɔzɔnɔ -mɔmɔ in nɔ ain -yla lɛa?

⁷ -A 'pa -slɔ lɔɔbhɪlɪlɪ dɪ -gɔ, sa lɛglɛ -yɔ -pete 'bhisa: we -ka we weli 'nɪ -yɔbhɔbhɪlɔda -mɪ -bhlo -bhlo, we -ka bhɪlɔda -mɪ, sa wa 'ka we bhɪlɔbhɪweli 'wɔsɪsalɪda 'yia?

⁸ We -ka nɪ, tɔɔ lɛglɛ 'nɪ gba 'nanɔɔ, nyɔɔ 'ka lamnazi, 'in ɔ 'ka tɔ gɔa mɪa?

⁹ Nɪ, 'sa -bhlokpade we mɪa amiaa -nɔ nya! A -ka weli -putunya gbada -mɪ, a 'nɪ we 'wɔyleli 'nanɔɔ wa 'ka we 'wɔlanɔ, -zugba amiaa weliɲa a mɪa kwnɛɛ 'pada.

¹⁰ Nɪ, weli 'yli -bhlo -bhlo -zu dɔdɔgɔ, 'in we 'yabhlogbɔɔ nyɪmɛɛ 'nɔa 'wɔla, we 'nɪ -mɪ.

¹¹ Nɪ, weli -we 'in 'nɔa 'wɔla, nyɪmɛ ɔ -ka we 'mɪ -yla gba, in mɪ lakpayu nya -mɔɔ -gbɛ, 'in -mɔɔ mɪa lakpayu nya na -gbɛ.

¹² 'Sa -bhlokpade we mɪa amiaa -nɔ nya, amia -wa 'yɪbhaa -Lagɔɔ Zuzuu wlawlali, -we 'kaa leglizɪ dɪzɔzɔɛ -gɔpali nɪ, a -talɪ we da bhabha, 'in a 'ka we 'yɪ duun.

¹³ We 'gbɔ, nyɪmɛ ɔ gbɔa weli -putu, ɔ bhubhoe -Lagɔ, 'in ɔ 'ka wee weli 'bhiti, weli -we wa nɔa 'wɔla, we 'wɔ.

¹⁴ Nɪ, in -ka -Lagɔ bhubhoeda -mɪ weli -putu 'wɔ, -zugba na dɪ mɪa -Lagɔ bhubhoeda, 'in na 'ylimnee 'nɪ lubho yabhlogbɔɔ nɔda -mɪ.

¹⁵ 'In sa in 'ka nɔa? 'In -Lagɔ na yia bhubhoea na dɪ nya, 'in in 'ka 'ya ɔ bhubhoe na 'ylimnee nya. -Lagɔlɔɔ na yia bhɪa na dɪ nya, 'in in 'ka 'ya we bhɪ na 'ylimnee nya.

¹⁶ -In -ka -Lagɔ fuo 'pa na dɪ -bhlogbɔɔ nya, nyɪmɛ -kpɔa ɔ -dia -Lagɔnyɪma nyɪdɪ la, ɔ 'nɪ -na -Lagɔɔ fuo -pa weli 'wɔlanɔ, 'lee, sa ɔ 'ka gba «*-Amɛn!» wee fuo -pa -weli -mɪnɪ daa?

¹⁷ Gbɔzɔnɔ -wa, -Lagɔ -na pa fuo 'nanɔɔ, nɪ, we'e palɪ -na -libheyii dɪzɔzɔɛ -gɔ.

¹⁸ -Lagɔ na paa fuo, nɪ, weli -putunya na gbɔa, in -zi a 'dɛ weee 'wɔ.

¹⁹ Nɪ, -Lagɔnyɪma -ka 'wlugbeli, in 'yɪbha in 'ka weli ɔ gɔ gɔ gba weli wa nɔa 'wɔla, we 'wɔ, 'in in 'ka 'ya nyɪma -putu gbɔ -slolu, -mɔɔ nanɪ 'yli -mɔɔ -zi gbɔɔ ɔ 'wlu glɔ 'sɔ 'wlu kugbua (10.000) gbagbɛ, weli -putunya 'wɔ.

²⁰ Nɪ, bheliain, a 'na -zɛlɪ 'yɪslɔkpɪlɛ amiaa lɛnɔgbɔnyɪa 'wɔ -nɪ. We -ka gbɔnyuuu lɛnɔ da, a -zɛ 'nyɛnyɛyua. 'In amiaa lɛnɔgbɔnyɪa 'wɔ, a -zɛ 'yɪlg-weladolunya.

²¹ We mɪ cɛlɪda titee 'sɛbhɛ 'wɔɛ: «Jejitape nɛɛ:

«Nyɪma -wa gbɔa weli -putunya, wa gbɛgbɛin na yia 'plɪa, 'in in 'ka Izlaɛlɪnyɪma -yla gbɔ gba.

'Lakpanyaa nyɛ nya na yia wa -yla gbɔ gbɔa.

'In 'dɛbhɛ wa 'nɪa 'mɪ yukwli pɔlɔa yi.»

²² Nɪ, weli -putunya gbagbɛ mɪa, gbɔɔ 'yɪlɪlɔlue -wa, nyɪma -wa 'nɪa -Lagɔ 'wɔ -mɪ -yla. We 'nɪ -lu yabhlogbɔɔ nya -mɪ -Lagɔnyɪma 'yliya 'wɔ. 'In -Lagɔgbɔɔ -falɪpapɪe mɪa, gbɔɔ 'yɪlɪlɔlue -wa, -Lagɔnyɪma -yla. We 'nɪ -lu yabhlogbɔɔ nya -mɪ nyɪma -wa 'nɪa -Lagɔ 'wɔ -mɪ 'yliya 'wɔ.

²³ Sabhisa, leglizɪ weee gbelia 'wlu, wa yia weli -putunya gbagbɛ bhɪ, -de nyɪma -kpɔaa, -de nyɪma 'nɪa -Lagɔ 'wɔ -mɪ ma pla ain lɔɔ, wa 'nɪa gbɔa yi nɪ, -sabhɛ mɪ ain 'wluu?

²⁴ We -ka nɪ, a 'dɛ weee mɪ -Lagɔgbɔɔ -falɪpada, -de nyɪmɛ 'nɪa -Lagɔ 'wɔ -mɪ mɔɔ, -de nyɪmɛ kpɔaa, mɔ pla ain lɔɔ, -we weee ɔ 'nɔa, we 'gbɔ ɔ yibhelia ɔ gbɔnyuu. 'In -we weee ɔ 'nɔa, mɔ yia ɔ -yɔgbɔ 'wɔbhua.

²⁵ 'In -we weee mɪa ɔ dɪ zɔ zizeda, zɪ 'klɔ we yia 'tlaa, 'in ɔ 'ka 'wlu lagbli, ɔ 'ka -Lagɔ bɔbɔ, 'in ɔ 'ka gbɔaɛ: «Cɪn, -Lagɔ mɪ ain nyɪdɪ gbɔzɔnɔ sa.»

Leglizɪ lɛnɔsɔ

²⁶ Nɪ, bheliain, sa -a 'ka we nɔa? Da a -ka 'wlugbeli, a -ka leglizɪ lɛnɔda -mɪ, amiaa 'yabhlo mneni ɔ 'ka -Lagɔlɔɔ bhɪ, 'in -gɔdɔ 'ka nyɪma -slolu, -lɪ mɪa zizeda -gɔdɔ 'ka we 'bhlesa, 'yabhlo

'ka weli -putunya gba, 'in -gudu 'ka we 'ji gba, nu, -muv weee yia -Lagonyuma -yobea, 'in wa dlizove 'ka -gubho.

27 'In nyime -ka weli -putunyaa gbagbie bhli, nu, nyima 'so, nyima ta nu 'sa -bhlo -bhlo, 'in welinya wa gbaa nyime yabhlo 'ka we 'ji gba.

28 Nu, -we wa gbaa, nyime yabhlogbodo 'ni -mi o 'ka we 'ji gba, -zugba wa 'mu nwe leglizui -zejila 'wu. -o -ka -mi, o gba o 'de dli zo, o 'de -yla, we -yo -Lago -yla.

29 We -ka -Lagobbu -falpanya, -de nyima soo, -de nyima taa, -maa gba, 'in -we wa gbaa, nyima toba sisali we 'wu.

30 'In nyime yabhlo -ka -bha -mi, -Lago -ka o gbu yabhlo 'kluslolu o -ka we gbada -mi, o mia gbada tia -moo 'mu nwe.

31 A 'de weee mneni a 'ka -Lagobbu -fali 'pa 'bila -bhlo -bhlo, 'in we 'ka nyima weee -slolu, 'in we 'ka wa dli -belo -yopali.

32 Nu, -wa paa -Lagobbu -fali, wa -yi gbu -falpapie kpa sa.

33 Nu, -Lago 'ni gbu bidi -bidi bidii leno -Lago, 'wututue -dlooo -Lago -wa.

We 'gbu, sa wa nua we leglizui weee 'wu -Lagonyuma weee nyidi, we -mi 'sa.

34 Nu, leglizui -ka 'wlugbeli 'nwni 'mu nwe, wa 'ni wa gbagbiee 'yoo 'nye. 'Sa Moizu tite gbaa, wa zu nukpasia 'nunwe.

35 'In wa -ka 'yibha wa 'ka gbu yabhlo 'wolanu, wa 'yibha wa 'lowlia we la -budunwee. 'Nwno 'ka leglizui -zejila 'wu weli 'wobhu o 'ka gba, we 'ni 'ylinani.

36 'Lee, amia dli, amiaa -gbe -Lagoweli dlia gwe yi? Yaayu, amiaa 'de -bhlogbodo -gbe we nynia yi?

37 We -ka, nyime yabhlo ka we 'wlukoon lapopali nu, -Lagobbu -falpanyo o -mia ni, 'in Zuzu 'Popaa wlawlalu nya o nua gbunya le ni, o yibheli we 'ji nu, -we na celia da ain 'wu, Jejitapee tite yabhlo -wa.

38 'In nyime -mamoo 'ni we 'woyibheli, -Lago 'ni ci -moo -yi: wa 'na polu -moo yukwli -ni.

39 We 'gbu, na bhelia, amiaa dli nyni -Lagobbu -falpapie 'wu bhabha. 'In a 'na -klolu nyima -tolvaa weli -putunyaa gbagbie -ni.

40 Nu, a nu we 'de weee le sazono sa, 'in we -mi 'ce 'ce.

15

Klisu tlitlanya lu 'wosove

1 Bheliai, -Lagobbu in gbaa ain -yla, a nwnua -yo, 'in a mi 'yaa -sleen da -yolaneda, we 'gbu na saa amiaa dli glu.

2 Sa in gbaa wee -Lagobbu -mini ain -yla a -ka 'sa we -gu no, 'in we puea ain, 'mu we 'ni -muv, -zugba amiaa dlizove mia, bhe -wa.

3 Gbu -we wa -slolua na 'de, 'mu in -slolua ain tia, mu -wa nu: Klisi ka tli -amiaa gbonyuu 'gbu, sa -Lagosebhe gbaa zime we, 'sa.

4 'In wa faa o gbawla 'wu, we 'yli tanuu zli o yia tlitlanya glaa 'woso, sa -Lagosebhe gbaa zime we, 'sa.

5 O -slolua o 'de *Sefasi 'klv, 'bhie, o yia o 'de o tietienya kugbua le 'so 'kluslolu.

6 -Muv 'bigu, -Lagobhelie -wa zia nyimaa 'wlu 'so glu gbu -gu, o yia wa 'klv 'tlali dabudu. Nu, wa duun -ga 'yliy -slv, 'yabhlo -bhlo tia.

7 -Muv 'bigu, o yia *Zake 'klotlali, 'bhie, o yi 'yaa tietienya weee 'klotlali.

8 We bhalida, wa 'de weee nu 'bigu, o yi 'yaa -ami 'klotlali, -ami 'wlv 'yu o ka gwalie 'tlali o 'nyaa.

9 Nu, -Zezuu tietienya glaa -ami -wa wa 'kienyile, in 'ni 'debhe -gbolu we 'klv -ka wa 'ka 'mi la -Zezuu *tietienyo, -we ka gbu -wa, in ka leglizui 'klyie 'wupal.

10 'In, sa in mia -zeen da, -Lagoo 'nani nya in mi 'saa. 'In wee o 'nani o nua 'mi 'wu, we 'ni 'wutu bhe: -we ka gbu -wa, lubho in nua, we -zi -Zezuu tietienya weee. We 'ni -ami nu wee lubho, -Lagoo 'nani sua 'mi, 'in na nua we.

11 Nu, we 'ka -ami -zeoo, we 'ka wamia -zeoo, -Lagobbu -a mia gbada, 'in a nwnua -yo, mu mia de.

-Lagoyi 'yaa -amia 'wobhua tlitlanya glaa

12 Nu, -Lagɔgbu -a gbaa da ain -yla, -a nɛɛ ain -yla Klisi ka 'wɔsɔ tɪtlɪnya glaa. 'In sa amiaa lɔ -nyuma -bhlo -bhlo 'ka gba tɪtlɪnya 'nɪ mneni wa 'ka tɪtlɪe lɔ 'wɔsɔa?

13 We -ka nu, tɪtlɪnya'a -sɔ 'wɔ tɪtlɪe lɔ, -zugba Klisi 'nɪ tɪtlɪe lɔ 'wɔsɔ.

14 We -ka nu, Klisi 'nɪ tɪtlɪe lɔ 'wɔsɔ, -zugba -Lagɔgbu -a gbaa da ain -yla, gbu -kpɔa -wa. 'In amiaa dɪzɔzɔve mɪ 'yaa gbu -kpɔa nya.

15 We -ka nu, tɪtlɪnya'a -sɔ 'wɔ tɪtlɪe lɔ 'piɛɪn nɪ, -zugba -Lagɔ -a zɔlɔa yɔ -yɔ. -We ka gbu -wa, -a ka gba nu, -Lagɔ ka Klisi 'wɔbhu tɪtlɪe lɔ. 'In -zugba ɔ 'nɪ we lɛnɔ.

16 We -ka nu, tɪtlɪnya'a -sɔ 'wɔ tɪtlɪe lɔ, -zugba Klisi 'nɪ tɪtlɪe lɔ 'wɔsɔ.

17 We -ka nu, Klisi 'nɪ 'wɔsɔ tɪtlɪe lɔ, amiaa dɪzɔzɔve mɪ klo nya, -zugba a mɪ -sɔ mnɔda amiaa gbɔnyii lɔ.

18 We -ka 'sa -mɪ, -wa weee tɪa, -zugba wa mɪ Klisi 'wɔ, -maa ka mnɔ.

19 We -ka nu, dɔdɔ -mɪnɪ -gɔɔ 'pipee -bhlogbɔɔ 'gbu, -a dɪ Klisi dɪ 'wɔ, -zugba nyazɪnya -a -mɪa bhabha nyuma weee nyɪdɪ.

20 Nu, Klisi ka 'wɔsɔ tɪtlɪnya lɔ, gbɔzɔnɔ -wa. Klisi -sɔa 'wɔ tɪa tɪtlɪnya glaa 'bhie, tɪtlɪnya tɔlɔa 'kaa 'wɔsɔ tɪtlɪe lɔ.

21 Nu, sa tɪtlɪe yia la nyɪmɛ yabhloo gbɛgbɛɪn, 'sa -bhloo 'dɛ tɪtlɪnya 'wɔsɔsɔve tɪtlɪe lɔ yia la nyɪmɛ yabhloo gbɛgbɛɪn.

22 Sa nyuma weee -wa nɛa *-Adan -yɔ la, wa tɪa, 'sa -bhloo 'dɛ nyuma weee -wa nɛa Klisi -yɔ la, -maa yia 'yɪyɔgagɪe 'yia.

23 Nu, ɔ -ka -mɪ ɔ ka ɔnɔɔ -galɪda, Klisi -galɪa nyuma weee 'yu, Klisi -sɔa 'wɔ tɪa tɪtlɪe lɔ. -Mɔɔ 'bɪgɔ, -wa -wa Klisi -nɔ, zɪ ɔ yia yia, -maa yia tɪtlɪe lɔ 'wɔsɔa ɔ 'bɪ tɛɪn.

24 -Mɔɔ 'bɪgɔ, dɔdɔ yia labhɔa: zuzu 'nyuuu nyumaa -gɔgalɪe klaa, we se klaa, we -yɔ we 'tɪɛ, Klisi yia we 'dɛ weee lasaa, 'in nyumaa 'wlulapɪe ɔ yia Dide -Lagɔ yoo 'nyɛa.

25 We mɪ nu, Klisi pɪlɪ nyuma 'wlu la tɪklɪ, 'in -Lagɔ 'ka ɔ tɔnyɪma lu, 'in ɔ 'ka wa ɔ bhu zɔ laslɔlɔ.

26 Nu, tɔnyɪmɛɛ 'wɔbhlolunɔ -ɔ -Lagɔ 'kaa lasa, mɔ -wa tɪtlɪe.

27 Nu, we mɪ cɛɪda -Lagɔɛbhɛ 'wɔɛ: «-Lagɔ ka ɔ bhu zɔ -lu weee laslɔlɔ.»

'In -we mɪa tɪklɪ, mɔ -wa nu, -Lagɔ ɔ slɔlɔa Klisi bhu zɔ wee -lu weee la, -mɔɔ 'nɪ wee «-lu weee» glaa -mɪ.

28 Nu, -Lagɔ -ka Klisi zɔ -lu weee laslɔlɔ, 'in -Lagɔɔ 'Yu -ɔ -Lagɔ slɔlɔa -lu weee zɔ la, 'in -mɔɔ slɔlɔa -mɔɔɔ 'dɛ -Lagɔ zɔ la. Sanɛɛ 'sa -Lagɔ yia -lu weee 'wlulapɪa kpɛɛn kpɛɛn.

29 Nu, nyuma -tɔlɔa gbaa wa batizee wa tɪtlɪnyaa 'bɪ 'wɔ, lɛɛ -lu wa 'ka we 'wɔ 'yia? We -ka nu, tɪtlɪnya'a -sɔ 'wɔ tɪtlɪe lɔ gbɔzɔnɔ sa, lɛɛ -lu ka 'gbu waa nyuma -manɪ gba wa batizee wa tɪtlɪnyaa 'bɪ 'wɔa?

30 'In -amia, lɛɛ -lu ka 'gbu -a palɪ -amiaa 'dɛ 'yɪlɔ nyɪmɛ -bha -lu 'yu bhla weee nya?

31 Bheliain, in mɪ tɪtlɪe 'yu 'yɪlɔ weee zɪ. Na 'dɛ na yɪmanɪa amiaa 'gbu -amiaa -Kanyɔ -Zezu Klisi 'wɔ: we 'dɛɛ 'gbu na gba 'saa.

32 We -ka dɔdɔ -gɔɔ -lii 'yɪyɪɛ 'gbu, in yɪ tɔ gɔ -fliinɪma nya Efɛzɪgbɛ nɔkplɛ, lɛɛ -lu in 'ka we 'wɔ 'yia? We -ka nu, tɪtlɪnya'a -sɔ 'wɔ tɪtlɪe lɔ, 'in -a gbaa nyuma tɔlɔa 'bhisae:

«-A li, -a 'ma, nu, cɪzɪ tɪa -a yia.»

33 A zɔ amiaa 'dɛ 'yɪyɔ, nu, «'talea 'nyii kwaa nyɪmɛ gbɔnyuu lɛnɔve lɔ.»

34 A yili amiaa 'dɛ 'wɔ lɔ, sa we nania 'yɪlɔ, 'sa. 'In a 'na nɔnɔ gbɔnyuu lɛ -nɪ. Nu, ain glaa nyuma tɔlɔa 'nɪ -Lagɔ -yɪ. -We na gbaa da, amiaa zɔbhalɪgbu -wa.

Ku -sɔa 'wɔ tɪtlɪe lɔ, sa we mɪa?

35 'In nyɪmɛ yabhlo yia layɪbhaae: sa tɪtlɪnya 'ka 'wɔsɔ tɪtlɪe lɔa? 'In ku -mɔmɔ wa 'ka -ka?

36 -Gɔwɔtɔnyɔ, -in pɔpɔlɪ -sɔ 'wlukɔɔn la, -in 'nɪ we 'jɪ -yɪ nu, -lu -na glɔa, we ka tɪ 'bhie, we mɪa.

37 -Luu 'ya -kpɔa -na glɔa, -de 'mnɔyaa, -de glɔglɔ -luu 'ya -putuu, mɔ -wa, we 'nɪ -we mɪa 'cɪn, 'mɔ -na glɔ.

38 -Mɔɔ 'bɪgɔ, ku -we nania -Lagɔ dɔdɔ, 'mɔ ɔ nyɛa glɔglɔ -lu. 'In -luu 'ya -we -ka -mɪ -mɔɔ ka -mɔɔ 'dɛɛ ku.

39 'Yliyogalu weee 'nɪ yɪcɛ -bhlo -ka: nyuma ka -maa nuu yɪcɛɛ sa, 'in nɪma kaa -muu nuu yɪcɛɛ sa, 'zianya ka -muu nuu yɪcɛɛ sa, 'in zibhinya kaa -muu nuu yɪcɛɛ sa.

40 Yalɪ -lii ku mɪ 'ya, 'in dɔdɔ -gɔ -lii ku mɪa. Yalɪ -lii 'ylinanɔ ka we 'dɛɛ sa, 'in dɔdɔ -gɔ -lii 'ylinanɔ ka -muu 'dɛɛ sa.

41 'Yluu 'pɔpɔe mɪ we 'dɛɛ sa, 'cɔu lɪhe mɪ we 'dɛɛ sa, -zɛlu lɪhe mɪ we 'dɛɛ sa, 'in 'dɛbbie wee -zɛlɪ glaa we lɪhe zizli 'wɔ.

42 'Sa -bhlokpade we mɪa tɪtɪlɪnyaa tɪtɪhe luu 'wɔsɔ gbɪ nya. Nyɪmɛ -ka tɪ wa -ka ɔ 'bhlu, zɛn ɔ zɛan, da ɔ -ka 'wɔsɔ tɪtɪhe lu, ɔ ku lolu 'nɪa 'masɛɛn tɪa yi.

43 Wa -ka ɔ 'bhlu, ɔ 'nɪ -lu yabhlogbɔɔ. 'In da ɔ -ka 'wɔsɔ tɪtɪhe lu, 'ɲɪmɪnie 'kadɔ nya ɔ sɔa 'wɔ. Wa -ka ɔ 'bhlu, ɔ 'nɪ 'tɪtɛ yabhlogbɔɔ 'wɔ -ka. 'In da ɔ -ka 'wɔsɔ tɪtɪhe lu, 'tɪtɛ yea ɔ.

44 Wa -ka ɔ 'bhlu, -zugba dɔdɔgɔ -nyɪmɛ ku wa 'bhlu, 'in ɔ -ka 'wɔsɔ tɪtɪhe lu, Zuzu 'Pɔpa nyɛa ɔ 'yliyogagɛ. Dɔdɔgɔ -nyɪmɛ ku mɪ, 'in ku -we Zuzu 'Pɔpa nyɛa 'yliyogagɛ, -muu mɪ 'yaa.

45 Nu, we mɪ cɛɪda -Lagɔsɛbhɛ 'wɔɛ: «Tɪa -nyɪmɛ -Adan -zɛa dɔdɔgɔɔ 'yliyoganyɔ».

'In -Adaan 'wɔbhlolunɔ -zɛa zuzu -we wɪaa 'yliyogagɛ.

46 Nu, we 'nɪ ku -we Zuzu 'Pɔpa 'nyɛa 'yliyogagɛ -muu yi tɪa, dɔdɔgɔɔ 'yliyoganyɔ yia tɪa, -muu 'bɪgɔ ku -we Zuzu 'Pɔpa 'nyɛa 'yliyogagɛ yia lɔgada.

47 Nu, bla nya -Lagɔ nɔa tɪa -nyɪmɛ lɛ, 'in nyɪmɛɛ 'sɔnɔ mɪa, yalɪ -mɔɔ 'bhɔa.

48 Dɔdɔgɔ -nyɪma 'wɔɔ nyɪmɛ -Lagɔ nɔa lɛ bla nya mɔ, 'in yalɪnyɪma 'wɔɔ nyɪmɛ -ɔ 'bhɔa yalɪ mɔ.

49 Sa -a -yɔ dɔdɔgɔ -nyɪmɛ -ɔ -Lagɔ nɔa lɛ bla nya 'wɔwɪa, 'sa -bhloo 'dɛ -a -yɔ nyɪmɛ -ɔ 'bhɔa yalɪ yi 'yaa 'wɔwɪa.

50 Bheliain, -we na gbɔa mɔ nɪ: nyɪmɛɛ dɔdɔgɔ -ku kaa yɪcɛ -yɔ 'pɪɔn 'wɔ, we 'nɪ mnɛni we 'ka -Lagɔɔ nyɪmaa 'wɪlɔpɪhe zɔ pla. 'In -we 'kaa tɪ, we 'nɪ mnɛni we 'ka -we'e tɪaa 'bɪ li.

51 -Slɛɛn, zizɛlu yabhlo na yia aɪn -yla 'bhlesaa: -a 'dɛ weee 'nɪa tɪa yi, nu, -a 'dɛ weee ku wa yia 'bhɪtia.

52 Nu, lɛ we yia nɔa sa slɔɪ, 'yɪ kapɛ 'bhisa, 'wɔbhlolu -lɛglɛɛ gbɔ zɪ. Nu, wee lɛglɛ -ka gbɔ, 'in tɪtɪlɪnyɔ sɔa 'wɔ tɪtɪhe lu, -maa -putu'u tɪ 'masɛɛn, 'in -amɪa, -amɪaa ku bhɪtia.

53 We mɪ nu, ku -we 'kaa zɛn, we -zɛ ku -we 'na 'kaa zɛn, 'in ku -we 'kaa tɪ, we -zɛ ku -we 'na 'kaa tɪ.

54 Nu, ku -we 'kaa zɛn, we -ka ku -we 'na 'kaa zɛn -zɛ, 'in ku -we 'kaa tɪ, we -ka ku -we 'na 'kaa tɪ -zɛ, -zugba -we -Lagɔsɛbhɛ gbɔa we ka gbɔ:

«Tɪhe ka labhɔ,

'in -Lagɔ ka tɪtɪhe lu kpɛɛn kpɛɛn!»

55 «'Oo tɪtɪhe, da -na tɔɔ lulue mɪnɪa?

'Oo tɪtɪhe, da -na tɔ -gɔ kpɛɛ mɪnɪa?»

56 Nu, tɪtɪheɛ nɔ tɔ -gɔ kpɛɛ mɪa, gbɔnyuu -wa, 'in Moizu tɪtɛ mɪa, mɔ -wa gbɔnyuuu 'tɪtɛ.

57 Nu, -a 'pa -Lagɔ fuo, ɔ 'gbɔ -a yia tɔ lu, -amɪaa -Kanyɔ -Zɛzu Klisɪ 'wɔ.

58 We 'gbɔ, na bhelia -zɔnɔ, a 'tɛmanɪ 'wɔ, 'in a 'yɪgbe gege, a 'ka Nyɪmaa -Kanyɔɔ lubho nɔ 'yɪ weee nya, -gɔladolue nya. 'In a -yi we 'jɪ nu, Jɛjitapɛɛ lubho -we a mɪa nɔda, we 'nɪ 'wɔtɔa yi bhe.

16

*'Gwɛzi wa -saa wa 'ka *-Zeluzalɛmuu -Lagɔnyɪma 'nyɛ*

1 'Gwɛzi wa -saa wa 'kaa *-Zeluzalɛmuu -Lagɔnyɪma 'nyɛ, we gbɔ na yia -slɛɛn da gbɔa. Sa in gbɔa we -Galasiɪi leglizɪnyɔ -yla, amɪa nɔ 'ya 'sa we.

2 Mɔ -wa nu, dimasɪ weee nya, -ɔ -ka -mɪ ɔ zɔ ɔ 'dɛɛ -gbɛ 'gwɛzi la, sa ɔ yia. Nu, wa 'na wɔɔ 'mɪ in -ka nɪni 'bhie, wa 'ka we -sa -nɪ.

3 Da in -ka amɪaa -gbɛ nɪni, nyɪma a -saa -bha, 'ma na yia tiea 'sɛbhɛ nya kwɛɛ amɪaa wɪlawɪlu nya -Zeluzalɛmu.

4 We -ka -mɪ nu, na 'dɛ -yɔ wa mɪnɪ 'ya -mɔ nɪ, 'in na -yɔ wa mɪnɪ.

-Li Pɔɔ 'kaa lɛnɔ we gbɔ

⁵ In-ka Masedvanı -dɔdɔ 'wɔdɪ 'bhie, na yia amıaa -gbɛ. (Nu, Masedvanı -dɔdɔ -gɔ na yia 'plııa.)

⁶ In mneni in 'ka amıaa -gbɛ -tɔ 'ylı sanıme, -de na yi amıaa -gbɛ tɔɔ 'debhie, 'in ɲwɔtlɔyibhla 'ka 'plı. 'Bhie, mɔ in mıa mnıda, a 'ka -mɔ 'mı yoo kwa.

⁷ Nu, in 'nı 'yıbha, in-ka 'plıda -mı, in 'ka aın 'yi bhe, in 'yıbha in 'ka amıaa -gbɛ ladılı 'ylı sanıme nya, -zugba -Lagɔ -ka we -yɔɲwnu.

⁸ We mı 'sa 'bhie, in 'yıbha in 'ka -slɔ Efɛzıgbɛ nɔkplɛ -tɔ tıklı, 'in *Pantikɔtɔɔ 'ylı 'ka nyini.

⁹ Nu, 'yoo ka 'mı -yla -kalı sɔ weee lɔ, in 'ka lubho 'kadɔ nɔ. 'In na tɔnyıma -zu 'wɔ.

¹⁰ Timotee -ka amıaa -gbɛ nyini, a kpa ɔ 'nanɔɔ, 'in ɔ 'ka we 'jiyibheli aın nyıdı nu, a ka ɔ 'lakpasu kpa. Nu, Nyımaa -Kanyɔɔ libho ɔ nɔa -amı 'bhisa.

¹¹ Nu, nyıme yabhlogbɔɔ 'na tlili ɔ 'ylila -nı. A -sa ɔ 'wɔ, a 'ka ɔ yoo kwa -dlɔɔ, 'in ɔ 'ka na -gbɛ nyini, nu, in mı ɔ wɔda, ɔ -yɔ bhelia.

¹² Nu, we -ka -amıaa bheli Apolɔsɔ, in ka ɔ 'dızɔ duun ɔ 'ka amıaa -gbɛ mnı bhelia tɔlɔa nya, 'in ɔ 'nı we -yɔɲwnu 'mnumnu, ɔ 'ka bhla -mını nya amıaa -gbɛ mnı. Nu, da ɔ -ka bhla 'yi, -mɔ ɔ yia mıa.

'Dızɔwɛlı -yɔ fɔsawɛlı 'wɔbhılolunɔ

¹³ A zɔ amıaa 'dɛ 'yliyɔ, a zɔ dlı gege, a -zɛ dlitelɔnya, a 'tɛmanı la.

¹⁴ A nɔ gbɔ weee lɛ zɛkalıdlı nya.

¹⁵ Bhelian, gbɔ yabhlo na yıbhalı 'yaa aın. Amıaa 'dɛ -yi we 'ji nu, Sitefanası -yɔ ɔ -budunwɛɛ -nyıma plaa -Lagɔ tia Akai -dɔdɔ -gɔ, 'in wa yia wa 'dɛ nya -Lagɔlubhoo nɔnɔe bhli, -Lagɔnyımaa zɔzɔnɔɔ 'gbɔ.

¹⁶ We 'gbɔ, nyıma mıa wa 'bhisa, a zɔ wa 'nɔɲwɛ, 'in -wa -yɔ wa nɔa lubho -bhlo, a zɔ 'ya -maa 'nɔɲwɛ.

¹⁷ Da Sitefanası klaa, Fɔtunatusı klaa we -yɔ Akaikusı yia na -gbɛ, -mɔɔ ka 'mı 'mɔna 'wɔla, da a 'nıa -bha -mı,

-we in 'nıa -ka, 'in wa yia 'mı we 'nye amıaa 'bıgɔ.

¹⁸ Nu, wa ka na dlı lapalı, sa wa palıa amıaa 'dɛɛ dlı la, 'sa. A yibheli 'sasɔkpa -nyıma 'ɲnıkwalı saɛ.

¹⁹ Leglizınya mıa -Azii -dɔdɔ -gɔ, wa nɛɛ, wa -sa aın fɔ. Akilası klaa, Plisilı klaa, we -yɔ leglizı -we gbelia 'wlu wa -budu zɔ, wa nɛɛ, wa -sa aın fɔ bhabha Nyımaa -Kanyɔɔ 'ɲnı nya.

²⁰ -Lagɔbhelia weee mıa -seli, wa nɛɛ, wa -sa aın fɔ. A sısalı fɔ, 'in a gbıgbileli bhelia -yɔ bhɔlɔa 'bhisa.

²¹ Amıaa fɔsawɛlı -amı Pɔlɔ ɔɛlıa na 'dɛɛ sɔ nya.

²² Nu, nyıme ɔ Nyımaa -Kanyɔ 'nı dɔdɔ nanı, mɛ mı ɔ -nɔ nya. Malanata!*

²³ Nu, Nyımaa -Kanyɔ -Zezu ɲwna aın 'nyu la.

²⁴ In -kalı a 'dɛ weee zɛ -Zezu Klisı 'wɔ.

* **16:22** Malanataa ji -wa «-Amıaa -Kanyɔ, -in yi!», alamɔwɛlı 'wɔ.

'Sɛbhɛɛ 'sɔnu Pɔlv 'paa Kolenti -nyima yoo

-Lagɔnyima -wa mia Kolentigbe 'wɔ, 'sɛbhɛɛ 'sɔnu -we *Pɔlv 'paa wa yoo, mu -wa. Pɔlvu tia -sɛbhɛ ylia Kolentu -Lagɔnyima, tɔlvɔ yia 'cɛ 'pa, 'in tɔlvɔ yia -maa dli 'bhiti, 'in -maa yia -maa 'dɛ -Lagɔ yoo 'nye 'nanu. Wee 'sɛbhɛɛ 'sɔnu ɔ 'paa yoo, ɔ nɛɛ -muu nukplɛ nu, ɔ dli mɛni -we ka gbɔ -wa, tɔlvɔ 'yibha wa 'ka nɔ tikli. 'In ɔ yi 'yaa cɛli -wa 'paa 'cɛɛ gbɛgbɛin, ɔ 'ka ɔ 'dɛ gbɔ 'wlu -sa.

Fɔsawɛli

¹ -Ami *Pɔlv, ɔ -wa -Zezu *Klisu *ti-
etienyɔ -Lagɔɔ dɔmagbɔ nya, -ami -yɔ
-amɪaa bheli Timotee 'sɔ, -amɪa cɛlia
-Lagɔɔ *leglizɪ mia Kolentigbe nukplɛ
'sɛbhɛ 'wɔ, we -yɔ 'ya -Lagɔnyima
weee -wa mia Akai -dɔdɔ -kpabhie -gu.

² Nu, -amɪaa Dide -Lagɔ -yɔ Nyimaa
-Kanyɔ -Zezu Klisu ɲwɪa aɪn 'nyu la, 'in
wa 'nye aɪn 'wɔtɔtɔɛ -dlɔɔ.

Pɔlv paa -Lagɔ fuo

³ -Lagɔ ɔ -wa -amɪaa -Kanyɔ -Zezu
Klisu Dide, ɔ -wa nyazɪdlɪ -ka -Lagɔ -
yɔ -bɛlv -pa -Lagɔ, -a -mnɪnɪ ɔ 'ɲni!

⁴ -Amɪaa dli ɔ palɪa -bɛlv -yɔ, -amɪaa
sɪasɪ weee 'wɔ, 'in -wa mia sɪasɪ
weee lv 'plɪlɪda, -a 'ka -maa dli -bɛlv
-yɔpalɪe kwɛyɔmnɛnɪi 'gbɔ. Sa -Lagɔ
palɪa -amɪaa 'dɛɛ dli -bɛlv -yɔ, 'sa.

⁵ Nu, sa -a sɪa duun Klisu 'gbɔ, 'sa -
bhlokpade Klisu palɪa -amɪaa dli -bɛlv
-yɔ bhabha.

⁶ Nu, -a -ka sɪada -mɪ, amɪaa dli -bɛlv
-yɔpalɪe -yɔ amɪaa gbɔwɔbhɔbhɔvee
gbɔ -wa. 'In -Lagɔ -ka -amɪaa dli -bɛlv -
yɔpalɪ, amɪaa dli 'ka wɔtɔɔ gbɔ -wa, 'in
sɪasɪ -we 'wɔ -a mia, a 'ka we 'wlu zɔ
ladɪ dliɛ nyaa gbɔ -wa.

⁷ -A dɪ aɪn dli 'wɔ gege, -we ka gbɔ -
wa, -a -yi we 'ji nu, a mɪ -aɪn nya sɪada,
'in 'sa -bhlokpade -Lagɔ yia -a -yɔ aɪn
'sɔɔ dli -bɛlv -yɔpalɪa.

⁸ Bheliain, sɪasɪ 'kadɔ -we lv -a
'plɪlia -Azii -dɔdɔ -gu, -a 'yibha nu, a

yibheli we 'ji: we 'gba wɔlv 'wɔ, we -
zili -aɪn ɲwɛ la, 'in -a yia -amɪaa 'pɔpɔɛ
dli -sa.

⁹ We mɪ -aɪn dli nu, tia -a yia, 'in -
amɪaa gbɔsloluee gbɔ -wa. -Delee -a
yi 'maslɛɛn -amɪaa 'dɛ dli 'wɔdɪ, nu, -
Lagɔ ɔ bhua tɪtɪɪnya 'wɔ tɪtɪe lv, -a
'ka ɔ 'dɛbhlogbɔɔ dli 'wɔdɪ 'gbɔ.

¹⁰ Nu, -Lagɔ -saa -aɪn sanɛɛ -sɔkpa
-tɪtɪe kwɛɛ, 'in mɔ yi 'yaa -aɪn wee
tɪtɪe kwɛɛ -saa. Cɪn, 'mɔ -a dia dli 'wɔ
nu, mɔ yi 'yaa -aɪn we kwɛɛ -saa.

¹¹ 'In amɪa 'ya, -yɔ a yia -aɪn bɛa -
Lagɔbhɔbhɔe nya, -amɪaa 'gbɔ. Nu,
nyima duun -Lagɔbhɔbhɔe wɛli
'gbɔ, -Lagɔ yia -aɪn 'nanɪ 'wɔnɔa yia,
'in nyima -duun yi 'yaa -Lagɔ fuo 'paa
-amɪaa 'gbɔ.

Pɔlv mɪ ɔ 'dɛ 'wɔgvɔda

¹² Gbɔ -we 'wɔ -a 'kaa -amɪaa 'dɛ 'yli-
manɪ mu nɪ, -amɪaa dli mɪ we dayɪlu
nya nu, -amɪaa nɔnɔbhɔ mɪ -mɔwɔda,
'in we 'snaa 'wɔ dɔdɔgbɔ -nyima weee
gbɛgbɛin, 'in we mɪ 'ya 'sa 'dɛbhie
amɪaa gbɛgbɛin, sa -Lagɔ 'yibhaa. Nu,
we 'nɪ nyimɛɛ gbɔyiloo sɔlv, -Lagɔɔ
'nanɪ sɔlv -wa.

¹³ Nu, 'sɛbhɛ -a cɛlia da aɪn 'wɔ, we
'nɪ -putu -ka, -we a zɛlia dɛ, 'in a nɔa dɛ
'wɔla, mu -wa. 'In in dɪ we dli 'wɔ nu,
-we mia da, 'wɔ a yia we lanɔa kpɛɛn
kpɛɛn.

¹⁴ A -yi -slɛɛn we 'ji -sɛɛ nu, -amɪa mɪ
amɪaa 'ɲni -yɔmnɪnɪ nya nya. 'In 'sa -
bhloo 'dɛ amɪa yi 'yaa -amɪaa -nɔ nya
-mɪa, -amɪaa -Kanyɔ -Zezuu yiyizli.

¹⁵ -We ka gbɔ -wa, in dɪ wee gbɔ -
mɪnɪ dli 'wɔ tɛun 'gbɔ, in 'yibha yaa in
'ka amɪaa -gbɛ mɪnɪ tia, 'in -Lagɔ 'ka aɪn
'nanɪ -zakpa 'sɔ 'wɔnɔ.

¹⁶ In 'yibha yaa in 'ka amɪaa -gbɛ
'plɪli, 'in in 'ka Masedvanɪ -dɔdɔ -gu
mɪnɪ, in -ka Masedvanɪ 'bhɔ, in 'ka
amɪaa -gbɛ lɔyi, 'bhie a 'ka 'mɪ yoo
kwa, in 'ka Zudee -dɔdɔ -gu mɪnɪ.

¹⁷ Nu, gbɔ -we in pɔpalɪa in 'ka lɛnɔ,
'lee in 'nɪ we -gu 'wlukɔn lapɔpalɪ?
'In, in -ka gba gbɔ -mɪnɪ na nɔa lɛ, na
'dɛɛ dɔmagbɔ nya na nɔa we lɛ 'cɛ yi?
'In in 'ka gba -gba -bhlo 'wɔ «un», 'in
«-inna» yi?

18 Nu, gbv -a gbaa da ain -yla, -Lagoo 'de -yi we 'ji sazónu sa nu, we 'ni «un» -yo «-innya» -a gba -gba -bhlo 'wu.

19 Nu, -amí klaa, Siliven* -yo Timotee klaa, -Lagoo 'Yu -Zezu Klisi -o ka gbv -a gbaa ain -yla, o 'ni «un» -yo «-innya», «un» o -mía 'kómú!

20 Nu, -li weee -Lagoo gbaa o 'ka nyuma 'nye, -Zezu Klisi -wa we «un», 'in o -Zezu Klisi 'ñi nya, gbaa -a yia «*-Amén!», -zugba -a mnini -Lagoo 'ñi.

21 Nu, -Lagoo de suslolua -a -yo ain 'wu tenyi tenyii Klisi 'wu. 'In mo ñwnaa -ain, -a 'ka o lubho nu.

22 -Lagoo zva -amíaa yibhelida o 'ñi nya, 'in o yia -amíaa dli zo Zuzu 'Pupa zo -amíaa pui pale 'bhisa. 'In -li o zva la, o 'ka we -ain 'nye, o Zuzu -wa we tianu.

23 -Lagoo in 'bhua 'wu na gbodayinyo nya, in -ka yotubhu o 'bha 'mí. 'In 'ni 'yibha in 'ka ain sialu 'gbv, in 'nia Kolentí lóbhiti.

24 -We a 'kaa dli -gv zo, -a 'ni -gba a nu we le -gla nya. Nu, amíaa dli zovoe 'te 'wu, 'in -a 'yibha -a 'ka ain -yobe amíaa 'móna 'ka -gvwólaylimani.

2

1 In nee na 'de nya, in 'nia amíaa -gbé lóbhiti, in yi amíaa dli sumani lu.

2 Nu, -amí -ka amíaa dli sumani, nyoo mneni o 'ka na dli namaní? -Wa -bhloo de ka dli in sumania ma -wa!

3 'Sébhé in celia da ain 'wu, we ji -wa nu, in 'ni 'yibha in -ka amíaa -gbé nyini, nyuma -wa 'ka yaa na dli namaní, 'in -maa 'ka na dli sumani. In di we dli 'wu nu, na 'móna mí a 'de weee 'móna nya.

4 Cui, dli sulo -yo dli be, we -yo 'mí nya 'yliya 'wu in celia zlime 'sébhé -míni ain 'wu. We 'ni amíaa dli sumanee gbv, nu, sa in -kalia amíaa ze a 'ka we 'jiyibhelii gbv -wa.

A ti gbonyuu -lenonyoo -yogbv 'wu

5 Nu, nyime yabhlo -ka dli -sumani gbv lenu, we 'ni na 'debhloo dli o sumani, nu, a 'de weee dli o sumania. -A 'na pali gbv -gv -ni, amíaa lonyuma tálvaa dli o sumania.

6 Gbv -we amíaa lonyuma duun -slolua o sanee -sókpa -nyime -móni, -múu nani sa 'yli, we -tu sa.

7 We 'gbv, -sleen, a ti o -yobhu 'wu, 'in a 'pa o 'kwayli, -delee o dli yi sumani bhabha, 'kua yi o 'ylilawla tóotoo.

8 We 'gbv, in nee ain -yla, a -slolu we o 'klu nu, a -kali o ze.

9 -We ka 'gbv in yia ain 'woceli mu ni: la in ylaa ain, in 'ka we -yoyi, -de gbv weee in mía ain -sloluda, a ka lamnazi, 'in a 'ka we 'nuñwe zuu.

10 Nu, a -ka nyime yabhloo -yogbv 'wuti, 'in -amí na ti 'yaa -moo -yogbv 'wu. 'In, we -ka gbuzónu -sa in ti -lu yabhloo -yogbv 'wúoo, amíaa 'gbv in yia we 'wuti Klisi 'yu,

11 -a yi *-Saatan 'yitide we yi -ain -gogali. Nu, -amíaa 'de -yi we dli 'wonyini -gbunya.

Póló mí Tloasi

12 Da in nynia Tloasigbe nukplé, in 'ka Klisi gbuzónu gbv gba, Jejitape yia 'mí 'yoo 'nye in 'ka -mó lubho nu.

13 Nu, in 'ni -bha na bheli Tití ylu 'gbv, na dli ka sumani, we 'gbv in yia Tloasi -nyuma weli 'pa, 'in in yia Masedvani -dudu -gv mni.

-Zezu Klisi nyea -ain tvv lulue

14 'In -a 'pa -Lagoo fuo, nu, mo kwaa -ain 'yli weee nya Klisi tv -luluee dugba -lilie 'wu. 'In o bhua -ain 'wu -a 'ka Klisi -slolu da weee, nee 'wlu ñne -we mneni la da weee.

15 Nu, -a 'wlv sa wli kaa ñne -zónu, -we Klisi nye -Lagoo. -A mí we nya, -wa -Lagoo nyea 'pupue glaa, 'in -a mí 'ya we nya, -wa mña glaa.

16 Nu, -wa mía mña da, tltlee ñne -we nyea nyime tltlie, 'mu we -mía -maa -nu nya, 'in -wa -Lagoo nyea 'yliyogagie, 'yliyogagiee ñne we -mía -maa -nu nya. Nyoo ka gbv -míni lenu klu?

17 Nu, nyima -duun -tálv -wa paa -Lagoweli pelu, -amí 'ni wa 'bhisa -mí. -We ka gbv -wa, -Lagoo tiea -ain, 'in -a gbaa o weli gbuzónu sa, Klisi lubhonnya 'bhisa o 'de 'yu.

* 1:19 Silasi.

3

**Wwsuslolue loluu lubhonnya*

¹ Wee weli -minu ji -wa nu, -amīaa 'dē 'ylimanie gwe -a di 'yaa yi? Yaayu -amīaa 'dē 'ylimaniee 'sebhē -a -slolua ain 'klv nyima tōva 'bhisa yi? Yaayu 'mv -a -zlalia ain yi?

² Amīaa dē -wa -amīaa 'sebhē, -we mia celida -amīaa dibhe 'wv, -we nyima weee mnenia wa 'ka yibheli, 'in wa 'ka zeli.

³ Cūn, gbuzōnv -wa, a mī Klisu celicelisēbhē -amīa 'paa yoo nya. Nu, we 'nī celida -mī 'sebhēcelinyu nya, nu, 'yliyōga -Lagō Zuzu nya wa celia we. We 'nī celida -mī tukpa -boklo -falnya -gv, nyimaa dibhe 'wv we mia celida.

⁴ Sanēē 'sa -a gbaa, nu, -we ka gbv -wa, -Lagō -a dia dli 'wv, Klisu 'gbv.

⁵ Nu, -a'a pupali 'wlukvōn la nu, -a mneni -lii lēnvē -amīaa 'dē nya. -We weee ka lēnvē -a mnenia kwēyō, -Lagō -gbē we bhva.

⁶ Nu, mō -zelia -ain *wwsuslolue loluu lubhonnya -zōnv. We 'nia titee 'sebhēē -gbē 'bhv, nu, -Lagō Zuzu -gbē we bhva. Titee 'sebhē mia, 'bha we bhāa, 'in -Lagō Zuzu wlaa 'yliyōgagie.

⁷⁻⁸ Wa ka tite celī tukpa -boklo -falnya -gv, 'in -Lagō 'ḡnimniee san yia 'mni, wee bhla -bhlokpade nya. 'In *Moizu 'klv mī lida wee 'ḡnimniee san -minī nyaa 'gbv, *Izlaelinyima 'nī mneni wa 'ka o yla. 'In -zugba, wee san -minī 'plia we yia. 'In tite -we ka lubho -wa nyimaa tilitie lv kwakwie, -mōv -ka 'tla 'ḡnimniee san nya, 'in sa -Lagō Zuzu lubhoo 'ḡnimniee san 'ka -mia?

⁹ Nu, tite -we ka lubho -wa nyimaa gbv 'wludidie, -mōv mī yeda 'ḡnimnie 'kaduv san nya. Zuzu 'Pōpa o ka lubho -wa nyimaa nōnvē tiklu -Lagō 'yu, -mōv 'ḡnimnie 'kaduv san yia -bha 'wōzia.

¹⁰ -A mneni -a 'ka gba nu, 'ḡnimnie ka san lia zlmē, we 'nī 'maslēn -lu yabhlogbōo nya -mī dēslēēn 'ḡnimnie 'yu, -mōv 'ylilo -zi we 'wōv 'gbv.

¹¹ We -ka nu, -lu -we 'kaa 'pli, we ka 'ḡnimnie 'kaduv 'yi, -zugba -lu -we mia

la 'yli weee nyaa 'ḡnimnie 'kaduv 'yi, we -zi we.

¹² Nu, -a di sa -sokpa gbv dli 'wōv 'gbv, -amīaa dli 'tē 'wv gege.

¹³ Moizu, o zizea o 'klv 'wv 'naa nya, 'ḡnimnie 'kaduv -we -wa 'plipli -lu, Izlaelinyima yi we labhūbhūē -yōyi o 'klvōo 'gbv, -amīa 'nī -mōo 'bhisa -mī.

¹⁴ Nu, wa 'ylimnee'e 'nv gbv 'wōla. 'In we 'ka -zēēn yi, wa -ka *wwsuslolue svaa 'sebhē zelida -mī, wa 'ylimnee mī 'wōwelida wee 'naa -bhloo 'dē nya. Nyimē o -ka o 'dē Klisu yoo 'nye, 'in wee 'naa bhva la.

¹⁵ Nu, -zēēn 'ya, wa -ka Moizu 'sebhēnya zelida -mī -bhloo 'dē, wee 'naa wēlia wa dli 'wv.

¹⁶ Nu, nyimē o -ka Nyimaa -Kanyōo gbēgbēin 'bhiti, wee 'naa ka -bha 'bhv.

¹⁷ Nu, «Nyimaa -Kanyō» wa gbaa da, we ji -wa -seliē, «-Lagō Zuzu», 'in da -Lagō Zuzu -ka -mī, 'dēē -yla -mimie mī -bha.

¹⁸ Nu, 'naa 'nī 'maslēn -a 'dē weee 'klv 'wōwelida -mī, Nyimaa -Kanyōo 'ḡnimnie -a mia -sloluda -vligni 'wv 'bhisa. Nu, Nyimaa -Kanyō o -wa Zuzu, o ka -ain 'bhiti, 'in -a 'ka o 'wōwlv -zē, 'in -a 'ka 'ḡnimnie yabhlo 'wōplili 'bhie, -a 'ka 'ḡnimnie 'kaduv 'wv pla 'ya. Nu, lubho -we Nyimaa -Kanyō nva, mō mia dē.

4

Mamē -nyidanyaa wvklēē 'ḡnimnulu

¹ Nyazidli nya -Lagō 'nyēa -ain lubho -minī, we 'gbv 'kva 'nī -ain 'ylilawlada -mī we nōda.

² Nu, 'wiemigbunya -yō zvbhaligbunya mia, -amīa ka -mōvnya kwnēē -sa. -A'a nv -dawligbv lē, 'in -a'a 'bhiti -Lagōweli saputu sa. Nu, -Lagōgbv -a gbaa sazōnv sa, 'in -a gva la, we 'ka nyima weee dli dōvnamanī -Lagō 'yu.

³ -Lagōgbv -a gbaa, we -ka nu, we mī zizeda nyima tōva -yla, -zugba, -wa mia mōmōnō -yloogbv, ma -yla we mia zizeda.

⁴ Wa'a ḡwnu -Lagōo gbv -yō, -we ka gbv -wa, dōdv -minī -gvō -lagō 'nyuu ka wa 'ylimnee 'lōlv. Klisī o -wa -Lagōo 'dēbhiee 'wōwlv, o 'ḡnimniee

san -Lagɔgbu mnenia la, 'mu wee -lagɔ -mini kɔba 'yoo, wa yi we -yɔyɔ 'gbu.

⁵ Nu, -a -ka -Lagɔgbu gbada -mi, -a'a gba -amɔaa 'dɛɛ gbu, Nyɔmaa -Kanyɔ -Zezu Klisi gbu -a gbaa. 'In we -ka -amɔa, -a mi amɔaa lubhonɔnya nya -Zezuu 'gbu.

⁶ -Lagɔ -ɔ gbaa: «Nu, zhi li nikpise nyidi!» mɔ lili 'yaa ɔ zhi -amɔaa dli zɔ, 'in ɔ 'ka -ain ɔ 'ɲɔmɔɔee san yibhelie 'nye. Wee san lia Klisi 'kɔɔ.

⁷ -Amɔa mɔa mame -nyidanya 'bhisaa, wee 'ɲɔmɔɔlu ka -ain 'wɔladɔli. 'In wa 'ka we -yɔyɔ nu, wee 'tite 'kadu -mini -Lagɔɔ -gbɛ we bhuɔ, we 'nɔ -amɔanɔɔ -gbɛ 'bhu.

⁸ Wa ka -ain 'tuntnu -amɔaa sɔalie nya sɔ weee lu, 'in wa 'nɔ -ain lawlali. -Amɔaa dli -su, 'in 'kɔa 'nɔ -ain 'ylilawla.

⁹ 'Kliye 'wɔ wa paa -ain, 'in -Lagɔ 'nɔ -ain sɔlu lapalɔli. Wa ka -ain dudu labhli, 'in wa 'nɔ -ain lasa.

¹⁰ Nu, 'yli weee nya -a bhua -Zezuu tɔtie 'wɔ -amɔaa ku zɔ, 'in ɔ 'yliyɔgagie 'ka 'ya we 'dɛ -slolu -amɔaa ku zɔɔ 'gbu.

¹¹ Nu, -a -ga 'yliyɔ, 'in -a mɔa 'yli weee nya tɔtie ɲweɛ -Zezuu 'gbu, 'in ɔ 'yliyɔgagie 'ka 'ya we 'dɛ -slolu -amɔaa tɔti ku 'wɔ.

¹² Sanɛɛ 'sa tɔtie nɔa -amɔa 'wɔ lubho, 'in 'yliyɔgagie 'ka lubho nɔ amɔa 'wɔ.

¹³ Dhiɔvɔve -we ka daa *-Lagɔɛbhɛ gbaaɛ:

«In ka dli zɔ, we 'gbu in yia gba.»
'In -amɔa 'ya, wee dhiɔvɔve -bhlokpade nya, -amɔa ka dli zɔ, 'in we 'gbu -a gbaa.

¹⁴ Nu, -a -yi we 'jiɛ, -Lagɔ -ɔ 'bhua Nyɔmaa -Kanyɔ -Zezu 'wɔ tɔtɔnya lu, mɔ yi 'yaa -amɔa 'wɔbhua tɔtie lu -Zezu nya, 'in ɔ 'ka -amɔa -yɔ amɔa 'sɔ ɔ 'dɛ 'klɔwleli.

¹⁵ Nu, gbu weee -mini -ka -ain yɔda -mi, amɔaa zɔvɔvɔ gbu -wa, 'in -Lagɔɔ 'nanɔ 'ka nyɔma duun 'wɔlamneni. A 'ka 'yli weee nya 'wɔzumanɔ ɔ fuopapie nya, 'in we 'ka -Lagɔɔ 'ɲɔ -mnɔni.

-A nɔ dhiɔvɔve 'wɔ

¹⁶ We 'dɛɛ 'gbu, 'kɔa'a wla ci -amɔa 'ylila. -Amɔaa dudu -gbu ku -ka labhɔda

-mi -sɛ -sɛɔɔ, -zugba, sa zhi zlia, -amɔaa -Lagɔsu zɛ 'lulolu.

¹⁷ Cɔn, -amɔaa dɛslɛɛn siasie 'nɔ 'wɔwɔlu, 'in we'e -gwɛ. Nu, -Lagɔɔ 'ɲɔmɔɔie 'kadu 'nɔa bhloluda -ka, 'mu we mnazɔ la -ain -yla. 'In wee 'ɲɔmɔɔie -mini 'yli bhabha we -zi -amɔaa siasie 'wɔ.

¹⁸ Nu, -amɔa'a yla -lu -we nyɔma yia -yɔ. -We wa'a 'yia -yɔ, 'mu -amɔa ylaa. -We wa yia -yɔ, we'e -gwɛ, 'in -we wa'a 'yia -yɔ, -mɔv -gwɛgwɛ 'nɔ bhloluda -ka.

5

¹ -A -yi we 'ji nu, -amɔaa ku mi *-naabudu 'bhisaa dudu -gbu. We -ka labhu, -Lagɔ ka -ain -budu cɛli yali, wee -budu 'na 'ka labhu, 'in nyɔma 'nɔ we lɛnɔ wa sɔ nya.

² 'In -slɛɛn, -a mi kluda -a 'ka -amɔaa dudu -gbu -ku -mini 'wɔ 'tla, nu, -a 'yibha -kpɔ -a 'ka yali -budu zɔ pla.

³ Nu, wee yali -budu -mini -ka -ain -gbu -mi, -Lagɔ 'na 'ka -ain kpanɔ nya yli.

⁴ Cɔn, -a -ka dudu -gbu -ku -mini 'wɔgwɛda -mi, klu -a klua nɛɛ 'gba 'kadu zɔ -a mi. We 'nɔ nu, 'yibha -a 'yibha -a 'ka -amɔaa dudu -gbu -ku -mini 'wɔ 'tla. Nu, -a 'yibha -a 'ka yali ku 'wɔpla -bana 'bhisaa, 'in 'yliyɔgagie 'ka tɔtie mna.

⁵ Nu, -Lagɔɔ 'dɛgbolu -saa -bha -ain, -a 'ka sa 'bhiti. 'In mɔ 'nyɛa -ain ɔ Zuzu, zɔvɔvɔnya ɔ 'kaa -ain 'nyɛ we tianɔ nya.

⁶ Nu, -amɔaa dli 'tɛ 'wɔ bhabha 'kɔmɔv, 'in -a -yi we 'ji nu, -a -ka dudu -gbu -ku -mini 'wɔ -mi, -zugba -a -tɔlu Nyɔmaa -Kanyɔ -yɔla.

⁷ Nu, dhiɔvɔve sɔlu -a nɔa, -a'a nɔ -lu -a yia -yɔɔ sɔlu.

⁸ Nu, -amɔaa dli 'tɛ 'wɔ bhabha, 'in -a 'yibha sazɔnɔ sa nu, -a 'ka dudu -gbu -ku -mini 'wɔ 'tla, 'in -a 'ka Nyɔmaa -Kanyɔ kwesi ladɔli mni.

⁹ We 'gbu, -a 'ka ku -mini 'wɔ 'tlaɔɔ, -a 'ka we 'wɔ -tɔɔɔ, -a 'yibha -a 'ka Nyɔmaa -Kanyɔ dɔvɔnamani tia.

¹⁰ Nu, -a 'dɛ weee yia Klisi 'yu 'tlaa ɔ 'ka -amɔaa -yɔgbu 'wɔbhu. 'In ɔ -ka -mi, da -mɔɔ -gaa 'yliyɔ dudu -gbu, -we

-moo nva le, -de we zuzonuu, -de we 'nyuuu, -moo 'ka 'penie 'yi -moo solv.

-Lago ka o -yo -ain 'wusustolu Klisi -gv

¹¹ Nu, -we -wa Nyimaa -Kanyoo soove, -a -yi we 'ji, 'in -a yia 'kli -a 'ka nyima lu. -Lago -yi -ain kpeen kpeen, 'in in di we dli 'wu 'ya nu, amia -yi 'mi kpeen kpeen.

¹² -A 'ni -amiaa 'dee gbu lolu gbaa yi ain -yla. Nu, -a 'yibha -a 'ka ain 'yoo 'nye, 'in a 'ka amiaa 'de 'ylimani -amiaa 'gbu. 'In -wa 'ylimania wa 'de gbunya wa yia -yo 'wu, -we 'nia dli zogbu nya -mi, a 'ka we 'bigopali sayibheli wa -yla.

¹³ We -ka nu, -a mi -gwo tunya nya, -Lago -yla -wa, 'in -a -ka 'wlugocian nya -mi, -zugba amia -yla -wa.

¹⁴ Nu, Klisi -amiaa zekalie ka -ain ηwelazili, -amia -yi we 'ji nu, nyime -bhlogboo ka tli nyima weee 'gbu. We 'gbu nyima weee ka tli.

¹⁵ Nu, o ka tli nyima weee 'gbu, 'in -wa -gaa 'yliyoo, -maa 'ni 'masleen 'yliyoga -maa 'de -yla, nu, Klisi o tlia, 'in o yia 'wuso tli tlinya lu wa 'gbu, mo -yla wa -gaa 'yliyoo.

¹⁶ We 'gbu -a'a 'bhu 'masleen nyime yabhlogboo 'wu duduugu -nyimaa solv. 'In zlime -a ka Klisi 'wubhu duduugu -nyimaa solv, -sleen -a 'na 'ka o 'wubhu -moo solv.

¹⁷ Nyime -ka Klisi 'wu -mi, o ka nyime lolu -ze. Gbu 'cinnya ka 'pli, gbu weee ka gbu lolu -ze.

¹⁸ -Lago o suslolua -a -yo o 'de 'wu Klisi -gv, o -gbe gbunya -mini bhua. 'In mo 'nyea -ain o 'de -yo nyima 'soo 'wusustolu -lubho.

¹⁹ Nu, Klisi 'wu -Lago 'plila, 'in o mia o 'de -yo duduugu -nyima 'so 'wusustoluda. O 'ni wa gbonyuu yla. 'In o yia -ain o 'de -yo nyima 'soo 'wusustolue weli gbanya 'wunu.

²⁰ Nu, Klisi 'ηni nya -a bhua weli 'wu, nee -Lago de mi ain lada -amiaa ηwe nya: amia -a bhubhoea Klisi 'ηni nya, a ηwnu a -yo -Lago 'soo 'wusustolue gbu -yo.

²¹ Klisi 'ni gbonyuu yabhlogboo lenu, 'in -Lago yia -amiaa gbonyuuu 'gba o

'wlu di, 'in -a 'ka o 'wu nyima tiklu -ze -Lago 'yu.

6

¹ -Amia -yo -Lago so nva lubho dabuduu 'gbu, -a zua ain 'di nu, 'nani a 'yia -Lago kwee, a 'na -nyumonuu we la -ni.

² Nu, -Lago nee:

«Bhla -we nya in mia 'nani nuda, in ka -mi yukwli polv.

Gbwubhu bhla, in ka -na -wawoyi.»

Nu, -Lago 'nani -yownu bhla ni -sleen. 'In 'yli -we nya nyime 'kaa gbu 'wubhu, mu ni.

³ -A 'ni 'yibha -a 'ka nyime yabhlogboo mnomnagbu lenu gbu yabhlogboo 'wu, wa yi -Lago lubho -a mia nuda da gbonyuu gba.

⁴ 'In gbu weee 'wu, -a slolua we nu, -a mi -Lago lubhonunya 'degbolu nya. Sanee 'sa -a dila laylagbu -duun ni 'wlu zo la dlie nya: siasie klaa, gbonyuu -amiaa yilyie -yo -amiaa lawlalagbunya klaa,

⁵ -amiaa bhitie klaa, -amiaa -kaslo 'wupapie klaa, nyimaa -zlo yia -ain -yowusolv, -a yia libho 'tite nu, 'in wa yia -ain 'yiaakple -gueli, wa yia -ain ηwo 'bhali.

⁶ -Slolu -a slolua we nu, -a mi -Lago lubhonunya nya, -amiaa -mowlwle klaa, -amiaa -Lagobu yilo klaa, -amiaa dlie klaa, -amiaa zuzonuu lenu klaa solv. 'In Zuzu 'Pupaa lenugbu -yo -amiaa nyime zekalidli tiklu klaa,

⁷ gbuzonuu gbagbie -yo -Lago 'tite solv. Nu, -we mia tiklu -Lago 'yilya 'wu, 'mu -a bhua 'wu -amiaa tugv -li -yo -amiaa -guladolu -li nya.

⁸ Wa -ka -ain 'ηnikwalida -mi, 'in wa bhali 'yaa -ain zu. Wa -ka -amiaa daa gbonyuu gbada -mi, -zugba wa gba 'yaa -amiaa daa gbuzonu, wa yi -ain yocian 'bhisa, 'in -zugba gbuzonu -a mia gbada.

⁹ 'Wu wa bhua -ain nee wa 'ni -ain -yi, 'in -zugba wa 'de weee -yi -ain kpeen kpeen. 'Wu wa bhua -ain nee nyima mi tida, 'in -zugba -a -ga 'yilyoo

sazɔnɔ sa. -Kasɔ 'wɔ wa paa -ain, 'in wa'a 'bha -ain.

¹⁰ -Amiaa dli wa sumania, -zugba -amiaa dli mi 'mɔna 'wɔ 'yɪ weee nya. Wamia dli, bobabhanya -a -mia, -zugba -a pa nyima duun 'ɲɪmɲie -gɔ. Wamia dli, -a 'nɪ -lu yabhlogbɔɔ -ka, -zugba -a ka -lu weee gbɔzɔnɔ sa.

¹¹ -Amiaa 'talea Kolenti -nyima, -a ka ain -yla gbɔzɔnɔ gba, 'in -a yia dli 'wɔkalɪ 'kadɔɔ ain -yla.

¹² -A 'nɪ -amiaa dli 'wɔkla ain -yla, amia klaa amiaa dli 'wɔ -amiaa gbɛgbɛɪn.

¹³ Nɪ, gbɔ na gbaa ain -yla nɛɛ na 'yua a -mɪ, a nɔ -amia 'bhisa, a -kalɪ amiaa dli 'wɔ 'kadɔɔ -ain -yla!

A vla gbɔnyuu gwe

¹⁴ Nyima -wa'a ɲwnua -Lagɔɔ gbɔ -yɔ, a -yɔ wa 'na suslolu 'wɔ, 'in a 'ka wa nya lubho nɔ dabɔɔ -nɪ. 'Lee, -we mia tɪklɪ mnɛni we -yɔ -we -nyuayli 'ka 'wɔsuslolu? 'In sa zɪ mnɛni we -yɔ nikpise 'ka 'wɔsuslolu?

¹⁵ Sa Klisi mnɛni ɔ 'ka *'Kuzu* nya wɛɪ -bhlo -ka? 'In sa -Lagɔnyimɛ mnɛni ɔ -yɔ -ɔ'ɔ ɲwnua -Lagɔɔ gbɔ -yɔ 'ka -lu 'wɔgbɔɔba?

¹⁶ Lɛɛ -lu -gɔ -Lagɔɔ -budu -yɔ yoyolagɔ 'ka wɛɪ -bhlo -ka? Nɪ, 'yɪyɔga -Lagɔɔ -budu -a -mia, -Lagɔɔ 'dɛ nɛɛ saɛ: «La na -yɔ wa yia -dɪa,

'in nɔa na -yɔ wa yia,
wa -Lagɔ na yia -zɛa,
'in wa 'ka na nyima -zɛ.»

¹⁷ We 'gbɔ, Jejitaɲɛ nɛɛ:

«A 'bhɔ waa nyima nɪ nyɪɪ,
'in a vla wa gwe 'pɪpɪ.
A 'na zɪɪ pɔɪnkalu kwɛ -nɪ,
'in amiaa 'lakpasu -amɪ na yia kpaa.»

¹⁸ -Lagɔɛbhɛ nɛɛ 'yae:

«'Tɪtɛ weee -Kanyɔ nɛɛ:
<Amiaa Dide na yia -zɛa,
'in amia 'ka na nɔkpasuyua -yɔ na 'ɲwniyua -zɛ.» »

7

¹ Nɪ, -we weee -Lagɔ gbaa ɔ 'ka wla, na jɪɪli -talea, we nanɪ 'yɪ -amiaa -nɔ nya. We 'gbɔ, -we plalɪa ku -yɔ dli pɔɪn,

-a 'bhɔ we 'bɪ, 'in -a gɔ la, -a 'ka -mɔwɔ 'wlalaa, -Lagɔɔ 'nɔɲwɛzɔzɔɛ nya.

Pɔɔɔ 'mɔna

² Nɪ, a 'nyɛ -ain 'bɪ amiaa dli zɔ, -a 'nɪ nyimɛ yabhlogbɔɔ -yla gbɔnyuu lɛnɔ, -a 'nɪ nyimɛ yabhlogbɔɔɔ 'wɔlu -nyumɔ, 'in -a 'nɪ nyimɛ yabhlogbɔɔ 'wluli.

³ We 'nɪ amiaa gbɔɔ 'wludɪdɛɛ 'gbɔ na gba 'sa. Nɪ, in ka we gba pepe, we yɪ tɪtɪɛ -zɛɔɔ, we yɪ 'yɪyɔgagɛ -zɛɔɔ, amiaa gbɔ -su 'wɔ -amiaa dli zɔ.

⁴ In dɪ ain dli 'wɔ bhabha, amiaa 'gbɔ na ylimania na 'dɛ. Nɪ, -amiaa laylagbɔ weee 'wɔ, in ka 'kɔayli gege, 'in 'mɔna mia 'mɪ yeda.

⁵ Nɪ, da -a nynia Masedɔanɪ, -a 'nɪ nyapɛ -bhla yabhlogbɔɔ 'yɪ. -A ka siasɛ 'wlubhu sɔ weee lɔ, nyima dli -ain -gɔɔ, 'in nyanɔ mia -amiaa dli zɔ.

⁶ Nɪ, -wa 'kɔa wlaa 'ylila, -Lagɔ ɔ paa wa 'kɔayli, ɔ ka -amia 'kɔayli 'pa, Titu yiyie nya.

⁷ We 'nɪ Titu yiyieɛ 'dɛkpɔa 'pa -ain 'kɔayli, nɪ, sa a 'paa ɔ 'dɛ 'kɔayli, ɔ ka -mɔɔ lɔɪ -ain -salɪ. 'In sa a 'yɪbhaa a 'ka 'mɪ 'yɪ lɔ klaa, amiaa dli sulo klaa, 'in sa a mia lamnazɪda a 'ka 'mɪ lɔpa, ɔ ka we gba -ain -yla. We 'gbɔ, na 'mɔna yia -gɔwɔlaylimanɪ.

⁸ Nɪ, 'dɛbhɛ, 'sɛbhɛ in cɛɪa ain 'wɔ, we nɔkpla gbɔ ka amiaa dli sumanɪ, in 'nɪ -mɔɔ 'gbɔ dliɔda -mɪ -slɛɛn. Da in 'yɪa we -yɔ nɪ, wee 'sɛbhɛ -minɪ nɔkpla gbɔ ka amiaa dli sumanɪ bhla yabhlo nya, -bha in lɔa dli.

⁹ Nɪ, -slɛɛn, in mɪ 'mɔna 'wɔ, we 'nɪ amiaa dli in sumanɪ gbɔ, -we ka gbɔ -wa, amiaa dli sulo -minɪ ka amiaa dli 'bhiti. Nɪ, -Lagɔɔ dɛ 'yɪbhaa amiaa dli sulo -minɪ, -amia 'nɪ ain gbɔnyuu yabhlogbɔɔ -yla lɛnɔ.

¹⁰ Nɪ, dli sulo -we bhɔa -Lagɔɔ sɔɔ, nyimɛɛ dli we bhiti, 'in we kwaa nyimɛ 'pɔpɔɛ lɔ, nyimɛɛ lɔ dli -mɔɔ 'gbɔ. 'In dli sulo -we -wa dɔɔ -gɔɔ dli sulo, nyimɛ -mɔɔ kwaa tɪtɪɛ lɔ.

¹¹ Amiaa dli sulo -we -wa -Lagɔɔ dɔmagbɔ, a yla -slɛɛn we lɛnɔgbɔ: 'saa amiaa kwɛlapulɔɛ, gbɔlɛnɔɛ 'wɔ! 'Saa amiaa zukpa -wlawɪɛ! 'Saa amiaa

* **6:15** Glɛkwɛɪ nɛɛ: Belial.

dlilue! 'Saa amiaa gbonyuu lenvee kwεε nyanononue! 'Saa na 'yiyie 'tu ain -yo! 'Saa amiaa -guladolue! 'Saa amiaa sulo gbonyuu -lenonyoo -kaslu 'wupapie nya! A ka we -slolu so weee lu nu, a 'ni gbu -minu 'ji -yi.

¹² Nu, 'sebhε in cεlia da ain 'wu, -o nua gbonyuu ε, in 'ni o 'gbu we celi, in -o -yla wa nua gbonyuu ε, in 'ni -moo 'gbu we celi. In 'yibha in 'ka we ain 'kloslolu -Lago 'yu nu, amiaa dli mi -ain -gu gege.

¹³ We 'dεε 'gbu, amiaa gbuv lenve ka -amiaa dli lapali.

Wee dli lapalie -mini -gu, -a ka 'ya 'muna 'kadu li, da -a 'yia Titu 'muna -lilie -yo, a 'dε weee o nyanoo dli -sasiee 'gbu.

¹⁴ Nu, in ka na 'dε 'ylimani amiaa 'gbu Titu 'yu, in a 'ni 'mi zobhali. Sa -bhloo 'dε -a gbaa gbuzonu ain -yla, 'sa -bhloo 'dε amiaa 'ηni -zonu -a gbaa Titu 'yu, we yia gbuzonu -zε.

¹⁵ Nu, sa a 'dε weee zua Titu 'nuηwe, in a yia o 'lakpasu kpa, nyanoo -yo -yotitie nya, we ka amiaa zεkalie -guwulaylimani o dli zo.

¹⁶ Nu, in mneni in 'ka ain dli 'wudi gbu weee 'wuu 'gbu, 'muna mi na dli zo!

8

*'Gwεzi wa -saa bhabha wa 'ka *-Zeluzalemuv leglizinya 'nye*

¹ Bheliau, 'nani -we -Lago nua Maseduanu leglizinya 'wu, -a 'yibha -a 'ka we 'di ain -sali.

² Siasie duun ka -moo -Lagonyima yli. In wa 'muna 'yliguwulaa 'gbu, wa yia nyima -li 'nye bhabha, -zugba boba zalu mi wa 'bhada.

³ Nu, sa waa -Lagonyima mnenia wa 'ka wla, wa ka 'sa wla, in wa yia we -guzi, wa 'dεε dli da. In in mi we dayinyo nya.

⁴ Nu, wa ka -amiaa zukpapalie ηwe -yokpali, in -a 'ka wa 'yoo 'nye, -li -Lagonyima mia *-Zeluzalemuv -Lagonyima 'nyeda 'nani nya, wa 'ka wa -nu we lupali.

⁵ Sa we mi yaa -amia dli nu, 'sa wa yi wlaa, wa ka -muu -guzi. Tia wa ka wa 'dε Jejitape yoo 'nye, in -muu 'bigu,

wa yi 'yaa wa 'dε -amia yoo 'nye -Lagoo dli da.

⁶ We 'gbu, -a yia Titu 'kuayli 'pa nu, lubho -zonu ka gwe o dia amiaa -gbe, o mni o 'ka we 'wubha 'nanuu.

⁷ Nu, a mi 'ηnumnunya nya so weee lu: dliuzue 'wu, gbada, -Lagoo -lii yilo 'wu, -guladolue 'nia bhloluda -ka -Lagoyloogbu, we -yo -amiaa zεkalidli a kaa 'wu. We 'gbu, wee -li -mini glaa, a -slolu amiaa 'dε 'nanician nya 'ya bhabha.

⁸ Nu, we 'ni tite yabhlo in pali ain -yla: in -ka ain -yla -Lagonyima talvaa -guladolu gbu gbada -mi -Lagoyloogbu, in 'yibha amiaa zεkalidli mia, a wleli -mo we gbuzonu sa.

⁹ Nu, a -yi -amiaa -Kanyo -Zezu Klisu 'nani. Mo -wa zlime 'ηnumnunya, o ka o 'dε bobabhanyo 'wunu amiaa 'gbu, in o 'ka ain 'ηnumnunya -zeli o boba 'wu.

¹⁰ Nu, 'di na zua ain gbu -mini 'wu, we nani 'yli amiaa -nu nya, -we ka gwe a dia tia -zu 'wu, a -yo we lenve mni. In amia -gaa 'yu -Zeluzalemuv -Lagonyimaa 'wusatie nya, in we 'ni -muu -bhlogboo -tulu, in amia 'yibhaa a 'ka wa 'wusa tia.

¹¹ We 'gbu, -sleen, dli -zonu -we nya a dia we gwe, a 'bha 'sa we 'wlu, amiaa 'yiyilu sulu.

¹² Nu, nyime -ka -Lago -lu 'nye dli -zonu nya, we gbu -Lago ηwnua -yo, -we nyime kaa we gbu -Lago kaa, -we nyime 'nia -ka -Lago 'ni -muu gbu -ka.

¹³ In 'ni -gba nu, a ti amiaa 'dε boba 'wu, nyima talva -yobεbie nya. -Innya, in nεε: a mneni 'wu -lu -yida.

¹⁴ Da a kaa da -lu kwεε duun, -wa 'nia -lu -ka, a bε wa -yo. 'Bhie, zli amia 'ni -lu -ka, wamia -ka -lu duun -ka, wa mneni wa 'ka ain -yobε. Sanεε 'sa a 'kaa 'wumneni 'yiyilu 'wu.

¹⁵ We mi 'sa celida -Lagosebhε 'wue:

«Nyime -o 'bhua -lu la duun,

we 'ni o ηwelazili,

'in -o 'bhua -lu la -sε,

we'e bo -moo kwεε.»

Titu -yo -Lagonyima talva mnia Kolenti

16 -Lagɔ na paa fuo! In 'yibha in 'ka ain 'wɔsa bhabha, 'in mɔ -bhlokpade -Lagɔ zɔa Titɪ dli zɔ.

17 Nu, amiaa -gbɛ -mnɪmɪe -a 'yibhahia Titɪ ɔ ka we -yɔŋwɪ. 'In -yɔtɪtɪe nya 'ya, ɔ 'dɛ 'yibha ɔ 'ka amiaa -gbɛ mɪ.

18 Nu, Titɪ -yɔ -amiaa -Lagɔbheli yabhlo, ɔ leglizɪ weee kwahia 'ŋɪ ɔ -Lagɔgbɔɔ gbagbie -yɔ, 'ma -a tiea.

19 Nu, we 'nɪ bhia, 'mɔ leglizɪnya -saa -bha, -a -yɔ ɔ 'ka nɔ wee lubho -zɔnɔ -mɪnɪ nɔda. 'In wee lubho -a nɔa Nyumaa -Kanyɔɔ 'ŋɪmɪe -yɔ -amiaa dli -zɔnɔɔ sloluee 'gbɔ.

20 Nu, 'gwɛzi 'kadɔ wa 'nyɛa -ain yoo, 'klɪ -a yia, 'in -a kpaa we 'nanɔɔ, -delee wa yi -ain 'ŋɪmɪa we 'gbɔ.

21 Nu, 'klɪ -a yia, 'in gbɔ nanɪ 'yli Nyumaa -Kanyɔ 'yu, we -yɔ 'ya nyuma 'yu, -a 'ka we lɛnɔ.

22 Nu, -a ka wa -yɔ -amiaa bheli tie. -A ka ɔ layla gbɔ duun 'wɔ, 'in 'kɔmɔɔ ɔ slolua we nu, ɔ -gɔ mɪ ladoluda. Nu, -slɛɛn ɔ -gɔ mɪ 'ya ladoluda bhabha, -we ka gbɔ -wa, ɔ ka ain dli 'wɔdɪ 'kadɔɔ.

23 We -ka Titɪ, na nɔnɔnyɔ -wa, 'in dabɔdɔ ɔ -yɔ 'mɪ 'sɔ nɔa lubho amiaa -gbɛ. We -ka bhelia -tɔlɔa -wa -yɔ ɔ nɔa, leglizɪnya tiea -maa. Klisɪ 'ŋɪmɪnɪgbɔ wa nɔa lɛ.

24 A -slolu we leglizɪnya 'klɔ nu, a -kalɪ nyuma -manɪ zɛ sazɔnɔ sa. Leglizɪnya 'ka we 'jiyibheli nu, -a ka zukpa -a 'ka -amiaa 'dɛ 'ylimanɪ amiaa 'gbɔ.

9

-ɔ wlaa 'mɔna nya, -Lagɔ -kalɪ ɔ zɛ

1 Nu, -Zeluzalɛmɔɔ -Lagɔnyumaa -yɔbɛgwɛzi wa -saa, wa 'ka we wa kwa, in 'ka ain 'wɔcɛli -mɔɔ 'gbɔ, we mɪ gbokpɔa nya.

2 In -yi amiaa dli -zɔnɔ, wee gbɔ -mɪnɪ 'wɔ. 'In in yia na 'dɛ 'ylimanɪ amiaa 'gbɔ, Masedvanɪ -nyuma 'yu. In nɛɛ wa -ylaɛ: «Akai -dɔdɔ -gɔɔ -Lagɔnyuma ka lamnazɪ, wa 'ka wee -yɔbɛgwɛzi wla tia -zɔ 'wɔ.» 'In amiaa kwɛlapuloe ka wa lɔnyuma duun 'kɔayli 'pa.

3 Bhelia -manɪ na tiea amiaa -gbɛ, -delee, 'ŋɪ -a kwahia ain gbɔ -mɪnɪ 'wɔ, we yi yɔ -zɛ. In 'yibha sa in gbaa we, a mnazɪ 'sa amiaa 'dɛ la sazɔnɔ sa.

4 We -ka nu, Masedvanɪ -nyuma -yɔ 'mɪ ka amiaa -gbɛ mɪ, 'in wa 'nɪ ain lamnazɪda yli, -amiaa -wa dia ain dli 'wɔ, -amiaa zɔ -wa. In 'nɪa amianɔɔ zɔɔ gbɔ gba.

5 In ka we -yɔyɪ nu, we nanɪ 'yli, in 'ka bhelia nɪ -yɔbhubhoe, 'in wa 'ka 'mɪ 'yugalɪ amiaa -gbɛ. 'In 'nanɪlu a -saa, -we ka wɛli a wlaa, wa 'ka we 'wlugɔgwɛli. 'In bhla in 'ka amiaa -gbɛ nɪnɪ, -zugba we mɪ lamnazɪda. 'In wa 'ka we -yɔyɪ nu, dli -zɔnɔ nya a wlaa, we 'nɪ dli sulo nya.

6 A yibheli we 'ji nu: ɔ -ka glɔ 'kienyi, 'kienyi ɔ dia, 'in ɔ -ka glɔ duun, duun ɔ dia.

7 -ɔ -ka -mɪ, sa ɔ pupalia dli zɔ la, ɔ wla 'sa. We 'na -zɛli dliɔe -yɔ -gla -nɪ. Nu, ɔ wlaa 'mɔna nya, -Lagɔ -kalɪ ɔ zɛ.

8 Nu, -Lagɔ ka we se ɔ 'ka ain zɔzɔnɔɔ 'yli -bhlo -bhlo duun 'nyɛ. 'In -we a 'yibhaa -Lagɔɔ dɔmagbɔ nya, a 'ka we 'yɪ bhla weee nya, a -ka amiaa 'dɛɛ -yɔgbɔ -bhia, 'in -we -ka latɔ ain kwɛɛ, a 'ka -mɔɔ nya gbɔzɔnɔ -gbɔ weee lɛnɔ.

9 We mɪ 'sa cɛliɔda -Lagɔsɛbhɛ 'wɔɛ:

«-Lagɔɔ 'nanɪ 'yiligɔwɔla bhabha,

'in ɔ nyɛa bobabhanya -li.

ɔ tiklɪmɪe mɪ la -zɔ weee nya.»

10 -Lagɔ ɔ nyɛa -luglɔnyɔ -luu 'ya, 'in ɔ nyɛa ɔ 'floo ɔ 'kaa li, mɔ yia ain -luu 'ya a 'yibhaa 'nyɛa. Nu, ɔ -ka we 'wɔzumani, 'in ɔ 'ka we mini. Sanɛɛ 'sa amiaa tiklɪmɪe lɛnɔgbɔ yia -gɔwɔlaylimanɪa.

11 Nu, 'ŋɪmɪnɪnya ɔ yia ain -zɛliɔ sɔ weee lɔ, bhla weee nya, 'in a 'ka amiaa 'dɛ -slolu 'nanɪciaan 'dɛgbolu nya. 'In -li a wlaa, -a yia wa yoo 'nyɛa, we 'gbɔ, nyuma duun yia -Lagɔ fuo 'paa.

12 Nu, 'nanɪ a nɔa da, we 'nɪ -Lagɔnyumaa -yɔgbɔɔ 'dɛkpɔa we yi -bhia. Nu, wee 'nanɪ yibhelie -yɔ nyuma duun yi 'yaa -Lagɔ fuo 'paa.

13 -Slolu a slolua we nu, a mɪ Klisɪ gbɔzɔnɔ gbɔ 'nɔŋwɛ zɔda. 'Nanɪdli nya a -yɔ -Zeluzalɛmɔɔ -Lagɔnyuma -yɔ nyuma tɔlɔa suslolu amiaa zɔzɔnɔli

'wv. Nu, -muv weee 'gbv, wa yia -Lagolubho -muvu 'nuywe -kake yibhe-
lia, 'in wa yia -Lagoo 'ni 'ylimania.

14 -Lago wa yia bhubhoea amiaa ze
wa -kalaa 'gbv. Nu, -Lago ka ain 'nani
'kadi duun 'wuv.

15 -A 'pa -Lago fuo, 'nani -we 'nia
'wupalu -nani -ka, o nua -ain 'wuv 'gbv!

10

*Polv gbaa o 'dee -gvgbv -wa -solva o -
yowv, wa 'yu*

1 Nu, -ami Polv ka daa wa gbaa, in
-ka ain glaa -mi, 'in na tia na 'de 'wv
'kienyi, 'in in -ka ain -yabhoda -mi
'pipi, 'in na solva ain -yowv, -ami laa
ain Klisu dli -dlao -yo o zuzuvu nya.

2 Amia na bhubhoea, da in -ka
amiaa -gbe mni, a 'na 'sulu 'mi, 'in in
'ka ain -yla gbv gba 'klv 'cici nya -ni!
'In nyima tolva pupalia we 'wlukuvn la
nu, nyimaa lenugbv solv -a nua gbv le.
Cun, -maa -yla na yi 'yaa gbv gbaa 'klv
'cici nya.

3 Nu, gbuzuv -wa, -a mi -glonyima
nya, 'in -a 'nia -golv gv -glonyimaa gvgv
solv.

4 Nu, tvgv -lunya -a golv tv, we 'ni
dudv -muvu -gv -nyimaa tvgv -lunya:
nu, -Lagoo -gbe we 'tite bhva, 'in -we
weee solva -Lago -yowv, la we saa -
muv. 'In -a saa yoyowlukuvn lapupalie
la.

5 Nu, weli weee, -we 'dee 'yli-
maniya yia gbaa -Lagoo yiloo
gbegein, -bha -a salia we la. -A 'yibha
-a 'ka nyimaa 'wlukuvn lapupalie
weee -kasv sa kpa, 'in we 'ka Klisu
'nuywe zv.

6 'In -a mi lamnazida, -a 'ka nyimaa
'nuywesanya -kasv 'wupa, -zugba a -
ka nyimaa 'nuywezunya tiklu nya -mi.

7 -Luu ku -yo a ylaa! We -ka nu,
nyime yabhlo di we dli 'wv nu, o
'debhlo mi Klisu -nu nya ni, o di 'ya we
dli 'wv nu, -amia mi 'ya Klisu -nu nya.

8 Nu, se -we Nyimaa -Kanyo 'nyea -
ain, in -ka na 'de 'ylimani we 'gbv, we
-ka -bha -gvzi -se ni, amiaa dlizuvvee -
gowlaylimanie gbv -wa, we 'ni amiaa
lasasiee gbv. 'In, in 'na 'ka zv nu we
'gbv.

9 Nyime yabhlogbvoo gbalu -ni nu,
in 'yibha in 'ka ain nyanoo dli slu
'sebhanya -we na paa ain yoo nya -ni.

10 Nu, -we wa gbaa mv ni, wa nee:
«Polv 'sebhanyaa nukpla -welinya
wolv 'wv, 'in we tea. 'In o -ka -ain glaa
-mi o tao tao o lenugbv 'wv, 'in o weli mia
gbukpva nya.»

11 Nu, o -ka 'sa gba, -moo yibheli we
'jie: -a -ka -mi 'pipi sa -amiaa weli 'tea
'wv 'sebhanya 'wv, -a -ka amiaa -gbe mni,
'sa -amiaa lenugbv yia 'wotemania!

12 Nu, nyima -tolva kwalia wa 'de
'ni bhabha, -a'a pupali we 'wlukuvn
la nu, -a 'ka wa nya 'wumnene, 'in -a
'ka 'ya -amiaa 'de wa yibholv, we 'ni
muv?! Wa 'de wa 'bhua 'wv wa yibholv
-lu nya, wa 'ka wa 'de yibholv, 'in wa
palia wa 'de, wa 'de 'wv. Nu, wa 'ni
'ylimna.

13 Nu, we -ka -amia, -a'a 'ylimani -
amiaa 'de we'e zi -bha -gv. Lubho -we
-a 'kaa nu, da -Lago palia we -bolv -bha
-a -yo we nuyve bhlolua, 'in o yia -ain
'yoo 'nye -a 'ka amiaa -gbe mni.

14 Da -a mnia amiaa -gbe, -a 'ni wee
-bolunya -gvzi. Nu, -amia mnia amiaa
-gbe tia, 'in -Lagobv -we gbaa Klisu
gbuzuv gbv, 'in -a yia ain -yla we gba.

15 -A'a zi -bolv -gv -amiaa 'dee 'yli-
manie nya, nyima -putuu lubhoo
'gbv. -A di we dli 'wv nu, amiaa
dlizuvvee yia -gowlaylimania, 'in -a 'ka
mneni -a 'ka -amiaa lubho -nuyve -
gowlaylimani bhabha ain nyidi. 'In -
bolv -we -Lago palia -ain -yla, -a'a zi we
-gv.

16 -Muv 'bigv, -Lagobv -a yia gbaa,
-mo amiaa lugbein -dudunya -gv. 'In -
a 'ni mneni -a 'ka -amiaa 'de 'ylimani
lubho -we nyima -putu nua wa 'dee nu
lubhonvdaa 'gbv.

17 Nu, we mi celida -Lagosebhe 'wv:
«Nyime o -ka gba o 'ka o 'de 'ylimani,
-moo 'ylimani -moo 'de lubho
-we Nyimaa -Kanyo nua lee 'gbv.»

18 Nu, we 'ni nyime o kwali o 'de 'ni,
'mo wa sa -bha, nu, nyime o Nyimaa
-Kanyo kwalia 'ni, 'mo wa saa -bha.

11

Polv-yoyocian -wala wa 'de -Zezuu

tietienya

¹ 'Aa! A -ka mneni a 'ka na -sabhe 'wlu zo laslulo -se ni, we nani 'yli! Cun, a -tu na 'gba zo.

² In -kali amiaa ze zenyidli nya, 'in wee zenyidli nyaa zekalie -mini mia, -Lagoo -gbe we bhua. Nu, in ka amiaa so kpa nukpasu -bhlogbodo -nu nya: mo -wa Klisu. Cun, mo 'yu na kpaa ain, nee 'hwnoyu -o -yo nukpasu 'ni -slo -budu 'wudi mo.

³ Nu, nyanoo na nua, sa *tibhe nua *Evo -dawli 'wu, 'in we yia o mnonu ni, wa yi 'sa amia 'wlukoon lapupalie 'nyuu 'nye, a yi Klisu -yolanenie sazoo sa gwevla 'pipi.

⁴ Zo a yligbea we gege nu, -Zezu ka gbu -amia gbaa ain -yla, nyime yabhlo yi -Zezu -putuu gbu gba ain -yla. 'In a mi 'ya lamnazida, a 'ka zuzu -yo -Lagobu -putu -we ka gbu -amia 'nia ain -yla gba, a 'ka -moo gbu -yohwnu.

⁵ In di we dli 'wu nu, in 'ni -mi 'kienyi -lu yabhlogbodo 'wu amiaa -Zezuu tietienya 'kadi -mani -yo.

⁶ Cun, in 'ni gba sa -yi, gbuzoon -wa, nu, we -ka -Lagoo yilo, -moo mi -moo 'dee sa! -A ka we ain 'kluslolu 'yli weee nya, -amiaa lenugbu weee 'wu.

⁷ Da in gbaa ain -yla -Lagoo gbuzoon gbu, bhe in gbaa we. 'In in yia na 'de 'wuti 'kienyi, in 'ka ain 'ylimanu 'gbu. 'Lee, gbonyuu in nua le yi?

⁸ Da in mia ain glaa lubho nuda, legliz -putunya penia 'mi, 'in na bhua wa 'gwezinya 'wu, -zugba na sa ain 'wu we nya.

⁹ Nu, da in mia amiaa -gbe, in 'ni nyime yabhlogbodo 'wlugba nya -mi, -lu baa 'mi 'wuu 'gbu. Nu, bhelia -wa 'bhua Masedvani, -lu -we ka gbu mia 'mi -yo, -maa 'nye 'mi we. In ka na 'dee dli lakpa nu, in 'na -zeli amiaa 'wlugba -ni. 'In 'sa na yia na 'dee dli lakpaa 'komoo.

¹⁰ Nu, Klisu gbuzoon -weli mia 'mi 'wuu 'gbu, in nee, Akai -dudu weee -mini -gu, nyime yabhlogbodo 'na 'ka 'mi 'dee 'ylimani -gbu -mini nyee labhali.

¹¹ Lee -lu ka 'gbu na gba 'sa? In 'ni amiaa zekalu gbu -wa yi? Sa in -kalia

amiaa ze, -Lagoo -yi we 'ji.

¹² Nu, -we in mia da lenuda, 'mu na yia lenua 'komoo. 'In -wa mia yoyo -welinyaa datalida, wa 'ka wa 'de 'ylimani, nu, -amiaa nonolubho -yo wa nonolubho -bhlo, in 'ka wa 'ji gba.

¹³ Nu, waa nyuma -mani, tietienyaa nono yoyo -nu wa -mia. Yo wa tubhua wa nonolubho 'wu, 'in wa nua wa 'de Klisu tietienya 'wu.

¹⁴ Nwegaga -subhaligbu yabhlogbodo 'ni we 'wu -mi. 'Lee, -Saataan 'dee 'bhitili we 'de zlu 'anzi 'wulaa?

¹⁵ Nu, -Saataan lubhonunya 'ka wa 'de -Lagoo -o mia tiklu lubhonunya 'wunu, -moo 'ni -yokali. Nu, sa wa lenugbunya mia, 'sa wa yia wa dudu -guo bhialida 'yia.

Pobu siase

¹⁶ Nu, 'mu na gbaa da: nyime yabhlogbodo 'na 'bhulu 'mi 'wu -sabhebhanyo 'bhisa -ni. 'In we -ka nu, a ka 'sa we 'wlukoon gbuzoonsa ni, a hwnu we -yo nu, in mi -sabhebhanyo nya, 'in -ami 'ka 'ya mneni, in 'ka na 'de 'ylimani -sele.

¹⁷ Cun, gbuzoon -wa, in -ka na 'de 'ylimani, -we na gbaa da, in 'nia we gba Jejitapee solu, -zugba -sabhebhanyo 'bhisa na gbaa.

¹⁸ Nu, nyuma -duun ylimania wa 'de dudu -gbunya 'gbu. Nu, nanu 'de na yi 'yaa 'ylimania.

¹⁹ Amia -wa laa amiaa 'de gbuyilonya, amia hwnunua -sabhebhanya, 'dee 'yibadi, we 'ni moo?

²⁰ Wa 'ka ain 'wobhu galu 'bhisa, wa 'ka ain 'wluli, wa 'ka ain 'wie 'woyli, wa 'ka ain 'ylilatili, wa 'ka ain 'kpayukwli 'wu subha, 'wlu a dila -moo weee zo la.

²¹ Zu mi 'mi 'bhada, we 'ni moo? In 'ni 'wlu 'temani, we 'ni moo? A ka zukpa, gbonyuu in nua!

We -ka nyime yabhlo mneni o 'ka o 'de 'ylimani -lu yabhlo 'wu, -ami mneni in 'ka 'ya 'sa nu. Gba na gbaa -sabhebhanyo 'bhisa.

²² Eblee* wa -mia yi? -Ami mi 'ya we nya! Izlaelinyuma wa -mia yi? -Ami mi

* 11:22 Zuifonya.

'ya we nya! *Ablaam^{uu} 'yuoyua wa -mīa yī? -Amī mī 'ya we nya!

²³ Klisu lubhonunya wa -mīa yī? In mī we nya, in -zi wa. In -ka 'sa gba: -sabhebanyo 'bhisa in gbaa! In ka lubho nū, in -zi wa, in ka -kaslo pla, in -zi wa! Wa ka 'mī seli duun bhabha, in -zi wa! 'In in ka tltlee nwe -yo 'plili bhla weee nya, in -zi wa.

²⁴ Nu, -pnu glo 'so -we *Zuifu paa nyima, 'in -bhlo bhua we nwee, in 'plili we zo -zakpa gbu.

²⁵ *Wlomu -nyuma ka 'mī seli 'nyumu -zakpa ta. Wa li 'mī -bho 'wū -zakpa -bhlo. 'Glo 'kadu -yo 'mī mni 'nyuglu -zakpa ta, 'in in yia 'yī -bhlo li 'nyu -gu -zakpa -bhlo.

²⁶ Na nōnue duun 'wū, in ka tltlee nwe -yo -dī, yeye nyu kwee, 'wienyaa nyuma -bhanya kwee, na bhelia Zuifu kwee, -wa 'nia Zuifu kwee, in ka tltlee nwe -yo -dī, 'gbe 'kadu nukple, da bebleenya, gumunyu -gu -yo yoyobhe-lia kwee.

²⁷ In ka siasia -libho duun nū, in ka 'ylaakple -gu bhla tōba nya. Nwō -yo 'nyumatu ka 'mī 'bha, 'in bhla tōba nya, 'in 'yī lilili, nwatlo ka 'mī 'bha, 'in in 'nī 'woplanaa -ka.

²⁸ 'In in 'nī gbu tōba gba. Nu, leglizī weee -we -gu na lōba dī, mū -wa na 'wlukoon lapopalie 'ylio 'yī.

²⁹ Nyō yōmanī 'wū, 'in we 'nī 'ya -amī 'wū -bhōa, nyō bhlili gbonyuu lō, 'in we 'nī 'mī -yōkpa?

³⁰ We -ka nu, in 'ka na 'de 'ylimanī, -zugba na 'wōyōmanīe 'wū na yia na 'de 'ylimanīa.

³¹ -Lagō -ō -wa Nyūmaa -Kanyō -Zezuu Dide, -ō ka 'nī wa mnūia -zu weee nya, 'in we 'nia bhloluda -ka, -ō -yī we 'jī nu, in 'nī yo 'tōbhuda -mī.

³² Da in mīa -Damasī, dūdu 'wlu-lapilinyō -ō mīa nyūmaa 'wlulapilinyō Aletasu lubho nūda, -ō yia 'sloja wee gbee plalida 'yigbeli, wa 'ka 'mī kpaa 'gbu.

³³ Nu, wee gbee lū 'suoo finetli 'yī wa wlelia 'mī -cīcē 'kadu nukple, sanee 'sa in -dīa -ō kwee.

12

Pōlv 'ylikakie -yō -we -Lagō -slolua ^{klv}

¹ 'Lee, in 'ylimanī na 'dē? -Mū 'nī -lu 'wū -ka. Nu, 'ylikakienya -yō gbonyaa 'kluslōue -we -Lagō wlaa, we gbu na yia -slēn da gbaa.

² Nu, nyūmē yabhlo mīa Klisī 'wū in -yī -ō. We -zu kugbua lē -mnua nī, wa 'bhua -ō 'wū, 'in wa yia -ō yalu tanu* -gu kwa. (-De -ō ka -ō ku nukple -tū, -de -ō ka -ō ku nukple 'tlaa, in 'nī -mū 'jī -yī, -Lagō 'debhlogbō -yia we 'jī.)

³ In -yī we 'jī nu, -Lagō ka nyūmē -mōnī 'wōbhū, 'in -ō yia -ō yali kwa. 'Pīēn, -de -ō ka -ō ku nukple -tū, 'in -de -ō ka -ō ku nukple 'tlaa, in 'nī -mū 'jī -yī, -Lagō 'debhlogbō -yia we 'jī.

⁴ 'In wēlīnyā dūdu -nyūmē 'nīa mneni -ō 'ka gba, 'in -we ka se wa'a 'nyēa -ō, -ō ka we lōsa, -mō -ō 'nua we.

⁵ Nu, nyūmē -mōnī 'gbu na yia na 'de 'ylimanīa, 'in in 'na 'ka na 'de 'ylimanī na 'dē 'gbu, -we slolua na 'wōyōmanīe, we 'wū na ylimanīa na 'dē.

⁶ In -ka yaa 'yībha in 'ka na 'de 'ylimanī, in 'na 'ka yaa -sabhebanyō -zē, nu, gbuzōnū 'dekpōa na gba yaa. 'In in 'nī 'yībha in 'ka na 'de 'ylimanī. -We ka gbu -wa, -we na nua lē, wa yia -yō, 'in -we na gbaa, wa nua, in 'nī 'yībha nyūmē yabhlogbō 'wlukoon lapopalie 'ylimanī we -zī we 'wū.

⁷ 'In 'yiliwōgbunya -Lagō -slolua 'mī 'klv, in yī na 'de 'ylimanī we 'wū 'gbu, siasīe 'tīē yia na ku zo pla, -Saataan tiēnyō 'bhisa, -zugba we bhitī 'mī, 'in we kulba 'mī 'yōo in yī na 'de 'ylimanī 'gbu.

⁸ -Zakpa ta in bhubhōea Jejitape nu, -ō -sa 'mī siasīe -mīnī 'wū.

⁹ 'In -ō yia we 'bīgopalī 'mī -ylaē: «Na 'nanī ka -na -nū nynī. Nu, -na 'wōyōmanīe 'wū na 'tīē slolua we 'de tenyi tenyī.» In 'yībha in 'ka na 'de 'ylimanī na tōtō -mīmīe 'wū, 'in Klisī 'tīē 'ka 'mī -gu yī, 'in we 'ka 'mī 'wōpa.

¹⁰ We 'dē 'gbu, na 'wōyōmanīenya klāa, na velīe klāa, na gbu sloo 'yīyīe

* **12:2** Yalu tanu: Zuifu duun dlu nu, yalu -zakpa ta. Pōlv nē, -ō ka yalu tanu -gu pla, mō -Lagō 'de dūia la.

klaa, na 'klyie 'wupahe klaa, we -yɔ na dlɔvenya mia, -we lɔ na plɔla Klisi 'gbɔ, 'muna nya na yia we. Nu, in -ka 'wɔyɔmani, -bha in 'tea la tenyii.

Kolentu leglizu dlɔve mi Pɔlɔ -yɔ

11 Gba na gbaa -sabhebhanyɔ 'bhisa, 'in amiaa dɛ nɔa 'mɪ we 'wɔ -gla nya. Amiaa 'ka yaa na -gɔgbɔ gba. Nu, in 'nɪ -lu yabhlogbɔɔ nya -mɪoo, amiaa tietienya 'kadɪ 'nɪ 'mɪ 'wɔzi -lu yabhlogbɔɔ 'wɔ.

12 Na lenugbɔnya -we slolua we nu, -Zezuu *tietienyɔ in -mia sazɔnɔ sa nɪ, we ka lenɔ dlɔtie nya kpɛɛn kpɛɛn aɪn nyɪdɪ. We ka lenɔ -lu: -we -wa gwɛdigbɔnya -yɔ gbɔ 'kadɪ -yɔ ninee ɲɪnpalɔgbɔnya.

13 Nu, in 'nɪ amiaa 'wlugba -zɛ, we 'nɪ -mɔv 'wɔbhɔ, lɛɛ -lu in nɔ leglizɪ -putunya -yla lɛa, 'in in 'nɪ -mɔv aɪn -yla lenɔa? A -ka we -yɔyɪ gbɔnyuu nya nɪ, -zugba a tɪ na -yɔgbɔ 'wɔ!

14 A -talɪ, in mɪ lamnazɪda in 'ka amiaa -gbɛ mɪnɪ -zakpa tanɔ nya, 'in in 'na 'ka amiaa 'wlugba -zɛ. Nu, amiaa da na talɪ, in 'nia amiaa 'gwɛzii datalɪ. We 'nɪ nu, yua 'ka 'gwɛzi lazɔ wa dideaa -nɔ nya, 'yuaa didea zɔa 'gwɛzi la wa 'yuaa -nɔ nya.

15 We -ka -amɪ, na -lu weee in kaa, 'nyɛ na nyɛa we aɪn, 'in na wlaa na 'dɛɛ -kpabhe amiaa 'wɔsasɛɛ 'gbɔ. 'Lee, amiaa zɛ in -kalia bhabhaa 'gbɔ, amiaa na zɛkalɛ mia zɔbɛda yɪ?

16 -Yɔ a yia we ɲwnua nu, in 'nɪ amiaa 'wlugba -zɛ. 'In nyuma -tɔlɔ yia gbaa nu, in ka -dawli, 'in -dawli nya in kpaa aɪn.

17 'Lee, nyuma -wa in tiea amiaa -gbɛ, in ka wa 'yabhlo -gɔ 'plɪlɪ, 'in in yia aɪn 'wlulɪ yɪ?

18 In ka Titɪ bhubhoe ɔ mɪnɪ amiaa -gbɛ, 'in in yia bheli yabhlo a -yia, ɔ 'bɪ 'palɪ. 'Lee, Titɪ ka aɪn 'wlulɪ? ɔ -yɔ 'mɪ 'sɔ, dlɪ -bhlo nya -a 'nɪ nɔɔ, 'in 'yoo -bhlo -a 'nɪ bhlii?

19 We 'bɪ ka 'wɔgwɛ, -zugba a pɔpalɪ we 'wlukɔvɔn la nu, -a mɪ -amiaa 'dɛɛ -mɪmɛ tiklɪ 'yilibɔlanɔnɔda aɪn 'yliya 'wɔ. -Innya! Sa Klisi 'yibhaa, 'sa -a gbaa -Lagɔ 'yu. Na jijli -talea, amiaa

dlɔzɔvɛɛ -gɔwɔlaylimanɛɛ 'gbɔ, -a gbaa gbɔ weee -mɪnɪ.

20 Nu, in mɪ nyanɔ nɔda nu, da in -ka amiaa -gbɛ nyɪnɪ, sa in 'yibhaa in 'na 'ka 'sa aɪn yɪlɪ, 'in sa amia 'yibhaa, a 'na 'ka 'sa 'mɪ 'yɪ. In mɪ nyanɔ nɔda nu, in 'ka aɪn nyɪdɪ gbɔnya -mɪnɪ yɪlɪ: -zɛ -yɔ zenyi, 'cɛ -yɔ -yɔmɪmɛ, vɛlɪ wɛlɪ -yɔ nyuma tɔlɔa yɔ -gɔlazɔvɛɛ, 'dɛɛ 'ylimanɛ -yɔ gbɔ bidi -bidi bidii lenɛ.

21 In mɪ nyanɔ nɔda nu, da na -putu -ka amiaa -gbɛ mɪnɪ lɔ, na -Lagɔ 'bhalɪ 'mɪ zɔ aɪn 'yu. In mɪ 'ya nyanɔ nɔda nu, nyuma duun -wa mia gbɔnyuu lenɔda bha 'bhisa, 'in wa 'nia -slɔ pɔɪnplagbɔnya klaa, mɔtnɪgbɔvɛ lenɛ -yɔ wa nɪmɛ -bhogbɔvɛ lenɛ 'bɪbhɔ, 'in in 'ka wa -gɔ wili.

13

'Wɔbhlolu gbɔv lapalɛ -yɔ fɔsawɛlɪ

1 Nu, na -zakpa tanɔ yia da amiaa -gbɛ mɪnɪ. Sanɛɛ 'sa we mia cɛlɪda -Lagɔsɛbhɛ 'wɔɛ:

«Gbɔv dayɪnya 'sɔ,
gbɔv dayɪnya taa wɛlɪ -gɔ,
wa dɪa gbɔv wli 'wɔ.»

2 Nu, -wa weee nɔa 'cɪn gbɔnyuu lɛ, we -yɔ nyuma -tɔlɔa weee -yla na palɪ gbɔ la. In ka we gba pepe da na 'sɔnɔ mɪnɪ amiaa -gbɛ, 'in 'mɔ na gba 'yaa -zɛɛn da, da in 'nia aɪn glaa -mɪ. Da na -putu -ka aɪn 'yia mɪnɪ, in 'na 'ka nyɪmɛ yabhlogbɔɔ nyazɪ 'yɪlɪ.

3 -We -slolua nu, -amɪ 'wɔ Klisi plɪlɪ 'in ɔ gbaa, a 'yibha a 'ka we 'yɪ, 'in 'yia a yia we. Klisi 'nɪ 'wɔyɔlɔ amiaa gbɛgbɛɪn, ɔ 'tɪtɛ ɔ slolua aɪn glaa.

4 Nu, gbɔzɔnɔ -wa, ɔ 'wɔyɔlɔ 'wɔ wa yia ɔ *su -gɔ lakɔlɔ, 'in -slɛɛn -Lagɔɔ 'tɪtɛ nya ɔ -gaa 'yliyɔ. 'In -a mɪ ɔ 'wɔv 'gbɔ, -amia yɔlɔ 'yaa 'wɔ. Gbɔnyaa lenɛ nya amiaa gbɛgbɛɪn, 'klɔ -a yia we aɪn -slolua nu, -Lagɔɔ 'tɪtɛ nya -a -yɔ ɔ -gaa 'yliyɔ.

5 A 'yibha amiaa 'dɛ la, 'in a yia amiaa 'dɛ, -de a mɪ -Lagɔnyuma nya 'piɛɪn. Amiaa 'dɛ -yi we 'ji nu, -Zezu Klisi mɪ aɪn 'wɔ, we 'nɪ mɔv? Yaayɪ, a 'nɪ mnɛni a 'ka amiaa dlɔzɔvɛɛ lenugbɔ -sloluu?

⁶ In di we dli 'wɔ nu, 'ji a yia we yibheliala nu, we 'ni 'sa -mi -amɪaa -nu nya, nu, -amɪa ka dliɔɔɔɔee lɛnɔgbɔ -Zezu Klisi 'wɔ.

⁷ -Lagɔ -a bhubhoea nu, a 'na nɔnɔ gbɔnyuu yabhlogbɔɔ lɛ -ni. We 'ni nu, -a 'ka we aɪn 'klɔslolu nu, -a ka zukpa we gbɔ. -Innya, -a 'yibha nu, a nɔ gbɔɔɔɔnɔ 'dɛbhlogbɔɔ lɛ. -Amɪa 'ni zukpa -kaoo, -mɔɔ 'ni gbɔ yabhlogbɔɔ.

⁸ Nu, -a 'ni mneni -a 'ka -Lagɔ gbɔɔɔɔnɔwɛli -yɔwɔsɔɔ, we lubho -a 'kaa nɔ -bhlogbɔɔ.

⁹ Cɪn, -a -ka 'wɔyɔɔ, 'in amɪa -ka late, 'mɔna -wa -amɪaa -nu nya. -A -ka 'ya -Lagɔ bhubhoeda -mi, -we -a yibhalia ɔ, mɔ -wa nu, a -zɛ -Lagɔnyuma tikli.

¹⁰ We 'dɛɛ 'gbɔ, da in -tlɔɔ -sɔ da aɪn -yɔ la, 'in na celia gbɔ weee -mɪni aɪn 'wɔ. Nu, zli in -ka aɪn glaa -mi, in yi aɪn kpa 'nyumu, se -we Nyumaa -Kanyɔ 'nyɛa 'mɪ sɔɔ. Wee se Nyumaa -Kanyɔ 'nyɛa 'mɪ, amɪaa dli -gɔwɔlaylimanɛe gbɔ -wa, we 'ni amɪaa lasasɛe gbɔ.

¹¹ -Slɛɛn, in ka we 'wlubha, bheliala -a gbɛliɛ. A -talɪ amɪaa -mɪmɛ tikli da, a 'pɔpali 'kɔayli, amɪaa dli -mi -bhlo, a -di la -dlɔɔ, 'in zɛkalɪdli -yɔ 'wɔtɔtɔe -dlɔɔɔ -Lagɔ -yɔ aɪn 'sɔ 'ka -mi.

¹² A sɪsali fɔ gbɔgbɛlelie nya, -Lagɔbheliala 'bhisa. -Lagɔnyuma weee nɛɛ wa -sa aɪn fɔ.

¹³ Nu, Nyumaa -Kanyɔ -Zezu Klisi nyɔna aɪn 'nyu la, -Lagɔ zɛkalɪdli -yɔ Zuzu 'Pɔpa -ɔ suslolua -aɪn 'wɔ, -yɔ a 'dɛ weee 'sɔ -tɔ.

'Sεbhε Pɔlv 'paa -Galasii -nyima yoo

-Lagɔnyima mia -Galasii -dɔdv -gv, 'ma *Pɔlv 'paa 'sεbhε yoo. Nyima tɔlv nεε -Galasii -Lagɔnyima -yla nu, wa 'nɪ Zuifv lɛnvgbv tɔlv -gv nɔ, wa 'na 'ka gbv 'wɔbhv. We 'dεε 'gbv Pɔlv yia wa 'wɔcɛli, 'in ɔ nεε wa -yla nu, -ɔ -ka -Zezu *Klɪsɪ dlɪ -gv zv, 'in -mɔɔ bhva gbv 'wɔ. Nu, -amɪaa lɛnvgbv 'nɪ mneni we 'ka -aɪn gbv 'wɔsa.

Fɔsawɛli

1-2 -Amɪ -Zezu Klɪsɪ *tɪtɪɛnyɔ *Pɔlv -yɔ -Lagɔbhelia weee mia -seli, -amɪa cɛlia da -Galasii *leglizɪnya 'sεbhε nɪ 'wɔ. Nyima 'nɪ 'mɪ lapali, 'in nyɪmε yabhlogbɔɔ 'nɪ we 'kɔlv nya -mɪ. -Zezu Klɪsɪ -yɔ Dide -Lagɔ -ɔ 'bhua ɔ 'wɔ tɪtɪɛnya glaa, ma palɪa 'mɪ la.

3 -Amɪaa Dide -Lagɔ -yɔ -amɪaa -Kanyɔ -Zezu Klɪsɪ ɲwna aɪn 'nyu la, 'in wa 'nyε aɪn 'wɔtɔtɔε -dlɔɔ.

4 Klɪsɪ ka ɔ 'dε wla -amɪaa gbɔnyuuu 'gbv, ɔ 'ka -aɪn pue, 'in ɔ 'ka -aɪn bhla 'nyii -mɪnɪ kwεε -sa, -amɪaa Dide -Lagɔɔ dɔmagbv nya.

5 -Lagɔɔ 'ɲnɪ 'ylimanɪ 'kɔmɔv! *-Amɛnɪ!

-Lagɔgbv -putu 'nɪ -mɪ

6 Amɪa -Lagɔ laa [Klɪsɪ] 'nanɪ nya, a 'ka ɔ 'bɪbhv sa slɔv, 'in a 'ka gbɔslɔlɔsɔ -putu 'bɪbholu -Lagɔgbv 'bhisa, -mɔv ka 'mɪ ɲwεgaga -sɔbhali.

7 Nu, -Lagɔgbv -putu 'nɪ -mɪ. Nyima tɔlv mɪ -bha, -wa 'yɪbhaa wa 'ka Klɪsɪ -Lagɔgbv 'bhiti saputu sa, ma nɔa amɪaa dlɪ zɔ bidi -bidi bidi.

8 'In, we yɪ -amɪaa 'dεgbolɔ -zε, we yɪ yalɪ 'anzɪ yabhlo -zε, -Lagɔgbv -a gbaa da aɪn -yla, -ɔ -ka we 'bhiti saputu sa, 'kplε kpa ɔ!

9 -A ka we gba aɪn -yla pepe, 'in 'mɔ na gba 'yaa da aɪn -yla -slɛn: -Lagɔgbv a 'nɔa tia, -ɔ -ka we 'bhiti saputu sa, 'kplε kpa ɔ!

10 'Lee, nyima 'ka 'mɪ 'ɲnɪ kwalu da in mia -talɪda, yaayɪ, -Lagɔɔ -nɔ -wa yɪ? -Innya, -Lagɔɔ -nɔ in 'yɪbhaa.

'Lee, in 'ka nyimaa dɔdɔnamanɪ da in mia -talɪda yɪ? In -ka yaa nyimaa dɔdɔnamanɛε datalɪda -mɪ, in 'na 'ka yaa Klɪsɪ lubhonɔnyɔ -zε.

*-Lagɔ ka -bha Pɔlv -sa -Zezuu *tɪtɪɛnyɔ nya*

11 Nu, na bhelia, in nεε aɪn -ylac: -Lagɔgbv na gbaa da, we'e 'bhv nyɪmεε -gbε.

12 Nu, we -ka -amɪ, nyɪmε 'nɪ 'mɪ we 'nyε, 'in nyɪmε yabhlogbɔɔ 'nɪ 'mɪ we -slɔlv, -Zezu Klɪsɪ -slɔlv 'mɪ we 'klɔ.

13 In mɪ bhaa *Zuifv -Lagɔbɔbɔ -yloogbv, sa na nɔa a ka we 'nɔ. Sa na palɪa -Lagɔɔ *leglizɪnya 'kɪyɛ 'wɔ 'kɔa 'tɪtɛ nya, in 'ka wa lasaa 'gbv, a -yɪ we 'ji.

14 In mɪ bhaa Zuifv -Lagɔbɔbɔ -yloogbv, in -zi na -lima 'wɔ Zuifv glaa, 'in in dɔlv -gɔla bhabha, in -zi wa, -amɪaa dɔkpasɪ lɛnvgbv 'wɔ.

15-16 'In, -mɔv weee 'yu, -Lagɔ ka -bha 'mɪ -sa pepe, -zugba in mɪ -slɔ na 'nyaaa nɔkplε, 'in ɔ yia 'mɪ la ɔ 'nanɪ nya, in 'ka ɔ lubho nɔ. Da we namanɪa -Lagɔ dɔdv ɔ 'ka 'mɪ 'wɔ ɔ 'Yu -slɔlv, 'in in 'ka -mɔɔ gbv gba nyima -wa 'nɪa Zuifv -yla, -bha -bhlokpade in 'nɪ nyɪmε yabhlogbɔɔ 'dɪzɔwɛli layɪbha.

17 'In -wa -zεa 'mɪ 'yu -Zezuu tɪtɪɛnya, in 'nɪ -maa -gbε mɪnɪ *-Zeluzalɛmɔ, nu, -bhagɪgalɪda in mɪnɪa Alabii -dɔdv -gv, 'bhie, in yia lɔbhiti -Damasɪgbe nɔkplε.

18 -Zɔ ta 'plɪa, 'in in yia -Zeluzalɛmɔ mɪnɪ, Pɪɛlv yɪbheliεε 'gbv. 'In in lɪ ɔ -gbε 'ylɪ kugbua lε gbu.

19 Nu, we 'nɪ Pɪɛlv -yɔ Nyimaa -Kanyɔɔ bheli *'Zake 'wɔbhv, in 'nɪ -Zezuu tɪtɪɛnyɔ -putu 'yɪ 'yli nya.

20 -We na cɛlia da aɪn 'wɔ, gbɔzɔnɔ -wa, 'in -Lagɔɔ 'dε -yɪ we 'ji nu, in 'nɪa yɔtɔbhv.

21 -Mɔv 'bɪgv, 'in in yia Silii -yɔ Silisi -dɔdv -gv mɪnɪ.

22 Nu, Klɪsɪ leglizɪnya mia Zudee -dɔdv -gv 'nɪ -slɔ 'mɪ 'yɪ 'yli nya.

23 -We wa gbaa waa leglizɪnya 'nɔa zlɪmε -bhlogbɔɔ, mɔ -wa nu: nyɪmε -ɔ

palı bhaa wa 'klyie 'wɔ, 'in -Lagɔgbɔ -we ka 'gbɔ ɔ gɔa la, ɔ 'ka we lasa, ɔ mɪ -slɛɛn we gbada.

²⁴ 'In wa yia -Lagɔɔ 'ɲɪ -mnɪnɪda -tu na 'gbɔ.

2

Wa ka Pɔlv yibheli -Zezuu tietienyo nya

¹ -Zɔ kugbua lɛ -mnɔa 'plɪa, 'in in -yɔ Banabasɪ 'sɔ yia -Zeluzalɛmɔ lɔmnɪ, 'in in yia Titɪ 'wɔbhu, in -yɔ -mɔɔ yi 'yaa mnɪ.

² 'In -Lagɔ -slɔlua 'mɪ we 'klɔɔ 'gbɔ, in yia -mɔ mnɪ. In -yɔ nyɪmaa 'yugalɪnya 'kadɪ 'dɛkpɔa gbɛlia 'wlu, -Lagɔgbɔ na gbaa -wa 'nɪa Zuifɔ -yla, in ka we 'ji gba wa -yla. In 'nɪ 'yɪbha lubho in nɔa, 'in in mɪa nɔda, we tu 'wɔ bhe.

³ 'In 'dɛbhie, na nɔnɔnyɔ Titɪ mɪa *Glɛkɪ nya, wa 'nɪ ɔ *knɪ 'wɔpa -gla nya.

⁴ -Mɔɔ bhla, yoyobhelia -tɔlvɔ -wa -bhɔa zɪmɛ -aɪn lɔ 'wiemɪ, -maa 'yɪbha yaa ɔ *knɪ 'wɔpapɪe. Waa nyɪma nɪ ka -aɪn lɔbhɔ, wa 'ka -amɪaa 'dɛ -yla -tɔtɔe -Zezu Klɪsɪ nyɛa -aɪn -yɔlatitalɪ, 'in wa 'ka -aɪn titee galɪ 'wɔnɔ lɔ.

⁵ Nɪ, waa nyɪma -manɪ, -a 'nɪ wa 'wlu zɔ laslɔlv 'kienyɪi -kpɔa, 'in -Lagɔgbɔ 'ka aɪn nyɪdɪ -tu gbɔzɔnɔ nya.

⁶ 'In -wa mɪa leglizɪnyaa 'yugalɪnya 'kadɪ nya nɪ, -we wa -mɪa, we 'nɪ 'mɪ 'yliya 'wɔ -lu yabhlogbɔɔ nya -mɪ, -we ka gbɔ -wa, -Lagɔɔ yla nyɪmaa ku -yɔ, in nɛɛ, waa nyɪma -manɪ 'nɪ 'mɪ -yla gba -gla nya nɪ, in nɔ gbɔ -putu yabhlo lɛ lɔ.

⁷ 'In, wa ka we yibheli nɪ, sa -Lagɔ dɪa we 'gba Pɛli 'wlu, 'in ɔ gbaa Zuifɔ -yla -Lagɔgbɔ, 'sa ɔ dɪa 'mɪ we 'gba 'wlu, 'in na gbaa nyɪma -wa 'nɪa Zuifɔ -yla -Lagɔgbɔ.

⁸ Nɪ, -Lagɔ -ɔ nɔa lubho, 'in ɔ yia Pɛli ɔ tietienyo -zɛli Zuifɔ nyɪdɪ, mɔ -bhlokpade nɔa lubho, 'in ɔ yi 'yaa -amɪ ɔ tietienyo -zɛli, nyɪma -wa 'nɪa Zuifɔ nyɪdɪ.

⁹ Nɪ, nyɪma -yi *'Zake, Sefasi* we -yɔ *Zaan, leglizɪnyaa 'yugalɪnya 'kadɪ nya, 'in 'nanɪ -Lagɔ nɔa 'mɪ 'wɔ, -maa

ka we yibheli. 'In wa yia in -yɔ Banabasɪ kwɛɛ kpa. Sanɛɛ 'sa -a bhliɪ wɛli -bhlo, -amɪa 'ka nyɪma -wa 'nɪa Zuifɔ nyɪdɪ lubho nɔ, 'in wamɪa 'ka Zuifɔ nyɪdɪ lubho nɔ.

¹⁰ Gbɔ yabhlogbɔɔ wa yɪbhalɪa -aɪn: wa nɛɛ -a 'na dlɔlv leglizɪnyaa bobabhanya 'wɔ -nɪ, 'mɔ -amɪ nɔa lɛ dlɪ weee nya.

Pɔlv palia Pɛli -yla gbɔ la Antiovgbe nɔkplɛ

¹¹ 'In da Pɛli nɪnɪa Antiovgbe, gbɔnyuu ɔ nɔa lɛ, in yia we ɔ 'klɔsɔbha.

¹² Nɪ, da nyɪma 'Zake tiea, -maa 'nɪa -slɔ nɪnɪ, -zugba Pɛli -yɔ -Lagɔnyɪma -wa 'nɪa Zuifɔ lia dabɔdɔ. 'In da -maa nɪnɪa, ɔ yia wa nya lilie 'yɪlɪgbeli, ɔ yia wa gwɛvla. -We ka gbɔ -wa, Zuifɔ -Lagɔnyɪma gɔa nyɪmaa knɪ 'wɔpapɪe 'wɔ, 'ma ɔ sɔa.

¹³ 'In -amɪaa -Lagɔbhelia Zuifɔ yia Pɛli dlɪ 'sɔ -bhogbɔ lɛnɔ, 'in Banabasɪ 'dɛgbolɔ yi 'yaa we lɔbhɔ.

¹⁴ Da in 'yia we -yɔ nɪ, wa'a kpa wa 'dɛ tiklu -Lagɔgbɔ gbɔzɔnɔ sɔlv, 'in in nɛɛ Pɛli -yla nyɪmaa -zejila 'wɔɛ: «-Mɪ mɪ Zuifɔ nya, 'in -in yia -wa 'nɪa Zuifɔ, -maa lɛnɔgbɔ lɛnɔ, -in 'nɪ we Zuifɔ titee sɔlv lɛnɔ. 'In sa -in mneni -in 'ka gba nyɪma 'nɪa Zuifɔ, wa nɔ -gla nya Zuifɔ lɛnɔgbɔ lɛa?»

Zuifɔ -yɔ -wa 'nɪa Zuifɔ ka nyɪma tiklu -zɛ dlɪzɔzvee 'gbɔ

¹⁵ -Amɪa mɪa, Zuifɔ 'zayli -a -mɪa, -a 'nɪ gbɔnyuu -lɛnɔnya, -wa'a zɔa -Lagɔ tite 'nɔɲwɛ, wa nyɪdɪ.

¹⁶ -Mɔɔ bhla, -a -yi we 'ji nɪ, -Lagɔɔ yibheli nyɪmɛ, nyɪmɛ tiklu nya *Moizɪ titee 'nɔɲwɛzɔzvee 'gbɔ, nɪ, dlɪzɔzvee -bhlogbɔɔ -Zezu Klɪsɪ -gɔɔ gbɔ -wa. We 'gbɔ, -amɪa yi 'yaa -Zezu Klɪsɪ gbɔ -yɔɲwɪnɪ, 'in -Lagɔ 'ka -aɪn yibheli nyɪma tiklu nya, -amɪaa dlɪzɔzvee Klɪsɪ 'wɔɔ 'gbɔ. Nɪ, we 'nɪ titee 'nɔɲwɛzɔzvee gbɔ. Nɪ, -Lagɔ 'na 'ka nyɪmɛ yabhlogbɔɔ yibheli nyɪmɛ tiklu nya, titee 'nɔɲwɛzɔzvee 'gbɔ.

¹⁷ 'In, we -ka nɪ, tiklɪmɪmɪe -Lagɔ 'yliya 'wɔɔ da -a mɪ -talɪda Klɪsɪ 'gbɔ,

* 2:9 Pɛli.

'in -a -ka 'ya gbonyuu -lenunya nya -mi, -wa 'nia Zuifu 'bhisa, 'lee, Klisi paa nyima 'kuayli wa nu gbonyuu le yi? -Innya!

18 In 'yibha zlime in 'ka -mi tiklu -Lago 'yu, titee 'nonywezuvtee 'gbu, 'in in yia we 'bubhu. In -ka we lu lobhiti, -zugba na 'de in 'nia titee 'nonywezuvnyo 'wuvu.

19 Nu, we -ka tite -bhlo, mu -laa 'mi tithie, 'in we -ka -ami, in ka tli titee gbegbein, 'in in 'ka 'yliyogada -tu -Lagoo gbegbein. 'In in yia *su -gu tili Klisi nya.

20 'In, in -ka 'yliyogada -mi, we 'ni na de -ga 'masleen 'yliyog, nu, Klisi -gaa 'yliyog 'mi 'wu. Nu, -Lagoo 'Yu ka na zekalie -slolu, 'in o yia o 'de wla na 'gbu, o dliguvuvue nya na ku -gaa -sleen da 'yliyog.

21 Nu, in 'na 'ka -Lagoo 'nanu daa gba -innya. We -ka nu, tite nu nyime tiklu -Lago 'yu, -zugba bhe Klisi tlia.

3

-Lago yibhelia nyima, nyima tiklu nya Klisi dliguvuvue 'gbu

1 Oo -Galasii -nyima, -gubutunya, nyoo -sali ain a? Wa 'ni da ain -Zezu Klisi *su -gu lakulue 'kluslolu vaa?

2 Nu, gbuv go -bhlo mia da, a 'pali we 'bigu. Zuzu 'Pupa a 'yia, tite 'nonywezuvtee 'gbu a yia o 'yi yaayu, -Lagobu a 'nua, a zua dli -guv gbu -wa yi?

3 Sa amiaa -gu 'ka 'ya sa 'wotua? Aka -Lagobuv gwedi -Lagoo Zuzu nya, 'in a 'yibha a 'ka -sleen we 'wubha amiaa 'dee 'tite nyaa?

4 -We weee 'wu a 'plilia, bhe -wa yi? -Innya, we 'ni mneni we 'ka bhe -ze.

5 'In -Lago -ka o Zuzu ain 'nye, -zugba o nu gwedigbu le ain nyidi, amiaa titee 'nonywezuvtee gbu -wa yaayu, -Lagobu a 'nua 'in a zua dli -guv 'gbu, o nua we le yi?

*-Lagoo dliguvuvnyo *Ablaamu*

6 Nu, *-Lagosebhe nee *Ablaamuv daae:

«O ka -Lago dli -gu zu.

O dliuvuvtee 'gbu,

-Lago yia o yibheli nyime tiklu nya.»

7 We 'gbu, a yibheli we 'ji nu, -wa zua -Lago dli -gu, ma -wa Ablaamuv 'yuoyuaa 'debhie.

8 -Lagosebhe ka we gba, nu, nyima -wa 'nia Zuifu, wa dliuvuvtee 'gbu -Lago yia wa yibhelia nyima tiklu nya, o 'de 'yu. We 'gbu, -Lago yia Ablaamuv -yla wee gbuvuvu -muni gba pepe nu:

«'Nyu wa yia dudugu -nyima weee lanwnaa -na 'gbu.»

9 Ablaamu ka -Lagoo gbu -yonyonu, 'in -Lago yia o 'nyulanwna. 'Sa -bhloo 'de -wa weee nyunua -Lagoo gbu -yo, -Lago nywnaa wa 'nyu la.

10 Nu, -wa weee zua titee 'nonywezuvtee dli -gu, me yia wa kpaa. Nu, -Lagosebhe nee:

«-We weee mia celida -Lagoo titee 'sebhe 'wu, -o o zua we 'nonywe 'komuv, me yia o kpaa.»

11 We mi 'ya gbuvuvu nya, nu, nyime yabhlogbo 'ni mneni o 'ka -mi tiklu -Lago 'yu titee 'nonywezuvtee 'gbu. Nu, -Lagosebhe nee:

«-O -Lago yibhelia nyime tiklu nya dliuvuvtee 'gbu, 'yliyogagie -moo yia 'yia.»

12 'In tite'e 'bhu dliuvuvtee -gbu. Nu, we mi 'ya celida:

«-O zua titee lenugbu weee 'nonywe, o -tu we lenuda 'komuv, 'in o 'ka 'yliyogagie 'yi.»

13 Klisi ka o 'de meyalatinyo -zeli -amiaa 'bigu, sanee 'sa o zitia -ain 'wu titee me kwee. Nu, we mi celida -Lagosebhe 'wue:

«Nyoo nyoo wa -ka bizi su 'wlu, me mi o -nu nya.»

14 Nu, sanee 'sa we nua, 'in 'nyulanwna -weli -Lago gbaa Ablaamu -yla, nyima -wa 'nia Zuifu, wa 'ka we 'yi -Zezu Klisi 'gbu. 'In Zuzu -Lago gbaa o 'ka wla, -a 'ka we 'yi dliuvuvtee 'gbu.

Tite -yo -lu -we -Lago gbaa o 'ka wla

15 Na bhelia, duduv -guv gbu yabhlo na yia da palia: we -ka nu, weli nyime 'kaa ti, o -ka we ti sazuvu sa,

nyime yabhlogbɔɔ 'nɪ mnɛni ɔ 'ka -bha we lasali, 'in ɔ 'na 'ka we -gɔ -lu yabhlogbɔɔ pali.

16 Cɔn, -li -we -Lagɔ 'kaa wla, ɔ ka we gba Ablaamu -yɔ ɔ 'yuoyu -yla. 'In -Lagɔsɛbhɛ 'nɪ -gbaɛ: «Ablaamu -yɔ ɔ 'yuoyua,» 'in -mɔv 'ka 'wɔv nɛɛ nyima duuun gbɔ wa gba, nɪ, -Lagɔsɛbhɛ nɛɛ sɛɛ:

«-In -yɔ -na 'yuoyu,»

nyime yabhlogbɔɔ we saa 'ɲɪ, mɔ -wa Klisi.

17 -We in 'yɪbhaa in 'ka gba mɔ nɪ: -Lagɔ ka wɛɪ tɪ Ablaamu -yla, 'in ɔ nɛɛ, -gɔ ɔ yia we 'yɪlgɛa -kli. -Zɔv 'wɔv 'sɔ -zɔ glɔ -bhlo 'ya kugbua (430) 'plia, 'bhie, Moizu tite yia yɪ. -Mɔv 'nɪ mnɛni -mɔv 'ka wɛɪ -Lagɔ tɪa -bhalasali, 'in -lu -Lagɔ gbaa ɔ 'ka wla, we 'nɪ mnɛni we 'ka we lasa.

18 'In we -ka nɪ, 'bɪ -we -Lagɔ wlaa, titee sɔɔ wa yɪ we, -zugba we 'nɪ -lu -Lagɔ gbaa ɔ 'ka wlaa sɔɔ 'bhɔ, 'in, -lu -we -Lagɔ gbaa ɔ 'ka wla, mɔ -yɔ ɔ -slolua ɔ 'nanɪ Ablaamu -yla.

-We ka 'gbɔ -Lagɔ yia tite pali

19 'In lɛɛ -lu ka 'gbɔ -Lagɔ yɪ tite pali nyima -ylaa? Pali ɔ palia we, 'in da nyima -saa ɔ dɔmagbɔ 'nɔɲwɛ ɔ 'ka we -slolu. 'In we 'ka 'sa lɛnɔda -tɔ tɪklɪ, 'in Ablaamu 'yuoyu -ɔ ka 'gbɔ -Lagɔ gbaa ɔ 'ka Ablaamu -lu 'nyɛ, 'in -mɔɔ yiyibhla 'ka nɪni. -Lagɔ zɔa we tite 'anzɪnya ɲwɛɛ, 'in 'anzɪnya yia Moizu 'wɔbhu 'kɔɔ nya, -Lagɔ -yɔ nyima nyɪɪ.

20 Nɪ, kɔɔ mɪa, nyima 'sɔ nyɪɪ ɔ mɪa. 'In, -Lagɔɔ 'dɛbhlogbɔɔ: ɔ 'nɪ kɔɔ -ka.

21 -Mɔv gbaa nɪ, -li -we -Lagɔ gbaa ɔ 'ka wla, tite mɪ we -yɔtɔ nya yɪ? -Innya! We -ka nɪ, -Lagɔ ka tite yabhlo pali, we mnɛni we 'ka nyima 'yɪyɔgagɛ 'nyɛ, -zugba nyime mnɛni yaa ɔ 'ka nyime tɪklɪ -zɛ -Lagɔ 'yɪya 'wɔ, titee 'nɔɲwɛzɔvɛɛ sɔɔ.

22 We 'nɪ 'sa -mɪ, nɪ, -Lagɔsɛbhɛ nɛɛ, dɔdɔgɔli we mɪ gbɔnyuuu 'tite zɔ. 'In -lu -we -Lagɔ gbaa ɔ 'ka wla, nyima -wa ɲwnua -Zezuu gbɔ -yɔ, -maa 'ka we 'yɪ, wa dɪzɔvɛ -Zezu Klisi -gɔv 'gbɔ.

23 Da -Zezu Klisi dɪgɔzɔ bhla 'nɪa -slɔ nɪni, -zugba -a mɪ -kaslɔcian nya tite kwɛɛ, we dɪzɔvɛ -Lagɔ 'kaa -aɪn 'klɔslolu we wɔwɛ nya.

24 Sanɛɛ 'sa, tite -zɛa -amɪaa 'yɪyɔzɔnyɔ tɪklɪ, 'bhie, Klisi yia yɪ, 'in -a 'ka nyima tɪklɪ -zɛ -Lagɔ 'yɪya 'wɔ, ɔ dɪgɔzɔvɛɛ 'gbɔ.

25 -Slɛɛn, -Zezu Klisi dɪgɔzɔ bhla ka nɪni 'gbɔ, -a 'nɪ 'maslɛɛn ɔ 'yɪyɔzɔnyɔ -mɔnɪ kwɛɛ -mɪ.

26 Nɪ, a 'dɛ we mɪ -Lagɔɔ 'yua nya -Zezu Klisi dɪgɔzɔvɛɛ 'gbɔ.

27 Nɪ, amɪa we -wa wa batizea Klisi 'wɔ, a ka Klisi 'wɔwɔ -zɛ.

28 We 'gbɔ, -Lagɔ 'yɪya 'wɔ, 'wɔsɪsalɪda 'nɪ Zuɪfɔ -yɔ -wa 'nɪa Zuɪfɔ nyɪɪ -mɪ, we 'nɪ galɪ -yɔ nyima -zɔnɔ nyɪɪ -mɪ, 'in we 'nɪ nɔkpasi -yɔ 'ɲwnɪ nyɪɪ -mɪ. Nɪ, a 'dɛ we -bhlo -Zezu Klisi 'wɔ.

29 A mɪ Klisi -nɔ nyaa 'gbɔ, a mɪ Ablaamu 'yuoyua nya. 'Bɪ -Lagɔ gbaa ɔ 'ka wla, 'yɪa a yia we.

4

Nɪ, -a 'nɪ 'maslɛɛn galɪ, -Lagɔɔ 'yua -a -mɪa

1 -We in 'yɪbhaa in 'ka gba mɔ nɪ: 'bɪlɪnyɔ -ka -slɔ 'yɪslɔkpɪɛ nya -mɪ, 'wɔsɪsalɪda 'nɪ ɔ -yɔ gaylo nyɪɪ -mɪ, 'in -zugba mɔ -wa we 'bɪ we -kanyɔ.

2 Nɪ, nyima -wa zɔa ɔ, 'in -wa zɔa ɔ -li 'yɪyɔ, ɔ mɪ wa kwɛɛ tɪklɪ, 'in bhla -we ɔ dide 'paa ɲwɛɛ, 'in we nɪni.

3 Nɪ, 'sa -bhloo 'dɛ we mɪa -amɪaa -nɔ nya. Da -a mɪa zɪmɛ 'yɪslɔkpɪɛ 'bhisa, -a mɪ dɔdɔgɔvɛ 'tɪɛnyaa galɪ nya.

4 'In, bhla -we -Lagɔ zɔa, da we nyɪa 'cɛ, ɔ yia ɔ 'Yu yoo 'pa. ɲwnɔ gwalia ɔ, 'in ɔ yia Zuɪfɔvɛ titee zɔnyime -zɛ.

5 'In -wa mɪa tite zɔ, ɔ 'ka wa 'wɔzɪtɪ. Sanɛɛ 'sa ɔ 'kaa -aɪn -Lagɔɔ 'yua -zɛɪ.

6 -Lagɔ 'ka we -slolu a mɪ ɔ 'yua nyaa 'gbɔ, ɔ yia ɔ 'Yuu Zuzu yoo 'pa -amɪaa dibhe 'wɔ, Zuzu -ɔ kpɪa 'wɔ: «Aba*, 'oo Dide!»

7 We 'gbɔ, -in 'nɪ 'maslɛɛn gaylo, nɪ, -Lagɔɔ 'yu -in -mɪa. 'In -in mɪ ɔ 'yu nyaa

* 4:6 Zuɪfɔwɛɪ -wa. We jɪ -wa: «Baba».

'gbu ni, -in mi 'ya 'bilinyo nya -Lagoo 'nanu solv.

Polv lva dli -Galasii -nyimaa 'gbv

⁸ Zlime a -yo -Lago 'ni welu -ka, -zugba a mi bubalii gali nya, 'in -muunya 'ni -Lago -zonu nya -mi.

⁹ 'In -sleen a -yi -Lago, -we in 'kaa gba mu -wa nu, -Lago -yi ain. Dudoogu 'titenya, -we 'nia 'tite 'wu -ka, 'in -we 'na 'kaa ain -lu yabhlogbo -yla lenu, sa a bhiti 'ya lu -muu zaa? Sa a 'yibha a 'ka 'ya -muu gali -zea?

¹⁰ 'Yi klaa, 'cu klaa, bhla klaa, we -yo -zu tolbaa 'nuwewezube -wa amiaa -yokpagbu.

¹¹ Amiaa 'gbu na nua nyanu: lubho weee in nua amiaa 'gbu, bhe we yia 'wutua yi?

¹² Na bhelia, amia na bhubhoe, a -mi 'mi 'bhisa, -we ka gbu -wa, -ami ka na 'de nu amia 'bhisa titee gbegein. 'In a 'ni 'mi gbonyuu yabhlogbo -yla lenu, da in mia amiaa -gbe.

¹³ 'In -we nua le, 'in in yia zlime amiaa -gbe -tu, 'in in yia ain -yla -Lagobu gba, a -yi we. Gu in kaa -yoo gbu -wa.

¹⁴ Na guzu -nu mi laylagbu nya amiaa -nu nya, 'in a 'ni 'mi 'wonye, 'in a 'ni 'mi kwnne -sa. Nu, -Lago 'anzi yabhlo 'bhisa a kpaa 'mi, -Zezu Klisu 'degbolu 'bhisa.

¹⁵ Da amiaa zlime 'muna -tulba? -We in 'kaa gba amiaa daa mu -wa nu, we -ka yaa 'yli wa sa -mo, -zugba a ka -mo amiaa 'yli -sa, a ka 'mi we yoo 'nye!

¹⁶ 'Lee, gbuzongbu na gbaa da ain -yla, we 'gbu in yia amiaa tonyime -ze -sleen yi?

¹⁷ Waa nyima -wa nynia ain -yola, wa 'ni amiaa zekali sazonu sa. Wa 'yibha wa 'ka ain 'mi 'bi -sa, 'in a 'ka wa 'bibholu we gbu -wa.

¹⁸ Cui, gbuzonu -wa, nyimaa zekalie -ka ain ye sazonu sa, mu nanua 'yli. We -ze dli -zonu nya. A nu we le bhla weee nya, we 'na -zeli na 'yibadi -bhlogbo -ni.

¹⁹ Na 'yua, amiaa 'gbu in mi 'yaa da siada lu, nee nwan -bho luzi, mo. 'In in mi 'sa siada tikli, 'in Klisi 'ka

ain 'woladili, 'in a 'ka Klisi 'wuwlu -ze kpenn kpenn.

²⁰ Nu, in 'yibha in 'ka bhla -minu nya ain kwesi -mi, in 'ka ain -yla gba so -putu lu. -We in 'kaa lenu -sleen, in 'ni we -yi. Amiaa 'gbu dilve mia da 'mi -yo.

**Agaa -yo *Salaa gbuv 'wupaligbu*

²¹ A gba -slo we 'mi -yla, amia -wa 'yibhaa a 'ka Moizu tite 'nujwe zu, -we wee tite -minu 'sebhhe gbaa, a'a 'nu wee?

²² Nu, we mi celida we 'wue, Ablaamu 'yinu kpasuyua 'so. 'Yabhlo -yo gaylonwano *Agaa gwalia, 'in -gudu -yo nyimezononwano *Sala gwalia.

²³ Nu, 'yu -yo gaylonwano Agaa gwalia, nyimaa dumagbu solv wa gwalia -mo. 'In -o -yo nyimezononwano gwalia, welu -Lago wlaa, we solv wa gwalia -mo.

²⁴ Wee gbuv 'wupaligbu -minu 'ji -to 'wu, waa 'nwan 'so -mani 'wusloluwee gbu 'so wa slolu. We tianu mia, *'wusloluwee -we -Lago -yo Ablaamu -yo *Izraelnyima nua le -gogo wa laa *Sinaii 'wlu, we yli -wa Agaa, wee 'wusloluwee tite nua nyima gali 'wu.

²⁵ Nu, Agaa mia, mo -wa Sinaii -gogo Alabii -dudu -gu. Mo -wa dudu -minu -guu -Zeluzalemuge, -we ka gbu -wa, we -yo we 'yua weee mi gali nya.

²⁶ Nu, yalu -Zeluzalemu mia, mu -wa -Zeluzalemu -we 'nia gaylo nya -mi, 'in mu -wa -amiaa 'nyaa.

²⁷ Nu, we mi celida -Lagosebhe 'wue: «Gblotonwano, a li 'muna!

Ama 'nia 'yugwaliee kuu 'convee 'ji -yi,

a 'kpi 'wu 'muna nya!

Nu, 'wonyenwano yua yia 'wuzumania, wa 'ka 'wuyibhanwano 'yua 'wuzi.»

²⁸ 'In amia, na bhelia, welu -Lago wlaa amia mia we -guu 'yua nya, *Izaki 'bhisa.

²⁹ Zlime, 'yu wa gwalia nyimaa dumagbu solv, mo palia -o wa gwalia -Lago Zuzuu solv 'klyie 'wu. 'In 'sa -bhloo 'de we mia desleen nuda.

³⁰ 'In -Lagosebhe nee lea? We nee:

«-In vu gaylonwano -yo -yo 'yu.

Nu, gaylonwɔɔ 'yu-yɔ nyimezɔnɔwɔɔ tɔlɔgbu in mia gbada, we 'na 'ka nyime yabhlogbɔɔ 'cɛdlɔ -la.

'nɪ mneni wa 'ka wa didee 'bɪ dlili.»

31 We 'gbu, na bhelia, -amia 'nɪ gaylonwɔɔ yua, nyimezɔnɔwɔɔ 'yua -a -mia.

5

-Zezu Klisi ka -aɪn gaylo -flii -sa

1 Klisi ka -aɪn gaylo -flii -sa, 'in -a 'ka -amiaa 'dɛ -yla -mɪ sazɔnɔ sa. A -tɔ -mɔɔ sɔlɔ gege, 'in a zɔ amiaa 'dɛ 'yliyo, a yi 'ya galɪ -zɛ lɔ.

2 A yla, -amɪ Pɔlɔ nɛɛ aɪn -ylaɛ: wa -ka aɪn *knɪ 'wɔpa, a 'ka -mɪ tɪklɪ -Lagɔ 'yu nɪ, -zugba Klisi 'nɪ -lu yabhlogbɔɔ nya -mɪ amiaa -nɔ nya.

3 In nɛɛ 'ya aɪn -yla -tapaɛ, nyɔɔ nyɔɔ -ka knɪ pla, ɔ zɔ tite weee 'nɔɲwe -gla nya.

4 Amia -wa 'yɪbhaa -Lagɔ yibheli aɪn nyima tɪklɪ nya titee sɔlɔ, a -yɔ Klisi ka 'wɔdo. 'In -Lagɔɔ 'nanɪ ka aɪn 'wɔbɔ.

5 Nu, we -ka -amia, -Lagɔ -a dɪa dlɪ 'wɔ, mɔ yia -aɪn yibhelia nyima tɪklɪ nya ɔ 'dɛ 'yu, 'in 'mɔ -a mia wɔda, -Lagɔɔ Zuzu 'tɪtɛ -we nɔa -amiaa dlɪzɔzɔe 'wɔ lubho, we nya.

6 Nu, -Zezu Klisi 'wɔ, -in 'ka knɪ 'wɔ -mɪoo, -in 'nɪ knɪ 'wɔ -mɪoo, -mɔɔ 'nɪ gbu yabhlogbɔɔ. Nu, -we nanɪa 'yli, mɔ -wa dlɪzɔzɔe -we nɔa gbu lɛ nyimɛɛ zɛkalɪɛ nya.

A 'na 'bhitili gaylo 'wɔ lɔ -nɪ

7 A ka -gwagwie gwedɪ 'nanɔɔ, nyɔɔ yɔmanɪ amiaa bhu 'wɔ, nu, a 'na zɔlɔ gbɔzɔnɔ 'nɔɲwe -nɪa?

8 -We wa gbɔa aɪn -yla, 'in wa yia aɪn lu, -Lagɔ -ɔ laa aɪn, we 'nɪa ɔ -gbɛ 'bhu.

9 'Lee, wa'a gba da «*Gɔɔ -sɛɛ wa palɪa 'flooo 'pue weee -yɔ, mɔ yɪlɪa wee?»

10 -Amɪ mia, Nyimaa -Kanyɔ 'wɔ, na dlɪ mɪ aɪn -gɔ nu, amia 'na 'ka 'wlukɔɔn lapɔpalɪe -putu 'yɪ. 'In nyimɛ -ɔ -ka amiaa 'wlu -nyumɔ, -Lagɔ yia ɔ -kasɔ 'wɔpaa.

11 We -ka -amɪ, na bhelia, we -ka knɪplagbu in mɪ yaa gbada gbɔzɔnɔ sa, lɛɛ ka 'gbu wa pa 'mɪ 'klɪye 'wɔa? We -ka yaa 'sa -mɪ, -zugba, Klisi su -gɔ

12 Nu, -wa nɔa amiaa dlɪ zɔ bɪdɪ -bɪdɪ bɪdɪ, wa lɛɪ 'ya wa 'dɛ!

13 Na bhelia, amiaa 'dɛ -yla -tɔtɔee 'gbu -Lagɔ yia aɪn la. A 'na 'yɪlɔgbɪ we -gɔ, 'in a 'ka amiaa yɪɛɛ lɛnɔgbu lɛnɔ -nɪ. Nu, a nɔnnɔ lubho -yla zɛkalɪdlɪ nya.

14 Nu, wɛɪɪ gɔ -bhlo nɪ nɔkplɛ tite weee 'bhaa 'wlu:

«-In -kalɪ -na -libheyɪ zɛ -na 'dɛ 'bhisa.»

15 Nu, -fliinɪma 'bhisa, a -ka mumnuda -mɪ, a -ka lɛnɔnnɔda -mɪ, a zɔ amiaa 'dɛ 'yliyo, a yi amiaa 'dɛɛ klu lasa.

Zuzu 'Pɔpa -galɪ aɪn 'yu

16 In nɛɛ aɪn -ylaɛ: a nɔ -Lagɔɔ Zuzu sɔlɔ, a yi 'maslɛɛn amiaa yɪɛɛ dlɪwɔnɪnɪgbu lɛnɔ.

17 Nu, -amiaa yɪɛɛ dlɪwɔnɪnɪgbu -yɔ -Lagɔɔ Zuzu 'nɪ wɛɪ -bhlo -ka, 'in -Lagɔɔ Zuzu -yɔ -amiaa yɪɛɛ dlɪwɔnɪnɪgbu 'nɪ wɛɪ -bhlo -ka. Nu, -yɔ we mɪmɪa, 'in -we a 'yɪbhaa a 'ka lɛnɔ, a yi we lɛnɔe kwɛyɔmnenɪ.

18 We -ka nu, -Lagɔɔ Zuzu -galɪ aɪn 'yu, -zugba a 'nɪ 'maslɛɛn tite zɔ -mɪ, 'in we 'nɪ 'maslɛɛn aɪn ɲwɛzi.

19 'In -a -yi -amiaa 'dɛɛ yɪɛɛ lɛnɔgbu, -we -wa: mɔtnɪ klaa, pɔɪnplagbu klaa, we -yɔ gbɔnyuu weee lɛnɔe,

20 yoyolagɔ weee bɔbɔe, -dlabhiiaa lɛnɔe, nyima 'wɔnyɪnyɛnɪe, -zɛsasiɛ, zɛnyɪnɔnɔe, 'ɛɛpapiɛ, -yɔmɪmɪnɪe, zɔa 'wɔdɪdɪe, gwɛpapiɛ -pue ɲwɛɛ,

21 nyimɛ -putuu -luu dlɪ 'wɔnyɪnyɛ, nɔ nyimɛɛ 'bhabhiɛ, nyɔgbalɪlɪe, 'in we -yɔ we 'wɔwɔ -gbu tɔlɔaa lɛnɔe. In ka we gbu aɪn -yla gba tɪa, 'in 'mɔ na gbɔa -slɛɛn da aɪn -yla: nyima -wa nɔ 'saa, -maa 'na 'ka *-Lagɔɔ nyimaa 'wlulapɪlɪe 'wɔ 'bɪ 'yɪ.

22 Nu, zɔzɔnɔgbu bhɔa -Lagɔɔ Zuzu -gbɛ, mɔ nɪ: zɛkalɪdlɪ, 'mɔnadɪ, 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ, dlɪtɪe, gbu -zɔnɔ lɛnɔe, dlɪ -zɔnɔ -kakɪe -yɔ wɛɪ -gɔtɔtɔe,

23 dlɪ -dlɔɔ -kakɪe, we -yɔ 'dɛɛ dlɪ lakpakpiɛ 'sɔ. Tite'e -sɔlɔ -mɔɔ weee -yɔ 'wɔ.

24 -Wa mia [-Zezu] Klisu -nu nya, wa yice -yokpagbu -yo we dliwonyigbu, wa ka we lakulu *su -gu.

25 -Lagoo Zuzu ka -ain 'yliyogagie 'nyee 'gbu, -a no 'ya oo Zuzuu sɔɔ.

26 -A 'na 'ylimani -amiaa 'de -ni, -a 'na lilali 'cedlo -ni, -a 'na nonnu zenyi -gbe -ni.

6

A sisali 'wu amiaa -yogbuu 'gba nya

1 Na bhelia, we -ka nu, nyime yabhlo ka gbonyuu lɔɔhlili, amia -wa noa -Lagoo Zuzuu sɔɔ, a 'slamani o 'wu -Lagoo 'yloogbu. 'In a nu we le dli -dloo nya. A zu amiaa 'de 'yliyoo, amia yi 'ya laylagbu lɔɔhlili.

2 A sisali 'wu amiaa -yogbuu 'gba nya. A -ka 'sa nu, -zugba Klisu tite a bhelia 'yli.

3 We -ka nu, nyime yabhlo papali 'wlukoon la nu, o mi nyime 'kadu nya, 'in -zugba o 'ni -lu yabhlogbɔɔ nya -mi ni, o 'degbolu o nua -dawli 'wu.

4 Nu, nyime o -ka -mi, o bhlɔ o 'deɛ lenugbu 'yliyoo la, 'in -we o nua le, we -ka 'ylinani ni, o -ka o 'de 'ylimania yi we 'wu, we -ze o 'debhlogbɔɔ -yla, o 'na palɔ o 'de nyime -putu 'wu -ni.

5 'In nyime o -ka -mi, mo 'kaa o 'deɛ 'gba 'wobhu.

6 Nyime o wa slolua -Lagoweli, o zɔzɔnnya mia, o 'nye we tɔɔa nyime o slolua we o.

7 A 'na nonu amiaa 'de -dawli 'wu -ni: nyime'e palɔ -Lagoo gla. -We ka gbu -wa, -we nyime gla, we 'ya o yia 'kwaa.

8 -We nania nyime yice dɔɔ, o -ka we gbɔ, tɔɔle 'nia bhloluda -ka, 'mu o yia 'kwaa. 'In, we -ka nu, -we nania -Lagoo Zuzu dɔɔ, 'mu o gbɔ, 'yliyogagie -we 'nia bhloluda -ka, 'mu o yia 'kwaa.

9 -A 'na siali gbuzɔnu lenve 'wu -ni. We -ka nu, 'kua 'ni -ain 'ylilawla, bhla -zɔnu yia yia, 'in -lu -a gla, -a 'ka we 'ya 'kwa.

10 We -ka 'sa -mi, da -a kaa bhla, -a nu nyima weee -yla gbuzɔnu le. -Amiaa bhelia -wa zua -Zezu Klisi dli -gu, ma -yla -a 'kaa we lenu tia.

'Dizowelu 'wobhlolunv -yo fusaweli

11 A yla 'sebhɛɛ 'ya 'kadɔ -mini, na 'deɛ so nya in celia da we ain 'wu.

12 Nyima -wa 'yibhaa a pla kni -gla nya, -wa 'yibhaa wa 'yi wa -yo gbu weee lenuda, ma -wa. Nu, wa 'yibha tɛin wa 'na 'palɔ wa 'kɔɔye 'wu, Klisu suu 'gbu -ni.

13 Nu, waa nyima -wa dia kni la, wa 'degbolu'u zu tite 'nonwe. 'In wa 'yibha a pla kni, wa 'ka wa 'de 'ylimani nu, wa ka ain 'bi ku -yoti.

14 We -ka -ami, -amiaa -Kanyo -Zezu Klisu sugutɔɔle -bhlogbɔɔ 'gbu na ylimania na 'de. Nu, wee suu 'gbu dɔɔguli yia tɔɔ na gbegbein. 'In -ami yia tɔɔ dɔɔguli gbegbein.

15 Nyime 'ka kni 'wu -mioo, nyime 'ni kni 'wu -mioo, -muu 'ni gbu. Nu, -we nania 'yli, mu -wa, nyime -ze nyime lolu.

16 -Wa weee noa na gbɔsloluweli -mini -gu, -Lagoo 'wotutue -dloo -yo o nyazidli -mi wa -gu, 'in we -mi 'ya -Lagoo Izlaɛlinyima weee* -nu nya.

17 Bhla -we yia yia, nyime yabhlogbɔɔ 'na siali 'masleen 'mi -ni. -We ka gbu -wa, 'kpakonna mia da na ku -yo, mu slolua nu, -Zezuu -nu in -mia.

18 Na bhelia, -amiaa -Kanyo -Zezu Klisi njwana ain 'nyu la. -Amen!

* 6:16 We ji -wa: -Lagonyima tikli.

'Sɛbhɛ Pɔlv 'paa Efɛzɪ -nyɪma yoo

-Lagɔnyɪma mɪa Efɛzɪgbe nukplɛ, 'ma *Pɔlv 'paa 'sɛbhɛ nɪ yoo. Ɔ mɪ -kaslv 'wv *Wlɔmv, 'bhie ɔ yia wee 'sɛbhɛ nɪ cɛli. Ɔ nɛɛ we 'wv nu, -Lagɔnyɪma weee -bhlo, we 'dɛɛ 'gbv wa kɪkalɪ zɛ.

Fɔsawɛli

¹ Amɪa -Lagɔnyɪma mɪa Efɛzɪgbe nukplɛ, -wa zva -Zezu *Klɪsɪ dlɪ -gv, -amɪ Pɔlv -zɛa -Lagɔɔ dɔmagbv nya -Zezu Klɪsɪ *tɪɛtɪɛnyɔ, -amɪ cɛliɔ da aɪn 'wv.

² Nu, -amɪaa Dide -Lagɔ -yɔ Nyɪmaa -Kanyɔ -Zezu Klɪsɪ ŋwɪa aɪn 'nyu la, 'in wa 'nyɛ aɪn 'wvɔtɔvɛ -dlɔɔ.

-Lagɔ ka -aɪn zvzɔnv 'nyɛ -Zezu Klɪsɪ 'wv

³ -A -mnɪnɪ -amɪaa -Kanyɔ -Zezu Klɪsɪ Dide -Lagɔɔ 'ŋnɪ! Ɔ ka -aɪn 'nyulanŋwɪa Zuzu 'Pɔpaa 'nyulanŋwɪe weee nya, -mɔ yalɪ 'pɪpɪ Klɪsɪ 'wv.

⁴ Nu, dɔdɔv lalalɛ 'yu -Lagɔ ka -bha -aɪn -sa, -a 'ka ɔ -nv -zɛ Klɪsɪ 'wv. 'In -a 'ka -mɔwlvɔda -tv, -zugba gbɔnyuu yabhlogbɔɔ 'nɪ -aɪn kwɛyli -mɪ ɔ 'yliya 'wv.

-Lagɔ -kalɪ -amɪaa zɛɛ 'gbv,

⁵ ɔ yia 'cɪn gba nu, ɔ 'ka ɔ 'yua -aɪn 'wvɔv -Zezu Klɪsɪ 'wv. Nu, ɔ zvzɔnv 'wv, -we ɔ 'yɪbhaa, mɔ mɪa dɛ.

⁶ We 'gbv -a -mnɪnɪ -Lagɔɔ 'ŋnɪ bhabha, ɔ 'nanɪ 'kadɔv 'gbv. Dɪ weee nya ɔ nyɛa -aɪn we, ɔ dɔma yuu 'ŋnɪ nya.

⁷ Nu, -Zezuu 'pɔɔn zɪtɪa -aɪn 'wv, 'in -Lagɔ yia -amɪaa -yɔgbv 'wvɪ. Sanɛɛ 'sa -Lagɔ -slɔlua ɔ 'nanu 'ylilo,

⁸ wee 'nanɪ -we ɔ nɔa -aɪn 'wv bhabha, mɔ -wa nu, ɔ ka -aɪn gbɔyilo -yɔ 'ylimnee weee 'nyɛ.

⁹ Ɔ dlu da -gbv mɪa zizɛda, ɔ ka we -aɪn 'klɔslɔlu. 'In ɔ ka 'cɪn gba nu, ɔ 'yɪbha ɔ 'ka we gbalɪ Klɪsɪ 'wv.

¹⁰ Wee gbv -Lagɔ gbaa, ɔ 'ka we lɛnvɛ gbalɪ, bhlanya -mɪnu bhlalɪda, mɔ -wa nu, ɔ 'ka yalɪ -lu weee -yɔ dɔdɔ

-gv -lu weee 'wlvɔgvwlalɪ. 'In Klɪsɪ 'dɛbhlogbɔɔ 'ka we 'wlulapɪlɪnyɔ -zɛ.

¹¹ -A -yɔ Klɪsɪ 'wvɔsuslɔluee 'gbv, 'pɔpɔvɛ ka gbv -Lagɔ gbaa, -a ka -amɪaa -nv 'yɪ. Nu, -Lagɔ ka 'cɪn -bha -aɪn -sa, gbv ɔ 'kaa lɛnv, we sɔlv. Cɪn, gbv -we ɔ gbaa 'in -we ɔ 'yɪbhaa, ɔ ka -lu weee lɛnv, we sɔlv.

¹² Nu, -amɪa dɪa Klɪsɪ dlɪ 'wv tɪa, -a 'ylimanɪ -Lagɔɔ 'ŋnɪ! We 'gbv -Lagɔ yia -bha -aɪn -sa.

¹³ Amɪa 'ya, gbvzɔnv -wɛli -we amɪa pɔlvɔ yukwli, -Lagɔgbv -we 'nyɛa aɪn 'pɔpɔvɛ, we 'gbv a ka Klɪsɪ dlɪ -gv zv. 'In -Lagɔ yia amɪaa yibhelɪda zv, Zuzu 'Pɔpa ka gbv ɔ gbaa nya, 'in ɔ yia we aɪn 'nyɛ.

¹⁴ Zvzɔnvɔnya -Lagɔ dɪa la ɔ nyɪmaa -nv nya, Zuzu 'Pɔpa -wa we tɪanv, 'in mɔ tɛmanɪa -amɪaa dlɪ la nu, -amɪaa 'wvɔzɪtɛ -ka gba, 'in -a yia wee -li -mɪnɪ. Nu, -a -mnɪnɪ -Lagɔɔ 'ŋnɪ 'kadɔv we 'gbv!

Pɔlv bhubhoea -Lagɔ Efɛzu -Lagɔnyɪmaa 'gbv

¹⁵ We 'dɛ weee 'gbv, sa a zva Nyɪmaa -Kanyɔ -Zezu dlɪ -gv, 'in a -kalɪa -Lagɔnyɪma weee zɛ, -amɪ ka 'ya -mɔv 'nvɔv 'gbv,

¹⁶ na paa -Lagɔ fuo 'kɔmɔv, amɪaa 'ŋnɪ nya. 'In in -ka -Lagɔ bhubhoeda -mɪ, 'in na paa aɪn dlɪ -gv.

¹⁷ 'In -we na yɪbhalɪa -amɪaa -Kanyɔ -Zezu Klɪsɪ 'ŋnɪmɪnɪ -Dide -Lagɔ mɔ nɪ: nu, ɔ 'nyɛ aɪn gbɔyilo -Zuzu, we 'ka -Lagɔ aɪn 'klɔslɔlu, 'in a 'ka ɔ yibhelɪ sazɔnv sa.

¹⁸ Ɔ -kalɪ amɪaa dlɪ 'wv ɔ zɪ 'ka -mɔ slo. 'In -we a dɪa dlɪ 'wv, -we ka 'gbv ɔ yia aɪn la, a 'ka we 'wɔlanv. 'In zvzɔnvɔnya ɔ nyɛa ɔ -mɔwlvɔnya, a 'ka we 'ylilo 'kadɔv yibhelɪ.

¹⁹ -Lagɔ na bhubhoea, 'in -amɪa zva Klɪsɪ dlɪ -gv, -gblɔɔ -yɔtɪtɛ 'kadɔv -Lagɔ dɪa la -amɪa -Lagɔnyɪmaa -nv nya, a 'ka we yibhelɪ. 'In wee 'tɪtɛ ɔɔ -Lagɔ -slɔlua 'kva 'tɪtɛ weee nya,

²⁰ da ɔ 'bhua Klɪsɪ 'wv tɪtɪlɛ lv, 'in ɔ yia ɔ ladɪ ɔ lɪlɪsɔlv -mɔ yalɪ 'pɪpɪ.

²¹ Nu, yalɪ 'tɪtɛ weee -gv, se weee -gv, ŋwɛzɪlo weee -gv, nyɪmaa 'wlulapɪlɛ weee -gv, we -yɔ 'ŋmɔ 'ŋnɪ wa 'kaa la

da, dɔdɔ -mɪnɪ -yɔ dɔdɔ 'ka 'yaa yi -gɔ, Klisɪ pɪlɪa we 'dɛ weee 'wlu la.

²² -Lagɔ ka -lu weee Klisɪ bhɔ zɔ lapalɪ. 'In ɔ yia ɔ 'yɪlɪgbeli *Leglizɪ 'yu-galɪnyɔ 'kadɔ nya. Leglizɪ -kpabhiee 'wlu Klisɪ -mɪa,

²³ *Leglizɪ -wa Klisɪ ku -kpabhie. 'Mɔ ɔ yea kɛkɛ, 'in, -Lagɔ lala -li weee ɔ Klisɪ ye 'yaa.

2

-A ka tɪtlɪe lɔ 'wɔsɔ, 'in -a yia 'yɪlɪyɔgagɪe 'yɪ

¹ Zɪmɛ a ka 'yɪlɪyɔga -tɪtlɪe tɪ, amɪaa gbɔ -mnɔmnɔe -yɔ amɪaa gbɔnyɪi 'gbɔ.

² Wee dɔdɔ -mɪnɪ -gɔ lɛnɔgbɔ 'nyii a nɔa lɛ zɪmɛ. 'Tɪtɛ 'nyii -kanyɔ mɪa yalɪ -yɔ dɔdɔ 'sɔ nyɪdɪ, 'mɔ a zɔa 'nɔɪwɛ. Nyɪma -wa'a zɔa -Lagɔ 'nɔɪwɛ, wee zuzu mɪ 'yaa -slɛɛn da wa 'wɔ lub-honɔda.

³ -Amɪa weee mɪ 'ya zɪmɛ nyɪma -manɪ 'bhisa. -Amɪaa yɪcɛɛ dlɪwɔnynɪgbɔ 'cɪnnya -a nɔa lɛ. 'In -a nɔa -amɪaa yɪcɛ -yɔ -amɪaa 'wlukɔɔn lapɔpalɪe 'nyiii dɔmagbɔ lɛ. 'Sa -bhloo 'dɛ -amɪa mɪaa 'gbɔ, -a yɪ 'yaa -Lagɔ 'cɛ zɔ 'pɪlɪa nyɪma tɔlɔa 'bhisa.

⁴ 'In, -Lagɔ nyazɪdlɪ 'yɪlɪ, 'in ɔ -kalɪ -amɪaa zɛ bhabha.

⁵ We 'dɛɛ 'gbɔ, da -a tɪa 'yɪlɪyɔga tɪtlɪe gbɔnyaa mnɔmnɔe lɔ, 'in -Lagɔ yia -aɪn 'yɪlɪyɔgagɪe 'nyɛ Klisɪ nya. Cɪn, -Lagɔ 'nanɪ 'gbɔ a yia 'pɔ.

⁶ -A mɪ -Zezu Klisɪ 'wɔɔ 'gbɔ, -Lagɔ yia -a -yɔ ɔ 'sɔ 'wɔbhu tɪtlɪe lɔ. 'In ɔ yia ɔ -yɔ -aɪn 'sɔ -mɔ yalɪ 'pɪpɪ ladɪ.

⁷ Zɔzɔnɔ -we -Lagɔ nɔa -aɪn -yla lɛ -Zezu Klisɪ 'wɔ, -we ka 'gbɔ ɔ yɪ 'saa nɔ, mɔ -wa nɪ: ɔ 'nanɪ 'kadɔ ka 'ɲɪmɪnɪe 'nɪa bhloluda -ka, ɔ 'yɪbha ɔ 'ka we 'yɪ -slolu -zɔ weee yia yiaa -nɔ nya.

⁸ Nɪ, -Lagɔ 'nanɪ 'gbɔ a yia 'pɔ, amɪaa dlɪzɔzɔe -yɔ. Wee 'pɔpɔe 'e 'bhɔ amɪaa -gbɛ, -Lagɔ wlawlalu -wa.

⁹ Wee 'pɔpɔe 'e 'bhɔ amɪaa 'dɛɛ lɛnɔgbɔ -gbɛ. We 'gbɔ, nyɪmɛ yabhlogbɔ 'na 'yɪlimanɪ ɔ 'dɛ -nɪ.

¹⁰ Nɪ, -Lagɔ nɔa -aɪn lɛ, 'in mɔ -laa -aɪn la -Zezu Klisɪ 'wɔ, gbɔzɔnɔ -gbɔnyaa lɛnɔee 'gbɔ. 'In wee gbɔzɔnɔ

-gbɔnyaa mɪa, -Lagɔ ka we lamnazɪ pepe, -a 'ka we lɛnɔ 'gbɔ.

-A mɪ nyɪma -bhlo nya Klisɪ 'wɔ

¹¹ Nɪ, amɪaa -mɪmɪ -kwɪkwɪ cɪn mɪa, a ligbe we! A 'nɪ *Zuɪfɔ tɛɪn nya -mɪ. 'In Zuɪfɔ laa aɪn «nyɪma -wa 'nɪ knɪ 'wɔ -mɪ». 'In wa laa wa 'dɛ «knɪ 'wɔ -nyɪma», nyɪmɛɛ sɔ ka wa knɪ 'wɔ 'paa 'gbɔ.

¹² We bhla a 'nɪ Klisɪ -yɪ, a mɪ 'lakpa-nya nya, 'in -Lagɔ nyɪma ɔ -saa -bha, a 'nɪ wa glaa -mɪ. Welɪnya -we -Lagɔ -yɔ ɔ nyɪma bhlɪa, -lu ɔ 'kaa wa 'nyɛ -gɔ, amɪaa -nɔ 'nɪ we lɔ -mɪ. A 'nɪ dlɪ 'wɔdlɪ -lu -ka, 'in a 'nɪ -Lagɔ -yɪ dɔdɔgbɔ.

¹³ 'In -slɛɛn, -Zezu Klisɪ 'wɔ -mɪmɪe 'gbɔ, amɪa -tlɔlɔa zɪmɛ -Lagɔ -yɔ la, -Zezuu 'pɪɔn ka aɪn ɔ -yɔ belɪ.

¹⁴ Nɪ, Klisɪ dɛ -wa -amɪaa 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ. Zuɪfɔ -yɔ -wa 'nɪa Zuɪfɔ, 'ma ɔ -zɛlɪa nyɪmɛ -bhlo. ɔ wlaa ɔ ku tɪtlɪe -yla, 'suo -we sisalɪa wa -yɔ, 'in we nɔa wa tɔnyɪma 'wɔ, ɔ yia we -wɔ,

¹⁵ 'in ɔ yia Zuɪfɔ tɪtɛ -yɔ we -gba -yɔ we lɛnɔ sɔ lamumɪnɪ. 'In ɔ yia wa 'dɛ 'sɔ nyɪmɛ lolu -bhlo -zɛlɪ ɔ 'dɛ 'wɔ. Sanɛɛ 'sa ɔ zɔa 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ wa nyɪdɪ.

¹⁶ Klisɪ *su -gɔ tɪtlɪe nya ɔ -zɛlɪa waa nyɪmaa -zakpa 'sɔ nyɪmɛ -bhlogbɔ, 'in ɔ yia wa -yɔ -Lagɔ 'wɔsuslolu, ɔ yia 'wɔnyɪnyɛnɪe lasa.

¹⁷ Amɪa -wa 'nɪa Zuɪfɔ, -wa -tlɔlɔa zɪmɛ -Lagɔ -yɔ la, 'in -wa -wa -Zuɪfɔ, -wa cɪpaa -Lagɔ -yɔ, sanɛɛ 'sa Klisɪ yia, 'in ɔ yia aɪn -yla 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ wɛlɪ -zɔnɔ gba.

¹⁸ Nɪ, ɔ Klisɪ 'gbɔ, -a 'dɛ weee, Zuɪfɔ -yɔ -wa 'nɪa Zuɪfɔ, -a mnenɪ -a 'ka Dide -Lagɔ 'yu 'yɪlɪgbe, -Lagɔ Zuzu -bhlogbɔ nya.

¹⁹ We 'gbɔ, amɪa 'nɪa Zuɪfɔ, a 'nɪ -slɛɛn 'lakpanya, a 'nɪ 'pɪpɪlɪnya, nɪ, -Lagɔ -mɔwɔlɔnyɪmaa bhlɪa a -mɪa -slɛɛn, 'in a mɪa -Lagɔ zɔayɪlɪ -nyɪma nya.

²⁰ -Budu -we ka gwe mɪa -Zezuu tɪetɪnya -yɔ *-Lagɔgbɔ -falɪpanya nya, 'mɔ a -mɪa. 'In -Zezu Klisɪ 'dɛ mɪa we gwɪgwɪ 'yɪlɪ -tɔkpa -zɔnɔ nya.

²¹ Wee -budu wa mɪa 'sɔbhada, mɔ tɛmania we da weee la, mɔ nɔa we lɛ,

'in we -klu tlɔmanɪa, 'in we zɛa -mɔwlv -budu 'kadɔ, Jejitapɛ 'wɔ.

²² A -yɔ Klisi 'wɔsuslɔlue 'wɔ, amɪa mɪ 'ya -budu wa sɔbhɪa lɔ. Wee -budu -we zɔ -Lagɔ dɪlɪ la ɔ Zuzu nya, 'in a -yɔ amɪaa bhɛlɪa -tɔlvɔ weee 'ka we -zɛ.

3

Lubho -we Pɔlv 'kaa nv -wa 'nɪa Zuifv nyɪdɪ

¹ We 'gbɔ, -amɪ *Pɔlv -wa -Zezu Klisi -kaslɔnyɪmɛ amɪa -wa 'nɪa Zuifv 'gbɔ, -amɪ na bhubhɔea da -Lagɔ.

² -Lagɔɔ 'nanɪ nya, lubho ɔ gbɪa in nɔ amɪaa 'gbɔ, a ka we 'dɪ 'nɔ gbɔzɔnɔ sa.

³ -Lagɔ ka na 'yli -blo 'ylikakɛ 'wɔ, ɔ gbɔ mɪa zizɛda, ɔ 'ka 'mɪ we 'klɔslɔlu. (In ka 'cɪn wɛlɪ ya 'sɔlɛ cɛlɪ we 'gbɔ.

⁴ 'In a -ka we zɛlɪda -mɪ, a 'ka we 'jɪyibhɛlɪ nɪ, Klisi gbɔ mɪa zizɛda -de 'wɔ na nɔ we laa, -de 'in 'nɔ we 'wɔlaa!)

⁵ -Lagɔ 'nɪ zɪmɛ zizɛgbɔ -mɪnɪ -amɪaa dɔkpasɪ 'klɔslɔlu. Nɪ, ɔ ka -slɛɛn we -Zezuu tietienyaa -mɔwlvɔnɔ -yɔ -Lagɔgbɔ -falɪpanya 'klɔslɔlu ɔ Zuzu nya.

⁶ Wee zizɛgbɔ nɪ: -Lagɔgbɔ 'gbɔ, -wa 'nɪa Zuifv, wa -yɔ Zuifv 'sɔ ka ku -bhlo -zɛ. 'In -lu -Lagɔ zɔa la, 'yɪa wa -yɔ Zuifv yɪa we dabɔdɔ. 'In -lu -we -Lagɔ gbɪa ɔ 'ka wa 'nyɛ -Zezu Klisi 'wɔ, 'yɪa wamɪa yɪ 'yaa we.

⁷ -Lagɔ ka 'mɪ ɔ 'nanɪ 'wɔnɔ, 'in ɔ yɪ 'saa 'mɪ -Lagɔgbɔ lubhɔnɔnyɔ 'wɔnɔ ɔ 'tɪtɛ nya.

⁸ Nɪ, -amɪ -wa -Lagɔnyɪma weee 'kienyɪlɛ. 'In -Lagɔ yɪa 'mɪ 'nanɪ nɪ 'wɔnɔ, nɪ, in gbɪa Klisi 'ɲɪnɪmɪe -we -tɔa 'wɔnɔ gbɔ, -wa 'nɪa Zuifv -yɪa.

⁹ Sa -Lagɔ nɔa ɔ zizɛgbɔ lɛ, -amɪ yɪa we nyɪma weee 'klɔslɔlua vaa. -Lagɔ -laa -lu weee la, 'in ɔ yɪa gbɔ -mɪnɪ zizɛda tɪ ɔ 'dɛ 'wɔ pepe -zɔ duun nya.

¹⁰ 'In -slɛɛn, *Leglizɪ gbɛgbɛɪn, se -yɔ 'tɪtɛ -cɪan mɪa yɪlɪ, -maa 'kaa -Lagɔ gbɔyɪlɔ yibhɛlɪ. Wee gbɔyɪlɔ mɪa, sɔ weee lɔ -Lagɔ slɔlua we.

¹¹ Nɪ, gbɔ -Lagɔ gbɪa ɔ 'ka lɛnɔ, -we ka gbɔgbɛ ɔ -ka bhɪa bhɪlɪ, we

'dɛ weee lɛnɔe ka gbɪa -amɪaa -Kanyɔ -Zezu Klisi 'wɔ.

¹² -A mɪ Klisi 'wɔ, 'in -a zɔa ɔ dlɪ -gɔn 'gbɔ, -a mnenɪ -a 'ka -Lagɔ -yɔlanynɪ -amɪaa 'dɛ nya, ɔ dlɪwɔdɪdɪe weee nya.

¹³ We 'gbɔ, in nɛɛ aɪn -ylɛɛ: sɪasɪ -we lɔ in mɪa da 'plɪlɪda amɪaa 'gbɔ, we 'na wlɪlɪ aɪn 'kɔaylɪlɪ -nɪ: amɪaa 'ɲɪnɪ -yɔmnɪnɪ -gbɔ -wa.

-Zezuu nyɪmaa zɛkalɪ gbɔ

¹⁴ We 'dɛ weee 'gbɔ, na sibhɪlɪ 'kukulu Dɪdɛ -Lagɔ 'yɪ.

¹⁵ Mɔ zɔa yɪlɪ -yɔ dɔdɔ -gɔn zɔa weee 'ɲɪ.

¹⁶ -We na zɪlɪa ɔ, mɔ -wa nɪ, ɔ 'tɛmanɪ amɪaa dlɪ la, ɔ 'ɲɪnɪmɪe 'kadɔn sɔlv, ɔ Zuzuu 'tɪtɛ nya.

¹⁷ 'In amɪaa dlɪzɔzɔvɛe gbɛgbɛɪn, Klisi -dlɪ amɪaa dɪbhɛ 'wɔ la. 'In -Lagɔ na bhubhɔe 'yaa nɪ, a fa somɪ gɛgɛ nyɪmɛɛ zɛkalɪdlɪ 'wɔ.

¹⁸ 'In, sa Klisi nyɪmaa zɛkalɪdlɪ 'yliagɔwɔla, we -tlɔlvɔ la, we 'paa 'wɔ, 'in we -tɔa 'wɔ, 'in a -yɔ -Lagɔnyɪma weee 'ka we 'wɔlanɔnɔvɛ kwɛyɔmnɛnɪ.

¹⁹ 'In, Klisi nyɪmɛɛ zɛkalɪe -we -zɪa -lu weee wa -yɪa 'wɔ, a 'ka we yibhɛlɪ 'yɪa. Nɪ, -Lagɔ yɛlɪ aɪn ɔ lɛnɔ -lu weee -nya, 'in a 'ka ɔ 'wɔwlv -zɛ -kpɔ.

²⁰ -Lagɔɔ 'ɲɪ yɪlɪmanɪ! ɔ 'tɪtɛ nɔa -aɪn 'wɔ lubho. 'In da -a -ka ɔ -lu -zɪlɪ, ɔ mnenɪ ɔ 'ka we lɛnɔ, 'in ɔ -luu lɛnɔ se -zɪ -amɪaa -zɪzɪla -lɪ weee -yɔ -amɪaa 'wlukɔn lapɔpalɪ -gbɔ weee 'wɔ.

²¹ ɔ 'ɲɪ yɪlɪmanɪ *Leglizɪ 'wɔ, 'in we 'yɪlɪmanɪ -Zezu Klisi 'wɔ, bhɪa weee -yɔ -zɔ weee nya! *-Amɛnɪ!

4

A -ka dlɪ -bhlo Klisi 'wɔ

¹ Nɪ, -amɪ mɪa -kaslɔ 'wɔ Nyɪmaa -Kanyɔ lubhɔnɔvɛe 'gbɔ, -amɪ bhubhɔea da aɪn. -Lagɔ ka aɪn la, amɪaa nɔnɔbhɔ -ka we 'klɔ.

² A tɪ amɪaa 'dɛ 'wɔ 'kienyɪ, a -ka dlɪ -dlɔɔ -yɔ dlɪtɪe 'kɔmɔv. A bɪbɛlɪ -yɔ zɛkalɪdlɪ nya.

³ Nɪ, a gbɔ la, 'wɔsuslɔlue -Lagɔ Zuzu 'nyɛa aɪn, 'wɔtɔtɔvɛ -dlɔɔ nya, a 'ka we lakpa. Mɔ kpɔkpɔlɪa aɪn la.

⁴ Ku -bhlogbɔɔ a -mɪa, 'in -Lagɔɔ Zuzu -bhlogbɔɔ. 'Sa -bhlokpade dɪwɔdɪ -lu -we ka 'gbɔ -Lagɔ yia aɪn la, -mɔɔ mɪ 'yaa -bhlogbɔɔ.

⁵ Nyɪmaa -Kanyɔ -bhlogbɔɔ, dɪzɔzɔɔ -bhlogbɔɔ, -amɪaa batizee batizee Klisi 'wɔ -bhlogbɔɔ.

⁶ -Lagɔ -bhlogbɔɔ, mɔ -wa nyɪma weee Dide, mɔ pɪlɪa nyɪma weee 'wɪlɪ la, mɔ nɔa nyɪma weee 'wɔ lubho, 'in ɔ dɪlɪa wa 'dɛ weee 'wɔ la.

⁷ Nɪ, -Lagɔ ka -a 'dɛ weee 'nanɪ 'wɔnɔ -bhlo -bhlo, 'in ɔ -ka -mɪ, sa Klisi yɪbhɔlɔa ɔ -nɔ, 'sa ɔ yia we.

⁸ We mɪ ɛlɪda *-Lagɔɛbhɛ 'wɔɛ:

«Da ɔ -gblaa yalɪ,

ɔ -yɔ -kasɪnyɪma ka -gbla.

'In ɔ yia nyɪma -li 'nyɛ.»

⁹ «ɔ ka -gbla» sa -mɔɔ 'ji mɪa? Klisi 'kaa yalɪ -gbla, ɔ ka dɔdɔ zɔ lasibhli tɪa.

¹⁰ -ɔ kwɪa, mɔ -bhloo 'dɛ -gbla 'yaa yalɪ 'pɪpɪ, 'in ɔ 'ka dɔdɔ weee -gɔ ye.

¹¹ -Li Klisi 'nyɛa nyɪma mɔ nɪ: mɔ -zɛlɪa nyɪma tɔlɔa tietienya, tɔlɔa -Lagɔgbɔɔ -falɪpanya, tɔlɔa -Lagɔɔ gbɔgbanya, tɔlɔa *leglɪzɪnyaa 'yugalɪnya -yɔ -slolunya.

¹² Sanɛɛ 'sa ɔ mnazɪa -Lagɔnyɪma -yɔ, ɔ lubhonɔnɔɔ 'gbɔ, 'in Klisi ku 'ka -gɔwɔlaylimanɪ dɪzɔzɔɔ 'wɔ.

¹³ Sanɛɛ 'sa -a 'dɛ weee 'kaa 'wɔsuslolu -bhlo, -a 'ka dɪ -bhlogbɔɔ zɔ, 'in -a 'ka -Lagɔɔ 'Yu yibheli sazɔnɔ sa. -A 'ka 'yɪlgweladolu, 'in sa Klisi mɪa gbada -lu weee 'wɔ, -a -yɔ ɔ 'ka 'sa 'wɔmnɛni tɛɪn.

¹⁴ -Mɔɔ 'dɛɛ 'gbɔ, -a 'nɪ -slɛɛn 'nyɛnyɛyua, -wa -yɔ 'glɔ -yulɛ 'wɔwɪa, 'in yoyogbɔɔ -slolunyaa gbɔslolusɔ 'wɪa 'nyugbɔgbɔ -yɔ -pɪpɛ, 'in we 'ka -aɪn kwa sɔ weee lɔ. 'Bhie, waa nyɪma -wa kwaa wa -lima -putu gbɔnyuu lɔ -dawli nya, 'in wa 'ka -aɪn daalasalɪ.

¹⁵ Nɪ, -a -mɪ Klisi 'bhisa. -A -ka gbɔzɔnɔ gbada -mɪ zɛkalɛ nya, 'in -a yɪlimanɪ gbɔ weee 'wɔ, Klisi ɔ -wa -amɪaa 'yugalɪnyɔ, ɔ gbɛgbɛɪn.

¹⁶ Cɪn, Klisi mɪ ku -kpabhiɛ 'wɪlɪ nya. ɔ 'gbɔ 'lali weee kɪkalɪ la gege, 'in we mɪa -bhlo. 'Lalii 'wɔgbelɪda -bhlo -bhlo mɪa, mɔ suslolu ku 'wɔ, 'in

'lali weee -ka we lubhonɔda -mɪ, ku -kpabhiɛ yɪlimanɪ, 'in we dolua 'wɪa zɛkalɛ nya.

-Mɪmɪsɔ lolu Klisi 'wɔ

¹⁷ Nɪ, gbɔ na gbaa aɪn -yla, 'in na kpɪlɪa ɲwɛ Nyɪmaa -Kanyɔɔ 'ɲɪ nya, mɔ nɪ: nyɪma -wa 'nɪa -Lagɔ 'wɔ -mɪ, 'in wa 'wɪlukɔn lapɔpalɪ gbɔ'ɔ bhɪlɪ 'yoo -zɔnɔ, a 'na nɔnɔ wa 'bhisa -nɪ.

¹⁸ 'In wa 'yɪlmɛɛ mɪ nikpɪsɛ 'wɔ. 'Yɪyɔgagɛ -we -Lagɔ wlaa, wa 'nɪ we -ka. -We ka gbɔ -wa, wa 'nɪ gbɔ -yi, 'in wa dɪ -gɔ 'tɛa la.

¹⁹ Wa ka zɔ kwnɛɛ 'pa, 'in wa yia wa 'dɛ gbɔnyɪ suwɔlasalɪ, pɔɪnplagbɔ weee lɛnɔɔ -yɔ lɛklɪ -kakɛ nya.

²⁰ 'In amɪa, -we a 'kpɪa Klisi daa, we 'nɪ -mɔɔ mɪ dɛ!

²¹ A ka 'pɪɛɪn ɔ -gɔgbɔ weee 'nɔ. A mɪ -Lagɔnyɪma nya, 'in gbɔzɔnɔ mɪa -Zezu 'wɔ, wa ka we aɪn -slolu.

²² We 'gbɔ, a 'bhɔ amɪaa nɔnɔbhɔ 'cɪn 'bɪ. Amɪaa -mɪmɪsɔ 'cɪn -we ka dɪ 'wɔnɪnɪgbɔ nɔa -dawli, 'in we kwaa aɪn mɔnɔmɔɔ lɔ, a 'bhɔ we 'wɔ.

²³ A 'tide amɪaa 'dɛ 'yi, -Lagɔ 'ka aɪn nyɪma lolu -zɛlɪ kpɛɛn kpɛɛn, amɪaa dɪ -yɔ amɪaa 'wɪlukɔn lapɔpalɛ 'wɔ.

²⁴ A -zɛ nyɪma -lolu -wa -Lagɔ -laa la ɔ 'dɛɛ 'wɔwɪlɔ nya. 'In, gbɔ tɪklɪ -yɔ -mɔwɪlɔgbɔ -we bhɔa gbɔzɔnɔ -gbɛ, a -zɛ we lɛnɔnya.

²⁵ We 'gbɔ, a 'na 'tɔbhɔlɔ yɔ -nɪ! Nɪ, ɔ -ka -mɪ ɔ gba gbɔzɔnɔ ɔ -libhɛyi -yla. Nɪ, ku -bhlogbɔɔ 'lali -a 'dɛ weee -mɪa.

²⁶ 'In da a -ka 'cɛ 'pa, a zɔ amɪaa 'dɛ 'yɪyɔ a yi gbɔnyuu lɔ bhɪlɪ. Nɪ, amɪaa 'cɛ 'na -bhɛlɪ 'yɪlɔ -nɪ.

²⁷ A 'na 'nyɛnɪ *Kuzu 'yoo, 'in we 'ka aɪn ɲwɛzi -nɪ.

²⁸ -ɔ -ka -benyi 'wɪɛnyɔ nya -mɪ, ɔ 'bhɔ 'wie 'bɪ. ɔ nɔ lubho ɔ 'dɛɛ sɔ nya, ɔ 'ka -lu 'yɪ sazɔnɔ sa, 'in ɔ 'ka bobabhanya 'wɔsa.

²⁹ Wɛlɪ 'nyuu yabhlogbɔɔ 'na 'tlalɪ aɪn ɲwɛɛ -nɪ. A gba wɛlɪ -zɔnɔɔ 'dɛkpɔa, -we 'kaa amɪaa -lima 'wɔsa, 'in we 'ka wa dɪzɔzɔɔ -gɔwɔlaylimanɪ. 'In we 'ka -wa pɔlɔa aɪn yukwɪlɪ, 'nanɪ 'wɔnɔ.

³⁰ A 'na tɪlɪ -Lagɔɔ Zuzu 'Pɔpaa -gɔ 'wɔ yuoyuo -nɪ. ɔ Zuzu nya -Lagɔ

zua amɪaa yibhelida ɔ -nɔ nya, 'in 'wɔzɪtɪyɪ nya, ɔ 'ka aɪn gbɔnyuu kwɛɛ -sa 'taataa.

³¹ Gbɔɔ dɪ 'wɔladɪɪe, 'cɛ -yɔ 'klɔkalɔ, -zɛ -yɔ vɛɪwɛɪ weee mɪa, a vlalɪ we amɪaa 'dɛ gwe! A kpa amɪaa 'dɛ la, a 'na nɔnɔ 'nyii yabhlogbɔɔ -nɪ.

³² A nɔnnɔ 'nanɪ 'wɔ, 'in a -ka nyazɪdɪ. A tɪtlɪ -yɔgbɔ 'wɔ, sa -Lagɔ tɪa amɪaa -yɔgbɔ 'wɔ Klisɪ 'wɔ.

5

A nɔ zɪ 'klɔ

¹ Nɪ, a mɪ -Lagɔɔ 'wɔyɪbha yua nyaa 'gbɔ, a -zɛ ɔ 'tidelɪnya.

² Nɪ, a nɔ zɛkɪkalɪ bhɔ, sa Klisɪ -slolua we 'yɪ, 'sa. ɔ -kalɪ -amɪaa zɛ, 'in ɔ yɪa ɔ 'dɛ wɪa -Lagɔ -yɪa -amɪaa 'gbɔ, 'nyɛnyɛɪ -yɔ -zɪla -bɔbɔlu ka ɲɛn nanɪa -Lagɔ dɔdɔ 'bhɪsa.

³ A mɪ -Lagɔɔ -mɔwɪɪnyaa lɔ -nyɪma nyaa 'gbɔ, mɔtnɪgbɔ klaa, pɔɪnplagbɔ weee klaa, we -yɔ lɛklɪkagbɔ 'na 'tlalɪ aɪn nyɪdɪ -nɪ.

⁴ Nwɛɛ 'nyuu wɛɪ, gbɔkpɔa wɛɪ -yɔ pɔɪnpla wɛɪ gbagbɛ mɪa, we 'nɪ 'yɪlinanɪ, we 'na 'tlalɪ aɪn ɲwɛɛ -nɪ. Nɪ, a yibheli -Lagɔɔ 'nanɪ, a 'pa ɔ fuo.

⁵ A yibheli we 'jɪ nɪ: mɔtnɪgbɔɔ lɛnɔnyɔ, pɔɪnplagbɔɔ lɛnɔnyɔ -yɔ lɛklɪkanyɔ (lɛklɪ mɪ yoyolagɔɔ bɔbɔɛ 'bhɪsa), mɔɔ -kanyɔ 'nɪ 'bɪ -ka Klisɪ -yɔ *-Lagɔɔ nyɪmaa 'wlulapɪɪe zɔ.

⁶ Nɪ, nyɪmɛ yabhlogbɔɔ 'na mɔnɔnɔ aɪn -dawɪwɛɪ nya -nɪ. Sanɛɛ -sɔkpa -gbɔnyaa 'gbɔ, nyɪma -wa'a zua -Lagɔ 'nɔɲwɛ, 'in ɔ palɪa wa 'cɛ -yɔ.

⁷ A -yɔ wa 'sɔ 'na gbɔlɔ -lu yabhlogbɔɔ 'wɔ -nɪ.

⁸ -Benyɪ a mɪ nɪkpɪsɛ 'wɔ, 'in -slɛɛn a -yɔ Nyɪmaa -Kanyɔ ka 'wɔsɪsloluu 'gbɔ, a mɪ zɪ 'klɔ. We 'gbɔ a nɔ zɪ 'klɔ -nyɪma 'bhɪsa.

⁹ Nɪ, zɪ 'klɔ -nyɪma mɪa, zɔzɔnɔ weee 'yɪlɪgbɛ sɔ tɪklɪ -yɔ gbɔzɔnɔ wa nɔa lɛ.

¹⁰ -We nanɪa Nyɪmaa -Kanyɔ dɔdɔ, a -talɪ we 'wɔsɪsalɪdaa da.

¹¹ Nɪkpɪsɛ 'wɔ -gbɔ -we'e wɪaa -lu yabhlogbɔɔ, a 'na nɔnɔ we lɛ -nɪ. Nɪ, a wɛɪlɪ we zɪ 'klɔ.

¹² Nɪ, gbɔ waa nɪkpɪsɛ 'wɔ -nyɪma nɔa lɛ zɪzɛwɪɛmɪ, we gbagbɛ ka 'dɛbhɪe zɔ.

¹³ Wa -ka wa lɛnɔgbɔnyɪa 'bhɪlesa, 'in we tɪaa zɪ 'klɔ bɛɪlɛɛ.

¹⁴ 'In -we weee mɪa 'bhɪlewɪɔda, zɪ we zɛa. We 'gbɔ wa nɛɛ:

«-Mɪ mɪa 'ylaa 'wɔ, -in ganɔ,

-in -sɔ 'wɔ tɪtlɪnya lɔ,

'in Klisɪ 'ka ɔ zɪ -mɪ -gbɔ zɪɪɪ.»

¹⁵ A zɔ amɪaa nɔnɔbhɔ 'yɪɪyɔ. A 'na nɔnɔ -gɔwɔtɔnyɪa 'bhɪsa -nɪ, nɪ, a nɔ gbɔyɪlɔnyɪa 'bhɪsa.

¹⁶ Nɪ, zɪɪnyɪa -we 'wɔ -a mɪa da, we -nyu 'yɪ, a 'na -nyumɔnɔ bhɪla la -nɪ.

¹⁷ We 'gbɔ, a 'na -zɛɪ -gɔwɔtɔnyɪa -nɪ. Nɪ, a gɔ la, a 'ka Nyɪmaa -Kanyɔɔ dɔmagbɔ 'wɔlanɔ.

¹⁸ A 'na lɔlɔ nɔ 'wɔ -nɪ. Nɔ duuun mamɛ mɪa, gbɔ bɪdɪ -bɪdɪ bɪdɪɪ lɛnɔɛ lɔ we kwaa aɪn. Nɪ, -Lagɔɔ Zuzu yɛ aɪn.

¹⁹ A 'pɔpalɪ 'kwayɪɪ, -Lagɔsɛbhɛɛ lɔɔ nya, gbɛɪe -yɔ Zuzu 'Pɔpaa lɔɔ nya. A bhɪ Jejɪtapɛɛ 'ɲɪkwɛɪ -lɔɔ amɪaa dɪ weee nya.

²⁰ A 'pa Dɪdɛ -Lagɔ fuo 'kɔmɔɔ, 'in gbɔ weee 'gbɔ, -amɪaa -Kanyɔ Klisɪ 'ɲɪ nya.

-Lagɔnyɪma kwɔkwɛɪa, wa nɔnɔbhɔ

²¹ Klisɪ sɔsɔdɪ a kaa 'wɔɔ 'gbɔ, a zɔzɔ -bha.

²² 'Nwɪ, sa a zua -bha Nyɪmaa -Kanyɔ, a zɔ 'sa -bha amɪaa 'lowɪa.

²³ Nɪ, 'ɲwɔnɔɔ 'lowɪ mɪ 'ɲwɔnɔɔ -kanyɔ nya, 'sa Klisɪ mɪa *Leglɪzɪ -Kanyɔ nya. Nɪ, Leglɪzɪ -we -wa Klisɪ ku, Klisɪ mɪ we 'wɪu nya, 'in ɔ mɪ 'yaa we Gbɔwɔsanyɔ nya.

²⁴ Sa Leglɪzɪ zua Klisɪ -bha, 'ɲwɪ zɔ 'sa -bha wa 'lowɪa sɔ weee lɔ.

²⁵ 'Nwɪ 'lowɪa, a -kalɪ amɪaa 'ɲwɪ zɛ, sa Klisɪ -kala Leglɪzɪ zɛ, 'in ɔ yɪa ɔ 'dɛ wɪa we 'gbɔ.

²⁶ Sanɛɛ 'sa ɔ wɔɔba Leglɪzɪ -yɔ, wɛɪ -yɔ 'nyu nya, we 'ka -Lagɔɔ -nɔ -zɛ.

²⁷ Nɪ, Klisɪ 'yɪbha ɔ 'ka Leglɪzɪ -sloluu ɔ 'dɛ 'yu we 'yɪlinanɔ weee 'wɔ. -Zugba we mɪ -mɔwɪɔda, 'sla 'nɪ we -yɔ -mɪ, we ku 'nɪ 'pnada -mɪ, 'in 'ɲɪ yabhlogbɔɔ 'nɪ we -yɔ -mɪ.

28 Sanɛɛ 'sa, 'ɲwɲu 'lowlia 'kaa wa 'ɲwɲu zɛkali, wa 'dɛɛ ku 'bhisa. -ɔ -ka ɔ 'ɲwɲɔɔ zɛkali, ɔ 'dɛgboluu zɛ ɔ -kalia.

29 Nu, nyɪmɛ yabhlogbɔɔ 'nɪ cɪ -slɔ ɔ 'dɛɛ ku 'wɔnyɛ, 'in ɔ ku ɔ nyɛa lililu, 'in ɔ kpaa we 'nanɔɔ. 'Sa Klisi nɔa Leglizɪ gbɛgbɛɪn,

30 -we ka gbɔ -wa, -a mɪ ɔ ku -kpabhieɛ 'lalinya nya.

31 Nu, we mɪ cɛɪɪda -Lagɔɛbhɛ 'wɔɛ: «We 'gbɔ,

nyɪmɛ yia ɔ dide -yɔ ɔ 'nyaa kwesi 'bhɔa yia,

'in ɔ 'ka ɔ 'ɲwɲɔ -yɔlanɛ,

'in wa 'dɛ 'sɔ 'ka ku -bhlo -zɛ.»

32 Wee zizegbɔ -mɪnɪ 'yli. 'In -amɪ, in nɛɛ aɪn -ylaɛ: Klisi -yɔ Leglizɪ 'sɔɔ 'wɔpalɪgbɔ -wa.

33 'Sa we mɪ 'yaa amɪa 'ɲwɲu 'lowliaa -nɔ nya, -ɔ -ka -mɪ, ɔ -kali ɔ 'ɲwɲɔɔ zɛ, ɔ 'dɛ 'bhisa, 'in 'ɲwɲɔ -ɔ -ka -mɪ, ɔ zɔ -bha ɔ 'lowli.

6

'Yua -yɔ wa didea

1 Amɪa 'yua, -we a 'kaa lɛnɔ mɔ nɪ: a zɔ amɪaa didea 'nɔɲwɛ, nu, mɔ mɪa tiklu Nyɪmaa -Kanyɔ 'yliya 'wɔ.

2 «-In zɔ -na dide -yɔ -na 'nyaa 'nɔɲwɛ», mɔ -wa titee tianɔ -we -Lagɔ dia zɔzɔnɔ ɔ 'kaa wlaa wɛɪ -gɔ:

3 mɔ -wa nu, «-In 'ka zɔzɔnɔ -dlɔɔ 'yɪ, 'in -in 'ka -gwɛ dɔdɔ -gɔ.»

4 'Yuaa didea, a 'na palɪ amɪaa 'yua 'cɛ -nɪ. 'In a zɔ wa, wa 'wɔslamanɛ nya, 'in a 'ka wa 'dɪzɔ Jejitapɛɛ wɛɪ sɔɔ.

Gali -yɔ wa -cian

5 Gali, a zɔ amɪaa -cian 'nɔɲwɛ -seli dɔdɔ -gɔ, wa sɔsɔɛ -yɔ wa -bhazɔzɔɛ dɪ -zɔnɔ nya. Sa a zɔa Klisi 'nɔɲwɛ, 'sa.

6 We 'nɪ nu, da wa mɪa aɪn -gɔtalɪda -bhlo, -bha a 'ka wa -yla lubho nɔ, 'in a 'ka wa dɔdɔnamanɪ 'gbɔ -nɪ. Nu, a nɔ -Lagɔɔ dɔmagbɔ lɛ, amɪaa dɪ weɛ nya, Klisi lubhonɔnya 'bhisa.

7 Nu, a nɔ amɪaa -cian -yla lubho dɪ -zɔnɔ nya, nɛɛ Nyɪmaa -Kanyɔɔ 'dɛ -yla a mɪ we nɔda, we 'nɪ nyɪma -yla.

8 Nu, a yibheli we 'ji nu, we yi nyɔɔɔ nyɔɔ nya -mɪ, ɔ -ka -lu -zɔnɔ lɛnɔ, ɔ yi

gali -zɛ, ɔ yi nyɪmɛ -zɔnɔ -zɛ, we 'pɛnɛ ɔ yia Nyɪmaa -Kanyɔ kwɛɛ.

9 Amɪa -wa -cian, a nɔ 'sa amɪaa galɪ gbɛgbɛɪn, a 'na palɪ wa -yla gbɔla 'cɛ nya -nɪ. A yibheli we 'ji nu, a -yɔ wa 'sɔɔ -Kanyɔ -bhlogbɔɔ yali. Nu, ɔ ɔ gbɪzi nyɪma 'wɔ.

-Lagɔɔ tɔgɔ -li

10 'In -slɛɛn, a titalɪ amɪaa 'tɪtɛɛ da Nyɪmaa -Kanyɔ -yɔ ɔ -gblɔɔyɔ 'tɪtɛ 'kadɔ 'wɔ.

11 A 'bhu -Lagɔɔ tɔgɔ -lu weɛ 'wɔ, a 'ka 'yɪgbe gege 'Kuzuu -dawli 'yu.

12 Nu, -a -yɔ -glɔnyɪma 'nɪ tɔ nyɪɪ -ka. Nu, yali 'pɪpɪ zuzu 'nyɪɪ 'tɪtɛ -yɔ nikpise -dɔdɔ -mɪnɪ -gɔɔ 'wlulapɪɪnya -yɔ -wa kaa se -yɔ -cian, 'ma -a -yɔ wa kaa tɔ nyɪɪ.

13 We 'gbɔ, a 'bhu -Lagɔɔ tɔgɔ -lu weɛ 'wɔ! 'In da 'yɪ 'nyuu -ka nyɪnɪ, a 'ka amɪaa tɔnyɪmɛ 'yu 'yɪgbe gege. 'In, a -ka gbɔ weɛ lu, 'in a 'ka amɪaa 'yɪgbe sɔ -gɔ -tɔ gege.

14 A mnazi la, a 'bhu gbɔzɔnɔ 'wɔ amɪaa -jlaa 'bhisa. A -pla tiklɪmɪmɪɛ 'wɔ nɛtɛ -bana nya.

15 A -pla -guladolue bhu 'wɔ -sakwla 'bhisa, 'in -Lagɔgbɔ -we wlaa 'wɔtɔtɔɛ -dlɔɔ, a 'ka we gba.

16 A 'bhu 'kɔmɔɔ dɪzɔzɔɛ 'wɔ, amɪaa lɔzize -lu nya. 'In we nya a mnenia a 'ka gbɔnyuuu didee 'gbɔ weɛ kaa -kosu ɲwɛɛ nyumonɔ.

17 A 'bhu 'pɔpɔɛ 'wɔ kna -kloo 'bhisa, 'in a 'ka -Lagɔɔ ɲwɛɛ wɛɪ 'wɔbhu tɔgɔgblɛ -we -Lagɔɔ Zuzu wlaa 'bhisa.

18 A -zlalɪ we 'dɛ weɛ -Lagɔ, ɔ bhubhoe nya. Bhla weɛ nya, a bhubhoe -Lagɔ ɔ Zuzu nya. Amɪaa dɪ -tɔ -gada 'kɔmɔɔ. A bhubhoe -Lagɔ, -Lagɔnyɪma weɛ 'gbɔ.

19 A bhubhoe 'ya nanɔɔ 'gbɔ -Lagɔ. 'In in -ka gbaa yi -Lagɔ 'ka 'mɪ ɔ wɛɪ tiklu ɲwɛɛ zɔ. 'In dɪ tɛɔ nya, in 'ka zizegbɔ mɪa -Lagɔgbɔ 'wɔ 'bhlesa, we gbagbɛ nya.

20 In yi -slɛɛn -kasɔ 'wɔ -mɪɔɔ, weɛ -Lagɔgbɔ -zɔnɔɔ wɛɪ -kwanyɔ in -mɪa. We 'gbɔ a bhubhoe -Lagɔ, 'in sa in 'kaa we gba, in 'ka 'sa we gba dɪ tɛɔ nya.

Fɔsawɛlu 'wɔbhlolunɔ

²¹ -Amɪaa bheli -zɔnɔ -yɔ -amɪaa
nɔnɔnyɔ -zɔnɔ Tisiki, -ɔ -a -yɔ ɔ nɔa
Nyɪmaa -Kanyɔɔ lubho, mɔ yia na -
gɔgbɔ weee aɪn -yla gbɔa. 'In -we in
mɪa -zɛda a 'ka we yibheli.

²² -Amɪ tiea ɔ amɪaa -gbɛ na 'dɛ nya,
ɔ 'ka aɪn -amɪaa -gbɛ dɪ -salɪ, 'in ɔ 'ka
amɪaa dɪ latɛmanɪ.

²³ Nɪ, Dide -Lagɔ -yɔ Nyɪmaa -
Kanyɔ -Zezu Klisɪ 'nyɛ -Lagɔbhelɪa
weee 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ -yɔ zɛkalɛ, we -yɔ
dlɔzɔvɛ.

²⁴ Nɪ, nyɪma weee -wa -kalɪa -amɪaa
-Kanyɔ -Zezu Klisɪ zɛ, zɛkalɪdlɪ -we'e
'bhɔa la nya, -Lagɔ ɲwɪna wa 'nyu la.

'Sεbhε Pɔlv 'paa Filipo -nyuma yoo

-Lagɔnyuma mia Filipugbe nukple, 'ma *Pɔlv 'paa 'sεbhε ni yoo. Ɔ mi -kaslv 'wv *Wlɔmv, 'bhie ɔ yia wee 'sεbhε ni celi. Nu, Filipv -Lagɔnyuma 'paa Pɔlv -lu yoo, we 'dεε 'gbv, ɔ yia wa 'wuceli ɔ 'ka wa fuo 'pa, wa ɔ 'wɔsasie -yɔ ɔ zε wa -kalaa 'gbv.

Fɔsaweli

¹ -Amia -Zezu *Klisu lubhonunya, *Pɔlv -yɔ Timotee 'sɔ, -amia celi da 'sεbhε ni aɪn 'wv. Amia, -Lagɔnyuma weee mia -mɔ Filipugbe nukple, -wa mia -Zezu Klisi 'wv, we -yɔ amiaa 'yugalunya kpasɪ, we -yɔ amiaa *diaklɪnya 'sɔ, -a -sa aɪn fɔ.

² -Amiaa Dide -Lagɔ -yɔ -amiaa -Kanyɔ -Zezu Klisi ɲwɪa aɪn 'nyu la, 'in wa 'nyε aɪn 'wɔtɔtɔε -dlɔɔ.

Pɔlv paa -Lagɔ fuo Filipugbee -Lagɔnyumaa 'gbv

³ Sa na paa amiaa da dli 'kɔmvv ni, 'sa na paa na -Lagɔ fuo.

⁴ In -ka -Lagɔ bhubhoeda -mɪ a 'dε weee 'gbv, 'mɔna nya na nɔa we lε 'kɔmvv.

⁵ -We ka gbv -wa, 'ylɪ -we nya a zɔa Klisi dli -gv, 'in we 'ka -zεεn yli, amia -saa 'mɪ 'wv, -Lagɔgbv 'ka lamneni.

⁶ Na dli mɪ we -gv nu, -Lagɔ -ɔ dia wee lubho -zɔnv -mɪnu gwe -mɔ amiaa dli zɔ, we lɛnvda ɔ yia -tɔa tikli, 'in we 'ka 'wlubha -Zezu Klisi lɔyizli.

⁷ In -ka a 'dε weee daa 'wlukvɔv lapupalida -mɪ sa, we klɔ -wa, -we ka gbv -wa, amiaa zε in -kalaa. Na 'dε yi -kaslv 'wv -mɪ, in yi -Lagɔgbv 'wɔgvda -mɪ we gbagbie nya nyuma 'yu, 'nanɪ -we -Lagɔ nɔa 'mɪ 'wv, in -yɔ a 'dε weee 'sɔ, 'in -a yia we 'yɪ dabɔdɔ.

⁸ Nu, -Lagɔɔ 'dε -yi we 'ji nu, sa -Zezu Klisi 'yibha aɪn tetenyi ni, 'sa in 'yibhaa a 'dε weee.

⁹ In -ka -Lagɔ bhubhoeda -mɪ amiaa 'gbv, -we na zlalia ɔ mv ni: amiaa -Lagɔ -yɔ nyumεε zεkalɪdli 'ylimanɪ -gvwɔla bhabha, 'in we -sa aɪn 'wv, a

'ka -li -yɔyɪ vaa, 'in a 'ka -li 'wɔlanv kpεεn kpεεn.

¹⁰ 'In a 'ka gbv -zɔnv -bhasa sayibheli, a 'ka -mɔwlvda -tv, a yi 'ɲni -yɔ -ka Klisi lɔyizli.

¹¹ Gbɔzɔnv -gbv tikli -we -Zezu Klisi 'nyεa aɪn -nya ni, we nv lubho 'nanv -mɔ amiaa dli zɔ tetenyi, 'in wa 'ka -Lagɔɔ 'ɲni 'ylimanɪ -mvv 'gbv, 'in wa 'ka ɔ 'ɲni bhlɪ.

Sa -Lagɔgbv mnenia la

¹² Bheliaɪn, in 'yibha a 'ka we 'jiyibheli ni, -we ylia da 'mɪ ni, we ka -Lagɔgbv lamneni sazɔnv sa.

¹³ -We ka gbv -wa, 'slɔja weee -wa kɔa nyumaa 'wlulapɪlɪnyɔ 'kadɔ *Sezaaa -budu ɲwε, wa -yɔ nyuma weee -yi we 'ji nu, Klisi 'gbv in mia -seli -kaslv 'wv.

¹⁴ Na -kaslv -plaplie 'gbv, -Lagɔbhelia duun yia -amiaa -Kanyɔ dli 'wɔdɪ. Wa 'tɛmanɪ dli bhabha, 'in wa yia -Lagɔgbv gba nyuma -yla, wa 'nɪ nyano nv.

¹⁵ Nu, gbɔzɔnv -wa, wa glaa tɔlvaa gbaa Klisi gbv zenyi -nvɔvε -yɔ -yɔmɪmnɪε nya. 'In tɔlvaa gbaa we dli -zɔnv nya.

¹⁶ -Mama gbaa -Lagɔgbv 'nanɪdli nya, -Lagɔ -yɔ na zεkalɪεε 'gbv, -maa -yi we 'ji nu, in 'ka -Lagɔgbv 'wɔgvv 'gbv in mia -seli -kaslv 'wv.

¹⁷ -Wa gbaa Klisi gbv -yɔmɪmnɪ dli nya, wa'a gba ɔ gbv gbɔzɔnv sa. Wa 'yibha wa 'ka na siasie -gvpalɪ -seli -kaslv 'wv.

¹⁸ -Mv 'nɪ gbv, wa yi we gba dli 'sɔ nyaoɔ, wa yi we gba dli -bhlo nyaoɔ, Klisi gbv wa mia gbada. In mɪ we 'mɔna lida, 'in we 'mɔna na yia lia 'kɔmvv!

¹⁹ Nu, in -yi we 'ji, -Lagɔ a bhubhoea na 'gbv, laylagbv weee -mɪni 'wv 'pɔpɔε na yia 'yia, -Zezu Klisi Zuzu na 'wɔsasieε 'gbv.

²⁰ Nu, -we in 'yibhaa tenyi tenyii, 'in in dia dli 'wv, mv -wa zɔ yabhlogbɔɔ 'na 'ka 'mɪ 'bha. We yi dεslεεn -zε, we yi 'kɔmvv -zε, na 'dε yi 'yliyɔgaoɔ, in yi thoo, in 'yibha Klisi 'ɲni 'ylimanɪ 'mɪ 'wv, we 'gbv na dli 'tɛa 'wv.

Pɔlv nεε -Zezuu 'gbv ɔ -gaa 'yliyɔ

²¹ We -ka -amɪ, nɪ, Klisɪ -wa na 'yliyɔgagɪ. 'In in -ka tɪ, -tnɔɔ in 'yia.

²² 'In in -ka 'yliyɔgada -tɔ dɔdɔ -mɪnɪ -gɔ, in mneni in 'ka lubho -zɔnɔ nɔ -Lagɔ -yla. Nɪ, -we in 'kaa -bhasa, -de 'yliyɔgagɪeoo, -de tɪtɪeoo, in 'nɪ we -yi.

²³ Na dɪ mɪ sɔ 'sɔ lɔ. In 'yɪbha in 'bhɔ dɔdɔ -mɪnɪ -gɔ, 'in in 'ka Klisɪ kwesi mɪ, mɔ nania 'yli bhabha na -nɔ nya.

²⁴ 'In in -ka 'yliyɔga dɔdɔ nɪ -gɔ, -mɔɔ nanɪ 'yli amɪaa 'gbɔ.

²⁵ We 'gbɔ, na dɪ zɔ, -tɔa na -yɔ a 'dɛ weee yia, in 'ka aɪn 'wɔsa, 'in amɪaa dɪzɔzɔe 'ka -gɔwɔlaylimanɪ, amɪaa 'mɔna 'ka -gubho.

²⁶ 'Bhie, zɪ in -ka amɪaa -gbɛ lɔyi, -Zezu Klisɪ 'ɲɪ a yia -mnɪnɪa bhabha -gɔladolue nya, na 'gbɔ.

-Lagɔnyimaa nɔnɔbhɔ

²⁷ -We nania 'yli, mɔ -wa nɪ, amɪaa nɔnɔbhɔ -ka Klisɪ -Lagɔgbɔɔ 'klɔ. We -ka 'sa -mɪ nɪ, in -ka aɪn 'yia mɪnɔo, in 'nɪ mɪnɔo, in 'nɔ nɪ, amɪaa wɛɪ -yɔ amɪaa dɪ mɪ -bhlo, 'in dɪzɔzɔe -we -Lagɔgbɔ wlaa, a gɔ we 'wɔ dabɔdɔ.

²⁸ A 'na nɔnɔ nyanɔ amɪaa tɔnyɪma kwɛɛ -nɪ. Wa -ka aɪn -yɔwɔsɔlɔda -mɪ, mɔ slolua nɪ, wamɪa ka mɪnɔ, 'in mɔ slolu 'yaa nɪ, amɪa ka gbɔ 'wɔbbhɔ. 'In -Lagɔ -gbɛ we bhɔa.

²⁹ Nɪ, -we mɪa Klisɪ -nɔ nya, amɪa -Lagɔ nɔa 'nanɪ 'wɔ, we 'nɪ ɔ dɪgɔzɔzɔe -bhlo gbɔ, nɪ, a sɪa 'ya ɔ 'gbɔ.

³⁰ -Gɔlɔ -we ka gɔda a 'yia zɪmɛ 'mɪ, 'in a nɔa nɪ, in mɪ we gɔda 'kɔmɔɔ, mɔ -bhlokpade amɪa mɪ 'yaa dɛ gɔda.

2

-Zezu Klisɪ 'dɛɛ 'kienyi -tɪtɪ -yɔ ɔ 'ylilo

¹ Nɪ, Klisɪ tɛmanɪa aɪn la, ɔ amɪaa zɛkalɪe paa aɪn 'kɔayli, ɔ Zuzu nɔa aɪn -bhlo, we 'nɪ mɔɔ? Klisɪ 'gbɔ a 'yɪbhali -yɪbhali, a ka nyazɪdɪ a 'dɛkpɔa nyɪdɪ -bhlo -bhlo, we 'nɪ mɔɔ?

² Nɪ, we -ka 'sa -mɪ, amɪa na bhubhoea, a -ka dɪ -bhlo, amɪaa 'wlukɔɔn lapɔpalɪe -mɪ -bhlo, a kɪkalɪ zɛ. A -ka 'sa nɔda -mɪ, 'in a yelia 'mɔna na dɪ zɔ.

³ A 'na nɔnɔ -lu yabhlogbɔɔ lɛ -yɔmɪmɪe -yɔ 'dɛɛ 'ylimanɪe klo nya -nɪ. A tɪ amɪaa 'dɛ 'wɔ 'kienyi. A 'bhu amɪaa -lima 'wɔ nɛɛ ma 'yli ma -zi aɪn.

⁴ Nɪ, nyɪmɛ 'na tɪtalɪ ɔ 'dɛɛ zɔzɔnɔ -bhlogbɔɔ da -nɪ. Amɪa weee tɪtalɪ 'ya amɪaa -limaa nɔɔ zɔzɔnɔ da.

⁵ Dɪ -we -Zezu Klisɪ kaa, a -ka we a 'dɛkpɔa nyɪdɪ.

⁶ -Zezu Klisɪ, sa -Lagɔ mɪa, 'sa ɔ mɪa -kpɔ.

Sa ɔ -yɔ -Lagɔ 'sɔ mnenia 'wɔ, ɔ 'nɪ we 'klili.

⁷ 'In -we weee ɔ kaa, ɔ ka we -yɔɲwɪnɔ ɔ 'ka we 'yitide, 'in ɔ yia ɔ 'dɛ gaylo 'wɔnɔ.

Cɪn, ɔ ka nyɪmɛɛ 'dɛbhie -zɛ:

ɔ -yɔ nyɪma 'sɔ yia 'wɔwɔlɔ weee.

⁸ ɔ ka 'ya ɔ 'dɛ 'wɔtɪ 'kienyi:

-Lagɔɔ 'nɔɲwɛzɔzɔe 'gbɔ,

'in ɔ yia tɪtɪe gbɔ -yɔɲwɪnɔ.

Wa yia 'dɛbhie ɔ *su -gɔ lakɔlɔ, 'in ɔ yia tɪ.

⁹ We 'gbɔ,

-Lagɔ yia ɔ nyɪmaa 'wlulapɪlɪkpe 'kadɔ -gɔ ladɪ,

'in 'ɲɪ -we 'yɪa -we zia 'ɲɪ weee 'wɔ,

-Lagɔ yia we ɔ 'nyɛ.

¹⁰ Nɪ, -Lagɔ 'yɪbha,

ɔ lalalu weee mɪa yalɪ,

-we mɪa dɔdɔ -gɔ -yɔ dɔdɔɔ zɔ,

we 'sɪbhɪ 'kukolu -Zezu 'yu,

ɔ -Zezuu 'ɲɪnɪ 'nɔɲwɛzɔzɔe 'gbɔ.

¹¹ 'In we 'ka lalalu weee ɲwɛɛ 'tɪa nɪ,

-Zezu Klisɪ -wa Nyɪmaa -Kanyɔ.

'In Dide -Lagɔɔ 'ɲɪ 'ka mɪnɪda -tɔ.

-Lagɔnyɪma mɪ dɔdɔ -gɔ zɪ 'bhisa

¹² We 'dɛɛ 'gbɔ, na 'talea -zɔnɔ, da in mɪa -benyi amɪaa -gbɛ, a ka -Lagɔ 'nɔɲwɛ zɔ 'kɔmɔɔ, 'in da in 'nɪa -slɛɛn da amɪaa -gbɛ -mɪ, a zɔ 'ya ɔ 'nɔɲwɛ bhabha. A nɔ lubho, 'in a 'ka amɪaa 'pɔpɔe gbali. A nɔ we lɛ -Lagɔɔ sɔsɔe -yɔ -yɔtɪe nya.

¹³ Nɪ, -Lagɔɔ 'dɛ mɪ amɪaa dɪ zɔ lubho nɔda, ɔ dɔmagbɔ 'ka aɪn dɔdɔnamanɪ, 'in a 'ka 'ya we lɛnɔ.

¹⁴ Amɪaa lɛnɔgbɔ weee 'wɔ, a 'na 'ɲwɔɲwɛnɪ zɔ -nɪ, 'in a 'na kpɪkpɛɪ -nɪ.

¹⁵ 'In gbɔnyuu 'na -mɪ -nɪ aɪn kwɛyɪ -nɪ, 'in a -tɔ -mɔwɔlɔda, a 'ka -Lagɔɔ

'yua tɪklɪ -zɛ, gbɔnyuu -lɛnɔnya -yɔ -dawlician nyɪdɪ. A -nyuma wa nyɪdɪ dɔdɔ -gɔ ylɔ 'bhisa, nikpise 'wɔ.

16 'In wɛlɪ -we wlaa 'yliyɔgagɛ, a gba we nyɪma -yla, 'in zɪ -Zezu Klisɪ -ka lɔyi, 'mɔna na yia lia ɔ 'yu amɪaa 'gbɔ. 'In 'ji na yia we yibhelia nɪ, lubho in nɔa, we 'nɪ bhe, 'in in 'nɪ sia bhe.

17 Amɪaa -Lagɔɔ dɪgɔzɔzɔ -we mɪa 'slaka 'bhisa, wa yi 'dɛbhie we 'gbɔ na 'pɔn laslu nɛɛ we nyu, 'mɔna na lia. 'In na -yɔ a 'dɛ weee lia 'mɔna dabɔdɔ.

18 Nɪ, amɪa li 'sa -bhloo 'dɛ 'mɔna, 'in a -yɔ 'mɪ li we dabɔdɔ.

Timotee -yɔ Epafloditɪ 'sɔ

19 Nyɪmaa -Kanyɔ -Zezu -ka we -yɔɔwɔnɪ, Timotee na yia dayɪ amɪaa -gbɛ tiea. 'In da ɔ -ka lɔyi, ɔ 'ka 'mɪ -yla amɪaa -zɔɔ dɪ -sa, 'in -mɔsɔ 'ka 'ya 'mɪ 'kɔayli 'pa.

20 Nɪ, -wa -yɔ 'mɪ 'sɔ mɪa -seli, ɔ 'dɛbhlogbɔɔ kaa amɪaa 'gbɔ. 'In mɔ 'yibhaa ɔ 'ka aɪn -yɔbɛ, ɔ 'ka aɪn 'wɔsa.

21 'In -wa weee -tɔa 'wɔ, wa 'dɛɛ zɔzɔnɔ wa nɔnɔa 'yilibɪla, nɪ, wa'a lɔ -Zezu Klisɪ gbɔsɔ 'gbɔ dɪ.

22 Amɪaa 'dɛ -yi we 'ji nɪ, Timotee ka 'mɪ 'wɔsa bhabha. Sa 'yu saa ɔ dide 'wɔ, 'sa. ɔ -yɔ 'mɪ 'sɔ, 'in -a yia -Lagɔgbɔ gba dabɔdɔ.

23 In dɪ we dɪ 'wɔ nɪ, da in -ka na 'dɛɛ gbɛgbɛɪn gbɔ -yɔyi tɪklɪ, 'mɔ na yia amɪaa -gbɛ tiea slɔ.

24 'In na dɪ mɪ we -gɔ nɪ, Nyɪmaa -Kanyɔ ka we -yɔɔwɔnɪ, dayɪ na 'dɛ yi 'yaa aɪn 'yia.

25 Na bheli Epafloditɪ a tiea zɪmɛ na -gbɛ, ɔ 'ka 'mɪ 'wɔsa, 'in -li in 'yibhaa, 'in a yia we ɔ kwɛɛ zɔ. 'Mɔ na -yɔ ɔ nɔa lubho, 'in 'mɔ na -yɔ ɔ gɔa tɔ dabɔdɔ. 'In -slɛɛn, we mɪ nɪ, in 'bhitili ɔ lɔ la amɪaa -gbɛ.

26 A 'dɛ weee 'tɔ mɪ ɔ 'bhadaa 'gbɔ, ɔ 'yibha ɔ 'ka aɪn 'yɪ. Da ɔ 'nɔa nɪ, a ka ɔ gunɔ dɪ 'nɔ, 'in we yia ɔ dɪ sumanɪ.

27 Gbɔzɔnɔ -wa, ɔ ka gu nɔ, ɔ fɛlɪ 'dɛbhie tɪa, 'in -Lagɔ yia ɔ nyazɪ 'yɪlɪ. We 'nɪ ɔ 'dɛ -bhlo, nɪ, -Lagɔ ka 'ya -amɪ nyazɪ 'yɪlɪ, na -gɔ yi 'wɔtɔ -kɔsɔn bhabhaa 'gbɔ.

28 We 'gbɔ, kwɛ na puloa la, in 'ka ɔ lɔlabhitili amɪaa -gbɛ, 'in a -ka ɔ 'yɪ, a 'ka 'mɔna li, 'in na sɪasɛ 'ka zɔbɛ.

29 A kpa ɔ 'mɔna weee nya, -Lagɔbheli 'bhisa. 'In a zɔ ɔ -sɔkpa -nyɪma 'nɔɔwɛ.

30 -We ka gbɔ -wa, Klisɪ lubhoo 'gbɔ ɔ fɛlɪa tɪa. ɔ 'dɛɛ 'pɔpɔɛ ɔ -saa dɪ, 'in sa a 'ka yaa 'mɪ kwali, 'in ɔ yi 'saa nɔ.

3

Sa nyɪmɛ 'kaa -mɪ tɪklɪ -Lagɔ 'yɪliya 'wɔ

1 'In -slɛɛn, na bhelia, a li 'mɔna Nyɪmaa -Kanyɔɔ 'gbɔ. Wɛlɪ in cɛlɪa zɪmɛ aɪn 'wɔ, mɔ -bhloo 'dɛ na cɛlɪa da aɪn 'wɔ. Nɪ, we'e sɪalɪ 'mɪ, 'in we nanɪ 'yɪ amɪaa -nɔ nya.

2 A zɔ amɪaa 'dɛ 'yliyɔ lubho 'nyuuu nɔnyaa gbɛgbɛɪn, a zɔ amɪaa 'dɛ 'yliyɔ gwɪ -bhonyɪmaa gbɛgbɛɪn, 'in a zɔ amɪaa 'dɛ 'yliyɔ, nyɪma 'yibhaa nyɪmaa *knɪ 'wɔpapɛ -gla nya, -maa gbɛgbɛɪn!

3 -We ka gbɔ -wa, -amɪa bɔbɔa -Lagɔ ɔ Zuzu nya, -amɪa mɪa knɪ 'wɔ 'dɛgbolɔ. -Zezu Klisɪ 'gbɔ -a yɪmanɪa -amɪaa 'dɛ, 'in -we nyɪma dia dɪ 'wɔ, -a'a dɪ we dɪ 'wɔ.

4 'In -amɪ mneni in 'ka na 'dɛ dɪ 'wɔdɪ, 'mɔ nyɪma tɔlɔa -ka mneni -maa 'ka -maa 'dɛ dɪ 'wɔdɪ, na -nɔ -zi 'ya -maa -nɔ 'wɔ.

5 Nɪ, wa gwali 'mɪ, we 'yɪ gbe-taa zɪ wa 'paa 'mɪ knɪ 'wɔ. *Izlaɛlɪ -dɔdɔwɪlakpɛ in -mɪa, Ebleee 'zayli* in -mɪa, Bɛzamɛɛɛ zɔayli, we -ka -Lagɔɔ titee 'nɔɔwɛzɔda, *Falizɪnyɪmɛ in -mɪa.

6 Na -gɔladolue *Zuifɔ -Lagɔyloogblɔ 'gbɔ, in yia *leglizɪnya 'kɪyɛ 'wɔpali. 'In we -ka -mɪmɛ tɪklɪ ka da nyɪma mɪa -talɪda, -Lagɔɔ titee 'nɔɔwɛzɔzɔɛ 'wɔ, 'ɲɪ yabhlogbɔɔ 'nɪ 'mɪ -yɔ -mɪ.

7 Nɪ, -li weee mɪa zɪmɛ 'mɪ 'yɪliya 'wɔ -tnɔsɔ nya, -slɛɛn -Zezu Klisɪ 'gbɔ -li -kpɔa nya na bhua we 'wɔ.

8 Cɪn, -li weee mɪa, -li -kpɔa 'bhisa na bhua we 'wɔ. -We ka gbɔ -wa, in -ka na -Kanyɔ -Zezu Klisɪ yibheli, -mɔsɔ nanɪ 'yɪ -mɔsɔ -zi -li weee. ɔ 'gbɔ, in yia

* 3:5 Zuifɔ 'zayli -wa.

-li weee kwε 'bisa, 'in na bhua we 'wɔ kalikɔ 'bhisa, in 'ka -Zezu Klisi 'yu 'gbɔ,

⁹ 'in in 'ka ɔ 'wɔ -mɪ. We 'nɪ na 'dεε tiklɪmɪmɪe bhua -Lagɔɔ titee 'nɔŋwεzɔzɔe -gbεε gbɔ. -Cɪnnya, na dlɪzɔzɔe Klisi -gɔɔ -gbε we bhua. Tiklɪmɪmɪe -we bhua -Lagɔɔ -gbε, 'in -we -Lagɔ nyεa ɔ zɔa ɔ dli -gɔ, mɔ -wa.

¹⁰ -We in 'yibhaa, mɔ -wa: in 'ka -Zezu Klisi yibheli ŋwεεŋwεε, we -yɔ 'tɪtε -we 'bhua ɔ 'wɔ tɪtɪe lɔ. In 'yibha in 'ka ɔ siasie yibheli, 'in sa ɔ tɪa, in 'ka 'sa tɪ.

¹¹ 'Sa -bhloo 'dε, in dɪ we dli 'wɔ nɪ, 'wɔ -amɪ na yi 'yaa -sɔa tɪtɪnya glaa.

-A -gwa -a 'ka we 'wlulapalɪda nyini!

¹² In 'nɪ gba nɪ, in ka na -gwagwɪe 'wlulapalɪda nyini. 'In, in 'nɪ gba nɪ, sa -Lagɔ 'yibhaa in -mɪ, in mɪ 'sa -slɔ tɛin. 'In na -gwagwɪe na zɔa 'yliyɔ, -we ka 'gbɔ in mɪa -gwada, in 'ka we kpa. -We ka gbɔ -wa, -Zezu Klisi ka 'ya na 'dε kpa.

¹³ Na bhelia, in 'nɪ gba nɪ, in ka we 'pɛnɪe 'yɪ. Nɪ, gbɔ -we na nɔa lɛ: -we 'plɪa, 'wɔ na dlɔa -mɔɔ, 'in na gɔa la, -we mɪa 'mɪ 'yu in 'ka we yɪ.

¹⁴ We 'gbɔ na gwaa, in 'ka we 'wlulapalɪda nyini. 'In 'pɛnɪe ka 'gbɔ -Lagɔ yia -aɪn la yalɪ, in 'ka we 'yɪ -Zezu Klisi 'wɔ.

¹⁵ -Amɪa weee dolua da 'yɪgwe la -Lagɔyloogbɔ, -a pɔpali 'sa 'wlukɔɔn la. 'In we -ka nɪ, saputu sa a pɔpali 'wlukɔɔn la, -Lagɔ yia amɪa 'wlukɔɔn -bloa we -gɔ.

¹⁶ Sa we -ka -mɪɔɔ, 'yoo -we -a bhliatɪklɪ, 'in we yia -zεεn yɪ, -a zɔ we 'yliyɔ.

¹⁷ Na bhelia, a 'dε weee 'tideli 'mɪ. -A ka we 'yɪ -slolu, -we -a -slolua nyima -wa nɔa we -gɔ, a yla wa.

¹⁸ Nɪ, Klisi, ɔ tɪɪa *su -gɔ, nyima -duun nɔa ɔ tɔnyɪma 'bhisa. In ka aɪn -yɪa we gbada -gwɛ, 'in 'mɔ na gba 'yaa da -zεεn aɪn -yɪa, wɛ nyɪa.

¹⁹ Wa nɔ we 'wlulapalɪda -wa, wa mɔmɔnɔe. Wa nɔkpla -wa wa -Lagɔ. Zɔbhalɪgbɔnya wa nɔa lɛ, we 'wɔ wa yɪmanɪa wa 'dε. 'In dɔdɔgɔ gbɔɔ 'dεkpɔa -gɔ wa pɔpali dli la.

²⁰ Nɪ, we -ka -amɪa, yalɪnyɪma -a -mɪa. 'In -amɪa Gbɔwɔsanyɔ, Nyumaa -Kanyɔ -Zezu Klisi, ɔ 'kaa yalɪ 'bhɔ, 'mɔ -a mɪa wɔda.

²¹ Mɔ yia -amɪa ku -we 'kaa zεn 'bhɪtɪa, 'in ɔ 'ka we ɔ 'dεε lɪlɪku 'bhisa nɔ. -We ka gbɔ -wa, ɔ ka se 'kadɔ, -we nyεa ɔ -li weee 'wlulapɪe.

4

'Dɪzɔwɛli

¹ Na bhelia -zɔnɔ, amɪa 'tɔ mɪ 'mɪ 'bhada bhabha, in 'yibha in 'ka aɪn 'yɪ. 'Mɔna a laa 'mɪ 'wɔ. Amɪa 'gbɔ, na yɪmanɪa na 'dε. We 'gbɔ, na 'talea -zɔnɔ, a -tɔ Nyumaa -Kanyɔ 'wɔ gege.

² Evodii -yɔ Sentisi, amɪa na bhubhoe, a 'nɔnnɔ 'wɔla, 'in a -mɪ -bhlo Nyumaa -Kanyɔ 'wɔ.

³ 'In -mɪ, ɔ na -yɔ ɔ nɔa lubho dabɔdɔ nɪ, in nεε -mɪ -ylɛ: -in -sa waa 'ŋwɪ -manɪ 'wɔ. -We ka gbɔ -wa, wa -yɔ 'mɪ 'sɔ ka lagɔ, 'in -Lagɔgbɔ yia lamneni. Wamɪa klɛa, Klema -yɔ bhelia -tɔlɔa -wa ka 'ŋmɪ mɪa cɛɪda 'yɪyɔgagɛe 'sɛbhε 'wɔ, 'ma na -yɔ wa nɔa lubho dabɔdɔ.

⁴ A li 'mɔna 'kɔmɔɔ Nyumaa -Kanyɔ 'wɔ. 'Mɔ na gba 'yaa da, a li 'mɔna!

⁵ Nyima weee yibheli amɪa dli -dlɔɔɔ 'jɪ. Nɪ, Nyumaa -Kanyɔ ka cɪpa.

⁶ A 'na lɔlɔ -lu yabhlogbɔɔɔ 'gbɔ dli -nɪ. Gbɔ weee 'wɔ, -we a -ka 'yibha a -zlalɪ we -Lagɔ, ɔ bhubhoe nya, we -yɔ ɔ fuopapɛ nya 'ya.

⁷ 'In a -ka 'sa nɔ, 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ -we -Lagɔ wɪa, -we -zia nyumaa 'yɪmnee weee 'wɔ, mɔ yia amɪa dli -yɔ amɪa 'wlukɔɔn lapɔpalɛ 'yɪyɔzɔa, -Zezu Klisi 'wɔ.

⁸ Nɪ, na bhelia, gbɔ weee 'wɔ, -we weee nanɪa 'yɪ, 'in -we ka 'ŋmɪ wa 'kaa -mnɪnɪ, we ye amɪa dli zɔ: -we weee -wa gbɔzɔnɔ, -we wa 'kaa 'nɔŋwε zɔ, -we weee mɪa tiklɪ, -we weee mɪa -mɔwɔda, -we weee nanɪa -Lagɔ -yɔ nyima dɔdɔ, 'in we -yɔ -we weee wa 'kaa 'yɪmanɪ.

⁹ Nɪ, -we in -slolua aɪn, -we a 'yɪa 'mɪ kwεε, -we a 'nɔa 'mɪ ŋwεε, 'in -we in nɔa lɛ a 'yɪa -yɔ, a nɔ we lɛ. 'In -Lagɔ ɔ nyεa nyima 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ, -mɔɔ -yɔ aɪn 'sɔ 'ka -mɪ.

Pɔlv paa Filipɔgbee -Lagɔnyɪma fuo

¹⁰ Nyɪmaa -Kanyɔɔ 'mɔna -zu 'mɪ 'wɔ, -we ka gbɔ -wa, sa a -kalɪa na zɛ -benyi, a ka we -slɔlu -slɛɛn lɔgada. Gbɔzɔnɔ -wa, na gbɔ ka aɪn -yɔkpa bhabha. 'In sa a 'kaa 'mɪ we -slɔlu, 'sa 'nɪ -mɪ.

¹¹ 'In we 'nɪ nɪ, -lu in 'nɪ -kaa 'gbɔ na gba 'sa. Nɪ, in ka 'mɔna 'wɔ -mɪmɪɛ 'kpɪa, saa 'dɛ na gbɛgbɛin gbɔ yi -mɪ.

¹² In -ka boba 'wɔ -mɪ, in -yi na 'dɛ kpa sa. In -ka -lu duun -ka, in -yi na 'dɛ kpa sa. 'Yɪ weee -yɔ da weee, ɲwɔ yi 'mɪ 'bhada -mɪɔɔ, 'in in yi lɔɔɔ, in -yi na 'dɛ kpa sa -lu duun -yɔ -lu -sɛɛ 'wɔ sazɔnɔ sa.

¹³ Klisɪ 'tɪtɛ ɔ 'nyɛa 'mɪ 'gbɔ, in mneni we 'dɛ weee kwɛyɔ.

¹⁴ -Mɔɔ bhla, gbɔzɔnɔ a nɔa lɛ, 'in a yia 'mɪ 'wɔsa na sɪasɪ lɔ.

¹⁵ Filipɔ -nyɪma, amɪaa 'dɛ -yi we 'ji nɪ, in 'kaa -Lagɔgbɔɔ gbagbɛɛ gwɛɪ, da in 'bhɔa Masedɔanɪ -dɔdɔ -gɔ, *leglizɪ yabhlogbɔɔ 'nɪ 'mɪ 'wɔsa 'gwɛzi nya, amɪa -bhlogbɔɔ -saa 'mɪ 'wɔ.

¹⁶ Cɪn, da in mɪa zɪmɛ Tɛsalonikɪ, -zakpa -nyacɪn a 'paa 'mɪ -we in 'nɪa -ka yoo!

¹⁷ We 'nɪ nɪ, 'nyɛnyɛluu da na talɪ. Nɪ, in 'yɪbha -Lagɔ ɲwɪna aɪn 'nyula, 'in amɪaa 'yɪyɪlu 'ka -gɔbho.

¹⁸ -Lu weee a 'paa 'mɪ yoo, Epafloɪtɪ ka we wla. -Li in 'yɪbhaa, amɪaa wlawlalu ka we 'wɔzi. 'In -lu yabhlogbɔɔɔ bɔ -slɛɛn 'mɪ 'wɔ. Amɪaa wlawlali 'wɔ *lasiklɔ ka ɲɛ mɛnɪa, we -yɔ 'slaka -we nania -Lagɔ dɔdɔ, mɔ.

¹⁹ We 'gbɔ, na -Lagɔ kaa 'ɲɪmɪnɪlu weee, -we weee a 'nɪa -ka, 'nyɛa ɔ yia we aɪn ɔ 'nanɪdlɪ 'kadɔ nya, -Zɛzu Klisɪ 'wɔ.

²⁰ -Amɪaa Dide -Lagɔɔ 'ɲɪ 'ylimanɪ -zɔ weee nya! *-Amɛnɪ.

Pɔlv 'wɔbhlolu wɛɪ

²¹ In -sa -Lagɔbhelɪa weee fɔ -Zɛzu Klisɪ 'wɔ. Na bhelɪa -wa -yɔ 'mɪ 'sɔ mɪa -selɪ, -maa -sa 'ya aɪn fɔ.

²² -Selɪ -Lagɔnyɪma weee -yɔ nyɪmaa 'wlulapɪlɪnyɔ 'kadɔ *Sezaaa -budu zɔɔ lubhonɔnya -sa aɪn fɔ.

²³ Nɪ, Nyɪmaa -Kanyɔ -Zɛzu Klisɪ ɲwɪna aɪn 'nyula.

'Sεbhε Pɔlv 'paa Kolosu -nyimā yoo

-Lagonyima mia Kolosugbe nukple, 'ma *Pɔlv 'paa 'sεbhε nɪ yoo. Ɔ mɪ -kaslv 'wv *Wlɔmv, 'bhie ɔ yia wee 'sεbhε nɪ cɛli. Nu, Epaflasi 'bhva Kolosugbe nukple, -zugba nyima mɪ -mɔ yoyogbv -sloluda, 'in ɔ yia Pɔlv 'dɪ -la. -Bha Pɔlv cɛlia -Lagonyima 'wv nu, -Zezu -wa -lu weee -Kanyɔ, 'in -a mneni -a 'ka gbv 'wɔbhv -we ka gbv -wa, ɔ ka -amɪaa 'gbv tli.

Fɔsawɛli

¹ -Amɪ *Pɔlv, -amɪ -wa -Zezu *Klɪsɪ *tietienyɔ -Lagɔɔ dɔmagbv nya, 'in -yɔ -amɪaa bheli Timotee sɔ cɛlia da aɪn 'wv.

² Amɪa, -amɪaa bhelia, -wa mia -Lagonyima nya Kolosugbe 'wv, -wa'a 'bhulva -Lagwɛli -gv la, -a -sa aɪn fɔ.

-Amɪaa Dide -Lagɔ ɲwana aɪn 'nyu la, 'in ɔ 'nye aɪn 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ.

Pɔlv paa -Lagɔ fuo Kolosv - Lagonyimaa 'gbv

³ -Amɪaa -Kanyɔ -Zezu Klɪsɪ Dide -Lagɔ -a paa fuo amɪaa 'gbv, 'in -a mɪ -Lagɔ bhubhoeda 'kɔmvv amɪaa 'gbv.

⁴ Sa a zɔva -Zezu Klɪsɪ dli -gv, 'in sa a -kalɪa -Lagonyima weee zε, -a ka we 'nv.

⁵ Nu, -li -zɔnv -we mia aɪn wɔda yali, -we ka 'dɪ a 'nva we gwedɪlɪda nɪ, mɔ -wa -Lagwɛli -zɔnv. We 'gbv a zɔva -Lagɔ dli 'wv, 'in a -kalɪa nyima weee zε.

⁶ Wee -Lagɔgbv -we mia aɪn nyɪdɪ, 'in we yia 'bhue 'pa nɪ, we mɪ 'ya gbɔzɔnv lɛnvɛ nya lamnenida -dɔdv weee -gv. 'Yli -we nya wee -Lagɔgbv nynia amɪaa -gbε tɪa nɪ, a ka we 'jiyibheli gbɔzɔnv sa nu, -Lagɔ ka aɪn 'nanɪ 'wv.

⁷ -Amɪaa jɪjli -tale Epaflasi, -ɔ -yɔ -aɪn 'sɔ nva -Lagɔlvbho nɪ, -ɔ mia Klɪsɪ lvbhononyɔ tikli nya -aɪn nyɪdɪ, mɔ -slolua we aɪn.

⁸ Zεkalɪdlɪ -we -Lagɔɔ Zuzu zɔva aɪn 'wv, mɔ -salɪa we 'dɪ -aɪn.

⁹ We 'gbv, 'yli -we nya -a 'nva amɪaa -gɔgbv nɪ, we 'bhv wee 'yli 'wv -a mɪ -Lagɔ bhubhoeda amɪaa 'ɲnɪ nya 'kɔmvv. -Lagɔ -a bhubhoea, ɔ 'ka ɔ dɔmagbv aɪn 'klɔslolu, 'in a 'ka we yibheli kpɛɛn kpɛɛn. Nu, Zuzu 'Pɔpa 'nye aɪn gbɔyilo -yɔ 'ylimnee.

¹⁰ Amɪaa nɔnɔbhv -ka 'sa we 'klv -Lagɔ 'yu, 'in a 'ka ɔ dɔdɔnamanɪ weee. A 'ka 'bhue 'pa, 'in a 'ka gbɔzɔnv -gbv weee lɛnv, amɪaa -Lagɔɔ yibhelie 'ka -gɔwɔlaylimanɪ.

¹¹ -Lagɔ -a bhubhoea nu, ɔ 'tɛmanɪ aɪn la -lu weee 'wv, ɔ 'tɪtɛ 'kadv -we -zia 'tɪtɛ weee 'wv nya, 'in a 'ka 'sa we lakpa 'kɔmvv, dltie nya.

¹² 'In a 'ka Dide -Lagɔ fuo 'pa 'muna nya. Ɔ 'gbv, 'bɪ -we -Lagonyima yia 'yia zli 'klv, we mɪ amɪaa -nv nya.

¹³ Nu, mɔ -saa -aɪn nikpisee 'tɪtɛ kwɛɛ, 'in ɔ yia -aɪn ɔ dɔma yuu nyimaa 'wlulapɪɛ zɔ kwa.

¹⁴ Ɔɔ Yu zɪtɛa -aɪn 'wv, ɔ 'gbv -Lagɔ yia -amɪaa gbonyuu 'wɔtɪ.

Klɪsɪ 'dɛ -yɔ ɔ lɛnvgbv

¹⁵ Klɪsɪ -wa -Lagɔ wa'a 'yia -yɔɔ 'wɔwlv. Mɔ mia la tɪa lalalu weee 'yu.

¹⁶ Nu, mɔ 'wv -Lagɔ nva yali -lu -yɔ dɔdv -gv -lu weee lɛ, -we wa yia -yɔ, 'in -we wa'a 'yia -yɔ klaa. 'Nɲnmɲkpe, 'wlulapɪɛ, 'tɪtɛ -yɔ se, mɔ weee -Lagɔ -laa la ɔ gbɛɛlv, 'in ɔ -yla.

¹⁷ Ɔɔ Klɪsɪ mɪ la -lu weee 'yu, 'in ɔ 'gbv -lu weee kɪkalɪa la.

¹⁸ Sa 'wlv mia nyimɛɛ -kpabhiee -kanyɔ nya nɪ, 'sa ɔ mia *Leglizɪ 'wlv nya. Mɔ -wa 'yliyɔgagiee gwedɪlɪda, mɔ -sɔa 'wv tɪtɪɲya glaa tɪatɪa, 'in ɔ 'ka -lu weee 'yugalɪ.

¹⁹ Nu, -Lagɔ 'yibha sa ɔ 'dɛ mia, ɔ 'Yu mɪ 'sa -kpɔ.

²⁰ -Lagɔ 'yibha 'ya ɔ 'ka ɔ 'Yu 'wɔplɪ, 'in ɔ -yɔ ɔ lalalu weee 'ka 'wɔsuslolu. -Zezu tɪa, ɔ 'pɪɔn jitea *su -gv, we 'gbv, -Lagɔ yia 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ wla yali -yɔ dɔdv -gv.

²¹ Amɪa -wa mɪ bhaa 'lakpanya nya, 'in a mia -Lagɔɔ tɔnyima nya amɪaa 'wlukɔvɔn lapɔpalɛ 'nyuu -yɔ amɪaa gbonyuu lɛnvɛ 'gbv nɪ,

22 -slɛɛn, -Lagɔ ka aɪn 'wɔsɔslɔlu ɔ 'dɛ nya, -Zezuu nyimɛ kuu tɪtɪɛ lɔ. 'In a 'ka ɔ 'klɔ 'yɪlɪgbe -mɔwɔɔda, -zugba 'sla 'nɪ aɪn -yɔ -mɪ, a 'nɪ 'ɲɪ -yɔ -ka.

23 Nɪ, amɪaa dɪzɔzɔve -tɔ 'wɔ gege, 'in we 'tɛmanɪ 'wɔ. -Lagɔgbɔ -we a dɪa dɪ 'wɔ, a 'na vlalɪ we gwe -nɪ. Wee -Lagɔgbɔ -we a -ka bhɛa 'nɔ, wa gbɛa dɔdɔgbɔ -nyɪma weee -yɪa, we lubhonɔnyɔ -amɪ Pɔlɔ -zɛa.

Pɔlɔ mɪ ɔ -Lagɔlubhoo gbɔ gbada

24 -Slɛɛn, sɪada in mɪa da amɪaa 'gbɔ nɪ, in mɪ we 'mɔna 'wɔ. Nɪ, Klisɪ sɪasɪɛ tɔlɔa -tɔa lɔ nɪ, 'mɔ in mɪa gbalɪda nanɔɔ kuu sɪasɪɛ nya, ɔ ku -kpabhɛ -we wee *Leglɪzɪ -mɪaa 'gbɔ.

25 -Amɪ, in ka *Leglɪzɪ lubhonɔnyɔ -zɛ. -Lagɔ -saa -bha 'mɪ, in 'ka aɪn glaa ɔ lubho nɔ, 'in in 'ka ɔ gbɔ aɪn -yɪa gba kpɛɛn kpɛɛn.

26 -Lagɔ zizɛlu 'kadɔ -ka bhɛa -benyɪ -mɪ, nɪ, 'mɔ -Lagɔ -saa -slɛɛn 'bhɛ ɔ -mɔwɔɔnya -yɪa.

27 Nɪ, 'ma -Lagɔ 'yɪbhɛa ɔ 'ka wa ɔ 'ɲɪmɪnɪ -zizɛlu 'kadɔ 'klɔslɔlu. Nyɪma -wa 'nɪa *Zuɪfɔɔ 'gbɔ, ɔ yɪa ɔ zizɛlu 'bhɛsa. Wee zizɛluu jɪ nɪ: Klisɪ mɪ aɪn 'wɔ, 'in a -yɪ sa we 'jɪ nɪ, a ka 'bɪ -Lagɔ ɔ 'ɲɪmɪnɛ 'kadɔ 'wɔ.

28 Ɔ Klisɪ gbɔ -a mɪa da gbada nyɪma weee -yɪa, wa gbɔ -yɪa lapalɛ -yɔ wa gbɔslɔlue nya, gbɔyɪlɔ bhabha nya, 'in ɔ -ka -mɪ ɔ 'ka -mɔwɔɔnyɔ -zɛ -Lagɔ 'yɪ, Klisɪ 'wɔ.

29 We 'gbɔ, Klisɪ 'tɪtɛ 'kadɔ -we mɪa 'mɪ 'wɔ lubho nɔda, we nya na nɔa lubho, 'in na gɔa la.

2

1 Nɪ, in 'yɪbha a yɪbhɛlɪ we 'jɪ nɪ, amɪa klɛa, Laodiseee -Lagɔnyɪma -yɔ nyɪma weee -wa 'nɪa -slɔ 'mɪ 'yɪ wa 'yɪ nya, amɪaa 'gbɔ in mɪa da lagɔda. Tɔ 'kadɔ -wa!

2 In -ka 'sa nɔda -mɪ nɪ, -zugba in 'yɪbha wa 'tɛmanɪ dɪ, wa kɪkalɪ zɛ, 'in wa 'ka nyimɛ -bhɛlɔ -zɛ. 'In wa 'ka 'yɪlimna bhabha, 'in wa 'ka -Lagɔ zizɛlu yɪbhɛlɪ kpɛɛn kpɛɛn. Wee zizɛlu mɪa, mɔ -wa Klisɪ.

3 Gbɔyɪlɔ -yɔ -luyɪlɔo 'ɲɪmɪnɛ weee bhɛa -Lagɔ -gbɛ, mɔ 'wɔ we mɪa zizɛda.

4 -We na gbɛa da aɪn -yɪa nɪ, nyɪma yɪ aɪn 'yɪlɔgbɔ lasalɪ -dawliwɛlɪ nyaa gbɔ -wa.

5 Nɪ, na 'dɛbhɛ -gbɔlu 'nɪ aɪn glaa -mɪ nɪ, na dɪ -yɔ aɪn 'sɔ mɪ. Amɪaa lɛnɔgbɔnya mɪa 'cɛcɛ, 'in a zɔa Klisɪ dɪ -gɔ gege nɪ, in -ka we -yɔyɪda -mɪ, na dɪ mɛnɪ.

Dɪzɔzɔve -we ka gbɔ wa -slɔlua aɪn nɪ, a -tɔ we -gɔ gege

6 Nɪ, sa a ɲɔnwɛa -Zezu Klisɪ gbɔ -yɔ amɪaa -Kanyɔ nya nɪ, a nɔ 'sa ɔ 'wɔ.

7 Dɪzɔzɔve -we ka gbɔ wa -slɔlua aɪn nɪ, a -tɔ we -gɔ gege. A -ka somɪ -Zezu Klisɪ 'wɔ. Ɔ mɪ -buduu gwe nya: a -tɔ 'yɪlimanɪda ɔ -gɔ. A 'pa 'yɪ weee nya -Lagɔ fuo, -we weee ɔ nɔa aɪn -yɪa lɛɛ 'gbɔ.

8 A zɔ amɪaa 'dɛ 'yɪlɔ, nɪ, nyimɛ yabhlogbɔɔ 'na 'palɪ aɪn yɔ -yɔ wɛlɪ -kpɔaa lubhu ɲɛ -nɪ. -We -wa dɔdɔgbɔ -nyɪmaa gbɔslɔlue nɪ, dɔdɔgbɔ 'tɪtɛnyaa -gbɛ we bhɛa, nɪ, we'e 'bhɔ Klisɪ -gbɛ.

9 -We weee mɪa -Lagɔ 'wɔ, Klisɪ -ɔ -zɛa nyimɛ nɪ, mɔ 'wɔ we 'dɛ weee -dɪlɪa la.

10 A ka -lu weee 'yɪ ɔ 'wɔ, mɔ -wa 'tɪtɛ weee -yɔ se weee 'wlulapɪlɪnyɔ.

11 'In 'ya nɪ, Klisɪ 'wɔ wa 'paa aɪn knɪ 'wɔ, nyimɛɛ sɔ 'nɪ we lɛnɔ, nɪ, Klisɪ nyimɛɛ knɪ 'wɔpapɛ mɪa, -we saa nyimɛ ɔ lɛnɔgbɔ 'cɪn 'bɪ, mɔ -wa.

12 Sa a -yɔ Klisɪ 'sɔ tɪa amɪaa batizɛe batizɛe lɔ, 'sa wa 'bhɛlɔ aɪn ɔ nya. 'In -Lagɔ yɪa a -yɔ ɔ 'sɔ 'wɔbhɛ tɪtɪlɪnya glaa, dɪ -we a zɔa -Lagɔ 'tɪtɛ -gɔɔ 'gbɔ. Wee 'tɪtɛ nya -Lagɔ 'bhɛa Klisɪ 'wɔ tɪtɪlɪnya glaa.

13 A ka zɪmɛ 'yɪlɔgagɛ -tɪtɪɛ tɪ, amɪaa gbɔnyɪ -yɔ knɪ a 'nɪa 'wɔ -mɪ 'gbɔ. Nɪ, -slɛɛn, -Lagɔ ka a -yɔ Klisɪ 'sɔ 'yɪlɔgagɛ 'nyɛ, 'in ɔ yɪa -amɪaa gbɔnyuu weee 'wɔtɪ.

14 Tɪtɛ -we mɪa cɛlɪda 'sɛbhɛ -gɔ, -we dɪa -aɪn 'gbɔ 'wɛlɔ nɪ, -Lagɔ ka we lamumɪnɪ, 'in ɔ yɪa we lasa, we lakɔlɔe nya -Zezuu *su -gɔ.

15 Zuzu 'nyii -we kaa nyimaa 'wlu-lapilhe -yɔ senya nɪ, wee su -gɔ -Lagɔ -saa we 'tɪtɛ kwɛɛ. ɔ ka we lu, 'in ɔ yia we -zejila 'wɔ wleli -kaslɔnyima 'bhisa.

16 We 'bhɔ -zɛɛn 'wɔ, -we a lia, -we a maa, 'fɛtɪ 'yɪ, 'cɔ lolu -yɔ *Nyapɛylɪ 'gbɔ, nyimɛ yabhlogbɔɔ 'na 'bhulu amiaa -yɔgbɔ 'wɔ we 'gbɔ -nɪ.

17 -We mɪa da weee, -li -we yia yia, we zuzu -wa. We 'nɪ we 'dɛbhie -gbolu. Nɪ, Klisɪ -wa we 'dɛbhie -gbolu.

18 Nɪ, nyimɛ ɔ -ka ɔ 'dɛ 'wɔtɪ 'kienyi -dawli sa, 'in ɔ -ka aɪn -yla gba nɪ, a bubɔ -Lagɔɔ 'anzɪnya, a 'na ŋwnunu we -yɔ -nɪ. Nyimɛ ɔ -ka 'sa nɔ nɪ, ɔ 'ka amiaa 'pɛnɪe -gɔsaa gbɔ -wa. Nɪ, -mɔɔ 'sasɔkpa -nyimɛ mɪa, -we -nya yia ɔ 'yɪ -gɔ, 'mɔ ɔ tɔlɔa dɪ, 'in ɔ ylimanɪa ɔ 'dɛ, 'in ɔ pɔpalia 'wlukɔɔn la dɔdɔgɔ -nyima 'bhisa.

19 Nɪ, Klisɪ ɔ -wa wlu, ɔɔ nɛ -mɔɔ -yɔla. Klisɪ 'gbɔ ku lia 'nanɔɔ, 'in 'kɔanya -yɔ tolunya mɪmɪa 'wɔ. Sa -Lagɔ 'yɪbhaa, 'in ku ylimanɪ 'saa.

A ka tɪ, 'in a yia 'yliyɔgagɛ lolu 'yɪ Klisɪ nya

20 A ka tɪ Klisɪ nya, 'in ɔ yia aɪn dɔdɔgɔɔ 'tɪtenya kwɛɛ -sa. 'In lɛɛ ka 'gbɔ, -we bhɔa dɔdɔgɔ -nyimaa -gbɛ, a nɔ we lɛa? Cɪn, lɛɛ ka 'gbɔ a tide nyima 'yɪ, 'in wa palɪ aɪn -yla sanɛɛ -sɔkpa -titea,

21 'in wa gba: «-In 'na 'bhulu we 'wɔ -nɪ», «-In 'na 'yɪlɪ we ŋwɛ -nɪ», 'in «-In 'na zɪlɪ we kwɛ -nɪa»?

22 Nɪ, wee tɪtenya -mɪnɪ mɪa, -we -wa 'plɪplɪ -li, -we 'kaa labhɔ, we gbɔ we gbaa. Dɔdɔgɔ -nyimaa gbɔslolu sɔ -yɔ wa tɪtenya -wa.

23 Gbɔzɔnɔ -wa, tɪtenya -mɪnɪ 'wlu gbɔyɪlo nyima 'yɪliya 'wɔ, we -yɔ wa -Lagɔɔ bubɔ -sɔ bhɔa dɔdɔgɔ -nyimaa -gbɛ. Wa tɪa wa 'dɛ 'wɔ 'kienyi -dawli sa, 'in wa palɪa wa ku 'klɪyɛ 'wɔ. Nɪ, we 'nɪ -lu yabhlogbɔɔ nya -mɪ, we 'nɪ mneni we 'ka -amiaa dɪ 'nyuu lɛnɔgbɔ -aɪn 'bɪ -sa.

3

1 A ka tɪtɪhe lɔ 'wɔsɔ, 'in a yia 'yliyɔgagɛ lɔyɪ Klisɪ nya, we 'gbɔ, a tɪtalɪ yalɪ -lii da, mɔ Klisɪ -dɪa -Lagɔɔ lilisɔlɔ la.

2 Amiaa dɪ -tɔ yalɪ -li -yla, amiaa dɪ 'na -tɔlɔ dɔdɔ -gɔ -li -yla -nɪ.

3 Nɪ, a ka tɪ -nya, 'in amiaa 'yliyɔgagɛ mɪ zizɛda Klisɪ -gbɛ -Lagɔ 'wɔ.

4 Klisɪ -wa amiaa 'yliyɔgagɛ tɪklɪ, zɪ ɔ yia 'bhlewɔa, we zɪ a -yɔ ɔ 'sɔ wɔa 'bhle, 'in ɔ 'ŋnɪmɪe zɛa amiaa -nɔ 'ya.

'Wɔwɔlɔ lolu -Zɛzu Klisɪ 'wɔ

5 We 'dɛɛ 'gbɔ, gbɔnya mɪa aɪn 'wɔ, -we -wa dɔdɔ -gɔɔ -nɔ, a 'bhɔ we 'bɪ. Sabhisa: mɔtnɪgbɔ klaa, pɔnplagbɔɔ lɛnɔe klaa, zɔbhalɪ gbɔɔ 'tɔ klaa, dɪ 'nyuu -lii 'wɔnynɪnɪe klaa, we -yɔ lɛklɪ. (Nɪ, lɛklɪ mɪa nɪ, yoyolagɔnyaa bubɔe -wa.)

6 Wee gbɔnyii -mɪnɪ 'gbɔ, -Lagɔɔ 'cɛ 'kaa nyima -wa'a zɔa -Lagɔ 'nɔŋwɛ bhɪtɪ.

7 Nɪ, bhla -we nya a mɪa wee gbɔnyii -mɪnɪ lɔ nɪ, 'sa a nɔa -nya.

8 Nɪ, -slɛɛn, 'cɛpapɛ klaa, nyimɛ 'cɛdlɔlɔhe -yɔ nɔkplɛɛ 'ylɪnyuno mɪa, a vla we gwe. Nyimɛɛ vɛlɪvɛhe -yɔ wɛlɪ 'nyuu 'na 'tlalɪ aɪn ŋwɛɛ -nɪ.

9 A 'na 'tɔbhɔlɔ -tɔbhɔlɔ yɔ -yla -nɪ, amia -wa 'bhɔa amiaa -mɪmɪsɔ 'cɪn -yɔ we lɛnɔgbɔ 'nyii 'bɪ.

10 Nɪ, a ka nyimɛ lolu -zɛ. 'In nyimɛ -lolu bhɪtɪa 'kɔmɔɔ, ɔ 'ka ɔ lala -Lagɔɔ 'wɔwɔlɔ -zɛ. 'In ɔ 'ka 'ya -Lagɔ yɪbhɛlɪ kpɛɛn kpɛɛn.

11 Nɪ, nyimɛ ɔ 'nɪa Zuɪfɔ klaa, ɔ -wa Zuɪfɔ klaa, ɔ mɪa knɪ 'wɔ klaa, ɔ 'nɪa knɪ 'wɔ -mɪ klaa, yiyɪnyɔ klaa, tɪtinanyɔ* klaa, gaylo -yɔ ɔ 'nɪa gaylo klaa, wa 'nɪ -selɪ -mɪ. Nɪ, Klisɪ mɪ we 'dɛ weee nya, 'in ɔ mɪa -a 'dɛ weee 'wɔ.

12 -Lagɔ ka -bha aɪn -sa, ɔ 'yɪbha a -zɛ ɔ 'dɛɛ nyima -kpɔ, ɔ -kalɪ amiaa zɛ. We 'gbɔ a -ka nyazɪdlɪ, a -ka 'nanɪdlɪ, a tɪ amiaa 'dɛ 'wɔ 'kienyi, a -ka dɪ -dlɔɔ, 'in a -ka dɪtɪe.

13 A bɪbɛlɪ -yɔ, 'in 'yabhlo -ka ɔ -libheyɪ -yɔ 'cɛ 'palɪ -we ɔ nɔa ɔ -yla

* 3:11 Glɛkɪ nɛɛ «Sɪtɪ -nyimɛ». Sɪtɪ -nyimaa dɔdɔ mɪa, -mɔ tɔlɔ la bhabha, 'in wa laa wa tɪtinanya.

lee 'gbu ni, a titli -yogbu 'wu. Sa -bhlokpade Klisi tia amiaa -yogbu 'wu ni, amia titli 'ya 'sa -yogbu 'wu.

¹⁴ We 'de weee 'wlu ni, a kikalı ze. Nyimee zekalidli mi amiaa nyollikpe nya tein: mu zelia ain nyime -bhlo.

¹⁵ Klisi 'wututue -dlɔɔ, -we ka 'gbu -Lago yia ain la, a 'ka ku -bhlo -ze ni, wee 'wututue -dlɔɔ 'bhu amiaa dli weee 'wu, we 'ka we -ka. 'In a 'pa -Lago fuo 'yli weee nya.

¹⁶ Nu, Klisi weli -mi ain nyidi duun e. A suslolu gbu, 'in a pupali gbu -yla la, gboyilo nya. A 'pa -Lago fuo, a bhli ɔ 'ɛnɛnnɛni -lɔɔ, -we mia Lɔɔsebhɛ 'wu. A gbaɔ, a bhli ɔ lɔɔ weee, -we ɔ Zuzu 'Pupa zua ain 'wu, 'munadli nya.

¹⁷ -We weee a nua le, 'in -we weee a gbaa, we -mi Nyimaa -Kanyo -Zezuu 'ɛni nya. A 'plili ɔ gbɛgbɛin, 'in a 'ka Dide -Lago fuo 'pa.

-Lagonyimaa -gligbo 'yli gbu

¹⁸ Yikwɔɛwɛni, ɔ -ka -mi ɔ zu ɔ 'lowli 'nɔɛwe, 'sa we mia Nyimaa -Kanyo 'yliya 'wu.

¹⁹ 'Nwuu 'lowlia, ɔ -ka -mi ɔ -kali ɔ 'ɛwɔɔ ze, ɔ 'na 'sulu ɔ 'klu -yo -ni.

²⁰ 'Yua, a zu amiaa didea 'nɔɛwe gbu weee 'wu, mu nania Nyimaa -Kanyo dudu.

²¹ 'Yuua didea, a 'na -lali amiaa 'yua 'cedlo -ni, we yi wa 'kɔayli lawla.

²² Galı, a zu amiaa -cian 'nɔɛwe -seli dudu -gu, gbu weee 'wu. We 'na -zeli wa 'yibadi -bhlo -ni, we yi 'wlu nɛɛ nyima a mi 'ylimanida. Nu, a zu wa 'nɔɛwe dli -zonu nya, Nyimaa -Kanyo sɔsɔdli a kaaa 'gbu.

²³ We yi lee -lubho -ze, a nu we dli weee nya, nɛɛ Nyimaa -Kanyo lubho a mi nuda, a 'na 'yili we nyimaa -nu 'bhisa -ni.

²⁴ A yibheli we 'ji nu, Nyimaa -Kanyo yia ain 'penia. 'In zuzɔnunya ɔ zua la amiaa -nu nya, a 'ka we 'yi. Nu, Nyimaa -Kanyo -Zezu Klisi lubho a mia nuda.

²⁵ Nyime ɔ nua gbonyuu le, we 'penie ɔ yia gbonyuu nya. Nu, -Lago ɔ gbizi nyima 'wu.

4

¹ Amia nyimaa -cian, a zu amiaa galı 'nanuu, 'in a nu -we mia tiklu le wa -yla. A yibheli we 'ji nu, amia ka 'ya -Kanyo yali.

'Dizoweli

² A -tu -Lago bhubhoeda 'kamuu, amiaa dli -tu -gada, 'in a 'ka -Lago fuo 'pada -tu 'yli weee nya.

³ A bhubhoe 'ya -Lago -amianuu 'gbu -nya, 'in -Lago 'ka -ain 'yoo 'nye, -a 'ka ɔ gbu gba nyima -yla. Klisi gbu mia zizeda, -a mneni -a 'ka we gba, we 'gbu in mia -seli -kaslu 'wu.

⁴ A bhubhoe -Lago, 'in sa in 'kaa we -slolu, in 'ka 'sa we gba kpɛɛn kpɛɛn.

⁵ A zu amiaa nɔnɔbhı 'yliyɔ, -wa 'nia -Lago 'wu -mi gbɛgbɛin, gboyilo sa. Bhla -we -Lago nyɛa ain wa nya ni, a 'na -nyumɔnu we la -ni.

⁶ Amiaa ɛwee weli -mi tiklu 'yli weee nya, we -mi gumu 'bhisa, 'in a yibheli nyima -yla gbuu 'bigupali sa 'nanuu.

Fvsaweli 'wubhlolunv

⁷ -Amiaa bheli -zonu Tisiki, ɔ mia lubhononyo tiklu nya, ɔ na -yo ɔ nua Nyimaa -Kanyo lubho, mo yia ain -yla na -gbɛ -gbu weee gbaa.

⁸ Na 'dɛɛ 'yibadi in tiea ɔ amiaa -gbɛ, a 'ka -amiaa -gbɛ gbu yibheli, 'in ɔ 'ka amiaa dli latɛmani.

⁹ Tisiki -yo amiaa 'yibha 'yibha -bheli tiklu Onezimu in tiea da ain 'wu, 'in wa 'ka -we weee mia -seli 'plida -amiaa -gbɛ ain -yla gba.

¹⁰ Alisitaki in -yo ɔ 'sɔ mia -kaslu 'wu ni, ɔ nɛɛ, ɔ -sa ain fu. We -yo 'ya Banabası didee bhelii 'yu Maliki, ɔ ka gbu wa gbaa ain -yla ni, ɔ -ka amiaa -gbɛ mni, a kpa ɔ 'nanuu.

¹¹ -Zezu ɔ wa laa Zutusi sa 'yaa ain fu. -Zuifu -wa -zɛa -Lagonyima glaa, waa nyima ta -mani -bhlogboɔ nya na nua *-Lagoɔ nyimaa 'wlulapili -lubho. Ma paa 'mi 'kɔayli.

¹² Epaflasi ɔ -wa amiaa -zoɔ -bheli ni, ɔ nɛɛ, ɔ -sa ain fu. -Zezu Klisi lubhononyoɔ 'zayli ɔ -mia: 'kamuu, ɔ mi laguda, -zugba ɔ bhubhoe -Lago amiaa 'gbu. ɔ 'yibha a -tu -Lagonyima genyii -yo -wa sɔan la nya -Lago 'yu, 'in a 'ka ɔ dumagbu lenu 'yli weee nya.

¹³ In mneni in 'ka ɔ daa gba nu, amɪa klaa, Laodisee -yɔ Ielapolisi -nyɪmaa 'gbu, ɔ mɪ siada.

¹⁴ -Dɔtlɔɔ -yu Luki -ɔ ka zɛ -a -kalɪa bhabha, ɔ -yɔ Demasi 'sɔ nɛɛ wa -sa aɪn fɔ.

¹⁵ Amɪaa bhelɪa -yɔ amɪaa bhɔɔa mɪa Laodisee, a -sa wa fɔ, we -yɔ Nɛfaa -yɔ *leglizɪ -we gbɛlɪa 'wlu ɔ -budu zɔ.

¹⁶ Nu, a -ka 'mɔ 'sɛbhɛ nɪ zɛlɪ amɪaa -gbɛ nɪ, a 'pa we yoo Laodiseee leglizɪ -gbɛ. 'In wa 'ka 'ya we zɛlɪ -maa nyɪdɪ. 'In -we in 'paa Laodisee -nyɪma yoo, we -ka amɪaa -gbɛ nyɪnɪ, amɪa zɛlɪ 'ya -mɔ.

¹⁷ A 'tɔlɔ Alɪsɪpɔ nu, ɔ zɔ ɔ 'dɛ 'yliyɔ, Nyɪmaa -Kanyɔɔ lubho -we ka 'gba wa dɪa ɔ 'wlu, ɔ 'ka we nɔ tɪklɪ.

¹⁸ -Amɪ Pɔlɔ mɪa -slɛɛn da fɔsawɛlɪ -mɪnɪ ɛɛlɪda na 'dɛɛ sɔ nya: in -sa aɪn fɔ. A 'na dlɔlɔ -nɪ, nu, in mɪ -kasɔ 'wɔ -nɪ. -Lagɔɔ 'nanɪdlɪ -yɔ aɪn -mɪ.

Tia -sebhε Pɔlv 'paa Tesalonikí -nyuma yoo

-Lagɔnyuma -wa mia Tesalonikigbe nukplε, 'ma *Pɔlv 'paa 'sebhε nɪ yoo. Pɔlv ka wee 'gbe nukplε mni, 'in ɔ 'nɪ mneni ɔ 'ka -mɔ -tɔ, *Zuifɔnya ka ɔ -yɔwɔsɔlvɔ 'gbɔ. 'Sebhε nɪ ɔ 'paa -mɔ -Lagɔnyuma yoo, ɔ 'ka -maa -yla -Lagɔwɛli 'ji gba kpɛɛn kpɛɛn, 'in sa -Lagɔnyuma 'kaa nɔ, ɔ 'ka we wa -slolu.

Pɔlv-saa Tesalonikí -nyuma fɔ

1 -Amɪ *Pɔlv cɛlia 'sebhε nɪ, we -yɔ Silasɪ -yɔ Timotee 'sɔ. Amɪa, *leglizɪ -we mia Tesalonikí, Dide -Lagɔ -yɔ Nyumaa -Kanyɔ -Zezu *Klisu sɔ nya, amɪa -a cɛlia 'wɔ.

-Lagɔ ŋwana aɪn 'nyu la, 'in ɔ 'nye aɪn 'wɔtutɔe -dlɔɔ.*

-We Tesalonikí -nyuma nva lε

2 'Yli weee nya, -a paa -Lagɔ fuo amɪaa 'gbɔ. Nu, -a -ka -Lagɔ bhuhhoeda -mɪ, -amɪaa dli 'i 'bhɔ aɪn -gɔ.

3 -We a nva lε, amɪaa dli mɪ -Zezu -gɔv 'gbɔ, we -yɔ lubho a nva, a -kalɪ -Zezuu zεε 'gbɔ, a 'nɪ -amɪaa -Kanyɔ -Zezu dliɔzɔzɔve 'yitidee 'gbɔ, -a -ka -Lagɔ bhuhhoeda -mɪ, we 'dε weee mɪ -amɪaa dli zɔ.

4 -Amɪaa bhelia, -a -yi we 'ji nu, -Lagɔ -kalɪ amɪaa zε, 'in ɔ yia -bha aɪn -sa, a 'ka ɔ -nɔ -zε.

5 -We ka gbɔ -wa, -Lagɔgbɔ -a gbaa aɪn -yla 'tite nya, 'in Zuzu 'Pɔpa yia -aɪn 'wɔsa, a -yi we 'ji nu, -we -a gba gbɔzɔnɔ -wa. We 'nɪ gbagbawɛli 'dεkpɔa. Nu, a yibheli we 'ji, -a -yɔ aɪn 'sɔ mia, a ka -amɪaa nɔnɔbhɔ 'yɪ, amɪaa zɔzɔnɔv 'yɪyɪee 'gbɔ -a yi 'saa nɔ.

6 Nu, amɪa, a ka -aɪn 'tideli, -a -yɔ -amɪaa -Kanyɔ. Da a mia siada bhabha, 'in a yia -Lagɔwɛli 'wɔŋwɔnu 'mɔna nya. Wee 'mɔna mia, Zuzu 'Pɔpa wlaa we.

7 -Slεɛn amɪaa nɔnɔbhɔ tikli Masedvanɪ -yɔ Akaii -Lagɔnyuma mia nɔda.†

8 Nu, -Lagɔwɛli 'bhɔa amɪaa -gbε, 'in we yia da weee lamneni. We 'nɪ Masedvanɪ -yɔ Akai -bhlogbɔɔ, nu, amɪaa -Lagɔɔ dliɔzɔzɔvee 'dɪ ka da weee lamneni. -We ka 'gbɔ -a 'kaa we gba -tapa, we 'nɪ -mɪ.

9 -A mɪa amɪaa -gbε, sa a kpaa -aɪn, 'in su a telɪa -we -zεa amɪaa -lagɔ, sa a 'bhɔa we 'bɪ, 'in a yia -Lagɔɔ -gbε 'bhiti, ɔ -wa 'yliyɔga -Lagɔ, -Lagɔ -zɔnɔ, nyuma weee mɪ we gbada.

10 -Lagɔ mia, ɔ 'Yu a mia wɔda, ɔ 'kaa yalɪ 'bhɔ, mɔ -wa -Lagɔɔ 'Yu -Zezu. 'Mɔ, -Lagɔ -sɔlvɔ tɪtɪnya glaa 'wɔ, 'in ɔ 'ka -aɪn -Lagɔɔ 'cε -we cɪpaa 'wɔsa.

2

-We Pɔlv nva lε Tesalonikí

1 -Amɪaa bhelia, amɪaa 'dε -yi we 'ji nu, we 'nɪ bhe -a mɪ amɪaa -gbε.*

2 'In, a -yi 'ya we 'ji nu, wa ka -aɪn kpa 'nyumεε, wa ka -aɪn vɛli Filipɔgbε 'wɔ. Da nyuma -sɔlvɔ -aɪn -yɔ 'wɔ, 'in -Lagɔ yia -aɪn 'kɔayli 'pa -bhlokpade -a 'ka wee -Lagɔgbɔ gba.

3 Da -a mia aɪn 'dɪzɔda, -a 'nɪ yotɔbhɔ. Dli -zɔnɔ nya -a gbaa we. -A 'nɪ nyumε -dawli 'wɔnɔ.

4 Nu, we 'nɪ 'sa -mɪ, sa -Lagɔ 'yɪbhaa, 'sa -a gbaa we. -We ka gbɔ -wa, -Lagɔ ka -aɪn layla, 'in ɔ yia -amɪaa gbɔ -yɔŋwɔnu, -a 'ka ɔ gbɔ gba. -A 'nɪ nyumaa dɔdɔnamanɛe datalɪda -mɪ, nu, we 'nɪ 'sa -mɪ. -Lagɔɔ dɔdɔnamanɛe da -a talɪa. Ɔɔ -Lagɔ mia, mɔ sisalɪa -amɪaa dli -yɔ.

5 A -yi we 'ji nu, we 'nɪ ŋwεε 'nɪnɪ nya -a gba aɪn -yla, 'in -Lagɔ mɪ -amɪaa gbɔdayɪnyɔ nya. We 'nɪ amɪaa kwεε -luu datalɛe 'gbɔ -a yi we gba.

6 Amɪa klaa, nyuma -putu klaa, -a 'nɪ ŋwɔnu nyumε yabhlogbɔɔ 'ka -amɪaa 'ŋmɪ -mnɪnɪ. -A mneni yaa -a 'ka nyuma 'kadɪ zε aɪn glaa, -we ka gbɔ -wa, -Zezu Klisu tietienya -a -mia.

* 1:1 Nu, a zɛli -Zezuu tietienyaa lɛnɔgbɔnya 15.22 'in a 'ka Silasɪ -gɔgbɔ 'wɔlanɔ. Timotee -nɔ mia, a zɛli lɛnɔgbɔnya 16.1. Tesalonikigbe mia, mɔ -wa 'gbe 'kadɔ Glɛsɪ -dɔdɔ -gɔ. 'Mɔ wa laa -slεɛn Salonikí (Lɛnɔgbɔnya 17.1-9). † 1:7 Nu, Masedvanɪ, Wlɔmɔ -dɔdɔ -wa bha, -slεɛn, Glɛsɪ -dɔdɔ kibhe -wa. Akai, Glɛsɪ -dɔdɔ kibhe -putu -wa. * 2:1 A zɛli -Zezuu tietienyaa lɛnɔgbɔnya 16.19-24; 17.1-9

⁷ Nu, we 'ni 'sa -mi. -A mi ain glaa -dlɔɔ nɛɛ 'ɲwɔɔ ɔ mi ɔ 'yu kwɛ -yɔlatitlida.

⁸ -A 'ni ain 'yibha -sɛ, 'in -a 'ni -Lagɔwɛli -bhlogbɔɔ ain 'nyɛ, nu, -amɪaa 'dɛ -a wlaa. -We ka gbɔ -wa, a ka -ain dɔdɔ namanɪ -slɛɛn.

⁹ -Amɪaa bhelia, sa -a nɔa lubho, zɪɔɔ, sabɔɔɔ, -a mi lubho 'wɔ -mɔɔ yi 'wɔ nu, -a -tɔ nyɪmɛ yabhlogbɔɔ sɔ nya.

¹⁰ Amɪa, a -yɔ -Lagɔ 'sɔ mi -amɪaa gbɔdayɪnya nya. -We -a nɔa lɛ, -Lagɔnyɪma 'yu, we mi tikli, we 'ni gbɔnyuu lɔ -ka. Nyɪmɛ yabhlogbɔɔ 'ni mneni ɔ 'ka -ain gbɔ dɪli.

¹¹ A -yi we 'ji nu, sa dide kpaa ɔ 'yua, 'sa -a kpaa ain -bhlo -bhlo.

¹² -A 'paa ain 'kɔayli, 'in -a yia ain -bɛlɔ -yɔpali. 'Yli weee nya -a slɔlua ain, a 'ka amɪaa lɛnɔgbɔ 'bhiti, we 'ka -Lagɔɔ dɔmagbɔ -zɛ. ɔɔ -Lagɔ laa ain, 'in nyɪma -wa 'wɔ ɔ pɪli la, a 'ka wa glaa -mi. 'In a 'ka ɔ 'ɲɪmɪɛ 'yɪ.

¹³ -Lagɔ -a pa 'yaa fuo 'yɪ weee nya. -We ka gbɔ -wa, da -a gbɔa ain -yla -Lagɔwɛli, a ka we yukwli pɔlɔ. A 'ni we -yɔɲwɔ nyɪmaa wɛli 'bhisa, -Lagɔwɛli 'bhisa a ɲwɔnua we -yɔ. 'Mɔ we -mɪa gbɔzɔnɔ nya. 'Sa we wɛli nɔa lubho -wa zɔa -Lagɔ dɪli -gɔ, wa dɪli zɔ.

¹⁴ -Amɪaa bhelia, gbɔ -we yɪa Zudee -leglizɪnya -we mɪa -Zezu Klisɪ -nɔ nya, we gbɔ -bhlokpɔdɛ yɪa ain. Sa Zuifɔ sɪliɪa Zudee -leglizɪnya, 'sa amɪaa -zɔɔ -bhelia sɪliɪa ain.

¹⁵ Waa Zuifɔ, wa ka *-Lagɔgbɔɔ -falɪpanya 'bha, 'in wa yia -amɪaa -Kanyɔ -Zezu 'bha, 'in wa yia ain 'kɪlyɛ 'wɔpali mɪ. Wa 'ni -Lagɔ dɔdɔ nani, nyɪma weee tɔnyɪma wa -mɪa.†

¹⁶ Wa 'yibha wa 'ka yaa -ain 'yoo -kɔlɔ -a yi nyɪma -wa 'nɪa Zuifɔ -yla -Lagɔgbɔ gba. Gbɔnyuu wa nɔa lɛ, sanɛɛ wa yelia we -gɔ. We 'wɔ la -palɪda, 'in -Lagɔɔ 'cɛ yia wa yɪ.

¹⁷ -We mɪa -amɪaa -nɔ nya, mɔ -wa nu, bhelia, we 'yɪ 'sɔlɛ ka 'pɪ. -A tia -bha ain, -amɪaa 'yɪ ka ain -yɔbhɔ, nu, -amɪaa dɪli mi ain -gɔ, 'in amɪaa 'tɔ mi -ain 'bhada, 'in -a yia 'kɪ 'yɪ, -a 'ka ain 'yɪ.

¹⁸ -A 'yibha -a 'ka amɪaa -gbɛ lɔmɪ. -Amɪ Pɔlɔ, we 'ni -zakpa -bhlogbɔɔ in yɪli amɪaa -gbɛɛ mɪmɪɛ la. Nu, *-Saatan ka -ain 'yoo -kɔlɔ.

¹⁹ -We ka gbɔ -a 'yibhaa -a 'ka ain 'yɪ, mɔ -wa nu, da -amɪaa -Kanyɔ -Zezu Klisɪ -ka lɔyi nɪ, -mama ka 'gbɔ -a 'ka dɪli zɔ ɔ 'yua? -Mama ka 'gbɔ -a 'ka 'mɔna lia? Nyɔɔ slɔlu we nu, -a ka gbɔ weee 'wlubha? Amɪa -wa, we 'ni nyɪma -putu.

²⁰ Gbɔzɔnɔ -wa. -Wa laa -ain 'mɔna 'wɔ, -wa mɪa -amɪaa 'ɲɪmɪli nya, amɪa -wa.

3

¹ -Slɛɛn, amɪaa 'tɔ ka -ain 'bha bhabha. We 'dɛɛ 'gbɔ, -a yia wɛli bhli nu, na 'dɛbhlo -tɔ Atɛni.*

² 'In -a yia -amɪaa bheli Timotee tie, -ɔ -yɔ -ain 'sɔ nɔa -Lagɔlubho, 'in -ɔ gbɔa -Zezu Klisɪ gbɔ. 'Mɔ -a tiea amɪaa -gbɛ, ɔ 'ka ain 'kɔayli 'pa, 'in ɔ 'ka ain latɛmanɪ -Lagɔɔ dɪgɔzɔzɔɛ 'wɔ,

³ -mɔɔ yi 'wɔ nu, sɪsɪɛ -we mɪa -ain yɪliɪa, we yi -ain glaa nyɪmɛ yabhlogbɔɔ lazuklu. Amɪaa 'dɛ -yi we 'ji nu, -Lagɔ ka ɲwɔnua we 'sasɔkpa -sɪsɪɛ 'ka -ain yɪ.

⁴ Da -a mɪa -slɔ ain kwesi, 'in we sɪsɪɛ 'nɪa -slɔ ain yɪ, -a ka ain -yla gba nu, -a 'dɛ weee wa yia sɪliɪa. A -yi we 'ji nu, gbɔzɔnɔ -wa, 'sa we 'pɪli sa.

⁵ We 'gbɔ in 'ni mneni in 'ka we -gɔ ladi, 'in in yia Timotee tie, sa amɪaa dɪli mɪa -Lagɔ -gɔ, ɔ 'ka we -yɔyɪ. In ka nyɔnɔ nɔ, -amɪ nɛɛ yaa 'sa -Saatan yia ain laylaa, 'in -amɪaa lubho 'ka 'wɔtɔ bhe.

⁶ Nu, -slɛɛn, Timotee ka amɪaa -gbɛ 'bhɔ, 'in ɔ yia lɔmɪ, 'in ɔ yia amɪaa 'dɪ 'nanɔ -ain -sali. Sa amɪaa dɪli mɪa -Lagɔ -gɔ, 'in sa a kɪkɪliɪa zɛ, ɔ nɛɛ nu, 'yɪ weee nya, amɪaa dɪli mi -ain -gɔ 'mɔna

Tesaloniki -nyɪmaa tɔ bhaa Pɔlɔ

† **2:15** A zɛli -Zezuu tietienyaa lɛnɔgbɔnya 9.22-29; 13.45, 50; 14.2, 5, 19; 17.5, 13; 18.12 * **3:1** A zɛli -Zezuu tietienyaa lɛnɔgbɔnya 17.15 † **3:6** A zɛli -Zezuu tietienyaa lɛnɔgbɔnya 18.5. Pɔlɔ 'paa Kolɛnti -nyɪma 'sebhe yoo.

nya. Sa -a 'yibhaa -a 'ka ain 'yi, 'sa -amāaa 'yiyēe 'tū bhaa ain.†

7 'Sa -bhlokpade, amāaa gbu ka -ain 'kwayli 'pa siasie -yō -yōkali gbu nyidi. -We 'paa -ain 'kua 'yli, mu -wa amāaa dli mi -Lago -gbu.

8 -Sleen, a ka -Lago gbu lakpa -kii 'gbu, we ka -amāa pue.

9 'Muna a laa -ain 'wū -Lago 'yu. We 'gbu, sa -a 'kaa -sleen -Lago fuo 'pa, we 'ni -mi.

10 Zlloo, saboo, -a mi -Lago bhubhoeda bhabha, o 'ka -ain 'yoo 'nye, -a 'ka 'wūgbeli, 'in -we a 'nia 'wolanu, a 'ka we -ain -slolu, 'in we 'ka amāaa dli -gūpalu.

11 Nu, -amāaa Dide -Lago 'debbie -gbolu -yō -amāaa -Kanyo -Zezu -sa -amāaa 'yoo, -a 'ka ain 'yia mni.

12 -Amāaa -Kanyo nu le, sa -a -kalia amāaa ze dli weee nya, a 'ka 'sa zekikali, 'in a 'ka 'sa nyima weee zekali.

13 Sanee o yia amāaa dli latemania, 'in 'yli -we nya -amāaa -Kanyo -Zezu 'kaa yi, o -yō o -mōwlonya 'sō, a 'ka -mi tiklu, a yi gbu 'wlu -ka -amāaa Dide -Lago 'yu. [*-Amēni.]

4

Amāaa nōnōbhu -we nanāa -Lago dudu, mu ni

1 -Sleen, -amāaa bhelia, sa a 'kaa nō, 'in a 'kaa -Lago dudu namanu, a ka we yibheli -amāaa -gbe. Gbuzōnu -wa. 'Sa a mia nōda. Nu, amāa -a palia zukpa bhabha -amāaa -Kanyo -Zezu Klisi 'ηni nya, a nu we le -tapa.

2 -Amāaa -Kanyo -Zezuu -gūgbu -a slolua ain, amāaa 'de -yi we -sleen.

3 -We -Lago 'yibhaa mu -wa nu, a -mi tiklu, a -yō 'ηwni -putu -yō nukpasu -putu 'na -dili -budu 'wū -ni.

4 A 'de weee glaa, -mōmō -ka -mi, o yibheli o 'ηwno -kwa sa sa tiklu, wa yi ain 'ηni sa.*

5 Amāaa 'ηwni latali dli 'na -zili ain ηwe la -ni, 'lakpanya -wa 'nia -Lago -yi 'bhisa.

* 4:4 We 'ji -putu -wae: a 'de weee glaa, -mōmō -ka -mi, -mōo yibheli -mōo ku kpa sa sa tiklu, wa yi ain 'ηni sa.

6 Nyime yabhlogbo o 'na nōnu o -libheyi gbonyuu 'wluo -ni. O 'na nōnu o -dawli 'wū -ni. -A ka 'cin gbu ni ain -yla gba 'klū 'cici nya. Nu, -wa -ka 'sasokpa -gbu ni lenu, -Lago yia wa -kaslu 'wūpaa.

7 We 'ni nyime -putu nya -budu 'wūdidee 'gbu, -Lago yi -ain la. -A 'ka -mi tiklu 'gbu o yia ain la.

8 -We ka gbu -wa, nyime o 'ni wee gbu ni -yōηwnu, we 'ni nyime o -sa kwnēē, -Lago o 'nyea ain o Zuzu 'Pupa, 'mō o -saa kwnēē.

9 We -ka amāaa bheliaa zekali gbu, welu -we in 'kaa we 'bigūpalu, we 'ni -mi. Nu, sa a 'kaa amāaa bheliaa zekali, -Lago ka we amāaa 'de -slolu.

10 'Sa -bhlokpade, -amāaa bhelia -wa mia Masedvanu -dudu weee -gbu, a -kalia wa ze. Nu, bhelia, amāaa zukpa -wa, a kpa we la -kli.

11 -We -a 'kaa amāaa dli zo zu, mu -wa nu, a -mi -dlōo, a 'na plali amāaa -limaa gbu 'wū -ni. A nu amāaa 'deē lubho. -A ka 'cin we ain -yla gba.

12 A -ka 'sa nu ni, -wa 'nia -Lago -yi, 'in wa zua ain 'nūηwe, 'in a 'na 'ka nyime -putuu kwe nya -mi.

-Zezuu yiyigbu

13 -Sleen, bhelia -wa 'mua 'yli, -a 'yibha nu, a yibheli wa -gūgbu, amāaa dli yi sumanu, -wa 'nia -Lago dli -gu zo 'bhisa.

14 -Amāa dli 'wū nu, -Zezu ka tli, 'in o yia 'wūso, we mi 'ya -amāa dli 'wū nu, -wa 'mua 'yli, 'in wa dli mia -Zezu -gu, -Lago yia wa 'wūsolva wa -yō -Zezu 'sō.

15 -We Nyimaa -Kanyo -slolua -ain, 'in -a yia we ain -yla gba, mu -wa nu, da Nyimaa -Kanyo -ka yi, -amāa -gaa da 'yliyō, -a 'na 'ka tilitnya 'yugali.

16 -Lago yia we ηwe -gu -saa, 'in 'anzinyaa -kanyo 'ka 'wūkpi. Nyima yia -Lago legle 'nua, tōnu, Nyimaa -Kanyo 'debbie -gbolu yia yali 'bhua, o 'ka lasibhli. -Wa ka dli mia -Zezu Klisi -gu, 'in wa yia tli, -maa yia 'yliyōgagie 'yia tia.

17 Tōnu, -amāa -mama -gaa da -sleen 'yliyō, -Lago yia -ain 'wūbhua yalipupa

'wv, -a -yɔ wa 'sɔ, -a 'ka Nyɪmaa -Kanyɔ yoo mɪ -mɔ yali. -Sɛɛn, -a -yɔ ɔ 'ka -mɪ 'yɪ weee -nɔ nya.

¹⁸ We 'dɛɛ 'gbv, a 'pɔpali 'kvayli wɛɪ nɪ nya.

5

¹ Bheliain, we -ka we bhla -yɔ we 'yɪɪ gbv, -we -a 'kaa aɪn -yla gba, we 'nɪ -mɪ.

² Amɪaa 'dɛ -yi we 'jɪ nɪ, Nyɪmaa -Kanyɔ yiyiyɪ mɪa, da nyɪmɛ 'nɪa ɔ wɔda -mɪ, -bha ɔ yia yia, sa 'wienyɔ tlalia nyɪmɛ 'bhisa.

³ Nyɪma -ka gbada -mɪ: «-A mɪ -dlɔɔ. Gbv 'nɪ -aɪn yɪ!» -Bha -bhlokpade gbv 'kadɪ 'kadɪ yɪa wa glagla sa! Wa 'nɪ mneni wa 'ka we 'wɔtla. Sa 'ɲwɔɔ gwalɪ gwalee sɪasɪe tlalia ɔ, 'sa we yia wa 'tlalia.

⁴ Nɪ, -amɪaa bhelia, a 'na nɔnɔ nɛɛ nyɪma -wa mɪ nikpise 'wv 'bhisa -nɪ. Nɪ, wee 'yɪ 'na 'tlali aɪn 'wienyɔ 'bhisa -nɪ.

⁵ A 'dɛ weee, zɪɪ nyɪma a -mɪa, 'ɪn a mɪa saan nyɪma nya. -A 'nɪ sabɔ -yɔ nikpisee nyɪma nya -mɪ.

⁶ We 'dɛɛ 'gbv, a 'na ɲwɔnɔ 'ylaa nyɪmɛ -putu 'bhisa -nɪ. A -tɔ 'yɪiyɔgada, 'ɪn a 'ka -mɪ 'cɛ.

⁷ Nɪ, sabɔ wa ɲwɔa 'ylaa, sabɔ wa lɔa nɔ 'wv.

⁸ -Amɪa mɪa, -a mɪ zɪɪ nyɪma nya. -A -tɔ 'wv 'cɛ. -A zɔ -Lagɔ dɪ -gv, -a -kalɪ ɔ zɛ, we 'ka 'wlv 'slɔjayu -pla ɔ nɛtɛ -bana 'wv. -A dɪ we dɪ 'wv nɪ, -Lagɔ yia -aɪn gbv 'wɔsa, 'ɪn we 'ka 'wlv nɛɛ, -a ka 'slɔjaa nɛtɛ -kloo 'wluo -pla.

⁹ Nɪ, -Lagɔ 'nɪ -bha -aɪn -sa, ɔ 'ka -aɪn 'klɪyɛ 'wɔpaa 'gbv. ɔ 'ka -aɪn gbv 'wɔsa -amɪaa -Kanyɔ -Zezu Klisɪ 'ɲnɪ nyaa 'gbv, ɔ yia -aɪn -bha -sa.

¹⁰ -Zezu mɪa, -amɪaa 'gbv ɔ yia tɪ, -a -ka 'yɪiyɔgaoo, -a -ka 'yɪ 'muoo, -a -yɔ ɔ 'sɔ 'ka -mɪ.

¹¹ We 'dɛɛ 'gbv a 'pɔpali 'kvayli, a sɪsalɪ 'wv, sa a mɪa da nɔda 'bhisa.

Dɪzɔwɛɪ -yɔ fɔsawɛɪ

¹² Bheliain, amɪaa zukpa -wa. -Wa mɪa lubho nɔda aɪn glaa, -wa -Lagɔ tiea wa 'ka aɪn 'yugali, wa 'ka aɪn gbv -slolu, nɪ, a zɔ wa 'nɔɲwɛ.

¹³ A zɔ -bha wa zɛkalɪdlɪ nya wa lɛnɔgbv 'gbv. 'Wɔtɔtɔe -dlɔɔ -mɪ aɪn nyɪdlɪ.

¹⁴ Bheliain, amɪa -a bhubhoea. -Wa 'yaa, a zɔ wa 'dɪ. -Wa mɪa nyanɔ nɔda, a 'pa wa 'kvayli. -Wa 'nɪa latɛ, a -sa wa 'wv. 'ɪn a 'ka dlɪtɪe -ka nyɪma weee gbɛgbɛɪn.

¹⁵ A zɔ amɪaa 'dɛ 'yɪiyɔ, a 'na nɔnɔ 'nyɪ 'lɛɛjɪ nyɪ lɛ -nɪ. -We a 'kaa lɛnɔ, we -zɛ gbvzɔnɔ lɛnɔe a 'dɛkpɔa nyɪdlɪ, we -yɔ nyɪma -putuu gbɛgbɛɪn.

¹⁶⁻¹⁸ -We -Lagɔ 'yɪbhaa, a nɔ lɛ -Zezu Klisɪ 'wv, mɔ -wa nɪ, 'yɪ weee nya a lɪ 'mɔna. 'Yɪ weee nya a bhubhoe -Lagɔ, gbv weee -we 'wv a yia 'plɪɪa, a 'pa -Lagɔ fuo.

¹⁹ A 'na -kɔlv -Lagɔɔ Zuzu yoo -nɪ.

²⁰ Wɛɪ -we ɔ wlaa, a 'na nyɛnɪ we 'wv -nɪ.

²¹ A sɪsalɪ -lu weee 'wv, 'ɪn -we -ka 'yɪɪnɪ a 'ka -mɔv lakpa.

²² A zɔ amɪaa 'dɛ 'yɪiyɔ: a 'tide 'yɪɪnyuno -lu weee 'yɪ.

²³ 'Wɔtɔtɔe -dlɔɔɔ -Lagɔ nɔ lɛ a 'ka -dlɔɔ -mɪ. Amɪaa zuzu klaa, amɪaa dɪ klaa, amɪaa ku klaa, we -yɔ a 'dɛ weee, 'ɪn 'yɪ -we nya -amɪaa -Kanyɔ -Zezu Klisɪ -ka yɪ, a yɪ gbvnyuu yabhlogbɔɔ kwɛɛ -ka.

²⁴ -Lagɔ ɔ laa aɪn, lɛ ɔ yia we nɔa. -We ka gbv -wa, ɔɔ -salɪ -bha ɔ wɛɪ la.

²⁵ -Amɪaa bhelia, a bhubhoe -Lagɔ -amɪaa 'ɲnɪ nya.

²⁶ A -sa -amɪaa bhelia fɔ dɪ weee nya.

²⁷ 'ɪn nɛɛ aɪn -yla -Lagɔ 'yu, a zɛɪ 'sɛbhɛ nɪ -Lagɔnyɪma weee 'yɪbadɪ.

²⁸ Nɪ, -amɪaa -Kanyɔ -Zezu Klisɪ ɲwɪna aɪn 'nyu la.

'Sɛbhɛɛ 'sɔnu Pɔlv 'paa Tɛsalonikɩ -nyuma yoo

'Sɛbhɛɛ 'sɔnu *Pɔlv 'paa Tɛsalonikɩ -Lagɔnyuma yoo, mu -wa. Nu, sa -Lagɔnyuma 'kaa nɔ, -zugba wa wu -Zezuu luyiyie dɔdɔ -gu, 'mu ɔ -slolua wa 'sɛbhɛ ni 'wu.

Pɔlv-saa Tɛsalonikɩ -nyuma fu

¹ -Amɩ *Pɔlv cɛlia 'sɛbhɛ ni, we -yɔ Silasɩ -yɔ Timotee 'sɔ. Amɩa, *leglizɩ -we mia Tɛsalonikɩ, Dide -Lagɔ -yɔ Nyumaa -Kanyɔ -Zezu *Klisɩ sɔ nya, amɩa -a cɛlia 'wu.

² Nu, Dide -Lagɔ -yɔ Nyumaa -Kanyɔ -Zezu Klisɩ nɔwɩ aɩn 'nyu la, 'in wa 'nye aɩn 'wɔtɔtɔve -dlɔɔ.

-Lagɔ gbɔwɔbhubhue tɩklɩ

³ Bheliain, we mɩ -amɩaa dlɩ zɔ, -a 'ka -Lagɔ fuo 'pa amɩaa 'gbɔ 'ylɩ weee nya. Nu, dlɩ a zɔa -Zezu -gu, we mɩ -gɔbhoda, 'in amɩaa zɛkɩkalɩdlɩ mɩ -gu 'wɔlaylimanɩda, we 'gbɔ, we mɩ tɩklɩ, -a 'ka -Lagɔ fuo 'pa.

⁴ We 'gbɔ -bhlokpade, amɩaa 'gbɔ -a slolua -amɩaa 'dɛ -Lagɔnyuma glaa. Gbɔ -we ka 'gbɔ -a slolua -amɩaa 'dɛ, mu -wa nu, a mɩ sɩada, wa mɩ aɩn 'kɩyɛ 'wɔpalɩda, 'in a yia dlɩtie 'yɩ, a 'nɩ -Lagɔ dlɩ -gu -sa.

⁵ Wee gbɔ nɩ slolua nu, -Lagɔ gbɔwɔbhubhue tɩklɩ. Nu, gbɔ -we weee lɔ amɩa 'plɩɩda, -wa -Lagɔ pɩɩa 'wlu la, a 'ka wa -zɛɛ gbɔa. -Lagɔ nyumaa 'wlulapɩɩe mia, we 'gbɔ a mia sɩada.

⁶ Nu, -we mia tɩklɩ, 'mu -Lagɔ yia lɛnɔa. -Wa mia aɩn sɩalɩda, sɩaha ɔ yia wa.

⁷ Mɔ yia aɩn sɩasɩe 'wɔsaa, a -yɔ -aɩn 'sɔ. Lɛ ɔ yia we nɔa, da wa yia -amɩaa -Kanyɔ -Zezu 'yia, -mɔ yalɩ, ɔ -yɔ ɔ 'anzɩ 'tɩtenya 'sɔ.

⁸ Yia ɔ yia -kosuu mɔ -we 'yɩa nya, -wa 'nɩa -Lagɔ -yɩ we -yɔ -wa 'nɩa -amɩaa -Kanyɔ -Zezu Klisɩ gbɔ -yɔŋwɩ, ɔ 'ka wa -kasɩ 'wɔpa.

⁹ Waa nyuma mia dɛ, -Lagɔ yia wa -kasɩ 'wɔpaa, 'in ɔ 'ka wa lasa 'ylɩ weee -nɔ nya. Wa 'na 'ka -amɩaa -Kanyɔ

kwesi -mɩ. ɔ -ka yɩ, wa 'na 'ka ɔ 'tɩtɛ -yɔ ɔ 'ŋnumɩe -yɔyɩ.

¹⁰ Wee ylɩ mia, we nya ɔ yia yia, ɔ nyuma tɩklɩ 'ka ɔ 'ŋnɩ 'ylimanɩ, 'in -wa -ka ɔ dlɩ -gu zɔ, wa 'ka ɔ yla 'mɔna nya. Amɩaa 'dɛ, glaa a yia wa -mia. -We ka gbɔ -wa, a ka -amɩaa gbɔdayɩwɛɩ dlɩ -gu zɔ.

¹¹ We 'dɛɛ 'gbɔ, -a bhubhoea -Lagɔ 'ylɩ weee nya amɩaa 'gbɔ. A -zlalɩ -Lagɔ, a 'ka -mɩ 'nanɔ, 'in 'yoo -we ka 'gbɔ ɔ yia aɩn la, a 'ka we -gu nɔ tɩklɩ. Gbɔzɔnɔ lɛnɔee 'tɔ -we mia aɩn 'bhada, -Lagɔ 'tɩtɛ 'ka aɩn -yɔbɛ, a 'ka we lɛnɔ, 'in -we a nɔa lɛ amɩaa dlɩ mɩ -Lagɔ -gu 'gbɔ, we 'ka we -gu yeli.

¹² We -ka 'sa 'plɩda -mɩ nɩ, -amɩaa -Kanyɔ -Zezuu ŋnɩ yia 'ylimanɩ amɩaa 'gbɔ, 'in amɩaa 'ŋnɩ 'ka 'ylimanɩ ɔnɔ 'gbɔ. -We ka 'gbɔ ɔ 'kaa we lɛnɔ, mu -wa nu, -amɩaa -Lagɔ -yɔ Nyumaa -Kanyɔ -Zezu Klisɩ ka aɩn 'nanɩ 'wɔnɔ.

2

Nɔkplɛ 'ylinyunonyɔ gbɔ

¹ -We mia -amɩaa -Kanyɔ -Zezu Klisɩ yiyigbɔ nya, -a 'yɩbha -a 'ka we aɩn -yla gba. Bheliain, amɩaa zukpa -wa. Wa -ka gba -Zezu yiyiyɩ ka nɩni,

² a 'na nɔnɔ nyanɔ sa slɔɩ -nɩ, a 'na sumanɩ amɩaa 'dɛɛ 'wlukɔn la -nɩ. Wa yɩ gba nu, Zuzu gbaa weoo, nyɩɛ gbaa weoo, wa -ka gba -we in cɛlia mu gbaa weoo, a 'na lalɩ we gbɔzɔnɔ -nɩ.

³ Nyɩɛ 'na nɔnɔ aɩn -dawli 'wɔ -nɩ. -We ka gbɔ -wa, wee 'ylɩ 'nɩ -slɔ nɩni. Nu, nyɩɛ 'nɩ -slɔ -Lagɔ -yɔwɔsɔlɔ, 'in nɔkplɛ 'ylinyunonyɔ -ɔ -Lagɔ 'kaa lasa, ɔ 'nɩ -slɔ yɩ, wee 'ylɩ 'na 'ka nɩni.

⁴ ɔ nɔkplɛ 'ylinyunonyɔ mia, -lu weee -we nyuma bɔbɔa, wa laa wa -Lagɔ, we -yɔ ɔ yia 'wɔsɔlɔa, ɔ 'ka we 'yu -galɩ, 'ya *-Lagɔbudu 'kadɔ zɔ ɔ yia plaa, ɔ 'ka -mɔ ladɩ, 'in ɔ 'ka gba nu, mɔ -wa -Lagɔ.

⁵ Da in mia aɩn kwesi, in ka -we weee mia nɩ aɩn -yla gba, 'lee, a ka we 'wɔdlɔ?

⁶ Nu, -we kɔlɔa ɔ 'yoo, 'in ɔ ɔ yia, amɩaa 'dɛ -yɩ we. 'Sa -bhlokpade ɔ bhla 'nɩ -slɔ nɩni, ɔ nɔkplɛ 'ylinyunonyɔ 'na 'ka yɩ.

7 'Tite -we -nyua 'yli, 'in -we mia zizada, we mi we lubho nuda 'gamu. -O kuba we 'yoo, o 'ni -slo labhu, wee gbu 'na 'ka nyini.

8-Bha wa yia o nupke 'ylinyunonyo -yoya. 'Mo Nyumaa -Kanyo -Zezu yia 'bhaa o nyee -pape nya. 'Mo -Zezuu yiyiee lile yia lasaa.

9 O nupke 'ylinyunonyo yia -Saataan 'tite nya yia, gbu 'kadu -yo gwedigbu o yia lenva yo nya.

10 'Ylinyuno -gbu weee o yia lenva, 'in o 'ka -wa mia munda -dawli 'wunu. Munda wa yia. -We ka gbu -wa, gbuzunu -we 'kaa wa gbu 'wusa, wa 'ni we 'yibha, 'in wa 'ni we 'wununu.

11 We 'dee 'gbu -Lago paa wa yoyo -tite yoo, wa 'ka gbu 'nia gbuzunu nya -mi, wa 'ka we dli -gu zu.

12 Sa 'bhisa, -wa 'nia gbuzunu dli -gu zu, 'in wa 'yibhaa gbonyuu, -Lago yia wa gbu -dila.

A 'teman dli

13 Nu, bhelia, -Lago -kali amiaa ze, we mi -amiaa -nu nya -a 'ka -Lago fuo 'pa amiaa 'gbu, 'yi weee nya. -We ka gbu -wa, we gwedida, -Lago ka -bha ain -sa, a 'ka gbu 'wubhu. -Lago Zuzu nua we le, a 'ka -Lago -nu -ze, we -yo amiaa gbuzunu dliguzuve 'so, mu -saa ain gbu 'wu. Nu, -Lago ka -bha ain -sa, 'in -wa o -saa gbu 'wu tiada, a 'ka wa glaa -mi.

14 O ka ain la -Lagobu -a gbaa ain -yla, we gbegein, a 'ka -Zezu Klisu 'hummie 'yi.

15 Bhelia, we 'gbu a 'teman dli, 'in gbu -a slolua ain we -yo -we -a caha ain 'wu, a kpa we la -kli.

16 -Amiaa Dide -Lago, -o -kaha -amiaa ze, mo 'paha -amiaa dli belu -yo 'yi weee -nu nya, 'in o yia -ain dliwudidie -zunu 'nye o 'nanidli nya. O -yo -amiaa -Kanyo -Zezu Klisu 'debbie

17 'teman amiaa dli la, 'in wa 'nye ain 'tite, gbu weee mia tiklu, a 'ka we lenu, 'in a 'ka we gba.

3

Palo nee: «Wa bhubhoe -Lago, wa nu lubho»

1 -Sleen, bhelia, a bhubhoe -Lago -amiaa 'gbu, -amiaa -Kanyo weli 'ka lamneni da weee, 'in nyuma 'ka -bha we zu, amiaa -gbe 'bhisa.

2 A bhubhoe 'ya -Lago, o 'ka -ain nyuma 'nyii -yo nupke 'ylinyunonya kwee -sa, we ka gbu -wa, we 'ni nyuma weee zu -Lago dli -gu.

3 Nu, Nyumaa -Kanyo mia, o mi o weli -gu, la o yia ain 'teman, 'in o 'ka ain 'yiyozu gbonyuu dide kwee.

4 -Lago ka -amiaa dli 'wu 'teman ain -gu, nu, -we -a 'yibhaa ain, a mi we lenva, 'in le a yia we nua.

5 Nyumaa -Kanyo -slolua -ain, 'in sa -Lago -kaha nyumaa ze, a zu we dli -gu, 'in -Zezu Klisu 'ka amiaa dli lateman.

6 Bhelia, -a nee Nyumaa -Kanyo -Zezu Klisu 'hni nya, amiaa bhelia -wa 'yaa, 'in wa 'nia -amiaa -sloluwele 'wununu, a 'bhu wa kwesi.

7 Sa a 'kaa -ain 'tideli, amiaa 'de -yi we, nu, -a mia amiaa -gbe, -a 'ni 'ya.

8 -Amia, -a ka nyume yabhloo lililu li bhee? -Innya, we 'ni 'sa -mi. -A ka lubho nu, -a ka sia bhabha. Zho, saboo, -a mi lubho nuda, -mu yi 'wlu nu, -a -mi ain glaa nyume so nya.

9 We mi yaa tiklu -a 'ka amiaa lililu li, we 'ni -a 'ni we mnenii 'gbu -a yi lubho nu. Nu, -we a 'kaa lenu, 'mu -a -slolua ain.

10 Nu, da -a mia amiaa -gbe, -a ka ain -yla gbu ni pali: «Nyume -o 'ni 'yibha o 'ka lubho nu, o 'na lili -ni.»

11 -A ka 'nu nu, ain glaa, nyuma talva 'ya, wa'a pla lubho, wa -limaa gbegein -gbu wa plaa 'wu.

12 Waa nyuma mia ni, -a 'pa wa 'kuayli -amiaa -Kanyo -Zezu Klisu 'hni nya, wa nu lubho -dlu, wa 'ka wa 'dee lililu 'yi.

13 Amia, bhelia, gbuzunu lenu -ka ain sialda -mi, a 'na 'tideli we 'yi -ni.

14 Nu, -we -a yibhaa da ain 'sebbe ni 'wu, nyume -momo 'ni we 'nunwe zu, a zu o 'yiyozu, a 'na nyini -ni o -yo la -ni, 'in we 'ka o zu 'bhal.

15 Nu, a 'na 'bhulu o 'wu amiaa tonyume nya -ni, a zu o 'di amiaa bheli 'bhisa.

Welipapie

¹⁶ -Amiaa -Kanyo, -o -mia -dlao, o
'nye -ain 'wotutue -dlao 'yli weee nya so
weee lo. Nyumaa -Kanyo -yo a 'de weee
'so -mi.

¹⁷ -Ami Pobo celia wee fwsaweli ni, 'sa
na tia na 'sebhε weee -gu na 'ηni la sa.
Mu -wa na celili.

¹⁸ Nu, -amiaa -Kanyo -Zezu Klisi
ηwna a 'de weee 'nyu la.

Tia -sebhε Pɔlv 'paa Timotee yoo

'Sebhε *Pɔlv 'paa ɔ 'tale Timotee yoo, mɔ -wa. Timotee mia, nyimeslɔyɔ, ɔ -saa Pɔlv 'wɔ ɔ lubho -nɔda, mɔ -wa. Sa -Lagɔnyɔmaa 'Yugalyɔ 'kaa -mɔ tɪklu, 'mɔ Pɔlv cɛlia Timotee 'wɔ.

Fɔsawɛli

¹ -Amɔ *Pɔlv cɛlia 'sebhε nɔ. -Zezu *Klɪsɪ *tɪtɪenɔ in -mia. Nɔ, -Lagɔ ɔ -saa -aɪn gbɔ 'wɔ, ɔ -yɔ -Zezu Klɪsɪ -a mia wɔda, ma -zɛlia 'mɔ wa tɪtɪenɔ.

² -Mɔ Timotee na cɛlia 'wɔ. -Amɔaa -Lagɔ dɪgɔzɔzɔe 'wɔ, -mɔ -wa na 'yuu 'zayli.

Nɔ, -amɔaa Dide -Lagɔ -yɔ -amɔaa -Kanyɔ -Zezu Klɪsɪ ɲwɔna -mɔ 'nyu la, wa 'yɪli -mɔ nyazɪ, 'ɪn wa 'nyɛ -mɔ 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ.

³ Da in mia Masedɔnɔ mɔɔda, in nɛɛ -mɔ -yla: «-ɪn -tɔ Efɛzɪ, -ɪn -tɔ -bha.» Nyɔma -wa mia yoyogbɔ -sloluda, -ɪn -kɔlv wa yoo.

⁴ -ɪn 'tɔlv wa, wa 'sasɔkpa -nɪnɛnɔ nɔ -yɔ wa dɔkpasɪ zɛlɪzɛlie -we 'nɔ bhloluda -ka, wa 'bhu we 'bɪ. Wee gbɔnya mia dɛ nɔ, -zɛ we laa, 'ɪn we'e kwaa -aɪn 'yloogbɔ we 'wɔ wa nɔa -Zezu 'bɪ dɪzɔzɔe nya.

⁵ -We ka 'gbɔ in yia gbɔ nɔ gba, mɔ -wa nɔ, wa 'ka zɛkɪkalɪ. Nyɔma 'ka wa -limaa zɛkalɪ, wa -ka dɪ -zɔnɔ, wa nɔ gbɔzɔnɔ 'dɛkpɔa ɛ, 'ɪn wa zɔ -Lagɔ dɪ -gɔ dɪ weee nya.

⁶ Nyɔma tɔlv ka wee 'yloogbɔ labhɔlv. Wa'a nɔ -slɛɛn gbɔzɔnɔ ɛ, -zɛ -klo -kpɔa wa saa.

⁷ Wa 'yɪbha wa 'ka -Lagɔ tɪtɛ -slolunya -zɛ. Nɔ, gbɔ wa slolua, wa 'nɔ we -yɪ, 'ɪn wɛli -we wa mia gbada 'tɪtɛ nya, wa 'dɛ'ɛ nɔ we 'wɔla.

⁸ -A -yɪ we 'jɪ nɔ, -Lagɔ tɪtɛ nanɔ 'yɪli. -ɪn -ka we 'yɪlɔzɔ sa we mia cɛlɪda, 'ɪn we nanɔ 'yɪli.

⁹ -A 'nɔ we 'wɔla nɔ, -Lagɔ 'nɔ ɔ tɪtɛ palɪ nyɔma tɪklu 'gbɔ. Nɔ, nɔkplɛ

'ylɪnyunonyaa 'gbɔ ɔ yia we palɪ. -Wa nɔa 'ylɪnyunɔ gbɔ ɛ, ma -wa. -Wa sɔlvɔ -Lagɔ -yɔ 'wɔ, -wa'a zɔa -Lagɔ 'nɔɲwɛ, -wa nɔa gbɔnyuu ɛ, -wa 'nɔa -mɔ tɪklu -Lagɔ 'yɪ, -wa nyɔnɔa -Lagɔgbɔ, -wa bhaa we 'nɔ wa dide -zɛ wa 'nyaa, -wa bhaa nyɔma, ma -wa.

¹⁰ Nɔ, -wa kaa mɔtnɔ kwɛ, nɔkpasɪa -wa -yɔ nɔkpasɪa dɪa -budu 'wɔ, -wa paa galɪ pɛlv, -wa tɔbhɔa yɔ we -yɔ -wa'a gba gbɔzɔnɔ gbɔwɔbhunya 'yɪ. -Lagɔ palɪ 'yaa ɔ tɪtɛ, gbɔnyuu pɔnɔ 'gbɔ, nɔ, mɔ nyumoa gbɔ -slolue tɪklu.

¹¹ Wee -slolue mia, we mɔ -Lagɔgbɔ -we -Lagɔ tɪa 'mɔ -yɔ lubho nya, we mɔ we glaa. Nɔ, mɔ gbɔa 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ -Lagɔ ɲɔɲylɪlo gbɔ.

Pɔlv paa -Lagɔ fuo ɔ nyazɪdlɪ 'gbɔ

¹² -Amɔaa -Kanyɔ -Zezu Klɪsɪ na paa fuo. Mɔ 'nyɛa 'mɔ 'tɪtɛ, in 'ka ɔ lubho nɔ. Mɔ 'yɪa 'mɔ nyɔmɛ ɔ kaa we 'kɔlv, in 'ka ɔ lubho nɔ nya.

¹³ -Amɔ, ɔ gba bhaa ɔ daa gbɔnyuu, -amɔ, ɔ 'palɪ bhaa ɔ 'kɪlyɛ 'wɔ, -amɔ, ɔ vɛli bhaa ɔ, nɔ, ɔ ka 'mɔ nyazɪ 'yɪli. -We ka gbɔ -wa, -we na nɔ bhaa ɛ, in 'nɔ we -yɪ. In 'nɔ ɔ dɪ -gɔ zɔv 'gbɔ.

¹⁴ -Amɔaa -Kanyɔ ka 'mɔ 'nanɔ 'wɔluo nɔ, 'ɪn dɪzɔzɔe -yɔ zɛkalɛ -we -a gbɔlvɔ 'wɔ -Zezu 'wɔ, ɔ yia 'mɔ -mɔv 'nyɛ.

¹⁵ Nɔ, wɛli -zɔnɔ -we nyɔma weee 'kaa -yɔɲwɔnɔ, mɔ -wa nɔ, -Zezu Klɪsɪ yia dɔdɔ -gɔ, ɔ 'ka gbɔnyuu -lɛnɔnya gbɔ 'wɔsa, -amɔ -wa gbɔnyuu -lɛnɔnyaa -kanyɔ.

¹⁶ Nɔ, -Lagɔ ka 'mɔ nyazɪ 'yɪli. -We ka 'gbɔ ɔ yia -amɔ gbɔnyuu -lɛnɔnyaa -kanyɔ nyazɪ 'yɪli, mɔ -wa nɔ, -Zezu Klɪsɪ 'ka ɔ dɪtɪe weee -slolu nyɔma -yla. 'ɪn sa -wa yia -Zezu dɪ -gɔ zɔa, 'ɪn wa 'ka 'yɪlɔgagɛ 'yɪ, -amɔ 'ka wa 'yɪli -slolunya -zɛ.

¹⁷ Nyɔmaa 'wlulapɪlɔnɔ ɔ ka nyɔmaa 'wlulapɪlie 'nɔa bhloluda -ka, ɔ 'na 'kaa tɪ, ɔ wa'a 'yɪa -yɔ, mɔ -wa -Lagɔ -bhlogbɔɔ. 'Nɔmɔnɛ -yɔ -bhazɔzɔe -mɔ ɔ -nɔ nya 'yɪ weee nya! *-Amɛnɔ!

¹⁸ Na 'yu Timotee, 'di na yia -mɪ zɔa, we -yɔ wɛli -we -Lagɔ 'nyɛ bhaa ɔ gbɔɔ -falɪpanya, we 'dɛ 'sɔ -bhlo. -In kpa wee wɛli la -kli, 'in -in 'ka -gɔlɔ -zɔnɔ ɔ.

¹⁹ Zɔ -Lagɔ dli -gɔ, -in 'na nɔnɔ zɔbhali gbɔ ɛ -ni. Tɔlɔa ka wee 'yoo -zɔnɔ -gɔ labhɔlɔ, 'in wa yia dli -Lagɔ -gɔsa, 'in wa dliɔzɔve yia wa 'wɔ -nyumɔ.

²⁰ Imenee -yɔ Alɛzandli mɪ wa glaa. 'Ma in tɪlia *-Saatan, 'in wa 'ka we 'wɔla 'nɔ nɪ, wa'a vɛli -Lagɔ.

2

A bhubhoe -Lagɔ nyɪma weee -nɔ nya

¹ Tɪada, -we in gbaa a nɔ ɛ, mɔ -wa nɪ, a bhubhoe -Lagɔ nyɪma weee -nɔ nya, a 'palɪ -Lagɔ -bɛlɔ -yɔ, a 'palɪ ɔ zukpa -yɔ wa -nɔ nya, 'in a 'ka ɔ fuo 'pa wa 'gbɔ.

² -Wa pɪlia -aɪn 'wlu la -yɔ -wa -galɪa -aɪn 'yu, a bhubhoe -Lagɔ wa 'ɲɪ nya, tɔ yi -amɪaa -gbɛ yi, -a 'ka 'wɔtɔtɔve -dlɔɔ 'yɪ -Lagɔɔ 'nɔɲwɛzɔzɔve nya, we -yɔ bhɔ tikli nɔnɔve nya ɔ 'yu.

³ -We mɪa da nɪ, we mɪ tikli -amɪaa gbɔwɔsa -Lagɔ 'yu, 'in mɔ nania ɔ dɔdɔ.

⁴ Nɪ, ɔ 'yɪbha nyɪma weee 'bhɔ gbɔ 'wɔ, 'in wa 'ka ɔ gbɔzɔnɔ 'wɔɲwɪ.

⁵ Nɪ, -Lagɔ -bhlogbɔɔ, 'in -a -yɔ ɔ 'sɔ nyɪdɪ 'kɔlɔ -bhlogbɔɔ, mɔ -wa nyɪmɛ -Zɛzu Klisi,

⁶ -ɔ wlaa ɔ 'dɛ ɔ 'ka nyɪma weee 'wɔzɪtɪ. -We mɪa dɛ nɪ, mɔ slɔlua we bhlɔa 'dɛbhie -gbɔlu nɪ, -Lagɔ 'yɪbha nyɪma weee 'bhɔ gbɔ 'wɔ.

⁷ -We mɪa daa 'gbɔ -Lagɔ yia -bha 'mɪ -sa, in 'ka ɔ *tietienyɔ -yɔ ɔ gbɔgbanyɔ -zɛ. Mɔ tiea 'mɪ 'lakpanya -wa 'nɪa *Zuifɔ -gbɛ, in 'ka wa ɔ wɛli -zɔnɔ -yɔ wa dli ɔ -gɔ -zɔzɔve -slɔlu. -We mɪa da, gbɔzɔnɔ -wa, in 'nɪ yɔ -tɔbhɔda -mɪ.

Sa nɔkpasia -yɔ 'ɲwɪ 'kaa -Lagɔ bhubhoe

⁸ We 'dɛɛ 'gbɔ in 'yɪbha nɔkpasia bhubhoe -Lagɔ da weee. Wa -ka -Lagɔ bhubhoeda -mɪ, wa 'bhu wa -mɔwɪlɔ sɔ 'wɔ -Lagɔ 'yu, wa 'na 'palɪ 'cɛ -nɪ, gbɔ 'na -mɪ -nɪ wa dli zɔ -nɪ.

⁹ -We mɪa 'ɲwɪ -nɔ nya nɪ, in 'yɪbha wa -pla -bana 'wɔ sa tikli, wa 'dɛ 'nɔɲwɛzɔzɔve nya, wa 'na wɛli wa 'dɛ -yɔ -nɪ. Wa 'na lɔali wa nyɪ 'nanɔɔ, nyɪmaa dli 'wɔ gbizee 'gbɔ -nɪ. -Can klɔa, tɔkpa yua -zɔnɔ klɔa, 'naa -we ka -valɛ 'tɛa klɔa, wa 'na -plɔli we 'wɔ -nɪ.

¹⁰ -We 'kaa wa 'ylinamanɪ mɔ -wa nɪ, wa nɔ -lu -zɔnɔ ɛ, -we mɪa da nɪ, 'ɲwɪ -wa gbaa nɪ, wa mɪ -Lagɔ 'nɔɲwɛ -zɔda, wa nɔ we ɛ.

¹¹ Nɪ, wa -ka 'ɲwɪ -slɔlɔda -mɪ, wa ɲwɪ we -yɔ -dlɔɔ, wa zɔ -bha we.

¹² 'In 'nyɛ 'ɲwɔ 'yoo ɔ 'ka nɔkpasia gbɔ -slɔlu. Wa 'na -kalɪ 'tɪtɛ nɔkpasia -gɔ -nɪ, nɪ, wa 'na gbalɪ ɲwɛ -nɪ.

¹³ Nɪ, -Lagɔ -laa *-Adan la tɪa, -mɔɔ 'bɪgɔ, ɔ yia *ɛvɔ la -la.

¹⁴ -ɔ -Saatan nɔa -dawli 'wɔ, we 'nɪ -Adan, ɛvɔ -Saatan nɔa -dawli 'wɔ, 'in ɔ 'nɪa -Lagɔɔ tɪtɛ 'nɔɲwɛ zɔ.

¹⁵ We yi 'sa -mɪɔɔ, ɲwɪ yia 'yua gwali, 'in -Lagɔ yia wa gbɔ 'wɔsaa, wa -ka -Lagɔ dli -gɔ -zɔda -mɪ, wa -ka wa -limaa zɛkalɪ, wa -ka -mɪ tikli, wa -ka wa 'dɛ 'nɔɲwɛ -zɔda -mɪ, 'in -Lagɔ saa wa gbɔ 'wɔ.

3

-Lagɔnyɪmaa 'yugalɪnya

¹ -We na yia gbaa gbɔzɔnɔ -wa, nɪ, nyɪmɛ -ka gba ɔ 'ka -Lagɔnyɪmaa 'yugalɪnyɔ -zɛ, lubho -zɔnɔ ɔ 'yɪbhaa.

² -Lagɔnyɪmaa 'yugalɪnyɔ mɪa, ɔ -mɪ tikli, wa 'na 'ɲwɪɲwɛni ɔ zɔ -nɪ. ɔ -mɪ 'ɲwɔ -bhlo 'lowli nya, ɔ -mɪ sa 'cɛ. ɔ yɪbheli ɔ 'dɛ kpa sa. -We nania 'yɪ, 'mɔ ɔ 'kaa ɛnɔ, ɔ kpa 'lakpanya sa 'nanɔɔ, 'in ɔ yɪbheli gbɔ -slɔlu sa.

³ ɔ 'na -zɛli nɔbhanyɔ -nɪ. ɔ 'na -zɛli -gɔlɔgɔnyɔ -nɪ. ɔ 'na -zɛli 'gwɛzɪi zɛ -zɔnyɔ -nɪ.

⁴ ɔ yɪbheli ɔ 'dɛɛ -budɔɲwɛɛ 'yɪiyɔzɔ sa. ɔ zɔ ɔ 'yua sɔ -we lɔ wa 'kaa ɔ 'nɔɲwɛ zɔ sazɔnɔ sa.

⁵ Nɪ, nyɪmɛ -ɔ 'nɪa mneni ɔ 'ka ɔ 'dɛɛ -budɔɲwɛɛ 'yɪiyɔzɔ, ɔ 'nɪ mneni ɔ 'ka -Lagɔnyɪma 'yɪiyɔzɔ.

⁶ Nyɪmɛ -ɔ 'nyɛa ɔ 'dɛ -Lagɔ yoo 'lu -lɔlu, we 'na -zɛli -mɔɔ -nɪ, we 'nɪ -mɔɔɔ, 'in -mɔɔ yɪlimania -mɔɔ 'dɛ, 'in -Lagɔ dɪlia -mɔɔ gbɔ, sa ɔ dɪlia -Saatan gbɔ.

⁷ -ɔ 'kaa -Lagɔnyima 'yugali, ɔ nu gbuzɔnu lɛ, 'in ɔ -mɪ 'nɔɲwɛzɔ sa, -wa 'nia -Lagɔ -yi, wa 'yliya 'wɔ, we 'nɪ -mɔɔɔ, 'in -maa nyɛa ɔ 'wɔ, 'in ɔ bhoa -Saatan -lubhu ɲwɛ.

**Diakli-lubho*

⁸ 'Sa -bhlokpade, *diakli -mɪ 'nɔɲwɛzɔ sa. Wa 'na 'tɔbhɔɔ yo -nɪ. Wa 'na 'ma -nɪ nu duun -nɪ. Wa 'na -talɪ 'gwɛzi la -dawli nya -nɪ.

⁹ Gbuzɔnu -we -Lagɔ wlelia -aɪn -yla zɪ 'klɔ, wa -tɔ we 'klilida dɪ weee nya.

¹⁰ A -ka amɪaa diaklinya -bha -saa yi, a yla wa la. Wa 'nɪ gbɔnyuu kwɛ -ka, wa nu diakli -lubho.

¹¹ 'Sa -bhlokpade, wa 'ɲwɪ -mɪ 'nɔɲwɛzɔ sa, wa 'na -zɛɪ fɛn -ciɪn -nɪ. Wa -mɪ 'cɛ. -We mɪa -lu -zɔnu nya, wa nu we lɛ 'yɪ weee nya.

¹² Waa diakli mɪa, wa -mɪ 'ɲwɪ -bhlo -bhloo 'lowli nya. Wa yibheli wa 'yua -yɔ wa -buduɲwɛɛ kpa sa.

¹³ Wa -ka wa lubho nu 'nanɔɔ, 'in wa zɔa wa 'nɔɲwɛ, 'in wa zɔa wa dɪ weee -Zezu Klisi -gɔ, wa 'na 'ka dɪ lɔ.

Gbu 'kadɔ -Lagɔ -slolua -aɪn

¹⁴ In mɪ 'sɛbhɛ nɪ cɛɪda, -zugba na dɪ mɪ nu, in 'ka -mɪ 'yɪa mɪ dayli.

¹⁵ In -ka -seli -gwɛda -mɪ, -a 'nɪ 'yɪɪɪda -mɪ -pa, 'sɛbhɛ nɪ -na yɪa 'yɪa, sanɛɛ -na yibhelia sa wa 'kaa -Lagɔ zɔayli nɔ, mɔ -wa 'yɪɪyɔga -Lagɔɔ *leglizɪ. Wee leglizɪ -gɔ gbuzɔnu -dɪa la, 'in 'mɔ wa 'kaa lakpa -kli.

¹⁶ Nu, gbuzɔnu -wa, wɛɪ -we gbaa sa -a 'kaa -Lagɔɔ 'yloogblɔ nɔ, -we mɪ yaa zizeda, -Lagɔ ka we -aɪn 'klɔslolu, wee wɛɪ 'yɪ.

'Mɔ wa 'yɪa nyɪmɛ nya,

'mɔ Zuzu 'Pɔpa 'yɪa nyɪmɛ tɪklɪ nya,

'mɔ 'anzi 'yɪa -yɔ,

ɔ gɔɔ wa gbaa 'lakpanya -yla.

'Mɔ wa zɔa dɪ -gɔ dɔdɔ -gɔ,

'mɔ -Lagɔ 'bhua 'wɔ ɔ 'ɲɪmɪnɪe 'wɔ.

4

Yoyogbu -slolunya

¹ -Lagɔɔ Zuzu nɛɛ sa 'vayɪ nu, dɔdɔɔ bhɪa -bhla mɪa, nyɪma tɔɔa yɪa -Lagɔ

dɪ -gɔsaa. -Dawli -ka -zuzu wa yɪa 'nɔɲwɛ zɔa, 'in zuzu 'nyɪ yɪa wa gɔ -slolua.

² Wɛɪ 'sɔ -nyɪma -wa tɔbhɔa yo, ma yɪa wa 'yloogblɔ -zɔnu -gɔ lasalia. Waa nyɪma mɪa, wa 'wlukɔɔn ka -gba 'wɔlabhɔɔ, wa 'nɪ 'maslɛɛn mneni wa 'ka gbɔnyuu -yɔ gbuzɔnu -yɔsɪsali.

³ Wa nɛɛ, wa 'na kwali 'ɲwɔnɔ -nɪ, wa 'na lili lililu tɔɔa -nɪ. Nu, -Lagɔ -laa wee lililu la, 'in -wa zɔa ɔ dɪ -gɔ, 'in -wa yɪa ɔ gbuzɔnu yibhelia, wa 'ka we li ɔ fuopapie nya.

⁴ -We weee -Lagɔ -laa la, we nanɪ 'yɪ, -we wa 'kaa we glaa -sa, we 'nɪ -mɪ. A kpa we 'dɛ weee la -Lagɔɔ fuopapie nya.

⁵ Nu, -Lagɔwɛɪ -yɔ -amɪaa -Lagɔɔ bhuhhoe nɔa we lɛ, 'in -lu weee yɪa -lu tɪklɪ -zɛ.

-Zezu Klisi lubhonɔnyɔ -zɔnu

⁶ Wee gɔɔ mɪa da nɪ, -in -ka we -na bhelia -sloluda -mɪ nɪ, 'in -na zɛa -Zezu Klisi lubhonɔnyɔ -zɔnu. Nu, -Lagɔɔ dɪgɔzɔwɛɪ -yɔ gbuzɔnu -we 'bɪ -in mɪa, mɔ -wa -na lililu -zɔnu.

⁷ Titina -nine -we -Lagɔ 'nɪa 'yɪbha, -in 'bhɔ we 'bɪ. -We -in 'kaa lɛnɔ, mɔ -wa nu, -we -Lagɔ 'yɪbhaa -in -mɪ we 'bɪ.

⁸ Nyɪmɛ -ka -gwa, ɔ ku 'ka latemanɪ, we nanɪ 'yɪ -sɛ. -Lagɔ -yloogblɔɔ -gwagwɛ mɪa, we nanɪ 'yɪ -lu weee glaa. Mɔ kaa -amɪaa -zɛɛn gɔɔ -yɔ -amɪaa 'yɪɪyɔgagɛ -we mɪa yɪda kwɛɛ.

⁹ Wee wɛɪ mɪa, we mɪ dɪgɔzɔ sa, 'in we nanɪ 'yɪ wa 'ka we -yɔɲwɪn dɪ weee nya.

¹⁰ -We ka 'gɔɔ -a mɪa lubho nɔda, -a mɪa sɪada, mɔ -wa nu, -a ka 'yɪɪyɔga -Lagɔ dɪ 'wɔdɪ. Nu, mɔ saa nyɪma weee gɔɔ 'wɔ, 'in -wa zɔa ɔ dɪ -gɔ, 'ma ɔ saa gɔɔ 'wɔ, we -zi nyɪma -putu.

¹¹ -We mɪa da, zɔ we 'dɪ wa, 'in -in 'ka we wa -slolu.

¹² Wa 'na tɪli -mɪ 'yɪ la -nɪ nu, -in mɪ nyɪmeslɔyɪ nyaa 'gɔɔ. Nu, -we -na nɔa lɛ, we -slolu sa -Lagɔnyɪma 'kaa nɔ. -Na wɛɪ -zɛ wɛɪ -zɔnu, -na lɛnɔgɔɔ -mɪ 'nanɔɔ, -in -kali -na -limaa zɛ, -in zɔ -Lagɔ dɪ -gɔ, -in -mɪ tɪklɪ.

¹³ Bhla in 'nɪa -slɔ yi, -in tɪɪ -na 'dɛ -Lagɔwɛɪ zɛɪe -zejila 'wɔ,

nyimaa 'kuayli -papie, we -yɔ nyimaa gbɔslolue.

¹⁴ -We -Lagɔ 'nyea -mɪ, -we mia -mɪ 'wɔ, -we ɔ 'nyea -mɪ, da nyima gbaa -Lagɔwɛli -na gbɛgbɛin, 'in nyima kpasɪ yia -mɪ sɔ -gɔ lapali, -in 'na -sali we 'klɔ -gɔ la -nɪ.

¹⁵ Wee gbɔ mia dɛ nɪ, -in nɔ we lɛ dɪ weee nya, 'in nyima weee 'ka we -yɔyɪ nɪ, -in mɪ 'yu mnɪda -Lagɔ -yloogblɔ.

¹⁶ Zɔ -na 'dɛ -yɔ -na -slolugbɔ 'yliyɔ. -In kpa we la -kli. -In -ka 'sa nɔda -mɪ, 'in -na saa -na 'dɛ gbɔ 'wɔ, we -yɔ -wa mia -mɪ yukwli pulɔda.

5

Sa Timotee 'kaa -Lagɔnyima weee kpa

¹ -In 'na sɔbhalɪ nyima kpasɪ 'klɔ wa gbɔnyii 'klɔ 'cɪcɪ nya -nɪ, nɪ, sa -in 'kaa -na dide -yla gba, -in gba 'sa wa -yla. -In 'bhu nyimesia 'wɔ -na bhelia 'bhisa,

² 'ɲwɪ -kpasɪ 'wɔ -na 'nyaa 'bhisa, 'yiesia 'wɔ -na bhɔɔa 'bhisa. -Na dɪ -mɪ tiklɔ -maa 'yu.

³ -Dugbanɲwɪ -wa 'nɪa nyima -ka, -in kpa wa 'nanɔɔ.

⁴ -Dugbanɲwɔ -ka 'yu -ka, we 'nɪ -mɔɔɔ, ɔ -ka 'yuoyu -ka, nɪ, -we nania 'yli -Lagɔgbɔ 'wɔ, -we -Lagɔnyima nɔa lɛ wa -budunɲwɛɛ, waa 'ylaasli 'kpɪa we tia. -We wa didea -yɔ wa 'nyaanya nɔa wa -yla lɛ, wa nɔ we 'lɛɛji lɛ wa -yla. Mɔ nania -Lagɔ dɔdɔ.

⁵ Nɪ, -dugbanɲwɔ -zɔnɔ, -ɔ 'nɪa nyimɛ -ka, -Lagɔ ɔ dia ɔ dɪ weee 'wɔ, zɪɔɔ, sabɔɔ, ɔ mɪ -Lagɔ bhubhoeda, ɔ mɪ ɔ zukpa 'palɪda -mɔɔ 'ka ɔ 'wɔsa.

⁶ -Dugbanɲwɔ -ɔ nɔa ɔ 'dɛɛ dɔmagbɔ lɛ, ɔ 'dɛ yi 'yliyɔgaɔɔ, ɔ ka tɪ.

⁷ 'Dɪ -in 'kaa wa zɔ, 'in nyima 'na 'kaa wa gbɔ dɪ, mɔ -wa nɪ,

⁸ nyimɛ kpa ɔ zɔayli -nyima 'nanɔɔ, ɔ kpa ɔ -budunɲwɛɛ -nyima 'nanɔɔ we -zi -maa 'wɔ, ɔ 'nɪ 'sa nɔ, ɔ 'nɪ -Lagɔgbɔ -yɔɲwɪ, ɔ -zi 'lakpanya -wa 'nɪa -Lagɔ -yi.

⁹ Nɪ, -dugbanɲwɔ -ɔ ka -zɔ 'nɪa -slɔ -zɔ glɔ ta nyɪ, -in 'na 'bhulu ɔ 'ɲɪ 'wɔ

-dugbanɲwɪ 'sɛbhɛ -gɔ -nɪ. -Mɔɔ 'bɪgɔ, ɔ -ka nɔkpasu -bhlogbɔɔ ɲwɔɔ,

¹⁰ 'in wa 'ka gba nɪ, gbɔzɔnɔ ɔ nɔa lɛ, ɔ ka ɔ 'yua zɔ 'nanɔɔ, ɔ ka ɔ 'lakpanya kpa 'nanɔɔ, ɔ ka -Lagɔnyimaa bhɔ -yɔwɔɔ, 'in ɔ ka gbɔzɔnɔ -gbɔ weee lɛnɔ.

¹¹ -Dugbanɲwɪ -dɔgbɔnya mia, -in 'na 'bhulu wa 'ɲɪ 'wɔ 'sɛbhɛ -gɔ -nɪ, we 'nɪ -mɔɔɔ, yɪkwɔ -tɔ yia wa 'bhaa, 'in wa 'ka Klisɪ sɔ lɔ lapali.

¹² Nɪ, wa -ka 'sa nɔ, -Lagɔ yia wa -yɔgbɔ 'wɔbhua, -we ka gbɔ -wa, wa nɛɛ tia wa ka wa 'dɛ wla -Lagɔ -yla, 'in wa 'nɪ we lɛnɔ.

¹³ -Mɔɔ 'bɪgɔ, 'yamanɪ wa yamania, 'in wa -yɔ -ziezie plɪlia -budu -bhlo -bhlo ɲwɛɛ. We 'nɪ 'ya -bhlogbɔɔ wa 'ya, -zɪɛ -cɪan wa yia -zɛa, 'in wa 'ka wa -limaa gbɔ 'wɔsili, 'in -we wa 'na 'ka yaa gba, 'in wa gbaa we.

¹⁴ We 'dɛɛ 'gbɔ, in 'yɪbha waa -dugbanɲwɪ -dɔgbɔ -kwɔ yɪ, wa gwali 'yua, wa zɔ wa -budunɲwɛɛ 'yliyɔ. -Amɪaa tɔnyima yi -ain 'ɲɪ sa.

¹⁵ Nɪ, -dugbanɲwɪ -dɔgbɔɔ tɔlɔa ka 'yoo -zɔnɔ -gɔlabhɔɔ, 'in wa yia -Saatan 'bɪ mɪ.

¹⁶ -Lagɔɲwɔ -ka -dugbanɲwɪ -budunɲwɛɛ -ka, ɔ -sa -mɔɔ 'wɔ, ɔ 'gba yi leglizi 'wɪ -mɪ. We -ka 'sa -mɪ, -dugbanɲwɪ -wa 'nɪa nyima -ka, 'in leglizi saa wa 'wɔ.

¹⁷ Nyima kpasɪ -wa zɔa -Lagɔnyima 'yliyɔ 'nanɔɔ, -in zɔ wa 'nɔɲwɛ, a zɔ wa 'nɔɲwɛ -zakpa 'sɔ. Nɪ, -wa mia siada -Lagɔgbɔɔ gbagbie -yɔ we -sloluee gbɔ 'wɔ, wa zɔ wa 'nɔɲwɛ, wa 'ka nyima pɲɪ -zi.

¹⁸ Nɪ, *-Lagɔsɛbhɛ nɛɛ: «'Bhli -ka 'mɔɔ 'titlida -mɪ, -in 'na gbɔan -nɪ we ɲwɛ -nɪ.» We nɛɛ 'yae: «Nyimɛ -ɔ nɔa lubho, we nanɪ 'yli ɔ 'ka ɔ 'pɛɲigwɛzi 'yɪ.»

¹⁹ Wa -ka nyima kpasɪ gbɔ 'wɪ la dɪ, we gbɔdayɪnya 'sɔ, ta 'nɪ -mɪ, -in 'na pulɔ wa yukwli -nɪ.

²⁰ Nyimɛ -ka gbɔnyuu lɛnɔ, gba ɔ -yla gbɔ -zejila 'wɔ, 'in we 'ka nyima tɔlɔa nyanɔ dɪ 'wɔpali.

²¹ -Mɪ na palia -bɛɔ -yɔ, -Lagɔ klaa, -Zezu klaa, we -yɔ -Lagɔɔ 'anzinya, wa

'yu. Wee gbu mia, -in zu we 'nuhwe, -in 'na sisali nyima -yo -ni, -in 'na 'bhulu nyimεε -yogbu 'wu yilo -hweε -ni.

²² -In 'na palı nyimε sɔ -gu la slɔɔ 'ka -Lagɔlubho nu -ni. -In 'na plalı nyimε -putuu gbonyuu 'wu -ni, -in -mı tiklı.

²³ -In 'na 'manı -sleεn 'nyuu 'dekpua -ni, nu, -in 'ma nu -se, -na nokpleε 'gbu. -We ka gbu -wa, 'yılı tɔba nya, 'in -na nokpleε gloopa.

²⁴ Nyima tɔbaa nu gbonyuu mia, wa yı sa -mɔɔ -yo -gwı, 'bhie wa bhua wa -yogbu 'wu. 'In tɔbaa -nu mia, wa ka wa -yogbu 'wɔbhu 'bhie wa yia wa gbonyuu -yo.

²⁵ 'Sa -bhlokpade, lenugbu -zɔnu mia, -yo wa yı we, 'in -we wa'a yia -yo, we 'nı mneni we 'ka zizada -tu.

6

¹ -Wa mia galı nya, wa zu wa -cian 'nuhwe dlı weee nya, nyima yi -Lagɔ vɛli, 'in -we in -slolua aın, wa yi we daa gbonyuu gba.

² We -ka nu, wa -cian mı -Lagɔnyima nya, wa 'na nyenı wa 'wu -ni, -maa mı wa bhelia nyaa 'gbu. We 'nı -mɔɔɔ, -we wa 'kaa lenu, mu -wa nu, wa nu wa zɔlubho sazɔnu sa. -We ka gbu -wa, -wa ka zɔlubho wa mia nɔda, wa -Lagɔbhelia -wa, 'in wa 'yibha -maa.

'Nnumnılii 'zaylı

Gbu -in 'kaa -slolu, 'in 'dı -in 'kaa wa zu, mu mia da:

³ nu, nyimε -ka gbu -putu -sloluda -mı, ɔ 'nı -amıaa -Kanyɔ -Zezu Klisı wɛli -zɔnu 'wɔhwnu, we -yo -we -a -slolua aın -Lagɔgbu 'wu,

⁴ ɔ 'de ɔ 'ylimania, ɔ 'nı gbu -yi. -Zle gu mı ɔ -yo, kpɛli ɔ kpɛlia. -We mia da nı, mu kwaa nyimε zenyi -nɔnɔe 'wu, 'in wa gva -gɔb, 'in wa vɛlia wa -lima, wa pɔpalia 'wlukɔɔn la 'nyumεε.

⁵ -Zle wa saa we'e bhlo, wa dlı -nyu 'yılı, 'in wa 'nı gbuzɔnu gbu -yii 'gbu, wamıa nεε nu, -wa mia -Lagɔɔ 'yloogblu, 'ηnı wa yia mnia.

⁶ Nu, gbuzɔnu -wa, nyimεε 'gba -ka ɔ dlı da nyini, -Lagɔɔ 'yoo mneni we 'ka ɔ 'ηnumnie -ze.

⁷ Kwe klo nya -a yia dudu -gu, kwe klo nya -a yia labhua.

⁸ We -ka 'sa -mı, -a -ka lililu -ka, -a -ka -bana -ka, -amıaa -nu -tu sa.

⁹ -Wa 'yibhaa wa 'ka 'ηnumnınya -ze, -Saatan ylaa wa la, 'in wa bhua lubhu hwe: wee lubhu mia, mu -wa gbu -klo wa 'yibhaa, -we nyumɔa nyimε, 'in we saa wa la weee.

¹⁰ Nu, 'gwɛzii 'yibha -dlı mia, gbonyuu 'yılı -bhlo -bhloo gwe -wa. 'Gwɛzii 'yıyiee 'tu ka nyima tɔba 'bha, 'in wa yia -Lagɔɔ 'yloogblu labhulu 'pıpi. We ka sıasie wa ple zɔ zu.

'Dızwɛli

¹¹ Nu, -mı -Lagɔnyimε, -in 'bhu wee gbu nı 'bı, -in -mı tiklı -Lagɔ 'yu, -in -yo -Lagɔ 'sɔ -mı, -in zu ɔ dlı -gu, -in -kalı -na -limaa ze, -in -ka dltie, -in -ka dlı -dlɔɔ.

¹² -In gu -gɔb -zɔnu -we mia -Lagɔɔ 'yloogblu -nu nya. -In kpa 'yliyɔgagie -zɔnu -laklı la. Wee 'yliyɔgagie mia, 'mu -Lagɔ lalia -mı, -in -ka we yibheli, gbuzɔnu -in ηwnua -yo, 'in -in yia we gba nyima duun 'yibadı.

¹³ -Lagɔ ɔ 'nyεa -lu weee nyapeli, ɔ -yo -Zezu Klisı, ɔ mia gbuzɔnu dayinyɔ nya Pɔnsı Pilatı 'yu, wa 'yu in nεε -mı -yla:

¹⁴ -in zu -Lagɔɔ tite 'nuhwe, -in 'na -nyumɔnu we -ni, -in -mı tiklı wa yi -mı gbu dlı. -Amıaa -Kanyɔ -Zezu Klisı 'nı -slɔ yi, -in -mı 'sa.

¹⁵ Bhla -Lagɔ -saa -bha, we nya ɔ yia yia. ɔmɔ, mɔ -wa 'wɔtɔtɔe -dlɔɔɔ -Lagɔ, mɔ -wa -Lagɔ -bhlogbɔɔ, mɔ pılia nyimaa 'wlulapılınya 'wlu la, mɔ -wa -cian weee -Kanyɔ.

¹⁶ Mɔ -bhlogbɔɔ 'na 'kaa labhu, ɔ ladıda mia, san 'tite -we nyimε 'nıa mneni ɔ 'ka -yɔlanyni, mu bibe we. Nyimε 'nı mneni ɔ 'ka ɔ -yɔyi. Nyimε yabhlogbɔɔ 'nı -slɔ ɔ 'yılı, 'in wa 'na 'ka ɔ 'yılı. Wa -mnıni ɔ 'ηnı, 'tite weee -mı ɔ -nu nya 'yılı weee nya. -Amenı!

¹⁷ -We -ka dudu -gu -ηnumnınyaa -nu nı, -in gba wa -yla nu, wa 'na 'ylimanı wa 'de -ni. Gba wa -yla nu, wa 'na dlı wa 'ηnumnılu dlı 'wu -ni, nu, we'e -gwle, wa zu -Lagɔ dlı -gu. Mɔ nyεa -aın -lu weee, we -gu palie nya, 'in -a 'ka 'mɔna lii 'gbu.

¹⁸ Gba wa -yla, wa nu gbuzɔnu le, wa 'ηnumnie mia, we -ze gbuzɔnu lenue.

Wa be wa -lima -yɔ wa 'ka wa 'wɔsa
wa 'ɲɲɪmnɪlu nya.

¹⁹ Wa -ka 'sa nɔ, 'ɪn wa sɔbhaa wa
'ɲɲɪmnɪlu -zɔnɔ -we 'na 'kaa lazuklu,
wa cɪcɪ 'gbɔ, 'ɪn wa 'ka 'yliyɔgagɛ -
zɔnɔ 'yɪ.

²⁰ Timotee, -we -Lagɔ zɔa -mɪ kwɛɛ,
zɔ we 'yliyɔ sa 'nanɔɔ. -Zlɛ klo -yɔ -
Lagɔgbɔ'ɔ gba, we 'dɛɛ 'gbɔ, wa -ka we
-sada -mɪ, -ɪn 'na palɪ we ɲwɛɛ -nɪ. Wa
-ka gbɔ wa laa -luyiloo gbɔ gbada -mɪ,
-ɪn 'na palɪ we ɲwɛɛ -nɪ. Wee gbɔ mɪa,
yɔ -wa yɔ.

²¹ Nyɪma tɔlɔa nɛɛ, wa ka wee -
luyilo 'yɪ, nɪ, wa dɪ 'nɪ -slɛɛn -Lagɔ -gbɔ
-mɪ.

-Lagɔ ɲwna aɪn 'nyu la.

'Sɛbhɛɛ 'sɔnu Pɔlv 'paa Timotee yoo

'Sɛbhɛɛ 'sɔnu *Pɔlv 'paa ɔ 'tale Timotee yoo, mu -wa. Pɔlv mi -kaslv 'wv *Wlɔmv, 'bhie ɔ yia wee 'sɛbhɛ ni celi. 'Dizweli tɔlv Timotee 'kaa -Lagonyimaa 'yugalinya zv, wa 'ka -mi tiklu, 'mv Pɔlv celia ɔ 'wv.

Fɔsaweli

¹ -Ami *Pɔlv celia 'sɛbhɛ ni, -Lago ka we 'wɔɔwɔnu, 'in in yia -Zezu *Klisi *ti-etienyo -zɛ. -Lago nɛɛ gbuzɔnu nya nu, 'yliyɔgagie ɔ yia wlaa, wee 'yliyɔgagie mia, -wa -yo -Zezu 'sɔ -ka -mi, ma yia we. 'In ɔ yia 'mi tie, in 'ka we gbɔgbanyɔ -zɛ.

² -Mi Timotee, na dɔdɔnanɔ -yu, -mi na celia 'wv. Nu, -amimaa Dide -Lago -yo -amimaa -Kanyɔ -Zezu Klisi ɔwɔna -mi 'nyu la, wa 'yuli -mi nyazi, 'in wa 'nye -mi 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ.

Pɔlv 'paa Timotee 'kɔayli

³ -Lago na paa fuo, na dɔkpasɔ ka ɔ bubɔ, wa 'bɔgv, -ami na bubɔ 'yaa ɔ dli tiklu nya. In -ka ɔ bhubhoeda -mi, zhoɔ, sabɔɔɔ, na dli 'i 'bhv -mi -gv, we 'gbv na paa -Lago fuo.

⁴ Nu, na dli 'i 'bhv -na 'mɔ -gv, -na 'tɔ mi 'mi 'bhada, mv 'kaa 'mi 'mɔna 'wɔla.

⁵ In 'ni we 'wɔdlɔ. Nu, -na dli mi -Zezu Klisi -gv. Tiada, -na 'nyaasa Loisi ka ɔ dli -gv zv, ɔ 'bɔgv, -na 'nyaa Enisi -wa. 'In in -yi we 'ji nu, -na dli mi 'ya ɔ -gv, we 'gbv na paa ɔ fuo.

⁶ We 'dɛɛ 'gbv in nɛɛ -mi -ylaɛ: 'tite -Lago 'nyɛa -mi, -in 'ka ɔ lubho nɔ, da in palia -mi sɔ -gula, -in 'na 'tideli we 'yi -ni, we yi -nyumo.

⁷ Nu, Zuzu -Lago faa -ain 'wv, we 'ni nyanɔ -zuzu: -we ɔ Zuzu nva lɛ, mv -wa nu, 'tite ɔ yelia -ain, amimaa bheliaa zɛkalɔdlɔ ɔ nyɛa -ain, 'in -a 'ka -amimaa 'dɛ kpa sa -yi.*

⁸ Zv 'na 'bhalɔ -mi -amimaa -Kanyɔ ɔ gbv -gbada -ni. -Ami, -ɔ wa 'paa -kaslv

'wv ɔ 'gbv, zv 'na 'bhalɔ -mi na 'gbv -ni. -We -in 'kaa lɛnu, mv -wa nu, wa -ka -mi siala yi -Lagɔgbv 'gbv, -in ɔwɔnu we -yo 'tite -we -Lago 'nyɛa -mi nya.

⁹ Mɔ -saa -ain gbv 'wv, 'in mɔ laa -ain, -a 'ka ɔnu nyima tiklu -zɛ. ɔ -ka 'sa nu, we 'ni -amimaa lɛnɔgbv -zɔnu gbv, nu, ɔ ka 'cin we -yɔɔwɔnu 'nanɔdlɔ nya, -zugba ɔ 'ni -slɔ -lu yabhlogbɔɔ lala.

¹⁰ -Slɛɛn, -Lago ka we -ain -slolu -amimaa Gbɔwɔsanyɔ -Zezu Klisi gbɛgbɛin. Nu, mɔ lua titlie. ɔ ka we -ain 'klɔslolu nu, -a -ka -Lagɔgbv -yɔɔwɔnu, 'yliyɔgagie -we 'nia bhloluda -ka, 'in -a 'yia we.

¹¹ Wee -Lagɔgbv mia, -Lago ka -bha 'mi -sa in 'ka we gba, in 'ka ɔ tietienyo -yo ɔ gbv -slolunyo -zɛ.

¹² We 'gbv siasie -we 'wv in mia 'plɔɔda, we'e 'bhalɔ 'mi zv. -We ka gbv -wa, -ɔ in zva dli -gv, in -yi ɔ, 'in na dli 'teli we -gv nu, -we ɔ tia 'mi -yo, 'wv ɔ yia we 'paa, 'in gbv wɔbhuyli 'ka nyni.

¹³ Weli -zɔnu -in 'nva da 'mi ɔwɛɛ, -in gba we weli -bhlokpade -na -lima -yla. -In nu we lɛ dli zɔvɔe -yo zɛkalɔdlɔ nya -Zezu Klisi 'wv.

¹⁴ Weli -zɔnu -Lago tia -mi -yo, -in zv we 'yliyɔ, Zuzu 'Pɔpa -ɔ -dɔla -ain 'wɔlaa 'gbv.

¹⁵ Nu, -in -yi we 'ji nu, -wa mia -Azii -dɔdɔ -gv, wa ka 'mi 'bɔ 'bhv, Fizeli -yo Elmozɛni mi wa glaa.

¹⁶ Nu, Onezifɔlv mia, ɔ ka 'mi 'kɔayli 'pa tenyii, zv 'ni ɔ 'bha in mi -kaslv 'wv 'gbv. -We ɔ nva lɛ, -Lago 'palɔ we 'bɔgv ɔ nyima -yla.

¹⁷ Da ɔ nynia *Wlɔmv, 'in ɔ yia 'mi 'yilibɔlanɔnu bhabha, 'in ɔ yia 'mi 'yi.

¹⁸ -Lago 'yuli ɔ nyazi ɔ nyimaa gbv wɔbhuzli. Da -a mia Efɛzɔgbe nɔkplɛ, -na 'dɛ -yii 'dɛbhie we 'ji nu, ɔ ka 'mi 'wɔsa sɔ weee lv.

2

-Zezu Klisi 'slɔja -zɔnu

¹ -Mi na 'yu, -mi -Zezu Klisi 'nyɛa 'nanɔdlɔ -in kpa we la -kli, 'in we 'ka -mi latɛmanɔ.

* **1:7** We 'ji -putu -wɛɛ: -Lago 'ni -ain nyanɔdlɔ nɔkplɛ zv, 'tite klaa, nunnane klaa, we -yo 'dɛ -kpakplɛ 'nanɔ, we dli ɔ zva -ain nɔkplɛ.

² -We -in 'nua 'mī ḡwēē nyūma duun 'yibadi, -in zū we 'dī nyūma -zōnū, 'in -maa mneni-maa 'ka we nyūma -putu -slolu.

³ -In -ka siada -mī -Zezu Klisu 'gbu, -in ḡwnu we -yō ɔ 'slɔja -zōnū 'bhisa.

⁴ Nyūma -ka 'slɔja pla, ɔ -ka gba ɔ 'ka ɔ -kanyō dɔdɔ namanī, ɔ ɔ pla nyūma -kpɔaa gbu 'wū.

⁵ Nyūma -ka -gwagwada gbeli, ɔ 'nī wee -gwagwēē tite 'nōḡwē zū, wa 'na 'ka gba nū, -mōō nynia tia.

⁶ Kpaapanyō ɔ nua ɔ kpaa lubho sa 'tītē, mō yia we lililu tianū.

⁷ -We in mīa gbada, pɔpali we 'wlukūn la sa 'nanū, 'in -Lagō 'ka -mī 'tītē 'nyē -in 'ka we 'dē weē 'wolanū.

⁸ -Na dli -bho -Zezu -gū, mō -saa 'wū tilitnya glaa, *-Davidi mī ɔ dukpasa nya, mū -wa -Lagōgbu -we na gbaa nyūma -yla.

⁹ Wee -Lagōgbu 'gbu in mīa siada, wa ka 'mī gbuan, 'in wa yia 'mī -kaslū 'wɔpa gbonyumonyō 'bhisa. Nū, -Lagōweli mīa, we 'nī gbuaanda -mī.

¹⁰ We 'dēē 'gbu, in 'nīa wee siasie 'wluzolasali -mī, -wa -Lagō -saa -bha ɔ -nū nya, 'in wamīa 'ka 'yoo 'yī. Wee 'yoo -gū -Zezu Klisi -sali wa gbu 'wū, 'in ɔ 'ḡnūmīe -we 'nīa bhloluda -ka, wa 'ka we 'yī.

¹¹ Wee welinya nī mī gbuzōnū nya: «-A -yō ɔ 'sō ka tli, 'yliyōgagie -a -yō ɔ 'sō yia 'yīa.

¹² -A 'nī siasie 'wluzolasali, -a -yō ɔ sō yia nyūma 'wlulapīa.

-A -ka ɔ gbu kpeli, 'in ɔ kpeli -amīaa gbu.

¹³ -Amīaa dli -ka ɔ -gubhū, ɔnū dli mī -ain -gū, -we ka gbu -wa, ɔ 'nī mneni ɔ 'ka ɔ 'dē kpeli.»

-We nania -Lagō dɔdɔ, mū nī

¹⁴ -In -sa wa dli glu gbu nī -gū, zū wa 'dī nū, wa 'na kpeli weli 'jī -gū -nī. Wee kpeli kpeli mīa, we mī bhe. Nū, -lu -bhlogbō we nua lē, mū -wa nū, -wa pūba we yukwli, 'ma we bhia la.

¹⁵ Nū, -we mīa -na -nū nya, -in gū la, 'in nyūmē wa ylaa la, 'in wa yia ɔ 'yī nyūmē tikli nya -Lagō 'yū, -in 'ka ɔ

-zē, mō -wa lubhononyō ɔ ɔ lubho'o 'bhala zū, 'in -ɔ gbaa weli -zōnū tikli.

¹⁶ Nū, -zē -klo wa saa nēē -Lagō 'nī yaa lamī, -in 'na palī we ḡwēē -nī. -Wa palia we ḡwēē, -Lagō -yō wa mīa 'bhūda.

¹⁷ Wa weli mīa, 'gbia vou -wa, 'in we lia yīē. Imenēē -yō Filēti mī waa nyūma glaa.

¹⁸ Wa ka weli -zōnū 'yloogblo labhū, wa nēē: «-Lagō ka -ain tilitnya glaa 'wɔslu pepe.» 'In we yia nyūma talva -Lagō dli gūzūzūē -nyūmō.

¹⁹ -Mū bhla, *-Lagōbuduū bhū 'tītē ɔ palia glu, we mī -bha gege, -mō wa celia: «-Lagō -yī ɔnū nyūma, 'in nyūma weēē gbaa nū, wa -mī -Lagō -nū nya, wa 'bhū gbūnyū 'bī.»

²⁰ Nū, 'ḡnūmīnyō -budu zō mīa, we 'nī -can kna -yō 'ḡwēzi knaa 'dēkpā wa yī -mō. Nū, talva mī mame nya, 'in talva mīa su nya. We tianū mīa, 'fētī 'kadū zli wa lilia we 'wū. 'In we 'sōnū mīa, 'yī weēē nya wa lilia -mū 'wū.

²¹ We -ka 'sa -mī, nyūmē ɔ -ka gbūnyī nī 'bibhū, -Lagō yia ɔ 'dēē nū lubho wlaa kna -zōnū 'bhisa. Nū, ɔ -kanyō yia -bha ɔ -saa -mōō 'dēē -nū nya, ɔ gbu -su 'wū -mōō kwēē. ɔ sō mī lubho -zōnū weēē -yla.

²² Nyimesiaa dli wōnynilu mīa, -in -gwa we kwēē. -We -yō -in 'kaa lanyni, mū -wa nū, -in nū gbu tikli lē, -in zū -Zezu dli -gū, -in -kalī -na -limaa zē, -in -mī -dlō. -Wa kaa dli tikli, 'in wa bhūbhōea -Lagō, -in -yō wa 'sō nū gbu nī lē.

²³ Wa -ka kpeli -mī, we -tukwlaa, -we wa gbaa, wa 'nī we -yī, -in 'na palī we ḡwēē -nī. -In -yī we 'jī nū, wee kpeli mīa dē, -gōlū -gū we palia 'wlu la.

²⁴ We 'nī 'ylinanī -Lagō lubhononyō 'ka -gōlū gū, -we ɔ 'kaa lēnū, mū -wa nū, ɔ -ka 'nanī nyūma weēē gbēgbēin. ɔ yibheli gbu -slolu sa, ɔ 'na zūlū gbu nūkpē la -nī.

²⁵ Nyūma -wa kpeli ɔ, ɔ palī wa -yla gbu la dli -dlō nya, -zugba ɔ dli mī nū, -Lagō yia we lēnua, 'in wa 'ka wa dli 'bhiti.

²⁶ Sa 'bhisa, wa -ka 'wlu -gū -ka, 'in wa bhūa *-Kuzuū lubhū ḡwēē, mū

kpaa wa, wa 'ka we dumagbu lenu.

3

Dvduv 'wvabhloru-bhla-gbunya

¹ -In yibheli we 'ji nu, dudu 'wvabhloru bhla, dudu -gbu yia 'temania.

² Nu, nyima yia wa 'de 'yibhaa, 'gwexii 'talea wa yia -zea, wa 'de wa yia -slolua, wa 'de wa yia 'ylimania, -Lago wa yia vela. Wa 'na 'ka wa dide -yo wa 'nyaa 'nuhwe zu. Wa 'na 'ka 'nani yibheli, wa 'na 'ka -Lago -lu 'nuhwe zu.

³ Wa 'na 'ka wa nyima 'yibha, wa 'na 'ka nyazidli -ka. Nyima wa yia yo -yo zuba, -golu wa yia kwe -kaa, wa 'na 'ka wa 'de kpa sa -yi, wa 'na 'ka gbuzonu 'yibha.

⁴ Waa nyima mia, wa -lima wa yia -dawli 'wona, dli -slo wa yia -kaa, wa 'de wa yia 'ylimania bhabha. -We nania wa 'de dudu, mu wa yia 'yibhaa we 'ka -Lago -zi.

⁵ Ma yia 'wba nee nyima mi -Lago 'yloogbu, wa 'ka o 'titee 'zayli -bhalasali. Waa mia de, -in 'na nynini wa kwesi la -ni.

⁶ Tolba dila -budunwee la -dawli nya, 'in 'nwni -wa -yolu 'wu 'in wa kpaa -maa. Waa nwni mia, wa ka gbonyuu lenu duun, 'in gbu -kpa wa 'yibhaa, 'in wa mnia we 'bi.

⁷ -Lu -kpiakpie nani wa dudu, 'in wa 'ni mneni wa 'ka gbuzonu yibheli.

⁸ Zanesi -yo -Zabesi ka *Moizi -yowusolu, 'sa -bhlokpade waa nyima ni -solu -Lago -yowu. Wa 'wlukuu ka -nyum, 'in wa dli zube bhe.

⁹ Nu, wa 'na 'ka 'yugbein mni, wa -sabhie wa yia -yoya, sa wa 'yia waa nyima so nu -nu -yo.

'Dizoweli

¹⁰ Nu, -mi, sa in kpaa na 'de, -in ka we -yoyi, -we na slolua nyima, -we in nua le, -we in gbaa in 'ka lenu na lubho 'wu, -in -yi we. Sa na zua na dli -Lago -gu, sa in kaa dlitie, sa in -kalia na -limaa ze, sa na temania dli, -in -yi we.

¹¹ Sa wa palia 'mi 'klyie 'wu, sa wa sialia 'mi, -in -yi we. Sa wa sialia 'mi Antiochu, Ikonium we -yo Lisitigbe

nukele, -in -yi we. Nu, Nyimaa -Kanyo yia 'mi we 'de weee 'wusa.

¹² Gbuzonu -wa, nyima weee -wa 'yibhaa wa 'ka -Lago 'yoo bhli, wa -yo -Zezu 'so, 'klyie 'wu wa yia wa 'palia.

¹³ Nu, -mumu -wa 'nyii -cian -yo -dawli -cian, gbonyuu lu -maa yia plaa. Nyima wa yia -dawli 'wona, 'in wa 'ka wamia -dawli 'wona.

¹⁴ Nu, -mi, -we -in 'nua, -we -in nwni -yo dli weee nya, -in 'temani dli we -gu. -Wa -slolua -mi we, -in -yi wa.

¹⁵ Nu, we 'ka -na 'yislo bhla 'bhu, -in -yi -Lagoweli. We weli mia, we mneni we 'ka -mi gbuyilo 'nye, 'in -in 'ka -Zezu dli -gu zu, -Lago 'ka -mi gbu 'wusa.

¹⁶ Weli weee -we mia celida *-Lagosebhe 'wu, -Lago 'wonyapeliweli -wa. -We we nua le, mu ni: nyima we slolua, nyime -ka gbonyuu lenu, 'in we slolua we o, nyime we mnazia, 'in we slolua -ain sa -a 'kaa tiklu -mi,

¹⁷ 'in we 'ka -Lagonyime la mnazi 'ce, o 'ka gbu -zonu weee lenu.

4

¹⁻² In nee -mi -yla: -in gba -Lagobu. -Mi na zua 'di -Lago -yo -Zezu Klisi 'yu. -Zezu o 'kaa titlanya -yo 'yliyoganyaa -yogbu 'wobhu, o 'kaa lu yi, o 'ka nyima 'wlulapili, o 'gbu na zua -mi 'di. -In gba wa -yla -Lagobu, -in 'temani 'wu we -gu. Da -ka 'ylinanoo, da -ka 'ylinyuno, -in gba we, -in lu wa. Nyima -ka gbonyuu lenu, gba we wa -yla, 'in -wa -ka gbu -zonu lenu, 'pa wa 'kuayli. -In nu -we weee mia ni le, nu we le gbuslolue -yo dlitie nya.

³ Nu, bhla mia yida, wa 'na 'ka gbuslolue tiklu yukwli polu. -We nania wa 'de dudu, 'mu wa yia lenu. Gbu -slolunya -zlo wa yia 'wlu gugwalia, 'in -we menia wa yukwli 'yoo 'wu, 'in -maa 'ka we gba.

⁴ Gbuzonu -yla wa yia yukwli 'sumania, 'in wa 'ka we -kali ninenya -yla.

⁵ Nu, -mi, -in kpa -na 'de 'nanu, -in di siasie 'wlu zola, -in gba -Lagobu, gba -na lubho -Lago 'yloogbu.

⁶ Nii, -ami mia, in ka na 'de wla 'slaka nya pepe, 'yi -we nya in 'kaa labhu, we ka cipa.

⁷ In ka -golu -zonu gu, in ka wee -gwagwie bhloluda nyini, in 'ni -Lagobu 'yitide.

⁸ -Sleen, -o nyinia -gwagwie nya tia, o -tnuu mia, -Lago ka we la mnazi 'mi -yla, mu -wa nii, mo bhua nyumaa -yogbu 'wu tiklu. We 'ni na 'de -bhlo -yla, nii, -wa weee mia o yiyie woda zekalidli nya, ma yia wee -tnuu 'yia.

Pɔlv 'wɔbhlolu -gbunya

⁹ -In 'yi 'kli -in 'ka na -gbɛ yi slui.

¹⁰ Nii, Demasi 'yibha desleen -dudugu gbuu 'gbu, o ka 'mi 'bibhu, 'in o yia Tesaloniki mni. Klesansi ka -Galasii mni, 'in Titii yia Dalimasi mni.

¹¹ Lukii 'debhlo -tva 'mi -yo. -In -ka yida -mi, -in 'bhu Maliki 'wu, -in -yo o 'so yi, nii, 'wu o saa 'mi bhabha na lubho 'wu.

¹² In ka Tisiki tie Efɛzi.

¹³ Nii, na -gɔslunaa in tia Tloasi -mo Kalipusu -budunwee, -in -yo we yi, we -yo na gligli -sebhɛ. Nii, -in 'na dluu we numeku -nu 'wu -ni.

¹⁴ Alɛzandli, -o mia bhlabhlanyo nya, o ka 'mi gbɔ -yɔkpali bhabha. -We o nua lɛ, Nyumaa -Kanyo 'kaa we 'lɛɛji wla.

¹⁵ 'In -mi, -in zu -na 'de 'yliyɔ o gbɛgbɛin, nii, o ka -amɔaa weli -yɔwɔsɔlv bhabha.

¹⁶ Da wa kwaa 'mi gbɔwɔbhunya 'yu tiada, nyumɛ yabhlogbo o 'ni 'mi gwelɔ -mi. Wa 'de weee ka 'mi 'bibhu. Nii, -Lago 'na dili wee gbɔ wa 'wlu -ni.

¹⁷ Nii, -amɔaa -Kanyo mia, o mi 'mi kwesi, 'in o ka 'mi 'tite 'nyɛ, 'in in yia o weli gba we -gu yelie nya, 'in 'lakpanya weee -wa 'nia *Zuifu, wa yia we 'nu. 'In -Lago yia 'mi -jla nwee -sa.

¹⁸ Nyumaa -Kanyo yia 'mi gbɔnyuu weee zo 'wɔbhua. Mo yia 'mi gbɔ 'wɔsaa, 'in da o pɔlia nyuma 'wlu la yali in 'ka -mo nyini. Wa -mnini o 'ni 'yi weee nya. *-Amɛni!

Pɔlv 'paa weli

¹⁹ Nii, in -sa Plisili -yo Akilasii fu, we -yo Onezifɔlv -budunwee -nyuma.

²⁰ Ewlasiti ka Kolenti -tu, 'in Tlofimu ka gu bhli, we 'gbɔ in yia o Milee ti.

²¹ Da nɔwɔtlɔyibhla 'nia -slɔ da nyini, -in 'yi 'kli -in 'ka na -gbɛ nyini. Ebulusi klaa, Pudɛn klaa, Linusi klaa, Klodia klaa, we -yo -amɔaa bhelia weee, wa nɛɛ wa -saa -mi fu.

²² -Amɔaa -Kanyo -yo -mi 'so -tu. -Lago nɔwana aɔn nyu la.

'Sεbhε Pɔlv 'paa Titu yoo

Titu mia, *Pɔlv 'tale yabhlo -ɔ -saa ɔ 'wv ɔ -Lagɔlubho nɔda, mɔ -wa. Nu, -Lagɔnyɔmaa 'yugalɔnyɔ yabhlo ɔ -mɪ bhaa Kletɪ. Sa nyɪmε 'kaa -Lagɔnyɔmaa 'yugalɔnyɔ -zɔnv -zε, 'mɔ Pɔlv cɛlia ɔ 'wv. 'Sεbhε 'sɔ Pɔlv 'paa Timotee yoo, we nɔkpla gbv -yɔ -we ɔ 'paa Titu yoo 'wɔwlv.

Fɔsawεli

¹ Nu, -amɪ *Pɔlv, -ɔ -wa -Lagɔɔ lubhɔnyɔ -yɔ -Zezu *Klisɪ *tietienyɔ, -amɪ cɛlia 'sεbhε nɪ. Lubho -we -Lagɔ 'nyεa 'mɪ, mɔ -wa nɪ, -wa ɔ -saa -bha, ɪn kwa wa dɪzɔvɔee 'yoo -gv, 'ɪn ɪn -slolu wa, wa 'ka gbɔzɔnv yibheli, wa 'ka -Lagɔɔ sɔlv nɔda -tv.

² We -ka 'sa -mɪ nɪ, -maa mneni -maa 'ka we dɪ 'wɔdɪ nɪ, 'yliyɔgagie -we 'nɪa bhloluda -ka, -Lagɔ yia we -maa 'nyεa. Nu, -Lagɔ, -ɔ'ɔ 'tɔbhɔa yɔ, ɔ ka ɔ wɛli wla wee 'yliyɔgagie -mɪnɪ -maa 'nyɛnyiee daa, -zugba -lu yabhlogbɔɔ 'nɪ -slɔ lamɪ.

³ Nu, bhla -we -Lagɔ 'paa ηwεε, we nɪnɪa, 'ɪn ɔ yia ɔ wɛli zɪ 'klɔ wleli. Wee wɛli mia nɪ, mɔ -wa gbv -we ɔ tia 'mɪ -yɔ nɪ, ɪn mɪnɪ gbɔa da weee, sa -amɪa Gbɔwɔsanyɔ -Lagɔ gbɔa we -mɪ, we sɔlv.

⁴ Titu, na 'yuu 'zayli -amɪa dɪzɔvɔe -bhlo Klisɪ 'wv, -mɪ na cɛlia da 'wv: Nu, Dide -Lagɔ -yɔ -amɪa Gbɔwɔsanyɔ -Zezu Klisɪ nɔ -mɪ 'nanɪ 'wv, 'ɪn wa 'nyε -mɪ 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ.

-Lagɔnyɔmaa 'yugalɔnyɔ lapalie

⁵ Nu, ɪn -ka -mɪ Kletɪdɔdv -gv tɪ nɪ, -ɪn 'ka gbv -we -tɔa 'wv 'wlubhaa gbv -wa. 'Gbeo 'gbe -we -ka -mɪ, we mɪ nɪ, -ɪn palɪ -mɔ -Lagɔnyɔmaa kpasɪ la, sɔ -we ɪn -slolu -mɪ lv:

⁶ -Lagɔnyɔmε kpasɪ mia, ɔ -mɪ 'cε, ɔ -mɪ 'ηwnɔ -bhloo 'lowli nya. ɔ 'yua -mɪ dɪzɔnyɔ nya,* 'ɪn nyɪma 'na -salɪ wa 'yliyɔtɛlv dɪ -yɔ wa gbv 'nɔηwε -sa dɪ -nɪ.

⁷ Nu, -Lagɔnyɔmaa 'yugalɔnyɔ mia, ɔ kwε nya -Lagɔlubho mia. We 'dεε 'gbv, ɔ lɛnvgbv -mɪ 'cε: ɔ 'na -mɪ -nɪ 'dεε 'ylimanɪnyɔ klaa, 'cεkanyɔ klaa, nɔbhanyɔ klaa, we -yɔ -gɔlvɔnyɔ nya -nɪ. ɔ 'na titɪ dɪ 'nyuu nya 'gwεzi la -nɪ.

⁸ Nyɪma -ka ɔ -gbε yi, ɔ yibheli wa kpa sa, 'ɪn ɔ -kalɪ zɔzɔnv lɛnvεε zε. ɔ yibheli ɔ 'dε, ɔ -mɪ nyɪmε tiklu nya, -mɔwlvda, 'bhie ɔ yibheli ɔ 'dε kpa sa.

⁹ Wɛli -we mia dɪgvzɔ sa, 'ɪn -we -yɔ -we wa -slolu ɔ 'sɔ mia -bhlo nɪ, ɔ -tv we -gv. We -ka 'sa -mɪ nɪ, 'ɪn ɔ mnenia ɔ 'ka nyɪma 'kvayli 'pa gbv tiklu sloluε nya. 'ɪn ɔ slolu ɔ kpɛlikpɛlinɪa sa -maa mɔa.

Yoyogbv sloluε labɔbalɪnya

¹⁰ Nu, gbv -nyumɔnyɔ -zu 'wv. Wa glaa, dumadu mɪ *Zuifɔ -wa -zεa -Lagɔnyɔma nya. Gbɔkpvagbv gbɔgbieε lubho -yɔ -dawli wa kaa.

¹¹ We mɪ nɪ, -ɪn 'munu wa ηwε. -We ka gbv -wa, -glɪgbɔ -kpabhie wa mumɪnɪa la, -we wa 'na 'kaa -slolu, we sloluε nya wa 'ka 'gwεzi 'yɪ zɔbhali sɔlv.

¹² Nu, wa 'dεε bheli Kletɪ -nyɪmε yabhlo, -ɔ -wa gbv -falɪpanyɔ, ɔ nεε: «Kletɪ -nyɪma, yɔcɪaan klu, nɪma 'nyii, 'yalɔnyɔ -wa ka -yɔkpagbv weee -wa lilie.»

¹³ 'ɪn wee gbɔdayɪwɛli nɪ mɪ gbɔzɔnv nya. We 'dεε 'gbv, -ɪn gba wa -yla 'klɔ 'cɪcɪ nya, 'ɪn wa 'ka dɪ tiklu zɔ.

¹⁴ Wa 'na nɛnɪ 'maslɛn Zuifɔv nɪnɪnyɔ -yɔ nyɪma -wa 'bhɔlvɔ gbɔzɔnv 'yoo -gɔlaa 'wlukɔv -titenɪa -yɔla -nɪ.

¹⁵ Nu, -lu weee mɪ -mɔwlvda nyɪma -wa ka dε mia -mɔwlvda -yla. -Wa kaa pɔvɪn, 'ɪn wa'a zɔa dɪ nɪ, -lu yabhlogbɔɔ 'nɪ -mɔwlvda -mɪ wa -yla, -we ka gbv -wa, wa 'ylimnee -yɔ wa 'wlukɔv ka pɔvɪn.

¹⁶ Wa -ka ladɪ, wa nεε nɪ, wa -yi -Lagɔ, 'ɪn wa lɛnvgbv -nanɔ palɪ -Lagɔ -blɪgv. Zɛn wa kaa, yukwliyɔsulɔnyɔ -yɔ -wa 'nɪa -lu -zɔnv yabhlogbɔɔ lɛnvε mneni, 'ma wa -mia.

* 1:6 Tɔlv nεε: ɔ 'yua -mɪ 'yua -zɔnv nya.

2

Gbusloluwe tiklu

¹ Nu, -mɪ, -we -yɔ -sloluwe tiklu 'sɔ mi a -bhlo, -in -slolu we.

² -In gba nyima kpasɪ -yla nu, wa -mɪ 'cɛ. Wa -mɪ 'nɔŋwɛzɔ sa, wa yibheli wa 'dɛ, 'in wa -mɪ gege wa dɪzɔzɔvɛ klaa, zɛkalɛ klaa, we -yɔ wa dɪtie 'wɔ.

³ 'Sa -bhlokpade, gba 'ŋwɪ kpasɪ -yla nu, wa tɪlɪ wa 'dɛ -Lagɔ. Wa 'na -zɛlɪ nyimaa 'ŋɪ -nyumɔnya -yɔ nɔvɛ galɪ -nɪ. Wa -mɪ 'ŋwɪ 'dɪzɔnya -zɔnɔ nya.

⁴ We -ka 'sa -mɪ, 'in wa slolua 'ŋwɪ -dɔgbɔ -maa 'lowlia -yɔ -maa 'yuaa zɛkalɛ.

⁵ 'In wa slolua -maa -maaa 'dɛɛ yibhelie -yɔ -maaa 'lowlii 'dɛbhlo -yla -mɪmɛ, we -yɔ -gɪgbɔkanɔwɪ -zɔnɔ -wa zɔvɛ wa 'lowlia 'nɔŋwɛ. Nu, -mɔvɛ yi 'wɔ nu, nyimɛ yabhlo gba gbɔ 'nyuu -Lagɔwɛli daa.

⁶ 'Sa -bhlokpade, gba nyimesia -yla nu, wa yibheli wa 'dɛ.

⁷ -Mɪ, -na 'dɛ, -in -mɪ sɔ weee lɔ ladɪdɛ -zɔnɔvɛ 'ylislolunyo nya. -In -ka -sloluda -mɪ, -in nɔ we lɛ sazɔnɔ sa, -in 'na kpɔkplalɪ -nɪ.

⁸ Nu, -in gba wɛli tiklu -we zɔ wa 'nɪa mneni wa 'ka 'ŋwɪŋwɛ. We -ka 'sa -mɪ nɪ, 'in -na kpɛlɪkpɛlɪnya zɛa zɔvɛ nɪma, gbɔ 'nyuu yabhlogbɔɔ -we wa 'kaa gba -amɪaa daa, we 'nɪ -mɪ 'gbɔ.

⁹ We mɪ nu, galɪ pɪlɪ wa -cian zɔla gbɔ weee 'wɔ, 'in wa -tɔ -maa dɔmagbɔ lɛnɔda. Wa 'na kpɛlɪ -maa ŋwɛ -yɔ -nɪ,

¹⁰ 'in wa 'na ylilɪ -maa -lu yabhlogbɔɔ -nɪ. Nu, -we wa 'kaa lɛnɔ, mɔ -wa nu, wa -slolu 'ylɪ weee nya nu, wa mɪ galɪ -zɔnɔ nya wa -cian -yla. We -ka 'sa -mɪ nɪ, gbusloluwe -we gbaa -amɪaa Gbɔwɔsanyɔ -Lagɔɔ gbɔ, 'in wa nyɛa we 'ŋɪ sɔ weee lɔ.

¹¹ Nu, -Lagɔ ka ɔ 'nanɪdlɪ zɪlɪ 'klɔ wɛli. Mɔ 'wɔ nyima weee gbɔwɔbhɔbhɔvɛ bhɔvɛ.

¹² 'In nɔnɔbhɔ -we -yɔ -Lagɔ 'sɔɔ gbaa -yɔ dɔdɔgbɔ -nyimaa dɪwɔnɪnɪlɪ, sa -a 'kaa we 'bɪbhɔ, mɔ slolua we -aɪn. 'In -amɪaa nɔnɔbhɔ 'ka -mɪ 'cɛ dɔdɔ nɪ -gbɔ, we 'ka -mɪ tiklu -Lagɔ 'nɔŋwɛzɔ sa.

¹³ Nu, 'mɔna -ylɪ -we -a dɪa dɪlɪ 'wɔ, 'sa -a 'kaa we wɔ. -Zezu Klisɪ ɔ -wa -amɪaa -Lagɔ 'kadɔ, we -yɔ -amɪaa Gbɔwɔsanyɔ, we zɪlɪ ɔ 'ŋɪmɪnɪe 'kaa bhlewɔ.

¹⁴ ɔ -Zezu ka ɔ 'dɛ wɪa -amɪaa 'gbɔ, ɔ 'ka -aɪn 'wɔzɪtɪ gbɔnyuu weee kwɛɛ, 'in ɔ 'ka -aɪn -mɔwɔlɔlɔ -a 'ka nyima -wa mɪa ɔ 'dɛbhlogbɔɔɔ -nɔ nya -zɛ, 'in -a 'ka -gɔladoluda -mɪ -lu -zɔnɔ lɛnɔda.

¹⁵ Nu, -we -in 'kaa -slolu 'tɪtɛ nya, -zugba -na pa -na yukwɪpɔlɔnya 'kuaylɪ, we -yɔ -na sɔbha wa lɛnɔgbɔ 'nyii wa 'klɔ, mɔ mɪa dɛ. Nyimɛ yabhlogbɔɔ 'na tɪlɪ -mɪ 'ylɪ la -nɪ.

3

-Lagɔnyimɛ nɔnɔbhɔ

¹ Nu, ligbe -Lagɔnyimɛ nu, wa pɪlɪ nyimaa 'yugalɪnya -yɔ 'gbee -cian zɔla. Wa zɔ -maa 'nɔŋwɛ, 'in wa -mɪ -klɪ wa 'ka lubhɔ -zɔnɔ weee nɔ.

² Wa 'na gbalɪ wɛli 'nyuu nyimɛ yabhlogbɔɔɔ daa -nɪ. Wa -mɪ -dlɔɔ, wa -ka dɪlɪ -zɔnɔ, 'bhie wa -yɔ nyima weee -mɪ nnada 'ylɪ weee nya.

³ -We ka gbɔ -wa, bha, -amɪa mɪ 'ya 'sa titinanya -yɔ gbɔvɛ 'nɔŋwɛsanya nya, -a ka mɔvɛ. Dɪwɔnɪnɪlɪ -yɔ dɔdɔnanɔlɪlɪ 'ylɪ -bhlo -bhloo galɪ -a -mɪa -benyi. Nɔkpɛ 'ylɪnyuno -yɔ -luu 'tɔ 'wɔ -a mɪa -benyi, 'in -a mɪa bha 'wɔnyɛ sa, 'in -a -yɔ -amɪaa -lima nyɪnyɛnɪa 'wɔ.

⁴ Nu, da -amɪaa Gbɔwɔsanyɔ -Lagɔ -slolua ɔ 'nanɪdlɪ -yɔ ɔ nyimaa zɛkalɪdlɪ nyima 'klɔ,

⁵ ɔ ka -aɪn gbɔ 'wɔsa. We 'nɪ nu, libhɔ -zɔnɔ -a nɔvɛ gbɔ, nu, nyazɪ ɔ 'yɪlɪa -aɪn gbɔ -wa. ɔ ka -aɪn gbɔ 'wɔsa, 'in ɔ yia Zuzu 'Pɔpaa 'tɪtɛ nya -amɪaa 'lululu gwɪlɪ -a 'ka 'ylɪyɔgagɛ lolu 'ylɪ, -amɪaa -yɔwɔlɔvɛ nya.

⁶ ɔ Zuzu 'Pɔpa -Lagɔ yia -aɪn -gɔslua sa duun, -amɪaa Gbɔwɔsanyɔ -Zezu Klisɪ gbɛgbɛɪn.

⁷ 'In, ɔ 'nanɪdlɪ nya -a 'ka nyima tiklu nya -mɪ -Lagɔ 'yu, 'in 'ylɪyɔgagɛ -we 'nɪa bhloluda -ka, -we -a mɪa dɪlɪ 'wɔdɪda, a 'ka we 'ylɪ.

⁸ Nu, wɛli nɪ mɪ dɪgɔzɔ sa. In 'yibha nu, -in gba wee gbɔnya mɪa da -zakpa

duun, 'in -wa zɔa -Lagɔ dli -gɔ, wa 'ka libho -zɔnɔɔ nɔnɔe 'yliyɔzɔ 'nanɔɔ, 'in wa 'ka wa 'dɛ we tili. -We nanɔa 'yli, 'in -we kaa 'nɔŋwe nyɔmaa 'yliya 'wɔ, mɔ mia dɛ.

⁹ Nu, gbɔkpɔagbɔ -gɔ kpɛɛ klɛ, -we weee -wa dɔkpasɔ 'ŋnu 'sɛbhɛ klɛ, we -yɔ -zɛ -yɔ *Moizɔ tite -gɔ kpɛɛ, -in bhlɔlɔ we -yɔla. We bhebhe, 'in we 'nɔ 'ji -ka.

¹⁰ -ɔ sɔsalɔ nyɔma -yɔ, -in 'palɔ ɔ zli -zakpa -bhlo, -zakpa 'sɔ, 'bhie, -in 'ka ɔ -na 'dɛ -yɔjlɔlɔ.

¹¹ We -ka 'sa -mɔ nɔ, -in -yi we 'ji nu, 'sasɔkpa -nyɔmɛ ka 'yoo -zɔnɔ -gɔlabhɔlɔ, ɔ gbɔnyii slolua nu, ɔ mɔ 'yoo 'nyuu -gɔ.

'Wɔbhlɔlu -yɔbhɔlɔ -gbɔnya

¹² Nu, Alɛtemasɔ -yɔ Tisikɔ 'sɔ nyɔdɔ, nyɔɔ in -ka -mɔ 'wɔtɛ, -in 'yɔ 'klɔ -in 'ka 'mɔ 'yɔ mɔ Nikopolisɔ, in ka dli -sa in 'ka -mɛmɛ ŋwɔtlɔyibhla 'paa 'gbɔ.

¹³ 'In, titee yilonyɔ 'kadɔ Zenasɔ -yɔ Apolɔsɔ 'sɔ -ka 'lakpa 'wɔ mɔda -mɔ, -in 'yɔ 'klɔ -in 'ka wa -yɔbɛ. Sa -in 'kaa nɔ, 'in wa -yɔgbɔ weee 'ka gba, -in nɔ 'sa.

¹⁴ Cun, we mɔ nu, -amɔaa -Lagɔnyɔma 'kpɔa libho -zɔnɔɔ nɔnɔe, wa tili wa 'dɛ we, 'in wa 'ka nyɔmaa -yɔbɛbɛ kwɛyɔmneni. Nu, wa 'na -dli la bhe -nɔ.

¹⁵ Nu, nyɔma weee -wa -yɔ 'mɔ 'sɔ mia -seli, wa nɛɛ wa -sa -mɔ fɔ. Nyɔma -wa -kalɔ -amɔaa zɛ dliɔzɔɔe 'wɔ, -in -sa wa fɔ -aɔn -yla.

-Lagɔ ŋwana a 'dɛ weee 'nyu la.

'Sɛbhɛ Pɔlv 'paa Filemō yoo

'Sɛbhɛ *Pɔlv 'paa ɔ 'tale Filemō yoo, mɔ -wa. Filemō ka gaylo yabhlo ɔ wa laa Onezimɔ. Ɔ Onezimɔ ka -flii -bho ɔ -kanyɔ kwɛɛ. Ɔ -yɔ Pɔlv gbelia 'wɔ -kaslv 'wɔ, 'in ɔ yia -Lagɔgbɔ -yɔŋwnu. 'Sɛbhɛ nɪ 'wɔ, -we Pɔlv yɪbhahɪ Filemō, mɔ -wa nɪ, ɔ ŋwnu ɔ gayloo 'wɔbhu gbɔ -yɔ, 'in ɔ kpa -mɔɔ -Lagɔbheli 'bhisa. Nɪ, ɔ 'na kpali ɔ gaylo ɔ -bhoa ɔ kwɛɛ -flii 'bhisa -nɪ.

Fɔsawɛli

¹ Filemō, -na fɔv! -Amɪ *Pɔlv, -amɪ mia -Zezu *Klisɪ 'gbɔ -kaslv 'wɔ nɪ, 'in -yɔ -amɪaa bheli Timotee sɔ paa da -mɪ 'sɛbhɛ yoo.

² -Mɪ, -amɪaa jiji -tale Filemō, -mɪ -yɔ -ain 'sɔ nɔa -Lagɔlubho dabɔɔ nɪ, -in -yɔ -amɪaa bhɔɔ Afia klaa, -Lagɔɔ tɔgɔnyɔ Alisipɔ klaa, we -yɔ *leglizɪ -we gbelia 'wɪ -na -buduŋwɛɛ, 'in -sa ain fɔ.

³ Nɪ, -amɪaa Dide -Lagɔ -yɔ Nyɪmaa -Kanyɔ -Zezu Klisɪ ŋwna ain 'nyu la, 'in wa 'nyɛ ain 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ.

Pɔlv paa -Lagɔ fuo Filemō 'gbɔ

⁴ Filemō, na jiji -tale, 'kɔmɔv 'in -ka -Lagɔ bhuhhoeda -mɪ nɪ, 'in na paa -mɪ dlɪ -gɔ, -Lagɔ na paa fuo -na 'gbɔ.

⁵ Nɪ, sa -in zɔa dlɪ Nyɪmaa -Kanyɔ -Zezu Klisɪ 'wɔ nɪ, 'in -in -kalia -Lagɔnyɪma weɛ zɛ, 'in ka we 'nɔ.

⁶ Nɪ, -Lagɔ na bhuhhoea -na 'gbɔ, dlɪzɔzɔe -bhlo -a kaa, we -slolu zɔzɔnɔ weɛ lɛnɔe tenyi tenyii -in 'ka Klisɪ lubho nɔ.

⁷ Na bheli -zɔnɔ, sa -in -kalia -Lagɔ -yɔ ɔ nyɪmaa zɛ, mɔ -laa 'mɪ 'mɔna 'wɔ, 'in mɔ 'paa 'mɪ 'kɔayli. -We ka gbɔ -wa, -in ka -Lagɔnyɪmaa dlɪ -bɛlv -yɔpali.

Pɔlv bhuhhoea Filemō Onezimɔv 'gbɔ

⁸ Nɪ, -we -in 'kaa lɛnɔ, we se mɪ 'mɪ -yla, 'in 'ka -mɪ -yla we gba Klisɪ 'wɔ.

⁹ -Amɪ Pɔlv, ɔ -wa nyɪsɔa, 'bhie, -ɔ mia -kaslv 'wɔ -Zezu Klisɪ 'gbɔ, 'in

nɛɛ -mɪ -ylaɛ: -a kɪkalɪ zɛ, we 'gbɔ na bhuhhoea -mɪ.

¹⁰ -In -tali, da 'in mia -seli -kaslv 'wɔ, Onezimɔ ka na 'yu -zɛ -Zezu Klisɪ 'wɔ, ɔ 'gbɔ na bhuhhoea -mɪ.

¹¹ Cɪn, -benyi, ɔ 'nɪ nyɪmɛ 'wɔ -ka -mɪ 'yliya 'wɔ, nɪ, -slɛɛn mia da, ɔ mɪ nyɪmɛ nya -a 'dɛ 'sɔɔ -nɔ nya.*

¹² -Ɔ na bhitia da lɔ -na -gbɛ, na 'dɛɛ dibhe -wa.

¹³ Da 'in mia da -kaslv 'wɔ, -Lagɔgbɔv gbagbɛɛ 'gbɔ, 'in 'yɪbha yaa, 'in 'ka ɔ na 'dɛ kwesi tɪ, ɔ 'ka 'mɪ 'wɔsa -na 'bɪgɔ.

¹⁴ Nɪ, -we ka gbɔ -wa, 'in 'nɪ 'yɪbha, 'in 'ka -lu yabhlogbɔɔ lɛnɔ, -zugba 'in 'nɪ -na ŋwɛɛ wɛli 'nɔ. 'In 'na 'ka gba nɪ, -in nɔ 'mɪ -yla zɔzɔnɔ lɛ -gla nya, nɪ, we -zɛ -na 'dɛɛ dlɪ da gbɔ.

¹⁵ Na dlɪ nɛɛ nɪ, -we ka 'gbɔ ɔ yia -mɪ -yɔ 'bhɔ bhla -sɛɛ nya nɪ, ɔ 'ka -mɪ kwesi -tɔ 'ylɪ weɛ nyaa gbɔ -wa.

¹⁶ Nɪ, ɔ 'nɪ 'maslɛɛn gaylo -kpɔa nya -mɪ, ɔ -zi -slɛɛn gaylo 'wɔ. Ɔ mɪ na yɪɛ nya -Zezu 'wɔ, 'in ɔ mneni ɔ 'ka -na yɪɛ nya -mɪ, we 'ka na -nɔ 'wɔzi. Filemō, ɔ mɪ -na gaylo nya, 'in ɔ mɪ 'yaa -na -Lagɔbheli -zɔnɔ nya.

¹⁷ -In -ka 'mɪ 'wɔbhu -na nɔnɔnyɔ nya nɪ, 'in -ka yaa -na -gbɛ yi, sa -in 'kaa 'mɪ kpa, -in kpa 'sa ɔ.

¹⁸ Ɔ -ka -mɪ -yla gbɔnyuu lɛnɔ, -na kpagbɔ -ka ɔ 'wɪ -mɪ, nɪ, -in zɔ 'mɪ we 'wɪ.

¹⁹ -Amɪ Pɔlv, na 'dɛɛ sɔ nya na cɛɪa da we: -amɪ yia we kpagbɔ -saa. 'In 'in 'na 'ka -mɪ ligbe nɪ, na kpagbɔ mɪ -mɪ 'wɪ. -Na 'yliyɔgagɛ -we mia -Lagɔ 'wɔ, mɔ -wa na kpagbɔ -mɪ 'wɪ, we 'nɪ mɔv?

²⁰ Cɪn, na bheli, -we na gbaa -in nɔ lɛ nɪ, -in nɔ we lɛ -amɪaa -Kanyɔɔ 'ŋnɪ nya. -In 'pali na dlɪ bɛlv -yɔ Klisɪ 'gbɔ.

²¹ 'In mia 'sɛbhɛ nɪ cɛɪda, -zugba na dlɪ 'tɛ -mɪ -gɔ 'wɔ. Nɪ, -we na yɪbhahɪ -mɪ, 'in -yi we 'ji, lɛ -na yia we nɔa, we 'ka -mɔv 'wɔ -zi.

²² -Mɔv 'bɪgɔ, -in mnazɪ -buduu 'yu yabhlo zɔ la 'mɪ -yla. -Lagɔ a mia bhuhhoeda na 'gbɔ, 'in dɪ we dlɪ 'wɔ nɪ, -yɔ -Lagɔ yia we ŋwnua, 'in 'in 'ka ain 'yia mɪ.

* 1:11 Onezimɔv ji -wa glɛkɪwɛli 'wɔ: «ɔ mɪ nyɪmɛ nya!»

'Wɔbhlolu-fɔsawɛli

²³ Epaflasi, -ɔ -yɔ 'mɪ mia -kasɔ 'wɔ
-Zezu Klisi 'gbɔ nɪ, ɔ nɛɛ, ɔ -sa -mɪ fɔ.

²⁴ -Wa na -yɔ wa nɔa -Lagɔɔ lubho:
Malikɪ klaa, Alisitakɪ klaa, Demasi
klaa, we -yɔ Lukɪ 'sɔ, wa nɛɛ, wa -sa -
mɪ fɔ.

²⁵ Nɪ, Nyɪmaa -Kanyɔ -Zezu Klisi
ɲwɪna aɪn 'nyu la.

'Sεbhε wa 'paa Eblenya yoo

-Lagonyima wa mia 'klyie 'wupalida, wa 'ka wa 'kwayli 'paa 'gbu wa yia 'sεbhε nι celi. Wee 'sεbhε slolua we -ain nu, *Klisi ka -amīaa 'gbu tli. We 'dεε 'gbu, -a 'nι 'maslεεn mneni -a 'ka 'slaka -putu -sa -Lagō -yla. Mu gba 'yaa -ain -yla *'wusloluε sva 'sεbhεε nukpla -nyima -wa zua -Lagō dli -gu bhabhaa -gugbu.

-Zezuu gbεgbεin -Lagō gbalia -slεεn -ain -yla

¹ Bha mia, -amīaa dukpasι -yla -Lagō gbaa o gbuv -falpanyaa gbεgbεin. O ka wa -yla gbu gba -zakpa duun, we -yo sōo 'yli -bhlo -bhlo lu.

² -Slεεn, -lu weee bhia bhla, o 'Yuu gbεgbεin o gbalia ain -yla. O 'Yu gbεgbεin o -laa dudu la, 'in o nεε nu, mo yia -lu weee 'yia.

³ Sa -Lagō mia, o ka we -ain -slolu, 'in omo mι 'ya 'sa. O weli 'tite nya o kaa dudu. O ka nyimaa gbonyuu -bhasa, 'in o -dia 'tite -ka -Lagōo lilisolu la.

-Lagōo 'Yu 'yli o -zi 'anzinya

⁴ Nu, o Yu mia, 'kadu -we -Lagō -zelia o, sa we -zia 'anzinyaa -nu 'wu, 'sa -bhlokpade 'ηnι -we o 'yia o kwεε -muv -zia 'anzinyaa 'ηnι 'wu.

⁵ 'Lee, -Lagō ka -slō 'anzi yabhlo -yla gbaε:

«-In mι na 'Yu nya, nu -zεεn, in ka -na Dide -zεε»?

Yaayu:

«O Dide na yia -zεa, 'in omo 'ka na 'Yu -zεε»?

⁶ Da -Lagō tiea o 'Yu tianu dudu -gu, o nεε:

«-Lagōo 'anzi weee -gbli 'wlu la o 'yu.»

⁷ Nu, -we -Lagō gbaa 'anzinyaa da, mu ni:

«-Pιpε 'bhisa 'anzinya yia na lubho nua,

-kosuu mιo 'bhisa we yia we nua.»

⁸ 'In -Lagō nεε o 'Yu -yla:

«-Mι -Lagō, -mι yia nyima 'wlulaplia 'yli weee -nu nya.

Sa -na pia nyima 'wlu la we tiklu.

⁹ -We mia tiklu, 'mu -in 'yibhaa.

Gbonyuu mia, 'wu -na nyεa we, we 'dεε 'gbu, -Lagō, -na -Lagō, o yia -bha -mι -sa o -nu nya.

'In, o yia -mι 'muna yeli -na 'bi -zōnuv 'nyenyie nya,

we 'ka -na nōnōnyaa -nu 'wuzi.»

¹⁰ -Lagō nεε 'yae:

«Nyimaa -Kanyō, -lu weee gwedida, -mι mia,

-mι -laa dudu la,

'in -in yia yali lenu -na sō nya.

¹¹ We 'dε weee mia,

'pia we yia.

'In, -mι mia,

-in mι -bha 'yli weee nya.

-Bana 'bhisa we 'dε weee yia gōa,

¹² 'naa 'bhisa -na yia we gla.

Gbuzōnu -wa,

'naa 'bhisa -na yia we 'bhitia.

'In -mι, -i 'in 'bhitia,

-na 'yliyogagie 'nι bhloluda -ka.»

¹³ -Lagō 'nι -slō 'anzi yabhlo -yla gbaε:

«Yi na lilisolu ladlia,

'in in 'ka -na tonyima -na bhu zo lapali.»

¹⁴ 'Anzinya mia, zuzunya -we nua -Lagōo lubho, 'mu we 'dε weee -mia.

We 'nι muv? Nu, 'mu -Lagō tiea nyima -wa o 'kaa gbu 'wusa, we 'ka wa kwali.

2

Gbuwsasie 'kadu

¹ We 'dεε 'gbu, weli -we -a 'nua, -a zu we 'yliyō 'nanuv, we 'nι -muv, 'in -a bholva 'yoo -zōnu -gula.

² Weli -we -Lagō zua 'anzinya ηwεε, nyima ka we 'jiyibheli nu, we mι gbuzōnu nya. Tolva 'nι we -bha zu, tolva 'nι we 'nuηwe zu, 'in -Lagō yia wa -kaslu 'wupa wa lenugbuu 'gbu.

³ We -ka 'sa -mι, 'bhie, -amīa -ka -Lagōo 'sasukpa gbuwsasie 'kadu yōlukpalι nι, 'lee, sa -a 'na 'ka -kaslonyuma nya -mia? Wee gbuwsasie mia, Nyimaa -Kanyō gbaa we gbu tia. -Muv 'bigu, -wa 'nua wee gbu wa yia we -gu nō, 'in wa yia -ain -slolu nu, we mι gbuzōnu nya.

⁴ -Lagōo 'dε ka 'ya wee gbu gwelupa. Gbu 'kadu -yō gwedigbuu 'yli -bhlo -bhlo nya o 'palia we gwelu, we -yō o

Zuzu 'Pɔpaa 'tɪtɛ 'yli -bhlo -bhlo -we
ɔ dlilia ɔ dɔmagbu nya, we nya.

⁵ Nu, dɔdɔ -we mia yida, we gbu -a
gbaa. -Lagɔ 'nɪ 'anzɪnya 'tɪtɛ 'nyɛ we -
gbu.

⁶ -Lagɔwɛlu beta yabhlo nɛɛ:

«-Lagɔ, nyɔɔ nyɪmɛ -mɪ,
'in -na pɔpali ɔ -gbu dli laa?

'In nyɔɔ nyɪmɛɛ 'yu -mɪ,
'in -na mnazi ɔ -yɔgbua?

⁷ -In ka ɔ 'anzɪnya zɔ -gali bhla -sɛɛɛ -
nɔ nya.

-In ka ɔ 'ɲɪ -mnɪnɪ, -in ka -bha ɔ -zɔ,

⁸ 'in -in yia ɔ 'tɪtɛ 'nyɛ -lu weee -gbu.»

-Lagɔ ka nyɪmɛ 'tɪtɛ 'nyɛ -lu weee -gbu,
-mɔɔ ji -wa nu, ɔ pɪli -lu weee 'wlu la,
'in -zɛɛn yli nya, -a yi we -yɔ nu, nyɪmɛ
'nɪ -slɔ 'tɪtɛ -ka -lu weee -gbu.

⁹ -We -a yia -yɔ mɔ nɪ: nu, -Zezu ka
'anzɪnya zɔ -gali bhla -sɛɛɛ -nɔ nya, 'in
-Lagɔɔ 'nanɪ nya ɔ 'ka tli nyuma weee
'gbu. Nu, ɔ ka tɪtɪɛɛ siasɛ ɲwɛ 'yu
'gbu, -a yia -slɛɛn ɔ -yɔ, -zugba ɔ 'ɲɪ
mnɪ, 'in wa zɔ -bha ɔ.

¹⁰ -ɔ -laa dɔdɔ la, -Lagɔ -wa, 'in mɔ
kaa we 'dɛ weee la. We 'dɛɛ 'gbu, we
mɛnɪ nu, ɔ gbalɪ -Zezuu tɪklɪmɪmɪɛ -
mɔɔ siasɛ 'wɔ, -mɔɔ 'ka 'yuaa -zlo ɔ
'ɲɪmɪmɪɛ 'wɔkwa. Nu, mɔ saa wa gbu
'wɔ.

¹¹ Nu, -Zezu -ɔ wɪlɔlɔ -mɔ nyuma -
yɔ -wa ɔ wɪlɔlɔ -mɔ, wa 'dɛ weee ka
Dide -bhlo. We 'dɛɛ 'gbu -Zezu -ka wa
la bhelia nɪ, we'e 'bhalɪ ɔ zɔ.

¹² -Zezu nɛɛ -slɛɛn -Lagɔ -yla:

«-Na -gɔgbu na yia na bhelia -yla gbaa.

-Mɔ nyɪmaa -zlo nyɪdɪ,
-na 'ɲɪ na yia bhla.»

¹³ ɔ nɛɛ 'yɛɛ:

«-Amɪ mia, -Lagɔ -gbu na yia na dli zɔa.»
We 'bɪgɔ:

«-Amɪ mɪ -bha, in -yɔ 'yua,
-wa -Lagɔ 'nyɛa 'mɪ yoo.»

¹⁴ Waa yua mia, yɪɛ -yɔ 'pɪɔn wa
gbɔlɔ 'wɔ. We 'dɛɛ 'gbu -Zezuu
'dɛbhɪɛ -gbolu yia nyɪmɛ -zɛ wa 'bhisa,
'in ɔ yia tli ɔ 'ka *'Kuzu, -we kaa tɪtɪɛɛ
'tɪtɛ kwɛɛ, lu.

¹⁵ Nu, nyuma 'wɔ galɪ, wa mɪ tɪtɪɛ
sɔda dɔdɔ -gbu 'gbu. -Zezuu tɪtɪɛ ka
wa gaylo 'wɔsa.

¹⁶ We -slɛɛn 'vayɪ nu, we 'nɪ 'anzɪnya
ɔ yi 'wɔsaa, nu, *'Ablaamɔɔ 'yua ɔ yia
'wɔsaa.

¹⁷ -We mia dɛɛ 'gbu, ɔ 'ka yaa ɔ
bhelia nya 'wɔwɔ sɔ weee lu, 'in
*-Lagɔbɔbɔnyaa -kanyɔ 'kadɔ kaa
nyazɪdli, -ɔ nɔa -Lagɔlubho 'nanɔɔ, ɔ
'ka we -zɛ wa -yla. 'Sa ɔ nɔa, 'in -Lagɔ
tia nyɪmaa gbɔnyuu 'wɔ.

¹⁸ Nu, -Zezuu 'dɛ ka sia bhabha, 'in
'Kuzu yia ɔ layla. We 'dɛɛ 'gbu, -wa
'Kuzu -ka laylaa yi, ɔ mneni ɔ 'ka wa
'wɔsa.

3

-Zezu 'yli ɔ -zi *Moizɪ

¹ Na -Lagɔbhelia, amɪa weee -wa -
Lagɔ laa, a yla ɔ -Zezu. 'Mɔ ɔ tiea, -
amɪaa dɪzɔgbu -we -a gbaa, -mɔɔ 'ka
we -Lagɔbɔbɔnyaa -kanyɔ 'kadɔ -zɛ.

² Sa *Moizɪ nɔ bhaa -Lagɔɔ lubho
'nanɔɔ -mɔ -Lagɔɔ -budu zɔ, 'sa -Zezu
nɔa ɔnɔɔ lubho -we -Lagɔ 'nyɛa ɔ.

³ Nu, -ɔ 'sɔbhaa -budu, 'mɔ wa zɔa
-bha we 'ka -buduu 'dɛbhɪɛ -zi. 'Sa
-bhlokpɔdɛ, -Zezu mɪ -bhazɔsa ɔ 'ka
Moizɪ -zi.

⁴ -Budu, -we -ka -mɪ, we ka wɛnɔɔ
'sɔbhanyɔ. 'In -ɔ 'sɔbhaa -lu weee, -
Lagɔ -wa.

⁵ Bha mia, Moizɪ -wa lubhonɔnyɔ -
zɔnɔ -mɔ -Lagɔɔ -buduu -kpabhɪɛ zɔ. -
We -Lagɔ 'kaa gba, 'mɔ ɔ gbaa.

⁶ -Slɛɛn, Klisɪ -wa 'Yu -ɔ -wa wee -
Lagɔɔ -buduu -kanyɔ. Wee -budu mia,
-amɪa -wa, -zugba we -ka nu, -a 'tɛ dli,
'in -we -a dia dli 'wɔ we'e 'bhalɪ -aɪn zɔ.

-Lagɔnyɪmaa nyapɛlɪda

⁷ Nu, Zuzu 'Pɔpa nɛɛ:

«A -ka -zɛɛn -Lagɔɔ gbagbawɛli 'nɔ,

⁸ a 'na 'tɛmanɪ amɪaa dli la -nɪ,
nɛɛ da a -sɔlɔa zɪmɛ -Lagɔ -yɔ 'wɔ
da bɛblɛɛ,

'in a yia ɔ layla, we 'bhisa -nɪ.

⁹ -Mɔ wee da bɛblɛɛ,

-we in nɔa lɛ -zɔ glɔ 'sɔ zɔ,

amɪaa dukpasɪ ka we -yɔyɪ.

We mɪ 'sa 'bhɪɛ, wa yia 'mɪ layla.

¹⁰ We 'dɛɛ 'gbu in yia wa -yɔ 'cɛpali.

'In in nɛɛ na 'dɛ -ylɛɛ:

«Waa nyuma mia dɛ,

'kɔmɔɔ wa mnɔa wa 'wlukɔɔn
lapɔpalɪɛ nya,

wa'a n̄wnu na gbagbaweli 'wv.»

¹¹ In 'paa 'ce, 'in in yia bi:

«In n̄e n̄u, nyapelida in mnazia la wa -yla,

wa 'na 'ka -bha pla.» »

¹² Bheliain, a n̄u 'nanv, -mv̄ yi 'wlv n̄u, ān glaa nyim̄e yabhlogb̄v̄v̄ pl̄e 'nyuu -ȳv̄ -Laḡv̄v̄ d̄l̄ḡv̄v̄s̄as̄ee 'gb̄v̄v̄ 'bh̄v̄ 'yliȳga -Laḡv̄v̄ 'b̄i.

¹³ A 'p̄p̄ali 'k̄v̄ayli 'yli weee nya, wee 'ylinya -we *Laḡv̄v̄s̄b̄h̄e laa «-z̄ēen», we nya, gb̄v̄nyuu yi ān glaa nyim̄e yabhlogb̄v̄v̄ -dawli 'wv̄v̄, 'in v̄ yi -Laḡv̄v̄ -yla yukwli suman̄i.

¹⁴ -A -ka Klis̄i d̄li -gv̄v̄ z̄v̄da -tv̄ we 'ka we gwedida 'bh̄v̄ we 'ka we bh̄loluda n̄yni, -zugba -a m̄i Klis̄i n̄v̄n̄v̄nya nya.

¹⁵ A ligbe n̄u, -Laḡv̄weli n̄ē:

«A -ka -z̄ēen -Laḡv̄v̄v̄ gbagbaweli 'n̄v̄, a 'na 't̄eman̄i d̄li la -n̄i, da a s̄v̄v̄a v̄ -ȳv̄ 'wv̄, we 'bh̄isa -n̄i.»

¹⁶ 'Lee, nȳv̄v̄ -nȳma 'n̄v̄ -Laḡv̄v̄v̄ gbagbaweli, 'in wa yi v̄ -ȳv̄v̄s̄v̄v̄a? -Wa weee Moiz̄i -saa gayloflii Ezip̄v̄v̄ -d̄v̄v̄ -gv̄v̄, ma -wa.

¹⁷ 'Lee, nȳv̄v̄ -ȳv̄ -Laḡv̄v̄v̄ pal̄i 'ce -z̄v̄ gl̄v̄ 's̄v̄ z̄v̄a? -Wa weee n̄v̄a gb̄v̄nyuu l̄e, 'in wa yia da b̄ebl̄ē t̄l̄i, ma -wa.

¹⁸ -Laḡv̄v̄ bia, v̄ n̄ē: «Nyapelida in mnazia la wa -yla, wa 'na 'ka -bha pla.» 'Lee, -mama v̄ sa 'n̄n̄ia? -Wa 'n̄ia v̄ 'n̄v̄j̄w̄e z̄v̄, ma -wa.

¹⁹ -A ka we 'jiyibheli n̄u, wa 'n̄i -Laḡv̄v̄ d̄li -gv̄v̄ z̄v̄, we 'gb̄v̄ wa 'n̄ia wee nyapelidaa plap̄h̄e m̄neni.

4

¹ -Laḡv̄v̄ ka weli wla n̄u, nyapelida v̄ mnazia la, -m̄v̄ -a yia plaa. N̄u, a n̄u 'nanv -mv̄v̄ yi 'wlv n̄u, ān glaa nyim̄e yabhlogb̄v̄v̄ bh̄li -bha -plap̄h̄e.

² Wa ka -ān -yla -Laḡv̄v̄v̄v̄ gba, -am̄iaa d̄v̄k̄pas̄i 'bh̄isa. N̄u, wa 'n̄v̄a we, we b̄h̄e wa -gb̄e, -we ka gb̄v̄ -wa, wa 'n̄i wee weli 'wv̄j̄wnu d̄li z̄v̄v̄e nya.

³ -M̄v̄mv̄ -ka -am̄ia, -am̄ia -wa z̄v̄a -Laḡv̄v̄ d̄li -gv̄v̄ n̄i, nyapelida -we v̄ mnazia la, -m̄v̄ -a plaa. -Laḡv̄v̄ n̄ē we d̄āe:

«Da in m̄ia 'ce 'pada, -bha in bia n̄u, nyapelida in mnazia la wa -yla, wa 'na 'ka -m̄v̄ pla.»

'Sa v̄ gbaa, 'in -zugba v̄n̄v̄v̄ lubho ka -nanv d̄v̄d̄v̄v̄ lal̄āh̄e -gv̄v̄ 'wlubhali.

⁴ N̄u, -m̄v̄ -Laḡv̄weli 'wv̄, 'yli gbes̄v̄v̄v̄ -gv̄v̄v̄v̄ we gbaa: «-Laḡv̄v̄ n̄v̄a lubho weee, wee 'yli gbes̄v̄v̄ z̄li v̄ nyap̄ēa.»

⁵ Wee gb̄v̄ -bh̄lokp̄ad̄e -Laḡv̄v̄v̄v̄ gbaa: «N̄u, nyapelida in mnazia la wa -yla, wa 'na 'ka -m̄v̄ pla.»

⁶ -Wa 'n̄v̄a t̄iada -Laḡv̄v̄v̄v̄, wa 'n̄i we -ȳv̄j̄wnu, we 'd̄ēe 'gb̄v̄, nyapelida -Laḡv̄v̄ mnazia la, wa 'n̄i -m̄v̄ pla. N̄u, t̄v̄v̄a m̄neni wa 'ka -m̄v̄ pla.

⁷ We 'd̄ēe 'gb̄v̄ -Laḡv̄v̄ yia 'yli yabhlo -bhasa. Wee 'yli v̄ laa «-z̄ēen.» Wee yli m̄ia, v̄ ka bha -m̄v̄ 'yugb̄ēin *Izlāel̄nȳmaa 'wlulap̄il̄nȳv̄ *David̄i 'wv̄pl̄i, 'in v̄ yia we -gv̄v̄v̄v̄ gba. -A ka bha we -ȳv̄ȳl̄, v̄ n̄ēe v̄ weli 'wv̄ n̄u:

«A -ka -z̄ēen -Laḡv̄v̄v̄v̄ gbagbaweli 'n̄v̄, a 'na 't̄eman̄i am̄iaa d̄li la -n̄i.»

⁸ Nyapelida, -we ka -gv̄v̄v̄v̄ -Laḡv̄v̄v̄v̄ gbaa, we -ka yaa n̄u, *-Zozue ka nyima we 'wv̄k̄wa, -Laḡv̄v̄ 'na 'ka yaa -m̄v̄ 'yugb̄ēin 'yli -putuu -gv̄v̄v̄v̄ gba.

⁹ -M̄v̄v̄ ji -wa n̄u, -Laḡv̄nȳmaa nyapelida m̄i -bha, 'yli gbes̄v̄v̄v̄ -we nya -Laḡv̄v̄ nyap̄ēa, we -ȳv̄ we 'wv̄wlv̄.

¹⁰ -Laḡv̄v̄ n̄v̄a lubho, 'in v̄ yia nyap̄ē. 'Sa -bh̄lokp̄ad̄e, nyapelida -we -Laḡv̄v̄ mnazia la, -v̄ -ka -bha pla, nyap̄ēa -m̄v̄v̄ yi 'yaa.

¹¹ We 'd̄ēe 'gb̄v̄, -a fa -m̄v̄ 'k̄v̄a la, 'in -a 'ka wee nyapelida pla. -A 'ȳi 'kl̄i, -mv̄v̄ yi 'wlv n̄u, -ān glaa nyim̄e yabhlogb̄v̄v̄ bh̄li v̄ 'n̄i -Laḡv̄v̄ 'n̄v̄j̄w̄e z̄v̄v̄ 'gb̄v̄, Izlāel̄nȳma 'bh̄isa.

¹² -Laḡv̄weli -ga 'yliȳv̄, 'in we kaa 't̄it̄e 'wv̄. We 'n̄ē we -zi 'ȳlis̄v̄ -t̄v̄v̄v̄v̄v̄. Nyim̄ēe ku z̄v̄ we plaa, 'in da v̄ z̄uzu -ȳv̄ v̄ nyap̄eli sus̄l̄olua 'wv̄, 'in we sis̄al̄a -bha 'yli, 'in we sis̄al̄i 'yaa 'lal̄ii 'ylij̄j̄l̄ida -ȳv̄ we b̄nv̄ 'yli. Nyim̄ēe 'wluk̄v̄v̄v̄ lap̄opal̄iḡv̄v̄ -ȳv̄ v̄ d̄liw̄v̄nȳniluu gb̄v̄ we bh̄ua 'wv̄.

¹³ -Lu weee -we v̄ -laa la -we 'kaa z̄izeda -m̄i v̄ 'yu, we 'n̄i -m̄i. We 'd̄ēe weee m̄i v̄ 'yu, v̄ 'yli ȳi we -ȳv̄. V̄ -yla -a yia -am̄iaa l̄ēnv̄gb̄v̄ weee gbaa.

-Zezu -wa -Laḡv̄v̄v̄v̄nyaa -kanȳv̄ 'kad̄v̄

¹⁴ -A ka *-Laḡv̄v̄v̄v̄nyaa -kanȳv̄ 'kad̄v̄, v̄ 't̄e la. M̄v̄ m̄n̄ia -Laḡv̄v̄ -gb̄e.

Mɔ -wa -Lagɔɔ 'Yu -Zezu. We 'dɛɛ 'gbu, -we -a zɔa dli -gu, -a kpa we la.

15 -Amiaa -Lagɔbɔbɔnyaa -kanyɔ 'kadu mia, -a -ka siada -mi, ɔ mneni ɔ -yɔ -a ka sia dabudu, 'in ɔ 'ka -amiaa 'wɔyɔlɔe 'wulanu. Nu, 'Kuzu ka ɔ layla sɔ weee lu -ain 'bhisa, 'in ɔmɔ 'ni gbɔnyuu lɛnu.

16 We 'dɛɛ 'gbu, -a -yɔ dli 'wɔtɛlo nnyi -Lagɔɔ 'ɲɲumɲikpe -yɔla. -Bhɛdɛ mia, ɔ 'nanɪdli mi -bha. -A -ka -bha nnyi, 'in -Lagɔ yila -ain nyazi, 'in ɔ saa -ain 'wɔ -amiaa siasia bhla 'nanɪdli nya.

5

1 -Lagɔbɔbɔnyaa -kanyɔ 'kadu -mɔmɔ -ka -mi, nyima glaa wa -saa ɔ, 'in ɔ nɔa -Lagɔlubho nyima -yla. Mɔ wlaa -li -yɔ 'slaka nyimaa gbɔnyuu 'gbu.

2 ɔɔ -Lagɔbɔbɔnyaa -kanyɔɔ dɛ mia, ɔ 'ni 'wɔtɛ. We 'dɛɛ 'gbu -wa 'nia gbu -yi, -wa mɔa, ɔ mneni ɔ 'ka wa gbɛgbɛin gbu kpa sayibheli.

3 ɔ 'dɛ 'ni 'wɔtɛɛ 'gbu, we 'ni nu, nyimaa gbɔnyuu -yɔ -slaka -bhlogbɔɔ ɔ 'ka -sa, nu, ɔ 'dɛɛ -yɔ -nu klaa 'ya.

4 -ɔ 'kaa ɔ 'dɛɛ 'ylimanie nya ɔ 'dɛ -sa -Lagɔbɔbɔnyaa -kanyɔ nya, ɔ 'ni -mi. -Lagɔ -bhlogbɔɔ mnenia ɔ 'ka nyimɛ *-Lagɔbɔbɔnyaa -kanyɔ -zɛli *-Awlɔɔn 'bhisa.

5 'Sa -bhlokpade, Klisi 'ni ɔ 'dɛ 'ylimani, ɔ 'ni ɔ 'dɛ la -Lagɔbɔbɔnyaa -kanyɔ 'kadu. -Lagɔ gbaa ɔ -ylae:

«Na 'Yu -in -mia, nu,
-zɛɛn in ka -na Dide -zɛ.»

6 -Lagɔ nɛɛ 'ya -Lagɔɛbhɛɛ beta -putu 'wɔɛ:

«Melikisedeku -bho *-Lagɔbɔbɔnyɔ -in -mia,

'yli weee -nu nya.»

7 Da Klisi mia dudu -gu ni, 'in ɔ yia -Lagɔ bhubhoe. -Mɔ ɔ bhubhoe wɛli 'wɔ, -Lagɔ ɔ -zlalia -li, 'wɔkpɪkpɪe -yɔ wie nya. -Lagɔ ɔ mnenia ɔ 'ka ɔ tɪtɪe gwɛvlali, 'mɔ ɔ bhubhoea. 'In ɔ pɪli -Lagɔ zɔlaa 'gbu, -mɔɔ yia ɔ yukwli pɔlu.

8 Klisi mia dɛ ni, -Lagɔɔ Yu -wa. We mi 'sa 'bhie, 'in ɔ yia ɔ siastie 'wɔ -Lagɔɔ 'nɔɲwɛzɔzɔe 'kpia.

9 ɔ tɪklɪmɪmɪe gbaa, nyima weee -wa zɔa ɔ 'nɔɲwɛ, 'in ɔ yia wa Gbɔwɔsanyɔ -zɛ, 'yli weee -nu nya.

10 'In -Lagɔ yia ɔ -bhasa ɔ bɔbɔnyaa -kanyɔ 'kadu nya, Melikisedeku lɛnɔgbu sɔlu.

A li lililu 'tɪtɛ

11 Wee gbu ni -gu, gbu -duun -a yia gbaa. Nu, a'a 'nu gbu 'wɔla sɔlu, we 'gbu amiaa gbu 'ji -yla gbagbie -kali -yɔ.

12 Amiaa 'bi ka -Lagɔgbu -yɔwɔgwɛ. A mneni a 'ka yaa -slɛɛn gbɔslolunya -zɛ 'bhie, amia 'ka yaa -mɔɔ lɛnu, we mi tɛin nu, wa -slolu ain -Lagɔwɛli tianu. Amia 'kaa lililu 'tɪtɛ li, amia mia nyitinyu 'nyɛda.

13 -ɔ tɔa nyitinyu 'nyɛda, 'yuyolu -wa. ɔ 'ni gbɔzɔnu -yɔ gbɔnyuu -yɔsɪsali sa -yi.

14 'In lililu 'tɪtɛ mia, nyima kpasu -nu -wa. Gbu weee -we 'wɔ wa 'plɪlia, we ka wa 'wlukɔɔn latɛmani, 'in wa yia gbɔnyuu -yɔ gbɔzɔnɔɔ -yɔsɪsaliɛ 'kpia.

6

1 We 'dɛɛ 'gbu, Klisi -gɔgbu sloluee gwɛdɪlɪda mia, -a 'na -tulɔ -mɔɔ -bhlogbɔɔ -gu -ni, nu, -a nɔ -slɛɛn nyima kpasu -sloluwɛli -zɔnu -gu. Wee sloluee gwɛdɪlɪda, mɔ -wa nu, -a 'bhu gbu -kpɔa 'bi, -a zɔ -Lagɔ dli -gu.

2 Nu, batizee batizee* gbu klaa, nyimaa sɔ 'wlu lapalie klaa, tɪtɪnya glaa 'wɔsɔsue klaa, we -yɔ -Lagɔɔ nyimaa -yɔgbu 'wɔbhuzli, -a 'na -tulɔ we -gu ni.

3 -A bɛ 'yu, nu, -Lagɔ -ka ɲwɲu, 'mɔ -a yia lɛnu.

4 'Lee, nyima -wa bhli, wa mneni wa 'ka luyii? Nu, wa ka -Lagɔɔ san 'yi, wa yia -Lagɔɔ wlawlalu -we bhɔa yali ɲwɛyi, 'in wa yia Zuzu 'Pɔpa yibheli.

5 Wa ka -Lagɔwɛli ɲwɛyi, 'in wa yia we 'jiyibheli nu, we nanɪ 'yli. 'In da -Lagɔ -ka nyima 'wlulapɪlɪda -mi, 'tɪtɛ -we 'kaa yi, wa ka we yibheli.

6 -Mɔɔ 'bɪgu, wa -ka bhli ni, waa nyima mia, wa 'ni wa dli bhitiee 'sɔnu mneni, -we ka gbu -wa, -zakpa 'sɔnu

* 6:2 Nu, Zuifɔ budobudoe -yɔ batizee batizee -gɔgbu we gba 'yaa.

wamɪa kɔɔa -Lagɔɔ 'Yu *su -gɔ la, 'in wa yia nyɪma 'yoo 'nyɛ wa 'ka ɔ wɛɪ.

⁷ Kpaa dɔdɔ mɪa nɪ, 'nyu -ka lɔa -zakpa duun, 'in we maa we, 'in -wa nɔa -bha lubho, 'in we wlaa wa -yla kpaa -lu -zɔnɔ. We -ka 'sa -mɪ nɪ, -Lagɔ ɲwɪnaa we 'nyu la.

⁸ 'In wee dɔdɔ -ka 'wia -sunya -yɔ -petu 'nyuu wla nɪ, -zugba wee dɔdɔ 'nɪ -lu 'wɔkɔ, -Lagɔ yia we mɛ -yɔlatɪa slɔɪ, 'in siea we yia.

⁹ Na bheɪa -zɔnɔ, -a -ka 'sa gba, -a mɪ we -gɔ nɪ, 'yoo -zɔnɔ a bhlɪa. Wee 'yoo mɪa, gbɔwɔsa -yoo -wa.

¹⁰ -We 'nɪa tɪklɪ -mɪ, -Lagɔ ɔ nɔ we lɛ: -we a nɔa lɛ, we -yɔ sa a -slɔlua nɪ, a -kalɪ ɔ zɛ -Lagɔnyɪmaa 'wɔsasɪe nya, 'in a mɪa we lɛnɔda, ɔ 'na 'ka we 'wɔdlɔ.

¹¹ -We -a yɪbhali aɪn, mɔ -wa nɪ, a 'dɛ weee -gɔ -tɔ ladoluda, 'in a 'ka we 'wlulapalɪda nyɪnɪ, 'in -we weee a dɪa dlɪ 'wɔ, we 'ka lɛnɔ.

¹² We 'dɛɛ 'gbɔ a 'na 'yamanɪ -nɪ, nɪ, a 'tideli nyɪma -wa zɔa -Lagɔ dlɪ -gɔ, 'in -wa kaa dlɪtɪe ɔ gbɔ 'wɔ. Waa 'sasɔkpa -nyɪma mɪa, ma yia -Lagɔɔ kwɛlu -we ka wɛɪ ɔ wlaa.

-Lagɔ wlaa Ablaamɔ -yla ɔ wɛɪ

¹³ Da -Lagɔ wlaa Ablaamɔ -yla ɔ wɛɪ, ɔ ka ɔ 'dɛɛ 'ɲnɪ nya bi. Nɪ, ɔ 'yɪa ɔ -zia -Lagɔ, ɔ -kanyɔ 'nɪ -mɪ, we 'gbɔ, ɔ 'dɛɛ 'ɲnɪ nya ɔ bia.

¹⁴ ɔ nɛɛ: «Cɪn, 'nyu na yia -mɪ lanɲwɪnaa, 'in in 'ka -mɪ 'yuoyuaa -zlo 'nyɛ.»

¹⁵ Ablaamɔ nɔa dlɪ tiee, 'in -we ka wɛɪ -Lagɔ wlaa, 'in ɔ yia we 'yɪ.

¹⁶ Nyɪma -ka bia yɪ nɪ, nyɪmɛ ɔ 'yɪa ɔ -zia wa 'wɔ, -mɔɔ 'ɲnɪ nya wa bia. Wa -ka 'sa nɔ, -bha wa yia we gbɔzɔnɔ nya. Nɪ, mɔ saa -zɛ la.

¹⁷ 'Sa we mɪa Ablaamɔ zɔayli -nyɪmaa -nɔ nya. Nɪ, -lu -zɔnɔ -we ka wɛɪ -Lagɔ wlaa ma 'kaa we 'yɪ. -Lagɔ 'yɪbha ɔ 'ka -slɔlu nɪ, ɔ ɔ 'bhɔlɔ ɔ wɛɪ -gɔ la, we 'dɛɛ 'gbɔ, ɔ wlaa ɔ wɛɪ, 'in ɔ yia bi.

¹⁸ Nɪ, gbɔ 'sɔ -we'e 'bhitia, mɔ -wa ɔ wɛɪ -wɪlawɪe -yɔ bibie. -We mɪa dɛ -gɔ, -Lagɔ 'nɪ mneni ɔ 'ka yo 'tɔbhɔ.

We 'dɛɛ 'gbɔ, -amɪa -wa 'yɪa zizeda -Lagɔ zɔ dlɪwɔdɪdɪe -we ɔ dɪa -aɪn 'yu la we 'knɪnie nya, we ka -aɪn 'kɔayli 'pa bhabha.

¹⁹ -We -a dɪa dlɪ 'wɔ, mɔ zɔa -aɪn 'yɪlɪyɔ. -A mɪ we -gɔ -kli, we 'tɛ la, 'in we plaa -Lagɔɔ -mɔwɔlɔda 'tata, -we ka gbɔ -wa, we gege -buduu gwe 'bhisa.

²⁰ Nɪ, we 'wɔ -Zezu plaa tɪa -aɪn 'yu ɔ 'ka -aɪn 'wɔsa. ɔ ka Melikisedɛkɪ -bho *-Lagɔbɔbɔnyaa -kanyɔ 'kadɔ -zɛ, 'yɪlɪ weee -nɔ nya.

7

-Lagɔbɔbɔnyɔ Melikisedɛkɪ

¹ Nɪ, ɔ Melikisedɛkɪ mɪa, mɔ -wa zɪmɛ Salɛmɔgbɛɛ 'wlulapɪlɪnyɔ, 'in -Lagɔ ɔ mɪa -mɔ yalɪ 'pɪpɪ, -mɔɔ bɔbɔnyɔ ɔ -mɪa. Da Ablaamɔ mɪa tɔ -yɔ 'bhɔda, -zugba ɔ ka nyɪmaa 'wlulapɪlɪnya lu nɪ, 'in ɔ Melikisedɛkɪ yia ɔ yoo mɪnɪ. Wa gbɛɪa 'wɔ, 'in ɔ yia Ablaamɔ 'nyulanɲwɪna.

² 'In -mɔɔ yia -we weee -mɔɔ 'yɪa waa nyɪmaa 'wlulapɪlɪnya kwɛɛ, we kugbuaa -gɔ -bhlonɔ ɔ 'nyɛ. ɔ Melikisedɛkɪ 'ɲnɪ ji -wa nyɪmaa 'wlulapɪlɪnyɔ tɪklɪ. 'In, ɔ mɪ 'yaa Salɛmɔgbɛɛ 'wlulapɪlɪnyɔ nya, mɔɔ ji -wa, ɔ pɪlɪ nyɪma 'wɔ la 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ nya.

³ ɔ Melikisedɛkɪ mɪa, ɔ dɪdɛ klɛa, ɔ 'nyaa klɛa, we -yɔ ɔ dɔkpasɪ, -a 'nɪ wa -yɪ. ɔ gwahɪgbɔ -yɔ ɔ tɪtlɪgbɔ 'sɔ, wa'a gba -mɔɔ -gɔgbɔ. ɔ 'wɔ -Lagɔɔ 'Yu, ɔ mɪ -Lagɔbɔbɔnyɔ nya 'yɪlɪ weee -nɔ nya.

⁴ Amɪaa 'dɛ yla sa ɔ 'yɪa, 'in -amɪaa dɔkpasɪ Ablaamɔ yia -lu ɔ 'yɪa tɔ -gɔda, we kugbuaa -gɔ -bhlonɔ ɔ 'nyɛ.

⁵ Nɪ, -Lagɔɔ tɪtɛ nɛɛ nɪ, *Leviii 'yuoyua -wa mɪa -Lagɔbɔbɔnyɔ nya, wa 'yɪbhalɪ -lu weee kugbuaa -gɔ -bhlonɔ Izɪaɛɪnyɪma. Wa 'yɪbhalɪ we wa, -maa 'dɛ yɪ, Ablaamɔ 'yuoyua nya -mɪ wamɪa 'bhisa.

⁶ Melikisedɛkɪ 'nɪ Leviii zɔayli -nyɪmɛ, 'in Ablaamɔ yia ɔ -luu kugbuaa -gɔ -bhlonɔ 'nyɛ, 'in Ablaamɔ ɔ -yla -Lagɔ wlaa wɛɪ, ɔ mɔ yia -mɔɔ 'nyulanɲwɪna.

⁷ -A -yi we 'ji nu, kpasa nwna 'bɩsɔyɔ 'nyu la. -Mɔv 'nɩ kpɛlɛ -gula -ka.

⁸ -Lagɔbɔɔnya mia, ma yia nyima kwɛɛ -luu kugbuaa -gɔ -bhlonɔ. Nu, nyima -maa -mia, 'in 'yɩ yabhlo nya, tɩa -maa yia. 'In Melikisedeki mia, ɔmɔ ka 'ya wee -luu kugbuaa -gɔ -bhlonɔ 'yɩ, 'in ɔ mɩ 'yɩyɔgada 'yɩ weee -nɔ nya, 'sa -Lagɔwɛlɩ gbaa.

⁹ Leviii zɔayli -nyima yia nyima kwɛɛ -lu kugbuaa -gɔ -bhlonɔ. 'In wa mneni wa 'ka gba nu, Ablaamɔv gbɛgbɛɩn Leviii 'dɛbhie ka wee -lu kugbuaa -gɔ -bhlonɔ 'pɛnɩ.

¹⁰ Nu, Ablaamɔ mɩ *Leviii dukpasa nya. 'In da ɔ -yɔ Melikisedeki 'kaa 'wɔgbɛlɩ nɩ, -zugba Levii mɩ ɔ 'pɩɔn 'wɔ, wa 'nɩ -slɔ ɔ gwali.

-Zezu -yɔ Melikisedeki

¹¹ Leviii sɔlɔv -Lagɔbɔɔv -wa Moizu titee gwe. Nu, Leviii sɔlɔv -Lagɔbɔɔv -ka yaa gba nɩ, wa 'na 'ka yaa -Lagɔbɔɔ sɔ -putu ligbe: -we mia Melikisedeki -bho -nɔ nya, 'in -we 'nɩa -Awɔɔn -bho -nɔ. We 'nɩ mɔv?

¹² 'In wa -ka -Lagɔbɔɔ sɔ 'bhiti nɩ, we mɩ nu, wa 'bhiti tite.

¹³⁻¹⁴ Nyimaa -Kanyɔ -ɔ ka -gɔgbɔ -Lagɔwɛlɩ gbaa, zɔa -putu 'yɩ -nyimɛ ɔ -mia. Nyima weee -yi we 'ji nu, Zudaa zɔayli -nyimɛ -wa. Nu, -Lagɔbɔɔnyɔ yabhlogbɔɔ 'nɩ wee zɔa nɩ 'yɩ 'bhɔlɔ. 'In Moizu mia -Lagɔbɔɔnyaa -gɔgbɔ gbada, ɔ 'nɩ wee zɔa nɩ 'yɩ -nyimaa -gɔgbɔ gba.

¹⁵ -A yɩ -slɛɛn we -yɔ 'nanɔv nu, -Lagɔbɔɔnyɔ -putu -ka yɩ nɩ, -mɔɔ 'wɔ Melikisedeki.

¹⁶ We 'nɩ zɔayli -tite -gɔ ɔ -zɛlɩ -Lagɔbɔɔnyɔ. 'Yɩyɔgagɛ -we 'nɩa bhloluda -ka, we 'tite -gɔ ɔ -zɛlɩ we.

¹⁷ Gbɔzɔnɔ -wa, -Lagɔwɛlɩ nɛɛ:
«-Mɩ -wa Melikisedeki -bho -Lagɔbɔɔnyɔ
'yɩ weee -nɔ nya.»

¹⁸ -Slɛɛn mia, tite sɔa ka 'plɩ, -we ka gbɔ -wa, we 'nɩ 'tite -ka, 'in we bhe.

¹⁹ Nu, Moizu tite 'nɩ mneni we 'ka -lu yabhlogbɔɔ -mɔwɔlɔ, 'in -mɔv 'ka gba. Nu, dɩwɔdɩɛ -we -zia tɩanɔ 'wɔ,

-Lagɔ ka we -aɩn -slolu. We gbɛgbɛɩn -a nɩnɩa ɔ -yɔla.

²⁰ We bhlɩ -mɔv -gɔ, -Lagɔ yia bi. Nu, -wa -zɛa ɔ bɔbɔnya tɩada, ɔ 'nɩ -maa 'gbɔ bi.

²¹ Nu, -Zezu ɔ -zɛlɩ -Lagɔbɔɔnyɔ bibie nya, ɔ nɛɛ ɔ -yla:

«Jɛitapɛ ka bi,

'in ɔ 'na 'ka ɔ wɛlɩ -gɔ lɔyi:

«-Mɩ -wa na bɔbɔnyɔ

'yɩ weee -nɔ nya.» »

²² We 'dɛɛ 'gbɔ, -slɛɛn, *'wɔsuslɔlue -we -Lagɔ -yɔ -aɩn nɩa lɛ -Zezuu gbɛgbɛɩn, we 'yɩ we -zi 'wɔsuslɔlue -we ɔ -yɔ nyima nɩa lɛ Moizu gbɛgbɛɩn.

²³ -Mɔv 'bɩgɔ, gbɔ -putu mɩ -bha. Nu, -Lagɔbɔɔnya duun ka 'plɩ, -we ka gbɔ -wa, -bhlo ka tɩ, 'in wa palɩ -bhlo ɔ 'bɩgɔ. Wa 'yabhlogbɔɔ 'nɩ -Lagɔ bɔbɔda -tɔ 'yɩ weee -nɔ nya.

²⁴ Nu, -Zezu mia, -mɔɔ mɩ -bha 'yɩ weee -nɔ nya, 'in ɔ 'kaa ɔ 'bɩgɔ 'plɩ -Lagɔbɔɔnyɔ nya, -mɔɔ -kanyɔ 'nɩ -mɩ.

²⁵ We 'dɛɛ 'gbɔ -wa nɩnɩa -Lagɔ -yɔla ɔ gbɛgbɛɩn, ɔ mneni ɔ 'ka wa gbɔ 'wɔsa, 'yɩ weee -nɔ nya. -We ka gbɔ -wa, -Zezu -ga 'yɩyɔ 'yɩ weee nya, 'in ɔ mɩ -Lagɔ bhubhoeda -maa 'gbɔ.

²⁶ We mɩ tiklɩ nu, -Zezu -mɩ -amɩaa *-Lagɔbɔɔnyaa -kanyɔ 'kadɩ nya, -we ka gbɔ -wa, ɔ mɩ -mɔwɔlɔda, 'sla -yɔ gbɔnyuu yabhlogbɔɔ 'nɩ ɔ 'wɔ -mɩ. ɔ -yɔ gbɔnyuu -lɛnɔnya mɩ -yɔbhubhlɔda, 'in -Lagɔ yia ɔ 'wɔbhu yalɩ, ɔ plɩ -lu weee 'wɔlɩ la.

²⁷ ɔ 'nɩ -Lagɔbɔɔnyaa -ɔɩn 'kadɩ tɔlɔa 'bhisa -mɩ. We 'nɩ nu, sa zɩ zɩa -bhlo, 'sa ɔ 'ka 'slaka -sa -Lagɔ -yla ɔ 'dɛɛ gbɔnyuu -yɔ nyimaa gbɔnyuuu 'gbɔ, -maa 'bhisa. We 'nɩ -mɔv. Nu, -zakpa -bhlogbɔɔ ɔ -saa 'slaka ɔ 'dɛɛ wɔlɔlɛ 'slaka nya.

²⁸ Nyima 'nɩ 'wɔtɛ, 'in 'ma Moizu tite saa -Lagɔbɔɔnyaa -ɔɩn 'kadɩ nya. 'In titee 'bɩgɔ -Lagɔ bia. Wee bibie mia, mɔ -zɛlɩ -Lagɔ 'Yu ɔ mia tiklɩ we 'ka gba 'yɩ weee -nɔ nya, ɔ bɔbɔnyaa -kanyɔ.

8

-Zezu -wa 'wɔsuslɔlue loluu 'kɔlɔ

1 -We -a mia gbada, we ji ni: -a ka 'sasokpa -Lagobubonyaa -kanyo 'kadu -o -dia 'tite -ka -Lagoo 'nnumnikpee lilisol la -mo yali.

2 -Lagoo -mowloda o nua lubho. -Mo -wa numekupalu debhie. 'Mu Jejitape 'subhaa, we 'ni nyime 'subha we.

3 -Lagobubonyaa -cian 'kadi weee wa -saa -bha wa 'ka -lu wla, 'in wa 'ka 'slaka -sa -Lago -yla. We -ka 'sa -mi ni, da -Zezu yia, -lu -we o 'kaa wla, we mi o kwee.

4 Klisi -ka yaa dudu -gu -mi, o 'nia -Lagobubonyo -zea yi, -we ka gbu -wa, Moizu titee solu, -Lagobubonya -wa wlaa -li -Lago -yla wa mi dudu -gu.

5 Waa -Lagobubonya mia, *-Lagobudu zo wa nua lubho. Wee -Lagobudu -yo yali -nu 'wowlu, 'in yali -zonu zuzu -wa. Da Moizu 'kaa 'wusloluwee numekupalu 'subha ni, -Lago nee o -yla: «-In -mna 'wu, -in 'subha we, we 'wowlu -nu -we in -solua -mi 'kl -gogo 'kadu 'wlu 'bhisa.»

6 Sa lubho -we -Lago 'nyea -Zezu 'yia we -zia waa -Lagobubonyaa -nu, 'sa -bhlokpade wee 'wusloluwe -we ka 'kolu -Zezu -miaa 'ylilo -zia 'wusloluwee tianu. -We ka gbu -wa, wee 'wusloluwee mia, -Lagoo wlawlawelunya -gu we bhua.

7 We -ka yaa nu, wee 'wusloluwee tianu mi gbada, wa 'na 'ka yaa we 'lululu lenu.

8 Nu, -Lago dila o nyima gbu: «Jejitape nee:

«Yli -we nya in 'kaa *'wusloluwee lolu lenu,
in -yo Izlaelinyima -yo Zudaa nyima 'so nyidi,
wee 'yli mi yida.

9 'Wusloluwee -we in -yo wa dukpasu nua le
-maa so -yowubhulbe -yo
-maa Ezipotu -nyimaa kwee -sasie nya,
wee 'wusloluwee -lolu -moni -yo we 'na 'ka 'wowlu.

Wa 'ni wee 'wusloluwee 'nujwe zuu 'gbu,

'in in yia wa so 'bisa,

'sa Jejitape gbaa.

10 Wee 'ylinya -minu 'bigu,

sa in -yo Izlaelinyima 'so 'kaa 'wuslolu,

mu ni: na tite na yia wa 'wlukoon zua,

'in in 'ka we celi wa dli zo,

'in in 'ka wa -Lago -ze,

'in wamia 'ka na nyima -ze.

11 Wa 'na 'ka 'masleen wa -lima gbu -

solu.

Nyime yabhlogbo 'na 'ka o bheli -yla

gbae:

«-In yibheli Jejitape» -we ka gbu -

wa,

we 'ka 'nyenyeyua -gu 'bhu we 'ka nyima kpasu yli,

yibhelia wa 'de weee yia 'mi.

12 Wa gbonyii na yia 'wotia,

'in in 'na 'ka 'masleen wa lenugbu

'nyii dli -gu 'pa.» »

13 Nu, -Lago -ka 'wusloluwee loluu gbu gba ni, -zugba o ka we tianu 'soa -zeli. 'In -we -ka sua, we ka go, 'in la we yia dayli 'bhua.

9

'Wusloluwee tianu 'slaka

1 'Wusloluwee tianu mia, we ka tite, sa nyime 'kaa -Lago bubo, 'mu we solua. We ka -Lagobuboda yabhlo dudu -gu.

2 We 'dee 'gbu nyima yia -bha numekupalu 'subha. We nukplee tianu mia, 'mu wa laa -Lagoo -mowloda. We nukplee mia, 'nape -yo 'tabhle -yo 'floo wa 'nyea -Lago, we mi -bha.

3 -Mo we luu, 'naa yabhlo -dia wee numekupalu 'wu 'so. Wee 'naa luu -wa we nukplee 'sonu -we wa laa -Lagoo -mowloda 'tata.

4 -Bhede mia, 'wligusielilu -we mia -can nya, we mi -bha. 'In 'kesu -we nukplee 'wusloluwee weli mia, we mi -bha. Wee 'kesuu ku -yo mi -can nya. We nukplee mia, -can -tukpu -we kaa *manu 'wu klau, -Awlon koozu -we minia -yo klau, we -yo tukpanya -we -gu -Lago celia o 'wusloluwee weli, we mi -mo.

5 -Mo we -gu *selubeen 'so -we wa telia, we mi -bha. Mu solua nu, -Lago mi -bha. 'Kesuu 'wlu -we -gu wa minia numee 'pon gbonyuu lamumniesaa, -mo we -kapuena nynia. Nu, we 'ni we 'ji -gba -bhla.

6 Nu, we nukpla -luu ladiɔ -ka sa bɛɛ, 'yɪ weee nya, -Lagɔbɔɔnya plaa we nukplɛɛ tianu 'wɔ, 'in wa nua wa -Lagɔbɔɔ -lubho.

7 We nukplɛɛ 'sɔnu mia, -Lagɔbɔɔnyaa -kanyɔ 'kadu -bhlogbɔɔ plaa -mɛmɛ. -Zu 'wɔ, ɔ pla -mɔ -zakpa -bhlogbɔɔ. Nɛmɛ 'pɔn 'nɪ ɔ kwɛɛ -mɪ, ɔ 'nɪ mneni ɔ 'ka -mɔ pla. ɔ -ka -mɔ pla nɪ, 'in ɔ wlaa we -Lagɔ -yla, ɔ 'dɛɛ 'gbu, we -yɔ nyɪmaa gbunyɪ -we ka 'jɪ wa 'nɪa -yii 'gbu.

8 Sanɛɛ 'sa Zuzu 'Pɔpa slolua -ain nu, yalu -mɔwɔda 'tataa 'yoo 'nɪ -slɔ -kali. 'Mɔ, wee nɛkupalu tianu 'nɪ -slɔ labhu, we 'na 'ka -kali.

9 -We mia dɛ, we 'yɪ yabhlo -wa. Mɔ slolua -zɛɛn -ain nu, -we weee wa wlaa -Lagɔ -yla, 'slaka weee wa -saa, we 'nɪ mneni we 'ka nyɪmɛ ɔ bɔɔa -Lagɔ, ɔ dɪ dɪ tɪkɪ -zɛɪ we 'ka gba.

10 Wee wlawlali -yɔ 'slakanya mia dɛ nɪ, lilie klaa, 'mamɛ klaa, we -yɔ budobudoe gbɔ 'dɛkpa we gbaa. We'e nɔnu nyɪmaa dɪ -lu yabhlogbɔɔ, 'in bhla -we nya -Lagɔ nua -lu weee 'wɔsuslolue lolu lɛ, -bha wee 'sasokpa -tite 'bhua la.

Klɪsu 'pɔn 'yɪlo

11 Nu, Klɪsu yia *-Lagɔbɔɔnyaa -kanyɔ 'kadu nya. 'In -li -zɔnu -we mɪ bhaa la, mɔ yia we -ain 'nyɛa. Nɛkupalu -we zɔ ɔ nua ɔ lubho nɪ, we 'yɪ, 'in we mia 'nanu we 'ka dɔdu -gu -nu -zi. We 'nɪ nyɪma 'sɔbha we. -We -Lagɔ -laa la dɔdu -gu, we 'nɪ we glaa -mɪ.

12 Nu, Klɪsu pla -Lagɔɔ -mɔwɔda 'tata -zakpa -bhlogbɔɔ 'yɪ weee -nu nya. ɔ ka -mɔ pla, 'in we 'nɪ -vlɔɔ 'pɔn -yɔ 'bhliyu 'pɔn ɔ wla 'slaka nya, nu, ɔ 'dɛɛ 'pɔn ɔ wlaa. 'Sa ɔ -saa -ain gbɔ 'wɔ 'yɪ weee -nu nya.

13 Nu, -vlɔɔ 'pɔn klaa, 'bhligbɔɔ 'pɔn klaa, we -yɔ 'bhlii 'tɔtɔ, 'mɔ wa slua, -wa plaa pɔn, wa 'wluo. Tɔn, 'in wa pɔn mɔnɪa la, 'in wa wɔa -mɔ.

14 We -ka 'sa -mɪ, Klɪsu 'pɔn 'yɪ, we ka 'tɛɛ 'wɔ we -zi nyɪmaa -nu. Nu, -Lagɔɔ Zuzu -ɔ mia la 'yɪ weee -nu nya, we 'tɛɛ nya ɔ wlaa ɔ 'dɛ, 'slaka -we

'nɪa 'sla -yɔ -ka nya -Lagɔ -yla. We 'dɛɛ 'gbu, ɔ 'pɔn mneni we 'ka -amɪa dɪ zɔ lawɔɔ, 'in gbɔ -we kwaa -ain tɪtɪe 'wɔ, we 'ka we -ain 'wɔsa. 'In -a 'ka 'yɪyɔga -Lagɔɔ lubho nu.

'Wɔsuslolue lolu 'kɔɔ

15 We 'dɛɛ 'gbu, Klɪsu mia -Lagɔ -yɔ nyɪma 'sɔ nyɪdu 'wɔsuslolue lolu 'kɔɔ nya. Nu, nyɪma -wa -Lagɔ laa, 'in -wa -yla ɔ wlaa ɔ wɛɪ zɔzɔnu -we mia 'yɪ weee -nu nyaa daa, -maa 'ka we 'yɪ Klɪsu tɪtɪe 'gbu. 'In ɔ 'ka wa 'wɔzɪtɪ gbɔnyuu -we wa nua lɛ 'wɔsuslolue tianu bhla, we gbɛgbɛɪn.

16 Wɛɪ nyɪmɛ tɪa, wa 'nɪ -slɔ we -slolu nu, ɔ ka tɪ, wa'a nɔ we -gu.

17 Nu, nyɪmɛ -ka wɛɪ tɪ 'bhie ɔ 'ka tɪ, we ka 'nɔnɔwɛ. -Mɔ -ka 'yɪyɔga, we sa bhe.

18 We 'dɛɛ 'gbu 'pɔn 'nɪ laslue nɪ, 'wɔsuslolue tianu 'na 'ka lɛnu.

19 Nu, tɪada mia, Moizɪ zɛɪa -Lagɔɔ titee nukpla -wɛɪ weee nyɪma weee -yla. Tɔn, ɔ gbɔnɪa *isɔpɔsuu 'klɪa 'wluo 'kwɛɛni zalɔ la, ɔ faa we 'bhliyu 'pɔn klaa, -vlɔɔ 'pɔn klaa, we -yɔ 'nyu lɔ, 'in ɔ yia we 'mni -Lagɔɔ titee 'sɛbhɛ -yɔ nyɪma weee -gu.

20 'In ɔ nɛɛ: «-We mia da nɪ, mɔ -wa 'wɔsuslolue 'pɔn. 'Wɔsuslolue -we -Lagɔ gbaa a zɔ 'nɔnɔwɛ, mɔ -wa.»

21 'Ya 'sa -bhlokpade ɔ 'mɪa 'pɔn nɛkupalu -gu, we -yɔ -li -we 'wɔ wa bɔɔa -Lagɔ, -mɔ weee -gu.

22 -Mɔ tite 'wɔ, -lu -we 'pɔn 'nɪa -mɔwɔɔ, we 'nɪ 'wɔzu. 'Pɔn 'nɪ laslue nɪ, nyɪmaa -yɔgbu 'wɔtɪtɪ 'nɪ -mɪ.

Klɪsu plaa yalɪ nyɪmaa 'gbu

23 Wee nɛkupalu nukplali mia, yalɪli zuzu we -mia, 'in nyɪmaa 'pɔn nya wa 'kaa we -mɔwɔɔ. Nu, we mɪ nu, wee yalɪli -yɔ -slaka 'yɪ we -zi dɔdu -gu -nu.

24 We 'nɪ nyɪmaa 'sɔbha 'sɔbha -mɔwɔda -we -wa yalɪ -nu zuzu, we 'wɔ Klɪsu pla. Nu, -mɔ yalɪ 'dɛbhie -gbolu ɔ plaa, 'in ɔ mia -slɛɛn -Lagɔ 'yu -amɪa 'gbu.

25 -Zu nɔwɛɛ *-Lagɔbɔɔnyaa -kanyɔ 'kadu plaa -mɔwɔda 'tata nyɪmaa 'pɔn nya. Nu, Klɪsu 'nɪ yalɪ pla ɔ 'ka ɔ 'dɛ wla -zakpa duun.

²⁶ We -ka yaa 'sa -mɪ, we 'ka dɔdɔv lalabhla 'wɔbhu, ɔ ka yaa sia -zakpa duun. -Innya, we 'nɪ 'sa -mɪ. Nɪ, -slɛn mɪa, dɔdɔv bhɪa bhla Klisɪ 'wɔba dɔdɔ -gu -zakpa -bhlogbɔɔ ɔ 'ka gbɔnyuu lasa, ɔ 'dɛɛ wlawlɛ 'slaka nya.

²⁷ Sa nyɪma weee yia tɪa -zakpa -bhlogbɔɔ, 'in we 'bɪgu -Lagɔ 'ka wa -yɔgbɔ 'wɔbhu,

²⁸ 'sa -bhlokpade Klisɪ wlaa ɔ 'dɛ -zakpa -bhlogbɔɔ ɔ 'ka nyɪma duun gbɔnyuu lamumni. ɔ -zakpa 'sɔnɔ yia 'wɔba. -Mɔv mɪa, we 'nɪ gbɔnyuu ɔ yi lamumnia, nɪ, -wa mɪa ɔ wɔda, 'ma ɔ yia gbɔ 'wɔsaa.

10

Klisɪ yia -Lagɔɔ dɔmagbɔ lɛnɔ

¹ Moizɪ tite mɪa, we 'nɪ yalɪli 'ylii 'dɛbhie. Nɪ, zɔzɔnɔ -we 'kaa lɛnɔ, we zuzu -wa. We 'dɛɛ 'gbɔ, -zɔ ŋwɛɛ -slaka -bhlokpade -we wa tɔa -sada, nyɪma -wa nynia -Lagɔ -yɔla, we 'nɪ mneni we 'ka wa nɔ tikli we 'ka gba.

² We -ka yaa -mɔv nɪ, -zugba -mama bɔbɔa -Lagɔ, -maa dɪ 'na 'ka -maa gbɔ dɪ -maa gbɔnyiii 'gbɔ, 'in wa 'na 'ka 'slaka -sada -tɔ, wa ka -mɔwɔ 'yli weee -nɔ nyaa 'gbɔ.

³ Nɪ, we 'nɪ 'sa -mɪ. Wee 'slaka wa saa da -zɔ ŋwɛɛ, mɔ nɔa lɛ, 'in wa ligbea wa gbɔnyii.

⁴ -We ka gbɔ -wa, 'bhligblɔɔ 'pɔn -yɔ -vɔɔ 'pɔn 'nɪ mneni we 'ka nyɪmɛɛ gbɔnyii lamumni.

⁵ We 'dɛɛ 'gbɔ Klisɪ 'kaa dɔdɔ -gu yi nɪ, ɔ nɛɛ -Lagɔ -ylɛ:

«-In 'nɪ 'slaka -yɔ wlawlali 'yɪba.

Nɪ, -in ka 'mɪ ku 'nyɛ.

⁶ 'Slaka -nɪma -we wa siea we -yɔ gbɔnyuuu 'slaka 'nɪ -mɪ dɔdɔ nani.

⁷ We nya, in gbɛ:

«-Lagɔ, -amɪ nɪ.

Yi in yia in 'ka -na dɔmagbɔ lɛnɔ.

Mɔ mɪa na daa cɛɪda,

-mɔ -Lagɔɔ glɪglɪ -sɛbhɛ 'wɔ.» »

⁸ Klisɪ nɛɛ tɪɛ: «'Slaka klaa, wlawlali klaa, 'slaka -nɪmaa -siesie klaa, we -yɔ gbɔnyuuu 'slaka, -in 'nɪ we 'yɪba, 'in we 'nɪ -mɪ dɔdɔ nani.» ɔmɔ ka 'sa gba,

'in Moizɪ tite -nanɔ nɛɛ nɪ, wa nɔ we lɛ.

⁹ ɔ nɛɛ 'yɛ: «-Amɪ, yi in yia, in 'ka -na dɔmagbɔ lɛnɔ.» Bhlasabhla -slaka mɪa, 'mɔ Klisɪ -saa la ɔnɔ 'slaka nya.

¹⁰ -We -Lagɔ 'yɪbhaa, 'mɔ -Zezu Klisɪ nɔa lɛ, nɪ, ɔ 'dɛ ɔ wlaa -zakpa -bhlogbɔɔ 'slaka nya 'yli weee -nɔ nya. We gbɛgbɛin -a wɔlɔba -mɔ.

¹¹ Zɪɔ zɪ, -Lagɔbɔbɔnyɔ -mɔmɔ -ka -mɪ, -mɔɔ yligbe bhɔ -gu -mɔɔ -Lagɔbɔbɔ -lubho nɔda. 'Slakaa 'yli -bhlo ɔ saa -zakpa duun, 'in we 'nɪ mneni we 'ka nyɪmaa gbɔnyii -bhasa.

¹² Nɪ, Klisɪ -sa 'slaka -zakpa -bhlogbɔɔ 'yli weee -nɔ nya nyɪmaa gbɔnyiii 'gbɔ, 'in ɔ yia -Lagɔɔ lilisɔlɔ ladi.

¹³ -Slɛn mɪa, ɔ mɪ -Lagɔ wɔda -mɔɔ 'ka ɔ tɔnyɪma ɔ bhɔ zɔ lapali.

¹⁴ Nɪ, 'slaka -bhlogbɔɔ nya ɔ nɔa nyɪma weee -wa ɔ mɪa -mɔwɔlɔda, tikli we 'ka gba 'yli weee -nɔ nya.

¹⁵ Zuzu 'Pɔpa mɪ 'ya we gbɔdayɪnyɔ nya -ain 'yu. ɔ nɛɛ:

¹⁶ «Jɛitape nɛɛ:

«'Wɔsuslɔlue na -yɔ wa 'sɔ yia cɪ lɛnɔa, mɔ nɪ:

na tite na yia wa dɪ zɔ zɔa.

'In, in 'ka we cɛɪ wa 'wlukɔn.» »

¹⁷ ɔ nɛɛ 'yɛ:

«In 'na 'ka wa gbɔnyii -yɔ wa mɔmɔnɔɛ dɪ -gu 'pa.»

¹⁸ Nɪ, -Lagɔ -ka wa gbɔnyii 'wɔtɪ nɪ, -zugba wa 'nɪ 'maslɛn gbɔnyuuu 'slakaa gbɔ -ka.

A -tɔ dɪ zɔda

¹⁹ Na bhelia, -amɪaa dɪ 'tɛ 'wɔ -mɔwɔlɔda 'tataa plada -Zezuu 'pɔɔn 'gbɔ.

²⁰ ɔ ka 'yoo -lolu -we kwaa nyɪma 'yliyɔgagɛ 'wɔ -ain -yla lapali. We ka nɪmekupalɔ nyɪdɪ naa 'wɔplɪ. -Mɔv ji -wa nɪ, ɔ 'dɛɛ ku 'wɔ we 'plɪa.

²¹ -Mɔv 'bɪgu, -a ka *-Lagɔbɔbɔnyaa -kanyɔ yabhlo, mɔ -wa -Lagɔɔ -buduu -kanyɔ.

²² -Amɪaa dɪ mɪ -mɔwɔlɔda gbɔnyuu -we dɪa -ain gbɔv daa, -amɪaa ku mɪ -yɔwɔlɔda 'nyu -zɔnɔ nya, we 'gbɔ, -amɪaa -gu -bi, 'in -a nyɪ -Lagɔ -yɔla dɪ weee nya.

²³ Nu, dliwudidie -we ka gbu -a mia nyima -yla gbada, -a kpa we la -kli, -we ka gbu -wa, -Lago -o wlaa o weli, o'o 'bhulu we -gu la.

²⁴ -A 'yi 'kli sa -a 'kaa 'kwayli 'pupalı, -a 'ka nyumaa zekali, 'in -a 'ka 'nanı nu, we daa.

²⁵ Nu, 'wlu -a gbelia da zlı tölva zlı, -a 'na -salı -muv kwε 'bı -nı, sa tölva mia we nuda 'bhisa. -A 'pupalı 'kwayli, we mı nu, -a nu we le bhabha, da a mia we -yoyıda nu, Nyumaa -Kanyoo yiyibhla ka cıpa.

²⁶ -A ka gbuzonu 'kpia, 'in -sleen, -a -ka gbonyuu lenuda -tu -amıaa 'de 'yibadı nı, 'slaka -we 'kaa -amıaa gbonyii lamumni, we 'nı -mı.

²⁷ We -ka 'sa -mı, -we -bhlogbo -a 'kaa wu nyanu dli nya, mu -wa nu, -Lago yia -amıaa -yogbu 'wubhua, 'in o 'ka o tonyima -sie -kosu 'kadu 'wu.

²⁸ Nyime -o 'nı Moizu tite 'nujwe zu, nyima 'so, nyima ta -ka we gbodayınya nya -mı, wa 'na 'ka o nyazi 'yılı, 'in wa bhaa o.

²⁹ We -ka 'sa -mı, nyime -ka -Lago 'Yu 'wonyε, -kaslı 'wu -Lago yia o 'paa 'nyumεε. We 'nı muv? Nu, o nyime mia, 'wusloluεε 'pıon -we 'wıluva -mo o, o -ka we 'yi gbu -kpua nya, 'in -Lago Zuzu -o sloluva -ain -Lago 'nanı, o -ka o veli nı, -a -yi we 'ji nu, -Lago yia o -kaslı 'wopaa 'nyumεε.

³⁰ «Kpasasie mia, na -nu -wa. -We ka 'klı nyime kaa, -amı wlaa we.» -O gbaa we, -a -yi o. 'In o neε 'yae: «Jeditape yia o nyumaa -yogbu 'wubhua.»

³¹ 'Yliyaga -Lago kwεε bhlilie mia, we -kalı -yo.

³² A ligbe amıaa -Lagobhu gwedıda, da -Lago san 'mnia ain 'wu. -Muv 'bıgu, a yia sia bhabha, 'in a yia we 'wu amıaa 'de lakpa -kli.

³³ Zlı tölva zlı, 'in wa velia ain, 'in wa palıa ain 'klyıe 'wu -zejila 'wu. -Wa wa mı 'saa nuda, 'in a yia -maa lu 'yiligbe.

³⁴ A -yo -wa mia -kaslı 'wu ka sia. Wa -saa ain amıaa zuzonu kwεε, 'in a yia we -yogwu 'muna nya. -We ka gbu -wa, a -yi we 'ji nu, a ka 'nımnıe

yabhlo, we -zi -lu weεε 'wu, 'in we mia 'yılı weεε -nu nya.

³⁵ 'Kua 'na wlılı ain 'ylila -nı, nu, -lu -we ka 'klı a kaa, we mı we bhlılda.

³⁶ We mı nu, a -ka dıtie, 'in a -ka -Lago dumagbu lenu, 'bhie a yia -we ka weli -Lago wlaa ain -yla.

³⁷ 'In -mo -Lagoweli 'wu, -Lago neε:

«Bhla -sele nya, sa -sele,

'in -o 'kaa yi, -moε 'kaa yi.

O 'na 'ka 'masleen -mo -gwle.

³⁸ -O zua 'mı dli -gu,

-moε mı nyime tiklı nya 'mı 'yu,

'in 'yliyogagie -moε yia 'yia.

Nu, o -ka lıbhıti nı,

o 'na 'ka 'masleen 'mı dıdınamanı.»*

³⁹ -Wa bhitia lu, 'in wa mna, -amıa 'nı wa glaa -mı. Nu, -wa zua -Lago dli -gu, 'in o saa wa gbu 'wu, wa glaa -a mia.

11

Nyima wa yibhelıa wa dlızıvee 'gbu

¹ Nyime -ka -Lago dli -gu zu nı, -lu -we -gu o dli mia, o mneni o 'ka gba nu, o 'ka we 'yılı. O -yi we 'ji nu, -lu -we o'o 'yia -yo, we mı la gbuzonu nya.

² Bhlıasabhla -nyima ka -Lago dli -gu zu 'gbu, o yia wa 'yılı nyima tiklı nya.

³ -A ka -Lago dli -gu zu 'gbu, -a nua we 'wula nu, o ka dıdu lala o weli nya. -Lu weεε wa yia -yo, o ka we lala, -lu wa 'nıa mneni wa 'ka -yoyı, we nya.

⁴ *Abelı ka -Lago dli -gu zu, we 'deε 'gbu 'slaka o -saa -Lago -yla, we yia o bheli kpasa Kaεen -nu 'wuzı. Dlızıvee 'gbu Abelı yia nyime tiklı -ze, 'in -Lago yia o wlawlalu gbu -yogwu. Abelı ka tlı, 'in o mı gbada 'yılı weεε nya, -we ka gbu -wa, o ka -Lago dli -gu zu.

⁵ Enaku ka -Lago dli -gu zu, 'in -Lago yia o 'wubhu -muv yi 'wlu nu, o tlı. -Lago yia o 'de kwesi o belı. We 'deε 'gbu wa 'nı mneni wa 'ka o 'yılı. -Lagoweli neε nu, da -Lago 'nıa -slu Enaku 'wubhu, -moε nanı o dıdu.

⁶ Nyime -o 'nı -Lago dli -gu zu, -moε 'nı mneni -moε 'ka o dıdu namanı. Nyime

* **10:38** We ji -wa 'yae: nyime -o mia nyime tiklı nya 'mı 'yu, dlızıvee 'yoo -gu o yia nıda -tua.

-ɔ -ka -Lagɔ -yɔlanyni, dli ɔ zwa nu, -Lagɔ mɪ, 'in -wa talia ɔ da, 'in ɔ nwa wa 'nanɪ 'wɔ.

⁷*Nowee ka -Lagɔ dli -gɔ zɔ. Gbɔnya -we 'kaa cɪ lɛnɔ, 'in -we wa'a 'yia -slɔ -yɔ, we -gɔgbɔ -Lagɔ gbaa ɔ -yla, 'in ɔ yia we -yɔŋwɛnu. We 'dɛɛ 'gbɔ ɔ bhlɔa batoo 'kadɔ nɪ, 'in we yia ɔ -yɔ ɔ -budunwɛɛ -nyɪma gbɔwɔsa. 'Sa Nowee dɪlɔ dɔdɔgɔ -nyɪma gbɔ. Nu, -Lagɔ 'yia ɔ nyɪmɛ tikli nya, -we ka gbɔ -wa, ɔ ka -Lagɔ dli -gɔ zɔ.

⁸Ablaamɔ ka -Lagɔ dli -gɔ zɔ. Da -Lagɔ laa ɔ, 'in ɔ yia -mɔɔ wɛli 'wɔŋwɛnu, -mɔɔ 'nɔŋwɛzɔzɔɛ nya. -Lagɔ nɛɛ nu, ɔ 'ka ɔ dɔdɔ 'nyɛ ɔ -nɔ nya. ɔ yia we dɔdɔ gbɛgbɛɪn mɪnɪ, -zugba ɔ 'nɪ -bha da -yi.

⁹Dɪzɔzɔɛɛ 'gbɔ, dɔdɔ -we -Lagɔ 'kaa ɔ 'nyɛ, ɔ yia -mɔ ladɪli 'lakpayu 'bhisa. -Mɔ ɔ -dɪlɔ *'naabudu zɔ la. 'Sa *Izakɪ -yɔ *Zakɔbɔ 'sɔ nɔ 'yaa. -Lu -we ka wɛli -Lagɔ wlaa Ablaamɔ -yla, wamɪa yi 'yaa we 'yia.

¹⁰Nu, 'gbe yabhlo, -we ka -budunya mɪa 'gwɪlu sa 'nanɔ, 'mɔ Ablaamɔ mɪa wɔda. Wee gbe mɪa, -Lagɔɔ dɛ tɪlɔ we la, 'in ɔ yia we 'sɔbha.

¹¹Ablaamɔ 'ŋwɔɔ *Sala ka -Lagɔ dli -gɔ zɔ. We nya -Lagɔ 'nyɛa ɔ 'yu -yɪyɛɛ 'tɪtɛ, -zugba ɔ ka gɔ. -We ka gbɔ -wa, ɔ mɪ we -gɔ nu, -Lagɔɔ 'bhɔlɔ ɔ wɛli -gɔ la.

¹²We 'dɛɛ 'gbɔ, ɔ nyɪmɛ yabhlogbɔɔ yia zwa 'kadɔ lala, -zugba ɔ gɔgɔɛ kapa kapaa 'gbɔ ɔ 'wɔlɔ nyɪmɛ -ɔ mɪ tɪlɔ yida. Waa zɔyɪli -nyɪmaa 'wɔzulo 'wɔlɔ sa -zɛli we mɪ yali. Wa 'wɔlɔ 'ya gumunyu ŋwɛyɔ -bɔsɛ, nyɪmɛ 'nɪ mneni ɔ 'ka wa zɛli.

¹³Dɪzɔzɔɛɛ nya waa nyɪma weɛɛ tɪlɔ. Zɔzɔnɔnya, -we ka wɛli -Lagɔ wlaa wa -yla, wa 'nɪ we kwɛzɪ, nu, wa ka we -yɔyɪ 'pɪpɪ, 'in we yia wa 'mɔna 'wɔla. Wa nɛɛ nu, 'lakpanya wa -mɪa, 'in wa mɪa nɔnɔnya nya dɔdɔ -gɔ.

¹⁴Wa -ka 'sa gba nɪ, mɔ slɔlua nu, dɔdɔ -we -gɔ wa 'kaa ladɪ, wa mɪ we datalɔda.

¹⁵Da wa 'bhɔa nɪ, wa'a pɔpali wa 'wlukɔɔn we -gɔla. We -ka yaa wa dli mɪ we -gɔ, -zugba wa mneni wa 'ka lɔbhiti.

¹⁶Nu, dɔdɔ -zɔnɔ -we -gɔ wa 'kaa ladɪ, -we ka da wa mɪa talɔda, -we mɪa yali, mɔ -wa. We 'dɛɛ 'gbɔ wa -ka -Lagɔ la wa Dide, we'e 'bhali ɔ zɔ. Nu, ɔ ka wa -yla 'gbe yabhlo 'sɔbha.

¹⁷Ablaamɔ ka -Lagɔ dli -gɔ zɔ. We nya ɔ wlaa Izakɪ 'slaka nya da -Lagɔ ylaa ɔ la. Nu, ɔ ka ŋwɛnu ɔ 'ka ɔ 'yu yabhlogbɔɔ wla 'slaka nya, -zugba -Lagɔ ka ɔ -yla wɛli wla.

¹⁸-Lagɔ nɛɛ 'cɪn ɔ -ylaɛ: «'Yuoyua -wa in gbaa -mɪ -yla nu, 'yia -na yia wa, Izakɪ gbɛgbɛɪn -na yia wa 'yia.»

¹⁹-Bha Ablaamɔ pɔpali 'wlukɔɔn la nu, -Lagɔ ka 'tɪtɛ ɔ 'ka Izakɪ 'wɔsɔlɔ tɪtɪlɪnya glaa. We 'dɛɛ 'gbɔ, -Lagɔ 'nyɛa ɔ 'yu ɔ yoo lɔ, we 'wɔlɔ sa tɪtɪlɪnya glaa -mɔɔ bhɔ.

²⁰Izakɪ ka -Lagɔ dli -gɔ zɔ. We nya ɔ ŋwɛnaa *Zakɔbɔ -yɔ *Ezau 'nyu la, -we 'kaa wa 'yɪ cɪ 'gbɔ.

²¹Zakɔbɔ ka -Lagɔ dli -gɔ zɔ. We nya ɔ tɪtɪlɔ bhla cɪpaa, 'in ɔ yia *-Zɛzɛfɔ 'yua 'nyulanɔwɛna -bhlo -bhlo. ɔ kwɪlɔ 'wɔ ɔ kɔɔsu -gɔ, 'in ɔ yia -Lagɔ bɔbɔ.

²²-Zɛzɛfɔ ka -Lagɔ dli -gɔ zɔ. We nya, ɔ tɪtɪlɔ bhla cɪpaa, 'in ɔ yia Izlaɛlɪnyɪmaa Ezipɔtɔ -tɪlɔ gbɔ gba. 'In -we wa 'kaa ɔ 'kwɛ nɔnɔ, ɔ yia we gba.

²³Moizɪ dide -yɔ ɔ 'nyaa ka -Lagɔ dli -gɔ zɔ. We nya wa gwali ɔ, 'in wa yia ɔ zize 'cɔ ta zɔ. Wa 'yia nu, ɔ 'yu nanɪ 'yɪli, wa 'nɪ tite 'nɔŋwɛ -sasɛɛ daa nyanɔ nɔ Ezipɔtɔ -nyɪmaa 'wlulapɪlɪnyɔ kwɛɛ.

²⁴Moizɪ ka -Lagɔ dli -gɔ zɔ. We nya ɔ 'ylimania, ɔ 'nɪ 'yibha wa gbaa nu, Moizɪ mɪa, Ezipɔtɔ -nyɪmaa 'wlulapɪlɪnyɔ 'ŋwɔnyuu yu -wa.

²⁵ɔ ka we -yɔŋwɛnu ɔ 'ka sɪa -Lagɔɔ nyɪma glaa. We mɪ 'sa 'bhie, ɔ mneni yaa ɔ 'ka gbɔnyuu lɛnɔɛ 'wɔ -mɔna li bhla -sɛɛɛ -nɔ nya.

²⁶Ezipɔtɔ 'ŋɪmɪnɪli -zu 'wɔ, nu, wa 'ka ɔ vɛli -Lagɔɔ -Bhasanyɔ 'bhisa, -mɔɔ nanɪ ɔ dɔdɔ we -zi -lu weɛɛ. Nu, -we -Lagɔ 'kaa cɪ ɔ 'nyɛ we -gɔ ɔ 'yɪlɔ mɪa.

²⁷Moizɪ ka -Lagɔ dli -gɔ zɔ. We 'gbɔ ɔ yia Ezipɔtɔ 'bhɔ, 'in ɔ 'nɪ wa 'wlulapɪlɪnyɔ kwɛɛ nyanɔ nɔ. ɔ ka dli 'tɛmanɪ nɛɛ nyɪmɛ -ɔ yɪ -Lagɔ -yɔ, -Lagɔ -ɔ wa'a 'yia -yɔ.

28 ɔ dɪzɔvɔee 'gbɔ ɔ yia *'Wɔzɪtɪlɪ 'fɛtɪ -sasɪe ladɪ. 'In ɔ nɛɛ Izlaɛlɪnyɪma -yla wa tli klolo 'pɪɔn -yɔ, -mɔv yɪ 'wɪlɪ nɪ, 'anzɪ -we -Lagɔ zɔa tɪtɪe kwɛɛ, we 'bha Izlaɛlɪnyɪmaa 'yuaa tɪanɔ.

29 Izlaɛlɪnyɪma ka -Lagɔ dɪ -gɔ zɔ. We nya wa yia *gumunyu Zalb lɔplɪlɪ dɔdɔ klo -gɔ 'bhisa. 'In Ezɪpɔtɔ -nyɪma -wa mɪa wa 'bɪ 'kaa 'plɪa yɪ, 'in 'nyu yia -maa -gɔ yeli.

30 Izlaɛlɪnyɪma ka -Lagɔ dɪ -gɔ zɔ. We nya wa bibeaa Zelikogbe 'yɪ gbesɔ, 'in we suo yia bhlɪ.

31 'Naabɪzɪɲwɔ *'Wlaabɔ ka -Lagɔ dɪ -gɔ zɔ. We nya -wa'a zɔa -Lagɔ 'nɔɲwɛ, 'in ɔ -yɔ wa 'nɪa tɪ dɔbɔdɔ. Nɪ, nyɪmaa dɪdɪdɪdenya -wa mɪa Izlaɛlɪnyɪma nya, ɔ ka wa zize.

32 Sa in 'ka 'ya gbaa? Nɪ, Zedeɔn klaa, -Balakɪ klaa, Samɔsɔn klaa, Zɛfɔtɛ klaa, -Davidɪ klaa, Samuɛlɪ klaa, we -yɔ *-Lagɔgbɔv -falɪpanya, -maa -gɔgbɔv gbagbɛ -tɪlɔlɔ 'mɪ -yla la.

33 -Maa ka -Lagɔ dɪ -gɔ zɔ. We nya -maa lua dɔdɔ duuun -gɔ -nyɪma, -maa pɪlɪa nyɪma 'wɪlɪ la tɪklɪmɪmɪe nya, -we ka wɛlɪ -Lagɔ wlaa -maa -yla, 'in -maa yia we 'yɪ. Nɪ, -maa ka -jɪlaa ɲwɛ gbɔan,

34 'in -maa yia -kosu 'tɪtɛ nyumonɔ, 'in -lu 'nɪa -maa yɪ tɔgɔgbɛ 'yu. Nɪ, wa 'nɪ bha late, 'in wa yia latemanɪ. Tɔ 'wɔ, wa ka latemanɪ, 'in wa yia wa tɔnyɪma -gɔgalɪ.

35 'Nɲwɪ tɔlɔa ka -Lagɔ dɪ -gɔ zɔ. We nya wa 'yɪa wa tɪtɪlɪnya 'wɔsɔda, 'in wa -yɔ wa 'sɔ yia -mɪ.

Nɪ, tɔlɔa wa 'pɪlɪa 'kɪyɪe 'wɔ bhabha. We mɪ 'sa 'bhie, -maa 'nɪ -maa 'dɛɛ 'yɪtɪde gbɔ -yɔɲwɪ. Nɪ, 'kɪyɪe 'wɔ -maa tɪlɪa, 'in we 'bɪgɔ, -maa 'ka 'yɪlɪyɔgagɛ -zɔnɔ 'yɪ.

36 Tɔlɔa mɪa, -maa wa vɛlɪa, 'in wa sɛlɪa -maa. Tɔlɔa wa gbɔan nɛtɛ -llukpe nya, 'in wa yia wa -kasɔ 'wɔpa.

37 Tɔlɔa wa 'bhaa gbɔkɔ 'wɔ, wa yia tɔlɔa 'wɔdɪ 'sɔ, 'in wa yia tɔlɔa 'bha tɔgɔgbɛ nya. Tɔlɔa gwaa la, bhlɔbhlɛɛ ku -yɔ wlɪi ku -wa -maa -bana. Wa yia -maa boba 'wɔtɪ, wa yia -maa 'kɪyɪe 'wɔpɪlɪ, 'in wa yia -maa gbɔnyuu 'wɪlɔ nɔ.

38 Dɔdɔgbɔ -nyɪma 'nɪ waa nyɪma -manɪ 'klɔ -ka. -Maa -yɔ lagwagwɛ ka da weee 'plɪlɪ: wa ka da bɛblɛɛ 'plɪlɪ, wa ka -gɔgɔ 'wɪlɪ mɪ, 'in wa yia tɔkpanya -yɔ 'bhɔkanya 'wɔ ladɪlɪ.

39 -Lagɔ ka wa yibheli dɪzɔnya nya, -we ka gbɔ -wa, wa 'dɛ weee ka ɔ dɪ -gɔ zɔ. Nɪ, -we ka wɛlɪ -Lagɔ wlaa wa -yla, wa 'nɪ 'masɛɛn we 'yɪ.

40 -Lagɔ ka 'ya -a 'dɛ weee -yla -lu -zɔnɔ ladɪ, we 'dɛɛ 'gbɔ, wa 'nɪ mnenɪ wa 'ka -mɪ tɪklɪ we 'ka gba, -zugba -a 'nɪ wa glaa -mɪ.

12

A 'tɛmanɪ dɪ sɪasɪe 'wɔ

1 Waa gbɔdayɪnyaa -zɔ bibeaa -aɪn, 'in wa mɪa -aɪn ylada. We 'dɛɛ 'gbɔ, -we weee nyenia -aɪn -a 'bhɔ we 'bɪ. Gbɔnyuu, -we bhlɪa -aɪn la bhebhe, -a 'bhɔ we 'bɪ. Gwagwa -yoo wa pɪlɪa -aɪn -yla la, -a 'tɛmanɪ dɪ -a -yɔ gwagwɛ 'ka we bhlɔlɔda nyɪnɪ.

2 -A yla -Zezu 'yɪ weee nya. Mɔ -wa -amɪaa dɪzɔvɔee gwedɪda, 'in mɔ -wa we gbalɪnyɔ. ɔ yɪ 'mɔna -we ɔ 'kaa lɪ -yɔɔ 'gbɔ, ɔ ɲwɪnua wa 'ka ɔ *su -gɔ lakɔlɔ, ɔ 'nɪ -mɔv zɔ -lu la. -Sɛɛn mɪa, ɔ -dɪlɪ -Lagɔɔ 'ɲɪmɪnɪkpee lɪlɪsɔlɔ la.

3 Cɪn, a 'pa -Zezu dɪ -gɔ. Sa gbɔnyuu -lɛnɔnya -sɔlɔa ɔ -yɔwɔ, 'in ɔ 'nɪa -maa kwɛɛ -gwa, a ligbe we, 'kɔa yɪ aɪn 'ylɪla wla, 'in a yɪ -Lagɔ dɪ -gɔ -sa.

4 A ka gbɔnyuu nya gɔ, 'in a 'nɪ we nya tɪtɪe 'yu nyɪnɪ.

5 -Lagɔ ka aɪn 'dɪzɔ, 'in a yia dɪlɔ. ɔ 'yua 'bhisa ɔ gbaa aɪn -ylɛ:

«Na 'yu, Jeɪtapɛ -ka -mɪ 'wɔslamanɪ nɪ, -in zɔ -na 'dɛ 'yɪlɪyɔ.

ɔ -ka -mɪ -yla -na gbɔ lapɪlɪ nɪ, 'kɔa 'na wlɪlɪ -mɪ 'ylɪla -nɪ.

6 Jeɪtapɛ mɪa,

-wa ka zɛ ɔ -kalɪa,
'ma ɔ slamanɪa 'wɔ.
-Wa weee ɔ yɪa ɔ 'yua 'bhisa,
'ma ɔ paa -kasɔ 'wɔ.»

7 A -ka sɪada -mɪ, -Lagɔ 'ka aɪn 'wɔslamanɪ gbɔ -wa. ɔ 'yua 'bhisa ɔ bhua aɪn 'wɔ. 'Yu, ɔ ɔ dɪdɛ'e 'slamanɪa 'wɔ, -mɔɔ 'nɪ -mɪ.

8 -Lagɔ mɪa, ɔ 'yua weee ɔ slamanɪa 'wɔ. ɔ 'nɪ aɪn 'wɔslamanɪ nɪ, -zugba

bhoyi -gv -yua a -mia, a 'nɪ ɔ 'yuaa 'dɛbhie -gbolu.

⁹ -Amiaa dɔdɔ -gv -didea ka -ain 'wɔslamani, 'in -a yia wa 'nɔŋwɛ zɔ. Nɪ, we -ka 'sa -mɪ, -amiaa Dide -Lagɔ ɔ mia yali, -a pɪlɪ ɔ zɔla, -a 'ka 'yliyɔgagie 'yɪ.

¹⁰ -Amiaa dɔdɔ -gv -didea mia, 'wɔ wa slamania -ain bhla -sɛɛ yabhlo nya wa dli da. 'In -Lagɔ mia, -amiaa 'dɛɛ zɔzɔnɔ 'gbɔ ɔ slamania -ain 'wɔ, -a 'ka -mɔwɔlɔda -mɪ ɔ 'dɛ 'bhisa.

¹¹ Wa -ka -ain 'wɔslamanida -mɪ, we'e namanɪ -ain dɔdɔ, we'e -la -ain 'mɔna 'wɔ. 'In cɪcɪ, -wa wa 'slamani 'saa 'wɔ, 'in -maa tɔa 'wɔ tɪklɪ 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ nya.

¹² We 'dɛɛ 'gbɔ amiaa sɔnya -we sia, 'in -we a belia zɔ, a 'bhu we 'wɔ. Amiaa 'kukolu -we sia, a 'tɛmanɪ we la.

¹³ A palɪ 'yoo -zɔnɔ la amiaa bhɔ -yla, ɔ mia 'tɪgɪda ɔ yi bhli, nɪ, ɔ 'ka 'pɔ.

'Yibhaligbɔnya

¹⁴ Nɪ, a fa -mɔ 'kɔa la a 'ka 'wɔtɔ -dlɔɔ nyima weee nya, 'in bhɔ -we nanɪa -Lagɔ dɔdɔ, a 'ka we nɔ. We 'nɪ -mɔɔ nɪ, nyimɛ yabhlogbɔɔ 'na 'ka Jejitapɛ 'yɪ.

¹⁵ A zɔ amiaa 'dɛ 'yliyɔ, -mɔɔ yi 'wɔ nɪ, a palɪ -Lagɔɔ 'nanɪdlɪ -blɪgɔ. 'In -petu 'nyuu yabhlogbɔɔ 'na mini ain glaa -nɪ, we 'ka gbɔ duun -nyumo, 'in we 'ka we gu nyima 'wɔlamneni -nɪ.

¹⁶ A zɔ amiaa 'dɛ 'yliyɔ -mɔɔ yi 'wɔ nɪ, ain glaa nyimɛ yabhlogbɔɔ -ka mɔtnɪ kwɛ, 'in a yi -we mia -Lagɔɔ -nɔ nya 'wɔnyɛ Ezau 'bhisa. Nɪ, mɔ 'paa ɔ 'dɛɛ kpasabɪ pɛlɔ ɔ 'bɪsɔayu kwɛɛ lililuu -kaklɔ -bhlogbɔɔ 'gbɔ.

¹⁷ A -yi we 'ji nɪ, -mɔ 'yu gbɛgbɛɪn, ɔ 'yɪbha ɔ dide ŋwɛna ɔ 'nyu la, 'in -mɔɔ 'nɪ we -yɔŋwɛnɪ. Nɪ, wie nya ɔ bhubhoea ɔ dide -mɔɔ 'ka -mɔɔ wɛlɪ 'bhiti, 'in -mɔɔ 'nɪ we mnɛni.

¹⁸ Amianɔɔ -Lagɔɔ -yɔlanyniɛ -yɔ bhlasabhla -Izlaɛlɪnyimaa -nɔ 'nɪ -bhlo -mɪ. Nɪ, -gɔgɔ 'kadɔ -we wa mnɛnia wa 'ka kwɛzɪ, amia 'nɪ we -yɔlanyni. -Kosu 'kadɔ klɛa, nikpise klɛa, -sabɔ klɛa, we -yɔ 'nyuu -pɪpɛ 'kadɔ, a 'nɪ we -yɔyɪ.

¹⁹ A 'nɪ lɛglɛ -yɔ wɛlɪ 'nɔ. Nɪ, Izlaɛlɪnyuma ka 'sasɔkpa wɛlɪ 'nɔ, 'in wa nɛɛ wa 'nɪa we -putu yukwli pɔlɔ.

²⁰ -We ka gbɔ -wa, -Lagɔ nɛɛ wa -yla: «ɔ -ka -gɔgɔ 'kadɔ nɪ kwɛzɪ, we yi nɛɛ -zɛ, a 'bha ɔ gbɔkɔ 'wɔ.» Wee wɛlɪ mia dɛ, we -kalɪ -yɔ wa -yla.

²¹ -We wa 'yia -yɔ, we ka wa nyanɔdlɪ 'wɔslu, 'in Moizɪ nɛɛ: «In mɪ tɛlɪda, nyanɔ ka 'mɪ dli 'wɔslo.»

²² 'In amia, a ka -gɔgɔ 'kadɔ wa laa *Sion -yɔ 'yliyɔga -Lagɔɔ 'gbe -yɔlanyni. Yalɪ *-Zeluzalɛmɔ, mɔ 'anzɪ 'wɔlɪ -nyacɪn mia 'mɔna lida, -mɔ -wa.

²³ -Lagɔɔ tia -yua -wa ka ŋnɪ mia yali cɛlɪda, da wa gbelia 'wɔlɪ, a ka -bha -yɔlanyni. -Lagɔ, ɔ bhua nyima weee -yɔgbɔ 'wɔ, a ka ɔ -yɔlanyni. A ka nyima tɪklɪ -wa ka tɪklɪmɛ gbɛa -yɔlanyni.

²⁴ -Zezu ɔ -wa *'wɔsuslɔlue loluu 'kɔlɔ, a 'ka ɔ -yɔlanyni. 'In ɔ 'pɪɔn -we wa slua la, 'in -we 'yɪa we -zia Abɛlɪ 'pɪɔn, a 'ka we -yɔlanyni.

²⁵ We -ka 'sa -mɪ, a zɔ amiaa 'dɛ 'yliyɔ, a yi ɔ mia ain -yla gbɔ gbada, -blɪgɔpalɪ. Da dɔdɔ -gv, Moizɪ ka Izlaɛlɪnyuma 'dɪzɔ, -maa 'nɪ ɔ wɛlɪ 'wɔŋwɛnɪ, 'in -Lagɔ yia wa -kaslɔ 'wɔpa. -We -ka -amia, yali -Lagɔ mia -ain -yla gbɔ gbada. Nɪ, -a -ka ɔ -blɪgɔpalɪ, -a 'nɪ mnɛni -a 'ka ɔ kwɛɛ 'tɪa.

²⁶ Bha mia, -Lagɔɔ wɛlɪ zuklua dɔdɔ. -Zɛɛn mia, ɔ ka we gba -ain -yla, ɔ nɛɛ: «Dɔdɔɔ -tapa na yia zuklua, 'in -slɛɛn we 'nɪ dɔdɔ -bhlogbɔɔ, nɪ, dɔdɔ -yɔ yali 'sɔ na yia zuklua.»

²⁷ ɔ -ka gba «-tapa» nɪ, gbɔ yabhlo we slɔlua -ain. Mɔ -wa nɪ, -lu -we -Lagɔ -laa la, -we 'kaa zuklu, la we yia 'bhɔa. Nɪ, -we 'nɪa mnɛni we 'ka zuklu, -bha we yia -tɔa.

²⁸ -Amia mia, -Lagɔ ka -ain 'tɪtɛ 'nyɛ, -a -yɔ ɔ 'sɔ 'ka nyima 'wlulapɪlɪ. Wee 'wlulapalɛ 'nɪ mnɛni we 'ka zuklu, we -ka 'sa -mɪ, -a 'pa -Lagɔ fuo, -a bɔbɔ ɔ ɔ dɔmasa, 'nɔŋwɛzɔzɔe -yɔ sɔsɔe nya.

²⁹ Cɪn, -amiaa -Lagɔ mia, -kosu -we saa -lu la, 'mɔ ɔ -mia.

13

Sa -a 'kaa -Lagɔ dɔdɔnamani

¹ Nu, a -tu zekikalida, sa -Lagobhelia 'kaa we nu, 'sa.

² 'Lakpanya, -wa yia amiaa -gbe, a kpa wa so 'so nya. Nyima talba nu 'saa, 'in wa yia 'anzinyaa 'lakpasu kpa, wa 'ni we 'jiyibheli.

³ -Wa mia -kaslo 'wu, a 'pa wa dli -gu nee amia -yo wa so mi -kaslo 'wu. -Wa, wa mia sialida, a 'pa 'ya -maa dli -gu, -we ka gbu -wa, amia ka ku, 'in wa mneni wa 'ka ain siali.

⁴ Nu, nyima weee zu kukwale 'nuhwe. 'Lowli -yo o 'hwno mumeni -yla tiklu. Mutni kwe -cian -yo -wa -yo nyima weee dia -budu 'wu, -Lago yia wa -yogbu 'wubhua.

⁵ 'Gwezii 'yilibanove 'na -zeli amiaa dli zo gbu -bhlogbo -ni. -We a kaa, we naman ain dudu. -Lago 'de nee:

«In 'na 'ka ci 'sa -mi ti,

in 'na 'ka ci -mi 'bibhu.»

⁶ We -ka 'sa -mi, -a mneni -a 'ka gba, -amiaa -gu nya -bie:

«Jeditape yia 'mi 'wusa.

In 'na 'ka nyanu nu.

Lee -lu nyima 'ka 'mi nuva?»

⁷ A ligbe amiaa 'yugalnyaa tianu -wa gbaa ain -yla -Lagobgu. Da wa -gaa 'yliy, bhu -we wa naa, amiaa 'de ka we -yoyi. Sa wa nua -Lago dli -gu -zoda, a nu 'sa.

⁸ -Zezu mi -Zezu -bhlokpade nya. Zubha klaa, -zeen klaa, we -yo 'yli weee nya, o'o 'bhiti.

⁹ -Slolue loluu 'yli -bhlo -bhlo -we bhua da -putu, a 'na 'tideli nyima 'yi wa 'ka ain -dawli 'wunu we nya. -We 'kaa ain 'kuayli 'pa, we nani 'yli nu, we -mi -Lago 'nani nya, lililuu titee 'nuhwezube -we'e -saa we 'nuhwe -zunya 'wu, we 'na -zeli -mnu -ni.

¹⁰ -Amia ka 'slakagusalulu yabhlo. We -gu -slaka mia, -Lagobubonya, -wa saa *Zuifuu nimekupalo zo 'slaka, wa 'ni we 'klu -ka wa 'ka we li.

¹¹ Wanuu -gbe, *-Lagobubonyaa -kanyo 'kadu mia, -mowloda 'tata o -yo numaa 'pion plaa. Nu, mu -wa nyimaa gbonyuuu 'slaka. Wee numaa -kpahie mia, wa 'gbe -glima wa siea we.

¹² We 'dee 'gbu, -Zezu yia -Zeluzalemogbee -glima tili, o 'ka nyima -mowlodo o 'dee 'pion nya.

¹³ -We mia 'dee 'gbu, -a 'tla -mo, -a -yo o 'so 'ka 'wugbeli 'gbe -glima, 'in wa 'ka -ain veli o 'bhisa.

¹⁴ Da dudu -gbe -we 'wu -a mia, 'plia we yia. Nu, 'gbe -we 'kaa ci yi, we da -a mia -talida.

¹⁵ Nu, 'slaka -we -a 'kaa -sa -Lago -yla -Zezuu gbegbein, mu -wa nu, -a bhu -Lago 'hni 'yli weee nya. -Muu ji -wa nu, hwee -a wlelia we nu, -Lago 'yli.

¹⁶ A 'na dlodo gbuzunu lenve -yo 'wusale 'wu -ni, nu, mu -wa 'slaka -we nania -Lago dudu.

¹⁷ A zu amiaa 'yugalnya 'nuhwe, a pili wa zola. Ma zu amiaa zuzu 'yliy. -We ka gbu -wa, 'ma -Lago yia we -gugbu layibhaa. A -ka wa 'nuhwe zu, 'in wa nua wa lubho 'muna nya. We 'ni -mnu, 'klu -susue nya wa yia we nua, 'in -mnu 'na 'ka ain 'wusa.

¹⁸ A bhubhoe -Lago -amiaa -nu nya. A -yi we 'ji nu, -amiaa 'wlukuu 'un dli -ain gbu, nu, gbuzunu lenve 'kli -a mia 'yida 'yli weee nya.

¹⁹ Amiaa zukpa -wa, -we na yibhahia ain 'debbie mu -wa nu, a bhubhoe -Lago o 'ka 'mi 'yoo 'nye, 'in in 'ka ain glaa nyini sloi.

²⁰ -Lago, -o nyea -ain 'wototue -doo, mo 'bhua bhlablee 'yliyonyo 'kadu, -amiaa -Kanyo -Zezu 'wu titlanya glaa, 'wusulolue -we 'nia bhloluda -kaa 'pion nya.

²¹ Oo -Lago 'nye ain 'tite a 'ka gbuzunu o 'yibhaa lenu. -We nania o dudu, o nu we le -ain 'wu -Zezu Klisu gbegbein. 'Nimnie -mi -Zezuu -nu nya 'yli weee nya. *-Ameni.

Welipapie

²² Bheliai, amia na palia zukpa. Nu, a pulu 'kuayli -pa -weli ni yukwli dlitie nya. Nu, -we in celia da 'sebbe ni 'wu, we 'ni tlodo bhabha.

²³ In 'yibha a yibheli we 'ji nu, wa ka -amiaa bheli Timotee -kaslo 'wusa. O -ka na -gbe yi -pa ni, in -yo o 'so, 'in -a mia amiaa -gbe.

²⁴ A -sa amɪaa 'yugalɪnya weee -yɔ
-Lagɔnyɪma weee fɔ. Italiɪ -dɔdɔ -gɔ -
bheliɪ nɛɛ, wɔ -sa aɪn fɔ.

²⁵ -Lagɔ ŋwɪna a 'dɛ weee 'nyu la.

'Zakee 'sebhε

*'Zake -wa bha *-Zeluzalemuvu -Lagonyimaa 'yugalinyo yabhlo. 'Sebhε ni o celia, o 'ka -Lagonyima we -slolu nu, wa -ka -Zezu dli -gu zu, we mi nu, wa nonobhu -mi tiklu.

Fwsaweli

¹ -Ami, *'Zake, saa ain fu. -Lago -yo Nyimaa -Kanyo -Zezu *Klisu lubhononyo in -mia. *Zuifu weee mia -Lagonyima nya, wa palia 'klyie 'wu, -wa mnenia la dudu weee -gu, 'ma na paa na fwsaweli yoo.

Dlizuve -yo gbuilo

² Na bhelia, laylagbu -bhlo -bhlo -nya -we lu a yia 'phlia, a yla we 'muna 'kadu nya.

³ A yibheli we 'ji nu, a -ka dli 'temani laylagbu 'wu, dltie we nyea ain.

⁴ Nu, amiaa dltiee lenugbu -zonu nu le tiklu, 'in a 'ka -mi tiklu gbada, -lu yabhlogbo 'na bolu ain 'wu -ni.

⁵ Amiaa lonyime yabhlo 'ni gbu -yi ni, o -zla we -Lago, o 'kaa we o 'nye. -Lago nyea nyima weee -lu bhe 'nanidli nya, 'in o'o kpotaa we, o 'ka we o 'nye.

⁶ Nu, o -zla we dlizuve weee nya, o 'na lulu dli -ni. Nu, nyime o lua dli, o 'wlu gumunyuu -gbugbu, -we -pipe bhua 'wu, 'in we kwaa we so weee lu, mu.

⁷ -Muvu 'sasukpa -nyime 'na -dili dli zo, o 'na gbal -nie: «Jeditapee kwe -lu na yia 'yia.»

⁸ Nu, dlilonyo -wa, dli o lua o lenugbu weee 'wu.

Boba -yo 'nimmunie

⁹ Na bheli bobabhanyo dli namanu, nu, -Lago yia o 'nmi 'wobhua.

¹⁰ 'In 'nimmuninyo dli namanu, nu, -Lago ka o 'nmi zobeli. Nu, bhia o 'nimmunie yia -fliii -petuu -bu 'bhisa.

¹¹ Sa 'ylo -ka 'wuso we suloo 'tite nya, we yelia -petu, we -bu bhlia, 'in we 'ylinano bhua la, 'sa 'nimmuninyo yia labhua o lenulu glaa.

¹² Nyime o dia laylagbu zo la dli 'tite nya, 'wututue -dlao mi o -nu nya. Nu, o laylaylee 'bigu, o yia o 'penie

'yia. O 'penie mia, 'yliyogagie -we 'nia bhloluda -ka, -we -Lago gbaa o 'ka -wa -kalia o ze 'nye, mu -wa.

Gbonyuuu lenv tu'v 'bhu -Lago -gbe

¹³ Nu, gbonyuuu lenv tu -ka nyoo 'bha, o 'na gbal -nie:

«-Lago ka 'mi we 'tu 'bhali».

Gbonyuuu lenv tu'v 'bha -Lago, 'in o'o 'bhali nyime gbonyuuu lenv tu.

¹⁴ Nu, nyimee 'dee dli 'wonyini -gbonyuu mia, mu ylaa o la. Mu gbizea o 'wu, 'in o bhua we lubhu nwe.

¹⁵ 'In wee dli 'wonyini -gbonyuu mia, mu plaa nukpla, 'in we gwalia gbonyuu. 'In da gbonyuu -ka 'ylimani 'kadu, 'in -muv gwalia tltie.

¹⁶ Na bhelia -zonu, a 'na nonu amiaa 'de -dawli 'wu -ni.

¹⁷ Nyenyelu weee -we nanua 'yli, 'in -we mia tiklu, -Lago -gbe we bhua. 'Ylu klaa, 'cu klaa, -zeli klaa, mo -laa we la. 'Bhiti wee -li -muni bhitia, 'in we tia -ain nikpise 'wu. -Lago o 'bhiti we 'bhisa.

¹⁸ O dumagbu nya, o -la -ain la gbuzonu weli nya. 'In -a 'ka o lalalu weee 'yugalinya -ze.

Welu yukwli pulve -yo we -gvgbuv lenve

¹⁹ Na bhelia -zonu, a yibheli we 'jie: nyima -mi yukwli -ponya slui nya, 'in wa -mna 'wu gbu -gbada, wa -mna 'wu 'ce -pada.

²⁰ Nu, 'cepanyo mia, o'o nu gbu tiklu le -Lago 'yliya 'wu.

²¹ We 'gbu, a pali pvinplagbu -yo lenugbu 'nyuu weee -bligu. Weli -Lago faa ain dli zo, a nwnu 'dee 'wutitie 'kienyi nya we gbu -yo. Nu, mu mnenia we 'ka ain gbu 'wusa.

²² A 'na nonu amiaa 'de -dawli 'wu -ni: a 'na pulu -Lagaweli yukwli bhe -ni, a no we -gu zuzonu sa.

²³ Nu, o pulu -Lagaweli yukwli, 'in o'o noa we -gu, o 'wlu sa nyime -mnu: nyime o ylaa o 'de -vligni 'wu,

²⁴ 'In -muv 'bigu, o -ka o 'de ylaylie bhia, o mnia -bha -bhlokpade sa o munnia 'wula, 'in o dlua we 'wu. 'Sa o nyime mia.

²⁵ Nu, nyime o bhlia -Lago tite tiklu 'yliyo la, 'in o noa we -gu, 'mo -Lago yia

'nyulan⁷wnaa ṑ lenugbu 'wv. Wee titee 'gbv, ṑ 'kaa ṑ 'dε -yla -tv. ṑ 'na pulv we yukwli bhe -ni, 'in ṑ 'na dlvlv we 'wv -mvv 'bigv -ni. Nu, ṑ zv we 'nvhwe.

²⁶ Nyime -ṑ dia we dli 'wv, 'in ṑ gbaa: «-Lagonyime in -mia», ṑ 'ni ṑ miv kpa sa -yi, ṑ 'dε ṑ nva -dawli 'wv: bhe ṑ mia -Lagv 'wv.

²⁷ Nu, -we Dide -Lagv ylaa sa -mavlv -Lagv 'wv -mimie -yv -Lagv 'wv -mnimnie -zv nva, mv nu: -Lagonyime kpa kwiiyua -yv -dugbanwv 'nanvv wa siasie 'wv, 'in ṑ 'ka ṑ 'dε 'yliyavv dvdvugvv gbonyuuu gbegbein.

2

Amiaa lenugbu -mi -bhlo nyima weee gbegbein

¹ Na bhelia, -amiaa -Kanyv -Zezu Klisi -ṑ ka 'hni -zia 'hni weee 'wv, amia zva ṑ dli -gv. Amiaa lenugbu -mi -bhlo nyima weee gbegbein.

² Sabhisa, 'hnumnyav yabhlo plaa amiaa *-Lagv budu zv svvv -can -yv 'ylinav -bana -zv bhabha nya, 'in bobabhanyv yabhlo yia -mṑ pla 'ya -bana -zv nva.

³ A 'bhitia -ṑ kaa -bana -zv 'wvv -gbε la, a yia ṑ 'nvhwε zv, 'in a nεε ṑ -yla: «-Mi, -in -di da la 'hnumnyaa ladida!» 'In a nεε bobabhanyv -ylaε: «-Mi, -in -tv dε 'yligbeda! We 'ni -mvvv, -in -di da la, dvdv na bhv -yv.»

⁴ We -ka 'sa -mi, -yṑsialigbv a nva lε a 'dekpva nyidi, 'in a bhua nyimaa -yṑgbv 'wv wa ku -yv, 'wlukvv lapvake 'nyuu nya.

⁵ A pv yukwli, na bhelia -zv: dvdv -gvv bobabhanya -Lagv -saa -bha wa 'ka 'hnumnyaa -zε dlizvze 'wv. 'In -Lagv 'hnumngbe -Lagv gbaa -wa 'yibhaa ṑ, ṑ 'ka we wa 'nyε, wa 'ka we 'yi, we 'ni mvv?

⁶ 'In amia, amia nyεa bobabhanya 'wv! 'Nnumnyaa 'ni ain 'nyii 'wvnda -mu? 'In ma 'ni ain gbvvbhunya dli kwada -mu?

⁷ -Zezuu 'hni -zv -Lagv 'nyεa ain, maa'a -nyumv wee?

⁸ Cun, na bhelia, -Lagv 'hnumni -tite, sa we mia celida *-Lagvεbhe 'wv, mv nu:

«-In -kalı -na -libheyii zε -na 'dε 'bhisa.»

A -ka we -gv nṑ, -zugba -lu -zv a nva lε.

⁹ Nu, amiaa lenugbu 'ni -mi -bhlo nyimaa gbegbein, gbonyuu a nva lε. 'In -Lagv tite luelia ain gbv, a 'ni we 'nvhwε zv 'gbv.

¹⁰ Nu, nyime -ṑ 'ni -Lagv tite weee lv -tite yabhlo 'nvhwε zv, we 'dε weee ṑ 'nia 'nvhwε zv.

¹¹ Nu, -Lagv -ṑ gbaa:

«-In -yv 'hwnv -putu 'na -dli -budu 'wv -ni»,*

ṑ nεε 'yae:

«-In 'na 'bhalı nyime -ni.»

-Mvv 'gbv, -in -yv 'hwnv -putu 'ni -budu 'wvdi, -in -ka nyime 'bha, -in 'ni -Lagv titee 'nvhwεzvnyv.

¹² -Lagv tite -we ka 'gbv a 'kaa amiaa 'dε -yla -tv, amiaa -yṑgbv -Lagv yia 'wvvhua we gbegbein. A gba 'sa, 'in a nv 'sa.

¹³ Nu, nyavv nyvṑ 'yilia ṑ -lima nyazi, -Lagv 'nia ṑ nyazi 'yilia yi ṑ gbvvvvhv zli. Nu, nyazidi mia, mv lua gbvvvvhv.

Dlizvze -yv lenugbu -zvnyaa

¹⁴ Na bhelia, nyime -ṑ gbaa nu, ṑ ka dlizvze, 'in we lenugbu -zvnyaa 'nia -mi, lεε -lu ṑ 'yi we 'wva? -Mvv 'sasvka -dlizvze mneni we 'ka ṑ gbv 'wvsaa?

¹⁵ Sabhisa, -de amiaa bheli yabhlo, -de amiaa bhlv yabhlo, wa 'ni 'naa -ka, 'in hwa -ka wa 'bhada -mi 'yli weee nya,

¹⁶ 'in amiaa lonyime yabhlo -ka wa -yla gba: «A nṑ 'nanvv -nyae, hwtlv 'bhv ain -gv la, 'in a lv -nyae!» 'in -we wa ku 'yibhaa, ṑ 'ni we wa 'nyε, lεε -lu ṑ 'yi we 'wva?

¹⁷ 'Sa we mia dlizvzee -nv nya. We lenugbu -zvnyaa 'ni -mi, -zugba we ka tli.

¹⁸ Nu, nyime yabhlo yia gbaε: «-Ami, in ka dlizvze, 'in -mi, -in ka lenugbu -zvnyaa.»

* **2:11** Glεkiveli 'wv, we ji -wa nu: -wa kvkvalia, wa -yv nyima -putu 'na -dli -budu 'wv -ni.

Gbaa na yia ɔ -yla: «-Na dlizuvue 'nia lenugbu -zonunya -ka, sa we 'ka -mia? -Slolu 'mī we. 'In -amī 'ka -mī na dlizuvue -slolu na lenugbu -zonunyaa gbegbein.»

¹⁹ -In -yi we 'ji nū, -Lago -bhlogbɔɔ, we nanī 'yli bhabha! Zuzu 'nyii -yi 'ya we 'ji, 'in we tēlia nyanɔ nyaa 'debhie.

²⁰ -Gwɔtɔnyɔ, dlizuvue -we 'nia lenugbu -zonunya -ka, we 'nī -lu 'wɔkɔ, -in 'yibha -in 'ka we 'jiyibhelii?

²¹ 'Lee, sa -Lago yibheli -amīaa dukpasa *Ablaamu, nyime tiklu nya? ɔ lenugbu -zonunyaa gbu -wa, da ɔ wlaa ɔ 'yu *Izaki 'slaka nya -Lago -yla.

²² -Na yi we -yɔ: ɔ dlizuvue -yɔ ɔ lenugbu -zonunya 'sɔ da yabhlo we nɔa -nya. 'In ɔ lenugbu -zonunya -we kwaa ɔ dlizuvue yoo 'gbu, ɔ dlizuvue yia tiklu -mī.

²³ -We -Lagoɛbhɛɛ 'ya gbaa gbuzɔnu -wa, 'sa we nua:

«Ablaamu ka -Lago dli -gu zu.

ɔ dlizuvuee 'gbu,

-Lago yia ɔ yibheli nyime tiklu nya.»

'In wa yia ɔ la -Lagoɔ 'tale.

²⁴ A yi we -yɔ nū, nyimeɛ lenugbu -zonunya -yɔ -Lago yibhelia ɔ nyime tiklu nya, we 'nī ɔ dlizuvue -bhlogbɔɔ -yɔ.

²⁵ 'Sa -bhloo 'dɛ we nua 'naabizɪɲwɔɔ *Wlaabuu -nu nya. ɔ 'bhua Zuifuu tietienya 'wɔ, 'in ɔ yia wa 'wɔsa 'yoo -putuu 'wɔplihɛ nya. ɔ lenugbunya -yɔ -Lago yibhelia ɔ nyime tiklu nya, we 'nī muu?

²⁶ Gbuzɔnu -wa, ku -we 'nia nyapelī 'wɔ -ka, sa we tlia, 'sa -bhloo 'dɛ dlizuvue -we 'nia lenugbu -ka, -muu tlia.

3

Nwɛɛ mīɔ

¹ Na bhelia, amīaa lɔnyima duun 'na ɲwɔnunu nyimaa gbɔslolunyaa -zɛ gbu -nū. Nū, amīaa 'dɛ -yi we 'ji nū, -amīa nyimaa gbɔslolunyaa -yɔgbu -Lago yia 'wɔbhua, we 'ka nyima weee -yɔgbu -zi.

² Mnɔ -a 'dɛ weee mnɔ sɔ duun lɔ. Nyime -ɔ'ɔ mnɔa cī ɔ gbagbawelī 'wɔ, nyime tiklu -wa. ɔ -yi ɔ 'dɛ kpa sa sazɔnu sa.

³ Sabhisa, nūmɛsɔnnnyaa ɲwɛɛ -a zua nɛtɛ we 'ka -aɪn 'nɔɲwɛ zuu 'gbu, 'in -a mnɛni, -a 'ka we ku -kpabhie 'yoo da -slolu.

⁴ Mv mīa, 'glɔnyaa 'debhie -we 'ylia, 'in -we -pɪpɛ 'tɪtɛnya sua, we 'yoo daslolu -lu 'kienyi -lɛ! Mv slolua we 'yoo da -nya. 'In da we 'papanyɔ 'yibhaa, 'in we mnīa -mɔ -nya.

⁵ 'Sa -bhloo 'dɛ, mīɔ mīa ku -kibhe -sɛɛ nya -amīaa 'lalinya nyɪdɪ, 'in we ylimania we 'dɛ gbu 'kadɪ 'wɔ.

A yla, 'sa -kosu 'kienyi -lɛ mnɛnia, we 'ka 'kwla 'kadɪ 'ylipalɪ!

⁶ Mīɔ 'wɔ sa -kosu yabhlo. Dɔdɔgbu 'nyuu 'bhulɔda -wa. Mīɔ mī -amīaa 'lalinya nyɪdɪ, mv plalia -amīaa ku weee pɔɪn. Sa we nua, mv nū: we 'wɔ sa -Kosuu -kapu ka wee mīɔɔ 'dɛ 'ylifa, 'in we 'dɛ faa nyimeɛ dɔdɔ -gu -gbu weee 'yli.

⁷ -Fliinuma weee -yɔ 'zianya, dlɔnɔnu -nūma -yɔ 'nyulu -nūma, nyime mnɛni, ɔ 'ka we gbu -slolu, 'in nyime slolua we gbu.

⁸ Nū, nyime yabhlogbɔɔ 'nī mnɛni, ɔ 'ka mīɔ gbu -slolu. We 'wɔ sa tɪbhɛ: gbunyuu -we nyime 'nia kpa sa -yi, 'mv we -mīa, nyime 'bha -gu yea we.

⁹ 'Mv -a bhua 'wɔ, 'in -a mnɪnīa -amīaa Dide Jejitapɛɛ 'ɲnī. 'In 'mv -a bhu 'yaa 'wɔ, nyima -wa -Lago -laa la ɔ 'dɛɛ 'wɔwɔlɔ nya, 'in -a bhlīa wa gwɛzɛ.

¹⁰ Wee ɲwɛ yabhlogbɔɔ 'wɔ Jejitapɛɛ 'ɲnɪmnɪtɛ -yɔ gwɛzɛ -bhlɪbhlɪ tlaa. Na bhelia, we 'na -mɪnɪ 'sa -nī.

¹¹ 'Wɔwɔlɔnyu yi we 'bhuka yabhlogbɔɔ 'dɛ 'wɔ mɛnɔ nyu -yɔ kalo nyu wlelii?

¹² Na bhelia, magloosu yi gwii 'bhue 'paa? Yaayu, *-dlɔsu yi magloo tɔnu? -Innya. 'In 'ya, gumunyuu 'wɔda 'nī mnɛni we 'ka mɛnɔ -nyu -kpɔa wla.

Gboyilo -we bhua -Lagoɔ -gbɛ

¹³ Aɪn glaa nyɔɔ -yi gbua, 'in -ɔ mna 'ylia? ɔ -slolu we ɔ lenugbu nya ɔ nɔnɔbhɔ -zɔnuu gbegbein, gboyilo -yɔ dli -dlɔɔ nya.

¹⁴ Nū, zenyi 'nyuu -yɔ kpɪkpɛlɪ -zuzu -ka aɪn 'wɔ -mī, a 'na 'ylimani amīaa

'de-ni, a 'na 'tubhulu yo -Lagoo gbuzonu -yo -ni.

¹⁵ -Muu gbuyilo 'nia -Lagoo -gbe 'bhu, nu, dudu -guu -nu mu, nyime zuzu -nu mu, *'Kuzuu 'debbiee -gbe we bhua.

¹⁶ Nu, da zenyi -yo kpikpeli -zuzu -ka -mi, gbu bidi -bidi bidi -yo gbonyuuu 'yli -bhlo -bhlo weee mi 'ya -bhadε.

¹⁷ Nu, gbuyilo -we bhua -Lagoo -gbe we mi -mawuda tia, -muu 'bigu, we 'yibha 'wututε -dlɔɔ, we -yi we 'de kpa sa nyimaa gbεgbεin. Nyuma we zua 'nɔɔwe, we ka nyazɔɔli, 'in we nua gbuzonunya ε. We 'ni nyime -yogwepake -yo dli 'sɔɔ gaylo nya -mi.

¹⁸ Dli -dlɔɔ -nyima -wa bibelia nyima -yo, wa dli -dlɔɔ mia, mu yia 'yliyogagie tiklu wlaa.

4

Dudugvlii 'yibhayibhie

¹ -Gɔɔnya -yo -zlenya mia ain nyidi, da we bhulu? Amiaa dliwɔnynili, -we sumania amiaa dli, mu nua we ε, we 'ni muu?

² A 'yibha -lu yabhlo, 'in a'a 'yi we. A ka nyime -bha dli nukple, 'in amiaa dli nynia -lu 'wu, 'in a 'ni mneni, a 'ka we 'yi. A ka -zlenya -yo -gɔɔnya kwε. 'In a'a -zlahi -Lagoo -lu, we 'gbu, a'a 'yia we.

³ 'In we 'ni 'sa -mi ni, -lu a zlaa 'nyumu a 'ka amiaa dliwɔnyniluu dumagbu lenu, we 'gbu, a'a 'yia we.

⁴ -Lagoo -dawlinunya a -mia! A 'ni we 'ji -yi nu, dudugvlii 'yibhayibhie sisalia nyime -yo -Lagoo -yɔɔ? Cɔn, a -yo dudugu -li -ka 'tale li, -Lagoo tonyuma a -zεa.

⁵ -Lagooεbhεε 'ya nεε: «Zuzu -zɔnu -Lagoo zua -ain 'wu, 'mu ɔ yibhaa -yɔla zenyidli nya.» Amiaa dli nu, weli -we we gbaa, bhe -wa yi?

⁶ Nu, 'nani 'kadu -Lagoo nua -ain 'wu, we 'gbu -Lagooεbhε nεε 'yae: «'Temanu -Lagoo temania 'dεε 'ylimaninya -yo.

'In -wa tia wa 'de 'wu 'kienyi, ɔ nua wa 'nani 'wu.»

⁷ Nu, a ti amiaa 'de 'wu 'kienyi -Lagoo 'yu. A 'temanu amiaa 'de 'Kuzu -yla, 'in we 'ka ain -yɔbhɔ 'pipi.

⁸ A nyni -Lagoo -yɔla, 'in ɔ 'ka ain -yɔlanyni. Gbonyuu -lenunya, a -wɔlu

amiaa kwenya -yo! Dli 'sɔ -nyuma, a mnazi amiaa dli -yo!

⁹ A yibheli amiaa 'dεε nyazu 'ji. A wi, 'in amiaa 'mɔ kwli! A 'bhitili amiaa nyanyie wie 'wu, 'in a 'bhitili amiaa 'mɔnalilie dli sulo 'wu!

¹⁰ A ti amiaa 'de 'wu 'kienyi Jejitape 'yu, 'in ɔ 'ka amiaa 'ɔni 'wɔbhɔ 'kaduu.

-In 'na 'bhulu -na bheli -yɔgbu 'wu -ni

¹¹ Na bhelia, a 'na gbaɔ weli 'nyuu bheliaa daa -ni. -ɔ -ka ɔ bheli daa weli 'nyuu gba, -ɔ -ka ɔ bheli -yɔgbu 'wɔbhɔ, -zugba -Lagoo tite -yla ɔ gbaa weli 'nyuu, 'in we -yɔgbu ɔ 'bhua 'wu. -In -ka titee -yɔgbu 'wɔbhɔ, -in 'ni we 'nɔɔwezɔnyɔ, we -yɔgbu 'wɔbhunyɔ -in -mia.

¹² -Lagoo 'debhlogbɔɔ palia tite, 'in ɔ 'debhlogbɔɔ -wa gbɔwɔbhunyɔ. Mɔ mnenia nyime puepue, 'in mɔ mnenia nyime mnɔnue. 'In -mi, nyɔɔ -in -mia, 'in -na bhu -na -libheyii -yɔgbu 'wɔa?

A 'na 'ylimanu amiaa 'de -ni

¹³ Amia -wa gbaa: «-Zεεn, cɔɔli, 'gbe -mɔni 'wu -a yia mɔnia, -a 'ka -mɔ -zu -bhlo li, -a 'ka -vale 'pa, 'in -a 'ka 'gwεzi 'yi», a pulu 'mi yukwli -slεεn.

¹⁴ Amia -wa 'nia -we 'kaa cɔɔli lenu -yi! Sa amiaa dudu -gu mia? 'Nyuu bhuhui -we sɔa 'wu, 'in we mɔa la -bha -bhlokpade, 'mu a -mia.

¹⁵ Sanεε a 'ka yaa gba: «-Lagoo -ka ɔwɔnu, -a -ka 'pɔda -mi, sanεε -yo sanεε -a yia nua.»

¹⁶ Nu, -slεεn a mi 'dεε 'ylimaninya nya, 'in a ylimania amiaa 'dεε 'ɔni. 'Dεε 'ylimanie mia, 'yli we -nyua.

¹⁷ -Muu 'gbu, -ɔ -yia gbuzonu -we ɔ 'kaa lenu, 'in ɔ nua we ε, gbonyuu ɔ nua ε.

5

Gbu lapalie 'ɔnimnunya -yla

¹ 'In -slεεn amia 'ɔnimnunya pulu 'mi yukwli! A wi, 'in a klu, gbonyii yia ain yliaa 'gbu.

² Amiaa 'ɔnimnuli ka zen pla, 'in -muta yia amiaa 'naanya pla.

³ 'Ghi ka amiaa -can -yo amiaa 'gwεzi kpa, wee ghi yia amiaa -yɔgbuu dayilu

-zeε, 'in mu yia amiaa yiεε lia -kosu 'bhisa. A ka 'ηnumnili 'wlugugwlahi 'wubhlolu -yli weee 'wu.

⁴ Amiaa lubhonunya -wa nua amiaa kpaanya lubho, a 'ni wa 'penigwezi wla. A pulu wa gbu lapaliweli nya yukwli! -Wa plalia amiaa kpaa -lii 'ya, wa 'wukpaweli ka 'Tite -ka -Lago yukwliyoo mni tiklu.

⁵ Amiaa 'deε 'ηnumnili -yo amiaa 'deε dumagbunya a nua le dudu -gu, -zugba a li 'kpulu -li, a zu ku neε nima -we wa 'ka 'bha we 'bha yli nya, 'in wa 'ka li mu.

⁶ A ka nyuma tiklu gbu 'wlu ladili, 'in a yia wa 'bha, wa 'ni -gla zu ain -yla.

Dlitie -yo -Lago bhubhoe

⁷ We 'de weee 'gbu, na bhelia, a -ka dlitie tiklu, 'in Nyimaa -Kanyo 'ka yi. A yla, kpaapanyo wua o kpaa -luu 'ya -zonu dudu 'kaa wla, dlitie nya tiklu, 'in 'nyu tianu -yo 'wubhlolunyu lba o kpaa.

⁸ We 'gbu, amia -ka 'ya dlitie, a 'temanli dli, nu, Nyimaa -Kanyo yibhla ka cipa.

⁹ Na bhelia, a 'na 'pupalu ylu -yo -ni, nu, -Lago yi amiaa -yogbu 'wobhu. Gbubobhunyo ka cipa, o ka plada cipa 'le!

¹⁰ Na bhelia, a 'pa *-Lagobguu -falipanya dli -gu, -wa gba bhaa -Lagobgu Jejitapeε 'ηni nya. A 'tideli wa dlitie, wa siasie 'wu.

¹¹ A yla, nyuma -wa sia dlitie nya -a neε 'wotutue -dlao mi wa -nu nya. A ka *Zobuu dlitieε 'di 'nu, 'in -we Jejitape nua o -yla le lugada, a ka we -yoyi. Nu, Jejitape mi yeda zuzonu -yo nyazidli nya.

¹² Na bhelia, gbu weee 'yu, a 'na bili yali -ni, a 'na bili dudu -ni, a 'na bili -lu yabhlogboε gwezeε nya -ni. Nu, amiaa un -ze un, 'in amiaa -inna -ze -inna, -Lago yi amiaa -yogbu 'wobhu.

¹³ Amiaa lonyume yabhlo mi siadaa? O bhubhoe -Lago. Amiaa lonyume yabhlo mi 'muna 'wuu? O bhli -Lagobunya.

¹⁴ Amiaa lonyume yabhlo ka gu -yoo? O la *leglizii nyuma kpasi, 'in waa nyuma kpasi 'ka o 'kpi -yotli Nyimaa

-Kanyo 'ηni nya, 'in wa 'ka o -Lago bhubhoe.

¹⁵ -Lagobhubhoe dluozue nya, mu yia guzonyo -moni puea, 'in Jejitape yia o 'wobhua. 'In o -ka gbonyii lenu, -Lago yia o gbonyii 'wotia.

¹⁶ We 'gbu, a gbogbali amiaa gbonyii -yla -bhlo -bhlo, 'in a 'ka -Lago bhubhoe -bhlo -bhlo, 'bhie, a 'ka 'pu. -Lago bhubhoe weli -zonu -we nyime tiklu 'bhua 'wu -Lago 'yu, we ka 'tite 'kadu 'wu.

¹⁷ 'Sa -muu mi 'yaa -Lagobguu -falipanyo *Eliii gbu nya. O mi zlume nyime nya -ain 'bhisa. 'In o yia -Lago bhubhoe dli weee nya nu, 'nyu 'na lali -ni, 'in -zu ta 'cu gbelibhlo 'wu 'nyuu 'ya 'ni dudu -gu bhli.

¹⁸ -Mu 'bigu, o yi 'yaa -Lago bhubhoe, 'in 'nyu yia lba, 'in dudu -gu -li yia zu.

-Lagonyuma mna, wa lalale

¹⁹ Na bhelia, amiaa lonyume yabhlo -ka gbuzonu 'bibhu o -ka mna, 'in nyime yabhlo -ka o lalali, gbuzonu o nua le.

²⁰ A yibheli we 'ji nu, gbonyuu -lenonyoo 'yloogbu 'nyuu, -we -gu o mia, o salia we -gu o la, o gbonyuu -lenonyoo zuzu o -saa tlitie 'wu. 'In o 'gbu -Lago yia gbonyuu duun lamumnia.

Tia 'sebhε Pieli 'paa yoo

Pieli cεlia 'sebhε nι. Nι, -Zezuu *'bιnɔnya kugbua lε 'sɔɔ glaa -nyime yabhlo ɔ -mι bhaa. -Lagɔnyima -wa wa palia 'klyie 'wɔ, 'ma ɔ 'paa 'sebhε nι yoo. ɔ nεε wa -yla nι, wa ka -Zezu 'klyie 'wɔpalι, 'in ɔ yia sia. We 'dεε 'gbɔ, -Lagɔnyima -ka siada -mι, wa -ka wa 'klyie 'wɔpalida -mι, we mι nι, wa 'yligbe gege, 'in wa 'ka -Lagɔ dli -gɔ zɔ.

Fɔsaweli

¹ -Amι Pieli -wa -Zezu *Klisu *ti-tienyɔ, amia -wa -Lagɔ -saa -bha, 'in -wa mιa lamnenida laga -dɔdɔ -gɔ, -mɔ Pɔɔn, -Galasii, Kapadɔsɔ, -Azii -yɔ Bitinii, amia na cεlia 'wɔ.

² Dide -Lagɔ ka -bha ain -sa, ɔ gbɔ ɔ gba bhaa tiaa sɔlɔ, 'in a mι ɔ -nɔ nya, ɔ Zuzu 'gbɔ, 'in a 'ka -Zezu Klisi 'nɔɔwε zɔ, 'in ɔ 'pɔn -ka ain -gɔ slo, a 'ka -mɔwɔ.

Nι, -Lagɔ 'nyε ain zɔzɔnɔ -yɔ 'wɔtɔtɔε -dlɔɔ bhabha.

Dliwɔdidie -we'e 'bhva la

³ -A -mnini -amiaa -Kanyɔ -Zezu Klisu Dide -Lagɔɔ 'ηni! ɔ nyazɔdli 'kadɔ nya ɔ 'nyεa -ain 'yliyɔgagie lolu, -Zezu Klisu 'wɔbhubhue nya tɔtɔlɔnya glaa. We 'dεε 'gbɔ -amiaa dli 'tεa 'wɔ 'kɔmɔ.

⁴ -A wɔ zɔzɔnɔ -Lagɔ zɔa la ɔ nyɔmaa -nɔ nya. Wee zɔzɔnɔnya -mɔni 'nι mneni we 'ka -nyumɔ, we 'ka pɔɔnpla, 'in we 'yli 'na 'ka tli. -Lagɔ ka wee zɔzɔnɔ -mɔni lazɔ yali amiaa -nɔ nya.

⁵ Amia -Lagɔ mιa 'yliyɔzɔda ɔ 'tite nya, amiaa dliɔzɔvεε 'gbɔ, 'pɔpɔε -Lagɔ yia -slɔlua 'wɔbhlolu bhla, amia yia we 'yia.

⁶ A li we 'wɔ 'mɔna, we -ka nι, laylagbɔ 'yli -bhlo -bhlo -mɔmɔ -ka ain yli dεslεn, 'in we 'ka amiaa dli sumani, bhla -seleε bhla, -bhlokpade a li 'mɔna.

⁷ We -ka nι, -Lagɔ ka laylagbɔ 'yi-tide we yli ain, amiaa dli 'yiyie gbɔ -wa. Amiaa 'dε -yi we 'ji nι, -can mneni we 'ka labhɔ, 'in wa paa we -kosu 'wɔ, wa 'ka we 'dεgbolu 'yι. 'In

amiaa dliɔzɔvεε 'yia -we zia -can, 'mɔ wa ylaia la. 'In zli -Zezu Klisi -ka lɔyi, wa 'ka amiaa 'ηni 'ylimani, wa 'ka amiaa 'ηni -mnini, wa 'ka ain 'nɔɔwε zɔ.

⁸ A 'nι -Zezu 'yι, 'in a -kaia ɔ zε. 'In a'a 'yι -slɔ ɔ -yɔ, 'in a zɔa ɔ dli -gɔ. ɔ 'gbɔ a lia 'mɔna 'kadɔ -we ka gba -wεli wa 'nia -ka.

⁹ -We ka gbɔ -wa, a ka amiaa dliɔzɔvεε 'pεnie 'yι, amiaa zuzu 'pɔpɔε nya.

¹⁰ * -Lagɔgbɔ -falɔpanya ka 'kli 'yι, wa 'ka wee 'pɔpɔεε 'ji 'wɔlanɔ. 'In zɔzɔnɔ -Lagɔ 'kaa ain 'nyε, wa yia we -falɔ 'pa.

¹¹ Gbɔ -we Klisu Zuzu gbaa wa -yla, bhla -we nya we 'kaa lεnɔ, 'in sa we 'kaa lεnɔ, 'in wa gɔa la, wa 'ka we yibheli. Nι, ɔ Zuzu mιa wa 'wɔ, mɔ gbaa wa -yla tia Klisu siasia gbɔ -yɔ ɔ 'ηnimniε 'kadɔ 'kaa we 'biɔ yi.

¹² -Lagɔ ka ɔ gbɔ -falɔpanya we 'klɔslolu nι, gbɔ wa mιa zlimε gbada, we 'nι wa 'dεε -nɔ, nι, amiaa -nɔ -wa. Wee wεli -zɔnɔ -mɔni waa -Lagɔgbɔ gbanya mιa -slεn da ain -yla gbada, Zuzu 'Pɔpaa 'tite bhva yali nya, wa gbaa we. 'In 'anzɔnyaa 'dεbhie -gbolu 'yibha we 'ka we 'ji 'wɔlanɔ.

A -tɔ -mɔwɔda amiaa lεnɔgbɔ weee 'wɔ

¹³ We 'dεε 'gbɔ, a mnazi amiaa 'dε la amiaa 'wlukɔn lapɔpalie 'wɔ, 'in a 'ka gbɔ lεnɔ! A zɔ amiaa 'dε 'yliyɔ. 'In -lu -zɔnɔ -we -Lagɔ 'kaa ain 'nyε -Zezu Klisu yiyizli, amiaa dli 'tεmani we -gɔ 'wɔ.

¹⁴ Sa 'yua zɔa wa didea 'nɔɔwε, a zɔ 'sa -Lagɔ 'nɔɔwε. Amiaa dliwɔnyinili a nɔ bhaa lε, -zugba a 'nι -slɔ -Lagɔ -yi, a 'na mnini 'maslεn we 'bi -nι.

¹⁵ 'In -we ka gbɔ -wa, -Lagɔ -ɔ laa ain, ɔ mι -mɔwɔda. Amia -tɔ 'ya -mɔwɔda amiaa lεnɔgbɔ weee 'wɔ.

¹⁶ Nι, we mι cεlida * -Lagɔsebhε 'wɔε, «In mι -mɔwɔdaa 'gbɔ, a -tɔ -mɔwɔda.»

¹⁷ -Lagɔ -ɔ bhua nyimεε -yɔgbɔ 'wɔ, nyimεε lεnɔgbɔ sɔlɔ, 'in ɔɔ gbizia nyima 'wɔ, 'in a laa «Dide», amiaa -Lagɔbhubhoe wεli 'wɔ, da a -gaa -slɔ

'yliyɔ dɔdɔ -gɔ, amiaa nɔnɔbhu 'wɔ a zɔ -Lagɔ 'nɔɲwe, 'in a sɔ ɔ.

18 Amiaa 'dɛ -yi we 'ji nɩ, we 'nɩ 'gwezi -yɔ -can -we bhua la nya -Lagɔ ziti aɩn 'wɔ, amiaa nɔnɔbhu -kpɔa amiaa dɔkpasi tia aɩn -yɔ kwɛɛ.

19 Nɩ, Klisi 'wɔa bhlabhleyu, 'sla -yɔ gbɔ yabhlogbɔɔ 'nia -yɔ -mɩ, ɔ 'pɔn -zɔnɔ nya -Lagɔ ziti aɩn 'wɔ.

20 -Lagɔ 'nɩ -slɔ dɔdɔ lala, 'in ɔ yia -bha Klisi -sa, amiaa Gbɔwɔsanyɔ nya. 'In ɔ yia ɔ -slolu 'wɔbhlolu -ylɩnya nɩ nya, amiaa zɔzɔnɔ 'gbɔ.

21 -Lagɔ ɔ 'bhua Klisi 'wɔ tɩtɩnya glaa, 'in ɔ yia ɔ 'ɲɩmnɩe 'nyɛ, Klisi 'gbɔ a ɲwnua ɔ gbɔ -yɔ. We 'gbɔ a zɔa dɩ, 'in a dia -Lagɔ dɩ 'wɔ.

22 A ka gbɔzɔnɔ 'nɔɲwe zɔɔ 'gbɔ, -Lagɔ ka aɩn -yɔwɔɔ. 'In a 'ka amiaa -Lagɔbhelɩa 'yibha sazɔnɔ sa. A kɩkɩ zɛ dɩ weee nya.

23 -Lagɔ ka aɩn nyɩma lolu -zɛɩ, we 'nɩ -luu 'ya -we tɩa nya. -Luu 'ya we'e tɩa, we nya -wa. -Lagɔwɛɩ -we -gaa 'yliyɔ, 'in -we mia la 'yɩ weee nya, mɔ nya ɔ -zɛɩa aɩn nyɩma lolu.

24 Nɩ, we mɩ cɛɩda -Lagɔɛbhe 'wɔɛ: «Nyɩma weee 'wɔɔ -petu, 'in wa 'ɲɩmnɩe weee 'wɔɔ -petuu -bɔɩ.

-Petu -ka yɛ, 'in we -bɔɩ bhlɩa.

25 'In -Lagɔ wɛɩ mɩ la 'yɩ weee nya.» Wee wɛɩ nya wa gbaa aɩn -yla -Lagɔgbɔ.

2

'Yliyɔga -tukpa -yɔ -mɔwɔɔ -nyɩma

1 We 'gbɔ, nɔkpɛylɩnyuno, yɔ, wɛɩ 'sɔ -kakɩe, zenɩ -yɔ wɛɩ -wɛɩnya mia, a 'bhu we 'dɛ weee 'bɩ.

2 Sa 'yuyolua 'yibhaa nyitɩnyu, a 'yibha 'sa nyitɩnyu 'wlalaa -we -wa -Lagɔ wɛɩ. A -ka we 'nyɛda -mɩ, a 'ka 'ylimanɩ, 'in a 'ka 'pɔpɔe 'yɩ.

3 Nɩ, a ka we ɲwe 'yɩ, 'in a yia we 'jiyibheli nɩ, Jejitaɔ mɛnɩ.

4 A nyɩ Nyɩmaa -Kanyɔ -Zezu -yɔla, mɔ -wa 'yliyɔga -tukpa, -we nyɩma -saa kwnɛɛ, 'in -Lagɔ -saa -bha ɔ dɩ da -tukpa tɩkɩ nya.

5 Amia -zɛ 'ya 'yliyɔga -tukpa, 'in -Lagɔ 'ka ɔ -budu 'sɔbha aɩn nya, -budu

-we zɔ a 'kaa -Lagɔɔ 'dɛɛ bɔbɔnya -zɛ. 'Slakanya -we nanɩa -Lagɔ dɔdɔ -Zezu Klisi 'gbɔ, a 'ka we -sa.

6 We mɩ cɛɩda -Lagɔɛbhe 'wɔɛ:

«A yla! Tukpa tɩkɩ in -saa -bha, 'mɔ in mia ladɩda *Siɔngbe nɔkpɛ, 'in we 'ka -buduu gwɩgwɩyɩ -tukpa -zɔnɔ -zɛ.

-ɔ -ka we dɩ -gɔ zɔ,

'kɔa 'na 'ka ɔ 'ylilawla -gba.»

7 Amia -wa ɲwnua -Lagɔɔ gbɔ -yɔ, wee tukpa ka 'ɲɩ -gɔ, amia -Lagɔɔ 'yuaa -nɔ nya. 'In -wa'a ɲwnua -Lagɔɔ gbɔ -yɔ, «Tukpa -budusɔbhanya -saa kwnɛɛ, mɔ -zɛa -buduu gwɩgwɩyɩ -tukpa -zɔnɔ.»

8 We mɩ 'ya cɛɩdaɛ:

«Tukpa -we nyɩma gozoa,

'in we bhlɩa wa la, mɔ -wa.»

Wa'a ɲwnu -Lagɔɔ wɛɩ -yɔɔ 'gbɔ, wa gozoa we. 'Sa -Lagɔ zɔa we la, wa -nɔ nya.

9 'In amia, amia -Lagɔ -saa -bha, a ka nyɩmaa 'wlulapɩɩnyɔɔ -Lagɔbɔbɔnya -zɛ. A ka -Lagɔɔ -mɔwɔɔnya -yɔ ɔ 'dɛbhlogbɔɔɔ -nɔ -zɛ, 'in a 'ka ɔ lɛnɔgbɔ 'kadɩ gba. -We ka gbɔ -wa, mɔ -saa aɩn nɩkpise 'wɔ, 'in ɔ yia aɩn ɔ zɩ 'kadɩ 'klɔ -la.

10 -Benyi, amia 'nia -Lagɔɔ nyɩma, a ka -slɛɛn ɔ nyɩma -zɛ. 'In amia -Lagɔɔ 'yɩɩa -benyi nyazi, 'in -slɛɛn amia ɔ yɩɩa nyazi.

A nɔ -Lagɔɔ lubhonɔnya 'bhisa

11 Na jɩjɩ -talea, in nɛɛ aɩn -ylaɛ: a mɩ 'lakpanya -yɔ 'plɩplɩnya nya dɔdɔ -gɔ. A zɔ amiaa 'dɛ 'yliyɔ nyɩmaa dɩwɔnynɩli 'nyɩi gbɛgbɛɩn, -we gɔa amiaa zuzuu -gbɛ tɔ.

12 Amiaa nɔnɔbhu -mɩ tɩkɩ -wa 'nia -Lagɔ -yi 'yɩɩa 'wɔ. Wa -ka sa aɩn gbɔnyɩi lɛnɔnya 'wɔpalɩɔɔ, amiaa lɛnɔgbɔ -zɔnɔ wa yia yibhelɩa. 'In da -Lagɔ -ka yi, ɔ 'ɲɩ wa yia -mnɩɩa.

A zɔ nyɩmaa 'wlulapɩɩnya 'nɔɲwe

13 Nyɩmaa -Kanyɔɔ 'gbɔ, a zɔ nyɩma weee 'wlulapɩɩnya 'nɔɲwe. A zɔ nyɩmaa 'wlulapɩɩnyɔ 'kadɩ 'nɔɲwe, mɔ kaa se 'kadɩ aɩn -gɔ.

14 'Gbee -cian, -wa nyɩmaa 'wlu-lapɩɩnyɔ 'kadɩ tiea, wa 'ka gbɔnyɩi

-lenunya -kasib 'wopa, 'in wa 'ka gbuzonuu lenunya 'nukwali, a zu wa 'nuwe.

¹⁵ Nu, -Lago 'yibha a nu gbuzonuu le, 'in a 'ka titinanya -yo gbukpuaa gbanya nwe 'munu.

¹⁶ A mi amiaa 'de -yla, 'in a 'na -talo -muv dli, a 'ka gbonyuu lenu -ni. Nu, a no -Lago lubhonunya 'bhisa.

¹⁷ A zubha nyima weee, a -kahi amiaa -Lagobhelaa ze, a so -Lago, 'in a zubha nyimaa 'wlulapilinyo 'kadu.

A no -Zezuu nanobhu

¹⁸ Lubhonunya, a ti amiaa 'de 'wu 'kienyi amiaa -cian 'yu, 'in a so wa. We 'ni -wa mia -dlao, 'in wa kaa 'nani -bhlo -yla a 'ka we lenu, a nu we le 'ya -wa 'tea -yla.

¹⁹ We -ka nu, -in 'ni gbu lenu, 'in wa pali -mi 'klyie 'wu, -in -ka we 'gba 'wluzoladi -Lago 'gbu, 'in -Lago nwna -mi 'nyu la.

²⁰ Nu, wa -ka ain 'klyie 'wopali gbonyuu a nua lee 'gbu, 'in a -ka we 'wluzoladi, 'ni -mumu we nye ain a? Nu, a -ka gbu -zonu lenu, wa -ka we 'gbu ain 'klyie 'wopali, a -ka we 'wluzoladi, 'in -Lago nwna ain 'nyu la.

²¹ -We mia dee 'gbu -Lago yia ain la. Nu, Klisiu 'de ka 'ya sia amiaa 'gbu, o ka ain 'yoo da -slolu, a 'ka o nanobhu no.

²² «O 'ni gbonyuu yabhlogbo lenu, 'in o 'ni yoweli nwee -ka.»

²³ Da wa vela o, o 'ni we 'bigupali vele nya. Da wa palia o 'klyie 'wu, o 'ni wa 'wluo 'kpili. Nu, -Lago o bhua nyimee -yogbu 'wu tikli, 'mo o tilia o 'de.

²⁴ 'In mo 'bhua -amiaa gbonyuuu 'gba 'wu, o 'dee ku zo, o 'dee *su -gu. 'In -a 'ka tli gbonyuuu gbegbein, -a 'ka 'yliyogagie tikli 'yi. O lenonue -yo a 'yia 'pope.

²⁵ Nu, a 'wlu zlime mnomo -bhlabhle. 'In -sleen, nyime o -wa amiaa 'Yliyozonyo, 'in o kua amiaa zuzu nwe, a ka o -gbe luyi.

3

-Lagonyimaa 'nwni -yo wa 'lowliaa ladi so

¹ 'Nwni, amia zu 'ya amiaa 'lowlia 'nuwe. 'In wa talua -wa'a nwna -Lagobu -yo, amiaa nanobhu -zonu 'gbu, wa 'ni wa -yla -Lagobu gbao, wa 'ka -Zezuu gbu -yownu.

² 'In wa 'ka amiaa nanobhu mia -mawluda -yo nyimee 'nuwezozue -yoyi, 'in we 'ka wa dli kwezi.

³ Amiaa 'ylinano 'na -zeli ku -yoo 'ylinano -ni, -we -wa 'nyii -yomnaze, -can kpelie, we -yo -bana -zonu 'woplaphie.

⁴ Nu, amiaa 'ylinano -ze kuzoo 'ylinano -we mia dibhe 'wu, we'e 'bhua la. -We -wa dli -zonu -yo dli -dlao, mu 'yia -Lago 'yliya 'wu.

⁵ Zlime -Lagownu -wa dia -Lago dli 'wu, 'sa wa namania wa 'de 'yili sa. Wa 'lowlia wa zua 'nuwe.

⁶ 'Sa *Sala zua *Ablaamu 'nuwe, 'in o yia o la: «Na -kanyo», 'in -sleen a ka o 'nwnyua -ze, a -ka gbuzonuu lenuda -mi, -zugba a'a nu nyanu gbu yabhlogbo kwee.

⁷ Amia 'nwni 'lowlia 'ya, a yibheli amiaa 'nwni kpa sa, a -yo wa 'soo lenugbu weee 'wu. A yibheli we 'ji nu, wa 'ni late ain 'bhisa. A zubha wa, -we ka gbu -wa, 'yliyogagie -we 'nia bhloluda -ka, -we -Lago wlaa, 'yia wa yia we ain 'bhisa 'ya. A -ka 'sa nu, -lu yabhlogbo 'na 'ka amiaa -Lagobhubhoe weli 'yoo -kolu.

A yi dli -bhlo

⁸ Nu, -sleen, a 'de weee 'yi dli -bhlo. A kikal ze -Lagobhelaa 'bhisa. A -ka nyazidli, 'in o -ka -mi, o ti o 'de 'wu 'kienyi o -libheyi 'yu.

⁹ A 'na 'pali gbonyuu 'bigu gbonyuu -ni, a 'na 'pali vele 'bigu vele -ni. Nu, a 'pali we 'bigu 'nyulanwna weli nya. We 'gbu, -Lago yia ain la, o 'ka ain 'nyulanwna.

¹⁰ -Lagosebhe nee:

«Nyime o -ka gba o 'ka 'pipee -zonu 'yi, 'in o 'ka 'muna 'wu -mi 'yili weee nya, gbonyuu 'na 'tlali o nwee -ni, 'in o 'na 'tubhulu yo -ni.

¹¹ O pali gbonyuu lenue -bliu, o nu gbuzonuu le.

'In o -tali 'wututue -dlao da so 'so nya.

¹² Nu, nyima -wa mia tikli,

Jejitapee 'yli mi wa -yo,
'in o polua wa -Lagobhubhoe weli
yukwli.
'In o solua gbonyuu -lenunya -yo 'wu.»

*A mnazi la, -we ka 'gbu, amiaa dli
'tea 'wu, a 'ka we gba*

¹³ A -ka gbuzonu lenuda -mi dli weee
nya, nyoo 'ka ain -yla gbonyuu lenua?

¹⁴ We -ka nu, gbuzonu lenvee 'gbu a
mi siada, 'muna mi amiaa -nu nya.

«A 'na nonu nyanu nyuma kwee -ni,
'in amiaa dli 'na sumani -ni.»

¹⁵ Nu, a 'ylimani Klisi -mo dibhe 'wu,
amiaa -Kanyo nya. 'In a mnazi la
'komu, -we -gu amiaa dli 'tea 'wu,
nyoo nyoo -ka ain layibha, a 'ka we 'ji
gba o -yla.

¹⁶ 'In a nu we le dli -dlao -yo nyumee
'nonyezoe nya. Amiaa 'wlukun -
dlao -mi tikli, 'in -wa dia ain gbu 'wlu,
'in -wa gbaa amiaa nonobhu Klisi 'wuu
daa gbonyuu, 'in zu 'ka wa 'bha.

¹⁷ We -ka -Lagoo domagbu, nu, a -ka
gbuzonu lenuda -mi, a sia, -muu nani
'yli, we -zi a 'ka sia gbonyuu lenve nya.

Sa Klisi sia amiaa 'gbu

¹⁸ Nu, Klisi 'debbie -gbolu tili 'wu
-zakpa -bhlogbo, gbonyuuu 'gbu.
Mo -wa gbuzonu lenunya, mo tlia
'nyiiciaan 'gbu, 'in o 'ka ain -Lagoo -gbe
kwa. Wa ka o nyume ku 'bha, 'in -Lagoo
yia o 'wobhu tilitie lu Zuzu 'Papa nya.

¹⁹ Oo Zuzu nya o mnia gbu gbaa
zuzunya mia -kasu 'wu -yla.

²⁰ Nyuma -wa 'nia zlime -Lagoo weli
'nonyezu, da -Lagoo mia wuda dlitie
nya, bhla -we nya *Nowee bhlaa ba-
too 'wu, wa zuzu -wa. We bhla, nyuma
ya 'so -le -wa -gblaa wee batoo 'wu, wa
gbeta, ma 'pua 'nyu -gu.

²¹ Wee 'nyu -mini, batizee batizee -
we saa -zeen da ain gbu 'wu, we 'wowlu
-wa. Wee batizee batizee 'ni puin ku -
yosase 'nyu nya. Nu, mu slolua -Lagoo
'bi -a yia noa 'wlukun -dlao nya. -
Zezu Klisi ka 'wuso tilitie lu 'gbu, wee
batizee batizee puea ain.

²² -Zezu Klisi mnia yali, o -di -Lagoo
lilisolu la. -Mo o pulia 'anzi -yo senya,
we -yo yali 'tite weee 'wlu la.

4

A nu -Lagoo domagbu le

¹ Klisi ka sia o ku zo, we 'gbu, amia
kpa 'ya amiaa 'de la -muu solu. -
O -ka sia o ku zo, o -yo gbonyuu ka
'ylibhubhu.

² -Sleen da, o dudu -guu pnu -tua 'wu, o
'na nonu nyuma dliwonyi -gbonyuu
le -ni, o nu -Lagoo domagbu le.

³ Cui, amia mia de, zlime a ka nyuma
-wa 'nia -Lagoo -yii domagbu lenu. 'In
a nua mutnigbu le, amiaa dli nynia
nyuma -lu 'wu 'nyumee, nu bhaa ain,
a lia duun, a maa bhabha, 'in a bubaa
yoyolagunya titina sa.

⁴ Wa ka we -yoyi nu, a -yo wa
'so 'ni gwagwabhu -bhlo 'wu -mi, wa
gbonyuu -lenve -we -zua 'wu nya. Mo
subhalia wa nwegaga, we 'gbu wa velia
ain.

⁵ -Lagoo o mnazia la, 'in o yia
'yliyoganya -yo tilitinya -yogbu
'wobhua, mo 'yu wa yia wa
lenugbunya gbaa.

⁶ We 'gbu, wa yia -Lagoo gba
'debbie tilitinya -yla. Gbu -we wa nua
le, da wa mia dudu -gu, 'in wa yia wa
-yogbu 'wobhu we 'gbu, nyuma weee
'bhisa. -Sleen, sa -Lagoo -gaa 'yliyoo, wa
'ka 'sa 'yliyoga o Zuzu 'Papa solu.

A yibheli -Lagoo wlawlalu kpa sa

⁷ -Lu weee labhu bhla ka cipa. A -ze
gbuyilonya -yo -guladolunya, 'in a 'ka
-Lagoo bhubhoe mnene.

⁸ Nu, -lu weee 'yu, a kikalii ze dli
weee nya. Nu, zekalie mia, gbonyii -
duun we mumnia la.

⁹ A kpokpalii 'lakpasu 'nanuu, a 'na
'nyuwuni -nyuwuni zo -ni.

¹⁰ -Lu -Lagoo 'nyea ain -bhlo -bhlo,
a nonnu 'nani 'wu we nya. A -ka 'sa
nuda -mi, 'in a zea -Lagoo wlawlalii
'yliyozunya -zonu.

¹¹ O -ka gbagbiee -nu 'yi, o gba
weli -Lagoo zua o nyee. O -ka nyuma
'wosasee -nu 'yi, o nu we le 'tite -we -
Lagoo nyea o, we nya. 'In -lu weee 'wu,
-Lagoo 'nyi 'ka 'ylimani -Zezu Klisi 'wu,
-Zezu o kaa 'nyumnie -yo 'tite, -zu weee
nya. *-Ameni!

Wa -ka ain 'klyie 'wopalida -m Klisu 'gbv, a li 'muna

¹² Na 'talea -zɔnɔ, siasiee -kosu 'kadɔ -we yia ain ylia, 'in we 'ka ain layla, we 'na sɔbhalɔ ain ɲwegaga -nɪ. 'In a 'na 'bhulu we 'wɔ, nɛɛ gbɔ -we 'na 'ka yaa ain yli 'bhisa -nɪ.

¹³ Sa wa sialia Klisi, wa -ka 'sa ain sialida -mɪ, a li 'muna. 'In zli ɔ 'ɲnumnie yia 'bhlewlɔa, amiaa dli 'ka namanɪ, 'in a 'ka 'muna li.

¹⁴ Wa -ka ain vɛli Klisu 'ɲnu 'gbɔ, 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ mɪ amiaa -nɔ nya. Nɪ, 'ɲnumni -Zuzu, -Lagɔɔ Zuzu mɪ ain -gɔ.

¹⁵ Nɪ, ain glaa wa 'na sialɪ nyimɛ yabhlogbɔɔ nyimɛ -bhabhie klaa, 'wie -yiliyie klaa, gbɔnyuu lɛnɔe klaa, we -yɔ nyimɛ -putuu gbɔ 'wɔyligbie 'gbɔ -nɪ.

¹⁶ 'In ɔ -ka siada -mɪ, ɔ mɪ Klisu -nɔ nyaa 'gbɔ, ɔ 'na nɔnɔ zɔ -nɪ, ɔ 'pa -Lagɔ fuo, Klisu 'ɲni ɔ -gɔ -mɪmɛe 'gbɔ.

¹⁷ Bhla -we nya gbɔwɔbhubhue 'kaa gwedi, we ka nyini. 'In -Lagɔnyima -gɔ we yia gwedɪlia tia. 'In wee gbɔ 'wɔbhubhue -ka -amia -gɔ gwedɪli, sa we 'ka 'wlulapali -wa'a ɲwnua -Lagɔgbɔ -yɔɔ -nɔ nya?

¹⁸ -Lagɔɛbhɛ nɛɛ:

«Nyima tikli nɔ 'pɔpɔe -ka -yɔkamanɪ nɪ,
sa we 'ka -mɪ gbɔnyuu -lɛnɔnya -yɔ
-wa'a ɲwnua -Lagɔgbɔ -yɔɔ -nɔ nya?»

¹⁹ We 'gbɔ, sa -Lagɔ 'yibhaa, -wa weee mɪ 'saa siada, -lu weee lalanyɔ -ɔ'ɔ 'bhulɔa ɔ gbagbawɛli -gɔ la, wa zɔ wa 'dɛ ɔ kwɛɛ. 'In wa -tɔ zɔzɔnɔ lɛnɔda.

5

Piel zva -Lagɔnyima kpasɪ 'di

¹ Nɪ, -slɛɛn -wa mɪa ain glaa -Lagɔnyima kpasɪ nya, ma -yla na gbaa gbɔ. -Amɪ mɪ 'ya -Lagɔnyimɛ kpasɪ nya. 'In ka Klisu siasiee da 'yi. 'In 'ɲnumnie 'kadɔ yia 'bhlewlɔa, na -nɔ mɪ we glaa. 'Di -we na zva ain mɔ nɪ:

² sa 'nɔɔluu zɔanyaa 'yliyɔzɔnyaa zva 'nɔɔlu 'yliyɔ, -Lagɔnyima -Lagɔ 'nyɛa ain yoo, a zɔ 'sa wa 'yliyɔ, dli -zɔnɔ nya, we 'na -zɛli -gla -nɪ, sa -Lagɔ 'yibhaa

we, 'sa. A 'na nɔnɔ we lɛ 'gwɛzi -yiyiee 'gbɔ -nɪ. A nɔ we lɛ, -gɔladolue nya, wa zɛkaliee 'gbɔ.

³ Nyima -wa 'wlu -Lagɔ palia ain la, a 'na nɔnɔ wa 'nyii 'wɔ -nɪ. Amiaa gbɔlɛnɔ sɔ -zɛ -Lagɔnyima -yla gbɔɔ 'yilislolue.

⁴ 'In zli bhlabhleɛ 'yliyɔzɔnyaa -Kanyɔ 'kadɔ -ka lɔyi, -can -kloo -we'e 'bhɔa 'yiligɔla, a 'ka we 'yi.

Piel zva -Lagɔnyima tɔlɔa 'di

⁵ 'Sa -bhlokpade, nyimesia, a tɪ amiaa 'dɛ 'wɔ 'kienyi nyima kpasɪ 'yu. 'In a 'dɛ weee, a tɪ amiaa 'dɛ 'wɔ 'kienyi, ɔ -ka -mɪ ɔ 'ka ɔ -libheyii zɔlubho nɔ. Nɪ, -Lagɔɛbhɛ nɛɛ:

«Nyima -wa ylimania wa 'dɛ,
-Lagɔ sɔlɔa wa -yɔ 'wɔ,
'in -wa tia wa 'dɛ 'wɔ 'kienyi,
-Lagɔ nɔa -maa zɔzɔnɔ 'wluo.»

⁶ A tɪ amiaa 'dɛ 'wɔ 'kienyi -Lagɔɔ sɔ 'tɪtɛ zɔ, 'in 'yli -we ɔ zva, we -ka nyini, ɔ 'ka ain 'ylimani.

⁷ A zɔ amiaa -yɔkpagbɔ weee -Lagɔ kwɛɛ. Nɪ, mɔ zva ain 'yliyɔ.

⁸ Amiaa -gɔ -tɔ ladoluda, 'in a zɔ amiaa 'dɛ 'yliyɔ! Nɪ, amiaa tɔnyimɛ, *'Kuzu, mɪ 'cɛ 'pada, ɲwɔ -bha -jla 'bhisa, 'wɔkpɪkpɪe nya, 'in ɔ we 'kaa lii datahie nya.

⁹ A 'yiligbe we 'yu gege dli zɔzɔe nya. Nɪ, amiaa 'dɛ -yi we 'ji, amiaa -Lagɔbhelia mnenia dɔdɔ weee -gɔ la, wa mɪ siada ain 'bhisa.

¹⁰ 'In a -ka sia bhla -sɛɛ nya, -Lagɔ ɔ -wa 'nanɪ weee -kanyɔ, ɔ laa ain, ɔ 'ɲnumnie 'nɪa bhloluda -ka, -we 'wlɔa 'bhle -Zezu Klisi 'wɔ, a 'ka we yibheli. ɔ dɛ yia ain -yɔmnazɪa, mɔ yia ain 'wɔtemania, mɔ yia ain 'tɪtɛ 'nyɛa, mɔ yia ain 'yilgbelia gege.

¹¹ 'Tɪtɛ -mɪ ɔ -nɔ nya -zɔ weee nya. *-Amɛnɪ!

'Wɔbhlolu -fɔsawɛli

¹² 'Sɛbhɛ na paa da ain yoo, Silivɛɛn* sɔ cɛlia we. -Amɪ 'yliya 'wɔ -Lagɔbheli tikli yabhlo -wa. Wee 'sɛbhɛ -kibhe 'nɪ na paa ain yoo, in 'ka ain 'kɔayli 'pa, 'in in 'ka ain -yla gba

* 5:12 Silasi.

nɪ, -Lagɔɔ wlawlalu -zɔnɔ nɪ, a kpa
we la -gli.

¹³ -Lagɔnyɪma mɪa -seli Ba-
bilɔnɔgbe[†] nɔkplɛ, -wa -Lagɔ -saa -bha
aɪn 'bhisa, wa nɛɛ, wa -sa aɪn fɔ. 'In na
'yu Malɪkɪ nɛɛ, -mɔɔ -sa 'ya aɪn fɔ.

¹⁴ A sɪsalɪ fɔ, a gbɪgbleli zɛkɪkahe
nya.

Amɪa weee mɪa Klisi 'wɔ, 'wɔtɔtɔe -
dlɔɔ -tɔ amɪaa -nɔ nya.

[†] **5:13** Babilɔnɔ: Wlɔmɔɔ 'tɔaŋɪ -wa.

'Sεbhεε 'sɔnu Piel 'paa yoo

'Sεbhεε 'sɔnu -we Piel cεla, mu -wa. Piel mī -Zezuu *'binɔnya kug-bua lε 'sɔɔ glaa -nyime yabhlo nya. -Lagɔnyima -yla ɔ cεla 'sεbhε nī, ɔ 'ka wa -yla gba nū, wa zu wa 'dε 'yliyo yoyogbuu -slolunya gbεgbεin. Nū, wa 'na nɔnu yoyogbuu -slolunya 'bī-nī.

Fɔsawεli

¹-Amī Simɔ Piel, ɔ -wa -Zezu *Klisu lubhononyɔ -yɔ ɔ *tietienyɔ, -amī cεla da ain 'sεbhε nī 'wɔ. -Amīaa -Lagɔ -yɔ Gbɔwɔsanyɔ -Zezu Klisī mī tiklī, we 'gbu a yia dɪzɔvɔe -zɔnu 'yī -amīa 'bhisa.

²A -yi -Lagɔ -yɔ -amīaa -Kanyɔ -Zezuu 'gbu, wa 'nye ain zɔzɔnu -yɔ 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ bhabha.

-Lagɔɔ -amīaa lalee -yɔ -amīaa -bhasasie

³-Li -we -a 'kaa -ka, 'in sa -Lagɔ 'yibhaa -a -mī dɔdɔ -gɔ, -a 'ka 'sa -mī, ɔ ka we -ain 'nye ɔ 'tite nya. -ɔ laa -ain, 'in -a 'ka ɔ 'dεε 'ɲimnīe -yɔ ɔ zɔzɔnu dlili, -Lagɔɔ 'gbu -a yia ɔ yibheli.

⁴Sanεε 'sa -Lagɔ gbaa ɔ 'ka -ain -li -zɔnu -yɔ -li 'kadī 'nye. -Li -Lagɔ gbaa ɔ 'ka -ain 'nye, -a 'yia, mu saa ain 'wiewliyie -yɔ dɔdɔgɔu -lii dɪwɔnyinyie 'nyii 'bī. 'In we nyεa ain we se, 'in amīaa dli 'ka -Lagɔɔ dli 'bhisa -mī.

⁵We 'dεε 'gbu, a gɔ la, a 'ka amīaa dɪzɔvɔe -gɔ amīaa lɛnɔgbu -zɔnu palī, 'in a 'ka amīaa lɛnɔgbu -zɔnu -gɔ -Lagɔɔ yibhelie tiklī palī.

⁶A gɔ 'ya la, a palī -Lagɔɔ yibhelie -gɔ amīaa 'dεε kpakpie tiklī, a palī amīaa 'dεε kpakpie tiklī -gɔ dltie, 'in dltie -gɔ a palī -bha gbuu 'klɔ -gɔ zɔvɔe, 'in gbuu 'klɔ -gɔ zɔvɔe -gɔ a palī -bha -Lagɔɔ -yɔlanenie.

⁷Amīaa -Lagɔɔ -yɔlanenie -gɔ, a -yɔ amīaa -Lagɔbhelia 'yibhalī -yibhalī, 'in -Lagɔbheliaa 'yibha 'yibhie -gɔ, a palī -bha nyimeε zεkalie.

⁸-Kwīkwī -zɔnunya a 'kaa -ka mu nī, a -ka wee -kwīkwī -zɔnunya -mīnī -ka

duun, 'in we ylimania amīaa lɛnɔgbu -gɔwɔla, -amīaa -Kanyɔ -Zezu Klisu yibhelie 'wɔ.

⁹Nū, ɔ 'nī -kwīkwīnya -mīnī -ka, ɔ 'wɔ sa 'lɔlɔnyɔ ɔ ɔ 'yī la 'pīpī, 'in sa -Lagɔ -saa ɔ gbɔnyii 'cīn -yɔ, ɔ ka we 'wɔdlɔ.

¹⁰We 'gbu, bheliain, a 'tεmanī amīaa 'dε la 'ya bhabha, -Lagɔ ka ain la, 'in ɔ yia ain -bhasa, a kpa we gbu -kli. Nū, a -ka 'sa nɔda -mī, a 'na 'ka cī gbɔnyuu lɔbhlili.

¹¹-Amīaa -Kanyɔ -yɔ -amīaa Gbɔwɔsanyɔ -Zezu Klisu 'ɲimnigbe 'na 'kaa labhu, sanεε 'sa -Lagɔ 'kaa we 'yoo -kalī ain -yla.

Gbɔslolue -we -wa gbɔzɔnu

¹²We 'dεε 'gbu na yia ain ligbea, wee -li -mīnī 'gbu 'kɔmɔɔ. In -yi we 'jī nū, a -yi -li -mīnī, 'in -Lagɔgbu -zɔnu wa -slolua ain, a mī we -yɔlaneda.

¹³'In, in 'yibha tɛnyī, in 'ka amīaa dli glusa, amīa ligbeligbie nya, da in -gaa -slɔ da 'yliyo na ku -mīnī 'wɔ.

¹⁴Nū, in -yi we 'jī daylī na bhɔa wee tɪtɪkɪ -mīnī 'wɔ, sanεε -amīaa -Kanyɔ -Zezu Klisī -slolua 'mī we 'klɔ.

¹⁵Nū, la na yia gɔa, 'in, in -ka tɪ, na 'bīgɔ, a 'ka gbɔnya -mīnī ligbeda -tɔ 'kɔmɔɔ.

-Wa 'yīa -Zezu Klisu 'ylilo -yɔ

¹⁶Nū, -a 'kaa da -amīaa -Kanyɔ -Zezu Klisu yiyigbu -yɔ ɔ 'titeε gbu gba ain -yla, we 'nī nine wa -dī 'wlukɔɔn wa 'pa, 'mu -a 'nɔ. Nū, -amīa ka ɔ 'ylilo -yɔyī -amīaa 'dεε 'yī nya.

¹⁷-Amīaa 'yibadī Dide -Lagɔ 'paa ɔ 'ɲimnīe -gɔ, 'in ɔ yia ɔ 'ylimanī. -Lagɔɔ 'ɲimnīe 'kadɔ 'wɔ ɔ nεε ɔ -ylaε: «-ɔ mīa da na dɔma -yu -wa, mɔ 'wɔ na zɔa na 'mɔna weee.»

¹⁸Wee wεlī -we 'bhɔa yalī -amīaa 'dε ka we 'nɔ, da -a -yɔ ɔ 'sɔ mīa -mɔwɔ -gɔgɔ 'wlu.

¹⁹We 'dεε 'gbu, -amīa zɔa -Lagɔgbu -falɪpanyaa wεlī dli -gɔ gbɔzɔnu nya. A -ka wa wεlī yukwli pɔlɔ, gbɔzɔnu a nɔa lε. Wee wεlī 'wɔ sa 'napε mī -nyumada nikpise 'wɔ tiklī, 'in zɪ yi zɪ, 'in zɪkpa -zεlī 'ka amīaa dli zɔ lī.

²⁰ A yibheli we 'ji tia nu, -Lagɔgbuu -falipanyaa weli mia celida *-Lagɔsebhɛ 'wu, *-Lagɔgbuu -falipanyɔ yabhlogbɔɔ 'ni mneni, ɔ 'ka we 'ji gba ɔ'dɛ nya.

²¹ Nu, nyime yabhlogbɔɔ 'ni cin -slɔ -Lagɔgbuu -fali 'pa ɔ'dɛɛ dɔmagbu nya. Nu, Zuzu 'Pɔpa sua wa 'bhie, weli -Lagɔ zua wa ɲwɛɛ, 'in wa gbaa we.

2

Yoyogbuu -slolunya (Zudi 4-13)

¹ Bha bhlasabhla, yoyogbuu -falipanya ka 'tla *Izlaɛlɛnyima nyidi. 'Sa -bhloo 'dɛ yoyogbuu -slolunya yia 'tlaa ain nyidi. Yoyogbunya mnɔnɔa nyime, we slolunya sua. 'In wa 'ka 'debhie Nyimaa -Kanyɔ, ɔ zɪtia wa 'wu, kwnɛɛ -sa. Sanɛɛ 'sa wa yia wa 'dɛ lasaa slɔ.

² Nyima -duun yia wa 'bɪbholua, wa pɔnpla -gbunyaa lɛnɔɛ nya. Wa 'gbu, wa yia -Lagɔɔ 'yoo -zɔnɔ gla palia.

³ Wa 'gwezi dɔdɔnanɔɔ 'gbu, yoyogbunya wa yia ain -slolua, 'in wa 'ka ain 'gwezi 'wlusa. 'In wa -kasɔ mɪ lamnazida pepe we 'bɪ ka 'wɔgwɛ. 'In wa lasanyɔ 'ni 'ylaa ɲwɔda -mɪ.

⁴ Nu, 'anzɪnya -we nɔa gbonyuu lɛ, -Lagɔ 'ni we 'wɔti, ɔ ka we gbuan, 'in ɔ yia we *glukasɔ 'wu viteli nikpise 'wu. -Mɔ ɔ dia we la tikli, 'in gbɔwɔbhɔ yɪ 'ka nyini.

⁵ Nu, -Lagɔ 'ni bhabenyi -nyima 'wɔti. ɔ -lɔalia zezeguda, 'in 'nyu yia gbonyuu -lɛnɔnya weee lasa. -Lagɔɔ titee gbɔ tikli mia, 'mɔ *Nowee gbaa, 'in ɔ'dɛbhlogbɔɔ -yɔ nyima gbesɔ -Lagɔ puea.

⁶ -Lagɔ ka *Sodɔmɔgbe -yɔ *-Gomɔlɔgbe lasasie -dɪli -kosu nya, gbɔ yia gbonyuu -lɛnɔnya weee ylia, we 'ylislolue -wa.

⁷ *Lɔtɔ -wa nyime tikli, ɔ mia mɔtnɪgbɔ lɛnɔnya nyidi, 'in -maa lɛnɔgbɔ sumanɪa ɔ dɪli, -Lagɔ ka ɔ pue.

⁸ Nu, ɔ nyime tikli ɔ mia wa nyidi, wa -sabhɛbhagbɔ 'nyuu wa nɔa lɛ, ɔ yia -yɔ, 'in ɔ nɔa 'kɔmɔɔ, mɔ sumanɪa ɔ nyime -zɔnɔ dɪli -weii -weii.

⁹ Sanɛɛ 'sa, Jejitapɛ -yia nyima, -wa nɛa ɔ -yɔla, laylagbɔ 'wɔsa sa, 'in ɔ yia gbonyuu -lɛnɔnya sɔ yabhlo lɔ ladia, 'in ɔ 'ka wa -kasɔ 'wɔpa gbɔwɔbhɔ zɪli.

¹⁰ Nu, -wa nɔa wa 'dɛɛ yɪɛɛ dɔmagbɔ lɛ, 'in wa nyɛa -Lagɔɔ wa 'wlulapɪlɛ 'wu, 'ma -Lagɔ yia -kasɔ 'wɔpaa yia tia.

Waa yoyogbuu -slolunya 'tɛyliɔ, 'in wa ylimanɪa wa 'dɛ. Wa'a zɔ yalɪ ɲɪmɪnɪnya 'nɔɲwɛ, 'in wa velia -maa.

¹¹ 'Anzɪnya ka 'dɛɛ lateɔ -yɔ 'tɪtɛ -zia yoyogbuu -slolunya 'wu, -mɔnɔnya'a dɪli yalɪ ɲɪmɪnɪnya gbɔ 'wlu la, Jejitapɛ 'yu, 'in we'e veli wa.

¹² 'In waa nyima -manɪ velia -lu wa'a 'nɔa 'wɔla. Nyime zuzu slolua wa 'yoo da. Wa 'wɔ -fliinɪma 'nɪa 'ylimna, -we we gwalia, wa 'ka we kpa, 'in wa 'ka we 'bhaa gbɔ -wa. 'Bhaa wa yia wa -fliinɪma 'bhisa.

¹³ Sanɛɛ 'sa wa yia sia, sa wa sɪalia nyima tɔlɔa. We nanɪ wa dɔdɔ wa 'ka wa dɔmagbɔ 'nyii lɛnɔ zɪ bɛblɛɛ. Da wa -yɔ ain 'sɔ -ka amɪaa 'fɛti -sada -mɪ, 'in wa nɔa ain -dawli 'wu. Wa amɪaa nyidi -mɪmɛ mia, pɔnplagbɔ -yɔ zɔbhalɪgbɔ -wa.

¹⁴ Nu, nyima -putuu -budu 'wɔdɪ -lubho wa kaa. Gbonyuu'u -lɔeli wa -gba, nyima -wa yɔlɔa 'wu 'in wa salia -bha -maa la. 'Gwezi 'yɪyɪɛ -bhlogbɔɔ wa dɪli nynia 'wu. We 'gbɔ -Lagɔɔ mɛ mia wa -gɔ!

¹⁵ Wa ka 'yloogblɔ -zɔnɔ -gɔ 'bhɔ, 'in wa yia wa 'dɛ mnɔnɔ. 'In wa yia Bozɔɔ 'yu *-Balamɔ 'yoo bhli. -Mɔɔ 'yɪbha bhaa gbonyuuu 'pɛnɪgwɛzi.

¹⁶ Nu, -Lagɔ ka -Balamɔ gbɔ -yla lapali, ɔ 'ni ɔ 'nɔɲwɛ zɔɔ 'gbɔ. -Sokofali ɲwɔɔ -we'e gbaa, 'in we yia ɔ -yla nyime weli gba. 'In we yia -Balamɔ, ɔ -wa -Lagɔgbɔ -falipanyɔ, ɔ gbɔkpɔagbɔ lɛnɔɛ 'yɪligbeli.

¹⁷ Waa yoyogbuu -slolunya 'wɔ sa 'nyuu 'wlukɔa mna, 'in wa 'wɔ yalɔpɔ -pɪpɛ 'kadɔ mɪ 'suda. -Lagɔ ka wa 'bɪ lazɔ nikpise -dlugba tɪitɪli 'wu.

¹⁸ Wa 'dɛɛ 'ylimanɪ -gbɔkpɔanya wa gbaa, 'in nyima -wa 'bhɔa 'lu-lolu gbonyii lɛnɔnya nyidi, 'in wa

salia -maa 'yloogblo la, wa yiceε domagbonyaa lenve -yɔ wa mutnigbu lenve nya.

¹⁹ Wa neε -maa -ylaε: «Amiaa 'dε -yia a yia -tua.» -Zugba wa 'dε mi lenugbu cin saa wa la, we galɪ nya. Nu, nyimeε lenugbu -zilia ɔ ηwe la, we gaylo ɔ -mia.

²⁰ Nu, nyuma -wa -ka dudu -guu pounplagbu lobhu, -amiaa -Kanyɔ -yɔ -amiaa Gbɔwɔsanyɔ -Zezu Klisu yibheliee 'gbu, 'in -mɔɔ 'biɔ, wa -ka wa 'dε 'yitide, -mɔɔ -ka wa lu, wa 'wɔbhlolu -kwikwi nyumania 'yli, 'in we zia we tianu.

²¹ Wa ka 'yoo tiklu yibheli, 'in -Lagɔ tite wa -slolua wa, wa yia we -bɪɔpali. Nu, wa 'ni yaa wee 'yoo tiklu yibheli, -mɔɔ nanɪ 'yli wa -nu nya.

²² -We yia wa, mɔ slolua we nu, -we gbuu nine ni gbaa gbuzɔnu -wa: «-We gwɪ gwεzεa 'mɔ we lia lɔ.»

'In
«-Bobo -we wa budoa, plaphɪ we mni 'yaa dlilia.»

3

Lv-Zezu yia yia

¹ Na jijli -talea, 'sebhεε 'sɔnu na paa da ain yoo. We 'dε 'sɔ nukplε, amiaa dli na saa glu, amiaa -guladolue nya, 'in amiaa 'wlukɔɔn lapɔpali sɔ 'ka -mi tiklu.

² Nu, weli -Lagɔgbu -mɔwlu -falɪpanya gbaa zlume, amiaa dli -tu we -gu. We -yɔ Nyumaa -Kanyɔ -yɔ Gbɔwɔsanyɔ tite, tietienya -slolua ain.

³ A yibheli we 'ji gbu weee 'yu nu, 'wɔbhloluyɪnya 'wɔ, nyumaa glapalɪnya yia 'tlaa, wa 'dεε domagbu 'nyii lenve nya. 'In wa 'ka ain gla pali.

⁴ 'In wa gbæ: «ɔ neε lɔ ɔ yia yia, we 'ni mɔɔ? Gbuzɔnu -wa, da ɔ mia? -Amiaa didea ka tli 'bi ka 'wɔgwɛ, 'in sa -li mia dudu gwedɪlɪda 'cin, 'sa -bhlokpade we mia!»

⁵ 'Dεε 'yibadi waa nyuma dɔba gbunya -mɪni 'wɔ, nu, -Lagɔ -laa yali la ɔ weli nya, we 'bi ka 'wɔgwɛ. 'Nyu lɔ dudu 'tlaa, 'in 'nyu nya ɔ nɔa we lε.

⁶ 'In -bhlokpade zezeguda lɔa, wee 'nyu yea tia -dudu -gu, 'in we yia we lasa.

⁷ Wee -Lagɔweli -bhlokpade zɔa bhla -mɪni yali -yɔ dudu la, we 'ka gbonyuu -lenɔnyaa -yɔgbu 'wɔbhu bhla -yɔ wa lasa bhla yli. Wee bhla -bhloo 'dε nya -kosu 'kadu yia wee yali -yɔ dudu lasaa.

⁸ 'In na jijli -talea, -lu -we a 'na 'kaa 'wɔdlɔ mɔ nu: nu, Jejitapeε -gbε, 'yli -bhlo 'wlu -zɔɔ 'wlu gbu, 'in zɔɔ 'wlu gbu 'wlu 'yli -bhlo.

⁹ Jejitapeε kpeke gbu ɔ gbaaa lenve nya, sa nyuma tɔba pɔpalia we 'wlukɔɔn la 'sa. 'In dɪtie ɔ kaa amiaa gbεgbεin. Nu, ɔ 'ni 'yibha nyime yabhlogbɔɔ 'bhɔ la, ɔ 'yibha nyuma weee dli 'bhiti.

¹⁰ Sa 'wienyɔ tɪlia nyime, 'sa Nyumaa -Kanyɔ yia yia. Wee 'yli nya yali yia labhɔa -jiji 'kadu nya, 'in -kosu 'ka yali -li -sie. 'In dudu -yɔ we -gu -lu weee 'ka labhu.

¹¹ Nu, la wee -li weee -mɪni yia 'bhɔa saa 'gbu, -we a 'kaa lenu, a 'nu we 'wɔla 'nanu! Amiaa nɔnɔbhɔ -mi -mɔwɔda, 'in a ne -Lagɔ -yɔla.

¹² A wɔ -Lagɔ yiyiyli, 'in a gu la sɔ weee lɔ, 'in wee 'yli 'ka nɪni dayli. Wee 'yli nya -kosu yia yali lasaa, 'in yali -li weee 'ka nyanɔ -kosuu slo kwεε.

¹³ 'In -Lagɔ neε: yali lolu -yɔ dudu -lolu -we -gu tiklɪmɪmɪε mia, 'mɔ ɔ yia wlaa, 'in 'mɔ -amia mia wɔda.

¹⁴ Na jijli -talea, -we ka gbu -wa, a -ka 'yli -mɪni wɔda -mi, a gu la, a 'ka -mɔwɔ, gbonyuu 'na -mɪni ain kweyli -ni -Lagɔ 'yu, 'in 'wɔtɔtɔε -dlɔɔ 'ka a -yɔ ɔ 'sɔ nyidi -mi.

¹⁵ A zɔ we 'wlukɔɔn nu, -amiaa -Kanyɔ dɪtie -wa -amiaa puepue. 'Mɔ -amiaa bheli -zɔnu *Pɔlɔ cɛlia ain 'wɔ, gbuyilo -Lagɔ 'nyεa ɔ, we nya.

¹⁶ 'Mɔ ɔ cɛlia ɔ 'sebhε weee 'wɔ, da ɔ gbaa wee gbu -mɪni daa. -Mɔ we nukplε weli tɔlɔaa 'wɔlanve 'tε. Titi-nanya -wa 'nia -Lagɔ -yi 'nanu, -maa kamanɪa wee weli 'ji 'wɔ. Sa wa nɔa -Lagɔweli, datɔlɔa 'sa. Sanεε 'sa wa saa wa 'dε la.

¹⁷ 'In amia, na jijli -talea, -slεεn a -yi gbunya -mɪni 'gbu, a zɔ amiaa 'dε 'yliyɔ, nyuma 'nyii palia -Lagɔ -bɪɔ,

wa yi aın mnɔnɔ. 'In a 'ka 'yligbeda -
tɔ gege amɪaa dɪzɔzɔe 'wɔ.

¹⁸'In a -tɔ 'ylimanɪda -amɪaa -Kanyɔ
-yɔ -amɪaa Gbɔwɔsanyɔ -Zezu Klisɪ
'nanɪ -yɔ ɔ yibhelie 'wɔ. ɔ 'ɛnɪ mnɪ
dɛslɛɛn -yɔ 'ylɪ weee nya!
*-Amɛnɪ!

Tia -sebhε Zaan 'paa yoo

*Zaan -o cεlia -Zezuu -gugbu, mɔ -bhlokpade cεlia 'sebhε nɪ. -Lagɔnyima -yla o cεlia 'sebhε mia da o 'ka wa -yla gba nɪ, wa zu wa 'dε 'yliyɔ yoyogbu -slolunyaa gbεgbεin. -We ka gbu -wa, -maa 'yibha -maa 'ka wa -dawli 'wɔnɔ. O nεε nɪ, -Lagɔnyima -ka zεkɪkalɪda -mɪ, 'in wa -ka -Lagɔ tite 'nɔɲwe zɔda -mɪ, wa mneni wa 'ka we 'jiyibheli nɪ, wa mɪ -Lagɔ 'yua nya.

Weli -we nyεa nyime 'yliyɔgagie

¹ Weli -we nyεa nyime 'yliyɔgagie, we -gugbu -a cεlia aɪn 'wɔ. Nɪ, da -Lagɔ 'nɪa -slɔ -lu weee lala, we mɪ la. Wee Weli mia da nɪ, -a ka we 'nɔ, -a ka we -yɔyɪ -amɪaa 'yɪ 'sɔ nya. -A ka we yla, 'in -amɪaa sɔ yia we kwεzɪ.

² Nɪ, wee 'yliyɔgagie 'wɔba 'bhle, -a ka we -yɔyɪ. We gbɔdayɪnya -a -mɪa. 'Yliyɔgagie -we 'nɪa bhloluda -ka, -we -yɔ -amɪaa Dide -Lagɔ 'sɔ mia, -mɔɔ ka we -aɪn 'klɔslolu. Wee 'yliyɔgagie gbu -a gbaa aɪn -yla.

³ Nɪ, -we -a 'yɪa -yɔ, -we -a 'nɔa, we gbu -a gbaa aɪn -yla, a -yɔ -aɪn 'sɔ 'ka dɪ -bhlo -ka. We -ka 'sa -mɪ nɪ, -a 'dε weee 'ka dɪ -bhlo -ka, -a -yɔ Dide -Lagɔ -yɔ o 'Yu -Zezu *Klɪsɪ 'sɔ.

⁴ Nɪ, 'mɔ -a cεlia aɪn 'wɔ, 'in -amɪaa 'mɔna 'ka gba.

-A nɔ zɪ 'klɔ

⁵ Gbu -we -a 'nɔa -Zezu Klɪsɪ ɲwεε, 'in -a mia aɪn -yla gbada, mɔ mia da: -Lagɔ mɪ zɪ nya, 'in nikpise 'nɪ o 'wɔ -mɪ -gba.

⁶ -A -ka gba nɪ, -a -yɔ -Lagɔ 'sɔ ka dɪ -bhlo, -zugba -a nɔ nikpise 'wɔ, yɔ -a kaa, 'in gbɔzɔnɔ 'nɪ -amɪaa lɛnɔgbu 'wɔ -mɪ.

⁷ Nɪ, -Lagɔ mɪ zɪ 'klɔ 'gbu, -a -ka zɪ 'klɔ nɔ, -zugba -a -yɔ -amɪaa -lima 'sɔ ka dɪ -bhlo, 'in o 'Yu -Zezuu 'pɔn wɔba -aɪn -yɔ -amɪaa gbɔnyuu weee gbεgbεin.

⁸ -A -ka gba nɪ, -a'a nɔ gbɔnyuu lε, -amɪaa 'dε -a nɔa -dawli 'wɔ, 'in gbɔzɔnɔ 'nɪ -aɪn 'wɔ -mɪ.

⁹ -Lagɔ mɪ tiklɪ, 'in -we o -ka gba, 'mɔ o nɔa lε. We 'dεε 'gbu -a -ka -amɪaa gbɔnyii o -yla gba, 'in o tia -amɪaa gbɔnyii 'wɔ. 'In o wɔba -aɪn -yɔ, -we weee 'nɪa tiklɪ -mɪ, we gbεgbεin.

¹⁰ -A -ka gba nɪ, -a 'nɪ gbɔnyuu lɛnɔ, yokanyɔ -a -zεlia o, 'in o wɛlɪ 'nɪ -aɪn 'wɔ -mɪ.

2

¹ Na 'ylaasɪ, a yɪ gbɔnyuu lɛnɔ 'gbu na cεlia aɪn 'sebhε nɪ 'wɔ. Nɪ, we -ka nɪ, nyime yabhlo ka gbɔnyuu lɛnɔ nɪ, -a ka 'wɔplalɪnyɔ Dide 'yu, mɔ -wa -Zezu Klɪsɪ, nyime tiklɪ.

² O mɔ mia, o ka o 'dε wɪa -amɪaa 'slaka nya -Lagɔ 'ka -amɪaa gbɔnyii 'wɔtɪ. We 'nɪ -amɪa -bhlogbɔɔ gbɔnyii o 'ka 'wɔtɪ, nɪ, dɔdɔgbu -nyima weee gbɔnyii o 'kaa 'wɔtɪ.

-A -kalɪ -amɪaa bheliaa zε

³ -A -ka -Lagɔ tite 'nɔɲwe zɔda -mɪ, -a mɪ we -gu nɪ, -a -yɪ o.

⁴ Nyime o -ka gba nɪ, o -yɪ -Lagɔ, 'in -zugba o o zu o tite 'nɔɲwe, yokanyɔ -mɔɔ -mɪa, 'in gbɔzɔnɔ 'nɪ -mɔɔ 'wɔ -mɪ.

⁵ We 'nɪ -mɔɔ nɪ, o -ka o wɛlɪ 'nɔɲwe zu, -Lagɔ zεε 'dεbhie -mɔɔ -kalɪa we 'ka gba. Sa -a 'kaa we 'jiyibheli nɪ, -a mɪ -Lagɔ 'wɔ, mɔ nɪ:

⁶ nyime o -ka gba o mɪ -Lagɔ 'wɔ, sa -Zezu nɔa, o nɔ 'sa.

⁷ Na bhelia -zɔnɔ, -we in cεlia aɪn 'wɔ, we 'nɪ tite lolu, nɪ, tite sɔa -wa, 'in we -yɔ aɪn 'sɔ mɪ we gwedɪɪda. Wee tite sɔa mia, wɛlɪ -we a 'nɔa, mɔ -wa.

⁸ We mɪ 'sa 'bhie, tite lolu in cεlia aɪn 'wɔ. Sa wee tite mia gbɔzɔnɔ nya -Zezu -yɔ aɪn 'wɔ, wa mneni wa 'ka we -yɔyɪ. Nɪ, nikpise mɪ mnɪda, 'in zɪ 'zayli mɪ lɪda pepe.

⁹ O -ka gba nɪ, o mɪ zɪ 'klɔ nɔda, -zugba o nyε o bheli 'wɔ, o nyime mia, o mɪ -slɔ nikpise 'wɔ.

¹⁰ O -ka o bhelii zεkalɪ, o mɪ zɪ 'wɔ. -We 'kaa o labhlɪ, we 'nɪ o 'wɔ -mɪ.*

¹¹ Nyime o nyεa o bheli 'wɔ, o mɪ nikpise 'wɔ. Nikpise 'wɔ o nɔa. Mɔ o

* **2:10** We 'ji yabhlo nɪ: -we 'kaa o bheli labhlɪ, we 'nɪ o 'wɔ -mɪ. We 'jii 'sɔnɔ nɪ: -we 'kaa o labhlɪ, we 'nɪ we 'wɔ -mɪ.

mia mnida, ɔ 'nɪ -bha da -yi, nikpise ka ɔ 'lɔlɔɔ 'gbu.

A 'na zɔlv dɔdvɔglu dli -gv -ni

¹² Na 'ylaasli, -we ka 'gbu na cɛlia aɪn 'wɔ, mɔ -wa nɪ, -Lagɔ ka amiaa gbɔnyii 'wɔtɪ -Zezuu 'gbu.

¹³ Na didea, -we ka 'gbu na cɛlia aɪn 'wɔ, mɔ -wa nɪ, ɔ mɪ bhaa -bha da -lu 'kaa gwedi, a -yi ɔ. Nyimesia, -we ka 'gbu na cɛlia aɪn 'wɔ, mɔ -wa nɪ, a ka gbɔnyuuu dide lu.

¹⁴ Na 'ylaasli, a -yi Didee 'gbu, na cɛlia aɪn 'wɔ. Didea, ɔ mia we gwedi, a -yi ɔ, we 'gbu na cɛlia aɪn 'wɔ. Nyimesia, a 'tɛ la, -Lagɔwɛli mɪ aɪn 'wɔ, a ka gbɔnyuuu dide lu, we 'gbu na cɛlia aɪn 'wɔ.

¹⁵ A 'na -kali dɔdvɔ zɛ -nɪ. A 'na -kali dɔdvɔglu yabhlogbɔɔ zɛ -nɪ. Nyime ɔ -ka dɔdvɔgluu zɛkali, ɔ 'nɪ Dide -Lagɔ zɛkali.

¹⁶ -Lu weee mia dɔdvɔ, mɔ nɪ: nyime dliwɔnyɪli 'nyii klaa, nyima -wa yia -lu -yɔ, 'in we 'tɔ bhaa wa klaa, we -yɔ nyima -wa ylimania wa 'dɛ wa 'ɲɪmnɪee 'gbu. Wee -li mia dɛ, we'e 'bhu Dide -Lagɔ -gbɛ, dɔdvɔ we bhu.

¹⁷ A yibheli we 'ji nɪ, dɔdvɔ mɪ 'plida, we -yɔ nyima dliwɔnyɪli. Nɪ, nyime ɔ nɔa -Lagɔ dɔmagbɔ lɛ, ɔ 'yliyɔgagie 'nɪ bhloluda -ka.

Klisu tɔnyime

¹⁸ Na 'ylaasli, dɔdvɔ bha bha ka cɪpa. A ka 'nɔ nɪ, Klisu tɔnyime mɪ yida. 'In -slɛn, Klisu tɔnyimaa -zlo ka yi, we 'dɛ 'gbu, -a -yi we 'ji nɪ, dɔdvɔ bha bha ka cɪpa.

¹⁹ Waa nyima mia, -aɪn glaa wa 'bhu. Nɪ, wa 'nɪ -amiaa lɔnyima nya -mɪ. We -ka yaa nɪ, -amiaa lɔnyima wa -mɪ, -zugba wa ka -aɪn glaa -tɔ. Wa jla -jle slolua sa 'vayɪ nɪ, wa 'yabhlogbɔ 'nɪ -amiaa lɔnyime nya -mɪ.

²⁰ -Mɔmɔ -ka amiaa, -Zezu Klisɪ ka aɪn Zuzu 'Pɔpa 'nyɛ. We 'dɛ 'gbu a 'dɛ weee -yi gbuzɔnɔ.

²¹ We 'nɪ nɪ, a 'nɪ gbuzɔnɔ -yii 'gbu, in yi aɪn 'wɔcɛli. Nɪ, a -yi gbuzɔnɔ, 'in a -yi we 'ji nɪ, gbuzɔnɔ 'gwalɪ yoo 'gbu na cɛlia aɪn 'wɔ.

²² Nyɔɔ -wa yokanyɔ? Nyime ɔ gbaa nɪ, -Zezu 'nɪ *-Lagɔ -Bhasanyɔ

nya -mɪ, mɔ -wa yokanyɔ, mɔ -wa Klisu tɔnyime. 'In ɔ 'nɪ Dide -Lagɔ -yɔ ɔ 'Yuu gbu -yɔɲwɪ.

²³ Nyɔɔ nyɔɔ 'nɪ ɔ 'Yu -Zezuu gbu -yɔɲwɪ, Dide -Lagɔ gbu ɔ 'nɪ 'yaa -yɔɲwɪ. ɔ -ka ɔ 'Yuu gbu -yɔɲwɪ, Dide -Lagɔ gbu ɔ ɲwɪ 'yaa -yɔ.

²⁴ We 'dɛ 'gbu, wɛli -we a 'nɔa we gwedi, we -tɔ aɪn dli zɔ. We -ka 'sa -mɪ, 'in a tɔa -Lagɔ -yɔ ɔ 'Yu 'sɔ 'wɔ.

²⁵ -We ka wɛli -Zezu wlaa, mɔ -wa nɪ, 'yliyɔgagie -we 'nɪa bhloluda -ka, 'mɔ ɔ yia -aɪn 'nyɛa.

²⁶ -Wa 'yibhaa wa 'ka aɪn -dawli 'wɔnɔ, wa 'gbu in yia aɪn gbu nɪ 'wɔcɛli.

²⁷ Amia mia, -Zezu Klisɪ ka aɪn Zuzu 'Pɔpa 'nyɛ, 'in we -dli aɪn 'wɔla. -Slɛn, a 'nɪ gbɔslolunyaa gbu -ka. Nɪ, ɔ Zuzu slolua aɪn gbu weee, 'in gbu ɔ slolua aɪn, we mɪ gbuzɔnɔ nya, we 'nɪ yɔ. We 'dɛ 'gbu, a -tɔ Klisɪ 'wɔ, sa ɔ Zuzu -slolua we aɪn 'bhisa.

²⁸ Cɪn, na 'ylaasli, a -tɔ Klisɪ 'wɔ, 'in zli ɔ -ka yi nɪ, -amiaa dli 'ka 'wɔtɛ, -mɔ yi 'wɔ nɪ, zɔ 'bha -aɪn ɔ 'yu -mɔ zli.

-Lagɔ 'yua

²⁹ A -yi we 'ji nɪ, Klisɪ mɪ tikli, we 'dɛ 'gbu a mneni a 'ka 'ya we 'jiyibheli nɪ, nyime ɔ nɔa gbu tikli lɛ, ɔ mɪ -Lagɔ 'yu nya.

3

¹ A yla, Dide -Lagɔ 'nɪ -amiaa zɛkali -sɛ! ɔ ka 'dɛbhie -aɪn la ɔ 'yua. Nɪ, gbuzɔnɔ -wa, ɔ 'yua -a -mia. -We ka 'gbu dɔdvɔ -nyima 'nɪa -aɪn -yi -Lagɔ 'yua nya, mɔ -wa nɪ, wa 'nɪ -Lagɔ 'dɛ -yi.

² Na bhelie -zɔnɔ -wa ka zɛ in -kali, -slɛn, -a mɪ -Lagɔ 'yua nya, 'in -we -a 'kaa -zɛ, we mɪ zizeda. -A -yi we 'ji nɪ, Klisɪ -ka yi nɪ, sa ɔ mia, 'sa -a yia -mia, -we ka gbu -wa, -yɔ -a yia ɔ 'yia sa -gwɪ.

³ Nyime ɔ ka dli 'tɛ 'saa Klisɪ -gu 'wɔ, sa Klisɪ mia -mɔwɔda, 'sa ɔ yia -mɔwɔda -tɔa.

⁴ Nyime ɔ nɔa gbɔnyuu lɛ, -Lagɔ -yɔ -mɔɔ -sɔlɔ 'wɔ. Nɪ, gbɔnyuuu lɛnɔe mia, -Lagɔ -yɔwɔsɔlɔ -wa.

⁵ Nɪ, a -yi we 'ji nɪ, -Zezu Klisɪ ka yi ɔ 'ka nyima gbɔnyuu lamumɪ, 'in gbɔnyuu 'nɪ ɔ 'wɔ -mɪ.

⁶ Nyime -o -ka -Zezu 'wu -mi, o-o -tu gbonyuu lenoda. -O tua gbonyuu lenoda, -moo 'ni o 'yi, -moo 'ni o -yi.

⁷ Na 'ylaashi, nyime 'na nono ain -dawli 'wu -ni. Nyime -o nua gbu tiklu le, sa -Zezu mia tiklu, 'sa o mia tiklu.

⁸ Nyime -o nua gbonyuu le, o mi *'Kuzuu -nu nya. -We ka gbu -wa, we 'ka we gwedilida 'bhu, 'Kuzu mi gbonyuu lenoda. Nu, -we ka 'gbu -Lagoo 'Yu yia yi, mu -wa nu, o 'ka 'Kuzuu lenugbu lasa.

⁹ -Wa weee mia -Lagoo 'yua nya, wa'a -tu -sleen gbonyuu lenoda, -we ka gbu -wa, -Lagoo 'yliyogagie mi wa 'wu. Wa mi -Lagoo 'yua nyaa 'gbu, wa 'ni mneni wa 'ka gbonyuu lenoda -tu.

¹⁰ Sa wa sisalia -Lagoo 'yua -yo 'Kuzuu 'yua 'wu, mu ni: nyima -wa'a nua gbu tiklu le, 'in nyima -wa 'nia wa bheliaa zekali, waa nyima mia, wa 'ni -Lagoo 'yua nya -mi.

-A kikalı ze

¹¹ Cın, welı a 'nua we gwedilida, mu ni: -a kikalı ze.

¹² -A 'na -mi -ni *Kaen 'bhisa -ni, o mia gbonyuuu didee -nu nya, 'in o yia o bheli 'bha. -We ka 'gbu o yia -moo 'bha, mu -wa nu, o lenugbu -nyu 'yli, -zugba o bheli nua gbu tiklu le.

¹³ Bhelian, dudugu -nyima -ka ain 'wonyeda -mi, we 'na subhali ain ηwegaga -ni.

¹⁴ -Amia, -a kikalı zee 'gbu, -a -yi we 'ji nu, -a ka yaa tlı, 'in -a yia 'yliyogagie 'wuplı. -Wa'a kikalı ze, tıtlıe 'wu -maa tua.

¹⁵ Nyime -o nyaa o bheli 'wu, nyimebhanyo o -mia, 'in a -yi we 'ji nu, 'yliyogagie -we 'nia bhloluda -ka, we 'ni nyimebhanyo yabhlogbo 'wu -mi.

¹⁶ Sa -a 'kaa nyimaa zekali, -a ka -sleen we yibheli. -Zezu Klisi ka o 'yliyogagie wla -amiaa 'gbu. We 'dee 'gbu, -a wla -amiaa 'yliyogagie -amiaa bheliaa 'gbu.

¹⁷ We -ka 'sa -mi, nyime 'ka 'ylile -ka, 'in o bheli 'ka gbu 'yi, 'in o 'ka -moo -yo nukple 'wokla, wa 'ni mneni wa 'ka gba nu, -Lagoo zekalie mi o nyime 'wu.

¹⁸ 'Ylaashi, a 'na kikalı ze ηwee la -yo gbagbaweli 'dekpva 'wu -ni. A kikalı ze gbuzonu sa amiaa lenugbu 'wu.

¹⁹ Wee gbu ni 'wu, -a -yi we 'ji nu, -a mi gbuzonu 'yoo -gu, 'in -amiaa dli pia la -Lago 'yu.

²⁰ We -ka nu, -amiaa dli ka -ain gbu dli, -a -yi we 'ji nu, -Lago 'yli o -zi -amiaa dli, 'in o -yi gbu weee.

²¹ Nu, na bhelia -zonu, -amiaa dli 'ni -ain gbu dli ni, 'in -a yia -Lago 'yu kalo nya,

²² 'in -we weee -a -ka o -zlalı, 'nye o nyaa we -ain. -We ka gbu -wa, o titenya -a zua 'nuηwe, 'in -a nua o dudunanu gbu le.

²³ O tite ni: -a zu o 'Yu -Zezu Klisi dli -gu, 'in -a kikalı ze, sa Klisi gbaa, we solu.

²⁴ -O -ka -Lagoo titenya 'nuηwe zu, o mi -Lago 'wu, 'in -Lago mi o 'wu. Nu, -Lago ka -ain o Zuzu 'nye, we 'dee 'gbu -a -yi we 'ji nu, o mi -ain 'wu.

4

A sisali -Lagoo Zuzu -yo yoyo -zuzu 'wu

¹ Na bhelia -zonu, -wa -ka gba nu, wa ka -Lagoo Zuzu 'wu, -a 'na zulu wa 'de weee dli -gu -ni. Yoyogbuu -falipanya duun mneni da weee la. We 'dee 'gbu a yla wa 'de weee la, 'in -wa -ka -Lagoo Zuzu 'wu -ka, a 'ka we 'jiyibheli.

² Sa a 'kaa -Lagoo Zuzu yibheli, mu ni: -wa weee gbaa nu, -Zezu Klisi ka yice 'wu yili, wa ka -Lagoo Zuzu 'wu.

³ -Wa wee'e gba 'saa, wa 'ni -Lagoo Zuzu 'wu -ka. Zuzu -we mia wa 'wu, Klisi tonyimee -nu -wa. Aka 'nu nu, yia we yia, 'in -sleen, we mi dudu -gu.

⁴ Cın, amia na 'ylaashi, a mi -Lagoo -nu nya. A ka yoyogbuu -falipanya lu. -We ka gbu -wa, Zuzu -o mia ain 'wu, o -zi -we pia dudugu -nyima 'wlulaa -nu.

⁵ Wamia mi dudugu -nyima nya, 'in wa gbaa dudugu -nyimaa gbugba solu. We 'dee 'gbu dudugu -nyima pulva wa yukwli.

⁶ Nu, -amia mia, -a mi -Lagoo -nu nya. Nyime -o -yia -Lago, mo pulva -ain yukwli. 'In -mamo 'nia -Lagoo -nu nya

-mɪ, -mɔɔ salia -ain yukwli -gɔla. Wee gbu nɪ -gv -a sisalia gbuzɔnu -Zuzu -yɔ yoyo -zuzu 'wɔ.

-Lagɔ mɪ zɛkalie nya

⁷ Na bhelia -zɔnu, -a kɪkalɪ zɛ, -we ka gbu -wa, zɛkalie mɪa, -Lagɔɔ -gbɛ we bhɔa. -Wa weee -ka zɛkalɪdlɪ -ka, -Lagɔɔ 'yua wa -mɪa, 'in wa -yi -Lagɔ.

⁸ -Wa 'nɪ zɛkalɪdlɪ -ka, wa 'nɪ -Lagɔ -yi, -we ka gbu -wa, -Lagɔ mɪ zɛkalie nya.

⁹ Sa -Lagɔ -slɔlua -ain nɪ, ɔ -kalɪ -amɪaa zɛ, mɔ nɪ: ɔ ka ɔ 'Yu yabhlogbɔɔ tie dɔdɔ -gv -a 'ka 'yliyɔgagɪe 'yɪ -mɔɔ gbɛgbɛin.

¹⁰ Zɛkalie mɪa, we 'nɪ nɪ, -amɪa -kalɪ -Lagɔɔ zɛ. Nɪ, -Lagɔ -kalɪa -amɪaa zɛ, 'in ɔ yia ɔ 'Yu tie, -mɔɔ 'ka -mɔɔ 'dɛ wla 'slaka nya, 'in -Lagɔ 'ka -amɪaa gbɔnyii 'wɔtɪ.

¹¹ Na bhelia -zɔnu, -Lagɔ -ka 'sa -amɪaa zɛkalɪ nɪ, we mɪ nɪ, -a kɪkalɪ zɛ.

¹² Nɪ, nyɪmɛ yabhlogbɔɔ 'nɪ -slɔ -Lagɔ 'yɪ. -A -ka zɛkɪkalɪ, -zugba -Lagɔ mɪ -ain 'wɔ, 'in ɔ zɛkalie ka gba -ain 'wɔ.

¹³ Sa -a yibhelia we 'jɪ nɪ, -a mɪ -Lagɔ 'wɔ, 'in -Lagɔ mɪ -ain 'wɔ, mɔ nɪ: ɔ ka -ain ɔ Zuzu 'nyɛ.

¹⁴ 'In -a ka -Lagɔɔ 'Yu 'yɪ. Dide -Lagɔ ka ɔ 'Yu tie -mɔɔ 'ka dɔdɔgv -nyɪma gbu 'wɔsa. Nɪ, -amɪa ka we da 'yɪ, 'in we gbɔdayɪwɛlɪ -a mɪa da gbada.

¹⁵ Nyɪmɛ -ka gba nɪ, -Zezu mɪ -Lagɔɔ 'Yu nya, -Lagɔ mɪ -mɔɔ 'wɔ, 'in -mɔɔ mɪ -Lagɔ 'wɔ.

¹⁶ 'In sa -Lagɔ -kalɪa -amɪaa zɛ, -a -yi -mɔɔ, 'in -amɪaa dlɪ mɪ we -gv. -Lagɔ mɪ zɛkalie nya. -ɔ -ka zɛkalɪdlɪ -ka, ɔ mɪ -Lagɔ 'wɔ, 'in -Lagɔ mɪ ɔ 'wɔ.

¹⁷ -We slɔlua nɪ, -Lagɔɔ zɛkalie ka gba -ain 'wɔ, mɔ nɪ: -Lagɔɔ gbɔwɔbhɔ zɪ, dlɪ -a yia 'tɛmanɪa ɔ 'yɪ, -we ka gbu -wa, sa -Zezuu Klisɪ mɪa, 'sa -amɪa mɪa dɔdɔ nɪ -gv.

¹⁸ Nyɪmɛ -ka zɛkalɪdlɪ -ka, ɔɔ nu nyanɔ. Nɪ, zɛkalɪdlɪ -we gbɔa, mɔ vɔa nyanɔdlɪ. Nyɪmɛ -ka nyanɔdlɪ -ka, we 'wɔ sa nɪ, -Lagɔ dlɪ ɔ gbu. We -ka 'sa -mɪ, -ɔ nɔa nyanɔ, -mɔɔ zɛkalie 'nɪ gba.

¹⁹ -Amɪa mɪa, -a ka zɛkalɪdlɪ. -We ka gbu -wa, -Lagɔ -kalɪa -amɪaa zɛ tɪa.

²⁰ Nyɪmɛ -ka gba nɪ, ɔ -kalɪ -Lagɔɔ zɛ, 'in ɔ -ka ɔ bheli 'wɔnyɛ, yokanyɔ -mɔɔ -mɪa. Gbuzɔnu -wa, nyɪmɛ 'nɪ ɔ bheli -ɔ ɔ yia -yɔɔ zɛkalɪ, ɔ 'nɪ mneni ɔ 'ka -Lagɔ -ɔ ɔɔ 'yia -yɔɔ zɛkalɪ.

²¹ Nɪ, tite -we -Lagɔ 'nyɛa -ain, mɔ nɪ: nyɪmɛ -ɔ -ka -Lagɔɔ zɛkalɪ, we mɪ nɪ, ɔ -kalɪ ɔ bheli zɛ.

5

A zv -Lagɔɔ 'Yu dlɪ -gv

¹ -Wa weee zɔa dlɪ nɪ, -Zezu mɪ -Lagɔɔ -Bhasanyɔ nya, -Lagɔɔ 'yua wa -mɪa. 'In -wa -kalɪa didee zɛ, wa -kalɪ 'ya ɔ 'yuaa zɛ.

² -A -ka -Lagɔɔ zɛkalɪ, 'in -a -ka ɔ titenya 'nɔɲwɛ zɔ nɪ, -bha -a yibhelia we 'jɪ nɪ, -a -kalɪ ɔ 'yuaa zɛ.

³ Nɪ, sa wa kalɪa -Lagɔɔ zɛ, mɔ nɪ: ɔ titenya wa zɔa 'nɔɲwɛ. 'In ɔ titenya 'nɪ 'tɛ -ain -yla, -we ka gbu -wa,

⁴ -wa weee mɪa -Lagɔɔ 'yua nya, wa ka dɔdɔ lu. Sa -a mneni -a 'ka dɔdɔ lua? Nɪ, -amɪaa dlɪzɔzɔe nya -a mneni -a 'ka dɔdɔ lu.

⁵ Nyɔɔ mneni ɔ 'ka dɔdɔ lu, we 'nɪ -ɔ zɔa dlɪ nɪ, -Zezu mɪ -Lagɔɔ 'Yu nya 'wɔbhɔa?

⁶ -Zezu Klisɪ mɪa, mɔ -yɔ 'nyu -yɔ 'pɔɔn 'sɔ yia.* We 'nɪ 'nyu -bhlogbɔɔ nya ɔ yɪ. 'Nyu -yɔ 'pɔɔn nya ɔ yia. Nɪ, Zuzu -ɔ -wa gbuzɔnu, ɔ mɪ we gbɔdayinyɔ nya.

⁷ Gbɔdayɪnya ta mɪ -bha:

⁸ -Lagɔɔ Zuzu klɔa, 'nyu klɔa, we -yɔ 'pɔɔn. 'In we 'dɛ ta ka wɛlɪ -bhlo.

⁹ Nyɪma -ka gbɔɔ da 'yɪ, wa -ka we gba, 'in -a laa we gbuzɔnu. -Lagɔ -ka gbɔdayinyɔ nya -mɪ, ɔ wɛlɪ 'yli we -zi -mɔɔ. Gbu -we ka da -Lagɔ 'yɪa, mɔ nɪ: ɔ 'Yuu gbɔdayinyɔ ɔ -mɪa.

¹⁰ Wee gbu mɪa da, -ɔ zɔa -Lagɔɔ 'Yu dlɪ -gv, we mɪ ɔ dlɪ zɔ. Nɪ, -ɔɔ zɔa -Lagɔ dlɪ -gv, mɔ zɛlɪa ɔ yokanyɔ, -we ka gbu -wa, -we ɔ gbɔa ɔ 'Yuu -gvgbɔ nya, -mɔɔ 'nɪ we gbuzɔnu la.

* 5:6 Wee 'nyu mɪa, we lɔ Zaan batizea ɔ. 'In we 'pɔɔn mɪa, we jitea ɔ tlɪtlɪ bhla, mɔ -wa.

¹¹ -Lagɔɔ gbɔdayɪwɛli nɪ: ɔ ka -aɪn 'yliyɔgagɪe -we 'nɪa bhloluda -ka 'nyɛ, 'ɪn ɔ Yu -wa wee 'yliyɔgagɪe 'bhloluda.

¹² -ɔ -ka -Lagɔɔ 'Yu 'wɔ -ka, wee 'yliyɔgagɪe mɪ ɔ -nɔ nya, ɔ 'nɪ ɔ 'Yu 'wɔ -ka, we 'nɪ ɔ -nɔ nya -mɪ.

'Yliyɔgagɪe -we 'nɪa -bhloluda -ka

¹³ Nɪ, -we ka 'gbɔ ɪn yia aɪn 'sebhɛ nɪ 'wɔcɛli, mɔ -wa nɪ, a 'ka we 'jiyibheli nɪ, 'yliyɔgagɪe -we 'nɪa bhloluda -ka, mɔ -wa amɪaa -nɔ, amɪa, -wa zɔa -Lagɔɔ 'Yu dli -gɔ.

¹⁴ -We ka 'gbɔ -a tɛmanɪa dli -Lagɔ 'yu, mɔ nɪ: -a -ka -Lagɔ -lu -zlali ɔ dli da, 'ɪn ɔ pɔlɔa -aɪn yukwli.

¹⁵ -A -yi we 'ji nɪ, -a -ka ɔ -lu -zlali, yukwli ɔ pɔlɔa -aɪn 'gbɔ, -a yibheli we 'ji nɪ, -luo -lu -a yia ɔ -zlalia, 'yia -a yia we.

¹⁶ Gbɔnyuu -we'e kwaa nyɪmɛ tɪtɪe 'wɔ, ɔ -ka ɔ bheli 'yɪ we lɛnɔda, -mɔɔ bhubhoe -Lagɔ -mɔɔ bhelii 'gbɔ, 'ɪn -Lagɔ yia ɔ bheli 'yliyɔgagɪe 'nyɛa. 'Sa we mɪa -wa ka gbɔnyuu'u kwaa wa tɪtɪe 'wɔɔ daa. Nɪ, gbɔnyuu -we kwaa nyɪmɛ tɪtɪe 'wɔ, -mɔɔ mɪ. -Wa nɔa gbɔ -mɪnɪ lɛ, ɪn 'nɪ -gba nɪ, a bhubhoe -Lagɔ -maa 'gbɔ.

¹⁷ Gbɔ weee -we 'nɪa tɪkli -mɪ, gbɔnyuu -wa. Nɪ, gbɔnyuu -we'e kwa nyɪmɛ tɪtɪe 'wɔ, -mɔɔ mɪ.

¹⁸ -A -yi we 'ji nɪ, -wa weee mɪa -Lagɔɔ 'yua nya, wa'a -tɔ gbɔnyuu lɛnɔda, -we ka gbɔ -wa, -Lagɔɔ 'Yuu dɛbhie zɔa wa 'yliyɔ, 'ɪn gbɔnyuuu dide 'na 'ka wa 'yɪ.

¹⁹ -A -yi we 'ji nɪ, -a mɪ -Lagɔɔ -nɔ nya, 'ɪn dɔdɔ weee mɪ gbɔnyuuu didee 'tɪtɛ kwɛɛ.

²⁰ -A -yi we 'ji nɪ, -Lagɔɔ 'Yu ka dɔdɔ -gɔ yi. ɔ ka -aɪn gbɔyilo 'nyɛ, -a 'ka -Lagɔɔ 'zayli yibheli. -A mɪ -Lagɔɔ 'zayli 'wɔ, ɔ 'Yu -Zezu Klisu gbɛgbɛɪn. Mɔ -wa -Lagɔɔ 'zayli, 'ɪn mɔ -wa 'yliyɔgagɪe -we 'nɪa bhloluda -ka.

²¹ 'Ylaashɪ, a zɔ amɪaa 'dɛ 'yliyɔ yoy-olagɔɔ gbɛgbɛɪn.

'Sɛbhɛɛ 'sɔnu Zaan 'paa yoo

'Sɛbhɛɛ 'sɔnu *Zaan cɛlia, mu -wa. Zaan nɛɛ wee 'sɛbhɛ 'wɔ nu, we nanɪ 'yli -Lagɔnyɪmaa -nu nya wa 'ka zɛkɪkali.

Fɔsawɛli

¹ -Amɪ -Lagɔnyɪmɛ kpasa, ama 'ɲwɔɔ ɔ -Lagɔ -saa -bha, ɔ -yɔ ɔ 'yua 'sɔ, 'in amɪaa ka zɛ in -kalɪa gbɔzɔnu sa, amɪaa na cɛlia 'wɔ. We 'nɪ na 'dɛbhlogbɔɔ -kalɪ amɪaa zɛ. Nu, -wa weee -yia gbɔzɔnu, wa -kalɪ 'ya amɪaa zɛ.

² -We ka gbɔ -wa, gbɔzɔnu -dɪlɪ -aɪn 'wɔla, 'in 'wɔ we yia -aɪn -tɔa 'yli weee -nu nya.

³ Nu, Dide -Lagɔ -yɔ ɔ 'Yu -Zezu *Klɪsɪ ɲwɔna -aɪn 'nyu la, wa 'yɪlɪ -aɪn nyazɪ, 'in wa 'nyɛ -aɪn 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ. Wa nu we lɛ gbɔzɔnu sa, zɛkalɪdlɪ nya.

Gbɔzɔnu -yɔ zɛkalɪdlɪ

⁴ In 'yia nu, amaa 'yua tɔlɔa mɪ gbɔzɔnu 'yloogblɔ nɔda, sa Dide -Lagɔ gbaa -aɪn -yla, we sɔlɔ, -mɔɔ ka 'mɪ 'mɔna 'wɔla bhabha.

⁵ -Slɛɛn, 'ɲwɔɔ -zɔnuɔma, -we a 'kaa lɛnu, mu nɪ: -a kɪkalɪ zɛ. We 'nɪ tite lolu in cɛli aɪn 'wɔ, nu, -we -a 'nɔa we gwedɪda, mu -wa.

⁶ Zɛkalɛ mɪa, mu -wa -Lagɔɔ titenyaa 'nɔɲwɛzɔzɔe. 'In tite -we a 'nɔa we gwedɪda, mu -wa nu, a kɪkalɪ zɛ.

A zɔ amɪaa 'dɛ 'yliyɔ yocɪaan gbɛgbɛɪn

⁷ Nu, -dawlicɪan duun ka dɔdɔ weee -gɔlamneni. Sa -Zezu Klɪsɪ -zɛa nyɪmɛ, 'in ɔ yia dɔdɔ -gɔ yi, wa'a la we gbɔzɔnu. Nu, 'sasɔkpa -nyɪmɛ mɪa, -dawlikanyɔ -yɔ Klɪsɪ tɔnyɪmɛ ɔ -mɪa.

⁸ A zɔ amɪaa 'dɛ 'yliyɔ, -we ka 'gbɔ a yia lubho nɪ nu, a yi we mɔnɔnu, a 'ka we -tnɔɔ weee 'yɪ.

⁹ Nyɪmɛ -ɔɔ -tɔa Klɪsɪ -slɔluwɛli -gɔ, 'in ɔ palɪa we -gɔ, -mɔɔ 'nɪ -Lagɔ 'wɔ -ka. -ɔ tɔa Klɪsɪ -slɔluwɛli -gɔ, -mɔɔ kaa Dide -Lagɔ -yɔ ɔ 'Yu 'sɔ 'wɔ.

¹⁰ Nu, nyɪmɛ -ka amɪaa -gbɛ gbɔ -slɔlua yi, we -yɔ Klɪsɪ -nu 'nɪ -bhlo -mɪ nɪ, a 'na 'nyɛ -nɪ ɔ kpe -nɪ. A 'na -salɪ ɔ fɔ -nɪ.

¹¹ A -ka ɔ fɔ -sa nɪ, gbɔnyuu ɔ nɔa lɛ, we lɔ a bhlilia.

Welipapɛ

¹² In 'yɪbha in 'ka gbɔ duun gba. In 'nɪa we 'sɛbhɛ 'wɔcɛlia yi. Nu, -we na dlɪ mɪa -gɔ nɪ, mu -wa nu, in mɪnɪ -mɔ amɪaa -gbɛ, 'in -a 'ka we 'klɔ gbɔgbalɪ, 'in -amɪaa 'mɔna 'ka gba.

¹³ Nu, amaa bhɔlɔ ɔ -Lagɔ -saa -bha, ɔ 'yua nɛɛ nu, wa -sa aɪn fɔ.

'Sɛbhɛɛ tanɔ Zaan 'paa yoo

'Sɛbhɛɛ tanɔ *Zaan cɛlia, mɔ -wa. ɔ 'tale Gayusɪ ɔ 'paa wee 'sɛbhɛ yoo. Nu, Gayusɪ mɪ bha -Lagɔnyɪmaa 'yugalɪnyɔ yabhlo nya. ɔ 'dɪzɔvɛɛ 'gbɔ Zaan yia ɔ 'wɔcɛli. Diotlefu mɪ Gayusɪ *leglizɪ nɔkpla -nyɪmɛ yabhlo nya, 'in ɔɔ zɔ Gayusɪ 'nɔŋwɛ. -We Gayusɪ 'kaa lɛnɔ, 'mɔ Zaan cɛlia ɔ 'wɔ, 'in ɔ nɛɛ 'ya nu, Diotlefu bhli Gayusɪ 'nɔŋwɛzɔvɛ.

Fɔsawɛli

¹ -Amɪ, -Lagɔnyɪmɛ kpasa, -mɪ Gayusɪ, ɔ -wa na bheli -zɔnɔ, 'in ɔ ka zɛ in -kalɪ gbɔzɔnɔ sa, -amɪ cɛlia -mɪ 'wɔ.

² Na bheli -zɔnɔ, in 'yɪbha nu, -in -ka 'kɔayli gbɔ weee 'wɔ. In -yi we 'ji nu, we nanɪ 'yli -na zuzuu -nɔ nya, nu, we -mɪ 'ya 'sa -na kuu -nɔ nya.

³ Bhelia tɔlɔ yia -amɪaa -gbɛ, wa gbɔa nu, gbɔzɔnɔ mɪ -mɪ 'wɔ, 'in -in mɪ gbɔzɔnɔ 'yloogblɔ nɔda, -mɔv ka 'mɪ 'mɔna 'wɔla bhabha.

⁴ In -ka 'nɔ nu, na 'yua mɪ gbɔzɔnɔ 'yloogblɔ nɔda, 'mɔna -mɔv laa 'mɪ 'wɔ, we -zi gbɔ weee.

Gayusɪ -saa ɔ bhelia 'wɔ

⁵ Na bheli -zɔnɔ, -mɪ saa -na bhelia 'wɔ, in 'lakpa -bhelia -wa mɪa wa glaa, 'in -na saa wa 'wɔ. -In -ka 'sa nɔda -mɪ, we mɪ tikli -Lagɔ 'yu.

⁶ Sa -in -kala wa zɛ, -maa ka -seli we gba -Lagɔnyɪmaa 'yu. -Maa -ka 'lakpa 'wɔ mɪa yi, sa -in 'kaa -maa -yɔbɛ, 'in we 'kaa -Lagɔ dɔdɔ namanɪ, -in -ka 'sa wa -yɔbɛ, we nanɪ 'yli.

⁷ Nu, *Klisɪ 'ŋnɪ nya wa bhli 'yoo! 'In -wa 'nɪa -Lagɔ -yi, wa 'nɪ -maa kwɛɛ -lu yabhlogbɔɔ 'wɔbhɪ.

⁸ We -ka 'sa -mɪ, we mɪ nu, -amɪa bɛ 'sasɔkpa -nyuma -yɔ. -A -ka 'sa nɔ, -zugba -a -yɔ wa 'sɔ mɪ lubho -bhlo -gɔ -Lagɔ gbɔzɔnɔ labɔbanɪ 'wɔ.

Diotlefu -yɔ Demetliɪsɔ

⁹ In ka leglizɪ wɛli kibhe 'wɔcɛli. Nu, Diotlefu ɔ 'yɪbhaa nyɪmaa 'yugalɪɛ, ɔɔ ŋwnunu -an 'wɔ.

¹⁰ We 'dɛɛ 'gbɔ, in -ka -mɔ yi nɪ, -we ɔ nɔa lɛ, 'in gbɔnyuu ɔ gbɔa -amɪaa daa, zli 'klu na yia we wlelia. We 'nɪ -we mɪa dɛ -bhlo ɔ nɔ lɛ, ɔɔ kpa -amɪaa bhelia sɔ 'sɔ nya. 'In -wa 'yɪbhaa wa 'ka we lɛnɔ, 'in ɔ panɪa -maa 'wɔ, 'in ɔ -vua -maa -Lagɔnyɪmaa glaa.

¹¹ Na bheli -zɔnɔ, ɔ nɔa gbɔnyuu lɛ, -in 'na 'tideli ɔ -nɪ. Nu, ɔ nɔa gbɔzɔnɔ lɛ, 'mɔ -in 'kaa 'tideli. -Wa nɔa gbɔzɔnɔ lɛ, wa mɪ -Lagɔ -nɔ nya, 'in -wa nɔa gbɔnyuu lɛ, wa 'nɪ -Lagɔ -yi.

¹² Nyɪma weee nɛɛ nu, Demetliɪsɔ mɪ nyɪmɛ -zɔnɔ nya, 'in gbɔzɔnɔ gba 'yaa we, ɔ daa. 'In -amɪa, -a nɛɛ 'ya nu, ɔ mɪ nyɪmɛ -zɔnɔ nya. 'In, -in -yi we 'ji nu, -amɪaa gbɔdayɪwɛli mɪ gbɔzɔnɔ nya.

Wɛlipapɪɛ

¹³ Nu, gbɔ duun na yi yaa -mɪ -yla gbɔa, 'in in 'nɪ 'yɪbha in 'ka we cɛli 'sɛbhɛ 'wɔ.

¹⁴ Na dli mɪ nu, 'yɪyɪa -a yia dayli, 'in -a 'ka we 'klu gbɔgbali.

¹⁵ Nu, 'wɔtɔtɔɛ -dlɔɔ -mɪ -na -nɔ nya. -Na 'talea mɪa -seli, wa nɛɛ nu, wa -sa -mɪ fu, 'in -amɪaa 'talea mɪa -mɔ, -in -sa wa fu -bhlo -bhlo.

Zudi 'sebhε

-Lagonyima -yla Zudi cεlia 'sebhε ni, ɔ 'ka wa -yla gba ni, gbu -we yoyogbuu -slolunya paa nyima ηwe, wa zu wa 'dε 'yliyo we gbεgbεin. Yoyogbuu -slolunya slolua -Lagonyima ni, wa mneni wa 'ka gbonyuu lεnu. Zudi nεε ni, -Lago yia waa yoyogbuu -slolunya -kasu 'wupaa.

Fɔsawεli

¹ Amia -Lago laa, -wa ka ze -amiaa Dide -Lago -kalia, 'in -wa ɔ paa 'wu -Zezu *Klisi -nu nya, amia, -ami -Zezu Klisi lubhononyo, *'Zakee bheli Zudi paa da 'sebhε ni yoo.

² Ni, -Lago nyazidl klāa, ɔ 'wɔtɔtɔe -dlɔ klāa, we -yo nyimaa zεkalie 'yimanu -guwɔla tenyi tenyii ain glaa.

Yoyogbuu -slolunya (2 Pi 2.1-17)

³ Na jiji -talea, in 'yibha zlme bhabha ni, in 'ka ain 'wu celi, 'pɔpɔe -we -a 'dε weee gbɔba 'wu, we gbu -gu. 'In na dli ka -slεen 'mi 'su -gla nya ni, in celi 'sebhε -mini ain 'wu, 'in in 'ka ain 'kuayli 'pa, a 'ka dliɔzɔve Klisi 'wɔɔ -yɔtɔ gu, -we -Lago 'nyεa ɔ nyima -zakpa -bhlogbɔɔ, -zu weee -nu nya.

⁴ Ni, gbonyuu lεnɔnya tɔba ka ain nyidi pla 'wiemi, -wa'a sɔa -Lago. Welu -we gbaa -amiaa -Lago 'nanu gbu, ma kamanu we 'wu, 'in wa nua wa pɔnplagbu, gbu tiklu 'bhisa. -Zezu Klisi -ɔ -wa -amiaa 'wlulapilinyo -yo Nyimaa -Kanyo -bhlogbɔɔ, 'in wa kpelia ɔ gbu. Ni, wa -kasu 'wu -pa -gbu -we mia wa wɔda, *-Lagosebhε ka we gbu gba, -mɔ 'bi ka 'wɔgwε.

⁵ Ni, gbu na yia da gbaa, amiaa 'dε yi we 'ji -yioo, amiaa dli na sibhli we -gula. Ni, Jejitape -saa ɔ nyima gbu 'wu Eziputu -dɔdɔ -gu, 'in -mɔ 'biɔ, nyima -wa 'nia ɔ dli -gu zu, 'in ɔ yia wa 'bha.

⁶ A ligbe 'ya 'anzinya 'nia se wa 'nyεa we -gu -tu, 'in we yia we 'dεε ladida 'bhɔ: -Lago yia we *glukaslu 'wɔpa, nikpise -dlugba 'wu, gbuan -llukpe 'na 'kaa do 'wu, 'in we 'ka -mɔ gbɔwɔbbhu -yli 'kadu wɔb.

⁷ Ni, a ligbe *Sodomo klāa, *-Gomolu klāa, we -yo we kwesi -ghenyaa gbu. Wee 'ghenya -mini nukpla -nyima ka wee 'anzinya -mɔnu mɔni -bho -gbu weee lεnu. Nukpasi -yo nukpasia dia -budu 'wu, 'in 'ηwni -yo 'ηwni dia -budu 'wu. 'In -slεen, wa mi -kosu -we'e nyumoaa -kasu 'wu. Wee wa gbu -mini, gbu 'kaa ci lεnu, we 'yli -slolue -wa.

⁸ Ni, waa yoyogbuu -slolunya -manu, sanεε -sukpagbu -bhlokpade wamia nua lε: wa 'wlukɔɔn lapɔpali -gbukpɔanya 'wɔba 'ylaaylayle 'dεkpɔa, mɔ sua wa, 'in wa nua wa 'dεε ku -yla gbonyuu lε. Wa tiliia -Lago se 'ylila, 'in wa vela yalu 'ηnimninya 'kadu.

⁹ 'Debbie, 'anzinyaa -kanyo Miseli 'ni -mɔ lεnu. Da Miseli -yo 'kuzunyaa 'yugalinyo mia *Moizu 'kwie 'tɔtɔda, veli weli 'ni we ηweε 'tla *'Kuzu gbεgbεin. We nεε 'Kuzu -yla sa -bhlogbɔɔ: «Jejitape 'kpili -mi 'wluo!»

¹⁰ Ni, waa nyima -manu, -lu wa 'nia -yi 'mɔ wa vela, 'in -lu wa -yia dɔdɔ -gu -luyilo ηweε, -fliinimaa -luyilo 'bhisa, -mɔ mɔnɔwa wa.

¹¹ Gbonyuu yli wa! Wa ka Kaεen yoo -gu nɔɔ 'gbu, wa ka nyima -dawli 'wɔnu 'gwezi 'gbu *-Balamu 'bhisa, 'in wa zua yia labhu, wa ka nyimaa 'yugalinya -yɔwɔsɔlu Kolee 'bhisa 'gbu.

¹² Ni, wa -ka ain nyidi -mi, amiaa -Lagɔsukwe 'kadu a gbɔba 'wu, we gwe, -nana -wa. 'In zu 'bha wa, wa 'dεε lɔlɔe -bhlogbɔɔ wa nɔnɔa 'yli 'bila. Wa 'wɔ sa yalipɔpa -we -pɔpɔ su, 'in we'e lɔali 'nyu. Wa 'wɔ sa su we'e 'pa 'bhue, we 'bhue -pa bhla. 'In we -ka 'tlu, tɔtɔee -zakpa 'sɔ we tlia.

¹³ Wa 'wɔ sa gumunyuu -bhalibhla -gbugbu, 'in wa nua wa zɔbhaligbunya lε, nεε 'nyuu 'fuflii pɔnplanu. Wa 'wɔ sa -zeli mɔ -we mni mɔ, -we yi mɔ, 'in -Lago ka wa 'bi lazɔ nikpise dlugba 'wu, 'yli weee -nu nya.

¹⁴ Waa nyima -manu daa, Enaku -ɔ -wa *-Adaan 'yuoyua gbesɔnu, -mɔɔ 'paa gbuu -fali -mini, ɔ nεε: «A -tali, Jejitape -yo ɔ -mɔwɔ -anzinyaa 'wlu sanime yia yia,

15 'In ɔ 'ka dɔdɔgbɔ -nyɔma weee -yɔgbɔ 'wɔbhu. 'In nyɔma weee -wa'a sɔa -Lagɔ, ɔ 'ka wa -kasɔ 'wɔpa, wa lenɔ -gbɔnyuu weee -we nya wa -sɔlɔa ɔ -yɔwɔɔ 'gbɔ. 'In 'yliyɔtɛ -wɛli waa gbɔnyuu -lenɔnya gbɔa ɔ -yla, 'in wa 'nɔa ɔ 'nɔŋwɛ zɔ, we 'gbɔ.»

16 Nu, waa nyɔma -manɔ, 'yɔ weee nya wa ŋwɔŋwenia zɔ, 'in wa bhua gbɔwɔ: wa 'dɛɛ dɔwɔnynigbɔɔ sɔlɔ wa nɔa. 'In wa gbɔa 'dɛɛ 'ylimanɔwɛli, 'in wa nɔa nyɔma -dawli 'wɔ -maa 'ŋɔkwale nya, wa 'ka -maa -tnɔɔ kwɛɛ 'yɔ 'gbɔ.

-Lagɔnyɔmaa 'dɔzɔwɛli

17 Nu, na jijli -talea, a ligbe gbɔ -amɔaa -Kanyɔ -Zezu Klisɔ tietienya gbɔa zɔmɛ aɔn -yla.

18 Wa nɛɛ aɔn -yla nu: «'Wɔbhlolu -bhlanya nya, nyɔma -wa yia -Lagɔ -yɔ aɔn glapalia, yia wa yia, 'in wa 'ka wa 'dɛɛ dɔwɔnynili 'nyii sɔlɔ -mɔ.»

19 Nu, ma sisalia nyɔma -yɔ, nyɔmɛɛ zuzu mɔa wa 'wɔ, mɔ sua wa, 'in -Lagɔɔ Zuzu 'nɔ wa 'wɔ -mɔ.

20 'In, amɔa, na jijli -talea, amɔaa -mɔwɔlɔ dɔzɔzɔɛ 'wɔ sa -buduu gwe wa palɔ glu. A dɔ we -gɔ la 'kɔmɔɔ. 'In a bhubhoe -Lagɔ ɔ Zuzu 'Pɔpaa 'tɛ nya.

21 'In a -tɔ -amɔaa -Kanyɔ -Zezu Klisɔ wɔda, 'in ɔ 'ka aɔn 'yliyɔgagɛ -we 'nɔa bhloluda -ka 'nyɛ, ɔ nyazɔdɔ nya. Sanɛɛ 'sa a 'kaa -Lagɔɔ nyɔmaa zɛkalɔdɔ 'wɔtɔ.

22 A 'yɔli dɔ 'sɔ -ɔɔn nyazɔ.

23 A pue tɔlɔa, wa gbɔwɔbhu -kosuu 'wɔsasɛ nya. 'In a 'yɔli 'ya tɔlɔa nyazɔ, nyanɔ dɔ nya. 'In wa -bananya wa lenɔ -gbɔnyii plalia pɔɔn, a nyɛ we 'wɔ.

'Nyulaŋwana wɛlu 'wɔbhlolunɔ

24 -Lagɔ -ɔ mnenia ɔ 'ka aɔn 'yliyɔzɔ, 'in a 'na 'kaa gbɔnyuu lɔbhlili, ɔ mneni ɔ 'ka aɔn ɔ 'ŋɔnmɛ 'kadɔ 'yɔ wɛli, -zugba 'sla yabhlogbɔɔ 'nɔ aɔn -yɔ -mɔ, 'in a mɔ yeda 'mɔna 'kadɔ nya.

25 -Lagɔ -ɔ -wa -Lagɔ -bhlogbɔɔ, -ɔ 'plɔlia -amɔaa -Kanyɔ -Zezu Klisɔ 'wɔ, mɔ -saa -aɔn gbɔ 'wɔ. Mɔ kwɛɛ 'ŋɔnmɛ klɔa, 'ylilo klɔa, we -yɔ 'tɛ -yɔ se mɔa, bhabenyi bhla, dɛslɛɛn -yɔ 'yɔ weee -nɔ nya!

*-Amɛnɔ.

Zaaan 'yliwɔgbɔ 'sɛbhɛ

*Zaan -ɔ cɛlia -Zezuu -gɔgbɔ, mɔ cɛlia 'sɛbhɛ -mɪnɪ. -Mɔ Zaaan 'yli -kakie 'wɔ, -li -we 'kaa cɪ lɛnɔ, 'mɔ -Lagɔ -slolua ɔ 'klɔ. Sa -Zezu 'kaa -lu weee 'wlulapɪ, 'in sa ɔ -yɔ -Lagɔnyuma yia 'yliyɔgada -tɔa 'yli weee -nɔ nya, wee 'sɛbhɛ slolua we -aɪn. -We weee mɪa dɛ Zaan cɛlia -aɪn 'wɔ, -a 'ka we zɛli, 'in we 'ka -aɪn 'kɔayli 'pa -zugba -a wɔ -Zezuu yiyiylɪ.

-We -Zezu wlelia zli 'klɔ

¹ Nɪ, zizɛgbɔ weee -we -Zezu *Klɪsɪ wlelia zli 'klɔ, 'mɔ 'sɛbhɛ nɪ slolua. -Lagɔ 'nyɛa we -Zezu yoo, ɔ 'ka we ɔ lubhonɔnya 'klɔslolu. 'In -we yia dayli lɛnɔa, wa 'ka we yibheli. We 'dɛɛ 'gbɔ -Zezu yia ɔ 'anzɪnya tie ɔ lubhonɔnyɔ Zaaan -gbɛ, ɔ 'ka weee gbɔnya ɔ 'klɔslolu.

² 'In -we *Zaan 'yia -yɔ, ɔ yia we nyɪma -yla gba. ɔ nɛɛ -Lagɔwɛli -wa, -Zezu mɪ we gbɔdayɪnyɔ nya.

³ -ɔ -ka 'sɛbhɛ nɪ zɛli, 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ mɪ ɔ -nɔ nya. -Wa -ka wee wɛli -we 'bhɔa -Lagɔɔ -gbɛ yukwli pɔlɔ, 'in wa -ka we 'nɔŋwɛ zɔ, 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ mɪ wa -nɔ nya. Nɪ, wee gbɔnyaa bhla ka cɪpa.

Fɔsawɛli

⁴⁻⁵ -Amɪ, Zaan, cɛlia *leglizɪ gbesɔ, -we mɪa -Azii -dɔdɔ -gɔ 'wɔ. -Lagɔ, -ɔ mɪ -bha, -ɔ mɪ bhaa -bha, -ɔ yia yia, ɔmɔ klaa, zuzu gbesɔ -we mɪa ɔ 'ŋɪnmɪkpe 'yu klaa, we -yɔ -Zezu Klɪsɪ ŋwna aɪn 'nyu la, 'in wa 'nyɛ aɪn 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ. ɔɔ -Zezu Klɪsɪ mɪa, -we 'plɪa, 'mɔ ɔ gbaa gbɔzɔnɔ nya. Mɔ -sɔa tɪtlɪnya glaa 'wɔ tɪa, mɔ pɪlia dɔdɔgɔ -nyuma weee 'wlulapɪlɪnya 'wlu la. -Zezu Klɪsɪ -kalɪ -amɪaa zɛ. ɔ tɪa, ɔ 'pɪɔn nya ɔ -saa -aɪn gbɔnyuu kwɛɛ.

⁶ ɔ suslolu -aɪn 'wɔ ɔ 'ka -aɪn 'wlu -lapɪ, ɔ ka -aɪn ɔ bɔbɔnya -zɛli -a 'ka ɔ Dide -Lagɔɔ lubho nɔ. Nɪ, nyɪma weee -mɪnɪ ɔ 'ŋɪ. 'In 'tɪtɛ weee 'ka ɔ -nɔ nya -mɪ 'yli weee nya. *-Amɛnɪ!

⁷ A yla, yia ɔ yia -mɔ yalɪpɔpa 'wɔ, nyɪma weee yia ɔ -yɔyia. Nɪ, -wa

ka 'dɛbhie tɔnɔ ɔ, 'yia wa yia ɔ, 'in 'lakpanya weee yia wia ɔ 'gbɔ. Cɪn, we -mɪ 'sa. -Amɛnɪ!

⁸ Jejitapɛ nɛɛ: «-Amɪ -wa we gwɛdɪda, -amɪ -wa we bhɪalɪda. 'Tɪtɛ weee mɪ 'mɪ kwɛɛ, in mɪ -bha, in mɪ bhaa -bha, yia na yia.»

Zaan 'yia -Zezuu 'tɪtɛ -yɔ

⁹ -Amɪ, amɪaa bheli Zaan, wa mɪ in -yɔ aɪn 'sɔ sɪalɪda bhabha. In -yɔ aɪn 'sɔ, -Lagɔ pɪli -aɪn 'wlu la, in -yɔ aɪn 'sɔ, -a 'tɛmanɪ dlɪ, -a -yɔ -Zezu 'sɔ mɪ. -Amɪ Zaan, -ɔ gbaa -Lagɔgbɔ, in mɪ -Zezuu gbɔdayɪnyɔ nya, we 'gbɔ wa yia 'mɪ kpa, in wa yia 'mɪ 'nyunyɪdɪdɔdɔ -gɔ tɪ. Wee dɔdɔ wa laa Patɪmɔsɔ.

¹⁰ -Lagɔylɪ nya, 'in -Lagɔɔ Zuzu yia 'mɪ 'wɔbhɔ. -Mɔ 'mɪ lɔɔ, wɛli 'tɪtɛ -we 'wɔa lɛglɛ, 'mɔ in 'nɔa.

¹¹ We nɛɛ: «-We -na yia -yɔ, -in cɛli we 'sɛbhɛ 'wɔ. -In -ka we cɛli, -in 'pa we yoo leglizɪ gbesɔ -gbɛ. Efɛzɪgbee -nɔ mɪ, Simɪnɪgbee -nɔ mɪ, Pɛlɪgamɔgbɛ -nɔ mɪ, Tɪatɪlɪgbee -nɔ mɪ, Sɪlɪdɪgbee -nɔ mɪ, Fɪladɛlɪfɪgbee -nɔ mɪ, 'in Laodisɛgbee -nɔ mɪa.»

¹² In 'bhɪtɪa la, in 'ka -ɔ mɪa 'mɪ -yla gbɔ gbada yibheli, 'in in yia -can -napɛ gbesɔ -yɔyɪ.

¹³ Wee 'napɛ nyɪdɪ, -bha in 'yia nyɪmɛɛ 'wɔwɔ -yɔ, ɔ ka -bana -blɔlɔɔ 'wɔ, ɔ 'kɪklɛ 'yli mɪ gbɔanda -can -cɛsli nya.

¹⁴ ɔ 'wluo nyɪ pɔlɔ 'pɔnpɔn 'kwleeni 'bhɪsa, 'in ɔ 'yli nyumaa -kosu 'bhɪsa.

¹⁵ ɔ bhɔ lɪa nɛtɛ wa fa -kosu 'wɔ 'bhɪsa, 'in ɔ wɛli mɪa -wlowlo gumun -yuu -jɪjɪ 'bhɪsa.

¹⁶ -Zɛli gbesɔ mɪ ɔ lilɪsɔ 'wɔ. 'In 'nɛnɔ 'ylɪsɔ -tɔgɔgbɛ mɪa ɔ ŋwɛɛ. ɔ klɔ lɪa 'ylɔgbagɔ yɔ 'bhɪsa.

¹⁷ In 'yia ɔ, 'in in yia ɔ bhɔ -yɔ bhlɪli, 'in in yia -gbɔ. 'In ɔ yia 'mɪ ɔ lilɪsɔ -gɔlapɪ. ɔ nɛɛ: «-In 'na nɔnɔ nyanɔ -nɪ. -Amɪ -wa we gwɛdɪda, -amɪ -wa we bhloluda.

¹⁸ -Amɪ -wa 'yliyɔganyɔ. In ka bha tɪ, -slɛɛn in -ga 'yliyɔ 'yli weee nya. Tɪtlɪe mɪ 'mɪ kwɛɛ, 'in in pɪlia tɪtlɪnyaa 'gbe 'wlu la.

19 -We -in 'yia -yɔ, -in cɛli we. -We -na yia -yɔ, we -yɔ -we -na yia -yɔyia dɛslɛɛn, -in cɛli we.

20 -We mia -zɛli gbesɔɔ -nɔ nya, -we mia 'mɪ kwɛɛ, we -yɔ -can -napɛ gbesɔ, we 'ji -we mia zizeda, 'mɔ na yia gbaa. Wee -zɛli gbesɔ mia, mɔ -wa 'anzɪ gbesɔ -we -Lagɔ tiea leglizɪ gbesɔ 'wɔ. Wee -can -napɛ gbesɔ mia, mɔ -wa wee leglizɪ gbesɔ.»

2

'Sɛbhɛ -we Zaan cɛlia Efɛzu leglizɪ 'wɔ

1 «Nɪ, leglizɪ -we mia Efɛzɪgbe nɔkplɛ, -in cɛli we 'anzɪ 'wɔ:

«Nyumɛ -ɔ kaa -zɛli gbesɔ lilisɔ 'wɔ, 'in ɔ nɔa -can -napɛ gbesɔ nyɪɪ, ɔ wɛli nɪ:

2 -We weee -in nɔa lɛ, in -yi we. Sa -in nɔa lubho 'tɪtɛ, 'in -in yia dlitɛ 'yɪ, in -yi we. In -yi we 'ji nɪ, -in -yɔ 'nyii -cia'an nna. Tɔlɔa nɛɛ, -Lagɔɔ tietienya wa -mia, 'in wa 'nɪ we nya -mɪ. -In ylaa wa la, 'in -in yia we 'jiyibheli nɪ, yocian wa -mia.

3 -In ka dlitɛ, wa ka -mɪ sɪalɪ na 'gbɔ, 'in 'kɔa 'nɪ -mɪ 'ylila wla.

4 «Cun, 'sa we mia, 'bhie gbɔ -we mia -ain nyɪɪ, mɔ nɪ: sa -in -kala na zɛ we gwedɪda, -in 'nɪ -slɛɛn 'sa na zɛkalɪ.

5 We -ka 'sa -mɪ, sa -in -kalɪ bhaa na zɛ, -in 'pa we dlɪ -gbɔ. 'Bhiti -na dlɪ, 'in -we -in nɔa lɛ we gwedɪda, nɔ we lɛ lɔ. -In 'nɪ 'bhiti nɪ, 'in na yia -na -gbɛ, 'in na salɪ -na 'napɛ we 'bɪ 'wɔla.

6 Cun, gbɔ yabhlo gbaa -na daa: 'Nikolaa 'bɪnyɪmaa lɛnɔgbɔ -na nyɛa 'wɔ -amɪ 'bhisa.

7 «-ɔ -ka 'nɔnɔ -yukwli 'wlu -ka, -we -Lagɔɔ Zuzu gbaa -Lagɔnyɪma -yla, ɔ 'nɔ we. -Gɔgalɪnya na yia suu 'bhue 'nyɛa. Wee su mɪ -Lagɔɔ -gbɛ. We bhue mia, mɔ nyɛa nyɪmɛ 'yliyɔgagɛ.»

'Sɛbhɛ -we Zaan cɛlia Siminɪ leglizɪ 'wɔ

8 «Nɪ, leglizɪ -we mia Siminɪgbe nɔkplɛ, -in cɛli we 'anzɪ 'wɔ:

«-ɔ mia tɪa, -ɔ mia we bhloluda, -ɔ tɪ bhaa, 'in ɔ yia 'yliyɔgagɛ 'yɪ lɔgada, ɔ wɛli nɪ:

9 Wa mɪ -mɪ sɪalɪda, -in mɪ bob-abhanyɔ nya, in -yi we 'ji. Nɪ, -in mɪ 'ɲɪmnɪnyɔ nya. In -yi we 'ji nɪ, tɔlɔa ka -mɪ vɛli 'nyumɛɛ. -Maa nɛɛ -maa mɪ *Zuifɔ nya, 'in -maa 'nɪ we nya -mɪ. *-Saataan 'ɲɪ nya wa suslolua 'wɔ.

10 Nɪ, sɪa -na yia, -in 'na nɔnɔ nyanɔ -nɪ. A yibheli we 'ji nɪ, *'Kuzu yia ain laylaa: -kasɔ 'wɔ wa yia amɪaa tɔlɔa 'paa we 'ka ain sɪalɪ 'yɪ kugbua 'wɔ. Nɪ, wa -ka -mɪ 'bhaa yi, -in 'na -salɪ 'mɪ dlɪ -gbɔ -nɪ. 'In, in 'ka -mɪ -can -kloo 'nyɛ. Wemɔ -can -kloo mia, nyɪma -wa ka 'yliyɔgagɛ 'nɪa bhloluda -ka, ma plaa we 'wluo.

11 «-ɔ -ka 'nɔnɔ -yukwli 'wlu -ka, -we -Lagɔɔ Zuzu gbaa -Lagɔnyɪma -yla, ɔ 'nɔ we. -Gɔgalɪnya mia, tɪtɪlɛɛ 'sɔnɔ 'na 'ka wa 'bha.»

'Sɛbhɛ -we Zaan cɛlia Pɛligamɔv leglizɪ 'wɔ

12 «Nɪ, leglizɪ -we mia Pɛligamɔv gbe nɔkplɛ, -in cɛli we 'anzɪ 'wɔ:

«-ɔ kaa 'nɛnɔ 'ylisɔ -tɔgɔgbɛ, ɔ wɛli nɪ:

13 In -yi -na ladɪda da, mɔ *-Saatan pɪlɪa nyɪma 'wlu la. In -yi we 'ji nɪ, -na dlɪ mɪ 'mɪ -gbɔ. Da wa 'bhaa Antipasɪ -ɔ gbaa na gbɔ tɪklɪ, -mɔ -Saataan ladɪda, -in 'nɪ 'mɪ dlɪ -gɔsa.

14 «Cun, we mɪ 'sa 'bhie, gbɔ 'kienyi mɪ -ain nyɪɪ. -Mɔ -na -gbɛ, nyɪma tɔlɔa slolua *-Balamɔv gbɔ. ɔ -Balamɔv slolua -Balakɪ sa ɔ 'kaa *Izlaɛlɪnyɪma gbɔnyuuu 'yoo 'wɔkwa. ɔ nɛɛ wa li -zila -bɔbɔnɪmɛ, 'in wa -ka mɔtnɪ kwɛ.

15 'Sa -bhlokpade tɔlɔa -wa ɲwnua 'Nikolaa 'bɪnyɪmaa gbɔ -yɔ, -maa mɪ 'yaa -na -gbɛ.

16 We 'dɛɛ 'gbɔ, -in 'bhiti -na dlɪ. We 'nɪ -mɔvɔ, 'in na yia amɪaa -gbɛ dayɪ, 'in na dɪla ain tɔ na ɲwɛɛ -tɔgɔgbɛ nya.

17 «-ɔ -ka 'nɔnɔ -yukwli 'wlu -ka, -we -Lagɔɔ Zuzu gbaa -Lagɔnyɪma -yla, ɔ 'nɔ we. -Gɔgalɪnya mia, -Lagɔɔ lililɪ -we mia zizeda, 'mɔ na yia wa 'nyɛa we -yɔ tɔkpa 'pɔpa. Wee

tukpa mia, 'ηni lolu mi we -gu celida. Nyume yabhogbodo 'ni we -yi, we 'ni -o 'yia wee tukpa 'wubhu.»

29 -o -ka 'nunv -yukwli 'wlu -ka, -we -Lagodo Zuzu gbaa -Lagonyima -yla, o 'nu we.»

3

'Sebhe -we Zaan ceha Tiatilu leglizı

'wv

18 «Nu, leglizı -we mia Tiatiligbe nukple, -in celi we 'anzi 'wv:

«o -Lagodo 'Yu -o ka 'yli nyumaa nee -kosu, 'in o bhu lia telitelinete 'bhisa, o weli ni:

19 In -yi -na lenugbu. In -yi we 'ji nu, a kikalı ze. -Na dli mi 'mi -gu, 'in -na saa -na -lima 'wv, 'in -in kaa dlitie. In -yi we 'ji nu, -we -na nua -sleen le, we -zi -we gwedıdaa -nu 'wv.

20 «We mi 'sa 'bhie, gbu yabhlo mia in -yo -mi 'so nyidi, mu ni: 'ηwno -o wa laa Zezabeli, -o laa o 'de -Lagodubu -falpanwno, 'in -o a 'tidea 'yi amıaa 'dee -gbe, mo nua na lub-honunya -dawli 'wv o gbagbaweli 'wv. Mo kwaa wa gbonyuu lv, 'in wa kaa motni kwe, 'in wa lia -zila -buboli.

21 In ka o 'yli zu o 'ka o dli 'bhiti, 'in o 'ni we -yownu.

22 We 'dee 'gbu, le na yia we nua, 'in o 'ka gu 'kadu bhli o -yo -wa o -yo wa dia -budu 'wv 'so. Nu, -maa 'ni -maa dli 'bhiti, 'in -maa 'ka o lenugbu 'bubhu ni, 'in na paa -maa siasie ηwe.

23 o 'yua na yia 'bhaa. 'In leglizı weee 'ka we 'jiyibheli nu, -o yia nyumee dli zo -yo o 'wlukoon la, -ami -wa. -o -ka -mi, -we -in -ka leno, we 'klulu -na yia 'yia 'mi kwee.

24 Nu, amia Tiatilinyima toba, a 'ni wee slolue -yownu. Wee gbu wa laa: «Saataan naci -we mia zizeda.» In nee ain -yla, in 'ni ain 'gba -putu 'wludida -mi.

25 Nu, in 'ni -slo luyi ni, -we mia ain kwee, a kpa we la -kli.

26-28 «-Wa -ka -gugali, -wa -ka na dumagbu -yownu we 'ka we bhloluda nyini, 'tite -we in 'yia na Didee kwee, 'mu na nyea wa. 'In na nyea wa 'tite wa 'ka laganya 'wlu-lapılı, wa 'ka wa kpa -gla nya, 'in wa 'ka wa -wlo bla -nyida 'bhisa. 'In na nyea wa zlokpa -zelıya.

'Sebhe -we Zaan ceha Salıdu leglizı

'wv

1 «Nu, leglizı -we mia Salıdigbe nukple, -in celi we 'anzi 'wv:

«Nu, -o kaa -Lagodo zuzu gbeso -yo -zeli gbeso kwee, o weli ni: In -yi -na lenugbu. Wa nee: -in -ga 'yliy, -zugba -in ka tli.

2 -In gan, -we -tua 'wv, 'in we mia -mi kwee, -in 'temanı we la, we yi tli. -We ka gbu -wa, in ka we 'jiyibheli nu, -na lenugbu 'ni -mi tiklu na -Lagodo 'yliya 'wv.

3 Nu, -in ligbe weli -we -in 'nua, 'in -in yia we -yownu. -In zu we 'nonye, 'in -in 'ka -na dli 'bhiti. We 'ni -muvu, -in 'ni gan ni, 'in na tlalia -mi 'wv 'wienyo 'bhisa, 'in bhla -we nya in 'kaa -na -gbe yi, -in 'na 'ka we yibheli.

4 «We mi 'sa 'bhie, -Lagonyima toba mia Salıdigbe nukple, wa 'ni -slo wa -bana pıınplalı. Waa nyima mia -bana 'pupa wa yia 'woplaa, wa -yo 'mi 'so ka no, -we ka gbu -wa, wa ka we 'klv.

5 'Sa -bhlokpade, -wa -ka -gugali, ma plaa wee -bana 'wv, 'in wa 'ηni -we mia celida 'yliyoga -sebhe 'wv, in 'na 'ka we lamumni. 'In na gbaa wa 'ηni -zonu na Dide -yo o tietienya 'yu.

6 -o -ka 'nunv -yukwli 'wlu -ka, -we -Lagodo Zuzu gbaa -Lagonyima -yla, o 'nu we.»

'Sebhe -we Zaan ceha Filadelfi leglizı 'wv

7 «Nu, leglizı -we mia Filadelfigbe nukple, -in celi we 'anzi 'wv:

«-o mia tiklu, -o gbaa gbuzonu, -o kaa nyımaa 'wlulapılınyo *-Davidu -laklı kwee, -o -ka klolo -kalı, 'in wa 'nia mneni wa 'ka we kla, 'in -o -ka -bha kla, wa 'nia mneni wa 'ka -bha -kalı, o weli ni:

8 In -yi -na lenugbu, in -yi we 'ji nu, -in 'ni late 'nanuv, -zugba -na zu na weli

'nɔŋwɛ, 'in -in 'nɪ na gbɔ kpɛli. -In -tali, in ka klolo yabhlo -kali -mɪ -yla, -we nyɪmɛ yabhlogbɔɔ 'nɪa mneni ɔ 'ka kla.

⁹ Nyɪma -wa suslolua 'wɔ -Saataan 'ŋnɪ nya, 'in wa laa wa 'dɛ Zuifu, 'in wa 'nɪa we nya -mɪ, yocian wa -mɪa. -In -tali, -we in 'kaa wa -yla lɛnɔ, mɔ nɪ: 'kɔa 'tɪtɛ nya na yia wa -mɪ 'yu -laa, 'in wa 'ka -mɪ 'yu 'kukolu 'sibhli, 'in wa 'ka we 'jiyibheli nɪ, in -kali -na zɛ.

¹⁰ -In ka na wɛli dli -gɔ zɔ dɪtie nya, we 'dɛɛ 'gbɔ na yia -mɪ 'wɔkɔa sɪasia bhlɔ. Nɪ, we sɪasɪ mɪa dɔdɔ weee -gɔ yida, we 'ka nyɪma weee layla.

¹¹ «Dayli na yia. -We -in kaa, -in kpa we la -kli. We -ka 'sa -mɪ, nyɪmɛ yabhlogbɔɔ 'nɪ mneni ɔ 'ka -mɪ -na -can -kloo kwɛɛ -sa.

¹² -ɔ -ka -gɔgalɪ, mɔ yia *-Lagɔbudu 'kadɔɔ bɦɔ -zɛa, 'in wa 'na 'ka -bɦa ɔ vu. ɔɔ -gɔgalɪnyɔ -gɔ na yia na -Lagɔɔ 'ŋnɪ cɛliɔ we -yɔ -Lagɔɔ 'gbee 'ŋnɪ. Wee -Lagɔɔ gbe mɪa, mɔ -wa *-Zeluzalɛmɔ -lolu, -we 'kaa -Lagɔɔ -gbɛ 'bɦɔ yali, 'in we 'ka lasibhli. ɔɔ -gɔgalɪnyɔ -gɔ in 'kaa na 'ŋnɪ lolu cɛli.

¹³ -ɔ -ka 'nɔnɔ -yukwli 'wlu -ka, -we -Lagɔɔ Zuzu gbɔa -Lagɔnyɪma -yla, ɔ 'nɔ we.»

'Sɛbhɛ -we Zaan cɛliɔ Laodiseee leglizɪ 'wɔ

¹⁴ «Nɪ, leglizɪ -we mɪa Laodisegbe nɔkpɛ, -in cɛli we 'anzɪ 'wɔ:

«-ɔ gbɔa -Lagɔɔ dɔmagbɔ, -ɔ -wa gbɔdayɪnyɔ tikli, -ɔɔ 'tɔbhɔa yɔ, -ɔ ka sɔ nya -Lagɔ -laa -lu weee la, ɔ wɛli nɪ:

¹⁵ In -yi -na lɛnɔgbɔ. -In 'nɪ wɔɔɔ, -in 'nɪ -su. Na dli nɛɛ, -in -zɛ we 'yabhlo.

¹⁶ Nɪ, -in 'nɪ -su, -in 'nɪ wɔɔɔ, -in wɔwɔlɔ, we 'dɛɛ 'gbɔ, gwɛzɛa na yia -mɪ.

¹⁷ -In nɛɛ nɪ, 'ŋnumɪnyɔ -in -mɪa. -In ka -lu duun 'yi, 'in -in ka -lu weee -in 'yibɦaa. -In mɪ 'sa gbada, -zugba -in mɪ poli poli nyazɪnyɔ nya, bobabhanyɔ -in -mɪa. -In mɪ kpanɔ nya, -in mɪ 'lɔlɔnyɔ nya. -In mɪ 'sa, 'in -in 'nɪ we 'ji -yi.

¹⁸ We 'dɛɛ 'gbɔ, 'dɪ -we na zɔa -mɪ, mɔ nɪ: -in yi na -gbɛ, -can -we wa 'kplɪa 'wɔ -kosu 'wɔ, -in 'ka we zɔ, 'in -in 'ka 'ŋnumɪnyɔ -zɔnɔ -zɛ. Yi, -in 'ka -bana 'pɔpa zɔ, -in 'ka we 'wɔpla, -na kpanɔ yi -mɪ zɔbhali. -In zɔ 'ya nyakpɔ, -in 'ka we 'yliya 'wɔ palɪ, 'in -in 'ka layɪ.

¹⁹ «-We mɪa na -nɔ nya, nyɪma -mama ka zɛ in -kalia, -maa na sɪalia, in 'ka -maa gbɔ sloluu 'gbɔ. We -ka 'sa -mɪ, -in 'bhiti -na dli, -in yi 'mɪ 'bɪ -gɔladolue nya.

²⁰ -In pɔ yukwli! In 'yiligbe -budɔŋwɛɛ, in mɪ kɔkɔ bhlɔɔ. -ɔ -ka na wɛli 'nɔ, 'in ɔ -ka -bɦa -kali, 'in na plaa ɔ -budu zɔ, 'in na -yɔ ɔ 'sɔ lia dabhlo.

²¹ «-Amɪ, in mɪ -gɔgalɪnyɔ nya. In -yɔ na Dide ka ɔ 'ŋnumɪkpe -gɔladɪ. We 'dɛɛ 'gbɔ, -ɔ -ka -gɔgalɪnyɔ nya -mɪ, mɔ -yɔ 'mɪ 'sɔ 'kaa na 'ŋnumɪkpe -gɔladɪ.

²² -ɔ -ka 'nɔnɔ -yukwli 'wlu -ka, -we -Lagɔɔ Zuzu gbɔa -Lagɔnyɪma -yla, ɔ 'nɔ we.»

4

-Mɔ yali wa -mnɪnɪa -Lagɔɔ 'ŋnɪ

¹ -Mɔɔ 'bɪgɔ, 'in in yia -mɔ na 'yli -kakɪɛ 'wɔ gbɔ -putu -yɔyɪ: klolo yabhlo mɪ ŋwɛkalɔɔ yali. Wee wɛli -we in 'nɔa tɪada, -we 'wɔa lɛglɛ, we nɛɛ 'mɪ -yla: «-Gblɔ -seli, -we 'kaa cɪ lɛnɔ, in 'ka -mɪ we 'klɔslolu.»

² Tɔnɔ, -Lagɔɔ Zuzu 'bɦua 'mɪ 'wɔ, 'in in yia 'ŋnumɪkpe -yɔyɪ -mɔ yali ladɔɔ -zugba we -gɔladɪnyɔ mɪ we -gɔ.

³ -ɔ -dɪa kpe -gula, lɪ ɔ lia tɔkpa -zɔnɔ wa laa zasɪpɔ -yɔ salɔvɔnɪ 'bɦisa. -Zuku lia tɔkpa -zɔnɔ wa laa emewlodɔ 'bɦisa, mɔ bibea wee kpe.

⁴ Wee 'ŋnumɪkpe mɪa, 'ŋnumɪkpe -putu glɔ -bɦlo 'ya -mnɔa bibea we. Nyɪma kpasɪ glɔ -bɦlo 'ya -mnɔa, -wa kaa -bana 'pɔpa 'wɔ, 'in wa kaa -can -kloo 'wluo, ma -dɪa wee kpenya -gula.

⁵ 'Nyuu 'yɪka -papɪɛ klaa, wɛlinya klaa, we -yɔ -dɛɛ -gangɪɛ, mɔ bɦua wee 'ŋnumɪkpe 'wɔ. We 'yu, ylɔ gbesɔ mɪ -nyumada sa 'tɪtɛɛ, mɔ -wa zuzu gbesɔ -we mɪa -Lagɔ 'yu.

⁶ Wee 'ηnumnikpe 'yu, we 'wlɔsa gu-munyu ka klɔ mɪ 'sese 'vɛli 'bhisa, mɔ mɪ -bha.

Wee 'ηnumnikpe kwesi, 'yliyɔgali -mnɔa mɪ -bha. 'Yli mneni we ku -yɔla weee. We mɪ we 'yugbeɪn -yɔ we lɔgbɛɪn.

⁷ Wee 'yliyɔgaluu tɪanɔ -yɔ -jla 'wɔwɔ. We 'sɔnɔ -yɔ 'bhligblɔ -yule 'wɔwɔ, we tanɔ klɔ -yɔ nyɪmɛɛ -nɔ 'wɔwɔ, 'in we -mnɔanɔ 'wlɔa -galɪbha -cɪcɛ -we mɪa -bhluda.

⁸ Wee 'yliyɔgali -mnɔa mɪa dɛ nɪ, we 'yabhlo ka -kapue gbelibhlo. 'Yli mnenia we ku -yɔla. We mɪ we -kapue dli, 'in we tɔlɔa mɪa we -gɔ. Zlɔo, sabɔo lɔɔ we bhlia -nya. We nɛɛ:

«Jeditape, -ɔ mɪ tikli, -ɔ mɪ tikli, -ɔ mɪ tikli,
 'tɪtɛ weee mɪ ɔ kwɛɛ,
 -ɔ mɪ bhaa -bha, -ɔ mɪa -bha, -ɔ yia yia.»

⁹ We mɪa lɔɔ bhlɪda -zugba we mnɪnɪa -ɔ -dɪa 'ηnumnikpe -gɔlaa 'ηnɪ, -ɔ -gaa 'yliyɔ 'yli weee nya, 'in we gbɔa ɔ 'ηnɪ -zɔnɔ, 'in we paa ɔ fuo.

¹⁰ Da wee 'yliyɔgali -ka lɔɔ bhlɪ -bhlo, 'in waa nyɪma kpasɪ glɔ -bhlo 'ya -mnɔa sibhli 'kukolu -ɔ -dɪa 'ηnumnikpe -gɔ la 'yu. 'In wa bɔbɔa -ɔ -gaa 'yliyɔ 'yli weee nya, 'in wa vitelia wa -can -kloo ɔ 'ηnumnikpe 'yu, -zugba wa gbɔɛ:

¹¹ «Jeditape, -amɪaa -Lago,
 we mɪ tikli -a 'ka -na 'ηnɪ -mnɪnɪ,
 -a 'ka -bha -mɪ zɔ,
 'in we mɪ tikli -a 'ka -mɪ fuo 'pa -na 'tɪtɛ 'gbɔ.
 -We ka gbɔ -wa, -mɪ -laa -lu weee la.
 -In nɛɛ, -lu yi la, 'in -lu yia layi,
 'in -in yia we lala.»

5

Ghigli -sebhɛ klalili wa -wlɔa

¹ 'In in yia ghigli -sebhɛ -yɔyɪ, we mɪ ɔɔ 'ηnumnikpee -gɔladɪnyɔɔ lilisɔ 'wɔ. We -gɔ -yɔ we dli mɪ cɛlɪda. We mɪ klada -luu klalili gbesɔ nya.

² In 'yia 'anzɪ 'tɪtɛ yabhlo -yɔ, we 'yɪbhaa la wɛli 'tɪtɛ nya, we nɛɛ: «Nyɔɔ ka we 'klɔ ɔ 'ka -luu klalili gbesɔ nɪ -wlɔ, 'in ɔ 'ka 'sebhɛ nɪ -bloa?»

³ Nɪ, nyɪmɛ -ɔ 'kaa we -kali, ɔ 'nɪ -mɪ. ɔ 'nɪ yalɪ -mɪ, ɔ 'nɪ dɔdɔ -gɔ -mɪ, ɔ 'nɪ glu -mɪ. Nyɪmɛ yabhlogbɔɔ 'nɪ mneni ɔ 'ka wee 'sebhɛ 'wɔtali.

⁴ Nyɪmɛ -ɔ kaa we 'klɔ ɔ 'ka 'sebhɛ nɪ -blo, ɔ 'ka we zɛli, ɔ 'nɪ -mɪ. We 'gbɔ in yia wi -wɔwɔ.

⁵ Tɔnɔ, waa nyɪma kpasɪ 'yabhlo nɛɛ 'mɪ -ylɛɛ: «-In 'na wili -nɪ. -In -talɪ, ɔmɔ Zudaa zɔayli -jla, -ɔ -wa 'wlu -lapɪnyɔ -Davidɪ yu, ɔ ka -gɔgalɪ, mɔ kaa we 'klɔ ɔ 'ka wee -luu klalili gbesɔ -wlɔ, 'in ɔ 'ka 'sebhɛ nɪ -blo.»

⁶ -Bha in 'yia *Bhlabhleyu -yɔ 'yigbedɔ. ɔ mɪ 'ηnumnikpe kwesi 'yliyɔgali -mnɔa -yɔ nyɪma kpasɪ nyɪdɪ. ɔɔ Bhlabhleyu 'wlɔsa -bli wa -dɪ ɔ 'slakaa -nɔ nya. ɔ ka 'gwɪ gbesɔ -yɔ 'yli gbesɔ. Mɔ -wa zuzu gbesɔ, -we -Lago 'paa yoo dɔdɔ weee -gɔ.

⁷ ɔɔ Bhlabhleyu bɛa -ɔ -dɪa 'ηnumnikpe -gɔ la -yɔ, 'in ɔ yia wee 'sebhɛ 'wɔbhu -mɔɔ lilikwɛsɔ 'wɔ.

⁸ ɔ 'bhua wee 'sebhɛ 'wɔ, tɔnɔ wee 'yliyɔgali -mnɔa -yɔ nyɪma kpasɪ glɔ -bhlo 'ya -mnɔa yia ɔ 'yu 'kukolu 'sibhli. -ɔ -ka -mɪ, ɔ ka ɔ -pete kwɛɛ, 'in -can -dɔkɔ -we nɔkplɛ 'wli mɪa, -mɔɔ ka -mɔɔ kwɛɛ. Wee wli mɪa, mɔ -wa -Lagonyɪmaa bhuhhoe -wɛli.

⁹ -Bha wa bhlia lɔɔ lolu:
 «-ɔ kaa we 'klɔ ɔ 'ka 'sebhɛ nɪ 'wɔbhu, -mɪ -wa.
 -ɔ kaa we 'klɔ ɔ 'ka we -luu klalili -wlɔ, -mɪ -wa,
 -we ka gbɔ -wa,
 -ɔ jitea ɔ 'pɔn ɔ 'ka nyɪma 'wɔzɪtɪ -Lago -yla,
 -mɪ -wa.

Nyɪma -wa 'bhua zɔa weee 'yli klɔa, wɛlu 'yli -bhlo -bhlo -gbanya klɔa, klu weee nyɪma klɔa, we -yɔ -wa 'bhua laga dɔdɔ weee -gɔ,
 -ɔ zɪtɪa wa 'wɔ -Lago -yla,
 -mɪ -wa.

¹⁰ Nɪ, -ɔ nɔa we lɛ,
 'in -Lago pɪlɪa -maa 'wlu la,
 -mɪ -wa.
 -ɔ nɔa we lɛ -maa 'ka -Lagɔbɔbɔnya -zɛ,
 'in -maa 'ka ɔ dɔmagbɔ lɛnɔ,
 -mɪ -wa.
 -Mɪ nɔa we lɛ -maa 'ka nyɪma weee 'wlulapɪ

dudu weee -gbu.»

11 In -tali 'yaa -bha, 'in in yia 'anzinyaa weli 'nu. We -zu 'wu, wa 'ni mneni wa 'ka we zeli. Nu, wee 'yliyogali -mnua klaa, nyima kpası klaa, we -yo 'nnumnikpe, 'mu we bibea -nya. We 'de weee mia luu bhlida 'titee,

12 we nee: «Nu, Bhlabhleyu -o wa -dia -blu 'slaka nya, 'tite klaa, 'nnumnie klaa, gbu yilo klaa, we -yo late lo mi o -nu nya. We 'dee 'gbu, we mi tiklu nyima 'ka -bha o zu,

wa 'ka o 'ni -mnini, 'in wa 'ka o 'ni -zonu gba.»

13 'In in yi 'yaa luu -putu 'nu. -Lu weee -Lago -laa la, -we mia yali, -we mia dudu -gbu, -we mia glu, we -yo -we mia gumunyu lu, we 'de weee bhla luu, we nee:

«-O -dia 'nnumnikpe -gbu la, o -yo Bhlabhleyu 'so, 'tite weee mi wa -nu nya, 'nnumnie weee mi wa -nu nya. Wa bhli wa 'ni, 'in wa zu -bha wa 'yli weee -nu nya.»

14 'In wee 'yliyogali -mnua nee: «-Ameni!» Nyima kpası 'sibhla 'kukolu, 'in wa yia o bubo.

6

Bhlabhleyu -wla -luu klalili gbeso

1 Toun, 'in in yia o Bhlabhleyu -yoyi. 'In o yia wee ghli -sebhie klalilu tianu -wla. -Bha -bhlokpade 'yliyogali -mnuaa 'yabhlo 'kpia 'wu 'titee, -de 'bhisa. 'In in yia we 'nu. We nee: «Yil»

2 In -talia -bha, 'in in yia numesun 'pupa -yoyi. -O -dia we -gbu la, o ka pnu kwee, 'in wa yia o -can -kloo yoo 'nye. Nu, o ka -gugali, 'in -gbu o yi 'yaa -galia mnia.

3 -Muu 'bigu, o Bhlabhleyu yia wee -luu klalilu 'sonu -wla. -Bha -bhlokpade, 'in in yia 'yliyogalu 'sonu weli 'nu. We nee: «Yil»

4 'In numesun -putu yabhlo yia 'tla, we -za -kosu 'bhisa. -O -dia we -gula, 'mo wa 'nyea 'yoo, o 'ka dudu -gbu tu -la, 'in dudu -nyima 'ka 'bhobhali. -Bha wa 'nyea o tugugbe yoo.

5 -Muu 'bigu, o Bhlabhleyu yia wee -luu klalilu tanu -wla. -Bha -bhlokpade, in 'nua 'yliyogalu tanu weli. We nee: «Yil!» In -talia -bha, 'in in yia numesun -ylukpa -yoyi. -O -dia we -gbu la, o ka kilo kwee.

6 Weli yabhlo 'tlaa wee 'yliyogali -mnua nyidi, we nee: «'Mno -yo -gooo 'klı yia yia. Nu, 'mno kilo -bhlo kaa 'yli -bhlo -lubhoo 'penigwezi, -gooo kilo ta kaa 'yli -bhlo -lubhoo 'penigwezi. -Momo -ka 'kpı -yo nu, -in 'na zili we kwe -ni, we -vale -tu sa 'ce.»

7 -Muu 'bigu, o Bhlabhleyu yia wee -luu klalilu -mnuanu -wla. -Bha -bhlokpade in 'nua 'yliyogalu -mnuanu weli. We nee: «Yil!»

8 In -talia -bha, 'in in yia numesun -yoyi, we fuakaa. -O -dia we -gula, o 'ni wa laa tithie. Tithinyaa 'gbe -yo o 'so no. 'In wa yia wa 'tite 'nye wa 'ka nyima 'bhaa mni dudu kibhe -mnuanu -bhlo -gbu. 'Sa wa mnia wa 'ka nyima 'bha tugugbe klaa, nwo klaa, tithigu klaa, we -yo -fliinma 'nyii nya.

9 -Muu 'bigu, o Bhlabhleyu yia wee -luu klalilu gbunu -wla. -Bha -bhlokpade, in yia nyima wa 'bhaa, wa zuzu -yoyi 'slakagusalı zu. Waa nyima mia, wa ka -Lagoweli -yowunu, 'in wa mia we gbodayınya nya, we 'gbu wa yia wa 'bha.

10 Wa 'kpia 'wu 'titee, wa nee: «-Amiaa -Kanyo 'zayli -o mi -mowloda, dudu -nyimaa -yogbu -na yia 'wobhwa, 'in -in 'ka wa gbu dıı -amiaa -yokpasasıe saa. 'Lee, bhla -momo -na wulu wea?»

11 Toun, wa yia -maa -bana 'pupa 'wuladlıli, 'in wa nee -maa -yla, -maa wu -se, nu, -maa bhelia -yo -maa lubhono -lima -wa wa yia 'bhaa -maa 'de 'bhisa, -maa nwe -ka gba 'bhie.

12 In -talia -bha, 'in in yia Bhlabhleyu -yoyi, 'in o yia -luu klalilu gbelibhlonu -wla. -Bha dudu zuklua 'titee. 'In 'ylo yia ylumanı nee -gbenaa, 'in 'cu yia zamanı 'pıon 'bhisa.

13 'In -zeli yia bhli dudu -gbu, su wa zobhala, -pipe -ka 'pli, sa we 'bhue jitea, 'sa -zeli jitea dudu -gbu.

¹⁴ 'In yali yia labhu nyimaa 'yliya 'wu, nee -bita wa gli. -Gogo weee -yo dudu weee mia 'nyu nyidi, 'in we yia 'tlu.

¹⁵ Toun, dudugu -nyimaa 'wlu-lapulunya klaa, nyimaa 'yugalunya klaa, 'slojaa 'yugalunya klaa, 'hnumnunya klaa, nyima 'tite klaa, gali klaa, we -yo -wa 'nia gali nya -mi, wa 'de weee yia zize -gogo 'bhoka 'wu, we -yo tukpa -nyidi.

¹⁶ Wa nee tukpa -yo -gogo -yla: «A bhlili -ain -gu. A zize -ain 'pipi, -o -dia 'hnumnikpe -gu la kwee. A zize -ain 'pipi Bhlabhleyuu 'ce kwee.

¹⁷ Nu, we ka nnyi, wa 'cepayli 'kadu ka nnyi. Nyoo mneni o 'ka we 'yu 'yigbea?»

7

Nyima 'wlu glv ta -zakpa kugbua le 'so (144.000)

¹ -Muu 'bigu, 'in in yia 'anzi -mnua -yoyi 'yigbeda dudu gwigu -mnua 'yli. -Muu mi dudu -pipe -mnua 'yoo -kulda, -muu yi 'wlu nu, -pipe yabhlogbo 'pli dudu -gu, gumunyu -gu we -yo su 'wlu.

² 'In, in yia 'anzi -putu yabhlo -yoyi 'wusoda 'yilu 'wusoloda. -Lu -we nya wa zua -Lago yibhelida nyima -yo, we mi we kwee. 'Anzi -mnua -we -Lago 'nyea 'tite we 'ka gumunyu -yo dudu siali, we 'kpi'a 'wu 'tite we -yla, we nee:

³ «A 'yigbe -slo, nu, -a 'ni -slo 'yliyoga -Lago yibhelida -Lago lubhononyaa 'klu -yo zu, dudu klaa, su klaa, we -yo gumunyu, a 'na siali we -ni.»

⁴ 'In -wa -Lago zua o 'dee yibhelida -yo, 'in in yia wa nye yibheli. *Izlaelu zua weee 'yli, nyima 'wlu glv ta -zakpa kugbua le 'so (144.000).

⁵ Zudaa zwayli, nyima 'wlu glv ta (12.000).

Lubenii zwayli, nyima 'wlu glv ta (12.000).

Gadu zwayli, nyima 'wlu glv ta (12.000).

⁶ Aselu zwayli, nyima 'wlu glv ta (12.000).

Nefotalii zwayli, nyima 'wlu glv ta (12.000).

Manasee zwayli, nyima 'wlu glv ta (12.000).

⁷ 'Simeoo zwayli, nyima 'wlu glv ta (12.000).

*Leviii zwayli, nyima 'wlu glv ta (12.000).

Isakaaa zwayli, nyima 'wlu glv ta (12.000).

⁸ Zabuloon zwayli, nyima 'wlu glv ta (12.000).

*-Zezefuu zwayli, nyima 'wlu glv ta (12.000).

Bezameee zwayli, nyima 'wlu glv ta (12.000).

Wa 'de weee 'klu -yo wa zua -Lago yibhelida.

Nyimaa -zlo bibea 'hnumnikpe

⁹ -Muu 'bigu, in -talia -bha, 'in in yia nyimaa -zlo -yoyi. Waa nyima -zu 'wu, -o mnenia o 'ka wa zeli, o 'ni -mi. Nu, dudu weee -gu -nyima wa -mia: laga weee -gu -nyima mi -bha. Zua weee 'yli -nyima mi -bha. Klu weee nyima mi -bha. Weli weee nyima mi -bha. Wa 'yigbe 'hnumnikpe -yo Bhlabhleyu 'yu. Wa ka -bana 'pupa 'wu, 'in saun mia wa kwee.

¹⁰ Wa 'kpi'a 'wu 'tite, wa nee: «-Amiaa -Lago -o -dia 'hnumnikpe -gu la, o -yo Bhlabhleyu 'so, gbuwusasi mi wa -nu nya!»

¹¹ Nu, 'anzi weee bibea weee 'yliyogali -mnua klaa, waa nyima kpas klaa, we -yo 'hnumnikpe. Wa -gbli'a 'wlu la 'hnumnikpe 'yu, 'in wa yia -Lago boba.

¹² Wa nee:

«-Amen!»

Nyima weee gba o 'hni -zonu.

Nu, nyima weee -mnini o 'hni,

gbuyilo weee mi o -nu nya,

nyima weee 'pa o fuo, nyima weee zu -bha o,

'tite -yo latele weee mi o -nu nya.

We -mi 'sa, 'in we 'ka 'sa -tu

'yli weee -nu nya.»

¹³ -Bha nyime kpas yabhlo 'yibhaa 'mi lae: «'Lee, waa nyima kaa de -bana 'pupa 'wu, moo -nyima wa -mi, 'in mo wa 'bhulba?»

¹⁴ In nee o -yla: «Na -kanyo, -o -yia we 'ji, -mi -wa!»

Ɔ nɛɛ: «Waa nyɪma mia dɛ, wa ka wa sɪalɪ bhabha. Wa ka wa 'dɛɛ -bana -wɔɔ Bhlabhleyuu 'pɪɔn lɔ, 'in we yia pɔmanɪ tenyii.

¹⁵ We 'gbɔ wa 'yɪgbea -Lagɔɔ 'ɲɪmnɪkpe 'yu, zɪɔɔ, sabɔɔ, wa 'ka ɔ dɔmagbɔ lɛnɔ ɔ -budu 'kadɔ zɔ, 'in ɔ -dia 'ɲɪmnɪkpe -gɔ la, 'in -mɔɔ kɔa wa 'wɔ.

¹⁶ Nwɔ 'na 'ka 'maslɛɛn wa 'bha, 'nyumatɔ 'na 'ka 'maslɛɛn wa 'bha, 'yɪɔ -yɔ slo 'na 'ka 'maslɛɛn wa 'bha.

¹⁷ Nu, Bhlabhleyu ɔ mia 'ɲɪmnɪkpe kwesi, mɔ yia wa 'nyuwɪukɔa lɔ kwaa, bhlabhɛɛ 'yɪyɔzɔnyɔ 'bhisa. 'In -Lagɔ yia wa 'mɪɔ weee sɪa.»

8

Bhlabhleyu -wlɔa glɪglɪ -sɛbhɛɛ klalɪluu gbesɔnɔ

¹ Nu, Bhlabhleyu -wlɔa wee glɪglɪ -sɛbhɛɛ klalɪluu gbesɔnɔ, 'in -Lagɔɔ -gbɛ yia 'wɔtɔ blenyii 'lɛɪ kibhe -bhlo.

² 'In, in yia 'anzɪ gbesɔ -yɔyɪ 'yɪgbeda -Lagɔ 'yu. Ɔ yia we lɛglɛ gbesɔ 'wɔɪadɪlɪ.

³ 'Anzɪ -putu yia, 'in we yia 'slakagɔsalɪɪ kwesi 'yɪgbe, -can -dɔkɔ mɪ we kwɛɛ, we nɔkplɛ wa sɪɛa 'wɪ. Wa 'nyɛa we 'wɪ duun yoo, we susɪɪɪ -Lagɔnyɪma weee bhubhoewɛɪ -yɔ 'wɪ 'wɔ, 'in we -yɔ we yia 'slakagɔsalɪɪ 'yu mɪ, we 'ka we -Lagɔ 'nyɛ. Wee 'slakagɔsalɪɪ mɪ -can nya, 'in we mia -Lagɔɔ 'ɲɪmnɪkpe 'yu.

⁴ 'In 'wɪ gbeylo -yɔ -Lagɔnyɪma weee bhubhoewɛɪ yia 'wɔsɔ 'anzɪ kwɛɛ -Lagɔ 'yu.

⁵ Tɔɔn, 'anzɪ 'bhua -dɔkɔ 'wɔ, we yia we yɪɪ 'slakagɔsalɪɪ -kosu nya, 'in we yia we dɔdɔ -gɔ 'mɪ. -Bha -bhlokpade, -dɛ -gaan, wɛɪɪɪ gbaa, 'nyu 'paa 'yɪka, 'in dɔdɔ yia zukɪ.

Tɪa -lɛglɛ -mnɔaa wɛɪ

⁶ 'Anzɪ gbesɔ, -we kaa lɛglɛ gbesɔ kwɛɛ, mɔ mnazɪa we 'dɛ la we 'ka we bhɪ.

⁷ We tɪanɔ bhɪa we lɛglɛ, 'in -zɛɪ nyu klaa, -kosu klaa, we -yɔ 'pɪɔn, -we mia 'wɔsusɪɪɪɪɪ, in we yia we dɔdɔ -gɔ 'mɪ. Dɔdɔ kibhe ta -gɔ -bhlo yia sɪ,

su ta glaa -bhlo -yɔ -petu yalɔ weee yia sɪ.

⁸ We 'sɔnɔ bhɪa we lɛglɛ: -kosu 'kadɔ 'wɪɔa -gɔgɔ -we mɪ sɪda, 'mɔ wa vitelia gumunyu lɔ, 'in gumunyu taa nɔɔ -bhlo yia 'pɪɔn -zɛ.

⁹ Gumunyu lɔ -lɪ ta glaa -bhlo yia tɪ, 'in we yia 'glɔ ta glaa -bhlo lasa.

¹⁰ We tanɔ bhɪa we lɛglɛ: -zɛɪɪa 'kadɔ 'bhɔa yalɪ, 'in we yia bhɪ, wee -zɛɪɪa mɪa, -kosuu mɪɔ 'bhisa we nyu-maa, mɔ bhlɪɪa 'nyuwɪukɔanya -yɔ -gbɔa 'kadɪ ta glaa -gbɔa -bhlo lɔ.

¹¹ Wee -zɛɪɪa wa laa kalɪɪ, 'in wee -gbɔa ta glaa -bhloɔ 'nyu yia kamanɪ. 'In wee 'nyu yia nyɪma duun 'bha we 'kɪkaloo 'gbɔ.

¹² Wee 'anzɪ -mnɔanɔ bhɪa we lɛglɛ, 'in 'yɪɔ kibhe taa nɔɔ -bhlo klaa, 'cɔɔ kibhe taa nɔɔ -bhlo klaa, we -yɔ -zɛɪ ta glaa -bhlo yia -nyumo. Sa zɪɪ taa nɔɔ kibhe -bhlo -tɔa nɪkpɪsɛ 'wɔ, 'sa sabɔɔ taa nɔɔ kibhe -bhlo 'nɪa 'cɔ -yɔ -zɛɪ san 'yɪ.

¹³ Nu, in -talɪa -bha, 'in in yia -galɪbhacɪɛ mɪa -bluda -mɔ yalɪ 'pɪpɪ 'wɔkpɪwɛɪ 'tɪɛ 'nɔ, we nɛɛ: «Gbɔnyuu, gbɔnyuu, gbɔnyuu mɪ dɔdɔgɔ -nyɪmaa -nɔ nya 'anzɪ taa pɪnɪ -ka wa lɛglɛ bhɪ!»

9

Lɛglɛ gbunɔ

¹ Nu, 'anzɪ gbunɔ bhɪa we lɛglɛ, -zɛɪɪa yabhlo -we bhɪa dɔdɔ, 'in in yia we -yɔyɪ. 'Bhɔka -we 'nɪa bhloluda -ka, we -lakɪ wa 'nyɛa wee -zɛɪɪa yoo.

² We -kalɪa wee 'bhɔka, gbeylo -we 'wlɔa -klaaa gbeylo mɔ 'tɪaa -mɔ, 'in we yia 'yɪɔ -yɔ -pɪpɛ ylumanɪ.

³ Wee gbeylo 'wɔ -gangannɪa 'tɪaa, 'in we yia dɔdɔ -gɔ lamnenɪ. 'In -Lagɔ yia 'tɪɛ -we -yɔ -klagbetaa 'tɪɛ 'wɔwɪɔa we 'nyɛ.

⁴ Wa nɛɛ we -yɪa we 'na nɔnɔ gbɔnyuu -petu -yɪa lɛ -nɪ, we -yɔ sunya -yɔ -tɪɪ -wɔtɔ. Nu, nyɪma -wa 'nɪa -Lagɔ yibhelɪda 'klɔ -yɔ -ka, 'ma we 'kaa gbɔnyuu -yɪa lɛnɔ.

⁵ Wa 'nɪ wee -gangannɪa 'yoo 'nyɛ we 'ka nyɪma 'bha. Wa nɛɛ nu, we sɪalɪ

wa bhabha 'cu gbu zo. Sa -klagbeta -ka 'pa, 'in -bha glopaa ni, we nu 'sa we.

⁶ We bhla, tltllee da wa yia -talaa, 'in wa 'na 'ka we 'yi, we tu yia nyima 'bhaa, 'in kwee -muv yia wa -gwaa.

⁷ Wee -gangannya 'wlsa nimesuun, -we wa mnazia la tugv -nu nya, 'in -we ka 'wluo 'wba nee -can -kloo mi -bha. We 'klu -yo nyumaa 'klu 'wuwlu.

⁸ We 'nyi 'wlu 'nyuu 'nyi. 'In we gla 'wlu -jlaa gla.

⁹ We ka netebana 'wu, 'in we -kapuee paa -jiji. We -jiji mia, we 'wlu nee nimesuun duun mi -wotloo 'wugbizeda -gwagwie nya we 'ka tu -gua mi.

¹⁰ Wee -gangannya gun 'wlsa wee -klagbetaa gun, -we mia 'ylitelida seeni 'bhisa. We gun nya we mnenia we 'ka nyima -yla gbonyuu lenu 'cu gbu zo.

¹¹ Wee -gangannya ka 'wlu-lapilinyo: 'bhoka -we 'nia bhloluda -ka, we 'wu -Kuzuu 'anzi we -mia. Nu, we 'nyu -wa Abadon zuifoweli 'wu, Apolion *glekiweli 'wu. We ji -wa -Lunyumonyo.

¹² Tiatia -gbonyuu 'plia de, nu, we -tu lu 'so.

Leglee gbelibhlonu

¹³ Nu, 'anzu gbelibhlonu bhla we legle ni, 'in, in yia weli yabhlo 'nu. -Lago 'slakagusaluu gwigwi -mnua 'yli we 'bhua. Wee 'slakagusalu mi -can nya, 'in we mia -Lago 'yu.

¹⁴ Wee weli nee wee 'anzu gbelibhlonu kaa legle kwee -yla: «'Anzi -mnua -we mia gbunda, -gbua 'kadu wa laa Eflatu kwesi, -in -blo we -nya.»

¹⁵ Wee 'anzi -mnua mia, -Lago ka we lamnazi o lubhoo -nu nya. Wee -zu nu cu nu yli nu 'leli teun -nu nya o mnazia we la, we 'ka mi, we 'ka nyima 'wosali, 'in we 'ka nyima ta glaa -bhlo 'bha. Nu, weli gbaa, 'in wa yia we -blo.

¹⁶ 'Sloja -wa mia nimesuun -gu, wa zelia wa 'mi -yla, wa nye nnyi minion 'wlu -bhlo.

¹⁷ -Mo na 'yli -kakie 'wu, -wa -dia wee nimesuun -gula, sa in 'yia wa -yo mu ni: netebana mia wa 'wu, we -za

-kosu 'bhisa, we ylu yali 'bhisa, we -za lu -bhubhee nukple 'bhisa. Wee nimesuunnya 'wlu 'wlsa -jlaa 'wlu. 'In -kosu klaa, gbeylo klaa, we -yo -bhubhui slo tlaa we nye.

¹⁸ Nu, -kosu klaa, gbeylo klaa, we -yo -bhubhui slonya 'tlaa da we nye ni, mu -wa siasie ta. Mu 'bhaa dudugu -nyima ta glaa -bhlo.

¹⁹ Nu, wee nimesuunnya 'tite mia, we mi we nye -yo, 'in we mia we gun -yo. We gun 'wlsa tihhe. We ka 'wlu, we nya we nua nyima -yla gbonyuu le.

²⁰ Wee siasie 'ni dudugu -nyima weee 'bha. Nyima -wa -tua -bha, wa 'ni wa telitelu 'bibhu. Wa mi -bhlokpade 'kuzunya buboda, telitelu mia -can nya klaa, 'gwazi nya klaa, nete nya klaa, tukpa nya klaa, we -yo su nya, wa 'ni we bubue 'bibhu. 'In wee telitelu mia, we'e 'yi la, we'e 'nu 'in we'e no.

²¹ Nu, wa 'ni wa dli 'bhiti, wa mi nyima 'bhada -bhlokpade, wa mi yili lenoda, 'in wa -yo nyima weee dia -budu 'wu, 'in toba ylia 'wie.

10

'Anzi -yo gligli -sebbe -yule

¹ 'In in yi 'yaa 'anzi 'tite -putu -yoyi yali 'bhoda. Yalipopa welia we 'wu -bana 'bhisa, 'in -zuku yia we 'wlu bibe. We klu nyumaa 'ylo 'bhisa, 'in we bhogu 'wba -kosuu -dolu.

² Gligli -sebbe -yule mi we kwee, we mi nyekalida. Gumunyu -gu we dia lilibhu la, 'in we yia dudu -gu kopobhu ladi.

³ Sa -jla kpia 'wu 'titee, 'sa we 'kpia 'wu. We 'kpia 'wu tun, 'in -de gbeso yia -gan.

⁴ Wee -de gbeso -gangiee 'bigu, in 'yibha yaa in 'ka we weli celi. -Bha -bhlokpade, 'in weli yabhlo yia gba -mo yali. We nee 'mi -yla: «Weli -we wee -de gbeso gbaa, -in zize we. -In 'na celi -lu yabhlogbo -ni.»

⁵ Nu, wee 'anzi in 'yi yaa -yo 'yigbeda, -we ka bhu yabhlo mia gumunyu -gu, 'in we 'yabhlo mia dudu -gu, we yia liliso 'wobhu yali.

⁶ 'In we yia bi -Lagɔ -ɔ -gaa 'yliyo 'yli weee nya, ɔ 'ɲɲi nya, -Lagɔ -ɔ -laa yali -yɔ we 'wɔ -lu weee la, -ɔ -laa dɔdɔ -yɔ we -gɔ -lu weee la, we -yɔ gumunyu -yɔ we lɔ -lu weee. Wee 'anzi nɛɛ: «We bhla 'nɪ 'maslɛɛn latlɔlɔ.

⁷ Nɪ, zli 'anzu gbesɔnɔ yia we leglɛ bhla, -Lagɔɔ 'wlukɔɔn -gbɔ mia zizeda, we zli ɔ nɔa we lɛ. Cɪn, lɛ ɔ yia we nɔa, sa ɔ gbaa we, ɔ lubhonɔnya -wa mia ɔ gbɔɔ -falɪpanya nya -yla, 'sa.»

⁸ 'In wɛli -we in 'nɔ yaa -mɔ yali, we nɛɛ 'ya 'mɪ -ylɛ: «'Anzi yligbea gumunyu -yɔ dɔdɔ -gɔ, -in mɲi we -gbɛ, 'in 'sɛbhɛ -we mia ɲɛkalida we kwɛɛ, -in 'bhu we 'wɔ.»

⁹ 'In in yia we -yɔbɛ. In nɛɛ we -yla nɪ, we 'nyɛ 'mɪ wee 'sɛbhɛ -yulɛ yoo. We nɛɛ 'mɪ -yla: «-In 'bhu we 'wɔ, -in 'ka we li. Nɪ, kamanɪ we yia -na nɔkplɛ, nɪ, lɔɔ 'kpɪ 'bhisa we yia mɛnɪa -na ɲɛɛ.»

¹⁰ In -saa wee 'sɛbhɛ we kwɛɛ, in lia we, lɔɔ 'kpɪ 'bhisa we mɛnɪa 'mɪ ɲɛɛ. -Slɛɛn in mnaa we, 'in we yia kamanɪ na nɔkplɛ.

¹¹ Wa nɛɛ 'mɪ -yla, we mɪ 'ya nɪ, in gba -we -Lagɔ yia lɛnɔa, klu duun klaa, laganya klaa, wɛli 'yli -bhlo -bhlɔnya klaa, we -yɔ nyɪmaa 'wlu-lapɪlɪnyaa daa.

11

-Lagɔɔ gbɔdayɪnya 'sɔ

¹ -Mɔɔ 'bɪgɔ, gblee yabhlo -we -yɔ su -we nya wa yɪbhɔlɔ -lu 'sɔ 'wɔwɔlɔa, wa yia 'mɪ we yoo 'nyɛ. 'In wa nɛɛ 'mɪ -ylɛ: «-In -sɔ 'wɔ -in 'ka -Lagɔbudu 'kadɔ -yɔ we 'slakagɔsalɪlu yɪbhɔlɔ mɲi. -Wa mia -mɔ -Lagɔ bɔbɔda, -in zɛli wa.

² Nɪ, -in tɪ -budunɲɛɛ 'wɔ. -In 'na yɪbhɔlɔ -bha -nɪ, -we ka gbɔ -wa, -wa 'nɪa Zuɪfɔ, wa ka we wa 'nyɛ, 'in ma yia -Lagɔɔ -mɔwɔlɔ gbe -gɔnɔa 'in wa 'ka we lawɔwɔlɔlɔ 'cɔ glɔ 'sɔ, 'cɔ 'sɔ zɔ.

³ Nɪ, na gbɔdayɪnya 'sɔ na yia yoo 'paa wa 'ka -Lagɔwɛli gba wee 'yli 'wlu gbelibhlo 'yli glɔ ta nya, -gbɛnaa nya 'wɔ.»

⁴ Nɪ, ma -wa *olɪvɔsu 'sɔ -yɔ 'napɛ 'sɔ -we 'yligbea dɔdɔɔ -Kanyɔ -Lagɔ 'yu.

⁵ Nyɪmɛ -ka we -yla gbɔnyuu lɛnɔa yi, 'in -kosu tlaa we ɲɛɛ, 'in we bhaa ɔ. Nyɪmɛ -ɔ -ka we -yla gbɔnyuu lɛnɔa yi, 'sa -bhlokpade -mɔɔ yia tɪa.

⁶ Waa gbɔdayɪnya ka 'tɪɛ wa 'ka 'nyu 'yɪgbɛli -mɔɔ yi 'wɔlɔ we lɔa wa -Lagɔgbɔɔ -falɪpa bhla. Nɪ, wa ka 'tɪɛ wa 'ka 'nyu 'pɪɔn 'wɔlabhitili. 'In wa ka 'tɪɛ wa 'ka dɔdɔ -gɔ sɪasɛɛ 'yli -bhlo -bhlo lala wa dɪlɔ da.

⁷ 'In gbɔ -we ka da wa 'yɪa nɪ, wa -ka we gbagbɛ bhla, 'in 'bhɔka -we 'nɪa bhloluda -ka, -mɔ nɪmɛ yabhlo yia 'tlaa, we 'ka wa tɔ dɪlɔ, we 'ka wa lu, 'in we 'ka wa 'bha.

⁸ 'In wa 'kwienya 'ka lasluda -tɔ -mɔ 'gbe 'kadɔɔ -gbɔgbɔlɔ 'wɔ, da nyɪma kɔlɔa wa -Kanyɔ *su -gɔla. Wee gbe mia, 'mɔ wa palɪa *Sodɔmɔ -yɔ Ezipɔtɔ 'wɔ.

⁹ Nɪ, nyɪmaa 'yli -bhlo -bhlo -wa 'bhɔa zɔa -bhlo -bhlo 'yli, -wa gbaa wɛli 'yli -bhlo -bhlo, we -yɔ -wa 'bhɔa laga -bhlo -bhlo -gɔ, -maa yia wa 'kwie ylaa 'yli ta kibhe nya. Wa 'na 'ka wa 'bhlubhlugbɔ -yɔɲwɲu.

¹⁰ Waa *-Lagɔgbɔɔ -falɪpanya sɔ nɪ tɪtɪɛ yia dɔdɔgɔ -nyɪma 'mɔna 'wɔlaa, 'in wa 'ka -lu 'nyɪnyɛnɪ 'mɔna nya. Waa nyɪma sɔ nɪ ka wa sɪalɪ tenyɪiii 'gbɔ.

¹¹ Nɪ, 'yli ta kibhe -ka 'plɪ nɪ, 'in nyapɛɛ bhɔa -Lagɔɔ -gbɛ, 'in we plaa wa 'wɔ, 'in waa nyɪma sɔa 'wɔ. -Maa -ka wa -yɔyɪ, 'in -nyanɪgbɔ kpɪalɪ -maa.

¹² 'In wɛli 'tɪɛ yabhlo yia wa 'dɛ 'sɔ -yla gba yali: «A -gbɪa -seli.» 'In wa yia -mɔ yali -gbɪa yalɪpɔpa 'wɔ -zugba wa tɔnyɪma yia wa.

¹³ -Bha -bhlokpade dɔdɔ zuklua 'tɪtɛɛ, 'in wee 'gbe kibhe kugbuaa -gɔ -bhlɔnɔ yia labhɔ. 'In nyɪma 'wlu glɔ -bhlo 'wlu kugbua lɛ gbu (7.000) yia tɪ wee dɔdɔ zukluee 'bɪgɔ. Nyɪma talɔa -wa -tɔa -bha, -nyanɪgbɔ yia -maa -kpɪalɪ, 'in wa yia -Lagɔ -ɔ mia yali 'ɲɲi -mɲɪnɪ.

¹⁴ Gbɔnyuuu 'sɔnɔ ka 'plɪ, -slɛɛn, wee gbɔnyuuu tanɔ yia dayɪ yia.

Leglɛ gbesɔnɔ

¹⁵ 'Anzu gbesɔnɔ bhla we leglɛ, 'in wa yia wɛli 'tɪɛ -nya 'nɔ yali. We nɛɛ:

«Dɔdɔv 'wlulapɩɩe mɩ -slɛɛn -amɩaa -
Lagɔ Jejitape
-yɔ ɔ -Bhasanyɔ 'sɔ kwɛɛ.

Ma yia nyɩma weee 'wlulapɩɩa,
'yɩ weee -nɔ nya.»

¹⁶ 'In waa nyɩma kpasɩ glɔ -bhlo 'ya
-mnɔa, -wa -ɖɩa 'ɲɩmnɩkpenya -gɔ la
-Lagɔ 'yu, wa -gbɩa 'wlu la, 'in wa yia
-Lagɔ bɔbɔ.

¹⁷ -Mɔ wa -Lagɔbɔbɔwɛɩ 'wɔ wa nɛɛ:
«Jejitape, 'tɩtɩ weee -Kanyɔ -Lagɔ,
-mɩ ɔ mɩ bhaa, 'in ɔ mɩa,
-mɩ -a paa fuo.

Nɩ, -na 'tɩtɩ nya -in pɩɩa -slɛɛn nyɩma
weee 'wlu la

¹⁸ Nɩ, laga ka 'cɛ 'pa,
'in -na 'cɛpapɩe yia 'wɔsɔ.

'Yɩ -we nya -in 'kaa tɩtɩnyaa -yɔgbɔ
'wɔbhɩ we ka nyɩni.

Wee yɩ nyɩnia -in 'ka -na gbɔɔ -
falɩpanya

-wa nɔa -na lubho,

we -yɔ -na nyɩma -wa sɔa -na 'ɲɩ
-yɔ,

we 'ka nyɩma kpasɩ -zɛɔɔ,

we 'ka 'nyɛnyɛyua -zɛɔɔ,

-in 'ka wa -tɩɔɔ wla,

'in -wa -saa dɔdɔ la,

-in 'ka wa lasa.»

¹⁹ Nɩ, -Lagɔbudu 'kadɔ -we mɩa yalɩ
-kalɩa ɲwɛ, 'in wa yia -mɔ 'kesu -yɔyɩ.
Nɩ, wee 'kesu nɔkplɛ, wɛɩ -we sus-
lolua -Lagɔ -yɔ ɔ nyɩma 'wɔ, 'in -we wa
cɛɩa -li -gɔ, mɔ mɩa -mɔ. Tɔɔn, 'nyu
'paa 'yika, wɛɩnya gbaa, -dɛ -gaan,
dɔdɔ zuklua, 'in -zɛɩ nyu yia lɔa.

12

*-Zatɩbhɛ -sɔɩa 'ɲwnɔ yabhlo -yɔwɔ

¹ Nɩ, gwɛɖɩlu yabhlo 'tɩaa yalɩ:
'ɲwnɔ yabhlo -wa. 'Yɩ mɩ ɔ 'wɔ -bana
nya, 'in 'cɔ mɩ ɔ bhɩ zɔ. -Zɛɩ kugbua lɛ
sɔ mɩa ɔ 'wluo -kloo 'bhisa.

² ɔ ɔ 'ɲwnɔ mɩ nɔkpla. ɔ gwalɩ bhla
ka nyɩni, ɔ mɩ luzɩi 'gbɔ ɔ kpɩa 'wɔ.

³ 'In gwɛɖɩlu -putu yɩ 'yaa yalɩ 'tɩa. *-
Zatɩbhɛ 'kadɔ -wa, we -za. We ka 'wlu
gbesɔ, we -yɔ 'gwɩ kugbua. We 'wlu -
mɔmɔ -ka -mɩ, -mɔɔ ka -can -kloo -gɔ.

⁴ We gɔn nya we yɩpea -zɛɩ ta glaa
-bhlo la, 'in we vitelia we dɔdɔ. Nɩ,

ɔ ɔ 'ɲwnɔ mɩ gwalɩda yida, 'in wee -
zatɩbhɛ yia ɔ 'yu 'yɩgbe, nɩ, ɔ -ka gwalɩ
nɩ, we 'ka ɔ 'yu mna.

⁵ 'In ɔ ɔ 'ɲwnɔ yia nɔkpasuyu gwalɩ.
Nɩ, nɔkpasuyu -ɔ 'kaa dɔdɔ weee -gɔ
nyɩma 'yoo da -slolu 'klɔ 'cɩcɩ nya, mɔ
-wa. 'In wa yia -Lagɔ -yɔ ɔ 'ɲɩmnɩkpe
kwesi ɔ ɔ 'yu belɩ.

⁶ Tɔɔn, ɔ ɔ 'ɲwnɔ yia -flii -bho, 'in ɔ yia
da bɛblɛɛ mɩ, da -Lagɔ mnazɩa ɔ -yla
'bɩ la. ɔ li -mɔ 'yɩ 'wlu gbelibhlo, 'yɩ
glɔ ta (1.260), 'in -zugba ɔ yɩ lilɩlu ɔ li.

⁷ -Slɛɛn, tɔ yia yalɩ bhli. 'Anzɩnyaa
-kanyɔ Misɛɩ -yɔ ɔ -anzɩnya, we -yɔ -
zatɩbhɛ yia gɔ, 'in -zatɩbhɛɛ 'anzɩnya
yia we 'wɔsa.

⁸ 'In we yia -zatɩbhɛ -yɔ we 'anzɩnya
lu. Nɩ, we 'nɩ we 'klɔ -ka we 'ka yalɩ
-tɔ.

⁹ 'In wa yia wee -zatɩbhɛ 'kadɔɔ 'dɛ
'pipee viteli. Mɔ -wa da bhlasabhla *-
tɩbhɛ -we wa laa *'Kuzu, 'in wa la 'yaa
-Saatan. Mɔ nɔa dɔdɔgɔ -nyɩma weee
-dawli 'wɔ. Wa vitelia we dɔdɔ, 'in wa
yɩ 'yaa we 'anzɩnya we 'bɩ viteli.

¹⁰ -Mɔɔ 'bɩgɔ, in yia wɛɩ 'tɩtɩ yabhlo
'nɔ -mɔ yalɩ. We nɛɛ: «Nyɩmaa
gbɔwɔsabhla ka nyɩni. -Slɛɛn mɩa, -
amɩaa -Lagɔ ka ɔ 'tɩtɩ -slolu, 'in dɔdɔɔ
'wlulapɩɩe mɩ ɔ kwɛɛ. -Slɛɛn mɩa da,
ɔ -Bhasanyɔ ka we -slolu nɩ, mɔ kaa
se. Nɩ, -we dɩɩa -amɩaa bhelia gbɔ
'wlu la, wa ka we 'pipee viteli. Cɩn,
zɩɔɔ, sabɔɔɔ, -we dɩɩa -amɩaa bhelia
gbɔ 'wlu la -Lagɔ 'yu, 'mɔ wa vitelia.

¹¹ Nɩ, -amɩaa bhelia ka -gɔgalɩ, Bh-
labhlɛyuu 'pɩɔn -yɔ gbɔdayɩwɛɩ 'gbɔ.
Wee wɛɩ 'gbɔ wa yia ɲwnu wa 'ka wa
'yɩyɔgagɩe wla, 'in wa 'ka tɩ.

¹² We 'dɛɛ 'gbɔ yalɩ -in li 'mɔna. Wa
ka wee -zatɩbhɛ viteli, we 'dɛɛ 'gbɔ, -
wa weee -ɩa yalɩ la, a li 'mɔna! Nɩ,
gbɔnyuu mɩ dɔdɔ -yɔ gumunyuu -nɔ
nya. -We ka gbɔ -wa, 'Kuzu ka -mɔ
lasibhli 'cɛ nya. Nɩ, we 'yɩ 'nɩ 'wɔzɩ,
we 'dɛ -yɩ we 'jɩ.»

¹³ Wee -zatɩbhɛ 'yɩa nɩ, wa ka we
dɔdɔ viteli nɩ, ɔ ɔ 'ɲwnɔ -ɔ gwalɩa da
nɔkpasuyu, 'in we yia ɔ 'bɩ vuvue bhli.

¹⁴ Nɩ, -Lagɔ 'nyɛa ɔ -galɩbhacɩcɛɛ -
kapue 'sɔ, ɔ 'ka -blu, da bɛblɛɛ -Lagɔ
mnazɩa la ɔ -nɔ nya, ɔ 'ka -mɔ mɩ.

-Mεmε mia ɔ mneni ɔ 'ka -mɔ -zɔ ta kibhee* lililu 'yɪ ɔ 'ka we li. 'In tibhe 'nɪ ɔ -yɔcipa.

¹⁵ Wee tibhe yia 'nyu gwεε ɔ 'bɪ, 'in we yia -gbua -zε, we 'ka yaa ɔ 'ɲwnɔ mna.

¹⁶ 'In dɔdɔ yia ɔ 'ɲwnɔ 'wɔsaa yi. Wee dɔdɔ -kalia ɲwε, -gbua -we -zatibhe gwεεa, 'in we yia we 'ma.

¹⁷ 'In wee -zatibhe yia ɔ 'ɲwnɔ -yɔcɛpali, 'in we yia ɔ 'yua pɲu -yɔ ɔ 'yuoyuaa -gbε tɔ kwa. -Maa mia, -Lagɔ tite -maa zɔa 'nɔɲwε, 'in -maa mia -Zezuu gbɔdayinya nya.

¹⁸ -Bha wee -zatibhe bεa gumunyuu -gɔgɔ -gɔ, 'in we yia -bha 'yligbeda -tɔ -bɔsε -gɔ.

13

Nimε -we 'tlaa gumunyuu -gɔ

¹ -Mɔɔ 'bɪgɔ, 'in yia nimε yabhlo -yɔyɪ gumunyuu -gɔ 'tlada, we 'gwɪ kugbua, 'in we 'wlu gbesɔ. 'In we 'gwɪ -mɔmɔ -ka -mɪ, -mɔɔ ka -can -kloo -gɔ. 'In we 'wlu -mɔmɔ -ka -mɪ, -Lagɔ vɛli ɲɪ mɪ we -gɔ cɛlida.

² Wee nimε 'in 'yia -yɔ, we 'wɔsa gbi. We bhu 'wɔ sa 'cɛkanimε 'kadɔ yabhloo bhu, 'in we ɲwεε 'wɔa -jlaa ɲwεε. 'Mɔ -zatibhe 'nyεa we latɛɔ, we -yɔ we 'ɲɪmɲɪkpe -yɔ we 'tite.

³ Wee nimεε 'wlu yabhlo 'wɔ sa tɪtɪlɛ mɪ we -yɔ, -mɔɔ 'bɪgɔ 'in we yi 'pɔ. Nɪ, ɲwεgaga -sɔbhala nyima weee, 'in wa yia we 'bɪ mɪ.

⁴ Nɪ, wee -zatibhe mia, 'mɔ dɔdɔgɔ -nyima weee bɔbɔa, -we ka gbɔ -wa, mɔ 'nyεa wee nimε 'tite. 'In nyima weee bɔbɔ 'yaa wee nimε, -zugba wa gbaε: «Nyɔɔ mɪ nimε nɪ 'bhisa? 'Lee, nyɔɔ 'ka we nya gɔa?»

⁵ We ka 'yoo 'yɪ we 'ka we 'dε 'yɪmani, 'in we 'ka -Lagɔ vɛli. 'In we ka 'tite 'yɪ, we 'ka we lɛnɔ 'cɔ glɔ 'sɔ 'cɔ 'sɔ nya.

⁶ We -bloa ɲwε 'in we yia -Lagɔ vɛlie bhli: we vɛli ɔ 'ɲɪ, we vɛli ɔ ladida, 'in we yia -wa -dia yali la vɛli.

⁷ Wee nimε ka yoo 'yɪ we -yɔ -Lagɔnyima 'ka tɔgɔ, 'in we 'ka wa lu. We yia 'yoo 'yɪ we 'ka zɔa weee 'yɪ

-nyima klaa, nyimaa klu weee klaa, wɛlu 'yɪ -bhlo -bhloo gbanya weee klaa, we -yɔ laga weee 'wlulapɪ.

⁸ 'In dɔdɔgɔ -nyima weee yia we bɔbɔa. Nɪ, dɔdɔɔ lalabhla, nyima ka ɲɪ 'nɪa 'yɪiyɔga -sɛbhε 'wɔ cɛlida -mɪ, ma yia we bɔbɔa. Wee 'sɛbhε mia, Bhlabhleyu wa 'bhaa 'slaka nya, ɔ -nɔ -wa.

⁹ Nɪ, -ɔ -ka 'nɔnɔ -yukwli 'wlu -ka, ɔ 'nɔ we.

¹⁰ Nɪ, -lu -we 'yɪ nyimε 'kaa mɲɪnɪ, we 'yɪ ɔ mɲɪnɪa.

Nyimε -ɔ 'kaa -kasɔ 'wɔ mɲɪ, -kasɔ 'wɔ ɔ mɲɪa.

Nyimε -ɔ tɔgɔgbɛ 'kaa 'bha, tɔgɔgbɛ bhaa ɔ.

We -ka 'sa -mɪ, -Lagɔnyima -ka dɪtie, wa -tɔ -Lagɔ dɪ -gɔ -zɔda.

Nimε -we 'tlaa glu

¹¹ Tɔɔn, 'in yia nimε -putu -yɔyɪ glu 'tlada. We ka 'gwɪ 'sɔ 'wlu, -mɔɔ 'wɔ bhlabhleyuu 'gwɪ, nɪ, -zatibhe 'bhisa we gbaa.

¹² Nimεε tianɔɔ 'tite we kaa. We -ka nyima 'yu 'tla, mɔ nɔa lε, 'in -maa bɔbɔa nimεε tianɔ -we tɪtɪlɛ fɛlia 'bhaa.

¹³ 'In wee nimε nɔa gwɛdigbɔ 'kadɪ lε, 'in we sɔbhala -maa ɲwεgaga. Sa 'bhisa, we sa -kosu yali, 'in we laa we dɔdɔ -gɔ, nyima weee 'yibadi.

¹⁴ Gwɛdigbɔnya -we wee nimε nɔa lε nimεε tianɔ 'yu, we nya we nɔa dɔdɔgɔ -nyima -dawli 'wɔ. 'In we gbaa -maa -yla nɪ, nimε -we tɔgɔgbɛ nɔa lε, 'in we yia 'pɔ, wa tɛli we 'wɔwɔ.

¹⁵ Nimε -we 'tlaa glu, mɔ 'yia 'tite we 'ka wee tɛlɛlɛlɛlɛ nyapɛlie 'nyε -mɔɔ 'ka gbagbie mneni. 'In -wa 'nɪa we bɔbɔe ɲwnu, we 'ka wa 'bha.

¹⁶ Mɔ nɔa we lε, 'in nyima weee, 'yuaoo, nyima kpasɪoo, 'ɲɪmɲɪnyaaoo, bobabhanyaoo, -wa 'nɪa galoo, we -yɔ galɪ, 'in wa yia we yibhelida -yɔka -gla nya. We 'nɪ wa lilisɔ -yɔ -mɪ, -zugba wa 'klɔ -yɔ -wa.

¹⁷ Nɪ, nyimε -ɔ 'nɪ wee nimεε yibhelida -yɔka, -ɔ 'nɪ we 'ɲɪ -yɔka, -ɔ 'nɪ we nimeloo -yɔka, wa'a 'nyε ɔ 'yoo ɔ 'ka -lu zɔ, 'in ɔ 'ka -lu pɛlɔ 'pa.

* 12:14 -Zɔ ta kibhe we -yɔ 'cɔ 42 -yɔ 'yɪ 1.260 mɪ -lu -bhlo nya.

¹⁸ Nu, gbuyilo -bhla bea. -ɔ -ka 'ylimna, ɔ sisali wee nime nimeloo 'wu, 'in ɔ 'ka we 'wolanu. Nu, wee nimeloo mia, nyime yabhloo ɲni -wa: mu -wa 'wlu ta glu ta 'ya gbelibhlo (666).

14

Nyima wa zitia 'wu, wa luv

¹ In -tali 'yaa -bha, 'in in yia Bhlabhleyu -yoyi. ɔ mi *Siɔngɔgɔ 'wlu 'yigbede, we -yɔ nyima 'wlu glu ta -zakpa kugbua le 'so (144.000). ɔ Bhlabhleyu -yɔ ɔ Didee 'ɲni mi wa 'klu -yɔ celida.

² Welɪ yabhlo yia yali 'bhu. Wee welɪ 'wlu gumunyuu -jiji, we 'wlu 'ya sa -de -gan. Wee welɪ mɛni -pete wa mia bhlidaa welɪ 'bhisa.

³ Waa nyima mi 'ɲnumnikpe klaa, 'yliyɔgali -mɲua klaa, we -yɔ nyima kpasi 'yu luv lolu bhlida. Wee luv mia, nyime yabhlogbo ɔ 'ni mneni ɔ 'ka we bhli, we 'ni waa nyima 'wlu glu ta -zakpa kugbua le 'so (144.000) -wa -Lagɔ zitia 'wu dɔdɔgɔ -nyima glaa 'wubhu.

⁴ -Maa mia, -maa 'ni -maa 'de puɪn -plali 'ɲwni duun nya. Cɪn, 'sa -maa -tua 'wu sa 'painpain. Da Bhlabhleyu -ka 'plili, -maa mi ɔ 'bi. -Lagɔ ka -maa 'wɔziti dɔdɔgɔ -nyima glaa -maa 'ka ɔ -yɔ Bhlabhleyuu tia -nyima -ze.

⁵ -Maa 'ni yotubhu. Cɪn, -maa 'ni gbonyuu 'wlu -ka -Lagɔ 'yu.

'Anzi ta

⁶ Tɔɔn, in yia 'anzi -putu -yoyi -bluda -mɔ yali 'pɪpi. Mu yia -Lagɔgbu gbaa yia, dɔdɔgɔ -nyima -yla. Wee -Lagɔgbu 'ni bhloluda -ka. Nu, laga weee klaa, zua weee 'yli -nyima klaa, welu 'yli -bhlo -bhloo gbanya klaa, we -yɔ nyimaa klu weee -yla we yia we gbaa.

⁷ Wee 'anzi nɛɛ welɪ 'tite nyae: «A ɔ -Lagɔ! A bhli ɔ 'ɲni! Nu, bhla -we nya ɔ 'kaa nyimaa -yɔgbu 'wubhu, we ka nynii 'gbu. Yali klaa, dɔdɔ klaa, gumunyu klaa, we -yɔ 'nyuwlukɔanya, -ɔ -laa we la, a bɔbɔ ɔ.»

⁸ 'Anzi 'sɔnɔ yia tianu 'bi yi, -zugba we gbae: «ɔ ka bhli, Babilɔnugbe

'kadu ka bhli. ɔ ka ɔ 'mama nu laga weee 'nye sa duun, wa 'ka we 'ma. Nyime -ɔ -ka wee nu 'ma, 'in -mɔ bhlilia ɔ mɔtni lu.»

⁹ Tɔɔn, 'in 'anzi tanu yia ɔ -gaa 'yu 'bi yi. We nɛɛ welɪ 'tite nyae: «Nyime -ɔ -ka wee nime -yɔ we telitelinu bɔbɔ, -ɔ -ka we yibhelida 'klu -yɔ -kaoo, ɔ -ka we ɔ -yɔ -kaoo,

¹⁰ ɔ nyime yia -Lagɔ ɔ 'cɛɛ nu 'maa. Wee nu mia, we 'te, 'in -Lagɔ yia we ɔ 'cɛ -kɔpu 'wɔslua. ɔ nyime yia sia -kosu -yɔ -bhubhui slo 'wu. Sia ɔ yia -Lagɔ -mɔwlu -anzinya -yɔ Bhlabhleyu 'yu.

¹¹ -Kosu -we yia wa sialia sa bhabha, we gbeylo yia -gblada -tua 'yli weee -nu nya. -Sleɛn, -wa bɔbɔa wee nime klaa, we telitelinu klaa, we -yɔ -wa kaa we yibhelida -yɔ, sabɔɔ, zhoɔ, wa mi siada, wa siasie 'na 'ka bhlo.»

¹² We 'gbu -wa mia -Lagɔ -nu nya, -wa zua ɔ tite 'nɔɲwe, 'in wa dli tua -Zezu -gu ni, -maa mia, -maa -ka -sleɛn dlitie.

¹³ Tɔɔn, 'in in yia welɪ yabhlo 'bhua yali 'nu, we nɛɛ: «-We na yia -mi -yla gbaa ni, -in celɪ we: «-Wa tɪlia -Lagɔlubho 'wu ni, 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ mi wa -nu nya.»

«-Bha -bhlokpade, -Lagɔ Zuzu nɛɛ: «Nyapɛa wa yia wa lubhoo 'bigu. Wa lenugbu -zɔnɔnya -yɔ wa nɔ.» »

**-Dɔya -sa bhla*

¹⁴ In yla 'yaa -bha, 'in in yia yalɪpɔpa -yoyi. -ɔ mia we -guladida, ɔ 'wlu sa nyime. -Can -kloo mi ɔ 'wluo, 'in 'nenɔ -bhleka mi ɔ kwɛɛ.

¹⁵ 'Anzi -putu 'tlaa -Lagɔbudu 'kadu ɔ, we 'kpiɛ 'wu 'titeɛ, we nɛɛ -ɔ -dia yalɪpɔpa -gu la -ylaɛ: «-In 'bhu -na -bhleka 'wu, -in bhli -lu -didie. Nu, -luu -didi bhla nynia, -we ka gbu -wa, -didi bhla bea dɔdɔ weee -gu.»

¹⁶ Tɔɔn -ɔ -dia yalɪpɔpa -gu la, ɔ yia ɔ -bhleka latli dɔdɔ -gu, 'in we yia -li -di dɔdɔ -gu.

¹⁷ -Mɔu 'bigu, 'in 'anzi -putu yia -Lagɔbudu 'kadu, -we mia yali, ɔ 'tla. -Mɔu ka 'ya 'nenɔ -bhleka kwɛɛ.

¹⁸ Tɔɔn, 'yabhlo yia 'slakagɔsaliluɔ gbeɣbeɪn 'bhɔlɔ. -Mɔɔ mɪa, -mɔɔ ka -kosu -gɔ 'tɪtɛ. We nɛɛ, we kaa 'nɛnɔ -bhleka kwɛɛ -yla wɛli 'tɪtɛ nyaɛ: «-In 'bhu-na-bhleka 'wɔ, -in -sa *-dlɔya, 'in -in 'ka we 'wluɣɔɣlɔli. Nɪ, -dlɔya -we mɪa -mɔ su 'wlu dɔdɔ -gɔ, we ka zalɪ.»

¹⁹ Wee 'anzɪ tɪa we -bhleka la dɔdɔ -gɔ, 'in we yia -dlɔyaa gwna -sa. 'In we yia we -dlɔyaa 'wɔnyazɔlu 'kadɔ nukplɛ viteli. -Mɔɔ -wa -Lagɔɔ 'cɛ.

²⁰ Nɪ, 'gbe lɔɔ wa 'nyazɔa wee -dlɔya 'wɔ, 'in 'pɔɔn yia -mɔ 'tɪa. Wee 'pɔɔn mɪa, mɔ 'mnɪa kilo 'wlu gbeta (1.600) -gɔ, 'in we -gɔwɔpapiɛ yia nɪmɛsɔɔɔn ɲwɛ -yɔ nyɪ.

15

'Anzɪ gbesɔ -yɔ 'wɔbhlolu -sɪasɪe gbesɔ

¹ -Mɔɔ 'bɪɣɔ, 'in in yia gwɛdilu -putu -yɔyɪ -mɔ yalɪ: we 'yli, 'in we yia nyɪma ɲwɛgaga sɔbhali. 'Anzɪ gbesɔ ka sɪasɪe gbesɔ kwɛɛ. Wee sɪasɪe -wa 'wɔbhlolu -sɪasɪe. Nɪ, mɔ nya -Lagɔ gbaɪa ɔ 'cɛ.

² Tɔɔn, in yia -lu yabhlo -yɔyɪ, we 'wɔ sa gumunyu 'sese -we -yɔ -kosu mɪ 'wɔsusɔlɔluda. -Wa lua nɪmɛ klaa, we tɛltɛlɪnɔ klaa, we -yɔ we nɪmeloo, wa 'yɪlgbe gumunyu -gɔ. Wa ka -Lagɔɔ -pete kwɛɛ.

³ Wa mɪ -Lagɔɔ lubhonɔnyɔ *Moizɪ -yɔ Bhlabhɛyuu lɔɔ bhlɪda. Wa nɛɛ: «Jɛɪtɛpɛ,

'tɪtɛ weee -Kanyɔ -Lagɔ,
-na lɛnɔgbɔnya 'yli,
'in we nanɪa 'yli.

Nyɪma weee 'wlulapɪɪnyɔ,
-na yoo mɪ tɪklɪ,
'in we nanɪa 'yli.

⁴ -ɔ 'nɪa ɲwɔnɔ ɔ 'ka -mɪ sɔ,
'in ɔ 'ka -na 'ɲɪ 'ylɪmanɪ,
-mɔɔ -kanyɔ 'nɪ -mɪ.

-We ka gbɔ -wa,
-mɪ -bhlogbɔɔ mɪa -mɔwɔluda.

Nɪ, dɔdɔgɔ -nyɪma weee yia -mɪ 'yu
'wlulagblɪa
wa 'ka -mɪ bɔbɔ,
-we ka gbɔ -wa,
wa ka -na lɛnɔgbɔ tɪklɪ -yɔyɪ.»

⁵ -Mɔɔ 'bɪɣɔ, 'in in yia -Lagɔɔbudu 'kadɔ -yɔyɪ ɲwɛkalɪda -mɔ yalɪ. -Mɔ

we nukplɛ, -Lagɔɔ -mɔwɔlɔ -ladɪlɪda mɪ -mɔ.

⁶ 'Anzɪ gbesɔ -we sɪasɪe gbesɔ mɪa kwɛɛ, mɔ 'tɪaa -Lagɔɔbudu 'kadɔ zɔ. We ka -bana 'pɔpa 'pɔnpɔɪn 'wɔ. We 'kɪklɛyɪ mɪa, -can -cɛslɪ mɪa -bha.

⁷ Wee -yɪlɔɣali -mnɔaa 'yabhlo 'nyɛa wee 'anzɪ gbesɔ -can -kɔpɔ gbesɔ yoo. Wee 'kɔpɔ mɪ yɛda 'yɪlɔɣa -Lagɔɔ 'cɛ nya.

⁸ Gbeylo yabhlo 'bhɔa -mɔ -Lagɔɔ 'tɪtɛ -yɔ ɔ 'ɲɪmɪnɪɛ 'wɔ, mɔ yɛa -Lagɔɔbudu 'kadɔ. Nɪ, sɪasɪe gbesɔ -we mɪa 'anzɪ gbesɔ kwɛɛ, we 'nɪ -slɔ 'plɪ nɪ, nyɪmɛ yabhlogbɔɔ 'nɪ mnɛnɪ ɔ 'ka -Lagɔɔbudu 'kadɔ zɔ pla.

16

Sɪasɪe gbesɔ

¹ -Mɔɔ 'bɪɣɔ, in 'nɔa wɛli 'tɪtɛ yabhlo -we 'bhɔa -Lagɔɔbudu 'kadɔ zɔ, we nɛɛ 'anzɪ gbesɔ -ylaɛ: «-Lagɔɔ 'cɛɛ kɔpɔ gbesɔ nɪ, a mnɪ we nukpla -lɪ jɪtɛa dɔdɔ -gɔ.»

Sɪasɪe tɪanɔ

² 'Anzɪ tɪanɔ mnɪa, 'in we yia wɛnɔɔ 'kɔpɔɔ nukpla -lu jɪtɛ dɔdɔ -gɔ. 'Gbɪa 'nyɪ -we cɔnɔa, 'in we yia nyɪma -yɔyɪ. Nɪ, nyɪma -wa kaa wee nɪmɛɛ yɪbhɛlɪda -yɔ, 'in wa bɔbɔa -we wa tɛlɪa, 'ma wee 'gbɪanya yia -yɔ.

Sɪasɪe 'sɔnɔ

³ -Mɔɔ 'bɪɣɔ, 'anzɪ 'sɔnɔ yia wɛnɔɔ 'kɔpɔɔ nukpla -lu jɪtɛ -mɔ gumunyu lɔ, 'in 'nyu yia 'pɔɔn -zɛ, 'kwɪɛɛ 'pɔɔn 'bhɪsa. 'In gumunyu lɔ -lu weee yia tɪ.

Sɪasɪe tanɔ

⁴ Wɛmɔ 'anzɪ tanɔ yia we -nɔ jɪtɛ -mɔ -gbɔanya -yɔ 'nyuwlukɔanya lɔ, 'in we 'dɛ weee yia 'pɔɔn -zɛ.

⁵ 'Anzɪ -we kaa 'nyɪ weee -gɔ wɛli, 'in in yia we wɛli 'nɔ, we nɛɛ:

«-Mɪ -ɔ mɪ -bha,
-mɪ -ɔ mɪ bhɔa tɪada,
-mɪ -wa -Mɔwɔlɔnyɔ.

Sa -na bhɔa dɔdɔgɔ -nyɪmaa -yɔgbɔ
'wɔ nɪ,
we tɪklɪ.

⁶ -We ka 'gbɔ we mɪa tɪklɪ,
mɔ -wa nɪ,
maa jɪtɛa -Lagɔnyɪma -yɔ ɔ gbɔɔ -falɪpanyaa 'pɔɔn.

We 'dɛɛ 'gbu,
 -in ka wa 'pɔn 'nye,
 'in wa yia we 'ma,
 mu -wa wanu 'penie.»

7 Nu, -mɔ 'slakagusalɩ 'wɔ wɛlɩ
 yabhlo 'bhua, in 'nuwa we, we nɛɛ:
 «Jɛitapɛ,
 'tɛ weee -Kanyɔ -Lagɔ,
 gbuzɔnu -wa:
 -na gbuwɔhubhue mɩ gbuzɔnu nya,
 'in we mɩ tɩkɩ.»

Siasiee-mnvanu

8 -Muɔ 'bɩgɔ, 'anzɩ -mnvanu yia -
 muɔnu 'kɔpuɔ nukpla -lu jite 'yɩ -gɔ.
 'In 'yɩ san yia 'wɔtɛmanɩ, 'in we yia
 nyima -sie.

9 Tɔn, 'yɩ 'pua, 'in we yia nyima -sie
 'nyumɛɛ, -zugba wa vɛɩa -Lagɔ -ɔ 'paa
 wee gbonyii yoo. 'Sa we mia 'bhie,
 wa'a 'bhiti wa dɩ 'in wa'a ŋwɩ wa 'ka
 -Lagɔ ŋɩ 'ylimanɩ.

Siasiee gbunɔ

10 -Muɔ 'bɩgɔ, 'anzɩ gbunɔ jitea
 wɛnu 'kɔpuɔ nukpla -lu wee nɩmɛɛ
 'ŋɩmnɩkpe -gɔ. Tɔn, 'in sabɔ yia bɛ
 da wee nɩmɛ pɩɩa -lu weee 'wɩ la.
 Nu, nyima mua wa 'dɛɛ -kwɩtaya wa
 siasiee 'gbu.

11 Wa kuu 'cɔnuɛ -yɔ wa 'gbianya
 'gbu wa vɛɩa -Lagɔ -ɔ mia yalɩ, -zugba
 wa zɔ wa gbonyii lɛnuɛ 'yɩyɔ.

Siasiee gbelibhlonɔ

12 Nu, wee 'anzɩ gbelibhlonɔ yia -
 muɔnu 'kɔpuɔ nukpla -lu jite -gbua
 'kadu -we wa laa Eflatɩ lɔ, 'in we yia
 mna, nyimaa 'wlulapɩnya -wa mia
 'yɩ 'wɔsɔɩda, wa -ka yɩ, wa 'ka 'plɩ
 'gbu.

13 -Muɔ 'bɩgɔ, in yia zuzu 'nyii* ta -
 we -yɔ gbonwu 'wɔwɩa -yɔyɩ, -zugba
 we tlaa -zatɩbhɛ klaa, wee nɩmɛ klaa,
 we -yɔ yoyogbuɔ -falɩpanyɔ ŋwɛɛ.

14 Nu, 'Kuzu 'paa wee zuzunya yoo,
 gwɛdigbunya we nuwa lɛ. Dɔdu weee
 -gɔ we mna we 'ka nyimaa 'wlu-
 lapɩnya weee 'bɔmɩ, we 'ka wa
 'wɩgɔgwɩlɩ, 'in wa 'ka tɔ gɔ, 'tɛ -ka
 -Lagɔ yɩ 'kadu zɩ.

15 Nyimaa -Kanyɔ nɛɛ: «Nu, 'wienyɔ
 'bhisa na yia yia. -Mɔmɔ 'nɩ 'yɩlaa 'wɩ

-mɩ, 'in ɔ -ka ɔ -bana lazɔ ɔ 'dɛ kwesi
 nɩ, 'wɔtɔtɔe -dlɔ mɩ ɔ -nu nya. 'In ɔ
 nyimɛ 'na 'ka nɔ kpanɩ nya, nyima -ka
 ɔ ylada -mɩ, zɔ 'na 'ka ɔ 'bha.»

16 Wamɩ nyimaa 'wlulapɩnya
 weee, 'ma zuzu 'nyii gɔgwɩlɩa 'wɩ
 da yabhlo. -Mɔ wa laa zuɩfɔwɩ 'wɩ
 Amagedɔn.

Siasiee gbesɔnu

17 Nu, wee 'anzɩ gbesɔnu jitea
 wɛnu 'kɔpuɔ nukpla -lu -mɔ yalɩ -
 pɩpɛ 'wɩ. -Mɔ -Lagɔbudu 'kadu zɔ, ɔ
 'ŋɩmnɩkpe 'wɩ wɛlɩ 'tɛ yabhlo 'tlaa,
 we nɛɛ: «We ka bhia.»

18 Tɔn, 'nyu 'paa 'yɩka, wɛɩnya
 gbua, -dɛ -gaan, 'in dɔdu yia zuklu
 'tɛɛɛ. Nu, nyima -ka bhia dɔdu -gɔ
 lamɩ we 'ka -zɛɛn yɩ, dɔdu 'nɩ -slɔ 'sa
 zuklu.

19 'Gbe 'kadu yia ladɩdɩ ta, 'in laga
 -gbenya yia labɩ. -Lagɔ dɩ yia Ba-
 bilɔnɔ -gɔ -bho, 'in ɔ yia we nu -kɔpu
 'nye, we 'ka 'ma. Wee 'kɔpu mɩ yeda
 ɔ 'cɛ 'kadu nya.

20 Dɔduɩya -we mia gumunyu nyɩdɩ,
 'nyu ka we 'dɛ weee mna, wa'a 'yɩ
 'masɛɛn -gɔgɔnyaa 'wɩ -yɔ.

21 Nwɔtlɔ -pue bhua yalɩ, -zugba we
 bhlɩ nyima -gɔ tɔkpa 'kadɩ 'bhisa. We
 'wɔwɔɩ mneni we 'ka kilo gɩ 'sɔ
 nyni. 'In ŋwɔtlɔ -pue nu 'gbu nyima
 vɛɩa -Lagɔ, -we ka gbɩ -wa, 'yɩ wee
 siasie 'yɩa.

17

-Lagɔ 'bhua Babilɔnu -yɔgbu 'wɩ

1 Wee 'anzɩ gbesɔ -we kaa 'kɔpu
 gbesɔ kwɛɛ, we 'yabhlo bɛa 'mɩ -yɔ,
 'in we nɛɛ 'mɩ -yɩa: «Yɩ, sa -Lagɔ yia
 'naabɩzɩŋwɔ 'kadu -kasɩ 'wɔpaa, in
 'ka -mɩ we 'klɔslɔlu. ɔ ŋwɔ -wa 'gbe
 'kadu -we mia 'nyii -zɩ kwesi.

2 Nu, dɔduɩ -nyimaa 'wlulapɩnya
 -yɔ ɔ ŋwɔ 'sɔ ka -budu 'wɩdɩ. Dɔduɩ
 -nyima ka ɔ nu 'ma sa duun. 'In -mɔmɔ
 -ka ɔ nu 'ma, -mɔ -kanyɔ ka ɔ mutɩ lɔ
 bhlɩ.»

3 -Lagɔ Zuzu 'bhua 'mɩ 'wɩ, 'in 'anzɩ
 yia 'mɩ da bɛblɛɛ kwa. -Mɛmɛ mia, 'in
 in yia ŋwɔ yabhlo -yɔyɩ, -zugba ɔ -dɩ

* 16:13 Zuzu 'nyii: 'sɛbhɛ tɔɩa nɛɛ pɔn -ka zuzu.

nime zalu -gula. Wee nimeε -gu wlu gbeso, 'in we 'gwɪ kugbua, 'in -Lagoo veli-ɲninya mia we -yocelida da weee.

⁴ Ɔo 'ɲwno ka 'naa -zonu -bana zalu 'wu. Nu, -can klaa, tukpa -zonu klaa, we -yo 'ɲnimnili wa laa 'pelili, mu nya o -kpea. -Can -kopo mia o kwεε. Nu, -nyani yea wee 'kopo: mu -wa o -yo nukpasiaa -budu 'wudidiee poɲn.

⁵ 'Nɲi yabhlo, -we ka ji mia zizada, -muu mi o 'klu -yo celida. Mu -wa:

BABILONUGBE 'KADU

'NAABIZIɲWNII 'NYAA -YO

DUDU -GUU -NYANII GWEDIDA

⁶ 'In in yia we 'jiyibheli nu, -Lagonyimaa 'pɔn -yo -Zezuu gbodayinyaa 'pɔn -we o 'maa, we nu mi o 'bhada.

In 'yia o -yo, 'in we yia 'mi ɲwegaga -subhali.

⁷ 'Anzi neε 'mi -ylaε: «Lεε -lu ka 'gbu we yi 'sa -mi -luelia? Nu, o 'ɲwno -yo nime -we -gu o -dia la, nime -we kaa 'wlu gbeso -yo 'gwɪ kugbua, we 'ji -we mia zizada, 'mu na yia -mi -yla gbaa.

⁸ Nime -we -in 'yia de -yo, we mi bha la. -Sleen mia, we 'ni lami. 'Bhoka -we 'nia bhloluda -ka, we 'wu we yia 'tlaa, 'in wa 'ka we lasa. We 'ka dudu gwedida bhlili, nyima -wa ka ɲni 'nia 'yliyaga -sebhε 'wu celida -mi, ɲwegaga yia wa subhaa wa -ka wee nime 'yi. -We ka gbu -wa, wee nime mi bha la, -sleen mia, we 'ni lami, nu, lu we yia yia.

⁹ «-Sleen mia, -in 'nu gbu 'wula gbuyilo nya. We -gu wlu gbeso mia, -gogo gbeso -wa. -Mo o 'ɲwno -dila la. 'In we mi 'yaa nyimaa 'wlulapilinya gbeso nya.

¹⁰ Nu, nyimaa 'wlulapilinya gbu mia waa gbeso -manɪ glaa, -maa ka bhli, wa 'ni -sleen wa 'bi 'wu -mi. Nu, wa gbelibhlonu pilia -slo nyima 'wlu la. Wa gbesonu 'ni -slo nyini. 'In o -ka yi, o 'na 'ka -gwle.

¹¹ Bhlasabhla -nimeε tianu mia, -we mi bhaa la, 'in -we 'nia -sleen lami, mu -wa nyimaa 'wlulapilinyoo gbetanu. We mi waa nyimaa 'wlulapilinya gbeso -manɪ glaa. La wa yia we -saa.

¹² «'Gwɪ kugbua -in 'yia de -yo ni, nyimaa 'wlulapilinya kugbua -wa. Wa 'ni -slo wa 'tite 'yi. Nu, wa -ka wa 'tite 'nyε ni, 'in wa -yo wee nime 'so pilia nyima 'wlu la, bhla -seleε -nu nya.

¹³ Waa nyimaa 'wlulapilinya weee mia, wa 'wlukooɲgbu -bhlo. We 'deε 'gbu wa yia wa lateo -yo wa 'tite wee nime -yla ti.

¹⁴ Ma yia Bhlabhleyu to dila, 'in lua o yia wa. -We ka gbu -wa, mo pilia nyimaa 'wlulapilinya weee 'wlu la, 'in o mi -ciaan nu -kanyo nya. Nyima -Lago laa, 'in o yia -bha wa -sa, 'in wa mia tiklu -Lago 'yu, -maa -yo o so yia wa lua.»

¹⁵ -Muɔ 'bigu, 'anzi neε 'mi -ylaε: «'Nyi -we -in 'yia de -yo, da 'naabizɲwno -dia la, mu -wa nyimaa klu klaa, nyimaa -zlo klaa, laga klaa, we -yo weli 'yli -bhlo -bhlo gbanya.

¹⁶ 'Gwɪ kugbua -we -in 'yia de -yo, we -yo wee nime, monya yia o 'naabizɲwno 'wonyεa. -We weee o kaa kwεε, kwεε we yia we o -saa -nya, 'in we 'ka o ti kpanu nya. Ɔyice we yia lia, 'in we 'ka o pnu -kosu 'wopa.

¹⁷ -We ka 'gbu we 'kaa we lenu -nya, mu -wa nu, -Lago zua we we dli 'wu, we 'ka dli -bhlo -ka, 'in we 'ka we 'tite nime -yla ti o dumagbu nya. We 'deε 'gbu, 'tite weee waa nyimaa 'wlulapilinya yia wee nime yoo 'nyεa. 'Sa we yia -mia, 'in we 'ka -Lago weli -gugbu lenobhla yi.

¹⁸ Nu, 'ɲwno -in 'yia de -yo, wee 'gbe 'kadu -wa. Mu pilia da duduɲu -nyimaa 'wlulapilinya weee 'wlu la.»

18

Babilonugbee bhlible

¹ -Muɔ 'bigu, 'in in yia 'anzi -putu -yoyi yali 'bhoda. We ka 'tite, 'in we san nynia duduɔ da weee.

² We 'kpia 'wu 'titeε, we neε: «o ka bhli, Babilonugbe 'kadu ka bhli. -Bha zuzu 'nyii dila -sleen la.

Punkazuzu weee -yo punkazia weee -we wa nyεa 'wu, mu dila -bha la.

³ Nu, o ka laga weee o nu 'nyε sa duun, 'in -momu -ka o nu 'ma,

'in -mɔɔ -kanyɔ bhlilia ɔ mɔtnɪ lɔ.
Dɔdɔgbɔ -nyɪmaa 'wlulapɪlɪnya -yɔ ɔ 'sɔ
ka -budu 'wɔdɪ.

'Ya, ɔ 'ɲɪmɪnie 'kadɔɔ 'gbɔ,
dɔdɔ -gɔɔ -valɛpanya ka 'gwɛzi
duun 'yɪ.»

⁴ 'In in yia wɛlɪ -putu 'bhɔa yalɪ 'nɔ,
we nɛɛ:

«Na nyɪma, a 'tla Babilɔnɔgbɛ nɔkplɛ.
A -ka we lɛnɔ, a 'na 'ka ɔ gbɔnyuu glaa
-mɪ,

'in siasie -we yia ɔ bhitɪa,
a 'na 'ka we 'wɔ -mɪ.

⁵ Nɪ, ɔ gbɔnyii yla yalɪ.
-Lagɔ 'nɪ ɔ lɛnɔgbɔ 'nyii 'wɔdɪ.

⁶ Sa ɔ nɔa ɔ nyɪma, a nɔ 'sa ɔ.

-We ɔ nɔa nyɪma -yla lɛ,
a nɔ we -zakpa 'sɔ lɛ ɔ -yla.

'Kɔpɔ -we 'wɔ ɔ 'nyɛnɪa nyɪma nɔ,
a palɪ -mɔ 'tɛlɔ nɔɔ -zakpa 'sɔ ɔ -yla.

⁷ 'Dɛɛ 'ylimanɪe -yɔ 'ɲɪmɪnie ɔ 'yɪbhaa.
We 'dɛɛ 'gbɔ, a 'nyɛ ɔ 'sasɔkpa -siasie
-yɔ guwɔwɔwɔlɔe.

ɔ nɛɛ ɔ 'dɛ -yla:

«In -dɪ 'ɲɪmɪnikpe -gɔla.

In 'nɪ -dɔgbɔɲwɔɔ,
'in gu 'na 'ka 'mɪ 'wɔwɔlɔ.»

⁸ We 'dɛɛ 'gbɔ, siasie 'kadɪ
-we yia ɔ yla 'yɪ -bhlo nya, mɔ nɪ:
nyɪmɛ -bhagu klaa, guwɔwɔwɔlɔe
klaa,
we -yɔ ɲwɔ.

We 'dɛ weee yia ɔ -gbɛ yia.

'In -kosu 'ka ɔ -sie.

Cɪn, Jejitapɛ -ɔ 'bhua ɔ -yɔgbɔ 'wɔ,
ɔ ka 'tɪtɛ.»

⁹ Nɪ, dɔdɔgbɔ -nyɪmaa 'wlulapɪlɪnya
-yɔ ɔ ka -budu 'wɔdɪ. Wa ka ɔ 'gwɛzi li.
We mɪ 'saa 'gbɔ, -kosu -we yia ɔ -sɛa,
wa -ka we gbeylo -yɔyɪ, wia wa yia. -
Gle wa yia 'paa wee 'gbee 'gbɔ.

¹⁰ Wa 'na 'ka we kwesi lanyni, -we
ka gbɔ -wa, nyanɔ wa yia nɔa wee
siasie 'kadɔɔ 'gbɔ, 'in wa 'ka gbɛɛ:

«Gbɔnyuu! Gbɔnyuu!

Babilɔnɔgbɛ 'kadɔ, 'gbe 'tɪtɛ,
-Lagɔɔ 'cɛ 'kadɔ ka ɔ lasa
'lɛlɪ -bhlogbɔɔ nya.»

¹¹ Nɪ, dɔdɔ -gɔɔ -valɛpanya mɪ wida,
wa mɪ -gle 'pada wee 'gbee 'gbɔ. Wa -
valɛɛ zɔ -slɛɛn.

¹² Wa pɛlɔpa -li nɪ: -can klaa, 'gwɛzi
'pɔpa klaa, tukpa -zɔnɔ klaa, 'pɛlɪlɪ

klaa, 'naa -zɔnɔ klaa, 'naa -zalɔ -we
ka -valɛ 'tɛa klaa, -misɔ naa klaa, we
-yɔ suu 'yɪ -bhlo -bhlo -we wa'a 'yɪa
bhebbhe. Tɛltɛlɪlɪ mɪ 'ya -bha, tɔlɔa mɪ
lɔɛgla nya, tɔlɔa mɪ su -zɔnɔ nya, tɔlɔa
mɪ nɛtɛ -zɔnɔ nya, 'in tɔlɔa mɪa tukpa
'nanɪ nya.

¹³ -Zapɔɔ nnanɪlɪ mɪ -bha, -li -we ka
ɲnɛ mɛnɪa, we mɪ 'ya -bha, -mɔ -wa: *-
lasikɔ klaa, *mɪlɪ klaa, we -yɔ 'wlɪ. Nɪ,
nɔ klaa, 'kpɪ klaa, bleya -yɔ we bhɔbhɔ
klaa, 'bhlɪnya klaa, bhlabhɛnɪnya klaa,
nɪmɛsɔɔnɪnya klaa, we -yɔ -nɪmɛsɔɔnɪ
'wɔgbizewotlɔnya mɪ 'ya -bha. 'Bhie,
galɪ -yɔ nyɪma tɔlɔa mɪ -bha.

¹⁴ Nɪ, -valɛpanya nɛɛ wee 'gbe -ylaɛ:
«-Lu weee a 'yɪbhaa, wa'a 'yɪ -slɛɛn we
amaa -gbɛ. -We ka -valɛ 'tɛa, -we nanɪa
'yɪ, we ka amaa -gbɛ mɔɔ, wa 'na 'ka
'maslɛɛn we 'yɪ amaa -gbɛ.»

¹⁵ -Valɛpanya, -wa 'yɪa 'gwɛzi wa -
valɛ 'bɪ wee 'gbe 'wɔ, wa 'na 'ka we
kwesi lanyni. Nyanɔ wa yia nɔa wee
siasie 'kadɔɔ 'gbɔ. Wia wa yia, -gle wa
yia 'paa.

¹⁶ 'Wɔ wa yia 'kpɪaɛ:

«Gbɔnyuu! Gbɔnyuu!

Gbe 'kadɔ mɪa da nɪ,
'naa -zɔnɔ -yɔ 'naa -zalɔ
-we ka -valɛ 'tɛa,
zlɪmɛ mɔ kaa we kuu.

-Can klaa, tukpa -zɔnɔ klaa, we -yɔ
'pɛlɪlɪ,
'mɔ ɔ kpɛlɪa zlɪmɛ.

¹⁷ Nɪ, 'lɛlɪ -bhlogbɔɔ nya

we -li -zɔnɔ weee 'bhɔa la.»

Batoo -panya weee klaa, -wa plɪla
gumunyu -gɔ klaa, we -yɔ -wa nɔa ba-
too 'wɔ lubho -yɔ -wa yia wanɔɔ lilɪlɪ
'nyu -gɔ -valɛpapɪɛ 'bɪ, wa 'dɛ weee ka
wee 'gbe gwevɪa.

¹⁸ -Kosu mɪa wee 'gbe -sieda, wa -ka
we gbeylo -yɔyɪ, 'in wa 'kpɪa 'wɔɛ: «Gbe
mɪa dɛ, we 'sɔnɔ 'nɪ -mɪ.»

¹⁹ Bla wa slua 'wluo, -zugba wa wi,
wa pa -gle, wa gbɛɛ:

«Gbɔnyuu! Gbɔnyuu!

Babilɔnɔgbɛ 'kadɔ,
nyɪma weee -wa plɪla amaa -gbɛ
batoo 'wɔ gumunyu -gɔ,
wa ka 'gwɛzi -cɪan -zɛ amaa 'gbɔ.
Ama 'bhɔa la 'lɛlɪ -bhlo nya.»

20 Yali, wee 'gbe ka labhu, a li 'mɔna. -Lagɔnyɔma, ɔ tietienya, ɔ gbɔɔ -falɔpanya, amia li 'ya 'mɔna. Nu, -Lagɔ ka wee 'gbe ɔ 'cɛ 'klɔslolu gbɔ-we we nɔa lɛ aɪn -yla, we 'gbɔ.

21 Tɔɔn, 'anzi 'tɪtɛ yabhlo yia tukpa 'wɔbhu. Nu, wee tukpa wɔɔ 'wɔ -glɪgbɔ 'bhisa. We 'bhua we 'wɔ, we vitelia we gumunyu lɔ, 'in we nɛɛ:

«A yla, 'sa -bhlokpade wa yia Ba-bilɔnɔgbɛ vitelia,

'in we 'ka labhu.

22 Wa 'na 'ka 'maslɛɛn lɔɔ 'nɔ Ba-bilɔnɔgbɛ nɔkplɛ.

Wa 'na 'ka -petee wɛli 'nɔ.

Wa 'na 'ka 'maslɛɛn lɛglɛ 'nɔ.

Wa 'na 'ka lubho -yɔ lubhonɔnya 'yi.

Wa 'na 'ka 'maslɛɛn 'wuu -jiji 'nɔ.

23 'Napeɛ san 'na 'ka 'maslɛɛn lɔ -mɔ Babilɔnɔgbɛ nɔkplɛ.

Wa 'na 'ka nyimeslɔyu -yɔ ɔ 'ɲwɔɔ wɛli 'nɔ.

Nu, amaa -valɛpanya 'yia -benyi dɔdɔ weee -gɔ,

'in a yia laga weee -dawli 'wɔnɔ amaa ylisi nya.»

24 Nu, -Lagɔgbɔɔ -falɔpanya -yɔ -Lagɔnyɔmaa tɪtɪɛ, we -yɔ nyɔma weee -wa wa 'bhaa dɔdɔ -gɔɔ tɪtɪɛ mɔ ɔ 'wlu.

19

Luluee lɔɔ

1 -Mɔɔ 'bɪgɔ, 'in in yia nyɔmaa -zloo wɛli 'nɔ -mɔ yali gbada. Wee wɛli nɛɛ: «*Aleluya!

-Amiaa -Lagɔ ka -aɪn gbɔ 'wɔsa.

-Lagɔ ɔ 'yia, 'in ɔ 'tɛa la,

'mɔ ɔ -mia.

2 Nu, ɔ gbɔwɔbhubhue tɪkɪɪ,

'in ɔ gbaa gbɔzɔnɔ.

'Naabɪzɪɲwɔɔ 'kadɔ mia,

ɔ ka ɔ gbɔ dɪɪ.

ɔ ka dɔdɔgbɔ -nyɔma duun pɔɪnplali

wa nya mɔtnɪ lɛnɛ nya.

ɔ ka -Lagɔnyɔma 'bha:

we 'dɛɛ 'gbɔ, -Lagɔ yia wa kpasa.»

3 Wee wɛli nɛɛ 'yaɛ:

«Aleluya!

Wee 'gbe 'kadɔɔ gbeylo mɔ

'wɔsɔda

'yɪ weee -nɔ nya.»

4 Waa nyɔma kpasɔ glɔ -bhlo 'ya -mɔna -yɔ 'yliyɔgali -mɔna -kɔɔa 'kukulu -Lagɔ ɔ -dia 'ɲɪmɔnɪkpɛ -gɔ la, ɔ 'yu, 'in wa yia ɔ bɔbɔ, -zugba wa gbaɛ:

«-Amɛnɪ! Aleluya!»

Bhlabhɛyuu 'ɲwɔɔkwafɛti

5 'Ya, wɛli yabhlo 'tɪaa 'ɲɪmɔnɪkpɛ 'wɔ, we nɛɛ:

«Amia, -Lagɔɔ lubhonɔnya,

amia sɔa da ɔ,

we 'dɛ yi 'yua -sɛsɛ -zɛɔɔ,

we 'dɛ yi nyɔma 'kadɔ -zɛɔɔ,

a 'dɛ weee bhli -amiaa -Lagɔɔ 'ɲɪɪ.»

6 Tɔɔn, in yia wɛli -we 'wɔɔa nyɔmaa -zlo mia gbadaa wɛli 'nɔ. -We 'wɔɔ 'ya gumunyu -yɔ -dɛɛ -jiji. We nɛɛ:

«Aleluya!

Cɪn, -slɛɛn mia, Jejitape,

'tɪtɛ weee -Kanyɔ -Lagɔ pɪli

nyɔma weee 'wlu la.

7 -A li 'mɔna,

-a 'ylimanɪ -Lagɔɔ 'ɲɪɪ 'mɔna nya.

Nu, -slɛɛn mia,

Bhlabhɛyuu 'ɲwɔɔkwakwɛ -wa.

'ɲwɔɔ ɔ ɔ -saa -bha ɔ -nɔ nya,

-mɔɔ ka -mɔɔ 'dɛ 'ylinamanɪ.

8 ɔ ka 'wɔpla -bana yabhlo 'yi.

'Naa -zɔnɔ -bana -wa,

li we lia,

'in we mia -mɔwɔɔda.»

(Nu, wee 'naa -zɔnɔ mia, mɔ -wa -Lagɔnyɔmaa libho -zɔnɔ.)

9 'Anzi nɛɛ 'mɔ -yla: «-We in mia gbada, -in cɛli we, -Lagɔwɛli 'dɛbhie -gbolu -wa. Nu, -wa wa laa Bhlabhɛyuu 'ɲwɔɔkwafɛti 'wɔ, 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ mɔ wa -nɔ nya.»

10 Tɔɔn, in yia 'kukulu 'sibhli 'anzi bhɔ -yɔ, in 'ka we bɔbɔ. 'In we nɛɛ 'mɔ -ylaɛ: «-In nɔ 'nanɔɔ, -in 'na nɔnɔ 'sa -nɪ. Nu, -amɔ mia, -Lagɔɔ lubhonɔnyɔ in -mia, -mɔ -yɔ -na bhelia -yɔ -na bhɔɔa -wa mia -Zezuu gbɔdayɪnya nya, aɪn 'bhisa. -Lagɔɔ 'dɛ -bhlo -in 'kaa bɔbɔ.»

Cɪn, -Zezuu gbɔdayɪwɛli -wa -Lagɔgbɔɔ -falɔpanyaa wɛli somi.

Nɪmɛsɔɔn 'pɔpaa -gɔladɪnyɔ

11 -Mɔɔ 'bɪgɔ, 'in in yia yali ɲwɛkali -nɔ -yɔyi. -Bhɛdɛ mia, nɪmɛsɔɔn 'pɔpaa mia -bha. Wee nɪmɛsɔɔn -gɔladɪnyɔ

wa laa Welɪ -bhlo -yɔ Gbɔzɔnɔ. ɔ gbɔwɔbbhusɔ -yɔ ɔ tɔgɔsɔ tɪklu.

12 ɔ 'yli nyumaa -kosu 'bhisa. -Can -klooo -zlo mia ɔ 'wluo. 'Nɪ yabhlo mɪ ɔ -yɔcɛlɪda, nyɪmɛ yabhlogbɔɔ 'nɪ we -yi, we 'nɪ ɔ 'dɛ -bhlo 'wɔbbhu.

13 -Bana -we mia ɔ 'wɔ, 'pɪɔn wɔtɔmanɪa we, tɔgɔnyɔɔ -bana 'bhisa. ɔ ŋɪ -wa -Lagɔwelɪ.

14 Yalɪ 'slɔja mɪ ɔ 'bɪ, wa 'dɛ weee mɪ nɪmɛsɔɔn 'pɔpanya -gɔ. -ɔ -ka -mɪ, 'naa -zɔnɔɔ -bana 'pɔpa 'paɪpaɪn mɪ ɔ 'wɔ.

15 -ɔ -dɪa wee nɪmɛsɔɔn -gɔ la, ɔ ka 'nɛnɔ -tɔgɔgbɛ ŋwɛɛ. Wee tɔgɔgbɛ nya ɔ yia dɔdɔgɔ -nyɪma bɦɪtɪa. 'Ma ɔ yia ŋwɛ -gɔ zɔa 'tɪtɛ nya. Mɔ yia -dlɔya 'wɔnyazɔa 'tɪtɛ -ka -Lagɔɔ 'cɛ 'kadɔ 'wɔ.

16 Nɪ, 'ŋɪ yabhlo mɪ ɔ -bana -yɔ ɔ bɦɔgɔ -yɔ cɛlɪda. Wee ŋɪ -wa:

NYɪMAA 'WLULAPɪLɪNYAA
'WLULAPɪLɪNYɔ
WE -Yɔ

NYɪMAA -CIAAN Nɪ -KANYɔ

17 -Mɔɔ 'bɪgɔ, 'ɪn ɪn yia 'anzɪ yabhlo -yɔyɪ 'ylɔ nɔkplɛ. 'Zia weee, -we mia -bɦɪda -mɔ yalɪ 'pɪpɪ, we 'kpɪa 'wɔ 'tɪtɛ we -yla, we nɛɛ: «A yi. A suslolu 'wɔ, -Lagɔɔ lilɪlu 'kadɔɔ 'gbɔ.

18 Nɪ, a yi nyumaa 'wlulapɪlɪnya klaa, 'slɔjaa 'yugalɪnya klaa, we -yɔ nyɪma 'tɪtɛ, a yi wa 'kwie lia. A yi nɪmɛsɔɔnnya -yɔ we -gɔladɪnyaa 'kwie lia. A yi nyumaa 'yli -bhlo -bɦloo 'kwie lia: we 'dɛ yi galɪ -zɛoo, we yi -wa 'nɪa galɪ nya -mɪ -zɛoo, we yi 'ylaasɪ -zɛoo, we yi nyɪma kpasɪ -zɛoo, a yi wa 'dɛ weee 'kwie lia.»

19 Tɔɔn, wee nɪmɛ klaa, nyɪmaa 'wlulapɪlɪnya klaa, we -yɔ we 'slɔja, 'ɪn ɪn yia we -yɔyɪ. Wa ka 'wlugɔgwɪlɪ wa -yɔ ɔɔ nɪmɛsɔɔn -gɔladɪnyɔ -yɔ -mɔɔ 'slɔja 'sɔ 'ka tɔ gɔ.

20 Nɪ, wa ka wee nɪmɛ -yɔ wee yoyolagɔgbɔɔ -falɪpanyɔ kpa. Wee yoyogbɔɔ -falɪpanyɔ ka gwɛdigbɔ lɛnɔ wee nɪmɛ 'yu we 'ka nyɪma -dawli 'wɔnɔ. Nyɪma -wa kaa wee nɪmɛ yibɦelɪda -yɔ, 'ɪn wa bɦbɔa we tɛlɪtɛlɪnɔ, 'ma we nɔa -dawli 'wɔ. Nɪ, we 'dɛ 'sɔɔ 'yliyɔganɔ wa vitelia -kosu 'kadɔ -yɔ -bɦubɦuɪ -slo 'wɔ.

21 'ɪn nɪmɛsɔɔn -gɔladɪnyɔ yia nyɪmaa pɪnɪ 'bɦa ɔ 'nɛnɔ -tɔgɔgbɛ -we mia ɔ ŋwɛɛ, we nya, 'ɪn 'zia weee yia wa 'kwie li.

20

-Zezu pɪlɪa nyɪma 'wlu la -zɔ 'wlu gbuu -nɔ nya

1 -Mɔɔ 'bɪgɔ, 'ɪn ɪn yia 'anzɪ yabhlo -yɔyɪ yalɪ 'bɦɔda. -Lakɪ yabhlo -yɔ -pɛklɛɛ 'kadɔ yabhlo mɪ we kwɛɛ. Nɪ, 'bɦɔka -we 'nɪa bɦloluda -ka, we -lakɪ -wa.

2 'ɪn we yia -zatɪbɦɛ kpa. *-Zatɪbɦɛ mia, *tɪbɦɛ, -we mɪ bɦaa, mɔ -wa. Nɪ, 'Kuzu wa laa *-Saatan, mɔ -wa. Wee 'anzɪ kpaa we, 'ɪn we yia we gbɔan wee -pɛklɛɛ nya, -zɔ 'wlu gbuu -nɔ nya (1.000).

3 We vitelia we 'bɦɔka 'wɔ, we 'paa we -lakɪ ŋwɛ, 'ɪn we yia we -gɔgbɪlɪ: -mɔɔ yi 'wɔ nɪ, we 'tla wee 'bɦɔka 'wɔ, -zugba -zɔ wa -dlɪa we, we 'nɪ -slɔ gba, we yi -mɔ 'tla, we yi dɔdɔgɔ -nyɪma -dawli 'wɔnɔ. Nɪ, we bɦla -ka bɦɪa nɪ, 'ɪn wa 'ka we 'yitide bɦla -sɛlɛɛ -nɔ nya.

4 Tɔɔn, 'ɪn ɪn yia 'ŋɪmɪnɪkpenya -yɔyɪ. -Wa -dɪa we -gɔla, ma 'yia 'tɪtɛ wa 'ka nyumaa -yɔgbɔ 'wɔbbɦu. Nyɪma wa -dɪa 'wlu -gɔ, 'ɪn ɪn yia wa zuzunya -yɔyɪ. -We ka 'gbɔ wa yia wa 'bɦa, mɔ -wa nɪ, -Zezuu gbɔdayɪnya wa -mia, 'ɪn wa yi 'yaa -Lagɔgbɔ gba. Waa nyɪma mia, wa 'nɪ wee nɪmɛ -yɔ -we wa telɪa bɦbɔ. Wa 'nɪ wee nɪmɛ yibɦelɪda 'klɔ -yɔ -ka, 'ɪn wa 'nɪ we sɔ -yɔ -ka. Waa nyɪma mia, wa ka tɪtɪlɪnya glaa 'wɔsɔ, 'ɪn wa -yɔ Klɪsɪ 'sɔ yia nyɪma 'wlulapɪlɪ -zɔ 'wlu gbuu (1.000) -nɔ nya.

5 Ma -wa tɪatɪa -nyɪma -wa -Lagɔ -sɔlɔa tɪtɪlɪnya glaa 'wɔ. Wee -zɔ 'wlu gbuu 'nɪ -slɔ bɦɪa nɪ, nyɪma tɔlɔa 'na 'ka 'wɔsɔ.

6 Nyɪma -wa -Lagɔ -sɔlɔa 'wɔ tɪa tɪtɪlɪnya glaa, 'wɔtɔtɔe -dlɔɔ mɪ wa -nɔ nya, -Lagɔɔ -nɔ wa -mia. Tɪtɪlee 'sɔnɔ 'nɪ 'tɪtɛ -ka wa -gɔ. Waa nyɪma mɪ -Lagɔ -yɔ Klɪsɪ bɦbɔnya nya. Wa -yɔ Klɪsɪ sɔ yia nyɪma 'wlulapɪlɪa -zɔ 'wlu gbuu -nɔ nya.

-Saataan lulue

⁷ Zli wee -zɔɔ 'wlu gbu -ka bhia ni, 'in wa tidea -Saatan 'yi.

⁸ 'In we mnia dɔdɔɔ beta -mnɔaa -gu -nyima -wa wa laa Gɔgɔ -yɔ Magɔgɔ* -dawli 'wɔnɔa. 'Wlu we yia wa gɔgwɔlɔɔ, wa 'ka tɔ gu. 'Wɔ wa yia zu-mania gumunyuu ŋweyɔ -bɔsɛ 'bhisa.

⁹ Dɔdɔ weee -gu wa yia 'plɔɔ, 'in wa 'ka -Lagɔnyimaa ladɔɔ -we -wa 'gbe -we -Lagɔ 'yɔbhɔa, wa 'ka we gbeli. Nɔ, -kosu yabhlo yia yali 'bhɔa, nyima -wa -Saatan gɔgwɔlɔɔ 'wlu, we 'ka wa lasa.

¹⁰ Tɔn, *'Kuzu -we nɔa -benyi nyima -dawli 'wɔ, wa kpaa we, -kosu 'kadɔ -yɔ -bhubhui -slo -we 'wɔ wa vitelia wee nɔmɛ -yɔ yoyogbɔɔ -falpanyɔ, 'in wa yia -mɔ we viteli. Sabɔɔ, zɔɔ, sɔa wa yia 'kɔmɔɔ.

'Wɔbhlolu gbɔwɔbhubhue

¹¹ -Mɔɔ 'bɔgɔ, 'ŋɔmɔkpe 'kadɔ -we pɔɔɔ, we -yɔ we -gɔladɔnyɔ mɔa, 'in in yia wa -yɔyɔ. Dɔdɔ -yɔ yali ka ɔ kwɛɛ -gwa: wa'a 'yɔ 'masɛɛn we -yɔ.

¹² Nyima 'kadɔ -yɔ nyima -kpɔa -wa tɔa, 'in in yɔ 'yaa -maa -yɔyɔ 'ŋɔmɔkpe 'kadɔ 'yu. 'In 'anzɔnya yia 'sɛbhɛnya 'wɔkɔli. Nɔ, 'in wa yɔ 'yaa 'sɛbhɛ -putu 'wɔkɔli: 'yliyɔga -sɛbhɛ -wa. Tɔtɔnya mɔa, wa lɛnɔgbɔ -gu wa bhua wa -yɔgbɔ 'wɔ, sa we mɔa cɛɔɔɔ wee 'sɛbhɛnya 'wɔ, 'sa.

¹³ Tɔtɔnya mɔa gumunyu lɔ, -maa ka -mɔ 'tɔa. Tɔtɔ -yɔ tɔtɔnyaa -zɔɔ ka 'ya -mɔɔ -nɔ wɔa. -ɔ -ka -mɔ, -mɔɔ lɛnɔgbɔ -gu -Lagɔ 'bhua -mɔɔ -yɔgbɔ 'wɔ, 'sa.

¹⁴ 'In wa yia tɔtɔ -yɔ tɔtɔnyaa -zɔɔ -kosu 'kadɔ 'wɔ viteli. Mɔ -wa tɔtɔlee 'sɔnɔ.

¹⁵ 'In nyɔɔ nyɔɔ ka ŋɔ 'nɔa 'yliyɔga -sɛbhɛ 'wɔ cɛɔɔɔ -mɔ, 'in wa yia -mɔɔ -kosu 'kadɔ 'wɔ viteli.

21

-Zeluzalɛmɔ lolu

¹ -Mɔɔ 'bɔgɔ, 'in in yia yali lolu -yɔ dɔdɔ lolu -yɔyɔ. Yali tɔnɔ -yɔ dɔdɔ tɔnɔ ka labhɔ, 'in gumunyu 'nɔ -sɛɛn lamɔ.

² 'In -Lagɔɔ 'gbe -we -wa -Zeluzalɛmɔ -lolu, 'in in yia we -yɔyɔ yali -bhɔda. We yia we 'dɛ 'ylinamanɔ nɛɛ 'ŋwɔnyu ɔ mɔ ɔ 'lowli wɔda.

³ Tɔn, wɔli 'tɛ yabhlo 'bhua -mɔ 'ŋɔmɔkpe 'wɔ, 'in in yia we 'nɔ. We nɛɛ: «-Sɛɛn mɔa, -Lagɔɔ ladɔɔ mɔ nyima glaa, wa glaa ɔ yia ladɔa. Ma yia ɔ nyima -zɛa. -Lagɔɔ 'dɛbhɛ -yɔ wa sɔ yia -mɔa, 'in ɔ 'ka wa -Lagɔ nya -mɔ.

⁴ Wa -ka wi nɔ, -Lagɔ yia wa 'mɔ weee sɛa. Tɔtɔ 'na 'ka lamɔ. Guwɔwɔwɔ kɔa, wiwɔ kɔa, we -yɔ kuu 'cɔnɔ, -mɔɔ weee 'na 'ka lamɔ. Nɔ, gbɔ -sɔanya ka labhɔ.»

⁵ -ɔ -ɔɔ 'ŋɔmɔkpe -gu la, ɔ 'bhua wɔli 'wɔ, ɔ nɛɛ: «In ka -lu weee 'bhɔi, 'in we yia -lu lolu -zɛ -sɛɛn.» ɔ nɛɛ 'yɛɛ: «-We na gbɔa, -in cɛɔ we, nɔ, wee wɔli nɔ mɔ dɔgɔzɔ sa, 'in we mɔa gbɔzɔnɔ nya.»

⁶ 'In ɔ nɛɛ 'ya 'mɔ -yɔa: «Nɔ, we ka -sɛɛn bhɔa. -Amɔ -wa we gwɛɔɔɔ, 'in in mɔa we bhɔɔɔɔ nya, we tɔnɔ -yɔ we 'wɔbhlolunɔ. Nyimɛ, ɔ 'nyumatɔ -ka 'bhɔa -mɔ, bhe na nyɛa ɔ 'nyu. 'Nyu, -we na nyɛa ɔ nɔ, 'wɔwɔ nyu -we wɔa 'yliyɔgagɛ, mɔ -wa.

⁷ -ɔ -ka -gɔgalɔnyɔ nya -mɔ, mɔ kaa we 'yɔyɔ kɔ: ɔ -Lagɔ na yia -zɛa, 'in ɔ mɔ 'ka na 'yu -zɛ.

⁸ Nɔ, -wa 'nɔa dɔ 'tɛ kɔa, -wa 'nɔa 'mɔ dɔ -gu zɔ kɔa, gbɔnyɔ 'kadɔ lɛnɔnya kɔa, nyima -bhɔa kɔa, mɔtɔ kɛ -cɔan kɔa, yɔlɔnɔnya kɔa, -wa bɔbɔa yoyɔ -lagɔ kɔa, we -yɔ yocɔan weee, -wa weee mɔa dɛ, -kosu 'kadɔ -yɔ -bhubhui slo mɔ wa -nɔ nya: mɔ -wa tɔtɔlee 'sɔnɔ.»

⁹ Nɔ, 'anzɔ gbesɔ, -we kaa 'kɔpɔ -we mɔa yɛda 'wɔbhlolu -sɔasɛ gbesɔ nya kwɛɛ, we 'yabhlo bɛa 'mɔ -yɔ, 'in we nɛɛ: «Yɔ, in 'ka -mɔ 'ŋwɔnyu 'kɔslolu, ɔ Bhlabhɛyɔ -saa -bha ɔ 'ka ɔ 'ŋwɔnɔ -zɛ.»

¹⁰ -Lagɔɔ Zuzu 'sibhɔa 'mɔ -gɔla, 'in we yia 'mɔ -gɔgɔ 'kadɔ 'wlukwa. Wee -gɔgɔ -gu mɔ 'wɔpɔda. 'In we yia 'mɔ -mɔwɔ gbe 'kɔslolu. Mɔ -wa -Zeluzalɛmɔ -we mɔa yali 'bhɔda -Lagɔɔ -gbɛ.

* 20:8 Gɔgɔ -yɔ Magɔgɔ: nɔ, 'ŋɔ -we wa zɔa -Lagɔɔ tɔnyima, mɔ -wa.

11 -Lagoo san lia wee 'gbe nukple. We lile 'wlo sa tukpa -zonu, we 'wlo sa tukpa 'nuonuo -we ka nukple wa yia la 'veli 'bhisa.

12 'Suo -we bibeaa wee 'gbe, we 'tu 'wlo, 'in we mia yali 'pada. Wee 'gbe ka klolo kugbua le 'so, 'in 'anzi kugbua le 'so kua we nwe. 'Nni mi wee klolonya -yocelida, nu, *Izlaelu *zua kugbua le soo nni -wa.

13 Klolo ta mia beta yabhlo -gu, -mo wee 'gbe 'wlo. Ta mi 'ylo 'wosoloda, ta mi 'ylo bhlilida, we gbelibhloo pnu yiyala 'klo -yo, ta beta yabhlo, 'in ta mia beta -putu.

14 Wee 'gbee 'suo gwe mia, tukpa kugbua le 'so nya we mia. Bhlabhleyuu tietienya kugbua le 'soo 'nni mi wee tukpanya -yocelida.

15 'Anzi, -we mia 'mi -yla gbu gbada, -can gblee -we nya we yibhola -lu, we mi we kwee, we 'ka 'gbe klaa, we klolonya klaa, we -yo we 'suo yibhola.

16 Wee 'gbee beta -mnu weee -bhlo. Nu, 'anzi 'bhua we -can gblee 'wlo, 'in we yia wee 'gbe yibhola. We tlo klaa, we 'wlaylilo klaa, we -yo we -gwo-palo, we 'de weee -bhlo. We nyini -luu yibhola 'wlo gu ta.

17 'Anzi yia we 'suonya yibhola: we tlo nyini yibhola gu gbeso 'ya -mnu. -Luu yibhola -we 'anzi kaa, mu -bhlokpade dudu -nyima kaa.

18 Wee 'gbee suo mia, tukpa -zonu -we wa laa zasip, we nya wa 'subhaa we. -Caa 'zayli nya wa 'subhaa wee 'gbe. Li we lia 'veli 'bhisa, 'in wa yia we 'wola.

19 Nu, wee pa mia, tukpa -we -gu we mia 'subhada, tukpa -zonu 'yli -bhlo -bhlo nya we mia. Tukpaa tianu mi zasip nya, we 'sonu mi safili nya, we tanu mi agati nya. We -mnuanu mi emewlodu nya.

20 We gbunu mi onisi nya, we gbelibhlonu mi salidani nya. We gbesonu mi klisoliti nya, we gbetanu mi belili nya. We gbomnuanu mi topazi nya. We kugbuanu mi klisopazi nya. We kugbua le -bhlonu mi tulikvazi nya. We kugbua le 'sonu mi ametisiti nya.

21 Wee klolo kugbua le so mia, 'pelili kugbua le so -wa, 'in klolo -bhlo mia wee 'pelili -bhlo nya. Wee 'gbee -gblagblo 'wlo mia we mi -caan 'debbie -gbolu nya, 'in wa yia we 'wola 'veli 'bhisa.

22 Nu, wee 'gbe nukple, 'in 'ni *-Lagobudu yabhlogbo -yoyi, -we ka gbu -wa, Jejita, 'tite weee -Kanyo -Lagoo 'debbie -gbolu -yo Bhlabhleyu mi we nya.

23 Wee 'gbe 'ni 'ylo -yo 'cuu saan gbu -ka. -We ka gbu -wa, -Lagoo 'nnimnee san lia we 'wlo, 'in Bhlabhleyu mia we zli nya.

24 Nu, dudu -nyima yia wee 'gbee zli 'klo na, 'in dudu -nyima 'wlo -lapili -yo wa 'nnimni yia yia.

25 We klolonya 'na 'ka kla 'mnumnu, -we ka gbu -wa, sabo 'na ka wee 'gbe nukple be.

26 Dudu -gu 'nnimnee weee -yo we 'tite yia wee 'gbe nukple yia.

27 Pwinkalu -we 'kaa wee 'gbe nukple pla, we 'ni -mi. Nyima -wa nua zubhalgbu le, we -yo yocian, wa 'ni mneni wa 'ka wee 'gbe nukple pla. Nu, -wa ka nni mia Bhlabhleyuu 'yiyaga -sebbe 'wlo celida, ma -bhlogbo 'kaa -mo pla.

22

1 Nu, 'anzi yia 'mi -gbua yabhlo 'kluslolu. -Gbua -we 'wlo 'nyu -we wlaa 'yiyagagie wla, mu -wa. Li wee 'nyu lia lili veli 'bhisa. -Lago -yo Bhlabhleyuu 'nnimnikpe 'wlo we tlaa,

2 'in wee 'nyu plila wee 'gbee -gblagblo 'wlo. Da wee -gbua so bhuhlu -yo su yabhlo mi -bha, mu wlaa 'yiyagagie. -Zu -bhlo 'wlo, we tnu 'wola -zakpa kugbua le 'so. 'Cu -bhlo, 'in we tnu. 'In we kpi jipea dudu -nyima weee.

3 Me 'na 'ka -sleen lamu. Nu, -Lago -yo Bhlabhleyuu 'nnimnikpe yia wee 'gbe 'wlo -mia, 'in -Lagoo lubhonunya yia o bubba.

4 O 'klo wa yia -yoyi, 'in o 'nni 'ka wa 'klo -yo celida -mi.

5 Sobo 'na 'ka be, nyime yabhlogbo 'na 'ka 'nape -yo 'ylo saan gbu -ka,

Jejitape yia ɔ zli wa -gu 'mniaa 'gbu, 'in wa 'ka nyima 'wlulapili 'yli weee -nu nya.

-Zezuu yiyigbu

⁶-Muu 'bigu, 'anzɪ nɛɛ 'mɪ -ylaɛ: «Wee weli mɪ dliɔzu sa, 'in we mia gbuzonu nya. Nu, Jejitape ɔ 'nyea ɔ gbuu -falipanya ɔ Zuzu, mɔ tiea ɔ 'anzɪ, -we 'kaa dayli lenu, we 'ka we ɔ lubhonunya 'kluslolu.»

⁷-Zezu nɛɛ: «A pu yukwli, yia na yia dayli! -Falipaweli -we mia 'sebhe ni 'wu, -wa zua we 'nuɲwe, 'wɔtutue -dlɔɔ mɪ wa -nu nya.»

⁸Nu, -amɪ *Zaan, -amɪ 'nua wee weli, 'in -amɪ 'yia wee -li -yɔ. Da in bhia we 'nunue -yɔ we -yɔyɪye, 'anzɪ -we -slolua 'mɪ we 'klɔ, 'in in yia we bhu -yɔ bhlili in 'ka we bubu.

⁹In we nɛɛ 'mɪ -ylaɛ: «-In nu 'nanuu, -in 'na nuuu 'sa -ni. Nu, -mɪ klaa, -na bhelia -Lagɔgbuu -falipanya klaa, we -yɔ -wa weee zua 'sebhe nu weli 'nuɲwe klaa, -Lagɔɔ lubhonunya -amɪ -mia aɪn 'bhisa. Nu, -Lagɔɔ 'dɛ -bhlo -in 'kaa bubu!»

¹⁰-Muu 'bigu, we nɛɛ 'mɪ -ylaɛ: «-Falipaweli -we mia da 'sebhe ni 'wu, -in 'na zizeli we -na 'debhloo -nu nya -ni. Nu, we lenubhla ka cipa.

¹¹-ɔ -ka nyime 'nyuu, ɔ -tu gbonyuu lenuda, ɔ -ka puin -ka, ɔ -tu puinplada, ɔ -ka nyime tikli, ɔ -tu gbuzonu lenuda. -ɔ -ka -mɔwɔda -mɪ, ɔ -tu -mɔwɔda.»

¹²-Zezu nɛɛ: «A pu yukwli. Dayli na yia. In -ka yida -mɪ, celili nya na yia yia. 'In ɔ -ka -mɪ, -we ka 'yɪyɪklɔ ɔ -ka -ka, 'in na nyea we ɔ, ɔ lenugbuu 'gbu.

¹³-Amɪ -wa *Alifa -yɔ *Omega, -amɪ -wa we gwedida, 'in in mia we bhialida nya, we tianu -yɔ we 'wubhlolunu.»

¹⁴-Wa wɔɔwa wa -bana, 'wɔtutue -dlɔɔ mɪ wa -nu nya. Nu, ma kaa we 'klɔ su -we wlaa 'yliyɔgagie, wa 'ka we 'bhue li, wa ka we 'klɔ wa 'ka 'gbee klolo ɲweɛ plali.

¹⁵-Wa 'na 'kaa wee 'gbe nukple pla, ma ni: -wa nua nimegbu le klaa, ylisinunya klaa, mɔtni kwe -cian klaa, nyima -bhanya klaa, -wa bubu yoyo -lagɔ klaa, we -yɔ -wa 'yibhaa yo 'in wa tubhuu yo. 'Pipee wa tua.

¹⁶«-Amɪ -Zezu tiea na 'anzɪ aɪn 'wu we 'ka wee weli ni gba -mɔ leglizinya -yla. We 'dɛ weee mɪ gbuzonu nya. Nyumaa 'wlulapilinyɔ -Davidu zɔayli -nyime in -mia: zɔkpa -zelɪya in -mia.»

¹⁷-Lagɔɔ Zuzu -yɔ 'ɲwɔnyu ɔ Bhlabhleyu -saa -bha ɔ 'ka ɔ 'ɲwɔ -ze, wa nɛɛ: «Yi!» Nyime ɔ -ka we 'nu, -mɔɔ -kanyɔ gba: «Yi!» -ɔ 'nyumatu -ka 'bhada -mɪ, ɔ yi. Nyime ɔ -ka 'nyu -we wlaa 'yliyɔgagie 'yibha, sa bhe ɔ yia we.

'Wubhlolu -yibhaligbu

¹⁸We 'dɛɛ 'gbu, -amɪ Zaan nɛɛ aɪn -yla: -wa weee -wa 'nua -falipaweli -we mia 'sebhe ni 'wu celida, ɔ -ka we -lu -le -gɔpali, -Lagɔ yia siasie, -we mia da 'sebhe ni 'wu celida, ɔ siasie -gɔpalia.

¹⁹Wee -falipaweli -we mia *-Lagɔsebhe ni 'wu celida, ɔ -ka we -gusa, su -bhue -we wlaa 'yliyɔgagie, -mɔɔ -kanyɔ 'na 'ka we li, 'in ɔ 'na 'ka -mɔwɔ gbe nukple pla.

²⁰-Zezu nɛɛ: «-We weee mia dɛ, gbuzonu -wa.» 'In ɔ nɛɛ: «Cun, yia na yia dayli.»

-Amɛni! Yi, Nyumaa -Kanyɔ -Zezu!

²¹Nu, Nyumaa -Kanyɔ -Zezu ɲwana nyima weee 'nyu la.